

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REPERTORIUM DIPLOMATICUM REGNI DANICI MEDIÆVALIS.

SERIES SECUNDA.

FORTEGNELSE OVER
DANMARKS BREVE FRA MIDDELALDEREN

MED UDTOG AF DE HIDTIL UTRYKTE.

2. RÆKKE.

UDGIVET VED

WILLIAM CHRISTENSEN

AF

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE.

2. BIND (1467—1478).

PAA CARLSBERGFONDETS BEKOSTNING.

KØBENHAVN.

I KOMMISSION HOS G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR).

1929.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie har den 28. Februar 1915 besluttet at udgive Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, 2. Række, ved Arkivar Dr. phil. *William Christensen* under Tilsyn af fhv. Rigsarkivar Dr. phil. *Kr. Erslev* og Stiftsskriver Dr. phil. *Johs. Lindbæk*; efter den sidstes i 1919 indtrufne Død indtraadte i hans Sted Museumsdirektør Dr. phil. *M. Mackeprang*.

Svend Aakjær. Erik Arup. Louis Bobé. Johs. Brøndum-Nielsen. William Christensen. Kr. Erslev. Knud Fabricius. Aage Friis. Holger Hansen. Holger Hjelholt. Ellen Jørgensen. Alfr. Krarup. L. Laursen. Axel Linvald. M. Mackeprang. Emil Marquard. Eiler Nystrom. Poul Nørlund. Jørgen Olrik. Carl S. Petersen.

Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie

stiftedes i Januar 1877 med det Formaal at fremme Studiet af Fædrelandets Historie ved Offentliggørelsen af nogle af de mange Aktstykker, Breve, Krøniker og andre Kilder, som endnu henligger utrykte eller er mindre tilfredsstillende udgivne. Planen for Selskabet er den at betro Udgivelsen af de enkelte Kilder til et eller flere Medlemmer af Selskabet eller til Udenforstaaende, saaledes at de almindelige Regler for Udgivelsesmaaden vedtages af Selskabet, og saaledes at Udgivelsen kontrolleres gennem et af Selskabet nedsat Udvalg. Selskabet har hidtil udgivet:

- Kong Frederik den Førstes danske Reglstranter**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1879.
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve**, udgivne ved *C. F. Bricka og J. A. Fridericia*. 1.—7. Bind. 1878—91.
- Codex Esromensis**. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved *O. Nielsen*. 1880—81.
- Danske Kancelliregistranter 1535—1550**, udgivne ved *Kr. Erslev og W. Møllerup*. 1881—82.
- Libri memoriales capituli Lundensis**. Lunde Domkapitels Gavebøger, udgivne ved *C. Weeke*. 1884—89.
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Kristian IV.s Tid**, udgivne ved *Kr. Erslev*. 1.—3. Bind. 1883—90.
- Corpus constitutionum Danicæ**. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558—1660, udgivne ved *V. A. Secher*. 1.—6. Bind. 1887—1918.
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie**, udgivne ved *J. A. Fridericia*. 1888.
- Forarbejderne til Kong Kristian V.s Danske Lov**, udgivne ved *V. A. Secher og Chr. Stöchel*. 1.—2. Bind. 1891—94.
- Repertorium diplomaticum regni Danicæ mediævallis**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved *Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude*. 1.—4. Bind. 1894—1912.
- Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen**, udgivne ved *C. Nyrop*. 1.—2. Bind. 1895—1904.
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark**, udgivne ved *Anna Hude*. 1897.
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle**, udgivne ved *Gustav Bang*. 1898—99.
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660—1676**, udgivne ved *J. Lindbæk*. 1.—2. Bind. 1903—10.
- Vitæ Sanctorum Danorum**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1908—12.
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid**, udgivne ved *William Christensen*. 1.—2. Bind. 1912—14.
- Luxdorphs Dagbøger**, udgivne ved *Eiler Nyström*. 1. Bind. 1915—19. 2. Binds 1.—2. Hefte. 1925—28.
- Scriptores minores historici Danicæ mediæ ævi**, udgivne ved *M. Cl. Gertz*. 1.—2. Bind. 1917—22.
- Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid**, udgivne ved *Emil Marquard*. 1918.
- Annales Danicæ mediæ ævi**, udgivne ved *Ellen Jørgensen*. 1920.
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877—1927**. 1927.
- Inkvistionskommissionen af 20. Januar 1772**, udgivet ved *Holger Hansen*. 1. Bind. 1927.
- Repertorium diplomaticum regni Danicæ mediævallis. Series secunda**. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. Række, udgivet ved *William Christensen*. 1.—2. Bind. 1928—29.
- Svaning-Hvitfeld**. Svanings Danmarkskronike 1241—1282, sammenstillet med Hvitfeld og kildemæssigt oplyst, udgivet ved *Kr. Erslev*. 1928.
- Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre**, udgivne ved *E. Marquard*. 1. Bind. 1929.

Forretningsudvalgets Medlemmer er for Tiden:

Holger Hansen. Knud Fabricius. William Christensen.

FORKORTELSER.

Gælder som Regel for alle Kasus af vedkommende Ord.

ap. ∅: apostolus.
b. - beatus.
ep. - episcopus.
ew(v)ang. ∅: ew(v)angelista.
H. ∅: Herred.
Medb. ∅: Medbeseget.

Mk. ∅: Mark.
mr. - marca.
S. - Sogn.
s. - sanctus (ss. ∅: sancti).
sig. - sigillum, sigilla.
virg. ∅: virginis.

I Tidsangivelser:

crast. ∅: crastinum.
dni. - domini.
dnica. - dominica.
f. - festum.
fer. - feria.
oct. - octavæ, octava¹.
sabb. - sabbatum.
vig. - vigilia.

I Titulaturer:

A. ∅: armiger (AA. ∅: armigeri).
a. w. (v.) ∅: a wapn (vapn).
discr. ∅: discreti.
Dn. ∅: dominus (DDn. ∅: domini).
M. - miles (MM. ∅: milites).
Md. - Mand.
R. - Ridder (RR. ∅: Riddere).
V. - Væbner (VV. ∅: Væbnere).
virr. ∅: virorum.

I de diplomatiske Oplysninger:

Additam. ∅: Additamenta.
AM. ∅: Arnamagnæanske Samling med dens forskellige Afdelinger (AM. efterfulgt af et Romertal og et Arabertal ∅: Arnamagnæanske Samlings Danske Diplomer).
Danske Kanc. ∅: Danske Kancellis Arkiv (i Rigsarkivet).
FLA. ∅: Landsarkivet for Fyn.
G. ∅: Henry Petersen, Danske gejstlige Sigiller.
K. ∅: Danske kongelige Sigiller 1085-1559, samlede af Henry Petersen, udgivne af A. Thiset.
Kl. ∅: Kloster.
LDipl. ∅: Langebeks Diplomatarium.

¹ Hvor dette Ord af Brevet ses at være Enkelttal, er det skrevet helt ud; men det er ofte i selve Originalerne skrevet: oct.

Lunds LA. ∅: Landsarkivet i Lund.
MS. ∅: Manuskriptsamling.
NLA. ∅: Landsarkivet for Nørrejylland.
RA. ∅: Rigsarkivet.
Reg. ∅: Regesta diplomatica historiæ Danicæ.
Reg. o. a. L. ∅: Registre over alle Lande (i Rigsarkivet).
Rtk. ∅: Rentekamrets Arkiv (i Rigsarkivet).
1. Række ∅: Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis indtil
1450.
SLA. ∅: Landsarkivet for Sjælland m. m.
Statsark. ∅: Statsarkivet.
SvRA. ∅: det svenske Rigsarkiv.
T. K. I. A. ∅: Tyske Kancellis indenlandske Afdeling (i Rigsarkivet).
T. K. U. A. ∅: Tyske Kancellis udenlandske Afdeling (sstds.).
UB. (ved Angivelse af Breves eller Haandskrifters Opbevaringssted) ∅:
Universitetsbibliotek.
UB. (i Bogtitler) ∅: Urkundenbuch.
ÆA. ∅: De ældste danske Archivregistraturer.

FORTEGNELSE

over Haandskrifter og Haandskriftsamlinger
med Angivelse af Opbevaringsstedet,
naar dette ikke anføres i Teksten nedenfor.

Additam.: Universitetsbiblioteket.

AM.: Universitetsbiblioteket.

Bartholin ☉: Bartholins Collectanea: Universitetsbiblioteket.

Bøllings Brevsaml.: Kgl. Bibl.

Donatio variorum: Universitetsbiblioteket.

Gl. kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Halmstads Stads Privilegiebog: Halmstad Bys Arkiv (i Byens Raadhus).

Hardsyssels Provstis Registratur: Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlunds
Samlinger III. 31.

Kall ☉: Kallske Saml.: Kgl. Bibl.

Kallundborgske Registr.: Rigsarkivet.

Karen Brahes Bibl. (Manuskripter): Landsarkivet for Fyn.

Klevenfeldts forskellige Samlinger af Segltegninger: Rigsarkivet.

Langebeks Segltegn.: Rigsarkivet.

LDipl.: Rigsarkivet.

Ledreborgske Haandskriftsaml.: Kgl. Bibl.

Lundebogen ☉: Registrum ecclesie Lundensis: det svenske Rigsarkiv.

Løgumbogen ☉: Ny kgl. Saml. Fol. 881: Kgl. Bibl.

Malmøregistret ☉: Registrum ville Malmøyghe: Malmø Bys Arkiv (i
Byens Raadhus).

Ny kgl. Saml.: Kgl. Bibl.

Odensebogen ☉: De la Gardie Nr. 39: Uppsala Universitetsbibliotek.

Rostgaard ☉: Rostgaards Saml.: Universitetsbiblioteket.

Sorøbogen ☉: AM. Fol. 290: Universitetsbiblioteket.

Specifikation ☉: Skånebrevsförteckningen: det svenske Rigsarkiv (tid-
ligere Haandskrift E 102, nu B 29).

Svavstedbogen: Rigsarkivet, Slesvig Bisps Arkiv.

Thott ☉: Thottske Saml.: Kgl. Bibl.

Uldall ☉: Uldallske Saml.: Kgl. Bibl.

Werlauffs Manuskripter: Kgl. Bibl.

1467.

Jan. 5. Kongen sender Gesandtskab for at forhandle mellem Stormænd i Frankrig.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 162, Fol. 910 L. 9; samme, Bispekrøn. Bl. Dd ii, Fol. 105 L. 18.* Mulig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr.* 7. R. IV. 531. [2224]

Jan. 11. Jeg Per Remersß i Hoby i Faxe H. vederkendes mig at have solgt til s. Gertrudz Alter i Wordingborgh en Fjerdedel af en halv Gaard i Wordingborgh for 2 lødige Mk., i hvilken Gaard Joon Suthere [i b?]oede; og hvad som den Fjerdedel er bedre end de 2 lødige Mk., giver jeg til fornævnte Alter deres Sjæle til og Umage[?] har haft for fornævnte Gaard. Jeg bedes beskeden Mands Indsegl Hemmingh Jeepsøns Borgemesters i Wordingeborgh i min Sted at hænge for dette Brev med flere Dannemænds Indsegl: Hemmingh Hæmmingsß Borgemester i Wordingborgh, J[ess?] Laurensß Byfoged, Twe Jeepsøn og Jess Bertilsß Raadmænd sstds. Datum Wordingborgh dnica. infra oct. epyphanie dni.

Perg. med [5] Segl: 5. Utydeligt Brudst. Brevets Skrift er paa flere Steder gjort utydelig ved, at en senere, mindre kyndig Benytter har gjort Forsøg, der jævnlig er faldne uheldig ud, paa at opfriske Skrifttrækkene; selv Aarstallet er usikkert. Vordingborg Kirkes Arkiv (SLA. Vordingborg Vor Frue Kirkes Breve paa Perg. 1453-1524). [2225]

Jan. 13? *Reg. *6612.* Perg. med [8] Segl: 5. Bomærke. Otte Nielsøn Rosenkrantz's Arkiv; 1837 af Overkrigskommissær N. C. Øst solgt til Danske Selskab (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 123.* [2226]

Jan. 16. Bisp Olaus Martini af Roskilde stadfæster den af Kongen foretagne Adskillelse af Roolthe og Kongsted Sogne.

[A. ^aPerg. ^aRoholte Kirkes Arkiv. — Aa. ^aAfskr. paa Papir, besørget af Jacobus Olai. ^a] **Aaa.** Vidisse 1607 Okt. 13 af Aa af Kongen (c: Rigskansleren), givet Hr. Chrestenn Jenßenn Sognepræst i Rooltte. RA. Rigns Forfølgningsbog 1607-9 Bl. 2 b. *Kirkehist. Saml. 3. R. II. 363.* [2227

^a—^a) Saaledes Aaa.

Jan. 20. Tingsvidne af Aars H., at det Gaardsted, som ligger vesterst og sønderst i Smørup, er givet til Brorstrup Kirke for over 100 Aar siden.

[^aPerg. med 7 Segl.^a Brorstrup Kirkes Arkiv; senere(?) til Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 263* med Datum 1467 Jan. 20 ell. 27. — Vidisse 1552 Febr. 27 (Fastelavns Lørd.) af Wiborig Landsting, givet Hr. Christiern Madssøn Sognepræst i Smørup.] Afskr. efter Vidissen: NLA. Viborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690, 2. Bd. S. 675 (med Aar 1466). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 49.* — Afskr. efter Vidissen fra 17. Aarh., attereret af Ebbe Gyldenstjerne og Peder Villadsen (med urigtigt Aar mdlxvii): NLA. Viborg Bispearkiv, Aars H., Smørup Kald Nr. 1. Anført herefter: *Dipl. Viberg. S. 299* under Nr. 4 (med Aar 1467). [2228

a—a) Saaledes Vidissen.

Jan. ? Se 1467 Dec. 28.

Febr. 1. Jens Bryggere Raadmand i Malmø sender Aghe Axelsß et Skøde og skriver om en Gaard, som Aghe ønsker til Købs.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 88; Missiver II. 43.* [2229

Febr. 2. Thomes Smeth Foged i Randers paa Hr. Eric Ottesß Vegne, Jæp Andersß, Wlff Pethersß, Mattes Jæipsß, Nis Jensß, Thordh Pethersß Raadmænd, Pether Ericssß, Paueld Lyffertsß, Seuerny Matsß og Pether Scriuere Bymænd sstds. Die purificac. Marie fik paa vort Byting velbyrdig Md. Anders Bendrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Pether Hynd, Nis Jensß Smeth, Nis Foos, Tuy Sudere, Michel Persß, Nis Raffn, Mattes Køpman og Anders Nielsß; disse vidnede, at Nis Greyersß var her i Randers og levede sit Liv vel som en tro Dannemand baade Svend og Mand og sad i Raadet og Borger var i Randers og Foged paa Hr. Pether Lockes Vegne og siden paa Hr. Ottes Vegne og holdt Tinget lovlig og skibede hver Dannemand Ret og beviste sig imod os i alle Maader i By og uden som en tro Dannemand, og aldrig vi kunde høre, at ham stod noget »urucht« paa i nogen Maade, førend ham og Hr. Otte Nielß kom »scælyng« imellem paa Skærne. Vore Indsegl. Datum ut supradictum.

Perg. [med 10 Segl]. Senere til Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv?; ^a1754 i Høgholm Godsarkiv^a; 1837 af Overkrigskommissær N. C. Øst solgt til Danske Selskab (RA.). LDipl. [2230

a—a) Saaledes Klevenfeldt i LDipl.

Febr. 12. Vidne af Tinghøreren i Wæymendehøys H. m. fl., at en Nævnd af Wæmendehøys H. og af Liwens H. svor, at en Eng hørte til Krop og Krops Mark.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 142.*] Afskr.: Lundebogen S. 74.
Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 89. [2231]

Febr. 14. Niels Mosee Dekan i Nørhalland m. fl. gør vitterligt, at Hr. Oleff Salmonson Sognepræst i Træslee havde kejset Hr. Age Axelsson og hans Hustru Fru Meritte til sine Testamentarii.

Perg. med [3] Segl: 1. I Sigilfeltet en Klokke; 2. Bomærke i Skjold. Aage Axelsson Thotts Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 90.* [2232]

Febr. 18. Cristiern Konge. For Gunst og Kærlighed, som vi befundet har af Hr. Aghe Axelsson R. vor Mand og Raad, saa og for Troskab og villig Tjeneste, som han os gjort har, forlener vi Fru Mærete hans Hustru vor og Kronens Gaard Hammer gaardh og Hammer ø med al sin kongelige Rettighed, at beholde, saa længe hun lever. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder paa Wordhbiergh hende heri at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Wordhbiergh fer. 4. post dnicam. invocavit nostro sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Aage Axelsson Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [2233]

C. Febr. 22. Hans Jeipß Rod¹ Borger i Slauelse. Jeg vederkender mig skyldig at være ærlig Md. Clemint Griis Borgemester 16 Skill. Grot saadanne Penge, som gænge er, en Købmand kan den anden fuldt med gøre i Siefand, for hvilken Sum jeg pantsætter ham i min Gaard paa Stenstwægade et Stykke Jord Haverum den vester Del til den anden Del, han før i Pant har, Længden fra min »swinegelhws« og til C. G.s Lade, Bredden baade Dele Jord tilsammen mellem Hr. Niels Marquardß Gaard østen til, og vesten til ligger den Gaard, Hr. Oloff Persß fordem i boede, med saadant Vilkaar, at C. G. maa have fri Gang til Brønden. Løsningsdagen om Paaskedags Tid[!], og ej løses med fremmede Penge end mine egne eller min Søns. Kostas noget der paa »gertsle«, skal det »wrdes« efter 4 Dannemænds Sigelse eller afføres. Skal jeg ydermere pante eller sælge samme Haverum eller min Rettighed i Gaarden, skal C. G. være næst »at køpet«. Medb. af hæderlig og beskedne Mænd Hr. Niels Laurensß² Sognepræst til s. Michels Kirke, Tuly Perß Raadmand, Jep Sporsmet⁴ og Torbern Bager⁵ Bymænd sstds. Datum Slaulosie circa f. cathedre Petri.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke (s hans iepfen rodh); 2. I Sigilfeltet et Hjerte i en Ramme; 4. I Sigilfeltet en Figur, der synes at bestaa af en Halvmaane og et krumt Sværd (sigillvm ieppe peterfon); 5. Bomærke (s torbern gepfon). Clement Griis's Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

[2234]

Febr. 23. Jeg Hans Persß Bymand i Swineborg kendes mig skyldig at være til s. Gertrvd Alter i s. Nicolai Kirke i Swineburg 21 Mk. danske Penge, som i Fyn gænge er, for hvilke jeg til et brugeligt Pant sætter til Alteret den Bod, som jeg i Pant har af Jes Lidelß. Thi oplader jeg til s. Gertrvd Alter det Pant og de Pantebreve, som mig er med Rette tilkommet, lydende paa denne Bod og denne Pengesum, med alle Vilkaar, som de Pantebreve udviser, og kendes jeg mig at have oppebaaret fuld Fornøjning for fornævnte Pant af s. Gertrvd Alters »forstandere«. Medb. af flere Dannemænd Claus Iuerß, Las Rød og Anders Matß. Datum Mathie Aften i Faste.

Perg. med [4] Segl: 2, 4. Utydelige Brudstykker. Svendborg Nicolai Kirkes Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [2235]

Marts 2. Nis Brysti Foged paa Hal H.s Ting, Gregers Seuerinsß Præst, Micheld Ascersß³ i Tygstrvp V., Maghens Æsbernsß i Faxing, Jæp Smedh i Faarrvp, Sommer sstds. og Jes Deghen i Wedelby. Mand. efter Mathie Dag for os og flere gode Mænd, som Hal H.s Ting søgte, fik hæderlig og velbyrdig Md. Laghæ Broch paa Æsendrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Deghen i Vedelby, Anders Twesß sstds., Maghens Matisß i Gæsing, Micheld Skoning sstds., Jæp Michelsß i Wæster Alling, Jes Bangh sstds., Syword Nielsß i Hørning og Per Smidh i Øster Alling; hvilke vidnede, at de havde hørt og set, at L. B. havde ladet givet Kære ofte Aar efter Aar paa Hal H.s Ting paa Twer-siig Skov, som Hr. Anders Jacobsß har ladet hugge med Vold, hvilken Skov ham »wort« aldrig »tiill wutnen« eller tilfunden med Rette, som L. B. og hans Fader og Forældre har haft ukært i 100 Aar. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 7 Segl: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet Bogstavet g med Krone over; 3. Bomærke; 4-5. Utydelige; 6. Bomærke; 7. Utydeligt. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). [2236]

Marts 3. Thue Jenßenn Kongens Foged i Willandz H., Erick Ottoßen R., vor naadige Herres Hofmester i Danmarck, Anders Staffuerschouff og Niels Tomeßen, »som ridder ere«, Holger Hendrickßenn, Olluff Ged, Erick Madß, Niels Lecke, Hanns Lecke, Johann Wenstermandt, Niels Eschildßønn, Jørgenn Rud, Knud Tomeßen. Tirsd. efter Matteiæ Dag var vi nærværende med mange flere gode Mænd paa en Trætte om Gods, som er Welletorp, Wietorp og en Sø, som kaldes Wognesøe. Da bød Axell Bilde sig i alle Rette, om nogen havde bedre Bevisning

eller Ret til forskrevne Gods eller Sø end Axell Bilde, og beviste med mange gode Oldinge, som vidnede, at det er hans rette Arv, og har hans Forældre haft det ukæret, og beviste med Foged og menige Herredsmænd, at han havde ladet paaæsket paa Willandz H.s Ting, om Abbeden af Beckeschouff havde nogen Bevisning eller nogle andre paa forskrevne Gods og Sø, og ingen Bevisning fremkom. Da gjorde Axell Bilde sin Lovhævd med Riddere og Svende, som han var tilforn med Rette forfundet paa Willandz H.s Ting af Foged og menige Herredsmænd, og var forskrevne Lovhævd mælt stadig at blive. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. a »Welbeseglitt« Perg.^a Lyngbygaard Godsarkiv.] **Aa.** Vidisse 1621 Juni 20 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Knud Gyldenstiern til Tim; *Adel. Brevkister S. 77 L. 1.* RA. Rigens Forfølgningsbog 1618-22 Bl. 93 a. — **Aaa.** Udtog efter Aa, anført (med urigtigt Aar 1620 i Stedet for 1621) i Markeskelsforretning 1622 Juni 4 af Claus Daa til Rauffns-trup m. fl. mellem Knudt Gyldenstiern til Thimb og Hendrich Rommell til Beckeschouff; Hendrich Rommells Foged fremlægger Breve af 1487 Juli 24, 1477 Dag? og 1470 Jan. 18; Knudt Gyldenstiern fremlægger nærværende Brev og Brev af 1509 Dec. 6. Haandskr. ejet af Tage Thott Ottessøn: Stockholms Kgl. Bibl., Molbech 32. — **Ab.** Udtog anført i Rettertingsdom 1621 Juni 7 mellem Knud Gyldenstiern til Thim og Hendrich Rommell til Beckeschouff; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1468 Dag? og 1509 Dec. 6; den sidste fremlægger Breve af 1477 Dag? og 1487 Juli 24. RA. Herredagsdombog 1621 Bl. 129 a, jfr. 128 b. [2237

a-a) Saaledes Aa.

Marts 8. »Et Vidne paa Pergament, dat. Midfaste Søndag i Greenaae 1467, at den Eng, som ligger østen op til Kirke-Holmen og ad Greenaae Øe, er den rette Eng og Torveskiær og Fægang til Greenaae, og ingen har nogen Rettighed derudi uden Greenaae Borgere.«

[Perg. Grenaa Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur over Byarkivet af 1693, 6. Klasse Nr. 1.] Afskr. herefter af F. J. V. Dauw: Kall 4to 379. [2238

— »Et Sognevidne fra Enslef Kirkegaard ang., at den Eng, som ligger øster op til Kirkeholmen og til Grenaae Bye, er deres rette Eng og Torveskiær og Fægang til Grenaae, og ingen haver der nogen Rettighed i uden Grenaae Borgere. Dat. Midfaste Søndag 1467.«

[Orig. Grenaa Bys Arkiv.] Udtog anført i udateret Arkivregistratur, skrevet med Haand fra 19. Aarh.: NLA. Grenaa Raadstuearkiv, Pk. »Efterlevering«, Løbe-Nr. 32. Brevet kan næppe antages for identisk med 2238, da dette sidste Brev udtrykkelig siges udstedt i Grenaa. [2239

— Elesza og Anna Eskels døthra giver Afgiften af en Gaard i Østra Olinge samt en Gaard i Snarrop i Glimagra Sogn til Gryths Kirke.

Perg. [med 4? Segl]; Plica afklippet, saa at kun 2 Seglhuller kan ses med Sikkerhed. Gryts Kirkes Arkiv (Lunds LA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 91.* [2240]

Marts 9. Nis Brysti Foged paa Hal H.s Ting, Jorien Præst i Alling, Jeop Præst og Kapellan til Biørnholm, Plog Foged paa Biørnholm, Maghens Æsbernsß i Faxing, Jes Michelsß i Karde, Anders Twesß i Wedelby, Michel Ball i Wore i Roxø og Sty Bonde sstds. Mand. efter Midfastesøndag for os og flere gode Mænd, som Hal H.s Ting søgte, fik hæderlig og velbyrdig Md. Laghæ Broch et Tingsvidne af 8 Dännemænd: Per Wdsß i Faxing, Ywer Raffn i Hefring, Lass Æsbernsß i Wæster Alling, Jes Owsß i Castrvp, Anders Twesß i Wedelby, Per Smidh i Øster Alling, Nis Bonde i Hedelskow og Anders Powelsß i Drammelstrvp; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa Hal H.s Ting 24 gamle Dannemænd: Maghens Æsbernsß i Faxing, Powell Nielsß, Æsbern Bang, Per Wdsß, Jes Persß i Castrvp, Per Jensß sstds., Michel Clæmensß i Æskinbechgard, Gregers i Lymæ, Lass Æsbernsß i Wester Alling, Jes Owsß i Castrvp, Michel Twesß i Thorrvp, Nis Nielsß i Pinstrvp, Jes Deghen i Wedelby, Nis Thordsß i Flowstrvp, Lass Nielsß i Hørning, Nis Persß i Moesker, Thwri Andersß i Gæsing, Powel Nielsß, i Wirring boede, Frantz Matisß i Flaass, Æsbern Wdsß sstds., Jes Nielsß i Flowstrvp, Jes Michelsß i Karde, Sty Bonde i Wore i Roxø og Michel sstds.; hvilke vidnede, at de havde hørt, og var dem vitterligt, at Rostgard og Rostlycke og Twersiig Skov har været ret Enemærke til Æsendrvp ukært i Laghe Brochs Værge og hans »foraldri« i 80 Aar og mere, og hørte de aldrig nogen Mand give Kære, før Hr. Anders Jacobsß vældede sig til at hugge derinden med Urette. Item vidnede forskrevne 24 Dannemænd, at de havde aldrig hørt, at Twersiig Skov »worttæ« Laghe eller hans »foraller« afvunden med Rette. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 5-6. Utydelige; 7-9. Bomærker. Gl. Estrup Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 39*; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [2241]

Marts 14. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder alle, som boer i Skonæ. For os har været velbyrdig Md. Beyenth Bille af Siøholm og berettet, at hans Fader og han havde tilforn forfulgt hæderlige og velbyrdig Kvinde Fru Barbra og alle Hr. Stigh Olsßs Arvinger for Arv og Skifte efter Hr. Stigh Olsßs Død, rørende Gods og urørende, og vort Dombrev »vorth« derpaa

gjort og ej fuldgjort. Thi byder vi hos eder Fru Barbra og alle Hr. Stigh Olsø's Arvinger, »ati« inden 6 Uger efter, at dette vort Brev er læst, tilsammen kommer og skifter med Beyenth Billæ paa hans og hans »barns« Vegne Jordegods, rørende og urørende, under eders Faldsmaal. Datum sabb. post f. Gregorii nostro sub sig. ad causas, teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresburgh.

Papir med Udskrift: Skanium inhabitantibus, 1 brevlukkende Segl: K. 80, og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke i Skjold (s onis). Bent Billes Arkiv (D; RA.). [2242]

Marts 23. *Reg. *6615.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Olavi Alter)? (AM. XLV. 10). *Dipl. Chr. I S. 185.* [2243]

Marts 28. Per Laurensøn. Paa Wiiborg Landsting for mig og mange Dannemænd var Jes Skriffuer og adspurgte, »hure« Kongens Hærstræde skal udlægges med Rette, og hvo det gøre skal. Derpaa sagde vi saa for Rette, at 12 Ejersmænd, som næst er siddende hos dette Hærstræde, skal det udlægge med deres Ed, som det sig bør efter Loven. Mit Indsegl. Datum ^avig. pasche^a.

[A. ^bPapir (Orig.).^b Senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 25).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 34 a. [2244
a—a) Mangler i Ab. b—b) Saaledes Aa.

Marts 29. Eggerd Fritle »aa« Vrberck R. Det Stykke min Jord, som nu er indtaget og indgravet til Præstegaarden i Wixsløffue imellem Præstegaarden og min Gaard, som Clauwes Brock i boer, har jeg givet til Præstegaarden. Sig. meum cum sig. nobilium virr. DDn. Johannis Fritle in Vghersleff et Frederici Barsbeck MM. Datum die pasce.

Perg. [med 3 Segl]. Vigerslev Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 968*; senere til Fyns Bisparkiv (RA. Vigerslev Kirkes Arkiv). LDipl. [2245]

Marts 30. Thomes Langhe »dieghen« i Ribe giver Ribæ Domkirke en Gaard i Skareldh.

Perg. med 4 Segl: 1. G. 885; 2-4. Bomærker (2. i Skjold). Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 56.* [2246]

— [Cl]awes Rønnow »aa« Hwitkeld R. Saasom velbyrdig Md. strenge Ridder Hr. Laurentz Axelsø bad og beføl ærlig og velbyrdig Md. Hr. Eggerd Fritle R. at antvorde velbyrdig Md. Stey Axelsø 500 rinske Gylden af den Sum Guld, som Hr. Philippus Axelsø var Hr. Lauerentz skyldig, der han hans Gods i

Pant for har i Sieland, og fornævnte Stey bad og beføl Hr. Eggerd at antvorde mig forskrevne Sum, hvilke 500 rinske Gylden Hr. Eggerd i Calmaren lovede at give mig paa Steyes Vegne, hvilket han nu gjort har, mig forskrevne Sum betalt har, thi tilbinder jeg mig at holde Hr. Eggerd kvit for alt Efterkrav paa Steys Vegne derom. Sig. meum cum secretis et sig. DDn. Magni episcopi Ottoniensis, Petri Hoffuenskilt M. et Johannis Jwll⁴ commendatoris apud s. Johannem Ottonie. Datum crast. die pasce.

Perg. med [4] Segl: 4. G. 584. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. [2247

Marts. Oversætt.: *Aarb. f. Hist. Samfund f. Præstø Amt 1922 S. 84. Er 2227.*

Apr. 1. Jens Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R., Kirkens og vor Tjener, har betalt os 300 Mk. lub. i gode danske Penge, som han os i dette Aar, nu forgangen er, af Kirkens og vor Gaard Kerstorp i Thoslandh give skal. Thi lader vi ham kvit for ydermere Betaling paa forskrevne Penge. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 4. pasce.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [2248

Apr. 3. *Reg. *6616.* Perg. med [6] Segl: [3. a. »Et ukjendeligt Fragment«^a]; 6. Bomærke i Skjold. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. *Hvass III. 149* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [2249

a—a) Saaledes Plesner 1848 i LDipl.

— Jeg Iwer Skeel i Møytuedh V. sælger og skøder en hæderlig velbaaren Md. Lawe Brok paa Esdrup al den Rettighed i 1 Gaard i Oningh i Hald H., som mig er til Arv falden efter Anders Skeel min Fader og efter Toræ min Søster, hvilken Gaard L. B. af min Moder tilforn i Pant havde. Og kendes jeg mig at have fuldt opbaaren, Penge og Værd, af L. B. derfor; men hvad Del mine Søsken har i Gaarden, de, som nu lever, har jeg hverken solgt eller skødet. Medb. af gode hæderlig Mænd Hr. Eric Jenß Officialis i Kolding, Jeyp Iverß³ Sognepræst i Kolding, Mates Skodborg⁴ Borgemester ibid. og Jes Ankerß Byfoged ibid. Datum fer. 6. pasce.

Perg. med [5] Segl: 3. G. 937* (Jeyp Iverß); 4-5. Bomærker (4. i Skjold). Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). [2250

Apr. 4. *Reg. *6617.* Perg. [med 1 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Pa then jordh, som Kort Hansß pa boor« (fortsat med Haand fra 16. Aarh.): »udi Bregade« (og med en anden Haand fra 16. Aarh.): »Skall være then jord paa Sor[t]brødergade hørne, anthen then jord, Ebbe

Mogens paa buor, eller then jord, Elline Splids paa buor. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 8.* [2251

Apr. 5. W[i Nico]laus biscope to Sleswick zint eens worden mit deme bescheden manne Aggen Bodenss, zo dat he [offte] sy[ner] kindere etlike willen bevaren unde besitten unse lant gh[enom]et Pogghenborch gheest unde mersch, so it de hat hebben, de zus langhe d..... wonet hebben, vor like vele hure unde denen dare aff, zo to Rodemiss wonlick is, de [w]ile se dat willen bewonen, ere hure geuen unde [dar]aff willen deenen, so scholen [wi] ere kindere kindes kint nicht affwisen, m[en se] dat laten heholden. Offt o[k d]at sulue merschlant bediket worde, so [schol]en se dareaff gheuen alle jare 4 lub. mr.; de ersten 2 jare scholen se vr[i we]sen van der hure umme unde koste. Uns[e inghe]seghel. Gheuen unde [screuen] to Swauestede dusent veerhundertde sestighesten jare^a dnica. quasimodogeniti.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Slesvig Bisps Arkiv (RA.). LDipl. [2252

a) Tallet for Eneren i Aarstallet er nu ulæseligt. Matthiessen har paa Plica skrevet: »lege 1467«, og Brevet maa ogsaa være samtidigt med 1467 Apr. 19.

— Axell Lagesß R. paa Claxholm. I 11 Aar, siden min Fader død var, opbar min Moder Rente af alt mit Gods, og Hr. Niels Persß af Aagard opbar deslige i 5 Aar, siden han min Moder fik, Gud begges deres Sjæle naade; for hvilken Opbærelse, som de baade opbar paa mine Vegne, og for alt [Hr. Ni]els Persß R. havde min fædrene Gaard Claxholm i Væрге, da lader jeg min [Broder] Mauricius derfor kvit, og skal ej ydermere tiltales for den Sag. Medb. af gode Mænd og velbyrdige: Hr. Doktor Cristofer Provst i Roskilde, Hr. Engil[bret], Hr. Eskell Gøye RR. og Henric Meghenstrop Landsdommer i Sielandh. Datum Brendui[th] dnica. quasimodogeniti.

Perg. [med [5] Segl: 1. Nævnt af Gram i LDipl.]. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2253

— Axell Lawesß R. paa Claxholm, Mauricius Nielsß paa Aagard V. Brødre. Om Skifte, Arv og Gæld, som os imellem har været og Mauricius Fader Hr. Niels Persß af Aagard, Gud hans Sjæl have, som os er tilfaldet efter begges vor Moder Pernelle Monsdotter, hvis Sjæl Gud naade, da lader vi hveranden kvit for ydermere Tiltale uden for, hv[ad] vi har hverandres aabne Brev paa. Og skal jeg Hr. A. L. have al[t vort] mødrene Gods i Norrejutlandh, ihvor det hel[st er, og] kendes [jeg mig] Mauricius Neelsß deri ingen Rett[ighed at] have heref[ter; og

skal] jeg M. N. have alt vort mødrene Gods i, ihvor det h[elst] er, og kendes jeg mig A. L. R. i det Gods ingen Rettighed at have. Kan vi noget Gods, som os tilbør paa vor
 vinde, skal det være os begges
 Ret i vort Mødrene i Bo eller Boskab eller noget andet
 lader vi hveranden kvit for ydermere Tiltale . . .
 Medb. af flere gode og velbyrdige Mænd Hr.
 Doktor Cristofer Hr. Engilbret, Hr. Eskill
 Gøye RR. og Henric Meghenstrvp⁶ Landsdommer [i Sieland]h.
 [Datum] dnica. quasimodogeniti.

Perg. med [6] Segl: 6. Lxxxiv 48. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2254]

Apr. 12. Reg. *6619. Perg. [med 6 Segl]. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). v. Möller, Halland I. 329. [2255]

Apr. 19. Reg. 4304. A. Perg. med 3 Segl: 1. I Sigilfeltet en seks-oddet Stjerne; 2. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 3. Bomærke i Skjold. Slesvig Bisps Arkiv; ÆA. V. 479 (RA.). Stemann, Urkundl. Beiträge S. 41. — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 7 b. [2256]

— »Et ditto^a dat. Olsøe Kirke-Gaard den Søndag nest for st. Jurians Dag Aar 1467, at fra Saltbechs Rinde, som ligger sønden for Haufknude, og til Aarnebech, som ligger norden for Haufknude, det har ligget til Greenaae i 100de Aar og ligger endnu, og ingen derudi har Deel eller Rettighed uden Greenaae Borgere i nogen Maade.«

[Perg.? Grenaa Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur over Byarkivet af 1693, 6. Klasse Nr. 2.] Afskr. herefter af F. J. V. Dauw: Kall 4to 379. [2257]

a) Det foregaaende Brev er »Et Vidne paa Pergament.«

— Laurens Palß¹ Præst og Mauritz Nielßns Kapellan, Niels Martenß², Las Pouelß i Skyerping, Clemet Tømmerman³ og Per Røø, Per Persß. I Kettrvp Kirke Sønd. før Georgii Dag fik beskeden Svend Jes Nielß af Aagord et Sognevidne med 24 Dannemænd: Nis Broon i Dropdrop, Jep Smid i Siigord, Esbern Dalle, Per Dalle, Niels Trvelß, Henrik Nielß, Las Troll, Henrik Galle, Michel Knudß, Nis Jenß[?], Per Galle, Nis Therkelß, Mates Iwersß, Mates Tamß, Se[u]erin Krag, Seuerin Redswen, Jes Persß, Seue[ri]nß, Seueren Matesß, Cristern Andersß, Las Persß, Tames Suder og Jes Laur. . . . i Hwsby; hvilke vidnede, og dem vitterligt er og har hørt af bedste og ældste Dannemænd i Han H., at Kraaghølm og alle Kragholms Fang og Aalegaard er givet til Vor Frue Alter i Kettrvp Kirke i Han H. for Messer og Gudstjeneste,

som der holdes for med alt andet Altergods, som Mauritz Nielsß af Agord hans ærlige »forelder« stiftet har af gamle Dage, og er Kragholms Jord og Eng saa god, lang og vid som Henrik Nielsßns Gaards Tilliggelse er, og bedre, som ligger i Kettrvp Mark, og aldrig nogen Præst har haft eller brugt Kragholms Jord, uden de det har haft i deres Minde af Agordh. Item vidnede fornævnte Mænd, at den Eng, som kaldes Øryeng og Hugorms sigæ, er og Kragholms rette Tilliggelse. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med 4[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet I; 2. Aix 6 (Vognsen af Stenshede); 3-4. Bomærker. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. (*Reg.* *6620.)

[2258

Apr. 23. Olaff Mortensß¹ Biskop i Roskilde. For Guds Skyld og for tro Tjeneste, som Hr. Paweld Laurensß perpetuus vicarius til s. Michaelis Alter i vor Domkirke Roskilde, vor Kammermester, os gjort har, giver vi ham en vor Jord liggende vesten for vor Domkirke, og strækker sig i Bredden sønder og nør fra den Vej, som løber til den søndre og vestre Kirkerist, og til det Stræde, som løber ned til Maglekeelde, og i Længden i Øster og Vester ind paa den Gaard, som Hr. Boo Mattesß perpetuus vicarius til de hellige 3 Kongers Alter i vor Domkirke i boer, og strækker sig fra Norden ud med Hr. Boes Gaard saa langt ned i Vester, som hans Gaard sig udstrækker, og sønden ved den Bro, som løber ned til Maglekeelde, at beholde til evig Tid med Længde og Bredde, som han forskrevne Jord nu indhegnet har ned indtil Maglekeelde. Hvilken Jord vi finge af Hr. Cristiern Konge, som det Brev [c: 1154], hans Naade os derpaa givet har, indeholder; hvilket Brev vi Hr. Paweld antvorder i saa Maade, at Hr. Paweld skal forskrevne Jord bygge og besidde og give og skøde hende med »hwss«, som han derpaa byggende vorder, til s. Michaelis Alter for vor naadige Herres og hans Efterkommeres Kongers, vor og sin egen Sjæles Salighed efterdi, som Gud ham i Hu skyder det bedst at skikke, Gud og s. Michaeli til Lov i Gudstjeneste. Secretum nostrum. Datum Roskildis die Georgii.

Perg. med 1 Segl: G. 176. Roskilde Kapitels Arkiv (Michaelis Alter) (AM. XLIII. 14). LDipl. — Hertil 1154. [2259

— Owe Jenßenn Custos og Gardian i Randers Kloster og alle Munke Konventbrødre *ibid.* Vi oplader hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Anders Jacobsen af Stennalt R. og hans Husfrue Fru Anne Lauritzdatter et Sted i vor ny Kirke paa den nørre

Side ved Koret »alle nest«, som^a forskrevne Custos og Gardian og Brødre ibid. skal bygge og bygge lade Hr. Anders Jacobßenn og hans Husfrue, deres Børn og alle deres Efterkommere et Kapel og Alter inden, den hellige Trefoldighed til Lov, Jomfru Mariæ, s. Jørgen og alle Helgene i Himmerig. Item tilbinder vi os at holde i forskrevne Kapel 3 Messer om Ugen til evig Tid, om Søndagen af den hellige Trefoldighed med en Collecta af s. Erasmo, om Onsdagen af s. Jørgenn med en Collecta af s. Katharina, om Lørdagen af Jomfru Maria med en Collect for alle kristne Sjæle. Item tilbinder vi os at holde en Begængelse til evig Tid den 1. Mandag i Fasten med saa mange Præster, som i Klostret er, om Aftenen med vigiliis og anden Dagen med Messer og anden Gudstjeneste »de«, som dertil hører, for Hr. Anders Jacobßenn og hans Husfrue, deres Fader og Moder, deres Børn og alle deres »foreldris« Sjæle, som fremgangne er og komme skal. Item skal Hr. Anders Jacobßenn og hans Husfrue forse dette Sted og Alter med Tavle, Kalk og Disk, »hagell« og Messeklæder med andet Ornament, som dertil hører. Item vederkender vi os at have opbaaret Penge og fuldt Værd for forskrevne Messe, Begængelse og Gudstjeneste med Sted og Alter af Hr. Anders Jacobßenn og hans Husfrue efter vor Nøje. Vi har hængt Konvents, custodis og Gardians Indsegl for dette Brev. Givet i Randers paa Jørgens Dag.

[A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 115 b. — **Ab.** Afskr. [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 133 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn).

a) Ab tilføjer: vi.

[2260

Apr. 25. Tingsvidne af Gislwm H., at Law Ibssen i Orwp gjorde Lovhævd paa Orvp m. m. Gods til sig, sin Fader og sine Søkende for ret Ledingsgods.

Perg. med [8] Segl: 3. Utydeligt Skjold; 5. Bomærke. Senere til Lerchenfeldt Godsarkiv (RA.). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 6.* [2261

— Tingsvidne af Giislum H., at velbyrdig Svend Jens Haningh gjorde Lovhævd paa Buwndrups garde i Giislum H.

Perg. med [8] Segl: 1. Brudst. uden Forside. Bonderup (Lerchenfeldt) Godsarkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 12.* [2262

Apr. 28. Cristiern¹ Konge. Vore Borgemestre i Randers har her berettet for os og vore Raad »her nw oss[!] nerwerendis«, at de, som boer paa s. Johannis Gods sstds., som hører til

Marieagher, vil ej bære med dem Bys Tyngge, som de plejede at gøre, førend de kom under Marieager, hvilket vi ej længer tillade vil. Thi beder vi og byder dem alle, som boer paa s. Johannis Gods, »ati« herefter bærer Tyngge med andre vore Borgere i Randers, ligervis som de tilforn gjorde, førend de under Marieager kom, under vort Hyldest og Naade. In Cristo valete. Ex civitate nostra Wibergensi fer. 3. post f. Marci nostro regali sub secreto.

Ad relacionem Dn. Johannis episcopi Arusiensis.

Perg. [med 1 Segl: K. 78^a]. Randers Bys Arkiv (Randers Museum).
LDipl. [2263]

a) Løst vedliggende Brudstykker fandtes i 1893 (LDipl.), men ikke i 1921.

Maj 1. *Reg. *6624.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Stemann III. 97.* [2264]

Maj 2. *Reg. 4305*.* Perg. med [31] Segl: 1. G. 530; 2. G. 537; 3. Li 63; 4. Flxiii 3 (*sigillum eggardi friftierni*); 5. Lxxiii 12; 6. Civ 7 (Björn); 7. Li 46; 8. Dxxi 8; 9. Dxlv 3; 11. Fxxxi 14 (Krummedige); 12. Eviii 4; 13. Civ 10 (Björn); 14. G. 568; 15. G. 601 (*s claws anderf*; Ulfeldt); 16. Li 44; 19. Flxiii 6; 20. Li 20; 21. Dxxi 10; 22. Dxliv 3; 23. Civ 13 (Björn); 24. Evi 1 (*s magiftri petri marfwîn*); 25. Utydeligt; 26. Lxlx 63 (Reventlow); 27. M 60; 28. Bomærke; 30. Utydeligt; 31. Bomærke. Kongens Arkiv (RA. B 2, Hyldinger). *Genealog. og biograph. Arch. I. 11.* [2265]

Maj 4. Vi Christiern Konge stadfæster dette »wortt« Husfrues aabne Brev [c: 1375], som dette vort aabne Brev er hængt ved. Secretum nostrum regale præsentibus est appensum. Datum in castro nostro Nyeborh 2. fer. rogationum.

[A. Orig. med 1 Segl^a; forbundet med 1375^b. Nakskov Bys Arkiv.]

Aa. Kopi indsendt 1648 af Nakskov: RA. Danske Kanc. (Bl. 8 b) (afskrevet umiddelbart efter 1375). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) V. 128 (afskrevet umiddelbart efter 1375). — Andre Afskrifter fra 18. Aarh.: Thott Fol. 730 Bl. 38 a (af Poul Rogert); Uldall Fol. 5; Kall 4to 374. [2266]

a) Aa og flere Afskrifter: »loco sigilli regii«. b) Saaledes en Registratur af 1630 (Thott Fol. 730 Bl. 76 b).

Maj 8. Jeg Age Axelsß R. i Hwleberch hilser eder Landsdommer, Præster og Klerke, fribaarne Mænd, Bønder og mene Almue, som Halmstaz Landsting søgte er. Som jeg har før kæret for eder om mine Landbo, som rømte og førte er af mit Gods, som er Esgilsß i Auseredh, som fór ind til Høygalt, Clement i Slynge, som kom ind til Weste i Slynge, Oluff Olsß i Stenstorpe, kaldes[?] Werdh, som kom ind til Klore[?]; disse er af mit Gods rømte og førte mod Lov eller Rette; thi beder

jeg eder Landsdommer og alle gode Mænd, som forskrevne Landsting søgte er, at I hjælper mig saa meget, som Ret er, over dem og over alle de, som dem »hulpe antinge flyte« eller fare. Item sender jeg nu did Kong Cristierns aabne Brev at lade læse der, hvilket hans Naade lod skrive paa Wardberch, siden jeg deden af red, lydende paa de 2 Herreder Falkenberchs Len, og alle de Breve, min Herres Naade har udgivet siden »antinge« Niels Skriffuere eller Benct Esgilss, da forbyder hans Naade ikke mig noget at bevare mig med Bønderne, og aldrig hans Naade mig har tilskrevet, at jeg skulde bevare[!] mig dermed, eller at Bønderne skulde ikke svare mig. Er jeg begærende eders gode Raad, »hure« jeg skal fare dermed, efterdi at Almuen er mig gjort saa uvillig fore. Scriptum Hywleberch fer. 6. post ascens. dni.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. 1465 Febr. 3. [2267]

Maj 10. Jeg Eric Stwre¹ Høvedsmand paa Trankier er skyldig hæderlige og velbyrdige Md. Hr. Eggert Frille R. »aa« Vrbierch, hans Datter Fru Ermegardh og deres Arvinger 600 liib. Mk., som i Fywn gænge er, at betale i Othens Martini næstkommende; betaler jeg ikke fornævnte Sum inden Martini Dag, tilbinder jeg mig paa min gode Tro ind at komme i Othens og ej derud, før jeg Hr. Eggert Frille, hans Datter eller deres Arvinger fornævnte Sum fornøjet har. Medb. af Maghens² Biskop i Othens, Hr. Holgerd Munck R., Axel Axels⁴ Landsdommer i Langland og Bertil Pors⁵ »wepner«. Datum Trane-kier dnica. ante f. pentecostes.

Perg. med [5] Segl: 1. Eviii 10; 2. G. 530; 4. Hix 5 (Budde); 5. Fxxxi 2. Eggert Frilles (ell. maaske hans Datter Fru Ermegaards) Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (Reg. *6625.) [2268]

Maj 13. Reg. *6626. Perg. med [35!] Segl: 1. G. 176; 2. G. 509 (s iacobi mart pri andste); 3. G. 474; 4. G. 469; 5. G. 196; 6. G. 284; 7. Llxviii 27 (Sparre); 8. Fxvii 22; 9. Cxlvii 4; 10. Lxvi 2; 11. Fxvi 3 (Bydelsbak); 12. Lxxxiv 23 (Brock); 13. Lxviii 43 (s erif agleffon; Thott); 14. Lxxix 2; 15. Gxv 6 (Algudsen); 16. Lxxxiv 48; 18. Li 13 (Passow); 19. Lxlix 29; 20. Lxlix 38; 21. Lxlix 40; 22. Lxxii 41; 23. Exix 7 (Gøye); 24. Axi 4; 25. Bomærke (s inggemer ienffon); 26-29. Bomærker (28-29. i Skjolde); 30. Hxxv 4 (sigillom niels brøn); 31. Bomærke; 32. Bomærke (sigillom gert hans); 33-35. Bomærker i Skjolde. Kongens Arkiv (RA. B 2, Hyldinger). Dipl. Chr. I S. 186. [2269]

Maj 16. Reg. *6627. Perg. med 2 Segl: 1. G. 176; 2. G. 193. Kongens Arkiv (RA. A 2, Christiern I). Dipl. Chr. I S. 187. [2270]

Maj 18. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Skonæ. Vi byder hos eder velbyrdig Kvinde Fru Barbæ og alle Hr. Stigh Olsß Arvinger nu 2. Tid, »ati« inden 15 Dage efter, at dette vort Brev er læst, tilsammen kommer og skifter med velbyrdig Md. Beyenth Billæ af Siøholm paa hans og hans »barns« Vegne Jordegods, rørende Gods og urørende efter Hr. Stigh Olsßs Død og udlægger ham og hans »barn« sin Del under eders Faldsmaal. Datum Haresborge fer. 2. pentecostes nostro sub sig. ad causas, teste iudiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresburgh.

Papir med Udskrift: Skaniam inhabitantibus og Rester af 1 brev-lukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: mulig Peder Henrikssøn Hollungers, men i saa Fald et andet Signet end Iviii 3. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [2271]

Maj 22. (*Reg. * 6629* (uden bestemt Dag ligesom i de nedennævnte Udtog.) Udtog: *Hvitfeld V. 162, Fol. 910 L. 20* samt (efter Kvartudgaven af Hvitfeld) *Strelow, Cronica Guthilandorum S. 219*. Hvis Hvitfelds Kilde er et Brev, er det vel en Konzept ell. en Afskr. i Iver Axelssøns Arkiv. — En (ikke fejlfri) Afskr. af en nedertysk Tekst af Brevet (der her viser sig at være dateret 1467 Maj 22) findes i RA. Westphalens Dipl., Fol. (efter en Afskr., der formentlig var i Kiels Byarkiv). [2272]

Maj 23. Kongen lover Ærkebisp Thwæ i Lwnd og Befolkningen i Skane, at hans Søn Hans, hvis han bliver Konge, skal holde Danmarks Indbyggere ved deres Privilegier og, naar han kommer til lovlig Alder, aflægge sin Kongeed paa Lwnde Landsting.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 92.* [2273]

Maj 26. Las Hiort Herredsfoged i Galten H., Jes Pouelsen Husfoged paa Tordrup, Nielsß Jensßen Provst i Galten H., Anders Munck i Brusegord V., Oluff Sommer i Gendrup V., Lawæ Kieldsßøn i Stangerum, Nis Symensßen i Hadbergh, Per Lock i Wisingh, Per Bonde i Wintersløff, Trogelsß Nielssøn, Frandtz Bondsßen i Løystrop og Mattz Lasßen i Esendrop. Tirsd. før Guds Legems Dag paa Galten H.s Ting fik velbyrdig Md. Hans Erichßøn af Betzstrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Mattsßen i Gindrop, Jes Jude i Wisingh, Jes Jensßen i Melstrop^a, Cristern Lock i Wisingh, Jes Ascerssøn i Brantzstrop, Bænt Ascerssøn *ibid.*, Ythi Persßen og Jep Olsßen; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag inden alle 4 Stokke 12 Danne-mænd: Per Lock i Wisingh, Pouel Pind i Larbergh, Mats Lasßen i Esendrop, Lillæ Oluff i Larbergh, Aes^b Olsßen *ibid.*, Las Persßen *ibid.*, Seueren Persen *ibid.*, Jep Hengi, Per Bonde i Winters-

løff, Cresten Henniksßen i Løystrop, Sweningh *ibid.* og Lasß Ollsßen *ibid.*; disse vidnede, at dem vitterligt er, at den Gaard i Løystrop (Frandtzt Bondsßen), som de nu kalder Skiernegord, som tilforn kaldtes Beetzstrops Gods, førend Hr. Henning fik Fru Kirstin, den Gaard har været i Fru Kirstins og hendes »foreldres« Værge og siden i Hr. Hennings Værge, siden han fik Fru Kirstin, og har aldrig andet hørt, end denne Gaard var Fru Kirstines og hendes »foreldres« rette Gods, og aldrig der har været given Kære paa i 60 Aar og mere, og aldrig vi har hørt, at denne Gaard eller noget hendes Tilliggelse har været afhændet til Galten H.s Ting eller andet Sted, førend Hans Ericsßen skødede den Oluff Sommer paa forskrevne Ting, som Loven udviser; og har vi aldrig hørt den samme Gaard været kaldet andet Navn end Beestrops Gods og siden Skernegaard. Og deslige kundgjorde alle de ældste og viseste Herredsmænd, som da til Tingene var, at saa var i Sandhed. Vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. cPerg. [med 12 Segl].c Senere til Arkivet paa Rosenholm (10. Pacquet Nr. 24).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 32 a.

a) Ab: Nielstrop. b) Ab: Jes. c—c) Saaledes Aa.

[2274

Maj 27. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Biskop Jens i Aars, Hr. Niels Cristiernsß R. og Erick Hwass. Vi har gjort et Mageskifte med Laghe Brock vor Mand og Tjener i saa Maade, at han skal have Morssingx Jord i Hald H. i Awning S. i Kalfføs Len, som Jep Cristiernsß i Værge har, boende i Rwxio i Wardhe, og at L. B. skal os paa Kronens Vegne vederlægge anden Jord saa god til Rente. Thi beder vi eder og befaler, at I ransager, at vi paa Kronens Vegne fanger af L. B. Fyldest igen; naar I det gjort har, og han eders Brev derpaa igen har, stadfæster vi det Mageskifte med dette vort aabne Brev. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi in profesto corporis Cristi.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Gl. Estrup Godsarkiv: 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.).

[2275

a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Maj. Udtog: *Hvitfeld V. 162, Fol. 910 L. 20; Strelow, Cronica Guthilandorum S. 219; Reg. *6629. Er 2272.*

Juni 8. »Några dannemån gåå markeskiäl omkring Altzerhuus fang, skoog och mark. Dat. feria 2da ante festum Barnabæ d. 9 junii 1467.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 400.

[2276 a

Juni 9. Christiern Konge. Vore Borgere Skomagere i vor Købstad Kiøbenhafn har kæret for os og »voris« Raad deres store Skade, som dagligen sker dem og fornævnte vor Købstad besynderlig deri, at mange »buschhatzer« af deres Embede som [!] løber om Landet og bruger »schoeferede« og ej der har Husbondhold uden af Herredsfogederne, som vandrer i »vores« og Kronens Len deromkring og ej bosiddende er nogen Steds i »voris cronis kiøbsted« eller paa Landet. Da paa det at fornævnte Skomagere i Kiøbenhafn skal ej herefter lide Skade af fornævnte »buschhatzer«, men at de og deres Embede skal forbedres, vil vi ej tillade nogen »leveranger[!] eller landskiøber« med de Stykker, som tjener til »schoegiørende eller og nogen sye buschhatzer af skoe, de som« løber om Landet og bruger deres Embede og Købmandskab med Huder og »tallie« og andre Stykker til »skoegiørende« Kiøbenhafn og »borger schoemagere« til Skade. »Thi ville oc« vi ej tillade, at Præster, Borgere eller andre skal lade sy Sko eller arbejde Sko paa deres »stuegulv« eller andre Steder i deres »huus« eller Gaarde; thi tillader vi, at fornævnte vore »borgerlige« Skomagere i Kiøbenhafn maa tilsige »anordnede« paa vort Slot Kiøbenhafn, Byfoged, Borgemester og Raad og Herredsfogederne paa Landet deromkring, at naar Behov gøres »og hindre med ham eller med dend saadanne fornevnte buschhatzer« og, hvad de har med at »føre«^a, til Rette, hvor de »kundes« [!] findes paa Amager, 2 Mile imod Kiøge, 2 Mile imod Roeskilde, 2 Mile imod Slangedrup og 2 Mile imod Helsingør. Thi byder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Kiøbenhafn og vore Herredsfogeder her omkring saa vidt, som før er rørt, og vor Byfoged sstds. og Raad i Kiøbenhafn at hindre og hindre lade fornævnte »buschhatzer«, hvor de kan findes, som før er rørt, hvor og naar vore Borgere Skomagere i Kiøbenhafn »veed eller nogen af eder derom« tilsigende vorder, og deslige hvad benævnte »buschhatzer« har med »at fare eller dette øver, og saa hereftter, at fornevnte vor slotzfoged, amtmand«, Herredsfoged, Byfoged, Borgemester eller Raad vil tillade saadanne »buschhatzer« ingenlunde den fornævnte Frihed at have, vore Borgere Skomagere i Kiøbenhafn til Skade; »da ville vii selver eder^b over alt eftter voris« Raads Raad som over dem, der »voris« Bud overhørige sidder og ej holde vil. »Secretum nostrum ^crojale sextimus est apertum^c«. Dat. in castro nostro Haffniensi 3. fer. »^dprima ad decembr. b^{ti} Vilhelm abbat.^d«

[Orig. ^e Københavns Skomageres Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Bilag til Klage 1727 Sept. 19 fra Oldermænden for Skomagerlavet i Kiøbenhafn til Kongen (RA. Indl. t. Sjæll. Miss. 1728 Jan. 23 Nr. 42). [2276 b

a) ∅: fare. b) ∅: rette? c—c) ∅: regale presentibus est appensum. d—d) ∅: proxima ante festum beati Vilhelmi abbatis. e) Eller er den stærkt korrumpere Tekst et bevidst Falskneri snarere end et Resultat af ganske ukyndige Afskriveres Arbejde?

Juni 14. *Reg. 4320* (uden Dag ligesom i det der anførte Aftryk). A. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 483* (RA.). *Slesvigske Provindsialefterretn. Ny Række III. 158.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 41 b. [2277

Juni 15. Nilsz Buk i Hergebo giver Sortebrødre Kloster $\frac{1}{2}$ Gaard i Malmøe.

[Orig. Lunds Dominikanerkl. Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Klosters Breve Nr. 6. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 94.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 286. [2278

— Tingsvidne af Geding H. om Udstrækningen af Riibe Kapitels fri Enemærke Swenstrup Mark.

Perg. med [7] Segl: 6. Utydeligt Brudst. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 412?* (RA). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 57.* [2279

Juni 19. Hans Tybbensß anders genomt Langhe Hans¹. Hans Vogelsanck hefft vorkofft in deme jare 1445 myd vulbord syner husvrouwen unde alle der ghenen, der em erer vulbord daerto behoeff was, den erwerdigen vromen luden Ocke Ebbensß, Poppe Smed unde Cord van Lesse olderlude unde vorstendere des altares s. Nicolai in der cappellen Unser vrouwen bynnen Husem ene mr. geldes jarliker renthe in synem huse unde hoffte, dat belegen is by suden dem markede twysschen schepper Boyen up dat westen unde Vicke Smede up dat osten, unde in dessen huse anders nene renthe is zunder desse renthe, de eme desse vorstenders vornoget hebben vor 15 mr. ghudes geldes, also to Lubeke unde Hamborch gyng is, unde desse 15 mr. ick edder edeger desses huses unde hofftes jarlikes uppe paschen vorrenten schollen den vorstenderen desses gildes, dede nu vorstendere synt also Paye Tetensß, Johan Iden, Eddeleff Hansß, Herdingc Huningc, vor ene mr. penninge guder munthe. Doch hebbe ik vor mi beholden enen wedderkoop, wanner dat my beqweme is, so schal ik dessen vorstenderen eyn halff jaer to voren toseggen unde in den negesten achte dagen to paschen vornogen dessen vorstenderen den houetstol myd aller bedageden renthe in enem summen myd alsodaner munthe, also to Lubeke unde Hamborch gyng is; unde were sake, dat desse vorstenders daer schaden

aff kreghen, den schal ick wedder up richten. Des hebbe ick desset hus unde hoffte gekofft van Hans Vogelsanges sone heren Johanne unde dessen houetstoel unde renthe hebbe beholden in dessem huse unde hoffte; des loue ick de renthe jarlikes to vornogen dessen olderluden. Ock loue ik desset hus unde hoffte nemende to vorkopen, zunder de gene, de dat kofft, geue dessen vorstenderen enen besegelden breff alle stucke also to holdende, edder he udgeue dessen houetstoel myd aller bedageden renthe. Myn ingesegel; unde ik hebbe gebeden schepper Boyen, Clawes Schonemoer³, dat se hebbet gehenget er ingesegel an dessen breff. Gegeuen unde ghescreuen des vrigdaghes vor Johannes daghe tho myddensomer in Husem.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (2. i Skjold). Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 6). [2280]

Juni 24. (*Reg. * 6573.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 160, Fol. 909 L. 23 f. n.* Brevet er i Regesta fejlagtig henført til 1466; hos Hvitfeld har det Aaret 1467, og det er identisk med det i *SRD. VIII. 439* (efter den i Afskr. bevarede Brevbog) aftrykte Brev. Det er altsaa urigtigt, naar *W. Christensen, Dansk Statsforvalt. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531* anser den fuldstændig tabte Brevbog fra Christiern I.s Tid for Hvitfelds Kilde. [2281]

Juni 26. *Reg. * 6631.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Dipl. Chr. I S. 188.* [2282]

— Morten Niels¹ i Jæligh gardh, Høøff Henriks¹ i Thofthæ, Jon Smed i Lerbek, Mas Pers¹ i Bekmadh, Las Niel¹ i Mælægh, Jes Per¹, Per Brynigh. Fred. efter s. Hans Dag for os og flere gode Mænd, som da hos var paa Krossbekssholme, krævede velbyrdig Svend Niels¹ Mortens¹ et »ssødh« ud og adspurgte disse gamle Dannemænd: Høøff Henriks¹ i Toffthe, Las Niels¹ i Mælægh, Mas Pers¹ i Bekmadh, Oloff Mas¹, Michel Fwss, Per Pers¹, Anderss Lauers¹ og Nis Skredere, om de vidste, hvor Mayricis Endelsskov laa. Da vidnede de, at dem vitterligt er, at fra Sorthekersbek, der som han løber i Aa, og dertil, som de 3 Siger løber sammen, som han begyndes, og fra de Siger til den store »lanssyghen«, og saa »lanssyghet«, til han løber i Winbekken, hvad Skov der østen og norden er, det er Mayricis rette Skov. Item har vi aldrig hørt, at nogen har haft der Fællede eller Del i, »en« er Mayricis rette Skov. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester ell. Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. Aix 4 (Vognsen af Stenshede); 2. Formentlig Llvii 12; 3. Utydelige Rester;

4. Bomærke; 5. Kun Spor; omtr. samtidige Paaskrifter: »Breff poo Jælingh gardh« og »Et vine pa Ælingh gardh«. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). (Reg. *6632.) [2283]

Juli 2. Eßbern Jesßenn Foged paa Rouse H.s Ting, Storm Gloß[!] Foged paa Estrup, Peder Hoegh i Ørsted, Nis Aas i Wdbye, Pouell Hagenßenn i Jegerbleff^a, Nis Sader i Ørdstedt, Himme Galle i Boede og Peder Thygeßenn i Thaarbleff. Aar 1567[!]^b paa Vor Frue Dag vicitac. var paa Rouse H.s Ting Dannemænd Nis Mickelßenn af Karde, Thamis Jepßenn ibid., Nis Aaeß af Wdbye, Peder Hagenßenn af Ingeßløff, Anders Bunde ibid., Lille Jes af Ørdsted, Himme Galle og Nis Saader i Ørdstedt; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at forskrevne Mickell Balle, Sti Bunde, Jes Nielsenn, Throgels Nielsenn og Jens Thygeßenn af Woer havde deres Lovhøringsmænd paa forskrevne Herredsting, hvilke kundgjorde, at de paa Woer engi, som kaldes Mede enge, hørte og saa', at forskrevne 5 Dannemænd gjorde deres Lovhævd og »worde« deres Gaarde, Hus og Jord fra Østerkierdt^c og vest ad i Gaden fiord^d til Midtstrømme og saa fra Hollendtzbergsbech og nær indtil Karde bech, og hvor deres Arv og Eje ligger eller falder dem imellem, intet undtaget, som de har haft i Hævd og deres Forældre før dem ukært i 100 Vintre og længere; de forskrevne Gaardes Ejendom »worde« de med Lovhævd med jordegne Bønder og Bønder-sønner, som de var tilfunden af Tinge af Kongens Foged og menige Tingsdom, og »worde« forskrevne Lovhævd lovlig tilbuden tilforn i 3 Ting. Derom mælte forskrevne »loughørrings« forskrevne Lovhævd[!], og blev forskrevne Lovhævd ved sin fulde Magt at blive[!], og desligeste gjorde alle de gode Mænd, som paa Tinge var. Vi har hængt vore Indsegl for dette Brev. Datum anno loco supra[!].

[Orig.] Afskr. fra 17. Aarh.: Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [2284]

a) c: Ingerslev. b) Saaledes Afskriften. Den blandt Udstederne nævnte Storm Gloß er øjensynlig identisk med Fogeden paa Estrup Storm Gerlofssøn, der levede i det 15. Aarh. (se *Danske Mag. 3. R. IV. 87*); naar det allerede herefter ligger nær at antage, at Aaret er 1467, stadfæstes dette ved, at Udtog af Brevet i RA. Rigans Dombog 1554-58 S. 188 (*Rosenvinge, Domme II. 263*) og i RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 302 a har Aaret 1467, og at den 2. Juli i dette Aar faldt paa en Torsdag, som var Rougsø Herreds Tingdag. c) Udtog i Rigans Dombog 1554-58 S. 188 (*Rosenvinge, Domme II. 263*) og i Herredagsdombog 1656 Bl. 302 a: Prestekier. d) De ovennævnte Udtog: Gudennfiordtt (Gudomfiord).

Juli 6. Vidne(?) om Gave af 1/2 Mølle til et Alter i s. Pädhers Kirke i Malmøe.

[Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 51. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 94.* — Et andet

Udtog lyder: »Erchiediægnens i Roskild uthgifne donationsskrift åth sti. Pådhers kyrckia och sti. trinitatis altare på een mölla uthom staden. Dat. 1467.« SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 19. [2285

Juli 9. Vi Mikel Skræder Tingfoged i^a Hasing H.^b, Thomas Persøn Bispens Official ^ci Ydrop^c, Therkel Jenssen, Clemet Therkelssen Præster, Per Friis, Iwer Mwnk, Per Galnskyt, Magens Magenssøn, Bord Iwersson, Cristiern Jebssen VV., Jes Perssen i Brogord, Per Anderssen i Dybdal, Powel Bwnde, Per Bondæ Bønder. Torsd. før Kanuti et Ketilli Dag paa Hasing H.s Ting fik velbyrdig Md. Hr. Eskel Nielssen af Linghollum R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Perssen i Willersleff, Jes Brwn, Jes Anderssen, Nis Agstsøn, Per Jenssøn ^di Skøwing^d, Oluff Batti, Las Cristiernß og Nis Growerssen; hvilke vidnede, at de saa^g og hørte, at Torsd.^e efter Johannis bapt. Dag paa forskrevne Ting kundgjorde Hr. Eskel Nielssøns »loghøringh«, at Hr. Eskel havde gjort sin Lovhævd paa saa meget Gods, som han har ^fi Hasing H. i Thyd^f og han havde tilbudt i 3 Ting, som Fogeden fandt ham for Rette: først i Hwidberg S. westen aa Linghollum med al sin rette Tilliggelse, som nu tilligger^g, Frugord, Longburggord, Dwle med sin »enmerklitte« og ^hKær, som tilligger; Kergord (Sydsel), en Gaard (Mattis Clemetsen); en Gaard, som hedder Skarnhaue^{i h}; Horngord (Per Krumdig); en Gaard (Las Asmwndssen^j); en Gaard (Palli); Trolburg (Las Nielssen); en Gaard (Cristiern Lowman); en Gaard (Jes Biørnsen); en Gaard i Swankier (Per Knudssen); en Gaard sstds. (Anders Worm^k); Hwidberregord (Nis Clemetsen) og Hwidbergords »enmerkes klitte« og Hede; alt hans øde Gods i Hwidberg^l S.; item »inworde« han^m 4ⁿ Gaarde i Biistedt S., som er Brogord (Cresten Perssen), en øde Gaard østen^m og sønden ved Brogord, en Gaard i Biistedt (Bertel Agsøn), Dalgord (Magens Skreder); 2 Agre ved Sponberg, som han nu har ladet saa Havre i; en Ager paa Gelling^o næst vesten ved den østerste »hores agger«^p; item »inwarde« han til Linghollum Brohiedæ fra »the sødræ« gamle Vej og nær^q til Mosen, og fra de Sige østen ved Vejen til de Kær østen ved Aaen; item »inworde« han en Gaard i Wiisby (Sty); item 2 Gaarde i Staustrup^r (Seueren Frandßen og Jes Claussen). Og kundgjorde forskrevne »loghøringh«, at han »inwarde« dette Gods med sin Lovhævd med Riddere og Svende og Selvejere for sit rette Arvegods^s og Købegods, og sagde hans »loghøringh« ham Lov af Hænde. Sig. nostra. Datum etc.

[A. 'Perg. med [13] Segl: »Det 1. er borte. 2. 3. heele. 4. vel halft afbrudt. 5. 6. 7. 8. heele. 9. meget stødt. 10. heelt. 11. 12. 13. noget stødte«. Lyngholm Godsarkiv.^t] Afskrifter af Jon Mortensen: **Aa.** 1752: LDipl.; **Ab.** 1752: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg; **Ac.** RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Krummedige. — **Ad.** Tarveligere Afskr. med ukendt Haand fra 18. Aarh.: LDipl. — **Ae.** Vidisse 1501 Febr. 5 (heri enten forfalsket ell. efter en anden Udfærdigelse; denne Tekst med den i Note *g* anførte Variant, men uden Omtale af Vidissen af 1501, nævnes ligeledes i Udtog i Rettertingsdom 1551 Okt. 2 (Fred. efter Michels Dag) (RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 57 a; Thott 4to 1453 S. 87; jfr. nedfr. 1500 Juli 23)). — **Af.** Optaget (sammen med Breve af 1501 Febr. 5, 1474 Juni 24 og 1495 Juli 26) i Tingsvidne 1656 Aug. 21 af Haßing H., givet Manderup Due til Haldkier, Befalingsmand paa Ørumb Slot. RA. Topogr. Saml. Papir, Hassing H., Hvidbjærg S., Lyngholm. — **Ag.** Vidisse 1656 Okt. 8 af Viborig Landsting.] **Aga.** Ag optaget i Tingsvidne 1657 Maj 28 af Haßing H., givet Enuold Kaaß til Liunghollomb. Papir med 1 Segl. RA. Topogr. Saml. Papir, Hassing H., Hvidbjærg S., Lyngholm. [2286

a) Ae: til. b) Ae: Herredsting. c-c) Ae: Per Irop[!]. d-d) Mangler i Ae. e) Ac: Tirsdag. f-f) Ae: »i horeth i hyd«. g) Ae tilføjer: og til har »ledith aff aarlid« i Aa til Midtstrømme saa langt, som hans Enemærkesmark gaar paa den vester Side, og siden ned ad den gamle »skjørde«. som løber ud med Podderss iengh og saa hen ad den »knude«, som staar i Møledammen; og »indvorde« han og Bierhollum. h-h) Ac: »skoghe«. i) Saaledes Aa, dog med Tivl; Ab: Skarnpitt (med Tivl); Ad: Schaarnputz; Ae: Skarnpuss; Af: Scharnpudz; Aga: Scharnpudtz. j) Ad: Adersen; Ae: Suensson; Af: Adzerû; Aga: Aserû. k) Ae: Brurn; Aga: Orum. l) Ae: Hidhere[!]. m) Mangler i Ae. n) Ae: 3. o) Ae: Giellnitz. p) Ad: »hoffuedtagger«; Ae: »hovindager«; Af: »hoffued agger«; Aga: »hoffued ager«. q) Ac: sønder. r) Ae: Stanrop; Af: Steustrup; Aga: Stagsstrup. s) Ae: »arue ey«. t-t) Saaledes Aa og (med mindre Variationer) Ab og Ac; Ag: Pergamentsbrev med 13 hængende Indsegl forsejlet.

Juli 11 ell. 18. Vi Cristiern¹ Konge vederkender os skyldige at være Swen Thorbørnsß vor Mand og Tjener 1000 lubeske Mk. i lubeske Penge, som nu gænge er i Lubek og Hamborgh, for hvilke vi pantsætter ham vor og Kronens Gaard og Len Thraneholm, som Lass [Da]n det i Væрге har, at beholde uafløst i hans Dage; og naar han død er, skal hans Arvinger beholde Thraneholm, saa længe det af[løses] dem for de 1000 lubeske Mk. Secretum nostrum regale. [Datum in] nostro Søl-wesborgh sabb. ante Margarete.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). LDipl. [2287

Juli 12. (Reg. *6634.) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 167, Fol. 912 L. 22.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltning i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2288

Efter **Juli 15.** Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 82; Reg. *6636.* Er 1492.

Juli 22. Willats Matsß, Jens Symensß, Oluff Nielß, Knud Persß, Niels Jensß Præster, Knud Nielsß⁶ V., Mats Persß,

Marqword Thyriß, Marthen Marqwordsß, Nis Troelsß, Klaw Deghen og Michel Robby. Marie Magdalene Dag paa Aasteth Kirkegaard fik hæderlig Md. Hr. Jens Persß et Sognevidne af 24 Dannemænd: Las Nielsß, Marqword Thyriß, Las Poske, Jes Swdher, Ingwar Persß, Mats Fowith, Anders Nielsß, Mats Persß, Anders Bree, Mats Olsß, Trwed Tryniß, Michel Fwss, Jes Trwedsß, Swen Persß, Per Marqwordsß, Mats Nielsß, Marthen Persß, Anders Jensß, Jes Marqwordsß, Morthen Marqwordß, Helly Smidh, Anders Matsß, Nis Troelsß og Trwed Seurensß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Trondhe Rannys, hvis Sjæl Gud have, gav et Byggested, som kaldes Rannys Howæ, til Kirken og Præstebordet i Astedh til evig Tid, og dem vitterligt er, at Byggestedet var Tronde Rannys rette Arv og Eje, med saadant Vilkaar, at Sognepræst sstds. skulde holde det samme Aar en Begængelse med 12 Præster, hvilket dem vitterligt er, at fuldkommet »worthe« det samme Aar, og ydermere skulde bedes hver Søndag for hendes Sjæl til evig Tid og nævnes ved Navn i »briigh« i Kirken; item vidnede de, at dem vitterligt er, at Byggestedet har været i rolig Hævd til Kirken og Præstebordet i Aastet i 40 Aar ukært. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [12] Segl: 6. Gxvii 29 (Harbou); 8-9. Bomærker. Aasted (Horns H. Jylland) Kirkes Arkiv; ^aendnu 1808 ved Embedet^a; ^bpaa N. M. Petersens Tid ejet af Museet for nordiske Oldsager^b (RA.). LDipl.

a—a) *Antiquar. Ann.* III. 41, 46. b—b) Saaledes LDipl.

[2289

Juli 23. (*Reg.* *6638.) Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en kvindelig Figur; mon = G. 705* (Jeyb Magensß)?; 3, 6-7. Utydelige. Senere til Bidstrup Godsarkiv (RA.). *Saml. til jydsk Hist.* VIII. 304.

[2290

Juli 24. Frater Johannes Aw, ordinis s. Johannis domus hospitalis Jherosolimitani magister per Almaniam generalis, fratri Jacobo Martini in Antvortskow. Noscitur oportunum, ut qvos meritorum excellentia ad celsos gradus ordinis nostri evocavit, in suis honoribus conservemus. Hinc est, qvodd virtutum vestrarum merita, morum et fame honestas longaque servicia ordini nostro impensa nos inducunt, ut vobis reddamur ad gratias liberales. Qvapropter vobis prioratum Dacie, Svecie et Norvegie nec non terre Rugie in Antvortskow cum omnibus membris et jurisdictionibus ab eo dependentibus auctoritate magistri et conventus de Rodo nobis in hac parte concessa donamus, committentes vobis omnimodam administrationem dicti prioratus et suorum membrorum, (qva), qvamdiu vixeritis,

possitis gaudere, prout predecessores vestri in prioratu constituti gavisii sunt sive gaudere potuerunt. Insuper quod singulis annis solvetis 140 florenos Rinenses in domo nostra Colonie ante f. Johannis bapt. ordinis nostri patroni ratione ordinariorum responsionum communi thesauro nostri conventus Rodi; ac etiam eritis obligati ad alia onera imposita et imponenda per magistrum nostrum et conventum Rodi. Insuper mandamus universis dicti prioratus fratribus, quacunque dignitate fungentibus, auctoritate qua supra, ne contra presentes nostras litteras confirmatorias, ymo verius magistri de Rodo, confirmationis et mandati^a per se vel per interpositas personas quovis colore aliquatinus facere presumant, quin ymmo ipsas studeant observari vobisque fratri Jacobo Martini priori Dacie tanquam suo superiori et majori pareant. Datum in domo nostre religionis Thuricen. in vig. Jacobi. Sig. nostri presentibus est appensum.

[A. Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; ^bsenere i ^bmusæo J. Rosencrantzii^c.]

Aa. Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin K 157. Afskrifter herefter: Uldall Fol. 184 (fra 18. Aarh.); LDipl. (Reg. * 6639.) [2291

a—a) I Aa rettet, vistnok af Arne Magnusson selv, fra: confirmationem et mandatum. b—b) Saaledes Bartholin K 154.

Juli 25. Per Lawrisß Wiborg Landstingshører, Mikil Nielsß officialis generalis i Wiborgh, Niels Andersß Præst, Jæp Mouensß V., Las Olusß i Hadils, Cræsten Nielsß i Daall, Nis Powelsß i Clowtrop og Las Jebßß Borger i Wiborgh. Lörd. før Oluffs Dag paa Wiborg Landsting fik Nis Persß af Jegyberigh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Las Brød, Anders Holdgord, Las Matsß, Mikil Matsß, Adzer Storom, Per Skeder, Tames Esbernsß og Mats Nielsß i Ælsbore; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting velbaaren Md. Jes Wogensß af Longholm, og(!) lod læse et aabent Pergamentsbrev, beseglet med Jes Wogensens Indsegl med andre Dannemænds, hvilket Brev var uskadt. Hvilket Brev lød paa alt det Gods, som Jes Vogensen havde i Thyddh, som han havde pantsat Fru Ingjærdh Martenssdotter, fornævnte Niels Persß Hustru; og det Pantebrev antvordede Jes Wogensß til Niels Persß paa Fru Ingjærdhs Mortensdotter Vegne. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Nels Jegibierres breff«. Niels Pederssøn Skovgaard's Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2292.

Juli 27. Juges Krummedyk, Hinrick Rantzouwe, Delleff Walstorp. Dat marsklænde edder kleyacker belegen by der

Elue, Store edder anderen ouwen an unsen jeghen, de bediket synt, de jennen, dede hebben edder brukende syn der suluwen marsk, holden ere diike gantzliken myd thobehoringhe. Is yd zake, dat bauen zodaner marsk edder kleyacker by der gheest lyggen wysche, desse hebben nenerleyge beswaringhe der diike, syle edder watertucht. Sodane recht unde wanheyt is an unsen jeghen holden unde werd daghelikes gheholden. Unse ingeseghel. Ghegheuen an deme mandaghe neghest Jacobi.

Papir med 3 Segl ell. Spor ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Kun Spor; 2. Rester af et utydeligt Skjold; 3. Skjold med Walstorp-Vaaben; samtidig Paaskrift (maaske med samme Haand som selve Brevet): Gracioso domino episcopo Scleswicensi. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). [2293]

Aug. 3. Per Torberns¹ Foged paa Horns H.s Ting, Oleff Nielsß Præst i Kawelthved, Hans Baggi², Per Clausß VV., Seuerin Jonß, Las Torbernsß, Per Mykelß³, Las Persß og Las Trwelß. Mand. efter Peders Dag ad vincula paa fornævnte Ting fik velbyrdig Svend Niels Martensß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Laurensß, Las Trvelß, Hans Fromkaarll, Thames Mykelß, Anders Egh, Per Trwlß, Oluff Torbernsß og Jep Robbi; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Niels Martensßns »loffhoring« kundgjorde, at Niels Mortenß »waardæ« Mauritz Nielsßns rette Gods i Ælingæ S. i Hoorns H., øde og bygget, som Soortkærs Bæk løber i Aaen, og saa vester, som fornævnte Bæk løber i den store Landsig, som løber i Winbæk, Winbek ned og i Vgerbek, Vgerbæk ned i Havet; item fra Havet op ad Hælmodzwad og saa Ælling Mark og Stranbylunde Mark og mellem Skeltwed Mark og Stranby Mark og mellem Nørtwedz Mark og Stranby Mark og saa den »landsiid« mellem Stranby Mark og Skeltwedz Mark og Nørtwedz Mark; og »warde« han det til Mauritz Nielsß rette Gods, uden nogen kunde vinde sig ind med gode gamle aabne Breve, undtagen Kirkens og Præstens rette Del, og »warde« han det med gode Riddersmændsmænd, som Fogeden og menige Herredsmænd fandt ham til paa Tinget. Sig. nostra.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 2. Flviii 4; 3, 7. Bomærker. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2294]

— Per Torbernsß Foged paa Horn H.s Ting, Olluff Niels Præst i Kagellthuedh, Hanss Baggy, Per Clausß VV., Seuryn Jonß, Per Michelsß, Las Persß Bønder, Las Terbernsß og Las Troulß. Mand. efter Pedherss Dag ad vincula paa forskrevne

Ting fik velbyrdig Svend Niels Morthenß et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Nis Laurensß, Las Troulß, Hanss Fromkarll, Tames Michelß, Anderss Eegh, Per Troulß, Olluff Terbernß og Jep Robby; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Niels Morthenß »loffhøringh« kundgjorde, at Niels Morthenß »wardhæ« Mauritz Nielß rette Gods i Ellingh S. i Horn H., øde og bygt, først som Sorkyærssbegh løber i Aaen, og saa vester, som forskrevne Bæk løber i den store Landsig i Krogsbegh holme og Landsigen i Vynbeg, og Vynbegh ned i Vgherbegh, Wgherbegh ned i Havet og op fra Havet og op ad Helmedzwadh og ad rette Markeskel mellem Ellingh, Stranby-lwndh og Stranby og ad rette Markeskel mellem Stranby og Skyælthued »at« Landsigen rette Markeskel mellem Nørthued og Stranby, og Nørthued inden alle 4 Markeskel. Og »wardæ« Niels Morthenß det ind til Maurytz Nielß rette Endelsgods og undtaget Kirkens og Præstens Del, og udsvor alle dem, som sagde sig at have Fællig deri, uden nogen kunde vinde sig derind med gamle aabne Breve; og »wardæ« han det med gode Riddermændsmænd og Jordejere, som Fogeden og Herredsmænd fandt Maurytz Nielß til, og sagde forskrevne »loffhøringh« ham Lov af Hænde og mælte hans Lovhævd »stadfest«. Med vore Indsegl.

Perg. med [9] Segl: 5-6. Bomærker. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1883 købt af Gehejmearkivet (RA.). [2295

Aug. 17. Paull Jennsøn Tingfoged paa Han H.s Ting, Jacob Fincke Sogneherre i Hauffsløuff, Anders Gris i Slette, Jøß Andersøn Foged i Aarluffgaardt, Jep Andersøn, Niels Tordß i Mantzstrup, Peder Nielson i Beystrop, Thomas Jeß i Aggersborig, Mickel Hemerbo, Chresten Jennßen og Iffuer i Aardrup. Mand. efter Vor Frue Dag asumps. paa Hand H.s Ting fik Hr. Gerloff Martensøn »peer« i Øø et Tingsvidne af 8 Mænd: Nis Asslessøn i Tandrup, Nils Gundisß i ^aMandtztstrup, Las Pedersøn i Holmsøgaardt, Chresten Pedersøn i Tandrup, Lass Tomissøn i Lørstedt^a, Oloff Tybo i Porup, Mechel Smedt og Jøß Palesøn i Thoersløff; hvilke vidnede, at de har hørt af Menighed, som boer i Brouist S., og er dem selv vitterligt, at Øekloster har 6 Agre Jord i de Vange, som nu ligger til Borffuidskou^b, til forskrevne Klosters Gods i Brouist, som er 2 Agre ved Kildebecks hoelle, 2 Agre paa Aasen ved Brouiistbro og 2 Agre i den Vang mellem Brouist By og Gaarden, og har forskrevne Prior givet Kære derpaa aarlig, siden han fik Kloster i Værgen, at Niels Ericksenn gør ham Hinder

paa forskrevne Jord. Item vidnede forskrevne Mænd, at disse gamle Mænd: Peder Smedt i Wester Suenstrup, Michel Tygesß, Suend Peersøn i Tordsløff, Andres Peersøn sstds., Laß Adtzer-senn i Attrup, Moens Laureß i Bratbjerg og Niels Nielsøn i Attrup vidnede samme Dag paa forskrevne Ting, at i 60 Aar og mere i saa lang Tid, som dem kan mindes, har forskrevne Agre ligget til Øeklosters Gods i Brouist ukært, og kendte Erick Nielsß i Brouidtzskow, hvis Sjæl Gud have, sig aldrig nogen Rettighed at have i forskrevne Agre eller nogen andre til Brouidtzskuoff »meden føre end« i Prior Duußis Tid, da gjorde Niels Erickß Hinder paa forskrevne Agre. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. Perg.^c Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 112, Z. 9.*] Aa. Afskr. i Papirhæfte, se 1499, Aaa. RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 14 a. — Aaa. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: RA. Topogr. Saml. Papir, Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 19 b. [2296

a—*a*) Stedsbetegnelserne er delvis forbyttede i Aaa, der har misforstaaet nogle i Aa gjorte Rettelser. b) Formentlig Fejl for: Brouist skou. c) Saaledes Aa Bl. 8 b.

Aug. 22. Hans Grothe Borger i Othense kendes sig at være skyldig til Hr. Jens Eggertson Præst i Lywngby, og hvo han dette Brev unde vil, 100 lub. Mk. i saadan Mønt, som i Fyn er gænge, hvilke Penge jeg af venligt Laan baade paa mine egne Vegne og min Moders Barbrat Ottes »lenthe« af Hr. Jens Eggertson, for hvilke jeg med Barbrat Ottes Samtykke pantsætter ham min Jord, som er den halve Jord af den Gaard, som Hermyn Skindere fordem i boede, uden Nørre mwrede port norden næst den Gaard, som Hans Jenssøn Raadmand nu i boer, og Herman Skindere paabygt har Hus, til et brugeligt Pant med saadant Vilkaar, at fornævnte halve Jord skal igen løses af mig inden Martini Dag, næst kommer; vorder den ikke løst inden fornævnte Tid for de 100 lub. Mk., skal Jorden være afhændet og bortskødet fra mig til Hr. Jens Eggertsson, og skøder jeg med min Moders Samtykke Hr. Jens fornævnte halve Jord til evindelig Eje, ligervis som det havde været skødet paa Ting, og kendes mig og paa min Moders Vegne op at have baaret fuldt Værd for fornævnte Jord. Una cum sig. discr. virr. Roberti Haardh et Johannis Clausson consulum Ottoniens. et Palli Swensson. Dat. octava assumpt. Mariæ.

[*a*Perg. Senere »penes« Jens Rosenvinge.^a] Ufuldstændig Afskr. (i Begyndelsen utvivlsomt kun Udtog) af Gram: LDipl. [2297

a—*a*) Saaledes Afskriften.

Aug. 25. *Reg. 4312**. [Orig. Bjørnholm Godsarkiv; *a*senere i »museo Holgeri Parsberg judicis Selandiæ«^a.] Afskr. af Arne Magnusson: Bar-

tholin C 556. Herefter: *Danske Mag. VI. 90.* — Afskr. efter Arne Magnusson af Langebek: LDipl. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 125.* — Andre Afskrifter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz; Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 386; LDipl. [2298

a—a) Saaledes Bartholin C 494.

Aug. 29. Erick Westeni af Søbygaardt. Jeg har gjort en Mageskifte med min Svoger Iuer Juel i saa Maade, at Iuer Juel skal have af mig saa meget Gods, som jeg har i Sallingh i Nør H., som er 2 Gaarde i Heynit i Tyßet S. (Jes Nielsen, 6 Ørte Korn og 2 Aske Smør; Michel, 6 Ørte Korn og 2 Aske Smør), 1 Gaard i Astrop (Marquardt, 6 Ørte Korn og 2 Aske Smør). Disse Gaarde skøder jeg til Iuer Juel. Medb. af andre gode Mænd Niels Kaas R., Eskil Sognepræst i Høgsløff, Eggert Westeni og Pußel VV. Skrevet i Øßløff Kloster Lørd. efter Bartolomei Dag.

[a »Velbeseglitt« Perg. a] Optaget i Stadfæstelse 1542 Maj 4 (5. fer. post jubilate) af Kongen (c: Rigskansleren), givet Niels Kieldßen til Astroph. Perg. med 1 Segl. (Norske Rigsarkiv, Danica.) LDipl. — Udtog af Stadfæstelsen (uden Aar enten for Brevet af 1467 ell. for det af 1542): RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 109 b. [2299

a—a) Saaledes Stadfæstelsen.

Sept. 3. Ebby Persß Foged i Hinstet H., Bertill Horby, Powel Nielsß i Rostrop, Anders Jebßß, Nis Laurensß i Wiue, Jes Persß i Owe, Nis Blok, Las Jebßß, Jep Iwersß og Jepp Ascersß. Torsd. før nativit. Marie fik velbaaren Md. Jens Matessß af Wisborgh R. paa Hinstet H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Persß i Owe, Bertill Horby, Jes Knutsß, Mates Hardbo, Jepp Iwersß, Seuerin Nielsß, Powel Michelsß og Las Harbo; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sandemænd af Hinstet H. paa forskrevne Ting samme Dag kundgjorde deres Tog, saa at de havde gjort ret Markeskel mellem Borrop og Asdrop først fra Saadhel hwaed ad Bækken ned Midtstrømmen til Aaen sønden Hwidbecken til Borrop og saa østen op ad Saadhell hwaed til en Sten, som staar norden og vesten ved Wiryelker, og saa fra den Sten lige ad Kær til den Sten, som staar i Wirielker, saa lige sønden til Jeekiberghe saa langt, som »ryge och reen ghar til harthe jorth« sønden til Borrop, saa øster Side fra Jekiberghe, som den Sten staar, som Jonss »bwthe« var, saa fra den Sten til en anden Sten, som staar sønden og østen fra Greuensshoghe, item fra Greuensshoghe til en Sten, som staar imellem »hoghen« og imellem Øødikenbecke, og Bækken ned til »bothe grenæ« og

Bækken ned til Midtstrømmen sønden til Borrop, item Ødikenbecken ned imellem Tiistet og Glerop til det sønderste og østerste paa Gædtzheyde, som den gamle Hulvej har løbet til Glerrop, og saa norden Aa, som den Sten staar i Hulvejen, og saa nord omkring Kerreshøle, som den Sten staar, og saa fra den Sten til den Adelvej, som nu ligger imellem Tiistet og Glerrop, og saa Adelvejen alt ud til Dæmningen, og Dæmningen med Dam og Damsbaand, Flod og Flodsted og alt sønden til Glerrop, fremdeles sønder op imellem Borop og Glerop saa langt til den Sten, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Brunnenberix og Glerop, og saa nederlig som til de gamle Hulveje sønder ud »aa« Gædtzhede og sønder til den Sten og saa øster ud »myth« Lerbecken, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Brunnenberix og Glerop vesten til Borop og østen til Glerop; fremdeles fra den Sten til en »høghe«, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Wraa og Glerop og imellem Wraa og Wiue paa den øster Side til Glerop, og saa øster fra den »hoghe« til en anden »hoghe«, som staar østen ved Wiue Vejen, som ligger til Glerop, som den Sten staar østen og »lwder« norden ved »hoghen«, og saa øster sønden om Kølbeek og til det »twekastet« Grøft og »geniste« fra den Grøft tvært over den Bæk, som kaldes Krawelbeek, og saa tvært over den Vej, som løber fra Glerop ind til Haddeswnt, og saa i det »kraaff«, som kaldes Haleker, fremdeles fra Haleker ind til Saand[aall] og Saandaall op vesten om Gootze thwet og saa Bækken ned ad Lyndaall og saa Bækken ad Midtstrømmen ind til Fjorden; item imellem Glerop og Wisborgh fra Haleker den Bæk ned i Krawelbecken og Bækken ned alt ud ad Midtstrømmen halv til Glerop og halv til Wisborgh. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. [med 10 Segl]. Visborggaard Godsarkiv (NLA. Visborggaard Godsarkiv (Ejendom)). [2300

Sept. 7. Tzantmanne, bunden, lansten unde ick Tete Andersß herdesvaget in Sunderges herde. Hummer Boyneck wanhafflich in deme Nortstrande in deme kerspele uppe deme Hamme des stichtes tho Sleßwick ys gekamen in de 4 dingstocke unde hefft vorschattet heren Hinrick Schriuer kerckheren tho Milstede unde to Husem unde synen nakomelingen kerckheren to Husem ene hustede, de belegen ys by der wedemen to Husem uppe dat osten unde Hinkeden Peters huß uppe dat westen, unde desulue stede vor der schotinge drye tho dren tyden uppe deme vorbe-

nomeden dyngte wart lochboden na unseme lantrechte unde na der schotinge ock ys drye lochboden van heren Hinrick Schriuer in unseme Sunderges herdes dyngte, unde nemant wedderspraken hefft de schotyngte, unde her Hinrick gebeden hefft den doem, unde 4 erlyke bunden synt uthgewysset van unseme herdesvaaget also Went Vrese, Backen Topß, Volquart Petersß unde Broder Wyddesß unde hebben thogefunden heren Hinrick Schriuer den doem unde de stede erffegen to blyuende tho der wedeme to Husem. Desse schotinge is geschen des donredages vor Unser frowen dage erer bort an deme veerundesostigesten jare, unde her Hinrick Schriuer darto tho dyngoringe geescheth hefft de erlyken bunden Backen Topsen tho Horstede unde Peter Jonsß tho Rantem. Wy tzantmanne, bunden unde lansten hebben unser herdes ingesegel henget heten an dessen breff. Gegeuen am auende Marien erer bort.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Husum Vor Frue Kirkes Arkiv.] Afskr. indført i Haandskr. af 1514: Statsark. i Kiel, Haandskr. Nr. 30 Bl. 109 b (jfr. 53 a, 63 b, 76 b). [2301

a—a) Saaledes Afskriften Bl. 53 a, 63 b, 76 b.

Sept. 7. Thames Arnfasth Foged paa Winneberigh H.s Ting, Per Bongh, Jeib Stoly, Jon Jensß, Oluff Persß, Jens Persß Præster, Hans Baggy, Tord Tamsß, Wille Thamsß, Niels Persß VV. og Per Brwn i Kadholm. Mand. før Vor Frue Dag nativit. fik paa Winneberigh H.s Ting Hr. Jens Persß Sognepræst i Aastedh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Nielsß, Nis Persß, Anders Laurensß, Jes Olsß, Jes Mowensß, Jes Brwn, Nis Willwmsß og Anders Andersß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte paa fornævnte Ting, at Hr. Jens Persß Lovhøringe paa fornævnte Ting kundgjorde, at de saa' og hørte, at Hr. Jens Persß gjorde sin Lovhævdshed og »worde« den hellige Kirkes Præstegaard og Degnebol med gode hæderlige Præster og Riddermændsmænd i saadan Maade: først Geroms Kirke, Præstegaardssted og Degnebolet, som ligger sønden Kirken hos Bækken, Bækken til Midtstrømme nær ad lige »aa« den Høj, som 2 store Stene paa stander, norden fra Kirken og sønden frem ad Graasten og saa lige øster til den Bæk, som ligger østen ved Prestedaale, og Prestædale med og sønder ad Bækken og lige vester til den Skelsten, som i Skoweroxen stander imellem Rettzholt Mark og Præstegaardsmark, saa fra den Skelsten lige vester til den Sig, som løber østen og sønden ved Geroms Kirke, fornævnte Sig til Midtstrømme vester ind til Bækken igen; at det er Geroms

Kirkes, Præstegaards og Degnebols rette Endel, alt det, derinden er[!]; og sagde de ham Lov af Hænde. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. [med 11 Segl]. Gjerum Kirkes Arkiv; ^aendnu 1808 i Aasted (Horns H. Jyll.) Kirkes Arkiv^a; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [2302

a—a) Antiquar. Ann. III. 42, 46; Gjerum havde indtil 1555 været Anneks til Aasted.

Sept. 9. Anders Twß² Foged paa Vendelbo Bygderting, Pær Bangh Sognepræst i Høringh, Oluff Perß³ Præst paa Segelstrop, Tordh Thammesß i Dalsgardh V., Høffuet Henricksß⁵ i Toffthe, Pelle Perß og Michell Perß Raadmænd i Hiøringh. Onsd. efter Vor Frues Dag nativit. paa Vendelbo Bygderting fik beskeden Svend Jes Perß, Maurentz Nielsens Svend paa Agardh, et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Thordh Thammesß, Høueth Henricksß, Pelle Perß, Per Smidh, Michil Perß, Per Remsnider, Villom og Per Nielsß; hvilke vidnede, at de paa Vendelbo Bygderting saa' og hørte, at Kongens aabne Brev var læst, lydende, at Kongen har taget velbyrdige Svends Maurentz Nielsens paa Agardh alt hans Gods i Dannemarcks Rige i sin Beskærmning, forbydende alle og særdeles hans Naades Fogeder og Embedsmænd at dele paa hans Gods eller vornede, saa længe han paa forskrevne[!] Rejse er, og siden 6 Uger efter han hjem kommer, under hans Naades Hævn og Vrede. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden: 1, 4, 6-7. Utydelige; 2. Bomærke; 3. G. 644*; 5. Llvii 12. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [2303

Sept. 10. (*Reg. *6641.*) [Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv?] Udtog: *Hvitfeld V. 166, Fol. 911 L. 4 f. n.* [2304

Sept. 21. Svavestede Sognevidne givet Vollert Rumor Foged paa Svavestede, at Bier, der findes, uden at nogen følger efter dem, plejer at tilhøre Herskabet.

Perg. med [2] Segl: 2. Skjold med Rumohr-Vaaben. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 475* (RA.). *Stemann, Urkundl. Beiträge S. 42* (læs: warde - Vrede - Vrede, Johan Lantman, Henneke - Nankenßen - Vüst - Knut Hontbeke; ze - Vollerde - eghet - breff, unde ik Vollert vorscreuen beiuige, dat alle dinck scheen is, zo hiir vorscreuen is. Des to groter willicheytt hebbe ick myn ingheseghel ok heten henghen vor dessen breff, de - Cristi dusent veerhundert jare an deme souensostighesten jare des - crucis). [2305

Sept. 22. *Reg. *6645.* Perg. [med 2 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 177.* [2306

— Niels Christinßenn, Jens Matzßenn af Wißborig, Niels Gundißenn »ridder«, Oluff Morttenßen af Hadstrup, Iffuer Ander-

ßenn, Jørgen Krumpen og Prep i Tørsløff »webner«. Efter vor naadigste Herres Brev og Befalelse at gøre et Mageskifte imellem hans Naade, Kronen og^a Anders Jacobßenn til Stiennalt R. om en Gaard i Torp i Roxø, som Hr. Anders Jacobßenn beviste forbrudt var fra Bonden til Kronen med Fald, saa' vi forskrevne Gaard og overvejede al Udgift af forskrevne Gaard, og siden oversaa' vi en Gaard i Øster Siørup i Roxiø H., Hr. Anders Jacobßenn tilhørte, som Per Kirßmand i Værge havde, og den Gaard udlagde vi vor naadigste Herre og Kronen til Vederlæg-gelse for den Gaard i Torp. Og er forskrevne Gaard i Øster Siørup saa god i al sin Lejlighed som den Gaard i Torp og bedre og ikke værre. Vi har hængt vore Indsegl for dette Brev. Datum die Mauritii »sub sigillo ut patent«.

[A. Orig.? Stenalt Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 150 b. — Aaa. Afskr. fra 17. Aarh. efter Aa: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 13 b. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog, men uden Dag): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 132 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. 1467 uden Dag. [2307

a) Ab tilføjer: Hr.

Sept. 29. Jæs Nielsøn Fowel af Wodinsiyldh giver Alborgh Hellig-aandshus en Jord i Alborgh i s. Bodils Sogn.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 707; [3-4. a]. Aalborg Hellig-aandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 34.* [2308

a) Nævnte af Langebek i LDipl. og af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a.

Okt. 2. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Knwt Henricksß R., hvis Sjæl Gud naade, os og vore Riger ofte og i mange Maader gjort har, tager vi hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Hylleborgh, Hr. Knwtz Efterleve, og hendes Børn og alt deres Gods og Hjon, vornede og Tjenere i Danmark i vor Beskærming. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd og alle andre hende eller hendes Børn paa »persone«, Gods, Tjenere, vornede eller Hjon at hindre under vor højeste kongelig Hævn og Vrede. Og stadfæster vi alle de Breve, som hun og hendes Børn efter Hr. Knwtz Død paa alle vore og Kronens Len og Pant har. Thi beder vi og byder eder alle vore og Kronens Bønder, som boer paa forskrevne vore og Kronens Len, at I være Fru Hylleborgh og hendes Børn hørige og lydige, gørende og givende hende og dem al eders aarlig Skat, Landgilde, Sagefald, Tjeneste, Gæsteri og alt andet, hvis I os paa Kronens Vegne pligtige er, saa længe hun og hendes

Børn eder af os i Værge har. Og lad det ingenlunde under vor kongelig Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Sølvesborgh 6. fer. post f. Michaelis nostro regali sub secreto.

Relator her Erick Ottesß hoffmester.

Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift bagpaa med Mogens Gyldenstjernes Haand. Knud Henrikssøn Gyldenstjernes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [2309]

Okt. 3. *Reg. 4316.* Perg. med 1 Segl: Ærkebisp Jöns af Uppsala's Sekret. Arkiv for St. Claræ Kapel paa Torkø i Bleking; ^asenere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 96.* [2310]

a-a) RA. Reg. 60 S. 34.

Okt. 9. Elinæ Nielsesdotter i Atzeretorp, Hans Nielsons Enke, giver Helligaandshuset i Malmø en Gaard ved Helliggejstes Teglgard mod Gudstjeneste.

[A. Perg. ^a med Segl: 1. Formentlig identisk med Cxliii 1^b; 2. Fxliii 1^c. Malmø Helligaandshus's, senere Malmø Bys, Arkiv.] **Aa.** Afskr. af Lagerbring: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gagge. — **Ab.** Ufuldstændig Afskr. af Klevenfeldt 1752: RA. Klevenfeldts Herold Nr. 360 b. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 97* (læs: teiglgaardh, som Gunner Anderßon nu paboer, met jordh, grund, hws ock bygning ock alle sine tilhørlise, encte undentageth, som han nu bygd ock begreben är, ock met - wtviiser, som han ther vppa tudende hadhe. Item holder forneffnde gaardh i sine lengde nordhen til strädit ock swo sønnen wt in till then joordh, som jack till Bunckefloo kirke giffwit haffuer, firesinstiwge alne oc two alne; item holder han i sine bredhe østen fra then gaardh ther näst vp till liggende, som min - hws ock swo wäster wt in till byys strädhe, fyretiwge alne ock otte alne forneffnde helie gestes hws till ewinneligh eeghe tilhøre sculendes vnder - Gertrudz, alle mine foreldres ock for alle cristne siälä. Item skedhe thet swo, hwilket Gud forbiwde, at theße for^{de} gudztieniste icke vppeholdes vdi thet for^{de} helie andz hws, som forscrefuit stondr, tha skall jack eller mine arvinge haffue ful mact at aname thenne for^{de} gaardh oc jordh igen ock legge en annan stadh igen til, som gutztieniste kan styrkes ock vppeholdes. Till ydermere wiße ock bedre forvaring for^{de} ting henger jack met vilie ock vitscap mit incigle for thette mit obne breff, ock bedher jack kärleghe min elschelighæ søster hustrue Ingeborg ock flere mine venner ock dandemen, som äre Henrick - a vapn, Per Duck, Magens Jenson radhmen, Erick Anderson bysuen same stadh, at the wälgör ock henge theris incigle herfore met mit egeth til vtnisbyrdh. Datum). [2311]

a) Saaledes Ab. b) Nærværende Brevs Eksemplar er afbildet i Ab, men noget afvigende fra Cxliii 1, hvor Aaret angives som 1460. c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Dringenberg og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 b, Dringenberg.

— *Reg. 4313.* [Orig. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1042.*] Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587) med Overskrift: »Breff paa Jens skinders gaard i Bagergade«: FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 148. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 105* (læs:

Per Anderß - Per Anderßs - fremfarne - tilstaa for^{ne} Vor frue kyrke denne for^{ne} halffue gaard met alle sine rætte tilhøringe vdi alle maade, som forescriffuit staa. Thes til vdermere stafestelse oc vindisbyrd, at alle for^{ne} artickle de skulle dis vdermere fuldkommis oc hollis aff meg for^{ne} Jes Tørckelß oc aff mine rætte arffuinge, da henger jeg mit indzegele neden for dette breff met flere dannemendz, som jeg haffuer bedit dertil, som erre hederlig mand her Hans Lauritzen prest i Kyrkeby, Tord Eschildß, Per Lauriß oc Anders Matß raadmend oc bymend i Suenborrig. Datum). [2312

Okt. 11. Reg. * 6646. Perg. [med 3 Segl]; et løst vedliggende Segl hører dog vel hertil. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). Dipl. Norv. VIII. 409. [2313

Okt. 14. Hans Ørn Raadmand i Slawelsse og hans 2 Sønner sælger Michel Matzsøn Kannik i Købendhaffn deres Fjerdepart i en Bod ved Stranden i Købendhaffn i s. Nicolai Sogn.

[A. ^aMedtaget Perg.; »de af Seiglene, som endnu ere kiendelige, ere ikkun Bomerker«. Senere til Københavns Kapitels Arkiv.^a] **Aa** og **Ab.** Afskrifter af Langebek 1750 og 1764: LDipl. Efter Aa: *Kbhvns Dipl. IV. 96.* [2314

a—^a) Saaledes Aa.

Okt. 22. (Vi^a) Bønder og menige Almue, som boer i Mols H. ^bPaa Seuerini Aften paa Mols H.s Ting fik velbyrdig Md. Hr. Erick Ottssenn R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Suder, Nils Jonßenn, Jens Perßenn, Anders Jepsenn, Per Huidt^c, Sty Anderßen, Anders Suder og Jens Michelßenn Sziis^d; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at Hr. Erick Ottssenn R. paa Hr. Otthe Nielßenn og Nils Juls Vegne, som hans Embedsmand var, og paa sine egne og sin Embedsmands Vegne paa den ene Side og Jesper Perßenn paa den anden Side gav dem i Rette om de Penge, som Hr. Otte Nielßenn og Nils Jull havde faaet af ham. Da »wortthe« der opnævnt af Stokke 12 af de bedste og ældste Herredsmænd: Hr. Henrick Sandbiergh, Hr. Niels Gundisønn »riddere«, Michil^e, Trogels Suendtzenn, Jens Mogenßenn, Nis Hansønn, Laue Anderßenn, Nis Jonßenn, Per Perßenn, Per Jensønn, Michell Nielßenn og Per Michelsenn; hvilke sagde, at det var dem vitterligt, at der var lyst Vold over Jep Perßenn til Landstinget og Gaardfred til Mols H.s Ting, og fordi tingede han ved Hr. Otthe Nielsenn og hans Embedsmænd^f og jætte dem og gav dem af sine Penge, for han vilde ej staa de Dele; og sagde de 12 Mænd, at det havde været deres gammel Sædvane i Mols H., at hvilken Mand som tingede under Tog for saadan Dele og

udgav sine Penge derfor, de Penge burde at være udgivne og kunde ej igen gives med Rette. Med vort Herreds Indsegl hængt for dette Brev. Datum ut supra.

[A. Orig. *g* »mett herritz segell beseglett« *g*. Otte Nielsøn Rosenkrantz's og Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Aa. Afskr. fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: Rostgaard 4to 121, LVI. — Ab. Afskr. fra c. 1600: Thott 4to 1991 Bl. 404 b. — Ac. Afskr. fra Begyndelsen af 17. Aarh.: Uldall 4to 257 Nr. 162 (med Aar 1472) (ikke usandsynlig herefter: Aca. LDipl. bag 1469). — I Aca's Margen har Kall Rasmussen rettet 1472 til: »før 1470«, en Rettelse, der formodentlig skyldes, at den i Brevet optrædende Hr. Henrik Sandberg 1470 Juli 24 nævnes som død. Men iøvrigt faldt Dagen 22. Okt. baade i 1467 og i 1472 paa en Torsdag og passer saaledes i intet af Aarene med Mols Herreds Tingdag, der var Onsdag. [2315

a) Saaledes Ab, Ac, Aca; Aa: »min«. b) Ac og Aca har Aaret 1472 i Stedet for 1467. c) Mangler i Ab, Ac, Aca (de 2 sidste Tekster anfører overhovedet kun de 2 første af de 8 Navne). d) Mangler i Ab, Ac, Aca. e) I Aa er ladet Plads aaben til Efternavnet; Ab, Ac, Aca: N. f) Ab, Ac, Aca: Embedsmand. *g*—*g*) Saaledes Aa.

Okt. 28. [Vi Cristiern¹] Konge hilser eder alle Bønder og mene Almue H. og Biewerskows H. Som eder vel Biskop i Roskilde, Prælater, Riddere og Svende og mene Almue i Sielandh har nu den store Kost og Tæring, som vi i dette Aar haft har og endnu daglig har for Orlog Skyld, som os paaføres mod Gud, Ære og Ret af vore »hillede« svorne Raad og Mænd, som vore Slotte og Len endnu i Væрге har, at hver 4 Mænd, fattige og rige, skal give os 4 Mk., saa at hver giver deri efter sin Formue, og skal denne Hjælp udgives Halvdelen i rede Penge og Halvdelen i Spising inden Andree Dag, og skal i den Spising tages en god gild Okse for 4 Mk., fed gild Ko for 4 Skill. Grot, fedt Faar for 6 Skill., Td. Smør for 7 Mk., godt gild Flykke [Fl]æsk^a for 9 Skill., Skp. Byg for 10 Penninge, Skp. Rug for 5 Engelske; er det ikke saa godt, da skal det tages efter sit Værd, som de, det opbære og udgive skal, derom forliges kan. Og skal Beynt Bille og Hr. Michild . . . lstede med F[oge]den skrive og opbære forskrevne Hjælp, og skal de ej gæste nogen Steds uden til vore og Kronens Bønder, og vil vi ej, at nogen skal derfor give Skriverpenge, og skal ingen være fri for forskrevne [Hjælp] uden Gaardsæder, som sidder ved vore gode Mænds Gaarde og intet andet giver til Landgilde uden Arbejde, naar dem tilsiges. Thi beder vi eder alle, at I denne Hjælp inden forskrevne Tid lader udkomme, at vi hende bruge maa i Tid til Rigens Værn, som I alle vel mærke kan, at os, Riget og eder stor Magt paa ligger. Vilde nogen djærves overhørig at sidde og forskrevne Hjælp ej udgive inden

forskrevne Tid, skal Husbonde lade forskrevne Hjælp udkræve og gøre dem, som Hjælpen opbære skal paa vore Vegne, d[erfor] gode Rede. Bevis eder heri, som vi eder tiltroer og I vil vide [vort og] Rigens Bedste, og lad det ingenlunde. Datum in opido nostro Rinstadensi die Symonis et Jude nostro sub secreto.

Papir med Paaskrift bagpaa: Stewens H., og 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [2316

a) Orig.: »skesk«.

Nov. 11. *Reg. 4317.* [A. Orig. Mariager Kl. Arkiv: *ÆA. V. 663.* — Aa. Afskr. i »een gl. Protocoll in Folio, som Sogne Præsten i Mariager Mag. Friedlib haver bekommet af Ole Hermandsen Nysted i Hobroe og nu findes paa Mariager Closter«^a, S. 4.] Herefter: *Danske Mag. VI. 103.* — Aaa. Afskr. efter Aa af Frands de Thestrup: RA. MS. Frands de Thestrup, Samlinger vedr. Mariager Kl. og By, Hæfte (indlagt i Bd.) S. 4.

a) Saaledes Frands de Thestrup i Aaa. [2317

Nov. 12—18. »Anno dni. 1467 infra octavam Martini domina Katherina, relicta quondam dni. Sigfridi Seesteden de Kohöveden vendidit capitulo Slesvicensi reditus octo marcarum pro centum marcis in villa Hummelvelt. Capitults Register.«

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1434 (under Kohöfft). — Det samme Udtog, ligeledes med Haand fra 18. Aarh., findes i RA. Westphalens Dipl., Kvart, men med Aaret 1476; det er usikkert, hvilket af Aarene der er det rette. [2318

— *Reg. 4319** = *6649. Perg. med [8] Segl: 3. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; desuden et løst vedliggende Segl med et utydeligt Skjold (uden Hjelm). Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 3). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. I. 90.*

[2319

Nov. 19. Ik Kerstyne Knutesdochter, Marquard Wonsfletes nalatene husurowe, vorkope unde vorschote mit vulbord des duchten knapen Clawes Røden myner dochtersone unde alle der jennen, de dat mit rechte to vulbordende hadden, myn gud in Nye herde unde kerspele to Stenberghe beleggen, dar nu Jesse Petersson uppe woned, den vorstenderen unde vorbiddern des hilgen gheistes haues to Flensborgh tor behöff des suluen haues godesdenst darmede to vormerende vor 40 mr. unde 100 guder lubescher munte ane hale pennynghe, de my de vorstendere des haues an eneme summen wol betalden unde ik an myne nut kereth hebbe. Unde ik mit vulbord Clawes Roden unde myner eruen voren de vorstendere to des hilgen gheistes haues truwen hand in de brukliken besittinghe des gudes to eneme vasten erffkope. Alle desse stucke laue ik Kerstine Wons-

fletes to holdende. Wy Kerstine unde Clawes Røde hebben unse ingezegele, unde de duchtighe knape Reymer Seestede³ unde Peter Plate borger to Flensborgh hebben ere ingesegele mede henghet vor dessen breff in Elizabeth daghe.

Perg. med [4] Segl: 3. Skjold med Sested-Vaaben. Flensborg Helligaandshus's Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Flensburg Nr. 9). [2320

Nov. 23. Jon Wiffertson af Torstelwnd giver Alborgh Helligaandshus en Gaard i Gelstrop i Hornwm H.

Perg. med [6] Segl: [2-3. a]; 5. Brudst.; 6. Bomærke. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 35.* [2321

a) Nævnte af Langebek 1751 i LDipl. og af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4to 747 a.

Nov. 26. Ingwer Pawelsß Tingfoged i Ramsø H., Michil Bosß i Cløwe[st]jæde, Per Kraffce i Azerdrop, Mates Bagere i Skenzwed, Oleff Persß i Ølssielille, Per Twesß ibid., . . . Oxe ibid. Torsd. efter Katherine Dag paa Ramsø H.s Ting »tilbedes« Anders Pawelsß i Dalby et Stokkevidne paa Holmmehoss, hvad heller den er et Enemærke eller fælles Skov; da tilnævnte jeg Ingwer Pawelsß Jes Persß i Gastrop at tage 11 Dannemænd til sig: Mowens Persß i Ramsø, Oleff Jensß i Wiby, Suen i Ørstæde, Jes Masß i Skenzwed, Michil Nielsß i Cløwestæde, Knud ibid., Suen Knusß ibid., Jep Jensß i Ørnynghe, Karll Pawelsß i Dalby, Jes Nielsß i Hægneth, Arell Persß i Kymersløff; disse 12 Danne-mænd vidnede, at Holmeboss er et Enemærke og ikke fælles Skov og har ligget til Ffaræbexholm, og Holmme Mølle med ukæret i 100 Aar. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 7 Segl: 1. Utydeligt; 2. Udslidt; 3-7. Bomærker (6. i Skjold). Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 44, XXXIII. 7* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøell.). LDipl. [2322

— Kongen tilskriver Eggert Frille om (hans Datter) Fru Erme-gaardhs Pengemellemværende med Erick Stwre.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver I. 32.* — Samtidig Afskr. paa Papir, vistnok med Eggert Frilles Haand, sammen med Breve af 1467 Dec. 19, 1468 Marts 30 og 1467 Dec. 28. Samme Arkiv (RA.). [2323

Før Nov. 30. *Reg. 4318.* [Orig.] Afskr. fra c. 1600: Rostgaard 4to 50 Bl. 20 b (her uden Aar). Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 338 Bl. 41 b (ligeledes uden Aar). *Hvilfeld V. 164, Fol. 910 L. 4 f. n.* [2324

Dec. 4. (*Reg. *6650.*) Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 44.* [2325

Dec. 13. Cristiern¹ konynghe. So wy unseme brodere heren Gherde greuen to Oldemborch unde Delmenhorst dat hertogdom to Sleßwiik unde de greueschup Holsten unde Stormaren na lude unser breue beualen hebben, unde he sik in grote schulde van unser wegene ummetoslande unde to entrichtende uns to wyllen ghegheuen hefft unde noch dachlikes giff, dar de gudemanne darsuluest ere ingesegele vor uns uthgehenget unde betalet hebben, willen wy ene gantz sodaner unser schulde benemen van schuld unde alleme schaden. Unde wes he synen heteren unde loueren, de vor sodane unse schulde vor eme heten unde lauen, in vorwaringhe settet, is unse wylle, dat id ere waringhe blyue, solanghe se sodans hetendes unde lofftes van unser wegene gantz benomen sind van schuld unde schaden, unde willen id holden by voller macht. Jodoch wanner unse geld rede is, dat wy denne een, twe offte mehr slote wedder losen unde sodan geld, dar se vor stan, unde des se van sodans hetendes wegene van unser wegene bewisliken schaden nomen hebben, vornogen unde de slote wedder antasten moghen, tome enen s. Merten en dat myd unsen openen breuen to uorkundigende unde tome negesten s. Merten darna sodane geld to beredende, doch unses broders breuen to neneme voruange. Unse ingesegel secret. Geuen uppe unseme slote Helsingborch ame daghe Lucie.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [2326

Dec. 15. Cristiern¹ konynghe. So also wy unsen broderen heren Mauricieße seligher dechnisse unde heren Gherde greuen to Oldemborch unde Delmenhorst islikeme in eneme besunderen breue enen summen geldes uppe jare unde termyne myd unsen medeloueren vorsegelt hebben in den achtedaghen s. Mertens jarlikes na der breue inholde to betalende, der nu etlike termyne vorgan unde sodane summen van etliken jaren nycht betalet syn, beuelen wy heren Gherde sodane syn unde heren Mauricieß kyndere nastande unde jarlikes bedagede geld ummetoslande; unde wes he van sodans geldes wegene ummesleyd, unde allen redliken schaden, den he daruppe donde werd, scholen wy eme all myd deme anderen unseme ummeslage unde, wes he furder myd uns hefft, gudliken vornoghen. Unse konynglike secret. Gheuen uppe unseme slote Helsingborch ame dingsdaghe na Lucien daghe.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [2327

Dec. 15. Cristiern¹ konyng. So wy unseme brodere [*osv. som* 2326; *læs dog:* vor eme louen unde heten, in - *indtil:*] solanghe se des hetendes unde lofftes gantz benamen syn, unde willen id by voller macht holden. Unse secret. Gheuen uppè unseme slote Helsingborch ame dingesdage na Lucie.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [2328

— Wy Cristiern¹ konyng gheuen unseme brodere heren Gherde greuen to Oldemborch unde Delmenhorst volmacht sodane slote, also he in deme hertogdome to Sleßwiik unde den greueschuppen Holsten unde Stormaren ingelaset hefft oft van unser wegene inlosende werdet, bynnen landes wedder to uorsettende, oft eme des van unser schulde wegene mach to donde wesen, unde dar des besten na syneme guddunckende ane to ramende, de uppe etlike jare edder, wo eme dat suluen na der legenheyd van solker schulde wegene behegelik is, to uorsegelende unde vorsettende, jodoch dat he syk van unser wegene de losinghe darane beholde. Unse secret. Gheuen uppe unseme slote Helsingborch ame dingesdaghe na Lucien daghe.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [2329

Dec. 19. Bisp Magnus af Odense tilskriver Eggerd Frille om Betalingen af de Penge, Erick Stwre skylder Eggerts Datter.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 45.* — Samtidig Afskr. paa Papir, vistnok med Eggert Frilles Haand, se 2323. [2330

Dec. 23. *Reg. *6651.* Er 1467 Dec. 30.

Efter Dec. 25. (Fru Ermegaard Eggertsdatter Frille) anmoder Erik Sture om straks at betale hende hendes Tilgodehavende.

Koncept paa Papir med Eggert Frilles Haand, skreven bag paa en udateret Koncept til et aabent Brev udstedt af Eggert Frille og Johan Frille »etc.« til Johan vamme Hagen Ærkedegn i Ribe. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 46.* [2331

Dec. 28. (*Reg. *6652.*) Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver I. 32.* — Samtidig Afskr. paa Papir, vistnok med Eggert Frilles Haand, se 2323. [2332

Dec. 28? Jeip Biskop i Børlum, Anders Nielsen af Kockedal R., Peder Andersen af Kulderup, Thomas Persen af Broust Præster, Per Galnskytte, Henrick Olefsen, Jens Persen »vebner«, Eske Bonde, Matz Bagge, Povel Jenssen, Niss Pavelsen Bønder og Per Svensen i Torslef. 1467 Mand. efter Jul^a, som Ting var, hørte vi og saa' ved Holmsøe^b Aa, som Lass Dan nu har ladet bygge en Mølle, at Hr. Gerleff Martensen Prior i Øø fik et Vidne med disse 24 gamle Dannemænd af de ældste, som boer i Hane H.: Niss Andersen i Holmsøe, Lass Thamessen i »Lødhestup (sive Lødhested)«, Niss Knutsen i Haversleff, Lass Persen i Holmsøogaard, Thomas Bentsen i Tanderop, Palli Nielsen sstds., Swerin Eriksen, Thrudh Jenßen, Jess Thyrißen i Øø, Lass Achesen i Attrup, Niss Nielssen sstds., Michel Nielsen i Buderup, Knuth Jenssen sstds., Offe i Holmsøø, Lave Persen sstds., Christen Persen i Tanderup, Jess Nielsen i Buderup, Boo Lavesen i Haversleff, Jess Roodh sstds., Lass Dal, Gravers Slet, Niss Asleffsen, Pavel Jenssen i Thorsleff og Niss Persen i Holmsøø; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, det dem saa Gud hjælpe, at i saa lang Tid, som dem mindes, og som de kunde spørge af deres gamle Forældre, har gamle Holmsøø Aa løbet igennem den Mølledam, som Lass Dan har ladet grave til sin Mølle, og sønder og vester af Dammen og saa sønder og øster over den ny »skylridh«, som Lass Dan har ladet opkaste nedden ved Møllen, og saa sønder og øster mellem 2 store »jordfeste« Stene og saa lige sønder ud i Fjorden, som Per Thyrisøns Aalegaard bør af Rette at stande. Item vidner forskrevne Mænd, at de aldrig har andet hørt end, at gamle Holmsø Aa har været Markeskel mellem Thorsleff Sogns Mark og Haversleff Sogns Mark, og hørte Peder Thyrisøns Aalegaard at staa i fornævnte Markeskel og give sin Tiende til Haversleff Kirke. Med vore Indsegl hængt for dette Brev. Datum *etc.*

[A. Orig. Ø Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh. uden Kilde (af Gram eller Langebek betegnet: J. Rw.): Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. — Afskr. af Langebek uden Kilde: Sstds. — Afskr. af Frands de Thestrup uden Kilde: RA. Topogr. Saml. Papir, Ø.-Han H., Øland S., Oksholm. [2333

a) Hvorledes Dagen skal reduceres, er usikkert; maaske menes der en Dag i Januar.
b) Aa vakler mellem Læsemaaderne: Halmsoe, Helmsøe og Holmsøe.

Dec. 30. Reg. *6651 (med urigtig reduceret Dag ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. [med 1 Segl]. Slesvig Bisps ell. mulig Kapitels Arkiv; ÆA. V. 510? (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 33). *Stemann III. 98* (læs: slotel antworde to - tilføj til allersidst: *Alle disse vorscreuen artikell synt ghescheyn in jeghenwardicheit der*

werdighen heren Helrich van der Wisch domprouest, Johan Wegheners sanckmesters vnde Johan Dorsten domhere der suluen kerken Sleſwick. Johannes Coci notarius ad hoc.) [2334

Uvis Dag. Biskop i Othens, Claus Runnow, Per Houenskild Jørghen Vrnæ RR. gør vitterligt en Sag at høre til Rette om Skyldinger, som Hr. Jah..... velbyrdige Md. Hr. Eggert Fritle R., hvilken for os anden Dag s. Mar..... adspurgte paa baade Sider, om de vilde sætte den Sag os befalet havde til Rette at høre, hvilket de bevil..... til os og hørte deres Tiltale og Svar. Da hør..... Hr. Eggert Fritle og skyldede ham, at han havde efter hendes Død en stor S[um] Guld og Penge dertil h..... og Bofæ, dertil mange aabne beseglede Breve, som til svarede Hr. Eggert, alt det, han havde op..... efter hendes Død, det har han gjort for hendes kærli..... Befaling til sig at skikke efter hendes Villie og »ti« Regnskab for alt det, han havde ham til at sige »et« den Sum var i sig, som han beviste og gjorde der Elsebii^a havde befalet ham at fange hendes Søster Fru »d« Eskebergh, den havde han at have antvordet Hr. skab, som Fru Elsebii havde befalet at antvo[rde] »e« Breve beseglede, som han ham tiltalte, da bar han [bese]glet med fornævnte Hr. Jahan Hwitkop Indsegl for trykt flere Breve at have af hende, det første han kan efter den Befaling, som han havde den i »besy« [Befa]ling af hende var saa, at han ingenlunde sku..... set og ransaget, hvad Breve deriblandt var dem følge; fandtes der og andre Breve iblandt der paa »lidde«, da skulde de følge dem hver som Ret »brott«[?] en Del var nærværende og Hr. Jahan Hwitkops og og hver fik af fornævnte Breve, som ham burde af Fru Abel hendes Søster, som hendes rette »arffuinghe«

var som Fru Elsebii havde Hr. Eggert befalet som var Hr. Knwd Torstensß og Hr. Per Michilsß Kors..... og nærværende vare i fornævnte Befalings Tilladelse. Derov[er] i nogen Maade, at jeg har ikke gjort eder Boskab eller Breve, som jeg nu har gjort »et« jeg vilde jo være skilt fra eder med Rette, da Herrer min naadige Herres Raad finder mig for at gøre Jahan, at han dermed vilde lade sig nøje. Da vi de dem til os igen. Da funde vi saa for Rette, v..... Hr. Eggert væрге det af selv 12. Riddere og Svendede han det »giensten i wore neruerende« efter fornævnte Hr. Johannske og Jeip Vrnæ til sine Tinghøringe, fordi fin..... kvit for al ydermere Krav eller Tilta[le]»ghe« i denne Sag. Vore Indsegl [C]laus Bryske, Borquardh Skynckel, Jachim Biørnsß og Vidnesbyrd for dette Brev, som og nærværende var over supra.

Papir (venstre og højre Sider mangler) uden Spor af Segl paa den bevarede Del; formentlig Afskr. Eggert Frilles Arkiv (RA). [2335
a) ∴ Henningsdatter Kabel (*Danm. Ad. Aarb. XVI. 221*).

Dag? (Aar?). »Etth tingswittne aff Holmmyndt herritz ting halluff fierreßindztiuge aar gamelltt, lydende, att Atzløff i Ørum hagde skøtt Mechill Hermenßn halluff Brunkes boell paa Gauerlundt marck etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Maj 13 (Sønd. exaudi) mellem Hans Perßn i Gauerßlundt og Nis Michelßn i Pedstedt; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 74 a. [2336

Dag? Erick Adamessen Borger i Kiøbenhaffn sælger Bundi Olssen i Bryndby vestre en Gaard i Kiøbenhaffn.

[Orig. Senere til Brøndbyvester Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Sept. 4 (3. fer. post Egidii) mellem Hans Hanssen paa hans Fader Hans Laurissens Vegne m. fl. og Kirkeværgerne til Bryndby vestre; de sidste fremlægger nærværende Brev og 2 udaterede Breve (det ene af Bundi Olsen, det andet af Kong Hans). RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 117 a. *Ny kirkehist. Saml. V. 500*. [2337

— Genbrev af Wiborig Kapitel, at Morthen Krabbe og hans Arvinger skulde have Ret til at præsentere en Præst til et Alter i Wiborig Domkirke.

[Orig. Morten Krabbes Arkiv.] Udtog se 790. RA. Herredagsdom-
bog 1545-49 Bl. 229 b. *Ny kirkehist. Saml. VI. 290.* [2338]

Dag? Se 2202.

— »Ith sandmendtzbreff aff Hindstedt herridtz thing 1467 wdgang-
enn, liudende, sandmendt for^{ne} dag ath haffue kundgiortt theris thoug,
denom att haffue ueritt paa de marcke emellom Wraa skouff och
Brøndbierre skouff, som ligger sonden fra Janbeck och till en steen,
stander i Norbost moßeuey, som staa sonden i ith hiullspor, saa frem-
delis till en steen i Federmoße och sidenn stedt fra stedt, effther som
samme breff i sig sellff uidere indholder.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1598 Juni 27 mellem Jacop
Sefelldt til Wisborg paa den ene Side og Erick Løcke til Eskier og Fru
Christentze Niellsdaatter til Bierßholmm, Biørn Kaaßis Efterleverske,
paa den anden; de sidste fremlægger nærværende Brev og Breve af
1486 Dec. 2, 1500 Apr. 14 (ell. Aug. 11), 1502 Dag?, 1494 Sept. 21, 1504 Juli 24,
1502 Dag? og 1487 Dag?; den første fremlægger Breve af 1473 Dag?,
1473 Marts 18, Marts 28 og Marts 28, 1499 Dec. 1, Dec. 10 og Dec. 2, 1502
Sept. 25, 1503 Maj 1, Maj 1, Maj 21, Maj 8 og Maj 9, 1500 Okt. 9 og Okt. 17 og
1499 Dag?. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 335 b (Referat herefter:
Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 212); den originale Dom:
NLA. Visborggaard Godsarkiv, Pergamentsbreve 1467-1598 (Ejendom). —
Brevet er formentlig identisk med et, der anføres nedfr. i en Stadfæstelse
af 1487 Dag?, om end Stednavnene delvis er afvigende. [2339]

— Tingsvidne af Roxøø H., at Vore Mark har ligget til Vore By
mere end i 100 Vintre.

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom 1558 Nov. 4 (Fred. efter Alle
Helgens Dag) mellem Biørnn Anderssenn til Stenolt og Kronens jord-
egne Bønder og Tjenere i Rousøø H. i Vore By; den første fremlægger
Breve af 1468 Dag?, 1469 Dag?, 1471 Dag?, 1473 Dag?, 1494 (∴ Febr. 6)
og 1477 Dag?; de sidste fremlægger Breve af 1467 (∴ Juli 2), 1471 Dag?,
1467 Dag? (∴ nærværende Brev), 1467 Dag? og 1499 Dag?. RA. Rigens Dom-
bog 1554-58 S. 188. *Rosenvinge, Domme II. 264.* [2340]

— Tingsvidne af Roxøø H., at en tidligere Herredsfoged ej tilfandt
Hr. Anders Jacopssenn til Lovhævd paa Vore Mark.

[Orig.] Udtog se 2340. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 188. *Rosen-
vinge, Domme II. 264.* [2341]

— »Ett andett pergmentz [*breff*], som Eriick Nielsßen aff Brod-
skoff hagne wdgiffuitt wnder Guds aar mcdlxvii, lydende, att handtt
hagne beplichthet seg att frii oc frelse Niels Morthenßen all hans godz,
som handh oc hans b[r]oder vor tilfallenn tiill rett arff y Brouist sogenn
fore thett pantt, som Eriick Nielsßen aff Brouistskoff panthet sinne kiere
børn Ingwor Eriicksßen oc Talle Eriicksdotter, wndertagitt Brodskoff
mett all sin tilligelse; oc huor handh icke kundhe frii thennom samme
godz y Brouist sogen fore for^{ne} pantt, tha wille handh igenn fange

hannom siith breff, som handtt hagde y pantt aff hannom, lydende paa then gaardt, som Mattes Staffensøen i boer y Brouist sogenn, fore wden alle pendinge etc.«

[Perg. Niels Mortenssøn Vognsens Arkiv.] Udtog se 1561. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 129 b. [2342]

Dag? »Protectoria regia capitulo Roskildensi data cum confirmat. super canonicorum statutis ac privilegiis etc.« »dito^a tinglyst til Lands-ting 1467^b«.

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registratur over dette (B Nr. XV c).] Afskrifter herefter fra 18. Aarh.: AM. 4to 1034 Bl. 9 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 318. [2343]

a) »: »regis Christierni«. b) Brevet er mulig identisk med 2024.

— Et Byggested i Esøerup i Dungenbye S. tildømmes Wiborg Bispedømme.

[A. Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 224.*] **Aa.** Udtog med Oluf Hermanssøn Nysteds Haand: Christen Erichsens Samlinger (Additam. Fol. 80 S. 429). Trykt herefter i en stilistisk lidt ændret Form: *Dipl. Viberg. S. 352.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 423 c S. 236. [2344]

— Brev af Han H.s Ting, at Prioren i Øekloster gjorde Lovhævd paa Klosters Gods i Lhøerstedt.

[^aPerg. med 8 Segl.^a Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 125.*] Udtog anført i 1481 Maj 13. [2345]

a-a) Saaledes Udtoget.

— »Breef dat. 1467 anlangende een wädermolla och möllestad gifwen till sti Påders kyrkia i Malmöe tillijka och Barsebeckz gard, som Per Nilsson i bodde.«

[Orig. Malmø Petri Kirkes Arkiv.] Udtog: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 9 a Nr. 4. — Mon identisk med 2285? [2346]

— Gertrud Jenses dotter, Olof Nielsens Enke og Borgerske i Ystad, sælger Sygne Jepps dotter Swennigs en Ejendom (i Ystad).

[^aPerg. Senere til Ystad Smedelavs Arkiv.^a] Svensk Udtog fra 18. Aarh. af Christ. Hier. Johansen: Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. B 610. Herefter: *Danske Saml. IV. 345.* — Det samme Udtog i de 2 under 1999 nævnte Redaktioner af G. H. Bøyer, Beskrivelse af ufer staden Ystad, henholdsvis S. 78 og S. 69 (paa det sidste Sted dog: Gertrud Nilssdotter). [2347]

a-a) Saaledes ifølge det anførte Aftryk.

— »Og hand« (»: M. Peder Marsvin) »tillige med Raadmand Hans Nielsen har underskrevet 1467 Albrecht Hyntzes Skiøde til Hospitalet.«

[Orig. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog af Jacob Bircherod: Ny kgl. Saml. Fol. 404 S. 278. Det samme Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Sstds. 4to 729 S. 154. [2348]

— Se 1677. [2349]

Dag? Mikel Lauridsen af Strandbyegaard skøder Hvandstrup med mere Gods til Prioren i Aalborg Helligaandshus.

[^aPerg. med 7 Segl.^a Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog med C. Testrups Haand i hans Rinds Herreds Krønike: Ny kgl. Saml. 4to 756 c S. 84. *Saml. til jydsk Hist. I. 367.* [2350]

a—a) Saaledes Udtoget.

— ›I et Gavebrev af 1467 af en Gaard til Vor Frue Kirke i Randers, hvilken Gaard laa paa Brøthre gaden i fornævnte Kirkesogn vesten op til Graabrødrecloster, nævnes Hr. Erich Ottesen, paa hvis Vegne det skeede, Hr. Otte Nielsen (hvo samme er, veed Auctor ey), Erich Hvas custos, maa nok være Gardinen i Graabrødrecloster.

[Orig. Randers Vor Frue Kirkes Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 273. [2351]

— ›Documenta publica, som Præstens Indkomster vedkommer, findis vel Fortægnelse paa 11 Ejedomsbreve til Præstegaarden og hans Tillæggelse, som hafver væred 8 paa Pergament, 3 paa Pappiir, det ældste af Dato 1467, men Originalerne ere forkomne, hvorledis eller naar, vidis ej.

[Orig. Hunseby Kirkes Arkiv.] Nævnt: SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, ›Jordebøger, Herredsbøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkernes Indtægter m. m. Lolland 1568-1717, ›Musse Herridtz Kirckers Jordbog (affattet 1690) S. 163 (i Indberetning fra Præsten i Hunseby Niels Frantzon). [2352]

— Brev af Bisp Mauns med flere Riddermændsmænd om Sognepræsten til Hiadstrupe Hr. Hans Pistor og Hiadstrupe Præstebord.

[Perg.^a Hjadstrup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Tingsvidne 1581 Marts 8 (Onsd. efter Sønd. letare) af Lunde H., givet Hr. Christoffer Krogh, Sognepræst til Østrupe og Hiadstrupe Sogne. Papir med 4 Segl paatrykte forneden. FLA. Østrup Sognekalds Arkiv, B 7. *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 717.* [2353]

a) Saaledes Udtoget.

— ›Hr. Axel Bille, hr. Pæder och fru Margaretha (Axelsdotter)s^a sohn, var een krigzman och blef omsider slagen; menn han råkade först uti een ägoträta med Beckeskogz closter om Liungbygårdz marck, Veiletorp, Viertorp, Vagnesiö och Veilebeck, uppå hvilcken marck och egendomb han sin laga häfd vandt anno 1467^b inn för Villandz häradz ting med riddare och riddermänsmän, hvilcka då eftter den process, som då bruktes, edeligen betygade, att cVeiletorp, Viertorp^c och Vagnesiö voro h. Axel Billes rätta häfd, grund och egendomb under Liungbygårdh. c

[Orig. Lyngbygaard Godsarkiv.] Svensk Udtog anført i V. J. Coyet, Relation om Liungby gårdh, dess hoorn och pijsa (forfattet 1692): Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 73 (a) S. 9; Thott 4to 2164 S. 7; Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII. 2. 9 S. 6 og B VIII. 2. 31; Uppsala UB., Haandskr. W 1141 S. 9; Lunds UB., Haandskr.

H c Fol. 170, VII Bl. 38 b og H c 4to 107 (2 Eksemplarer; S. 5 og S. 4). — Udtog (begyndende paa Dansk og endende paa Svensk): Ny kgl. Saml. 4to 868 e, VIII 1. Paginering S. 383. — Udtog i danske Oversættelser: Additam. 4to 175 a Bl. 3 b; Thott 4to 1476 (2 Gange; 2. Gang mere kortfattet); samt (med et Hul midt i Udtoget, saa at bl. a. Aarstallet mangler): Additam. 4to 175 b Bl. 2 b; Kall 4to 641; RA. MS. Coyet, Relation om Lyngbygaards Horn og Pibe; Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 73 (b). — Trykt efter en dansk Oversætt. (med det ufuldstændige Udtog): *Efterretn. om Troldhornet og Troldpiben paa Liungbyegaard (Kbhvn 1774) S. 6.* — Udtog i tysk Oversætt. (af Friderich Gerhard Voss) efter det danske ufuldstændige Udtog: Gl. kgl. Saml. 4to 2377; Ny kgl. Saml. 4to 2173 c S. 8; RA. MS. Coyet, Chronica von dem adelichen Guthe Lyngbyegaard. — Brevet er mulig identisk med 2237. [2354

a) Mangler i de fleste af de svenske Tekster; Thott 4to 1476 (1. Gang): Brahes. b) Lunds UB. Haandskr. H c 4to 107, det andet Eksemplar S. 4: 1469. c-c) Disse 2 Ord ender i mange af Teksterne paa -bye i Stedet for paa -torp.

Dag? »Hr. Ofve Ofvesøn har beboed og ejed Damsgaard, thi et Brev af Aar 1467 liudendes Maren Mogensdaatter af Damsgaard, Hr. Ofve Ofvesens Eftterleversche, at have opladt fra sig ald dend Rettighed, som hun havde i dend Jord, som hinded Fader Mogens Pedersen lagde fra Damsgaard og til en Gaard i Fiallerslef, som i hinded Skifte kom, og andtvorded hinde frie til Damsgaard igien og til Thomas Jensens og hans Arvinger.«

[Orig. 1756 i Damsgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv.] Udtog 1756 af Gaardens Ejer Ch. Nørbek: RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Brevregistraturer, Damsgaard. [2355

— »No. 10. Et pergements, h. Erich Ehrichßens foget Jeß Jepßen indwort noget jordt thill Demstrup och Raabye. Daterit 1467.«

[Perg. Demstrup Godsarkiv; senere til Gesingholm (Løvenholm) Godsarkiv.] Udtog anført i den under 1568 nævnte »Rigtig fortegnelse«: NLA. Løvenholm Godsarkiv, Pk. 24. [2356

— »Tingsvidne eller Sandemændstog mellem Faastrup og Bigum. 1467.

Tingsvidne paa Markeskiel mellem Bigum og Faastrup Marker. Anno 1467.

Tingsvidne paa Jep Mogensens Laughævd over Bigum Marker. 1467.

Tingsvidne, at Sandemænd gjorde Markeskiel mellem Fastrup og Bigum Marker. Anno 1467.«

[Origg. Senere til Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 3: Thott Fol. 750, den største Mappe. [2357-60

— »Claus Jensen och Iffuer Jenßen deriß breff paa pergement, som iche kand lesßis ord fra ord, menß indeholdendiß dog i sinn meening no. 14, at de gandsche skiøder och affhender fra dennem och

till her Peder Skram aff Woldberg ald den loed och deell, som derið sl. fader haffde i Woldberg grobbe med ald diß tilliggende, till ewindellig eyendomb, och till widere forwaring stadtfester effter^{ne} tuende goede mend nemblig Jenß Mortenßen aff Wellinge och h. Christen aff ^a prest med derið seigl hengendiß nedden forre samme derið udgiffuene breff. Datum anno domini 1467.«

[A. Perg. Voldbjærg Godsarkiv.] **Aa.** Udtog med Haand fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 8 Nr. 14. — [Kort Udtog anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249]. Afskr. herefter fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III Nr. 23. [2361

a) Aaben Plads i Aa.

Dag? »Enn landztingsdom aar 1467 udgangit, som erllige oc velbiurdige saligh Niels Kaaß ridder oc landzdommer mett flere guode mend udgiffuitt haffuer, att de haffuer tildømppt Las Da(n)^a att schulle niude, bruge oc beholde dett guodz, hand hans forskreffne heffid paa giortt haffuer, saa lenge den ryggis mett biscop oc uuldige byesmend.«

[A. Orig. Las Dans Arkiv. — **Aa.** Udtog se 618, Aa.] Afskrifter af Aa, de fleste fra c. 1600: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 40 b; **Aab.** Sstds. Fol. 839 Bl. 60 a; **Aac.** Sstds. Fol. 843 Nr. 142 (herefter: **Aaca.** Sstds. Fol. 838 Nr. 142 (fra 18. Aarh.)); **Aad.** Sstds. Fol. 844 Nr. 116; **Aae.** Sstds. Fol. 845 Nr. 52; **Aaf.** Sstds. Fol. 847, efter det 2. Nr. 53; **Aag.** Sstds. 4 to 1346 b S. 9; **Aah.** Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 52; **Aai.** Sstds. Fol. 1137 Nr. 51; **Aaj.** Additam. Fol. 151 Nr. 52; **Aak.** RA. MS. Domssamling A Nr. 52; **Aal.** Sstds. Domssamling B Nr. 52; **Aam.** Sstds. Domssamling E Nr. 101; **Aan.** Lunds UB., Haandskr. J Fol. 14 Nr. 55; **Aao.** Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, 2. Nummerering Nr. 12. — Et andet Udtog, der ikke omtaler Landstingsdommen af 1575, men sikkert alligevel er derefter: LDipl. (af Gram i øverste højre Hjørne mærket: 62; altsaa utvivlsomt efter Peder Dyrskjøts tabte Brevbog); Brevet angives her at være af »1466; alias 1467«. [2362

a) Saaledes Aae, Aak; Aab, Aad, Aaf, Aal, Aan: Dann; Aaa, Aah, Aaj, Aao: Damb; Aac, Aaca, Aag, Aai, Aam: Dam.

Uden Dag. »Anno domini m^ocd^olxvii. Item abboth Lindorms breff i Aascloster pa en gardh i Malmø^a. Item eth breff aff Hakon Tuweß. Item pa en gardh i Thum i Fiere herret aff Anund Bondeß. Item eth Anders Bombers breff pa en gardh i Ny Wardbergh. Item eth breff aff Gøstaf Jonß pa en gardh i Karleby lønghe. Item et breff aff thingx-witne i Fiere herret. Item et breff aff Himble hæred. Item i breff aff Wiske heredh. Item i breff aff Wardberg landzthing. Item i breff aff Konnungxbakke. Item i pappirsbreff aff Fardose herret. Item i pappirsbreff aff Ny Wardberg. Item oc i parmentzbreff.«

Optegnelse paa et brækket Blad Papir, formentlig skrevet 1467. Aage Axelsson Thotts Arkiv (RA.). [2363

a) Jfr. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. III. 221*, hvor der er trykt en Indholdsangivelse, der ganske svarer til den her anførte og findes paa Bagsiden af et Brev af 1441 Apr. 23, hvortil den rigtignok slet ikke passer.

Uden Dag (Aar?). »Verschotung in Uggelharde auf 2 güter in Tornschow und 1 guth in Kilbdorff. Anno 1467.«

Udtag med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 506 b. Er sikkert 1492.
a) Det sidste Ciffer i Aarstallet er utydeligt; maaske skal der læses 1461 ell. 1464.

Uden Dag. Brev af Biskop Nicolaus af Slesvig.

Udtag af Søren Abildgaard 1775: Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 11 S. 49. Herefter: *Sønderjydske Aarbøger 1906 S. 123.* Er 2047.

— Anført: *Dipl. Viberg. S. 299* under Nr. 5. Er 2185.

— Anført: *Dipl. Viberg. S. 299* under Nr. 4. Er 2228.

— Udtag: Stockholms Kgl. Bibl., Molbech 32. Er 2237.

— *Westphalen IV. 3129 Nr. 56; Reg. 4320.* Er 2277.

— Udtag: *Westphalen IV. 3189 Nr. 83.* Er 1476 Juni 28.

— Udtag: *Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 12.* Er 1477 Febr. 14.

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 435* (Apr. 1), 440 (Maj 31), 440 (c. Maj 31), 439 (Juni 24), 438 (Okt. 22). — Ribe Kapitel: *Oldemoder 93* (Jan. 5). — Esrom: *Cod. Esrom. 81* (Okt. 28). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 10* (Maj 24).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 19*; se ogsaa 2322. Aalborg Slot: *ÆA. III. 73.* Stjernholm: *ÆA. V. 107.* — Lunde Kapitel: se 2231. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 97, 101.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 303* (Apr. 1), 358 (Maj 26), 335 (Maj 28), 204 (Maj 30), 250 (Maj 31), 337 (Juni 16), 213 (Juli 10), 297 (Dec. 1), 295 (Dec. 21), 224 (= V. 80), (226 se Aar 1463), 227, 231, 264, 296, 327; se ogsaa 2228, 2344. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 16* (Febr. 23), 82 (Apr. 4), 38 (Apr. 5), 29 (Apr. 20), 22 (Juni 8), 77 (Juli 2), 84 (Sept. 23), 132, 155 (ell. Aar 1447), 155 (ell. Aar 1488). — Ribe Kapitel: se 2279. — Slesvig Bisp: se 2256, 2277, 2305. — Slesvig Kapitel: se 2334. — Antvorskov: *ÆA. IV. 69, 138, 217, 258, 260, 263.* — Næstved Peders Kl.: *SRD. IV. 366, 366, 368, 381, 385* (og Vidisse 385 s. XXIII (2. Gang)), 394? — Maribo: *ÆA. III. 257, 264, 267, 275, 282, 292.* — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 626* (966). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 24.* — Essenbæk: *ÆA. II. 105* (Jan. 7). — Gudum: *ÆA. III. 218.* — Hundslund: *ÆA. III. 9, 16.* — Mariager: *ÆA. V. 655, 658, 663, 667, 670, 670, 671, 671, 671, 671, 673, 674, 674, 675, 675, 675, 675, 683, 698, 705, 715, 717, 717, 732, 733, 736, 745*; se ogsaa 2317. — Tvilum: *ÆA. II. 59* (Juli 6). — Vestervig: *ÆA. III. 159, 161, 163.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 367, 368, 372.* — Vor: *ÆA. I. 186, 197, 197, 198.* — Vrejlev: *ÆA. III. 37.* — Ø: *ÆA. III. 115, 122*; se ogsaa 2296, 2345. — Øm: *ÆA. I. 236.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: se 2245, 2312. — *Eline Gøyes Jordebog 97* (Febr. 13), 108 (Marts 12), 384 (Marts 24), 109 (Apr. 8 (ell. Aug. 5)), 132 (Aug. 1), 202 (Aug. 10), 323 (Aug. 19), 98 (Okt. 14), 201 (Okt. 14). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 262.* — *Adel. Brevkister*: se 2237, 2241.

1468.

Jan. 4—5. *Reg. *6657.* Perg. med [17] Segl: 1. Liv 8 (Bild (Strangesen)); 6. Llvii 12; 7. Hxxii 2 (Vognsen af Hestrup); 8. Exvi 37; 9. M 11; 11, 13. Bomærker; 14. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (Norske Rigsarkiv, Danica). *Danske Mag. 3. R. III. 264.* [2364

Jan. 5. *Reg. 4321**. Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet. *Pontoppidan, Annales II. 647; Kbhvns Dipl. IV. 97; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 355.* [2365]

Jan. 9. *Reg. 4322.* Se 1468 Jan. 16?

Jan. 11. Bugi i Offuergaard, Laß Pederßenn i Ballou, Laug Kieldsenn, ^aMou(en[s] Kielsen af Stan)gerum^a, Jep Hendrichß, Jep Pouelßenn, Peder Pouelsenn VV., Pouell Nielßenn i Rostrup, Anders Sommersenn, Michell Pedersßenn af Haderup, Joen Peder-senn i Witum, Anders Bunde, Neß Lauridtzenn i Wiiffue, Jeß Pederß i Offue, Marchur Thusßenn, Laß Tußenn, »som bønder«, og Anders Mogensen. Mand. efter 12. Dag Jul var vi med andre gode Mænd i Weßborighgaardt, saa' og hørte, at velbaarne Md. Niels[!] Madßenn af Weßborig »worthe« med Lovhævd Weßboriggaard med gode fribaarne Mænd og gode »jordteyenn« Bønder, og som Fogeden og Herredsmænd fandt ham for Retten og saa meget, som han nu i Hævd har, og besynderlig imellem Muncheschouff og Koruplund, Aa ned ad Midtstrømme paa den søndre Side til Weßborrig og saa Aaen ned, til Øster Møldam tager ved med Dam og Damsbaand, Flod og Flodsted paa den nørre Side den Bæk op, som løber imellem Wester Korup og Øster Korup paa den østre Side til Øster Korup og Bækken endelangs op ad Midtstrømme til det Dige, som det ^bSkovskel er^b imellem Korup og Øster Korup, og saa det Dige ud til den Sten, som staar sønden og østen ved den Vej, som løber imellem Sallebierre og imellem Korup Mølle, saa det Skovskel (^cud, saa længe^c) det Skovskel kommer imellem Witomb og Øster Korup og der i Aaen og saa Aaen rent ned ad Midtstrømmen paa den søndre og vestre Side til Wißborig og til en gammel Sti, som kaldes Koperstii, og saa den Kobperstii rent ud til Sandwadt og saa fra den Vej fra Sandvad indtil Kachwadt og fra Kachwadt til en Bæk, som kaldes Marcheschielsbech, og saa Marcheschielsbech rent ud ad Fjorden til Dupis horst og alt det, der er sønden og vesten fra den forskrevne Kaaperstii wey og Marcheschielsbech og Aaen ud til Fjorden, til Wißborig og Louenkier og særdeles Tagmarken til frit Enemærke; og saa fremdeles Duppis horst op, derfra sønden om Haffnøe til den Bæk, som løber østen ved Hadesundt, med Aalegaardssted og alle andre Rettighed og fremdeles den samme Bæk op og saa Louendall op og saa vesten om Gaafsetoffenn til den Sten, som ligger norden Vejen

imellem Weßborig og Høygaardt, og saa vester Sanddall ned til et Kær, som kaldes Hallekier, og saa i Kraildbechen og Kraildbechen rent ud til den Aa, som løber fra Wester Mølle; disse Bække og Aaer med al deres Rettighed, Møllesteder og med deres »damme och damisboender, med flod och flodstedt« og Fiskegaarde til Wißborig. Item »wortte« han Haffnnøe med Lovhævd med »olluffgaardtsted«, en Ørredgaard i Wedelenn og særdeles en Tagmark for frit Enemærke. Item »wortte« han Gaarde og Bol med Lovhævd i Weßborig By, besynderlig den Gaard, som Find Jepsenn i boer; den Gaard, som Michel Pouelsenn i boer; det Bol, Jeß Heningße i boer; det Bol, Madz Suder i boer; det Bol, Jeß Trudsenn i boer; det Bol, Anders Pouelßenn i boer; den Gaard, Olluff Brouenn i boer; det Bol, Hendrich Degenn i boer; det Bol, Jouen Holm i boer; det Bol, Jens Lauridtzen i boer; det Bol, Jes Mouridtzen i boer; det Bol, Jep Schiegi i boer; det Bol, Knud Mull i boer; det Bol, Olluff Hollmb i boer; det Bol, Peder Nielsenn i boer; den Gaard, Simenn Pedersßenn i boer; den Gaard, Neß Johansßenn i boer; den Gaard, Jeß Lauridtzen i boer; den Gaard, Mads Lauritzenn i boer; den Gaard, Nes Pederßenn i boer; den Gaard, Griß i boer; den Gaard, Las Joensen i boer; disse Gaarde og Bol »wordte« han med Lovhævd for hans rette Arvegods, som han arvede efter Fader og Moder, saa at ingen har Del og »felge« heri uden han undtagen de Enge, som Offue Kirke har deri med, som kaldes Bispennge, og den Eng, som Schiellomb Kirke og har deriblandt; item hørte vi, at han undtog Lilde Jes Lauritzens Gaard og den Gaard, Jes Findsenn og Anders Nielsßenn i boer, og det Bol, Hanns Schreder i boer; item han undtog Weßborig Kirkegaard, som Suendt Smedt i boer. Item »wordte« han den Gaard med Lovhævd, som Peder Alßing i boer, med saa Maade, at Weßborig Kirke skal have aarlig en Øre Korn af forskrevne Gaard. Item »wortte« han Del i Borup med Lovhævd alle 4 Veje til »march mode«, besynderlig fra Arnnebjerg kroch, som de Stene staar, fremdeles »wrattmode« ned imellem Borup og Bronnenbierge, fremdeles ned ad den Dal, som staar østen og norden fra Gambellwadis Møllenne, og saa tvært over Aaen til den Sten, som staar paa vester Side Aaen, saa op vesten fra Møllen ad den Dal, saa indtil den Vej, som kaldes Schalles wey, og saa fra Schallis wey indtil den Mose, som kaldes Brendmoße, og saa østen om den Eng, som Hr. Anders Jacobsenn hører til, og saa indtil den Bæk, som kaldes Surtt-

beche, og Engen paa baade Sider og saa indtil Aaen og Aaen ad Midtstrømme ned til den Bæk, som kaldes Sadell wadt, undtagen de Enge, Astrup Kirke har deriblandt, og de 13 Stykker Jord, Marckur Tußenn skal udlægge af hans Del til Astrup Kirke, og saa østen op ad Sadell wadt til en Sten, som staar norden og vesten ved Wirell kier, og fra den Sten lige ad Kær til den Sten, som staar i Wirell kier, saa lige sønden til Jekibierig saa langt, som »rygenn och reenn gannger thill hortte jordt« sønden til Borup, fremdeles øster Siden fra Jekibierig, som den Sten staar, »som Jenns Bude waar«, saa fra den Sten til en anden Sten, som staar sønden og østen fra Grennens høy, item fra Grennens høy til en Sten, som staar imellem Højen og imellem Ødichenbeche, og Bækken ned til »butte grenne« ad Midtstrømme sønden til Borup. Item »wordte« han Ødichebeche ned imellem Thistedt og Glerup til det sønderste og østerste paa Gieds hede, som de gamle Hulveje har løbet til Glerup, og saa norden Aaen, som den Sten staar i Hulvejen, og saa norden omkring Kieriðhølle, som den Sten staar, og fra den Sten til den Adelvej, som nu ligger imellem Tistedt og Glerup, og saa Adelvejen alt ud til Dæmningen, og Dæmningen med Dam og Damsbaand, Flod og Flodsted alt sønden til Glerup, item sønden op imellem Borup og Glerup saa langt til den Sten, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Bronnenbierig og Glerup, og saa nederlig som til »di gamell huoluey« sønder i Giedz heede og sønder til den Sten og saa øster ud med Liebechen, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Bronenbierig (og^d) Glerup vesten til Borup og østen til Glerup, item fra den Sten til en Høj, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Vrou og Glerup og imellem Wrou og Wiiffue paa den øster Side til Glerup, og saa østen fra den Høj til en anden Høj, som staar østen ved Wiiffue weyenn, som ligger til Glerup, som den Sten staar østen og »luder« norden ved Højen, og saa øster og sønden om Kolbech og til den tvekastede Grøft og »gienstie« fra den Grøft tvært over den Bæk, som kaldes Kraffuelbech, og saa tvært over den Vej, som løber fra Glerup indtil Hadesundt, og saa i det Krat, som kaldes Hallekier. Item »wordte« han sig (Del^d) og Fællig at have i al Schiellomb Skov, som hans Fader og Forældre havde i Hævd, besynderlig i Alle støche, Ganck støche undtagen de »rede« Enge, som de har til Schiellomb vesten Kocheuadt, og de Enge, som ligger østen under Louenkier imellem de Bække, som ligger til Jep Findsens Gaard i Schiel-

lomb, og de Enge, som der ligger næst hos, som ligger til Nør-gaard, som Niels Jensenn i boer. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. *Perg. »medt femtan hengindis indzgle wnder haffuer verit forzegledt, dog it aff seiglene frafalden och nogen aff di andre noget paa woxen brekett« e. Visborggaard Godsarkiv; f1767 afgivet fra Visborg-gaard Godsarkiv til Havnø Godsarkiv f.] Aa. Vidisse 1655 Sept. 26 af Wiburg Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 370 a. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Havnø Godsarkiv, Pk. »Dokumenter. (Modtagne som Depositum ^{12/10} 1905)«, Læg »Div. Dok.«. (Jfr. *Saml. til jydsk Hist.* 2. R. I. 257.) — Ac. Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Visborggaard Godsarkiv, Papirsbreve 1466-1640. — Aca. Afskr. efter Ac fra 18. Aarh., attesteret af F. von Arenstorff: Sstds. — Begyndelsen trykt (efter Aca, der har mange Afgivelser fra Aa): *Saml. til jydsk Hist.* X. 366; Resten af Aca er ifølge *Jydske Saml., anf. St.* givet som Varianter til det sstds. S. 367-73 trykte Laasebrev. [2366

a—a) Saaledes Ab; Aa: »Mouritz Kieldøenn Agstagerum«. b—b) Saaledes Ab; Aa: »schouffschillenn der«. c—c) Saaledes Ab; Aa: »saa langt i«. d) Saaledes Ab; mangler i Aa. e—e) Saaledes Aa. f—f) Saaledes ifølge en Reversal af 1767 (under Nr. 13 ell. 19), der findes i den under Ab anførte Pk. i NLA. Havnø Godsarkiv.

Jan. 13. Cristiern¹ Konge. Beynt Bilde vor Tjener har os nu fornøjet 260 Mk., som han paa vore Vegne opbaaret har af den Landehjælp, som vi nu fanger over alt Sieland. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Krav om forskrevne 260 Mk. Signetum nostrum. Datum in monasterio Heriuadensi octava epyphanie dni.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [2367

Jan. 16? *Reg. 4322* (med sikkert urigtig Dag Jan. 9 a). [Orig. Viborg St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. II. 384.*] Afskrifter, de fleste fra c. 1600: Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 45; sstds. Fol. 1137 Nr. 44; sstds. Fol. 1138 Nr. 45; Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 46; sstds. Fol. 836 b Bl. 34 a (med unøjagtig Dag, se *Rosenvinge, Domme I. 8 Note 6*, jfr. *S. XVIII*); Ny kgl. Saml. Fol. 839 Bl. 53 b; sstds. Fol. 842 Nr. 46; sstds. Fol. 845 Nr. 45; sstds. Fol. 846 Nr. 46; sstds. Fol. 847 Nr. 45 (Begyndelsen her fejlagtig sammenblandet med det følgende Brev i Haandskriftet, ∴ Brevet hos *Rosenvinge, anf. St. S. 11* (Nr. 8)); Uldall 4 to 257 Nr. 271; Additum. Fol. 151 Nr. 45; RA. MS. Doms-samling A Nr. 45; sstds. Domsamling B Nr. 45; sstds. Domsamling D Nr. 39. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4 to 1386 S. 41; Kall 4 to 567 S. 93; LDipl. 1468 Jan. 9 (2 Afskrifter; den første i øverste højre Hjørne mærket: 61 b, altsaa utvivlsomt efter Peder Dyrskjøts tabte Brevbog; den anden af Langebek »ex copia«). *Rosenvinge, Domme I. 7.*

a) Jfr. *Saml. til jydsk Hist.* I. 66 og *Eline Gøyes Jordebog S. 495.* [2368

Jan. 21. Ebbs Pedersenn Foged i Hinste H., Bertell Hørbye, Pouell Nielsenn i Rostrup, Neß Pouelßenn, Neß Jensßenn i

Nysbom, Jeß Pederßenn i Offue, Michel Suendsenn, Martenn Tommesenn, Neß Hansen og Jes Michelsenn ibid. Torsd. før Pouls Dag convers. var velbaaren Md. Jens Madzenn af Weßborig R. hans Bud Hans Scriuer paa Hinste H.s Ting og fik et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Bertel Horbye, Neß Pouelßenn, Neß Jensenn i Nyßumb, Tøger Madzenn i Rostrup, Marten Tammesenn, Olluff Suendsenn, Neß Hansenn i Offue og Jeß Michelßenn; hvilke vidnede, at de saa' og hørte Hr. Jens Madsenn hans »loughøring« paa forskrevne Ting, hvilke kundgjorde, at de saa' og hørte, at Hr. Jens Madsenn »wordte« med Lovhævd Gods, som herefter nævnes, og mælte de hans Lovhævd ved Magt, fordi hun »wordte« given lovlig og i rette Lovtid med gode fribaarne Mænd og gode »jordeyer bønder«, og som Foged og Herred fandt ham til sin Lovhævd. Først »wortte« han Weßboriggaardt og saa meget, som han nu i Hævd har, dog besynderlig imellem Muncheschouff og Korup lundt, Aæn ned ad Midtstrømme paa den søndre Side til Wißborig og saa Aæn ned, til Øster Møllested tager ved med Dam og Damsbaand, Flod og Flodsted paa den nørre Side den Bæk op, som løber imellem Wester Korup og Øster Korup paa den østre Side til Øster Korup og Bækken endelant op ad Midtstrømmen til det Dige, som det »schouschielling« er imellem Kytrup og Øster Korup, og saa det Dige ud til den Sten, som staar sønden og østen ved den Vej, som løber imellem Salleberge og imellem Korup Mølle, saa det Skovskel ud saa længe, til det Skovskel kommer imellem Witum og Øster Korup og der i Aæn og saa Aæn rent ned ad Midtstrømmen paa den søndre og vestre Side til Weßborigh og til en gammel Sti, som kaldes Kobbersti, og saa den Kobersti rent ud indtil Sandwadt og saa fra den Vej fra Sandwadt indtil Kochiwadt og fra Kochiwadt til en Bæk, som kaldes Marchschielsbech, og saa Marchschielsbech rent ud af Fjorden til Dupuðholdst og alt det, der er sønden og vesten fra denne forskrevne Kobersti wey og Marcheschielsbech og Aæn ud til Fjorden til Weßborig og Louennkier og særdeles Tagmarken til frit Enemærke; og saa fremdeles Dupushost op, derfra sønden om Haffnø til en Bæk, som løber østen ved Hadissundt, med Aalegaardssted og alle andre Rettighed og fremdeles den samme Bæk op og saa Lynddall op og saa vesten om Gaaßetouetter til den Sten, som ligger norden Vejen imellem Weßborig og Hoygaardt, og vester Sanddall ned til et Kær, som kaldes Hallekier, og saa i den Bæk, som kaldes Kraffuelbecke,

og saa Kraffuelbecke rent ud til den Aa, som løber fra Wester Mølle; disse Bække og Aaer med al deres Rettighed, Møllesteder og med deres »dame och dameßbänder, med flodt och flodzsted« og Fiskegaarde til Wißborig. Item »wordte« han Haffnøe med Aalegaardsteder, en Ørredgaard i Weiellen og særdeles en Tagmark for frit Enemærke. Item »worte« han al Weßborrig By med Lovhævd, besynderlig den Gaard, som Findt Jepßenn i boer; den Gaard, som Michel Pouelßenn i boer; det Bol, Jeß Henichsenn i boer; det Bol, Madz Suder i boer; det Bol, Jeß Trudsenn i boer; det Bol, Anders^a Pouelß i boer; den Gaard, Olluf Broen i boer; det Bol, Hendrich Degenn i boer; det Bol, Joenn Hollmb i boer; det Bol, Jenns Lauritzzen i boer; det Bol, Jes Mouritzenn i boer; det Bol, Jep Schiegi i boer; det Bol, Knud Mulle i boer; det Bol, Olluff Hollmb i boer; det Bol, Peder Nielsenn i boer; den Gaard, Simmenn Pedersenn i boer; den Gaard, Neß Johanßenn i boer; den Gaard, Jeß Lauritzzen i boer; den Gaard, Madz Lauritzzen i boer; den Gaard, Neß Pedersenn i boer; den Gaard, Griße i boer; den Gaard, Laß Joensßen i boer; disse Gaarde og Bol »wortte« han med Lovhævd for hans rette Arvegods, som han arvede efter Fader og Moder, saa at ingen har Del og »fellig« i dette Gods uden han undtagen de Enge, som Offue Kirke har deri med, som kaldes Bisp enngi, og den Eng, som Schiellm Kirke har og deriblandt; item hørte vi, at han undtog og Lille Jeß Lauritzzens Gaard, item den Gaard, som Jeß Findßenn i boer; item han undtog den Gaard, som Anders Nielsenn i boer, item det Bol, Hans Schreder i boer; item han undtog Weßborig Kirkegaard, som Suendt Smedt i boer. Item »wortte« han den Gaard med Lovhævd, som Peder Alsing i boer, med saa Maade, at Weßborig Kirke skal have aarlig en Øre Korn af forskrevne Gaard. Item »wortte« han ^bGlerup, Endel^b i Borup med Lovhævd med al deres Rettighed alle 4 Veje til »marchi mode« besynderlig fra Arnebieg kroche, som den Sten staar, fremdeles »wratt modt« ned imellem Borup og Bremennbiege, fremdeles ned ad den Dal, som staar østen og norden fra Gamellwattis Mølle, og saa tvært over Aaen til den Sten, som staar paa vester Side Aaen, saa op vesten fra Møllen ad den Dal, saa indtil den Vej, som kaldes Schayleß wey, og saa fra Schayels wey indtil den Mose, som kaldes Brendmosse, og saa østen om den Eng, som Hr. Anders Jachobsenn hører til, og saa indtil den Bæk, som kaldes Suerttbecke, og Engen paa

baade Sider og saa indtil Aaen og Aaen ad Midtstrømmen ned til den Bæk, som kaldes Sadell wadt, undtagen de Enge, Astrup Kirke har deriblandt, og de 13 Stykker Jord, som Marckur Tullusen skal udlægge dem af hans Del til Astrup Kirke, og saa østen op ad Sadel wadt til en Sten, som staar norden og vesten ved Wiriell kier, og fra den Sten lige ad Kær til en Sten, som staar i Wiriell kier, saa lige sønden til Jekibierig saa langt, som »rygenn och reenn gannger till hartte jordt« sønden til Borup, fremdeles øster Siden fra Jekibierig, som den Sten staar, »som Joens Bude waar«, saa fra den Sten til en anden Sten, som staar sønden og østen fra Grenishøy, item fra Grenishøye til en Sten, som staar imellem Højen og imellem Ødichenbecke, og Bækken ned til »baade grenne« ad Midtstrømme sønden til Borup. Item »wortte« han Ødichennbeche ned imellem Tistedt og Glerup til det sønderste og østerste paa Giedz heede, som de gamle Hulveje har løbet til Glerup, og saa nordn Aaen, som den Sten staar i Hulvejen, og saa nordn omkring Kierße-holle, som den Sten staar, og fra den Sten til den Adelvej, som nu ligger imellem Thistedt og Glerup, og saa Adelvejen »ad« ud til Dæmningen, og Dæmningen med Dam og Damsbaand, Flod og Flodsted og alt sønden til Glerup, item sønden op imellem Borup og Glerup saa langt til den Sten, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Bronenbiere og Glerup, og saa »neder lige som« til de gamle Hulveje sønden ud »aa« Giedz hede og sønden til den Sten og saa øster ud med Lierbechen, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Wraa og Glerup og Bruenbiere vesten til Borup og østen til Glerup, item fra den Sten til en Høj, som Sandemænd gjorde deres Tog imellem Wraa og Glerup (og imellem Wrae og Wive paa den øster Side til Glerup), og saa østen fra den Høj til en anden Høj, som staar østen ved Wiffue weyen, som ligger til Glerop, som den Sten staar østen og »luder« nordn ved Højen, og saa øster sønden om Kolbech og til den tvekastede Grøft og »gienesti« fra den Grøft tvært over den Bæk, som kaldes Kraffuelbech, og saa tvært over den Vej, som løber fra Glerop indtil Hadißsundt, og saa i det Krat, som kaldes Halekier. Item »worte« han sig Del og »felge« at have i al Schiellom Skov, som hans Fader og Forældre havde i Hævd, besynderlig i Allens stoche, Ganchstoche undtagen den »rete« Eng, som de har til Schiellom vesten Kochiuad, og de Enge, som ligger østen under Loffnkierd imellem de Bække, som ligger til Jep Findß Gaard i

Schiellm, og den Eng, som ligger der næst hos, som ligger til Nørgaard, som Niß Jenßen i boer. Item er os 8 Mænd vitterligt, at forskrevne Lovhævd »vort« lovlig tilbuddt 3 Ting paa Hindsted H.s Ting, og ingen Gensvar vi hørte derimod. Datum ut supra.

[A. ^dPerg. »medt thi hengindes zegle well forwarett.« ^d Visborggaard Godsarkiv; ^e 1767 afgivet fra Visborggaard Godsarkiv til Havnø Godsarkiv ^e.] Aa. Vidisse 1655 Sept. 26 af Wiburgh Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 373 a. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Visborggaard Godsarkiv, Papirsbreve 1466-1640. [2369

a) Saaledes Ab; Aa: Andersenn. b—b) Saaledes Ab; Aa: »Glerup diell«. c—c) Saaledes Ab; mangler i Aa. d—d) Saaledes Aa. e—e) Saaledes ifølge en Reversal af 1767 (under Nr. 19 ell. 13), der findes i NLA. Havnø Godsarkiv, Pk. »Dokumenter. (Modtagne som Depositum ^{29/10} 1905)«, Læg »Div. Dok.«.

Jan. 21. Jeg Age Axelsß¹ R. i Hywleberch hilser eder alle, som Halmstadh Landsting søgte er. Age Sandbek lod sætte en Nævnd paa en min »mølle dams bondh«, som Arwit i Qwidbille har bygt, hvilken Nævnd mig nøjedes med, saa at hun skulde saa vel gaa om hans Mølle dam som om mit. Item laa en fornævnte Ages Landbo, som boer i Wedorp, i Mordsti for en min Landbo, som hedder Anders Torsß i Walleness; som min Landbo kom agende til Skovs og skulde hugget Ved, sprang han op med et spændt »arbørst« og vilde have skudt ham; Gud gav ham Lykke til, at han fik »arbørstet« fra ham og holder det til Rette; derover har Age undsagt min Landbo, at hvor han overkommer ham eller hans, skal det gælde hans »førligh«. Item faldt Hr. Bror Swensß en Arv efter Knud Rybbing, som er en Treding i Risorp; alt det Gods, som Knud Rybbing havde i Hallandh, købte jeg af Hr. Bror Swensßs Fader Swen Torsß, Gud alles deres Sjæl naade, og det Gods har jeg vundet, efter som Loven udviser, baade til Herredsting og Landsting med Stævningebrev, Ridebrev og Dombrev, hvilket Gods min Herres Naade har sat i »qwerstade«. Item om 2 Gaarde i Opnøre, dem købte jeg og af Swen Torsß, og dem løste Oluff Rvdh ind paa mine Vegne af Hustru Gunnildh Sandbeks for godt Guld, og førte han mig en Skrift paa Pergament ubeseglet; da »læde« jeg til hende siden i Halmstadh derom i Dannemænds Nærværelse, hvilket hun bad sig saa Gud til »hielper« og Helgene, at hun havde ej andet Brev derpaa. Item havde jeg mit Bud hid til Landstinget; da han kom hid for Byen, maatte han ingenlunde indkomme. Thi er mig ondt at svare, naar nogen deler paa mig, og jeg ikke maa eller noget mit Bud komme til Tings og svare for mig, hvilket jeg ved, at ej er

min naadige Herres Villie. Datum Hywleberch fer. 5. post f. Fabiani et Sebastiani meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 15 (Thott).
Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [2370]

Jan. 21. Jeg Age Axels¹ R. i Hywleberch hilser eder alle, som Halmstadhe Landsting søgte er. En Mand blev aflivet, hed Jon Bos^ß, hvilken Arwit Swan gjorde »biltogher« paa Wesbo Ting for den Sag, han gjorde Hogen Lintes^ß, hvilket hans Søn Arwit Hogens^ß siger og beder sig saa Gud til »hielper« og Helgene, at den Sag var aldrig aflagt, det ham vitterligt var. Item laa fornævnte Jon Bos^ß med en Dannemands Hustru og skød siden Bonden ihjel i hans egen Gaard og havde hende siden for sin egen og udskød fra sig sin egen Dannekvinde, og dertil truede han hans Hustru til at gaa til Wesbo Ting, og løj paa sig selv og sagde, at han laa hos hende; derfor skulde han skyde ham ihjel; hvilket Jon Bos^ß aarsagede hende paa hans yderste, at han aldrig befandt hende med andet »antinge« lønlig eller aabenbarlig end som med[!] en Dannekvinde, og forbad hende og kendtes, at han havde gjort hende Uret. Item gik han i Hr. Eggertz Krummediges Gaard Tofftness og flere med ham og hug hans Svend og røvede hans Gaard og tog der, hvis han vilde; det var det tredie »biltogemal«, han gjorde. Item var der en Dannekvinde Hustru Cyrstine, Knudh Arwits^ßs Hustru; hende mælted ind i Gryderetz Kirke Sølv og Guld det, hende tilhørte, hun skulde løse Gods af Age Sandbek for; der var Jon Bos^ß selv 3. at bryde op forskrevne Kirke og tage der ud baade Sølvskaale og Guld og »bytte« dem imellem, hvilken en af de 3, hedder Jes Attes^ß, det tilstod paa Aresstade H.s Ting med Tingsvidne i Jon Bos^ßs Nærværelse. Item kærede en Dannemand Widher Pers^ß samme Tid paa Jon Bos^ß, at han røvede ham et Sværd af i hans egen Gaard og stødte og slog hans Hustru; hvilket Jon Bos^ß selv tilstod. Thi efter hins Kæremaal og hans egen Vederkendelse »giks« Nævnnd og Tingsdom over ham, at han mistede sit Hoved. Nu er mig til Vidende vordet, at der er en Nævnnd om sat at ransage det; da raader jeg eder alle, som i Nævnnden er, at I ransager det Maal paa Wesboo Ting om alle disse Sager, førend I sværger der noget om, eller det er »farlicht«, at I bliver fældte. Scriptum Hywleberch fer. 5. post f. Fabiani et Sebastiani meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 15 (Thott).
Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [2371]

Jan. 25. Axel Bradhe R. og Niels Brathe af Beritzholm stadfæster deres afdøde Farmoder Fru Holgers Gave af en Gaard i Billebiørgh til Kapitlet i Lund mod Gudstjeneste.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 173.*] Afskr.: Lundebogen S. 262. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 98.* [2372

Jan. 29. Oluff Olsson Kannik og perpetuus vicarius i Lund sælger Boo Piig Ærkedegn og Mester Kelder Kannik sstds. 3 Fjerdedele af en Stenbod og et Lerhus ved Adellgadhen i Malmøghe.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. med Haand fra Begyndelsen af 16. Aarh.: Malmø Stads Bog 1503-48 S. 51 (Malmø Bys Arkiv (i Malmø)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 99.* [2373

Jan. 30. Pædher Thysk Foged paa Schippings H.s Ting, Niæls Iwersß Sognepræst i Wolækeldæ, Niels Jensß af Felitzløff, Nes Skræderæ af Hawenssæ, Markwardh Monsß af Kaerøpp, Pædher Jenssøn⁶ Byfoged i Kalundeborgh og Jes Matsß⁷ Borger sstds. Aar 1468 var paa Schipping H.s Ting beskedne Mænd Clemæn Jensß Borger i Kalundeborgh og Henrik Thruelsß, som kaldes Gull, boende i Wæthlæby i Schippings H.; og Henrik Gull skødede til Clemæn Jensß sin Gaard i Wædhhlæby, som han selv i boer, mellem den Gaard, som Erik Niælsß tilforn i boede, som Prestæboel kaldes, og den Gaard, som Osæ Jenssæ i boer; for hvilken Gaard Henrik kendtes sig fuldt op at have baaret af Clemæn Jensß. Item den Tid forskrevne Skøde gik paa Schipping H.s Ting, skødede Henrik Thruelsß Clemæn Jensß Gaarden, og hans Broder Jes Gul og Jens Pætherssøn af Snærtینگæ hans Svoger holdt paa med og gav Samtykke til, og Clemæn Jensß »hendæ« det Skøde. Med vore Indsegl. Datum sabb. ante diem purificac. b. virg.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Blomst uden Omskrift; 3. Bomærke; 4. Bomærke (*s niels ienfføn*); 5. Udslidt; 6-7. Bomærker. Senere til Kongens Arkiv? *ÆA. IV. 53, XL. 19?* (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [2374

— Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Gericke Pløne vor Borger i Halmstadhe og Beynt Eskelsß vor Embedsmand i Halmstadhe H. Vi har befaleet vore Borgemestre i Halmstadhe at annamme af eder alt det Malt og Gengærd, som I der paa vore Vegne opbaaret har, i saa Maade at de skal vel forestaa vort Folk, som vi der i Byen liggende har, med Kost og Spisning af samme Malt og Gengærd. Thi beder vi eder og byder, at I dem straks antvorder alt forskrevne Malt og Gengærd, som I paa vore Vegne har, og lad det ingenlunde. Datum in Noseby

sabb. ante f. purificac. Marie nostro sub signeto, secreto non presente.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 79. Halmstad Bys Arkiv? (SvRA. Papir). [2375]

Jan. 30. Anders Jenss¹ Landstingssaghører i Skonæ, som den Dag Landsting sad paa Landsdommers Vegne, Keld Niels² Høvedsmand paa Haresborgh og Rigens Kansler, Mester Laurens³, Mester Keldh⁴ Kanniker i Lundh, Jens Øffuergordh⁵ Borgemester sstds., Hans Matzs⁶ og Pether Jwdhe Ridefoged i Biskopsgaarden. Lörd. før Kyndelmisse paa Lunde Landsting gjorde hæderlige og velbyrdig Kvinde Husfru Karinæ i Beltæbiergh, Karl Poels^s Efterleve, velbyrdig Svend Hans Matzs^s, Keld Niels^s Søstersøn, fuldmægtig til, holdende ham under hans højre Arm, og hun bad ham skøde hæderlige og velbyrdige Jomfru Jomfru Dorothea sin Morsøsterdatter 3 sine Gaarde i Tornæ H., en i Østra Ottersløff i Vestræ Ottersløff S. (Jens Pers^s, 2 Pd. Byg, 18 Grot og Tejer) og 2 Gaarde i Vestra Biel-drop (Per Owes^s og Jep Pers^s hans Søn, haade 3 Pd. Byg, hver »theres« 18 Grot og haade 2 Tejer). Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Flii 3; 2. Gxv 6 (Algudsens); 3. G. 69; 4. G. 68 (*s. feldh andree canonici*); 5. Ixi 1; 6. Lvii 14. Mon senere til Johan Pederssøn Oxes Arkiv (jfr. 1468 Juni 24?)?; a senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. IV. 12). [2376]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Jan. 31. Kongen svarer Eggert Frille paa dennes Besværing over et modtaget Kongebrev.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 79. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver I. 33.* [2377]

Febr. 1. Erik Ottesson svarer Egerd Frilde paa dennes Besværing over et modtaget Kongebrev og beretter Nyheder fra Sverige.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 47.* [2378]

Febr. 3. Niels Eric^s¹ af Bratsskoff, Kirsthen Ericssdatter af Kockedall, Jes Tames^s² af Egskoff, Anders Griis af Slættæ og Mattes Staffens^s i Browisth. Vi hørte og saa' paa Thorsleff Kirkegaard, at hæderlig Mænd mødte var paa Nis Sevrens^s Vegne, som Terkill Jens^s ihjelslog, og Terkil Jens^s og hans Slægt og gode Mænd paa den »anthen« Vegne om Bod for Nis Seurens^s Død; og paa den sidste Mode, som de mødte paa Thorsleff Kirkegaard, taledede vi alle de Artikler saa nær til Ende

om Nis Seurensß Død til det Høviskhed, som Nis Seurensß Slægt æskede af Terkill Jensß og af hans Slægt, og Nis Seurensß Slægt »bedhis« $\frac{1}{2}$ Stykke Leidisk og $\frac{1}{2}$ Stykke Klæde, enten »nærsth eller medilbwsk«, og Terkill Jensß og hans Slægt bød dem $\frac{1}{2}$ Stykke Lejdisk og sagde Nej til det halve Stykke Klæde, og dermed kunde ej vorde forligte. Med vore Indsegl. Datum in die Blassii.

Papir med 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Exviii 3 (Rotfeld); 2. Lxlix 5 (Galskyt?). Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv? (E; RA.). (Reg. *6660.) [2379]

Febr. 8. Dronningen paalægger Bent Bille straks at indkræve og sende hende, hvad der staar tilbage af Landehjælpen i hans Len.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 83. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 34.* [2380]

Febr. 11. Reg. *6661 (med urigtig Dag Febr. 10). Perg. med [9] Segl: 1. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben og Hjelm; 2-3. Skjolde med v. d. Wisch-Vaaben; 4. Lignende G. 974, men et andet Signet; 5. G. 992; 6. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 8. Skjold, hvori en Fjervifte. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Dipl. Flensborg. I. 572.* [2381]

Febr. 15. Dronningen paalægger Bent Bille snarest muligt at indkræve og sende hende, hvad der staar tilbage af Landeskatten i hans Len.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Vistnok K. 83. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 34.* [2382]

— Dorothea¹ Dronning. Beyend Bille vor naadige Herres Mand og Tjener i Siøholm har fornøjet os 28 Mk. af den Landehjælp, som han paa vor naadige Herres Vegne har opbaaret. Thi lader vi ham kvit for forskrevne 28 Mk. for noget ydermere »krafft« derom. Signetum nostrum. Datum Haffnis crast. Valentini.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 83. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [2383]

Febr. 22. Anders Hanssons Genbrev til Bosø Kloster paa en Gaard i Lund.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 166. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 100.* [2384]

Marts 3. Reg. 4325. [A. ^aPapir med hele Indsegl.^a Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Herefter (jfr. Hvitfelds Ord i *Rørdam, Monum. I. 273*: »in contractu originali apud me reservato«): *Hvitfeld V. 175, Fol. 915 L. 20 f. n.* — **Aa.** Vidisse 1473 Aug. — **Ab.** Optaget i 1474 Aug. 21. [2385
a—a) Saaledes Ab.

Marts 6. Clawes Nielson Sognepræst i Øsby, Matthis Fallison Bonde og Sandemand i Hathersløff H., Pether Rødh og Mattis Fingzsson »bønther«. Den 1. Søndag i Faste for os og vort ganske Sognefolk finge Hr. Pether Laurensen Kantor i Hadersløff og Hr. Gherløff Wilsen Kannik sstds. et Sognevidne med 16 Dannemænd af de ældste i Øsby S.: Michel Jebson af Swerdrop, Gregorius Persson af Hasdrop, Pether Rødh, Jess Bramsson, Pether Knutsson, Bundhi Lasson, Rigel Persson, Nisse Kyndhigh, Niss Eysson og Bertel Jensson, Mattis Fallison, Jep Michelson, Pether Clausson, Cristiern Jensson, Jep Nielson og Jes Pethersson; hvilke vidnede, at den Gaard, som Kapitel af Hadhersløff har i Swerdrop og Pether Assersson i boede, har ej været i Bønderværge og ej i Bønderskat i deres Tid, og aldrig de vidste, at Bønder eller Herskab havde nydt den Gaard i Skat, men har været fri Mænds Gods og i fri Mænds Værge saa længe, som de kunde tænke. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Givet ut supra.

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. [2386]

Marts 9. Cristofer Jenss¹ Provst i Roskilde. Kendes jeg op have baaret 100 lybske Mk. i danske Penge af hæderlig og velbyrdig Md. Beyent Bylle af Syøholm paa Kongens Vegne for 4 Læster Malt og 2 Pd. Med mit Signet. Datum Roskildis fer. 4. ante dnicam. reminiscere.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Llvi 11 (Present). Bent Billes Arkiv (E; RA.). [2387]

Marts 11. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Hr. Niels Kaas og Morten Krabbe vore Raad og Mænd, Erick Hwas, Eggert Westeny, Swen Tørbørns, Erick Perss, Erick Westeny og Pors vore Mænd og Tjenere. Kære Venner, vi har gjort et Mage-skifte med Laghe Broc vor Mand og Tjener om disse vore og Kronens Gaarde og Gods: alle vore og Kronens Gaarde og Gods i Ffxingæ i Halle H.: 1 Bondegaard (Maghens Esberns), 1 Gaard (Pedher Niel Thogy), 1 Gaard (Keldh Vlff), 1 Gaard (Atzser Obes) og 1 Bol (Pawell Niels), 1 Bondegaard i Dampstrop (Anders Pawels), 1 øde Jord i Aanyngæ S., Mors-singx Jord kaldendes, som os og Kronen tilhørte, som Jep Cristierns i Roffsyø i Værge havde. Disse Gaarde og Gods oplader vi L. B., for hvilke L. B. skal vederlægge os og Kronen med saa gode Gaarde og Gods i »swo læyghæ« efter eders Ransagelse. Thi beder vi eder og befaler, at I ransager om

forskrevne Gaarde og Gods, som L. B. os og Kronen vederlægge skal, at vi og hun fanger Fyldest; naar I det gjort har og os under eders hængende Indsegl tilskrevet har, at vi og Kronen Fyldest har fanget, skøder vi med dette Brev forskrevne vore og Kronens Gaarde og Gods til L. B. og kendes os da ingen Ret deri at have, efter vi dette vort Brev om forskrevne Mage-skifte stadfæstet har efter forskrevne vore Raads og gode Mænds derom Tilskrivelse. Datum in opido nostro Wææ in profesto Gregorii nostro regali sub secreto.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Gl. Estrup Godsarkiv (RA). [2388

Marts 14. Vidne af Malmøie Byting, at Hr. Oleff Oleffsøn skødede 3 Dele i en Stenbod i Malmøge til Ærkedegnen og en Kannik i Lwnd paa den afdøde Kannik sstds. Pædher Hermenssons Vegne.

Perg. [med 7 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 100.* [2389

— Hans Wylle Byfoged i Nykopingh, Jordhen Holdzste, Jep Nielsß »borgemestær«, Jep Wyndhe, Meus Hoffmester Raad-mænd, Hans Laurensß, Nyels Sywælsß Borgere ibid. Paa vort Byting skødede beskeden Md. Hans Skaldhræ Borger i Nikopingh Mand. efter Gregorii Dag til beskeden Md. Bertel Skrædhæræ Borger ibid. 1 Gaard, som han selv tilforn i boede, liggende »om moth« Pæders strædhe mellem Jep Nielsß Borgemesters Kaalgaard og Hans Jeipssens, hans Sjæl Gud naade. Og tak-kede H. S. Bertel Skrædhe[re] for god Betaling, Penge og Varer, efter hans Nøje; og var Gaarden 3 Ting lovbuden, som vor Landslov indeholder, og saa var han derefter solgt og »lødkøp« paa drukket. Og herpaa har H. S. med sine Venners Samtykke tilbundet sig paa vort Byting med hans Medarvingers fulde Magt at hjemle Bertel Skrædere Gaarden. Sig. nostra. Datum Nykopingh sub anno 1468.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold. Senere (jfr. 1481 Maj 7) til Nykøbing F. Kirkes Arkiv; 1883-84 af Museet for nord. Oldsager afgivet til Gehejmearkivet (RA. Nykøbing F. (Tillæg)). [2390

Marts 24. Jeg Jahanne Jensdotter¹, Jess Haysß Raadmands Efterlevere i Othense, er skyldig min Søstersøn Hr. Jens Eggerds-søn Biskoppens Officialis i Othense 24 lub. Mk. Penge, som i Fywn gænge er, og en Købmand kan den anden fuldt med gøre, for hvilke jeg til et brugeligt Pant sætter Hr. Jens Eggerdsß al min Rettighed i den Gaard i s. Michels Sogn i Othense, som Anders Henricsß Skynder nu i boer vesten næst Adelgaden, som

er Halvdelen i al Jorden i fornævnte Gaard, hvilket jeg arvet har efter min Moders Død, hvilken min Rettighed hvert Aar skylder 24 Skill. Penge. Løsningstid skal være »ath« Michelsesmesse eller Paaske, og Renten skal følge Hovedstolen. Medb. af min Broder Jess Mule² og Per Mortenssøn³. Datum Ottonie in vig. annunciat. Marie.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Cliv 7; 3. Bomærke; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Uttii Norre gaade«. Senere (jfr. 1474 Okt. 10) til Odense Albani Kirkes Arkiv (AM. IV. 13). [2391

Marts 24. Niels Perss¹ Foged i Gwdummæ H., Diins Pærss a w., Claus Jenss i Giælbæri, Per Smed i Gwdum, Salmon Diæghen i Gwdbæri, Knuth Thomæs i Swinningh, Bæind Jenss i Sandager. Torsd. før Midfastesøndag paa Gwdum H.s Ting fik en beskeden Md. Jes Powælls i Æwældur et Tingsvidne paa Thyre Pærss Vegne i Bræghendur af 8 beskedne Dannemænd: Nes Kith i Gialbæri, Nes Anderss i Lamdurp, Pællæ Kragh i Wordhæmarck, Onghæ Pællæ Krægh ibid., Per Perss i Ore, Jes Laurens ibid., Mates Friis ibid., Jep Anderss i Swinningh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at Jes Krogh i Gwdum paa Gwdum H.s Ting gav Thyre Pærss Afkalding og hendes Børn for alt det rørende Gods, som Jes Krogs Datterbarn til Arv faldt efter sin Fader og efter sin Farfader, og takkede de hverandre for godt Skifte. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 4. Utydeligt Brudst. Senere til Arkivet paa Glorup. LDipl. [2392

Marts 29. I Jesu Christi Navn. Vi Broder Anders Prior i den Helligaands Hus i Aalborg og ganske Konvent sstds. hilser eder Oldermænd, Gildebrødre og Gildesøstre i s. Laurus Gilde det gamle Smedelav og i Vor Frue Gilde den navnkundige »Smed Seberie-Laug« i Randers. »Som efter gudelig Kierligheds Gierninger, med hvilcke I kiær have Gud og vor Orden, saa empfangne vi og tage eder i fornævnte d. Hll. Aands Broderskab bode i eders Live og efter eders Død af sønderlig Naade fuldkommelig bevilges og deelagtig at være de aandelige gode Ting, som ere Mæsßer, Ottesang, Vegt og Almisßbegiæringer thi som« den Helligaands Naade gives at være hos os til evindelig Tide. Naar efter Døden os vorder vitterlig gjort[!], den samme Tjeneste skal vorde for eder gjort, som plejer at ske for vor synderligste gode Venner, som os synderligst har elsket og til gode gjort, efter de Privilegia, som den Helligaands Orden er givet af Paver.

Innocentius Pave iblandt mange andre gode Ting giver han disse store Naader alle de, som den Helligaands Brødre hjælper af deres Gods og gaar i saadanne hellige Broderskab, dem forlader han den syvende Del af det sjette Bud, og den faar den ^a hans og s. Peders Beskærmelse. »Johannes Pave forlader dem, disse fornæfnte Brødre hjælper og til gode gjør dem, forglemte Synder.« Den samme Pave Johannes giver »stoer Naade og Sejer alle dem, som disse fornæfnte Brødre hjælper og til gode gjør, levendes og døde, gjøre vi medkomne og deelagtig at være af de Kirckemøsmesßer, de i de hellige Romerkircker siunges, og de Pilegrimsfærd, de der« vandret vorder til den hellige Grav. Sig. nostra. Fer. 3. post f. annunciat. Mariæ.

[Orig. (har utvivlsomt været paa Latin). Randers Smedelavs Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh. (utvivlsomt Oversætt. fra Latin): Thott Fol. 736 S. 476. — Udtog uden Dag: *Pontoppidan, Annales II. 645* (herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 36*). [2393

a) I Afskriften er ladet Plads aaben til et Par Ord.

Marts 30. Bisp Jep i Børglum tilskriver Eggert Ffrille om Betaling af 200 Mk., hvorom Eggert har tilskrevet ham paa sin Datters Vegne.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Skjold med Skaktavl-Friis-Vaaben uden Omskrift. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Mis-siver II. 48*. — Samtidig Afskr. paa Papir, vistnok med Eggert Frilles Haand, se 2323. [2394

— Anders Twæsß¹ Kongens Foged i Hyøringh, Per Bangh² Sognepræst ibid., Powell Jebssß, Høweth Hienricß⁴, Dan Tamsß, Pellæ Persß, Tames Arnfasth⁷ og Magnus Marquardsß⁸. Fer. 4. ante dnicam. passionis paa Wendelbo »bywdherthingh« i Hyøringh fik beskeden Svend Per Nielsß et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Dan Tamsß, Pellæ Persß, Michill Persß, Moons Marquardsß, Las Jensß, Moons Reff, Tames Arnfasth og Anders Jebssß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte Kongens Brev læse paa fornævnte »bywdherthingh«, lydende, at velbyrdig Svend Mauricius Nielsß havde kæret for Kongens Naade, at Jes Nielsß, som »hiendhæ vorthe«, havde været ham utro paa hans Gaard og Gods, og derfor havde Mauricius hindret og vilde hindre Jes Nielsß Gods, ihvor som han kunde det finde, og dertil undte Kongen for synderlig Gunst Mauricius al Kongens Sag med Jes Nielsß Gods, ihvor som han kunde det finde, som vor naadige Herres Brev lyder. Med vore Indsegl. Datum etc.

Papir med 8 Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte fornedet: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet Lammets med Fanen; 3, 5. Kun Spor;

4. Llvii 12; 6. Utydeligt; 7. Bomærke; 8. Skjold, hvori en utydelig Figur. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). (Reg. *6662.) [2395

Apr. 1. Bisp Knudh i Wiborgh dømmer en Gaard i Gryndorp til ret Præstegaard i Seby Sogn.

Perg. [med 1 Segl]. Sæby (Harre H.) Kirkes Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 50.* [2396

Apr. 4. Vidne af Køpenhauen Byting, at Hr. Henric Hierne skødede Matis Jeipsøn sin Rettighed i Bygningerne i Matisses Gaard i Piilestredet.

[^aPerg.; »de 4 første Seigl ere adelige, Resten Bomerker«. Senere til Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 100.* [2397

a—a) Saaledes Afskriften.

Apr. 5. Niels Bron af Skowlenghe. Efterdi Per Mortenss fædrene og mødrene Frænder har gjort mig fuldmægtig paa deres Vegne saa vel som paa mine egne at tale og gøre en fuld Sone efter fornævnte min Frændes Død, hvilken Hr. Stye Ollofsøn lod ihjelslaa i Hallendh, da har jeg efter gode Mænds Raad og begges vore Venners og Frænders Samtykke gjort en fuld Sone med Hr. Stye Ollofsøn og hans »slektinge arwinge« i saa Maade, at Hr. Stye Ollofsøn skal give mig paa Per Mortenss Arvingers og Frænders Vegne og mine 30 lødige Mk. for hans Død. Thi tilbinder jeg mig med mine Samfrænder Hr. Stye Ollofsøn og hans Frænder og Venner en fuld Fred og Sone holde skullende for Per Mortenss Død; hvo som herefter fejder, skal gøre det paa et fuldt Orbodemaal. Medb. af flere gode Mænd Hr. Mawens Ebbes³ R. af Rubergh, Jeppæ Jenss Høvedsmand paa Ransborgh, Hr. Eric Pors R. af Yllingsso, Anders Graa af Syluestet, Gerz Mawenss a. w. og Teldw Husfoged paa Ransborgh. Datum Tirsd. før Palmesøndag.

Perg. med [7] Segl: [1. ^aVaabenet i Sigillet slidt, men syntis som de Gerstingers^a]; 2. Lxxiv 6 (Galt). Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [2398

a—a) Saaledes Klevenfeldt i hans Afskr. i Fol., Krognos. b) RA. Reg. 60 S. 35.

Apr. 6. Reg. *6663. Perg. med [35] Segl: 1. Lxxxiv 48; 2. G. 710 (*sigillum iohannis brun pceptor wibs*); 3. Se G. 494 Note; 4. G. 474; 5. Fxvii 22; 6. Fxvi 3 (Bydelsbak); 7. Li 65; 9. Lxviii 44 (Thott); 10. Exix 14; 11. Civ 10 (Bjørn); 12. Cxlv 7; 13. Llxviii 26 (*s iohannis thorberni*; Sparre); 14. G. 286; 15. G. 285; 16. Llviii 9 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 17. Lxlix 29 (*sigillum hinrik daa*); 18. Lxlix 43 (*s bleg daa*); 19. Lxxii 41; 20. Gxix 8 (Qvitzow); 21. Clxiv 10 (Dyre); 22. Clxxii 8 (Basse); 23. Llvii 3; 24. Lxxxvii 29; 25. Exix 7 (Gøye); 26. Fl 2; 27. Exvi 17 (*si ions pawelfo*; Jernskæg); 28. G. 422 = Clviii 13 (Godov); 29. Llv 11; 30.

Cxlv 6; 31. Hxviii 1 (*siglóm iæpe ienffon*); 32. Clxxii 3 (Basse); 33. Exvii 1 (Baden); 34. Bomærke i Skjold; 35. Bomærke (*sig hinric oleffon*). Kongens Arkiv (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 191.* [2399]

Apr. 6. Hans Ericssøn af Bistrup og Marine Henningsdatter. Vi har siddet over et Skifte med begges vore Venner til Overværelse med Lasse Jonssøn af Wiskumø og hans Husfru Karine Henningsdatter om Jordegods og Pantegods og alt Gods, rørendes og urørendes, hvis Lasse Jonsen og hans Husfru nu i Værgen har. Thi giver vi dem fuldt Afkald og lader vi dem kvit for al Skifte og Arv, som os imellem har været til denne Dag, og takker vi dem for godt Skifte, og aldrig det igen at kaldes af os. Medb. af andre Dannemænd Eric Hwas, Olaff Somer og Pors VV., Staffend Niels Borgemester i Randers og Anders Niels Raadmand *ibid.* Datum fer. 4. ante dnicam. palmarum.

Perg. [med 6 Segl]; ^a1759 laant Langebek af Herredsfoged Tesstrup ^a; ^bsagtens endnu i Langebeks Tid overgaaet til Gehejmearkivet ^b (RA. Privatark., kronolog. Række). [2400]

a—a) Saaledes LDipl. b—b) Ifølge hans Paaskrift bagpaa.

Apr. 7. *Reg. *6664.* Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1-3. Utydelige; 4-5. Bomærker. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Ny kirkehist. Saml. II. 529* (læs: Sparger prowest - borger i - hauer sagd ther - lenggæ - proxima ante). [2401]

Apr. 9. Kongen paalægger Eggert Frille at komme til Stede ved et Rigsraadmøde i Køpenhaffn og derefter ved et Møde i Halmstæde 24. Juni.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 79. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver I. 35.* [2402]

— [Cristiern] Konge¹. Sabb. palmarum [i] s. Lucii Domkirke i den nørre stornæ capellæ, nærværendedige Mænd Doktor Cristoffer Provst i Roskildæ, Hr. Axel Biirgæ vicarius i Roskilde, Hans Matzsøn, som da nærværende var, var velbyrdig elskelige Mand og Tjener [med et Indførselsbrev saa] ligæ indført efter v[or]t Ridebrevs Lydelse i disse, som er Nørgordh og Nørgords Mark og Gaard ligger med Dam og Damsbaand, Vypdrop Mark Mark og Byggested med alle forskrevne Godsdes Tilliggelse, [efterdi som forskrevne Indførselsbrev udviser; hvilket Brev vi har ved [Magt dømt], og tildømmer [vi] Bertel Kooss disse forskrevne Gaarde

at haves Lydelse, til nogen kommer for os med bedre Datum et actum etc., teste justiciario nostro Ketillo Nicolai de Haresborgh.

Medtaget Papir (den venstre Side mangler) med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Bomærke. Bertel Kaas's Arkiv (NLA. Nørgaard Godsarkiv (Nørre H. Salling)). [2403

Apr. 12. *Reg. *6667.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. af Th. Bartholin: Bartholin F VI 158 (jfr. 151). Afskrifter herefter: LDipl. (af Langebek); Thott 4to 1580 S. 28 (fra 18. Aarh.). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 65; Kbhvns Dipl. IV. 101.* [2404

Apr. 13. *Reg. *6668.* Perg. med 1 Segl: Kong Karls (det under 189 anførte). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 193; Rydberg III. 299; Norges gl. Love 2. R. II. I. 170; Udtog: Hvitfeld V. 177, Fol. 916 L. 21 f. n.* [2405 a

Apr. 19. Vidisse af et Tingsvidne^a af Saling H. om en Overenskomst om, at Claus Krompstrup m. fl. skal svare Biørn Olßenn en aarlig Afgift for Brugen af noget af Stensgard's Tilliggende.

[Orig. Steensgaard (Salling H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Brev 1544 Okt. 19 (Sønd. efter Galli Dag) af Kongen (∴ Forlig mæglet ved Rigsraader »epther wor tiilladelse«; forsegl et med Signetet) mellem Anders Emickßenn til Stensgard paa den ene Side og Claus Bassi m. fl. paa den anden; Vidissen fremlægges af den første. Perg.; 2 Eksemplarer, det ene uden Segl (herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 190*), det andet med 1 Segl. Begge: FLA. Grevskabet Brahesmindes Arkiv Nr. 8. [2405 b

^a) Det vidimerede Brev, hvis Datum ikke anføres, maa være ældre end 1450, da Bjørn Olufsson i ethvert Fald var død 1449 (*Danm. Ad. Aarb. IV. 89*).

— Jeg Niels's Skadelandh i Giedhstariis a. w. kundgør, at jeg skyldig at være velbaaren Md. Hr. Crestern Æskilsß Korsbroder i Vibergh 26 Mk. danskæ Penge, som gænge er i Nørrejullan, for hvilken Sum Penge jeg Hr. Crestern Æskilsß pantsætter en af mine Gaarde liggende i Lynnom i Nørlung H. vesterlig i Byen (Seuerin Bensß, 3 Ørte Korn, 2 Pd. Smør, Høns, Gaas og 4 »dags gernygh«). Naar jeg lyster at løse fornævnte Gaard, skal Løsen kyndes 3 Ting før Midsommer paa fornævnte Lwng H.s Ting, og »læsæ sa ath« Michael Dag derefter, og da skal Skyld følge Hovedpenge. Item gør jeg Hr. Crestern Æskilsß fuldmyndig ind at løse den Gaard af Nis Jeipsß Borger i Viburgh, som min Broder ham pantsatte, Thyghi Skadelandh, hvis Sjæl Gud have, og saasom hans aabne Brev derpaa lyder [∴ 1856], saa at den Sum baade paa min Broders og mine Vegne løber paa »tristhty wæ« Mk. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds Indsegl: Hr. Pouel Nielsß Prior i s.

Johannis Kloster i Viburgh, Hr. Per Stisß ibid. og Crestern Jensß. Datum Viburgh fer. 3. pasche.

[A. Orig. Tjele Godsarkiv.] **Aa.** Afskr. af Søren Abildgaard efter »Thiele. Dipl. an. 1468«, med Tegning af Poul Nielssøns Segl: I Sigilfeltet et ligearmet Kors; i hvert Mellemrum mellem Armene et af Bogstaverne p, i, n og i. Thott Fol. 750, den største Mappe. — **Ab.** Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« (S. 1). Sstds. — Hertil 1856. [2406

Apr. 24. Gældsbrev af Knud Slet i Strands, medbeseglet af Marqvård Botzendal. Anført: RA. Klevenfeldts Segltegn., Bosendal og derefter: Dxli 9. Er 1448 Marts 31, 1. Række Nr. 7772.

Efter Apr. 25 (Aar?). Vi Broder Jen.....
 gør vitterligt, [at vi] tilbinder os at hol[de]
 [i for]skrevne Antworskou for Guds Legeme og
 »bren«..... Dage, skal det brænde baade
 i »hø«..... Lov og Ære, hvilket Lys hæderlig
 [E]fterleverske af Føulebergh har
 stiftet Skiellebergh. Skete det saa,
 det Gud [forbyde] [s]om forskrevet
 staar, skal forskrevne Fru In[ger]
 [ha]ve at mæle Gaardene i Kværste[d]
 Legeme, som forskrevet staar, og oprettes
 Vore Indsegl. post f. Marci.

Brudstykker (benyttede til Hæfteremme; kun den midterste Del af Brevet bevaret) med 1 Seglhul paa den bevarede Del. Knud Nielsson Dyres Enkes Arkiv? (RA.). — Brevet, hvis bevarede Dele er uden Aar, har formentlig været Genbrev til Brevet af 1468 i *ÆA. IV. 111*. [2407

Apr. 26. Jeg Cecilæ Nielsdotter oplader min Dattersøn Oleff Oxæ alt det Pant, som jeg har i Torssø gardh og Torssø Fang, som mig kan tilfalde til Arv. Medb. af velbaaren Md. Axel Saxsterp² a. w. med flere beskedne Mænd Twæ Nielsß og Bæynt Mawensß. Givet paa Hælsyngburgh Tirsd. efter quasi-modogeniti.

Perg. med [4] Segl: 2. Lxi 3; 4. Utydeligt Skjold. Oluf Oxes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2408

Apr. 29. Jeg Age Axelsß¹ R. i Hywleberch hilser eder Landsdommer og alle gode Mænd, som Wardberchs Landsting søgte er. Om Niels Olsß »meltere«, som mit Malt fordærvede og stjal fra mig, og var han paa Bytinget i Gamble Wardberch og var det bekendt, derover »giks« ham Tyvsdom over, at han var dømt til en Galge, som »borgermestere« og Raad vitterligt

er, og ginge de Dannemænd til mig og bad mig, jeg skulde unde ham Livet, hvilket han lovede mig 5 Stykker »alst«, det 5. staar end igen, og en Lykke, ligger der, som han havde optaget; der løste han sit Liv for; hvilken Lykke jeg gav der til »helgegesthuss«^a. Og nu vil Niels Olsß bruge den Lykken og ikke holde det, som sagt var; efterdi han bryder det op paa »sampt mal och set«, begærer jeg, at han staar sin Ret, som han var tildømt. Item hans Maag Jes Clasß »fan po« en Tønde Kokød liggende i Niels Olsß »wedekast«; Tønden kom igen, og Kød var borte; vil han ikke give sig til »friidh«, lader jeg ham noget »seye offuerlat« det, som mere er af hans »godgerninge«. Ex Hywleberch meo sub sig. 6. fer. post dnicam. quasimodogeniti.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 15 (Thott). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [2409

^a) Herefter, men atter overstreget: og siden til s. Anthonii Bygning gav jeg den fornævnte Lykke.

Apr. 29? Vi Loduig Nielsson i Palsgaardt, Anders Jacimßen af Stienollt »ridder«, Erick Thymmeßon af Engelsthalm, Iffuer Anderßen, Loduig Hendrickßen »vebner«, Jep Nielßen, Thames Staffenßen og Anders Eßbersen hørte og saa', at velbyrdige Md. Hr. Stygge Nielßen paa Heffringholm R. gjorde sin Lovhævd fuld og al efter Loven med Riddermændsmænd og Selvejere først paa Vodkierdz Mark og Heffring Hede, siden paa Heffring Mark og Ardrup Mark, som hans Forældre før ham har haft i Værgе ukært i 40 Aar og mere. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Givet og skrevet paa Petri martiris[?] Dag.

[Orig. Hevringholm Godsarkiv.] Optaget (fuldstændig?) i Dom 1594 Maj 6 af Sønderhald H.s Ting mellem Jørgen Bilde til Ellinge og Niels Schram til Wrup; Brevet fremlægges af den sidste. Papir med 1 Segl. NLA. Hevringholm Godsarkiv, Pk. 1559-1600 (under 1594 Maj 6). — Omtalt (uden at det klart kan ses, hvor udførlig Brevets Ordlyd har været) i Rettertingsdom 1589 Juni 6 mellem Niels Skram til Wrup paa den ene Side og Jørgen Bilde til Ellinge og hans Søn Eske Bilde samt Erick Løcke til Skouffgaardt paa den anden; den første fremlægger nærværende Brev, Brev af 1471 uvis Dag og et udateret Brev af Kong Hans (eller fra Kong Hans's Tid), der stadfæster en Lovhævd af 1417; Erick Løcke fremlægger Brev af 1468 Juli 11. RA. Herredagsdombog 1586-89 Bl. 151 a. [2410

Apr. 30. Reg. *6669. Perg. med [41] Segl: 1. Dxxi 8; 2. Li 63; 3. Lxxiii 12; 4. Civ 7 (Bjørn); 5. G. 537; 6. G. 601 (Ulfeldt); 7. G. 584; 8. G. 568; 10. G. 755; 11. Dxliv 3; 12. Eviii 4; 13. Fxxxii 14 (Krummedige); 14. Li 44; 15. Cxxi 3; 17. Cxxi 2 (**sigillv morten tighusen**; Tinhus); 18. Cxiii 1;

19. M 75; 20. Lxlix 63 (Reventlow); 21. Gxi 3; 22. Dxliv 3; 23. Li 20; 24. Cxi 8; 25. Lxi 9 (*s iasspar pødarsfon*); 26. Gxv 5 (Algudsen); 27. Bxiii 14 (Ulfeldt); 28. Fxliv 2; 29. Lxi 10; 30. Lxxiii 13; 33. Cxxv 1 (*sigillom Ield person*); 34. Lix 1; 35. Evi 1 (*s magiftri petri marswin*); 36. I Sigilfeltet et Hjerte; 37. Bomærke; 38. M 60 (*s mattes anderfon*); 39-40. Bomærker. Kongens Arkiv (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 196.* [2411]

Apr. (Reg. *6670.) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 168, Fol. 912 L. 15 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2412]

Maj 1. Brev af Kong Christiern til Jacob III af Skotland (næppe til »David Cransten«, som antaget i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531*).

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 178, Fol. 916 L. 1 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2413]

— Oleff Mortenss¹ Biskop i Roskildhe, Doktor Cristoffer Provst, Tetz Ærkedegn, Mester Hanss Kantor og alle andre Kanniker og ganske menige Kapitel i Roskildhe Kirke. For den store Kærlighed og Naade, som Hr. Cristiern Konge og Dronning Dorothea os, vor Kirke og den hellige Kirkes Personer i mange Maader bevist har og beviser, synderlig »thy« at hans Naade har stadfæstet og forklaret vore og den hellige Kirkes Privilegia, da giver vi med alles Samtykke vor naadige Herre og Frue til den residenciam, som de købt har og givet til deres Kapel, som de op til vor Kirke bygt har, som Hr. Odde Hanss Kannik i Roskilde, forskrevne Kapels Ejer, nu i boer, en vor og Kirkens Jord, som hæderlig Md. Hr. Henrik Hanss tilforn af fornævnte Kirke i Væрге havde og paa boede, med Abildgaarden, som [Hr.] Henrik hende havde og Hr. Odde nu i Væрге har, som ligger norden til fornævnte residenciam, og kendes os eller vor Kirke ingen Rettighed at have til fornævnte Gaard, Jord eller Abildgaard efter denne Dag. Givet i Roskilde Philippi et Jacobi Dag under vort Sekret og Kapitels Indsegl sstds.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 176; 2. Forsiden mangler; omtr. samtidig Paaskrift: »Paa her Tetzess hwss breff«; Paaskrift fra Midten af 16. Aarh.: »Paa thett jordtzmon, som nu er haffue till erckedegengaarden«. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig 3 Kongers Kapel) (AM. XXVI. 8). [2414]

Maj 2. Vidne af Københauen Byting, at Borgemesteren Borquord van Hamelen skødede en Byen tilhørende Jord til Henric Dringenberg, Kongens Møntmester i Malmø.

Perg. med [7] Segl: 7. Bomærke i Skjold. Henrik Dringenbergs Arkiv (AM. IV. 18). *Kbhvns Dipl. IV. 102.* [2415]

Maj 5. Eggert Frille meddeler Kongen, hvorfor han ikke har kunnet besegle de Artikler, som Kongen har ønsket beseglet.

[Orig.] Dansk Udfærdigelse: samtidig Afskr. paa Papir med Eggert Frilles Haand. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Lütken, Langeland S. 558; Missiver II. 48.* — Middelnedertysk Udfærdigelse: samtidig Afskr. paa Papir, ikke med Eggert Frilles Haand; paa Bagsiden forsejlet med et Ringsignet (Bomærke uden Omskrift). Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 48.* — Latinsk Udfærdigelse: samtidig Afskr. paa Papir med samme Haand som den middelnedertyske. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 48.* [2416]

Maj 7. *Reg. *6671.* Perg. med [26!] Segl: 1. G. S. 68 Nr. 789*; 2. G. 794; 3. G. 796; 4. G. 755*; 5. G. 693; 6. G. 756; 7. Civ 14 (**sigilvøm erif bornffen ritter**; Bjørn); 9. Llxv 26; 11. Utydeligt Skjold; 13. Utydeligt Skjold og Hjelm; 14. Llxvii 17; 15. Hxl 14 (Udsøn); 16. Fxliii 19 (Lange); 17. Lxv 33 b (Viffert); 18. Utydeligt Skjold; 19. Flviii 12 (Seefeld); 20. Cxxxiv 3 (Løvenbalk); 21. M 15 (*s hans tuiif(?)*); 22-23. Bomærker; 24. Bxi 1; 25-26. Bomærker. Kongens Arkiv (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 194.* [2417]

Maj 9. Pouel Jenss Herredsfoged i Bierg H., Iwen Bryske R., Claus Bryske, Per Henricss, Mattes Kiields og Pether Præst i Kølstrvp. Mand. efter hellig Kors invenc. var for os og flere gode Mænd, som fornævnte Ting søgt havde, beskeden Md. Per Clemenss i Holswit paa hæderlige og velbyrdige Mands Vegne Hr. Eggert Fritle R.s, hvilken fik paa Biere H.s Ting et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Jes Hiort, Anders Staghe, Hans Niels s i Birkengh, Oleff Hans s ibid., Hans Kragh, Mattes Papæ, Hermen i Munckeboo og Iwer Murmester i Kierbii; hvilke vidnede, at det[!] havde hørt og set, at Per Clemenss paa Hr. Eggert Fritle R.s Vegne »ledde« Mattes Skreders Svend i Rynckebii Lass Hans s »lawer« over for det, han havde hugget i Hr. Eggert Fritles R.s rette Enemærkeskov, siden det Kongebrev »wort« tagen, som Fru Jahan af Skoffzbo lod tage, og ikke »ledde« ham »lawer« over for det, han havde hugget, før Kongens Brev »wort« tagen. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med Rester og Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Formentlig Dxxi 8; 3. Kun Spor; 4. Delt Skjold; 5. Kun Spor. Eggert Frilles Arkiv (RA.). [2418]

Maj 10. Niels Kaas¹ R. i Taaropgardh, Morthen Krabbe² i a Bwstrop, Erich Hwas³ af Ormstorp, Eggert Westeny⁴ af Østergardh, Swen Torberns s⁵ af Soliskowgardh, Erik Pers s⁶ af Fiællerorp og Pors⁷ af Thwede VV. Tirsd. efter Johannis Dag ante portam latinam i velbyrdig Mands Gaard Lage Brocs Esedorp

var vi alle nærværende, tilstævnede med Kong Cristierns aabne Brev [o: 2388], efterdi som hans Naade os Fuldmagt givet havde at oversidde og granske et Mageskifte, som hans Naade gjort havde med L. B. om noget hans Naades og Kronens Bøndergods i Halle H. i Kalløø Len i Faxinghe S., mod hvilket L. B. vilde vederlægge Kronen igen af sit Gods i samme Herred med fuld Vederlæggelse. Derefter annammede vi til os Herredsfoged^b i forskrevne Herred og de bedste jordegne Bønder, som »leydighedh«^c vidste baade af^d Kronens Gods og paa det Gods, som L. B. vilde derimod vederlægge, bedre end, som vi derpaa vidste. Siden (vi^e) havde alle klarlige udgransket de forskrevne Gaardes Jord, da »worth« det Mageskifte endrægtelig vedtaget, som her efterfølger. Først »wort« udlagt Kronens Bøndergods i Faxinghe, som L. B. skulde beholde: først 1 Gaard, som Maghens Esbernsß i boede^f; derimod vederlagde Lage 1 Gaard i samme Herred i Hiørningh S., som kaldes Gwnnerstorp Gardh (9 Ørte Korn og 1/2 Td. Smør). Item 1 Bondegaard i Faxing (Per Nielsß); derimod vederlagde (Laghæ^e) 1 Gaard i samme Herred i Westher Aling (Erich Willasß, 6 Ørte Korn og 1/2 Td. Smør) med al den rette Skov, som der tilforn tilligget har. Item 1 Bondegaard, som Per Wdsß i boede^f i Faxing; derimod vederlagde Lage 1 Gaard i Beenstorp (9 Ørte (Korn^e) og 1 Fjerdings Smør). Item 1 Bondegaard i Ffaxing, som Atzer Ovesß i boede^f; derimod vederlagde Lage 1 Gaard i Andhy, som Nis Skøtte i boede^f og skylder 8 Ørte Korn og 2 Mk.^g Penge, og dertil 1 Bol sstds.^h, som forðum laa til den samme Gaard. Item 1 Bol i Faxingh (Powel Nielsß); derimod vederlagde Lage 1 Bol i Gwnnerstorp i Hiørningh S. (1 Pd. (Korn^e), 1/2 Skp. Smør). Item 1 Bondegaard i Dramelstorp i Faxing S. (Anders Powelⁱ); derimod vederlagde Lage 1 Gaard i Lyme (Nis Persß, 9 Ørte Korn, 1/2 Td. Smør). Item 1 øde Jord i Aaningh S., Morssingx Jord kaldendes, som Jep Cristiernsß i Roffsyø i Væрге havde; derimod vederlagde (Laghæ^e) 1 Bol i Hiørningh (1 Pd. Korn, 1/2 Skp. Smør). Derefter spurgte vi først de, som det Bøndergods da i Væрге havde, om Kongen og Kronen havde fuld Vederlæggelse igen med saa godt »beleyet« Gods og Rente som Lage; da sagde de forskrevne Bønder, at baade Kronen og de havde fanget mere og bedre Vederlæggelse end, som de havde tilforn, og takkede de Laghe for godt Mageskifte, og vilde de gerne give og gøre Kronen al saadan Skat og deres rette Leding deraf, (som^e) tilforn gik af det andet. Kunde vi og selv ej reitere

forfare, end (at^e) Mageskiftet er rettelig gjort, som det sig bør efter vor naadige Herres Villie, og derpaa har (vi^e) ladet gjort^j 2 aabne beseglede Pergamentsbreve lydende baade ens, det ene, som Kongen og Kronen beholde skal, om hans Naade det saa gjort behager, og det andet, som L. B. beholde skal. Datum *etc. nostris sub sig.*

A. Perg. med [7] Segl: 1. Llxv 25; 2. Lv 65; 3. Llxvii 17; 4. Cxvi 3; 5. Hxl 14 (Udsøn); 6. Dxxvii 21 (Due). Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. Begyndelsen og Slutningen trykt: *Hvass III. 137. (Reg. *6672.)* — B. Perg. med [7] Segl: 1. Llxv 25; 3. Llxvii 17; 4. Cxvi 3; 5. Hxl 14 (Udsøn); 6. Dxxvii 21 (Due); 7. Gxvi 71 (*s iahān þorþ*). Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). [2419

a) B: af. b) B: Herredsfogeden. c) B: »leyligheedhen«. d) B: paa. e) Saaledes B; mangler i A. f) B: boer. g) B: lub. Mk. rede. h) B: ibid. i) B: Pouelū. j) B: gøre.

Maj 14. Iwen Brysche¹ R. Landsdommer i Fywn, Mester Pædher Marswyn² og Tyghe Anders³ »borgemestere« i Othense, Jæspær Nørreby i Lerebecksholm V., Clawes Clements⁵ og Niels Jens⁶ Raadmænd i Othense. Den 4. Lörd. efter Paaske paa Fynbo Landsting hørte vi og saa', at ærlig og velbaaren Md. Hr. Eggerd Fritle R. lod læse et Kong Cristierns aabne Brev skrevet paa Pergament og beseglet med hans kongelige hængende Sekret, helt, hvilket Brev lød: 1764. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [6] Segl: 1. Dxxi 8; 2. Evi 1; 3. I Sigilfeltet et Hjerte; 5. Exvi 26; 6. Bomærke. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. 1464 Juli 10. [2420

Maj 15. *Reg. 4328.* [A. Orig. Odense St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. V. 636.*] Aa. Afskr. med Eggert Frilles egen Haand paa Perg.: Eggert Frilles Arkiv (RA.). — [Ab. Afskr. »udi dend forige gl. kirchebog« for Odense St. Hans Kirke.] Aba. Afskr. fra 1694 efter Ab: FLA. Odense St. Hans Kirkes Regnskabsbog 1694-1718 Bl. 16 b. — Efter en med Aba beslægtet Afskr.: *Hofman, Fondationer V. 191* (Aa har følgende Afvigelse fra Aftrykket: oc beradh - eyæ een myn gard i Trudstrup, som nw Anders Hans^ß vppa boer, lighende vdi Othens herret i Trudstrup soghen, som skilder aa[r]lighe aar iii ørte korn, til sancti Johannis closter vdi Othens vdi swo made - thenne sequencia: Aue preclara maris stella sywnges, oc then skal - beginde swo - sequencia - taghe aff - lenghe til the - illo pane celi - thet skal - thet wers - nos, nam te - sywngne po theres knæ standende, oc - effter them flexis - nos Ihesu, pro quibus virgo mater te orat - sequencia - skal stande lesthen vd met forneffnde lænde bluss - skal forneffnde - begynde: *Patrem omnipotentem etc.* Swo skal hoo kirkeprier er, strax - forneffnde kirkeprier haffue - annen. Item tilbinder - alle hielperede - giensielsse, vthen - arwinghe tha macht haffuer - forsømmelsse forberinges - fuldelighe oc fastelighe holdes vdi - sigillum meum - nobilium discretorumque virorum videlicet magistri Petri Marswin, Tychonis Scriffuer proconsulum Otoniensium, Nicolai

Clementis, *Johannis Johannis* et *Johannis Mule consulum* ibidem *presentibus sunt appensa*. Datum *Otonie* dominica cantate anno domini *etc. sexagesimo octauo.*) — Afskr. af Chr. Brandt uden Kilde: Ny kgl. Saml. 4to 1185 Bl. 5 b. [2421]

Maj 16. *Reg. *6673.* Perg. med [12] Segl: 8. Utydeligt Skjold; 9. Utydeligt; 10. Bomærke. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). *Danske Mag. 3. R. IV. 87.* [2422]

a) Jfr. dettes Journal S. 25.

— Nis Brysti¹ Herredsfoged i Halle H. i Kallø Len, Gregers Seuerinsß Præst og Provst i samme Herred, Laurens Petz af Holmæ, Eric Persß⁴ af Fieldrop, Nis Prip⁵ af Torssløff, Mikil Ascersß⁶ af Tøgstrop VV., Per Reynersß⁷ af Liuelstrop, Jes Mikilß af Turstorp, Jes Deghen af Weylby, Bærend Frost¹⁰ af Griimskier og Jep Mikilß¹¹ af Wester Alingh Bønder i samme Herred. Mand. efter Sønd. cantate paa Halle H.s Ting lod velbyrdig Mands Føged Lawæ Broks af Essdrop, som var Storm Gerloffß, læse Kong Cresterns aabne Brev [c: 2388] med hans maiestatis Indsegl forhængt og retfærdigt baade Brev og Indsegl, lydende, at vor naadige Herre har gjort et Mageskifte med L. B. paa alt hans Naades og Kronens Bøndergods i Faxinge S., for hvilket Lagæ skulde vederlægge Kronen Fyldest med saa godt Gods i »so leygæ«, som det Kronens Bøndergods var, og det ud at granske, at Kronen finge fuld Vederlæggelse, havde vor naadige Herre befalet sine velbyrdige Mænd Hr. Niels Kaass R. og Landsdommer i Nørrejutland, Morten Krabbe, Eric Huass, Eggerd Westenii, Suend Torbernsß, Eric Westenii, Eric Persß og Porss af Twedæ VV. Derefter hørte vi de samme gode Mænds aabne beseglede Brev [c: 2419], som der havde oversiddet med L. B., Herredsfogeden og flere de bedste jordegne Bønder i Herred overværende, lydende, at der var et godt og skelligt Mageskifte gjort dem imellem med fuld Vederlæggelse. Der disse 2 Breve var saa læste, fik Storm Gerlosß et Tingsvidne paa L. B.s Vegne af 8 Dannemænd: Eric Persß af Fieldrop, Laurens Petz af Holme, Nis Prip af Torssløff, Per Reynersß, Mikil Ascersß, Jes Mikilß af Turstrop, Jes Deghen af Weylby og Jes Nielsß af Allistrop; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag, at disse Kronens Bønder i Faxingh S.: Mogens Esbernsß i Faxing, Per Nielß, Per Vtsß, Ascer Obsß, Pouel Nielsß ibid. og Anders Pouelß i Dramelstrop inden alle 4 Stokke efter vor naadige Herres Tilladelse og forskrevne gode Mænds Stadfæstelse skødede til L. B. alt deres Bøndergods paa Kronens Vegne, som de havde i Faxinge

og Faxing S., og kendtes de dem fuld Vederlæggelse at have faaet af L. B. derfor, Gods imod Gods, mere og bedre og ikke mindre. Derover vedtog de samme Bønder inden 4 Stokke, at de vilde gerne give og gøre Kongen og Kronen saadan aarlig Skat, Leding, »stød« og Bønderredsel af det Gods, som de har faaet til Vederlæggelse af Lage, som de gjorde før til Kronen af det Gods i Faxing S. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [11^a] Segl: 1. Bomærke; 3. Skjold, hvori et halvt Vildsvin; 4. Dxvii 21 (Due); 5. Ivii 18 (*nis henricfen þrip*); 6-7, 9. Bomærker; 10. Bomærke (. . . . *ent þerfont*); 11. Bomærke. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). [2423

^a) Paa 8. Seglhuls Plads er Plica nu beskadiget, saa at Seglhullet kun lige kan skimtes.

Maj 21. Magnus episcopus Ottoniensis. Capelle per nos noviter fundate et constructe, ecclesie nostre cathedrali contigue, ad laudem Dei et s. Kanuti regis de consensu capituli nostri ecclesias parrochiales Hjalstroppe et Hwnstroppe de jure et de facto vacantes annectimus, in quibus nobis plenum jus competit et nulli alteri, juribus tamen episcopalibus de predictis ecclesiis semper salvis, sic quod vicarius capelle certas pensiones de ecclesiis pro luminaribus, ornamentis ceterisque necessariis capelle percipiet anuatim sicut et de aliis bonis et pecuniarum summis pro sui sustentacione, prout in littera foundationis nostre plenius continetur. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri presentibus duximus appendendum. Datum Ottonie sabb. post dnicam. cantate.

[Orig. Odense St. Knuds Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1500 paa Papir: RA. Topogr. Saml. Papir, Lunde H., Hjadstrup S., Hjadstrup. [2424

Maj 22. Kongen paalægger Eggert Frille ikke at forsømme at komme til Køpendehaffn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver I. 35.* [2425

Maj 27. Torsten Pärson sælger Kanniken i Lund Jon Galles (Søster) en Gaard i Hermanstorp.

[Orig. Senere (jfr. 1468 Maj 28) til Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 173.*] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 401. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 102.* — Omtr. det samme Udtog med Aar, men uden Dagsangivelse: SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 118. [2426

— Jeg Age Axels¹ R. i Hywleberch hilser eder min naadige Herres Embedsmand paa Wordberch, Landsdommer og alle gode Mænd, som Wordberchs Landsting søgte er. Om den Vold, som Torpebone mig gjort har, idet at de undsagde

min Bonde Orch[?] i Orédh og har lagt min Gaard øde Oredh, da har jeg ladet forfulgt »myn« Herredsting med dem alle, som Oredh øde har lagt, og 3 Landsting; dette er mit 4. Landsting til dem, og beder jeg eder, Landsdommer og flere gode Mænd, som fornævnte Landsting søgte er, at I giver mig eders beseglede Brev herpaa, at jeg saa har mine Herredsting og Landsting forfulgt med dem, som forskrevet staar. Ex Hywleberch fer. 6. post ascenc. dni. meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt fornedet: Lxviii 15 (Thott). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [2427]

Maj 28. Elnæ, Arwid Borghemesteres Enke, afhænder efter sin afdøde Broder Kanniken i Lwnd Joen Gallés Begæring en Gaard i Hermenstorp i Skødz H. til Lwndhe Kapitel.

A. Perg. [med 5 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 173* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 102.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 262. [2428]

— Elnæ, Enke efter Arwid Borgemester i Lwnd, giver efter sin afdøde Broder Kanniken i Lwnd Joen Gallés Begæring en Gaard i s. Andree Sogn til Kapitlet i Lwnd.

A. Perg. [med 5 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 173* (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 103.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 262. — Hertil 2124. [2429]

Maj 30. Tuwe Nielsß, Claues Seyeler, Bent Mangsß »borgemester« i Helsingborgh, Jes Smet Byfoged, Anders Hæmelin, Thorbern Persß, Lasse Persß, Jasper Skomager, Oleff Jensß, Ludicke Skrøder, Jes Hænckelsß og Henrik Agesß »borgher« sstds. Vi paa hørte og mange flere Dannemænd paa Helsingborgs Byting Mand. efter Vrbanus Dag, at Niels Jonsß Borger i Helsingborgh skødede ærlige og velbyrdige Md. Hr. Knut Thrwitsß R. i Ørtoffte sin Gaard og Jord og sit Bryggerede, og kendtes han sig derfor op at have baaret Penge og fuldt Værd. Med vor Bys Indsegl. Givet og skrevet osv. i mange Dannemænds Nærværelse.

Perg. med 1 Segl: Det i *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 339* og *340* henholdsvis gengivne (under Helsingborg I) og omtalte; senere forbundet med 1469 Apr. 17. Senere (jfr. 1469 Apr. 17) til Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [2430]

— Jeg Thomas Pætherssøn Præst er skyldig Hr. Jens Niels-søn Kannik i Wiborgh 3 lubesche Mk. i rede danske Penge, for hvilke jeg ham pantsætter et mit Hus, som ligger norden hos s. Mortens Kirkegaard næst ved »kelden«, med Jorden, som

Huset stander paa. Medb. af Hr. Jens Blok og Hr. Jens Keldsøn Kanniker i Wiborgh. Givet paa Mand. før Pinsedag.

[^aOrig. paa Papir. 1750 i »Viborg Stifts« Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. [2431

a—a) Saaledes Afskriften.

Juni 1. Jeg Lawy Snob¹ V. af Brødzgard sælger og skøder hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Telleff Rewentlow R. »eedh gardhes eye« paa Skowbil Mark i Leborgh S. østen fra Leborgh Kirke og »eedh« Enemærkeskov paa den samme Mark, som kaldes Snobbeslundh, og al min Ejendom over al Leborgh Mark og et Byggested »neer« i Drøsdrup og alle mine Gaardes Ejendom og Rettighed over alt Molt H. for fuldt Værd, »hwilk« jeg har opbaaret. Medb. af velbyrdige Mænd Anders Joenss² af Toffskow, Per Styggi, Jes Tøds⁴, Iwer Tøds⁵, Jwrin Smalsted⁶ »wepener«, Iwer Niels³, Jep Buck Brødre af Nagbil. Datum Graam fer. 4. infra oct. ascent. dni.

Perg. med 8 Segl: 1. Lxlix 21 (*s. Iage nitolai snob(?)*); 2. Bv 8 (Skram); 3. Utydeligt Skjold; 4. Dxi 2; 5. Dxi 3; 6. Ci 6; 7. I Sigilfeltet en Hestesko; 8. Brudst. Ditlev Reventlows Arkiv; ^a1849 i Trøjborg Godsarkiv^a; ^b1891 af (Enkefru?) Th. Büchler i København solgt til Rigsarkivet^b (RA. Trøjborg Godsarkiv). LDipl. (*Reg. * 6674.*) [2432

a—a) Saaledes LDipl. b—b) Dettets Bog over Køb af Arkivalier.

Juni 3. Gericke Hans³, Biskop Olaff Morthens³ officialis i Roskildæ. Fred. før Pinsedag paa Roskildæ Dom var Hr. Pawell Laurents³ perpetuus vicarius til s. Michaelis Alter sstds., berettende, hvorlunde Hr. Cristiern Konge havde givet Biskop Olaff Morthens³ en Jord liggende vesten ved s. Lucii Kirkegaard i Roskildæ, som Biskop Olaff fremdeles gav Hr. Pawel, som Brevene, derpaa givne er, indeholder, i saa Maade at Hr. Pawel skulde bygge der Hus paa og give siden baade Hus og Jord til Gudstjeneste; hvilke Hus og Jord Hr. Pawel gav og skødede for os paa Roskildæ Dom til s. Michaelis Alter med al sin Tilliggelse, som Brevene, derpaa givne er, indeholder, med saadant Skel, at fornævnte Alters rette Ejere, som efter Hr. Pawel kommende vorder, skal sige eller lade sige om Fredagen hvert Aar en Messe om Ugen for fornævnte højbaaren Fyrstes, værdige Faders Sjæle, Hr. Pawels og alle »cristnede« Sjæle. At saa var skødet for os paa Roskildæ Dom i gode Mænds Nærværelse, som var Hr. Jenss Niels³, Hr. Hans Myndell, Hr. Jenss Jons³ og Hr. Jenss Hemming³ Kanniker sstds., hænger vi vort Embeds Indsegl¹ neden for dette Brev. Givet og skrevet osv.

Perg. med 1 Segl: G. 188. Roskilde Kapitels Arkiv (Michaelis Alter) (AM. XXVI. 9). — Hertil 1154, 2259. [2433]

Juni 3. Hans Hermanson, perpetuus vicarius i Vor Frue Kirke i Københauen, sælger paa sin Broders Vegne al dennes Ret i en Gaard ved Vor Frue Kirkegaard til Jens Knudson Bagher, Borger i Københauen.

Perg. med [4] Segl: 1. I Sigilfeltet en staaende Helgen; 3. Hxix 1; 4. Bomærke i Skjold. (AM. IV. 14.) *Kbhvns Dipl. IV. 103.* [2434]

Juni 7. Per Jenss¹ »boende man« [i] Alwersløff S. i Walburghs H. Jeg vederkender mig skyldig at være Hr. Jep Jenss Præst og perpetuus vicarius til s. Anne Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde 15 lødige Mk. i gode Penge, som en Købmand kan en anden fuldt med gøre i Sielandh, hvilken Sum jeg af ham for min Trang og mine Børns Nytte opbaaret har, for hvilke 15 lødige Mk. jeg med min Husfrues Raad pantsætter en min Gaard i Roskilde, som ligger i s. Pædhers Sogn vesten og norden for s. Pædhers Kirke til Adelgadhen og nu øde ligger, med den Bygning, som nu paa er, som ikke nu er meget kostelig, at have for et brugeligt Pant, saa længe den Gaard afløses ham for fornævnte Sum af mig, og Lønningsdagen skal være om Paasken. Naar fornævnte Gaard løses skal, skal den Bygning, som Hr. Jepp bygt har, løses ham af, førend fornævnte 15 lødige Mk. betales. Medb. af flere gode Mænd Hæmingh Perss³, Clemyth Jenss² Raadmænd, Pawell Boss, Per Niels⁵ »burghere« i Roskilde. Datum fer. 3. penthecostes.

Perg. med [5] Segl: 1-3, 5. Bomærker. (? Senere til) Roskilde Kapitels Arkiv (Annæ Alter) (AM. XXXIV. 14). LDipl. [2435]

Juni 8. Oleff Jeops¹ Byfoged i Roskilde, Henrik Bonskot² Borgemester, Jens Lydikes³, Oleff Bagere, Jens Kruse⁵ Raadmænd, Pædher Jeps⁴ Kræmere⁶ og Jep Søvryns⁷ Bymænd sstds. Tamperonsdag i Pinseuge paa vort Byting i Roskilde skødede Hr. Pawel Laurens⁸ perpetuus vicarius i Roskilde en sin Gaard med Hus og Jord, som han nylig opbyggt har, vesten for s. Lucii Kirkegaard i Roskilde liggende, som Brevene indeholder, derpaa gjorde er, til s. Michels Alter i forskrevne s. Lucii Kirke med saadant Skel, at alle hans Efterkommere Ejere til s. Michels Alter og Forstandere skal holde en Messe hver Fredag for Kong Cristierns Sjæls Bestandelse og hans Efterkommere Konger i Danmark, Hr. Oleff Martens⁹ Biskop i Roskilde, forskrevne Hr. Pawels og alle kristne Sjæles Salighed. Og var

denne Skøde »stadfæst mælt« af Kongens Foged paa forskrevne Ting og af flere gode Mænd paa alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (*sig hincric diricfon*); 3. Bomærke; 5. Bomærke (*s crvf nielf ø'*); 6-7. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv (Michaelis Alter) (AM. LXII. 17). — Hertil 1154, 2259. [2436

Juni 8. Jeg Iwen Brysk¹ R. har opladt velbyrdige Md. Hr. Eggert Frille R. et aabent beseglet Brev med gode Mænds Indsegl, som er Mester Pethers Marswins, Tyghe Andersß »borgmesteres« i Othens med flere, som jeg har af Jørghen Arildssøn af Kalslund, lydende paa en Gaard i Bog H. i Sandagher S. i Stubberuppæ By, som Laurens Jensß nu paa boer. Afvindes Gaarden Hr. E. F., tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard igen at lægge inden 6 Uger derefter eller 40 Mk., ¹/₂ Td. Smør og 1 Pd. Malt. Sig. meum cum sig. nobilium discretorumque virr. magistri Petri Marswin, Tuchonis Andree³, Nicolai Clementis et Nicolai Johannis consulum Ottoniensium. Datum Ottonie fer. 4. pentecostes.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxxi 8; 3. I Sigilfeltet et Hjerte; gennemskaaret. (RA. Eggert Frilles Arkiv.) LDipl. (ufuldstændig). [2437

Juni 9. Jeg Margrete Laurensedatter¹ giver med min Husbondes Laurens Hynricksß Tilladelse og min Broders Hr. Pæther Falsters Samtykke velbaaren Md. min Fadersøstersøn Hans Pøyseke »trætyw skeppe skyld« og 11 Grote i 2 Gaarde i Stefuens H. i Syelant, den ene i Byerkrop^a, som Saleman sidst paa boede, og den anden i Tomestorpe, som Jep Reygen sidst paa boede, hvilke 30 »skeppe skyld« jeg arvede efter min Farbroder Hr. Jep Falsther wycarius i Roskyld. Medb. af min Husbonde Laurens Hynricksß² og min Broder Hr. Pæther Falster³ og Per Baangh⁴ i Bellinge. Datum Stege fer. 5. pentecostes.

Perg. med 4 Segl: 1. Cxlii 5 (Falster); 2. Cxxviii 2 (Fikkeken); 3. Cxlii 6; 4. Lv 9. Senere (jfr. 1472 Nov. 3 og 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XLVI. 7). [2438

a) Paaskrift fra 16. Aarh.: Bielckerup.

Juni 10. Cristiern¹ Konge. Hr. Niels Kaas R. vor Landsdommer i Norrejwdland og Morten Krabbe vore Raad og Erick Hwas, Eggert Westeny, Swen Torbørnsß, Erick Persß og Pors af Twedhe vore gode Mænd og Tjenere har os tilskrevet, at de har til en fuld Ende gjort et Mageskifte mellem os paa Kronens Vegne og Laghe Brock vor Mand og Tjener efter vort aabne

Befalingspergamentsbrev [o: 2388], som vi dem udaf vor og Kronens Købstad Wææ sendte og der L. B. gav, og sendte de os hid igen med L. B. det Mageskiftebrev [o: 2419] lydende lige Ord fra Ord med det Mageskiftebrev, som de L. B. baade paa Pergament »screffne« og under deres Indsegl givet har, hvilket Mageskifte gjort er i saa Maade: først er udlagt Kronens Bondegods i Ffaxinge, som L. B. skal beholde: først 1 Gaard, som Maghens Esbernsß i boede [osv. som 2419 A; læs dog: har. Item 1 Gaard, som - Anders Pawelsß - indtil:] Hiørning (1 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ Td. Smør). Det skal L. B. have til Mageskifte imod forskrevne Gaarde, som han har udlagt Kronen igen. Og kender vi os ingen Rettighed at have efter denne Dag i forskrevne Gaarde, som forskrevne vore Raad og gode Mænd ham vederlagt har, som de Breve, de os og ham derpaa givet har, indeholder. Hvilket Mageskifte vi stadfæster. Datum in castro nostro Haffnensi 6. fer. infra oct. pentecostes nostro sub secreto.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Gl. Estrup Godsarkiv (RA.). [2439]

Juni 13. Brøsti Foged paa Halle H.s Ting, Abbed Peder Forstander i Esenbæk Kloster², Greyers Søwrensß Præst i Gæsingh og Provst i Halle H., Michel Ascersß⁴ V., Jes Nielsß af Kallø, Jes Deghen af Wedelbi, Jæp Michelsß⁷ i Wæster Alingh og Per Wdsß i Bentzstrvp. Mand. efter trinitatis Søndag paa Halle H.s Ting fik Storm Gerleß Foged paa Æstrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per i Benstrvp, Barn Frost, Las Esbernsß i Wæster Aling, Jes Pethersß i Wedelby, Oluff Rodh, Jes Bangh, Per Thwrsß i Vbi og Jes Kaadh i Lywelstrop; disse vidnede, at dem vitterligt er, hørte og saa', at S. G. »worde« Law Broks rette Jord, Kær og Hede og Fægang, som Lawe af Rette tilhører paa Lywelstrop Mark, med Riddermændsmænd og Bønder fra Mawenstrop Mark til Gamell Aa, som ham var tilfunden af Kongens Foged og menige[?] Herredsmænd til Tinge, og var hans Lovhøringe inden 4 Stokke, og mælte de hans Lov stadig at blive baade for Bonden og Kongen, og var der ingen Genhøring imod dem. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 786; 3. I Sigilfeltet Bogstavet g med Krone over; 4, 6-7 Bomærker. Gl. Estrup Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 43*; mon senere til Hevringholm Godsarkiv?; ^a1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^a (RA. Gl. Estrup Godsarkiv). [2440]

a - a) Jfr. RA. Reg. 73 i Kvart, Sønderhald H. 59 og 60.

Juni 14. Las Ørn Foged paa Aars H.s Ting, Anders Ydß² Sognepræst i Hylleberg, Laurens Palß Kapellan paa Agard, Per Munk i Haffuebro, Mikel Laurensß⁵ i Stranbygardh, Niels Morthenß »wepner«, Esbern Trwlß i Søtbek og Jes Nielß i Jelstrvp. Tirsd. før Guds Legems Dag fik beskeden Md. Morthen Morthenß Foged paa Agard paa Aars H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Michil Laurensß, Esbern Trvelß i Søtbek, Jes Perß i Aarss, Lass Stafensß, Mikel Symensß i Fyrkil, Per Nielß i Baltrop, Jes Michelsß i Helmyng og Gunni i Borogard; hvilke vidnede, at de har hørt af gamle Dannemænd og af deres egne Forældre, at den Tid Lylle Syørop i Aars H. øde laa, var det Agardz rette Tilliggelse, og dem selv mindes, den Tid det øde laa, var det Aagardhz rette Gods. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 2. G. 707* (Anders Ydß); 5. Lxlv 3 (Saltensee). Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

[2441

Juni 17. Vi Anders Ydß Sognepræst i Vlstop, Las Ørn Foged paa Aars H.s Ting, Jes Mogens i Gislom, Elbæk i Grop og Jes Nielß i Jelstrop kundgør, quod paa Botulphi Dag paa Vlstop Kirkegaard fik Hr. Laurensß Palß Kapellan paa Agord et Sognevidne af 12 Dannemænd: Jes Mykelsøn i Helmyng, Anders Nielß i Gyuergord, Jes Mogens i Gyslom, Jes Nielß i Vlstop, Nis Henriksß ibid., Las Stafensß i Lerw, Jes Lyng, Jæspær Dalß i Sostrop, Per Bong i Sottrop, Jes Jeipß ibid., Jes Ruskindh i Gatten og Cristern Skytte i Vlstop; hvilke vidnede, at de har hørt af gamle og gode Dannemænd, at den Tid Lylle Syørop laa øde, var det Aagordz rette Gods, som dem og selv vitterligt er, eftersom de har hørt af de ældste og bedste Dannemænd og deres egne Forældre. Med vore Indsegl. Datum etc.

Perg. [med 5 Segl]. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig).

[2442

Juni 21. Christern Konge. Menige Almue i Sielbøe Len i Hornß H. har ladet haardelig kæret for os, at Hr. Torben Bilde lagde dem i sin Tid megen Tyng og Uret paa og uvanlig »aalegge« med det, at han forhøjede dem Skovkøb, »landtzttingreed«, Vedægt til Abrahamstrup, og ej maa nyde deres Husbygning og Olden, som de det nydt har af »arilddom« og i vor »forfædriß« Tid Kong Christoffer, førend Hr. Torben Bilde fik Abrahamstrup, og kærede, at Fru Zissilia, Hr. Torben Bildiß Efterleverske, har den samme uvanlige »aalegge« i ingen Maade

mindsket efter hans Død, men forøget, den fattige Almue til stor Skade. Hvilket vi ingenlunde vil tilstede, at den fattige Almue skulde med saadan urettelig Paalæggelse fordærves, men vi vil, at de skal have deres Skovkøb, Husbygning og »landsþhingþbreede« for det Køb, de det haft har af »ariildom« i Kong Christoffers Tid, før Hr. Torben Bilde fik vor og Kronens Gaard Abrahamstrup, og vil vi, at de skal yde deres Oldengæld, som de hende ydede før forskrevne Tider, og ikke flere Læs Ved til Abrahamstrup at age end før Hr. Torbenþ Tid. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd paa Abrahamstrup forskrevne Bønder og Almue herimod at besvære. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. infra oct. corporis Christi nostro sub secreto.

[Perg.^a Roskilde Bisps Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. se 707. RA. Danske Kanc., Skaanske, sj ll. (osv.) henl gte Sager, [1652]. LDipl.

a) Saaledes Afskriften.

[2443

Juni 21. Vi Christienn Konge har tilladt, at Øster H. i Wardtsuþell skal herefter give os og Kronen til deres aarlige Skat 12 Mk. og 100, og skal »dem ham[!]^a ej ydermere forhøjes; hvilke 12 Mk. lubske de skal udgive for 1½ Td. Smør, som de plejede at give med forskrevne 100 Mk. Penge og nu skal blive standende herefter paa forskrevne Sum Penge 112 Mk., undtaget heri vort og Kronens Gods og Esge Michelþenns Gods. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. infra oct. corporis Christi nostro sub secreto.

[A. Orig. Øster (Horne) H.s Arkiv.] Aa. Optaget i Stadfæstelse 1530 Juni 18 (L rd. efter Guds Legems Dag), givet Menighed i Øster H. RA. Fred. I.s danske Reg. 1524-32 Bl. 224 b. — Aaa. Herefter: RA. Reg. o. a. L. 3 Bl. 81 b. Udtog herefter: *Fred. I.s danske Registr. S. 253.* — Aaaa. Afskr. efter Aaa: RA. Reg. o. a. L. 2 S. 114. — LDipl. [2444

a—a) Aaaa: »then thenom.«

Juni 24. Karin  Nielsþdotther¹ af Belthebiergh. Jeg er med mine Venners Fuldbyrd »woren« saa til ens med hæderlig og »welborligh« Md. Hr. Johan Oxe R., at jeg skal beholde Belthebiergh og alt mit Arvegods i mine Dage med saadant Vilkaar, at jeg skal holde mig  rlig og vel, som en Dannekvinde b r at gøre; og naar som jeg afgang, skal Belthebiergh med alt sin Tilliggelse eller Arvegods komme fri til Hr. Johan, uden jeg fanger en fribaaren Mand født af Riddere og Svende i Danmark efter Hr. Johan Oxes og Venners Samtykke, som og »werhetningh« har imod mig, og føder vi Barn sammen, skal fornævnte

Barn beholde fri Belthebergh og »ærffwe«, om det os overlever. Item kendes jeg mig ingen Magt at have Belthebergh eller Belthebergh Fang bort at pante eller afhænde uden Hr. Johan Oxes Minde, og skal ingen have Belthebergh eller Gods i Forsvar uden Hr. Johan. Men holder jeg ikke disse Artikler, tilbinder jeg mig at hjemle Hr. Johan Belteberg med alt mit Arvegods til »ewerdeligh« Eje fra mig. Medb. af hæderlige og »welborlige« Mænd Lydicke Jenss af Freersløff, Axel Saxtrop⁸ af Halmstæde, Is Lydicke Jenss af Draxholm, Swalm Jenss⁵ a. w., Twæ Niels, Beynt Moghenss⁷ »burghemestere« i Helsingburgh og Per Hanss⁸ Raadmand i Helsinghør. Datum Helsingburgh die nativit. Johannis bapt.

Perg. med [8] Segl: 1. Dxxv 2; 3. Lxi 3; 5. I Sigilfeltet en omvendt Sparre; 6-8. Bomærker i Skjolde. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. IV. 15). [2445

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juni 24. Reg. *6675. [A. Orig.?] Aa. Afskr. af Klevenfeldt med farvelagt Vaabentegning, men uden Kilde: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bagge. (Derimod citerer Klevenfeldt i sin Herold (RA.; Introitus cum præfatione, Hielme), hvor Vaabenet er afmalet, men Brevet ikke afskrevet, »orig. perg. a d^o Bohne de Borringholm mihi commun., unde copiam habeo«.) Efter Aa: *Hübertz, Bornholm S. 23; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 106.* — Ab. Afskr. af Amtmand paa Bornholm J. C. Urne († 1787) med Bemærkning: »Forestaaende var ikke nogen Original, ej heller paa Pergament skreven, men ikkun som en Copie slet skreven og Vaabenet meget ilde afmalet. — Blev mig communiceret fra Sr. Hermand Jørgens. Bohn paa Baggegaard i Clemensk. Sogn 1758. — Paa bem^{te} G. har boet af de Bagg. Familie adskillige.« Ny kgl. Saml. 4to 726 b, Tillæg S. 42. — (Hvorvidt den hos *Weibull, anf. St.* trykte Bemærkning om Originalen til de Baggers Brev gælder nærværende Brev ell. blot Brevet 1480 Juni 22 nedfr., er vel tvivlsomt.) [2446

Juli 4. Christiørn Konge. Hr. Erick Ottsøn R. vor Hofmester har os nu gjort fuldt Regnskab af al den Landehjælp, som han nu opbaaret har af alle de Len og Pant, som han af os i Væрге har i Judlandh, og sammeledes af hans egne Tjenere og har os det til gode Rede fornøjet, hvilken Hjælp hver 4 Mænd gav 4 Mk.; og har han sammeledes gjort os gode Rede for 200 Mk., 20 Mk. mindre, af Hjælpen paa Langland. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp i Jwdlandh og for forskrevne 200, 20 Mk. mindre, af Langland. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 2. infra oct. visitac. Marie.

Ad relacionem Erici Johannis, qui audivit computacionem.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 16).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 182. [2447]

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 5. Reg. *6676. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Kongens Arkiv? (i saa Fald aldrig afsendt) (RA. Sverige, Perg.). *Grönblad, Nya källor till Finlands medeltidshist. I. 63*, dansk Udtog: *Hvitfeld V. 188, Fol. 921 L. 14.* — Afskr. fra c. 1600: Rostgaard 4to 50 Bl. 2 b (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 838 Bl. 1 a). [2448]

— Paven tillader Provsten i Børglum at lægge Sognekirken i Skagen under Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. fra c. 1500 paa Papir (kun Slutningen er bevaret, og af denne mangler Afskriftens højre Side): Thott 4to 710 Bl. 152 b. — Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. III. 410.* [2449]

— Reg. *6677. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 15 (Thott). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). v. Möller, *Halland I. 330.* [2450]

Juli 6. Pæder Nyelsß Foged i Winninge H., Anders Hansß² Sognepræst i Hæresstæde, Nyels Pædersß Raadmand i Nyborgh, Tomas Twesß og Pæder Thordropp i Hæresstæde. Vi og flere Dannemænd var over en »sæth« og Dagtingen mellem Mates Greffe og Willium Hwithowet paa den ene Side og Hans Horn og hans Søskende paa den anden Side om en Bondegaard i Hæresstæde, som Hans Horn og hans Søskende en fuld Broderdel i har paa deres Faders Vegne; da var de saa forligte, at Mates Greffe og Wilium Hwithowet skulde have fornævnte Gaard uden 2 smaa Agre paa Trootz lykke, baade 10 Skpr. Land; dem skal Hans Horn og hans Søskende have deres Levetid ud uden al kongelig Tynge og dertil 2 lødige Mk. Penge for deres Del i fornævnte Gaard. Skal Mates Greffe eller Willium Hwithowet fornævnte Gaard sælge eller afhænde, skal Hans Horn være næst eller hans Søskende for lige Værd. Kan eller vil Mates Greffe og Villium Hwithowet ej fri Hans eller hans Søskende de 2 Agre, skal de have deres fulde Broderdel i fornævnte Gaard, og de deres Penge igen. Naar Hans Horn og hans Søskende afgangne er, skal fornævnte 2 Agre fri uden deres Arvingers Gensigelse være til fornævnte Gaard igen, hvo der helst i boer. Vore Indsegl. Datum Nyborgh fer. 4. ante f. Kanuti regis.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke(?); 2. G. 566* (Anders Hansß); 3-5. Bomærker. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [2451]

Juli 7. Jeg Age Axilß¹ R. hilser eder alle gode Mænd, Vordbergs Landsting søgte er. Om det Vold, de i Æsgerthorp og Thorpe mig gjort har paa min rette Odel og Grund Oridh, hvilket Niels Pæthirß i Gasevadh forfulgte dem paa mine Vegne med 4 Herredsting, og jeg har ladet dem forfølge med 4 Lands-ting, og var der Nævnd sat om, før jeg lod bygge det, som var Las Pig, Per Olson i Høielande, Per Oddeß, Alff Senop med flere gode Mænd, om nogen kendte sig Ejendom deri; de gode Mænd kom til Tinget og bad dem saa Gud til »hjelpe«, at ingen kendtes Ejendom eller vilde »odle« sig det til eller bød Hævd for det, uden at Hr. Æsping arvede det efter sin Fader og sine »forældre«, og hans Søster Hustru Ingerd i Solrydhe arvede det efter sin Broder. Thi beder jeg eder Eric Stwre Kongens Embedsmand, Landsdommer og alle gode Mænd, Landsting søgte er, at I hjælper mig af dem, mig dette Vold gjort har, saa meget, som Landslov er, og underviser de gode Mænd, at de gør min Gaard saa god, som han var, og bøder for det Vold, de gjort har; har de mig noget siden til at tale, vil jeg gøre dem alt det, Ret er. Scriptum Hivleberg fer. 5. infra oct. visitac. Marie meo sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxviii 15 (Thott). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [2452]

Juli 9. Reg. *6678. Perg. [med 1 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Styffe III. 191.* [2453]

Juli 10. Elsso Michelsdotter, Axel Billæs Efterleverske. Vederkendes jeg mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Oleff Geed 100 lyb. Mk., i hvilke var 7 rinske Gylden og 3 »postelat« Gylden, og det andet derover var »landganges« Penge, for hvilke 100 lyb. Mk. sætter jeg ham 2 af mine Børns fædrene Gaarde i Pant, liggende i Syndræ Haallen i Tynnes H., som hedder Gøstrorp i Snestorpe S. (Esghi, 1 Td. Smør); den anden ligger i Flæddy i samme Herred (Mawens Dvne, 1/2 Td. Smør). Afvindes dette Gods Oleff Geed, tilbinder jeg mig at vederlæ[gge] andet Gods saa godt og saa vel beliggende inden 6 Uger Dag derefter. Naar det Gods skal igenløses, skal Løsningsdag være Martini Dag næstkommende, og Landgildet skal følge Hovedpengene. Medb. af andre hæderlige og velbyrdige Mænd Erik Billæ i Sanne, Steen Pedersß i Inghestad, Holgher

Henricxon i Glymminghe, Abbed Nielsß i Bekkeskow og Gødeche Jonsß i Qwinninghe. Datum castro Søluisborg die Kanuti regis.

Perg. [med 6 Segl]. Oluf Geds Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig).
[2454]

Juli 11. »Disligeste er møtt forn^e Erick Løcke och wdi lige maade for oß wdi rette laugde thrende laugheffder, thendt første udgiffuen anno 1468 thendt mandag nest epther sancti Knudtz søndag, thendt anden wdgiffuen anno 1526 mandagen for sancti Bartholomei dag och thendt thridie wdgiffuen 1536, och wdi rette laugde itt skriftelig forßet formellendis, at eptherthi met adkom kandt beuisis, att huis eyendom wdi Liuellstrup som hanom met hans høstrwe er arffueligen thilfalden, haffuer hans høstruis foreldre kjøpt och offuer samme kjøb haffuer hogbemelte koning Ericks stadfestelße, och therepther er samme goudtz medt riddermendtzmendt och sielffeygere wedt laugheffdt indwordt.«

[Orig.] Udtog se 2410. RA. Herredagsdombog 1586-89 Bl. 154 b.
[2455]

Juli 12. Vidne af Agersbore Ting, at Las Tamsøn skødede den Helligaandshus (i Aalborg) et »øbøgestet« i Agersbore.

Perg. [med 10! Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 37.*
[2456]

Juli 14. *Reg. *6679.* [Perg.^a Roskilde Bisps Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. se 707. RA. Danske Kanc., Skaanske, sjæll. (osv.) henlagte Sager, [1652]. *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 28.*
[2457]

a) Saaledes Afskriften.

Juli 15. Jeg Erich Hansß a. w. [kendes] [Brev] paa nogen Rettighed i noget Gods i B[e]rby og Erich Bille i Sandnæ min Fosterfader hav[e], at min Moder Fru Marinæ ha[ns Husfrue] skal for[rør]te Pantebrev blive dødt, og efter [min Død] skal min Fosterfader da nyde og be[holde] uhindret af mig eller mine Arvinger eller nogen [anden] derom i nogen Maade. Og kendes jeg mig og efter denne Tid. Kan og ske, at min F[osterfader] Gods for det Pantebrevs Skyld, tilbinder [jeg] mig [at] holde dem uden al deres Skade. Vil og min Fosterfader Samtykke sælge eller afhænde noget af forskrevne Gods for nogen Trang, som dem kan tilkomme, medens de baade lever, skal de have des Magt. Medb. af flere gode Mænd Hr. Biskop Oluff Morthensß i Roskilde, Hr. Johan Oxe Høvidsmand paa Helsingburg R., Lydiche Jensß af Fredersløff, Gerlag

Floor Raadmand i Køpenhaffn a. w., Gregorius Moghensß og Jens Michilsß »burgher« sstds. Givet og skrevet Fred. efter Knuth Konges Dag.

[^aOrig. med 7 hængende Segl.^a] Vidisse 1477 Aug. 3; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Gram i LDipl. [2458

a—a) Saaledes Vidissen.

Før Juli 25. Brev af Kong Christiern til Jacob III af Skotland.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 169, Fol. 913 L. 18.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2459

Før Juli 28. (*Reg. *6680.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 169, Fol. 913 L. 3.* Mulig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531* (det synes mindre rimeligt, at saa langt et Referat, som Hvitfeld giver, skulde være indeholdt i Christierns Svarskrivelse, saaledes som Arup tænker sig Muligheden af). [2460

Juli 28. *Reg. *6681.* [Orig.] Optaget i 1468 Sept. 8. *Dipl. Chr. I S. 202; Rydberg III. 669;* anført: Magnus Matthiæ, *Reg. Dan. series: Rørdam, Monum. 2. R. II. 162.* [2461

— *Reg. *6682. A.* Perg. med 1 Segl: Kong Jacob III.s med Kontrasegl (begge Sider beskrevne i 1468 Sept. 3). Kongens Arkiv (RA. A 2, Christiern I.s Datter Margrethe). Herefter: *Dipl. Norv. III. 642.* — **Aa.** Optaget i 1468 Sept. 3. — **Ab.** Optaget i 1468 Sept. 8. Herefter: *Dipl. Chr. I S. 204; Rydberg III. 671.* [2462

Juli 29. Ottæ Henrickesen og Knudh Jensen Væbnere giver Alborgh Helligaandshus en Gaard i Løthenstorp i Winebergh H.

Perg. med [7!] Segl: [1.^a]; 2. Exviii 4 (Rotfeld); [4-6.^a]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 200.* [2463

^a) Nævnte af Langebek 1751 i LDipl. og af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. 4 to 747 a.

Aug. 1. Sywerdh Jenß¹ Tinghører til Nør H.s Ting, Hr. Terkel Jenß² Sognepræst i Glesborgh, Jep Owß³ i Emmerløff, Per Esbernß i Selleker, Jes Wogenß⁵ i Villesø, Jes Ericß i Vegersløff og Terbern Klinth⁷ i Alnebek. Paa Pethers Dag ad vincula paa Nør H.s Ting fik velbyrdig Md. Per Palmß i Alsrwdh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Esbernß i Selleker, Nis Hwidd i Ensløff, Terkel Trwlß i Villesø, Nis Smedh i Kasbyergh, Jes Erikß i Vegersløff, Jes Voghenß i Villesø, Nis Smedh i Valby og Terbern Klinth i Alnebek; disse vidnede, at den Gaard i Tordsø, som Nis Anderß i boer, var Nis Kydh rette Gods og aldrig forbrudt til Kronen, det nogen Mand kan mindes eller af sige, og aldrig var i Bønderredsel eller Bønderskat. Sig. nostra. Anno, die ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. G. 774* (Terkel Jenß); 3. I Sigilfeltet en Plov; 5, 7. Bomærker. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [2464

Aug. 2. Per Kudall Foged paa Finds H.s Ting, Niels Braße V., Pouell i Dalsgaardt, Per Sort, Jes Perß i Aakierdt, Christen i Dauberg, Niels Juelß, Per Perß. Tirsd. efter Peders Dag vincula paa Fiendz H.s Ting fik hæderlig og »welbr.« Kvinde Søster Engeborg Mogensdater Priorisse i Østerløff Kloster et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Wolsß, Jes Nielß i Kardyb, Somer i Koberup, Per Throelß, Per Eysß, Nis Michelß, Nis Salingboe, Per Jenß i Søebye; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Fiends H. kundgjorde deres Tog, som forskrevne Priorisse lod dem tilkræve paa Osterløuff Klosters Vegne Markeskel at gøre først imellem Seyerstrup Mark og Hald Mark fra Winkell stage og vesten om Breemosße og en »sleyfald« vesten ved den Vej, som ligger til Dalsgaardt, og saa til en gammel »stawen«, staar sønden paa Dalsgaardt, og saa øster ud med »schowen« til en Dige, som ligger tvært over Løyenhøy, og saa østen fra Løyenhøff til Liegdall og saa ned ad Leegdall til en gammel »staffuen, saa som war grim eegh, och saa fulde di mekier adt«, saa længe til den Strøm kom ud af Langmaye, og siden fulgte de Strømmen ned frem ad Schoumølle, saa østen om Bodtzgaardt og saa Stockbrou bek og saa over Lowen kierdt fidie og saa den gamle Bækgang ned til Lunøe weyl. Item kundgjorde de forskrevne Sandemænd deres Ed og Markeskel, som de var tilkrævet imellem Nør Ørumb Mark og Haldz Mark fra den Sten, som staar vesten ved en ^aliden »suort høuff«^a, og saa frem ad ^bden »flodt«^b og saa frem ad ^cde »wratte«^c og saa ned til Helling dus og saa øster til den Sten, som staar paa Smørdalsberg. Item kundgjorde de deres Tog østen fra den Sten, som staar paa Smørdalsberg, og ned til den øster Vej; det svor de til Smørdals Enemærke. Vore Indsegl.

[A. ^dPerg., »som haffde weridt medt otte hengende zegle forzeglidt, dog di alle formedilst alderdom och wangiemme frafaldenn.«^d Ørslev Kl. Arkiv.] Aa. Vidisse 1655 Apr. 25 af Wiburg Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 330 a. (Det er vel Originalen til Aa, der nævnes som Nr. 1 i en Fortegnelse underskrevet »Marts 1897. J. Herskind« og med Overskrift: »Ørslevklosters Archiv indeholder følg. Haandskrifter«; det siges her, at dette Brev er »overladt Greve Wedel«. (NLA. Ørslevkloster Godsarkiv, Pk. »Forsk. Dokumenter. Afl. 1918«.) — [Ab. Udtog anført i Brev 1580

Marts 16 af Jørgen Skram til Thiele m. fl. om Skel, som de satte mellem Malthe Jensen til Holmgaard, Befalingsmand paa Ørsløfcløster, paa Kro-nens Vegne og Palle Juul til Strandet; Malthe Jensen fremlægger nær-værende Brev og Brev af 1510 Nov. 28.] **Aba.** Afskr. fra 18. Aarh. af Ab: NLA. sidstnævnte Pakke. [2465

a-a) *Aba*: »lidet snæver Høuff«. b-b) *Aba*: »en Slædt«. c-c) *Aba*: »en Vratte«. d-d) *Saaledes Aa.*

Aug. 4. Tve »met Gudhs nade etc. . . .«. Torsd. efter Peders Dag ad vincula var for os og flere vor naadige Herres Raad paa Raadhuset i Halmstadh velbyrdige Md. Hr. Age Axel-son R. i Hywleberg med et vor naadige Herres Brev lydende, at vor naadige Herre vilde skikke Hr. Age, hvis hans Naade burde af Rette at . . . hans Naades gode Mand og Raad »fore thet Bencht Eßgilson haffde her Age giorth os« [!]; da bød Hr. Aghe sig i Rette for os, om nogen ham eller hans kunde skylde med Rette enten for Ord eller Gerninger, da var han overbødig at pleje Ret for sig . . . hvilket vi æskede Bencht Eßgilsøn for os, og han ingenlunde vilde komme at pleje Hr. Age Ret, men skød sig for vor naadige Herre.

[Orig. Aage Axelssøn Thotts Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh. (mon fuld-stændig i Slutningen?): LDipl. [2466

Aug. 9. *Reg. 4335.* Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Pontoppidan, Annales II. 645.* [2467

Aug. 22. *Reg. 4336* = *6684.* A. Perg. med [13] Segl: 1. G. 29; 2. G. 176; 3. G. 738; 4. G. 620; 6. G. 821; 7. Lxxiii 40 (Rosenkrantz); 10. Lxxiii 37 (Rosenkrantz); 12. Lv 15 (Munk); 13. Lv 65 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Kongens Arkiv (ikke udleveret og efter sin Form heller ikke bestemt dertil; jfr. *Styffe III S. CCVI f.* og *Rydberg III. 301*) (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 199; Hvitfeld V. 184, Fol. 919 L. 25* (med urigtig Dag Aug. 24); anført (med urigtigt Aar 1469): *samme, Bispekrøn. Bl. Ee b, Fol. 108 L. 14 f. n.* — B. Papir med Rester af 7 Segl paatrykte Bagsiden: 1. G. 29; 2. G. 176; 3. G. 738; 4. G. 620; 5. G. 821; 6. Ses ikke at være et Segl, der anden Steds fra kendes for nogen af Brevets Udstedere; 7. Lv 65. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.!). (Har følgende Afvigelser fra A: Pæther *aff* Ribe - som *ther oc tha* - oc *forne* koning Karll these eftterscreffne - sither *tha* tilbyude - ther *tha* komme - igen *at* komme - messe, berette - skelligt kan - herre, Danmarcks - Karls[!] oc - worder, ym - trøst modh - wor *kære* nathige frwe igen fonge oc nyde syn - eller *at* then - personer ther - skulle *these* efter-screffne - swerie, sighe - stander, fastelige - Ywers wegne - oc the - baptiste dagh oc - børns - Norges - pa *sin* sidhe, swo - word ther - secret oc incigle *tryckte* pa thette - Haffnis feria - festum Bartholomei *anno domini* mdclxviii^o.) [2468

Aug. 29. Jes Knwtssøn m. fl. Arvinger efter Kanniken i Lund Per Hermentzssøn kvitterer Eksekutorerne af dennes Testamente for Arv efter ham.

Perg. med [8] Segl: 4. Ubetydeligt Brudst. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 106.* [2469]

— Vi Cristiern »etc.« hilser eder alle, som boer i Fynss Biskopdom. Os er til Vidende vordet, at Hr. Eggert Frille har haft hans aabne Brev og Bud paa Tinge og kæret paa os og budet sig i Rette, om hans[!] maatte vorde »feleth« for Vold og Uret for saadanne Sager, som os paa siges, og »wele« dermed gøre Tvedragt mellem os og vore Undersaatter. Derfor er vi saa overens med vore Raad, at vi vil være i Kalunburgh 14 Dage før Morthens Dag næstkommende. Thi beder vi eder Biskop i Othens og vil, at I paa fornævnte Dag møder os i Kalunburgh, og har da med eder nogle af eders Kapitel; og sammæledes beder vi eder Prælater, Provster, Abbeder, Priorer og mene Riddere og Svende, Borgemestre og 2 Raadmænd og 2 af Menigheden af hver Købstad og 2 af Menigheden af hvert Herred, at I og paa fornævnte Dag møder i Kalundeburgh. Der vil vi da komme for vore Raad og alle aandelige og verdslige, som did kommende vorder, og hænde og gøre Ære og Ret, paa det at Gud og hver retvis Mand inden Lands og uden Lands skal kende, at vi vil lade os nøje med Ret og Skel og ingen Mand gøre Uret; og skal da alle, som did kommende[!], som med os noget har at sysle eller ende, og særdeles Hr. Eggert Frille lejdet did at komme og der at blive og lejdede i deres Behold at komme for Uret; og skal vore Fogeder og Embedsmænd hver i sit Len holde vore Riddere og Svende, som ej vore Raad er eller ej har vore Len, Spising i dette vort »modë«. Datum in castro nostro Haffnensi die decollac. Johannis bapt. nostro sub secreto. Item er der nogle, som har Pantebreve eller Livsbreve paa Kronens Slotte, Stæder, Lande eller Len, beder vi og byder dem, at de møder paa fornævnte Tid med deres Breve; vi vil da stede dem alt det, vort menige Raad og »dener«, som did da kommende vorder, tykkes, det Ære og Ret er; de gøre os deslige igen »etc.«.

[Orig.] Afskr. paa Papir med Indsnit til Forsendelse: Eggert Frilles Arkiv (RA.). [2470]

Efter Aug. 29. *Reg. *10726* (hvor Brevskriveren ligesom i det første af de nedenauførte Aftryk urigtig opfattes som Jens Andersson Beldenak i Stedet for Eggert Frille).

Koncept paa Papir (lidt medtaget) med Eggert Frilles Haand, skreven paa samme Ark som 2472. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Pal.-Müller, Jens Andersen Beldenak, 2. Oplag S. 135; Missiver II. 53.* [2471

Efter Aug. 29. (Eggert Frille) takker Bisp (Mogens Krafse af Odense?), hvis det er rigtigt, at han støtter Hr. Eggerts Sag.

Koncept paa Papir (lidt medtaget) med Eggert Frilles Haand, skreven paa samme Ark som 2471. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Pal.-Müller, Jens Andersen Beldenak, 2. Oplag S. 137; Missiver II. 55.* [2472

Aug.? Brev af Dronning Dorothe til Jacob III af Skotland.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 170, Fol. 913 L. 20 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2473

Sept. 3. In nomine domini amen. Indictione 1., die sabbati 3. mensis septembris, pontificatus Dn. Pauli pape secundi anno 5. in mei notarii publici testiumque infrascriptorum ad hoc vocatorum presentia Dn. Cristiernus rex habens suis in manibus quasdam patentes litteras a Dn. Jacobo Schotorum rege emanatas eiusque maiestatis sigillo rotundo cerea gilbea sigillatas, ubi in uno sigilli latere regis figura in sede maiestatis sceptrum et schutis circumornatus[!], continens in circumferentia: Jacobus Dei gracia rex Schotorum; in alio vero latere regis figura in equo cursitantis cum spada extensa et scuto cum prescripto titulo in circumferentia cernebantur, quarum transsumpto se necessario indigere asseruit neque notarium suum requisivit, quatenus easdem examinarem atque transsumptarem, ita quod transsumpto fides adhiberi posset. Ego vero eisdem litteris diligenter examinatis, omni vicio carentibus inventis presens instrumentum publicum concessi. Tenor litterarum talis fuit: 2462. In extremitate vero littere scripta erant hec verba superiori littere penitus dissimili: Ja mes. Super quibus Dn. rex sibi a me notario fieri peciit unum vel plura instrumentum et instrumenta. Acta fuerunt hec Haffnis Roskildensis diocesis in domo cuiusdam civis ibid. Leonardi Stal sub anno, die, mense et pontificatu quibus supra, presentibus DDn. Johanne Arusiensi, Jacobo Burglanensi episcopis, Ywaro Wickingi preposito Asloensi, Johanne Oxe M. ac Johanne de Embeck secretario, testibus ad premissa vocatis.

Et ego Casperus Sellichen alias Tater, clericus Maguntinensis diocesis, apostolica[!] dictique Dn. regis notarius atque scriba, quia transsumpti petitioni ceterisque premissis cum prenomatis testibus interfui, presens publicum instrumentum

manu propria scriptum exinde confeci, subscripsi et in hanc publicam formam redeggi signoque et nomine meis solitis signavi requisitus.

Perg. med Notarmærke. Kongens Arkiv (RA. A 2, Christiern I.s Datter Margrethe). LDipl. [2474]

Sept. 8. *Reg. *6685.* Perg. med 9 Segl: 1. K. 78. 2-9. Skotske (beskrevne i *Norges gl. Love 2. R. II. I. 183*; 4-7 og 9 kun Brudstykker). Kongens Arkiv (RA. A 2, Christiern I.s Datter Margrethe). *Dipl. Chr. I S. 201; Rydberg III. 668*; anført: Magnus Matthiæ, *Reg. Dan. series: Rørdam, Monum. 2. R. II. 162*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 170, 170-71 og 172-74, Fol. 913 L. 23-28, L. 14 f. n.-7 f. n. og 914 L. 21-915 L. 17.* — Trykt (væsentlig efter en beskadiget Orig. i Edinburgh): *Norges gl. Love 2. R. II. I. 174.* [2475]

Sept. 9—15. Jeg Albreyt Engelbrytson er skyldig hæderlig og velbyrdig Md. min Broder Hr. Jachim Hardenbergh 12 lybeskæ Gylden og 8 Stæderskilling, som i Lybke gænge er, for hvilke jeg pantsætter ham en min Gaard i Æspæ (Olloff Jepß, 1 Ørtug Korn og hvad han mere skylde kan) for et brugeligt Pant, til jeg betaler ham Pengene. Løsning skal kundgøres paa Salling H.s Ting 2 Ting før Midsommer og et efter, og Landgilde følge Hovedpengene, og løses »at« Mortens Dag næstefter. Medb. af hæderlig Mænd Clawes Bryske, Knwth Jachimß i Siøbo, Anders Nøreby »wepner«, Michell Jensß i Sallingh og Hans Torthsøn i Broby. Datum infra oct. nativit. Marie.

Perg. [med 6 Segl]. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). LDipl. [2476]

Sept. 24. Per Laurensß Viiborgh Landstingshører. Paa den Tid Oluff Morthensß^a af Hasdorp havde stævnet Hr. Hardenbergh og Suen Jensß til Landstinget, da var forskrevne Swen den samme Dag paa Landstinget, skød sig baade paa Hr. Hardenbergs og sine egne Vegne for Kongen og der at hænde og gøre Ret efter vor naadige Herre og hans Raads Tykke for alle Oluff Morthensß »skyllingh«. Mit Indsegl. Datum Lørd. før Michils Dag.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). [2477]

a) Orig.: Northensß.

Sept. 26. Vidne af Randers Byting, at Per Poske og Anders Poske Borgere i Randers gjorde Laghæ Brok af Esdrop Orfejde for deres Broder Nis Poskes Død, som Laghæ Brok havde ihjelslaet.

Perg. med [10] Segl: 1. Utydeligt. Gl. Estrup Godsarkiv; 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). *Hvass IV. 280* (kun Brevets første Del, men

bogstavret); *Svend Grundtvig, Danmarks gl. Folkeviser III. 611* (fuldstændig, men med moderne Retskrivning). [2478]

a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Sept. 28. *Reg. *6517* (med urigtigt Aar 1465). [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 457.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städtten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [2479]

— Vi Jes Hinricsß Prip af Lillæ Tordup V., Hinric Prip og Eric Prip, Jes Hinricsøns Sønner sstds., har med vore næste Frænders Fuldbyrð og Overværelse endrægtelig siddet over et Mageskifte med velbyrdige Md. Lawæ Brok paa Esdrop i saa Maade: først oplader vi Laghæ Brok disse Gaarde til Mageskifte: en vor Sædegaard, som kaldes Lillæ Tordrop, i Hallæ H. i Kallø Len i Aaning S., hvilken vi selv i boer og skylder aarlig 8 Ørtug Korn og 2 Skpr. Smør, »først« hun sættes for Skyld; 1 Gaard i Tordrop By (Jes Lasß, 4 Ørtug Korn, 1 Skp. Smør, 1 Gaas, 4 Høns og 1 Lam); 1 Gaard ibid. (Pouel Bondæ, 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 4 Høns, 1 Gaas); 1 øde Byggested ibid., som Twæ Mogensß paa boede og skylder aarlig 1 Skp. Smør; 1 Gaard ibid. (Nis Matsß, 4 Ørtug Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 4 Høns og 1 Gaas); 1 Gaard ibid. (Laghæ Biørnsß, 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 4 Høns og 1 Gaas); 1 Gaard ibid. (Jes Brvn, 4 Ørtug Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 4 Høns og 1 Gaas): 1 Gaard ibid. (Per Røød, 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 4 Høns og 1 Gaas); 1 Gaard ibid. (Seuerin Hellisß, 4 Ørtug Korn, 1 Skp. Smør, 1 Lam, 4 Høns og 1 Gaas). Disse Gaarde med al deres Tilliggelse skal Laghæ Brok straks annamme, ihvor det findes kan i Aaningh S., til evindelig Ejendom for Haløholm og de Gaarde, som der tilligger, og som er indskreven i Mageskifte i Niing H., i Hielmsløff H. og i Framløff H. i Skandelburg Len, hvilke Gaarde vi skal igen have af Laghæ Brok, som de aabne Breve indeholder, som Laghæ Brok os herimod givet har. Og skøder vi Laghæ Brok alle disse Gaarde, som vi ham har nu udlagt i Aaning S., og kendes vi os fuld Vederlæggelse at have faaet af Laghæ Brok med Gods imod Gods, og lader vi ham derfor aldeles kvit for al Tiltale. Medb. af hæderlig, velbyrdige og gode Mænd Hr. Axel Lagesß R. paa Claxholm. Abbed Pæder i Eskingbec Kloster⁵, Eric Westenii⁷, Eggert Westenii, Eric Huass, Anders Munk i Brusegardh, Oleff Somer, Swend Terbernsß, Per Hindh, Eric Persß og Porss¹⁴ i Twede VV. Datum Esdrop profesto Michaelis.

Perg. med [14] Segl: 5. G. 786; 7. Cxvi 8; [a8. (Hvas af Ormstrup); 10. (Sommer); 13. en Ørn med udbredte Vinger^a]; 14. Gxvi 71 (*s iahān þorǫf*). Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. LDipl. [2480

a—a) Nævnte af Plesner 1848 i LDipl. og (utvivlsomt derefter) *Hvass IV. 281*.

Sept. 29 (Aar?). Jeg Pædher Bang i Bellinge samtykker, at den Gaard i Toredetweth, som giver $\frac{1}{2}$ Td. Smør, som min Husfrues Fader Laurenß Henrichsen gav til Andwordschou Kloster for sin Sjæl og alle kristne Sjæle, at den Gudstjeneste skal holdes i forskrevne Kloster, som det Brev indeholder, som Laurentz Henricksen har givet forskrevne Kloster paa forskrevne Gaard. Og kendes jeg mig ingen Rettighed at have i forskrevne Gaard. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev; medb. af hæderlige og »velbyrne« Mænd, som Hr.[!] Pæther Rebergh Kannik i Roschelde, Hr. Pæther Falster Landsdommer i Falster, Mattis Bang i Torope. Givet i Bellinge Michels Dag 1568[!].

[Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 158* (med Aar 1468).] Afskr. fra 18. Aarh., af Gram betegnet J. Rw.: LDipl. 1468 Sept. 29. — Afskr. af Langebek uden Kilde, sagtens efter den foregaaende: Sstds. [2481

Okt. 3. Bisp Magnus af Odense giver Aflad til et Alter i Stendorp Kirke.

[Orig. Stenstrup Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8 vo 668, Hæftet: »In Eluestate«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 525*. [2482

Okt. 14. Jeg Twre Turssøn¹ R. i [Kr]agerwm har Fuldmagt givet ærlig og velbyrdig Md. min Maag M[a]urydz Nyelsøn i Agard at tale al den Lov og Ret, som jwdzk Lov udviser, om noget Gods, s[om hedder?] Branne, og saa meget andet Gods dertil, som m[in Hu]stru Morfader Hr. Biørn, Gud hans Sjæl naade, pantsatte ærlig og velbyrdig Md. jeg ham fuldmyndig at tale paa Torby og Torby F[ang], som Hustrumoder [at?] der skulde være et »kartwser closter« af andet, efterdi at det ikke til, uden Dannemænd siger mig det for, at mig bør at gøre det med Rette har taget mig med Vold andet [Gods] fra, som ikke i deres Brev staar. Og er d. »gaat« med Lov og Ret. Ydermere gør jeg M. N. fuldmyndig at tale og »ffulfølye«, ligervis som jeg selv nær var, i alle Maader, som forskrevet staar, baade paa det forskrevne Gods og andet, hvor han det spørge kan i Jwdlandh, hvad heller det er Pante-gods eller »lanegoz« [?]. Mit Indsegl. Datum Kalmarnie die Calixti.

Perg. med 1 Segl: Skjold med svensk Bjelke-Vaaben og Hjelm.
Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). [2483]

Okt. 14. Jeg Axell Bradhe¹ R. har gjort et venligt Skifte med min »fosterfader« og min Moder, saa at jeg har opladt ærlige Md. og »welbyrdh« Hr. Jahan Oxæ R. og min Moder Fru Beretæ mit Gods i Hallan til evindelig Eje, som er 1 Gaard i Køpinghe (Adam, 1 Td. Smør), i Flædiæ 1 Gaard (Jon, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Røginghe (6 Pd. Smør), i Elaffstrop 1 Gaard (Beynt Krogh, 6 Pd. Smør), i Wisinghe 1 Gaard (Jes Løgh, 4 Pd. Smør), Tiærby 1 Gaard (Bo, 6 Pd. Smør), i Dagorp 1 Gaard (Winter, 6 Pd. Smør); og jeg skal have igen en Søsterdel i Tostrop gardh, i Tostrop By, i Tostrop Mølle og i Tolstrop Mark til evindelig Eje, som min Moder det nu arvet har efter sin Moder. Afvindes noget af dette Gods Hr. Jahan Oxæ eller min Moder, tilbinder jeg mig Hr. Jahan Oxæ og min Moder saa godt Gods igen at give inden 6 Uger der næst kommende. Medb. af ærlige og velbyrdige Dannemænd Hr. Jens Duwe, Hr. Knut Thruwitß RR., Niels Bradhe³, Anders Stiß og Axell Saxtrop⁵ a. w. Datum Landeskronen die Kalixti.

Perg. med [6] Segl: 1. Lii 3 (*s ærel þerfö*); 3. Lii 6; 5. Lxi 3. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708) ^a(AM. IV. 16). [2484]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Okt. 16. Wii Cristiern¹ koningk sint schuldig deme ersamen Hermen Darsowen borgere to Lubecke 315 lubesche mr. penninge, also to Lubecke unde Hamborg genge sint, vor etlick wagenschott, hoppen unde andere gudere, als wii etlike jar verleden uth eneme sineme schepe kregen unde in unnsen unde unnser rike nutte gekomen sint, welke 315 mr. wii Hermen Darsowen gutliken betalen willen. Unnse secrete. Gegeuen an unnseme slote Segeberge ame dage Galli.

Ad relacionem Dn. regis presente Dn. Alberto episcopo Lubicensi.

Perg. med 1 Segl: K. 78; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Hermen Dartzouwe de oldex. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (1504) og derefter til Christiern II.s (1513); *ÆA. V. 46*, jfr. *44* (RA. C. 7, Gældsbr. og Kvitte., Perg.). LDipl. (ufuldstændig). [2485]

Okt. 18. Wy Cristiern¹ konyneck vorkopen unde vorschoten den heren Helrico van der Wysch proueste unde deme capittelle der domkerken to Sleswick to behuff eres unde etliken anderen godesdeneren der domkerken 98 lubesche mr. penninghe jarliker ewighen renthe van unseme lantghelde unde jarliker plycht, dat

unse ghemeyne inwonere der dryer lande Eyderstede, Euerschop unde Vtholm uns van unser herschop weggen jarlikes plichtich synd tho gheuende, vor 1400 lubesche mr. penninghe houetstoles, de see uns in gudem golde unde grouem suluerghelde to Llubeke unde Hamborch ghenghe betalet hebben; welkere 98 lubesche mr. pennighe scholen van unser weggen unse radmanne, l enstlude unde ghemene inwonere der vorben. lande den heren proueste unde deme capittel alle jar uppe Johannis bapt. dach mydden-somers bynnen ereme lande unde bynnen Tonyngghen betalen to ener tiid unde in eneme summen by broke, alze wontlik is; unde wannere de radmanne, leenstlude unde ghemenen inwonere der lande den heren proueste unde capittelle de 98 mr. so betalet hebben, scholen zee van uns umme so vele gheldes van unseme lantghelde unde jarliker plicht qwyd bliuen, so langhe went de wedderghekofft synd. Unde efft denne deme proueste unde deme capittelle darane jeny ch ghebrek scheghe, dat scholen wy en helpen keren alzo, efft zee de rente to unser behoff upbereren scholden, so vaken en des werd to donde unde see uns darto eschen. Alzo zette wy den heren prouest unde dat capittel in de besittinghe ere houetsummen unde rente vryg to hebbende unde de rente vryg in unser velicheit to Szleswick in ere holt to bringhende. Jodoch hebbe wy de macht beholden, dat wy alle jar de 98 mr. rente vor 1400 lub. mr. penninghe houetstoles wedderkopen moghen; unde dat scholen wy den heren proueste unde deme capittelle in den achtedaghen to pinxsten myd unsem beseghelden breue vorkundighen, unde to deme neghesten s. Mertens daghe effte in den achtedaghen s. Mertens scholen wy en eren houetsummen myd allen nastanden renten in eneme summen to ener tiid unde up ener stede bynnen Szleswick edder in ener anderen sekeren stede ame hertichdome to Szleswic, dar en bequeme is sodane ghelt uptoborende, in gudeme ghelde, alze vorscreuen is, betalen. Ok scholen de heren prouest unde capittel ere houetsummen unde rente jeghen uns nicht vorbreken konen, men wy scholen en alle dingk darane keren to dem besten. Alle desse articule lloue wy myd unseme brodere heren Gherde greuen to Oldenborch to holdende. Unse scret myd deme ingheseghele des upghenanten unses broders²; ock wy radmanne, lenstlude unde ghemenen inwonere der drier lande Eyderstede, Euerschop unde Vtholm scholen den heren proueste unde capittelle to Szleswick de 98 mr. jarliker renten alle jar in deme daghe Johannes bapt. in vorscreuender wise

betalen; ock efft en hiirane bewislik ghebrek scheghe, so dat ene de 98 mr. jarlikes nicht betalet worden uppe de vorscreuene tiid unde stede, darumme se jenighe bewislike kosst effte teringhe leden effte deden, den schollen wy ene wedder legghen, so vakene see dat eschet; unde desset lloue wy radmanne, lenslude unde ghemene inwonere der dryer lande myd heren Cristiern koningh. Des hebbe wy unser drier lande Eyderstede, Euerschop⁴ unde Vtholm⁵ ingheseghel henghet laten to desseme breue. Ghegheuen unde screuen an deme daghe Luce.

Perg. med [5] Segl: 1. K. 78; 2. Grev Gerhards; 4. I Sigilfeltet et Skib (S' TOCIVS COMVNITATIS EVERSCHIP); 5. I Sigilfeltet en Kirke (SIGILLVM PERROCHIANORVM TOTTING); gennemskaaret. Senere^a tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [2486

a) Endnu ikke 1490 (*Dipl. Flensborg I. 685*, hvor Beløbet dog er 1510 Mark).

Okt. 18. Borgemestre og Raadmænd i Lubeke beder det danske Rigsraad om at skaffe Eggerd Frille, der ikke tør komme til det berammede Møde i Kallienborch, Lejde til et Møde.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 56.* [2487

Okt. 21. Eggert Frille meddeler Rigsraadet, at han ikke tør komme til Mødet i Kalundeborgh, men er villig til at møde, hvis han faar betryggende Lejde, og skriver om sit Forhold til Eric Axelsß og Iwer Axelsß.

[A. Orig.] Aa. Papir med Eggert Frilles Haand, med 1 Segl paa trykt forneden: Flxiii 3 (*sigillum eggardi friftiorni*). Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 58.* — B. Koncept paa Papir med Eggert Frilles Haand, i en noget kortere Form; skreven paa 1., 2. og 4. Side af 1 Ark, hvis 3. Side indeholder 2489. Eggert Frilles Arkiv (RA.). Varianter meddelte paa det under Aa anførte Sted. [2488

C. Okt. 21. (Eggert Frille) tilskriver Kongen et Brev af lignende Indhold som 2488, men mere kortfattet.

Koncept paa Papir med Eggert Frilles Haand, skreven paa 3. Side af 1 Ark, hvis øvrige 3 Sider indeholder 2488's Tekst B. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 62.* [2489

Okt. 22. Terkæl Persson Foged paa Neesbo Ting, Thorbern Matesß Præst i Cliim, Per Jensß i Tommerby Præster, Per Persß, Jes Laurensß, Ymer Persß, Jes Seuerinsß og Thøger Matesß. Lörd. før Symonis et Jude Dag paa Neesbo Ting kærede Marin Persßdotter i Wost, at Mates Matesß i Wost havde brudt hendes Hus ned og borttaget hendes Tømmer, hvilket sig saa fandt i Sandhed. Da gav de dem baade i Rette

for os; da sagde vi saa for Rette, at efter hun havde haft det Hus ukæret, siden hun fik det i Væрге og fuld »tilstannels« til for hendes rette Køb, havde Mates gjort Marin Uret. Sig. nostra. Datum etc.

Papir med 3(!) Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. Kun Spor. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv? (E; RA.). [2490]

Okt. 27. Axel Axels¹ Landsdommer i Langen, Symen Anders² Præst i Traneker Kirke, Oluff Jens³ Foged paa Traneker, Hans Jwl, Jes Piigh, Michel Brwn, Tames Twbe og Laurens Axels⁸ VV. Torsd. før omnium sanctorum paa Nørre H.s Ting i Langen taledede velbyrdig Md. Hans Jens³ i Egelycke Bertil Pors til for 2 Gaarde i Nørre H. i Langen, 1 G. i Emerbøle (Staffin) og 1 i Snødet (Jes Smet). Da sagde Bertil Pors, at de 2 Gaarde er ikke i mit Væрге; »tha« har de været i min Faders Væрге og i hans Oldeleve. Den Gaard i Emerbøle satte min Fader eders Fader i Pant for 30 Mk.; havde det været eders Moders Arv, da »tørffthe« han ikke have »panthen«. Taler I paa Ejendommen, da byder jeg Lov for Lovhævd. Den Gaard i Snødet fik Hr. Laurens Finds³ af min Fader; han og hans Arvinger har haft ham i 60 Aar ukæret i Væрге baade af eders Morfader og eders Fader før nu, I har isat der Ilding paa Gaardene. Naar min Faders Brev for kommer, som Hr. Laurens Finds³ fik af min Fader, da vil jeg svare dertil og gøre, hvad mig findes for at gøre efter Loven. Saa længe haabes mig, I »skylle« tale den til, der Godset har i Væрге. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Hix 5 (Budde); 4. Udslidt Brudst.; 5. Utydeligt Skjold og Hjelm; 8. Hix 6 (Budde). Senere til Bent Billes Arkiv? (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2491]

Okt. 29. Pedher Henrichs¹ Landsdommer i Scane, Anders Matis², Oluff Hillebrandh³ Kanniker i Lundhe Domkirke, Pedher Pedhers³, som kaldes Skytte, perpetuus vicarius i samme Kirke, Pedher Jwdhe⁶, Hemingh⁴ Byfoged i Lundh og Anders Jens⁷ Borger sstds. Lørd. efter Symonis et Jude Dag paa Lundhe Landsting skødede hæderlig og velbyrdig Kvinde Husfrue Karina Niels³dotther af Beltheberghe til hæderlig og velbaaren Jomfru Jomfru Dorotheam Swalms³dotther 3 Gaarde i Torne H., en i Odersle (Jes Pedhers³, 2 Pd. Byg, 18 Grote og Tejer) og 2 Gaarde i Bioldorp (Pedher Niels³, 30 Skpr. Byg, 6

Grote og Tejer; Jep Pedhersß, 30 Skpr. Byg, 6 Grote og Tejer). Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Iviii 3 (Hollunger); 2. G. 70*; 3. G. 70; 4. Bømærke (s *hemig ienfem* (?)); 6. Cxxvi 1 (s *per nielsson*); 7. Flii 4. Mon senere til Johan Pederssøn Oxes Arkiv (jfr. 2445??); a senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. IV. 17). [2492

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Okt. 30 ell. Nov. 6. Kongen forbyder alle og især Chresten Stien i Beckmarck at sætte Dele paa Markuord Jwls og hans Medarvingers Gods, saa længe han er i Rigets Tjeneste.

[Orig. Markvard Juels Arkiv.] Vidisse 1576 Dec. 15 af Viborg Lands-ting, givet Malte Jensen til Holmgaard. a Perg. a Holmgaard Godsarkiv?; a indtil c. 1859 paa Stubbergaard; 1889 ejet af Proprietær O. Olesen, Sindinggaard a; nuværende Opbevaringssted ukendt (ikke set af Udgifveren). *Danske Mag. 5. R. II. 29.* [2493

a—a) Saaledes *Danske Mag. 5. R. II. 28.*

Okt. 31. Olaus Martini episcopus Roskildensis, Jacobus Burglanensis², Magnus Ottoniensis et Petrus Ripensis ecclesiarum episcopi. Pium et gratum obsequium Deo impendere credimus, quociens fideles suos ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare corporis Cristi in parrochiali ecclesia s. Michaelis Slausie congruis habeatur reverencia et honore, ut a Cristifidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui altare causa devocionis vel oracionis accesserint, Pater noster cum Ave Maria sive alias devotas oraciones ibid. flexis genibus dixerint, missas, predicaciones aut alia divina ibid. celebrari audierint sive fecerint necnon ad missarum ibid. celebrandarum sustentacionem et ornamentorum ibid. pro divino cultu necessariorum manus porrexerint adjutrices, quociens eorum aliquid fecerint, singuli nostrum 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis relaxamus. Nos insuper Olaus omnes premissas ac omnes alias indulgencias altari per quoscumque ordinarios canonicè concessas, quantum cum Deo et de jure poterimus, confirmamus. Secreta nostra. Datum Kalundeborgh vig. omnium sanctorum.

Perg. med [4] Segl: 2. G. 620; [3. Nævnt af Langebek i Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e]. Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv (RA.). [2494

Nov. 2. *Reg. *6690.* Perg. [med 8 Segl: 1. Lxxiii 40 (Rosenkrantz)^a]. Holger Munks Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 126.* [2495

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Rosenkrantz.

Nov. 4. *Reg. 4338*.* Perg. med [29] Segl: 1. G. 176; 2. G. 737; 3. G. 620; 4. G. 680; 5. G. 530; 6. G. 820; 10. G. 493; 13. Li 46; 14. Aftryk af

en Gemme(?); 15. Civ 7 (Bjørn); 18. Lxxxiv 23 (Brock); 19. Lxxii 22 (Banner); 21. Fxliii 12 (Lange); 22. Lv 15 (Munk); 23. Llxv 25; 25. Dxxi 8; 26. Lxxxiv 48; 27. Llxviii 26 (*s iohannis thorbærni*; Sparre); 29. Lv 65. Kongens Arkiv (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). *Jahn S. 555; Dipl. Chr. I S. 207.* [2496

Nov. 5. *Reg. *6691 og *7462* (paa det sidste Sted med urigtig Datum 1478 Nov. 8). [Orig. Ribe Bisps Arkiv: *ÆA. V. 419.*] Afskr fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 31, Aa (Hansborg). — Afskr. af Langebek 1762 efter »Coldingische Handlung 1575 ex Arch. Canc. Germ.«: LDipl. *Staatsbürgerl. Mag. IX. 808; Danske Saml. I. 323.* — Udtog i Ribe Bispekrønike: *SRD. VII. 201 (= Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. H iii b, Fol. 32 L. 3;* hos Hvitfeld dog med urigtig Dag Nov. 1). [2497

— Christiann Konge. Lørd. efter Alle Helgens Dag for os paa vort Retterting paa vort Slot Kallundborig i vort eget Mag^a, nærværende Biskop Jens i Aars, Biskop Jep i Wenndsøssel, Biskop Maans i Ottensøe, Hr. Erick Ottessønn vor Hofmester, Hr. Claus Rønnow vor Marsk, Hr. Corfedtz Rønnou vor Husfrues Hofmester, Hr. Johan Biorensøn, Hr. Axel Lagissøn, Hr. Oloff Lunge, Hr. Johan Ranndtzau RR. med mange flere gode Mænd, var Hr. Gerloff Mortensøn Prior i Øekloster med 2 Pergamentsbreve vel^b beseglede med gode^b hængende Indsegl, lydende, at han havde gjort sin Lovhævd efterdi, som ham var for Rette fundet, det ene paa alt Øelandt og Øeskouff alle 4 Vegne til Markemod og til Midtstrømme for Oeklosters »ennemarck«^c, alle Mænds Aalegaard uforkrænkede, og paa Hagediub, ^d som var^d fra Wester Hagediube Aalegaard og saa^e Hagediub til begge »høuffdt« ned til Hallegardt, og Hallegaardt med, med al sin Forstrog for Øeklosters rette Enemærke undtagen et Fiskedræt^f, som kaldes Slogit, som de af Bradschuoff har Klosters Breve paa^g; det andet Brev lydende paa dette Gods: i Brouist By og i Brouist S.: Westirgardt (Tøger Olsøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Oloff Hemingsøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Jøs Olsen, 1½ Pd. Korn), et Bol ibid. (Peder Dall, 1 Pd. Smør), med fri Fælle og Fægang og Rishug i Mookier til forskrevne Gods i Brouist By og fuld Fællig i Brouist Sø med Fiskeri; i Sønder Yusse 1 Gaard (Las Andersøn, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Clemendt Andersøn, ½ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Peer Nielsøn, 3 Pd. Korn), 1 Gaard ibid. (Mickel Wlff, ½ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Peer Terkelsøn, 1 Løb Smør), 1 Gaard (Lasse Pedersøn, ½ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Andres Lauritzen, ½ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Oloff Josepsøn, 1 Løb Smør), et Bol ibid. (Vnge

Andris Lauersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), et Bol ibid. (Las Marckquort-søn, 1 Pd. Smør), et Bol ibid. (Anne Jensdatter, 1 Pd. Smør), 1 Gaard (Jep Tøgersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), i Nørre Øxe 1 Gaard, Las Jensøn i boer, skylder 1 Pd. Korn og 1 Pd. Smør og kaldes Putten, et Bol ibid. (Niels Ogisøn, 1 Pd. Smør), et Bol ibid. (Peder Nielsøn, 1 Pd. Smør), 1 Gaard ibid. (Tørckel Hiolgersøn, 1 Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Jes Bodelsøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør), 1 Gaard ibid. (Knudt Pedersøn, $\frac{1}{2}$ Løb Smør); dette Gods med »lodtschiffte jordt och grips jordt« i Egerens Mark til Øeklosters Gods baade i Sønnder Øxe og Nør Øxe, som der har tilligget af gammel Tid og endnu tilligger, »inndvorde« forskrevne Prior med Lovhævder for Øklosters rette fri Gods; item »inndvorde« han Sønnder Mølle med frit Vandløb og »udskjørdt« fra Nør Øxe til Sønnder Mølle og saa i Studer. Hvilke Lovhævdsv breve vi stadfæster, og tildømmer vi Økloster Øelandt, Øeskuoff, Hallegaardt og Hagediub og alt det forskrevne Gods i Brouist By og i Brouist S., som de nu i Værge har, forbydende nogen forskrevne Kloster deri Hinder at gøre, saa længe forskrevne Lovhævder rygges med Biskop og bedste Bygdemænd, og til nogen kommer derefter for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum anno, die, loco[!] nostro ad causas sub sig. »apensco«, teste Dn. Jacoby[!] Johannis M. de Sandby justiciario nostro.

[A. Perg.^h Ø Kl. Arkiv; *ÆA. III. 111.* — Aa. Optaget i udateret Brev, hvorved Frantz Banner til Kockedall kendes, at han »endtnu« i har annammet dette Brev af Axel Guldenstern.] Aaa. Afskr. efter Aa i Papirshæfte, se 1499 Aaa: RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 6 b. — Aaaa. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: RA. Topogr. Saml. Pap., Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 8 a. — [Ab. Begyndelsen (se Note g) optaget i Stadfæstelse 1524 Nov. 5 (Lörd. efter Alle Helgens Dag) af Frederik I (forseglet med Signetet), givet Jens Nielsøn Prior i Øekloster. — Aba. Ab atter optaget i Brev 1574 Aug. 23, se 1499 Aa.] Abaa. Afskr. herefter i Papirshæfte, se 1499 Aaa: RA. De ældste Arkivregistraturer, Ø Kloster Bl. 2 a. — Abaaa. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: RA. Topogr. Saml. Pap., Ø.-Han H., Øland S., Oksholm Bl. 2 b. — Abb. Kort Udtog efter Ab: RA. Fred. I.s danske Reg. 1524-32 Bl. 169 b. Herefter: RA. Reg. o. a. L. 3 Bl. 29 a. Udførlig Gengivelse herefter: *Fred. I.s danske Registr. S. 61.* [2498

a) Aaa og Aaaa tilføjer: Nærværelse. b) Mangler i Abaa og Abaaa. c) Abaa: »enemercke«; Abaaa: »ennemærke«. d—d) Mangler i Abaa og Abaaa. e) Abaa og Abaaa: fra. f) Abaa og Abaaa: »fiskedraag«. g) Her ender Gengivelsen i Abaa og Abaaa, der begge om Resten af Brevet af 1468 kun har: med mere Gods, som samme Breve indeholder og udviser. h) Saaledes Aa og Ab. i) Jfr. 1499 Aa.

Nov. 5. Reg. 4339. [A. Orig.] Aa. Afskr. fra c. 1550 med Paaskrift bagpaa omtr. fra samme Tid (formentlig med Frants Banner († 1575)'s

Haand), endende: »och fyndes domenn hos Peder Biilde beßeglett«: RA. Danske Kanc. B I 1 a α . — **Ab.** Afskr. fra c. 1600 med Bemærkning: »och findis dennom[!] huoß Peder Bilde thill Suannholm«: Thott 4to 1991 Bl. 402 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 4.* — Andre Afskrifter (mange med en lignende Bemærkning som Ab): Rostgaard 4to 121, XLI; Gl. kgl. Saml. Fol. 1134 Nr. 109; sstds. Fol. 1139 Nr. 50; Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 393 a; sstds. Fol. 846 m Nr. 15; sstds. 4to 1346 b Nr. 84 (her- efter: sstds. 4to 1346 bb (løst indlagt, Nr. 1)); Uldall 4to 257 Nr. 160; Additam. Fol. 152 Nr. 92; LDipl. [2499

Nov. 6. Vi Christiern Konge har forstandet, at mange Fri- mænd flytter ind i vor Købstad Slauelse og intet gør i Bys Tyngge med vore Borgere sstds. Thi har vi nu befalet vore Borgemestre i Slagelse at lade dem gøre i Bys Tyngge for deres Gaarde, som andre Borgere sstds. gør. Datum in castro nostro Kalundeburgh ^adnica. post f. omnium sanctorum^a.

[**A.** Orig. Slagelse Bys Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 35 b. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 87. [2500

a—a) Atter overstreget i Aa.

— **Cristiern Konge.** Dnica. infra oct. omnium sanctorum for os paa vort Slot Kalunburg paa vort ny Mag paa vort Retterting i vor egen Nærværelse, nærværende Biskop Oluff Mortensß i Roskilde, Biskop Jens i Arus, Biskop Maghens i Othens, Biskop Jep Friis i Wendesysell, Biskop Knwt i Wy- burg, Biskop Pæther i Ripe, Hr. Eryk Otzß, Hr. Claus Ron- nwu vor Marsk, Prior Jepp i Antworskow, Abbed Pæther i Sore, Abbed Byrghe i Ryngstæthe, Hr. Johan Rantzow, Hr. Stronge Nielsß, Hr. Oluff Lwnghe, Hr. Johan Biørnsß, Hr. Corwitz Rwn- now vor Husfrues Hofmester, Hr. Lotwik Nielsß, Hr. Axel Laghesß, Hr. Ingelbret Albretsß, Hr. Gunnæ Nielsß, Hr. Niels Cristiernsß, Hr. Niels Koos, Hr. Erik Aghesß, Hr. Ywen Byrskæ[!], Hr. Niels Tømesß RR., Henrik Meghenstrop vor Landsdommer i Sieland, Morten Krabbe, Jep Jensß og mange flere gode Mænd, kærede velbyrdig Md. Hr. Anders Nielsß af Kockædale R., at Provsten af Byrlwm og Prioren af Hwnslwnd lod tage Pavens Brev og forbød Hr. A. N. eller hans Foged og Tjenere under Pavens Band at bevare sig med det Gods, som Hr. A. N. lovlig har »wort« sig til med sin Lovhævd, som ham var for Rette fundet, paa Osendrop og Dreffsholm lydende med alt det andet Gods, som hans Lovhævdsbrev [c: 1898] udviser. Da var det saa for Rette fundet, at Hr. A. N. skal have Asendrop og Dreffsholm med alt det andet benævnte Gods, som hans Lovhævdsbrev

indeholder, saa længe til Lovhævdседен fældes med Biskop og bedste Bygdemænd, som Loven udviser; og mæler vi Hr. A. N. og hans Svende og Tjenere af det Band, som Pavens Brev indeholder, saa længe til den Sag vorder lovlig over delt for Biskopper i Jwland, som vi den Sag befalet har til Rette at høre efter Pavens Privilegia, som vi derpaa har, at ingen skal stævnes »wthen rættæ righet« og ej deles med Pavebrev, før Sagen er til Rette hørt hjemme i Riget. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis M. justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Anders Nielsson Banners Arkiv; 1851 af Inspektør (senere Museumsdirektør) J. J. A. Worsaae foræret til Gehejmearkivet (dettes Kopibog 1851 Sept. 19; jfr. *Aarsretn. fra Geheimearch. I S. XL*). [2501]

Nov. 6. De i Kallundborg forsamlede danske Rigsraader tilskriver Eggert Frille i Anledning af hans Anmodning til dem om at skaffe ham Lejde.

Papir med Rester og Spor af 4 brevlukkende Segl: 1. G. 176; 2. G. 530; 3. Kun Spor; 4. Li 65?. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 63*. [2502]

— De i Kallundborg forsamlede danske Rigsraader tilskriver Raadet i Lübeck i Anledning af dets Anmodning til dem om at skaffe Eggert Frille Lejde.

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir: Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 65*. [2503]

Nov. 7. Bertold Iwærsson Herredsfoged i Hadersleff H., Marquardh Stakæ a. w., Hans Bramsson, Maths Cristiernsson i Olafzkær og Jepp Pethersson i Soodh. Mand. før Martens Dag paa Hathersleff H.s Ting fik Hr. Pedher Laurisson Kantor i Hathersleff et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Pether Røødh, Pether Bertoldson, Nis Kyndingh, Pether Jonsson, Pether Sparri, Jepp Nielsson, Jes Bramsson og Knwt Naffnsson; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting, at beskeden Hans Bramsson i Hasdorp oplod til et Mageskifte Hr. Pether Laurisson Kantor i Haderslev og Kapitel et Stykke Jord liggende mellem Mette Hinriks paa den vester Side og Ebbe Rauwen paa den øster Side, løbende fra Raadh Kirkevej indtil Gammelgardh Byggested, i hvilken Gaard[!] man kan saa 5 Skpr. eller ved de Maader. Og Hr. Pether Laurensen oplod Hans Bramsson et Stykke Jord igen, som gravet er og nu indgårdet til Hans Bramssons Gaard; frit paa begge Sider at hjemle. Dog skal dette Skifte ej være fornævnte Kantor og Kapitel til Forfang

i den Forte til Gammelgardh, ihvor som de den kan igen »witne« med Rette. Sig. nostra. Datum *etc.*

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv.] Afskr. [efter Haderslevregistret] af Langebek 1762: LDipl. [2504

Nov. 11. In nomine domini amen. Vi »borgemester«, Raad og Menighed i Wedhelæ kundgør, at dette Jord hører til vor Sognekirke. Først ligger til Kirkens Bygning en Jord i Syndergadhe, som Bertel Owerskærer paa boer; en Jord i samme Gade, som Anders Pedherß paa boede og giver hvert Aar 4 sol. lyb. til Kirkens Bygning, 4 sol. til Vor Frue Messe og skal holde et Vokslys daglig paa s. Marie Magdalene Alter; en Jord, som Frandhs paa boede; en Jord, som Jes Aal paa boer; en Humlegaard uden Nørrebro paa den østre Gade, som Brasen har; en Jord, som Knudh Swærdfevær paa boer; en Jord til Grawen, som Per Smedh paa boer, som »worte« skødet inden 4 Stokke af Hennik Møttendywels Arvinger; en Jord i Nørgadhæ, som Seuren Jenß paa boer; en Jord mellem »bodhe«, som Bolde Jenskone gav Kirken, som Lille Pedher i Værgen har; en Jord østen Raadhuset, som Mikkell Skipper paa boede og »worte« købt af hans Datter og hun skødede inden 4 Stokke til Kirken; en Jord, som Hans Degens Hus paa staar; Hus og Jord, som Hr. Hans Tageß paa boede vesten Kirken; en Jord, som Mikel Degen paa boer hos Tinget, som »worte« købt fra Byen til Kirken for en Sum Penge, som de byggede deres Raadhus med; en Jord mellem Mikel Degen og Kirkegaarden; en Jord i Fiskergadhe, som Nis Marquordß paa boer; Jord, som Nis Terkelß paa boer; en Jord, som Mikel Fisker paa boer; en Humlegaard paa Borgwoldh, som Hr. Oleff Iwerß gav til Kirken; derhos i den samme Humlegaard, som Oleff Jenß, Mikel Skipper og Per Lowring gav til Kirken, som Thyre Cristierns i Værgen har; en Humlegaard uden Nørrebro, som Mattes Steyß gav til Kirken, som Jes Jwl i Engom og Jes Knudß i Holtom i Værgen har. Dette hører til Præstebord: en Jord, som Mettæ Pelles[?] paa boer i Nørgadhe hos Kloster; den Jord, som ligger norden Kirkegaarden; den Jord sønden Kirkegaard, som Gødy Loffring paa boede; item som Hr. Per Griis boer; en Jord, som Knudh Swder boer i Fiskergadhe; den Jord, som Per Mikelß boer. Dette Jord hører til Vor Frue Alter: en Jord i Søndergadhe, som Erik Skredder paa boer; item som Nis Wdß paa boer; item som Jes Anderß paa boer; en Jord østen fra i Skidengyde,

som den »karman« paa boer; en Jord, som Las Aal paa boer; en Humlegaard i samme Gade, som Gødy Swder i Værge har; »thette jordh gaff Jes Lawß aff Tyrsbæk til Wor frue alter; item« en Jord i fornævnte Gade, som Anders Jæling paa boede, som »worte« købt af Per Wynter og han skødede til fornævnte Alter inden 4 Stokke; en Jord i fornævnte Gade, som Store Mattes paa boer, og en Jord vesten ved Korsgadhe, som Nis Hanß Hus paa staar, og det Jord gav Terkelß[!] i Wynning og hans Hustru Ingiborgh til fornævnte Alter; en Humlegaard uden Nørbro paa den vestre Gade, som Cristiern Steger gav til fornævnte Alter og Nis Hanß i Værge har; en Jord i Nørgadh paa den østre Side, som Jes Gødß paa boer; en Jord, som Tidhman paa boer; en Jord, som Keyløff paa boer; en Jord, som Per Vildæ paa boer, og en Jord, som Fru Kiersten paa boer, og det Jord hørte Jepp Kok til og hans Broder Per Kok, som først »vorte« pantet til Kirken for 42 lyb. Mk., og derefter købte Hr. Jens Ascerß Ejendom paa fornævnte Jord for 40 lyb. Mk. af Maren, Jes Jwdes Efterlever i Klakrundh, som var Jepp Koks Datter, og hun lovbød fornævnte Jord, og siden skødte hun og hendes Søn den til fornævnte Alter, og hun »ondentogh« en Søst[erdel], so[m hendes] Søster Mette Jeppsdetter gav til Kloster, og den Søsterdel købte Hr. Jens Ascerß af Kloster, som de Breve udviser, som derpaa givne e[r]; Femtedel i fornævnte Jord, som hørte Per Kok til, den købte Lawe Jenß af Per Kok og »gawet« til Vor Frue Alter; alle de Humlegarde sønden Wedel i [Wedelle By]fred [og en] Toft liggende mellem Præstegaard og Mølledammen; en Humlegaard, ligger paa Nørregrawe, som Lille Per i Værge har; en Humlegaard v....., [som Nis Sze]urenß og Per Seurenß i Værge har, som de Breve udviser, derpaa givne er. Dette hører til s. Marie Magdalene Alter: Jord i Sønd[ergade ved ves]tre Side, som Jep Breydall paa boer; item som Knudh Smedh paa boede; item som Nis Swder paa boede; item som Terkel Nielß paa boede, og dette Jord gav [Hr. Anders] Skeel og Barfodh af Alstet til fornævnte Alter; en Jord i fornævnte Gade, som Frost paa boer, og det gav Mayæ, Hans Bæres Hustru, til fornævnte Alter; en Jord i N[orgadee], som Per Lydik paa boede og han gav til fornævnte Alter; en Humlegaard, ligger paa Borgwoldh sønden Thyre Cristierns, og Hus og Jord, som Hermen [K]ræm[er] paa boer; det købte Hr. Anders Skeel, Gud hans Sjæl have, af Per Lowrings Arvinger og gav til fornævnte Alter; en Toft, som Jes Smedh paa boer

sønden Ting[et; dette] skødte Hr. Hans i Nørup til fornævnte Alter; en Jord sønden vor Kirkegaard, som Hr. Jens Gødß paa boer, som Hr. Iwer Jenß af Tirsbæk R. købte af [I]wer Perß og hans Hustrumoder og gav til fornævnte Alter. Dette hører til »fromesse« til Helligkorsalter: en Jord i Syndergadhe, som Bolde Tameskone paa boer; en Humlegaard, som ligger der vesten ved Graven; en Jord, som Per Tameß paa boer; en Jord mellem »bodhe«, som Hans Løw Suder paa boer; en Jord i Fiskergadhe, som Iwer Perß paa boer; en Jord i samme Gade, som Willates paa boer; det Jord, Jes Nielß »wedh korset« paa boer, skal give 7 sol. lyb. til Skyld hvert Aar. Dette Jord hører til s. Erasmi Alter: en Jord i Katsundh, som Lille Peders Lade staar; en Jord, ligger norden Raadhuset, som Hr. Jens Ascerß købte af Oleff Jenß Borgemester, og af den Jord undte Hr. Jens Byen en Del, som Halvdel deres Raadhus paa staar, til evindeligen Eje. Dette ligger til s. Nicolai Alter: en Jord vesten Tinget, som Brasen paa boer, og det skødte Nis Bvnde til fornævnte Alter. Item skal den Jord ligge til fornævnte Alter, som Per Vilde paa boer, fordi de Penge var Per Tiderikß Penge, som den Jord »worte« købt for, og han gav til fornævnte Alter. Vort Byens Indsegl med andre gode Mænds: Jes Wolß Borgemester, Jes Nielß »wedh korset«, Jeppe Skredder, Per Tameß, Per Seurenß, Jep Seurenß, Per Jenß, Hans Løwe Raadmænd, Jep Breydal, Hans Perß, Tydhman og Nis Seurenß Bymænd i Wedelæ. Givet paa Mortens Dag.

Perg. [med 14 Segl]. Vejle Kirkes Arkiv (NLA. Vejle Kirkes Pergamenter); det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. fra c. 1550 paa Papir (i samme Arkiv, Dokumenter 1466-1720). [2505]

Nov. 18. »Niclas Pärßon kallad Värå bekänner sig skyldig att wara Jacob Jönßon 4^{ror}[?] mark silfwer till näst derpå fölliande diem natiuitatis beatæ Mariæ virginis att betahla, pandtsättiandes sin gård i Kampeleya. Datum octava sti. Martini d. 11 novemb. 1468.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 402. [2506]

Nov. 19. *Reg. *6692.* Perg. med [8] Segl: 1. G. 29; 2. G. 130; 3. Li 8 (Has); 5. Lxviii 9 (*s. iohannis bøndonis*; Thott); 7. Lxxix 5. Kongens Arkiv (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 208.* [2507]

— »Olavus Martini episcopus Roskildensis omnibus et singulis vere pænitentibus, contritis et confessis, qvi altare s. crucis in parochiali ecclesia s. Petri Nestwedis causa devotionis vel orationis accesserint, orationem dominicam cum Ave Maria sive alias devotas orationes

ibidem nec non missas, prædicationes aut alia divina officia ibidem celebrari fecerint vel audierint, hiis etiam, qvi ad missarum ibidem celebrandarum sustentationem aut calicum, librorum, candelarum, vestimentorum aut aliorum ornamentorum ibidem pro divino cultu necessariorum meliorationem et augmentationem de bonis sibi a Deo collatis manus qvomodolibet porrexerint adjutrices, qvotiens præmissa vel eorum aliquod pia intentione fecerint, totiens qvdraginta dies indulgentiarum de injunctis eis pænitentiiis relaxat. Datum Nestwedis sabbato proximo ante festum s. Cecilie virginis et martyris anno domini mcdlxoctavo.◀

[Orig. Næstved Peders Kirkes Arkiv.] Udtog med Haand fra c. 1700 og med Overskrift af Arne Magnusson: »Ex orig. excerptum«. AM. Afskr. Pk. IX. [2508

Nov. 20. *Reg. *6693.* Perg. med [19] Segl: [1. G. 29^a]; 2. G. 130; 3. Li 8 (Has); 5. Lxviii 9 (*s iohannis bændonis*; Thott); 6. Lxxix 1(?); 7. Lxxix 5; 8. Forsiden mangler; 9. Lxviii 26 (Thott); 11. Exix 8 (Gøye); 13. Llxviii 2 (Sparre); 16. Lxlix 35; 17. Iii 7; 18. Iviii 4 (Hollunger); 19. Hviii 1. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Dipl. Chr. I S. 210.* [2509
a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 542.

Nov. 23. *Reg. 4342*.* [Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 108* (efter Faksimile i Boxholms Arkiv i Östergötland). Efter *Weibull: Missiver I. 36.* [2510

Nov. 25. Jeg Andhers Perß, som kaldes Skyttæ, boende i Gerildh i Norræ H. Dyers vederkendes mig skyldig at være en hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Stygi Nielß R. i Heffringhholm 9 lyb. Mk. i hvide Penge, som nu er gænge i Nørræjwlandh, alle »holæ« Penge undtagen, for hvilke Penge jeg ham pantsætter af min Jord, som hedder Byorns jordh i Gærildh Mark og i Stockæbro Mark, som skylder aarlig 1 Pd. Korn, Rug og Byg, og 3 »dags gerningh«, og al den Jords Tilliggelse, som Jes Suther tilforn i Væрге af mig havde. Naar jeg lyster at løse denne Jord, skal Løsningsdag kyndes 3 Ting før s. Johannis Dag paa Nørræ H.s Ting Dyers, og Løsningsdag skal være »ath« Micaelis Dag, og Skylden følge Hovedpengene og intet afregnes i Hovedpengene. Medb. af flere gode Mænd Erick Perß², Iuær Andherß³, Hr. Jwrin⁴ Præst i Fyeldrvp og Nis Bundhæ sstds. Datum die Katerine.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Dxvii 21 (Due); 3. Ix 1 (Skjernow); 4. G. 1039* (i Sigilfeltet et af 3 Fisk omsat, omvendt Hjerte, der ender i et Kors, og hvori Bogstavet g; s *georgius iohannis pßitri*). Stygge Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [2511

Nov. 29. Jeg Willates Præst og Vicarius til Hellig Kors Alter i Vor Frue Kirke i Kalundeborgh har »borgæmestære« og Raad

overværende og med deres Samtykke i Leje ladet Morten Tranæ Bymand i Kalundeborgh en Hellig Kors Alters Gaard, som Langæ Jacopp, Gud hans Sjæl have, gav til forskrevne Alter og ligger sønden for Jacopp Jacoppsßs Gaard mellem den Gaard, som Friendæ Schomager nu i boer, østen til og Abbedens Gaard vesten til, med saadant Vilkaar, at Morten og hans Husfru Marine og en deres næste Arving skal have den Gaard i deres Levedage og holde den færdig med Bygning og give til Leje 2 Skill. Grot hvert Aar. Holdes forskrevne Gaard ej færdig med Bygning, saa at Alterens »forstandære oc burghæmestæræ« og Raad kan kende, at Forsømmelse »wore« paa Veje, og de 2 Skill. Grot ej udgives i 2 Aar, skal forskrevne Gaard komme fri til forskrevne Alter. Naar Morten, hans Husfru og en deres Arving er afgangne, skal og forskrevne Gaard komme fri til forskrevne Alter. Sig. meum cum sig. discr. virr. Olaui Petri et Andree Ytsß proconsulum, Johannis Petri Zellæ⁴, Naffnonis Nicholai, Johannis Petri dicti Alff et Laurencii Beintsß consulum. Datum Kalundeborgis vig. Andree.

Perg. med [7] Segl: 4. Bomærke. Senere tilbagegivet til Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). [2512

Nov. 30. »Konning Christian den første confirmation och stadfestelse, daterit Kiøbenhaffnn die beati Andræ apostoli anno 1468, paa et kong Erichs priuilegium, som er wdgiffuet Roeschillde 1426[!] dominica sexagesima, att hanns maytz. medt bischop Jenns aff Roeschillde och de andred prelater och ridderschaff der aff lanndet, kiøbstedzmenndenne och de beste wdi lanndet deris raad haffuer schichett och forordnet, att embidzmenndenne schulle bierge och neere sig aff deris embeede« [osv.; her følger i noget forkortet Gengivelse Brevet 1. Række Nr. 5958].

[Orig. Køge Bys Arkiv.] Udtog anført i Kopi indsendt 1648 af Køge By: RA. Danske Kanc. (Bl. 4 b). — Herefter (ell. snarere efter en i Køge tilbagebleven Genpart heraf) i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Køge Bys Privilegier: Kall Fol. 52. [2513

— Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Sko[næ]. Vi byder hos eder velbyrdig Kvinde Fru Barbra og alle Hr. Sty Ollsß Arvinger nu 3. Tid efter Genbrev, »ati« inden 5 Dage, efter at dette vort Brev er læst, tilsammen kommer og skifter med velbyrdig Md. Beyndh Bylle af Søøholm paa hans og hans Børns Vegne i Jordegods og rørende Gods og [u]rørende efter Hr. Sty Ollsß Død og udlægger ham og hans Børn sin Del under eders Faldsmaal. Datum Andree nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis M. justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Skaniam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80, og Spor af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Bent Billes Arkiv (D; RA). [2514

Dec. 6. *Reg. *6694.* [A. Orig. — Aa. Afskr.: Haderslevregistret.] Afskr. herefter af Langebek 1762: LDipl. Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 42.* — [Ab. Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 340 a og Bd. LXX b, XIII e 9 a. [2515

Dec. 14. *Reg. 4344*.* Perg. med [54] Segl: 1. Lxxxiv 48; 2. G. 285; 3. G. 710 (**sigillum iohannis brun pceptor wib**); 4. G. 494, Note; 6. Fxvi 3 (Bydelsbak); 7. Llxviii 26 (**s iohannis thorberni**; Sparre); 10. Civ 10 (Björn); 11. Exvi 10 (Jernskæg); 12. Lxlix 29; 14. Llviii 9; 15. Lxxxvii 30; 18. Lxiv 2 (**paull hendrit fon**; Brevets Tekst har: Pawel Hen., ikke som i Udgiven, Poull Seuerensen); 19. Exix 7 (Gøye); 21(?). Axi 4 (Halvegge; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 22. Cxxvi 3; [23. Lxlix 39^a]; 24. Flxxii 8 (Basse); 26. Clxiv 10 (Dyre; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); [30. Fl 2^b]; 31. Bviii 4; 33. Hxii 2 (**sigil pædher sten**; Steensen; nu i Rigsarkivets Seglsaml.; Brevets Tekst har: Pædher Steen, ikke, som i Udgiven, Pæder Crestern); 34. Skjold og Hjelm, begge med Godovvaaben (**s matis godo**); 35. Hxl 6 = G. 429 (Barritsen); 37. Bomærke i Skjold; 38. Clxxii 3 (Basse); 42. I Sigilfeltet en kvindelig Figur, holdende et Skjold, hvori et Bomærke; 43-46. Bomærker. (Blandt Udstederne er ogsaa Hans Nawll (ikke, som i Aftrykket, Hans Mwll) og Bo Jenssøn af Gerdrup, hvis Segl, henholdsvis Llv 11^c og Fxix 1^d, ligeledes har hængt under Brevet; men Pladsen kan ikke angives, da Seglene her ikke hænger nøjagtig i Orden.) Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 5.* [2516

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Daa. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Gammel. c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Nagel. d) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 249.

Uvis Dag. *Reg. *6696.* [Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir, attesteret af Paulus Andree clericus Rosk.: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 5, Art. 2, Nr. 3. *Kbhvns Dipl. II. 125* (læs: eller h]øre vittherligt - være haffuer, *hwilken bodh som forscreffne Jep Jens Owerskæere nu sælffuer i boer, i Vor frwe saagn i Køpendhaffn* (Resten af det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). Till - mester [Jes]per - konning [Cristierns k]ammermesther). [2517

Dag? Aabent Brev af Kongen om Hansestædernes Forhold til hans Strid med England.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 149 og 181, Fol. 905 L. 1 og 918 L. 21* (her ogsaa latinsk Brudst.). Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531* (hvor Brevet dog er slaaet sammen med et Brev fra Christiern I til Edvard IV). [2518

— (*Reg. *6695.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 167, Fol. 912 L. 26.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltning i det 15. Årh. S. 125 og Arup i Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2519

Dag? Brev af Kong Christiern til Edvard IV om 4 engelske Skibes Beslaglæggelse.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 180, Fol. 917 L. 17 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2520

— Brev af Kong Christiern til Greven af Warwick om 4 engelske Skibes Beslaglæggelse.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 181, Fol. 918 L. 10.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2521

— Brev af Kong Christiern til alle Købstæder i England.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 181, Fol. 918 L. 12.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2522

— Brev af Kong Christiern til Edvard IV med Undskyldning for Hansestæderne.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 181, Fol. 918 L. 19.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2523

— »En lagheffdt under Guts aar mcdlxviii, lydende, att Offue Schaale hagde induordt meth lagheffdt sit enmercki, szom kallis Høbbelsskierbiereg oc Høbbelsskierfangh po then øster siide tiill Mølle made tiill then sty, ther offuer gor tiill Rudewedt tangdall, oc po then vesther siide tiill Toltingbeck oc so høgt, som her Erich Otßens enmercki løbber paa anden siide becken, oc so tiill Toltingh agger, som vender po Offue Schaalis enmercki, oc po then sønder siide tiill Rude aae oc po then nøre siide offuer Tatkier balli tiill then beck, ther neder løbber tiill Mølle made, intet undertagitt i for^{ne} enmercki i noget mode uden ii støcker jordt paa Hyrup lyße emellom bode schoffwenn etc.«

[Orig. Ove Skales Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1542) Juni 18 (Sønd. efter Viti og Modesti Dag) mellem Terckell Perßn, Suen Perßn og Offue Perßn paa den ene Side og Otte Gyldenstiern paa den anden; de første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1503 Dag?. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 36 b. [2524

— »Ett tingswittne aff Melßom herritztingh wnder Guds aar mcccclxviii, lydende, att eygerßmendt hagde werett indhen tingi samme tiidtt oc hemblett theres eedtt oc tog, epher som the hagde rebtt Mammen marck oc skouff; tha tilrepthe the samme tiidtt tiill the iii gaarde, som for^{ne} Folmers forelderne nw haffue wti Mammen by, iii fering sckoff oc marck etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom 1546 Febr. 10 (die Scholastice) mellem Folmer Roßenkrantz til Langtindt paa sin Fader Axell Roßenkrantzis Vegne paa den ene Side og Sandemænd i Melßom H. og Christoffer Rossenkrants til Skierne paa den anden; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 16 b. [2525

— Erick Pors giver en øde Fæste i Gloslundt Fang, kaldet Streng og Helengh, til Gloslundt Præstebord mod Gudstjeneste.

[Perg. Gloslunde Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 857* (med Aar 1448).] Udtog anført i Rettertingsdom 1547 Sept. 1 (Egidii Dag) mellem Sti Pors og Hr. Jørgen Sognepræst i Gloslundt; den første fremlægger et Brev af 1492 Dag? udstedt af Anders Krog; Hr. Jørgen fremlægger nærværende Brev og et Brev af 1492 Dag? udstedt af Sti Pors. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 154 b. *Ny kirkehist. Saml. VI. 281.* [2526]

Dag? ›Ett breff aff Skiffue byting under datum mcdlxviii, lydende, at then aae, som løber aff Torstrum søø oc uti Morsøø, er rett marckeskell emellom Domerby marck och Østeris marck oc Siøby marck.◀

[Orig.] Udtog anført i kongelig Dom 1554 Jan. 9 (Tirsd. efter Hellig tre Kongers Dag) mellem Biørn Kaaß til Starupgaardt paa egne og Medarvingers Vegne og Oluff Munck til Tuiß; den sidste fremlægger Brev af 1479 Dag? og nærværende Brev; den første fremlægger Brev af 1476 Dag?. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 752. [2527]

— Kongeligt Stadfæstelsesbrev, givet Hr. Anders Jacobßen paa et Lovhævdsbrev paa Stenholdt.

[A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] Aa. Udtog anført i Dom 1494 Febr. 6 af Kong Hans (dér uden Aar, som derimod findes i Ab). — Ab. Udtog anført i kongelig Dom 1558 Nov. 4, se 2340. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 185. Trykt herefter: *Rosenvinge, Domme II. 261* og anført herefter: RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 290 b, jfr. 300 b. [2528]

— ›Dito^a D~~h~~, N., Sverrigs etc. Konnings Bevilling, at Vixø Bønder maa nyde fri Skouhug i Kongens Skoue. Dat. 1468.◀

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registratur over dette (B Nr. V c).] Afskrifter herefter fra 18. Aarh.: AM. 4to 1034 Bl. 6 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 4 S. 311. [2529]

a) ∴ Christiern I.s.

— ›Tingsvidne af Siælends Landsting, givet Hr. Odde Hansøn Canik i Roskilde, som begierede at vide, om hvad Sag som kommer fra Herredsting og til Landsting, fra Landsting og til Rigens Cancellar og fra Rigens Cancellar og til Kongen og hans Raad, bør at skydes igien til Landsting og Herredsting. 1468.◀

[Orig. paa Papir. Roskilde Kapitels Arkiv?; senere ejet af Danske Selskab.] Udtog: *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 248.* [2530]

— ›Ithem ett panntbreff aff Michell Persß paa Ow kiirkenns eygendom. Datum wdi ßame breff mcdlxviii.◀

[Perg. Viborg Bisps Arkiv; mulig *ÆA. II. 343, N. 78.*] Udtog anført i Brev 1544 Febr. 21 (Torsd. før Mathie ap. Dag), hvorved Criisthernn Friis R. til Owgaardt kendes at have annammet af Cristopher Rosennkrantz Høvidsmand paa Halddt følgende Pergamentsbreve med hængende Indsegl at forsvare Kronens Gods med, som han (C. F.) har i Forlening: 1483 Marts 13, 1499 Maj 16, 1479 Juli 8, 1510 Aug. 22, 1479 Juli 15, Uden Datum og 1468 Dag? (∴ nærværende Brev). Papir med 1

Segl paatrykt forneden. (RA. Topogr. Saml. Papir, Hindsted H. i Almindelighed.) [2531

Dag? »Kiøbebreff aff Mette Hansdaatter, giffue[*t*] till Hans Snelle paa en jord og grund liggendis vesten ved dett stræde, som kalldis Pugestræde i s. Clemends sogn i Kiøbenhaffn etc., alle [!] og maall samme sted. Anno 1468.^a«

[A. Perg.^b Senere til Københavns Universitets Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Registrant af 1633 over Universitetsarkivet (Konsistoriums Arkiv Nr. 201) Bl. 9 b. — **Ab.** Et andet Udtog (med Grams Haand) lyder: »Mette Hansdatters Skiøde til Hans Snelle paa forbemelte Jord og Grund^c i st. Clemens Sogn. 1468. Pergam. Dan.« Additam. Fol. 102. [2532

a) Rettet saaledes, vistnok fra et oprindeligt: 1446. b) Saaledes Ab. c) ∴: en, der omtales i Udtog af et Brev af 1475 Dag?.

— »1 Gavebrev under sin Datum 1468, liudende Frue Maren Mogensdaatter af Damsgaard, Hr. Laugh^a Offvis Eftterleversche, at have iblant andet undt og givet, skiødet og afhændet etc. I dette kaldes hun Hr. Lauge^b Offvis Eftterleverske, mens i det forrige af Aar 1467 [∴: 2355] kaldes hun Hr. Ofve Ofvesens Eftterleversche.«

[Orig. Mariager Kl. Arkiv; ÆA. V. 717; 1756 i Damsgaard (Sønder H. Mors) Godsarkiv.] Udtog 1756 af Gaardens Ejer Ch. Nørbek: RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Brevregistraturer, Damsgaard. [2533

a) ∴: Langh. b) ∴: Lange.

— »I et Skiøde af 1468, hvorved Vor Frue Kirkes Værger skiødte Herman Maler en Gaard liggende i Vor Frue Sogn paa Brødregade lige for Closter, hvilken Gaard Per Michelsen og Huusfrue Tyra gav forn^{te} Kierke til Siælegave, findes eftterfølgende: Hr. Erich Ottesen Ridder paa Biørnholm, paa hvis Vegne Forretningen skeede, Hr. Jøren Provesten, med hvis Samtykke det skeede. NB. Hans Tilnavn var Nielsen, og han var Provst i Aaret 1465.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 273. [2534

— »Anno 1468 fik Anders Poske og Peder Poske Brødre og Borgere [i] Randers for sig og Arvinger det Huus og Jord, som Per Gassum nu paaboer, liggende i samme Sogn næst norden op til deres Gaard, som ligger hos Nørre Port vesten op til Herstrædet, hvoraf de aarlig skulle give 2 Mark lybsk til Jordskyld. NB. Uden paa dette Pergament staaer, at Jens Hvid nu haver dette Stæd.«

[Perg.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 274. [2535

— »16. En widis effter en latins breff. Dattierit 1468.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 43 (under Vandfuld H.). [2536

Dag? ›Laughævd mellem Vammen og Faastrup Marker. Anno 1468.‹
 [Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i
 ›Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred‹ S. 4: Thott
 Fol. 750, den største Mappe. [2537]

— ›Dipl. perg. No. 53 af Ao. 1468 et Tingsvidne af Sandemænd
 angaaende Farstrup og Vammen Mark, hvorudi ingen Adelsmand nævnes
 uden Offe Tageß aff Winghygar. Intet Segl med Vaaben uden dette
^a, som var meget udkiendeligt, saa at intet Bogstav omkring
 kunde kiendes. I Brevet stod: officialis generalis domini episcopi
 Vybergensis.‹

[Perg. Tjele Godsarkiv.] Notits af Søren Abildgaard: Ny kgl. Saml.
 8vo 201 c Bl. 60 a. — Nævnt af Søren Abildgaard i ›Gamle Breve an-
 gaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred‹ (S. 4) som: ›Tingsvidne, at
 Sandemænd haver gjort deres Vid mellem Faastrup og Wammen
 Marker. Ao. 1468.‹ Thott Fol. 750, den største Mappe. [2538]

^a) Her giver Abildgaard et Rids af et Skjold med Fasti-Vaaben; Vaabenet er altsaa
 ikke Ove Tagesson Reventlows; men det siger Abildgaard jo heller ikke.

Uden Dag. Reg. * 6697. Perg. [med 1 Segl]. (RA. Maarkær Kl. Arkiv.)
Kirkehist. Saml. II. 387. [2539]

— Siwerdh Jensß Herredsfoged i Nørre H., Iwer Andersß
 af Medelgordh V., Oloff Per[sß i] Ensløff, Dautt ibid., Per
 Byere i Schindbyeræ, Per Kiiff i Wegersløff, Jep Owsøn i
 Emerloff og Ternbern Klinth i Albech. Den Tingdag næst efter,
 som synges til officium i den hellige Kirke[!], for os og flere
 gode Mænd, som da fornævnte Ting søgte, fik velbyrdige Md.
 Hr. Erich Ottesß R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mattes
 Smidh i Rymssø, Clemendh Symensß i Gerildh, Mattes Kidh
 i Wegersloff, Per Kidh ibid., Jes Krogh i Rampten, Lil Twrii
 i Gerildh, Per Brwn i Woldby og Oloff Persß i Sangstryp;
 hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at samme Dag paa for-
 nævnte Ting 3 af de Sandemænd i Nørre H., som var Per
 Esbernsß i Selækær, Therkel Jonsß i Thoystrup og Jes Woghensß
 i Wildessø, tilstod, at de gjorde fuldt Sandemændstog imellem
 Ørbeck Mark og Ørwm Mark og imellem Ørbek Mark og Dys-
 trup Mar[k o]g imellem Ørbeck Mark og Rampten Mark, som
 det Tingsvidne lyder, som Mattes Smidh tog de. . . paa Hr. Otte
 Nielsses Vegne det næste Ting, efter at fornævnte Tog var gjort
 og stenet og stablet er. Med vore Indsegl. [Da]tum u[t] supra.

Perg. med [8] Segl: 8. Bomærke. Erik Ottessøn Rosenkrantz's
 Arkiv; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [2540]

— Udtog: *Pontoppidan, Annales II. 645* (herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 36*). Er 2393.

Brevbøger: Christiern I.s Brevbog: *SRD. VIII. 442* (Juni 2), *443* (Juni 20), *444* (Juni 22), *443* (Juni 24), *444* (Nov. 14), *446* (Nov. 14). — Æbelholt: *SRD. VI. 186* (Jan. 20), *186* (Jan. 25). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 85* (Sept. 29).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 18, 18, 19, 19, 19, 19, 19*; se ogsaa *2374, 2485*. Aalborg Slot: *ÆA. III. 74*. — Lunde Ærkebispe: *ÆA. IV. 318*. — Lunde Kapitel: se *2372, 2426, 2428-29*. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 214* (Nov. 4). — Børglum Bispe: *ÆA. III. 53, 55*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 99, 99, 100*. — Viborg Bispe: *ÆA. II. 312* (Febr. 22), *299* (Maj 20), *281* (Aug. 2), *311* (Aug. 7), *355* (Okt. 27), *221* (Nov. 3), *357* (uvis Dag), *229, 230, 298, 358, 359*; se ogsaa *2531*. — Aarhus Bispe: *ÆA. II. 83* (Juni 15), *118* (ell. Aar 1478), *145* (ell. Aar 1458), *155, 155*. — Ribe Kapitel: se *2497*. — Antvorskov: *ÆA. IV. 111, 144, 193, 208, 218, 218, 222, 245, 253*; se ogsaa *2481*. — Skovkloster: *SRD. IV. 349, 357, 368*. — Mariibo: *ÆA. III. 270, 279, 301, 303, 307*. — Odense St. Hans Kl.: se *2421*. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 27*. — Alling: *ÆA. II. 187*. — Hundslund: *ÆA. III. 4*. — Mariager: *ÆA. V. 653, 654, 659, 663, 671, 673, 694, 707, 713, 732, 732, 753, 756*; se ogsaa *2533*. — Tvilum: *ÆA. II. 59* (Febr. 8), *89* (Febr. 21), *60* (Marts 31). — Vestervig: *ÆA. III. 138, 161, 162, 163, 164*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 372*; se ogsaa *2368*. — Vor: *ÆA. I. 205*. — Ø: *ÆA. III. 126*; se ogsaa *2498*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 170, 172*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 838, 838, 838, 838, 1005*; se ogsaa *2526*. — *Eline Gøyes Jordebog 252* (Jan. 1), *121* (Jan. 31), *155* (Jan. 31), *141* (Marts 6), *420* (Juni 15), *421* (Juli 6), *125* (Juli 7), *369* (Aug. 11), *201* (Aug. 25). — *Adel. Brevkister 95*; se ogsaa *2440*.

1469.

Jan. 2. Jens Niels³, Jens Jons³, Pæther Rebergh³ Kanniker i Roskilde, Jens Niels⁴ Sognepræst til s. Oleffs Kirke, Boo Jens⁵, Henrik Bonskot »burgemestere«, Oleff Hørff og Jens Krwse Raadmænd sstds. Mand. efter Nyaarsdag i s. Oleffs Kirke i Roskilde var vi paa et »mode«, som vi var tilbedne af hæderlige og beskedne Mænd Hr. Pæther Swens³, Hr. Hemming Swens³ vicarii i Roskilde paa den ene Side og Pæther Jeips³ deres Svoger paa den anden Side, at tale dem en venlig Endragt imellem om Trætte efter deres Søsters Død Mætthe Pædhers, som var om Testament, Jordegods, Kost, Gæld og Bygning og alle andre Sager, som dem imellem kunde være; da gav de os Fuldmagt paa baade Sider i Biskop Oleff Mortens³ Nærværelse de Sager af at tale til en fuldkommelig Ende paa den forsagte Dag og Sted. Hvilken Endragt saa var talet, at Hr. Pædher Swens³ og Hr. Hemming Swens³ Brødre skal have til evig Tid al den Rettighed, som deres Søster kunde tilfalde, som var en Tredie[del] til deres Del, som de selv havde i en Gaard i Liwngrop i Gerløwe S. i Horns H., som nu i boer Oleff Niels³ og giver 2 Pd. Korn til Landgilde, halvt Rug og halvt Byg. Item om deres Søsterdatter Karine Pædhersdotther fanger en Dannemand efter deres og flere hendes Venners Raad, skal Hr. Pæther Swens³ og Hr. Heming Swens³ give hende 10

lødige Mk. i Penge og gode Varer inden 8 Dage efter, at hendes Bryllup har været. Item skal Karine Pæthersdotther have et Sølvbælte forgyldt, som Hr. Hemingh Swensß paa taledede efter sin Søsters Død, hvilket Bælte Pæther Jeipsß nu selv i Gemme har paa sit Barns Vegne. Dermed var de vel forligte om alle Stykker, som dem imellem været har, og lod dem vel nøje dermed paa baade Sider. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: [1-2.^a]; 3. Lxxiii 103 (urigtig gengivet i G. 289); 4. G. 304; 5. Bomærke; [6.^a]; (under Brevet har tillige hængt G. 302 (s *olaut iohis pbr*; Halvegge)^b, hvis Indehaver Oluf Halvegge dog ikke nævnes i Brevet). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonis ^c Alter) ? (AM. XL. 4). [2541

a) Nævnte af Langebek 1741 i LDipl. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Vebner og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Halvegge. c) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Jan. 2. Laurens Palß Præst og Kapellan paa Agordh, Marten Martenß Foged sstds., Nis Martenß »wepner«, Per Røø, Knud Jensß i Aggersburg og Nis Palß. Mand. før 12. Dag i Jul paa Aggersburg Kirkegaard fik beskeden Md. Jes Huid i Woldrop et Sognevidne af 12 Dannemænd: Nis Suder, Nis Matesß, Jes Lauersß, Seuerin Lauersß, Per Persß, Nis Mykelß, Pouel Nielsß, Jep Seuerinsson, Nis Oluffß, Las Matesß, Jep Symenß og Nis Griis; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag Jelsæ Persß sagde for dem, at Thorkel Persß i Woldrop, Anders Baggy ibid., Per Nielsß ibid. sad til Nis Persßns og drukke; da saa' de[?] og hørte, at Thorkel Persß sendte sin Søn Anders Torkelß hjem efter sit Panser, og den Tid han igen kom, forbød Nis Persß, at Therkel Persß ej skulde drage i det Panser og ej noget Sted gange at røre nogen »pladz« eller Skade, og droges med ham om Panseret saa længe, at de »wredmældes«, før han ud gik af Nis Persßns Hus; og da bort gik Therkel Persß og gjorde Jes Huid ganske ilde »saar« i Jes Huidz Hus og Gaard, og Nis Persß med gik, fordi at han vilde raade til det bedste, at ingen Skade skulde ske, og Else Perssdotter med. Item vidnede Meth Tordzdotter, at Anders Baggy var i Kaye Pouelß Gaard og spurgte om Jes Huid, Cristern Tamß, hvor de monne være, og svor, at han skulde lede dem op, at de skulde faa en ond Aften. Og sagde Nis Suder, at han hørte af Elsæ Perssdotter, og Cristern Lifferson vidnede for ham og flere Danne-mænd, at de og hørte, Anders Baggy var i Kayæ Pouelß Gaard og ledte efter dem, som for stander skrevet; og Seuerin Lauersß sagde, at han sad i Jes Huidz Hus, den Tid de kom did, og

ej da hørte noget til dem, før de slog straks paa dem, og sloges de i Jes Huidz Stue, »bwre och framhus«, baade i Gaard og af, og hugge de hans Døre og »bordh« sønder, som dem og selv vitterligt er. Item vidnede de samme Dannemænd, at Hr. Per Tamß Sognepræst i Aggersburge var paa Kirkegaarden den samme Dag og bortgik, og den fattige Mand Jes Huid og Marten Martenß bad ham hjælpe ham Ret efter de gode Folks Vidne, som da til Stede var, og han det ej gøre vilde. Sig. nostra. Datum ut supra.

Papir med utydelige Rester og Spor af 4[!] Segl paatrykte forneden; omtr. samtidig Paaskrift: »Sogenvinæ om en gordfred«. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. (Reg. *6699.) [2542

Jan. 3. Mates Beintsß¹ og Mates Bosß »burgemester« i Køghe, Jes Nielß³ Raadmand, Hans Dvn⁴, Oleff Hemingß⁵ Borgere sstds. og Hoghen Persß⁶ i Lystorp. Tirsd. før de hellige 3 Kongers Dag var vi og mange flere gode Mænd over et venligt Skifte om Hus og Jord efter Per Elskwz Død mellem Velium Jensß paa sin Hustrus Vegne Mette til en Side, Gvnnr Jenß, Hans Jensß, og de tog deres Broder Hr. Pedher ind til dem, i saa Maade at Velium skal beholde den Gaard, han i boer, liggende norden næst Anders Olsß Gaard; derimod skal Gvnnr og Hans have »thagwssit« og det Hus, Velium købte af Mates Beintsß, og hver skal sin Part indløse. Saa er talet og gjort dem imellem til en fuldkommelig Ende, at dem vel nøjedes til baade Sider. Med vore Indsegl. Datum »ud supra«.

Perg. med 6 Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Skjold, hvori et Søblad; 3-6. Bomærker. Senere (jfr. 1485 Sept. 5 og 1488 Aug. 12) til Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2543

Jan. 8. Cristiern¹ Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Laghæ Brock vor Mand og Tjener os og Danmark bevist har og bevise skal, giver vi ham fri Birketing og Birkeret over alle de Gaarde og Gods, som han i Værge har i Faxinge S. og Anyng S., og alle de vornede og Tjenere, som han i forskrevne Gods havende vorder, og med alle Artikler og Friheder, som andre vore Birker og Birketing i Jwdland friest er. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Haffnensi dnica. infra oct. epyphanie dni. nostro sub secreto.

Dn. rex per Dn. Joachim Griis.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Gl. Estrup Godsarkiv; 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). LDipl. [2544

a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Jan. 18. Cristiern Konge¹. Die Prisce for os og vore Raad og gode Mænd i vor egen Nærværelse i Ringstet Kloster i den store Sal, nærværende vor Søn Kong Hans, Biskop Oluff Mortenss i Roskilde, Hr. Prior Jeip Mortenss i Antworthskoghs Kloster, Hr. Claus Runnow vor Marsk, Hr. Eric Oghess, Hr. Johan Oxe, Hr. Jachim Griss, Anders Jenss vor Søns Hofmester, Jeip Jenss vor Embedsmand paa Abramstorp, Beind Bille, Powel Henricss, Jørghen Daa, Claus Daa og mange flere gode Mænd, var Dronning Dorothea vor Husfrue og Henric Meghenstorp vor Landsdommer i Sieland om Dele, som dem imellem var om Skove, som Henric Meghghenstorp sagde sig at kunne fri flere Svin paa Walsiømagle og Toperops Skov end de Mænds Svin, som der paa Bole boer, mod Haretzstetz Ore og de Skove, deromkring ligger, som os og Kronen tilhører til Skyoldenæs, som er i Walsiøllille Skove, Høwetz Skove og vor »malsmans« Skov i Walsiømagle. Derom funde vi saa for Rette, at der skal skrives en uvildig Nævnd om paa Landstinget; hun skal udlede, om Henric Meghenstorp eller hans Forældre har friet flere Svin af Arild paa Walsiømagles Skov og i Toperops Skov end de Mænds Svin, som der paa Bole boer, mod Haritzstetz Ore og forskrevne Skove, og hvad Henric Meghenstorp kan fri mere end de Mænds Svin, som paa Bole boer. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Erico Otsß sedente loco justiciarii nostri in ista causa.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Formentlig Dronning Dorotheas Arkiv (RA. A 2, Dronning Dorothea). LDipl. [2545]

Jan. 20. (Reg. *6701.) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 191, Fol. 922 L. 24.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2546]

Jan. 21. Jeppe Jenss Fynbo Landstingshører paa Hr. Iwen Brusches Vegne Landsdommer i Fywn, Cristiern Rab Byfoged i Othense, Henrich Malman, Per Mortenss og Seuerin Mattiss Bymænd sstds., Erich Broerss Herredsfoged i Othens H. og Per Pædherss Foged til s. Hians Kloster i Othense. Lørd. før Powels Dag convers. paa Fynbo Landsting indledte Hr. Jørgen Sognepræst i Wiisløff 3 »lawre« over hæderlig og velbaaren Kvindes Bevisning Fru Hilleborghs, Hr. Knwt Henricssøns Efterlevere, paa Aagarde i Wiisløff S., og han lovsøgte hendes Bevisning paa Aagarde baade paa hans egne og paa Wiisløff Kirkes Vegne. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 7 Segl]. Vigerslev Kirkes Arkiv (RA.). LDipl. (*Reg.*
 • *6702.) [2547]

Jan. 22. Botil, Magnus Torssøns Enke, giver s. Nicolai Kirke i Halmstadhe $\frac{1}{2}$ Gaard (sstds.), dog med Ret for Jon Magnwssøns Arvinger til at løse den.

Perg. med [4] Segl: 3. Bomærke. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 23)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 109.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 584. [2548]

Jan. 23. Oleff Jeepss i Landeskronen, Asmund Pæderss i Lund Bymænd og Aghe Jenss i Staangby. Nu i Høstes for 7 Aar var vi i Malmøe over en Forening mellem Jeep Olsss Smidz Efterlevere Cecilie og Jeep Olsss Børn, som efter ham levede, som var Oleff Jeepss, Elsebe, Pernillæ og Kirstine, førend Pær Truelss Smidh, som hendes Husbonde nu er, bandt med hende Ægteskab og hun kom i hans Værge, i saadanne Maade, at fornævnte Børn skulde have til deres Fædrene Jeep Olsss eget Jordegods, som var det Hus sønden Adhelgadhen, i hvilket da boede Clawes Smidh, alle de Børn til evindelig Eje tilhøre skuldende. Herimod skulde Pær Truelss med Cecilie for hendes »krankdom sculd« og dertil, at han opfostre skulde de 2 yngste Børn Pernille og Kirstine, have alt andet Gods, rørende og urørende, Boskab og alle andre »inhaffwer«, som Jeep Olss herefter fik »løøth meth swodane skæll«, at han betale skulde al vitterlig Gæld, som efter Jeep Olsss Død blev ubetalet. Og herover var de paa baade Sider vel forenede, at de lod dem vel »aatnøgie«. Da efter Oleff Jeepss Tilladelse og Samtykke, som Cecilies sin Moders og sine Søskendes Værge og Formynder var paa samme Tid, og efter »wore« og flere Venners Raad fik Pær Truelss Smidh Cecilie sig til Husfrue i mange Dannemænds Venner og Frænders »ahørilse«. Med vore Indsegl. Og vi det med vor »helghendzs« Ed holde vil, om vi ydermere vorder tilkrævede. Datum Landeskronen fer. 2. ante f. convers. Pauli.

Perg. med [3] Segl: 2-3. Bomærker. (SvRA. Perg.) [2549]

Jan. 27. Jeg Oluff Lwng hæ¹ af Odden V. er saa til ens vorden med min »sw. .er« Hr. Cristofer Lyckæ og min Søster Fru Margaretæ, at jeg tillader, at hvad Gods som de har i Værge i Hemersøsel eller Omersøsel, maa afhænde dem[!] hvem, som dem lyster. Medb. af andre gode Mænd Offæ Tagss og Per Laurens Byfoged i Wiburgh. Datum Fred. før »kiørmess«.

Perg. med [3] Segl: 1. Fxvii 27; 2. Brudst., hvori utydeligt Skjold. Christopher Lykkes Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [2550

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gl. Lunger. b) RA. Reg. 60 S. 36.

Jan. 28. Cristiern Konge. Hr. Clawss Ronnow vor Marsk havde af os i Pant Saling H. i Fyn for 3000 rinske Gylden, og nu 5 Aar siden, da vi var i Stockholm, gjorde vi en Endragt med ham, at han skulde afslaa 1000 Gylden af de 3000 og beholde Saling H. i Pant for 2000 rynske Gylden, og har nu berettet for os, at Hovedbrevet derom er i Suerighe, saa at det er ham ej muligt at fange det, og har det dødt og magtesløst gjort, om det nogen Tid findes kan, som hans Brev, der han os paa givet har, indeholder. Thi har vi nu paa ny pantsat Hr. Clawes Ronnow Saling H. i Fyn for 2000 rynske Gylden med al kongelige Rente og Rettighed, som han det selv i Værge har, at nyde for et brugeligt Pant, saa længe det afløses ham. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Helsingburgh in octava Angnetis nostro sub secreto.

[Orig. Claus Rønnovs Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Perg. med Paaskrift forneden med en anden Haand: Auscultata et collacionata est presens copia per me Johannem Luche clericum Ottoniensis diocesis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarium, que concordat cum suo vero originali, quod protestor manu mea propria. (RA. Claus Rønnovs Arkiv.) LDipl. [2551

Jan. 30. Ik Katherina, Namen Paygensone zeligher dechnisse husfruwe, wonaftich bynnen Flen[sborch] unde anders gheheten Kudemans, vorkope unde vorschote myt volbord alder, ere vol[bord darto be]hoff is, vor my unde, oft ik my an deme hilghen echte voranderde, den vor mynem man, heren Petro Partzouwen domheren to Hadersleue unde kerkheren to s. Nicolai kerken bynnen Vlenseborch 4 mr. lub. jarlike renthe vor 50 mr. lub. an myneme ghuderen belegghen an deme kerspel Langhenhorne und an deme dorpe Langhehorne, dar oppe wonet Bundighe Martenß; doch to paschen neghest komende dar schal opp komen . . .ert Broderß unde ghift alle jare to renthe 10 mr. lub. ok 10 vette guse unde 1 vet schap; welkere 50 mr. lub. heren Peter Partzouwe my betalet heft an ghuder graven munte, alze to Lubeke unde tho Hamborch ghenge is sunder hole ghelt, unde de 50 mr. lub. keret hebbe an myne nutticheit. Welkere jarlike renthe ik scal uthgeuen bynnen den achtedaghen Unser vrouwen to lychtmyssen heren Peter Partzouw tho Vlensborch

edder an ener anderen stede, wor id heren Peter bequemist is, an ghuder graven munte. Were ok, dat ik heren Peter edder den hebberen desses breues de 4 mr. lub. nycht betalde, wat schaden heren Peter edder hebbere desses breues darumme deden, wil ik en wedder legghen. Jodoch heft [here Peter] Partzouw my gheghun[net], dat ik de 4 mr. gheldes jarliker renthe mach wedder kopen vor 50 mr. an munte, alze vorscreuen is, sunder hole ghel; unde so schal ik deme heren Peter edder den ghennen, deme he macht dartho gheuende wert an zynem testamente, den wedderkôp vorkundighen an den achtedaghen to paschen muntliken ofte myd beseghelden breuen, [unde ik] schal den an den achtedaghen Unser vrouwen to lychtmyssen [neghest] komende de 50 mr. lub. myd aller nastanden unde myd der [renthe van] deme suluen jare heren Peter unde hebberen desses betalen an eneme summen an ghuder [munte], alze vorscreuen is. dat ik nemende anders desse vorscreuen renthe nemende anders vorplichtet hebbe edder ok an desse ghudere wille vorplichten edder an den ghuderen renthe ofte pacht schal nemende vorkopen ofte vorpanden ofte jenigherleye wiis to vorplichtende, de wile heren Peter zyne renthe darane heft. Were ok zake, dat ik lete vorkundighen den wedderkôp unde denne nycht de betalinghe dede an den achtedaghen Unser vrouwen to lycht[myssen], so schal ik nene macht hebben wedder to losende de 4 mr. ja[rlike renthe], scholen ewich blyuen de alle jar uth to gheuende. Ofte ok desse jarlike renthe nicht uth ene qweme, so vorplichte ik my, dat heren Peter edder hebbere desses breues de renthe unde schaden moghen manen myd ghestlikeme ofte werlikeme rechte, wor en dat bequemest is, ofte dat se de ok suluen uthe den ghuderen panden rechte alze wii doen mochten. Were ok, dat ik desse ghudere vorwuste ofte den man, de daroppe wonet, vorunrechtete, dar de ghudere umme wuste worden unde de jarlike renthe nicht betalet worde, so mach heren Peter edder hebbere desses breues de ghudere antasten alze syne eghenen ghuder unde bruken sick der alle jare syne jarlike renthe daruth to hebbende; unde ik schal my myd den suluen ghuderen den nycht bekummeren, er ik heren Peter edder hebbere desses breues alle renthe myd deme scaden wedder oprechte. Ik hebbe mynes zeligher dechnisse Namen Paygensone inghesegh[el] hengen heten vor dessen breff; unde wii Kudeman Laurensone, Katherinen vader, heren Oleff

Kudeman, Katherinen broder, kerkhere to Konighesbul an deme Strande bekennen, [dat alle] articule myd unserem volbort tolaten zynt, alze vorscreuen steyd, unde louen myd ener sameden hant [unde] en islick bii sick segghen to holdende alle vorscreuen stucke, laten ok to, dat men sodane renthe moghe manen myd alleme rech[te], ghestlik ofte werlik. Des to witlikheit hebb[e] wii unse ingheseghel henghen heten vor dessen hreff. Unde wii Lasse Neghelsone råtman, Thomas Reynkensone borghere to Vlensborch bekennen, dat alle articule schen zyn, so bouen screuen steyd; des to tuchnyse hebbe wii [unse] i[ng]heseghel henghen laten an dessen breff. Gheuen to Vlensborch des mandaghes vor Unser vrouwen daghe to lychtmyssen.

[Orig. Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv?] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Flensborg Nicolai Kirkes Arkiv (i Kirken, Pk. »Archivalien 15-17. Jhr.«). [2552

Jan. 30. Jes Jeipsß¹ Foged i Køghe, Mates Beintsß² og Mates Bosß »burgemestere«, Sier Jwll, Mickel Bosß⁵, Jes Nielß⁶, Mester Henrek⁷ Raadmænd sstds. Mand. efter Pouelz Dag Omvendelse for os og flere gode Mænd, Tinget søgte, var Velium Jensß paa sin Hustrus Vegne Mette til en Side, Gvnnner Jensß, Hans Jensß, og kendtes dem fuldmægtige være paa Hr. Pedhers Vegne deres Broder, til andre Side, hvilket de berettede, at de har gjort Skifte om Hus og Jord efter Per Elskuz Død i saa Maade, at Velium skal beholde den Gaard, som han boer i, liggende norden næst Andhers Olsß Gaard; Gvnnner og Hans skal have »thaghussit« sønden næst Claus Screderes Gaard og det Hus, Velium indløste af Mates Beintsß, og hver skal sin Part indløse. Saa lod de hveranden kvit for ydermere Skifte. Med vore Indsegl. Datum »ud supra«.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker i Skjolde; 3. Utydeligt Skjold; 4-7. Bomærker. Senere (jfr. 1485 Sept. 5 og 1488 Aug. 12) til Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2553

Febr. 1. Cristiern Konge. For os var Hr. Abbed Pethers i Sore Kloster Bud med vort andet Dombrev paa en Gaard i B[ro]by i Alstæthe H. (Pether Walle); hvilken Gaard forskrevne Hr. Abbed i Væрге har [paa] Klosters Vegne, og derimod er ingen Breve, Bevisning eller Gensvar komne for os. Thi til[-dømmer] vi 3. Sinde Klosteret Gaarden i Broby; og forbyder vi [nogen Klosteret d]eri Hinder at gøre, s[aa længe til] nogen kommer for os med bedre Bevisning paa den Sag. Datum [Ringstadis] in profesto purificac. Marie [nostro] sub sig. ad

causas, [teste] Dn. Jacobo Johannis de [Sandby M. justitiario nostro].

Papir med Spor af 2 Segl paatrykte Bagsiden; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Langebek i LDipl. Sorø Kl. Arkiv; ^a1744 hos Sekretær (Daniel) v. Bergen^a; ^bsenere ejet af Danske Selskab^b (RA.). LDipl. [2554

a—a) Saaledes LDipl. b—b) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 249.*

Febr. 1. Find Clemenss Foged i Schowby H., Frederik Barzbek R., Mates Hard Præst og Officialis i Schowby H., Morten Præst til Sersleff, Bertel Præst til Gwlbergh, Anders Anderss Præst i Bowenze, Morten Jordsß og Jep Nelsß i Wedby. Onsd. før Kyndelmissedag paa Schowby H.s Ting »beddes« beskeden Md. Hr. Jwrien Præst i Wixsleff et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jep Nelsß i Wedby, Nes Matsß i Erisleff, Anders Kok i Vixsleff, Hans Tommesß i Hadersleff, Jes Mortensß, Nes Vnckersß i Keldeby, Mawenz Ereksß og Tyge Kerff i Vefflinghe; hvilke vidnede, at de saa' og hørte paa fornævnte Ting og Dag, at Conradus og Nes Vnckersß af Keldeby hjemlede, at de stævnedede Fru Hyldeborz Bevisning »tingh« fra hendes Gaard Iwersnes til hendes Sognekirke Hwsby, fra hendes Sognekirke til Ves H.s Ting, fra Ves H.s Ting til Schowby H.s Ting at svare Hr. Jwrien. Item vidnede fornævnte [8] Dannemænd, at de saa' og hørte paa fornævnte Ting, at Hr. Jwrien af Wixsleff [indledte] 3 »lauer« over Fru Hylborz Bevisning, hvilken hun sagde sig at [have] paa Agarde. Item vidnede fornævnte 8 Dannemænd, at de hørte og saa', at Tingstævninge ginge, og de hjemlede, at Nes Mickelsß var tingstævnet, før dette Tingsvidne gik. Med vore Indsegl.

Perg. [med 8 Segl]. Vigerslev Kirkes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2555

Febr. 1 ell. Okt. 7. *Reg. *6703.* [^aMedtaget Orig. paa Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Peder Langs Arkiv; ^a1755 i Gehejmearkivet^a.] Afskr. af Langebek 1755: LDipl. 1469 Febr. 1. *Hübertz, Bornholm S. 23; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 109.* [2556

a—a) Saaledes LDipl.

Febr. 5. Two archiepiscopus Lundensis. Ut a discretis itinerantibus s. suspicionis tollatur occasio, necesse est eos litterarum testimonio communiri. Hinc est, quod D[n]. Johannes Suenonis perpetuus vicarius nostre Lundensis ecclesie universitatem metropolis Colonie et studii causa visitare proponit, cuius promocionis ad sacros ordines videl. presbiteratum et riores, cum ipsos spiritu sancto coope-

rante celebrando peregrinus, conscius sumus, super cuius etiam laudabili.....a ac honesta conversatione, quantum ad humanum spectat examen, perhibemus testimonium veri[tatis]. Omnium igitur caritati, ad quos ipsum contigerit declinare, in domino supplicamus], quatenus divine retributionis intuitu nostrequo petitionis ob respectum eundem consiliis foveant a..... dirigant humaniter et pertractent, non sinentes eum in rebus vel persona a quoquam juris trans[gres]sore aliquatenus perturbari, premium ab eo recepturi, qui nullius obliviscitur beneficii]. Quod et in consimili requisiti volumus deservire. Datum Lundis dnica. sexagesime [nostro] sub secreto.

Perg. [med 1 Segl]. Uppsala UB., Haandskr. C 295 Bl. 382 b (∩: Haandskriftets sidste Blad, formentlig tidligere fastklæbet til Haandskriftets bageste Bindplades Inderside, hvorved Brevets yderste Ender til venstre og højre er blevet bortskaarne, og Brevets Bagside er blevet Bladets Forside i Haandskriftet og (med en ikke meget yngre Haand) beskrevet med en Oversigt over Haandskriftets Indhold, der er af religiøs Art).

[2557

Febr. 9. Per Pawels¹ Tinghører paa Aars Byting, Cristern Mandtrvp², Matis Pers³ »borgemester«, Jes Matis⁴, Jep Kat⁵ Raadmænd og Jes Matis⁶ Borger ibid. Torsd. efter Vor Frue Dag purificac. paa Ars Byting fik Michel Jude et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Kyglingh, Per Niels¹, Olaff Jeips¹, Tordh Suder, Esbern Kat, Per Wille, Magnus Powels¹ og Eskil Rimsnider Borgere; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting et Brev læse helt, lydende, som herefter stander skrevet, og »worth« Brevet funden ved Magt, saa længe bedre Bevisning kommer: 1817. Sig. nostra. Datum anno, die

.....

Perg. med 6 Segl: 1-6. Bomærker (5. i Skjold). Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)).

[2558

a) RA. Reg. 60 S. 267.

Febr. 15. Karinë Niel¹sdotther¹ af Belthebiergh. Med mine Venners Samtykke sælger jeg hæderlig og »welborligh« Md. Hr. Johan Oxe R. og hans Husfru Fru Birætte Bondhensdotther Belthebiergh gordh, Belthebiergh Fang og alt mit Arvegods, som jeg det friest i Skone arvet har, som det Brev udviser, som han af mig tilforn har [∩: 2445]; og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret for Belthebiergh gordh og alt mit Arvegods i Skone. Medb. af hæderlig og »welborligh« Mænd Hr. Knwd Trvids² R. af Ørtoffte, Sqwalm Niels⁵, Lawe Skelms⁴,

Axel Saxtrop⁶ af Halmstade, Palne Anders⁷, Axel Banx a. w., Tve Niels⁸ og Beynt Moghens⁸ »burghemestere« i Helsingburgh og Lasse Pers⁹ Borger *ibid.* Datum Helsingburgh fer. 4. cinerum.

Perg. med [9!] Segl: 1. Dxxv 2; 2. Li 8 (Has); 3. Forsiden mangler; 4. Lxxxiv 7 (Gere); 5. I Sigilfeltet en omvendt Sparre; 6. Lxi 3; 8-9. Bomærker i Skjolde.^a Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^bsenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^b (AM. IV. 19). [2559

a) 1481 Jan. 7 nævnes 9 Segl som bevarede. b—b) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Febr. 22. *Reg. *6705.* Perg. med [4] Segl: [1. Clviii 14 (Godov)^a]; 2. Exvii 3 (Baden); [3. Nævnt i det nedenauførte Aftryk]. Helsingørs Vor Frue Kl. Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 11.*

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 398. [2560

Febr. 25. *Reg. *6706.* Papir med Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt Skjold; 4-6. Bomærker. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 31* (RA. C 3, Domme). *Dipl. Chr. I S. 211.* [2561

Marts 6. »4 st. borgare af Nyköping bytinget deputerade skifte och skilnade een gård emellan Claus Skräddare och Jep Jenfson borgare sammastädes. Datum Nyköp. måndagen för midfasto 1469.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 403. [2562

Marts 7 ell. 14. *Reg. 4345* (med Dag Marts 7 ligesom i det nedenauførte Aftryk). [Orig. Senere i Arkivet paa Restrup^a (hvilket?^b).] Afskrifter, de fleste fra c. 1600 og de fleste med Dagen Tirsd. efter Gregorii Dag (nogle dog med ganske ufuldstændig Dag): Gl. kgl. Saml. Fol. 1134 Nr. 24; sstds. Fol. 1136 Nr. 119; sstds. Fol. 1137 Nr. 185; sstds. Fol. 1139 Nr. 32 (Afskr. herefter af Kl. Gjerding 1875: Ny kgl. Saml. 4 to 846 p, 2. Kapsel); Gl. kgl. Saml. Fol. 1140 S. 318; sstds. Fol. 1141 Bl. 224 b; sstds. 4 to 3140 b Bl. 141 a; Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 221; sstds. Fol. 834 Nr. 4 (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: sstds. 4 to 1385 Nr. 4); sstds. Fol. 836 b Bl. 54 b; sstds. Fol. 839 Bl. 158 a; sstds. Fol. 842 Nr. 221; sstds. Fol. 844 Nr. 62; sstds. Fol. 845 Nr. 188; sstds. Fol. 846 Nr. 221; sstds. Fol. 847, det 2. Nr. 66; Thott 4 to 1991 Bl. 457 b; Uldall 4 to 257 Nr. 298; AM. Fol. 317 Bl. 205 a; Donatio variorum 4 to 121, Læg q xviii; Additam. Fol. 151 Nr. 177; sstds. Fol. 152 Nr. 136; RA. MS. Domssamling A Nr. 187; sstds. Domssamling B Nr. 64; sstds. Domssamling C Nr. 234; sstds. Domssamling E Nr. 24; Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280) Bl. 86 b; Stockholms Kgl. Bibl., Haandskr. »Jydsk laugbok Nr. 6«; Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, Bl. 2 b. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1135; Ny kgl. Saml. 4 to 840 e, 1. Pk. (2 Afskrifter); sstds. 4 to 1386 S. 115; Thott 4 to 2022 S. 33; Kall 4 to 567 S. 213; LDipl. (3 Afskrifter; den ene af Gram i øverste højre Hjørne mærket: 61, altsaa utvivlsomt efter Peder Dyrskjøts tabte Brevbog). — *Danske Mag. VI. 54.* — [Afskr. i Resens Bibliotek, Haandskr. Capsa VIII Ord. I in folio Nr. 17 (anført

Petri Johannis Resenii bibliotheca S. 257). — Udtog herefter af G. E. de Franckenau.] Afskr. efter sidstnævnte af B. C. Sandvig: Kall 4to 404. — [Optaget i Dom 1556 Aug. 29 (Lørd. efter Bartholomei Dag) af Wiborg Landsting mellem Hr. Chrestinn Pouilßen Prior og Forstander i Helliggiestis i Olborig og Mogins Per Remsensens Søn; Brevet fremlægges (i »en copi och viditz«) af den førstnævnte.] Afskr. herefter fra c. 1600: RA. MS. Domssamling E Nr. 41. — [»Pergaments vidisse« »beseglet aff x herremend, som domen haffde seet«. Ribe Bys Arkiv.] Udtog herefter (med urigtigt Aar 1460 uden Dag): Ribe Bys Arkiv (i Ribe), Kopibog 1601 S. 175. Afskr. efter Udtoget (med samme Datering): Ny kgl. Saml. Fol. 420 S. 213. [2563

a) Saaledes *Danske Mag. VI. 54. b)* Skulde det være Lille Restrup paa Grund af den historisk interesserede Erik Lauridsson Lunovs Forhold til denne Gaard (*Trap⁴ VI. 175. Danm. Ad. Aarb. XX. 259*)?

Marts 8. Vi Cristiern¹ Konge tillader, at Hr. Gøtzstaff Oleffsß R. vor Mand og Raad maa igen annamme og beholde alt sit Gods, som ham rettelig tilhører i Skane og i Halland. Thi forbyder vi *osv.* Datum in villa Skadeløff in provincia Wærend 4. fer. ante dnicam. letare nostro regali sub secreto.

Dn. rex per se.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Gustaf Olofsson Stenbocks Arkiv (SvRA. Skoklosters Bibl., Miscellanea Nr. 1). [2564

Marts 10. *Reg. 4346.* Perg. med Paul II.s Bulle i Silkesnor. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 434 (RA.). Terpager, Ripæ S. 189.* [2565

Marts 12. Anders Jeipß¹ a. w., som fordem boede i Sersløff. For min og mine Forældres og alle kristne Sjæle giver og bortskøder jeg til s. Karine Alter op til Koret i s. Lucii Kirke i Roskilde en min Gaard i Asmundorp S. i Otz H., som nu i boer Pedher Jenß (3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot) og fordem var 2 Gaarde, med Vilkaar, at Hr. Henrick Henrickß, som fornævnte Alter nu i Værge har, eller hans Efterkommere skal holde en sungen Messe af s. Andrea hver Onsdag til yderste Guds Dommegedage, og efter hver Messe skal synges et responsorium i Guds Hæder og alle Engles, lydende Te sanctum dominum med collecta de angelis, og hvert Aar en Aartid med 9 »letzer«, en Vigilie og Sjælemesse alle »vicarie i værendes«, og derfor skal Hr. Henrick eller hans Efterkommere give de vicariis 2 Skill. Grot. For hvilket Alter jeg selv vil lade gøre et Billede af s. Andree og sætte det hos s. Karines Billede; og det skal være til Dom, at saa »neer« det ene forgangen er, skal der paa Alteret et andet komme. Og holdes fornævnte Artikler ej, vil jeg have

Magt fornævnte Gaard igen at tage. Medb. af hæderlige Mænd og ærlige Hr. Tetz² Ærkedegn i Roskilde, Hr. Jens Siwndeß³, Hr. Jens Nielß Kanniker, Bo Jenß⁵, Henrick Bowenskw^t »burgemestere« sstds. og Oleff Jeipß⁷ Fogeden. Datum Roskildie die Gregorii.

Perg. med [7] Segl: [1. Clxvi 4 (Grubbe af Særslev)^a; 2. G. 279 (s *težoni rofengar archidiaconi roffilón*)^b]; 3. Ki 13 = G. 1028* (ikke tabt, som anført i G.); 5, 7. Bomærker. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ Alter) (AM. XXVI. 10). — Hertil 391, 1215. [2566

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 391. b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Rosengaard.

Marts 13. Udtog (»Datum måndagen efter søndagen lætare 1469«): Specifikation, Acta privata Nr. 404.

Brevet er udstedt til »h. Johan Laxman archieepiscop i Lund« og maa saaledes være senest af 1443; det staar efter sit Indhold i Forbindelse med, men kan ikke antages for identisk med 1. Række Nr. 7323. — Jfr. 2. Række 1. Bd. S. 409.

Marts 14. Se 2563.

Marts 19. Jw heren Clawesse byscop tho Sleswiick don wy kerksworen, olderlude unde menen inwonere unde kerspellude tho Brekelyng^h wytlik, dat wy myt rade des erlyken heren Syuerdes Smyter unses kerkheren allene umme de leue Godes unde juwer gnade bede wyllen hebben anghezeen de redelycheyt, tuchte unde erlyk leuent des beschedenen scolres Nicolawes Rigghelssone wysers desses unses breues, dar he uns ane pryset ys, unde vorlenen ene Unser vrowen altår in unser kerken tho Brekelynghe myt allen renthen underynghe, dat nu vor myddelst vryger uplatynghe des ersamen heren Hinrik Hazen leddich ys, dar uns [unde] unsen nakomelyng^hen de leenwar ane beholden ys na older bezytthynghe, myt zodaner onderschede, dat he ziik in desser vasten tho prester scal wygen laten unde suluen personalyken zytte by deme altare unde holde myssen, zo em God de gnade gunneth, na juwer gnade anzetthynghe in der fundacien, darup ghemaket ys. Worumme bydde wy juwe gnade den Nicolaum antwardenne, gy ene tho deme altare unde uppe de renthe dartho gheuen instedeghen unde tho prester wygen wyllen, dat he ene bedderue man werde unde Gode denen moghe; dat lön van Gode tho nemende unde unsen steden plychtighen denst, wor wi konen unde moghen. Unses kerspels inghesegel myt deme inghesegel unses kerkheren. Gheuen tho Brekelyng an deme zondaghe judica me Deus.

Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Bisp^s Arkiv; ÆA. V. 488 (RA.). LDipl.

[2567

Marts 25. Tingsvidne af Tøryl H., givet Jachim Hardhenbergh, at Rooskæær og Kærsgordh var Drost Lauris rette Gods.

Perg. [med 7 Segl]. Joachim Hardenbergs Arkiv (RA.). *Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 117.* [2568]

Marts 27. Eggert Frille meddeler Rigsraadet, at han ikke tør benytte det modtagne Lejde, men er villig til at underkaste sig Dom af Kongens Broder Gert m. fl., og skriver om sit Forhold til Tranekier.

[Orig.] Papir med Eggert Frilles Haand, med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Flxiii 3 (*sigillum eggardi triftierni*). Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Lütken, Langeland S. 559.* [2569]

Marts 28. Pether Jeipß, Biskop Jenses Officialis i Aars¹. Michel Jude Borger i Aars havde lovlig ladet stævne for os for Dom i Aars Cristiern Tygß, Jon Wlff, Oluff Jonß »burger« i Aars, Inge Oluffs, Heluff Cristierns og Gyde Madpilts ibid. at sige Ret og »sanne« om Trætte, som ham og Jes Byørnß ibid. imellem er om et Stykke Jord liggende paa Broberg norden næst Jep Rødsens Hus. Da bad de forskrevne Dannemænd og Dannekvinder dem saa Gud hjælpe og den hellige Læst, at de vilde sige det sandeste, de vidste; da vidnede de, at dem vitterligt var, at M. J. købte forskrevne Jord paa Brobergh i Aars af Pether Grøn, hvis Sjæl Gud have, og fornøjede ham for Jorden Penge og fuldt Værd. Item vidnede de, at M. J. har haft Jorden ukæret i 18 og 20 Aar og mere før nu 2 Aar, Jes Byørnß gav Kære paa den. At saa gik for os for et siddende Dom i Aarsgard, vidner vi med vort officialatus Indsegl med hæderlig og beskeden Mænds, som med os paa Dom sad, som er Hr. Niels Trvgelsens² perpetuus vicarius i Aars, Hr. Awe Jensen Præst, Tygy Kalff⁴ V., Cristern Tygß Borger i Aars og Seueren Knutzßs i Grundfør. Datum Arusie fer. 3. post dnicam. palmarum.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 728, jfr. 744; 2. G. 756* (Niels Trvgelsen); 4. Flxvi 5. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). [2570

a) RA. Reg. 60 S. 267.

Apr. 5. »Borremester«, Raad og Menighed i Høringh. Onsd. efter Paaske var for os og menige Bygdemænd paa Wendelbo Bygdeting i Hiøringh hæderlig og velbyrdig Jomfru Inghe Berigsdatter med hendes Venners Raad, som skødede Hr. Per Bongh Sognepræst i Hiøringh paa Guds Legems Alters Vegne i s. Katerine Kirke i Høringh al hendes Arv og Rettighed, som hun havde i Crustrvplvndh og i alt andet Gods, med Vilkaar, at Inghe Berigsdatter skulde have Klæde og Føde, saa længe hun »gadh leuith«, af Hr. Per Bongh eller hans Efterkommere Sognepræster; og

naar hun afgik, skulde der bedes i alle Messer og alle gudelige Tjenester, som stiftet er for Alteret, til evig Tid for hendes og hendes Faders Sjæl. Med vor Bys¹ Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap*⁴ V. 27 øverst afbildede. Senere til Mourids Nielsson Gyldenstjernes ell. hans Arvingers Arkiv(?) (RA.). LDipl. [2571

Apr. 5 (Aar?). Per Lasß Sognepræst »ath« Wysthe Kirke, Lodwigh Clausß V., Jep Tosthenß og Esbern Knudß. Fer. 4. infra oct. pasce for os og flere gode Mænd »ath« Wysthe Kirke fik hæderlig og »welbørdeligh« Md. Hr. Johan Wandehaghen Ærkedegñ i Ribæ et Sognevidne af 12 Dannemænd: Nis Lasß i Fardrvp, Nis Frilloffß, Jes Knudß, Wyllæ Nielß, Æsbern Knudß, Anders Tomeß, Anders Lasß, Pedher Tomeß, Nis Tygisß, Mates Tomesß, Nis Tomesß og Anders Jensß; hvilke vidnede, at de ej vidste eller havde hørt, at nogen udgav til Leje af den Jord^a, hvilken Nis Anderß i samme Sogn bruger paa s. Johannis Klosters Vegne i Rybe, »medher« end 6 Skill. monete currentis, førend Hr. Claws Cristernsß og Fru Cristinæ hans Søster var afgangne; siden forøgedes Skylden paatrængt af s. Johannis Forstander at besvære begges deres Jord, som uadskillelig findes, ej »tyll kallet forneffnde frwæ Cristinæ^b retthe arwinghe«, hvilket er ofte lastet paa Sognestævne i samme Sogn. Item vidnede de, at de ej vidste eller kunde spørge belejlig Adskillelse mellem Fru Cristine »arwingh« og s. Johannis Klosters Forstander i Ribe paa deres Jord med Skelsten eller andre lovlige og mærkelige Tegn, hvilket Hr. Johan adspurgte og begærede^c at undervises udi. Med vore Indsegl. Sub anno mcccclix[!]^d die et loco quibus supra.

Perg. med 4 Segl: 1. I Sigilfeltet Brystbillede af en Mand; 2. Skjold, hvori en Skraabjælke; 3. Udslidt; 4. Bomærke. Senere (jfr. 1498 Marts 29) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 329* (RA. 1459 Marts 28). [2572

^a En Paaskrift bagpaa fra Begyndelsen af 16. Aarh. tilføjer: in Vistet. ^b Orig.: Cristriinæ. ^c Orig.: begerende. ^d En Paaskrift bagpaa fra 18. Aarh. (mulig af Grønlund) har: »skal vær 1469«; en Registratur af Grønlund over Ribe Stiftskiste (i Ny kgl. Saml. fol. 495 d) opfører nærværende Brev under Nr. 79 med Tilføjelset: »1359 er falsk Aarstal, skal være 1459 eller rettere 1469«. Johan van Hafn blev først Ærkedegñ 1466 (*Acta pontif. Dan. III. 336*; jfr. *Lindbæk, Pavernes Forh. til Danm. S. 243*).

Apr. 7. Kemerere unde gantzen sworn des landes Vemerren. Vor uns heft Henneke Johanssøn de junghe, to der Lemmekenhauene myt uns uppe Vemerren wonafftich, des bekant, wo dat he myt vulbord Anneken zyner husfrouwen unde syner eruen hebbe vorkofft her Marquarde Boekmast, nu kerkheren tor Borch unde deme vicario tor tiid wesende to s. Nicolaus altare in der kerken, dar de kerkhere unde alle zyne nakomelinghen

kerkheren leenheren to zyn, vor 37¹/₂ mr. lubescher pennynghen, de de kerkhere van der vicarie weghe desseme Henneke Johanssøn, alze he vor uns bekande, betalet hefft in eyneme summen pennynghen, unde in syne nutticheyt ghekomen zyn, 3 mr. lubescher pennynghen yarliker rente in den achtedaghen des festes paschen bynnen Lubeke to betalende ute zyneme nabescreuen ackkere uppe Ouenbur velde lygghe alze 6 schepezåd in der ziiden grunt unde 2 drometzåd uppe deme wester slaghe; 5 schepezåd darby to unde 15 schepezåd in deme kortten slaghe unde 6 schepezåd uppe deme oster velde; 6 schepezåd uppe deme Borneken slaghe; 4 schepezåd dar harde by unde 3 schepezåd uppe deme suluen slaghe unde 7 schepezåd uppe deme korten slaghe. Welkere ackkere ys vrygh unde unuorpanDET ane der heren pacht, alze dat de erffbesetene wollouenwerdighen manne Hinrick Johanssøn unde Peter Johanssøn to Ouendorppe wonaftich vor uns hebben waerghemaked; unde Henneke Johanssøn schal den acker van der herschopp weghe unde in allen dynghe gantz vrygh holden. Were ouer, dat Henneke Johanssøn de rente to rechten tiiden nicht betalede, so schal he syck myt deme ackkere nicht mere bewaren, men her Marquard Boekmâst unde vicarii to der vicarie moghen den ackkere bruken, vorhuren, vorkopen effte vorsetten to der vicarie nutticheyt. Yodoch hefft her Marquard Boekmast toghe-laten, dat alle de wiile Henneke Johanssøn de rente, alze vorge-screuen steyt, betalet, mach den[!] acker, wen he wil, in den achtedaghen des festes paschen wedderkopen vor 37¹/₂ mr. pennynghen, alze to der tiid bynnen Lubeke ghenghe zynt, myt der plichtighen rente an guden guldenen unde grouen zuluerpennynghen in eyneme summen to betalende, unde den wedderkôpp eyn halff yâr toforen to vorkundighende. Alle desse stücke hefft Henneke Johanssøn in unser yeghenwardicheyt gheloued deme kerkheren unde allen vicariis to s. Nicolauß altare in s. Marien Magdalenen kerken tor Borch stede to holdende. Des landes Vemerenghe inghezeghel umme Henneke Johanssøn bedewilligen des vry. . . . na Ambrosius daghe.

Perg. [med 1 Segl]. Burg Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 72). [2573

Apr. 13. Reg. 4348. [Orig. Senere (jfr. 1479 Sept. 1) til Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 297. Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Thott 4 to 1575 S. 604. Hofman, *Fundationer* X. 184. [2574

Apr. 15. Jeg Jerik Timsß paa Engelsthalm V. har med min Husfru Heleuigæ hendes Villie gjort et Skifte med hæderlig og velbyrdig Md. Lawe Brok af Estrvp og Høvedsmand paa Koldingh med en af mine Gaarde i Hal H. i Faxyngh S. i Faxingh By, som skylder aarlig $\frac{1}{2}$ Øre Korn og 1 »skypæ« Smør; den Gaard skal Lawe Brok nyde til everdelig Eje. Item skal jeg have igen til Vederlæggelse et øde Byggested i Thørel H. i Nørup S. og Gilleballe Mark, som er den femte Del over al Gilleballe Mark; item 1 Gaard i Nørwongss H. i Hornstrvp S. i Nedher Hornstrvp (Claus Sudher, 1 Pd. Korn); med saadan »wndherskeningh«, at jeg skal have den Gaard i Nedher Hornstrvp fri i 8 Aar nu næst efter kommende, og siden skal Jerik Tymsß give Fru Erme-gardh, Jes Jepsß Efterlever, 1 Ørte Korn hvert Aar, og Jerik Tymsß skal nyde det forskrevne øde Gods og Gaard til everdelig Eje. Medb. af andre Dannemænd Hr. Hanss[?] Nielsß Kapellan til Nørvp Kirke, Niels Cresthensß paa Koldingh, Cristern Persß af Ogsuigh, Nis Persß Foged i Thøril H. og Ebbe Persß i Lymæ og Mowenss Scriffuer i Gadbere. Datum in sab. post dnicam. quasi modo geniti.

Perg. med [7] Segl: 2. I Sigilfeltet Bogstavet I; 6. Bomærke. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. (*Reg. *6713.*) [2575]

Apr. 16. Kongen befuldmægtiger Ærkebisp Thwæ i Lwnd og Jens Brostorp Provst i Dalby til sammen med andre at dømme mellem Kanniken Mester Laurens og Vikaren Arald i Lwnd om en Gaard.

Papir med ubetydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 79. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 111.* [2576]

Apr. 17. Eggert Frille meddeler Rigsraadet, at han ikke tør benytte det ham af hans Broder Jahan overbragte Lejdebrev fra Kongen, da han anser den deri fastsatte Tid for for kort.

Papir (utvivlsomt aldrig afgaaet Orig.), skrevet med Eggert Frilles Haand og med Spor af 1 brevlukkende Segl. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 67.* [2577]

— Twæ Nielsß, Claus Seglære, Beynt Moghensß »burghe-mestere« i Helsingburgh, Is Smedh Byfoged sstds., Anders Hemmerlyn, Hanss Seglære, Lasse Persß, Is Henckilsß og Jacob Sandher. Mand. efter dnicam. misericordia dni. paa vort Byting i Helsingburgh skødede beskeden Md. Niels Skriffuere vor Medborger til hæderlig og »welborligh« Md. Hr. Johan Oxe R. den Gaard, som Is Jonsß boede i, paa Hr. Knwdh Trvidsß

Vegne med det Skødebrev, som fornævnte Gaard var Hr. Knwdh skødet tilforn med [c: 2430]. Item skøder vi med Almuens Samtykke nogen føje Bys Jord derefter, som han nu sit Gærde paa sat har, i Nordost ved fornævnte Gaard liggende. Item beviste Hr. Johan med Dannemænd samme Tid, hvorledes beskeden Md. vor Medborger Oghe Clawsß havde undt ham nogen føje Jordmon, efter som han og nu sit Gærde oprejst har, i Sydost ved fornævnte Gaard liggende. Med vor Bys Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 1 Segl]; ved Seglremmen forbundet med 2430. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). — Hertil 2430. [2578

Apr. 18. Reg. *6714. Perg. med 1 Segl: K. 78. Antvorskov Kl. Arkiv^a; senere (formentlig c. 1550-1600) overført til Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 212.* [2579

^a) En ikke meget yngre Paaskrift bagpaa er skreven med en Haand, der ligner Haanden i Paaskrifter paa andre Antvorskov-Breve; Brevet findes dog ikke i Antvorskov-Registraturen i *ÆA. IV*, som derimod S. 64 har et beslægtet Brev af 1476.

Apr. 19. Cristiern Konge. For Troskab og Tjeneste, som Hr. Eric Ottsßen R. vor Hofmester os og vort Rige gjort har, saa og for stor Kost og Tæring, som han i dette Krig haft har ydermere end andre for vort og Rigens Skyld, giver vi ham af den Hjælp, som bliver paalagt at udrede vor Datters »metgaffue« med til Skotland, al den Hjælp, som hans egne Tjenere udgive skal, ihvor han dem har i Danmarck; og naar han forskrevne Hjælp opbaaret har af hans egne Tjenere, lader vi ham og hans vornede og Tjenere kvitte for alt Krav om forskrevne Hjælp. Datum in castro nostro Haffnensi 4. fer. post dnicam. misericordia dni. nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 11).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 58. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 127.* (Reg. *6715.) [2580

^a—^a) Saaledes LDipl.

Apr. 20. Kongen paalægger dem, som er pligtige at udgive Bodeskud paa Falstherbodhe og Skanør samt anden Rente til Kanniken i Lwnd Mester Jons Kannikedømme, at gøre det.

[^aPapir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Lunde Kapitels Arkiv; anført Specifikation, Lunde Domkapitel Nr. 68 og SvRA. E 102 a, Sextern 12, Nr. 13; ^a1754 i Antikvitetsarkivet i Stockholm^a.] Afskr. af Brocman 1754: LDipl. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 112.* — Afskrifter fra 18. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B

IX. 1. 15; Uppsala UB., Haandskr. E 163 (2 Afskrifter; den ene: mellem S. 58 og 59; den anden: S. 68). [2581]

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 24. Reg. *6717. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Køngens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 7). *Dipl. Chr. I S. 213.* [2582]

C. Apr. 24. Reg. *6718. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 159.* [2583]

Apr. 27. »Et tingsvitne, som Ebby Persß foget i Hinste herret, Bertild Hørby, Nis Pouelsß, Pouell Nielsß i Rostrvp met flere danne-
men haifde utgiffuett aar efter Gudz byrd medlxix aff Henste herretz
ting torstdag nest efter Marci euangeliste dag, swo ludende, at viii
dannemen votne oc sagde paa troe oc sanden, at the soe oc hørde, at
sandmen aff samme herret ware then samme dag inden alle fire stocke
paa samme tingh oc kwndgørde theres toff oc fuldkommelig tillstoed,
at the ware paa Tostrvp marck oc swore Tostrvp kircke et øde gardsted
tiill oc met sin rette tofftesteed, som ligger vesten oc sønden fra thet
vesterst oc sønderste kirkehjørne, met all sin rettehed, agger oc eng,
skow oc marck over all Tostrvp marck.«

[^aVelbeseglet Perg.^a Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 338.*] Udtog anført
i Brev 1515 Jan. 20 (die Fabiani et Sebastiani) af Viborrig Snapslands-
ting; Jacob Hansß Officialis paa Biskop Erick Kaess af Viborrih[
s Vegne] fremlægger Breve af 1500 Okt. 9, 1504 Juli 24, 1499 Dec. 1, 1499
Dag? og nærværende Brev. Perg. med 3 Segl. Viborg Bisps Arkiv;
senere til Dalsgaard Godsarkiv (NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Pergaments-
breve 1473-1675). [2584]

a—a) Saaledes Udtoget.

Apr. 29. Staffen Cresthensß Foged paa Wlbore H.s Ting,
Erick Jwell, Simen Spendh »vebner«, Niss Skreddher, Per Oboo
»borigher« i Hostebro, Kresthen Kul[?], Kresthen Persß og Lass
Masß. Lörd. før Wolbore Dag paa forskrevne Ting fik hæderlig
og velbyrdig Md. Hr. Per Høg R. et Tingsvidne af 8[!] Danne-
mænd: Laess Kirdop, Kresthen Krat, Jess Iuersß, Per Iuersß,
Jess Persß, Tighii Huidh og Jep Andhersß; hvilke vidnede, at
de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at alle Sande-
mænd i forskrevne Herred kundgjorde deres Tog, som de havde
gjort efter vor naadige Herres Befaling mellem Fiiendh Mark,
Nesom og Husbe Mark: først fra Fjorden op med det Dige til
Fiiendh Kirkebro og saa østen om det »folstet« og saa ret syd-
vest ned gennem Klitten, som de gamle Skelsten havde standet,
og Kongens F[orstr]and saa vid og bred hos Fiiendhss grøne indtil
[Lun]dhzhollem, som hun er paa Kirkens og andre gode Mænds
Grund, [der] ligger paa baade Sider hos. Vore Indsegl. Datum
ut supra.

Perg. [med 8 Segl: 4.^a] Peder Høgs Arkiv; ^bsenere til Trudsholm Godsarkiv^b (RA. Peder Høgs Arkiv). — Anført (uden Datum) i Herredagsdom (1539) Juni 19 (5. fer. post Botulphi). RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 45 b; herefter: *Rosenvinge, Domme II. 106.* [2585

^a) Nævnt af Jon Mortensen som beskadiget i RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høeg. b—b) Jfr. RA. Reg. 73 i Fol., Ulvborg H. 33.

Maj 1. Ik Haje Mommenß inwonre to Husem vorkope mit vulbort alle der jennen, der ik darto behoeff hebbe, den erliken vramen mans olderluden unde vorstenderen des altares s. Ghertrud in der cappellen Unser vrouwen to Husem ên mr. lub. jarliker renthe in myneme huse belegen in der water reghe twisschen Detleff Hanß unde Ocke Petersß vor 15 mr. houetstoles in guder munte, alze to Lubeke unde Hamborch genge is, unde my de olderlude de 15 mr. lub. vornoget hebben; wilke ên mr. rente ik edder egher des huses scolen utgeuen alle jar uppe passchen. Doch hebbe ik my beholden enen wedderkop, wanner id my beqweme is, den wedderkop uppe winachten den vorstenderen to vorkundigende unde in den achtedagen in den paschen negest volgende scolen den olderluden unde deme prestere des altares wedder geuen de 15 mr. unde alle nastande rente an guder munte, als vorscreuen is. Ok laue ik dat hus nemende to vorkopende, sunder de jenne, de dat kofft, geue den vorstenderen unde deme prestere des altares enen besegelden breff alle artikele so to holdende, edder he utgheue den houetstol mit aller nastanden renthe. Myn inghesegel. Ghegeuen unde screuen ame dage Philippes unde Jacobes.

Perg. med 1 Segl: Forsiden mangler. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 7). [2586

Maj 2. *Reg. 4349**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 312.* — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Kiels UB., S. H. 605 Nr. 4. — Trykt paa Tysk: *Johann Petersen, Chronica der Lande zu Holsten (etc.; Franckfurt am Mayn 1557) S. cxlvi*; dansk Oversætt. herefter: *Hvitfeld V. 206, Fol. 928 L. 24.* [2587

Maj 3 ell. Sept. 14. (*Reg. * 6722.*) Er 1741.

Maj 4. Kongen meddeler Hansestædernes Raadssendebud i Lubeke og Raadet sstds., hvorledes han 2 Gange har givet Eggerd Frille Lejde til en Sammenkomst, uden at denne har villet benytte Lejdet.

[A. Orig.] Aa. Samtidig Afskr. paa Papir: Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver I. 37.* — Ab. Samtidig Afskr. paa Papir: Eggert Frilles Arkiv (RA.). Varianter meddelte paa det under Aa anførte Sted. [2588

Maj 8. Ærkebisp Twæ af Lund m. fl. forliger en Trætte om en Gaard i s. Nicholai Sogn i Lund mellem Laurens Anderssøn Kannik i

Lund som Indehaver af et Alter i Domkirken og en perpetuus vicarius sstds.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 29; 2. G. 176; 3. G. 680. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 113.* [2589]

Maj 8. »I et dylikt bref^a af år 1469 måndag næst før himmelfard næmnes Peder Michelson underfogeth i Malmøe och samme rådmen, sam næmnes i bref af 1470 undantagende Herman Horn^b, och säges här, at the woro församlade på bytinget innen fyre stocke. Herman Horns sigil^c är sådant: *d.*^e

[Orig.] Udtog med Lagerbrings Haand: Lunds UB., Haandskr. H c 4to 109. [2590]

a) *c*: som 1785. b) Her sigtes til et Brev af 1470 Juni 25 (*c*: 1471 Juli 1), og Meningen maa være, at Herman Horn nævnes i Brevet af 1469, men ikke i det af 1470 (*c*: 1471). c) I Udtoget er over »sigil« skrevet Ordet »wapen«. d) Her skitseres et Skjold, hvori et Horn.

Maj 10. Eggert Vrille forsvarer sig i Brev til Hansestædernes Raadssendebud i Lubeke og til Raadet sstds. over for den af Kongen givne Fremstilling af sit og Eggerts Mellemværende.

Koncept paa Papir. Eggert Frilles Arkiv (RA.). *Missiver II. 69.* [2591]

— Borgemestre og Raadmænd i Lubeke tilskriver Hr. Ake Axelssen angaaende hans Mellemværende med Hr. Hermen Reyneman.

Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 71.* — Trykt efter Koncept i Lübeck: *UB. der Stadt Lübeck XI. 470.* [2592]

— Hynrick Castorp i Lubeke tilskriver Hr. Aken Axselsoen om dennes Klage over Hermen Reyneman.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 73.* [2593]

Maj 11. Vi Cristiern Konge stadfæster dette vort Brev lydende paa en vor og Kronens øde Mark Buskmark i Thørstinge H. i Føwlinge S. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi die ascens. dni. nostro sub signeto.

Perg. [med 1 Segl]; ved Seglremmen forbundet med 898. Senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 28* (RA. Privatark., kronolog. Række 1458 Okt. 19). [2594]

Maj 13. Kirstinæ, Jep Henricson i Tordorp's Enke, giver efter sin afdøde Broder Dekanen i Lund Truith Hases yderste Villie 3 Gaarde til et Alter i Domkirken i Lund mod Gudstjeneste.

Perg. [med 3 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 114.* [2595]

Maj 18. Grev Gerdt af Oldenborg fastsætter den Afgift, som Boo Petersen og hans Søn Jesse Boyessen i deres Livstid skal give af en Gaard »tho« Hoyern.

[Orig. a »sine sigillo« a.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 11 a, jfr. 3 a. *Rolfs, Gesch. des Kirchspiels u. Fleckens Hoyer S. 448.* [2596]

a—a) Saaledes Afskriften Bl. 3 a.

Maj 19. *Reg. 4350**. Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv; a senere formentlig ejet af Sandvig a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Terpæger, Ripæ S. 101; Missiver II. 74.* [2597]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Maj 20. (*Reg. *6730.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 189, Fol. 921 L. 17 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltning i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* — Trykt fuldstændig (efter Afskr. i British Museum; her med Datum Maj 28): *Rydberg III. 674* og *Norges gl. Love 2. R. II. I. 184.* [2598]

Maj 24. Kongen indfører Landsdommer Pether Hinrichson i Jordegods.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv?] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 405. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 115.* — Et andet Udtog lyder: »Kongh Christians breef dat. 1469 anlangende een stambningh, som h. Arild negligerade; då blef Petter Hinrickson gifwet inforsell till 6 gardar, som war i Skiperslöf, Ysgramdorp, Swenstorp, Bierneholt, Mandale och een gard i Waster Wram.« SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 123. — Et tredje Udtog med Aar, men uden Dag: Sstds. Sextern 21, Nr. 296 (jfr. *Weibull, anf. St.*). [2599]

— Jeg Karinæ Nielsdotther tilstander fuldkommelig det Ejendomsbrev [c: 2559], som jeg tilforn givet har hæderlig og »welborligh« Md. Hr. Johan Oxen paa Belthebiergh gordh og alt mit Arvegods, som jeg friest i Skone arvet havde; og kendes jeg mig ingen anden at have solgt fornævnte Gaard og Gods uden ham efter de Breves Lydelse, som han af mig tilforn har. Medb. af hæderlige og »welborlige« Mænd Hr. Niels Ericss², Hr. Korrewidz, Hr. Jenss Dwæ, Hr. Axel Bradhe⁶ RR., Eric Bille af Sanne og Eric Matsß a. w. Datum Haffnis fer. 4. pentecostes.

Perg. med [9!] Segl: 1. Forsiden mangler; [2. Gxvi 18 (Gyldenstjerne)^a]; 3. Forsiden mangler; 6. Lii 4 (*s axfel perxon ritter*); 7-8. Forsiderne mangler. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; b senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^b (AM. IV. 20). [2600]

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Gyldenstjerne. b—b) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Maj 25. Cristern Konge. Vi lejder Hr. Eggert Frille fri at være paa hans Rejse at komme til os hid til Kiøpenhaffn eller, hvor han til os kommende vorder, og fri hos os at blive at forhandle hans Ærinde, om han med os fordrages kan. Kan

han ikke med os forliges, skal han dog være fri at komme i hans Behold igen uden al Hinder for os og alle de, som for vor Skyld skal gøre og lade. Datum in castro nostro Haffnensi 5. fer. ante dnicam. trinitatis nostro sub secreto.

[*a*Perg. med Kongens Sekret.*a* Eggert Frilles Arkiv.] Vidisse 1469
Juni 2. LDipl. [2601

a—a) Saaledes Vidissen.

Maj 27. Elitze Eskyldsdotther¹. For Villie og Kærlighed er jeg saa til ens vorden med hæderlig og »welborligh« Kvinde Fru Birettæ min Søster om al Krav og Regnskab, som os imellem var, synderlig om 400 Lod Sølv, hvilke jeg har undt hende paa 200 libs Mk., som jeg har hendes aabne beseglede Brev paa; thi lader jeg fornævnte Fru Birettæ Bondesdotter kvit for ydermere Krav; og hvis Breve eller Skrifter som jeg har eller findes kan i mit Værge, kynder jeg døde at være, som Fru Birettæ paarørende er, uden det Brev, som hun mig nu sidst gav paa fornævnte 200 Mk. Medb. af hæderlige og »welborlige« Mænd Hr. Pether Howenskyldh, Hr. Eric Oges³ RR., Niels Brade og Axel Ols⁵ a. w. Datum Haffnis sabb. 4 temporum ante dnicam. trinitatis.

Perg. med [5] Segl: 1. Gxxvi 5 (Hegle); 2. Udslidt; 3. Lxviii 44 (Thott); 5. Skjold, hvori et Ben. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. IV. 21). [2602

Maj 28. (*Reg. *6734.*) Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 190, Fol. 921 L. 6 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. *W. Christensen, Dansk Statsforvaltn. i det 15. Årh. S. 125* og Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531*. [2603

Maj 29. Jes Kogge¹ Byfoged i Slauelse, Clemen Griis², Geriche Hans³ »burgemestere«, Hans Ørn, Hemming Grydestøbere⁵, Pædher Torkils³ Raadmænd og Gerleff Hennickes³ Borger sstds. Mand. før Guds Legems Dag paa vort Byting i Slauelse hørte vi og saa', at beskedne Mænd Jwrien Hans³ i Lorup med sin Broder Hennicke, som kaldes Ringelbergh, overværende velbyrdig Md. Niels Griis a. w., der Værge den Tid var, at de endrægtelig bekendte, at de havde tilforn inden 4 Tingstokke skødet og solgt beskeden Md. Morthen Skynnere Borger i Slauelse et Haverum liggende i Slauelse vesten ved Vor Frue Kirkegaard og sønden næst ved Vor Frue Kirkes Badstuegaard, som holder efter Siælantz Klædealnetal 54 Alen og 1 Kvarter fra Gaden op i Haven paa Længden, paa den østre Ende næst ud til Gaden 25 Alen og 1/2 Kvarter, paa den vestre Ende op i Haven paa Bredden 17 1/2 Alen og 1 Kvarter. Og kendtes J. H.

sig med sin Husfrue og hans Broder Henicke fuldt op at have baaret af M. S. for Haverummet. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke i Skjold, hvorover $\frac{1}{2}$ Pelikan med udbredte Vinger; 3. Bomærke (*sigillom gert hans*); 5. Bomærke (*sigillom hemtig p.....*); 6-7. Bomærker. Senere (jfr. 1482 Okt. 21 og 1510 Maj 6) til Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv; ^a endnu senere utvivlsomt til Knud Ruds Arkiv^a (RA. Slagelse (Tillæg)). LDipl. (ufuldstændig). [2604

a—a) Jfr. *Vedel Simonsen, Ruderne I. 123.*

Maj 31. Jeg Elitze Jenssedotter¹, Hr. Jeip Lunges R.s Efterleverske, giver med mine Venners Samtykke til Clare Kloster i Roskilde en min Gaard i Ræyenstrop i Gwnnersløff S. i Flackæbergs H. (1 Pd. Byg, 1 Ørtug Rug, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Hø[n]s og Svin, naar Olden er, og Arbejde om Høsten) med alle de Breve, som derpaa lyder; hvilken Gaard min Husbonde købte af Henrick Ostredsß [*p: 1. Række Nr. 7596-97, 7689*]. Og denne Gaard giver jeg til fornævnte Kloster med velbyrdig Jomfru Boill Henrickzdotter med Vilkaar, at Abbatissa skal have selv fornævnte Gods i Forsvar til de Jomfruers Nytte, som i fornævnte Kloster er, og ej nogen Foged eller Embedsmænd, som Kloster har i Forsvar, sig der noget med at bevare, og skal Boill nyde den ene Ørtug Korn saa længe, som hun lever. Medb. af flere gode Mænd Doktor Cristoffer Provst i Roskilde², Hr. Olleff Lwnghe³ R., Henrick Daa⁴ i Kelstrop, Boo Jensß Borgemester i Roskilde, Henrick Boenskill Borgemester sstds. Datum die vig. corporis Cristi.

Perg. med [5!] Segl: 1. Lxxii 47 (Finkenov); 2. G. 196; 3. Fxvii 22; 4. Lxlix 30. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 583* (AM. LXII. 18). [2605

Juni 1. Die corporis Cristi var vi Axel Lauisß R. i Claxholm, Cecilie Owisdothor i Egedhæ, Annæ Nielsædothor i Torsterop paa mine Børns Vegne »minæ kære swowræ owærværælsæ« Hr. Axæl Bradhæ, Erik Tømmæß og flere vore fælles Venner paa et Tokkeskifte om det Gods, der ligger til Egedhæ, Egedhæ goordh med sin Tilliggelse undtaget, in Hafnea in s. Petri Kirke; da skiftedes Godset i 4 Dele. Da er dette den første Del: i Faxæ Jep Jepß, 2 Skill. Grot; Boo Aræßß, 3 Skill. Grot; i Axelhowet Per Hæmmingß, 1 Skill. Grot, 1 lubsk Mk. »æruis pennig«, 1 Gaas, 2 Høns; Hans Clauisß, 1 Skill. Grot, 1 Mk. »æruis pænningh«, 1 Gaas, 2 Høns; Jes Maw, 1 lybsk Mk. baade for Arbejde og for Landgilde; i Mwsæbølæ Hæmmingh Jenß, 4 Skill. Grot; i Lestrop Clauis Jenß, 1 Skill. Grot, 1 lybsk Mk. »æruis pennigh«,

1 Gaas, 2 Høns; Jes Olß, 1 Skill. Grot, 1 lybsk Mk. »æruis pænnigh«, 1 Gaas, 2 Høns; Oluff Morthenß, 2 Skill. Grot, 1 Mk. »æruis pænnigh«, 1 Gaas, 2 Høns; Hyllædhæ Gudmwn, 2 Skill. Grot, 1 Mk. »æruis pennigh«, 1 Gaas, 2 Høns; Thoderop lillæ Boo, 2¹/₂ Pd. Korn, 1 »quat...« Smør, 1 Bolsvin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Rodhæ Je. .wæl, 2 Pd. Korn, 1 Bolsvin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns, [2] Skill. Grot »æruis pænnigh«; Dalby Per. . . ., 1[?] Skill. Grot Landgilde, 1 Skill. Grot »æruis pænnigh«; Høsthen Jep Niælß, 3¹/₂ Pd. Korn, 1 lødig Mk., 1 Bolsvin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; i Boorop Andhers Dondæman, 2¹/₂ Pd. Korn, ¹/₂ Lam, 2 Høns, ¹/₂ Gaas; Jenstrop Jes Iuærß, 3 Pd. Byg, 1 Bolsvin, 1 Lam, 1 Gaas, 4 Høns; Thogerop Per Staffænß, 1 Pd. Korn, ¹/₂ Gaas, 2 Høns, ¹/₂ Svin, ¹/₂ Lam, 1 »quat...« Smør; Drwsdrop Jes Smedh, 1¹/₂ lybsk Mk.; Per Smedh, 1 Skill. Grot Landgilde, 2 Skill. Grot »æruis pænnigh«; Ollstrop Olwff Haræ, 1 »quat...« Smør; Viberop Morthen, 1 Skill. Grot; Adam, 1¹/₂[?] Pd. Korn; Hanns Perß, 2 Pd. Korn, 1 »quat...« Smør, ¹/₂ Bolsvin, ¹/₂ Lam, ¹/₂ Gaas, 2 Høns; øde Gods: Axælhowet Hans Clauisß 1 øde Jord, 4 Grot, 1 lybsk Mk.; Lestrop 3 øde Boliger, skylder hver 1 Skill. Grot og 1 lybsk Mk.; Thodhæro[p] 1 øde Gaard, skylder 1 Skill. Grot; i Drwsdrop 1 »quat...« Smør; i Wlsæ 1 øde Gaard, 1 Skill. Grot, 1 lybsk Mk. Hvad der er i alt Gods »skatthæ fææ«, Smør, »suldh hawer« eller i andre »udhgiffth«, der ej end er lagt i »thissæ skyfthæ«, deri opbære hver af sit Gods, som hver er i Del falden med sit Gods, til ydermere vorder imellem os skiftet. Hvad der er mere i nogen Del i dette Skifte, Korn, Penge eller andre Stykker, det er i Vederlag med andre Dele for deres ydermere Opbærelse. Datum *etc.*

Papir (udskaaren Skrift) uden Segl; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »En screfft mellum her Tygæ Lwniges børn och Cecillie Awes dather«. Torbern Bentssøn Billes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [2606

Juni 2. Borghermestere unde radmanne der stad Lubeke. De erbare unde gestrenghe her Eggert Frille ritter hefft uns getoged enen openen upp permynt gescreuen geleidesbreff mit des heren Cristierns koninges anhangenden secrete vorsegelt, den wii ledgantz ungecancelleret unde aller vordechnisse anich hebben befunden, ludende: 2601. Unser stad secrete. Gheuen ame vridage na des hilgen likammes daghe.

Perg. [med 1 Segl: Lübeck Bys^a]. Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. 1469 Maj 25. [2607

a) Nævnt af Gram i LDipl.

Juni 5. Per Torop Foged paa Heryghsteth Birketing, Jes Iverß² Præst i Hærighsted, Tomes Tvisß³, Oluff Jwdhe⁴ i Mordw, Per Jensß⁵ af Ørbek, Jes Smed⁶ i Kragælondh, Hans Kyllæ og Jep Dyghen. Mand. efter corpore(!) Cristi paa Tinge fik Hans Smedh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Henrik Smed i Mordw, Jes Matesß *ibid.*, Jes Scredher, Anders Persß, Oluff Symenß, Mates Nielsß af Raffvinughæ, Villum Hvithovet og Hans Michelsß; hvilke hørte og saa', at Jes Holm paa Herrigstedh Birketing skødede Hans Smedh sin Bondegaard, som »man kallæ« Kaa-holm, hvilken Jes Holm købte af sin Fader. Item kendes jeg Hans Smedh at have købt fornævnte Gaard og givet der Pending og Fæ for til fulde Nøje. Med »vorth inseh«. »Datum anno domini etc. loca[!] ut supra.«

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 569* (hvor Indehaveren dog urigtig kaldes Jes Jensøn); 3-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet 2 ved Stilkene forbundne Søblade. Senere til Arkivet paa Ravnholt. LDipl. [2608

Juni 15. Paven tillader, at Franciskanerklostret i Odense maa reformeres.

[Orig.] Nævnt ganske kort i Minoriterkrøniken: *SRD. V. 520 L. 5.* — Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. III. 418.* [2609

Juni 17. Iwen Brysche R. Landsdommer i Fywn, Pædher Howenskildh, Johan Rantzow, Johan Hwitkopp RR., Clawes Brysche V., Lasse Jensß Husfoged paa Nesbyhowith, Jeppe Jensß Herredsfoged i Othens H. og Per Mortensß Bymand i Othense. Paa Botulphi Dag paa Fynbo Landsting var en velbaaren Md. Clement Tyminesß af Rørbecks gardh V., som for Mageskifte skødede Hr. Knwt Thorstensß Prior i s. Hians Kloster i Othense disse Gaarde i Dagstorpp i Lunde H.: en Gaard (Hans Bertelsß, 8 Ørtug Korn, 1 Skp. Smør og 12 Skill. Penge), en Gaard (Per Jeippsß, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør og 1 Skill. Grote), en Gaard (Jess Tygsß, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør og 1 Skill. Grote), item et Bol, som Jeppe Skredder har stedt (1 Skp. Smør og 6 Skpr. Korn). Alle disse Gaarde og Gods tilbandt C. T. sig at hjemle Hr. K. T. og Forstandere og Konventsbrødre i s. Hians Kloster til Vederlægning for en Gaard i Wlffuersløff i Winnyng H. (Jess Michelsß), hvilken Gaard Hr. K. T. skødede C. T. paa fornævnte Ting og Dag. Item kendtes C. T. sig at have fanget fuld Vederlægning i Jordegods af Hr. K. T. og Konventsbrødre i fornævnte Kloster. Vore Indsegl. Datum etc.

Perg. [med 8 Segl]. Odense St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. V. 635*; endnu 1831 i »Stiftsarchivet« i Odense^a; 1901 ejet af W. O. V. Dinesen († 1906 Jan. 24); nuværende Opbevaringssted ukendt. LDipl. [2610

a—a) *Pal.-Müller, Om St. Hans Kl. i Odense S. 18.*

Juni 17. Anne Jenssedotter, Hr. Olaff Axelß Efterleverske R. af Waløff. Jeg vederkender mig magtløs at gøre alle de Breve og Skrifter, som Hr. Axel Perß og Hr. Olaff Axelß min Husbond havde af Hr. Henningh Pwdbusch og af Fru Kierstine af Skerne paa Gæld eller Pant, hvilke Breve eller Skrifter være kunde imod Fru Elne, Hr. Henningh Pwdhbusches Datter af Syøgardh eller hendes Arvinger til Skade, hvilket om saa skete, da tilbinder jeg mig Fru Elne og hendes Arvinger at oprette den Skade, som hun eller hendes »arwingh« fanger for fornævnte Skrifter eller Breve. Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd Doktor Cristoffer Provst af Roskildh², Hr. Niels Jenß R. af Wolstrup, Hr. Biorn af Tybergh, Lydeke Grib⁵ af Risløff, Plow Thomß, Laurens Rode⁷ og Mester Henrick⁸ Raadmænd i Køghe. Datum die Botulphi.

Perg. med [8] Segl: 2. G. 196; 5. Bviii 4; 6-8. Bomærker (7. i Skjold); Paaskrift fra Begyndelsen af 16. Aarh.: »Paa fierdeparten thet godz, tyll Skiernæ liggher«. (AM. IV. 22.) [2611

Juni 23 ell. 24. *Reg. 4351.* Perg. med Notarmærke [og 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Hofman, Foundationer IV. 150.* [2612

Juni 24. Olof Ollson kaldet Hillebrand Kannik i Lund sælger Pätter Nillson Smid Borger i Lund en Gaard sstds.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 406. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 115.* [2613

Juni 27. Pether Kwedall^a Foged paa Fiel H.s Ting, Nis Kooss R. og Landsdommer i Nørjwllandh, Hr. Eskil Jenß Sognepræst i Høxløff, Jep Puzell, Brasse Laureß VV., Laass Jepß Raadmand i Wyborre, Pether Sorth i Seby, Per Nelsß i Gamelstrup, Thomes Brødh og Jes Perß i Okier^b. Tirsd. før Pethris^c og Pouel Dag paa Fiel H.s Ting fik Hr. Tøgher Perß Sognepræst i Skywe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Trouelss Ibß i Swenstrop, Per Nielsß *ibid.*, Somer i Kwbdrop, Nis Riiss i Ilsø, Per Jenß i Søby, Per Marthenß i Østerorss, Nis Didß^d i Stodholm og Wyllas Lauerß i Søby; hvilke vidnede, at de hørte paa fornævnte Ting, at Sandemænd i Fiel H. kundgjorde den Tog, som de havde gjort paa Markeskel og Ager og Eng, som Skywe »kirky weyri« har der til krævet, først fra den Sten, som staar i Bylstrup Bæk, og ned ad den Bæk til Adeelloo og

saa op med den Bæk østen om Bilstrup og midt ad den Kær sønden op, saa til (e »jen høw« e), som kaldes Hawgoorhøw^f; der svor de Markeskel mellem Købingh Mark og Bilstrup Bæk; fremdeles en Eng, som ligger norden ved Bilstrup Bæk, som er 12 Skaar Eng, og en Ager, ligger norden ved Gamelgordh næst sønden ved en Ager, som Skywe Kirke har i Værge, og den Eng ned til Adelloo, saa bred som den Ager er oven til. Det fornævnte svor de til Skiwe Kirke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. Perg.^g med 10 Segl^h. Skive Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. af Søren Abildgaard: LDipl. — Ab. Afskr. af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. — Ac. Afskr. af Chr. Brandt: Kall 4to 378. [2614

a) Ab: Kurdall; Ac: Kvr dall. b) Ac: Ofuer. c) Ab, Ac: Pethers. d) Ab: Dideriksen. e—e) Saaledes Ac; Aa: Jeyhøw; Ab: »en høw«. f) Ab: Habergaardhøw. g) Saaledes Ab. h) Ac: »10 Segl har hængt herunder«.

Juni 27. Axel Boddhe Landsdommer i Langland, Hans Jenß af Egelycke, Oløff Jenß og Mates Jonß af Skoesgarg. Tirsd. efter s. Hans bapt. Dag, da vi sammen var i Syndre Liwnigelse, som Kong Cristiern os tilskrev med sit aabne Brev, at vi skulde forstævne Henning Wolkindørp og Syndre Liwnigelse Mænd om Trætte, de havde sammen paa Skov og Mark i alt Syndre Liwnigelse Fang, da funde vi for Rette, at Syndre Liwnigelse Mænd skulde tilstede Henning Wolkindørp Reb, Raft og ret Maal efter hans aabne Brevs Lydelse; item at Syndre Liwnigelse Mænd skulde »kesse« Mænd, der skal rebe, rafte og maale, og H. W. skulde »kesse« Mænd, der skal rebe, rafte og skille dem ad med Rette. Da var Henning Mænd og vilde rebe [og] rafte med Syndre Liwnigelse Mænd; da vilde Syndre Liwni

.....

2 Perg.-Brudstykker (hele Slutningen mangler), tidligere brugte som Hæfteremme om Odense Lens Regnskab 1639-40. Henning Valkendorfs Arkiv (RA.). [2615

Juni 29. Jeg Ynger Byllesdather¹ i Anworskaff oplader frit alt det Gods, som jeg hertil i Leje har haft af s. Karinæ Alter i Roskilde, i saa Maade at de, som nu paa fornævnte Alters Gods boer, skal ingen tjene eller svare uden, hvilken Danne- mand som ret Ejer er eller vorder til s. Karinæ Alter. Datum Anworskowff die Petri et Pauli. [Sig.] meum.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxx 15 ([s i]gger heffbierns doter (?)). Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 4). LDipl. [2616

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Juli 3. Jes Matß Foged paa Gerleff H.s Ting, Lawe Keldß² af Stangrom V., Ythi Jenß af Wiistrop, Mikil Bunde *ibid.*, Jes Jepß af Demstrop, Las Pouelß af Westerskow, Anders Sommerß af Stangrom, Nis Mwnderß af Aystrop. Mand. efter Vor Frue Dag visitac. paa Gerleff H.s Ting fik velbyrdig Md. Oluff Mortenß af Ræffsnes V. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Yty Jenß af Winstrop, Mikil Bunde *ibid.*, Per Bunde, Nis Bay, Anders Skræderæ, Nis Nist i Klaptrop, Mauens Hugger af Seem og Anders Pouelß af Wtbynedher; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa Gerleff H.s Ting 2 skellige Dannemænd Lawe Keldß og Mauens Kolde VV.; de vidnede, at de hørte og saa', at O. M. gjorde Lovhævd, som ham var tilfunden af Fogeden og andre gode Herredsmænd, og gav Lov med gode Riddermændsmænd og »aktæ« Bønder og ind til sig »worde« og til sin Moder og sin Morbroder Ottæ Pouelß Trediedelen af al Lystrop Mark, hvilket deres rette Arvegods var, og al den Del, som han og de i Væрге havde paa Aystrop Mark, som er en Trediedelen af al den Jord, som kaldes Lystrop Jord paa Aystrop Mark, hvilken Del de da i Væрге havde og deres »forælderne« før dem, som deres rette Arvegods var. Og mælte de gode Mænd hans Lov stadig, til hun fældes med Bisp og Bygdemænd. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt; 2. Llx 5; 3-6. Utydelige; 8. Utydeligt Brudst. (RA. Refsnæs Godsarkiv.) [2617]

Juli 7. *Reg. *6743.* [A. Orig. Slagelse Smedelavs Arkiv.] Aa. Afskrifter fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 58 a (Afskriften her atter overstreget) og Bl. 64 b. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 162.* — Aaa. Afskrifter efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 157 og 173. [2618]

Juli 10. Siffwrth Jænsß¹ Foged i Nør H., Jæppe Aawesß² i Ømerløff, Jon Pethersß³ i Sangstrvp, Mattes Smedh i Rimssiø, Pether Swensß i Vigerssløff og Lawe Friies⁶ sstds. Knwths Dag Konge paa Nør H. Diwrs Ting fik en hæderlig Md. og velbyrdig Erich Bildlæ et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jæppe Aawesß i Ømerløwe, Pether Swensß i Vigerssløff, Pether Kydh og Mattes Kydh sstds., Jon Pethersß i Sangstrvp, Henrik Thordsß i Voldby, Stygh Jænsß i Nimthoffth og Nisse Pethersß i Skindbiergh; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Gerildh Kær og Gerildh Mark er ret fælles Skov og fælles Mark til Gerildh og til Stokkebro og til Brinstrop gaardh. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med 6 Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. I Sigilfeltet en Plov; 3-5. Bomærker; 6. Bomærke (*..æwe ienff..*). Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [2619]

Juli 24. *Reg. *6747.* Perg. med 1 Segl: Kong Jacob III.s med Kontrasegl. Kongens Arkiv (RA. A 2, Christiern I.s Datter Margrethe). *Dipl. Chr. I S. 214; Rydberg III. 675; Norges gl. Love 2. R. II. I. 188.* [2620]

Aug. 3. Jeg Iwen Jeips¹ a. w. vederkender mig skyldig at være velbaaren Md. Hr. Jeip Jens² R. i Sandbygarth 10 lødige Mk., som i Sieland er gænge, betaleskullende inden Martens Dag. Betales de ham ej inden forskrevne Tid, pantsætter jeg ham 2 mine Gaarde i Skællenst^w[edh] med min Hustru Benedicte Pethersdaters Samtykke, hvilke i boer Atzer G.... og Niels B[rod]hers³ (hver 1 Fjerdings Smør og 1 Skill. Grot med andre Smaaredsler) med saa Skel, at Hr. J. J. skal have Gaardene i sit brugelige Pant og op at bære Landgilde, saa længe Godset afløses ham for de 10 lødige Mk. Og derpaa skal dette Aars Landgilde staa paa Stavne til Mortens Dag næstkommende, om jeg kan fri det; kan jeg ikke fri det og betale de 10 lødige Mk. desforinden, skal Landgildet følge Pantet. Og naar Godset skal igenløses, skal det kyndes paa Miærløse H.s Ting 2 Ting før Midsommersdag og 1 Ting derefter, og Løsningsdagen skal være Mortens Dag derefter. Afvindes Godset Hr. J. J., tilbinder jeg mig ham 2 andre [Gaarde] saa gode af Rente og saa vel »beleighighe« efter hans egen Nøje at vederlægge inden 6 Uger derefter. Sig. meum cum sig. nobilium virr. Henrici Meghens-torp legislatoris terre Sielandie, Cristoffori Johannis in Søerop, Erics Johannis³ in Wininge et Jacobi Lalæ in Ass AA. Datum in Sandby fer. 5. post diem ad vincula Petri.

Perg. med [5] Segl: 1. Li 19 (Vognsen af Røghave); 3. Clxiv 10 (Dyre) (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Jep Jenssøn Sparres Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2621]

Aug. 7. Anders Jwdhe¹ Herredsfoged paa Vras H.s Ting, Suendh Terbern² V., Mates Bruk³ i Klobore, Per Haul⁴, Cresthern Jen⁵ i Snede og Anders Stwd i Purwp. Mand. før Laurens Dag paa Vras H.s Ting fik Cresthern Jen⁵ i Flaarys et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Esbern Scredher i Thøring, Nis Strvb sstds., Seyman i Nortwygh, Jes Yp⁶ i Græptrop, Jon Las⁷ i Snede, Mons Hans⁸ i Gristrop, Jes Michels⁹ sstds. og Trogels i Klobore; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at den Gaard i Klabore, som Terkel Jen⁵ var, som Mates Koldh i

boede, med al hendes Tilliggelse, som han havde i Klobore S., lovbød han 3 Ting, førend han skødede Cresthern Jenß det fornævnte Gods. Med vore Indsegl.

Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet en Armbørst; 2. Hxl 14 (Udsøn); 3-5. Bomærker. Senere til Matrups Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [2622

a) RA. Reg. 60 S. 256.

Aug. 10. Kongen frikender Borgemestre og Raad i Halmstade for en dem af Nis Jonssøn Borger sstds. rettet Klage.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Paper Nr. 7). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 164* (læs: her *Jorghen - mackt i alle made, som for^{ne} wore raadh oc gothe men then affsagde*, oc). [2623

— Cecilia Mostees dotther Priorisse og Konvent i s. Petri Kloster i Lwndh udlejer en Del Gods til Fru Barbara Brades dother, Hr. Stigx Olssøns Enke, og hendes 2 Børn i deres Livstid.

Perg. [med 2 Segl]. Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; mulig = *Adel. Brevkister S. 185*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 116.* [2624

a) RA. Reg. 60 S. 36.

Aug. 14. » patre et domino, domino Nicolao episcopo Sleßwicensi domino meo g. o conservatore prementiona- | Olauī clericus Vpsalensis diocesis, sacra imperiali auctoritate notarius publicus preinsertas cop[ias] | ionum, libertatum, jurium, munimentorum et privilegiorum venerabilium et religiosorum patrum et dominorum predictorum | capituli ecclesie sancti Kanuti regis et marthiris in Ottonia collationavi et au- | antes de verbo ad verbum cum eorum veris originalibus, quod protestor hoc scripto | presertim in quinque quinternis precedentibus comprehensas et excopiatas anno domini | lune xiiii mensis augusti, mane hora terciarum vel quasi, in aula domini prioris ibidem | simi in Cristo patris et domini nostri, domini Pauli divina providencia pape secundi | indictione secunda, presentibus venerabili, honorabili et discretis viris | n-radi in decretis licenciato et archidiacono ecclesie Sleßwicensis, Hermanno | diocesis cap[ellano] dicti domini episcopi, ac Johanne Caci et Ottone Sartoris | et notariis publicis, Halberstadensis, Myndensis et Sleßwicensis diocesum clericis testibus | pariter et rogatis. Magnus Olauī notarius ad premissa legitime | requisitus presentia manu propria subscripsit. «

[Orig.? Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Afskr.: Odensebogen S. 40 (ovfr. gengivet fuldstændig) med Notarmærke (en Figur lignende en Krone paa et Fodstykke; det er det samme Mærke, som er skitseret for den samme Notar under 2627 i Kall 8vo 668). I Odensebogen er oven over Brevet (med samme Haand som dette) skrevet: »venerabilium et religiosorum dominorum prioris et capituli ecclesie regular. . sancti Kanuti regis Ottonie« med et Tegn foran, der maa antages at skulle betegne, at dette Stykke har skullet indføjes paa et bestemt Sted i Teksten; men et tilsvarende Mærke er ikke fundet i den bevarede Del af Teksten og maa altsaa antages at have staaet i den nu manglende Del af denne. [2625

Aug. 16. »Illustrissimo et serenissimo principi et domino domino Christierno Dei gracia regnor[um] Daciæ, Suetiæ, Noruegiæ, Sclaur[um] Gothor[um]que regi, duci Slesuicensi ac Holsatiæ, Stormariæ, in Oldeburg et Delmenhorst comiti, regnor[um], ducatus et comitatum nostrorum[!]^a felicitis prosperitatis incrementum necnon reverendissimo ac reverendis in Cristo patribus et dominis dominis Dei et apostolice sedis gratia Lunden[si], Slesuicensi, Arusien[si], Vibergensi, Burglannen[si], Ripen[si], Othonien[si] et Roschilden[si] archiepiscopo et episcopis eorumque in[!]^b cuiuslibet ipsorum in specialibus[!]^c et temporalibus vicariis, officialibus generalibus curiæque causar[um] eorundem auditoribus, viceauditoribus seu locatentibus eorundem etc. etc.^d Nicolaus Dei et apost. sedis gracia episcopus Slesuicensis, iurium, rerum, libertatum et privilegior[um] venerabilium ac religiosor[um] dominor[um] prioris et capituli ecclesiæ Ottonien[sis] ordinis sancti Benedicti etc. a sanctiss. in Christo patre et d. n., d. Pio divina providentia papa secundo iudex et conservator specialiter deputatus etc.[?] testatur scribens Joannem Røødh canonicum præbendam et professum eiusdem ecclesiæ procuratorem, nuncium et syndi[c]um dominor[um] prioris et capituli demonstrasse primum bullam Pii II ponti. Romani scriptam ad Ripen[sem], Slesuicensem et Lubecen[sem] episcopos anno domini nostri mcccclix^o non. Junii Mantuæ pontificatus nostri anno primo [∅: 1000] (videtur, quod ecclesia Othoniensis facta sit cathedralis ab Innocentio III pontif., quæ ante solenne fuerat monasterium); deinde testes fuerunt adducti ad privilegior[um] confirmationem Joannes Pape rector ecclesiæ parochialis in Marsleff in Berieheret Fioniæ, Petrus Marsuin artium liberalium magister et quondam magister civium, natus annos 55^e, ac Petrus Martini syndicus consulatus civitatis Othoniensis. Fulmen quoque anathematis adjectum in eos, qui violaturi essent privilegia. Datum in armario ecclesiæ cathedralis Othoniensis anno domini millesimo quodringentesimo sexagesimo nono, indictione II, die vero Mercurii decima sexta mensis augusti, pontificatus sanctis. in Cristo patris ac d. n., d. Pauli divina miseratione pp. ii^{di} anno v^o, præsentibus tunc et ibidem venerabili, honorabili et discreto viris dominis Conrado Conradi in decretis licenciato necnon archidiacono ecclesiæ Slesuicensis nostræ, Hermano Berndes præsbjterio ac Othone Sartoris capellano et

clerico nostris, Halberstadensibus et Slesuicensibus clericis testibus. Subscripserunt notarii Magnus Olai clericus Vpsalensis, Joannes Coci clericus Moguntinus.«

[A. Orig(g?). Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Aa. Udførligt Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »Eccl. Fion.« — Aaa. Afskr. herefter for Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. IX. [2626

a) Randbemærkning af Arne Magnusson i Aaa: »corr.: vest«. b) o: et. c) Randbemærkning af Arne Magnusson i Aaa: »corr.: spiritual.« (o: spiritualibus). d) Det er Stykket forfra og hertil, som i 1. Række IV. 43 betegnes som »[Pavebrev?] til Kong Kristjern og Danmarks Bisper.« Der er hos Hamsfort paa dette Sted ingen som helst Adskillelse mellem det forudgaende og det efterfølgende. Men hvem er dette første Stykkes Udsteder? Det synes ikke at være Paven; og det skulde endnu mindre antages at kunne være Slesvig-Bispen, da denne er blandt dem, til hvem Udstederen henvender sig. e) Rettet fra: 50.

Aug. 16. Nicolaus episcopus Slesuicensis. Ex quo frater Joannes Rødh sindicus et procurator ac procuratorio nomine DDn. prioris ac capituli ecclesie Ottoniensis coram nobis ut iudice, executore ac conservatore jurium, bonorum et privilegiorum eorundem a sede apostolica deputatis presentem librum produxit ac in eodem libro in eius fine nobis ostendit 14 folia, in quibus dixit contineri privilegia et munimenta DDn. priorem et capitulum et ecclesiam Ottoniensem concernancia[!], petens illum a nobis ausschultari, et si illum sine suspitione reperiremus, eidem scripturæ in 14 foliis finalibus hic immediate precedentibus auctoritatem interponeremus, ut illi fides adhiberetur, ubicunque produceretur, nos ad instantiam Dn. Joannis diligenter consideravimus dictum librum et in eo, maxime in ultimis 14 foliis contenta sine omni suspitione esse reperimus. Idcirco auctoritate apostolica nobis commissa auctoritatem interponimus Dn. Joanne procuratore instante, ut huic transsumpto eorum 14 foliorum fides adhibeatur, ubicunque productum fuerit in iudicio vel extra, et hinc eadem folia 14 sigilli nostri appensione duximus munienda ac per notarios publicos infrascriptos subscribenda. Datum Ottonie indictione 2., die Mercurii 16. mensis augusti mane hora terciarum vel quasi in armario ecclesie Ottoniensis, pontificatus Dn. Pauli papæ secundi anno 5., presentibus venerabili, honorabili et discreto viris DDn. Conrado Conradi archidiacono ecclesie nostre katedralis Slesuiccensis, Hermanno Berndes presbitero ac Ottone Sartoris capellano et clerico nostris, Halberstadensis et Slesuicensis diocesium clericis, testibus ad premissa vocatis.

»Et ego Joannes Coci clericus Maguntinensis diocesis, publicus imperiali auctoritate notarius.

Et ego Magnus Olai electus[!] Vpsalensis diocesis, sacra imperiali auctoritate notarius publicus etc.«

[Orig., indført som Attestation i en Bog indeholdende i Slutningen 14 Blade med Privilegier for Odense St. Knuds Kloster. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] Ufuldstændig Afskr. af Cornelius Hamsfort med Skitser af 2 Notarmærker (for Magnus Olauis Vedkommende det samme, som er skitseret i Odensebogen S. 40 under 2625). Kall 8vo 668, Hæftet: »Privilegia ecclesiae Othoniensis.« — Afskr. herefter af Arne Magnusson: AM. Afskr. Pk. IX. — Nævnt af Hamsfort: *SRD. VII. 175.* [2627]

Aug. 19. *Reg. 4353**. Perg. med [13] Segl: 1. G. 29; 2. G. 176; 4. G. 680; 5. G. 530; 6. Lxxiii 41 (Rosenkrantz); 7. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 8. Liv 8 (Bild); 9. Cxlvii 4; 10. Lxxiv 6 (Galt); 11. Li 65; 12. Li 13 (Passov); 13. Lxxxiv 48. Kongens Arkiv (RA. B 5, Forskelligt vedr. Rigsraad og Stænder, Perg.). *Jahn S. 556; Dipl. Chr. I S. 215.* [2628]

— Jep Smet i Lunby, Herredsfoged i Hamers H. Torsd. efter Vor Frue Dag assumpc. var paa Hamers H.s Ting beskedne Mænd Hans Knutsß i Lunby paa Oleff Persß Vegne og Oleff Nilsß *ibid.* om Trætte, som de sammen havde, hvilket Hans Knutsß skyldede Oleff Nielsß, at han havde faret af Oleff Persß Gods imod hans Minde og lagt hans Gaard øde. Da svarede Oleff Nielsß, at Oleff Persß stod paa Hamers H.s Ting og bad gøre sig det, Ret var, og fare af. Da æskede Hans Knutsß paa hans Bevisning. Da »beddis« Oleff Nielsß et Stokkevidne derpaa; da var dertil tagen beskeden Md. Jep Hansß i Rimkulle, at han skulde tage 11 Dannemænd til sig og vidne derom; de 12 Danne-mænd vidnede paa fornævnte Ting, at fornævnte Oleff Persß i Swenstorp paa fornævnte Ting bad Oleff Nielsß gøre sig det, han var ham pligtig »a retthe«, og fare af hans Gods, naar han vilde, »thet« han [?vil]de fare af om »maarnen«. Efter denne Bevisning var der saa for Rette [pa]asagt, at naar Oleff Nielsß havde gjort Oleff Persß det, han var [ham a]f Rette pligtig, maatte han af fare, saa længe til bedre [Bevisning] kom. Mit Indsegl. Givet sabb. infra oc[t. a]ssumpc. [Marie].

· Papir, nu uden Spor af Segl; det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Plesner i LDipl., hvor det dog for største Delen skyldes hans Gisning. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; ^a1751 af Biskop L. Harboe foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [2629]

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Aug. 20. *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 154; Reg. *6751.* Er 1773.

Aug. 21. *Reg. 4354.* Perg. med [5] Segl: 2. Dxxi 8 (Bryske); 3. G. 547; 4-5. Bomærker. »Senere til Odense Bys Arkiv« (FLA. Odense, »Topographica«). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 65.* [2630]

a—a) Saaledes det anførte Aftryk.

Aug. 21. Kongen stadfæster de Wiborgh By af Kong Cristoffer givne Privilegier.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Viborg Bys Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 51.*
[2631]

Aug. 22. Eggert Frille tilskriver Bent Bille om sine »Ærinder« og om dem af Lubich m. fl.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 76.*
[2632]

Aug. 24. Mikel Skreder Foged paa Hasing H.s Ting, Anders Nielssen² af Kockedall R., Sewren Iwerssen Provst i Westerviiig, Per Friis⁴, Jep Baggi⁵, Per Galnskytt, Anders Magensen, Eric Abbelgord⁸ VV., Per Anderssen i Dybdall, Jes Persøn i Brogord Bønder og Morthen Cristiernssen. Paa Bartholomei Dag paa Hasing H.s Ting fik velbyrdige Md. Hr. Eskil Nielssen af Lingshollum et Tingsvidne af 8 Mænd: Jes Perssen i Brogordh, Jes Laurssen i Løgstrup, Nyb, Anders Smedh, Wiillatz Clemetsen, Per Wogensen, Anders Jenssen og Jes Anderssen i Wiillersleff; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at de 2 Agre, som Hr. Eskil har ved Sponberg og har ladet »ordh oc soydh«, har aldrig været »yrkit heller ordh« til Sponberg i 60 Vintre og mere. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. ^aPerg. med [12] Segl: »1. halft. 2. forsliidt^b. 3. 4. c 5. d heele, men forsleddene. 6. 7. borte. 8. heelt^e. 9. borte. 10. heelt mestendeels. 11. 12. borte.«^a /Lyngholm Godsarkiv (saaledes 1752)./] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab og Ac. 2 Afskrifter af Jon Mortensen, den ene taget 1752, den anden med urigtigt Aar 1460: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. — Ad. Afskr. i Moldrup, Beskriv. ov. Westervig Closter: Thott 4to 1453 S. 61.
[2633]

a—a) Saaledes Ab: lidt afvigende i Aa og Ac, der begge bl. a. kun nævner 10 Segl, idet 11. og 12. slet ikke anføres. b) Lxxii 22 (Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Banner). c) Lxxiii 86 (Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Friis). d) Flviii 3 (Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bagge). e) Utydeligt Skjold (med Vaaben som Abildgaard 1?) (Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Erik Abildgaard). f—f) Saaledes Aa og Ab.

Aug. 25. *Reg. *6752.* Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl: Formentlig K. 83. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Hist. Tidsskr. VI. 253; Missiver I. 38.*
[2634]

Aug. 28. *Reg. 4356.* Perg. [med 1 Segl^a]. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 683.* — Afskr. fra 16. Aarh., atteret af Gerhardus Klerck, clericus Monasteriensis diocesis, pavelig Notar: RA. Slesvig Stift 16. — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 314 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 390 b.
[2635]

a) Nævnt i RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 315 b og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 391 b (betegnet som: »ein halff segell, . . . darinne sannct Laurentius steith«).

Aug. 29. *Reg. 4357.* Perg. [med 7 Segl]. Vindeby Kirkes Arkiv.^a Indklæbet: Thott Fol. 730 Bl. 633 a. *Pontoppidan, Annales II. 651.* [2636
a) »Originalen paa Pergament findis i Præstegaarden« ifølge Rostgaard 4 to 107 og LDipl.

Aug. 31. *Reg. *6753.* Perg. med [3] Segl: 2. Henrik Kastorps; 3. Brudst. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 389 Nr. 59?* (RA. Hansestæderne, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 216*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 194, Fol. 923 L. 22.* — Trykt efter Orig. i Lübeck: *UB. der Stadt Lübeck XI. 538.* [2637

— *Reg. *6754.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 273.* [2638

Sept. 1. »Magens Jenßon rådman i Malmöge bekänner sig till låns tagit af fru Margreta i Alnorp, Nils Stigßons efterlefwerska, 20 lübske mark, pandtsättiandes därföre sin apelgård agint emot hennes egen gård i Malmöge^a. Dat. sti. Egidii dag sc. d. 1 septemb. 1469.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 407. — **Ab.** Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 48. [2639

a—a) **Ab:** »wästan næst hennes eegen gård i Taghstrædet.«

Sept. 4. Jens Jebßenn Foged i Hald H., Peder Vdßen i Bendstrup, Jep Michelßenn i Allingh, Jens Degen i Vedelbye, Peder Mogenßenn, Mogens Henningßen og Anders Tueßenn i Vedelbye. Mand. før Vor Frue Dag nativit. for os og andre gode Mænd, som Hald H.s Ting søgte, fik en Dannemand Howi Frøstt et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Niels Jenßenn i Karlbye, Jens Pederßen i Vedelbye, Jens Michelßenn i Bødingh, Oluff Willatzenn i Allingh, Oluff Lawritzenn i Lime, Anders Pierßenn i Huilßager, Peder Jenßen og Niels Pierßenn i Rynd; hvilke vidnede, at de hørte, at 12 gode Ejersmænd af Hald H., som til var krævede af Tinget, »och wille vehre att legge ehnn fortte« og ret Adelvej; da lagde de den vesten ud af Østrup ud ad det vester Led og midtvejs indtil den gammel Gaardsted, som i Lunden var i fordum Tid, og saa ret i Nør midt imellem Hr. Jens Madtzenns Jord og Hr. Axsels Jord og ned til den Vej, som kommer fra Skader, og fra den til Olmerwad; der havde de spurgt af gamle Mænd, han havde ligget af Arild, og saa var det og »syuffnett« til. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

[A. ^aPerg. med 5 Segl.^a Mariager Kl. Arkiv; *ÆA. V. 696*; senere (formentlig 1585; *Kronens Skøder I. 298*) til Gl. Estrup Godsarkiv.] **Aa.** Vidisse 1612 Aug. 31 af Sønderhald H., givet Niels Søffrenßenn i Niels-trupgaardtt paa Eske Brock til Estrup's Vegne. Papir med 2 Segl paa-trykte forneden. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. — **Ab.** Afskr. fra 17. Aarh.: Gl.

Estrup Godsarkiv 1457 Febr. 14 Bl. 3 a; 1920 af Hofjægermester, Grev Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [2640

a—a) Saaledes Aa.

Sept. 5 (Aar?). *Reg. *6798.* Perg. [med 4 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 643.* [2641

Sept. 9. *Reg. 4359.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 121 = Missiver I. 38.* [2642

Sept. 13. *Reg. *6758.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Dipl. Chr. I S. 218; Missiver I. 39.* [2643

— W[y] S[we]den, Norwegen unde der Goten koningk manen jw alle, de hyr nagenomet syn, dat
 Mertens dage negesth kamende, unde kamet hyr nwmmer ut sunder mit unse venknisse to ganzem ende ut, de gy to unser hant gelavet hebben, als jw van ere unde rechte bort to don, unde gy de vordinget hebben vor juwe gevenknisse; wille gy uns senden juwe vordinginge, so dat wy edder unse ambechtman hyr op unsem slate Stockesholm de vorberorde dinginge krigen bynnen Mertens dage, so solle gy wesen uns juwe gevenknisse quit. Ersten her Jahan Vrille lavede gefenknisse 1000 rinssche gulden unde 60 rinssche gulden vor Kaswp, unde Mag[nu]s Hak 3000
 ere apene breffe noch darop utwisen. Her Erik Krwmedik 1000 rinssche gu[lden] Herman Meger 100 rinssche gulden. Fort denden do her Iwar Axelssone disse nageschreueene so see ge. unser hant, unde etlike vordingeden sik do vor ere gefenknisse, als hyr na geschreuen steyt: Johan Molteke vor 400 rinssche gulden, Jus Grip 100 rinssche gulden, Lasse Brwn vor 500 Stokholms mr., Tordh Birgerssone vor 60 stockholmessche mr., Andreus Jonsone, Andreus Drwnken, Jeppe Anderssone, Peter Jonssone, Oleff, Peter Anderssone, Gotschalk Tegenhusen, Oleff Petersone Molteken knecht Oleff Jwte, Bonde Knag, Bonde Skog, Jon Magnussone, Jep Akesone, Magnus Clemetsone Tegenhusen knecht, Jens Oleffsone in Rotnabü, Andres Finke her Peter Axelssons denre Ake Ewertssone. Bisschop Jons Iwari van Arus denre, de gefangen worden op eyner snikken by Billingesborgh, de scholen geven 60 laste roggende unde moltes unde 24 tunnen for elke lasth; se heten Niels Oleffsone, Jeppe Dal, Josse Peterssone, Peter Bangh, Jons Mattessone, Nicles Bark, Michel Trugelssone, Werner Swerin,

Nerink, Jusse Oleffsone, Jusse Brwn, Jusse Vorsnidere, Nickeles Hafeman, Nicles Mertenssone, Jusse Joanssone, Peter Swenssone, Peter Ketilssone, Iwar Nielssone, Claus Marquartzsone, Oleff Jepsone, Michel Iwarssone, Lage Ketelssone, Gertulan, Asßer Esbiornssone, Mattes Nielssone, Jeppe Jwte, Jusse Michelsone, Tomas Odenssone, Hans Jonssone, Jusse Simonssone, Niels Paelssone, Michel Swenssone, Biorn Twmbo, Cristiern Peterssone twee gefangen. Des ertzebisshops denre van Lund Andreus Hanssone. Bisschop Knutz denre van Wiborgh Sten Peterssone unde Jusse Michelsone; elk sal geven 40 rinssche guldene. Her Oleff Axelssons denre Rawalt Finke. Skelms denre Jeppe Fickessone, Henrik Jenssone, Jurgen Oleffsone. Des abtes denre van Sora Jusse Michelsone, Andreus Peterssone des abtes systemsone Lorentz Jepsone, Henrik Jenssone, Magnus Helgesone, Jurgen Oleffsone, Hennink Anderssone, Oleff Magnusone. Jons Torbiornssones denre Andrews Goulundh, Jeppe Jonssone. Disse worden gefangen by Goltborgh: Erik Oleffsone, Jusse Michelsone, Oleff Magnwssone, Andreus Jwte, Jusse Jepsone, Peter Arwetssone, Jens Knutssone, Cristiern Peterssone, Jusse Jepsone, Hans Axelssone, Andreus Jepsone, Jeppe Jenssone. Jeppe Jenssons denre van Haraldzborgh in Denmark: Magnus Hollingerssone, Jens Jepsone, Bertelt Peterssone. Her Torbiorn Billes denre: Cristiern, Jusse Ebbesone. Her Johan Oxes dener Peter Sigwrtzssone. Her Folmar Mertensons dener Andreus Jwte. Her Karl Markmans dener Hans Ericssone. De soldeners van Kopenhaffen: Peter Knutzsone, Knut Jepsone, Peter Mattessone, Oleff Jepsone, Nisse Jepsone, Benct Trwgulssone, Oleff Peterssone, Mateus Jenssone. Bisschop Gwnnars dener Oleff Clauessone sylff ander, Bart[!] Arentssone, Seuerin Trugwlssone, Nickles Jacol[!], Jon Hanssone, Karl Arnessone, Merten. Jep Jepsone, Claus Henriksones dener. Her Hartwikes dener Lorentz Jenssone, Andreus Mertenssone, Tort Gwnnarssone, Jusse Jonssone, Henrik Lorentzsone, Birge Magnusone, Joan Andreussone, Mattes Peterssone. Her Hennink Augustin, her Oleff Molteke, Erasmws Grensingh. Jon Mertenssone in Norwegen. Her Eggert Crwmedike[n] denre, de gefangen worden in Malstrant: Jusse Peterssone, Lasse Lorentzssone, Jusse Peterssonesing, Peter Oleffsone, Lorentz Torstenssone, Torgilz Nickelssone, Ketel Jonssone, Tomas Akessone, Jurgen Stockesholm.. des cruces [aen]de [er]hoginge under unse secret.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Karl Knutssons.
(SvRA. Papir.) [2644]

Sept. 21. Las Abbelgord Foged paa Ørum, Thomes Perßøn og Clemet Therkelssøn Præster, Pawel Nielssøn, Nis Jensøn i Abbelgord, Jes Persøn i Brogord »buonde« og Anders Smed og Jes Jwde. Torsd. Mathie[!], ap. et ewang. fik hæderlig velbyrdig Kvinde Fru Elne paa Hr. Eskils Vegne et Tingsvidne af 8 Mænd: Jes Skytt, Nis Persøn, Willatz Clemetsøn, Kiel Matsøn, Bo Persøn, Kwntson[!], Mikil Skytt og Iwer Pallisøn; hvilke vidnede, at de saa' og hørte den samme Dag, at 2 gamle Dannemænd Las Persøn og Cresten Persøn paa Hasing H.s Ting vidnede, at dem vitterligt var, at de 2 Agre ved Spangberig har været til Dalgords rette »lotskiiff« Jord i 80 Aar. Sig. nostra presentibus sunt appensa. Datum *etc.*

[^aPerg.; »ellers haver for dette Breff været 7 hængendes Indsegler, af hvilke det 1. og 7. ere mesten heele; det 2. borte; 3. meget sliidt; 4. borte; 5. halft; 6. borte.« Lyngholm Godsarkiv (saaledes 1752).^a] Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. [2645]

a—a) Saaledes LDipl.

Sept. 22. Forstanderne i s. Gertrudz Kapel i Landzcrone lejer en Gaard sstds. af Vor Frue Kloster sstds.

[Orig. Landskrone Frue Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klosters Breve Nr. 7. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 117.* [2646]

Okt. 8. *Reg. * 6765.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 509.* — Trykt efter Orig. i Lübeck: *UB. der Stadt Lübeck XI. 554.* [2647]

Okt. 10. Den ersamen unsen borgermester und radmannen unser stat Sleßwiick. Cristiern koningk. Ersamen besundern leven getruwen. Wy hebben mit der ridderschop und manschop deßer unser lande nu to wervende, dar uns und ene merckliken ane to donde is fürder, den wii vorschriuen konen. Bidden darumme und begeren, gii etlike juwer stat mit ene uns to besökende upp dem Vollerdesbeke upp dingsdach na Galli to vromiddage »(ver) vögen« willen und des mit nichte affsetten eyn sodant to verhandelende. Sin wy gutwillig tegen juw to irkennende. Datum Segeberge am dingsdage na Dyonisii under unsem signet.

[Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [2648]

— Dansk Oversætt.: *Hvitfeld V. 195, Fol. 924 L. 8; Reg. 4360**. Er 1470 Okt. 11.

Okt. 12. Powl Lasß¹ Herredsfoged i Horns H., Per Jensß i Gerløff a. w., Per Jeypß Foged paa Egholm, Per Henickeß Sognepræst i Kinby, Nis Jenß Bymand ibid. Torsd. efter Dyonisii Dag paa Horns H.s Ting adspurgte velbyrdige Md. Per Bille af Swaneholm de ældste Dannemænd og de, som bedst af vidste, hvad heller det Gærde imellem Kundersløff og Bonderop er saa lovlig paaført, eller det ej bør »a« Rette at stande, som det nu indhegnet er, og »paa bedes« Per Bille et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Per Jeypß af Egholm Foged, Ingwor Quist og Jep Nielß i Wentzløff, Per Degen, Per Quist i Skuleløff, Jep Andersß, Knut Samsyngh og Per Jensß i Færsløff, Ascer Clemetß i Landersløff, Nis Hemmigß i Kinby, Nis Sparre i Tørsløff og Niels Stoll i Weldelby; hvilke vidnede, at de ej rettere spørge kunde, end forskrevne Gærde er ulovlig indhegnet og med Urette paaført paa Per Billes Grund, og de ej hørt har, at den hellige Kirke eller Hr. Tetz paa Kirkens Vegne nogen Rettighed at[!] have paa forskrevne Grund, som Gærdet nu paaført er, uden Per Bille, som før er rørt. Sig. nostra. Datum etc.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2-4. Utydelige; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Tinghswinne mellæm Per Billæ och her Tees om Krogsterups aall.« Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [2649

Okt. 15. Beint Mortensß Borgemester i Landzkrona, Cristern Jul Raadmand sstds. og Anders Nielsß Raadmand i Tommerop. Den Tid vi tjente Hr. Stig Olsß, blev hans Morfader Hr. Axel Persß død, og Hr. Stigs »modherbrore« forviste Hr. Stig noget Gods, som han skulde have i Værge og opbære af, til de alle kunde komme til et ret Skifte: først en By Ørom, item en By Walby, item en By Graweløff, item en By Robeloffue, item i Ffærs H. saa meget Gods, som rentede 12 lødige Mk. om Aaret. Dette Gods annammede Hr. Stig og havde i Værge, og vi opbar Landgilde deraf paa hans Vegne. Dette Gods tog Hr. Ywer igen til sig, fordi at Hr. Stig mente, at han ikke havde saa meget, som ham burde, og Hr. Ywer jætte Hr. Stig, at det skulde snart komme til ret Skifte, og siden krævede Hr. Stig altid paa og vilde have sit rette Arv og Gods efter sin Morfader, og taleden han ofte og idelig til Provsten, Hr. Oleff Axelsß og alle de andre Brødre derom. Det hørte vi mangen Tid; og de jætte Hr. Stig, at de vilde komme til Hobe og skifte med ham, og det skete ikke, og saa fik Hr. Stig aldrig en Stage Gods efter sin Morfader. Med vore Indsegl. Datum dnica. post f. Dionisii in Landzkrona.

Perg. med [3] Segl: 3. Forsiden mangler. Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 179*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

a) RA. Reg. 60 S. 37.

[2650

Okt. 23. Tord Eskilß siddende i Borgemesters Sted i Swineborgs Raadhus, Hans Andersß, Lillæ Nisse, Gregors Galle, Jep Knudß, Per Saxß, Nis Igerne og Anders Matß Raadmænd og Bymænd *ibid.* For os for Raad og Rette oplod hæderlig Md. Broder Gregors denne Brevviser Nis Magenß i Swineburg Raadmand al den Rettighed og Ejendom, som Broder Gregors og hans Moder Jæhanne Hows kunde tilfalde i den Gaard, som Mattis How fordem i boede i Swineborg, og kendtes Broder Gregors paa sine egne og sin Moders Vegne dem at have oppebaaret fuld Fornøjning derfor. Tilbandt Broder Gregors sig paa sine egne og sin Moders Vegne at hjemle Nis Magenß al forskrevne Rettighed for alle Mænds Hinder uden for Byskat. Vore Indsegl. Datum die Seuerini.

Perg. [med 8 Segl]. Senere til Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). [2651

Okt. 28. Iwen Brysche R. Landsdommer i Fywn, Hans Jenssøn i Gerschow a w., Jeppe Jenssøn Herredsfoged i Othens H., Henrich Jeipssøn Husfoged paa Rudgardh, Per Mortenssøn, Seuerin Mattissøn Bymænd i Othens, Mattis Clementssøn i Hadesløff og Jeppe Nielssøn i Wedby. Paa Symonis et Jude Dag paa Fynbo Landsting var beskeden Md. Clawes Jenssøn af Gelbergh, som der paa velbaaren Mands Vegne Steygh Axelssøn af Schane havde »thing steffnynge« over Anders Jeipssøn, som tjener paa Ørkildh, paa hans Bevisning paa 8^{1/2} Ottings Jord paa Gudeme Mark. Item indledte Clawes Jenssøn paa Steygh Axelssøns Vegne trende »lawrø« over Anders Jeipssøns Bevisning og lovsøgte hans Bevisning paa fornævnte 8^{1/2} Ottings Jord. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[^aPerg. 1762 blandt afdøde General Lerches Breve.^a] Afskr. af Langebek 1762: LDipl. (Reg. *6774.) [2652

a—a) Saaledes LDipl.; o: Grev Christian Lerche (†1757), Søn af Vincents Lerche.

Nov. 2. Reg. *6776. Perg. med [10] Segl: 1. Skjold med Pogwisch-Vaaben; 2. Skjold med Sested-Vaaben; 6. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben og Hjelm; 7. Skjold med Rantzau-Vaaben; 8. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 9. Skjold med Buchwald-Vaaben; 10. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm. Slesvig Bispes Arkiv; *ÆA. V. 478* (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 505.* [2653

Nov. 3. Jeg Eric Henricsß¹ V. vederkender mig at have oppebaaret af min Frænde Hr. Thames Langhe »deghen« i Ripe »fyriethywfue« Stædermark i gode Mønt, som i Lybeck og Hamborgh er gænge, for hvilken Sum jeg sælger og skøder ham 2 mine Gaarde i Horstrop S. i Esingh By i Slogss H. (Nis Knwtsß og Marten; 5 Stædermark Penge og 4 Skill.), hvilke Gaarde jeg fik af min Broder Esgi Henricsß til Ejendom og ham i Skifte »fulde« efter vor Fader Henric Eyesß, og Hr. Thames indløste af Eric Stwræ af Soluick for 60 Stædermark. Medb. af min Broder Esgi Henricssen² med andre gode Mænd Backen Nielsß³ Raadmand i Ripe og Jon Skreder⁴ Borger sstds. Datum crast. commemorac. animarum.

Perg. med 4 Segl: 1. Fxlili 21 (Lange); 2. Fxlili 22 (Lange); 3. Bomærke; 4. Bomærke (≡ *ion anderfen*). Senere (jfr. 1477 Sept. 9) til Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 354* (RA.). [2654]

Nov. 6. *Reg. *6778.* [Orig.] *Statuta synodalia et provincialia Egerdi episcopi Sleswicensis (Lübeck 1496) Bl. d iiii a = Noodt, Beiträge II. 81* og *Thorkelin, Kirkelove S. 106*; Slutningen i Faksimile efter Udgaven af 1496: *Lange, Analecta bibliographica, Tavle VII.* — Afskr. for Kofod Ancher efter Udgaven af 1496: Kall 4to 546. [2655]

— *Reg. *6779.* [Orig.] *Statuta synodalia et provincialia Egerdi episcopi Sleswicensis (Lübeck 1496) Bl. d iiii b = Noodt, Beiträge II. 82* og *Thorkelin, Kirkelove S. 107*; Faksimile efter Udgaven af 1496: *Lange, Analecta bibliographica, Tavle VII.* — Afskr. for Kofod Ancher efter Udgaven af 1496: Kall 4to 546. [2656]

Nov. 8. *Reg. *6781. A.* Perg. med [7] Segl: 2. Dxli 14; 3. Skjold med Rantzau-Vaaben; 4. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben; 5. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 6. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 7. Skjold med Buchwald-Vaaben. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 387 Nr. 18?* (RA. D 1, Slesvig). *Dipl. Chr. I S. 225; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 274.* — **Aa.** Afskr.: *Registrum Chr. I.* [2657]

Nov. 9. *Reg. *6782. A.* Perg. [med 1 Segl: *a* »Sig. NB. integerrimum maximum« *a*]. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (1504) og derefter til Christiern II.s (1513); *ÆA. V. 46*, jfr. 44 (RA. C 7, Gældsbr. og Kvitte., Perg.). — **Aa.** Afskr.: *Registrum Chr. I.* Herefter: *Hilles Ud-gave S. 167* (med mange, men mest ganske ubetydelige Varianter; udelader tilsidst: *Ad relacionem domini Erici Ottonis militis.*) [2658]

a—a) Nævnt af Gram i LDipl.

Nov. 13. *Reg. *6783.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). *Stemann III. 99.* [2659]

— Wy Cristiern¹ koningh sind schuldich unseme brodere heren Gherde greuen to Oldemborch unde Delmenhorst van

syner unde unses selighen broders heren Mauricieß to Oldemborch »etc.« greuen kyndere weghene sodanen summen ghoides, also ere breue, de wii en van erfftales weghene desser lande Sleßwiik, Holsten unde Stormaren myd unsen heteren unde loueren vorsegheld ghegheuen hebben, innehelden, sedder en de leste betalinghe sodans gheldes scheen is na lude erer qwittancien uns darup ghegheuen, unde darto 3626 mr. heren Gherde, de he unsen heteren unde loueren van unser weghene leend hefft na lude eres breues, den se eme darup vorsegeld gegheuen hadden. Unde also de vorben. unse broder uns to willen unsen heteren unde loueren sine breue, de he van uns unde en daruppe hadde uppe unsen eghenen louen unde hetend qwiith hefft ouerantwardet, willen wii eme alle vorgheschreuen summen der breue unde, wes wy eme furder schuldich sind, eer wii ene uth dessen landen schicken, wol betalen sunder allen vorfangk aller anderen breue eme van uns ghegheuen. Unse koninglike secrêt. Gheuen ame daghe Brictii.

Dn. rex per se, presente magistro Tiderico de Caluis preposito Lubicensi.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). [2660

Nov. 13. Cristiern koningk. Van sunderger leue, ok umme mennichuoldige truwe denste willen unde fruntschopp, de wy van unseme brodere heren Gherde tho Oldemborch unde Delmenhorst greuen allewege van junghen jaren heere to watere unde to lande befunden hebben, unde wii uns vordan van eme vormodende sind, unde he sik ock in grote schulde van unser wegen uns to willen gesettet hefft, worumme unde umme andere dreplike sake uns darto beweghen, wo sick dat voruolgede, dat wy sunder maneruen van dodes wegen affghingen, unde denne unse vorbn. brodere unde sine kindere jo billiken ime hertochdome to Sleßwiik unde der greueschoppen Holsten unde Stormaren unse neghesten eruen weren, unde darumme unde dat eyn islick merken moge de groten truwe unde leue, de wii alle tiid to unseme brodere had hebben unde noch hebben, unde ock hen to leggende allen twiuel, de darvan enstan mochte, louen wy unde voruoghen in sodaneme vorschedende sunder manseruen van unseme unde unsir husfrouwen lyue geboren, dat here Gherd unde sine kindere wesen scholen in Sleßwiick unde Holsten unde Stormaren negest eruen, unde Sleßwiick unde Holsten unde Stormaren scholen eme unde sinen kinderen to rechteme erfftale

tovalen ane jemendes hinder. Unde wo sik de sake, also vorberort is, vorlopende wert, so vorlate wii unseme broder aller vortiginge, afftredinge, lofftis unde vorlatinge des hertochdomes unde der greueschop van eme ifft sinen eruen muntliken ifft scrifftliken bescheen unde seggen ene unde sine eruen darvan gantz qwid, unde wy dode alle de breue darouer van eme in wat wyse ze bescheen sin. Wii hebben unse koninklike secret heten henghen an dessen breff. Geuen up unseme slote Segeberge ame dage Briccii.

[Orig. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Samme Arkiv? (RA. Westphalens Dipl., Fol.). [2661]

Nov. 14. *Reg. *6784.* Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Helgen(?) i Ramme; 5. I Sigilfeltet en korsdelt Firkant.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 128.* [2662]

a) T. A. Becker i LDipl. nævner »7 hængende Segl«.

Nov. 16. Tingsvidne af Ringstæthe H., at Pether Hemmingsß af Rethersløff skødede Lasse Jensß af Ogherop sin Rettighed i en Gaard i Ogherop.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt; 3. Bomærke(?); 7-8. Utydelige Brudstykker. Senere til Svenstrup Godsarkiv (RA.). Formindsket Faksimile: *J. Wedell-Neergaard, Svenstrup S. 97* (med Transskription). [2663]

Nov. 19. Vi Christiern Konge tillader, at Søstre og Brødre i Mariebo Kloster i Laland maa udsende af vort Rige til Tyslandh eller anden Steds Korn eller andre Varer, ihvad de kan afstedkomme, at købe dem for deres rette Nødtørft til Føde og til »annen stycke«, som dem Behov gøres, ihvad Forbud »ther« vi gør i Danmarck paa ædende Varer. Thi forbyder vi *osv.* Datum in monasterio Mariebo die Elizabeth nostro sub secreto presentibus appenso.

[Orig. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 260*; ^a senere i »museo Jani Rosenkransii iudicis Fioniæ«^a.] Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin C 579. — 3 Afskrifter fra 18. Aarh. uden Kilde: LDipl. [2664]

a-a) Saaledes Bartholin C 573.

Nov. 21. *Reg. *6786.* Perg. med [9] Segl: [1.^a]; 2. I Sigilfeltet en Helgen(?) i Ramme; 4. Bomærke; [5-6.^a]; 7-9. Bomærker. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 129.* [2665]

a) Nævnt af T. A. Becker i LDipl.

Nov. 27. In nomine domini amen. Indiccion 3., die lune mensis novembris 27., pontificatus Dn. Pauli pape secundi anno

6., hora 7. vel quasi in mei [notarii] publici et testium infrascriptorum [presencia] honorabilis vir Dn. [Mar]tini Scarensis ecclesie sacrista, vir utique boni testimonii opinione [lauda]bilis [et in] omnibus [fidedignus] quasdam litteras excusato[ri]as]ales Dn. mei graciosi Dn. Johannis episcopi Scarensis de regno Sueci[e perga]meneas in li[n]gva go[tica] scriptas sana[!] et salvo sigillo ipsius Dn. episcopi in cera rubea inpresso inpendente [non] abolitas nec viciatas producebat easqueas auscultandas et in [latinam] li[n]gva[m] de gotica transferendas [fide]s maior haberet[ur] in judiciis et extra, in notam et formam publicas [recipiendas] et redigendas tradidit, quas litteras michi tam debito modo presentatas legi et in latinum transtuli nullo addito vel diminuto, quod sensum mutet vel vari[et] seu viciet intellectum, [vel] quod a mente ipsarum originalium fuerit alienum, et tandem ut in hoc publico instrumento vide..... [in] notam et formam publicas recepi, subscripsi et signavi, quarum contentencia colligitur in h.....: *Brev af Bisp Johannes af Skara, se Udaterede Breve*. Super quibus prefatus honorabilis Dn. sacrista et debita cum, quatenus ego notarius sibi conficerem unum vel [plura instrumentum seu] instrumenta. Acta sunt [hec] [apud] occidentalem januam maioris ecclesie Scarensis in virorum et dominorum [et] Andree Benedicti prebendorum dicte Scarensis ecclesie, testium ad premissa [vocatorum] et rogatorum.

Et ego Olauus Benedicti presbiter Scarensis ecclesie, imperiali auctoritate notarius, quia litterarum productioni, tradicioni omnibus[que aliis et] singulis [cum] prenominitis testibus interfui, ideoque hoc instrumentum manu mea scriptum exinde confeci signoque et nomine meis solitis [sign]avi.

Medtaget Papir med Notarmærke; det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Plesner i LDipl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. [2666

Nov. 29. Reg. * 6788. Perg. med 1 Segl: G. 736. Aarhus Bys Arkiv (RA.). *Hübertz, Aarhus I. 26.* [2667

Nov. 30. Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R., Kirkens og vor Tjener, har betalt os 300 Mk. lb. i gode danske Penge, som han os i dette Aar, nu forgangen er, af Kirkens og vor Gaard Kerstorp i Thoslandh give skal. Thi lader vi ham kvit

for ydermere Betaling paa forskrevne Penge at gøre til Paaske næst forgangen. Sig. nostrum. Datum Arusie die Andree.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [2668

Dec. 6. Cristiern Konge. Die Nicolai for os og vort Raad og gode Mænd i Ringstethe Kloster i den store Sal, nærværende Hr. Prior Jep Mortenssen i Antworskow, Abbed Pether i Soræ, Hr. Johan Oxe, Hr. Engelbreth, Hr. Verner, Hr. Axell Brathe, Hr. Jørghen Daa, Hr. Claus Daa RR., Jep Jenssen af Rawenßborgh, Crestoffer Jenssen af Sørøp, Thøne Palnessen og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Mands Bud Hr. Eskiild Nielsen og lod læse et Pergamentsbrev med hele Indsegl vel fem, hvilket var uskrabet, lydende: 1. *Række Nr. 7326*. Datum ut supra nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis M. justiciario nostro. Hvilket Gods Hr. Eskils Bud sagde, at Hr. Eskiild i Værge havde. Hvilket Brev vi stadfæster, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa den Sag.

[A. ^aPerg. [med 1 Segl].^a ^bLyngholm Godsarkiv (saaledes 1752).^b]

Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. 1443 Apr. 30. — **Ab** og **Ac.** 2 Afskrifter af Jon Mortensen, den anden 1752: Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. — **Ad** og **Ae.** 2 Afskrifter (ikke fejlfri) fra 18. Aarh.: LDipl. 1443 Apr. 30 og 1469 Dec. 6. [2669

a—a) Saaledes Aa, Ab og Ac. b—b) Saaledes Aa og Ac.

Dec. 12. Vi Cristiern¹ Konge befaler vor Mand Hr. Beynt Bille af Siøholm R. at være sin Søsterdatters, Hr. Ywer Axilsøns Datters, Værge, saa længe hun kommer til sine »laghe« Aar og fanger anden »laghe werghe« efter Loven. Forbydende alle Hr. Beynt Bille heri at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede, men ham heller at forde og behjælpelige være i forskrevne Værgemaal. Der gøres os synderlige til Villie med. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. post concept. Marie nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presentibus reverendo patre
Dn. Roskildensi, Johanne Oxe etc.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [2670

— *Reg. *6789*. [Orig. Torbern Bentssøn Billes Enkes og Sønners Arkiv.] Vidisse 1509 Juni 30. *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 31*. [2671

Dec. 13. *Reg. *6790*. Perg. med 1 Segl: K. 78. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 20). *Kbhvns Dipl. I. 202*. [2672

Dec. 16. »Borgemestere« og Raad og al menige Almue i Helsingborgh. Vi havde et Torp, som hedder Senerødh, i Pant

af Hr. Stigh Olsß Forældre, hvilket Torp velbyrdig Kvinde Fru Barabradh, Hr. Stii Olsß Efterleverske, har igen løst, og har hun os vel betalet til Takke. Thi kendes vi os aldeles ingen Rettighed i Senerødh at have. Med vort Bys¹ Indsegl; og vi Claues Seyler og Bent Mangsß »borgemester« hænger og vore Indsegl for dette Brev. Skrevet og givet i Helsingborgh sabb. post f. Lucie.

Perg. med [3] Segl: 1. Helsingborg Bys (∴ det i *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 339* som »Helsingborg I« afbildede og *sstds. S. 340* omtalte). Stig Olufssøn Krognos's Enkes Arkiv; a1747 købt af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^a (RA.). [2673

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Dec. 16. 1. Række Nr. 7314. At vi Martin van Barken¹ Byfoged i Køpenhauen, Jens Michelß Scriffuer og Pedher Nielß Skomager Borger sstds. Lørd. efter Lucie Dag saa' saadant Brev beseglet med deres hele Indsegl, som dertil benævnte er, vidner vi med vore Indsegl.

Perg. med [3] Segl: 1. Clv 1; 3. Ubetydeligt Brudst. 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet (RA. København (Tillæg)). [2674

— 1. Række Nr. 7315. At vi Martin van Barken [*osv. som 2674, helt ud*].

Perg. [med 3 Segl]. 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet (RA. København (Tillæg)). [2675

Dec. 20. Grev Gherd af Oldemborch forpligter sig til at antvorde Dronning Dorothea Sunderborch mod Betaling af visse Pengesummer.

Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 6). *Stemann, Urkundl. Beiträge S. 43.* [2676

— Jæppe Driffuere Foged i Sundz H., Hans Brynickesß a. w., Jes Persß i Slædebæck, Pouel Matß i Egens, Per Jæiopsß i Stubbedorpe og Niels Swensß. Thome ap. Aften paa Sundz H.s Ting fik en beskeden Dannemand Anders Persß af Egebjerg et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Anders Hertu af Sedorpe, Jes Jæiopsß, Bertel Nielsß, Olaff Hertu og Per Albregtsß sstds., Hinrick Hermensß af Hallager, Eric Nielsß af Skerninge og Pouel Hack af Weystroppe; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Anders Persß havde med sig et Sognevidne af Kirkeby S. samme Dag paa fornævnte Ting ved 8 Dannemænd: Niels Falk, Per Sywortß, Olaff Persß og Hans Balie af Kirkeby, Jens Persß af Slædebæck, Per Bonde af Høroppe, Eric Sappi og Hans Jensß af Raderudhe; hvilke vidnede, at det er dem vitterligt, at Claus

Nielsß, Anders Persß Farfader, aatte den Gaard, som Jes Jude i Swineborg nu i boer, og var Guds og hans, og ingen havde der Del i med ham, og Per Clausß, Anders Perssøns Fader, og Niss Clausß og Hellie Kniffuesmets, de arvede ham efter Claus Nielß deres Fader og havde ham fri for hver Mands Tiltale efter hans Død. Item vidnede og forskrevne Sognevidne, at de aldrig havde hørt, at Claus Nielsß, Per Clausß eller Niss Clausß hans Sønner havde afhændet dem deres Rettighed i den forskrevne Gaard i Swineborg med Pant, Skøde eller Gave; men siden Claus Nielsß død var, fór Kaye Clauses hans Husfrue til Swineborgs Byting og skødede Gamle Jes Kniffsmet saa megen Rettighed, som hun havde i den Gaard, imod hendes Børns Minde, og aldrig de havde hørt, at den Gaard havde været anderlunde afhændet i deres Livsdage. Item vidnede forskrevne Tingsvidnesmænd, at de saa' og hørte, at Anders Persß Tingstævninge inden 4 Stokke hjemlede, at Jes Jude var lovlig tingstævnet til Sundz H.s Ting at svare Anders Persß, førend dette Vidne gik. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 6 Segl]. Senere til Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). [2677]

Dec. 28. Iwer Thorstensß i Andste. Jeg skøder for Mageskiftes Skyld Prior og Kapitelsbrødre i s. Knwts Kloster i Othense en min Jord liggende sønden næst s. Knwts Jord i Andste og i Andst H. i Nørrejutlandh til Vederlægning for en anden Jord liggende norden næst min Jord paa Hockeropp Mark, hvilken fornævnte Prior og Kapitelsbrødre igen har skødet mig. Og jeg kendes mig fuldt Værd igen at have fanget. Medb. af hæderlige og beskedne Mænd Hr. Jens Eggerdsson Biskoppens Official i Othense, Robert Hardh Borgemester, Niels Jensß, Jess Mule Raadmænd, Jes Nielsß og Per Mortensß Borgere sstds. Datum Ottonie die innocentium martirum.

[^aPerg. med meget beskadede Segl.^a Odense St. Knuds Kl. Arkiv; ÆA. V. 262, U. 2; ^a1849 i Trøjborg Godsarkiv^a]. Afskr. af »H. C. Refslund i Sølsted d. 30. Juni 1849«: LDipl. 1468 Dec. 28. [2678

^a—a) Saaledes LDipl.

Dec. 29. *Reg. *6791.* Perg. med [4] Segl: 2. Lxx 24; 3. Lxx 25; 4. Lxx 26 (s *sten bille*). Kongens Arkiv (RA. C 5, Len Sjæll.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh.* 1855 S. 32. [2679

— Cristiern Konge. Vincencius Ywersß vor Hofvind og Tjener var for os og vore Raad Biskop Jeep i Burglam, Hr.

Erick Otteß vor Hofmester, Hr. Claws Ronnow vor Marsk i Danmarck og Hr. Strange Nielsß RR., kærende i Kalundeborgh, at han ej maatte nyde hans Gods i Bredebalgh for vor Embedsmand, og sagde Vincentius, at der er bygte 2 Gaarde paa hans Agerlod. Da efter vore Raads Raad tilskikkede vi Jes Persß i Starop, Pedher Rally i Velyng, Cristiern Persß i Stubrup VV., Jes Oloffsß Borgemester i Vedlæ, Tørkell Jensß i Voldhin[?], Jes Yvesß i Asendrup, Jes Skytte i Bredebalgh og Thermen i Starup at granske, hvad Gods os og Kronen tilhører i Bredebalgh, og hvad Vincentio tilhører, og om Bredebalgh bør at være i Birk eller ej; thi at hans Tjenere trængtes til at gøre »twgh«. Og skulde disse dette saa granske, som de vilde andsvare for Gud og være bekendte for os og »vor« Raad, og give os det beskrevet under deres Indsegl. Da finge vi nu deres aabne »breff beseyglde« som forskrevet, nærværende Hr. Erick Nipertz, Hr. Niels Ericksß, Hr. Johan Oxæ RR. vore Mænd og Raad og mange flere vore gode Mænd, lydende, at Jes Persß, Pedher Rally etc. har saa i »sandhen« spurgt [osv., se *Orion Quartalskrift I. 284 indtil:*] m c d sexagesimo nono.

Ad relacionem Dn. Eri Niper., presente Dn. Johanne Oxæ M.

[^aPerg.^a Vincens Iverssøn Dyres Arkiv; ^a1748 i Tirsbæk Godsarkiv^a.] Afskr. af Klevenfeldt 1748: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Ny Lunger. (Reg. *6792.) Trykt (ikke nøjagtig og ikke fuldstændig): *Marius Hansen, Tirsbæk S. 20.* [2680

a—a) Saaledes Afskriften.

Dag? Brev af Kong Christiern til Jacob III om Bisp Vilhelm af Orknørerne.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 192, Fol. 922 L. 19 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2681

— Brev af Kong Christiern til Paven om Bisp Vilhelm af Orknørerne.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 192, Fol. 922 L. 15 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2682

— Brev af Kong Christiern til Jacob III med Forbøn for Johannes Ros.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 192, Fol. 922 L. 10 f. n.* Formentlig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531.* [2683

— Dansk-engelske Underhandlinger.

Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 193, Fol. 923 L. 16; samme, Bispekrøn. Bl. Dd ii, Fol. 105 L. 23.* Mulig efter tabt Brevbog, jfr. Arup i *Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 531 L. 1 f. n.* (hvor 925 formentlig er en Fejl for 923). [2684

Dag? »Christopher Jennßenn [i]^a Søerup hannß opladellßebreff thill Hennig Vallkenndorp paa Eybye och Eybye fanngh, dat. 1469.«

[A. Orig. Henning Pederssøn Valkendorfs Arkiv.] [Aa og] Aaa. Udtog se 1754, [Aa og] Aaa. RA. Herredagsdombog 1641 Bl. 534 b. — Ab. Udtog se 1824, Ab. RA. Herredagsdombog 1647 Bl. 170 a. [2685
a) Saaledes Ab; mangler i Aaa.

— Vore Sognevidne om Strid mellem Hr. Anders Jacopssenn af Stienolt og Bønder i Vore.

[Orig. Stenalt Godsarkiv.] Udtog se 2340. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 185. *Rosenvinge, Domme II. 261.* [2686

— »Ett pergmentz breff mcdlxix lydende, att Lass Dan hagde weritt inden Hub^ea herrittz ting oc fick ett tings vittne aff viii trofaste dannemendt etc., huilkæ viii danneme[n]dt ther vittnett alle vittnett[!] paa troo oc sandingen, att thi aldrig hagde hørtt, atth thii, ther ere i Wolstrop, haffuer noger deell i Lillæ Fadersbøll eller Store Fadersbøll, hede eller clittæ etc., oc vittnett for^{ne} mendt, att Jepp Bagi haffuer standet inden for^{ne} ting aar fraa aar oc kentt seg ingen retthet att haffuæ i for^{ne} hede eller clittæ y noger maade etc.«

[Perg. Las Dans Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1539 Jan. 2 (altera die circumcis. Christi) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Niels Langæ (til Fadersbøll^b). RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 162 a. [2687

a) ∴: Hundborg. b) Kaldt saaledes i en Stadfæstelse øverst paa samme Side i Kopibogen.

— »Jöns Öfwergårdz uthgifne tingzbewiis, dhett Jöns Påderson clerck hade uthi 4 samfalte ting fölfolgt på 9 altare gårdar eller godz liggjandes i Balckare. Dat. 1469.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 22, Nr. 551. [2688

— »Mavens¹ bisp i Otense; Knudt Fovet² prest oc canic i Aars; Per Jonsen prest i Mariboe; Per Bertelsen, Henrich Hermanß bymend i Maribo. Anno 1469. Skall skriffues alt.«

[Orig. med Segl: 1. Formentlig G. 530; 2. Formentlig G. 755; 3. Skjold, hvori 1/2 Lillie. Maribo Kl. Arkiv?] Notitser af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4 to 634 S. 17. [2689

— »Ett perckmetz tingswitne ad alle then bygning oc gierdesgorde, som bygd oc sett er paa bysens jorde, som ligger emellom graabrødre kirckegordt oc graabrødre agestrede[!].«

[Perg. Odense Bys Arkiv.] Udtog uden Aar, anført i Registratur i brækket Folio fra 16. Aarh. S. 1: RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3. — Et andet Udtog (af Vedel Simonsen) lyder: »Laugsøgelses Brev paa Byens Grund mel. Graabrødre Kirke og Graabrødre-Agestræde. 1469.« RA. MS. »Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Juni 1811 I (Læg 3 Nr. 238). [2690

Dag? »Thuo Dei gracia archiepiscopus Lundensis, Suecię primas et apostolicę sedis legatus, Olaus Roskyldensis, Johannes Arusiensis, Petrus Ripensis, Magnus Otthoniensis, Kanutus Wibergensis et Jacobus Burglanensis eadem gracia ecclesiarum episcopi anno 1469« udsteder et Brev, der sikkert fandtes i Søllinge eller Hellerup Kirke.

[Orig. Utvivlsomt Søllinge ell. Hellerup (Vindinge H.) Kirkes Arkiv.] Navnene anførte med Haand fra 2. Halvdel af 16. Aarh. paa et Halvark i Kall 8vo 668; et vedliggende, med samme Haand skrevet Kvartark anfører Breve af de samme Aarstal (som Halvarket), der fandtes »wdy Søllinge och Helderup kiircker«, men Kvartarket nævner som Udsteder af Brevet af 1469 kun »Magnus episcopus Otthoniensis.« — Jfr. Hamsfort i Ribe Bispekrønike: *SRD. VII. 201.* — Formodentlig er det det samme Brev, der nævnes paa følgende Maade af Jacob Bircherod i Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 149 a: »Paa samme Herredag^a blev af Bisperne givet Hellerup Kirke Aflad.« (Herefter atter Udtog i Thott 4to 1423 S. 112 og 4to 1913 S. 129.)

[2691]

a) »: i København 1469.

— Brev af Biskop Magnus af Odense, set i Lunde Kirke af Biskop Jacob Madssøn.

[Orig. Lunde Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*). Anført herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 27 a og 149 a (af Th. Br. Bircherod); sstds. Fol. 1092 Bl. 14 a og Additam. 4to 178 S. 28; Gl. kgl. Saml. 4to 2988 Bl. 103 b; Thott 4to 1423 S. 112; sstds. 4to 1913 S. 130; sstds. 4to 1914 Bl. 10 a.

[2692]

— »15. Ett papirs sognewinde aar 1469, att Thomas Borre gaff till Hiom kircke och sogneprest ald den pantt och rettighet, som handhaffde udi den gaard i Hiom biskou, som Per Smed nu udi boer.«

[Papir. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 36.

[2693]

— »13. Thingsvidne fra Anstherreds Thing, at Hr. Jens Nielsß havde 1 Otting Jord paa Skanderup Mark i Pant for vi fl. , og at han paa sin Dødsseng gav den til Skanderup Kirke. 1469.«

[Orig. Skanderup (Andst H.) Kirkes Arkiv; senere til Trøjborg Godsarkiv.] Udtog med H. C. Refslunds Haand i »Register over Documenter, der findes paa Troyborg« (RA. Pk. »Registraturer og Designationer«). [2694]

— »Enn pergamendz landtingsdomb paa 2 gaarde och en mølle i Raaby i Froste herridt. Daterit 1469.«

[Perg.] Udtog anført i Registratur fra 1. Halvdel af 17. Aarh. (over Breve paa Svaneholm?): Uppsala UB., Haandskr. S 51.

[2695]

— »Et Forhøielßepantebref paa noget Bondejord i Giænderop fl. 1469.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 13: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 45).

[2696]

Dag? »Ett anditt tingxvinde, som Niels Terminsß fogett paa Tirsbeck tagid haffde paa Jelling søsell tingh under Gudtz aar medlxix, lydende, att hand lod leese ther for tingxdom gode gamble beseigliid breffue lydende paa Breballe oc Tieret[?] byrcke marck oc eskitt y trytingh, om nogen haffde breffue eller beuisningh theremod.«

[A. Orig. Tirsbæk Godsarkiv. — Aa. Udtog anført i Dom 1533 Nov. 22 (Lörd. efter Vor Frue Dag presentat.) af Offwe Bylde Biskop til Aarsß m. fl. Rigsraader mellem Eriick Krwmdige til Høneborig og Hr. Offue Longe til Tirsbeck; Brevet fremlægges af den sidste. «Orig. paa Papir. 1748 i Tirsbæk Godsarkiv.»] **Aaa.** Afskr. efter Aa af Klevenfeldt 1748: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Ny Lunger. Trykt (ikke helt nøjagtig og ikke helt fuldstændig): *Marius Hansen, Tirsbæk S. 38.* [2697

a—a) Saaledes Aaa.

— »Tingsvidne 1469, Mads Nielsen Foget i Hellum Herred, Oluf Andersen Proust ibm., Hr. Kield Sørensen Prest i Kongeslev, Oluf Mortensen, Morten Roed i Vorst, Las Veffertsen Prior i Vor Frue Closter i Aalborg haver udsted med Nis Tordsen i Dalderup, Poul Bertelsen i Lyngbye, Bertel Tordsen, Nis Stigsen, Jep Laußen, som Bønder ere, Jens Nielsen i Eskildstrup, Nis Madßen i Horsens, Søren Michelsen og Jep Sort saadant, at Hr. Anders Jacobsen tog 24 Ridermænds Vidne, at Kongeslevlund og Synder Kongeslev haver været en samfold Ejendom til hans Forældre, for^a Palli Mars gav Kære derpaa, og hands Hustrue Frue Ydde siden gav Kære derpaa, og vandt de, at det var Hr. Anders Ovesens rette Arvegods og arvede det frit efter hands Moder Marie Ofves, og det Vidne, Frue Idde havde taget derimod, var ikke ret, og de aldrig vandt andet, end den Tid at Mars Palli var i Kongeslevlund, da vandt de, at hand var der, men hvad Rett hand havde dertil, det vedste de ikke, og Frue Idde fik Herredsfogedens Segell fra ham med Urett og sette derfor ligevel.«

[A. Orig. Anders Jacobsson Bjørns Arkiv.] **Aa.** Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 40 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark ff. [2698

a) Aa i den anden Tekst: før.

— »Ditto« (o: Aasum Herredstingsvidne) »paa Anders Pedersens Erklæring, at Morten Jensen for ham skal være qvit og frie for Tiltale anlangende det Gods, som ved Skifte vare de Børn tilfaldne efter deres Fader, han var Værge for. 1469.«

[Orig. Odense »Stiftsarchiv« (o: Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonson: RA. MS. »Vedel Simonsons Indberetninger angaaende Odense Byarchiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814«, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 809. [2699

Uden Aar og Dag. *Reg. *6794.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 458.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städtén abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6.

[2700

Uden Dag. Kistine Lauritz dotter, Axel Lauensens Hustru, boende i Fosie i Oxie H., giver 4 Gaarde til Sognepræsten i Fosie.

[^aPerg. med 5 Segl.^a Fosie Kirkes Arkiv; senere til Arkivet paa Lundegaard; *ÆA. IV. 329*; mulig senere til Københavns Universitets Arkiv^b.] Afskr. fra 16. Aarh.: Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 105). *Kirkehist. Saml. 3. R. II. 223*. [2701

^a—^a) Saaledes *ÆA. IV. 329*. ^b) Kirken var i alt Fald under Christian III bleven henlagt til Universitetet (*Kirkehist. Saml. 3. R. II. 222, 225*); men dette maa ganske vist være sket før den Tid, da i det mindste de nu bevarede Tekster af det paagældende Sted af Lundegaard-Registraturen nedskreves.

— Nos Two¹ archiepiscopus Lundensis constare volumus, nos Dn. Nicholaum Tordonis, Burglannensis dyocesis clericum, ad tytulum sui beneficii temporibus et locis a jure statutis ad omnes sacros videl. subdyaconatus, dyaconatus et presbiteratus ordines canonicè promovisse, cooperante nobis ad hoc spiritus gracia septiformis. Secretum nostrum. Datum Flinghinghe pontificatus nostri anno 27.

Perg. med 1 Segl: G. 29. (RA. Privatarck., kronolog. Række.) LDipl. [2702

— Biskop Nicolaus af Slesvig giver Aflad til dem, der læser primam, tertiam, sextam et nonam.

Udtag af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 166 a (= *J. A. Cypræus, Annales S. 370*). Er sikkert intet bispeligt Afladsbrev, men stammer utvivlsomt kun fra et »dictum« af Biskoppen (anført: *Statuta synodalia et provincialia Egerdi episcopi Sleswicensis (Lübeck 1496) Bl. d iiii b* (Faksimile: *Lange, Analecta bibliographica Tavle VII*) = *Noodt, Beiträge II. 82* og *Thorkelin, Kirke-Love S. 107*) om, at »quidam venerabilis episcopus« har set et paveligt Afladsbrev af den anførte Art.

— Udtag: *Richardson, Hallandia S. 175; Reg. 4065*. Er 2040.

— Udtag: *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 249*. Er 2554.

Brevbøger: Ribe Kapitel: *Oldemoder 93* (Maj 5). — Esrom: *Cod. Esrom. 50* (Aug. 22).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 19*; se ogsaa 2561, 2594, 2637, 2657-58. — Lunde Ærkebispe: se 2701. — Odense St. Knuds Kl.: se 2678. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 58*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 82, 85, 88, 91, 91, 96?, 99, 101*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 346* (Jan. 23), 302 (Jan. 30 ell. Febr. 6), 357 (Marts 19), 357 (Apr. 12 ell. 13), 287 (Apr. 18), 282 (Apr. 25), 355 (Maj 4), 342 (Juni 3), 282 (Juni 13), 209 (Juni 29), 358 (Juli 15), 351 (Aug. 7)?, 213 (Okt. 16), 262 (Dec. 12), 300 (Dec. 28), 310 (Dec. 31), 220, 225 (= *V. 92*), 231, 236, 239, 360: se ogsaa 2584. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 48* (Maj 13), 28 (Sept. 17), (127 se Aar 1459), 128 (ell. Aar 1419), 154 (ell. Aar 1464). — Ribe Kapitel: se 2565, 2572, 2654. — Slesvig Bisp: se 2567, 2653. — Antvorskov: *ÆA. IV. 106, 120, 142, 142, 231, 238, 253, 253, 256, 258*. — Roskilde Clare Kl.: se 2605. — Skovkloster: *SRD. IV. 347, 353, 368, 368, 393*. — Maribo: *ÆA. III. 262, 265, 270, 278, 279, 281*; se ogsaa 2664. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 633* (874); se ogsaa 2610. — Alling: *ÆA. II. 172, 183, 186, 188*. — Dueholm: *ÆA. III. 203*. — Gudum: *ÆA. III. 215*. — Mariager: *ÆA. V. 651, 671, 674, 676, 683, 685, 708, 711, 712, 716, (716 se Aar 1461), 730, 733*; se ogsaa 2640. — Tvilum: *ÆA. II. 55* (Febr. 26),

50 (Marts 5), 50 (Apr. 20), 50 (Apr. 27). — Vestervig: *ÆA. III. 139, 149, 163, 164, 166, 166*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 371, 374, 378*. — Vor: *ÆA. I. 184, 187, 191, 205, 205, 208, 208, 214*. — Øm: *ÆA. I. 262*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 172, 173* (Vor ell. Øm), *189* (Øm ell. Vor), *242, 243*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 846, 876, 994, 1113*. — *Eline Gøyes Jordebog 113* (Jan. 19?), *123* (Febr. 7), *202* (Juni 24), *146* (Juli 5), *98* (Okt. 2), *207* (Nov. 17). — *Adel. Brevkister* se 2624, 2650.

1470.

Jan. 1. Kongen stadfæster Kong Christoffers Brev, at Ærkedegnen i Lund og ingen anden skal have Spitalet uden for Lund og Helligaandshuset i Lund i Væрге.

[A. Orig. ^a med hængende Segl^a; forbundet med 1. Række Nr. 7039. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 159*; anført Specifikation, Adskillige Hospitalers Breve Nr. 13 og SvRA. E 102 a, Sextern 12, Nr. 10, paa det sidste Sted med udtrykkelig Tilføjelse: »medh kong Christophers ihoopfoget af 1439 dat. och samma innehåld«.] Aa. Afskr. fra 1662: Lunds LA., Lunde Kapitels Arkiv, Oluf Baggers Kopibog 1662 S. 188. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 118*. — Afskrifter efter Aa: Aaa. LDipl. (af Langebek 1764); Aab. Linköpings Stiftsbibl., Haandskr. J 49 S. 206; og formentlig efter Aa: Aac. Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 217 (Afskr. efter Aac for Langebek 1755: LDipl.). — Andre Afskrifter: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B IX. 1. 24 (fra 2. Halvdel af 17. Aarh.); sstds. B VIII. 2. 61 (fra 18. Aarh.); Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, X Bl. 51 a (fra c. 1800). — Samme Brev paa Latin (der dog synes at være en Oversættelse fra den danske Tekst) i Afskr. fra c. 1600: Ny kgl. Saml. 4to 1128 S. 13. [2703

^a—^a) Saaledes Aa, Aab, Aac.

— Kongen giver Kapitlet i Lund al Kronens Del i en Gaard i Hælgetorp i Adesaas S.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 146*.] Afskr.: Lundebogen S. 21. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 118*. [2704

Jan. 2. Kongen paalægger 34 Mænd at møde, naar de tilsiges af Jeip Jwl og Erick Jwl, for at undersøge, om Fiælendzgrøne er Hr. Pædher Høøgs rette Forte.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Formentlig Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA. Peder Høøgs Arkiv). *Saml. til jydsk Hist. VII. 268*. [2705

Jan. 11. Jeg Per Siordhssøn Borger i Kalundeborgh kendes mig skyldig at være til s. Erasmi Alter i Vor Frue Kirke i Kalundeborgh 6 løde Mk. Penge gænge i Siælland, for hvilke jeg med min Husfrues Byrittæs Samtykke pantsætter forskrevne

Alter begges vor Rettighed i en Bod, i hvilken vi selv boer, liggende i Kalundeborgh »genjæfnt« Slotsporten og mellem den østre Byport og Mattes Rødhs Gaard, saa meget, os tilhører, som er Hus og Jord, i 4 Aar, som nu efter Paaske kommende er, med saadant Vilkaar, at jeg og forskrevne min Husfrue eller vore Arvinger skal forskrevne Hus besidde og give deraf til Leje til forskrevne Alter hvert Aar 2 Skill. Grot Penge gænge i Siælland, forskrevne Alters »wariæ« at betale inden Paaske, og forskrevne Bod i god Hævd at holde. Naar forskrevne 4 Aar er forledne, og jeg eller min Husfrue eller vore Arvinger vil forskrevne Bod igen løse, skal forskrevne Alters »wæriæ« annamme 6 løde Mk. og »enkta« afkvittes for forskrevne Leje. Var det saa, at vi ej da formaaede forskrevne Bod igen løse, uden skulde vor Del sælge, da skal forskrevne Alter være den næst at købe for »muæligæ« Penge efter 4 beskedne Dannemænds Sigelse. Medb. af Dannemænd Oloff Persß og Anders Ydsß Borgemestre i Kalundeborgh, Jens Pædhersß Zellæ Raadmand og Jens Siordsß min Broder Borger sstds. Datum Kalundeborgis fer. 5. post f. Kanuti ducis.

Perg. [med 5 Segl]. Kallundborg Kirkes Arkiv (SLA. Kallundborg Bys Pergamentsbreve 1410-90). LDipl. [2706

Jan. 17. Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4 to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1682 Okt. Udtog: *Danske Mag. 5. R. III. 160.* Er 1472 Jan. 15.

Jan. 18. Christiern Konge. Priscæ Dag var vi i vor og Kronens Købstad Wææ, nærværende Hr. Ture Tureson, Hr. Erich Nippertz, Hr. Eggerdt Krummedige og Hr. Erich Aageson RR. vore Mænd og Raad og Steen Pæderon vor Mand og Tjener med mange flere, og kom da for os Hr. Abbed Nilß Hendrichson i Bæcheskouf med et gammelt Kong Erichz Brev, som han lod læse for os, hvilket Brev helt og uskrabet var og »lydhe«: *1310 Dec. 12 (sabb. post diem Nicolai). Kong Ericus tildømmer Becheskouff Kloster »terras juxta Kiughe march sitas«.* (Latin.) Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende alle forskrevne Kloster hindre paa forskrevne Mark eller Sø dertil liggende under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum etc.

[Orig. Bækkeskov Kl. Arkiv.] Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (ifølge Paaskrift paa Bagsiden senest fra 1688): RA. Arkivsager fra Lyngbygaard (Coyets Papirer) II, Læg 4 ell. D, Nr. 13. — Udtog anført i Brev 1622 Juni 4, se 2237; det stadfæstede Brev siges her at være »it lidit latinsch pergemendtzsbreff, at kong Erich schøder abeden och munckene i Beckeschouff it støcke jordt i Kiby march liggendis, dateredt 1316 die beati Nicolai«.

[2707

Jan. 18. Vidne af Skelby Ting, at en Gaard i Skelby paa Getzør har været ukæret, siden den kom i Mariebo Klosters Væрге.

[^aPapir med »Sigilla plebeia.«^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. A. *Kall Rasmussen, Musse Herred I. 94* (læs: Gedesby, Henrik Kok i samedst, Jeppe Kok i Skelby, Morten Tysk i Stauerby, Bo Biers i Fiskebek. Thesse). [2708
a—a) Saaledes LDipl.

Jan. 21. Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 250. Trykt: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 136* (med Aaret rettet til 1472). Se Udaterede Breve, Brev af Niels Pethersß og Mærete Laurensdatter.

Jan. 25. Per Trwelson i Høy m. fl. sælger en Jord paa Bredhegadhe i Lundh i s. Olaui Sogn til Sognepræsten til s. Clementis Kirke i Lundh Ffrendhe Pædhersøn.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 105; 2. G. 75; 3. G. 71; 4. Helgenbillede (≠ *iacobī iohannis p̄f̄b̄iteri*); 5. Flii 4. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 119*. [2709

Jan. 27. Borgermestere unde radmanne der stad Lubeke¹. De gestrenghe her Eggerd Frille ritter heft uns togen laten enen open pergementesbreff myd heren Cristierns koninges maiestad groten ingesegele myd ziner gnaden secrete ruggelinges daran gedrucket, an roder unde witter ziiden hangende, des heren Oleffs bisschoppes to Roschilde unde des gestrengen heren Erikes Ottessone houemesters, Clawes Ronnouwe marschalkes des riikes Denmargken, Peters Houweschild unde Knuts Hinricksone riddere anhangenden ingesegelen, alle runder figuren, also de an eren bilden, wapenen unde den schriffthen darumme her gescreuen irschenen, welken breff wy dorch enen unser gesworen schriuer, deme wy des betruwen, auschulteret, aller vordechtnisse gentzliken anich, in denscher sprake, nictes darane vorwandelt hebben befunden, ludende, so hirnafolget: 2013. Dessen breff hebben wii dorch unsen gesworen notarium unde schriuere underschriuen unde myt unser stad secrete vorsegelen laten. Gheuen in der 3. indictien ame sonnauende des 27. dages des mandes januarii tor terciē tiid edder dareby, des bisschopdomes unses heren Pauli des anderen paweses in deme 6. jare; dar jegenwardich sint gewest de ersamen mester Johannes Wonstorpp prothonotarius unde mester Johan Bracht secretarius der stad Lubeke, tughe hirtō geesschet.

Et ego Johannes Arndes clericus Sleswicensis, imperiali auctoritate notarius et dominorum meorum proconsulum et consulum secretarius juratus, quia omnibus, dum sic, ut premittitur,

fierent, cum prenominitis testibus interfui, ideoque presens instrumentum, per 2 alios fideles, videl. unum Theutonicum et alium Dacum, conscriptum, exinde confeci signoque et nomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke og 1 Segl: Lübecks Sekret (Brevet er, som det fremgaar af Notarialattesten, skrevet med 3 forskellige Hænder: dets tyske Del med én, dets danske med én, og dets latinske med én Haand). Eggert Frilles Arkiv (RA.). LDipl. 1466 Jan. 18. [2710

Febr. 5. Niels Portman i Slauelse a. w. Med min Husfrues Iidhe og flere vore Venners Samtykke har jeg gjort et Mageskifte med Hr. Per Swensß og Hr. Hemmingh Swensß perpetuis vicariis inden Roskilde, som herefter følger: at jeg og min Husfrue skal have en Gaard liggende i Slauelse inden s. Michels Sogn vesten ved s. Michels Kirkegaard paa Steenstwægadhe, hvilken Anderss Jeopsß forðum i boede og død blev i Sooræ, i hvilken Gaard jeg nu selv boer; og Hr. Per Swensß og Hr. Hemmingh Swensß skal have af mig en Gaard i Horns H. i Gerløffwe S. i Liwngrup (Oluff Nielsß, 2 Pd. Korn, halvt Rug og halvt Byg). Afvindes fornævnte Gaard fornævnte hæderlige Mænd, tilbinder jeg mig saa godt Gods og saa vel »beleylicht« igen at give inden 6 »wghen dagh« derefter. Medb. af hæderlige Mænd og velbaarne: Pædher Lyckæ² i Solbergh a. w., Niels Griis i Nordrop a. w., Anders Persß i Dryslebergh a. w., Per Laurensß i Skaffteff a. w., Clemen Griis og Geriche Hansß »burgemestere« i Slauelse. Datum Slaulosie die Agathe.

Perg. med [7] Segl: [2. Lxx 9 (Bille; *s petri benedicti bille*)^a]; 4. Utydeligt. mulig Clxxii 6 (Basse). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonis^b Alter)? (AM. XL. 5). LDipl. [2711

a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bille. b) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Febr. 7. Oleff Jeipsß¹ Byfoged i Roskilde, Boo Jensß², Henrik Bonschot³ »burgemestere«, Oleff Hørff⁴, Oleff Baghere⁵, Jes Lydekesß og Pæder Lillæ⁷ Raadmænd sstds. Onsd. efter Kyndelmissedag paa vort Byting i Roskilde skødede beskeden Md. Boo Nielsß, som Laale kaldes, Borger i Køghe, til Graabrødrekloster i Roskilde en Jord her i Roskilde, liggende i Vor Frue Sogn vesten paa Ørsegade næst Boordiket, som Lasse Laale og Boo Nielsß Moder Æstridh Laales forðum paa boede, Gud deres Sjæle naade, for sin Sjæl og hans Forældres Sjæle og alle kristne Sjæle med saadant Skel, at Gardian i Graabrødrekloster i Roskilde og Brødre skal holde Messer og Begængelse efter de Vilkaar, som dem imellem er, for deres Sjæle, som

forskrevet staar, som de vil ansvare for Gud. Og Broder Clement Gardian i forskrevne Kloster annammede [Skødet] paa Klosters Vegne. Og siden var Skødet »stadhfast« mælt af Kongens Foged paa Tinget og af flere gode Mænd paa alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Bomærke (*sig h̄nric diricson*); 4. Bomærke (*s oia... iohannis*); 5. Bomærke (*s olavus petri*); 6-7. Bomærker. Roskilde Franciskanerkl. Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 6* (RA. Roskilde Franciskanerkl. Arkiv). LDipl. [2712]

Febr. 15. *Reg. *6801.* Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Fxxxi 11; 2. Formentlig G. 473; 3. I Sigilfeltet mulig Bogstaverne i og k korslagte. Senere tilbagegivet til Hartvig Krummediges Arkiv? (RA.). *Dipl. Norv. V. 628.* [2713]

Febr. 23. Jes Anderß af Barnrup. Jeg giver hæderlig og velbyrdige Kvinde Fru Gertrudh Jenssedotter, Clawes Henricsß Efterleverske af Ramløse, Fuldmagt ind at løse og beholde for et brugeligt Pant en min Gaard i Borup (Jes Pederß) i Dalby S. i Faxe H., hvilken Gaard Knudh Jeipß af Walby i Pant har for 16 lødige Mk. danske Penge. Og naar Gaarden indløst er, skal hun beholde den efter »the breffz« Lydelse, som jeg hende derpaa givet har. Sig. meum cum sig. venerabilis et honorabilis virorum Dn. Cristoferi prepositi Roskildensis² et Petri Andree³ canonici Roskildensis. Datum in vig. Mathie ap.

Perg. med [3] Segl: 2. G. 196; 3. G. 287; gennemskaaret. Claus Henriksøn Skades Enkes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2714]

C. Febr. 24 (Aar?). Jeg Jens Anderß af Barnrup a. w. vederkender mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru [Gertru]dh Jenssedotter, Clawes Henrickß Efterleverske af Ramløse, 18 lødige Mk. i hvide Penge gænge her i Sielandh, som en Købmand kan en anden fuldt med gøre, og ingen andre Penge eller Varer, for hvilken Sum jeg Fru Gertrudh pantsætter en min Gaard i Borup i Dalby S. i Faxe H. (Jesse Pederß, 2 Pd. Byg) for et brugeligt Pant, [i at] sætte og af at sætte, saa længe Gaarden hende afløses. Og Løsningsdagen skal være Mor[tens] Dag, og kyndes Løsen 2 Ting før Midsommer og et næst efter. Afvindes Gaarden hende, tilbinder jeg mig hende Vederlægning at gøre med saa god en Gaard inden 6 Uger Dag derefter. Skal jeg afhænde Ejendommen i Gaarden, da skal jeg ingen anden s[ælge den end] Fru Gertrudh for redeligt Kjøb; vil jeg eller mine Arvinger opløse Gaarden . . . , skal vi løse

den op med vore egne Penge [og ej] med anden Mands Penge. Medb. af og velbyrdige Mænd: Syunderß, Hr. Jens Jonß Hr. Hans[?] Hanß, Hr. Pether Reb[erg] i Roskildh og Boo Jenß Borg Datum Mathie ap.

Medtaget Perg. [med mindst 6 Segl]. Claus Henrikssøn Skades Enkes Arkiv (RA.). LDipl. 1470 Febr. 23. [2715]

Marts 4. »Et ditto^a dat. Greenaae Kirke-Gaard den Søndag, som man kalder Fastelauns Søndag 1470, da 12 Mænd har vundet, at fra Saltbechs Rinde, som ligger fra Haufknude, og til Aarnebech norden for Haufknude, det haver ligget til Greenaae i 100de Aar og ligger endnu til Greenaae, og haver ingen Mand Deel eller Rettighed derudi uden Grenaae Borgere.«

[Perg.? Grenaa Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur over Byarkivet af 1693, 6. Klasse Nr. 3.] Afskr. herefter af F. J. V. Dauw: Kall 4to 379. [2716]

a) Det foregaaende Brev er »Et ditto«, og det forud for det gaaende er »Et Vidne paa Pergament«.

Marts 6. »Et ditto^a, dat. Sønder Herrets Ting den Tiisdag i Fastelauns Uge 1470, at de 2de fornevnte Sognevidner [c: 2257 og 2716] ere oplæste paa Sønder Herrets Ting, som er udgiven af Greenaae og Olsøe Kirke-Gaarde, og 8te Mænd paa fornevnte Sønder Herrets Ting har vundet det samme, at Haufknude Havn fra Aarnebech og til Saltbechs Rinde, som ligger sønden for Havknude, det har lagt i 100de Aar til Greenaae og ligger endnu, og ingen anden har Rettighed dertil etc.«

[Perg.? Grenaa Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur over Byarkivet af 1693, 6. Klasse Nr. 4.] Afskr. herefter af F. J. V. Dauw: Kall 4to 379. [2717]

a) Det nærmest foregaaende Brev, som ikke ogsaa er »Et ditto«, er »Et Vidne paa Pergament«.

Marts 9. *Reg. 4366.* Perg. med [11] Segl: [a2-3.a]; 7. Utydeligt; 9. Iviii 3 (Hollunger). Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Danske Mag. I. 267.* [2718]

a—a) Tegninger af Magnus Grens og Ture Turessons Segl i Klevenfeldts Segltegn., henholdsvis Graa[!] og Bjelke.

Marts 11. Hr. Pæther Andersß Sognepræst i Hiortels S., Esg hæ Bondhe² i Boropp, Anders Bondhe i Kornwm, Jes Mørk i Saltwm og Ylfar Eskisß i Brønwm. Den 1. Søndag i Faste paa Hiortels Kirkegaard fik hæderlig Md. Anders Griis i Slættæ et Sognevidne med 12 Dannemænd: Jes Matesß, Thomess Bech, Per Thomessß, Nis Bagy, Nis Thomessß, Ascer Persß, Pæther Ascersß, Jes Nielsß, Cristiern Kilsß^a, Oluff Jensß, Knwd Kielsß og Sewrin Ascersß; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at den Dag, der Jes Persß bød den »aword« til, var den Søndag efter

Micaelis Dag og ej før, og den samme Dag troede Anders Griis Dannemænd dertil, at de skulde se det »word«; der de Danne­ mænd kom paa Marken til det Korn, kom der en stor Regn, saa at de kunde intet gøre »at« Kornet. Item vidnede fornævnte Dannemænd, at den Dag, der Jes Persß tog Mænd til sig og »wordhe« det Korn, var en Dag mindre end 8 Dage efter Micaelis, og da var ej Anders Griis »till word« og ej Manden til Stede, der Kornet skulde have, eller nogen paa hans Vegne og ingen af de Mænd, som Anders Griis troede dertil; saa tog han det Korn og førte i Mandsens Gaard uden hans Minde. Item vidnede fornævnte Dannemænd, som i Byen boer, at Thomess Olsß sagde, at han æskede sit Korn før Micaelis Dag af ham og kunde ej fange det. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet p(?); 2. M 11; 3. Bomærke; omtr. samtidig Paaskrift: »Om Anders Gris breff; lyder paa korn æryæ«. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv? (E; RA.). (Reg. *6803.) [2719]

a) Rettet fra: Torkilså.

Marts 12. Vi Cristiern¹ Konge bekendes os skyldige at være Mikel Nielß vor Mand og Tjener 2000 lub. Mk. i saadanne Penge og Mønt, som her i Danmark gænge er, som han os nu »lent« har til vort og Rigens store Nytte, for hvilke vi pantsætter ham vort og Kronens Slot Sylwitzborgh, som han det nu selv i Væрге har, og med al kongelig Rettighed, at beholde for et brugeligt Pant, saa længe det afløses ham ved os for forskrevne 2000 lub. Mk.; og skal han holde vore og Kronens Bønder og Almue i Sylwitzborgss Len ved Ret, som han vil andsvare for Gud og være bekendt for os og vort Raad. Thi forbyder vi osv. Datum in civitate nostra Lundensi die Gregorii nostro sub secreto.

De ma[n]datis Dn. regis presente Johanne Oxæ M.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv; ÆA. IV. 400 (RA. C5, Len Skaane). [2720]

— Vidne af Albvrgh Byting, at en Jord er Skomagerlavets rette Jord. Perg. med [8] Segl: 1. Brudst.; 2. Clvii 12; 7. Udslidt Brudst. Aalborg Skomagerlavs Arkiv; ^a(formentlig af Pastor Andreas Reiersen († 1785)) foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 167.* [2721]

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

— Pawel Jensß Foged i Byæрге H., Niels Lyckæ i Skousbo, Mattes Kældsß i Rynkæby, Thomess Stagæ i Latby, Lass Mat-

tesß sstds., Pether Friis i Kiil og Jess Oleß i Kirtingæ. Kundgør vi, Mand, først i Faste os paa Byærge H.s Ting at have hørt og set, at hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Jwrgen Wrnæ i Brolyckæ R. fik et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Pether Palmisß i Kærby, Nis Brwn i Kølnebroppæ, Anders Stagæ i Honsløff, Qwist i Dristroppæ, Hans Hælyæsß i Rynkæby, Lass Hosøll i Honsløff, Hans Jensß i Wthroppæ og Hans Hord i Kirtingæ; hvilke vidnede, at de Mænd af Fløtstroppæ S., som var i det Sognevidne, som Fru Kerstinæ af Wethroppæ lod læse paa Byærge H.s Ting, sagde, at de ej vidnede, at den Skov, som de trættede om, at han skulde ligge til Skowgardin af Rette. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 7 Segl]. Jørgen (Lagesøn?) Urnes Arkiv; ^a1745 af Provst Lars Terpager foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [2722 a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 193*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Marts 17. Jeg Axell Lagesß R. paa Claxholm har siddet over et Mageskifte med min Broder Mauritz Nielsß af Aagordh. Da oplader jeg ham disse Gaarde: i Jærsløff H. i Wendesysse Per Pouelsß i Bryndesløff 3 Pd. Korn og $\frac{1}{2}$ Løb Smør; Jes Olsß *ibid.* 1 Øre Korn; Mikil i Nebstrop 1 Øre Korn; Seuerin i Wielhøff 3 Pd. Korn; Knut Star *ibid.* 1 Øre Korn; 1 Bol *ibid.* 1 Pd. Korn; Staffen i Gamell Toffte 2 Pd. Korn; Pouel Palsß i Rauenstrvp 3 Pd. Korn; Pouel Koc i Trygdrvp 1 Øre Korn; i Børlum H. Pouel i Synderwraa 1 Øre K[orn], $\frac{1}{2}$ Løb Smør og 4 Grot; Ywer Skranni i Rakkeby 1 Pd. Korn; Las Skranni *ibid.* 3 Pd. Korn og 4 Sk[pr.] Korn og $\frac{1}{2}$ Løb Smør; Knut Olsß *ibid.* 3 Pd. Korn og 4 Skpr. og $\frac{1}{2}$ Løb Smør; Jes Persß i Snard[rop] 3 Pd. Korn og 4 Skpr.; i Winnæberg H. Per Brvn i Kadholm 3 Pd. Korn; Helli Brvn i Pd. Korn; 1 Bol i Jælstrvp $\frac{1}{2}$ Løb Smør imod 1 Pd. Korn. Alle disse Gaarde oplader jeg til M. N. for de Gaarde eller By[er], som han havde i Nørre H. Dywrss, som de aabne Breve, han mig derp[aa] givet har, indeholder. Og tilbinder jeg mig at fri ham alle de forskrevne Gaarde i Wendesysse, besynderlig de, som for stander skreven i Jærsløff H., Børlum H. og Winneberg H., og ej flere. Medb. af hæderlig, velbyrdig og gode Mænd Hr. Strangi Nielsß R. i Thydh, Niels Ericß i Browtskow, Oluff Lunge af Odden VV., Provst Owæ i Skieldrvp, Prior Gerloff⁶ i Ød Kloster, Suend Saxstrop i Alsberghgord V., Anders Griiss i Slætæ, Esgi Bonde, Morten Nielsß i Jælinggord og Høffd Hinricsß i Tofftæ. Datum die Gertrudis.

Perg. med [11] Segl: 6. G. 659. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2723]

Marts 17. Jeg Axell Lagesß¹ R. af Claxholm har siddet over et Mageskifte med min Broder Mauritz Nielsß af Aagord, og har jeg opladt ham »sompt« af mit Gods, som jeg har i Wendsyssel i Jærsløff H., Børlum H. og Winneberg H., efterdi som det Hovedmageskiftet brev, jeg ham derpaa givet har, indeholder; for hvilket han har vederlagt mig al hans Rettighed i alle de Gaarde eller Byer i Nørre H. Dywrss, øde og bygt, som hans aabne Brev, han mig givet har, indeholder. Thi oplader jeg ham nu alle de aabne beseglede Breve, som jeg og mine Forældre, Gud deres Sjæle have, har haft i Værge, det forskrevne Gods paarørende. Medb. af hæderlig, velbyrdig og gode Mænd Hr. Strangi Nielsß R. i Thyd, Niels Ericß i Browtskow, Oluff Lunge af Odden VV., Provst Owæ i Skieldrøp, Prior Gerloff⁶ i Ød Kloster, Suend Saxstrop i Alsberghgord V., Anders Griiss⁸ i Slætæ, Esgi Bonde⁹, Morten Nielsß i Jælingord og Høffd Hinricsß i Toffte. Datum die Gertrudis.

Perg. med [11] Segl: 1. Lxxxiv 26 (Brok); 6. G. 659; 8. Exvi 37; 9. M 11. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2724]

— *Reg. 4367.* Perg. [med 1 Segl: K. 78 (beskrevet i *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 292*)]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; «af Højesteretsadvokat Frederik Horn foræret til Danske Selskab» (RA.). *Danske Mag. I. 265.* [2725]

a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 193.*

Marts 21. Jes Lawessøn i Wæ a. w. udsteder Vidnesbyrd angaaende nogle forfalskede Breve paa Skybarsløff.

Papir med Spor af 3[!] Segl paatrykte forneden. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 121.* [2726]

— Oleff Jeipsß¹ Byfoged i Roskildæ, Boo Jensß², Henrik Bonschot³ »burgemestere«, Heming Pædhersß⁴, Oleff Høff⁵, Oleff Baghere⁶ og Jep Fiwnbo Raadmænd sstds. Onsd. efter Tampersøndag i Faste paa vort Byting i Roskilde skødede Hr. Mowens Hansß Kannik i Roskilde Hr. Trwels Laurensß perpetuus vicarius i Roskilde al sin Rettighed og Ejendom i en Gaard her i Roskilde liggende i Vor Frue Sogn sønden paa det Tværstræde, som løber fra Ørsegade til Snæwerstyræde mellem Anders Jensßs Stenhusgaard og s. Mikels »kirkæ jordh«, hvilken Gaard Hr. Mowens Hansß skødede Hr. Trwels Laurensß, som

han sagde at være sit rette Oldeleve, og kendtes Hr. Mowens Hanss sig at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Trwels Laurensß for den Gaard. Og var denne Skøde »stadfæst« mælt af Konnings Foged og af flere gode Mænd paa alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Bomærke (*sig hincric diricson*); 4-5. Bomærker; 6. Bomærke (*s olavus petri*); 7. Bomærke. (AM. XXVI. 11.) [2727]

Marts 21? Jeg Nis Bygh Borger i Aars vederkendes mig skyldig at være Nis Jensß i Wetheby 12 lub. Mk. danske Penge, som i Nørjutland er gænge, Sølv mønt, for hvilke jeg pantsætter ham mit Hus og Jord liggende i Aars paa Brobergh, som jeg i boer, 16 Alen paa Længde ved Gaden og 19 Alen op i Gaarden, 1 Kvarter »myne«. Og skal jeg give N. J. 20 Skill. til Rente af forskrevne Hus og Jord hvert Aar 14 Dage før s. Johannis Dag Midsommer; men betales Renten ej i 4 Aar, skal N. J. have Fuldmagt at bruge Huset og Jorden og at bygge efter hans Villie, og det Bygnings Værd skal sættes til 4 Danne-mænds Sigelse og følge Hovedpengene og ej afregnes. Medb. af andre Danne-mænd Cristern Mandtrvp, Matis Persß »borge-mestere«, Per Nielsß Byfogeden, Nis Kyglingh og Jes Matisß Borgere. Datum die Benekini abb.

Perg. [med 6 Segl]. (RA. Aarhus (Tillæg).) [2728]

Marts 25. Mattes Thagesøn a. w. giver Per Henriksøn Landsdommer i Skonæ Fuldmagt med Hensyn til Skibersløff.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxxiii 2. Senere til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 122.* [2729]

— Jeg Pouel Nielsß i Holbec kendes mig skyldig at være Hr. Jon Nielsß Provst i Holbec gord fulde 16 lubske Mk. Stæderpenge »firæ leyæ« Mønt, som i Lubec og Hamborgh, Straale-sund og Wismer gænge er, i hele gamle Stæderskilling paa Aarss Domkirkes Vegne, for hvilken Sum Penge jeg pantsætter Aarss Domkirke al den Rettighed, som jeg og min Søster Annæ arvede efter vor Fader i de 3 Agre, som ligger i Rugsjø i Holbek Mark norden op til Eskibek fra Kardeweyen, som løber fra Vtby og ind til »engidigi«, at have i brugelig Pant til Holbec gord i 20 og 100 Aar her efter, førend de løses skal, og siden til de løses af mine Arvinger for forskrevne Sum Penge. Men først de Aar er om kommen, og vil mine Arvinger da igen løse for-

skrevne Agre, skal de gøre Advarsel 3 Ting før Johannis Dag »at« Midsommer til Rugsjø H.s Ting, og saa løses »at« Mikils Dag derefter for forskrevne Sum Stæderpenge og ej værre Mønt. Derover tilbinder jeg mig og min Søster at fri Aarss Domkirke de 3 Agre til Holbec gord i alle disse Aar for al kongelig Skat og Leding, Bede eller Tyngsel, som der kan i de Aar deraf udgives, til de igen løses for forskrevne Sum Penge. Medb. af beskedne Mænd Nis Palns² Borgemester i Randers, Jep Anders³, Anders Niels³, Tord Pers³ og Owæ Rawen Raadmænd ibid. Datum die annunciac. Marie.

Perg. med [6] Segl: 2-3. Bomærker; 5. Ubetydeligt Brudst.; 6. Bomærke. Aarhus Bisps Arkiv (Arkivet paa Holbækgaard). LDipl. (*Reg.* 4407 (med urigtigt Aar 1471 (om end med Tvivl) ligesom i det der anførte Udtog). [2730

Marts 25. Jeep Gerits³ Bymand i Skelskør. Jeg har pantsat Hr. Æggert Mikels³ Sognepræst i Æggitzsløff min Gaard, som ligger i Skelskør vesten Bykirken, for 8 lødige Mk. i Penge, som gænge er i Syælandh, hvilken Gaard jeg arvede efter min Fader Gerit Skrædere og min Moder Citze Geretz, at have fornævnte Gaard i sit brugelige Pant med Hus og Jord, saa længe den afløses ham eller hans Arvinger af mig for fornævnte Sum. Lyster Hr. Eggert noget at bygge paa Gaarden, skal det ham afløses efter hans Regnskab og, som det fornævnte Brev indeholder[!]. Og naar jeg lyster at løse Gaarden igen, skal Løsningsdagen være Palmesøndag. Medb. af flere Dannemænd Oleff Jeeps³, Hans Clemits³ »burgemestere« i Skelskør, Nawne Mats³ Byfoged, Hemmingh Jens³, Lasse Galen Raadmænd og Mattes Jens³ Bymand sstds. Datum die anunciac. Marie.

Perg. [med 7 Segl]. «Af Provst Holger Olivarius († 1753) foræret til Danske Selskab^a (RA. Privatark., kronolog. Række). (*Reg.* *6805.) [2731 a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 194.*

Marts 27. *Reg.* 4368. [A. Orig. Taagerup Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. af Jacob Bircherod: Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 149. — [Ab. Vistnok afskrevet i en Provsteindberetning for Fuglse H. af 1707. — Aba. Afskr. herefter; ejet af G. L. Baden; nu formentlig forsvunden.] Herefter: *Trojel, Gl. Efterretn. om Fuglse Herred (1. Hefle) S. 25 = Engelstof, Universitets og Skole-Ann. 1811, II. 109.* [2732

Apr. 4. Cristiern Konge¹. Ambrosii Dag for os paa vort Retterting i Roskilde i Maghens Maleres Stue, nærværende Boo Jens³ Borgemester i Roskilde, Hr. Byrghe, Clemen Jens³, Jens Krvse, Oluff Jeips³ vor Byfoged i Roskilde, Stigh Fligh, Niels

Pethersß og mange flere gode Mænd, skødede velbyrdig Md. Anders Jeipsß af Særsløff Hr. Henric Henricsß paa s. Caterine Alters Vegne i Lucius Domkirke hos Koret en hans Gaard i Asmundorps S. i Ots H. (Pether Jensß, 3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot), hvilken Gaard før var 2 Gaarde, med saa Skel, at Hr. Henric og hans Efterkommere skal holde en sungen Messe af s. Andrea hver Onsdag til yderste Guds Dommedag, og efter forskrevne Messe skal synges et responsorium i Guds Hæder og alle Engles Te sanctum dominum cum collecta de angelis, og hvert Aar en Aartid med 9 »leitzer«, en vigilia og Sjælemesse, alle vicariis i værende, og derfor skal Hr. Henric og hans Efterkommere give de vicariis 2 Skill. Grot. For hvilket Alter Hr. Henric vilkaarede sig at lade gøre s. Andree Billede; med saa Skel, at holdes ikke forskrevne Artikler, skal han have Magt til forskrevne Brev og Gods igen at kalde. Hvilket Skøde vi stadfæster, og tildømmer vi forskrevne Alter forskrevne Gaard, forbydende alle forskrevne Alter eller dets Forstander heri at hindre, saa længe til nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis M. de Sandby justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ Alter) (AM. XXVI. 12). [2733

Apr. 24. Knut Dige Herredsfoged i Venz H., Mates Bangh Præst i Aspedrop og Bispens Officialis i Venz H., Anders Saxß³ Præst i Aaby, Hanss Bundeß Præst i Gelstet, Jasper Norby⁵ V., Jes Jepß i Ascelbo, Mates Hansß⁷ i Gelstedh og Erich Jepß *ibid.* Tirsd. efter die pasce paa Venz H.s Ting fik velbyrdig Md. Beynd Bille et Tingsvidne, 8 Mænd: Per Smed i Bobell, Hans Bangsß, Per Dvss i Balsløff, Per Jvll i Rygle, Per Nielsß i Viby, Jess Holm, Mates Hach i Garstrop og Hanss Nielsß i Tybryn; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at B. B. havde et Sognevidne af Gelstet Sogn, som var Stey Jenß i Lynggæ, Anders Fouell *ibid.*, Jess Hach, Mates Gerithß i Kynstrop, Jess Linesß *ibid.*, Mates Perß i Gelstet, Niss Matesß Rysebagh og Mates Andersß i Hyndrop; de vidnede, at Gressholm, som ligger paa Hyndrop Mark, Hr. Eggerdh aldrig nødte Niss Vnkkerß til at faa ham Gressholm hverken med Stok eller Jærn andet, end han fik ham Gressholm for et Pant og tog sine Penge. Item stod Cristiern Dannillß inden 4 Stokke, stod til B. B., at han solgte Hr. Eggerdh Gressholm og tog fuldt Værd derfor og var hans fulde Tilstander til Gressholm. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [8] Segl: 3. G. 566; 4. I Sigilfeltet en Kalk; 5. Lxi 9 (s iafpar pødarsfon); 6-8. Bomærker. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (Reg. * 6807.) [2734]

Apr. 24. Kongen mæler et af Sandemænd i Vldborg H. gjort Tog ved Torskemynne, for hvilket de anklages af Pether Høgh, ved Magt, til Niels Erickssen kommer hjem af Kongens Tjeneste.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Niels Eriksson Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 57* (det ikke aftrykte er uden særlig Interesse). [2735]

^{a-a}) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gyldenstjerne.

Apr. 25? *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 429; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 361.* Se 1475 Marts 28.

Apr. 28. Cristiern Konge. Vore mene Gildebrødre i s. Anne Lav i vor og Kronens Købstad Køkæ har bygt dem og deres Kompagnis Hus en Kælderhals til at bevare des bedre deres Øl og Drik med for Hede; paa hvilken Kælderhals og Bygning Mattes Andersß og hans Arvinger i Lwnd sætter Dele, sigende dem at have der Skade af. Da efterdi forskrevne Kælderhals gjort er paa mene Bysens »gadhe forthaa«, som os og Kronen af Rette tilhører, under vi, at forskrevne Lav maa beholde forskrevne Kælderhals og des Grund til evig Tid. Forbydende alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd og Mattes Andersß og hans Arvinger forskrevne Gildebrødre herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. ante dnicam. quasimodo geniti nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presente Dn. Nicolao Eri M.

[Orig. ^a[med 1 Segl]^a. Køge St. Anne Lavs (∴ det danske Kompagnis) Arkiv.] Afskr. af Arne Magnusson med Bemærkning af ham: »Originalen fick jeg af Justitzraad Kaalund« (∴ Hans Vilhelm Kaalund, døbt 1666, begravet 1735 (*Danm. Ad. Aarb. XXV. 232*), der blev Justitsraad 1710 (RA. Sjæll. Tegn. 1710 Nr. 56) og Etatsraad 1722 (RA. Sjæll. Tegn. 1722 Nr. 50)). AM. Afskr. Pk. IX. [2736]

^{a-a}) Saaledes Afskriften.

Apr. 30. Skæring Byfoged i Randers, Nis Palnsß Borge-mester, Tord Perß³, Nis Jensß Pawæ⁴ Raadmænd, Per Ericß⁵, Jep Biornß⁶, Nis Rogeby og Jes Scriffuere Bymænd ibid. Fer. 2. post dnicam. quasimodogeniti paa vort Byting i Randers fik vor Medborger Nis Køpman et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Rogeby, Las Tordß, Nis Raffn, Bertil Fiskeræ, Pouel Leffertß, Marquard Sudher, Per Erikß, Frandz Smeth; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa vort Byting, at Tord Perß

Raadmand og Bymand med os solgte og skødede til Nis Køpman al den Ret, som han havde og hans Husfru Annæ Clausse-datter arvede efter Pouel Niels i »the hus« og Jord, som liggende er norden til Vor Frue Kirke i Randers mellem Præstegaarden og Las Søfftens Gaard. Og kendtes Thord Perß, at han havde opbaaren for det forskrevne Hus og Jord, saa at ham vel nøjes med. Item tilbandt Thord Perß sig Nis Køpman den forskrevne Ret at fri for hvers Mands rette Tiltale uden for Huspenge og Jordskyld, som deraf ganger med Rette. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke; 2. Ubetydeligt Brudst.; 3-7. Bomærker; 8. Utydeligt Skjold. ^aAf Klevenfeldt foræret til Danske Selskab^a (RA. Randers (Tillæg)). [2737]

a-a) Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 193.

Maj 1. *Reg. 4371.* [Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr.: Roskilde Domkirkes Necrologium (Ny kgl. Saml. Fol. 718 S. 15). *SRD. VI. 597.* [2738]

Maj 3. Jøns Brostrop Kannik i Lund og Roschild mageskifter en Gaard til Esrom Kloster.

[Orig. Esrom Kl. Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 8. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 123.* — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 392.

[2739]

Maj 4. *Reg. *6809.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr., omtr. fra Begyndelsen af 16. Aarh., se 650. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 126* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [2740]

Maj 7. Jeg Boil Westfals Borgerske i Suenborg kendes mig skyldig at være til Vor Frue Kirke i Suenborrig 30 lub. Mk. saadan Mønt, som i Fyn er gænge, for hvilke jeg pantsætter forskrevne Kirke min Gaard, som jeg i boer, liggende sønden næst Hans Perß Scrådere i Vor Frue Sogn med Vilkaar, at jeg skal aarlig give til forskrevne Kirke 2 lub. Mk. danske Penninge, saa længe til forskrevne Gaard igenløses. Løsen skal kyndes med 2 beskedne Borgere paa Biskopsting i Suenborg 1 Aar tilforn, og skal Lejen følge Hovedpengene det Aar saavel som de andre, og saa løses om Paasken næstkommende. Jeg har hængt mit Indsegl med flere gode Mænds: Lauritz Mand Præst, Nis Magenß, Tord Eschildß, Poffuel Keldß, Jes Skerning, Hans Guldsmid og Jes Clausß Borgere og Bymænd *ibid.* Datum fer. 2. post f. Johannis ante portam latinam.

[Orig. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1042.*] Afskr. af Provsten Hans Eskilssøn († 1587): FLA. Sunds Herreds Provstearkiv, Sunds Herreds Liber copiarum S. 150. LDipl. [2741

Maj 10. Kongen befuldmægtiger Ærkebisp Tve i Lwnd og Hr. Knwt Trwetssøn til sammen med andre at forlige eller paadømme en Strid om Gods mellem Pedher Henrickssøn og Hr. Arild.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 123.* [2742

Maj 12. Therkæl Persß Foged paa Hannes Ting, Thorbern Matß² i Clim, Per Jensß³ i Tommerby, Jeip Persß⁴ i Øsløff, Laurens Palß⁵ Præster, Esgæ Bunde⁶ i Borop, Anders Griis⁷ i Slette, Jes Truelß i Wesløsgordh, Per Nielß i Langwadh, Jes Knudß i Rotbøll, Jes Sonß i Bysgordh, Boo Bertel i Kyrdrop, Yuer Persß *ibid.*, Per Nielß i Høgstrop, Grauers Tygß i Clim og Mates Skytte sstds. Lörd. før Sønd. jubilate Deo paa Nesbo Ting fik beskeden Svend Nis Palß paa velbaaren Mands Vegne Mauritz Nielß af Agordh et Stokkenævnd af 24 Dannemænd: Anders Griis i Slette, Esgæ Bunde i Borop, Jes Knudß i Rotbøll, Per Nielß i Langwadh, Boo Bertelß i Kyrdrop, Yuer Persß sstds., Magens Persß i Woost, Nis Souelß, Per Nielß i Høgstrop, Grauers i Dalsgordh, Per Persß i Wesløs, Per Persß i Haffuegordh, Grauers Lippelß[?], Per Persß i Ellitzbøll, Jes Laurensß i Holm, Cristern Nielson i Frøsdrop, Mates Skytte i Clim, Mykæl Nielß i Tømmerby, Pouel Matesß i Clim, Jes Glob, Mates Smyd, Per Smydh i Woost, Grauers Tygß i Clim og Jes Truelß i Wesløsgordh; hvilke vidnede, at de har hørt af de ældste og bedste og viseste Folk i Han H., at de Gaarde i Skyrdklitte, som Las Bertelß og Clemet ^a i boer, er Mauritz Nielß af Agordh hans rette »ærffue« og Ejendom, og somme af dem mindes i 70 og somme i 40, somme i 60 Aar, at det samme Gods har ligget til Agordh og givet Skyld [og Ska]t dertil, og aldrig de [hør]te, at der var givet Kære paa, føros gav der Kære paa, som dem og selv vitterligt er. Item vidnede de samme Dannemænd, at de ej har hørt, at Jep[?] Nielß, Knomoß Fader, eller nogen anden gav Penning eller Pennings Værd for for[nævnte] Gods; item var der aldrig givet Kære paa, førend Hr. Nielß Persß af Agord var død. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. med [16] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 644; 3. Utydeligt Brudst.; 4. I Sigilfeltet en Lillie; 5. Bomærke(?); 6. M 11; 7. Exvi 37; 8. Utydeligt Brudst.; 9. Bomærke; 11. Udslidt; 13. Bomærke. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2743

a) I Orig. er ladet Plads aaben til Efternavnet.

Maj 14. Cristiern¹ Konge. Alle de Sager, som mellem os og Hr. Eggert Frille var, er saa til en fuld Ende aftalede, at de aldrig skal opdrages mere, Hr. Eggertz Arvinger til Skade. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Hareldzborgh fer. 2. post dnicam. jubilate.

Ad relacionem Dn. Erii Ottonis M. magistri curie nostre.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 107* (RA.). LDipl. [2744]

Maj 18. Jøns Lagesons Genbrev til (Bosjø) Kloster paa en Gaard i Wææ.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 167. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 124.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag, og hvor Udstederen kaldes »wäpnare«: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 9 a Nr. 5. [2745]

Maj 20. *Reg. 4373**. A. Perg. [med 1 Segl^a]; omtr. samtidig Paa-skrift bagpaa: R (∅: sikkert: Registrata). Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 473* (RA.). *Stemann III. 100.* — Aa. Afskr.: Svavstedbogen Bl. 4 b. [2746]

a) Manglede allerede paa Aa's Tid.

Maj 28. Michel Jenss siddende Ret i Dommers Sted paa Salling H.s Ting, Knwth Jachymß² »a« Siøbo a w., Symæn Bylæ i Hærringh, Hans Magh⁴, Anders Jenss i Eggheskoff, Jess Mathesß i Espæ, Hans Thordß i Broby og Bertyl Skyttæ. Den Dag efter dnicam. vocem jocunditatis fik paa Salling H.s Ting Hans Ingwarsß et Tingsvidne ved 8 Mænd: Anders Skreder i Wantingh, Per Mathesß i Hogrop, Per S. . . . r i Krarop, Anders Kratz i Biærtæ, Jep Olß, Knwth Cristiernsøn i Snarop, Lass^a Lææt og Mortin Kaaræ[?] i Dyærnæs; hvilke vidnede, at de havde set og hørt, at H. I. paa fornævnte Ting har køret paa Claus Bryskæs Vegne paa den Jord, som i Trætte mellem Brockenhwss og Claus Bryskæ, paa Stranby Mark liggende; det har han gjort Aar[?], siden C. B. kom til Løffwetzmosæ. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet en Kam; 2. Lxlix 64 (Reventlow); 4. Bomærke. Claus Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2747]

a) Orig. gentager Lass.

Maj 30. *Reg. *6815.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (C; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 266.* [2748]

Juni 1. Kongen giver Vor Frue Kirke i Prestø til s. Anthonii Gaard i Mordhker til at bygge dem et Kloster af og tager Brødrene af s. Anthonii Orden i Prestø i sin Beskyttelse.

Perg. [med 1 Segl]. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). *Kirkehist. Saml. 4. R. VI. 131.* [2749]

Juni 5. Bisp Oluf Mortensson af Roskilde stadfæster Christiern I.s Gave af Presttø Kirke, hvortil Kongen har Juspatronatus, til s. Anthonii Hus i Morker i Slesvig Stift.

Perg. med 1 Segl: G. 176. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 209.* [2750]

— Las Pygh¹ Herredsfoged paa Torstying H.s Ting, Seueren Mortens² Sognepræst i Klobore, Anders Jude³ Foged i Vras H., Claus Per⁴ i Ryndh, Anders Scredher i Føulingh og Per Jen⁵ i Tøningh. Tirsd. før Pinsedag fik velbyrdig Md. Niels Skram af Matrop paa fornævnte Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Screder, Jes Bere, Anders Per⁶, Frans Michels⁷, Vowen Per⁸, Jes Jwl, Jes Jen⁹ og Mons Terchel¹⁰; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at Fogeden og Herredsmænd fandt N. S. for Rette efter hans Lovhævdsbrevs Lydelse Torstyingh rys for et fri Enemærke uden den Del, som Kirken har deri, til hans Lovhævd fældes med Bispen og Bygdemænd, eller Kongens Jordebog taler sig derind med Rette, eller bedre Bevisning kommer. Med vore Indsegl.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Stjerne over Bølger; 3. I Sigilfeltet en Armbørst; 5. Bomærke(?); 6. Bomærke. Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [2751]

a) RA. Reg. 60 S. 255.

Juni 8. Vi Jens¹ Biskop i Aars, Niels Tymme² af Stensballo R., Lauris Pedz³ af Holme, Oluff Martens⁴ af Hasdorp, Cristiern Steen Foged paa Aaker VV., Knud Orm⁵ Borgemester i Horsnes, Tygi Brwn sstds., Aaby i Thøm, Jes Ascer⁶ i Ellingh, Ffrands i Giedw og Jep Martens⁷ i Tamdorp Bønder, som tilskikkede var for Biskop og Bygdemænd at sige Ret imellem velbyrdig Md. Niels Skram af Matrup V. og Sandemænd i Thyrs-ting H., da efter N. S.s aabne Breve, som han lod læse for forskrevne Sandemænd, før de svor Markeskel imellem Folriis Mark, Grestrvp Mark og Rindh Mark, og efter forskrevne Sandemænds egen Vederkendelse siger vi saa for Rette, at N. S. bør at nyde Folriis Dam og Damsted og 1 Toft, som hans aabne »breff« indeholder, endog forskrevne Sandemænd svor Markeskel »aff stedh«, og bør N. S. at nyde hans Fægang af Tyrstingh, som han og hans Forældre har haft af Arild. Sig. nostra. Datum Arusie fer. 6. ante dnicam. pentechostes.

Perg. med [11] Segl: 1. G. 736; 2. Lxxiii 45 (Rosenkrantz); 3. Clxvii 10; 4. Hxv 10 (Gyrstinge); 6. Bxi 1; 7. Brudst.; 8. Utydeligt Skjold; 10. Bømærke; 11. Brudst. Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

a) RA. Reg. 60 S. 251.

[2752

Juni 9. Jeg Bent Bille¹ i Søholm med min Hustrus Erme-gars Samtykke gør vitterligt, at vi har »lent« Powel Jepsß en vor Gaard i Ffyn i Skow[b]y H. i Wixløff (Claieß Brock, 6 Ørte Byg), Landgilde af denne Gaard op at bære, saa længe han lever. Naar han død er, skal Gaarden komme fri til mig. Medb. af min Hustru Ermegar² med flere: Folmær Jepsß³ paa Giosløff, Hr. Jens Sognepræst i Holtwæ og Is Jepsß⁵ ibid. Datum sabb. ante Viti et Modesti.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxx 24; 2. Flxiii 13 (Frille); 3. M 23; 5. Fiii 3. Senere tilbagegivet til Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2753

Juni 13. Jæppe Driffuere Foged i Sundz H., Hans Bryni-ckesß a. w., Jes Jensß i Querndroppe, Lass Jull i Skerningi, Jes Hiort i Horbedroppe, Per Jæiopß i Stubbedroppe, Jes Persß i Slææbek og Anders Jensß i Egeskow. 4. Pinsedag paa Sundz H.s Ting fik en beskeden Dannemand Anders Persß af Egebjerg et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Jæppe Sudere i Scorpp, Jes Findzß sstds., Anders Matß af Aaby, Anders Boosß ibid., Bertill af Skowsbo, Per Gammeld af Oldroppe, Per Lunow sstds. og Hinrik Hermensß af Hallager; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Anders Persß havde der med sig 9 Dannemænd: Jæppe Greffue af Rwdomme, Claus Nielsß sstds., Mattes Jensß af Egebjerg, Kield Nielsß sstds., Nisse Falk af Kirkeby, Hans Ballie og Anders Ballie sstds., Olaff Laurensß af Høroppe og Thames Smet af Egens; hvilke 9 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa', at de Ord og Ærender, som Mikel Grydestoffwere, Per Clausß, Jens Kniffuesmet og Niss Clausß tilsammen havde i den Stue, som Jes Jude i Swineborg nu i boer om den samme Gaard[!], der var de ingenlunde fuldelig fordragne om, og det »wort« ingenlunde talet dem til en fuld Ende imellem om den forskrevne Gaard, som de derom samlede var, hverken med Ord eller beseglede Breve; og skiltes de derom paa den Tid med mindre Rede, end de derom samledes. Og sagde de 9 Dannemænd, at gjordes det Anders Persß ydermere Behov, vilde [de] altid »kommes« for, ihvor som dem tilsagdes, og bede dem saa Gud hjælpe og Helgene, at det saa er tilganget. Item vidnede forskrevne Tingsvidnesmænd, at de saa' og hørte, at Anders Persß havde

sine Tingstævninge inden 4 Stokke og hjemlede, at Jes Jude i Swineborgh »wort« lovlig tingstævnet til Sundz H.s Ting at svare Anders Persß til, hvad Skyldinger han havde ham til at sige. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Senere til Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). [2754]

Juni 21. Jep Smet i Lunby, Herredsfoged i Baarse H., Niels Bosß i Vby, Morthen Jepsß i Baarse, Jep Jensß i Lunby og Inghur Bonde i Nybøle. Torsd. før Johannis bapt. Dag paa Baarse H.s Ting spurgte beskeden Svend Per Mechelsß paa Yrien Rutz Vegne, om det var Tingmænd og Herredsmænd vitterligt, at den Gaard i Skibinghe, som Jep . . . s i boede, var nogen Tid kæret paa til Tinge før nu i Aar, og »beddis« et Stokkevidne derpaa. Da var der tiltagen beskeden Md. Jens Friis i Hatzstorp, at han sk[ulde] tage 11 Dannemænd til sig og vidne derom, som er: Swen Munk i Baarse, Hang, Jens Andersß *ibid.*, Beynt i Skowhws, Beynt Laurensß i Faxinghe, Heming Bagge i Vgledig[e], Mattes Hemingsß i Ørsløff, Esbern Scedere i Prestøø, Lasse Troelsß i Faxinghe, Heming Laurens og Jep . . . dere i Faxinghe; disse 12 Danne-mænd vidnede, at der var aldrig kæret paa fornævnte Gaard til Tinge, det de havde hørt. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med Rester og Spor af 5 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. Utydeligt; 4. Bomærke; 5. Kun Spor. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; »senere formentlig ejet af Sandvig^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. 1470 Aug. 23. [2755]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juni 23. Cristiern Krabbe¹ Landstingshører i Nørjutlandh, Per Høg R., Mogens Koyle³ V., Eric Jepsß Borgemester i Wiburg, Andhers Jwde, Lass Foghet og Niels Olsß. Paa Johannis Aften bapt. paa forskrevne Ting var Mogens Hansß med aabne Breve, at Nis Skram havde »vordh« Tørsting riiss ind for sit fri Ene-mærke uden et Gaards Eje, som Kirken havde deri; og spurgte M. H., om nogen »høg« i forskrevne Skov uden hans Minde, hvad Dele han maatte følge dem over eller ej[!]. Da tykte os og alle de gode Mænd, som Landsting søgte, og sagde for Rette, ihvo i Tørsting riiss »høg« mod hans Minde, da er det Ransdele eller Høringsdele, hvilket som ham helst lyster, og maa han dele derefter, saa længe hans Lovhævd bliver ved Magt. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Gxvii 25; 3. Avi 16; 7. Brudst. Matrup Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [2756]

a) RA. Reg. 60 S. 251.

Juni 23. Dom af Norjutlandh Landsting, at Hr. Per Høg og de Ejermænd, som boer i Fielnby, bør bygge og bruge Fielngrøne.

[A. ^aPerg. med [12] Segl: 12. ^a Peder Høgs Arkiv; ^b 1751 og 1752 i Grinderslevkloster Godsarkiv. ^b] **Aa.** Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. Herefter: *Saml. til jydsk Hist. VII. 262.* — **Ab.** Afskr. af Jon Mortensen 1751: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høeg. [2757]

^a—^a) Saaledes Aa, der om Seglene har: »For dette Breff synes at hafve været 12 Indseigle, hvilke nu alle, undtagen det sidste meget beskadtiget, ere reent borte«. Ab har en noget lignende Bemærkning. ^b—^b) Saaledes Ab og Aa.

Juli 3. Afskr. af Ulrik Petersen. Se 2758.

Juli 5. *Reg. *6819.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 462.* — Afskr. af Ulrik Petersen (dateret: »am dingesdage nechst na Unser frouwen dage visitationis anno etc. lxx«; hvilken Dag der er den rette, kan næppe afgøres): Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [2758]

Juli 6. Niels Brun¹ og Mowens Twesß »burgemestere« i Nestwedh, Ingwor Jeeß, Jeß Marquortsß, Jeß Pethersß, Per Jwde^a og Powel Pethersß Raadmænd sstds. Fred. infra oct. visitac. Marie var for os velbaaren Md. Mawres Nielsß af Aagardh og Anders Jensß vor Medborger om Trætte, som dem mellem var om beselede Breve, som de hveranden givet havde. Da gav Mawres Nielsß sig i Rette for os paa vort Raadhus om alle Ærender, som Anders ham havde til at sige, og Anders skulde gøre ham desligest igen for de Ærender, som han igen til ham havde. Da svarede Anders der saa til, at Kongen tilforn havde tilskikket Hr. Jeep Jensß Rigens Kansler og Henric Meyenstorp Landsdommer, at de skulde høre de Sager i Rette, som Mawres og ham mellem var, og skille dem ad med Rette, og der vilde Anders ved blive og ej anden Sted. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden: 1. Hxxv 4; 2. Utydeligt; 3-6. Bomærker (5. i Skjold); 7. Utydeligt. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [2759]

a) Rettet fra: Hemming Esbernsß.

Juli 10—11 ell. 17—18. *Reg. *6820.* Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1. K. 78; 2. Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 17). *Dipl. Chr. I S. 227.* [2760]

Juli 11 ell. 18. »I et Pergamentsbrev, hvor udenpaa staaer: Vithne paa almænd beeth, af Aaret mcdseptuagesimo feria quarta ante festum

stæ. Margarethæ kundgior Anders Lassen Foget uppa Mielsom Herred, Simen Sognepræst i Hiærmen, Marcus Jensen Sognepræst i Brandstrup etc., at for dem var mødt Wlf Persen Ratmand i Randers og fik et Vidne af 24 Mænd i Hærredet, som vidnede, at then Eng, som liggende er vesten veth Randers næst vesten til ste. Pædhers Eng och saa vester til Hornbek Vath, tha var ther frie Beeth til Randers, och alle komme kunde østen eller vesten uformeent af alle, til saa længe andre Sanne- men svore thet til Mariager.«

[Orig. Randers Bys Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand, mulig »efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiergaard«: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 358. [2761

Juli 13 ell. 20. Pouel Laxman¹ V. i Ogerup. Velbyrdige Md. Bentt Bille i Siøholm har gjort mig fuldt Regnskab for al Opbørsel og Udgift, som velbyrdige Md. Hr. Eggert Frille R., hvis Sjæl Gud have, paa mine Vegne opbaaret og udgivet havde, al den Stund jeg i hans Befaling var. Thi lader jeg Bentt Bille kvit for al ydermere Krav, og takker jeg ham for fuldt Regnskab. Sig. meum cum sig. nobilium discretorumque virr. Lagonis Brock, Gotzscalci Tegenhuse, Ottonis Tegenhuse AA. necnon Nicolai Johannis consulis Ottoniensis. Datum Ottonie die Margarete.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxii 6. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [2762

— Jeg Lawe Brock¹ paa Esdropp V. har solgt og skødet og skøder en velbaaren Md. Powel Jeippsß V. en min Gaard i Søndhersse i Schowby H. i Fywn (Lasse Kaare, 1 Øre Korn og 1 lub. Mk.); og jeg kendes mig fuldt Værd op at have baaret af P. J. for Gaarden. Medb. af hæderlige og velbaarne Mænd Hr. Holgher Munck, Hr. Jahan Hwitkopp RR., Ebbe Andhersß⁴ V. og beskeden Md. Niels Jensß⁵ Raadmand i Othens. Datum Ottonie die Margarete.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxxxiv 32; 4. Bxiii 14 (Ulfeldt); 5. Bomærke. Senere (jfr. 1474 Juni 11) til Bent Billes Arkiv (RA.). (Reg. *6823.) [2763

Juli 16. Reg. *6824. Perg. med [16] Segl: 1. G. 530; 2. Bisp Albert af Lübeck's; 3. Skjold med Brostrup-Vaaben; 4. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 5. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 6. Skjold med Rumor-Vaaben (S MARQVART RVMOR); 7. Skjold med Buchwald-Vaaben; 8. Li 65; 9. Skjold med Blome-Vaaben; 13. Skjold, hvori en oprejst Spids; 14. Lxlix 81. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 394 Nr. 121* (RA. Oldenburg, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 230.* [2764

Juli 20. Reg. *6826. [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 461.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [2765

Juli 21. Knudh Jacops¹ Landsdommer i Fyn, Claus Runnow² Kong Cristierns Marsk i Danmarck, Per Houenskild³, Hans Wolkendorp⁴ RR., Ebbe Anders⁵ og Wilhelm Frille⁶ VV. Marie Magdalene Aften paa Fynbo Landsting lod velbyrdige Md. Bent Bille i Siøholm læse et aabent Pergamentsbrev med hængende Indsegl, uskadt, lydende: 1863.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxlix 64 (Reventlow); 2. Li 63; 3. Lxxiii 12; 4. Dxliv 4; 5. Flxiii 6. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1465 Marts 17 (ufuldstændig). [2766]

Juli 22. *Reg. *6827.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Nordalbing. Stud. II. 277.* — Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. V. [2767]

Juli 24. Niels Thim^a af Stiensballe R., Sywert Grubbe af Trøgeweld, Anders Christin^b af Egum, Bild Peder^c af Wordemarck og Chlemind Thim^a af Rørbeck »webner«. Tirsd. før Oluffs Dag i Odense hørte vi og saa', at ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Birgitte, Hr. Henrich Sandbergis Efterleverske, kejste sin Søn Vlrich Sandberg til sin Værge og befalede ham sin Hovedgaard Quelstrup og alt sit Jordegods, Arvegods, Købegods og Pantegods at forsvare og gav ham Fuldmagt vornede i og af at sætte og Landgilde op at bære alt, dette Gods rente kan; og hvad han gør med vornede eller Tjenere, det hun sig med »well nøge« baade om Hovedgaard og alt andet Gods. Og forpligtede Vlrich sig for os til sin Moder, at han skal gøre hende Regnskab paa alt^b fornævnte Gods Indkomst, og Fru Bergete forpligtede sig til sin Søn, at hun ej vil sælge eller pante noget af hendes Gods bort uden sin Søns Samtykke. Med vore Indsegl herunder hængt. »Dat. 1470.«

[A. Orig. Ulrik Sandbergs Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh. (Brevets Slutning mangler): »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 416 b. — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en fuldstændig Tekst af Anne Krabbes Kopibog; men selv ikke helt fuldstændige): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 101 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Sandberg) og LDipl. (*Reg. *6828.*) [2768]

a) Ab: Thomi^{en}. b) Her ender Aa.

Juli 25. *Reg. *6829.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 491.* [2769]

Juli 28. Jens Duve¹ R. i Krageholm, Johan Oxe² R. i Tiørsjø, Knvt Truwets³ R. i Ortofte. Olau Aften var vi i Ystedht i Grøbroder Kloster og gjorde et Skifte mellem hverandre baade paa

Fædrene og Mødrene efter Bonde Jepsß Død og hans Husfrue Fru Cecilie i saadan Maade, at dette er falden i min Del Johan Oxes paa min Husfrues Vegne Berette Bondesdotter: først Fædrene efter Bonde Jepsß Vegne: Brødhagere gardht i Syndher Hallandht med al sin Tilliggelse saa frit, som Fru Cecilie det i Værge havde med Mølle; 1 Gaard i Jonstrvp i Tynnersiø S. ($1\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Holckebergh (3 Skpr. Smør), i Norrewelie 7 Gaarde (Olf Nielsß, 1 Skill. Grot; Nis Jepsß, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og $\frac{1}{2}$ Teje; Jep Mortensß, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Teje; Knvt, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og 1 Teje; Hermen, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot, 1 Teje; Morten Mykelsß, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Teje; Swen Mortensß, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og 1 Teje), 1 Gaard og 1 Fæste i Truwendrvp (Hans Tuysk, 3 Skill. Grot og Teje; Morten, 6 Grot), 1 Gaard i Kubbervp (Engel Peersß, 2 Skpr. Smør og 2 Skill. Grot), 8 Gaarde i Ødmertøfte (Per Nielsß, $\frac{1}{2}$ »lø« Mk.; Clement, $3\frac{1}{2}$ Skill. Grot, 1 Skill.; Truwet Truwetsß, $3\frac{1}{2}$ Skill. Grot og 1 Skill.; Is Mykelsß, 6 Grot af en Fæste; Jon, 2 Skill. Grot; Jon Daidß, $3\frac{1}{2}$ Skill. Grot, 1 Skill.; Peer Jensß, 1 Skill. og $3\frac{1}{2}$ Skill. Grot; Is Nielsß, $3\frac{1}{2}$ Skill. Grot og 1 Skill.), 1 Gaard i Syderwelie (Nis Jensß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 3 Gaarde i Torrvp (Jep Torkelsß, 3 Pd. Korn; Olf, 1 »lø« Mk.; og 1 Gaard, 18 Grot), 2 Gaarde i Kleggerødht (Is Truwelsß, 1 »lo« Mk.; Truwels Jensß, 1 »lo« Mk.), 4 Gaarde i Salskow (Jep Jonsß, 3 Skill. Grot og 2 Grot; Peer Lauwersß, 4 Skill. Grot og 2 Grot; Swen Jensß, 3 Skill. Grot og 2 Grot; Peer Andersß, $2\frac{1}{2}$ Skill. Grot og 2 Grot), 1 Gaard i Kylingerødht (1 Skp. Smør), 1 Gaard i Stælvrvp (4 Skill. Grot), 2 Gaarde i Balckagere (Manus Kedesß, 2 Pd. Korn, 1 Teje; Olf Manvsß, 2 Pd. Korn, 1 Teje), 1 Gaard i Syerslow (4 Pd. Korn), 1 Gaard i Ønerrvp (2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 2 Gaarde i Vppa Syndby (12 Skill. Grot), 1 Gaard i Tywerrvp (2 Skill. Grot), 2 Gaarde i Lystrvp (3 Pd. Korn), 1 Gaard i Vytlerde (2 Pd. Korn), 3 Gaarde i Ghærrvp (Hagen Jensß, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Teje; Zegud, 24 Skpr. Korn, 18 Grot, 1 Teje; Jep Bodesß, 2 Skill. Grot); og saa Mødrene efter Fru Cecilie, hvis Sjæl Gud naade, som er: 1 Gaard i Myggedale (Mattiis, 3 Pd. Smør, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 1 Gaard i Harpelinge (Adam, 6 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 1 øde Bol, som kaldes Ploning og giver 2 Pd. Smør, i Falkestæde 4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas, i Arsslose $\frac{1}{2}$ Td. Smør, i Opnoræ 2 Pd. Smør, i Lyngholt $\frac{1}{2}$ Td. Smør, i Dæygerrvp 6 Pd. Smør,

1 Gaard i Knerodht (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Temmerodh (6 Pd. Smør), i Swensholt $\frac{1}{2}$ Td. Smør, 3 Gaarde i Peerstrvp (Jep Peersß, 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas; Peer Lauwersß, 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Gaas og Høns; Ebbe, 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Gaas og Høns), 1 Gaard i Mælosse (4 Pd. Smør), i Truwetzfelle 7 Pd. Smør, 1 Gaard i Nydingstrvp (6 Pd. Smør), 2 Gaarde i Tæreby ($\frac{1}{2}$ Td. Smør; 6 Pd. Smør), i Wdekølle 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas, 1 Gaard i Thryolsæ (2 Skill. Grot), 1 Gaard i Gymmerrvp (2 skonske Mk.), i Findzbode 10 Skill., i Keregardh Olf Jensß 2 Skill. Grot, 1 Gaard i Lyngby (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Ærwerloff (3 Skill. Grot og 4 Grot), 1 Gaard i Wemmennehoy (18 Grot), 1 Gaard i Horne (2 Skill. Grot), 1 Gaard i Aastrvp ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Læst Korn med sin »affgrode« i Gliningstøgerrvp. Dette Gods er falden i Hr. Knvt Truwetsß Del efter sin Hustru Marinæ, hvis Sjæl Gud naade: Wapennø gardht i Hallandht, 1 Gaard i Tonnersio 6 Pd. Smør, 1 Gaard i Egerod (4 Pd. Smør), 4 Gaarde i Wermelosæ (Hogen Torstensß, 2 Pd. Korn og Teje; Is Mortensß, 2 skonske Mk.; 1 Gaard, 1 skonks Mk.; Is Esbernsß, 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot og Teje), 7 Gaarde i Norrewelie (Niels Jensß, 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Is Mykelsß, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Hogen Kempe, 1 »lø« Mk.; Hans Jensß, 2 Skill. Grot; Truwels Jensß, 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Is Salamonsß, 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Age Jensß, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje); 3 Gaarde i Trowendrvp (Jep Westesß, 3 Skill. Grot og Teje; Peer Peersß, 3 Skill. Grot og Teje; Olf Peersß, 3 Skill. Grot og Teje), 1 Gaard i Ilosæ (2 Pd. Korn), 2 Gaarde i Hardrvp (18 Grot; 1 skonsk Mk.), 2 Gaarde i Sletholt (3 Skpr. Smør), 12 Gaarde i Wanstæde (Esbern, 20 Grot og Teje; Ebbe, 1 skonsk Mk. og Teje; Niels Steen, 18 Grot og Teje; Erland Nielsß, 2 skonsk Mk. og Teje; Erland Peersß, 22 Grot og Teje; Hoghen Peersß, 1 Skill. Grot og Teje; German, 22 Grot og Teje; Peer Jensß, 22 Grot og Teje; Nis Simonsß, 16 Grot og Teje; Hans Nielsß, 4 Skill. Grot; Mattiis Peersß, 22 Grot og Teje; Vnæ, 20 Engelske; og 2 Skattenød og 2 Svin, som alt Wanstædht By giver), 2 Gaarde og 1 øde Fæste i Synder Welie (1 Gaard Is Nielsß, 1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje; Morten Andersß, 2 Pd. Korn, 2 Skill. Grot og Teje; 1 øde Fæste, giver 6 Grot), 1 Gaard i Boentofte (2 Skpr. Smør), 1 Gaard og 1 øde Fæste i Sandagere (3 Skill. Grot), 2 Gaarde i

Stælrup (3 $\frac{1}{2}$ Skill. Grot), 2 Gaarde i Balckager (Is Mortensß, 2 Pd. Korn og Teje; Jes Lauresß, 1 Pd. Korn), $\frac{1}{2}$ Pd. Korn i Ryss mølle og 1 Skill. Grot i Ryssgard, 1 Gaard i Horogel (1 Skp. Smør), 1 Gaard i Traness (1 lødig Mk.), 2 Gaarde i Giærrvp (Bodmar, 1 Pd. Korn, 18 Grot og Teje; Jep Mortensß, 30 Skpr. Korn, 2 Skill. Grot og Teje), 2 Gaarde i Nollinge i Ziølandht (4 Pd. Korn, 2 Spande Smør og 2 Tejer) og 1 Gaard i Tuwerrvp (2 Skill. Grot). Dette Gods er falden i Hr. Knvt Truwetsß Del af mødrene Gods efter Fru Cecilie: 1 Gaard i Myggedale i Hal-landt (Peer Fowel, 3 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 6 Pd. Smør i Maryth, 1 øde Bol i Thirop (2 Pd. Smør), i Wglerop 2 Pd. Smør og 6 Grot, 1 Gaard i Weslynde (3 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 1 Gaard i Kreginge (4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), i Skackerodh 6 Pd. Smør, 1 Gaard i Oringe (2 Pd. Smør), 1 Gaard i samme By ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 øde Gaard i Mestocke (4 Pd. Smør), i Leyaby 6 Pd. Smør, 1 Gaard i Threlsrodht (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Pulseroth (3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), i Perstorp $\frac{1}{2}$ Td. Smør, Morten i samme By (3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), i Gresswedh 5 Pd. Smør, 1 Gaard i Berckerodht (2 Pd. Smør), 1 Gaard i Egerød (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Gunnarp ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Elestrvp ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), Gwdmyn i Hoff ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Wgelolth (2 Skill. Grot), i Rebelbergh giver 2 Skill. Grot og 2 Skill., 1 Gaard i Ødhesiø (3 Skill. Grot), 1 Gaard i Lyngby (2 Skill. Grot), 1 Gaard i Axelstrvp (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Kummeltofte (2 Skill. Grot og 2 Grot), Anders Daudisß (1 lødig Mk.), Daud i Hagestædht (1 lødig Mk.), 1 Gaard sstds. (3 Pd. Korn), 1 Gaard i samme By (Per Manvsß, 2 Pd. Korn og 21 Grot), 1 Gaard sstds. (3 Pd. Korn, 20 Grot), 1 Gaard sstds. (3 Pd. Korn og 20 Grot), 1 Gaard i Wemmennehoy (2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot), 1 Gaard og 1 Fæste i Horne (2 Skill. Grot). Dette Gods er falden i Hr. Jens Duves Del af fædrene Gods efter Bonde Jepsß: Krageholms gard, som hans eget Skiftebrev det ydermere udviser, som han af os derpaa har, først i Norre-wadhlosæ 12 Gaarde og 1 Fæste (Is Tuwesß, 3 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ lødig Mk.; Anders Skredere, 30 Skpr. Korn, 15 Grot, $\frac{1}{2}$ Teje; Per Boriesß, 30 Skpr. Korn, 15 Grot, $\frac{1}{2}$ Teje; Is Mortensß, 2 Pd. Korn, 20 Grot, 1 Teje; Manvs Andersß, 2 Pd. Korn, 20 Grot og 1 Teje; Esbern, 2 Pd. Korn, 20 Grot og 1 Teje, 12 Skill. af Fæsten; Ingwar, 2 Pd. Korn, 20 Grot og 1 Teje; Peer Lauwersß,

2 Pd. Korn, 20 Grot og 1 Teje; Mattes Ericksø, 2 Pd. Korn, 20 Grot og 1 Teje; Anders Olfsø, 2 Pd. Korn, 20 Grot og Teje; Swen Toelesø, 2 Pd. Korn, 20 Grot og Teje; Mykell, 2 Pd. Korn, 20 Grot og 1 Teje), 1 Gaard i Synderwelæ (Olf Manusø, 30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot og Teje), Tyge Seuytsø (1 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje), Truwels 2 Skill. Grot, 5 Gaarde i Truwentrup (Lebregt, 4 Skill. Grot og Teje; Bent, 3 Skill. Grot og Teje; Is Lauresø, 1 Skill. Grot af 1 Fæste; Asser, 3 Skill. Grot og Teje; 1 Gaard sstds., 2 Skill. Grot), alt Aarsioø By med alt sin »ærelde tilliggelsæ« og 1 Fæste sstds., som hans Fader Bonde Jepsø købte af Is Mattisø i Bossæ, med Jepstrup og Gedz holme til Awenbeck og Gede søø og Arsiø oræ, item Fersingzhwss (8 Skill. Grot), Bieryæ gard (3 Pd. Korn), 1 Gaard i Liwngsoo (30 Skpr. Korn, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Thowerodht (1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot), 2 Gaarde i Lillehiem (Morten, 2 Skpr. Smør; Enken, 2 Skpr. Smør), 4 Gaarde i Balckagere (Bent Manvsø, 2 Pd. Korn og Teje; Bent Laurensø, 18 Grot; Morten Manvsø, 1 Pd. Korn og Teje; Anders Jepsø, 2 Pd. Korn og Teje), 1 øde Gaard i Magletwern (1 Pd. Korn), 1 Gaard i Sylle-rodht (3 Skill. Grot), 2 Gaarde i Lillehammer (5½ Skill. Grot), 1 Gaard i Moseby (3 Pd. Korn, 3 Skill. Grot og Teje), hans Del og hans Søsters Del Berittes i Ryssgard og Ryssemølle. Dette Gods er falden i Hr. Jens Duves Del af mødrene Gods: 2 Gaarde i Myggedale (en giver 4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas; Peer Skoning, 2 Pd. Smør, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Wapnoo S. (Erick Trædemosæ, 2 Pd. Smør), 1 Gaard i samme S. i Kiill (3 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), et øde Bolig i Onswedh (2 Pd. Smør), 1 Gaard i Brenerrup (3 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), Beryægard (4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), Mosegard (4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 1 Gaard i Trwnderrup (4 Pd. Smør, 1 Skill. Grot), Brydieholm (2 Pd. Smør, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 1 øde Bol (1 Pd. Smør), Lanssgard (6 Pd. Smør, 1 Skill. Grot), Jens i Skyllerod (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Tonnerss øø (4 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 2 Gaarde i Wydingæ (Olf Dægen, 6 Pd. Smør; Niels, 4 Pd. Smør), 1 øde Gaard i Mestocke (2 Pd. Smør), 1 Gaard i Dagerrup (2 Pd. Smør), 1 Gaard i Læyeby (8 Pd. Smør), 2 Gaarde i Knerodht (Jeppe, 3 Pd. Smør; Per Galle, 2 Pd. Smør), 1 Gaard i Trelzrodht (Gwdmæn, 4 Pd. Smør), 2 Gaarde i Pullzerodht (Torkil, 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td.

Havre, Gaas og Høns; Jep Peersß, 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), i Steningæ 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas, 1 Gaard i Tommerodht (Swen, 6 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), Lasse i Holt 4 Pd. Smør, Aalstrvp ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Hersloff (4 Pd. Smør), i Flinterup giver 4 Pd. Smør, i Rolstrvp giver 3 Pd. Smør, Thruwetzfelle Pouwell (8 Pd. Smør), Wøcker (4 Pd. Smør), 3 Skill. Grot i Bønerym, Trwolth (6 Pd. Smør), Torp ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), 2 Gaarde i Elestrvp (Arwedht; $\frac{1}{2}$ Td. Smør; 1 Gaard, 4 Pd. Smør), 2 Gaarde i Tæreby (Sane, 4 Pd. Smør; Pouwel, 6 Pd. Smør), Arfast ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), Peer Sewitzen $\frac{1}{2}$ Td. Smør, i Aastrvp Is Beintsß $\frac{1}{2}$ Td. Smør, i Kerlingeholt giver 2 Skill. Grot, Hanss i Rebbelbergh (2 Skill. Grot), Pouwell (2 skonsk Mk.), Olf Byornsß i Kerregard (3 Skill. Grot), i Wedby 1 skonsk Mk., i Axelstrvp 1 Skill. Grot, Pee Nielsß i Ewerloff (3 $\frac{1}{2}$ Skill. Grot 2 Grot »minnæ«), Manvs Olffs i Kymmeltofte (3 $\frac{1}{2}$ Skill. Grot 2 Grot »minnæ«), Tiwlæ ($\frac{1}{3}$ lødig Mk.), Per Manvsß i Blæstrvp (6 Skill. Grot), Anders Tomesß i Hagestæd (6 Skill. Grot for 3 Pd. Korn), i Hærwetstadhe først Abbelegarden (5 Pd. Korn), Oyer (2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot og Teje), Is Broethersß (30 Skpr. Korn og 6 Grot, Teje), Jærende Bælingh 30 Skpr. Korn, 6 Grot og Teje, Jyss Manwsß 30 Skpr. Korn, 6 Grot og Teje, Ysaack 30 Skpr. Korn, 6 Grot og Teje, Jærende 1 Pd. Korn, Manus 4 Skill. Grot, Oghe (4 Skill. Grot), 1 Fæste sstds. (1 Skill. Grot). Afvindes noget af dette Gods nogen af os med nogen Ret, tilbinder vi os hverandre skadeløst at holde, som en Medarving bør at gøre hinanden, og ham Skaden at vederlægge inden Aars Dag derefter, der Skade fanger. Kan noget Gods findes, enten Pant eller Ejendom, som ikke skiftet er, skal det være »alles wares« Fromme, og skifte det fremdeles, som det sig bør. Jeg Johan Oxe har afhændet Knvt Truwetsß 1 Gaard i Jonstrvp i Tonnersioo S. ($\frac{1}{2}$ Td. Smør) og 1 Gaard i Myggedale (Mattiis, 3 Pd. Smør, 1 Td. Havre, 12 Skill., Høns og Gaas, som forskrevet staar) til Vederlag for 2 Gaarde i Peers-trvp (Morten, 3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas; den anden Gaard giver $\frac{1}{2}$ Td. Smør, som forskrevet staar), som Hr. Knvt mig skødet har. Medb. af hæderlig og velbaaren Mænd Hr. Daud Areltsß R. i Swenstrvp, Hr. Daud Hack⁵ R. i Manwstrvp, Axel Brade R. i Tostrvp, Holger Hinricksß⁷ i Gliminge og Niels Brade i Wetzskole VV. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Lxviii 9 (*s iohannis bñdonis*; Thott); 2. Cxlvii 4; 3. Li 8 (Has); 5. Lxxix 3; 7. Lxxxvii 7 (Ulfstand). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; *a* senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708) *a* (AM. IV. 23). [2770]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juli 30. Nis Laurisß Foged paa Fleskw m H.s Ting, Per Skræder i Nyffling, Thomes Andersß i Dall, Anders Jenß i Nyffling, Mas Byrthing i Hals, Thomes Nielsß *ibid.* og Per Magnsß i Gwndrop. Mand. efter Olavi Dag paa Fleskw m H.s Ting fik Per Torbernsß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Jensß i Nøffling, Per Skræder, Nis Terkilsß *ibid.*, Jes Bigseck, Knwth Yrt, Esger Andersß i Nøffling, Anders Owæß og Owæ Boddissß; hvilke vidnede, at de hørte og saa' Per Torbersøns Lovhøringe paa Fleskum H.s Ting; de kundgjorde, at Per Torbørsß »worde« med Lovhævd sin rette Enemærkes Eng Thørreholm ved Grymtræ for Kronens rette Ledingsjord og sin og hans Broders rette Enemærkes Eng, som Foged og Herredsmænd fandt ham til for Rette, og besynderlig »benefindh« i sin Lovhævd sin Gaard i Fielro med al sin rette Tilhørelse, efter som han og hans Forældre har haft fornævnte Eng Tørreholm og Gaard i Væрге. Og var fornævnte Lovhævd lovlig tilbuden 3 Ting paa Fleskum H.s Ting og »fest« og funden af Foged og Herredsmænd, som for rørt er. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 2. Bomærke. (? Senere til) Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). LDipl. [2771]

— Pether Nielsß¹ paa Lyndholm, Hr. Axel Bradhe² i Thos-torpp RR., Andhers Byng³ i Smistorpp, Steen Petherß⁴ i Ingelstadhe, Niels Knutß i Bursyø VV. Mand. efter Oleffs Dag sønden for Thraanes paa en Høj, som ligger paa Thraanes Mark, paa-hørte vi, at menige Almue i Ingelstadhe H. og Jæritzstadhe H. æskede paa den Nævnd, som vor naadige Herre havde tilnævnt, baade Riddermændsmænd og Odelbønder, at granske og skille ad om Almindingssskove og mellem velbyrdig Kvinde Fru Barbara i Boldorpp og hendes Børn, hvilken Nævnd da ej til Stede var, som vor naadige Herres Brev indeholdt, og kunde ej for den Sags Skyld adskilles den Dag; men dog bød Fru Barbara sig i Rette med Almuen, saa at hun vilde gøre for sig og sine Børns Vegne »alztinghes«, hvad som de 12 havde fundet hende for, som vor naadige Herre havde tilnævnt med hans Brev. Fremdeles hørte vi, at nogle gode gamle »astadighe« Danne-mænd var der til Stede af Albo H. paa menige Almuens Vegne

af Albo H. og sagde Nej for saadanne Skovskel, som de havde i den ny Skraa, men dog havde de en Skrift med dem lydende paa de Skovskel, som laa mellem Albo H. og Ingelstadhe H. og Jærirtzstadhe H., hvilke Skovskel herefter skrevne stander: først Bockerøtzstaff mellem Byerghetofftæ og Frørwm staar en Sten til Vidne; saa i Langherytz kyeldhe mellem Fwłzstofftæ og Oenslundhe staar en Sten; saa Fleskerøtz steenæ vesten ved Fleskerødh vesten ved Aaen staar en Sten; saa i Flinthebecken mellem Oenslundhe og Madherydh staar en Sten; saa i Sywnkne mellem Thondby og Lywnkene staar en Sten; saa i Wredhstenen mellem Mosselycke og Listerwm staar en Sten; saa i Swen Hørdhes steenen, som kaldes Smørstacken, og mellem Thywrelunghøsten norden for staar en Sten; saa i Steenwælin mellem Ælmholth og Skrydherydh staar en Sten; saa i Dyelperytz weghen mellem Dyelperydh og Vidhmwndheløff staar en [Sten]; saa i Wæfflinghe dretthen staar en Sten i en Bøg; saa i Herretzstiigs lidhen mellem Rødherom og Vidhmwndheløff staar en Sten; saa i Swerthehallen mellem Thørnedale og Rødherwmps Mark staar en Sten. Disse Skovskel sagde de forskrevne Danne-mænd, at de vilde det bevise med menige Albo H.s Indbyggere, hvor Behov gjordes, at der ej var Alminding norden for disse Skovskel, som der burde at ligge enten til Ingelstadhe H. eller Jærirtzstadhe H. Fremdeles gjorde forskrevne Oldinge saadanne Skel for hegnede Skove og »gammel herresædhe«, som ligger i Albo H.: først Grælunde og Grælundhe Fang, dertil en hegnet Skov, som hedder Høghebøghe; item Mwslycke og Mwslycke Fang og alle de hegnede Skove, som dertil ligger med Lunkendhe Skov og Attwsse med al sin Tilliggelse og med flere hegnede Skove, som ligger til Glathsaxe og anden Steds. Somme af disse Enemærker og hegnede Skove ligger næst norden op til forskrevne Skovskel. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 5 Segl: 1. Lxviii 28 (Thott); 2. Lii 3 (s *argel þerfō*); 3. Iii 7; 4. Exix 9 (Gøye); 5. Utydeligt Skjold. Stig Olufsson Krognos's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 174 L. 13 f. n.*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [2772

a) RA. Reg. 60 S. 38.

Aug. I. Jeg Johan Claussøn a. v. kendes mig ingen Del at have i de 2 Gaarde i Bolmer og 1 Gaard i Egense anderledes, end jeg skal være Forsvar til dem og skikke min Søster Jahanne i Dalom Kloster Renten deraf, saa længe som hun lever, som Mester Jesper, min Fadersøsters Søns, Udskrifter udviser; og

naar min Søster død er, om jeg da lever, da skal Mester Jesper eller hans Arvinger, eller hvem som han det da unde vil, have forskrevne 3 Gaarde igen, og skal jeg ej uforrette nogen af Bønderne, der paa boer, i nogen Maade. Medb. af Hr. Markur Hanßøn i Foborg, Hr. Hanß Hanßøn i Horne. Datum die vincolorum [!] Petri.

[Orig. Dekan i København Jesper Henrikssøns Arkiv.] Afskr. fra c. 1650 uden Kilde: LDipl. — Afskr. fra 18. Aarh., utvivlsomt efter den foregaaende (af Langebek betegnet: »Ex copia«): LDipl. [2773

Aug. 3. *Reg. 4378** = *6830. **A.** Perg. (foroven udskaaen Skrift) med 10 Segl: 1. K. 78; 2. G. 530; 3. Bisp Albert af Lübeck's; 4. Grev Mauricius af Pyrmont's; 5. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 6. Henrik Castorps; 7. Henrik v. Stitens; 8. Henrik Murmeisters; 9. Erik v. Tzevens; 10. Paridam Lutkes. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XVII. 80). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 232; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 11.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7 (monntags nach jubilate) af Eberhart, konfirmeret Biskop og Administrator af Lubeck og Verden, givet Frederik II og Hertugerne Hans d. æ. og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. D 1, Slesvig.) — **B.** Perg. (foroven udskaaen Skrift) med [10] Segl: 1. K. 78; 2. G. 530; 3. Bisp Albert af Lübeck's; 5. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 7. Henrik v. Stitens; 8. Henrik Murmeisters; 9. Erik v. Tzevens; 10. Paridam Lutkes. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). — Afskr. (med urigtig Dag »donredage« i Stedet for »fridage«): *Registrum Chr. I.* Herefter: *Jahn S. 560.* [2774

— *Reg. *6833.* **A.** Perg. med [10] Segl: 1. G. 530; 2. Bisp Albert af Lübeck's; [3.^a]; 4. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 6. Henrik Castorps; 7. Brudst.; 8. Ubetydeligt Brudst. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 11). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 234.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7 (montags nach jubilate) af Eberhart, konfirmeret Biskop og Administrator af Lubeck og Vherden, givet Frederik II og Hertugerne Hans d. æ. og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. D 1, Slesvig.) — **B.** Papir med Rester af 6 Segl paatrykte forneden: 1. Bisp Albert af Lübeck's; 2-5. Ubetydelige Rester (3. Ahlefeldt-Vaaben); 6. Henrik Murmeisters. Kongens Arkiv; ^b1769 i Danske Kancellis Arkiv^b (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 35^c) (har følgende Afvigelse fra C: heten *drukken uppe spatium* desses unnses *breues.* Dit). — **C.** Perg. med 9 Segl: 1. G. 530; 2. Bisp Albert af Lübeck's; 3. Grev Mauricius af Pyrmont's; 4. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 5. Skjold med Reventlow-Vaaben og Hjelm; 6. Henrik Castorps; 7. Henrik v. Stitens; 8. Erik v. Tzevens; 9. Henrik Murmeisters. (?Senere til) Slesvig Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 36). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 9.* — Afskr.: *Registrum Chr. I.* [2775

^a) Nævnt *Dipl. Chr. I S. 235.* ^{b—b}) Saaledes Langebek i LDipl. ^c) Den her citerede Originals Identitet med den, som Langebek har afskrevet 1769 i LDipl., fremgaaer af, at den bevarede Original bærer den Paaskrift, som Langebek anfører i LDipl.

— *Reg. *6832.* **A.** Perg. med [9] Segl: 1. K. 78; 2. G. 530; 3. Bisp Albert af Lübeck's; 4. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 6. Henrik v. Stitens

7. Henrik Murmeisters; 8. Erik v. Tzevens; 9. Paridam Lutkes. Grev Gerhard af Oldenburgs Arkiv (RA. Oldenburgs Greves Arkiv). — **Aa.** Afskr.: *Registrum Chr. I* (hvor Dronning Dorothea er Medudsteder). Herefter: *Hilles Udgave S. 491* (Orig. har følgende Afvigelser fra Aftrykket: *Cristiernn van Godes gnaden to Dennemarcken, Sweden, Norwegen, der Wende vnde Goten koningk, hartoge to Sleßwigk, greue to Holsten, Stormaren, Oldenborg vnde Delmenhorst doen - desses vnnses breues - eddelen vnde wolgeborenn - Gherdes to Oldenborg vnde Delmenhorst greuen vnnses - vnnses leuen frouwen - vorbeschreuen - dar wii - vorwaret - Cristiernn koningk etc. erben. - vast to holdende bii vnnsen koningliken truwen sunder alle argelist vnde behelpinge - vorgeschreuen - bisschoppe, den - Murmeister, Ericke - vnde her Paridum - Hamborch sampt mit vnnseme secrete, dat wii williken hebben heten hengen vor dessen breff, to uorsegelende vnder eren - frigdage nechst na Petri ad vincula na Cristi vnnses heren geburt veerteyn hundred darna ime seuentigsten jare).*

[2776]

Aug. 3. *Reg. *6831.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 521.*

[2777]

Aug. 5. *Reg. *6834.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 459.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [2778]

— Per Persß Sognepræst i Alstrop, Mates Gabby, Acer Nielß³ i Elkær, Anders Oluffß i Daldrop, Per Loens, Acer Persß i Hestebek, Anders Niels i Ælker, Nis Oluffß i Lundgord og Clemet⁷ i Alstrop. Sønd. før Laurencii Dag paa Alstrop Kirkegaard fik beskeden Md. Las Nielß i Alstrop et Sognevidne af 12 Dannemænd: Acer Nielß, Mates Gabby, Seuerin Persß, Seuerin Loens, Mykæl Mykælß, Jes Skreder, Las Persß, Tygæ Persß, Per Persß, Nis Brwn, Per Mælyß og Nis Nielß Brwn; hvilke vidnede, at de har hørt, og dem vitterligt, at Heynd og Heyndz rette Tilliggelse stedte Trvels Andersß af Hr. Niels Persß af Aagord, og ej nogen Mand gav der Kære paa paa den Tid eller siden førend nu i dette Aar, og kan vi ej andet høre derom, end Heynd er Agordz rette Tilliggelse. Sig. nostra. Datum etc.

Papir med Rester af 7[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-7. Bomærker. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [2779]

Aug. 6. Jes Jeipß¹ Foged i Køghe, Sier Jwll², Mickel Boß, Oleff Jepß, Per Persß⁵, Jes Nielß⁶, Mester Henrek⁷ Raadmænd sstds. Mand. før Laurencii Dag for os og mange flere gode Mænd, Tinget søgte, berettede beskeden Md. Mates Jeipß vor Medborger, at hans Broder Jes Jeipß i Heynedh og hans Hustru for dem og alles deres »foreldre« Sjæle, Gud til Lov og Jomfru

Maria og s. Gertrvdz at have givet til s. Gertrvdz Kirke i Køghe til Gudstjeneste og »messen« Opholdelse al den Rettighed, Grund og Bygning, som de har i en Bod i det Stræde norden s. Nicolai Kirke vesten Gaden liggende hos Oleff Brvzsers Gaard; denne Grund og Bygning Mates paa sin Broders Vegne beskedne Mænd Knud Bertilß og Trvelz Hvid Forstandere til fornævnte Kirke skødte paa Kirkens Vegne, og det Skøde stadigt mælttes over alle Tingbænke, og der var ej Gensigelse mod, og var der skellige Vidne til, at han fuldmægtig var at give Skøde paa den Jord og Bygning. Med vore Indsegl.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Brudst., Bomærke, formentlig mellem 2 femoddede Stjerner; 4-6. Bomærker; 7. Bomærke (s *Hjnrich safæe*). Køge St. Gertruds Kapels Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [2780

Aug. 6. Per Howman af Hwisten Foged paa Støffring H.s Ting, Pædher Nielsß Abbed af Esenbek Kloster, Pædher Jensß Kannik i Ars og Provst paa Østrop, Jørien Nielß Præst og Provst i Randers, Benedict Mikilß Sognepræst i Twethe, Erik Perß af Støffringard, Per Hynd af Borop, som »wapen« er, Cristiern Nielß af Helstedh, Jes Omerbo af Haretzleff, Amdy Nielß ibid., Lass Andersß af Sørop, Jep Baggy af Sædhwgard og Mikil Kyndw af Kowstet. Fer. 2. ante f. Laurencii paa Støffring H.s Ting fik en beskeden Md. Staphen Nielß Borgemester i Randers et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Mikil Kyndwgh af Kowstet, Anders Worm af Haretzleff, Jes Amdisß af Thiæreby, Per Nielß af Haretzleff, Jep Baggy af Sædhwgard, Nis Grim af Mieldrop, Jes Perß ibid. og Seuerin Nielsøn i Lindbierw; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting 2 Danne-mænd Staphen Jenß af Haretzleff og Las Høwman ibid., hvilke vidnede, at de var Lovhøringe for en Lovhævd, som »burgmesteræ« og Raad og menige Almue i Randers gjorde paa anden Pædhers Dag ad wincula paa Randers Mark, hvilken de havde haft til deres fri Fædrift ukært i 40 Aar og mere, hvilken Lovhævd de var tilfunden paa Støffring H.s Ting, eftersom hun var der tilbuden 3 Ting, førend hun »wort fest« eller funden af Dommeren, og paaæskede de Breve og Bevisning hvert Ting efter, som de tilbød forskrevne Lovhævd, om nogen til var, Kloster eller Kirke eller nogen Mand og særdeles Mariagher Kloster, om de nogen Ret »sadhæ« eller kendtes at have i Randers Mark. Da kom der ingen Breve eller Bevisning for imod »burgmesteræ« og Raads og menige Almues Tilbud, og

da »indworde« de med Lovhævd Randers Mark til Randers Bys fri Fædrift og Kronens Jord, hvilket de havde haft i rolig Hævd i 40 Aar og mere uden, hvad Del som Vor Frue Kloster, som tilforn i Randers var, og s. Johannes Kirke, s. Pædhers Kirke, s. Laurencii Kirke, s. Mortens Kirke eller Lææm Kirke eller andre Kirker kunde vinde dem derind med aabne Breve eller med Landslov uden det Brev, som de af Mariagher Kloster fanget har her af Randers inden disse 6 Aar næst forleden, som Raadet og Almuen Nej for sagde, at de ej af vidste, det vilde de hverken nyde eller undgælde »ath«. Og mælte de gode Mænd, paa Tinge var, den Lovhævd ved Magt, saa længe hun fældes, som Loven udviser. Sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [13] Segl: 1. Bomærke; 4. Brudst.; 8. Bomærke; 9. Udslidt.^a Randers Bys Arkiv (RA.). [2781

a) NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 267: »Under dette Document have været 13 Segl, hvoraf de 3de ere borte; de øvrige ere meget slidte og næsten ukjendelige«.

Aug. 6. *Reg. *6835.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 460.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städtten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. [2782

Aug. 6? *Reg. *6836.* [Orig. Slesvig Bys Arkiv.] Herefter: *Staatsbürgerl. Mag. IX. 461.* — Afskr. af Ulrik Petersen: Statsark. i Kiel, Handschriften III (»Von Städtten abgegebene Manuskripte«), Slesvig Nr. 6. — Dette helt udaterede Brev, der i *Regesta* henføres til: Aug. 6?, synes snarest at gaa umiddelbart forud for 2778. [2783

Aug. 8. *Reg. *6837.* A. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 10). *Dipl. Chr. I S. 235; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 13.* — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I.* [2784

Aug. 9. Brev af Birgitte Bondesdatter. SvRA. Perg. 1470 Aug. 9. Se 1174.

— *Hübertz, Aarhus I. 27; Reg. *6838.* Er 1934.

Aug. 11. Tammes Jenss Foged paa Giislum H.s Ting, Symon Bork Sognepræst i Faarsø, Las Skayland i Kaasdrop, Erik i Rindh, Esbern Trvels i Søtbæk, Byryall i Glerop, Jep Ogiß i Orop, Kell Acerß i Holæ, Clemet Trvels i Woonsild, Thord i Øsdrop, Cristern Persß i Wæster Riis og Jes Jeipß i Byendrop. Lörd. efter Laurencii Dag paa Giislum H.s Ting lod Nis Palß, Mauritz Nielß Foged af Aagord, læse Kongens Brev, at ingen skulde dele paa Mauritz Niels Gods, Tjenere eller vornede, den Stund han er i Kongens og Rigens Tjeneste, og 6 Uger, efter han hjem kommende vorder; og Per Raa i Hesil sagde sig at have gjort Lovhævd paa Konings [keer^a] og flere »gotz«, som

Mauritzß Foged da gav Kære paa, at Per Raa havde svoret sig til og fra Mauritz Nielß; og de gav dem der i Rette for os og menige Herredsmænd. Da »tycke« os og sagde for Rette, at Kongens Brev burde at blive ved Magt, og hvor som Per Raa havde gjort Lovhævd paa Mauritz Nielßns Gods, det burde at blive aldeles magteløs. Sig. nostra. Datum etc.

Papir med Rester og Spor af 7 [!] Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige Rester; 3. Skjold, hvori en Pil; 4. Kun Spor; 5-7. Utydelige Rester. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [2785

a) Suppleret fra 1470 Okt. 28.

Aug. 13. Lasche Palni Tinghører paa Holmbo H.s Ting, Hr. Peer Abbed i Esrom, Hr. Niels⁹ Sognepræst i Sioborgh, Peer Luy a. w., Is Areltsß⁶ i Laghøø, Peer Jensß i Donewelde og Matthiis i Hogholth. Mand. før Vor Frue Dag assumpt. paa Holmbo H.s Ting mælte velbyrdig Kvinde Hustru Karinæ af Beltebergh alle de Breve døde, som hun havde af Hr. Johan Oxen paa de Penge, som han hende skyldig var, og paa de Ærender, som dem imellem var, og gav Hr. Johan Fuldmagt ind at mane de samme Breve af velbaaren Md. Matthiis Kelsß, som de Breve har imod hendes Minde, som hun der tilstod. Og lod Hustru Karinæ Hr. Johan Oxen kvit for alle de Penge, som han hende skyldig var, og alle de Ærender, som dem imellem var for det Gods, hun solgte ham, undtagen 200 lub. Mk., som Hr. Johan skal betale hende i Værd og i Penge paa Dag og Stunder, som de der til ens om vorder. Og stod Hustru Karinæ det Skøde og Køb til paa Beltebergh og alt det Gods, som Hr. Johan havde købt af hende, og kunde der flere Breve findes, end hun tilforn havde antvordet Hr. Johan paa Beltebergh eller noget Gods, som Hr. Johan købte af hende, dem skulde Hr. Johan have og ingen anden. Hvilket Staffen Jensß, som hende trolovet havde, »fwlborde« og bejaede inden 4 Stokke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 3. Bomærke mellem 2 Stjerner (s Nicol. . . micaeli pfbri); 5. Utydeligt Brudst.; 6. I Sigilfeltet en Rude. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. IV. 24). [2786

Aug. 16. Jørghen Krumpen¹ a. w. Den Tid jeg bød Hr. Johan Oxen R. min Hustrus [Ret]tig[hed] fal[?] i Skonæ, spurgte jeg Hr. Johan, om han vidste, hvor [me]get Gods det var; da sagde han mig, at der var ved 8 eller 9 Læster Korn i Kornrente med deres Medfølge, som han vidste at sige af, som min Hustrus Fader Jep Axelsß havde i Skone, baade det, Ærkebispens, Stiigh Axelsß

og Hr. Johan Oxe i Pant havde; og lod Hr. Johan se mig sin [Jord]ebog, som lød paa det samme Gods, Bonde fra Bonde, som han i Væрге havde. Nogen Tid derefter m. vi paa[?] gardht; der »wordhe« vi saa til ens, at Hr. Johan skulde give mig 500 lub. Mk. med noget mere, som vi da overens var, og som mit Brev indeholder, som han mig derpaa givet har. Nogen Tid derefter tykkede mig, at det skulde være mere Kornrente end, som før rørt er; da sagde Hr. Johan mig, at kunde der mere Kornrente spørges end ved 9 Læster eller ved den Maade, da kendtes Hr. Johan [ingen] Rettighed at have deri efter hans aabne Brevs Lydelse, som han derpaa har. Item har jeg tilsagt Hr. Johan og hans Husfrue, at jeg vil trolig arbejde derom og være ham behjælpelig, at han skal fange min Hustrus Broders Rettighed i fornævnte Gods, efter min yderste Formue og min Hustrus. Medb. af min Hustru² med flere gode Mænd Erick Bille³ i Sandhoo og Gotzke Bardzbeck⁴ paa Gorge. Datum Siøborgh altera die assumpt. Marie.

Perg. med 4 Segl: 1. Ivii 6; 2. Lxviii 36 (*s frw elne iebfdat*; Thott); 3. Lxx 11; 4. Eviii 6. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [2787

Aug. 18. »Et skødebreff mett otte hengende endßegle, wdgyffne poo Tøryld heretz tingh mcdlxx lordagen nest for Bertolomei dag, ludende, att Pooll Jebß skøtte Oluff Andersß poo Laue Brockis wegnee jen gordt y Forderop y Jellenge ßogen, ßom Nis Jude wdi bor, mett alde ßyn tillegelse, ager, engh, skoo, mark, kier, heede och fiskewandt, intet wdtagen; item hørde och ßoo wy for^{ne} dagh, att for^{ne} Pooll Jebß ludelegen skøtte Oluff Andersß poo Laue Brockis wegne Skoodals enmercke och Szøwoos møllestedt met dam och damsb. flodstet, ager och eng, skoo och mark, enmercky och bøgestedt, intet undtagen made[!] etc.«

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069. — Om nærværende Brevs Datering se 1473 Dag? nedfr. [2788

— Jeg Jørghen Krumpen¹ a. w. kendes mig at have opbaaret af velbaaren Md. Hr. Johan Oxe R. 100 riinske Gylden og 100 lub. Mk. i danske Penge gængse af de Penge, han mig skyldig var for min Hustrus Rettighed i Skane, som han af mig købte, for hvilke 100 riinske Gylden og 100 lubeske Mk. jeg lader Hr. Johan kvit for mig og min Hustru. Medb. af min Hustru Elinæ Jepsdotter². Datum in Sioborgh die sabbati post f. assumpc. Marie.

Perg. med 2 Segl: 1. Ivii 6; 2. Lxviii 36 (Thott). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [2789

Aug. 24. Kongen fastsætter den Afgift, som Jesse Boyessen i sin Livstid skal give af Gaarden »tho« Hoderen.

[Orig. a »sine sigill« a.] Afskr. fra 16. Aarh.: Statsark. i Kiel, Acta A XX Nr. 2618 Bl. 11 b, jfr. 3 a. *Rolfs, Gesch. des Kirchspiels u. Fleckens Hoyer S. 449.* [2790

a—a) Saaledes Afskriften Bl. 3 a.

Sept. 1 (Aar?). Jeg Peder Tygesß² Præst og perpetuus vicarius til hellig Trefoldigheds Alter i Lunde Domkirke for den tredie »pelere« fra Sejerværket lige sønden fra s. Laurentii Alter, som jeg selv i Værge har, i Leje lader med Lunde Kapitels Samtykke Lasse Ysaachß Bagere Borger i Malmøge og hans Hustru Anne og et begges deres Barn, som længst lever og dertil dueligt er, en min Altergaard liggende i Malmø norden ved Adelgaden vesten næst den Gaard, som hører til Roskyld Kapitel, og østen op til den Gaard, som ligger til Nythne clostter her i Lund, den Del af forskrevne Gaard, som Mattess Haffre og hans Hustru Mætthe har Livsbrev paa, aldeles undtagen, for 16 lyb. Mk. Landgilde hvert Aar til tvende Tider, 8 Mk. inden quasimodogeniti Søndag og de andre 8 inden Vor Frue Dag nativit., »betaleskwlendes« i rede Penge gænge i Skaane perpetuis vicariis til forskrevne Alter, dog med saadanne Vilkaar, at de skal selv besidde forskrevne Gaard og holde ham vel færdig med god fast Købstadsbygning med Tegtag og godt fast Egetømmer i god Købstadsvisse og fri ham selv for Konnings og al Bys Tyngse, som hænde kan. Ingen Magt skal de have forskrevne Gaard sælge, pantsætte, oplade eller dette Brev nogen anden afhænde; »æn« naar disse forskrevne er alle døde eller alle Artikler, som forskrevne er, ej aldeles holdne vorder, da skal forskrevne Gaard med hans Forbedring, som han da findes, straks fri igenkomme til perpetuis vicariis til forskrevne Alter. Og findes da nogen mærkelig Skade paa forskrevne Gaard for deres Forsømmelse Skyld, skal de stande der til Rette for for »kirckenes dommere«. Sig. capituli Lundensis¹ cum meo sigillo. Datum Lundis anno mdlxx^o die Egidii.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 39; 2. I Sigilfeltet en Kalk; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Lunde Kapitels Arkiv; ^a1754 i Antikvitetsarkivet i Stockholm ^a (Lunds LA., »Arrendekontrakt och genbrev å altaregodset« (Brevet er der henført til Aar 1470, hvortil den Haand, hvormed det er skrevet, ogsaa passer betydelig bedre end til 1570)). LDipl. 1570 B. [2791

a—a) Saaledes Langebek i LDipl. 1570 B.

Sept. 7. *Reg. 4380**. A. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 32). Herefter: *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 23.* — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 529.* — Ab. Vidisse 1571 Maj 7

(montags nach jubilate) (af nærværende Brev og af 1470 Sept. 21) af Eberhart, konfirmeret Biskop og Administrator af Lubeck og Verden, givet Frederik II og Hertugerne Hans d. æ. og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. D 1, Slesvig 1571 Maj 7.) [2792]

Sept. 8? *Reg. *6843.* Se 1470 uvis Dag.

Sept. 9. Aaghe Axilsß, Ywer Axilsß² RR. og Nicolaus⁸ Stadsskriver i Stocholm. Det er os vitterligt, at ærlig og velbaaren Md. Hr. Ærengisls Nielsß solgte og skødede paa Sielandzfare Landsting velbaaren Md. Hr. Olaff Axilsß, Gud begges deres Sjæle naade, for 1200 rinske Gylden al den Rettighed, Hr. Ærengisls Nielsß Husfrue var tilfalden i Arv i Walløffgordh i Sielandh efter sin Moder Fru Kadrine, Hr. Jens Falksdotther, hvilket mange gode Mænd, »frælsmæn«, Købstadmænd og en Dels af Almuen i Sielandh vitterligt er, paa hvilket vi har gjort vor svorne Ed for de værdige Fædre og ærlige Herrer i Rigsgens Raad, som nu forsamlede er her i Stocholm. Med vore Indsegl. Givet i Stocholm in crast. nativit. Marie.

Perg. med [3] Segl: 2. Lxviii 22 (Thott); 3. Brudst., Sigilfeltet mangler. (SvRA. Perg.) LDipl. [2793]

Sept. 15. Cristiern Krabbæ¹ Landstingshører i Nørjutlandh, Jens Matsß R., Cristiern Eskilsß⁸ Korsbroder, Poel Abilgordh², Eric Jepsß »burgmesther«, Lass Jepsß og Niels Olsß. Lörd. efter hellig Kors Dag exaltac. paa Wiburg Landsting var velbaaren Md. Niels Morthen og lod læse Kongens Brev lydende, at Kongen havde funden ham Jes Laurensß hans Penge og hans Gods igen og kvit af »fæling«, og spurgte, om det burde ved Magt at blive eller ej. Da tykte os og alle de gode Mænd, som Landsting søgte, og sagde for Rette, at ham bør at nyde hans Penge og hans Gods og bør af »fæling« at være, som vor naadige Herres Brev udviser, saa længe hans Breve bliver ved Magt eller rygges for os eller vort Retterting. Vore Indsegl. Ut supra.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Gxvii 25; 2. Giii 8; 3. Cvii 4 (Basse fra Tjele); 4-5. Bomærker. Niels Mortenssøn Vognsens Arkiv (RA.). [2794]

Sept. 17. *Reg. 4381.* Perg. [med 1 Segl]. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). *Kirkehist. Saml. 4. R. VI. 133.* [2795]

Sept. 21. *Reg. 4382.* A. Perg. med 1 Segl: Grev Gerhards. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 31). *Lünig, Teutsch. Reichs-Arch. Vol. X, Pars spec. VI, Der andern Continuation Zweyte Fortsetzung S. 23.* —

Aa. Vidisse 1571 Maj 7 se 2792. — Det er formentlig det samme Brev, der findes med Datum 1470 Sept. 23 i Udtog i *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 530 (Reg. * 6850)*. [2796]

Sept. 21. *Reg. * 6848.* A. Perg. med 3 Segl: 1-3. Alle: Skjold, hvori 2 Bjælker, og Hjelm. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 387 Nr. 21* (RA. Oldenburg, Perg.). — B. Perg. med 3 Segl: 1-3. Alle: Skjold, hvori 2 Bjælker, og Hjelm. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 9 (o: »det Exemplar, som her er fulgt«, se *Dipl. Chr. I S. 237**))). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 236; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 547*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 211, Fol. 930 L. 25.* — Afskr.: *Registrum Chr. I.* [2797]

Sept. 23. Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 530; Reg. * 6850.* Se 2796.

Sept. 24. *Reg. 4383*.* A. Perg. med [13] Segl: 3. G. 974; 4. G. 530; 5. Bisp Albert af Lübeck's; 6. Grev Mauritius af Pyrmont's; 7. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 8. Li 65; 10. Henrik Kastorps. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 33). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 241; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 530*; dansk Udtog med urigtigt Aar 1474: *Hvitfeld V. 257, Fol. 949 L. 4 f. n.* — **Aa.** Vidisse 1571 Maj 7 (mantages nach jubilate) af Eberhart, konfirmeret Biskop og Administrator af Lubeck og Vehrden, givet Frederik II og Hertugerne Hans d. æ. og Adolph (2 Segl manglede da, nemlig Strange Nielssøns og Erik v. Tzevens). Perg. [med 1 Segl]. (RA. Oldenburg, Perg.) — Afskr.: *Registrum Chr. I.* [2798]

— *Reg. 4384*.* A. Perg. med 3 Segl: 1-3. Alle: Skjold, hvori 2 Bjælker, og Hjelm. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 387 Nr. 22* (RA. Oldenburg, Perg.). — B. Perg. med 3 Segl: 1-3. Alle: Skjold, hvori 2 Bjælker, og Hjelm. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 8). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 240; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 14.* — **Ba.** Vidisse 1571 Maj 7 (montags nach jubilate) af Eberhart, konfirmeret Biskop og Administrator af Lubeck og Vherden, givet Frederik II og Hertugerne Hans d. æ. og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. D 1, Slesvig.) — Afskr.: *Registrum Chr. I* (med Dagsangivelse: »ame mandage na Mauricii unde siner hilgen selschopp«). [2799]

— *Reg. 4385*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 331.* [2800]

— *Reg. * 6851.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 522.* [2801]

— Jens Degen Tinghører i Halle H., Somer i Forop, Per Wthsß i Benstrop, Jæpe Michelsß i Allingh, Jes Degen i Wedelby, Jæpe Persß i Søby og Heni Frost i Østrop. Mand. før Michels Dag for os og andre gode Mænd, som Halle H.s Ting søgte, fik en Dannemand Per Nielsß af Wester Allingh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Michelsß i Bødingh, Jes Tyrß i Rydum, Jes Absß i Anni, Jæpe Nielsß i Clemestrop, Mawens Matsß i

Gæsingh, Twri Andersß *ibid.*, Erik Andersß i Benstrop og Anders Jensß; hvilke vidnede, at de saa³ for dem og for andre gode Mænd, som den Dag fornævnte Ting søgte, 6 Synsmænd, som var opkrævede til Tinge til det Skovskifte, som ligger til den Gaard, som Per Nielsß i boer og »feck[?] ath« Laue Brak for sit Bondeeje i Faxingh, som var Jes Bangh, Las Esbernsß i Allingh, Michel Tody, Nis Esbernsß, Knwd Mandh i Kr[o]gisager, som før boede i fornævnte Gaard, som Skoven »lege« til, og Jes Olusß i Øster Allingh; disse 6 Dannemænd sagde, at den Skov, som ligger østen ved Henike Bondis Skov, ligger til Per Nielsß Gaard; det »skovskelz« ligger ved Hr. Anders Jacomsß Gaardsted ved de 3 Stene og saa solret i Sønder til Heylskowff Mark og østen ved de 3 Stene i Owestrop »vegeen och mærky« paa en Bøg »hogen« og saa sønder solret til Heylsko Mar[k] imellem »megh« og Hr. Jens Matsß, nu vesten ved Hennik Bondis Skov, ligger 4 Stene til Skel paa en »lyngebaluff« og solret til Helsskov Mark som de andre »gør« imellem Hr. Anders Jacoumsß Skov og hans Skel »Helskovegen ath til op aff hender« Helsko Mark da løber Per Nielsß siden vester over Vejen, og disse »skovskytete« ligger alle til den Gaard, som Per Nielsß nu i boer. Vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [7] Segl: 6. Utydeligt Brudst. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [2802

Sept. 26. In nomine domini amen. Indictione 3., die Mercurii 26. mensis septembris, pontificatus Dn. Pauli papæ secundi anno 7. in mei notarii publici testiumque infrascriptorum præsentia Dn. Martinus Smit presbiter Sleswicensis principalis, principaliter ^a asserens nuper se ad Dn. Nicolai Mestmaker presbiteri Bremensis diocesis instantiam vigore literarum executorialium super vicaria quadam ad altare s. Gertrudis in ecclesia parochiali b. virginis sita decretarum ad parendum rei judicatæ et ad dimittendum dictam vicariam ejusque et fructuum ejusdem possessionem infra terminum in eisdem literis expressum fore requisitum volensque mandatis apostolicis parere dictam vicariam ejusque possessionem ac^b omni juri, liti et causæ Dn. Martino sicut prædictum in literis ad eam quomodolibet competentibus renunciavit ac possessionem vicariæ prædictæ et fructu[u]m ejusdem in vim literarum executorialium alias, ut præfertur, sibi insinuarum prædictarum infra terminum in eisdem literis, ut Dn. Martinus asseruit, expressum et sibi præfixum dimisit, promit-

tens Dn. Martinus causa soll ^a stipulationum inst ^a
 quod ^a dolo et fraude suis ^a amplius in utilitatem
 Dn. Nicolai ex adverso principalis soll ^a procurare velit
 et inst ^a ariis dictæ vicariæ, ut ipsos fructus Dn. Nicolaus
 principalis vel procurator suus ad hoc mandato sufficienti suf-
 fultus percipere debeat absque aliqua difficultate ^a reve-
 rendi DDn. Nicolaus Slesvicensis et Albertus Lubicensis episcopi
 de fructibus a tempore motæ litis perceptis et expensis in hujus-
 modi causa factis, in quibus Dn. Martinus principalior Dn. Nicolao
 asser ^a ad primam diem maji mensis proxime sequentis
 dictaverint et juraverint se habere ratum atque firmum perpetuo
 habiturum. Super quibus omnibus Dn. Martinus sibi a me notario
 publico unum vel plura petiit fieri instrumentum vel instrumenta.
 Acta fuerunt hæc Segebergæ in monasterio canonicorum regula-
 rium ordinis s. Augustini Bremensis diocesis sub anno, indictione,
 die, mense et pontificatu quibus supra, præsentibus honorabili
 et valido viris DDn. Paulo de Santbeke vicario perpetuo in ecclesia
 Slesvicensi et Laurentio Leve armigero Slesvicensis diocesis, testi-
 bus ad præmissa vocatis.

Et ego Wilkinus Meyleff clericus Bremensis diocesis, impe-
 riali auctoritate notarius, quia omnibus (actitatis) cum præno-
 minatis testibus interfui eaque in notam sumpsi, ex qua hoc
 instrumentum manu propria ingrossatum scripsi signoque et
 nomine meis solitis signavi.

[Orig. Senere til Slesvig Vor Frue Kirke (paa Holmen)'s Arkiv? c]
 Afskr. af Ulrik Petersen (med flere Huller): RA. Ulrik Petersens Collec-
 tanea Vol. IX (ved S. 108). [2803]

a) Aaben Plads i Afskriften. b) I Afskriften er herover skrevet: cum, men uden
 Overstregning af ac. c) Saaledes ifølge Paaskrift i Afskriftens øverste højre Hjørne.

Sept. 28. *Reg. *6854.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille*
S. 174. — Afskr. fra c. 1500, attesteret af Paulus Moller clericus Sles-
 wicensis diocesis, kejserlig Notar: RA. Gem. Arch. XXIV. 47 c. [2804]

— Nævnt: 1. Række, *Udat. Breve Nr. 83*, og *Nr. 7948*. Er 1480 Sept. 28.

Sept. 29. *Reg. *6856.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille*
S. 177. [2805]

— »Item et tyngsvynde aff Tøryld herretz tingh medt ote heng-
 ende endßegle mcdlxx poo ßancti Mechels dag, ludende, att broder
 Hans Nilß y Welle kloster medt menige conuentz ßamtøcke ßalde och
 skøtte Mowens Scriffuer poo Laue Brockis vegne Soordts enmercke och
 xiiii mark ßøls jordt ower ald Howerde mark etc.«

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069. [2806]

Sept. 30. Gælds brev af Christiern I til Vikarer i Lübeck.

[Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 180.* [2807

— Gælds brev af Christiern I til Kirker i Lübeck. [Orig. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (1504) og derefter til Christiern II.s (1513); *ÆA. V. 46, jfr. 44.*] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 179.*

Brevet fremtræder i dette Udtog som et simpelt Gælds brev til Institutioner i Lübeck og skulde derfor medtages i nærværende Udgave; men da det af den fuldstændige Tekst, som er trykt i *UB. der Stadt Lübeck XI. 690* efter en Afskr. i Lübeck, fremgaar, at det i Virkeligheden drejer sig om Renter af Segeberg Fogedi, og da saadanne Breve vedrørende holstensk Gods ikke medtages i Udgaven, er Brevet her kun blevet nævnt uden at faa Nummer.

Okt. 1. *Reg. *6858.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 180.* [2808

Okt. 2. (*Reg. *6859.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 182.* [2809

— Cristiern Rudh i Heselæ V. Med min Husfrues Kirstine Hartwigsdatther Samtykke sælger jeg og skøder hæderlig og velbyrdig Md. min Svoger Claus Bryske i Løwismosæ al vor Rettighed i det Gods, som C. B. og hans Broder Hr. Iwen Bryske i Pant har af Fru Aabell Vlff Lembeks, i Syælend liggende, som er i Kloby i Arss H., i Kragærop i Løwæ H., i Skamstorp i Twssæ H. og paa Stiisnes i Flackæbergs H. Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd Hr. Claus Runnoff, Hr. Jørghen Vrnæ³, Knuth Jachimß⁴ Landsdommer i Fyn, Mester Claus⁵ Prior i Dalum, Hr. Laurens Andersß⁶ Provst i Asnes, Tyghæ Andersß⁷ og Raaborth⁸ »bormester« i Odhens. Datum Ottonie fer. 3. post f. Michaelis.

Perg. med [8] Segl: 1. Udslidt; 3. Dxlvi 3 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 4. Lxliix 64 (Reventlow); 5. G. 601 (Ulfeldt); 6. G. 569; 7. Clviii 33; 8. Cxxiii 1 (**sigillom robbertti hart**). Claus Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2810

Okt. 4. *Reg. 4386*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 184.* [2811

Okt. 6. Per Nielsß¹ i Langwad Foged paa Nesbo Ting, Thorbern Matesß² i Clim, Laurens Palß Præster, Jes Truelß i Weslogordh, Boo Bertelß, Cristern Nielsß i Frøsdrop, Terkel Persß og Per Nielsß i Hønstrop. Lørd. før Dyonisii Dag paa Nesbo Ting fik velbaaren Svend Niels M[o]rtensß paa velbaaren Mands Vegne Mauritz Nielsß af Agord et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Knudß, Pally Dwæ, Grauers Lippelß, Cristern Nielsß, Per Smyd, Per Jensß, Kell Kelß og Terkel Booß; hvilke vidnede, at de

hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at 6 Synsmænd kundgjorde og hjemlede, at det Hus, som Nis Drwdher nu i boer, er bygget nedene næst til Mauritz Nielsøns Agerende og næst paa hans »dyge oc grob«, og skulde nogen Skyld gaa af fornævnte Hus, burde Mauritz Nielsø at være den næst, som i Thommerby ligger. Sig. nostra. Datum *etc.*

Papir med 5[!] Segl ell. Rester ell. Spor af Segl paatrykte forneden: 1. I Sigelfeltet Bogstavet p; 2. G. 644; 3. Utydelige Rester; 4-5. Kun Spor; omtr. samtidig Paaskrift: »Nesbo herret ting om jet hws i Temerby.« Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [2812]

Okt. 9. *Reg. 4388**. Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 314.* — Udtog efter Orig. i Hamburg: *Hanserecesse 1431-1476 VI. 384.* [2813]

Okt. 10. *Reg. *6862.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 188.* [2814]

— *Reg. *6863.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 190.* [2815]

— Laurentz Andersson Kannik i Lund udlejer paa en Medkanniks Vegne en Gaard (i Lund) til Beyent Esbernsson Skomager, hans Hustru og et af deres Børn.

Perg. [med 2 Segl]. Senere tilbagegivet til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 124.* [2816]

— Cristiern Konge. Crast. Dyonisii for os i Brengstorp paa vort Retterting, nærværende Hr. Jens Thorbernsø vor Raad og Mand, Hr. Anders i Brengstorp, Hr. Eric i Haresstæthe og mange flere gode Mænd, var Hr. Abbed Pethers i Sore Kloster Bud med 4 vore Dombreve, almindeligt Stævningebrev paa 6 Uger og 1 Aar og dertil 6 »ughne« Brev paa en Gaard i Broby (Pether Wallæ), og er det i Dag sidste Domsdag paa den Sag, hvilke Tider alle lovlig fremgangne er med deres fulde Timer, efterdi som vor Lov og Haandfæstninger udviser; og derimod er ingen Breve eller Gensvar for os komne, som Hr. Abbed Pæther eller Sorø Kloster bør at undgælde paa forskrevne Gaard. Og var Hr. Abbed Pethers Bud begærende vort Laasebrev paa den Sag, hvilket vort Laasebrev vi »upsætte« ind for os selv og vore Raad til det første vort Retterting, vi holde-skullende vorder i Danmark med vore Raad, forskrevne Hr. Abbets og Klostrets Ret uforsømmet. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis M. de Sandby justiciario nostro.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Sorø Kl. Arkiv (RA.). LDipl. [2817]

Okt. 11. *Reg. 4360** (med urigtig Datum 1469 Okt. 10 ligesom i den nedennævnte danske Oversætt.) = *4390**. A. Perg. med Segl: i 1875 37 bevarede^a. Det slesvig-holstenske Ridderskabs Arkiv (i Itzehoe; ikke undersøgt). *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 315; Dipl. Flensborg. I. 582*; dansk Oversætt. med urigtig Datum (jfr. ovfr.): *Hvitfeld V. 195, Fol. 924 L. 8.* — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I.* — Aaa. Ufuldstændig Afskr. fra c. 1500 (utvivlsomt efter Aa): RA. T. K. U. A. Alm. Afdel., Pk. »Afskrifter af Traktater og Overenskomster mellem Danmark og forskellige tyske Stater 1323-1768.« — Fuldstændig Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh. paa Papir, attesteret af Jacobus Tetens, clericus Slesuicensis diocesis, kejserlig Notar: Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 478* (RA.). — Afskr. fra 18. Aarh. (af Kofod Ancher betegnet: »Ex archivo civitatis Argentoratensis^b ex literis originalibus munitis sigillis«): Ny kgl. Saml. Fol. 600. [2818

a) Saaledes det første af de anførte Aftryk. b) Hvorledes er en Original af dette Brev kommen til Strassburg?

Okt. 12. Vi Christiern Konge hilser eder Hr. Eric Ottessen R. vor Hofmester. Vi er Heyne Boltze i Lubke skyldige en stor Sum Penge, og har vi tilsagt ham at fange af eder i Betaling forskrevne Sum Penge[!] al den Landehjælp, som I nu opbærende vorder i Skandelborgs Len. Thi beder vi eder og befaler, at I paa vore Vegne antvorder Heyne Boltze al den Landehjælp, som I nu opbærende vorder i Skandelborgh Len. Naar I ham forskrevne Landehjælp antvordet har og hans Kvittans igen fanger paa, hvis I ham antvorder, da lader vi eder kvit for al Tiltale om forskrevne Landehjælp og Sum Penge, som I ham fornøjende vorder. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Segeberg fer. 6. post f. Dyonisii.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (5. Pacquet Nr. 17).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 182. [2819

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 14. *Reg. 4394**. Dansk Udtog med Dag Okt. 14: *Hvitfeld V. 220, Fol. 934 L. 12.* — Trykt (formentlig efter ditmarsisk Kilde): *Westphalen III. 1867* (med Dag Okt. 14); *Bollen, Ditmars. Gesch. III. 32* (med Dag Okt. 20). [2820

Okt. 15. Bosø Klosters Lejebrev til Pädher Håkonson i Glimagra paa en Gaard i Simontorp.

[Orig. Senere tilbagegivet til Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 168. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 125.* [2821

Okt. 18. *Reg. 4392** = (4424). A. Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1478 Juli 13 ell. 20 og 1478 Nov. 12-18) til Maarkær Kl. Arkiv (Statsark.

i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 7). — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I.* Herefter: *Hilles Udgave S. 197.* — Udtog: *Westphalen IV. 3403* (med urigtigt Aar 1471 uden Dag). (*Reg. 4424* (ligeledes).) [2822]

Okt. 18. *Reg. *6866.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 492.* [2823]

— Gælds brev af Christiern I til Heine Boltze.

[Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 195.* [2824]

C. Okt. 23. *Jacobus episcopus Burglanensis Dn. curato in Øsløff. Vobis mandamus, quat[enus] . . . tis et citetis quosdam apud vos, videl. Nicolaum Martini, Jacobum Petri et Bened[ictum] Olai cum omnibus eorum complicibus, qui manum in piscotorem [!] nostrum Laurencium ecclesie violenter injecerunt, necnon eosdem, qui rusas nostras destruxe[runt], ac Tydh [?] ibid. commorantes cum piscatura, qui idem consilium illicitum inierunt, [ut] inf[ra] . . dies subsequentes post lectas litteras satisfaciant pro injuria nobis facta aut sexta feria in capitulo Burglanensi compareant se excusatos sub pena excommunicationis fecerint[?] et contumaciter pretermiserint, termino huiusmodi elapso ipsos extunc prout ex[nunc] contra [?] nos de tali causa excommunicans [?] sic excommunicatos de ambone in signum execucionis remittite munimine sigilli vestri sigillata[s]. Seuerini confessoris sub sig. nobilis viri Wylhadi Galskyth.*

[Orig.] Samtidig Afskr. paa Papir, se 1470 Nov. 2. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E 1470 Nov. 2; RA.) [2825]

Okt. 25. *Reg. *6868. A. Perg. med [4] Segl: 2. Skjold med Rathlou-Vaaben og Hjelm; 3. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 4. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; gennemskaaret. Senere^a tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). Dipl. Chr. I S. 242; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 199. — Aa. Afskr.: Registrum Chr. I.* [2826]

a) Endnu ikke 1490 (*Dipl. Flensborg. I. 685, jfr. Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 468*).

Okt. 28. *Cristiern Konge¹. For os var velbyrdig Mands Bud Mauricius Nielsß med et Tingsvidne [c: 2785] udgivet af Gislunde H.s Ting, skrevet paa Papir, beseglet med 6 Indsegl, lydende, at Niels Pallisß, Mauricius Foged paa Agardh, paa forskrevne Ting lod læse vort eget Brev lydende, at ingen skulde dele paa Mauricius Gods, den Stund han var i vor og Rigens Tjeneste, og 6 Uger efter, at han af denne vor Rejse hjemkommen er, og Pether Raa i Hesil sagde sig at have gjort Lovhævd paa Koninx*

keer og flere »gotz«, som Mauricius Foged gav Kære paa, at Pether Raa havde svoret sig det til og fra Mauricius Nielsß, og gav dem der baade i Rette; da funde de [*for*] Rette, at vort Brev burde at blive ved Magt, og hvor Pether Raa havde gjort Lovhævd i Mauricius Nielsß Gods, den Lovhævd bør at blive magtesløs; efterdi som det Tingsvidne indeholder. Thi dømmer vi den Lovhævd magtesløs, som gjort var paa Mauricius Nilsß Gods, medens han var i vor og Rigens Tjeneste, og det Tings- [*vidne*] ved Magt at blive og Mauricius det Gods at beholde, forbydende nogen Mauricius Nielsß heri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Skillenes die Symonnis et Jude nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis M. justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydeligt; Paaskrift forneden paa Forsiden: Thames Jensß Foged i Gislom H. kundgør, at dette Brev »worth« læst paa Gisлом H.s Ting Lørd. efter Lucie Dag. Mit Indsegl. Anno quo supra. — Omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Dombreff pa gotz i Hymmersosell oc Konigskyær«. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (D; RA.). [2827]

Okt. 28. Cristiern Konge¹. For os var velbyrdig Mands Bud Mauricius Nielsß af Aagarth med et Tingsvidnebrev udgivet af Gislum H.s Ting, beseglet med 9 hængende Indsegl, lydende, at Nis Palsß Foged paa Agarth fik et Tingsvidne af 8 Mænd, at de hørte og saa' paa forskrevne Ting, at 2 Lovhøring kundgjorde, at Nis Palsß paa Mauritz Nielsß Vegne havde gjort Lovhævd paa et Byggested Henid i Lon S. og saa ned mellem Kirkens Eng og Kirkens Skov og ned til Fjorden, Engen neden for Skoven og til Asminstrøm og til Bleksgrøb og saa den »hodemsager« øster fra Bleksgrøb og saa til »hodemsager«, der ligger østen til Hamershoghe og Konunxkær imellem begge Lande; dette »warthe« han til Mauritz Nielsß »eghendell« med Riddermændsmænd og gode Selvejere undtagen den hellige Kirkes Del og, hvilken Del velbyrdig Md. Laghe Brok har, eller og nogen kan der indvinde sig med gode gamle aabne Breve. Item »worthe« han den samme Dag et Bolsted i Lons hos Præstegaarden og hvilken Fællig, som Mauricius Nielsß har i Lons Sognemark; og var hans Lovhøring buden til den Lovhævd 3 Ting, og sagde hans Lovhøring ham Lov af Hænde og mælte hans Lov ved Magt. Hvilket Lovhævdsbrev vi mæler ved Magt og dømmer Mauritz Nielsß det forskrevne Gods til, om vi ikke vore Breve derimod tilforn givet har, og undtager vi den »unnen-

tegt«, som Mauricius Nielsß undtog i sin Lovhævd, efterdi som det forskrevne Brev udviser, forbydende nogen ham heri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in castro nostro Skyoldenæs die Simonis et Jude nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis de Sandby M. justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydeligt; Paaskrift bagpaa: Thames Jensß Foged paa Gislom H.s Ting kundgør, at dette Brev »wort« læst Lörd. efter Lucie Dag paa Gislom H.s Ting. Mit Indsegl. Anno ut supra. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (D; RA.). [2828

Okt. 29. »Ett tingsvinde aff Hald heritz ting aar 1470 thenn mandag nest for omnium sanctorum udgiffuitt, otte mend vonnditt haffuer, att thennom fuldkomellig vitherligt var, att ther var aldrig mølle eller møllestedt, damb eller damsbundet, som Heffring mølle staar førend tha xv eller xvi aar sidenn, thett her Styge Nielsenn hannd bøgitt for^{ne} Heffring mølle paa Lauge Brockis rette jordt och paa bønnderjord y Rogzøe och paa alle eyer jordt y Lyffuerstrup; medfør och same vinde for^{ne} viii menndt at haffue vonnditt, thet the hagde hørt ther paa Hald heritz ting aar epher aar, thett Laugis fogitt och buodt haffuer last och kiertt ther till tingi, thett her Styge Nielsenn haffuer uloglig bøgitt for^{ne} mølle och uloglig støffdth for^{ne} mølledamb paa Laugis rette jordt och ander eyer jordt, som for staar schreffuenn y same breff, och haffuer threngtt thenom thieris jordt och eng aff medt uloug, och gaff endtha last och kiere paa for^{ne} mølle och mølledamb, er uloglig bøgitt och støffuitt met uloug.«

[Orig. Gl. Estrup Godsarkiv.] Udtog anført i Dom 1592 Nov. 18 af Viborg Landsting mellem Jørgenn Bilde til Ellinng og Herredsfogeden i Sønnderhald H.; Brevet fremlægges af den første. NLA. Hevringholm Godsarkiv, Pk. 1559-1600 (under 1592 Nov. 18). [2829

Okt. 30. Anders Howet Foged paa Fulse H.s Ting, Mates Erikß i Sædhinghe, Henrich Jensß i Næbbelundhe, Mates Judhe og Las Persß i Røthby. Tirsd. før Alle Helgens Dag paa Fulse H.s Ting »bedes« beskeden Md. Olef Bosß om et Tingsvidne, om nogen Mand har hørt, at der har været kæret paa Kaste eller paa Ø eller paa Holme førend i Aar, Gæringhe Mænd har ført der Ilding paa, eller om nogen har hørt, at Gæringhe Mænd har haft Del i fornævnte Mark. Da var en beskeden Danne- mand tilmælt Lasse Persß; han tog 11 Dannemænd til sig: Thomis Jensß, Mates Judhe, Hans Persß i Røthby, Laurens . . . ß, Per Clauß i Horeby, Hans Orm i Thoffthe, Oleff Wædher i Damstet, Niels Ingurß i Norwe, Niels Persß i Høthhoffthe, Laurens Perß, Per Fyn i Sædhinghe; hvilke vidnede, at de havde

aldrig hørt, at der har været kæret paa fornævnte Marker førend i Aar, Gæringhe Mænd har ført der Ilding paa, og aldrig de havde hørt, at nogen Mand har kendt sig nogen Rettighed at have i fornævnte Marker uden de, som boer i Næbbelundhe, og har de haft Markerne i deres fri Værge i fulde 100 Aar og Forældrene før dem. Med vore Indsegl. Datum et actum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]. Senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatak., kronolog. Række). LDipl. [2830]

Okt. 31. *Reg. *6871.* [Orig.] 2 Afskrifter, den ene attesteret af Notar: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 206* (i Aftrykket givet ved Henvi-ning til et andet, sstds. in extenso trykt Brev). — Afskr. fra 15. Aarh. paa et Pergamentsblad sammen med 2832 og 2834: Kongens Arkiv? (RA. Gem. Arch. XVII. 91 g). — Trykt fuldstændig efter Afskr. i Lübeck: *UB. der Stadt Lübeck XI. 704.* [2831]

— *Reg. *6872.* [Orig.] Afskr., attesteret af Notar: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 207.* — Afskr. fra 15. Aarh. paa et Pergamentsblad, se 2831: Kongens Arkiv? (RA. Gem. Arch. XVII. 91 g). — Trykt efter Afskr. i Lübeck: *UB. der Stadt Lübeck XI. 707.* [2832]

— *Reg. *6873.* [Orig.] Afskr., attesteret af Notar: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 201.* [2833]

— *Reg. *6874.* [Orig.] Afskr., attesteret af Notar: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 208* (i Aftrykket givet ved Henvi-ning til et andet, sstds. in extenso trykt Brev). — Afskr. fra 15. Aarh. paa et Pergamentsblad, se 2831: Kongens Arkiv? (RA. Gem. Arch. XVII. 91 g). [2834]

— *Reg. *6875.* [Orig.] Afskr., attesteret af Notar: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 204.* [2835]

Okt. *Reg. *6857. A.* Perg. [med 8 Segl]. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 23). *Dipl. Flensborg. I. 574; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 278.* — **Aa.** Afskr.: *Registrum Chr. I.* — Trykt efter Orig. i Lübeck: *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. VI. 242.* [2836]

Nov. 2. Anders Jeipß Provst i Børlum¹. Paa Sjaeledag i Børlum Domkirke, nærværende nogle af mine Kapitel . . . »[1]agh tiidhe dags« kom velbyrdig Md. Mauritz Nielß af Aagordh og sagde sig og sine Tjenere Niels Martenß, Jep Persß, Bent Oluffß og deres [Med]følgere at være stævnet med Biskop Jeips Brev [c: 2825], og bød han [sig] og sine Svende og Tjenere der i Rette for hvilket Biskop Jeip eller nogen [paa han]s Vegne kunde skylde dem med Rette. Da var Biskop Jeip nogen paa hans Vegne, der dem gav Skylding det samme

Stævnebrev den samme Tid til Stede for os. og var beseglet under Willæ Galskytz Indsegl og ej under Bispens eller [nogen Kir]kens »personer« Indsegl. Thi »tycke« os og sagde saa for [Ma]uritz og hans Svende og Tjenere gjordes dermed Uret og burde enten Dom eller Band for slig Stævning. Med mit [Indsegl].

Papir (den venstre Halvdel; paa den højre Halvdel findes Afskrift af 2825) med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 628. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [2837]

Nov. 10. (Reg. *6878.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 209.* [2838]

Nov. 12—18. Reg. *6882. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 493.* [2839]

— (Reg. *6883.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 494.* [2840]

— (Reg. *6884.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 494.* [2841]

— Wii Cristiern koningk sin schuldich deme duchtigen knapen Hartige Schinckel unseme leuen getruwen 324 lubessche mr. pennyng, alzo to Lubeke unde Hamborch genge sin, de wii in gudeme grouen pagimente van eme entfangen unde in desser unser lande nwt gekeret hebben, welke wii an gudeme grouen pagimente vorscreuener munte uppe Martini erstkomende bynnen deme Kiile betalen scholen. Weret ock sake, deme Hartighe solke summen pennyng nicht uppe den erben. termyn entrichtet worde, unde in jenigen bewisliken schaden derhaluen qweme, so scholen wii den wedder uprichten mit deme houetsummen. Ock hefft Hartich Schinckel dit gelt to ewigen tiiden gegeuen Gode to loue unde s. Katherinen to eren to Geltinge to bliuende; unde wii louen dit to Hartighs truwen hand to holdende. Unse koninglike secret. Gegeuen uppe unser borch Segeberge in den achten daghen Mertens.

Ad relacionem Dn. Alberti episcopi Lubicensis.

Perg. [med 1 Segl]. Senere til Maarkær Kl. Arkiv (anført *Westphalen IV. 3402* (uden Dag)) (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig 8). [2842]

Nov. 13. Afskr.: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b Bl. 77 a; *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 564.* Se 1473 Nov. 16.

Nov. 14. (Reg. *6886.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 494.* [2843]

— Cristiern Konge. For os var velbyrdig Mands Bud Mauricius Nielsß af Agarth med 4 Pergamentsbreve vel beseglede med

hængende Indsegl, lydende, at de 2 Gaaarde i Klitten, som Knogmus paataler, har ligget til Agarth ukæret i 50 Aar med al Skat og Skyld, som gaar af forskrevne Gods, og at det var Hr. Per Nielsß rette Gods, og Hr. Niels Pethersß arvede det efter ham, [c: 829], og aldrig der var givet Kære paa forskrevne Gods, før Biskop Geret var død, og at Hr. Per Nielsß lod bygge de 2 Gaarde af øde og lod drive did 9 Køer af Aagarth og »sætte« dem paa forskrevne 2 Gaarde, af hvilke Køers »affth- inge« er siden givet aarlig Skat af til Aagarth, [c: 999], og at Jeip Nielsß, Knogmoses Fader, eller nogen anden ej gav Penge eller Penges Værd for forskrevne Gods, [c: 2743] med flere Artikler, som forskrevne Breve indeholder. Hvilke Breve vi stadfæster, om vi derimod vore Breve ikke tilforn givet har, og tildømmer Mauricius Nielsß de 2 Gaarde efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in Sandby crast. Briccii nostro sub sig. [ad causas], teste Dn. Jacobo Johannis M. justiciario nostro.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden; omtr. samtidig Paa- skrift: »Doombreffue pa Skywrklitte«. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (D; RA.). LDipl. [2844]

Nov. 21. Vidne af Hardbo Sysseting, givet Hr. Per Høgh, at Fyænlæs grøn har ligget til Fyænles By.

Perg. [med 12 Segl]. Peder Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslev- kloster Godsarkiv^a; ^b1759 laant Langebek af Christen Sørensen Tes- trup^b; ^caf denne foræret til Danske Selskab^c (RA.). *Saml. til jydsk Hist. VII. 263.* [2845]

^{a-a} Brevet har Paategning med en Haand fra c. 1650, der tilhører en Mand, som var i Tjeneste hos Gaardens daværende Ejer Valdemar Lykke. ^{b-b} LDipl. ^{c-c} Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Nov. 24. »Et skødebreff aff Tøryldt herets tingh mett otte heng- ende endfeglee, ludende under Gudtz aar mcdlxx lordag nest for Kate- rine dag etc., luden [!], att broder Vylken prior y Wetle closter med broder Mates Pederß theris ørueste [!] mesters och menige conuentz roodt och vyllege skøtte for^{ne} Mouens Scriffuer poo Laue Brockis wegne Soordes enmercke legende y Jellengeßøll y Tørylde herett y Howerde ßogen østen Howerde kiercke mett aldee syn rette tillegels, ßom er fiorten marck ßøls jordt ower ald Howerde marck, agger, eng, skoo och marck, intet wntagen inden alde iiiii marckeskiell etc.«

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069.

[2846]

Nov. 27. Cristiern Konge^l. Tirsd. efter Caterine Dag for os og vore Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Roskilde i

Biskopsgaarden i vort eget Mag, nærværende Hr. Tetz Rosen-garth Ærkedegne i Roskilde, Hr. Axel Laghesß, Hr. Axel Brathe, Hr. Maghens Æbbesß, Hr. Anders Nielsß af Kockedale, Hr. Ingelbrett Albritsß, Hr. Werner Barsperger, Hr. Claus Daa RR., Jeip Jensß, Sten Pethersß, Bertil Chass, Jorghen Daa og mange flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Hr. Æskil Gøye R. og Jens Powelsß, Powel Grips Søn; de skødede velbyrdig Md. Claus Bryske al den Rettighed, som de havde i efterskrevne Gods: i Flackebergs H. paa Stigsnes i Magelby S. 1 Gaard (Pether Reyn, 2 Skill. Grot og 100 Fisk); samme Mand giver 4 Skill. Grot og 200 Fisk af en øde Bolig; Oluff Horth ibid. (2 Skill. Grot og 100 Fisk); samme Mand giver af et øde Bolig 1 Skill. Grot og 100 Fisk; i Løghe H. i Kragherop i Ørsløff S. Jeip Matesß (1 »balgh« Smør, 2 Lam, 2 Gæs, 4 Høns); i Tutze H. Pether Grubbe i Skamstrop (1 Fjerding Smør og 1 Skill. Grot); Jens Pethersß ibid. (1 Skill. Grot); i Ars H. i Vby S. Per Olsß i Cloby (3 Pd. Korn og 3 Skill. Grot); Mates Pethersß ibid. (4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot); Pether Mortensß ibid. (1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot). Hvilket Skøde vi stadfæster, og tildømmer vi Claus Bryske Godset, forbydende alle C. B. heri at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis de Sandby M. justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Claus Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. [2847

Nov. 27. Las Jeipß Foged paa Børlum H.s Ting, Jes Mykælsß i Gundrop, Nis Jensß i Ronnebergh, Therborn Laurensß i Arop, Mates Balt i Lunnergord og Nis Matesß i Snardrop. Tirsd. før Andree Dag paa Borlum H.s Ting fik beskeden Md. Per Brwn i Kadholm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Jensß i Ronneberg, Swendh i Guldhager, Nis Tødsß, Mykæl Nielsß i Gundrop, Nis Nielsß ibid., Jæp Laurensß i Pouelstrop, Marten Pouelß i Tyæreth og Thorbern Laurensß i Arop; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at velbaaren Mands Mauritz Nielsß af Aagordh hans »lofhøringh« kundgjorde, at han havde gjort Lovhævd paa Kulstrop til sin rette Endel til det Dige, som sønden ligger til Gaardsted, og saa nær til »mythskywrhdh« i Kæret og saa vester til det Dige, som ligger imellem Lynby Mark og Kustrop fornævnte, og saa øster saa langt, som det er »grobeth«; det Gods »warde« han til sit rette »ærffue« med gode Riddermændsmænd og Selvejere, og var hans

Lovhævd tilbudet her til Tinget i 3 Ting næste, før han gjorde sin Lovhævd, og ligger det Gods i Borlum H. og i Børlum S. Og mælte hans »lofhøring« hans Lov ved Magt. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. (Plica delvis afklippet) [med mindst 5 Segl]. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2848

Nov. 27. Jeg Jep Smedh Tinghører i Albo H. og al Almue, som Albo H.s Ting har søgt i Dag. Tirsd. før Andree Dag var paa forskrevne Ting velbyrdig Kvinde Fru Barbara, Hr. Stig Olß Efterleve, og Olef Stigß hendes Søn, og kærede de, at Ingelstade Herredsmænd og Jærestade Herredsmænd vilde dele deres rette Skove til Alminding, og spurgte de dem for med de ældste Dannemænd, i Herredet var, som da Ting havde søgt, om hende burde at svare for den Skov, som ligger til Lunkendæ, Mwse-lycke og saa fremdeles til Fulgstofte; da svor forskrevne gamle Dannemænd, at det var Oliff Stigß rette Fædrene. Da spurgte Fru Barabra om ret Skovskel mellem Ingelstade H. og Jærestade H. og Albo H. Da stod op forskrevne gamle Dannemænd og gjorde Rede paa fornævnte Skovskel, som herefter skrevet staar: først Bockerotzsthaff mellem Biergetofte og Frørom staar en Sten til Vidne; saa i Langerøtz kelde mellem Ffulgstofthe og Odenslunde staar en Sten; saa i Fleskerøtz stenyn vesten ved Ffleskerøt vesten med Aaen staar en Sten; saa i Fflynthebecken mellem Odenslunde og Maderyd staar en Sten; saa i Syunckenæ mellem Tunby og Lunkende staar en Sten; saa i Wredstenin mellem Mwse-lycke og Lysterom staar en Sten; saa i Swenhyrdestenen, som kaldes Smørstacken, og mellem Tiwrelyunge østen norden for staar en Sten; saa i Stenwædlen mellem Elmolt og Skruderidh staar en Sten; saa i Delpperytyz weyen mellem Dælperøt og Wetmundløff staar en Sten; saa i Wefflinge dræthin staar en Sten i en »lynd«; saa i Herritzstigs liiden mellem Røderom og Wetmundeløff staar en Sten; saa i Swortehallen mellem Tyrnedale og Røderoms Mark staar en Sten. Da vidnede de fornævnte gamle Dannemænd, at Oliff Stigß Skov gaar fra Fulstofte indtil Wredstenen alt ud med forskrevne »skowmerke«, og gjorde de og Rede for, at Moselicke var et gammelt Herresæde, og Hr. Anders Pepp selv i boede og havde sin fri hegnet Skov til, som var Lunkendhe Skov og den Skov, som endnu ligger hos Mose-licke og er endnu fri hegnet Skov. Item vidner de, at Grelunde var og et frit Herresæde og havde og sine fri hegnede Skove, baade Høgebøge og andet fri Skov, som endnu tilligger. Da stod

op Fru Barabra og bød Lov og Lovhævd og Oliff Stigß Fædrenes Værn for forskrevne Skove; item stod op 2 Dannemænd og gjorde Rede paa, hvilkelunde Ingelstadhe Herredsmænd finge den Skovskraa, som de nu har, som var Nis Hagenß i Brøserop og Lasse Matisß i Fulgstofte, med mange andre Dannemænd, som sandede efter, at det var dem vitterligt, at de havde en gammel Skovskraa, som »gantzo« liden Skrift var i, som Ret kunde vise, saa at nogen kunde rette sig efter, thi hun var fordærvet af Alder; saa fór de til en »diæng«, som boede i Haminehoy, som hed Torsten Diæng og »wæydhe« ham til, at han skrev dem en Udskrift efter de Skovmærker, som de vilde nævne ham for, og ikke efter det, som Ret var i den gamle Skraa, og saa lod de indsegle den ny Skrift med, hvad Indsegl de kunde fange af deres Venner, og førte saa den ny Skrift til min naadige Herre og finge saa hans Naades Brev derpaa efter de Ord og uret Skrift, som de med Urette tilforn havde; item »rimde« Torsthin Dieng for forskrevne Sag, som vitterligt er. Med vort Herreds Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 1 Segl: Albo Herreds^a.] Stig Olufssøn Krognos's Enkes og Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv: senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. 1470 Okt. 23. [2849]

^a) Tegning i Klevenfeldts Sigilla præpositorum, sacerdotum etc., Sigilla publica communitatum. ^b) RA. Reg. 60 S. 39.

Nov. 29. Vidne af Jersleff H.

[Orig. Niels Mortenssøn Vognsens Arkiv.] Udtog anført i 1491 Apr. 16 ell. Aug. 13. [2850]

Dec. 2. Jahan fan Hagen Ærkedegn i Ribe, P.
 til Vilsleff, Claus Toghß og Tygi Skrede[re] Sønd.
 [ef]ter Andree Dag var paa Vilsleff Kirkega[ard hæ]derlig Md.
 Hr. Thomas Langhe fuldt Sognevidne af 12
 Dan[nemænd, so]m var den Jep Jenß,
 Tordh Jebß, Ognildh[?], Simem[!] Rask, Je.....
 Ebbß og .ss Perß; hvilke 12 Dannemænd vid[nede]
 det Gods, som Per Homman »no aa
 boor«, har haft i Forsvar i Wardesysel og
 »born« der Skyld af, og Biskop Hennirik tog »th«...
, der han Provst var, og de ej andet havde hø[rt]
 og selv [vi]tterligt var, førend [fo]rnævnte
 Per Hommans at d.... for os »unde«, det

Papirs-Brudstykker med Spor af 1 Segl paa den bevarede Del; omtr. samtidig Paaskrift: Super curia Petri Homman in Vilsleff. Ribe

Kapitels Arkiv? (Ribe Katedralskoles Bibl., Grønlands Saml. Pk. IV, »Pergamentsbreve og andre ældgamle Documenter«). [2851

Dec. 6. Per Nielsß af Riisleff Herredsfoged i Tidebers H., Hr. Claus Daa af Ranffstrop, Jep Halffwæggæ af Snesløff, Lydick Grib⁴ Foged paa Waløø, Palnæ Andersß⁵ af Skøringe. Nicolai Dag indførte vi velbaarne Md. Oleff Persß i Swenstrop i det forskrevne [!] Gods i Tidebergh, som Steen Andersß pantsatte Henrik Daa, som vi var tiltagen til Tinghøringe af Siellandzfaar Lands-ting; og var vi for Gaarden og æskede hans Andel, som han har af Steen Andersß; da var der ingen, os svarede eller svare vilde, og vi ikke ind kunde komme paa Gaarden. Med vore Indsegl.

Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Skjold, hvori 2 Murhager; 2. Formentlig Lxlix 39; 3. Utydelige Rester; 4. Bviii 4; 5. Bxiii 13 (Ulfeldt). Oluf Pederssøn Godovs Arkiv (RA.). [2852

Dec. 8. Christiern Konge. Vore Borgemestre i Slawelse har berettet for os, at for saadan lybsch Skyld, som plejer at gives til Told af dem, som fører nogle Knipper Fisk der til Torvs at sælges, kommer vore Borgere sstds. til Skade »och« saa Maade, at mange for forskrevne lybsch Skyld »untsnige« Fisken at føre den lønlig til deres Venner i Klostret og ej til Fiskebænken. Thi tillader vi, at hvilke som fører Fisk til Slawelse, som ej bedre er end 1 Skill. Grot, derfor maa blive toldfri, hvad heller de ganger eller rider, og hvilke som derudover Fisk indfører, skal derfor give Told efter, som gammel Sædvane været har. Forbydende alle herudover nogen Fisk at føre ind i »noger huus« eller til deres Venner, men til Fiskebænken for menige Folket; findes nogen herimod at gøre, vil vi, at de skal have forbrudt, hvis de har med at fare. Datum in Corsøør ^adie concept. Marie^a.

[Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 36 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 88. — Aaret angives som 1470 i et Udtog i Rostgaard Fol. 53, Slagelse (af Peder Syv) og herefter i Langebeks Ekscerpter 41, Slagelse og i Ny kgl. Saml. 4 to 647 Bl. 213 a; hermed stemmer ogsaa Kongens Titel, ifølge hvilken Brevet i alt Fald maa være fra Tiden 1460-74. — Det er næppe dette Brev, men et af »1472« (c: formentlig 1471) Dec. 30, der betegnes paa følgende Maade i Haandskrifter af Resens Atlas under Slagelse: »Et an. 1470 cives mercantes declaravit^b per totum regnum (a^c) telonio fore immunes«. Uldall Fol. 186, II. 238; Gl. kgl. Saml. Fol. 724 S. 197; Kall Fol. 31 S. 197; Oslo UB., Haandskr. Fol. 48 S. 265. [2853

^a—^a) Atter overstreget i Afskriften (der slet intet Aar anfører). ^b) c: Christiern I. ^c) Saaledes de 3 af de anførte 4 Tekster; Uldall: in.

Dec. 16. Cristiern¹ Konge. Biskop Olaff i Roskilde har be-
rettet for os, at ham sker stort Forfang mange Steder her i
Landet paa Kirkegods og Tjenere, der han har at forsvare,
synderlig af Jørien Daa paa de Gods og Tjenere, som hører
til Næsby Kirke, og kan vi vel mærke, at dem bør ingen at
forsvare uden ham paa den hellige Kirkes Vegne. Thi forbyder
vi alle, synderlig Jørien Daa, noget at befatte sig med forskrevne
eller noget andet Kirkegods, vornede, Skove eller Ejedele, der
nogen Kirke tilhører, uden med forskrevne værdige Faders Villie,
under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro
Haffnensi dnica. ante f. Thome ap. nostro sub secreto.

A. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Roskilde
Bisps Arkiv (RA.). LDipl. — Aa. Vidisse 1515 Juli 9 ell. 16 (Mand. før
Margarethe Dag) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Biskop Lage Vrnes
i Roskilde Bud. Perg. med 1 Segl. Roskilde Bisps Arkiv (RA.). [2854

Dec. 17? *Friis Edvardsen, Schielschiør Kiøbstæds Tilstand S. 403; Reg. 4399.*
Er 1470 Dec. 24.

Dec. 18. Sandemænd i Jersleff H. sværger Gods til Børlum Kloster.
[Orig. Børglum Kl. Arkiv.] Udtog anført i 1491 Apr. 16 ell. Aug. 13.
[2855

Dec. 19. Landstingsvidne om Iohan Oxe og Andhers Gra.

Afskr. fra c. 1700 med urigtigt Aar 1470: Ny kgl. Saml. 4 to 1986 c (Jens
Bircherods Dagbøger), 1682 Okt. Udtog: *Danske Mag. 5. R. III. 160.* Er 1472
Dec. 16.

Dec. 24. *Reg. 4399.* [^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Skel-
skør Bys Arkiv.] Afskr. af Langebek: LDipl. *Friis Edvardsen, Schiel-
schior Kiøbstæds Tilstand S. 403* (læs: oss her fornøyghæt - thette -
namaning effter thenne dag - nostre quittance testimonium - est im-
pressum. - Haffnensi secunda feria proxima ante - Thome episcopi Can-
luariensis anno). [2856

a—a) Saaledes Afskriften; Aftrykket: »Seglet har staaet bug paa, men forkommen».

Uvis Dag. *Reg. *6843.* [Orig. Husum Kalentes Arkiv.] *Lasz, Sam-
mlung einiger Husumischen Nachrichten S. 26; Beccau, Gesch. Husums*
S. 257 (øjensynlig intet af Stederne fuldstændig). [2857

— Oleff Esbernsß Herredsfoged i Tydebergs H., Hr. Erik
Oghesß i Bawelsse, Grib Jensß¹ i Skoffcloster, Claus Rebbergh²
i Bramsløkke, Jachim Olsß i Oræbygard, Per Nielsß i Rysløff,
Jahan Foged paa Rynæbeckzholm. Torsd. efter Vor Frue D[ag
..... var skik]ket for os en beskeden Md. Hemmigh Esbernsß
og spurgte sig for [blandt] inden 4 Tingstokke, om det
var dem vitterligt, at Oleff Persß har ladet [b]udet Guld, Sølv
og Penge paa Sten Andersß Del i Tidebergs gard og det Gods,

som Sten Andersß satte Henrik Daa i Pant, som til Tidebergs gard ligger. Da opstod Hemigh Esbernsß og »beddes« et Stokkevidne derpaa; da tilmælte Fogeden en beskeden Md. i Helffuæmaglæ; han til sig tog 11 Dannemænd: Per Galyn i Glumzø, Per Jensß i Gelswith, Ebbe Hemmighsß i Trædløsse, Niels Hemmighsß ibid., Mowens Persß i Heluælitlæ, Jens Holmæ ibid., Mowens Hemmighsß i Friis i Kalkrob; hvilke vidnede, at Oleff Persß har ladet budet [Guld, Sølv og Pen]ge paa Tidebergs gard og det Gods, som Sten Andersß satte Henrik [Daa i Pant, som] ligger til Tidebergs gard, ihvor det ligger i, der har Oleff Persß budet Guld, Sølv og Penge [2] Ting før Midsommer og et efter. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Medtaget Papir (den venstre Del forneden mangler) med 3 Segl ell. Rester af Segl paa den bevarede Del: 1. Exvi 10 (Jernskæg); 2. Lxxiii 102; 3. Skjold, hvori 2 Murhager; det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Plesner i LDipl. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv; ^a af Biskop L. Harboe (?) foræret til Danske Selskab ^a (RA.). LDipl. bag 1470. [2858

a—a) Ifølge en næsten helt forsvunden Paaskrift bagpaa.

Dag? »Ett skøde aff Brusck herritz ting wnder Guds aar mcdlxx, lydende, att Weytt Persßnn havde logliig skøtt Laffue Brock en gaardt oc godtz ligende wti Tyffuekier, som Willom paa bode, me[*ll*] tree otting jordtt, en synden byen oc tuo norden, mett all for^{ne} gaardz rettæ tilliigelse^a, inthett wndertagiitt, for^{ne} Laffue Brock oc hans arffuingæ att haffue, nyde, bruge oc behollæ fore ett friitt kiøb tiill ewich tiidh, oc tilbandtt seg att frii oc frelsæ for^{ne} Laffue Brock oc hans arffuinge for^{ne} gaardt oc godtz fore alle mendtz tiltall, som therpaa kandt talle mett rettæ, oc att for^{ne} gods logliig lagboden wor inden iiiii stocke etc.«

[A. Orig. Lage Brocks Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Rettertingsdom (1539) Juni 6 (6. fer. post trinitatis) mellem Mickell Brockenhus paa Fru Christine Hr. Per Løckes Vegne og Hans Olsßnn i Horstrup; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1501 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 25 a. — **Ab.** Et lignende, men noget kortere Udtog anført i Rettertingsdom (1541) Nov. 3 (5. fer. post omnium sanctorum) mellem Michel Brockenhus og Hansß Brwn i Horstrup; den første fremlægger nærværende Brev, 2860 og Brev af 1501 Dag?. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 61 b. [2859

a) Ab tilføjer: »ager, eng, skoff och marc«.

— »Eth gamelt tingswitne aff for^{ne} Brusck herretz ting wnder Gutz aar mcdlxx, lydende, at Oluff Anderß paa her Laffue Brocks wegne havde atspurth for^{ne} Weydt Perß inden tingi for dom oc ret, om ther bruges mere endt iii otting jordt tiil then gaardt, som Willom i bode uti Tyffkier, bode synden oc norden; tha suaret Weydt Perß saa, at ther bruges ichi mere endt iii otting joerdh synden byen oc norden byen;

tha hagde Oluff Andersson frændelis atspurd Weydt Perß, om ther wor brøderdeele eller systherdeele i then samme gaardt, ßom her Laffue Brock kiøpthe aff hannum; tha suaret Weydt Perß ney oc sagde, at handt wor for^{ne} Laffue Brocks frii hiemmel till the iii otting jorde ßynden byen oc norden byen igiemmen Tyffkier marck bode synden oc nordhen etc.«

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 2859 Ab. RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 61 b. [2860

Dag? »Ett andett tingswitne wnder datum mcdlxx, lydende, att viii mendh hagde witnet, att thennom myntes och er fuldwittherligt, ath Klittmølle met dam och damßbundtt swo wiitt, ßom then fløer, haffuer weretth wti rolig heffdh wlast och wkierdh wti halffrediesyndztyuge aar och mere wti Offe Taxens och hans foreldernes theres were etc.«

[Orig. Ove Tagesson Reventlows Arkiv.] Udtog se 2200. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 44 a. [2861

— »Ett tinnswittne aff Nørliung herritzs tinn wnder datum mcdlxx, lydennde, att then enng y Loffell sognen hoß Haffris marck, kallis Feinnsholm, then horer aff rette tiill Wiborig capitell, som the hagde spurd aff gammell forelder, och them self witherliigt wor, hwilckenn enng sanemenndtt i Nørliung herritz[!] swor tiill Wiborig capitell, och then tiidt hun wor bortt heffdt tiill Østergaardt i Estrup, tha wor thet last och kerdt aar fraa aar i mannemynnde etc.«

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog se 551. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 86 b. [2862

— »For^{ne} laugheffdt wnder Gudtz aar mcdlxx udgiiffuet, liudendis, att Niels Palßenn paa salig Mouritz Nielßens wegne aff Aagaardt haffde giordtt laugheffdt paa itt bøggestedt, heder Heigniddt, liggendis i Loens sogen, met ald sinn rette tilliggelse och saa neder aae emellom kirckis eng och kirckis skouff till fiorden, engen neden for skouffuen till Aßmindt strøm till Blegisgrob oc saa till thend houdomsagger, ther ligger nest østen till Haffuerhøig, Kongens kier emellom begge lande; thette for^{ne} waarde hand till Mouritz Nielßens endell met riddermendtz mendt och gode sielffeyere, wndthagitt kirckens och thend deell, affgangne Lauge Brock haffuer therwdi, eller om nogenn kand ther induinde sig mett gode gamble obne breffue.«

[Orig. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1579 Juni 15 mellem Hr. Jørgenn Løcke til Offuergaardt og Fru Wiffuicke Podebusk til Raffnholt; den sidste fremlægger nærværende Brev og 2864. RA. Herredagsdombog 1576-83 Bl. 80 b. — Jfr. 2828. [2863

— »Itt sognewiddtne aff Alstrup kircke wnder Gudtz aar mcdlxx, som Mouritz Nielßenn forhuerffuit haffde, liudendis, att xxiiii mendt haffue wunditt, att the haffde sandelig hørdt och spørdtt aff theris foreldre och aff andre gamle och uilllige dannemendt, och thenom fuldwittherligt ere, och somme aff thennom mindis udi lxxx aar och flesten i lx aar, thett Kongens kier och Nør Heigne och Heignedtz marck

liggendis i Logens sogn i Gislom herritt, som for^{ne} Mouritz Nielsenn laugworde met laugheffdt, thett haffuer hans foreldre haffdt i theris frii roelig heffdt, och aldrig for^{ne} goudtz haffuer werritt thennom affwunden enthen mett landtzloug eller kirckeloug och haffuer werritt i theris heffdt wlast och wkierdt till nu i thette aar, och ydermere medfører, att for^{ne} Mouritz Nielsens foreldre lougligen igenløste for^{ne} Kongens kier och iii biiggestedt y Oenskouff offuen wedtt for^{ne} kier aff Peder Raes foreldre.◀

[Orig. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv.] Udtog se 2863. RA. Herredagsdombog 1576-83 Bl. 81 a. [2864]

Dag? Hr. Axell Lawessen skøder Lawe Brock Gods i Wiiffuede og Kiessendrup.

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1541 Aug. 31 (Onsd. efter s. Hans Dag decollat.) mellem Eyler Rønnow til Huidkiel og Hr. Oluff Rosenkrantz paa den ene Side og Hr. Prebiørn Podebusk paa Niels Brockes Børns Vegne paa den anden; de sidste fremlægger Brev af 1472 Okt. 22, nærværende Brev og Breve af 1476 Dag?, 1476 Dag? og 1507 Dag?. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 109. Herefter: *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 204.* [2865]

— »Et andet vitne aff Tyberig herritzting anno mccccx paa thet tyende, at xii mendt hagde vitnet, at the hagde aldrig hørt eller spurt, at ther vor illett eller kerdt paa for^{ne} Porssemøse eller the østre holme, som liger tiill Holmegaardt, aff nogen mandt, førendt Griib Jenß kom tiill Olstrup at boo.◀

[Orig. Holmegaard (Hammer H.) Godsarkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1552 Nov. 2 (Onsd. efter Alle Helgens Dag) mellem Per Oxé til Geßillfeldt og Gundi Langi til Holmegaardt; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 610. [2866]

— »Tingzweetne dat. 1470 angående Harebiertz gård och fångh, om på deß tynga och skatt hade någonsin warit klagat.◀

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 16, Nr. 21. [2867]

— (*Reg. 4401.*) [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 84* og Kiels UB., S. H. 8 Bl. 499 a. — Brevet er mulig identisk med et, der anføres i Udtog *Noodt, Beitråge II. 246* med Aaret 1476, uden at det synes at kunne afgøres, hvilket Aar der er det rette. [2868]

— Brev, at Prioren i Øekloster gjorde Lovhævd paa Closterhaffue m. m.

[^aPerg. med 10 Segl.^a Ø Kl. Arkiv; .EA. III. 130? (her med Aar 1480).] Udtog anført i 1481 Maj 13. [2869]

a—a) Saaledes Udtoget.

— Brev af Nesbo Ting, at Prior Gierlouff i Øekloster gjorde Lovhævd paa Gods i Holme.

[^aPerg. med 10 Segl.^a Ø Kl. Arkiv.] Udtog anført i 1481 Maj 13.

a—a) Saaledes Udtoget.

Dag? »Borgmästare och rådz i Träleborgh skriffit innehållandes Peder Raskz af Werlinge donation på een öde jord liggiandes i Träleborgh waster norr i byen östen näst hoos äen. Dat. 1470.«

[Orig. Lunds Dominikanerkl. Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 8. — Et andet Udtog lyder: »Borgmästare och rådmens i Traleborg insinuerade wettnesskriffit om ett breefz widisse angaende een öde jord swartbrödra closter donerat och tillskienckt. Dat. 1470«. SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 3 b Nr. 19. — Brevet er øjensynlig identisk med et af 1476 Dec. 19 nedfr., uden at det synes at kunne afgøres, hvilken Datum der er den rette. — Jfr. 83. [2871

— »A^o 1470 hafver en Raadmand i Kiøbenhafn Bernt Hackenberg oc hans Hustru gifvet en Gaard i Nicolai Sogn næst Myntergaden^a ved Fiskertorvet i Kiøbenhavn til den h. Aands Kloster; da continerede H. Christen Torkelson Prior.«

[A. Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: Aa. RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Ab. Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ac. Ny kgl. Saml. 4to 687. — Brevet er formodentlig identisk med 1479 Marts 19 nedfr.

a) Ab, Ac: Myntmestergaarden. [2872

— »Hieronimus Ollufsen Raadmand her i Otthense til Hans Jenßen paa en Hauge ligende ved dend muerede Port. 1470.«

[Orig. Senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 496 (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867). [2873

— »Herr Knud Tostesen Comender i St. Hans Kloster i Otthense hans Schiøde fra sig og sambtl. Conventsbrødre til Niels Jenßen Raadmand og Aldermand i Vor Frue Gilde, som kaldes det elende Gilde, een Gaard i Giesteløff i Sallinge Herrit, som Ander Pederß paab. Dat. 1470.«

[Orig. Odense Vor Frue Gildes ell. det elende Gildes Arkiv; senere til Odense Bys Arkiv.] Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 552 (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Arkivfortegnelser 1583-1867). [2874

— »Borgemesteres og Øvrigheds i Faaborg Skiøde paa en Jord i Nordre Grønnegade samme Steds. In orig. paa Pergam. 1470.«

[Perg. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registratur »1711« (herefter ovfr.), 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Foundationer V. 183* (alle 3: Skuffe 4, 1. Pk. Nr. 32), 1701 Nr. 315 og 1701 Nr. 315 (begge: FLA.). [2875

— »Udi een forseglet Dom^a der findis, at overmelte Frue Anne paa Bieregaard haver gifuet Madtz Hansens Gaards Landgilde til Lillebrænde Kirche, Præsten, Degnen og de fattige.«

[Orig. Lillebrænde Kirkes Arkiv.] Nævnt: SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Jordebøger, Herredsøger og Dokumenter vedr. Gejstlighedens og Kirkernes Indtægter m. m. Falster 1571-1690«, Hæfte: »Gejst-

lighedens Intrader i Nørre Herred i Falster^c (affattet 1690) Bl. 51 a (i Indberetning fra Præsten i Lillebrænde Jørgen Oelson Calundborg; Bl. 50 b nævner denne: »Madtz Hanßøn af Horbye hans Gaards Landgilde, som er 8 T. Biug, er given til Kirchen 3 T., til Præsten 3 T., til Degnen 1 T., til de fattige 1 T. Anno 1470 af een Frue ved Naun Frue Anne, som har boet paa Bieregaard her i Falster^c). [2876

a) \varnothing : mulig 1472 Juli 10.

Dag? »20. Enn vinde om en gaardt, Maye Buodels udi buode. Datierit 1470.^c

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv?^a] Udtog anført i Hardssyssels Provstis Registratur S. 44. [2877

a) Jfr. 1244.

— »Noch ett pergementz laugheffd paa for^{ne} Pogagger. Anno 1470.^c

[Perg. Vinding (Ulvborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardssyssels Provstis Registratur S. 16. [2878

— Laasebrev af Kongen.

[Orig. ^a1747 i Egholm Godsarkiv.^a] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 479.* [2879

a—a) Saaledes Udtoget.

— »31. Boedell Mogenens Erricksenns breff att haffue solltt her Johann Oxe enn gaardt i Tollerrup wdi Sønnder Alboe [!] herritt. Dat. aar 1470.^c

[Orig. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Nielstrup (Musse H.) Godsarkiv.] Udtog anført i Fortegnelse over Breve, som Margrethe Brahe 1612 leverede paa Nielstrup til Esge Krafse, S. 23 (Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I). [2880

— »1467. Niels Pederßen til Egebjerg slog Sognepresten Hr. Joen i Uggilt ihiel og beviiste, det var Nødverge; Bisp Jep Friis af Børllum derfor forfulgede hannem, men Peder Stigßen fik Kongens Friebrev 1470. for Presten gjorde hannem Vold. Niels Pederßen skal strax efter siden være død 1472 (alias 1476).^c

[Orig. Egebjærg Godsarkiv; sagtens senere forenet med Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 15 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark h. [2881

— »Et Sandemænds Vidne imellem Schelund og Als igienem Schelund Kiære fra Sandvad og i Nør til Holm Aæn af 1470 paa Pergament, hvorved er hæftet Copie under Bentzons^a Seigl; er et fælles Document.^c

[Perg. Visborggaard Godsarkiv.] Udtog anført i Reversal 1767 over nævnte Arkiv, Nr. 13 (NLA. Visborggaard Godsarkiv, Reversaler). — Brevet er mulig identisk med et endnu i Orig. bevaret Brev af 1473 Okt. 23. [2882

a) \varnothing : Justitsraad Severin Benzon, tidligere Ejer af Visborggaard.

Dag? ›Theilung über die 4 güther zu Schartebull. Anno 1470.«

[Orig.] Udtog med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 508 b.

[2883

Uden Aar og Dag. Diit sin de werue int lant to Holsten. Int erste schal unnse husfrouwe unnse entschuldunge don, dat wii nicht tor stede gekomen sin dorch Erick Karlsß schriffte. Item mach unse husfrouwe unnsen reden to vorstande geuen, wat wise se bedacht hebben alse umme de schulde, effte se jenigen sin gefunden hebben, den se latesten vor hadden, de unnse unde er bestant gewesen konde, unde wii mit ene uth solken swaren noden der schulde haluen gekommen mochten. Item alße se uns latesten geboden hadden Segeberge, Gottorpe, Sonderborch etc. friig unde 30000 mr. aff to slande. Item na deme dat wii dencken suluen bii den landen bliuen, wat gudes rades se uns dar to geuen, dat wii unnsen broder heren Gherde uthe den landen vogen, angesehen solke schulde, alse wii eme plegende sin, unde dat he nicht uthe deme lande endencket sunder reide gelt, effte Lubeke, Hamborch unde Luneborch darvor to wisßen hefft. Item umme unß broders saligen here Mauricieß kindere willen wii uns erer vormunderschap suluen underwinden na unß rades rade unß lande Sleswick, Holsten unde Stormarn. Were ock, unnse husfrouwe nw keynen ende gesluten konde, dat denne alle sake bestande bliuen, alse latesten uppe unß dach to Segeberge berecesbet wart. Item umme de rekenschappe twisschen uns unde unseme brodere to eisschende. Item dat her Kort de archidiaken sick wete to richtende na den olden registeren. Item weret, unnse rede solke article, alse unnse husfrouwe ene van unß wegene vorgeuende werdet, beleueden unde fulbordeden, so mach se dat unnseme brodere to irkennen geuen.

Renskrift paa den ene Side af et Folioblad Papir, paa hvis anden Side findes en ufuldstændig Afskr. af et Brev af Kongen til hans Broder Gerhard af 1465 Dec. 10 (3. fer. post f. concepc. Marie) vedrørende Formynderskabet for Morits's Børn (jfr. *Hist. Tidsskr.* 7. R. IV. 364) samt en Paaskrift med en anden, men samtidig Haand: ›Mannigerleyge warue myner g. fruuen van koning Cristiern beualen an de redere der lande Sleswyg, Holsten, Stormarn unde heren Gherde to bringende«. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XII. 58). [2884

Uden Dag. Jeg Lænæ Tønnessdatther¹, Palne Jonss Efterlevare, beder min Søn, at han hænger sit Indsegl for dette Brev med mit efter hans Tilstedelse paa det Gods, som vi i Pant har af ›velborigh« Mand Øryen Rwdh i Løwæ H. i Hersløff i Fyn-

nerops S. Og oplader vi »velborigh« Mand Hr. Englæbreth Albretsß al den Rettighed og Pantebrev, som vi i Pant har af Ø. R., som hans Hovedbrev »uthlydher«. Medb. af min Søn² og Per Rwdh af Wognsæroph, Hans Nawll Forstander paa Kallingbwrgh og Henrik Jensß Forstander paa Dragsholm. Datum anno 1470.

Perg. med [5] Segl^a: 1. Li 66 (*sigelu elene ronnov dother*(?); Røn-
nov); 2. Lxv 36 (*s tone pallifo*; Viffert); 5. Forsiden mangler. Jørgen
Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur;
senere ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. bag 1470. [2885

^a) En Afskr. af Jon Mortensen i Ny kgl. Saml. 4 to 626 nævner 2. og 3. Segl som
»illæsa« og 5. som »illæs.«. ^b) RA. Reg. 60 S. 229.

Uden Dag. Hans Wylle Byfoged i Nikøpingh, Mates Trowelsß, Jep Nielsß »borgemester«, Jens Krøl, Jep Windh, Mawens Nyelsß Raadmænd ibid., Hans Smyth, Mawens Hindzse Borgere. Beskeden Md. Jep Jensß Borger i Nikøpingh var paa vort Byting Mand. før Midfaste; der var ham skødet en Fjerdepart af Klaus Skræders Hus og Gaard, som Klause Datter Metthe tilhørte, og gav hun beskeden Md. Jes Bosß Fuldmagt; han skødede Jep Jensß den Fjerdepart, og selv holdt hun paa Skøde, Jep Jensß med al sin Tilliggelse, og herpaa var Jeppe tilfundet af Byfoged, »borgemester« og Raad paa vort Byting en Fjerdepart i den Gaard for 15 lub. Mk., som Oleff Sten rømte bort med, hvilket Jeppe har »i alle rette ffwl ffwdh« af vort Byting, saa længe til Oleff Sten kommer igen og retter Jep Jensß sin Skade op og betaler ham Hovedpengene. Den Fjerdepart som Jes Bosß skødede han fra Mette til Jep Jensß[!]. Sig. nostra duximus admissa anno 1470.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden. SvRA. Utländska pergamentsbrev[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«. LDipl. bag 1470. [2886

— Udtog: *Westphalen IV. 3402*. Er 2842.

— Privilegium for Slagelse. Udtog: Rostgaard Fol. 53, Slagelse; Langebeks Ekscerpter 41, Slagelse; Ny kgl. Saml. 4 to 647 Bl. 213 a. Er 2853.

— Udtog: Ny kgl. Saml. 4 to 743 S. 163 (trykt herefter: *Vendsysselske Aarbøger IV Bd. (1921) S. 107*) og Thott 4 to 1445 S. 236 (anført herefter: *Klitgaard, Hjørring Bys Hist. S. 22 (og 314)*). Er 1475(?) Aug. 14(?).

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 194; Reg. *6892*. Er 1475 Aug. 26.

— Brev om Odense Skrædderlav. Udtog: *Danske Atlas VI. 587 og Vedel Simonsen, Odense I. II. 173*. Er 1480 Okt. 9.

— Kongeligt Privilegium for Svendborg. Udtog: *Danske Atlas III. 537*. Er formentlig 1480 Okt. 12.

— *Sach, Gesch. der Stadt Schleswig S. 337; Reg. *6893*. Se Udaterede Breve.

Brevbøger: Løgum: *SRD. VIII. 75* (Juni 18), 3 (Aug. 22), 3 (Nov. 7), 235 (uden Dag).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. I. 118* (Aug. 22), *IV. 22*; se ogsaa 2712, 2720, 2764, 2797, 2799, mellem 2807 og 2808. Aalborg Slot: *ÆA. III. 70*. — Lunde Kapitel: se 2703-4. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 84, 84, 85, 90, 92, 96, 97, 98, 100, 101*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 330* (Febr. 5), 310 (Marts 19), 251 (Apr. 28 ell. Maj 5 ell. Sept. 8 ell. 15), 220 (Maj 20), 212 (Juli 16), 205 (Juli 21), 249 (Sept. 3), 338 (Okt. 11), 310 (Nov. 14), 357 (Dec. 4), 359 (Dec. 4), 222, 225 (ell. Aar 1459), 231, 246, 246, (255 se Aar 1480), 271, 314. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 39* (Marts 19), 27 (Maj 27), 90 (Maj 31), 48 (Juni 2), 63 (Juli 14; = *I. 249*), 67 (Juli 17; = *I. 210*), 89 (Dec. 27?), 136, 147. — Slesvig Bisp: se 2746, 2818. — Tommerup: *ÆA. IV. 373* = 381. — Antvorskov: *ÆA. IV. 79, 110, 117, 129, 150, 150, 208?*, 222, 256, 258. — Skovkloster: *SRD. IV. 353*. — Maribo: *ÆA. III. 257, 262, 267, 267, 277, 277, 278, 283, 285, 288, 288, 291, 293, 294, 296, 303, 309, 310*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 616* (882?), 633 (878)? (ell. Aar 1471?), 636 (984), 637 (964), 639 (1013). — Dueholm: *ÆA. III. 175, 204*. — Essenbæk: *ÆA. II. 99* (Febr. 24). — Hundslund: *ÆA. III. 5*. — Mariager: *ÆA. V. 653, 687, 701, 707, 708, 712, 717, 729, 736, 736, 737, 737, 740, 753, 756*. — Vestervig: *ÆA. III. 137, 163, 169*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 384, 388*. — Vor: *ÆA. I. 205, 207, 261, 261, 262*. — Ø: *ÆA. III. 116, 118, 122*; se ogsaa 2869. — Øm: *ÆA. I. 271*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 218*; se ogsaa under Aarhus Bisp Juli 14 og 17. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 863, 864, 1005, 1005*; se ogsaa 2741. — *Eline Gøyes Jordebog* 268 (Marts 17), 268 (Marts 17), 98 (Maj 20), 134 (Juni 1), 146 (Okt. 10). — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 261* (= *ÆA. I. 85*), 263. — *Adel. Brevkister* 57 (Nov. 6); se ogsaa 2744, 2772.

1471.

Jan. 2. Bisp Jep af Børlum og Bygdemænd dømmer Torstrup By til Børlum Kloster.

[Orig. Børglum Kl. Arkiv; *ÆA. III. 81.*] Udtog anført i 1491 Apr. 16 ell. Aug. 13. [2887]

Jan. 7 ell. Juli 10. Morthin Hoghensß Tinghører paa Hardargers H.s Ting paa Kongens Vegne. Hæderlig Svend Magwens Henricsß Foged i Ellinghe gardh paa Hr. Twres Vegne har været paa vort fornævnte Ting i Skane og ransaget og bespurgt efter det Gods, som »han haddhe Brøær By udh aff« Hr. Twre Stensß, og Twre Stensß aatte, hvilket Gods Brodher By Hr. Niels Swensß pantsatte, som ligger i Grøtby 5 Gaarde, 2 Gaarde i Kelderyth og 1 i Hwltorp og 1 i Byrkeryth og 1 Mølle Dyffwædals Mølle: disse Gaarde ligger i Billinghe S., og 1 i Billingghe By og 1 i Heslundhe og 1 i Wermæ og 1 i Thoarp i Nørreasbo H.; hvilket Gods er lovlig tilfundet til Hr. Twre fra Hr. Claus Nielsß, hvilket hæderlige og velbyrdige Mænd inden 4 Tingstokke for Rette funde med Herredsmænd Knwtz Aften, som rettelig Tingdag var, og vi vort Herreds Indsegl med vore Indsegl hængende for

dette Brev[!], som er hæderlige og velbyrdige Mænd Twe Geedh i Rønnæbieræ og Trweth Geedh i Glomsløff og Hr. Laurens Jwdhe Sognepræst i Sønderhwydingh og Tordh Westhesß i Aropp og Morthen Hoghensß Tinghører paa fornævnte Ting. Datum Ellinghe die Kanuti.

Perg. med [6] Segl: 2. I Sigilfeltet et Kors i en Cirkel; 5. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 6. Bomærke. Ture Turesson Bjelkes Arkiv (Uppsala UB). [2888]

Jan. 9. Olwf Andersøn kaldet Longhæ kundgør, at han aldrig har afhændet det Gods i Skonæ, som Ærkebispnen har i Pant, til andre end Johan Oxsæ.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Fxvii 28 (*s olef oleff*). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 132.* [2889]

Jan. 10. *Reg. *6899* (med urigtig Dag ligesom i det nedennævnte Aftryk). Perg. [med 7 Segl]. Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. I. 91* (læs: donnerdaghes an den - Brokstorp). [2890]

— Jeg Thames Langhe¹ »deghen« i Ripe skøder Kapitlet i Ripe 2 mine Gaarde i Exingh i Horstrop S. i Slox H., hvilke jeg købte af Henrick Eysß Arvinger, og i hvilke boer Jes Jebss og Knuth Persß (6 Mk. Stæderpenge), for min Sjæls Bestandelse og til en »process« at stigte af Vor Frue og s. Anna hver Tirsdag med Kanniker og Vikarier i Riper Domkirke, som det Brev lyder, jeg derpaa gjort haver. Sig. meum cum sig. discr. virr. Nicolai Nicolai², Petri Crestierni⁷ proconsulum necnon Olau Jacobi⁴, Nicolai Kørningh, Bacquini Nicolai et Esgeri Petri³ consulum Ripensium. Datum fer. 5. infra oct. epyphanie dni.

Perg. med 7 Segl: 1. G. 885; 2-7. Bomærker (2-3. i Skjolde). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 354* (RA.). (*Reg. *6896.*) [2891]

Jan. 16. Cristiern Gerlosß² Tingholder paa Warde Sysselting, Niels Jensß Sognepræst »at« s. Nicolai Kirke i Warde, Palli Matsß⁴ Præst, Kalli Egherne⁵ Borgemester i Warde, Jes Lasß⁶ Foged over Warde Len, Mons Lawsß⁷ V., Palli Jensß⁸ Raadmand i Warde, Jesper Persß⁹ Sognedegn sstds. Onsd. før Fabiani et Sebastiani Dag paa forskrevne Ting skødede hæderlig og velbaaren Md. Hr. Thomes Langh »diæghen« i Ribe til Hr. Niels Jensß, som man kalder Backensß, Kannik i Ribe paa Kapitlets Vegne sstds. efterskrevne Gaarde til en evig daglig Messe at holde i Riber Domkirke og en sungen Messe hver Fredag af Vor Herres Pine, som begyndes: Humiliavit, og en

Begængelse for sig og sine Forældres Sjæle hvert Aar, som Sædvane er i Kirken: 1 Gaard i Hannevang i Bellum S. (Jep Nielsß, 3 Ørte Korn og 18 Skill. lub.), 1 Gaard i Keerurp i Jandrøp S. (2 Ørte Korn, Grawers), 1 Gaard i Skøstrupp i Aale S. (Thames Grwmsß, 3 Ørte Korn og 1 lub. Mk.), 2 Gaarde i Wrøgem i samme Sogn (Krestiern og Per Kølersß, 4 lub. Mk.), i Borderopp 3 Gaarde (Ascer, 14 Skill.; Jes Dieghen, 14 Skill.; Hans Perß, 6 Skill.), 2 Gaarde i Strelløff S., 1 i Aszbøl (Nis Thwrsß, 3 Ørte Korn) og en anden sstds. (3 Ørte Korn), 1 Gaard i Borstrupp S. (2 Ørte Korn, Cristiern Lawsß), et Gods sstds. (Nis Rødh, 9 Skill.), et Gods i Strandby i Jern S. (Nis Japsß, 3 Ørte Korn) og 1 Gaard i Sedhen i Guldagher S. i Skasst H. (Tharkil Lagsß, 2 Ørte Korn), hvilken Gaard er vederlagt for Gods, som Hr. Thamas fik af Kapitlet i Hondrøp. Herefter fik Hr. Niels Jensß paa Kapitlets Vegne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Kalli Egherne Borgemester i Warde, Palli Jensß, Nis Eysß, Clement Tharkilsß Raadmænd sstds., Mats Persß i Haarstrupp, Jes Persß i Skoner, Jep Tygesß og Per Ankersß »borger« i Warde. Sig. nostra cum sig. Dn. Thome Langhe¹. Datum ut supra.

Perg. med 9 Segl: 1. G. 885; 2. Flii 18; 3. Udslidt; 4. I Sigilfeltet et Monogram; 5. Cxv 1 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 6. Hviii 11; 7. Fxliii 23 (Lange); 8. Bomærke?; 9. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 393* ell. 394 (RA.). (*Reg. *6898.*) — Hertil 1473. [2892

Jan. 16. Cristiern Gerlosß² Tingholder [*osv. som 2892 indtil:*] Sognedegn sstds. Onsd. før Angnete Dag paa forskrevne Ting kundgjorde Hr. Thamans Langh »dææghen« i Ribe, at han havde givet Jordegods til Riber Domkirke, hvilket han havde til denne Tid haft i sin Forsvar og Hævd efter Kapitlets Raad og Villie, og kundgjorde, at han vilde afhænde sig Godset og ej længere i sin Forsvar at have eller Skyld op at bære af efterskrevne Gods: 1 Gaard i Hawnewangh i Bellom S., 1 Gaard i Skosstrøp i Aal S. (Thamas Grawrsß), 3 Gaarde i Bororpp, 1 Gaard i Strandby (Nis Japsß) i Jærn S., 1 Gaard i Harsstrøp og et Gods sstds., som skylder 1 Skill. Grot, 2 Gaarde i Strelløff, 1 Gaard i Keerorpp i Jandarpp S., 2 Gaarde i Wrøgom, 1 Gaard i Sædhen i Guldagers S., som er lagt til Vederlag af Riber Kapitel imod 1 Gaard i Hondrøp, og i alle Maade, som Hr. T. L. havde gjort fuldt Skøde paa forskrevne Gods at blive til Vor Frue Domkirke i Ribe for en evig Messe og en Begængelse hvert Aar at holde for Hr. Thamas og hans Forældre deres Sjæl til Doms at holde, som det Hovedbrev, Hr. T. L. Kapitlet derpaa

tilforn givet har, udviser, hvor meget hvert Gods skylder. Saa oplod Hr. Thamas Hr. Niels Jenss Kannik i Ribe paa Kapitlets Vegne forskrevne Gods og afhændte sig det; og var de, som paa Godset boede, nærværende og sagde Hr. N. J. paa Kapitlets Vegne deres Tjeneste. Ydermere fik Hr. N. J. en Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Kally Egherne Borgemester, Pally Jenss, Nis Eysss, Clement Tharkilss Raadmænd i Warde, Mats Perss i Harstrvpp, Jes Perss i Skoner, Jæp Tygiss og Per Ankerss »borger« i Warde); hvilke vidnede, at de saa', at Hr. Thamas stadfæstede Skødet, som han tilforn havde skødet Godset til Domkirken, og afhændede sig det, og Hr. N. J. annammede det paa Kapitlets Vegne for en evig Messe at holde i Vor Frue Kirke og en Begængelse hvert Aar til Doms. Vore Indsegl med Hr. Thamas Lanh hans Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 2. Flii 18; 3. Udslidt; 4. I Sigilfeltet et Monogram; 5. Cxiv 1; 6. Udslidt; 7. Fxliii 23 (Lange); 9. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 394* ell. *393* (RA.). (Jfr. *Reg. *6898.*) [2893]

Jan. 16. Kongelig Stadfæstelse for Niels Mortenss paa Hiermedsleffgaardt m. m.

[Orig. Niels Mortenssøn Vognsens Arkiv.] Udtog anfør i 1491 Apr. 16 ell. Aug. 13. [2894]

Jan. 17. *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesch. I. 91; Reg. *6899.* Er 2890.

Jan. 19. Wiborgh Landsting bestemmer, hvorledes Ruser maa sættes i Leemfiordh, for at Fiskeriet ikke skal forhindres.

Perg. med [21!] Segl: 8. Brudst. (Hjelm med utydeligt Hjelmtegn). Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 51.* [2895]

— Vi Broder Jeup Mortenss¹ Prior inden Antworskou kendes os fuldt at have opbaaret af hæderlige og velbyrdige Md. Hr. Bæyend Billæ for Kost, Begængelse, Hest og Harnisk, som vor »forfadher« og ham imellem var, for hvilket vi lader ham kvit for os og vore Efterkommere Priorer i Andworskou. Sig. nostrum. Datum in profesto Fabiani et Sebastiani.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 510. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. [2896]

Jan. 20. *Reg. *6900.* Perg. med [5] Segl: 1. Lxxiii 43 (Rosenkrantz); 4. Utydeligt. Oluf Friis's Arkiv (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 131.* [2897]

Febr. 3. Cristiern Konge¹. For os var velbyrdig Mands Bud Niels Ericsss med et Brev beseglet med 11 hængende Indsegl

hele, udgivet af Han H.s Ting, lydende, at 8 Mænd havde vidnet, at Niels Ericsß gjorde sin Lovhævd paa Brotskoff, Randall, Nørremølle og Illerthwet for rette Ejendel, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette, og Brotskoffs garth og Randall; først »laghworthe« han sønden fra Skoven, østen og vesten til Vejen fra Stighs floth og vester ned til rette Markeskel, saa nær til Tockes bæk og lige til Trannum Aa og saa nær til Nørre Jøxe Sø for fri Ejendel, intet undtaget uden Prestholm Fiskende til Bratbergs garth og deres Øksehug frit til Brost og sig selv fuld Fællig med Øksehug at have i deres Fællig til Brotskoff og Randall, undtagne og gamle aabne Breve; item »warthe« han sønden fra Haargades Vej, saa nær og øster til Wisstigsore og norden til Randal for rette Ejendel til Brotskoff, item Nørremølle og »skyrthen« fra Søen, østen og vesten, Dam og Damsbaand oven til Møllen, neden fra Møllen sønden og vesten den gamle »skyrth« til »wæthlen« for sin rette Ejendel, som hans Fader og Forældre har haft det i 100 Aar og mere i fri Hævd; item »worthe« han Illerwerth 4 Vegne til Markemod for fri Ejendel til Brotskoff; og hans Lov var mælt ved Magt. Hvilket Brev og Lovhævd vi stadfæster og tildømmer Niels Ericsß Brotskoff, Randall, Nørremølle og Illerthwet for Ejendel undtaget Prestholm Fiskende til Bratbergs garth og deres Øksehug frit til Brost og gamle aabne Breve og vore egne Breve undtagne, forbydende nogen Niels Ericsß deri Hinder at gøre, saa [længe] hans Lovhævd fældes med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Brengstrop die Blasii nostro sub sig ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis de Sandby M. justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Niels Eriksøn Rotfelds Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [2898

^{a-a} RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rotfeld.

Febr. 6. Find Clemendsß Foged i Schowby H., Pæther Howskild R., Frerik Barzbek R., Mates Hard Præst i Søndroze, Morten Præst af Sersløff, Eyler Randsow a w., Morten Jordsß og Conradus »dyeghen« til Wixsløff. Onsd. efter Blasii Dag paa Schowby H.s Ting fik velbyrdig Md. Benedyz Howskild et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jep Nelsß af Wedby, Anders Kok af Wixsleff, Henric Hartwigsß, Jes Iwersß i Toddrop, Lawrendz Meyere i Høwet, Hans Nielsß i Erisløff, Otte Nielsß og Tommes Stra[n]gesß i Agarde; hvilke vidnede, at de hørte og

saa' paa fornævnte Ting og Dag, at Benedyz Howskild lod os og de menige Tingmænd se sin Bevisning og Breve, som han havde paa det Gods, som Nielz Jonsß taler paa, og bød sig i Rette med ham og sagde, at vilde Nielz Jonsß ikke der være i Rette, da vilde Benediz Howskild komme til Odenze paa Mandag for »menigh ridder« og Svende med sin Bevisning og gøre Nielz Jonsß der alt det, Ret var efter Landslov; da sagde Nielz Jonsß Nej, at han vilde ikke der være i Rette. Med vore Indsegl.

Perg. med [8] Segl: 5. I Sigilfeltet en mandlig Figur; 8. Utydeligt. Benedikt Hogenskilds Arkiv (SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 1, »Överkammarrådet och skattmästaren Nils Pedersson (Bielke) till Åkerö arkiv«). [2899]

Febr. 9. Oluff Ingemersß Herredsfoged i Ffxe H., Per Jensß² af Ostrop, Jep Persß sstds., Oluff Hansß af Ffrænderop, Jep Dieghen af Ffxe, Oluff Adamsß i Rode og Jes Andersß af Høsten. Lörd. efter Kyndelmisse var vi i Borop i Dalby S. i Ffxe H., som os var forfunden paa Tinge, Tinghøringe tiltagne af Ffxe H.s Ting ind at føre hæderlig og velbyrdig Md. Doktor Cristoffer Provst i Roskild i en Gaard i fornævnte Borop (Jes Persß, 2 Pd. Korn) paa sin Søsters Vegne Fru Giertred af Roskild, Claus Hienricsß Efterleverske af Ramløse, og paa hendes Børns Vegne, hvilket vi gjorde, indførte, paa Gavlbænk satte, »nygle« antvordede og fuldmægtig gjorde over Hus og Grund paa Fru G.s og hendes Børns Vegne, i at sætte og af at sætte efter de Breves Lydelse, som Fru G. derpaa givne er af Jes Andersß af Barrop. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke (*sigillv ingmari*); 2. Bomærke; 7. I Sigilfeltet en Brille; gennemskaaret. Claus Henrikssøn Skades Enkes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2900]

Febr. 10. Reg. *6901. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). Dipl. Chr. I S. 247, jfr. *Danske Mag. 4. R. II. 145* (og 144-45). [2901]

Febr. 14. Vi Cristiern¹ Konge giver Dronning Dorothee vor Husfrue al den Rettighed, som os paa Kronens Vegne tilfalde kan i alt det »eyghet« Jorde-, Købe- og Pantegods, som Hoghen Broghe tilhørte og i Værge havde, undtagen noget Gods, som vi har igen undt Hr. Jehan Oxe, og en Gaard, som vi har undt Holger Henrickß. Thi beder vi og byder eder alle, som boer paa forskrevne Gods, at I herefter [*værer*] vor Husfrue eller, hvem hun det befaler, lydige, gørende og givende hende, hvis eder deraf bør at give, og ingen anden. Forbydende alle at

bevare sig herimod med Hoghen Broghes »eyghet« Jordegods, Købe- og Pantegods uden med vor Husfrues Villie under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Helsingborgh fer. 5. ante dnicam. sexagesime nosto sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Dronning Dorotheas Arkiv (RA.). [2902

Febr. 16. Per Mårtinsson Fynbo Landstingshører paa Knut Pätherßons^a Vegne Landsdommer i Fywn, Johan Hwitkop³ R., Jepp Perßon Sognepræst i Lunde, Robort Hardh Borgemester i Otthens, Eyler Rantzow »wepnare«, Hans Nielßon, Jeß Mule Raadmænd i Ottenß, Christiern Rab Byfoged sstds., Jep Jenßon Herredsfoged i Otthins H. og Erich Broerßon Herredsfoged i Lundh H. Lörd. før Pädherß Dag ad catedram paa Fynbo Landsting var en ærlig og velbaaren Md. Benedictz Howeskildh V., som havde der 2 Mænd, som hjemlede »tingsteffving« over Nielß Joanßon og sagde, at de havde tingstævnet Nilß Joanßon fra Fynbo Landsting til Skowby Herredsting og fra Skowby Herredsting til Fyn Landsting igen at svare Benedictz Howenskildh om Gods inden Skowby H. liggende, som Nilß Joanßon deler paa, og de samme Tingstævningsmænd vidnede, at Nilß Joanßon var til Vedermaalsting med Benedicht Howenskild paa Schowby H.s Ting, den Tid de tingstævnte ham derfra. Item »bedheß« Benedicht Howenskildh om et Tingsvidne, og han fik fuldt Landstingsvidne ved 8 skellige Dannemænd paa fornævnte Ting og Dag: Jeppe Nielson i Wedby, Mårthen Jonßon i Hawegård, Hans Strångeßon i Willeßstofft, Nilß Michellßon sstds., Hans Bøøg og Hans Jenßon i Lundlöse, Jeße Laßon og Per Skräddare i Horstorp; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Benedictz Howenskildh havde de næste 3 Landsting tilforn og i Dag det 4. Ting var[!] inden 4 Stokke og budet sig i Rette med Nilß Joenßon om det Gods i Skowby H., som Nielß Joenßon paataler og Benedictz nu i Væрге har, og Benedictz Howenskild bød Lov for Lovhævd paa det Gods og bød til, at han vilde pleje Nilß Joenßon der Ret om fornævnte Gods, og han lod se sine Bevisninger paa fornævnte Gods og »eendelß« lod dem der læse. Datum *etc.* sub nostris sig. præsentibus appensis.

[^b Orig. med [8] Segl: 2. Fxxxi 14 (Krummedige); 3. Skjold, hvori en skraatstillet Pil: 6. Bomærke over en Rose; 8. Bomærke.^b Benedikt Hogenskilds Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: SvRA. Lars Eriksson Sparres Kopibog B 15 (tidligere J 6) Bl. 226 b. [2903

a) Sagtens Fejl for: Joachimssøns. b-b) Saaledes efter Tegningen i Afskriften.

Febr. 21. *Reg. *6903.* [A. Orig. Slagelse Skomagerlavs Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 59 b. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 168.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 161. [2904]

Febr. 22. *Reg. *6904.* [A. Orig. Slagelse Bagerlavs Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 61 b. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 176.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 163. [2905]

Febr. 26. Vi Cristiern Konge bekendes os skyldig at være Hr. Johan Biørnß vor Mand og Raad 800 rinske Gylden, 150 »postoltz gyllen«, 5 lødige Mk. Sølv, 1700 lub. Mk. i danske Penge, 20 Mk. »myndæ«, som han os nu og tilforn »lent« har til vort og Rigens store Nytte, hvilken Sum vi vil betale ham, naar vi kommende vorder af Landholsten igen til Køpendehaffn, eller gøre ham saadan Forvaring derfor, som det sig bør, saa at han med nøjes skal. Secretum nostrum. Datum in civitate nostra Ottoniensi 3. fer. carnisprivii.

[Perg. Johan Bjørnsson Bjørns Arkiv.] Afskr. (fra 1. Trediedel af 16. Aarh.?) paa Papir med samme Haand som 634; Paaskrift med samme Haand: »Paa pergament; thet er thet ottendhe breff«. RA. Danske Kanc. BI 1 a α. [2906]

Febr. 27. Hemmyng Jeipsß Borger og Bymand i Nestwed. Kundgør jeg gældskyldig at være beskeden Svend Pædher Esbernsß, Hr. Eskild Gøyes Svend, 15^{1/2} lødige og 20 lødige Mk.[!] i Mønt, som i Danmark gænge er, som en Købmand kan gøre en anden fuldt med i Sieland; for hvilken Sum Penge jeg med min Husfrues Samtykke Ælsæbe pantsætter vor Gaard, som vi nu i boer, liggende paa Ryngstede gadhe østen ved Strædet, og har der ingen Mand Lod i uden jeg og min Husfrue. Og skal jeg give P. E. af Gaarden hvert Aar inden Kyndelmisse 4 Skill. Grot rede Penge til Landgilde; og selv skal jeg skatte for ham. Og skal Løsningsdagen være Kyndelmisedag, og Landgildet følge Hovedsum. Item skal P. E. have det Herberg nede i Gaarden, som Boo Azerß tilforn havde, fri uden al Landgilde, saa længe at han fanger sine Penge igen. Medb. af flere Dannemænd Bonde Køpman og Jes Mawensß Raadmænd i Nestwede, Henrik Tyske Borger sstds. og Per Jwde Raadmænd sstds. Datum Nestwedis »aske wodhernssz dagh«.

Perg. med [5] Segl: 1, 3-4. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Her Johan Oxes breff«. Senere til Johan Pedersson Oxes Arkiv? (RA. Næstved (Tillæg)). LDipl. (ufuldstændig). [2907]

Marts 1. Vi Christiern Konge har nu befalet og Fuldmagt giver vor Embedsmand paa Kolding, »wor borgemester« og Raad sstds. at sætte Byfoged sstds. paa vore Vegne, efterdi som dem kan tykkes nytteligt at være. Thi forbyder vi *osv.* Datum in oppido nostro Hadersleff ^a6. fer. ante dnicam. invocavit^b nostro sub ^csigneto anno mclxxprimo^{dca}.

[A. Orig. Kolding Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1600 af Frederik Hanssøn (Byskriver i Kolding): Thott 4to 2013 Bl. 28 a. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 7 b). — Ac. Afskr. i Kopi indsendt 1774 af Kolding Bys Privilegier: Haandskr. i Museet paa Koldinghus S. 59. Aca. Afskr. herefter: Kall Fol. 60. — Ad. Afskr. fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), Pk. »Diverse gl. Registranter over Byens Breve«, Hæfte S. 14. Ada. Afskr. efter Ad fra 18. Aarh.: Sstds., samme Pk., upagineret Hæfte. Adb. Afskr. af Frands de Thestrup, sagtens direkte ell. indirekte efter Ad: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. — Ae. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, »Copie af Colding Bys Previllegier« S. 32. Aea. Afskr. fra 18. Aarh., formentlig efter Ae: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), den saakaldte Borgemester Jens Riis's Afskriftsbog S. 32. — Af. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Kolding Raadstuearkiv, Pk. »Kolding Bys Papirsbreve. Varia I«, et Hæfte (Nr. 47). — Udtog med Aar 1471 (uden Dag) anført i Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 696. — Dagen er formentlig Marts 1 og ikke Maj 10, saaledes som angivet af de i Note b anførte Tekster; thi Kongen var Febr. 26 i Odense og Marts 9 paa Segeberg, men Maj 12 og formentlig Maj Maaned ud i København. (Reg. *6954.) [2908

^{a-a} Ac, Aca, Ae, Aea, Af: anno lxxpmo. ^b Ad, Ada: cantati; Adb: cantate. ^{c-c} Ad, Ada, Adb: sigillo 1471. ^d Ab: mdlxxprimo.

Marts 3. Per Jensß Præst i Lil S. i Tommerby, Knudß[!] i Rotbool, Boo Bærtelß i Kyrdrop, Per Nielß i Langwad, Per Røø og Powæl Eyß i Hønstrop. Søndag invocavit me paa Lundh Kirkegaard fik beskeden Md. Therkel Booß et Sognevidne af 12 Dannemænd: M[a]rten Andersß, M[a]rten Jensß, Jes Mykelß, Tammes Tøgersß, Jep Bryning, Nis Laurensß, Per Nielß, Seuerin i Lundh, Suend Mykelß, Nis Griis, Jes Olufß og Jes Ingworß; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og at dem selv vitterligt er, at Jes Trolß i Wesløos gard, Marten Krabbe eller den hellige Kirke ej har nogen øde Gaarde eller øde Byggested i Lund S. uden 2 Byggesteder, som Jes Troelß har der »togh brug..« de 2 Byggesteders Tilliggelse, og tager han der fuld Skyld og Afgift af. Item vidnede de samme Danne-mænd, at alle Sognemænd i Lund S. fuldmyndig gjorde Therkæl Bosß at dele paa alle de, som ulovlig brugte i deres Sognemark, som de giver Skat og Skyld af; item vidnede de samme Danne-

mænd, at dem vitterligt er, at Marten Jeipß, Mykel hans Svend og Symon Palß og flere med dem fór i Lund Sognemark og brugte og bortførte »thag umynd..« og kørte deres Eng ned. Vore Indsegl. Datum anno 1071[!] die et loco, quibus supra.

Papir med utydelige Rester ell. Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv? (E; RA.). [2909

Marts 4. Jeg Jahan Jensdotter¹, Jesse Hayesß Raadmand i Ottensß Efterleverske, under og skøder med mine »brøns« Hr. Cristoffer Hayesß og Knüt Hayesß Samtykke hæderlig Md. Hr. Jes Eggertß Biskoppens Officialis i Ottensß, ligervis som det var solgt og skødet paa Tinge, en min halve Gaard og Grund. som Hermen Skinder, hvis Sjæl Gud naade, paa boede, og hans Lejebrev, han og hans Arvinger derpaa har, udviser, liggende i Nørregadhe norden næst Hans Jensß Raadmands Gaard, og mig tilfaldt efter min Moders Død Edele Mwles; og kendes mig op at have baaret fuldt Værd for forskrevne halve Gaard. Sig. meum cum sig. Dn. Cristofori Hayesß filii mei, Johannis Mwle consulis Ottoniensis fratris mei et Johannis Grothe civis ibid. Datum die Lucii in jejunio.

Perg. med 2[!] Segl: 1-2. Bomærker. Senere (jfr. 1474 Okt. 10) til Odense Albani Kirkes Arkiv (AM. V. 2). [2910

— Testamente af Clawes Klyngksteen Borger i Borch paa Vemerem.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 33). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 54.* [2911

Marts 5. *Reg. *6905.* [A. ^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden.^a Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere ejet af Jens Rosenvinge^a.] Aa. Afskr. af Gram: LDipl. Herefter: *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 34.* — Aaa. Afskr. efter Aa af Langebek: LDipl. [2912
^a—^a) Saaledes Aa og Aaa.

Marts 7. *Reg. *6906.* Perg. med [4] Segl: 1. Liv 8 (Bild); 2. G. 634. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 267.* [2913

Marts 9. Oleff Andhærson Lwngæ sælger Hr. Johan Oxæ alt det Gods i Skonæ, som hans Hustru arvede efter sin Fader, og især det Gods i Wom og i Wanløssz, som Ærkebisp Tuæ i Lwnd har for et Genkøb. Perg. med 7 Segl: 1. Fxvii 23; 2. Fxvii 28 (Lunge); 3. Lxxxiv 48; 4. Lx 1 (Ravensberg); 5. Hxxv 4 (**sigillom niels brøn**); 6-7. Bomærker i Skjolde med Kvinder som Skjoldholdere. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 126.* — Hertil 378. [2914

Marts 10. [Wii Cristiernn] koningh bekenen, so alse de he[re Gherd to Olden]orgh unde Delmenhorst greue, unse [broder sick mit den] Westfrésen schal vorbunden unde etlike schepe van der W[eser in de zee] uthgeret hebben umme unse [lande, undersaten unde] den kopman to beschedigende, so sik des an e[me to bevruch]tende is, unde went wii mit [den van Lube]ke unde Hamborgh unsen leuen getruwen in f[runtl]iker tohopesate unde gudliken vorstrickinge mit der stede Lubeke unde Hamborgh radessendeboden uppe desse tiid bii uns wesende gudliken unde men also, dat desuluen 2 stede ok uthmaken scholen 2 schepe mit 200 mannen behoeff is umme sik des heren Gherdes unde Westfresen unrechtes anevanges unde geweld beide den to werende unde den kopman to beschuttende willen de beide stede umme unser bede willen vorleggen, darvan wii den derden penningh de Hamborgh 2 penninge betalen scholen. Unde wes uns Cristiernn koninge desses to nde borende werd uthtogeuende, dat louen wii en uppe dat negestuongende^a to betalende. Unde weret sake, dat id furder behoeff worde, dan wii noch Gherd furder totasten unde voruolch don wolde umme de unse, unse lande unde den varenden, schal men to hope komen umme dar furder intosprekende unde to uorhandelende. Wii Cristiernn koningh hebben [he]ngen heten an dessen breff, unde wii Albertus² bisschup der kerken to Lubeke [unde Clawes Rantzouw, zelig]en heren Schackenson hebben unse ingesegele an dessen breff [hengen laten. Gege]uen unde screuen to Segeberge [remini]scere.

Medtaget Perg. med [3] Segl: 2. Bisp Albert af Lübeck's; Udtoget ovfr. udfyldt dels efter Gisning, dels efter *Hanserecesse 1431-1476 VI. 402*, hvor Brevet er gengivet (i Udtog og Brudstykker) efter nærværende Orig. og efter en Afskr. i Lübeck. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. Hansestæderne, Perg.). LDipl. [2915]

a) Ifølge *Hanserecesse 1431-1476 VI. 402*: Mortensdag.

Marts 12. Bisp Pether af Ripe lejer af sit Kapitel dets Gods i Salæ S. i Geding H. og det Gods, som ligger til s. Michels Kapel i Domkirken.

Perg. med 1 Segl: G. 820. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 412* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 58*. [2916]

— Ingerd Billesdotter, Knwd Nielsß Efterleverske af Fullethebergh. Jeg skøder til de Jomfruer, inden Claare Kloster

er i Roskilde, en min Gaard i Ølleruppe i Flackebergs H. (Niels Hanss, 2 Pd. Korn, 1 Pd. Rug og 1 Pd. Byg, og 3 Skill. Grot) med saadant Vilkaar, at alle Jomfruer i fornævnte Kloster skal selv opbære Renten deraf og ingen anden, hverken »foghede eller forstondere«. Og skal de holde en evig Tjeneste derfor, som er hver Uge om Lørdagen efter Messen Gaude Maria sjungen og om Søndagen efter Aftensang og Gaude Maria sjungen med et wersiculo derefter, som er Ave Maria, og collecta dertil, min Sjæl til Salighed, min Husbondes Sjæl, min Søns Hr. Niels Knwtsøns, hans Husfrues Fru Karinæ, Niels Billes og Fru Elzess min Faders og Moders og flere mine Børns og »foreldress« og alle kristne Sjæle til Lise. Og skal de sjunge den samme Sang Vor Herres Opfarelsedag og Aften, Pinsedag og Aften, Helligtrefoldigheds Dag og Aften, Guds Legems Dag og Aften, Johannis bapt. Dag og Aften, Michels Dag og Aften, Alle Helgens Dag og Aften og alle Vor Frues Dage og Aftener, Juledag, Nytaarsdag, Hellig 3 Kongers Dag og Aftener. Afvindes fornævnte Gods dem, tilbinder jeg mig saa godt Gods at vederlægge og saa vel belejligt inden $\frac{1}{2}$ Aars Dag derefter. Holdes fornævnte Tjeneste ej, skal der tilskikkes 4 Dannemænd, 2 paa min Side og 2 paa Klosters Side, at de flyer det saa, at fornævnte Gudstjeneste holdes, saa fremt som fornævnte Gods skal blive til forskrevne Kloster. Og vil nogen af fornævnte Klosters Forstandere tage det til sig under sin Værn uden de fattige Jomfruers Villie, skal mine Arvinger Fuldmagt have og tage det Gods igen og lægge det en anden Sted og fly det saa, at forskrevne Gudstjeneste holdes. Medb. af hæderlige Mænd og velbaarne Pædher Lycke i Solbergh, Erik Jenss i Winninghe a. w., Hr. Niels Laurens⁴ Sognepræst »at« s. Michels Kirke i Slauelse, Hr. Oluff Kaare⁵ Sognepræst »at« s. Pædhers Kirke sstds., Per Jenss af Wallekelle og Anders Perss⁷ af Drysslebergh a. w. Datum Andwortskow die Gregorii.

Perg. med [7] Segl: 1. Forsiden mangler; 4. Bomærke; 5. I Sigilfeltet Bogstavet o med en vandret Streg igennem; 7. Clxxii 6 (Basse). Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA.* V. 575 (AM. LXIII. 1). [2917

Marts 16. Vidne af Fyenboes Landsting, at Hans Torstensen Com-mender i Odense St. Hans Kloster skødede til Odense Vor Frue Gilde en Gaard i Giæsteløv for en Gaard i Dalbye.

[Orig. Odense Vor Frue Gildes, senere Odense Bys Arkiv.] Udtog: Bloch, *Den Fyenske Geistligheds Hist. I.* 593. — Jfr. *ÆA.* V. 618 (formentlig Genbrevet). [2918

Marts 16. *Reg. *6912.* Perg. med [8!] Segl: 1. Gxvii 25; 2-3. Utydelige; 5. Giii 8; 6. Ixi 4; 7-8. Bomærker. Hevringholm Godsarkiv; «1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet» (RA. Stygge Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 133.* [2919]

a—a) Jfr. RA. Reg. 73 i Kvart, Sønderhald H. 59 og 61.

— Knwt Joachimsß V. Landsdommer i Fywn, Lodwich Nielsß R., Knwth Thorstensß Præst og Commender i s. Hians Kloster i Othens, Borquardh Schinckel i Lambehawe V., Tyghe Andhersß og Robert Hardh »borgemestere« i Othens, Niels Jensß og Jess Mule Raadmænd og Per Mortensß Bymand sstds. Lörd. før Gertruds Dag paa Fynbo Landsting fik en hæderlig og velbaaren Md. Beynt Bille V. et Landstingsvidne ved 8 Danne-mænd: Jeppe Jensß i Bregenmose, Mattes Smyth i Broby, Niss Jensß i Thorppe gardh, Andhers Brvn i Alffuesse, Anders Kock i Wiisløff, Lasse Hwiith i Høyby, Hans Magh i Raffnholt og Thord Pæthersß i Hemersløff; hvilke vidnede, at Beynt Bille havde 3 Landsting været inden 4 Stokke og lod der læse et Laasebrev paa Luckesholm og Gods, som der til ligger, og han var overbødig og vilde pleje hver Mand Ret, som paa fornævnte Gods kunde tale med Rette. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Papir med Spor og utydelige Rester af 5[!] Segl paatrykte forned. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [2920]

Marts 17. *Reg. *6913.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. D 1, Slesvig). *Dipl. Chr. I S. 247.* [2921]

— Jeg Cristina Mattesdotther i Martorp har solgt ærlig og velbyrdig Md. Hr. Jwan Slauika R., som er en af mine næste »arffwa, aall myn goodz« i Blækingh, som herefter nævnes: i Awerum S. 1 Gaard i Mølletorp, i Hiorsbærg S. 1 Gaard i Daxtorp, i Edhestadha S. 2 Gaarde i Edhestada kirkieby og 1 Gaard i Leuelundamala, 2 Gaarde i Hedeby, 1 Gaard i Hiordhøø, 1 Gaard i Rwtztorp, 1 Gaard i Drapemala, 1 Gaard i Bwssæmala og 1 Gaard i Bolsbro, 1 Gaard i Rutninge, 2 Gaarde i Heghatorp, 1 Gaard i Botmarstop, 1 Gaard i Hoby S. i Sylpinge og 1 Gaard i samme Sogn i Torwatorp, 2 Gaarde Helzinrydh og 2 Gaarde i Tokarydh, 2 Gaarde i samme Sogn i Swenstorp, 1 Kværn hedder Awerde i samme Sogn og 2 Gaarde i Awerde, 1 Gaard i Kwllabra i samme Sogn, 1 Gaard i Helgeryth S., som hedder Kopartorp, for 600 lybisska Mk., hvilke jeg kendes mig opbaaret have. Kan noget Pantegods findes eller andet

Gods i Blekingh eller i Skane, som jeg ikke har »rettherligha« solgt, som mig burde paatale, da gør jeg Hr. Jwan Slauika fuldmægtig derpaa tale og igenløse ligervis som mig selv. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Yuer Axelß, Hr. Kark (!) Kniwthß, Hr. Ærland Pederß RR., Erik Karlß, Kniwth Eskillß, Biørn Nilß, Jacob Biørnß. Skrevet i Skara dnica. oculi.

Perg. med [8] Segl: 3, 5. Svenske; 7. Forsiden mangler; 8. Svensk. Jon Slavekas Arkiv (SvRA. Perg.). — Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: SvRA. Papir. — Afskr. fra c. 1550: SvRA. Kopieböcker B 19. [2922

Marts 19. Jeg Lasß Persßen af Ballæ sælger og skøder til velbyrdig Md. Hr. Erich Ottssøn R. til Biørnholm en min Gaard i Hoosløff i Howelberg H., hvilken jeg arvede efter min Moder Æddæl Stiisdothor, og Jep Moghensen tilforn i Pant havde, og kendes^a jeg mig op at have baaret Penge og fuldt Værd af Hr. Erick Ottssøn for den forskrevne Gaard. Medb. af hæderlig og velbyrdige Mænd Olloff Somer af Gendrop, Offæ Thagsßon af Wynge, Jepp Mangensen^b af Bygom, Symen Spendh ibid. og Bertel Abbedgaard Foged paa Skerne. Datum fer. 3. post f. ^cb. Gertrudis virg.^c

[A. ^dPerg. med [6] Segl: 1; 4-5; 6. ^de Bomærke; s bartel tartelff^e. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 27).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 38 a. [2923

a) Ab: kender. b) Ab: Manningß. c-c) Ab: d-d) Saaledes Aa. e-e) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Abildgaard.

Marts 25. Broder Jeop¹ Abbed i Scoucloster og alt Konvent² sstds. Vi sælger og skøder samdrægtelig velbaaren Svend Skelm Perß al vor Ejendom i en vort Klosters Gaard liggende i Nestwet i Nordvest fra Sortebrødrekloster paa det Gadehjørne i det Stræde, som løber fra Kjøpmannegadhe ned til Badstuen; hvilken Gaard vi arvede efter vort Klosters Broder Hr. Oleff Trvedß, i alle Maader som Hr. O. T. og hans Fader tilforn aatte og i Væрге havde, og som Skelm Perß nu selv i Væрге har. Og kendes vi os god Betaling at have opbaaret efter vor Nøje for Gaarden. Sig. nostra. Datum Scoucloster die anunciac. Marie.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 469; 2. G. 468. Skelm Pederssøns Arkiv (RA. Næstved (Tillæg)). LDipl. [2924

— Udtog og Brudstykker: *Karl Hansen, Danske Ridderborge (Kbhvn 1832) S. 41; Reg. 4407. Er 2730.*

Marts 27. Jens Jeepsen a w. m. fl. giver Malmøe Helligaandshus en Jord i Malmøe ved Adhelgadhnen mod Gudstjeneste.

[Perg. med Segl: 2. D xvii 11 (Due)^a; 3. Exix 11 (Gøye)^b; 4. Llvi 10 (Present)^c. Malmø Helligaandshus's, senere Malmø Bys, Arkiv.] Afskr. (ikke helt fuldstændig) af Klevenfeldt 1752: RA. Klevenfeldts Segltegn., Hase. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 128.* [2925

- a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Hase og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 b, Due.
 b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Gøye og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 e, Staverskov.
 c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Present og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 d, Present.

Marts 30. Cristiern Krabbe Landstingshører i Nørjudlandh, Hartwiigh Juell Domprovst i Wyborgh, Per Nielsøn Prior i s. Johannis Kloster i Nykøbingh, Niels Brwn, Jens Laurissøn Kanniker i Wyborgh, Niels Crestensøn af Kolby, Per Høgh, Eskild Nielson, Erich Erichsøn af Awensbergh RR., Morthen Krabbe, Cristen Eskilsøn Korsbroder i Wyborgh, Oloff Mwnck, Offæ Thagsøn, Las Daan, Jepp Mogensøn, Simen Spend VV., Pool Abilgard Borgemester i Wyborgh, Ennert Laurissøn V., Cristenn Jensøn og Las Jacobsøn. Lørd. efter Midfastesøndag paa Vyborgh Landsting berettede velbyrdig Md. Hr. Erich Ottssøn til Børnholm R., at hans Bud var her til forskrevne Landsting i Dag 14 Dage og kærede, at Per Mogensøn har med Uret fordelt Hewringh Mølle, som Hr. Erich Ottssøn har Del i, med Høringsdele og bad om Stævnebrev over Per Mogensøn og hans »høringh«; og Per Mogensøn og hans »høringh worthe« lovlig stævnedede, og Per Mogensøn mødte i Dag til forskrevne Landsting i Rette med Hr. Erich Ottssøn og tilstod for Tingsdom, at han havde »lawsoth« og fordelt Hewringh Mølle med Høringsdele, som man fordeler en Mand for Gæld eller for anden Sag, og Hr. Erich Ottssøn spurgte, om det var med Rette gjort, og om Per Mogensøn og hans »høringh« burde at være nederfældige for de Dele og at bøde deres Faldsmaal for den Sag eller ej. Derpaa tykte os og alle de gode Mænd, som Landstinget søgte, og sagde for Rette, at vi har aldrig hørt saa fordele Mølle eller andet Gods med Høringsdele, og efter Per Mogensøn Vederkendelse, at han selv lydelig tilstod, at han havde fordelt fornævnte Mølle med Høringsdele, da har han det gjort imod Loven, og finder vi de Dele magtløse og ham og hans »høringh«, som fornævnte Mølle saa »lagsotth« har, nederfældige at blive, og bør Per Mogensøn og hans »høringh« at bøde deres Faldsmaal imod Bonden og Kongen, som Loven udviser, eller staa Dele til forskrevne Landsting for deres Faldsmaal, og maa Per Mogensøn og hans »høringh« ej skyde dem fra Landstinget til deres Herredsting for den Sag,

fordi Per Mogenſon og hans »høringh« har gjort Ulov og Uret til deres Herredsting. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. «Perg. med [20] Segl, hvoraf 14 bevarede: »NB. I Christen Krabbes Seigl er Juls Vaaben med Stiernem.«^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 26).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. (Afskr. herefter af Knudsen: LDipl.). — Ab. Daarligere Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 36 a. [2926

a—a) Saaledes Aa.

Marts 30. Per Nielsſ¹ Foged paa Nesbo Ting, Jes Trovelsſ, Bo Bertisſ, Pavel Esſ, Crestin Nielsſ og Per Knudsſ. Lørd. før Kæresøndag for os og flere gode Mænd, som fornævnte Ting »søth«, fik Terkil Bosſ et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Iuer Andersſ, Tames Tøgersſ, Jes Olaffsſ, Jes Masſ, Las Persſ, Tames Grauersſ, Las Bosſ og Terkil Iuersſ; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at det har været kært aarlig i alle Mands Minde, at de Mænd i Vesløss og Arip og i Øssløss har taget Tag og Lyng og Ris i Lil Sogneklit og kørt deres Ager og Eng »ulovendes«. Item vidnede fornævnte Mænd, at al den »edom«, som Martin og Jes Trovelsſ har i Lil Sognemark, der har de »sath ful eer« til at bruge baade Indmark og Udmark. Med vore Indsegl.

Papir med Rester og Spor af 3 [!] Segl paatrykte foruden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet p; 2. Utydelige Rester; 3. Kun Spor. (RA. Topogr. Saml. Papir, V.-Han H., Lild S.) LDipl. 1471 Marts 30 og bag 1471. [2927

Marts 31. Wy Cristiernn konnynggh syn schuldich deme duchtigen unseme rade unde manne Dethleff van Bockwolden heren Dethleuessone 5000 unde 400 lubesche mr. pennynghe, also tho Lubeke unde Hamborgh genghe synt, unde dar eyn yßlick gud man deme anderen vul mede doen mach ime lande tho Holsten ane hale pennynghe, de tho betalende in den achte daghen s. Martens erstkomende myt reden pennyngghen bynnen deme Kyle in Jaspar Schulten huße iffte in enem anderen seckeren stede ime lande tho Holsten, dar yd Dethleue beqweme is syn rede gelt up to borende. Alle desse stücke loue wy tho holdende ock na mede in de hant tho seggende deme Dethleue, wanner he dat van uns esschende is, unde louen vort tho syner hant alle den jennen, de dessen breff hebben myt willen des Dethleues. Wy hebben unse konnynglike secret henghen heten nedden an dessen breff, unde wy Albrecht biisschup tho Lubike

unse inghesegel mede laten henghen an dessen breff. Gheuen up unseme slote Gottorpe ame sondaghe judica.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXI. 8). [2928]

Apr. 1. Anders Jwdhe¹ Herredsfoged i Vras H., Cresthern Voghenß², Las Pygh, Cresthern Jensß⁴ i Snede og Jep Ebbysß. Mand. efter Vor Frue Dag i Faste fik velbyrdig Svend Hynrek Skram af Mattrop paa fornævnte Ting et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Las Pygh, Jep Ebbysß, Jep Nielsß i Tøringh, Per Kodh, Jes Michelsß, Seuren Skonighß, Mons Hansß og Jes Smydh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, den Tid Grips-trop Mark »vorth« rebet og skiftet, da udlagde alle Ejermænd Nyels Skram af Mattrop, hvis Sjæl Gud have, Jord paa Gristrop Mark til 2 fulde Redselsgaarde, som Jahan Clauß og Jes Jenß da i boede, og skulde de 2 Gaarde blive uforkrænket uden de 2 Agre, som Cresth[e]rn Voghen skulde have »nærre sole« i den Gaard, som Jes Jenß da i boede. Dermed lod alle Ejere sig nøje. Med vore Indsegl.

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet en Armbørst; 2-4. Bomærker; 5. Utydeligt. Matrups Godsarkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [2929
a) RA. Reg. 60 S. 257.

— Anders Jwdhe¹ Herredsfoged i Vras H., Hynrek Skram² V., Las Pygh³, Cresth[e]rn Jensß⁴ i Snede og Jep Ebbisß. Mand. efter Vor Frue Dag i Faste fik paa fornævnte Ting Cresthern Jensß af Florys et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Las Pygh, Jep Ebbysß, Jep Nielsß i Tøringh, Per Kodh, Jes Michelsß, Seuren Skonighß, Mons i Klobore og Jes Smydh i Mattrop; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at den Tid Gripstrop Mark »vorth« skiftet, vilde Cresth[e]rn Jensß ej lade sig nøje med Skifte, førend Nis Skram udlagde ham 2 Agre »neer sole« i hver Skifte af den Gaards Jord, som Jes Jensßns[!] da i boede, og et Læs Eng paa Lyllæ Grønbere, og dermed lod alle Ejere sig nøje. Item var Hynrek Skram paa fornævnte Ting og stadfæstede »alle skyffthe, som aa« Gristrop Mark »vorth« gjort paa den Tid. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [5] Segl: 1. I Sigilfeltet en Armbørst; 2. Bv 13; 3. Bomærke (s las dettlef(?)); 4. Bomærke. Senere til Matrups Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [2930

a) RA. Reg. 60 S. 257.

Apr. 3. Dom af Anders Nielß af Kaagedall m. fl. om Hiermedsleff-gaardt m. m.

[Orig. Niels Mortenssøn Vognsens Arkiv.] Udtog anført i 1491
Apr. 16 ell. Aug. 13. [2931

Apr. 8. Vi Jens¹ Biskop i Aars oplader Kapitlet i Ribe 3 Gaarde, 1 i Bredhballigh i Aars Biskopsdom og 2 i Daldaffuerth i Riber Biskopsdom, med alle de Breve, som vi har derpaa, og kendes vi os og vore Efterkommere Biskopper eller Arvinger ingen Ret at have deri, med »thølligh« Vilkaar, at Kapitlet cum vicariis chori skal herfor og mere, som vi dem givet har, synge hver Onsdag efter Aftensang Ave maris stella cum antiphona: Ora pro populo etc. et collecta de domina i vor Broders Hr. Jeep Iwerssøns Kapel i Riber Domkirke Gud og Jomfru Marie til Ære, os og alle vore Forældre, Slægt og Byrd til Hjælp. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 2. post dnicam. palmarum.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 374* (RA.). [2932

Efter Apr. 14. Hans Wylle¹ Byfoged i Nykøpingh, Mates Trowelsß Borgemester, Jens Krøl, Jes Brwn Raadmænd, Jes Olsß, Jes Bosß Borgere ibid. Næste »lawne tingh« efter Paaske var for os og menige Almue, som Tinget søgte, beskeden Md. Jep Jensß Borger i Nykøpingh med et Skødebrev lydende, at Niels Wærkmester købte den Gaard, som Jep Jensß i boer, liggende paa Hjørnet næst Slottet, og var fornævnte Gaard lovbuden 3 Ting næste Frænder til efter Landslov, og var det ret udspurgt af menige Tingmænd, om der var nogen Tid kæret paa fornævnte Gaard, Køb eller »skødhe thaa wor« i Nys Werkmesters Tid, hans Sjæl Gud naade, eller i Jep Jensß Tid. Da kunde ingen Mand finde, at der var Ilding gjort paa fornævnte i de tvende Tider. Da var Jep Jensß funden til Lovhævd selv 12. af at væрге med 2 Skødevidner, som Loven indeholder. Den Hævd har Jep Jensß gjort paa sin Brofjæl, hvilken Hævd var gangen med gæve Mænd og gilde, Knwtz Gildebrødre, som ham forefundet var af Foged og »borgemester« efter Loven, og de igen til Ting kom og mælte fornævnte Hævd »stadhffasth« at blive. Herpaa mælte fornævnte Foged, »borgemester« og Raad fornævnte Skødebrev ved Magt at blive med dette Hævddebrev. Sig. nostra.

Perg. med [7] Segl: 1-3. Bomærker; 4. Skjold, hvori en utydelig Figur, og Hjelm; 5, 7. Bomærker (5. i Skjold). (SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«.) LDipl. [2933

Apr. 17. *Reg. *6920.* Perg. med [4] Segl: 1. G. 620; 3. Liv 8 (Bild); 4. Lxv 12. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Dipl. Chr. I S. 248; Dueholms Dipl. S. 124.* [2934

Apr. 18. Ærkebisp Two i Lund annekterer et nyopført Kapel i Rynestath eller Luntertun til Barkakre Sogn, i hvilket det ligger, og som fra gammel Tid har hørt til Kantoriet i Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; ÆA. V. 159.] Afskr.: Lundebogen S. 151. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 129*; Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 191* = *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Y iii, Fol. 86 L. 15.* [2935

Apr. 22. (Reg. *6921.) Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Slesvig Bys Arkiv (Kiels UB., S. H. 605 Nr. 5). *Zeitschr. des Vereins f. hamburg. Gesch. XIII. 140.* [2936

Apr. 23. Jeg Pedher Erik¹ af Wynnesløff har over siddet med min Morbrodersøn Mawritz Nielß af Aagardh om Arv og Skifte, saa at jeg har annammet af ham for min Arv, som mig kunde tilfalde paa min Moders Vegne Fru Karin Pedersdatter, hvis Sjæl Gud have, i Aagardh eller Aagards Gods dette efterskrevne Gods: 3 Gaarde i Morom (Anders Hwidhhowædh, 3 Pd. Korn og 2 Pd. Smør; Las Kock, 2 Pd. Korn; Knwth Jenß, 2 Pd. Korn og 1 Pd. Smør), 4 Gaarde i Nyrop (Seuerin Jwæls, 2 Pd. Korn og 1 Pd. Smør; Symen Willo, 2 Pd. Korn; Anders Jwællß, 2 Pd. Korn og 1 Pd. Smør; Nis Androp, 2 Pd. Korn). Og lader jeg M. N. kvit for Opbørsel, Trætte og Arv, som os imellem har været. Findes nogle Breve udgivne mig til Gavn og M. N. til Skade, eller nogle Breve findes, som jeg har besejlet M. N. til Skade, mæler jeg dem aldeles døde. Medb. af velbyrdig Mænd og hæderlig Mand Hr. Axell Lawß, Hr. Anders Nielß³ RR., Hr. Jens Powæls Sognepræst i Kættvvp, Niels Erik⁵ af Bradhskow og Per Monk⁶ af Hawbro VV. Datum in Aagardh die Georgii.

Perg. med [6] Segl: 1. Cxxxiv 3 (Løvenbalk); 3. Lxxii 22 (Banner); 4. Utydeligt Skjold; 5. Exviii 3 (Rotfeld); 6. Lv 25. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2937

— Jeg Peder Erick¹ af Wynnesløff giver min Morbrodersøn Mawritz Nielß af Aagardh alt det Gods, som mig er tilfalden i Agaards Gods til Arv efter min Moder Fru Kærin Persdatter, om Gud forbyde, at jeg afgaar uden ægte Børn eller »afffødhæ«. Medb. af hæderlig Md. og velbyrdig Md. Hr. Jens Powelß Sognepræst i Kettrop og Niels Erick³ af Brawskogh. Datum Agard die Georgii.

Perg. med 3 Segl: 1. Cxxxiv 3 (Løvenbalk); 2. Utydeligt Skjold: 3. Exviii 3 (Rotfeld). Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [2938

Apr. 25. Jeg Anders Esbørns »callendes« Pæp¹ har solgt og skødet alt mit Gods og Rettighed, som jeg har i Ingilstrop,

hvilket Gods jeg arvet har efter min Moder, hvis Sjæl Gud naade, en hæderlige Kvinde og velbyrdig Fru Barbara, Hr. Stii Olßns Efterlever. Og kendes jeg mig op at have baaret derfor Penge og fuldt Værd. Thi tilbinder jeg mig Fru Barbara dette Gods[!], baade det Gods, som frit er og til Pant staar i Ingilstorp, det skal hun have med og ind at løse og at beholde til everdelige Eje. Afvindes dette forskrevne Gods Fru Barbara, tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at give inden 6 Uger derefter. Medb. af ærlige Dannemænd og velbyrdig Hr. Eric Oetzß², Hr. Ywer Axelß³, Hr. Eskill Gøye⁴ RR. og Per Nielsß⁵ af Alnorp a. w. Datum Krapporp die Marci.

Perg. med 5 Segl: 1. Dxxxviii 2; 2. Lxxiii 39 (Rosenkrantz); 3. Lxviii 21 (Thott); 4. Exix 13 (*æsttil monsen* (?)); 5. Lxviii 29 (Thott). Stig Olufsson Krogno's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 187 L. 13?*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

[2939]

a) RA. Reg. 60 S. 248.

Apr. 26. Jeg Biørn Persß Borger i Kiøpnehaffn har med min Husfrue Talæs Raad solgt perpetuis vicariis i Vor Frue Kirke sstds. en vor Gaard, som vi selv i boer, liggende paa et Hjørne norden næst den vicariorum Jord, som Anderss Morthensß paa boer, vesten næst Per Jensß Børns Jord i s. Nicolai S. i Kiøpnehaffn, hvilken Gaard er i sin Længde fra forskrevne vicariorum Jord og i Nør til Gaden 51 siælindzkæ Alen »minne« et Kvarter, item af Øster i Vester fra Per Jensß Børns Jord til det lille Fiskerestredæ 21 siælindzkæ Alen. Og kendes jeg mig med min Husfrue at have oppebaaret Betaling for Gaarden til vor Nøje. Afvindes Gaarden eller nogen Del deraf forskrevne vicariis, pligter vi os at vederlægge dem inden 6 Uger derefter. Mit Indsegl med flere gode Mænds Niels Andersß Raadmand, Law Persß, Hanss Fynbo, Jep Wack og Jenss Mickilsß Borgere her sstds. hængte for dette Brev. Givet Fred. efter Sønd. quasi-modogeniti.

[Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr., omtr. fra Begyndelsen af 16. Aarh., se 650. Københavns Kapitels Arkiv: 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. 1470 Maj 4). (Jfr. *Reg. *6809.*) [2940]

Maj 1. Elne Hansdatter^a, Hansß Porttemands Efterleverske. Med min Datters Cæcilæ og hendes Husbondes Marquord Tegenhueß Samtykke giver jeg og skøder til Guds Legems Alter (^b i s. Mikels Kirke i Slagelse, som kaldes Calente-Alter^b) en min Gaard i Wætterßløff i Ringste H. (4 Pd. Korn, 1 Pd. Rug og 3 Pd. Byg, og 4 Skill. Grot; Peder Jenßenn) med saadan Vilkaar,

at Forstander til forskrevne Alter skal holde eller holde lade 2 su[n]gne Messer for det samme Alter hver Uge til evig Tid, den ene om Lørdagen sunge^c af Jomfru Maria, og den anden om Tirsdagen af s. Anna, baade Messerne su[n]gne, første Klokke 7 slaar, med en antiphona sunge for hver Messe: Alma redemptoris, og en anden antiphona efter Messen: Ave regina cælorum, Gud til Lov og Jomfru Mariæ og s. Annæ, min Sjæl, mine »høsbondens«^d og »forelderni« Sjæle og alle kristne Sjæle til Lise. Naar nogen stor »høytide dage« kommer paa den Dag, at disse Messer skulde synges med Sognepræstens Skade, som han maatte deraf fange paa sit Offer, da maa disse^e Messer den Dag læses^f og ingenlunde forsømmes. Holdes denne Gudstjeneste ej, som forskrevet stander, skal der tilskikkes tvende Dannemænd paa min Side og tvende paa Alterens Side, at de 4 Dannemænd flyer det saa, at den Gudstjeneste holdes, og opretter det, som forsømt er. Medb. af hæderlige Mænd og velbaarne Marquord Tegenhueß min Svoger, Hr. Jep Mortenß Præst og ^gPrior paa^g Antuorskow, Christoffer Jenß min Broder i Sørop, Niels Portemandt i Slauelße, Henrick Meinstrup af Korssøer og Peder Lycke af Solbierig a. v. Datum Slaffloß in f. Philippi^f et Jacobi.

[A. ^hOrig. med 7 hængende Indsegl.^h Slagelse Herreds Præstekalentes Arkiv (Originalen ⁱ findes i det lidet Skrin udi Sacristietⁱ (c: i Slagelse St. Mikkels Kirke; formodentlig 1647).] Aa. Afskr. fra 1618: RA. Danske Kanc., Bilag til Indl. t. Registr. samt henlagte Sager 1618 uden Dag. — [Ab. Afskr.: Slagelse Herreds ældre Provstebog.] Aba. Afskr. efter Ab: SLA. Sjællands Bisparkiv, Slagelse Herreds Provstebog af 1730 S. 139. — Afskr. af Klevenfeldt, sagtens efter Ab: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Portmand. — Ac. Afskr. fra 18. Aarh. uden Kilde: Ny kgl. Saml. 8vo 586 S. 109. [2941

a) En Indholdsangivelse i det under Aa anførte Indkomne Brev af 1618 uden Dag har: Jennsdatter; Aba: Jens-Daatter; Ac: Jens Daatter. b—h) Mangler i Aa. c) Aba: siungende. d) Aba: »hosbonders«. e) Aba: derfor fornævnte. f) Mangler i Aba. g—g) Aba: Forstander til; Ac: for. h—h) Saaledes det under Aa anførte Indkomne Brev af 1618 uden Dag. i—i) Saaledes Aba S. 139.

Maj 3 ell. Sept. 14. »Item ett perckmendez breff medt sex endßegle anno mcdlxxi poo hele kors dag, at Jes Jebß y Fforderop tilstodt, att tet var hans broders Pall Ybßens rette godts, och kunde icky fordi komme ßandmendt till togs, forendt hand feck hans macktebreff etc.« [Perg. Senere (jfr. 2788!) til Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069.

[2942

Maj 10. Se 2908.

Maj 11. »Jep Mogensens Laughævd paa hans Gods i Bigum med Ridder og Ridemænds^a indvordet. Løverdagen efter jubilate anno 1471.«

[Orig. Senere til Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 3: Thott Fol. 750, den største Mappe. [2943

a) Herefter, men atter overstreget: Tog.

Maj 12. *Reg. * 6922.* Perg. med [20] Segl: 1. K. 78; 2. G. 29; 3. G. 176: 7. G. 530; 8. G. 820; 9. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 11. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 12. Li 8 (Has); 13. Cxlvii 4; 14. Li 65; 16. Lxxix 3; 20. Lxvi 2. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 249; Rydberg III. 305; Norges gl. Love 2. R. II. I. 203* (om Grunden til, at Brevet findes i dansk Arkiv, jfr. de 2 sidst anførte Steder, henholdsvis S. 306 og 202); Udtog: *Hvitfeld V. 215, Fol. 932 L. 17.* [2944

Maj 13. Vi Cristiern Konge har befalet Hr. Eric Ottssøn R. vor Hofmester vort og Kronens Fredkøb, som i Judlandh faldende vorder, op at bære og gøre os der Regnskab af. Og giver vi ham Fuldmagt at give fredløse Mænd deres Fred igen, og hvilke som han deres Fred igen giver, det stadfæster vi. Og forbyder vi alle at holde eller huse nogle fredløse Mænd; findes nogen herimod at gøre, befaler vi Hr. Erick Ottssøn at dele paa Landsting og Herredsting paa dem, som fornævnte fredløse Mænd huser eller »hemme«^a. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi 2. fer. post dnicam. cantate.

[A. ^bPerg. [med 1 Segl].^b Erik Ottssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 12).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 58. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 132. (Reg. * 6923.)* [2945

a) Ab: »heine«. b—b) Saaledes Aa.

Maj 14. *Reg. 4421* (med urigtig Dag ligesom i de nedenauførte Aftryk). [A. ^aOrig. med 1 Segl: K. 80.^a Erik Ottssøn Rosenkrantz's Arkiv?; ^asenere til Frants Bänner († 1575)'s Arkiv^a.] **Aa.** Afskr. fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: Rostgaard 4to 121, XLI (med Datum 1471 »thenn tiisdag nest epther sanctorum Nerei Achillei martirum dag« og med Angivelse: »och er samme hoffuittbreff mett riigens segell beseglet, som staar alleniste threii kroner[!] wdii«, »och findes samme breff och domm hos erliig och welbyrdiig mandt Frans Banner thiill Kockedall«). — Andre Afskrifter (fra c. 1600 ell. 1. Halvdel af 17. Aarh.) (delvis med samme Angivelse om Brevets Opbevaringssted, men ofte med urigtigt Aar ell. urigtig Dag): Gl. kgl. Saml. Fol. 1134 Nr. 5; sstds. Fol. 1139 Nr. 49; Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 392 b; sstds. 4to 1346 b Nr. 75 (Slutningen mangler); Thott 4to 1991 Bl. 400 b; Uldall 4to 257 Nr. 159; Additam. Fol. 152 Nr. 91; Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280) Bl. 85 b; Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow VI, Bl. 33 b. — Afskrifter

fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 846 m Nr. 16; LDipl. 1471 Nov. 12. — *Rosenvinge, Domme I. 10; Wieselgren, De la Gardiska Archivet II. 35.*

a—a) Saaledes Aa.

[2946

Maj 17. Jenns Due R. i Krogholm. Jeg giver min Søstersøns Datter Jomfru Margrette Axell Brades Datter en min Gaard i Hallandtt i Hox H. i Tierebye S. i Dagorp (Knudtt, 2 Pd. Smør) til evindelige Eje med noget andet Gods i Schaane i Ingellstedt H. i Kiircke Glimminge, som er Halvdelen i 5 Gaarde, som jeg arvede efter min Morbroder Hr. Jenns Griim, hvilke 5 Gaarde Hr. Jens Griim »lennthe« Holger Hendrickß i Glimminge for sin Tjeneste med lige Halvdelen i de 5 Gaarde. Jeg beder velbyrdige Mænds Indsegl hængende for dette Brev med mit Indsegl, som er: Niels Bradhe min Søstersøn i Vitzskøffle, Aatte Knop, Steen Perß i Ingellstedt, Anders Bing i Smedtstrup. Givet i Krogholm Fred. før Erics Dag.

[Orig. Erik Jenssøn Ugerups senere Hustru Margrethe Brahes Arkiv; *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 262.*] Afskr. fra c. 1550 paa Papir: RA. Privatark., Margrethe Axelsdatter Brahe.

[2947

Maj 19. *Reg. *6925.* Perg. [med 1 Segl]. Senere (jfr. 1471 før Sept. 29) til Københavns Kapitels Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Dipl. Chr. I S. 251; Kbhvns Dipl. II. 126.*

[2948

Maj 20. *Reg. *6926.* Perg. med [15] Segl: 1. G. 29; 2. G. 176; 3. G. 821; 5. Llxviii 26? (Sparre); 7. Li 65; 10. Skjold med Reventlow-Vaaben; 12. Llxviii 26 (s *iohannis thorbarni*; Sparre); 14. Lxxxiv 48. Kongens Arkiv (RA. Gulland, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 252; Udtog: Hvitfeld V. 220, Fol. 934 L. 23 f. n.*

[2949

Maj 21. *Reg. 4409.* Perg. [med 4 Segl]. Odense Bys Arkiv (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Tingsvidner og andre Dokumenter paa Perg.). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 65* (læs: Per Mortensß - for^{de} - borgemesteres - sammestet, Per Andhersß).

[2950

Maj 24—30. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Euert Truwetsß, Jepp Truwetsß og flere Fru Ælles Arvinger. Kære Venner, om de 800 Mk., som Hr. Jahan Oxe vor Mand og Raad købte Wexø af Fru Ælle for og vi siden Wexiø finge af ham, for hvilke 800 Mk. Fru Ælle »wor« og Kronens Gods i Falster i Værgе for havde, og vi fornævnte 800 Mk. beta[l]e^a skulde til Fru Ælle, som vort aabne Brev, Hr. Jahan Oxe derpaa har af os, indeholder, thi beder vi eder alle, at I har »methlidhing« med os, saa længe vi først af denne Rejse igen hid til Landet kommende vorder; da vil vi fornævnte 800 Mk. betale eder. Der gør I os

synderlig til Villie i, og forskylder vi det gerne. Datum in navi nostra prope civitatem Haffnensem nostro sub signeto in oct. ascens. dni.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. (RA. Topogr. Saml. Papir, Ølstykke H., Veksø S., Veksø.) (*Reg.* *6928.) [2951

a) Orig.: »bethege«.

Maj 27. Cristiern Konge. Mand. efter Vr bani Dag for os og »wor«^a Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Kiøpenhaffn i Graabrødreklosterstue, nærværende Ærkebiskop Two i Lwnd, Biskop Oluff^b i Roskyld, Biskop Moghens i Phywn^c, Hr. Prior Jep Morthenssøn i Antworthskogh, Hr. Claus Runnow vor Marsk^d, Hr. Corwitz Runnow vor Husfrues Hofmester, ^eHr. Lothwigh Nielsøn, Hr. Stygge Nielsøn^e, Hr. Nielsß Ericssøn^f, Hr. Johan Oxe, Hr. Nielsß Tømmessøn^g, Hr. Jørghen Daa RR., Henric Meghenstorp ^evor Landsdommer i Sieland^e, Holger Henricsøn, Eric Bille, Jep Jensøn af Raffnsborgh, Oluff Morthenssøn og mange^h flere gode Mænd, var velbyrdige Mændⁱ og ærlige Hr. Eric Ottssøn R.^h vor Hofmester og Laghe Brock om Trætte om en ^jMands Død^j, som Hr. Eric Ottssøn skyldede Laghe Brok for, at det skete med hans Villie i »hal-lingh« og Venskab, i hans Brød og af hans Brød. Der svarede Laghe Brok til, at det var mod hans »wit« og Villie, og at der var bødet en fuld Mandebod for forskrevne Sve[nds] Død, og de, som^h det gjorde, var hans Arbejdssvende og ej Hofsvende. Da gav de dem for os i Rette derom. Da funde vi saa for Rette, at Laghe skal det afværge selv 12. Riddere og Svende, at det var ej^k hans Villie og Vidskab, at forskrevne Svend »worth« slagen, og siden forskrevne Svende var paa kærede for^h forskrevne Manddød og Laghe holdt dem i sit Brød derover, da er han pligtig de Svende at føre i Rette, ^lat de og^l »bæthre« deres Brøde; kan Laghe det ikke gøre, bør Laghe at komme selv og pleje Ret for dem og »bæthre« deres Brøde. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis ^ede Sandby^e M. justiciario nostro.

[A. ^mPapir (Orig.) med Paaskrift: »Hr. Eric Ottssøn om Per Eggerts-søns døth.«^m Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 17).] Aa. Afskr. efter A for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Afskrifter efter A fra 18. Aarh.: Ab. Uldall 4 to 360 Bl. 122 a; Ac. Ny kgl. Saml. 4 to 2091, I. 129. — [B. ⁿPapir (Orig.) med Paaskrift: »Dombreff pa Per Egerdsens døth.«ⁿ Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 16).] — Ba. Afskr. efter B for Langebek, rettet af ham selv: LDipl. (Afskr.

herefter af Knudsen: LDipl.) — Afskrifter efter B fra 18. Aarh.: **Bb.** Uldall 4to 360 Bl. 120 a; **Bc.** Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 125. (*Reg.* * 6927.) [2952

a) Ba, Bb, Bc: vort. b) Ba, Bb, Bc tilføjer: Morthenlon. c) Ba, Bb, Bc: Otthens. d) Ba, Bb, Bc tilføjer: i Danmark. e—e) Mangler i Ba, Bb, Bc. f) Ba, Bb, Bc tilføjer her: Hr. Styge Nielson. g) Ba, Bc: Thomelon. h) Mangler i Ba, Bb, Bc. i) Ba, Bb, Bc: Mand. j—j) Ba, Bb, Bc: man døth. k) Ba, Bb, Bc tilføjer: med. l—l) Ab, Ac, Ba, Bb, Bc: og de at. m—m) Saaledes Aa. n—n) Saaledes Ba.

Juni 9. Ik Hynryk Reyneke¹ inwoner tho Husem vorkope myt vulbort myner husfrouwen unde alle der ghenen, der ik erer vulbort dartho byn, 5 mr. jarlyker rente dem besedenen manne Tyteken Vesselhouede vor 75 mr. lubesch guder munte, also tho Lubeke unde Hamborch ghenghe is, unde wol hebbe unfanghen, in mynem huse unde houe bynnen Husem beleggen in der Norderstraten twyschen Detleff Hansons huse uppe dat osten unde Hynryk Hermanß hus uppe dat westen; welkere 5 mr. rente ik unde edeger des huses unde hoftes alle jar in den achte daghen tho Michaelis daghe wil betalen. Dat id sake were, dat Tyteke de rente myd gheyslykem edder wertlykem rechte moste manen ut, dar [*he*] scaden darumme dede, den schal ik wedder uprychten. Doch hebbe ik beholden de macht wedder uthtokopende de rente vor sodanen houetstol, also vor-screuen is, unde den wedderkop tho vorne vorkundeghende eyn halff jar also tho paschen unde dar neghest in den achte daghen tho Mychaelis daghe den houetstol uthgheuen myt aller nastande rente up eynem brede. Myn ingheseghel myd der vromen heren heren Laurens Bolte unde heren Johan Mollers ingheseghel. Ghegheuen unde ghescreuen in dem daghe der drualdicheyt.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 8.) [2953

Juni 18. Jeg Marthen Krabbæ¹ Landsdommer i Nørjwdlandh har fangen vor naadige Herres Brev at høre en Sag til Rette med andre gode Mænd om Kaasberiigh Mølle, hvad heller hun støver paa Kirkens Grund eller ej, og skrev vor naadige Herre os til, at vi skulde stævne Biskop Jensß Official, som næst var besiddende hos Kaasberiigh Mølle, at være til Stede derhos paa Kirkens Vegne. Thi stævner jeg Hr. Per Jensß Official i Omær Syssel, at han møder Tirsd. efter Johannis Dag bapt. ved Kaasberigh Mølle med hvad Bevisning, som Kirken har paa fornævnte Grund, og undgælde, hvad Ret er. Datum fer. 3. post f. Botulphi meo sub sig.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: Lv 65. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. 1475 uden Dag. [2954

Juni 25. Vi Nies Prip i Torsleff, Anners Krvmpen i Wibdrop, Kristern Persß i Stovby, Eleff Persß [*ibi*]d. red Tirsd. efter Mid-sommerdag med velbaaren Md. Jyren Krvmpen efter vor naadige Herres Ridebrevs Lydelse til Aystrop og havde Herredsfogeden med os, og æskede vi, at de Ejere i Aiiistrop skulde udlægge Jyren hans Del i Aiiistrop Mark, i Skov og Eng, og æskede vi Fyldest af »thr boo« for Skadegæld, Tæring og Faldsmaal, hvilket vi ej kunde faa. Thi udlagde [*vi*] Jyren efter vor naadige Herres Brevs Lydelse hans Gaardsted og hans Toft »renth« ned igennem til Fjorden, og Engen nedenved saa bred, som Gaardstedet er ovenfor den, som de andre Gaarde er der i Byen. Item udlagde vi ham 2^{1/2} Fjerding Jord over al Marken, item et Stykke Skov og Eng for hans Del i Skov og Eng og for Skadegæld, Tæring og Faldsmaal, som er sønden ved Gasemedebek og saa til Hiorteбек og ned i Fjorden, item øster ved en Vej, som løber over Oster Wansted, og frem ad Enden ad »markscheldal« østen Vejen og sønden ved de Bække, alt det, derimellem er, »ad oc« beholde, saa længe han faar Fyldest. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. [med 4 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.).

[2955

Juni 26. Jeg Bwndi Bwndesß, som er Bvndi Pethersß Søn af Fanø, gør vitterligt mig skyldig at være Pether Bwndß min Broder 20 lyb. Mk. gode Penge, som inden Ribe er gænge, som jeg har fuldt opbaaren til min Nøje, for hvilke jeg pantsætter ham al min Rettighed, som er tredie Del i den Jord, som Lass Exß, Essgi Mykkilß og Cirstin Switers paa boer og skylder hvert Aar 22 Skill., som er 11 Skill. om Johannes Dag Mid-sommer, og 11 Skill. Andree Dag, som vor »statzrentereth« udviser; og skal Per Bwndß aarlig opbære denne Rente, saa længe jeg fornævnte 20 Mk. under mig har. Naar Løsning kundgøres paa »antigh wor sidh« ^{1/2} Aar tilforn, skal jeg give Per Bwndß fornævnte 20 Mk. igen uden al Hinder. Medb. af andre Dannemænd Johan Erlandß, Nis Korner Raadmænd i Ribe og Kalli Olaffß Bymænd sstds., som dette vitterligt er. Skrevet i Ribe Onsd. efter Johannes Dag Midsommer.

Perg. [med 4 Segl]. (AM. V. 1.)

[2956

Juli 1. Pedher Michilsß Underfoged i Malmøe, Pæder D. . . .^a, Maens Jensß, Peder Michelsß Raadmænd, Oleff Michelsß, Peder Nielsß og Erick Anderß Bymænd sstds. Mand. før Vor Frue Dag visitat. paa vort Byting fremgik beskeden Md. vor Medborger

Oleff Hwede og skødede i Skød beskeden Md. Henning Bertilsß sstds. Bymand en sin Jord her i Malmø østen for s. Peders Kirke liggende, som er en Del i den Gaard, som Maens Kødhangere fordum aatte, hvilken Hr. Jens Pederß Præst nu en Del tilhører, hvilken Jord holder i sin Længde østen til ud med Strædet af Nør fra Hr. Jenses Jord og sønder indtil Jep Jenßs Jord 13 Alen og 3 Kvarter; vesten til ud med Hr. Jenses Jord holder hun det samme Maal; i Bredden paa den søndre Side af Vester fra Hr. Jenses Jord og øster indtil Strædet 16 Alen og 1 Kvarter; norden til i Bredden holder hun 16 Alen; fornævnte Jord med Bygning Henning Bertilsß tilhøre skullende til evindeligt Eje. Item vederkendte Oluff Hwede sig, at han fuldt for fornævnte Jord og Bygning af Henning Bertilsß opbaaret havde. Med vore Indsegl med Oleff Hwedens Indsegl efter hans Bøn og Villie, som først hænger herfor. Datum *etc.*

Perg. [med 8 Segl]. (Christianstad Museum.) [2957

a) Navnet er nu ulæseligt. Lågerbring har i et Udtog i Lunds UB., Haandskr. H c 4 to 109 (hvori han urigtig anfører Aaret som 1470) læst: Peder Duck. Formodentlig er der da Tale om Peder Dung (jfr. W. Christensen, *Dansk Statsforvalt. i det 15. Årh. S. 67*).

Juli 6. Vidne af Riper Byting, at Las Daa Borger i Aars og hans Hustru skødede Ripe Kapitel Østergaardh og Pilægaardh i Stadels S.

Perg. med [9] Segl: 2-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet Bogstavet r(?); 7—9. Bomærker. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 399 (RA.)*. *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 59.* [2958

Juli 8. Tingsvidne af Skodbore H., at Jep Moghensen Krws gjorde Lovhævd paa den Jord, som ligger til Flynnergaardh i Krogs Mark.

[^aPerg. med 8 Segl. ^a — Vidisse 1490 Febr. 16.] *Harsyssels Dipl. S. 60.*

^a—^a) Saaledes Vidissen.

[2959

Juli 9. Anders Gaalen mageskifter Gods til Bosø Kloster.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 169. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 130.* — Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 11, Nr. 63. [2960

Juli 9 ell. 16. Nis Nielsß og Pedher Crestiernsß Borgemestre og ganske menige Raad i Ripe. Tirsd. før Margarete Dag for os siddende paa Raad lod Hr. Jeeb Windh Kantor, Hr. Hennick Saxen og Hr. Hans Andersß Kanniker i Ripe paa Kapitlets Vegne sstds. læses et Pergamentsbrev med vor naadige Herre Konges Indsegl hængt i blaat Silke, hvilket var ufordærvet og lød: 112. Med »wart statzens ensegel«. Givet osv.

Perg. med 1 Segl: Det hos *Trap⁴ VIII. 360* nederst afbildede Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). LDipl. [2961

Juli 10. Ærkebisp Tve i Lund under Nielss Nielssøn i Sybergh en øde Kirkefæste sstds.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Håglinge Kirkes Arkiv; *ÆA. IV. 314* (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 130.* [2962

Juli 11. *Reg. 4411**. [Orig. Tøndering Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: RA. Viborg Bisps Arkiv. — Afskr. fra 17. Aarh. (kun af Brevets Begyndelse (indtil *Hofman, Foundationer III. 475 L. 15*)): »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 410 a. Afskr. af Tønne Madssøn, utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«, men med Teksten fuldstændig (dog kun med Aar, uden Dag): Ny kgl. Saml. Fol. 598 q, Hæfte Bl. 11 b. — Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 113 a (her-efter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Skeel, Afskr. af Jon Mortensen) og LDipl. — Andre Afskrifter: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1677 Marts (sandsynligvis efter Peder Dyrskjøt); LDipl. (fra 18. Aarh.; med Dag: die beatæ Besylæ og Tilføjelse: »Dette har jeg skrevet saa accurat, som jeg kunde; men Copien for mig er ikke uden Vildelser; dog kand det vel endda tiene til nogen Oplysning i en og anden Ting«); RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 24 Bl. 94 b (af Oluf Bang; med Dag: die beatæ Besylæ); RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Skeel (med ukendt Haand og Dag: die beate Bitily). — *Hofman, Foundationer III. 474; Skeel, Optegn. om Fam. Skeel S. 356.* — Ufuldstændig Afskr.: NLA. Viborg Bispearkiv, Stiftsbog 1690, 2. Bd. S. 996 (med Udeladelse af Aftrykket hos *Hofman, S. 475 L. 10 f. n.-S. 476 L. 7 f. n.* og med enkelte senere Rettelser af Viborg-Bispen Andreas Wøldike). [2963

Juli 13. Knwth Jachems¹ a w. Landsdommer i Fywn, Jahan Biørns² R., Niels Lyckæ⁴, Claus Bryske³ VV., Bertel Thomes⁵, Per Morthens⁶, Per Smeth Bymænd i Odhensæ og Hans Thord⁷ i Broby. Lørd. efter Kanuti Dag regis paa Fynbo Landsting fik en skellig Md. Alexander Pæthers⁸ et Tingsvidne ved 8 Mænd: Jep Jens⁹ i Brægnemoss, Anders Oluff¹⁰ i Eyby, Jess Biælin ibid., Hans Odder i Bulbro, Tyghe Brwn i Perstrop, Lass Niels¹¹ i Lywngby, Jess Hellisøn i Rynningh og Anders Remmesnyder Bymand i Odhensæ; hvilke vidnede, at nu om et Aar »modh tha folde« Alexander Suntz H.s Sandemænd til Togs over Peter Metzmager Borger i Swiinburgh, og de svor ham da et fuldt Vold over. Item adspurgte Alexander fornævnte Landsdommer og de gode Riddermændsmænd og den menige Almue, om dem vitterligt er, at Peter Metzmagher har nogen Sinde været der inden 4 Stokke eller nogen paa hans Vegne og budet hans Faldsmaal frem. Da svarede Landsdommer og de gode Riddermændsmænd og den menige Almue, at de aldrig hørte, at Peter

Metzmaghers Faldsmaal var der frembudet. Kongens Brev var her inden 4 Stokke, lydende, at hans Naade bød den Sag op at staa, saa længe at hun havde været for Biskop og bedste Bygdemænd. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 6[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Lxlix 64 (Reventlow); 2. Civ 7 (Bjørn); 3. Dxxi 10; 4. Lv 40; 5. Bomærke; 6. I Sigilfeltet en Klokke(?). Senere til Jørgen Ruds Arkiv (RA. Kronol. Saml. Papir). [2964

Juli 22. *Reg. *6931.* [Orig. med Kong Ludvig XI.s Segl.] Optaget i 1472 Sept. 7. *Dipl. Chr. I S. 265.* [2965

Juli 25. Per Skeegh Herredsfoged i Ringstædhæ H., Cristopher Jenß paa Skyolænesß, Niels Sognepræst i Awersyæ, Erich Sognepræst i Haridzstæde, Hemmigh Jenß i Haffbyrdhæ, Knudh Boß⁴ i Ringstædhæ og Per Anderß i Orthwet. Torsd. før Olaui Dag paa Ringstædhæ H.s Ting spurgte Per Gammel a. w. i Holme sig for med menige Tingmænd, hvad dem vitterligt var om Herlugstrop, om det var først pantsat for Per Gamels Søsters Medgift, og om Jens Drøw, hvis Sjæl Gud have, gav Per Gammel en blakket Hest, og Per Gammel gav ham igen en ny blaa Kjortel underforet med Lammeskind, og om Per Gammel gjorde 2 Svende ud for ham paa andet Aar, en til Kalmaren og en til Stokholm, og om han fik der noget for eller ej, og om Per Gammel fik Jens Drøw 3 Køer og et Hors og fik der noget for eller ej, og om Jens Drøw bad Per Gammel slaa Jes Hinriks af Gødhersløff, han vilde holde ham skadesløs, og om han saa gjorde; og »beddes« Per Gammel et Stokkevidne paa. Da tilnævnte fornævnte Herredsfoged en »astadighæ« Dannemand Per Galindh af Mwlstrop, og han til sig tog 11 Dannemænd: Torsthen i Skwderløß, Per Boß sstds., Jep Boß ibid., Anders Boß i Farendæløsß, Llassæ Galindh ibid., Llassæ Wiliomstz i Thwynnestrop, Jep Jenß i Skwderløß, Knudh Boß i Teestrop, Moens Hwidh af Othestrop, Morthen af Trvelstrop og Per Powelß af Førsløff; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at Herlugstrop »w. th« for Per Gammels Søsters Fru Karinis Medgift; fremdeles vidnede d[e, at Jens] Drøw gav Per Gammel en blakket Hest, og Per Gammel gav ham i[gen en ny] blaa Kjortel underforet med Lammeskind. Fremdeles vidnede de, at Per Gammel [fik Jens] Drøw 3 Køer og et Hors og fik der end intet for. Fremdeles vidnede [de, at Per Gam]mel gjorde 2 Svende ud med al sin Tilhørelse paa andet Aar en til Kalmaren, og fik

ej end sin Betaling, som den ene Svend [vi]dnede. Fremdeles vidnede de, at Jes Drøw bad ham »ff«, han vilde holde ham skadesløs, hvad han skulde der ud ej gjorde, men Per Gammel maatte selv betale »eth« lødig Mk. Skade eller Slag. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Bomærke; 2. Skjold, hvori 3 nedadvendte Sparrer; 3-4. Bomærker; 5. I Sigilfeltet Bogstavet p; det i Teksten i [] satte er i det væsentlige suppleret fra en Afskr. i LDipl. Peder Gammels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. LDipl. [2966

Aug. 5. Jeg Mættæ Ottedother af Nestwedh sælger og skøder [med min] Husbondes Jespær Bryskes Samtykke til velbaaren Md. og hæderlig Henrich Meyenstorp Landsdommer i Siæl[and] en min Gaard i Quæræth i Ringstæd H. i Thersløff S. (....., som kaldes Bagge, $\frac{1}{2}$ Td. Smør med andre Beder), for h[vilken] jeg kendes mig op at have baaret Fyldest efter min Nøje [og med] min Husbondes Villie, som er 80 lødige Mk. rede Penge Sølv, som i Siælandh er gænge, som en Købmand kan gøre en anden fuldt med. Afvindes Gaarden H. M., tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard af Rente og »beleylegh« at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter. Medb. af min Husbonde Jespær Bryske² og hæderlige Herrer og gode Mænd Hr. Jeip Morthens³ Prior i Antwordskow, Abbed Pæthær i Soræ Kloster, Abbed Børiæ i Ringstæde Kloster⁵, Ængelbrechth Albrecht⁶ af Torbørnfellæ R. og Nis Portman⁷ af Slawelß a. w. Datum in Nestwedh fer. 2. post f. Olau.

Perg. med [7] Segl: 2. Dxxi 9; 3. G. 710 (*sigillum iohannis brun pceptor wib*); 5. G. 474; 6. Fxvi 3 (Bydelsbak); 7. Dxlvi 3. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [2967

Aug. 7. *Reg. *6932.* Perg. med [17!] Segl: 2-17. Svenske (5. Lxviii 18 (Thott); 6. Gxvi 21 (Gyldenstjerne)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 253; Rydberg III. 307; Norges gl. Love 2. R. II. I. 208; Udtog: Hvitfeld V. 216, Fol. 932 L. 11 f. n.* [2968

— Vi Jacob Ærkebiskop i Vpsale, Hans i Strengeneess og Lydkæ i Westeroorss Biskopper, Sten Stwre S[w]erriges Riges Forstander, Erick Karlß, Erick Axelß, Erick Erickß, Gotzstaffß [!], Fadher Vldß, Elskild Ysaacß, Niels Stwre, Erick van Lipen Ærke-degn i Strengeneess, Greerss Matß, Hr. Erengissel Gedde, Niels Fadherß RR., Arffuit Trolle og Jes Olß VV., Swerriges Raad nu i Stokholm forsamlede, har forrammet et Mode og Rettergang

med Kong Cristiern, hans Raad og Medhjælpere og Undersaatter paa Egidii Dag, saa at vi da gør Kong Cristiern Ære og Ret om Sweriges Rige og hænder af ham deslige igen for hans og Sweriges Raad, lige mange paa baade Sider om, hvad Skyldning Riget har til ham. Har Kong Cristiern særdeles Skyldning til nogle synderlige Personer af Sweriges Indbyggere, da har han Magt »i thette første« at tale til en Person af Sweriges Indbyggere, hvilken ham tykkes, i en Artikel; og naar han har gjort ham Ære og Ret derfor, da svare Kong Cristiern ham til Ære og Ret igen i en anden Artikel, om han har ham noget til at sige, og saa »affrettes« mellem dem paa baade Sider, imedens hver har den anden noget til at sige. Kan og findes, at den, som Kong Cristiern har Skyldning til, har ingen Tiltale til ham, da maa af Sweriges Indbyggere hvilken, som Tiltale har til »kongen«, byde sig først til Rette med ham; og har Kong Cristiern ingen Tiltale til ham, da maa have[!] Magt til at tale til Kong Cristiern, og han »gør« ham Ære og Ret. I saadanne Maade skal det skiftes og »aff rettes« paa alle Sider saa længe, at alle Ærender er aflagte eller afsagte med Minde eller Ret. Vi vil annamme Ære og Ret af Hr. Magens Green, Hr. Twre Thwreß, Hr. Ywer Green, Hr. Trotte Karlß, Hr. Staffen Bentß og Errick Karlß og andre flere Kong Cristierns Medhjælpere af Swerige og gøre dem deslige igen, hvad ej med Minde af kan lægges inden fornævnte Tid; deslige skal de gode Mænd gøre, som Hr.[!] Age, Hr. Ywer, Hr. Laurentz Axelß og alle de, som dem bør for at svare, og alle andre, som i Riget er af Danmark, som Kong Cristiern noget Skyldning til har, og Kong Cristiern gøre dem deslige igen. Er og nogle i Danmark, som Tiltale har til Swerriges Raad eller Indbyggere og ej komme kan til fornævnte Møde, da skal de blive deres Ret uforsømmet til paa en anden belejlig Tid og Sted, som vi kan ens vorde med Kong Cristiern og hans Raad af Danmark og Norge saadan og »ander« Tiltale af at lægge med Minde eller Ret. Og skal alle Sager med Minde eller Ret aflægges paa Egidii Dag eller inden Vor Frue Dag derefter »ath seneste«, om det ikke sker derforinden. Skal og inden fornævnte Tid overvejes »fulwrdes[?] oc frawærelse oc skathe«[!], som været har mellem Rigerne, og Forvaring gøres om al den Uvillie og Skade, som været har mellem Kong Cristiern og hans Undersaatter paa den ene Side og alle Sweriges Indbyggere og Medhjælpere paa den anden Side, saa at det skal aldrig hævnes eller »wrekes«, og at den hellige Kirke, Swerriges Rige, Raad

og Indbyggere, Ridderskab, Købstædmænd og Almue skal nyde deres beskrevne Lov, Privilegier, Friheder og gode gamle »sedwanne«; og naar det er alt sammen saa stadfæstet med »breff, løffte och eede«, som det sig bør, skal Kong Cristiern straks uhindret komme ind i Sweriges Rige for fuldmægtig Herre og Konge, om Riget vorder med Rette tildømt. Alle disse Artikler »etc.«

[Orig. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 19.*] Afskr. fra c. 1500: Gl. kgl. Saml. 4to 3124 Bl. 247 b. (Brevet, der her er udateret, er øjensynlig Genbrev til 2970.) [2969]

Aug. 7. *Reg. 4414.* [Orig. Sveriges Riges Arkiv.] *Hadorph, Bilag S. 263 = Rydberg III. 311.* — Afskr. fra c. 1500 (med forkortet Slutning og Dateringen paa Latin): Gl. kgl. Saml. 4to 3124 Bl. 246 b. [2970]

Aug. 9? Jeg Hans Walkendorpp¹ R. er skyldig en velbaaren Md. Jesper Kraffze V. 60 lub. Mk. Penge, som i Fywn gænge er, og som en Købmand kan den anden fuldt med gøre, for hvilke jeg til et brugeligt Pant pantsætter ham en min Gaard, som kaldes Awelbygardh, i Wedelby S. i Wentze H. (4 Ørtig Korn, 1 Skp. Smør og 12 Skill. Penge) med fuld Magt vornede i og af at sætte og Landgilde op at bære saa vel Løsningsaar som t[il]forn. Og hvilket Aar Gaarden skal igenløses, skal det kundgøres paa Wentz H.s Ting 2 Ting før Midsommer og et efter, og Løsningstid skal være Mortens Dag derefter. Afvindes Gaarden Jesper, tilbinder jeg mig at vederlægge ham saa godt Gods af Rente og Belejlighed inden 6 Uger derefter. Medb. af gode Mænd Tyghe Andhers² Borgemester i Othens, Hans Niels³, Niels Jens³ [Raa]dmænds³ og Per Mortens⁶ Borger sstds. Datum Ottonie in vig. b.en. . . mart.

Perg. med 6 Segl: 1. Dxliv 4; 2. Clviii 33; 3. Bomærke; 4. Bomærke (s hans matffon); 5. Bomærke (s hans ienfén); 6. Bomærke. Jesper Krafes Arkiv (RA.). LDipl. [2971]

Aug. 15. Kirkeværger til Odenstrø Kirke og Sognets Almue lejer til Lawe Skælmssøn og Knudh Skælmssøn 3 Fjerdinger Jord i Arløff i Bwrløffwe S., Bare H.

Perg. [med 3 Segl]. Lave og Knud Skelmssøn Geres Arkiv (Arkivet paa Gaunø). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 131.* [2972]

Aug. 26. Mikil Jensøn Byfoged i Randers paa Hr. Erik Otsens Vegne, Nis Palnsøn Borgemester, Wlff Persøn, Jep Andersson, Anders Hermendsøn Raadmænd, Jes Truedssøn af Tamestrup, Jes Scriffuer og Nis Fos Bymænd i Randers. Fer.

2. post f. Bartolomei paa vort Byting fik en beskeden Md. Owe Raffn et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Hyend af Borup V., Jes Swane, Storm af Meelby, Nis Raffn, Mikil Dolmer, Per Andersson Sudher, Knud Andersson Bødiker og Nis Gotsson; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at forskrevne Jes Trudsøn af Tamestrup, efter som han var myndig gjort for gode Mænds Overværelse af Marine Willoms af Tyttersken, skødede Owe Raffn fra Marine Willoms al den Ret, som hun havde i »the hus« og Jord i det Stræde, man kalder Tyttersken, i s. Clements Sogn i Randers, lige bred og lang ved Clement Truedsens Jord næst op til Jes Styxens Hus, hvilken Jord holder i sin Bredde øster og vester 11 Alen 1 Kvarter, i sin Længde fra Gaden sønder ad 18¹/₂ Alen; og derfor kendtes Jes Truetsen, at Marine Willoms havde opbaaret »pengis« og fuldt Værd efter sin Nøje, og tilbandt Marina Willoms at hjemle Owe Raffn »the forscreffne hus« og Jord uden for Huspenge og Jordskyld, som er 9 Grote om Aaret i 2 »terment« til Præstebord »at« s. Clementz Kirke i Randers. Sig. nostra. Datum ut supra.

[^aPerg.; Paaskrift: »Breff apaa kyærlynghuset«. Senere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. 1471 Okt. 26. Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b. [2973 a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 29. »Jep Mogensens Laughævd paa hans Gods i Bigum. Die decollat. Joh. bapt. anno 1471.«

[Orig. Senere til Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 3: Thott Fol. 750, den største Mappe. [2974

C. Sept. 8. *Kbhvns Dipl. II. 127; Reg. *6933.* Af Aaret kan læses: medlxxx. . . ; se Udaterede Breve (148.-85).

Sept. 13. Cristiern Mandrop¹ Borgemester i Aars, Claus Perss, Jes Matisß og Jep Sture Raadmænd, Jes Nielsß, Owe Sudher og Per Kaa »burgher« ibid. Hellig Kors Aften exaltac. var vi paa Sted, som »burgmesther« og Raad og menige Almue tilbedet var om Skifte over at være mellem Botildh Trwgelss, Trwels Nielsß Efterlever, og hendes Søn Seuerin Trwelsß. Da sagde de for os, at de havde selv skiftet dem imellem, som var Hus og Jord og Boskab, hvad som det helst var, og gav hver anden kvit for godt Skifte og al »akal«, som efter kunde komme. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Aarhus (Tillæg)). — Hertil 605. [2975]

a) RA. Reg. 60 S. 267.

Sept. 14. Maghens Hack paa Hickebergh lejer for sin Livstid en Gaard i Grentinge i Genarpp Sogn af Kapitlet i Lund.

Perg. med 1 Segl: Lxxix 5. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 132.* [2976]

Sept. 22. Reg. *6937. Perg. [med 4 Segl]. Henrik Dringenbergs Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 203.* [2977]

— Jeg Niels Griis af Nordorp a. w. sælger og skøder til velbaaren Md. Hen[ich Meyenstorp] Landsdommer i Siællandh en min Gaard i Asløff i Sønderop S. i Slauelssæ H., som nu øde [er, som] tilforn i boede Laghæ Jensß, kaldes Lalæ, som skylder 2 Pd. Korn, 1 Skill. Grot Penge, Lam Høns, for et Genkøb for 80 lødige Mk. [gode] Penge og en Købmand en anden fuldt med [gøre kan i] Siælland, i rede Penge, Guld, Sølv og ej andre, hvert Lod for 15 Skill. regnendes og rynsk Gylden for med, at naar jeg vil Gaarden igenkøbe, som for[skrevet] staar[!]. Afvindes Gaarden H. M., tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard af Rente og »beleglegh« at vederlægge inden ¹/₂ Aar derefter. Medb. af velbaarne Mænd og hæderlige Herrer Broder Jeip M[orthe]nß Prior i Antwordskow, Abbed Børgæ af Ringstæde Kloster, Erich Jensß af Winningæ a. w., Hr. Pæther⁵ Sognepræst i Korshør, Hr. Michel Sognepræst i Boslundh og [Pæ]ther Powelß Borger i Korshør. Datum in Slauelssæ dnica. ante Michaelis.

Perg. med [7] Segl: 2. G. 710 (*sigillum iohannis brun pceptor wib*); 5. I Sigilfeltet Bogstaverne p og l korslagte (*s petri laurenti pfbiter*). Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [2978]

Før Sept. 29. Hæbele Lud., Pæther Erickssøns Enke, sælger s. Katherine Alter [i Københavns Frue Kirke] en Jord [i Klosterstræde].

[^aMedtaget Perg. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 103.* — Hertil 2948. [2979]

a—a) Saaledes LDipl.

Sept. 29. Maghens, Præst i Køpmanhaffn, gør vitterligt, at han ingen Ret har i den Jord i Klosterstrædhet, hvorom der er gjort et Køb mellem Fru Hebele og Hr. Symen paa s. Kathrine Alters Vegne [i Københavns Frue Kirke].

[^aMedtaget Perg. [med 1 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 104.* [2980]

a—a) Saaledes LDipl.

Sept. 29. Kerstinæ Knutzdatther af Bussyø. Jeg har skødet og solgt til velbyrdig Svend Oliff Stigssøn af Bullarp mit fædrene Gods, som Torkil Bradhæ i Pant havde af min Fader, Gud begge deres Sjel have, hvilke Gaarde ligger i Rønæbjergs H. i Tofftæ S. 4 Gaarde i Helligerop (Axel, 4 Ørtuger Korn; en Mand, 4 Ørtuger Korn; en Mand, 3 Ørtuger Korn; Per, 30 Skpr. Korn). Disse 4 Gaarde med alt dette Gods, som min Fader aatte i Skaanæ og i Hallen, ihvor det spørges kan, som Torkil Bradhæ i Pant og i »wærdhæ« havde, kendes jeg mig at have skødet og solgt til Oliff Stigssen. Afgaar dette Gods Oliff Stigssøn, tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at give inden 6 Uger næst efter kommende. Og takker jeg ham for god Betaling. Medb. af flere gode og velbyrdige Mænd Hr. Esskil Gøyæ paa Glassacs, Hr. Axel Bradhæ³ paa Tosterop RR., Steen Perssen⁴ af Ingilstade og Andhers Galen af Herwitzstadhe a. w. Datum Bwssjø die Michaelis.

Perg. med [5] Segl: 3. Lii 3 (*s axel pærfø*); 4. Exix 8 (Gøye). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 181*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

[2981]

a) RA. Reg. 60 S. 41.

Okt. 8. *Reg. *6945.* Perg. [med 6 Segl]. N.-Holmgaard Godsarkiv; ^a1759 ejet af »Hr. Linde til Engelsholm«^a (Ny kgl. Saml. Fol. 417 p). — Afskr. af Langebek 1759: LDipl. Herefter: *Nielsen, Sysselinddelingen S. 96.*

a—a) Saaledes LDipl.

[2982]

Okt. 10. Tingsvidne af Hing H., at Jahan Knutzdotter med sin Husbonde Las Daas Villie skødede Ribe Kapitel Østergard og Pilegard i Staiell S.

Perg. med [9] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. Clvii 1 (*s ieppe grøn*); 3. Bomærke; 9. Utydeligt. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 399* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 61.*

[2983]

Okt. 19. Tingsvidne af Nørling H., at Wyborgh Kapitel gjorde Lovhævd paa sit (nærmere angivne) Gods og Fiskeri.

Perg. [med 7 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 53.*

[2984]

Okt. 21. In etliken vorgangen tiiden ßint twisteringe unde schelinge geweßen twisschen deme ersamen rade to Sleßwiigk¹ unde deme ersamen heren Pawel van deme Santbeke² van wegen eynes hußes unde hoftes, dat zeligen Bartoldo vame Santbeke, des heren Pawels vadere, plach to behorende unde here Pawel van ome geeruet heft unde nu bewonet. Welke schelinge to eyneme fruntliken ende is vorsleten in dossier wiisse.

De råd to Sleßwiigk gunnet heren Pawel van wegen sunderger leue ßyn leuent uth dat huß unde hofte to besittende vrig sunder jenighe beswaringe, unde here Pawel bekennet, dat dat huß unde hofte bliuen schal na syneme dode, so id vor ome was, in liiker beswaringe alße andere borgerhuße, dar borgerrecht uthgeit. De rad unde here Pawel hebben erer ingesegele heten hengen vor dossen breff. Gegeuen ame mandaghe na Luce.

Perg. med 2 Segl: 1. Slesvig Bys Sekret; 2. Skjold, hvori en utydelig Figur. Slesvig Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 37).

[2985]

Okt. 21. »Angående donation uppå mensalhemmanen i Slättared och Tiornarup sockn och Maglehult uthi Mattered sockn är attestatum underskrifvet af landsdome Pär Hendrikson a waaben, presten Pär Rafvn i Melby och Laufvrents Pærson präst uthi Emmeslöfw effter 5 sockners uthsago Mielby, Tiörnarp, Heglinge, Brönnestad och Mattered uppå prästens h. Ola Mogensens anmodan, daterat Mielby XI tusende jungfruers dag år 1471.«

[Orig. Norra Mellby Kirkes Arkiv?] Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII. 2. 54 S. 24. [2986]

Okt. 23. Jenns Morthenßen af Hollomgaard V. Jeg har opladt velbyrdige Md. Erich Christenßen i Wrup 2 Gaarde i Harningh S. i Leerwed, som jeg i Pant har af Hr. Peder Skram, og tilbyder jeg mig at fri Erich Christenßen de Gaarde, saa længe de afløses ham for Penge og Mønt, som det Brev udviser, som derpaa givet er. Medb. af flere gode Mænd Mygh Spend V., Jens Asßerßen i Ellingh, Anders Sture i Porup og Peder Hommelmester i Satrop. Givet paa Søffrens Dag i Thanderup.

[«Perg. med Segl: »Det første waben derwnder war 3 søblade; det andet war Spend waben; di andre war henroffuet.«^a Erik Christiernssøn Skrams Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 66 b. — Hertil 1837. [2987]

a—a) Saaledes Afskriften Bl. 66 a og b.

Okt. 26. *Reg. 4420.* [Orig. Viborg St. Hans Kl. Arkiv; *ÆA. II. 385.*] Afskrifter fra Slutningen af 16. Aarh., c. 1600 ell. 1. Halvdel af 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1136 Nr. 46; sstds. Fol. 1137 Nr. 45; sstds. Fol. 1138 Nr. 46; sstds. Fol. 1140 S. 396; Ny kgl. Saml. Fol. 833 Nr. 47; sstds. Fol. 836 b Bl. 34 b; sstds. Fol. 839 Bl. 54 a; sstds. Fol. 842 Nr. 47; sstds. Fol. 845 Nr. 46; sstds. Fol. 846 Nr. 47; sstds. Fol. 847 Nr. 46; Uldall 4to 257 Nr. 270; Additam. Fol. 151 Nr. 46; RA. MS. Domssamling A Nr. 46; sstds. Domssamling B Nr. 46; sstds. Domssamling D Nr. 40. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1135; Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk. — *Rosenvinge, Domme I. 11.*

[2988]

Okt. 28. »Samme Aar^a Simonis et Judæ Dag er kongl. Mayts. Befaling udgangen til goede Mænd at skulle forlige Arvingerne om samme Gods^b.

Udtog: SLA. Sjællands Bisparkiv, Slagelse Herreds Provstebog af 1730 S. 147; Ny kgl. Saml. 8vo 586 S. 75. Er kun et saa vel m. H. t. Aaret som Indholdsangivelsen unøjagtig affattet Udtog af Brevet 1472 Okt. 28 nedfr.

a) c: 1471. b) c: det i 2941 omtalte.

Okt. 31. Jeg Hans Buggæ¹ Borger i Køghæ kendes mig skyldig at være Hr. Hans Ouelsß Præst i Køgæ paa hans Broders Datters Vegne Mættæ Pædersdother 20 løde Mk., som i Syælland er gænge; for den Sum Penge jeg ham pantsætter al min Gaard, som jeg i boer, i Væstræ strædæ liggende sønden Gaden, og maa jeg selv den Gaard besidde og fri holde for al Skat og anden Tynge, og intet deraf at mindske i Hovedsummen, og dertil give hvert Aar 2 løde Mk. til Landgilde, en »at« Paasken og en »at« Marthens Dag; og skal jeg ej den Gaard ydermere fo[r]pante, før han er indløst. Kan jeg afstedkomme 10 løde Mk. at betale af denne Sum Penge, skal han dem annamme, og 1 løde Mk. at mindske i Landgildet. Og Landgildet følge Hovedsummen, og alle Aar Løsningsdagen »at« Marthens Dag. Medb. af flere gode Mænd Niels Skrædere og Clemet Pædersß³ »burgere« i Køghæ. Datum vig. omnium sanctorum.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke med en Cirkel paa hver Side; 2-3. Bomærker. (AM. XXVI. 13.) [2989

Nov. 12. *Rosenvinge, Domme I. 10; Reg. 4421.* Er 2946.

Nov. 18. Hans Wille¹ Byfoged i Nykøbing, Mattes Trouelß, Jepp Nielsß »borgemestere«, Jens Brun Raadmand, Jordan Holste Herredsfoged i Nør H. og Jes Bosß Borger i Nykøbing. Mand. efter Mortens Dag paa vort Byting for os og mange Dannemænd var beskeden Md. Jepp Jensß vor Medborger og lod læse 3 aabne beseglede Breve: et lydende, at den Gaard, som Claus Skrøder i boer, var lovbuden 3 Ting af Claus Skrøder og af Jepp Jensß; item et Skiftebrev lydende, at 4 Dannemænd, som var Jes Bosß, Hans^a Lauresß Skomager, Oleff Brand og den anden Hans Lauresß, som boer hos Jordan, var tilskikkede af Tinget at skifte den Gaard mellem Claus Skrøder og Jepp Jensß; item et Skødebrev [c: 2886] lydende, at Jes Bosß havde skødet Jepp Jenß en Fjerdepart i den Gaard fornævnte, som Mette Clausesdotter tilhørte, og saa lydende, at Jepp Jensß var tilfunden i den samme Gaard en Fjerdepart for 15 Mk., som Oleff Steen rømte bort med; hvilke Breve vi mæler ved Magt at blive. Item var det talet til Tinge, at vilde nogen, Ven eller Frænde

løse den halve Gaard igen fra Jepp Jenss, da skulde de det gøre inden 6 Uger derefter. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1-2, 4. Bomærker. (SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«.) LDipl. [2990

a) Et herefter følgende: Bro (»b^o«) skal vistnok gaa ud.

Nov. 18. Hans Wylle¹ Byfoged i Nykøpingh, Jep Niels², Mates Trowels »borgemester«, Jes Brwn Raadmand, Jordh[e]n Holdzste Foged i Norre H., Jes Bos³ og Oleff Gwlsmyth Borgere ibid. Mand. efter Mortens Dag var for os og menige Almue, som Tinget søgte, beskeden Md. Jep Jenssøn Borger i Nikøpingh. Der lod han læse 3 Breve for os: et Brev, som Klaus Skreders Gaard var lovbuden med af Klawes Skrædere og Jep Jenss 3 Ting, og et Skiftebrev paa Klawes Skræders Gaard, og et Skødebrev [3: 2886]; disse Breve mæler vi ved Magt at blive, og forbyder vi nogen Mand Jep Jenssøn Hinder at gøre paa al den Del, som Jep Jenss har i Klaus Skræderes Gaard efter hans »breffs« Lydelse. Med vore Indsegl. Scriptum Nykopingh Byting »etc.«

Perg. med [7] Segl: 1-2. Bomærker. (SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«.) LDipl. [2991

Nov. 23. Tammes Jen³ Foged paa Hwetbo H.s Ting, Jes Mørch, Las Niels i Østrwp, Pedher Jen³ ibid., Las Mat³ i Fardrwp og Mikel Trowlsn. Paa Clementis Dag paa Huetbo H.s Ting fik beskeden Md. Trwlss, Provstens Svend af Børlom, et Tingsvidne med 8 gamle Dannemænd: Sewerin Lauren³ i Westrup, Pedher Jen³ i Østrwp, Las Niels sstds., Nis Per³ i Søndhersaltwm, Nis Lawren³ i Eyersthet, Jes Tam³ sstds., Bertil Seuerin³ i Piropp og Jes Pedher³; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at fra Rawnhøl, som Aassenbech løber i Rywdhe aa, og Rywdhe aa op til Hammelmooss Mølle er Børlomclothers rette »fridh« Fiskevand, og maa ingen fiske i det Vand uden med Provstens Minde af Børlom, og at Mark og Kær paa begge Sider ved fornævnte Aa saa langt, som forskrevet staar, er Børlom clothers rette »friidh« Endel, og maa der ingen bruge eller bjærge noget udaf, uden de har det i Minde. Datum etc.

Perg. [med 6 Segl]. Børglum Kl. Arkiv; *ÆA. III. 83, Y. 33* (her med manglende Aar); senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1883 købt af Gehejmearkivet (RA. Hammelmose Godsarkiv). [2992

— Testamente af Tanke Witte Raadmand i Borch paa Vemerem.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 34). Udto: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch.*

III. II. 54. — Den *sstds. S. 55 L. 18 f. n.* omtalte Seddel (paa Perg.) findes ligeledes i Statsarkivet i Kiel (Urk. Stadt Burg Nr. 98); det er dog højst tvivlsomt, om den virkelig staar i Forbindelse med Testamentet og betegner Testators udestaaende Fordringer. [2993

Nov. 23. »Ett pergmentzbreff wdgiffuitt aff Wiborg landsting wnder Guds aar mcdlxxi die Clementis, lydende, att Las Dan hagde tiidt steffntt Jep Baggi oc alle thii, som sagde seg att weræ i laghefftt mett hannom, tyll ther ey møttæ, oc tha hagde Las Dan ii lagheffdz breffuæ mett seg, thett førstæ wdgiffuit aff for^{næ} Wiborg landtztzting oc thet andet aff Hundtburg herrittz ting, thet førstæ lydende, att Las Dan gjorde sin log oc indworde mett laghefftt paa Snestrup march hedhe cliitt oc alle Snestrup march alle iiiii wegnæ tiill marckemodhæ, øde oc byggett, woett oc thiurtt etc., mett mere godtz, som handt tha mett laghett indworde etc.; item thett andet wdgiffuitt aff Hundtburg herritt, lydende, att for^{næ} Las Dan wor i Wordrup paa sin husfrues rettæ arff paa fem gaardz eyæ oc gjorde ther logliig laghett mett ridermettz mendt oc indworde sammæ fem gaardz ey fore en frii endell mett all theres rettæ tilligelse, som hans hustru er tilkomen i rett arff etc., oc gjorde logliig laghefftt, som Nis Kal oc Jes Kal i weræ hagde oc Mogens Mogensß oc fruæ Annæ Kalsdotter oc for^{næ} Las Dan, som thesßæ for^{næ} haffuæ allæ strent[?] oc brugit i for^{næ} Hundtburg marck, som hans loghøringæ kundtgiorde paa for^{næ} ting, oc spurde, om hans laghefftt bør att bliffuæ wedt synn magtt oc hannom thet gods att nyde eller ey; tha sagde wii saa fore rettæ epher hans briffs lydelßæ tha bør for^{næ} Las Dan oc hans arffuingæ att nyde oc behollæ alltt thette for^{næ} gods oc jordt, som hans lagheffdzbriffuæ indeholder etc.«

[Perg. Las Dans Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse 1539 Jan. 2 (altera die circumcis. Christi) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Niels Langæ til Fadersbøll. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 162 a. [2994

— Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder nu 3. Sinde Hr. Fréthri[c]h Worthenbergs og Fru Ælne Worthenbergs Arvinger under deres Faldsmaal, at de inden 5 Dage, efter dette vort Brev er læst, antvorder Hennicke Grvbendales Arvinger den Opbørsel, som Hr. [An]ders Jeipsß L[u]nge R. opbar paa Hr. Følmer Jeipsß »børne« Vegne, [a]den Tid han var^a] deres Værge, og denne Brevviser Oluff Pethersß af gøre, efterdi som Hr. Frétrig Worthenberg var derom af Hennicke Grvbendale med vor Forfaders Kong Brev paa 15^b og 10 Dage og derefter 4 Stævningebreve 6 Uger^c. Datum in Brengstorp die [Clem]entis nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis [de Sa]ndby M. justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Se[landiam inhabi]tantibus, Spor af 1 brevlukkende Segl og Rester af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Lxxxiv 48 (*s* **henrif meinstrup**). Oluf Pederssøn Godovs Arkiv (RA.). [2995

a—*a*) Suppleret fra 1472 Marts 11. *b*) *o*: 1432 Nov. 5, 1. Række Nr. 6591. *c*) Det ene: 1433 Febr. 16, *anf. St. Nr. 6601*.

Nov. 26. Borgemestre og Raadmænd i Ribe. Tirsd. før Andree Dag paa Riber Raadhus for en siddende Raad kærede hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Frelloff R., at det Gods, som hans Forældre har brugt og haft i Væрге før hans Tid, er ham frataget og brugt imod hans Villie, hvilket Hr. Johan æskede og tilkrævede 2 Dannemænd af de ældste, som for mange Aar havde boet inden Fardrvpp S. og har været »markmen« med dem mere end inden 60 Vintre, som var Mykkil Gødß og Nis Lasß, fremginge og svor stavet Ed, dem saa Gud hjælp og alle Helgene, at dem vel drages til Minde og vitterligt er, at Crestern Frelloffß Hr. Johannes Fader, hvis Sjæl Gud naade, havde den Eng, som Hr. Johan er nu »akerende«, i Væрге ukæret, den Stund han levede, og efter hans Tid havde hans Søn Hr. Claus Cresternß den samme Eng og lod den bruge efter sin Villie, saa længe han levede, og aldrig den var paakæret paa Kapitels[!] eller af nogen anden i 60 Aar førend nu 3 Aar siden, Hr. Niels Matß og Hr. Hennich Kanniker lod den bruge imod hans Villie. Med vor Stads Sekret. Skrevet og givet *osv.*

Perg. [med 1 Segl: »Sig. urbis detrit.«*a*]. *b* Senere til Bent Billes ell. dennes Søn Anders Billes Arkiv^b (RA. Privatark., Johan Frille). LDipl. (ufuldstændig). [2996

a) Nævnt af Gram i LDipl. *b*—*b*) Brevet har Paaskrift bagpaa med en Haand fra 16. Aarh., der skriver Paaskrifter paa Breve i Anders Billes Arkiv.

Nov. 28. *Reg. 4422* (med urigtig Dag Dec. 1 ligesom i de nedennævnte Aftryk hos *Pontoppidan* og i *Acta pontif. Dan. IV. 5*). [A. Orig. «med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor^a. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.] **Aa.** Afskr. i Odensebogen (Bl. VIII a) S. 13 med Overskrift: »F. Bulla sanctissimi in Cristo patris ac domini nostri domini Sixti divina providencia pape quarti cum plumbo in cordula sericea brunei et albi colorum inpendente in anteriori parte facies ymaginum beatorum apostolorum Pe[tri] et Pau[li] apparebant, inschulpte circulis cum crucis insterciis[!] divisiv representabat cum literis S. Pa. S. Pe. In alio latere infra crucem fuit hec scriptura: Sixtus papa quartus. Tenoris subsequentis«. — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Bartholin H 400 (Afskrifter herefter fra 18. Aarh.: LDipl. og Thott 4to 1580 S. 115). — **Aab.** Afskr. efter Aa af Langebek 1758 (med Datum Dec. 1): LDipl. — *Pontoppidan, Annales II. 654* (læs *b*: a nobis - ut *id* preter solitudinem officii - deducatur effectum. Eapropter - quoque et exemptiones secularium - et *eidem* ecclesie - fructus, redditus,

prouentus, grangias - mensam - Patorp, Whberudhe, Stenløsæ, Aasom, Serszløff - Erriæ parochiales - omnia juste et pacifice - et per vos eisdem - apostolica confirmamus et - paginam nostram[!] nostre confirmationis et c se nouerit incursum - primo d kalendas); Acta pontif. Dan. IV. 5, jfr. (om Dagen) VI. 547 og 1. Række IV. 41. — Udtog af Cornelius Hamsfort med Dagen »iiii cal. dece[m]b.◄: Kall 8vo 668, Hæftet »Eccl. Fion.◄ (Udtogets Plads i Hæftet er angivet i 1. Række IV. 43 L. 17, hvor der dog ved en Trykfejl er kommet til at staa 1479 i Stedet for 1471.) — Afskr. for Arne Magnusson af Hamsforts Udtog: AM. Afskr. Pk. IX. [2997

a—a) Saaledes Aa. b) Naar Varianterne meddeles i Forhold til det lidet heldige Aftryk hos *Pontoppidan* og ikke i Forhold til *Acta pontif. Dan.*, beroer det paa, at Gengivelsen paa det sidste Sted er ufuldstændig. c) Her mangler 1 ell. 2 Linier i Haandskriftet paa Grund af dettes medtagne Forfatning. d) Haandskriftet har her et Hul paa c. 4 Bogstaver; Hamsfort i Kall 8vo 668 læser: 1471 iiii cal. dece[m]b.

Dec. 1. *Pontoppidan, Annales II. 654; Acta pontific. Dan. IV. 5; Reg. 4422.*
Er 2997.

Dec. 2. Wii mes[ter] Jeep Stake domhere to Ripen bekenne, d[at] ame mandaghe na Andree dage was vor my in Beuetofft kercken unde menen karspiilluden her Knut Broderssen kerckhere to Be[ue]tofft[ft] unde [kr]ech eyn sogenwinde, wat ene witlik were umme de hal[ue at]inghe h[olt]inghe ghenomet Oldemors atinghe belegen in Hiortelum, de Sissil Jeebis, der God gnedi[ch sy], gaff to deme p[re]sterehoue to Beuetofft to siner vuringhe. Do worden uthghenomet [8] beschedene menne: Jes Terkelsß to Beuetoft, Ebbii Persß *ibid.*, Jep Detliffß, Hans Jenß, Cristern Lasß, Per Jenß to Jerstol, Per Jepsß *ibid.*, Esigii Jepsß; desse tueden, dat diit vor. . . . holt wa[rt] ghegeuen to deme presterehoue, unde ghebruket hefft de ene prestere na deme andere unghebysproket i[!] 40 jar to desser tiid, dat neman dencken edder befragen kaen. Myt myme ingesegel. Die et loco ut supra.

Medtaget Perg. [med 1 Segl]; det i Teksten i [] satte er for største Delen suppleret fra en vedliggende (ikke fejlfri) Afskr. fra c. 1700. Bevtoft Kirkes Arkiv (NLA. Ribe Bispearkiv, Reg. 7, Capsa 22, Pk. 2). [2998

Dec. 13. Bestemmelse af Lunde Kapitel om Præbender, der bliver ledige ved Indehaverens Overtagelse af et bedre.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 191 = Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Y iii, Fol. 86 L. 18* og *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 133.* [2999

Dec. 19. Gercke Hanssøn Sognepræst i Halmstæde m. fl. gør vitterligt, at Husfru Mærete, Torkill Bragdes Hustru, døde i Renneness og blev begravet i Halmstade Kloster 1456.

[^aPapir med 4 Segl^a. Johan Pederssøn Oxes Arkiv.] Vidisse 1478
 uvis Dag. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 134.* [3000
 a—a) Saaledes Vidissen.

Dec. 23. *Reg. *6949.* Perg. med [6] Segl: 1. Lv 19 (Munk); 2. Lv 99;
 3-5. Bomærker. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørre-
 jyll.). *Dipl. Chr. I S. 254.* [3001

Dec. 30. Christiern Konge. Vore Borgemestre og Raad i Slagelse har kæret for os, at de maa ej nyde deres Privilegia, som vore Forfædre dem givet har, at være fri for Told al Danmarck over, hvor de med deres Gods kommende vorder, og særdeles, at de det ej nyde maa i Rødby. Da vil vi, at de og deres Medborgere i Slagelse skal være toldfri over alt Danmarck, som deres Privilegia indeholder. Thi forbyder vi alle vore Fogeder, Toldere og Embedsmænd og særdeles eder, vore Embedsmænd i Rødbii, vore Borgere i Slagelse med Told at besvære eller i andre Maader uforrette under vor kongelig Hævn og Vrede. Datum in oppido nostro Slaulosiensi ^ain crast. Thomi archiepiscopi Cantuariensis nostro sub secreto^a anno 1472^b.

[Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 35 b. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 87. — Jfr. 2853. [3002

a—a) Atter overstreget i Afskriften. b) Ifølge 3 i Aaret *1472* udstedte Breve var Kongen 23. Dec. paa Kallundborg (*Quellensamml. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. II. I. 33*), 30. Dec. i Slagelse (nærværende Brev) og 31. Dec. ogsaa i Slagelse (3003). Men i det 1. af disse Breve siger Kongen, at han selv ikke kan komme til Slesvig og Holsten, men vil sende Dronningen derover; og da han nu var paa København 1472 3. Jan., og Dronningen paa Segeberg 1472 22. Jan. (*Quellensamml., anf. St. S. 18*), medens han var i Wilsnack 1472 15. Dec. (*Registrum Chr. I, ed. Hille S. 543*) og paa Gottorp 1473 17. Jan. (*Quellensamml., anf. St. S. 8*), ligger det nærmest at henføre de ovennævnte 3 Breve af Dec. *1472* til Dec. 1471.

Dec. 31. Christiann Konge. 1472 Nyaarsaften i vort Herberge i Slauelße i Morten Mallerß Stue i vor og vor Hustrus Nærværelse, nærværende Hr. Jep Mortenß Prior i Antuorskouff, (Hr. ^a) Karfitz Ranno, Henrick Meinstorp og Jens Jenß af Raffnßborg vore Mænd og Raad, skødede velbyrdige og hæderlige Kvinde Hustru Elnæ, Hans Portemantz Efterleverske, for hendes Sjæls Salighed til Hr. Nils Lauritzßønn Sognepræst i s. Michaelis Kirke i Slauelße paa Guds[!] Alters Vegne, som er Kalentealter, i s. Michaelis Kirke en af hendes Gaarde i Wætterßløff i Ringsted H. (Peder Jenßøn, 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot) i saa Maade, at forskrevne Alter skal holde 2 sungne Messer, den ene om Mandagen af s. Anna, den anden om Lørdagen af Vor Frue, Gud til Lov og alle kristne Sjæle til Salighed til evig Tid.

[A. Orig. ^bunnder hanns mayts. henngendis inndsegell^c. b. Slagelse Herreds Præstekalentes Arkiv (Originalen ^c findes i det lidet Skrin udi

Sacristiet^c (c: i Slagelse St. Mikkel's Kirke; formodentlig 1647).] Aa. Afskr. fra 1618: RA. Danske Kanc., Bilag til Indl. t. Registr. samt henlagte Sager 1618 uden Dag. — [Ab. Afskr.: Slagelse Herreds ældre Provstebog.] Aba. Afskr. efter Ab: SLA. Sjællands Bispearkiv, Slagelse Herreds Provstebog af 1730 S. 142. — Ac. Afskr. fra 18. Aarh. »efter een goed Copie uden Dag og Dato«: Ny kgl. Saml. 8vo 586 S. 57. — Ad. Afskr. fra 18. Aarh. (mulig af Søren Abildgaard) efter en »temmelig gammel« Kopi: LDipl. 1471 Dec. 31. — Om Aaret se 3002. [3003

a) Mangler i Aa. b—b) Saaledes det under Aa anførte Indkomne Brev af 1618 uden Dag. c—c) Saaledes Aba S. 139.

Uvis Dag. Christiarn Konge. Den 8. Dag efter ss. martirum[?] Dag for os og »wor« Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Kiøbinghaffn i Graabrødrekloster Stue, nærværende Hr. Erick Otteßen vor Hofmester, Hr. Knud Thettßen[!], Hr. Johan Oxe, Hr. Loduigh Nielßenn »ridder«, Henrick Megenstrup vor Landsdommer i Siellandt, Christopher vam Haghenn vor Landsdommer i Lalandt, Albrett Nielßen, Las Dan, Holger Hendrickßen, Erick Jensen i Vinghi, Jørgen Krumphen, Jep Clausen, Jens Pederßen og mange flere gode Mænd, var velbyrdige Md. Hr. Styggie Nielßen R. med »ix obenne beseglede breffue« [!] lydende, at han havde ladet byde Lov for Lovhævd paa Roxø H.s Ting paa Heffringh Mark og Ardrup Mark og »andre stedtz« i Roxø, som hans var med Rette, og at han havde gjort sin Lovhævd paa Vodkierdtz Mark og Heffring Hede, Heffring Mark og Ardrup Mark, og kærte Hr. Stygge Nielßenn »at var uretthe bliffuenn och udt paa« Roxø H.s Ting og Hald H.s Ting, der som han det af Rette burde at have, og beviste, at han var »wretthett«, at hans Lovhøringe ej maatte mæle hans Lov ved Magt, og at vi har selv mælt hans Lovhævd ved Magt, saa længe hun kan fældes lovlig, og at hans Tjenere var kvit mælte for det, de var fordelt med Uret, fordi at de brugte Heffringh Hedemark, og at Esben Jensen og Peder Mogenßen og deres »høringh« var mælte nederfældige og at bøde deres Faldsmaal imod Bonden og os efter Loven, fordi at de fordelte Hr. Stygge Nielßens Tjenere, for de brugte forskrevne Hedemark, og for saadan Uret, som de ydermere gjorde Hr. Stygge Nielßen og hans Tjenere, og hvo som har fordelt Heffring Mølle med »høringh« eller anden Steds, det Hr. Stygge i Væрге har eller har Del i, da var de Dele magtesløs mælte, og at Hr. Stygge Nielßen ej burde at være retløs derfor, at Fogeden ej vilde stede ham Ret, og forskrevne Lovhævd »vort« mælt ved Magt, og at forskrevne Mølle er rettelig bygt og »dømppt«, efterdi som »thi for^{ne} ix breffue« derom udviser. Hvilke Breve vi stadfæster, og

tildømmer vi Hr. Stygge forskrevne Gods at beholde og hans Lovhævd ved Magt at blive efter hans »obene breffs« Lydelse og Peder Mogensen og Esben Jensen og deres »høringh« nederfældige og dem at bøde deres Faldsmaal imod Bonden og os, som Loven udviser, og den Sag at forfølge over dem med vore Lovdagsbreve. Forbydende alle Hr. Stygge heri at hindre, saa længe forskrevne Lovhævd fældes med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting; hvilket Gods han siger sig selv i Væрге »haffuer«. Datum ut supra.

[Orig. Hevringholm Godsarkiv.] Afskr. indført i Dom 1594 Maj 6 af Sønderhald H.s Ting mellem Jørgen Biilde til Ellinge og Niels Schram til Wrup; Brevet fremlægges af den sidste. Papir med 1 Segl. NLA. Hevringholm Godsarkiv, Pk. 1559-1600 (under 1594 Maj 6). — Udtog se 2410. RA. Herredagsdombog 1586-89 Bl. 151 b. [3004

Dag? Pantebrev af Kong Cristiern til Hr. Per Houenskyldh og Fru Cecilie paa Wesenbergh S.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kwartblad Bl. 1 a og Kvarthæfte Bl. 2 b. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag.* 5. R. II. 120, 124. [3005

— »Ett pantbreff wtgiffuitt wnder Gudtz aar mcdlxxi, lydende, att Mette Josephskonæ i Hellum oc hindes sønner Bertill Josepßen, Per Josepß og Per Jenß, som hagde Josephes daather, hag[!] panttßett Mattes Jensßn i Hellum^a Josephs gaardt ther samme stedtz, som for^{ne} Mette Josephs konæ ibode, mett flere gaarde oc eyndom, ager oc engh oc all theres rette tillegelse faare atthen oc tiuge lubsk marck sylpendingæ, som gengæ oc geffue ere i kongens leding, oc i for^{ne} swm wor viii gamle rinsk gylden, ther fuldt gjorde, mett ßuodan skell oc welkor, atte skulle aarlig giffue Mattes Jenß aff samme gaarde oc jort sex skepper bygh tiill aarligen skyldtt etc.«

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Apr. 1 (dnica. pasche) mellem Hans Ffriis i Hettestrudt paa Marquor Ericksßs og hans Medarvingers Vegne og Josep Perß m. fl. i Hellwm; Brevet fremlægges af de første. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 8 b. Udtog og Brudst. herefter: *Rosenvinge, Domme II S. IX.* — I samme Herredagsdombog Bl. 27 b nævnes »ett skøde wdgiffuitt wnder Gudts aar ^b, lydende, att hans^c oldefadher Mates Jenß i Hetstrudt hagde kiøpt iiiii systerdele i samme gaardt^d etc.« [3006

a) Kaldes anden Steds i Dommen Mattes Jenß i Hettestrudt. b) I Herredagsdombogen er ladt Plads aaben til Aaret. c) ∴ Marquordt Ericßsens. d) ∴ Ballegaardt.

— Vidne af Hiøring Byting, at Jens Wogensen af Lenggesholm skødede Niels Iuensen af Duede Kreftrup.

[Orig.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Maj 1 (3. fer. post cantate) mellem Hr. Laurens Prior i Seby og Jesper Tordsen; den sidste

fremlægger nærværende Brev og Brev af 1476 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 44 b. *Ny kirkehist. Saml. V. 489.* [3007

Dag? »Enn lagheffdt wnder datum mcdlxxi, lydenndis, att Simenn Spendtt hagde induordtt mett lagheffdt Østergaardtt och Poßeuigh, som ligger øster y Bigum, mett alle theris rette tilligelse, ager, engh, skouft och marck etc.^a«

[A. Orig. Simon Spends Arkiv; senere (jfr. 1511 Dag?) til Mogens Munks Arkiv.] **Aa.** Udtog anført i Rettertingsdom 1558 Nov. 5 (Lörd. efter Alle Helgens Dag) mellem Fru Idde, Hr. Oluff Roßennkrandttzis Efterleverske til Nygaardtt, paa den ene Side og Fru Marynne Ibsdotther til Huidstenn og hendes Lavvæрге Iwer Juell paa den anden; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1490 Dag?, 1471 Dag? (Brev af Jep Mogenssøn), 1475 Dag? (Brev af samme), 1429 Dag? (Aaret øjensynlig urigtigt og tidligst 1471; Tingsvidne af Nørliung H.) og 1511 Dag?; de sidste fremlægger Breve af 1471 Dag? (en Lovhævd), 1471 Dag? (ligeledes), 1501 Dag?, 1475 Dag? (Brev af Simon Spend), 1471 Dag? (Dom af Viborg Landsting) og 1490 Febr. 13. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 97 a. — **Ab.** Omtr. det samme Udtog anført i Rettertingsdom 1559 Aug. 25 (Fred. efter Bartholomei Dag) mellem Fru Iede, Hr. Oluff Roßennkrandttzis Efterleverske til Nygaardtt, paa den ene Side og Iuer Juell til Hiedegaardtt og Fru Marenne, Erick Juels Efterleverske, paa den anden; den første fremlægger nærværende Brev og Breve af 1490 Dag? og 1511 Dag?; Iuer Juell fremlægger Breve af 1471 Dag?, 1501 Dag? og 1490 Febr. 13. RA. Herredagsdombog 1559-65 Bl. 19 b; den originale Dom: RA. Privatarck., Oluf Nielsøn Rosenkrantz, E 1559 Aug. 25. [3008

a) Ab: »fiskeuandtt, fortte och fellitt.«

— »Ett breff wnder datum mcdlxxi, lydenndis, att Jep Magenßenn y Westergaardtt y Bigum wnthe Symenn Spendtt y Østergaardtt, hueß hannom er till arff fallenn, och hueß hannom er sckiøtt aff Mickell Krußis sannde arffuinghe y Poßeuigs jordtt, hueß ager och engh som handtt y wære hagde fire wegnne till marckemode, sckoff och fiskewandtt, inthett wndertagitt.«

[Orig. Simon Spends Arkiv.] Udtog se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 97 a. [3009

— »Enn lagheffdt wnder datum mcdlxxi, lydenndis, att Jep Magenßenn hagdhe induordtt Westergaardtt y Bigum och Westersckouft mett aldttt synn rette tilligelse till synn endell till for^{ne} Westergaardtt.«

[Orig. Jep Mogenssøns Arkiv.] Udtog se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 99 a (en anden Lovhævd af 1471, hvoraf et Udtog følger umiddelbart herefter paa den samme Side i Herredagsdombogen, haves i et udførligere Udtog anden Steds, se 3011). [3010

— »Enn lagheffdt wnder dattum mcdlxxi, lydennde, att Jep Magenßenn innduorde mett lagheffdt Westergaardtt wti Bigum och Westersckoff

och Skarnholm och enn kier och enn tofft, som liger westenn tiill gaardenn; thette gods innduorde handt tiill sitt enmercke och fore sitt rette arffuegods: enn gaardt, Jeß Thameßenn ibor, enn gaardt, Per Mortennßenn ibor, enn gaardt, Pouell Simennßenn ibor, enn gaardt, heder Smedgaardtt, enn gaardt, Niels Jennßenn ibor, enn gaardt, kallis Eskigaardt, enn bygstedtt østenn kierckenn och en mølle, liger tiill Westergaardt; thette for^{ne} gods innduorde for^{ne} Jep Mogennßenn for sitt rette arff och kiøbegods tiill siit rette enmerke mett alle siit rette tillegelse, wott och thiurtt, skoff och marck, fiskeuanndt och fegang, hiedefang, rørenndes och wrørenndes, innthet wndertagitt wden kierckenns dell wti skoff och marck.◄

[Orig. Jep Mogenssøns Arkiv.] Udtog se 3008 Ab. RA. Herredagsdombog 1559-65 Bl. 20 a; den originale Dom: RA. Privatar., Oluf Nielsson Rosenkrantz, E 1559 Aug. 25. — Et andet, kortere Udtog se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 99 a. [3011

Dag? »Enn dom aff Wiiborgh landttztyng h wnder datum medlxxi, indehollandis, att Jep Magensens lagheffdt er dømppt wedtt magtt och hannom sitt godttz att haffue och beholle, indtill hans lagheffdt logligh ryggis mett bisp och bygdemendtt epher lougenn.◄

[Orig. Jep Mogenssøns Arkiv.] Udtog se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 99 b. [3012

— »Och er samme de Waare mennds laugheffd [∩: 2284] stadfest till landstingh 1470 no. 4 aff effterschreffne goede mennd: Mortten Krabbe landsdommer udi Nørre Jiudland, Hartuig Juill domproffuist, Peder Nielsenn prior i st. Johannes closter, Christenn Eschildsens, Christenn Krabbe, Peder Eschildßenn, Moegens Moegensen webner, Niels Galde^a landstinghører, Poffuel Abildgaard, Errich Jepsen borgemester och Niells Olsenn, och i samme stadfestelsis domb er laugheffden indført till mitstrømme, och liuder slutningenn saaledis: da bøer derris laugheffd att bliffue wed macht, och dennum derris gaarde, guods och jord att nyde, bruge och beholde i alle maader, som for staa schreffuit, saa lenge derris laugheffd ey ryggis med bischop och beste wuillige byemendtt effter lougenn.◄

[Orig.] Udtog se 1232. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 302 b, her med Aar 1470. Et kortere Udtog, anført i kongelig Dom 1558 Nov. 4 (se 2340) (RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 188, trykt *Rosenvinge, Domme II. 264*), har dog Aaret 1471, hvad der formentlig er det rette, da Morten Krabbe ikke kan antages at have været Landsdommer 1470, ligesom Nis Sale næppe vil kunne paavises som Landstingshører i dette Aar (*W. Christensen, Dansk Statsforvalt. i det 15. Årh. S. 704, 706*). [3013

a) Sikkert Fejl for Sale.

— »Magskyffthebreff wnder Gudtz aar medlxxi, lydende, atth Claus Reberg till Bramßlycke mett ßyn høßtrues raadtt oc ßambtycke hagde giortt ett wenligt skyffthe oc maglag mett Christoffer Jensß aff Tydtbierg i ßuo maade, att for^{ne} Christoffer Jensß skulde haffue all Claus

Rebergs deell i Tydbierg hoffuittgaardt, som er iii pund korn, mett mere gotz oc all for^{ne} gotzis rette tilligelse, skoff oc marck, wott oc tiurtt, inthet wndertagit, at nyde oc beholde till euyndelig eyghe, oc theremodt skulde Claus Reberg haffue till euindeligh eyghe all Christoffer Jenßens deell i Bramßlycke gaardt mett mere gotz etc.«

[Orig. Christopher Jenssøn Basses Arkiv.] Udtog anført i kongelig Dom 1545 Aug. 4 (Tirsd. efter Peders Dag adt vincula) mellem Basßi Christofferß til Sørup paa egne og Joachim Becks Vegne og Oluff Glob til Veldumgaardth; Brevet fremlægges af de første. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 8. [3014

Dag? Brev af Præster, Riddermændsmænd og Bønder om Strid mellem Hr. Anders Jacopssenn paa Stienholt og Bønder i Vore.

[^aOrig. paa Papir.^a Stenalt Godsarkiv.] Udtog se 2340. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 186. Trykt herefter: *Rosenvinge, Domme II.* 262 og anført herefter: RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 301 b. [3015

a—a) Saaledes Udtoget.

— »Itt kongeligh maytt^s breff, som liuder effther att ingen vinde[!] ^a, som vor udgiffuitt paa Hornß herritz thingh under Gudtz aar mcdlxx-primo, att ther uor lest itt sognnewinde, som her Jep Pederßen canick y Roskild lod læße, som uor thagitt paa Skulleløffs kirkegeordtt att[!] xii dannemend aff for^{ne} Skulløffs soggen, liudendis, atte haffue hørtt, spurtt, och mange aff thennom minttis och uell affuiste, att biscop Christiernn, som fordom uor prouist udi Roskilde och haffde s. Laurenti capelle y Lucii kircke, loidt indhegne enn marck, som ligger syndenn hoß Onsuiddt marck, som er bedigett och begraffuitt ud fra the andre marcker, som ther hoß ligger, som kallidtz Proustevengitt, och att for^{ne} biscop Christiern haffde pløitt och saet for^{ne} marck och brugtte hinde effther sinn villie och nytte wbehindritt aff nogenn, saa lenge hand uor prouist y Roskildt och holltt affuell y Skudeløff, och indthill hand bleff biscop y Ribe; dogh uiste the icke aff att sige, huem then marck aff rette thilhørde; som for^{ne} thingsuinde uduiße ydermere och indholder.«

[A. Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Aa. Udtog anført i Dom 1555 Juli 4 (Torsd. efter Vor Frue Dag visitac.) af Pouill Quist i Landtzløff Herredsfoged i Horrenß H. mellem Bennt Gregerßenn paa hans Husbondes Vegne Anders Barby Provst i Roskilde og Anders Niellßen paa hans Husbondes Vegne Erick Wrnne til Hindemadtt; Brevet fremlægges af Bentt Gregerßenn.] Aaa. Vidisse 1597 Febr. 24 af Aa af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Christoffer Pachs til Thorup. RA. Rigens Forfølgningsbog 1592-98 Bl. 261 a. [3016

a) Formentlig Skrivfejl for: effther itt tingsvinde.

— »Dito^a 12 gl. Breve om adskillig Tillæg til Bißpestohlen samt Capeller og Altere i Roeskilde. Dat. fra 1471 til 1518.«

[Origg. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anførte i Registratur over dette (B Nr. V d).] Afskrifter herefter fra 18. Aarh.: AM. 4 to 1034 Bl. 6 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 4 S. 312. [3017

a) ∴ Christiern I.s.

Dag? (1471 ell. 1480). »Petrus episcopus Ripensis (udi it Fridericri primi breff om Bøgewad oc Togelunds mark) er indførd it biscop Peders breff under dato ¹⁴⁷¹1480.« (!]

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] Udtog med Peder Hegelunds Haand: Ny kgl. Saml. Fol. 559 d S. 31. — I et Stadfæstelsesbrev af Kongen (∴ Rigskansleren) af 1540 Maj 4 (3. fer. post Philippi et Jacobi), givet Mester Hans Marquordsøns Fuldmægtig paa hans og Kapitels Vegne i Ripæ, gengives de 2 Breve saaledes: »Konning Frederiicks stadfestelse-breff (saliig mett Gudh) wnder Guds aar mdxxvi, lydende, att capittel wti Riipæ hagle hagtt theres budh hosß hannom mett thuendæ breffuæ, ett fuordum biscop Peders wti Riipæ oc ett Oluff Muncks cantors ther samme stedth, lydende, att for^{ne} biscop Peder hagle wntt oc forlantt kyrckers oc capittels thiennerer wti Bøgewadh halluffdellen aff Togelundth marck, som Egetuedh kyrcke tilhører, mett saa skeell, att the skulle theraff aarligen giiffue tiill for^{ne} Egetuedh kyrcke en ørte kornn, oc then stundh the samme skyldtt wdgiiffue aarligen, som sedwon er, tha skulle samme skyldtt thennom ey forhøyges, oc ey for^{ne} jordtt festiis fraa thennom i noget maade; item osß elskelige Oluff Muncks breff« (osv.; Kongens Brev anføres altsaa her med Aaret 1526, og Bispens uden Datum). RA. Ribe Kapitels Arkiv 1540 Maj 4, Perg. [3018

Dag? (*Reg. 4423*) [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 507*.] Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 85*; *Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. II. 538*; RA. Westphalens Dipl., Fol.; Kiels UB., S. H. 8 Bl. 507 b. [3019

— »Fr. Dorothea, seel. Benedicti von Avelde nachgelaßene Wittibe to Dornynghen, hat verkaufft an Conradum Conradi archidiaconum zu Sleswig 2 Dörffer Roßdorff und Schouwes in Nüherde in dem Kirchspiel Zodorp etc. Acta capituli anno 1471.«

[Orig. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv.] Udtog med Ulrik Petersens Haand: Gl. kgl. Saml. Fol. 1030 S. 206. Udtoget beroer maaske ikke paa et Kendskab til selve Brevet; mulig har Brevets Indhold været anført i 3019, se navnlig Omtalen af dette sidste Brev i *Arch. f. Staats- u. Kirchengesch. II. 538*. [3020

— Oluf Pedersen i Svendstrup giver Gods til den Helligaands Kloster i Kiøbenhavn.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 42*. [3021

— »I et Tingsvidne af 1482 siger Michel Jensen Byefoged i Randers, at det skeede paa Hr. Erich Ottens Vegne, ligeledes i et Brev af 1471 et 1476.«

[Origg.] Udtog med S.A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 274. [3022

Dag? »23. Itt tingswinde paa en ager, som liger paa Hiombierig wed Skreders boll, er pantsaatt paa kirckens wegne. Aar 1471.«

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hard-
syssels Provstis Registratur S. 38. [3023]

— Sæbye Sognevidne angaaende Bramsnæs.

[^aOrig. paa Papir. 1747 i Egholm Godsarkiv.^a] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 479.* [3024]

a—a) Saaledes Udtoget.

— Laasebrev af Kongen.

[Orig. ^a1747 i Egholm Godsarkiv.^a] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 479.* [3025]

a—a) Saaledes Udtoget.

— Kongen giver sin Kansler Jens Brostrop Kattesund (i Roskilde) til Ejendom.

[Orig.] Udtog: *Danske Atlas VI. 127.* [3026]

— Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 556. Se 1384.

Uden Dag. Ffrater Jacobus Laurencii¹ lector ordinis fratrum minorum, bacalarius sacre theologie. Notum facio, me nobilem et honestam dominam Elsebe filiam Hennickyni Grwbbendaels, cuius memoria in benedictione Dei est, ad gremium confraternitatis nostre colligisse, donans ei participationem omnium bonorum, que fiunt in conventu nostro Haffnensi, videl. in missis, vigiliis, jejuniis, oracionibus, predicacionibus, laboribus ac aliis bonis excerciciis, que per fratres dicti conventus facere dignabitur pietas Jesu Cristi. Et cum obitus suus fratribus dicti conventus fuerit intimatus, idem officium exequiale fiet pro anima sua, quod pro animabusorum sacerdotum fieri est consvetum. Datum in parrochia Wedløø commissariatatus officii sub sig.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 451. Oluf Pedersøn Godovs Arkiv; ^a1751 af Biskop Harboe foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [3027]

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift forneden.

— Ao Johannis, Minister for Minoriterne i Provinsen Dacia, delagtiggør en Mand og hans Hustru (Brevmodtagernes Navne er senere udraderede) i s. Francisci og s. Clare Ordens gode Gerninger.

Perg. med 1 Segl: G. 1015. (SvRA. Perg.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 135.* [3028]

— Udtog: *Westphalen IV. 3403; Reg. 4424.* Er 2822.

— Udtog: *Danske Atlas V. 881 og Fjhn, Kolding S. 186; Reg. *6954.* Er 2908.

Brevbøger: Optegnelsesbog: *Danske Mag. 4. R. II. 145 L. 23-36* (Febr. 10; med Liste *S. 144 forfra-145 L. 22*), *146 L. 1-11* (og hertil vel *L. 12-14*) (Marts 15).
 Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 31*; se ogsaa 2969. — Lunde Ærkebisp: se 2962. — Lunde Kapitel: se 2935. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 346, 366*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 48*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 93, 100*; se ogsaa 2887, 2992. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 204* (Jan. 19), 279 (Febr. 13), 278 (Marts 21), 219 (Apr. 28), 266 (Juli 16), 287 (Okt. 15), 212 (Dec. 1), 249 (Dec. 31), 224. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 21* (Apr. 15), 78 (Maj 15), 27 (Aug. 12), 72 (Aug. 31). — Ribe Kapitel: se 2891-93, 2916, 2932, 2958, 2983. — Slesvig Kapitel: se 3019. — Tommerup: *ÆA. IV. 376*. — Antvorskov: *ÆA. IV. 160, 238, 250*. — Roskilde Claræ Kl.: se 2917. — Skovkloster: *SRD. IV. 363, 401*. — Maribo: *ÆA. III. 261, 262, 263, 268, 274, 278*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 618* (1075; Marts 16?), 613 (899), 623 (1060), 629 (793; = Aar 1472?), 629 (793), 633 (879)? (ell. Aar 1470?), (642 (891)). — Alling: *ÆA. II. 171, 187*. — Essenbæk: *ÆA. II. 98* (Maj 1). — Gudum: *ÆA. III. 218*. — Hundslund: *ÆA. III. 8*. — Mariager: *ÆA. V. 651, 666, 684, 725, 733, 753*. — Ring: *ÆA. I. 274*. — Tvilum: *ÆA. II. 55* (Maj 2), 56 (Maj 2), 46. — Vestervig: *ÆA. III. 154, 159, 160, 160*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 367, 384*; se ogsaa 2988. — Ø: *ÆA. III. 115, 124*. — Øm: *ÆA. I. 246*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 842, 882, 1013, 1124*. — *Eline Gøyes Jordebog* 269 (Apr. 12), 242 (Apr. 13), 242 (Apr. 23), 242 (Maj 1), 281 (Juni 3), 370 (Juni 24), 168 (Juli 3), 168 (Okt. 28), 130 (Dec. 20). — Axel Urup: se 2947. — *Adel. Brevkister* 93, 109; se ogsaa 2939, 2981.

1472.

Jan. 1. Paven paalægger Provsten i Bardowiek (?) m. fl. at overdrage Kanonikater i Slesvig og Roskilde, som Paven har reserveret for Johannes Embecke, til denne.

Perg. (den højre Side bortskaaret) [med 1 Segl]; senere brugt som Bind (Statsark i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 34). *Acta pontif. Dan. IV. 11* (ikke fuldstændig). [3029]

Jan. 6. *Jahn S. 557; Reg. 4427*. Er 3030.

Jan. 7. *Reg. 4427* (med urigtig Dag Jan. 6 ligesom i det nedennævnte Aftryk hos Jahn). [Orig.] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir, formentlig i en til Dansk stærkt lempet Sprogform, og med Paategning bagpaa med Anders Billes Haand: »Copie aff eth breff, som thet swenskæ rad haffuæ screuith Danmarkes rad till«. Anders Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 116 L. 1* (RA. T. K. U. A. Sverige A I). *Jahn S. 557; Missiver II. 77*. [3030]

Jan. 9. Anders Persß af Aasøwe, som den Dag Byæwerskows H.s Ting sad, Mates Neeb a. v. og Anders Palnesß af Sølerop, Jon Persß af Swansbergh, Per Matesß og Oleff Matesß af Aasøwe, Hans Hare af Herføglhe. Torsd. efter de hellige 3 Kongers Dag paa Byæwærskows H.s Ting i Herføgle var beskeden Md. Per Jensß, som kaldes Yngelsß, boende i Sædher, og spurgte sig for, om nogen havde hørt, at der havde været kæret paa den Gaard, som han i boer, eller paa Halvdelen af

Raaryss, som hans rette Fædrene er, i 40 Aar og mere. Da svarede al menig Almue, at de aldrig havde hørt, at der var kæret paa. Item sagde Per Jenss, at han kunde bevise med Dannemænd, som nærværende var, at hans Fader Jes Olls havde haft fornævnte Gaard, som Per Jenss nu i boer, og Halvdelen af Raariiss ukæret under sin Hævd og var fuldmægtig at bruge Halvdelen, som til Roriiss ligger, og at »lææ« Niels Perss, som da i Roriiss boede, fornævnte halv Raariisse gardh i 9 Aar, og den Tid det »loon forgadh« var, havde Jes Olls »fulmak« at lade Niels Perss fornævnte $\frac{1}{2}$ Gaard i Leje og op at bære Landgilde deraf efter begges deres Nøje uhindret. Da spurgte Kongens Foged, om nogen Dannemand vitterligt var, at saa var ganget, og vilde vidne det. Da vidnede disse 8 Dannemænd: Tolff af Tolsterp, Jes Knus og Jes Laurens af Sædher, Per Perss af Herføgle, Bo Judhe af Algisterp, Crestiern, Staffyn og Per Harels af Ryngsbergh, at dem vitterlige var alle Artikler, som forskrevne staar. Item had Per Jenss Fogeden unde sig et Stokkevidne paa fornævnte Ærender efter de Vidner, som gangne var. Da udmælte Fogeden beskeden Md. Bo Skadhe af Herføgle at tage 11 Dannemænd til sig og sige derpaa saa meget, som Ret v[ar]; da tog Bo Skadhe disse 11 Dannemænd til sig: Oleff Brvn af T., Jes Tols af Lydhemarke, Jes Mons, Anders Mons, Esbern Dieghen og Esbern Ander[s af] Herføgle, Mates Bonde af Tornby maglæ, Henrik Hans af Tornby lyllæ, Oleff og Mons Albress af Helmyngshøwe, Niels Perss af Veskølu; disse 12 Dannemænd sagde, at de udgranske kunde, end det var saa, som de 8 »vydhnet«. Vore Indsegl. Datum etc.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 2 Segl]. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [3031]

Jan. 13. (Reg. *6956.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 213.* [3032]

Jan. 15. Cristoffer wamme Haffn¹ Landsdommer i Lalandh a. w. Onsd. efter 20. Dag Jul i Ageby Kirke, som Bisp Maghens af Othen og Ridderskabet af Lalandh mødte var for Kongens mærkelige Ærender Skyld og flere Sager, som der forhandlet var, var Hans Kields paa velbaaren Mands Vegne Hr. Johan Oxes R.s med min naadige Herres Brev lydende, at jeg skulde tage flere gode Mænd til mig og hjælpe Hr. Johan Oxæ det,

Ret er, uden alt ydermere Skudsmaal over Andhers Gra om det Gods i Torppæ, som Hr. Johan Oxæ lod kære, at Andhers Gra lod sig der indføre mod Ret og uden Rettergang. Og havde Hans Kieldß der et Dombrev, som Jepp Jenß af Ransborgh, Hans Pøsicke af Aleholm med flere, som [!] var givet i Maribo efter min naadige Frues Befalingsbrev, lydende, at velbaaren Md. Niels Grubbæ var der i Rette med Andhers Gra om forskrevne Gods paa Hr. Johan Oxes Vegne og lod læse Hr. Johan Oxes Indførselsbrev, som han havde faaet paa Lalantzfare Lands-ting i forskrevne Gods, med flere Breve; hvilket Indførselsbrev Andhers Gra sagde Kongen havde dømt magtesløst med hans ærlige Raad, og derpaa »wort« dem forelagt paa baade Sider at møde for min naadige Herre inden 6 Uger, efter hans Naade i Riget kom, med flere Artikler, som det Brev udviser; og i Dag Hans Kieldß paa Hr. Johan Oxes Vegne beviste med Kongens aabne Brev under hans Naades Sekret, lydende, at hans Naade sagde der Nej til, at han aldrig havde dømt Hr. Johan Oxes Indførselsbrev magtesløst, og hans Naades egen Kansler og Rigens Kansler deslige sagde der Nej for, at de det Indførselsbrev ej havde dømt magtesløst, og hans Naades ærlige Raad, som da hos hans Naade var, der ej af vidste. Thi »wort« der saa for Rette paa sagt, at Hr. Johan Oxes Indførselsbrev bør at blive ved Magt, og Hans Kieldß »wort« stedet Indførsel i forskrevne Gods, og Hr. Johan Oxæ det Gods at beholde, saa længe det vindes ham af efter Loven. Medb. af Bisp Maghens² og de gode Mænd, som da nærværende var, som er Andhers Jensß³, Hans Pøsicke, Hr. Henric Daa R., Erich Matß, Niels Brwn af Skowlæng hæ, Mattes Ericß⁸, Henningh Hanß og Jachim Olß a. w. Datum *etc.*

Perg. med [10] Segl: 1. Hvii 2; 2. G. 530; 3. Li 13 (Passov); 8. Exix 17 (Gøye). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. V. 3). [3033]

Jan. 16. *Reg. *6957.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. D 1, Slesvig). *Dipl. Chr. I S. 255.* [3034]

— Cristiern Konge. Die Marcelli for os og vore Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Kalundeburgh i Vor Frue Kirke i s. Gertrudis Kapel, nærværende Biskop Jeip Friß i Børglum, Hr. Niels Tymssen, Hr. Johan Huitkop, Hr. Claus Daa RR., Powel Petherssen, Jeip Morthensßen, Oluff Petherssen, Anders Ytssen vore Borgemestre i Kalundeburgh, Areld Skinckel Borgemester i Kaldinge og mange flere gode Mænd, var velbyrdig

Md. Hr. Jeip Jenssøn R. vor Rigens Kansler med et Skødebreve lydende, at Husfrue Cristinæ og Jens Petherssøn hendes Husbonde havde skødet paa vort Retterting i Nestwet Hr. Jeip Jenssen og Thorbern Jenssen Brødre, Husfrue Cristines »nerborne« Frænder, al Husfrue Cristines og Jens Petherssens Ejendoms Jordegods og Pantegods med en Dam, som hedder Mølle-dam, og en Eng, som hedder Møllemath, og en Eng paa Wætersløff Mark, som kaldes Frændholmen; og med »breff«, at Anders Niels-søn og Jens Nielssøn Brødre skødede Hr. Jens Thorbernsen al den Ejendom og Arv, som dem tilfaldt efter deres Fader og Fadersøster i Sandby Husfrue Cristine; item med 2 Skødebreve, det ene beseglet med Hr. Jens Thorbernsens Indsegl og flere gode Mænds, og det andet var udgivet af Sielandzfare Landsting, lydende, at Hr. Jens Thorbernsen havde skødet Hr. Jeip Jenssen alt hans Gods i Sandby, Pant, Køb, Rettighed og Ejendom, hvilket Gods han arvede efter sin Fadersøster Husfrue Cristine, og alt det Købegods, som han købte af sine »fatherbrøthre søner« Jens Nielsen og Anders Nielsen og af Pether Jeipsen i Sierstet, og alt det Gods, som de Breve, derpaa givne er, ydermere udviser, med forskrevne Eng paa Wætersløff Mark, som kaldes Frændholmen, og flere Breve, saa at Hr. Jens Thorbernsen og hans Forældre har haft disse 5 Gaarde i Sandby ukæret til Landsting i 50 Aar: først Hovedgaarden, som Hr. Jeip Jenssøn selv i boer, anden Gaard, som kaldes Stals garth, tredie Gaard (Jens Wider), den fjerde Gaard, som Jens Bossøn i boede, og den femte Gaard (Gamble Jens Bossøn), med Gaardsæder; og Brev, at Hr. Jeip Jenssøn var lovlig indført i forskrevne Gods af Sielandzfare Landsting; med flere Breve, som derpaa lyder; og dertil med vort Stadfæstelsebrev og med 4 vore Dom-breve, det 4. skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, og med vort almindeligt Stævnebrev paa 6 Uger og 1 Aar, og der-efter med vort 6 Ugers Stævnebrev over al Danmark paa forskrevne Gods i Sandby og paa forskrevne Mølle-dam, Møllemath og Frændholmen »etc.«; hvilke Tider alle lovlige fremgangne er med deres fulde Timer, og derimod er ingen Breve eller Gensvar komne for os paa vort Retterting. Og var Hr. Jeip Jenssøn begærende der vort Laasebrev paa, hvilket vi da satte i Rette for forskrevne værdig Fader og gode Mænd, om os burde at give Hr. Jeip Jenssen der vort Laasebrev paa; da funde de os saa for Rette, at vi ej maatte »wethra« forskrevne Hr. Jenss[!] vort Laasebrev; thi at det er lovlig forfulgt, som det sig bør.

Thi tildømmer vi Hr. Jeip Jensßen forskrevne 5 Gaarde i Sandby med forskrevne Mølleddam, Møllemath og Frændholmen, forbydende alle Hr. Jeip Jenssen heri at hindre, og sætter vi den Sag evindeligen Tielse paa. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Magno Ebbonis M. sedente locum justiciarii nostri Dn. Jacobi Johannis M. prefati.

[^aPerg., sigillatorisk forbundet med 3036^a; om Beseglingen se der. Jep Jenssøn Sparres Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. — Afskr. af J. H. Begtrup, sikkert efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4to 868 m, I. 289.

^{a—}a) Saaledes LDipl.

[3035

Jan. 16. Maghens Ebbesbøn R., som denne Dag sad i Rigens Kanslers Sted, Jeip Biskop i Børglum, Niels Tymsbøn, Jahan Huitkop, Claus Daa RR., Powel Pethersbøn i Jernsare, Jeip Mortensbøn i Swenstrup VV., Oluff Pethersbøn, Anders Ytsbøn Borgemestre i Kalundeburgh og Areld Skinckel Borgemester i Koldinge vi var alle nærværende, samtykkede og dømte denne Dom paa dette Laasebrev, som det udviser. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Givet i Kalundeburgh die Marcelli pape.

[^aOrig.; sigillatorisk forbundet med 3035. »Literæ judiciaræ [c: 3035] qvatuor olim appensa fuere sigilla, qvorum 1. et 2. absunt, 3um illæsum abest, 4um armis integris in peripheria qvadamtenus læsum seu confractum. In pressulis 2di et 3tii sigillorum literæ judiciaræ affixa est litera contestatoria, cui olim appenduere 10 sigilla, qvæ omnia excepto 2do, relictis tantum pressulis, absunt.«^a Jep Jenssøn Sparres Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. — Afskr. af J. H. Begtrup, sikkert efter LDipl.: Ny kgl. Saml. 4to 868 m, I. 292.

^{a—}a) Saaledes LDipl.

[3036

Jan. 21. *Reg. * 6958.* Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 13). *Hübertz, Aarhus I. 28.* [3037

— Holgher Henricksb, Anders Stigsb, Axell Saxstorp, Erik Bille, Blix Daa. Agnete Dag i Borgestuen paa Helsingburgh adspurgte velbyrdig Md. Hr. Johan Oxe R. os, om Erich Jensb i Haleqwie levede efter Hustru Mare[tes] Død, Torkill Brades Hustru, eller ej, hvilket os alle vitterligt er, at Hustru Marete [levede] lang Tid efter Erich Jensb, og havde Hustru Marete 4 Døtre efter sig, som var Fru Barbra Hr. Per Laxmants, Hustru Gwnnell Aruidh Badz og Fru Eline Anders Stigsb; hvilket vi alle vid. hæderlige og Mænds Nærværelse, som er Abbed Byrgge af Ringstede, Henrick Meinstorp [Landsdommer] i Sielandh, Per Landsdommer i Skone,

Olaff Ageß i Fultoffte, Steen Persß i Ingilsta. og Torbørn Jepsß i Sig. nostra. Datum ut sup[ra].

[^aPapir med 6! Segl.^a Johan Pederssøn Oxes Arkiv.] Vidisse 1478 uvis Dag. LDipl. 1468 Febr. 4. [3038

a—^a) Saaledes Vidissen.

Jan. 21. Udtog: Specifikation, Lunde Domkirke Nr. 250, her med Aar 1470. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 136* (med Aaret rettet til 1472). Se Udat. Breve, Brev af Niels Pethersß og Mærete Laurensdatter.

Febr. 6. *Reg. *6961.* Perg. [med 1 Segl]; ved Seglremmen forbundet med 979. Bederslev Kirkes Arkiv; en Tid i Uggerslev Præstegaard^a, da Bederslev tidligere var Anneks til Uggerslev; senere til Fyns Bispearkiv (RA. Bederslev Kirkes Arkiv 1459 Maj 4). *Rørdam, Monum. 2. R. II. 535.* [3039

a) Rostgaard 4 to 107.

Febr. 9. *Reg. *6964.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Helsingør St. Olai Kirkes Arkiv (RA.). *Aarsberetn. fra Geheimearch. III, Till. S. 11.* [3040

Før Febr. 19. Mattes Wangssøn gør Testamente.

Papir med utydelige Rester af 3 Segl paatrykte forneden. Claus Bryskes Arkiv? (RA. Topogr. Saml. Papir, Helsingborg). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 136.* [3041

Febr. 20. »Jep Jonson uplåter sin medborgare i Mallmøge Matthies Pastow ett öpet breef på 16 lödig mark, som honom bebefwadt war af Laße Thorson, uplåtandes honom Pastow all den rättigheet, sig förskrifwen war. Dat. Mallmøge feria qvinta ante dominicam reminiscere in januario 1472.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Acta privata Nr. 418. — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 9, Nr. 288. [3042

Febr. 24. Jeppe Miell^a Foged paa Halle H.s Ting, Per Hynd i Borop V., Nis Brøsti, Jes Nielsen, Jep Persßen, Anders Tuæssßen, Hoffui Ffrost. Mand. paa Mattei^b Dag i Faste paa Halle H.s Ting fik Michill Skomager^c et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jesß Persßen, Lasß Persßen, Thøry Skræder, Jes Ebesßen, Nis Morthensßen^d, Nis Miel^e, Søueren Reffuehale, Jesß Tursßen^f; disse vidnede, at de har hørt, og dem selv vitterligt er^g, hørte og saa' paa Halle H.s Ting den Dag, som Michill Skomager^c gjorde Bispens Svende Orfejde for hans Søsters Søns Død Per Eggerssøn, da gjorde han aldeles ingen Mand eller Svend Orfejde uden Bispens Svende, de som hans Brød aad og hans Bord søgte den samme Dag. Med vore Indsegl. Givet osv.

[A. ^hPapir (Orig.).^h Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 29).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 42 a. [3043

a) Langebek selv tilføjer i Aa: »(s. Michelsen)«; Ab: Mic. b) Ab: Matt... (Matthie Dag maa her antages at være regnet for den 24. Febr. trods Skudaaret). c) Langebek i sin Registratur over Rosenholm-Arkivet, og Ab: Skoning. d) Ab: Morthen. e) Ab: Mic. f) Ab: Tuisq. g) Mangler i Ab. h—h) Saaledes Aa.

Febr. 25. Jeg Naffne Jensß i Oluffstrop R. har til Leje annammet af Hr. Abbed Pether og [alt Kon]vent i Sore Kloster [i] mine Levedage et deres Gods, som er 3 Gaarde i Towesko[w] i Borse H., under saadant Vilkaar, at jeg skal være deres Kloster til Villie og Venskab og forskrevne deres Gods bygge og forbedre, med vornede besætte og give dem deraf hvert Aar til Landgilde 1½ Td. Smør godt og vel vejjet inden Michels Dag i deres Kloster. Item skal jeg Skoven, som [forskrevne] deres Gods tilliggende er, »heye« og forsvare og ej forhugge eller forhugge lade. Item skal [jeg] »w[orn]edenne«, som deres Gods besidder, f[orsv]are og dem ej beskatte [eller] uforrette. Item skal jeg forskrevne deres Gods have under min egen Besikkelse og Forsvar og ingen anden dem [i] Leje lade eller afhænde. Holder jeg ej forskrevne Vilkaar, skal forskrevne Herrer [i] Sore »gennesten« fuldmægtige være deres Gods igen at annamme, om de vil, uden ydermere »pladz eller tingdele«. Naar jeg død er, skal »genesten« forskrevne deres Gods med Bygning og vornede, som det [da] findes, og med det Aars Landgilde fri til deres Klosters Forsvar igen komme. Medb. af velbyrdige Mænd Hr. Jep Jensß i Sandby R. [og Je]p Lala i Aas a. w. Givet Mathie Dag ap.

[^aPerg. med 3 Segl.^a Sorø Kl. Arkiv.] Vidisse 1480 Okt. 20. [3044
a—a) Saaledes LDipl.

— Reg. *6966. Perg. med 1 Segl: K. 79. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 21). *Kbhvns Dipl. I. 204; Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 69.* [3045

— Reg. *6967. Perg. med 1 Segl: K. 79. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 22). *Kbhvns Dipl. I. 205; Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 70.* [3046

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Hr. Per Høgh R. vor Mand og Tjener med et Pergamentsbrev [ϔ: 2757] med 11 Indsegl hele, lydende, at Hr. Per Høgh havde et aabent Brev paa Wiburgs Landsting lydende, at gode Mænd havde fundet ham Fiælne grøne til, som vi ham

tilskikket havde, og ingen Mand havde brugt Fiælne grøne, den Tid Fiælne hws var bygt, uden de, som Fiælne hws havde i Magt, og Ejermænd i Fiælne By, og spurgte han, om ham burde at nyde Fiælne grøne efter hans Brevs Lydelse, som gode Mænd havde fundet ham til og hans Forældre har haft i Hævd; da funde de saa for Rette efter hans Brevs Lydelse, som de gode Mænd havde fundet ham til, da bør Hr. Per Høgh at bygge og bruge Fiælne grøne og de Ejermænd, som i Fiælne By boer, og ingen Mand det at bygge eller bruge eller drive uden Hr. Per Høghs Minde og de Ejere, i Fiælne By boer; efterdi som det Brev ydermere udviser. Hvilket Brev vi stadfæster, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in castro nostro Skyoldenæss die Mathie ap. nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis de Sandby M. justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Peder Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt (RA.). (Udtog og Brudst.: *Saml. til jydsk Hist. VII. 262* (med urigtig Dag Febr. 24).)

[3047]

a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høeg.

Febr. 26. *Reg. *6968.* Perg. med 2 Segl: 1. G. 667; 2. G. 663. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Dipl. Chr. I S. 257; Dueholms Dipl. S. 124.*

[3048]

Febr. 27. Alburg By slutter Overenskomst med Helligaandshuset i Byen om, at det skal bygge en Mur og anlægge en Gade, hvorimod det faar anden Jord til Erstatning.

Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Slemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 42.*

[3049]

Marts 2. Jens Pederssøn Præst m. fl. vidimerer 1326.

Perg. med [4] Segl: 1. I Sigilfeltet en Engel med Kalk i højre Haand; 2, 4. Bomærker. (Uppsala UB.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 138.*

[3050]

— Anders Jwde Foged i Wratz H., Per Laurissen Præst i Snedhæ, Kresthen Jenssen *ibid.*, Nyelss Skram V., Jep Ebbissen i Gersdorp og Kresthen Gøtssen i Slorop. Mand. før Midfaste var paa Wratz H.s Ting Anders Skreder Tjener[?] af Føffligh, som fik et Tingsvidne i 3 Ting af 8 Dannemænd: Per Jepsen, Jes Michilssen, Matis Terkelssen, Morthen Perssen, Kresthen Somerssen, Seuren Troid, Per Kood, Nis Seurensen; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting 5 gamle Dannemænd: Seuren i Loffwe, Kresthen Jenssen af

Sneede, Jes Terkelssen af Wælingh, Per Michilssen af Winynggh og Jes Jepssen *ibid.*; hvilke 5 Dannemænd vidnede, at det er dem vitterligt, at Hestlwnd, som »ydhæ« ligger, var Fru Gwnderss og hendes Søkendes rette Arvegods. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[A. ^aPerg. [med 6 Segl]. 1751 og 1752 i Grinderslevkloster Godsarkiv.^a] Aa. Afskr. af Jon Mortensen for Klevenfeldt 1751: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen for Langebek 1752: LDipl. [3051
a—a) Saaledes Aa og Ab.

Marts 3. Kongen stadfæster Viborg Landstings Brev (2895) om Fiskeri i Limfjorden.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Afskrifter fra 1740 (med urigtigt Aar 1470): RA. Rtk., Kommiss. af 1741 12. Jan. til at undersøge Fiskestaderne i Limfjorden, Bilag Nr. 150 A; og NLA. Viborg Bispearkiv, Kannikefiskeri II. 5. Efter den sidste: *Dipl. Viberg. S. 54* (Aaret angives som 1472 i Udtog anførte i Domme af Fiendtz H.s Ting 1621 Apr. 10 (NLA. Lynderupgaard Godsarkiv, »Dokumenter vedrør. Lynderupgaard. Depositum«) og af Viborg Landsting 1622 Apr. 13 (NLA. Viborg Landstings Dombog 1622 A Bl. 139 b)). [3052

— Gregers Pedherss Tinghører paa Skast H.s Ting, Jes Las Ridefoged i Riber Len, Jens Powels^s Præst i Grymstrop og Hans Acthrop. Tirsd. efter Matie ap. Dag paa Skastz H.s Ting adspurgte Hr. Niels Backens Kannik i Ribæ paa Kapitlets Vegne sstds., om nogen vitterligt var, hvor længe den Gaard i Starop, som Asde Jenss paa boer, har hørt til Vor Frue Domkirke i Ribe. Da sagde velbaaren Md. Per Mwnck, at saa længe, som han har været i Krogsgardh, som kan vel være 36 Aar og mere, har det Gods været til Vor Frue Kirke i Ribe ukært. Og siden vidnede 3 Dannemænd: Per Pedherss i Julderop Sandemand, Per Olefs i Oem og Oleff Jons i Øse, at i 50 Aar og mere »maa« dem mindes, at Gaarden har rolig været til Vor Frue Kirke og Kapitel i Ribe. Derpaa fik Hr. Niels et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Hans Acthrop, Per Griis i Weng, Jep Jenss i Fooburgh, Osther Niels i Warde, Thordh Jeps i Tiæreburgh, Ascer Tords i Søndermark, Grummy Mowers i Foordum og Jep Niels i Orwæ; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at P. M. med forskrevne 3 Dannemænd vidnede, som forskrevet staar. Medb. af Per Mwnck⁵ og Per Pedherss⁶. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet en Armskinne?; 3. G. 939; 5. Fxl.iii 17 (*s per moltefe*; nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 6. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 387* (RA.). (*Reg. *6969.*) [3053

Marts 3. Ørslev Kloster annammer Morten Jepsen, hans Hustruer og Børn i Klosters Bønner og Gudstjeneste.

[Perg. Refsnæs Godsarkiv^a; senere ejet af Christen Sørensen Tesstrup.] Afskr. i dennes Skrift Om Klosterne i Wiborg. Stift: Additam. Fol. 75 S. 6. Herefter: *Dipl. Viberg. S. 352.* — Andre Afskrifter efter Testrup: Ny kgl. Saml. 4to 1192 b S. 11 (af Frands de Thestrup); Kall 4to 499 S. 76; Thott Fol. 807 Bl. 9 a; Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 a S. 6 (Afskrifter mulig herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, VI 2. Paginering S. 7 og (uden Dag) Additam. 4to 51 S. 487 (= 5)). — Udtog af Axel Urne^b: Thott 4to 1888 Bl. 25 a c, jfr. 36 a. Et andet Udtog: Thott 4to 1889 Bl. 5 b c. Herefter: *Personalhist. Tidsskr. 6. R. IV. 217 c.* [3054

a) Saaledes maa Thott 4to 1888 (jfr. Citatet) utvivlsomt forstaaes, hvad der ogsaa stemmer med, at Morten Jepsen dér betegnes »aff Refsnæs«; den i *Dipl. Viberg. S. 352* anførte Antagelse om Originalens Proveniens er da sikkert urigtig, med mindre Brevet senere er kommet fra Refsnæs til Viborg Domkirke. b) Jfr. Udateret Brev af Sophie Mortensdatter. c) Her: Ellen Mortensdatter.

Marts 7. Anders Jenssøn, da Tinghører til Lunde Landsting, kundgør, at Jeip Strangesøn Kannik i Lund skødede en Gaard i Malmøghe til et Alter i Domkirken i Lund.

Perg. med [7] Segl: 2. G. 70*; 4. G. 71* (Niels Sewittsøn). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 138.* [3055

— Knwt Joachimsß V., Landsdommer i Fywn, Offe Griib⁴ Korsbroder i s. Hians Kloster i Othens, Ebbe Andhersß, Otte Persß, Jens Bildh og Bildh Persß VV., Tyghe Andhersß Borge-mester i Othens og Hans Jensß Raadmand sstds. Lörd. før Gregorii Dag paa Fynbo Landsting havde en hæderlig og vel-byrdig Md. Beynt Bille sine Tinghøringe over Niss Vnckersß, og Niss var der til »wethermelstthing« med ham. Item fik B. B. et Landstingsvidne ved 8 Dannemænd: Jess Bert af Aggedorp, Jeppe Nielsß af Wedby, Hagen Persß, Jeppe Hansß af Hødrvpp, Jess Smyt af Hæristeth, Otte Persß af Vlfuersløff, Marquardh af Allistet og Hans Lydicksß i Othens; hvilke vidnede, at de havde hørt af Dannemænd, som Tinget havde søgt, at saa er i Sandhed, som det Tingsvidnebrev [o: 2734] lyder, som B. B. lod der læse for os, som lyder om Gresholm, som ligger paa Hyn-dropp Mark, saa at Hr. Eggerdh aldrig nødte Niss Vnckersß til at faa ham Gresholm hverken med Stok eller Jern andet, end han fik ham Gresholm for et Pant og tog sine Penge. Datum etc. sub nostris sig.

Perg. med [8] Segl: 4. G. 580; 7. Bomærke (s nif iensfön).^a Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (Reg. *6970.) [3056

a) Gram i LDipl. nævner Ebbe Anderssens Segl som bevaret.

Marts 11. Jeg Ingerth Billesdotter, Knwth Nielß Efterleverske af Wethfølæbergh, antvorder fra mig den Gaard i Wethfølæ-

bergh, som min Husbonde og jeg i Leje havde af Gwundersløffue Kirke, og kendes jeg mig ingen Ret til at have fornævnte Gaard efter denne Dag. Sig. meum. Datum fer. 4. post mediam quadragesime.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Mulig Lxx 15. Gunderslev Kirkes Arkiv (RA.). — Udtog anført i kongelig Dom 1562 Apr. 15 (Onsd. efter misericordias dni.) mellem Jomfru Ane Mar-suindsdaather i Ottenße og Chrestopher Gøye til Gundersløffholm; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1502 Apr. 7. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 161. [3057

Marts II. Cristiern Konge¹. In profesto Gregorii i Soræ Kloster for os paa vort Retterting i den store Sal, nær[værende] Hr. Abbed Pether i Soræ, Hr. Hartwik Jwl Provst i Wiburgh, Hr. Claus Daa R., Per Lycke, Ingemer Grvbbe, Herlugh Skaffue, Niels Griss, Rasmus Botzendale, Jens Andersß i Kongstet, Cristoffer Jensß, Herlugh Bille, Per Laurensß i Skaffteløff, Jeip Lale, Jeip Mortensß, Per Poske og mange flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Oluff Pethersß af Thythebergh paa den ene Side og Æwert Thrvetsß og Jeip Thrvetsß paa den anden Side om Trætte om Opbørsler, som Hr. Anders Jeipsß Lunge opbar paa Hr. Folmer Jeipsß Børns Vegne, den Tid han var deres Værge. Da i Rette lagde Oluff Pethersß 4 Lovdagsbreve, de 2 havde Kong Eric udgivet, og dertil 4 Stævninger, hver paa 6 Uger, over Hr. Frethrik Worthenbergh, at han skulde antvorde Hennicke Grvbendale den forskrevne Opbørsel, og de 2 Lovdagsbreve havde vi selv udgivet paa 5 Dage [o: 2995] og straks over Hr. Frethrik Worthenbergs og Fru Ælne Frethriks Arvinger, at de skulde antvorde Hennicke Grvbendales Arvinger den forskrevne Opbørsel og Oluff Pethersß der Ret paa at gøre. Imod hvilke Lovdagsbreve Æwert Thrvetsß tog Genbrev af os, og Oluff Pethersß tog vort Stævningebrev paa 6 Uger over Hr. Frethrik Worthenbergs og Fru Ælne Frethriks Arvinger, som er i Dag deres rette Stævningedag. Derimod lagde Æwert Thrvetsß og Jeip Thrvetsß nogle aabne Breve, begærende Ret at hænde og gøre. Da spurgte vi Oluff Pethersß ad, om han havde flere Breve, som han vilde blive i Rette med; til hvilket han sagde Nej, begærende 8 »daghs tugh« paa flere Breve, hvilket vi indsatte til Æwert Thrvetsß og Jeip Thrvetsß, og de det ikke vilde unde ham. Derom funde vi saa for Rette, at den Stævning, som Oluff Pethersß over Fru Ælne Frethriks Arvinger taget har, bør magtløs at blive; thi at Oluff Pethersß ingen Bevisning frembar,

som Æwert Thrvetsß og Jeip Thrvetsß burde at undgælde; og dømmer vi Hr. Frethrik Worthenbergs Arvinger, som ikke i Dag mødte, nederfældige for Stævning, og Oluff Pethersß at tage Sagen der, som han lod hende, og forfølge hende fremdeles over dem med vore Breve, som det sig af Rette bør. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Dn. Jacobo Johannis M. justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Oluf Pederssøn Godovs Arkiv (RA.). [3058]

Marts 15. Kongen stadfæster Wigborgh Kapitels Birketing paa Læsø.

Perg. [med 1 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg.* S. 55. [3059]

— Kongen stadfæster et af Viborg Kapitel fremlagt Vedtægtsbrev angaaende dets Fiskeri i Limfjorden og forbyder Overgreb herimod.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Afskrifter fra 1740: RA. Rtk., Komm. af 1741 12. Jan. til at undersøge Fiskestaderne i Limfjorden, Bilag Nr. 150 B; og NLA. Viborg Bispearkiv, Kannikfiskeri II. 5. Efter den sidste: *Dipl. Viberg.* S. 55. [3060]

Marts 18. Jeg Per Lawesß Borger i Ribe under og skøder med min Husfrues Katherines Samtykke en min Toft liggende hos Langwedel med al Rettighed, som det Hovedbrev, derpaa givet er, udviser, til en evig Messe, som Esigi Roossøn, hvis Sjæl Gud naade, har stiftet af sit Gods og Fædrene i sit Testament for s. Jeeps Alter i Riber Domkirke at holdes hver Torsdag for hans og hans Forældres Sjæle, item den Agerjord, som jeg og min Husfru har paa Skøtzstrvp Mark og velbyrdig Md. Hr. Thomæs Langhe »deghen« i Ribe af os nu i Værge har hvert Aar for 1 Ørtug Byg, som er 1 Ager »i tofft« 8 Skpr. Land, 1 Ager paa den samme Toft 3 Skpr. Land, oven for Vejen 1 Ager $\frac{1}{2}$ Ørtug Land, 2 Agre ved Stenen 1 Ørtug Land, øster »aa« Dalagher 1 Ager 8 Skpr. Land, den østerste Ager paa Heden af 4, 1 Ager $\frac{1}{2}$ Ørtug Land, den »østert« Ager af 4 paa Westersøwe hedhe $\frac{1}{2}$ Ørtug Land, den sønderste Ager af 3 paa østerst Side af »hedhe« $\frac{1}{2}$ Ørtug Land, østerst Ager af 4 paa Klynthe Mark 2 Skpr. Land. Disse Agre, Jord og Toft skøder jeg og min Husfru til fornævnte Messe og s. Jeeps Alter for det Gods, som fornævnte Esghi Roo havde lagt til Messen i sit Testament. Sig. meum cum sig. honorabilium discretorumque virr. magistri Jacobi Staghe canonici ecclesie Ripensis, Dn. Johannis Andree³ canonici ibid., Bakquini Nicolai⁴ consulis Ripensis et Esgeri Petri consulis ibid. Datum crast. Gertrudis.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 3. G. 938; 4. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 394* (RA.). [3061

Marts 18. *Reg. 4428. Hofman, Foundationer V. 533.* — Hofmans Kilde er øjensynlig ingen Orig., men (snarest indirekte) Brevet, som det foreligger i Vinding Herreds Provstebog. Kilden kan godt være det Eksemplar af Provstebogen, hvoraf Dele er trykte *ÆA. V. 1068-1109* (for dette Brevs Vedkommende *S. 1094*); men da det paa *anf. St. S. 1067* omtalte andet Eksemplar af Provstebogen nu ikke kendes, kan det ogsaa have været Hofmans Kilde.

Marts 21. *Cristiern¹ Konge.* Som vi tilforn taget har Kapitel i Ripe, deres Gods, Hjon, vornede og Tjenere i vor Beskærming, som vore aabne Breve paa Pergament med vore hængende Indsegl indeholder [Ϸ: 26, 112, 1125], saa tager vi paa det ny fornævnte Kapitel, deres Gods, Hjon, vornede og Tjenere i vor Beskærming. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Embedsmænd paa Lilletynder fornævnte Kapitels Gods, Hjon, vornede eller Tjenere i Sønderiutlandh herimod at hindre eller dem nogen Arbejde eller anden Tyngte paa at lægge under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Kalundenborgensi sabb. palmarum nostro sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [3062

— Vi *Cristiern¹ Konge* bekende[s] os skyldige at være Kapitel i Ribæ 20 og 100 rinske Gylden, hvilke vi dem tilsagt har i saa Maade op at bære i deres Betaling, at Biskop Pedher sstds., som nu vor og Kronens Told i Værge har, og alle andre, som forskrevne Told i Værge af os fangende vorder, skal betale forskrevne Kapitel hvert [Aar af] forskrevne Told 10 Mk. Penge, saa længe de 20 og 100 rinske Gylden fu[ldelig] betalte er. Thi beder vi og b[yder eder] forskrevne værdige Fader og alle andre, forskrevne vor Told fangende [vorder, at I hvert] Aar [betaler] forskrevne Kapitel forskrevne Sum Guld ef[ter]di og saa [længe, som for er rørt, og lad det] ingenlunde [under] vort Hyldest [og Naade]. Secretum [*nostrum*]. [Ex castro nostro Kalundeborgensi sabb. palm]arum.

[De mandato Dn. regis.]

Medtaget Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78; det i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Langebek i LDipl. Ribe Kapitels Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Henrichsen^a, Ϸ: Hielmstjerne; (formentlig af denne) forøret til Danske Selskab (RA.). LDipl. [3063
a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Marts 24. *Reg. 4429.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 346; Missiver I. 40.* [3064

Marts 25. Tetz Ærkedegn i Roskilde giver 1 Gaard i Køpnæhaffn og 1 Gaard i Gærløffue i Slauelssæ H. til s. Vincencii Alter i Roskilde.

Perg. [med 4 Segl]; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Skødebreff paa en gard uti Kiøpnehaffn oc paa en gard wdi Gierløff y Slauelse herritt, szom the Rosengarden haffuer nw fraa alterett. Datum 1472.« Roskilde Kapitels Arkiv (Vincencii Alter) (AM. XXVI. 21). *Kbhvns Dipl. IV. 105.* — Hertil 82, 508, 1003, 1190? [3065]

Marts 30. Steen Sture forlener Iffuer Axelsøn med »begge Sogne paa Øland«.

[Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog, formentlig herefter: *Hvitfeld V. 222, Fol. 935 L. 1.* [3066]

Apr. 1. Vi Broder Børghæ¹ Abbed i Ringstædhæ Kloster og alt Konvent² sstds. i Leje lader velbaaren Md. Henrich Meyenstorp Landsdommer i Siællandh, saa længe han lever, Klostrets Gods i Meenstorp i Flackebiers H. i Kærebech S. med Landgilde, Tjeneste, Sagefald og alle andre Bede, som velbaaren Md. Griib Jenß det af os i Leje havde, Gud hans Sjæl naade, hvilket Gods skylder til aarligt Landgilde 14^{1/2} Pd. Korn og 14 Skill. Grot Penge; med saa Skel, at Henrich Meyenstorp skal give os hvert Aar, saa længe han lever, 1 Læst Byg godt Korn i vort Kloster Ringstæde inden Midfaste. Og skal Henrich Meyenstorp være os, vort Kloster og vore Tjenere til Villie, hvor han kan med rette. Og skal Henrich Meyenstorp holde Godset bygt og ej »owær rætte« Mændene, paa Bole boer, beskatte eller nogen ulovlig Tynge paalægge ydermere end, som de af »æreldom« gjort har; og skal han ej have Magt Godset nogen anden Mand i Værge at faa, enten med Pant eller anderlunde. Og naar Henrich Meyenstorp er død, skal Godset komme frit til Klostret igen; og holdes forskrevne Artikler ej, skal vi have Fuldmagt Godset igen at annamme. Vort Abbeds Indsegl med vort Konvents Indsegl. Givet og skrevet fer. 4. pasche.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 474; 2. G. 472. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [3067]

Apr. 4. Jeg Las Perß af Ballæ og Elsæ Mikelsdater vi skøder Jep Mouenß en Gaard liggende i Bygom nest vesten ved Kirken, som Lyllæ Nis paa boede. Vi har hængt »vorth« Indsegl for dette Brev med andre gode Mænds Indsegl: Off Tagß, Cristiern Niels Præst af Vynghi, Hr. Claues Præst i Bygom, Jep Henrigß i Assens »vebner« og Las Pouelß Hwornum. Datum sab. post f. pasche.

[Orig. Senere til Tjele Godsarkiv.] Afskr. af Søren Abildgaard, betegnet »Thiele«; Thott Fol. 750, den største Mappe. — Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« (S. 3): Sstds. [3068-69]

Apr. 4. *Kbhvns Dipl. IV. 105.* Se 1482 Apr. 4.

Apr. 5. Anders Esbersß, som man kalder Pæpp¹. Jeg kendes mig at have skødet og solgt til hæderlig Kvinde og velbyrdig Frue Barbare, Hr. Stigh Olsß Efterleverske, alt det Gods og Rettighed, som jeg arvede efter min Moder Sophia Andersdotter, og al anden Arv, »ee« efter hvem jeg ham arvet har, baade i frit Gods og i Pantegods, hvor det findes kan i Skaane eller i andre Lande: først en hel Hovedgaard i Ingelstorp og alt det Gods, som der i Byen ligger i Ingelstrop, som mig af Arv tilfalden er; item en Hovedgaard i Hagestade i Lødorpe S. og alt det Gods, som dertil ligger, som de Pantebreve udviser, som min Morfader Hr. Anders Pæpp udgav eller andre mine Forældre. Item kendes jeg mig at have skødet og solgt Fru Barbare alt det Gods og Rettighed, som jeg har i Hamendehøy, som Steen Persß har i Væрге fra mine Forældre. Alt dette fornævnte Gods ligger i Ingilstede H. Alt dette Gods og mere, om spørges kan, som mig til Arv faldet er, kendes jeg mig at have solgt og skødet til Fru Barbare. Afgaar dette Gods Fru Barbare, tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at give inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Hr. Eskill Gøye R. i Herwestæde, Per Nielsß³ af Lindholm, Jess Giordhsß i Geetzness og Pouell Nielsß⁵ i Alnorp a. w. Datum Bollorp dnica. quasimodogeniti.

Perg. med [5] Segl: 1. Dxxxviii 3; 3. Lxviii 27 (Thott); 5. Lxviii 30 (Thott). Stig Olufsson Krognos's Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 187 L. 13?*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [3070]

^a) RA. Reg. 60 S. 46.

Apr. 6. *Kbhvns Dipl. II. 128; Reg. *6972.* Er 1472 Apr. 10.

Apr. 8. Ereck Brodhersøn¹ Herredsfoged i Lunde H., Jeep Person Sognepræst i Lunde, Hans Brwn Sognepræst i Østrop, Niss Matß i Dawstrop, Henicke Malman i Harsmarck VV., Pelle Cløff i Nydesleff, Jess Anderß i Hiorsleff og Lass Knabe i Hessom. Onsd. efter Ambrosii Dag paa Lunde H.s Ting »beddes« beskeden Md. Hans Knutß af Østerlunde et Tingsvidne, hvilket han fik ved 8 beskedne Dannemænd: Jess Anderß i Hiorsleff, . . ss Mattesß i Torpe[?], Hans Scredher i Ostrop, Findh Gødsøn

ibid., Lass Knutß i Beldringæ, Jess Persøn i Lunde, anß[?] ibid. og Staffen Mickelß i Dagstorp; hvilke vidnede, at Mattes Jenß i Vesterlunde skødede Hans Knutß i Østerlunde paa velbyrdig Mands Hr. Eggert Frilles Vegne et Stykke Jord liggende østen næst den Gaard, som Hans Knwtß i boer, og H. K. skødede M. J. et Stykke Jord igen paa Hr. E.s Vegne, som ligger i den østre Mark ordhbeck med den »forslet«, som hører til den Jord. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke. (RA. Eggert Frilles Arkiv.) LDipl. (ufuldstændig). [3071]

Apr. 8. Broder Pether Abbed i Sore Kloster. Velbyrdig Kvinde Fru Margrete i Kalendeborgh har »guldet« os til gode Rede vort Landgilde af vort Gods paa Møen, som hun af os i Leje har. Derom lader vi hende aldeles kvit for forskrevne Landgilde til denne Dag. Vort Kontrasignet. Givet Onsd. efter Ambrosii Dag.

Perg. [med 1 Segl]. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatarck., kronolog. Række). [3072]

a) RA. Reg. 60 S. 46.

Apr. 9. Kongen lover at holde Lunde Kapitel fri for al Tiltale, fordi det efter hans Anmodning paa Grund af Rigets farlige Stilling har foretaget det ved Ærkebisp Twos Død nødvendiggjorte Ærkebispevalg hurtigere, end Kirkeloven paabød.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 139.* [3073]

Apr. 10. Reg. *6972. Perg. [med 3 Segl^a]. Københavns Kapitels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 128* (læs: qua modo habito - p[ost mor]tem eius - et aliam - secundo feria sexta post - supera[ddi]to, quod quedam[?] filia mea[?] scilicet Walburgis[?] - supravixerat liberos supradictos *condicionibus* prenotatis. — Af det ikke aftrykte mærkes: in bona moneta erogemus. Curiam edificemus et, quicquid in ea construxerimus, cum tectura lapidea conservemus. Edificia constructa et construenda nullomodo vendamus nec alienemus sine consensu capituli. Tributa et alia onera, que a mandato principum vel ville curiis ecclesie imposita fuerint, absque ulla pensionis falcidia solvere teneamur. Pre-scriptis articulis non servatis littere nobis a capitulo date irritae sunt, et capitulo curiam cum edificiis omnibus resumendi libera sit facultas. Me, uxore mea Osa necnon liberis nostris de medio [sublatis] curia cum edificiis universis libere cedit [ecclesie]). [3074]

a) Seglene fandtes i Biskop Harboes Tid (Udtag med hans Haand paa Folioblad i RA. Pk. »Ældste Efterretninger om Rigarkivet«, trykt *Ny kirkehist. Saml. V. 423.*

Apr. 10. Johannes Hillebrandi Borger i København lejer af Københavns Kapitel en Vor Frue Kirke tilhørende Gaard i Nicholai Sogn ved Søen.

[^aPerg. med »sigilla plebeia«. Københavns Kapitels Arkiv. ^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 108.* [3075

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 12. Johannes Brostorp, udvalgt til Ærkebisp i Lund, udsteder Privilegier for Kapitlet sstds.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 136.*] Afskr.: Lundebogen S. 48. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 141*; Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 201 og 208* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Y iij b* og *Z b, Fol. 86 L. 13 f. n.* (i *Reg. *7081* urigtig anført under 1473 Sept. 29) og *88 L. 12 f. n.* — Afskr. fra c. 1500 (med Tilføjelse med samme Haand som Afskriften: »Concordat cum suo originali de verbo ad verbum«): SvRA. Kopieböcker B 19. [3076

— Vi Borgere og Bymænd i Nestuet kundgør os at have annammet ind at hegne nogen Jord af Abbed og Konvent i Skoucloster for en Grøft Skyld, som for Bys Forbedrelse nu begreben er at graves, hvilken Grøft begyndes skal norden Byen og løber saa i Øster og saa »hander Hwswolden«. Og lover vi, at fornævnte Grøft og Indhegning skal ej komme Kloster til Skade og til ingen Tyngde. Den Jord, som mellem Grøften er og det gamle Bys »hagheluerk«, hører Kloster til undtaget det Vænge, som Graabrødrekloster fik af Oleff Persøn; dog maa vi nyde den gamle Grøft saa bred, som hun er, hvor Bys Jord derpaa skyder, og ikke mere; siden skal de i Kloster nyde Grøften for deres Jorder, hvor de ligger og derpaa løber. Item skal ingen Hævd eller Bygning paa fornævnte Klosters Jord paaføres uden Hr. Abbeds og Konvents Villie. Vil og de, som Borgere er i Byen og Tyngde opholder, føre der Hævd paa, da skal de nærmere være end andre. Naar den Jord bygges, som mellem Gravene er, da skal dem, som bygger, ej formenes Udgang og Indgang, hvor dem Behov gøres ind i Byen. Sig. virr. providorum ac discr. Nicolai Brus¹ et Magni Tuonis proconsulum, Johannis Petri ac Petri Hemmingi consulum necnon Jacobi Smets et Laurencii Sutoris civium ville Nestuedensis cum sig. nostre communitatis⁷. Datum Nestuedis dnica. 2. post pascha.

Perg. med [7] Segl: 1. Hxxv 4 (**sigillum niels brøn**); 7. Det hos *Trap⁴ III. 282* afbildede Segl (Brudst.); omtr. samtidig Paaskrift: »Breff aff burgmæster oc almwen i Næstwet super augmentatione ville de

terris vel campis monasterii«. Skovklosters Arkiv; *SRD. IV. 364* (Arkivet paa Herlufsholm). LDipl. [3077]

Apr. 14. Symen Byluff Herredsfoged i Saling H., Per Andersß i Øster Hæsing, Hans Mag i Raunolt, Find Persß i Høyrop, Hans Matsß i Salinge, Anders Jensß i Deyernis. Tirsd. efter dnicam. misericordia dni. paa Saling H.s Ting fik Jens Smyd i Hostrop et Tingsvidne af 8 Dannemænd paa hæderlig og velbyrdig Mands Vegne Hr. Tiæluff Reuentloff paa Gram: Lauris Jipsß i Bramstrop, Per Jensß i Fielebro, Matis Lang i Vester Hæsing, Jens Hiortt i Høyrop, Matis Michelsß i Salinge, Matis Dunth i Hæring, Poffuill Mørch i Nøbyll, Jens Matsß i Pilegaa[r]d; hvilke vidnede, at de paa fornævnte Ting hørte og saa', at hæderlige og velbyrdige Mænd Byld Persß paa Helderop og Vilhelm Ffrylle tilstod, at de var Hr. T. R.s Lovhøring til en Lovhævd, som han gjorde paa sine Enemærker, først Ellemose og Lykken vesten for og Prestevenghiitt langs ud med »vongs-gaarden«, siden »faare« indtil Faldslett og i Sønder indtil Falitt tager, og 2 Tofte, den ene østen ved Stensgard til det østre »stendys«, den anden sønden for Gaarden fra et Sig indtil den Vej, som løber fra Horne. Disse Enemærker »ynduorde« han med Riddere og Riddersmændsmænd selv 12., og brast ingen Værn, og kendtes der ingen at have Del i uden sig. Dette hjemlede de paa Aasteder og inden Ting og bad »domere« og Dannemænd hende »melthe« stadige at blive. Med vor Besegling. Anno, die, loco ut supra.

Perg. med [7!] Segl: 1-3, 6-7. Vistnok alle Bomærker (i alt Fald alle uadelige); men alle mere eller mindre utydelige, hvad der i det mindste for nogles Vedkommende (6-7.) maa antages at skyldes senere forsætlige Manipulationer; Paaskrift fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: »Welb. Christian Rothkirch tilhørende«. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Tjelluf Reventlows Arkiv). — Haanden er afgjort ikke fra 1472, hvorimod den vel kunde være fra 1572, men maaske snarere er fra en lidt ældre Tid af det 16. Aarh. Og Pergamentet ser ud, som om der oprindelig kunde have staaet en anden Skrift, der forsættelig var fjernet; men Fjernelsen er unægtelig i saa Fald foretagen med stor Grundighed. I alt Fald er det dog ikke udelukket, at Brevet kan være Afskrift af et ægte; herpaa tyder, at ikke blot de 3 i Brevet nævnte Adelsmænd tilhører Tiden 1472, men at ogsaa nogle af Bønderne kan paavises ved samme Tid (se 2747 og 1481 Juli 24). [3078]

a) RA. Reg. 60 S. 45.

Apr. 14 ell. Aug. 11. Elné Jensze daatther, Hans Portemandtz Efterleverske af Quiszlemarck, stadfæster den Gave af en Gaard ved

Quizzlemarcke Kirke, som hendes Husbonde gav til Kirken i sit Testamente.

[^aPerg. med 4 Segl.^a Kvislemark Kirkes Arkiv.] Vidisse 1587 Apr. 21 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Dreszelbiere til Vogenszerup, vor Landsdommer i Sielland. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 49 a. *Rørdam, Arild Hvitfeldt, Till. S. 82.* [3079

a—a) Saaledes Vidissen.

Apr. 17. Testamente af Clawes Klauer Borger i Borch paa Vemerem. Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 35). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 56.* [3080

Apr. 22. Oleff Clawessøn Kantor i Lund, Axel Bradhe R., Pether Præst »dægghen« i Rodhneby og Jes Oleffsøn a.w. Jørgghens Aften i Hr. Electus »magh« i Lund hørte vi og saa', at velbyrdig Md. og streng Ridder Hr. Johan Oxæ lod læse vor naadige Herres Brev lydende paa Ghærs H. og Osby Setting, som vor naadige Herre har sat Michel Nielssøn til Forvaring for nogen Sum Penge, som vor naadige Herre ham skyldig var, og for nogen Sum Penge, som vor naadige Herre har taget Hr. Johan Oxes Haand kvit med, alle Artikler, som han begærede og Fuldmagt gav Hr. Electus og Hr. Johan at annamme paa hans Vegne[!]. Til hvilket Michel Nielssøn svarede, at han ej vilde annamme det Brev, helst fordi at det var ej i hans Magt at fly ham sit Brev igen, som han skulde have af ham igen. Vore Indsegl.

[A. ^aPapir med 3 meget medtagne, adelige Segl.^a Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere ejet af Jens Rosenvinge^a.] Aa. Afskr. af Gram: LDipl. — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., formodentlig efter Aa: Lunds UB., Dipl. Langebekianum 1314-1655. [3081

a—a) Saaledes Aa og Aaa.

Apr. 23. Jeg Jens Weliom¹ af Slaslwndh a. w. skøder til hæderlige og velbaarne Mænd Hr. Pæthær Rebieghær Kannik i Roskilde og Claus Rebieghær af Bramsløckæ i Lalandh og til alle Hans Rebieghærs Arvinger 2 mine Gaarde i Hørop i Lywngæ H. i Slingerop S. (Pæthær Andher², 3 Pd. Korn; Njs Jen³, 2 Pd. Korn). Afvindes disse Gaarde Hans Rebieghærs Arvinger, tilbinder jeg mig saa gode Gaarde af Rente og »belegghæ« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af velbaarne Mænd Jep Laly⁴ af Aass, Jep Michels⁵ Høvidsmand paa Hiortholm, Oleff Jon⁶ af Høduedh a. w. og Bo Jens⁷ Borgemester i Roskilde. Datum in Slaslwndh Georgii.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Hxviii 1 (*figlóm iæpe ienffon*); 3. Flii 10; 5. Bomærke. Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVI. 14). [3082]

Apr. 23. Germen Tinghører paa Meielsom H.s Ting, Eric Otß³ R. paa Biørnholm, Peder Sognepræst i Wellinghæ, Eric Juell, Eric Hassæ a. w., Abbilgord⁶ Foged paa Skiernæ, Seuerin Swenß i Mamen, Mates Jepß i Lee, Mates Skredder i Hiermyn og Per Spragh. Die Georgii paa Meielsom H.s Ting fik beskeden Md. Jes Kelß i Beringh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Biørnß i Lee, Michel Knutß ssids., Jes Matß, Keld Thomeß i Hiermen, Mates Jepß i Lee, Cristiern Palß i Hiermen, Cristiern Faderß i Mamen og Jep Staar i Mamen; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting, at 2 beskedne Dannemænd Mates Poullß og Las Nielsß i Hiermen kundgjorde, at Jes Kelß var paa Bradstrop Mark Tirsd. før Jørgens Dag og »inworde« med Lovhævd, som Fogeden og Dannemænd fandt ham for Rette, med Bønder og Jordejere Bradstrvp Gaardsted og Bradstrvp Sø for hans rette Enemærke, som han og hans Fader har haft i Væрге ukært, Ager og Eng intet undtaget over al Beringhæ Mark, som har ligget til forskrevne Gaardsted af gammel Tid, og hans Forældre har haft i rolig Hævd til denne Dag. Og hans »lofhøring« mælte hans Lovhævd stadig at blive, saa længe hun fældes med Bisp og Bygdemænd. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9!] Segl: 2. Lxxiii 42; 6. Bomærke (*s bartel tartelff*); 7-9. Bomærker. »1911 af Boghandler Kousgaard solgt til Rigsarkivet« (RA. Privatark., kronolog. Række). [3083]

^{a-a}) Dettes Bog over Køb af Arkivalier; jfr. *Meddel. om Rigsarkivet for 1906-1915 S. 86.*

Apr. 24? (Aar?). Borgemestre, Raad og menig Almue i Bohstedæ kundgør, at deres Borger Erich Skredher har solgt Pawel Laxman sin Gaard i Bodstedhæ.

Papir, mulig med 1 Segl paatrykt Bagsiden, hvilken sidste dog nu er helt overklæbet med Papir. Poul Laxmands Arkiv (RA. 1472(?) Apr. 24). *Hening Hammarlund, Båstad och Bjärebygden S. 37* (Dateringen gives her: »anno domini xii feria ante festum Philippi et Jacobi«, men S. 36 henfører Forfatteren Brevet til 1462; Aaret er dog vistnok snarere 1472). [3084]

Apr. 25. Dom af Wiburg Landsting, at Wiburg Kapitel har Ret til at spærre Longwedel Aa ved deres Fiskegaard Voosgorde.

A. Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 15^a Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 56.* — Aa. Vidisse 1562

Maj 11 (Mand. efter dnicam. exaudi) af Jeb Pouelßen Vicarius og Sognepræst i Viborigh m. fl. Papir med 4 Segl paatrykte forneden. NLA. Viborg Bisparkiv, Kannikefiskeri I. 22. — **Ab.** Udtog se 633. Viborg Kapitels Arkiv 1541 Juni 18 (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 224.* [3085

a) Aa nævner 9 Segl som bevarede.

Maj 4. Per Jensøn a v. sælger Fadeburssmaasvenden Niels Twson en Gaard i Lund paa Bregadhe.

Perg. med [5] Segl: 1. M 77(?); [5. a]. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 143.* [3086

a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl. som beskadiget.

— Vidne af Lunde Byting, at Per Jensøn skødede Niels Twson Fadeburssmaasvend paa Lundhegardh en Gaard paa Bredhegadhe.

Perg. [med 7 Segl: 7. »ign[obile]« a.]. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 144.* [3087

a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl. 1474 Maj 2.

— Michel Jenß Tinghører i Ingelstade H. paa Kongens Vegne, Sten Persß i Ingelstadhe a w., Jens Persß Sognepræst i Bollarp, Per Hynzesß Sognepræst i Ingelstrop, Morten Esbornß Sognepræst i Glæmingæ, Jens Tolleffson Sognepræst i Kwere-stade, Anders Lærcke Herredsfoged i fornævnte Herred og Powel Maenß i Sælsjø Odelbonde. Mand. efter hellig Kors Dag inve[n]c. paa Ingelstade H.s Ting hørte vi, at hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Barabra, Hr. Stig Olsß Efterleve, og hendes Søn Oleff Stigß af Bollarp spurgte af de gamle Dannemænd, som Ingelstade H.s Ting havde søgt, om nogen af dem havde hørt, at nogen havde paatalet paa Gods i Ingelstroph, som Fru Barabra nu i Væрге har og Hr. Stig Olsß og hun havde købt af hæderlig Kvinde Hustru Sophia og hendes Børn Yryern Pæpp og Anders Pæpp. Da stod op Dannemænd af de ældste, i Herred boede, og »een deels« af dem var fødte i Ingelstrop S., som forskrevne Gods i ligger, som var Maens Swenß i Ingelstrop, Jens Bonde *ibid.*, Jesop *ibid.*, Per Bramsß *ibid.*, Jens Gra *ibid.*, Per Andersß *ibid.*, Oleff Andersß *ibid.*, Tve Jerensß *ibid.*, Jens Mattesß i Hamer, Maens Jensß i Qwerestade, Jens Persß i Bollarp og Jens Ormersß *ibid.*, og vidnede, at fornævnte Gods havde været ukært i 60 Aar og mere, og at de aldrig havde hørt af deres Forældre eller af nogen anden, at der havde været ildet eller delt i deres eller deres Forældres Minde paa det Gods, men de sagde, at Hr. Anders Pæpp i Haghestade havde det Gods frit i Væрге i sine Levedage og hans Døtre efter hans Død Fru Ingrid, Per Nielsß Hustru af Kællestade, og Hustru Sophia, Esborn Jensß Hustru

af Ingelstrop, til des at Hr. Stig Olsß af Bollarp det købte af Hustru Sophie og hendes Sønner. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Stig Olufssøn Krognos's Enkes og Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 187 L. 17?*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [3088]

a) RA. Reg. 60 S. 248.

Maj 6. Henrich Meyenstorp¹ Landsdommer i Siælandh, Erich Jenß af Winningæ, Pæther Jenß Halweggæ³ *ibid.*, Jep Halweggæ⁴ af Snæsloff, Ogæ Pariis⁵ af Dywstuedh, Pæther Maghenß⁶ af Førsløff, Jep Morthenß⁷ af Swentztorp a. w. og Bo Jenß⁸ Borgemester i Roskilde. Vor Herres Opfarelse Aften paa Siælantzfare Landsting skødede velbaaren Md. Jens Veliomß af Slaslundh velbaarne Mænd Claus Reberghær af Bramsløckæ i Lalandh og Hr. Naffnæ Jenß af Olstorp R. paa Hans Reberghers Arvingers Vegne 2 Gaarde i Hørop i Lywngæ H. i Slangerop S. (Pæther Anderß, 3 Pd. Korn; Niels Jenß, 2 Pd. Korn) ved alle Artikler, som Jens Veliomß eget Skødebrev [c. 3082], han Hans Reberghers Arvinger givet har, indeholder. Og »wort« forskrevne Skøde mælt stadigt til forskrevne Ting over alle Bænke, og var ingen Gensigelse derimod. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Lxxxiv 48; 3. Axi 4; 4. Hvi 3; 5. Dxlil 1; 6. Lx 2 (Ravensberg); 7. Dvi 13 (Krag); 8. Bomærke. Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVI. 15). [3089]

Maj 8. Jeg Awæ Pæthersß Sognepræst i Lythersløffue har givet min Gaard liggende i Køghe norden for Bykirken sønden næst Kalentegaarden til s. Katerine Alter i fornævnte Kirke med saadant Vilkaar, at der skal holdes en sungen Messe hver Mandag de sancto spiritu for mig og alle mine »forældre«, hvilken Gaard jeg tilforn tingskødt har. Og forbyder jeg nogen Arving eller Frænde herimod at sige, fordi det er mit rette Købegods og ej af nogen Arv, uden fornævnte Messe ej holdes; da skal mine Arvinger have Magt igen at kalde fornævnte Gaard og bruge ham fremdeles til min Sjæls Salighed. Medb. af flere gode Mænd Hr. Michel² Sognepræst i Helliæ stethe, Hr. Niels³ Sognepræst i Lille Hæddinge og Hr. Jens⁴ Sognepræst i Holtwæ, Lasse Rothe⁵, Michel Bosøn og Sygher Jwl⁷ Raadmænd i Køge. Datum Lythersløffue in crast. ascens. dni.

Perg. med 7 Segl: 1. I Sigilfeltet en Helgen med Sværd i højre Haand; 2. I Sigilfeltet en Helgen med Nøgle i højre og Sværd(?) i venstre Haand (*s micaelis iacobi presbite* (?)); 3. I Sigilfeltet Monogram

af Bogstaverne n og i (*s nicolai iohannis presbri*); 4. I Sigilfeltet Lammet med Fanen (*s iohannis trugilli presbiteri*); 5. Bomærke i Skjold; 6. Utydeligt Brudst.; 7. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (*s fiter per fon*). Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [3090

Maj 8. Per Buddissen i Hasseriis pantsætter Gods i Hasseriis til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 43.* — Afskr. af Frands de Thestrup af Udtoget: Ny kgl. Saml. 4to 747 a. [3091

Maj 9. Ollaff Claesson Kantor og Magnus Kempe Kannik i Lund kvitterer Laurens Nielsson Dekan i Lund for Penge, som Ærkebisp Twe gav til Sjølægave i sit Testamente.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Ubetydelige Rester; 2. Mulig G. 75. Senere til Lunde Kapitels Arkiv; ^a1754 i Antikvitetsarkivet i Stockholm^a (Uppsala UB., Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 145.* [3092

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Maj 10. Peder Berthelsen Kapellan paa Østholm, Jesper Lauritzen Sognepræst i Thisted, Michel Terkildsen af Korsbø V., Mouritz Michelsen i Kirbygaard, Bent Berthelsen, Niels Simonsen, Matthias Berthelsen Bymænd i Thisted og Peder Nielsen i Klestrup. Sønd. før Pinesøndag paa Hiærdemaal Kirkegaard paa Østholm fik Hr. Peder Nielsen Sognepræst paa Østholm et Sognevidne af disse Dannemænd, som fødte er paa Østholm og der har været af Barndom: Jens Pederßen Tekker, Matthias Gram, Bent Bertelsen, Anders Tøgerßen, Nis Madsen, Nis Skøtt, Mouridtz Nielsen, Lars Bertelsen, Tøger Nielsen, Bertel Nielsen, Nis Locky, Jes Nielsen i Klef, Thomes Friderichsen, Jes Friderichsen, Oluf Pederßen, Matthias Pederßen *ibid.*, Ingvar Gudmandsen, Bent Ifversen, Gunder Jenßen, Thomas Nielsen, Anders Skræder, Anders Skøtt, Tøger Terkelsen, Anders Gram og Nis Jenßen i Lønderup; hvilke vidnede, at de havde hørt af deres gamle Forældre, og dem selv vitterligt var, at i 100 Aar ej har været uden én Sognepræst til de 3 Sognekirker paa Østholm, og har den Sæd været af forskrevne Tid, at Præsterne skal ikke søge uden hver anden Søndag til Østerild Kirke og hver anden til Hunstrup Kirke for de 2 Sognes »beyleghed« og hver Søndag til Hiærdemaal Kirke, og hvilken Søndag som Præsten har ikke været til Østerild Kirke, da skulde

han komme did i den Uge, om der kommer nogen mærkelige Højtidsdage, og holde Messe og Gudstjeneste, og deslige til Hunstrup Kirke og alle forskrevne Dage til Hiardemaal Kirke. Item giver de ikke Præsten til »redeste« i Østerild Sogn uden 12 Brød og $\frac{1}{2}$ Gaas og ikke uden 3 Skpr. Byg i Hundstrup Sogn for deres »redeste«. Item er der ingen Præstegaard i Østerild Sogn eller noget Gods til Præstebord uden en Gaard, skylder 3 Tdr. Korn, og er »undt« derfor. Item har de aldrig tiendet af deres Fisketiende i Østerild Sogn enten til Præsten eller Kirken. Item er Østerild Sogn ikke nu mere forbedret til Præstebord med Ager eller Eng, end været har af forskrevne Tid. Item vidnede forskrevne Dannemænd, at Hr. Peder har gjort saa god Tjeneste i de 3 Sogne paa Østholm som nogen hans Forfædre, og de kunde aldrig mindes eller har hørt af deres gamle Forældre, at bedre Gudstjeneste har været i de 3 Kirker, end været har, siden Hr. Peder var deres Sognepræst. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Givet og skrevet osv.

[Orig. Hjørdemaal Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1708 Aug. [3093]

Maj 10. Jens Dwe¹ i Krogholm, Axell Brade² i Tostrop RR., Per Hwiid i Ystedh, Hans Margereffue sstds. »borgmestere«. Vi paaahørte i Hans Margereffues[1], den Tid velbyrdige Mænd Hr. Knudh, Hr. Johan Oxe, Hr. Jens Dwe gjorde Skifte, da lod forskrevne Hr. Kn[u]dh Trvdß Hr. Johan Oxe sin Part i Thorsjø til Vederlag for 6 Pd. Korn, som Hr. Knudh vel belejligt er i Skone. Vore Indsegl. Givet i Ystedh Sønd. efter Vor Herres Opfarelsedag.

Papir med Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. Lxviii 9 (*s iohannis bñdons*; Thott); 2. Lii 3 (*s agel p̄erfō*). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv? (RA.). [3094]

Maj 11. Sandemænd i Jersleff H. gør Markeskel mellem Torstrup Mark og Hiermedsleff Mark.

[Orig. Børglum Kl. Arkiv.] Udtog anført i 1491 Apr. 16 ell. Aug. 13. [3095]

— Kirsten Krogs i Aalborg giver Jord i Hasseriis til (Aalborg) Helligaandskloster.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. Herefter: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 43*. — Afskr. af Frands de Thestrup af Udtoget: Ny kgl. Saml. 4to 747 a. [3096]

— *Reg. 4432. Er 1471.*

Maj 15. Cristiern Konge. Hr. Erich Ottssøn R., vor Hofmester, har nu gjort os fuldt Regnskab af al den Landehjælp, som han lod i sidst opbære af alle de Len og Pant, som han af os i Væрге har, som er Skandelborgs Len, Mædelssw H., Lywnge H., Slætte H., Hasens, Endellawe med nogle Gaarde i Knwstorp og anden Steds, i hvilken Hjælp hver 4 Mænd udgav 5 Mk. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi 6. fer. ante f. pentecostes.

Ad relacionem Erici Johannis advocati castri
Haffnensis et Skelmeri Petri.

[^aPerg. med 1 sigillum læsum.^a Erik Ottssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 18).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Additam. 4to 94 S. 187. [3097

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 18. Vi Olaff Mortens¹ Biskop i Roskilde giver og skøder fra os og vore Arvinger Hr. Tetz og hans Efterkommere Ærkedegne i Roskilde de Jorder, som ligger vesten hos Ærkedegnsgaarden og forskrevne Hr. Ærkedegn nu indhegnet og i Væрге har; hvilke Jorder Kong Cristoffer og Kong Cristiern os givet har, som de Breve indeholder, vi forskrevne Hr. Ærkedegn derpaa antvordet har; i saa Maade at forskrevne Hr. Ærkedegn og hans Efterkommere skal lade gøre derfor Gudstjeneste, som vi med ham overens er, og kendes os efter denne Dag ingen Rettighed at have til forskrevne Jorder. Secretum nostrum. Datum Roskildis fer. 2. penthecostes.

Perg. med 1 Segl: G. 176. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. LXIII. 4).

[3098

— Ick frouwe Katherine, Ludeke Schinkels husfrouwe, Otto Hacken dochter, vorkope en gud in deme dorpe Scholdorpe in deme kerspele to Tolke, dar uppe wonet Kalli Schinkel, heren Corde Kordes archidiakene to Sleßwiick unde sinen eruen, dat he nu wol betalet heft, unde ick dat sulue gud uppe deme gemenen herdesdinge to Strucstorppe des mandaghes vor der hemmeluard unses heren na der bord Cristi ame 1472 jare in jeghenwardicheit Peters van Aleuelde amptmans to Gottorpe, Peter Lasson to Eßmarke herdesfogedes unde gemenen herdesluden hebbe vorschotet heren Corde Kordes. Min ingeseghel. Gegeuen unde geschreuen tho Morcker des mandaghes tho pinxsten.

Perg. med 1 Segl: Skjold, hvori et Vildsvinehoved. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; ^asenere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv^a (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 35). [3099

^a—^a) Saaledes RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I., Ark. Vorzeichnuß der sygell unndt briue, so Casper Hoier ubergeben^r, Nr. 10.

Maj 19. Jens Bingh Domprovst i Lund sælger Laurens Nielsøn Dekan sstds. 2 Gaarde i Othenstrø og 1 Fæste i Kelderyth, Othens H.

Perg. [med 7 Segl: ^a4. G. 71* (Jeip Bingh)^a.] Senere (jfr. 1473 Sept. 14) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 146.* [3100

^a—^a) Nævnt *Weibull, anf. St. S. 147*; Brocman i LDipl. nævner ogsaa 3. og 5. Segl som bevarede (men beskadigede) 1754.

Maj 20. Peder Skeg Herredsfoged i Ringstæde H., Herlogh Skaffwe² i Eskilstorpe, Laurens Saxøn³ i Otestorpe a. v., Peder Pederss i Førseff. Som vi var tilkrævede af Sielandzfare Landsting ind at føre velbyrdig Md. Hr. Peder Rebergh Kannik i Roskilde i en Gaard i Twindelstorpe i Farendeløse S. i Ringstæde H., som nu paa boer Twæ^a og Niels Bossen, hvilket vi gjort har efter Loven. Med vore Indsegl. Givet Onsd. efter Pinsedag.

Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke; 2. Llvii 4; 3. Clxxii 3 (Basse); 4. Utydeligt. Senere (jfr. 1472 Sept. 29) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVI. 16). [3101

^a) I Orig. er ladt Plads aaben til Efternavnet.

Maj 21. *Reg. *6976.* Perg. med 5 Segl: 1. Sveriges Riges Segl (afbildet *Sveriges historia intill tjugonde seklet utg. af E. Hildebrand, 2. afdeln. S. 410, Afbildn. Nr. 337* og *Danmarks Riges Hist. II. 458*); 2-5. Svenske; senere forbundet med 3116. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 258.* [3102

Maj 22. *Reg. *6977.* Perg. med 7 Segl: 1. Llxviii 26 (*s iohannis thorberni*; Sparre); 2. Clviii 17 (Godov); 3. I Sigilfeltet en Krans, hvori en Haand holdende en Stift (*s petri vnger notarii*); 4-7. Bomærker (4. i Skjold). (RA. Mogens Ebbesson Galts Arkiv.) *Kbhvns Dipl. I. 205.* [3103

Maj 25. Nis Laurenss Foged paa Flæskum H.s Ting, Hartwigh Jwll² Domprovst i Wibergh, Nyels Anderss³, Per Wolaffs⁴ Præster, Clæmet Michels⁵ i Lille Wordugh, Llas Wols¹ i Handels, Crestern Niels¹ i Daall og Esger Anderss i Nøwlingh Bønder. Mand. efter trinitatis Sønd. paa Flesku[m] H.s Ting fik en velbyrdig Md. Nyels Perss af Egiberg et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Anders Yrt, Anders Hermenss, Mates Birtingh, Tomes Anderss, Per Skredder, Michil Jenss, Byghsæk og Lass Niels¹

i Nyttten; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting paa Margreta [Da]g, nu kommer, da vorder det 5 Aar, en velbyrdig Md. Jess Wognsß af Lengshholm og[!] lod læse et beseglet Pergamentsbrev, som hans Indsegl hængte nedenfor med andre gode Mænds Indsegl, hvilket Brev var helt, som var et Pantebrev paa alt Gods i Thy, som han havde sat Fru Ingerd Martensdotter, fornævnte Niels Persßs Hustru, i [Pant, som] det Hovedbrev udviser, som han har derpaa, og antvordede J. W. Niss Persß det Brev paa Fru I. M.s Vegne. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 693; 3. G. 707* (Nyels Andersß); 4. G. 707* (Per Wolaffsß); 5. I Sigilfeltet en Spore; 6. Bomærke; 7. I Sigilfeltet et Anker; 8. Bomærke. Niels Pederssøn Skovgaards Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3104]

Maj 25. Steen Sture m. fl. forlener Iffuer Axelsøn med Stegeborg. [Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: *Hvitfeld V. 230, Fol. 938 L. 22 f. n.* [3105]

Maj 27. *Reg. *6979.* [Orig. med Kong Christierns Segl.] Optaget i 1472 Sept. 7. *Dipl. Chr. I S. 267.* [3106]

Maj 30. Cristiern¹ Konge. Beynt Bilde vor Mand og Tjener er nu stedt for vor og Rigens Skyld at færdes ind i Suerige at holde sit Fængsel. Thi forbyder vi alle nogen Dele at sætte paa ham eller hans Gods eller nogen Dele at forfølge, om nogen paabegyndt er, den Stund han i forskrevne Rejse er, og inden 6 Uger efter det at han hjem igen er kommen, under vort Hyldest og Naade. Djærvnes nogen herimod at gøre, mæler vi det magtløst at blive. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. infra oct. corporis Cristi nostro sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [3107]

Juni 2. Jeg Axel Jepsß¹ af Støffringe bepligter mig til at besegle det Brev, som Jwrgen Krwmpen og min Søster har givet »welborlig« Md. Hr. Johan Oxe paa al hendes Rettighed i Skone, min Rettighed uforkrænket, og stadfæster jeg det Brev. Medb. af hæderlige og »welborlige« Mænd Henric Meynstrop² Landsdommer i Sieland og Jwrgen Daa³ og Mester Bernet⁴ Raadmand i Køpnehaffn. Datum Haffnis fer. 3. infra oct. corporis Cristi.

Perg. med 4 Segl: 1. Lxviii 31 (Thott); 2. Lxxxiv 48; 3. Lxlix 41; 4. Bomærke i Skjold (s *berent hafensbete*). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [3108]

Juni 8. *Reg. 4435.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Terpæger, Ripæ S. 513; Missiver II. 79.* [3109

Juni 14. Cristiern Konge. Vore »borghemesther« og Raad i Othens har berettet for os, at de og deres Medborgere besværes med Told at give i Assens ydermere end andre vore Undersaatte ud over de Privilegier, som Konger i Danmark dem undt har og vi stadfæstet har. Thi tillader vi, at vore Borgere og Undersaatte i Othens maa være fri for al Told at give i Assens efter forskrevne deres Privilegiers Indeholdelse. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd, »borghemesther«, Raad og Toldere i Assens vore Borgere i Othens herimod med Told at besvære paa, hvis de derigennem førende vorder, under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi dnica. ante f. Viti et Modesti nostro sub secreto.

[Orig. Odense Bys Arkiv.] Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4 to 1312 b Bl. XCV. — Afskrifter (direkte ell. indirekte efter den foregaaende): Kall 4 to 471 S. 35 (fra 17. Aarh.); LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4 to 733 c (af Frands de Thestrup); Ny kgl. Saml. Fol. 406; Kall Fol. 57 (begge fra 18. Aarh.). [3110

Juni 15. Ick Clawes Wylde¹ vorkope myt vulbort Metten myner husvrouwen unde alle der ghenen, der ick ere vulbort daertho behoeff byn, den erliken vorstenderen der gylde s. Anthonius unde s. Jacobus in Unser vrouwen cappellen bynnen Husem myn hus unde hoffte, dat belegen is aldernegest Detleff Hebbensß uppe de westeren syden, vor 15 lub. mr., de my desse vorstenders vornoget hebben also Arent Schroder unde Dreas Duue; welckere 15 mr. houetstols ick edder de eghener desses huses unde hofftes jarlikes up Johannes dach tho mydsomer vorrenten schollen dessen vorstenderen vor ene lub. mr.; unde were sake, de renthe nicht ud eyn qweme to rechten tiiden unde dar schade up qweme, den schaden schal ick edder de eghener desses erues wedder uprichten, wente desse renthe is de erste renthe an dessemer erue. Schal ick up desset hus unde hoffte vorder mer neen gelt nemen uppe renthe, zunder dat desse vorstenders dar meer geldes up doen willen, unde desset erue nemende to vorkopende zunder wyllen der vorstendere. Doch hebbe ik vor my unde vor den eghener desses erues de macht beholden unde den wedderkoop, wanner uns beqweme is, so scholle wy dessen vorstenderen eyn half jar to voren toseggen, unde des negesten Johannes dage to mydsomere de

betalinge to donde, den houetstoel myd aller bedageden renthe in enem summen myd alsodaner munte, alzo to Lubeke unde Hamborch gyng synt. Myn ingheseghel myd den ingesegelen desser vromen lude Hermen Greuensteen², Hinrik Brunen³. Gegeuen unde ghescreuen uppe Vites dach.

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 9). [3111

Juni 24. *Reg. 4436.* [Orig. Vestenskov Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 852.* — Vidisse 1566 Juni 7 (af nærværende Brev og Breve af 1481 uden Dag og 1508 Okt. 9), udstedt i Vesterskovs Præstegaard af Niels Ipsøn Præst i Glosblunde og Provst i Synder H., Christopher Pedersøn Præst i Sandbye og Provst i Nørre H. og Jørgen Olefson Sognepræst i Væsterskov.] Afskrifter efter Vidissen: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 70 a (begyndt med ukendt Haand, fuldendt af Th. Br. Bircherod; herefter: LDipl.); Rostgaard 4to 107 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837); Ny kgl. Saml. Fol. 409 S. 108 (af Jacob Bircherod); Thott Fol. 730 Bl. 473 a (af Poul Rogert); Additam. Fol. 140 I (under Vestenskov; af Jørgen Carstens Bloch; med urigtigt Aar 1572); SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, »Dokumenter og Breve for Herrederne 1464-1762«, Læg »Lollands Sønder Herred 1464-1730« (2 Afskrifter fra 18 Aarh.). *Danske Mag. II. 14.* [3112

Juni 25. *Reg. *6980.* Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 512, 520* (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 36). *Jahrb. f. d. Landeskunde der Herzogth. IX. 509* (læs: nath, so id enden - wolbelereth - besegelende, des denne vpgenometh vnde vthgewisel nutten twelf herdesbunden alße Peter Iwersßen to Hergesbu, Diderick Knutssen to Bergen, Nisse Peterssen to Bergen, Gundi Johansen to Loss-torp, Lowi Holdensson to Schowebu, Jesse Wrede to Flasbu, Llasse Jorth to Qwerne, Lasse Petersson to Hallelunt, Hans Lasson to Stubdorpe, Mattes Hennenkensen tho Tholsleue, Jesse Lassen to Schowebu vnde Nisse Tykensen to Stedorp, de dar wedder in qwemen, endrachtigen alle bekanden, dal allent dyt vorgescreuen zo gegan vnde geschen were, so vorgescreuen is vnde gevunden. Darvp desß herdes ingesegel to merer willikheytt to hengende vor dessen bref[!]. Ghegeuen vnde gescreuen, so vorgeroret is; vnde ick Erick Petersen vorbenompt hebbe to merer bekantnisse myn ingesegel myt deme ingesegel des herdes helen hengen vor dessen breff). [3113

Juni 26. Vi Hans Hansen^a Sognepræst i Hoorne og Biskoppens Official i Salling H., Henrich Tomesen i Degernes, Hans Mikkelsen i Svaninge Præster^b, Claus Kramstorp a v., Niels Bondesen Raadmand i Foburg og Per Matsen »borgere og bymænd« *ibid.* gør vitterligt Fred. efter Joh. bapt. Dag at have været paa Biskopsting i Foburg, hvor var for os Hr. Hans

Stenkil Sognepræst til Aaby »etc. etc. Resten er om noget præstegaardens tilleg«.

[A. Orig. »hos Præsten« i Aaby (Salling H.). V.-Aaby (Salling H.) Kirkes Arkiv.] Afskrifter fra 18. Aarh. (kun Begyndelsen): **Aa.** Rostgaard Fol. 18 Bl. 100 a (herefter: **Aaa.** Ny kgl. Saml. Fol. 400 Bl. 116 a; **Aab.** Uldall Fol. 190 S. 79); **Ab.** Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedral-skole, mellem 2 Sider 213 (herefter: **Ab.** Thott 4to 1419 S. 306); **Ac.** Additam. Fol. 138 Bd. I (under Aaby og Aastrup; af Jørgen Carstens Bloch, men uden Dag). [3114

a) Mangler i Ab, Aba, Ac. b) Ab, Aba, Ac: Præstegaard[!].

Juni 29. Jeg Pether Byllæ af Sw[o]nnæholm a. w. kendes mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Effuerth Grubbæ af Thrygewelde 20 rynskæ Gylden og 4 lub. Gylden, for hvilken Sum jeg pantsætter ham en min Gaard i Horns H. i Odenswidh i Krogstrop S. (Oleff Clements, 1 Pd. Rug og 1 Pd. Byg, Høns, Gaas og Lam) for et brugeligt Pant, til han afløses ham. Løsningsdagen skal være Morthens Dag. Medb. af flere gode Mænd min Broder Steen Byllæ af Allende, Hr. Powell Sognepræst sstds., Hr. Michill Sognepræst i Helstæde. Givet paa Swonnæholm in die Petri et Pauli.

Perg. [med 4 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3115

Juli 2. *Reg. 4437**. Perg. med 12 Segl: 1-6. Svenske (3. Lxviii 18 (Thott); 4. Gxvi 21 (Gyldenstjerne); 6. Bi 3); 7. G. 176; 8. Ottekantet, noget lignende G. 738, men et andet Signet; 9. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 10. Liv 8 (Bild); 11. Li 8 (Has); 12. Cxlvii 4; ved de 6 første Seglremme forbundet med 3102. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 259; Rydberg III. 318.* — Det fra dansk Side udstedte Eksemplar, som er trykt *Hadorph II. 271*, findes i en omtr. samtidig Afskr. paa Papir i RA. Sverige. Perg.[!] (under 1474), jfr. nedfr. 1474 Aug. 19. Udtog efter den sidstnævnte Tekst: *Hvitfeld V. 222, Fol. 935 L. 8.* [3116

— Anders Persß, som den Dag Byæwerskous H.s Ting sad, Mates Vat Sognepræst i Herføgle S., Mates Neb a. v., Esbern Dieghen af Herføgle, Esbern Andersß *ibid.*, Per Matesß af Aasøwe, Oleff Matesß *ibid.* Vor Frue Dag *visitac.* paa Byæwerskous H.s Ting i Herføgle spurgte beskeden Md. Mons Olsß af Sædher sig for, om nogen Mand uden Tinget eller inden vitterligt var eller hørt havde, at der havde været køret paa den Gaard, som han i boer, i 40 Aar og mere, og bad Mons Olsß Fogeden unde sig et Stokkevidne derpaa. Da udmælte Fogeden beskeden Md. Jon Persß af Swansbergh at tage 11

Dannemænd til sig og sige der saa meget om, som Ret var; da tog Jon Perss disse 11 Dannemænd til sig: Anders Mortenss af Swansbergh, Jes Mons, Anders Perss og Michel Niels ibid., Per Niels af Aasøwe, Hans Hare af Herfogle, Oleff Jenss af Hasterp, Per Jenss af Eghue, Per Brvn af Thezæbølæ, Lasse Jwll af Gamlæ Køge, Jes Tols ibid.; disse 12 Dannemænd sagde, at de ej andet hørt havde, end Mons Ols havde haft fornævnte Gaard, som han endnu i boer, ukært i 40 Aar og mere. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 7 Segl]. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 22). LDipl. [3117

Juli 5. Reg. *6983. Perg. [med 4 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. III. 653.* [3118

Juli 7. Anders Trveds¹ Tingfoged i Lywngnis H. paa Kongens Vegne, Per Niels² af Lyndholm R., Jep Twls³ af Skwrerop, Thomas Beints af Kasløsæ, Blex Daa⁵ af Hardheberg, Morten Jude Høvidsmand paa Næsboholm VV. og Hr. Sthaffen⁷ »dæghen« i Lywngnis H. Tirsd. efter Vor Frue Dag visitac. hørte vi paa Lywngnis H.s Ting, at hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Barabra, Hr. Stigs Ols Efterleve, og hendes Søn Oleff Stigs af Bullerop spurgte af de gamle Dannemænd, som forskrevne Herredsting søgt havde, om nogen af dem havde hørt af deres Forældre eller af nogen anden, at nogen havde ildet paa Gods, som ligger i Tingære i fornævnte Herred, som Fru Barabra og Oleff Stigs nu i Væрге havde. Da stod op gamle Dannemænd af de ældste, i Herred boede, og en Del af dem var fødte i Nøbøle S., som fornævnte Gods i ligger, som var Clemit Ols af Skyberop, Per Wngæ af Mosby, Tryels Matte af Skyberop, Æyer af Tingære, Beint Hanss af Nybølæ, Per Niels af Krogerop, Jes Henricson af Tingære, Michel Perss af Steylerop, Jes Gwnne af Nøbølæ, Nis Jenss af Kasløsæ, Beint Jenss af Nøbølæ og Oleff Jenss af Warmløsæ, og vidnede, at fornævnte Gods havde været ukært i fulde 60 Aar og mere, og at de aldrig havde hørt af deres Forældre eller af nogen anden, at der havde været ildet i deres eller deres Forældres Minde paa det Gods, som forskrevet staar; men de sagde, at Oleff Stigs »forældræ«, Hr. Stig Perss og Hr. Oleff Stigs havde haft det Gods frit og uildet af hver Mand. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Lxviii 28 (Thott); 3. Llxviii 3 (Sparre); 5. Lxlix 43; 7. G. 101* (*s stafen ienf þrǫf*). Stig Olufssøn Krognos's Enkes og Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 188?*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [3119

a) RA. Reg. 60 S. 48.

Juli 9 (ikke 16). *Kbhvns Dipl. IV. 108.* Se 1472 uvis Dag.

Juli 10. *Reg. *6985.* Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke i Skjold; [^a2-3. Adelige^a]; omtr. samtidig Paaskrift: *Littera recognicionis sup.... Esberni scriptoris Københavns Kapitels Arkiv (RA.). Kbhvns Dipl. II. 129.* [3120

a—a) Nævnte af Langebek 1750 i LDipl.

— Christian Konge. Hr. Jenns P. elskelige Kansler har nu haft for os og vort Raad Breve og Tingsvidne til hans Kirke Lildebrende »war (giiff^a)« Pd. Korn, som plejer at gives af en Gaard i Horreb^b ye, som Niels^b Willer i boer, i saa Maader, at Kirken skulde have 18 (Skpr.^a), »encken« [?] 18 Skpr., Degnen 6 Skpr. og fattige Folk 6 Skpr., hvilket Korn Kirken, hans Forfædre, Degnen og fattige Folk (har^a) nydt ukært over 80 Aar, som vel vi(tterligt^a) er, førend nu nogle Aar siden, Christiern Rud og Christoffer »wa^bnne haffde^b) begyndt« derpaa at tale, og kært har, at forskrevne Christoffer (^bhavde nu^b) om Morttens Dags Tider, den Tid forskrevne vor Kansler var i v(or^a) Tjeneste, sendt sit Bud til forskrevne Niels Wille, at han skulde give ham forskrevne Korn, og nødte ham »och føre« det t(il^a) Nykiøbing i Falster, som han gøre maatte, og ej anderledes (for^a)fulgte det eller taledede ham derom til til Landsting eller Herredsting, men tog det voldeligen til sig. Da efterdi han ej taledede ham til med Ret, som han burdet havde, og ej heller nu møde vilde med sin Bevisning efter vor Tilskrivelse for os og vort Raad, da finder vi, forskrevne 2 Pd. Korn bør blive til Lildebrende Kirke »och enckerne, som det tilforne haffuer verit saa liggende worde ded endnu effter lowheffd[!]«, som det sig bør. Forbydende dig Christoffer »wanne her fore« nu nogen Forfang paa forskrevne 2 Pd. Korn at gøre; og giv dem straks igen forskrevne Korn, som du oppebaaret har, om det ikke end til Stede er i Nykiøbing, og »lade« det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Og »bedis« vi og byder dig Niels Wille i Horrebye, at du udgiver det forskrevne Korn »aff forleden aar«, sammeledes herefter hvert Aar saa længe, som forskrevet staar, og ladende det ingenlunde. Datum in cast. nostro Stege die Canuti regis nostro sub secreto.

Dn. rex per se, presente Dn. c Magno episcopo c Ottoniensi.

[A. ^dPapir »med beseigling«. ^d Lillebrænde Kirkes Arkiv.] **Aa.** Afskr. (lidt medtaget), attereret af Gregerß Madtzøn Præst i Lillebrænde: SLA. Lolland-Falsters Bispearkiv, Kongebreve, Reskripter og Kollegialbreve 1472-1716 (angives i en Paaskrift med samme Haand som selve Afskriften at angaa »sl. frue Annes, som boede udi Bieregaard udi Falster, hendis almißsegaffue till Lildebrende kirche ibd.« — **Ab.** Afskr. (medtaget i Begyndelsen), utvivlsomt fra 1666, attereret af Fyns Biskop Niels Bang og Gregers Madtzøn Sognepræst i Lillebrænde: RA. Rtk., Indberetn. indsendte i Henh. til kgl. aab. Brev af 25. Jan. 1666 af dem, som pro officio nyde gejstligt Gods ell. Tiende, Fyn, »Kopier af Benaadninger, som ere givne Gejstligheden i Fyens Stift« Nr. 33 (har (med samme Haand som selve Afskriften) den samme Paaskrift som Aa). [3121

^a) Mangler i Aa. ^{b-b}) Mangler i Aa. ^{c-c}) Saaledes skal der utvivlsomt læses; men Afskriveren af Aa og Ab har øjensynlig ikke kunnet læse de 2 Ord. ^{d-d}) Saaledes Aa og Ab.

Juli 13. Mawens Jenssøn Raadmand i Malmø sælger Laurentz Nielsøn Dekan i Lwnd en Gaard i Malmø.

Perg. [med 7 Segl]. Senere (jfr. 1473 Sept. 14) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 149.* [3122

Juli 14. Jeg Oleff Pætherß¹ af Swentzterop a. w. befaler og Fuldmagt giver velbaaren Md. Pally Anderß min Svoger at staa til Rette med Hr. Fredrich Wordenbierghs Arvinger om den Indførelse, jeg har faaet i deres Gods, efterdi som mit Ridebrev og Indførelsebrev derom indeholder. Mit Indsegl. Datum in Thydebiergh fer. 3. post f. Kanuti regis.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Clviii 16 (Godov). Oluf Pederssøn Godovs ell. Palle Anderssøn Ulfeldts Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Privatar., Oluf Pederssøn Godov). LDipl. 1470 Juli 17. [3123

Juli 15. *Reg. 4438.* [A. Orig. Roskilde Bys Arkiv.] **Aa.** Vidisse 1506 Marts 15-21. *Rosenvinge, Love V. 199.* — **Ab.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 11 a). [3124

Juli 16 ell. 23. *Reg. *6986.* [Orig. Ærkedegn i Slesvig Cord Cordes's Arkiv; ^asenere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv^a.] *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. IX. 507.* [3125

^{a-a}) Saaledes RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt brieuue, so Casper Hoyer . . . ubergeben«, Nr. 11.

Juli 27. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Bønder og »landbo«, som boer i Orderop og paa det Gods dertil liggende, som Hr. Philippus Axilß tilhørte. Den Dagtingen, som nu s. Johannis Midsommer Dags Tid næst forleden »wort« gjort i Kalmarn, besluttet saa blandt andre Ærender, at Hr. Axilß Sønner skal igen have deres Gods, som de Breve derpaa gjorde indeholder.

Thi beder vi og byder eder alle, at I herefter svarer Hr. Beynt Bille vor Mand og Tjener paa Hr. Philippi Børns Vegne og giver ham paa deres Vegne alt, hvis eder aarlig bør at gøre og give; og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Ex castro nostro Haffnensi 2. fer. ante f. Olaii nostro sub secreto.

Relator Dn. Ericus Ottonis M. et magister curie.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [3126]

Juli 29. Cristiern¹ Konge. Oleff Konges Dag paa vort Slot Købendehaffn i vort Mag, nærværende Biskop Jens i Aars, Hr. Clawes Rønnow vor Marsk, Hr. Jehan Oxe, Hr. Strange Nielsß, Hr. Korrefitz, Hr. Werner, Hr. Axel Laghesß, Hr. Erick Aghesß RR. og Henrick Meynstorp vor Landsdommer i Sieland, vore Raad og Mænd, lod velbyrdig Kvinde Fru Beata, Hr. Mandorps af Baritzskow Efterleverske, efter sine Venners Raad velbyrdig Md. Beynt Bille kvit og gav ham fuldkommelig Afkalding for alt det Skifte, Gæld, Arv eller Krav, som har været mellem Hr. Æggert Frille paa sin Husfrues Vegne, hvis Sjæl Gud have, (!) og Fru Beate stadfæstede alle de Skøder, som Hr. Eggert havde fanget paa Fru Beates Arvegods, ihvor det laa i Danmark, og stadfæstede alle de Skøder, som Hr. Eggert havde beseget og bortskødet af Fru Beates Arvegods, ihvor det laa inden Riget eller uden. Secretum nostrum. Datum etc.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [3127]

Aug. 11. Se 3079.

Aug. 24. Reg. *6989. Perg. med [18!] Segl: 2. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 4-5, 7-8, 10-11, 13-18. Svenske. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 263; Rydberg III. 324*; Udtog med urigtig Dag Aug. 23: *Hvitfeld V. 230, Fol. 938 L. 18.* [3128]

Aug. 27. Olauus Martini episcopus Roskildensis. Constat volumus, nos fer. 5. ante f. decollac. Johannis bapt. quoddam altare in parrochiali ecclesia s. Michaelis Slausosie nostre diocesis in honorem ss. Jacobi ap. et Cristoferi mart. rite consecrasse et eidem munus consecracionis devocius impendisse, co[o]perante nobis gracia spiritus septiformis, dedicacionem ipsius altaris deinceps singulis annis die Jacobi solenniter celebrandam statuendo. Cupientes insuper, ut altare congruis habeatur reverencia et honore necnon a Cristifidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui altare causa devocionis vel oracionis

accesserint ac oracionem dominicam cum Ave Maria ibid. flexis genibus dixerint aut missas, predicaciones seu alia divina officia ibid. celebrari audierint vel fecerint aut pro missarum in eodem altari celebrandarum sustentacione sive ornamentorum ibid. pro divino cultu necessariorum melioracione manus porrexerint adjutrices, quociens eorum aliquod fecerint, 40 dies indulgenciarum de injunctis eis penitenciis relaxamus. Secretum nostrum. Datum *etc.*

Perg. [med 1 Segl.] Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv (saaledes endnu 1746^a) (RA.). LDipl. [3129

a) Saaledes Langebek i LDipl.

Sept. 1. Tingsvidne af Albo H., givet Fru Barbara, Hr. Stigh Olsens Enke, og hendes Søn Oliff Stigssøn om Ejendomsretten til Rwege-rydh og Lønsholt og om deres Strid herom med Holger Henricssøn.

Perg. med [8] Segl: 3. Lii 5 (≠ *her agel person*); 7. Dxii 6. Stig Olufssøn Krognos's Enkes og Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv: *Adel. Brevkister S. 168 L. 17* ell. *179 L. 7* ell. *185 L. 5*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 150.* [3130

a) RA. Reg. 60 S. 42.

— Jep Smeth Tinghører i Albo H. paa Kongens Vegne, Per Nielssøn² paa Linholm, Axel Bradhæ³ af Tosterop RR., Steen Perssøn⁴ af Ingilstadhæ, Niels Bradhæ af Weetzskøfflæ, Mattes Tagessøn Høvidsmand paa Aoshws, Powill Laxman VV. og Mattes Olssen Sognepræst i Andrettherom. Egidii Dag paa Albo H.s Ting hørte vi, at velbyrdig Kvinde Fru Barbara, Hr. Stigh Olssens Efterleverske, og hendes Søn Oliff Stigssøn af Bollerop sagde, at et »rydh« og en Skov, som kaldes Madheryd, liggende vesten for s. Oliffs i Lunkindhæ, var Oliff Stigssøns rette Fædrene af Oldeleve, hvilket »rydh« og Skov Oliff Stigssøns »foreldernæ« havde købt af velbyrdig Svends Oliff Olssens »foreldernæ«. Hvilket da Oliff Olssen fremgik inden 4 Tingstokke og tilstod, at hans »foreldernæ« havde solgt Oliff Stigssøns »foreldernæ« fornævnte Skov og »ryd«; og kendte Oliff Olssen sig ingen »metarwingæ« at have i fornævnte »rydh« og Skov andet, end det var hans »forældernes wtskiftæ arffwe«. Da bød Fru Barbara Lov og Lovhævd og Oliff Stigssøns »fædhernes« Værn for fornævnte »ryd« og Skov, om nogen vilde paatale, og hørte vi ingen Gensigelse derimod uden af Anders Bingh, som sagde sig at have købt fornævnte »ryd« og Skov af Mattes Mortenssen og hans Medarvinger. Hvilket da Fru Barbara sagde der Nej til, at ingen havde Ret til at sælge eller købe fornævnte

»rydh« eller Skov uden, som forskrevet staar. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med [8] Segl: 2. Lxviii 28 (Thott); 3. Lii 3 (*s agel perfø*); 4. Exix 8 (Gøye). Stig Olufssøn Krognos's Enkes og Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 173 L. 17* ell. *183 L. 16* ell. *185 L. 2*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [3131

^a) RA. Reg. 60 S. 51.

Sept. 7. *Reg. *6992.* Perg. med [2] Segl: 1. Guillelmus de Meny-peny's. Kongens Arkiv (RA. Frankrig, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 264*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 227, Fol. 936 (o: 937) L. 8.* [3132

Sept. 15. Lasse Bingh, som Tinghører var paa Albo H.s Ting paa Kongens Vegne Tirsd. efter hellig Kors Dag exaltac., og al Almuen, som den Dag fornævnte Ting søgte. Velbyrdig Kvinde Fru Barbara, Hr. Stigh Olssens Efterleverske, og hendes Søn Oliff Stygssøn af Bullerop »beddhes« paa fornævnte Ting samme Dag paa[!] et Herredsvidne, om nogen havde hørt af nogens deres »foreldherne« eller af nogen anden, om en Skov, som hedder Maderydh, og et »ryth«, der hos ligger vesten for s. Oliffs Kirke i Lunckindhæ, var Oliff Stigs's rette Fædrene. Da udmælte fornævnte Tinghører 12 gamle Dannemænd: Saane i Myrestadæ, Trwit Ols's i Nørræ Børstorp, Jens Haagers's i Brøsserop, Per Jeypsen sstds., Lassæ Jens's ibid., Oliff Arwigs-søn i Syndher Børstorp, Haagen Laurentes i Andritherom, Per Gwtssercsøn i Bæstekeellæ, Per Hintzsessøn i Mielby, Per Fwst i Rasskerom, Per Liillæ i Fwlstofftæ og Niss Michelssøn sstds.; disse vidnede, at de aldrig havde hørt andet, end fornævnte Skov og »rydh« havde været frit i Oliff Stigssøns Faders og flere hans »foreldhernes« Værge ukært i 50 Aar og mere, og ingen havde bevaret sig med Oldengæld, som fornævnte Skov kunde rente, uden Oliff Stygssøns »foreldherne« og de »bwith« af Bulleroppe gaardh. Item var somme af disse 12 Mænd over 80 Aar gamle, saa at de sagde, at dem vel selv mindedes, at saa var, som forskrevet staar. Med vort Herreds Indsegl med flere gode Mænds Indsegl, som paahørte med os, som var velbyrdig Md. Mattes Tagis's Høvidsmand paa Aaos og Hr. Mattes Sognepræst i Andritherom. Givet og skrevet *osv.*

Perg. [med 3 Segl]. Stig Olufssøn Krognos's Enkes og Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 173 L. 17* ell. *183 L. 16* ell. *185 L. 2*; ^a 1747 købt af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^a (RA.). [3133

^{a-a}) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Sept. 16. *Reg. *6994.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 413.* [3134

Sept. 29. *Reg. 4442**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 339.* [3135]

— Petrus Rebergh¹ canonicus ecclesie Roskildensis, frater carnalis et executor ultime voluntatis Johannis Rebergh. Quoniam vite presentis condicio dietim ducitur ad nonesse nichilque supererit homini de bonis transitoriis nisi, quod pie manus convertere studuerint in pios usus, quod ego de consilio et consensu consanguineorum et amicorum meorum necnon Dn. Olauí episcopi Roskildensis ac capituli sui ibid. memoriter non desinens revolvendo, cupiens bona transitoria huius vite in eterne salvationis requiem commutare, idcirco in honorem Dei, virg. Marie et s. Erasmi anime mee fratrisque mei suprascripti omniumque parentum nostrorum et heredum remedium pro uno altari in ecclesia s. trinitatis et b. Lucii Roskildis per me dotando do et scoto ad altare b. Erasmi omnia bona infrascripta: 1 curiam in Hørope in parochia Slangeropp in Liwngæ H. (Per Andersß, 3 pundh ordeí), 1 curiam ibid. (Oluff Jensß, 2 pundh ordeí) cum apertis litteris super acquisitione dictorum bonorum confectis; 1 curiam michi jure hereditario advolutam in Norre Tiwnnelstorppe in Ringstæde H. in parochia Farendeløse (Nielsß Bossøn, 3 pd. annone) cum omni jure michi et coheredibus meis in eisdem bonis competenti; insuper bona michi inpignerata infrascripta: 1 curiam in Swawersløff in Sæmme H. (Jensß Mawnsß, 4 talenta anone, 2 ordeí et 2 siliginis, cum 1 mr. argenti), michi inpigneratam pro 200 mr. lubicensibus monete danice currentis; 1 curiam in Ølby in Ramsø H., michi inpigneratam pro 120 mr. monete similis (Olauus Petri, 3 talenta ordeí); 2 curias in Forderopp in Flackebergss H. michi inpigneratas pro 80 florenis renensibus (Hemmingus, 2 talenta ordeí cum 18 grossis; Jensß Olsß, 1 talentum cum 1 solido grossorum) cum apertis litteris super acquisitione dictorum bonorum confectis et cum omni jure michi in eisdem competenti, salvo quod si bona inpignerata per veros proprietarios eorundem pro prenotata summa redimantur, extunc possessor altaris de consensu et consilio perpetuorum vicariorum Roskildensium alia bona cum pecunia sic recepta emi procuret seu inpignerari in utilitatem altaris ac sui proprii sustentamenti, quanto cicius poterit, sub condicionibus, quod quam diu vixero, ad altare personam ydoneam presentandi, quociens vacaverit, jus habeam; me vero de medio sublato antiquior de cognicione mea paterna, qui arma mea

portaverit, jus patronatus ac potestatem personam ydoneam infra tempus juris a canonibus diffinitum ad altare, quociens vacaverit, habeat presentandi; congnatione vero paterna deficiente antiquior ex linea mea materna consimilem habeat potestatem. Item quod possessor altaris de bonorum redditibus 4 missas in septimana hora 7. vel circa ob remedium anime mee fratrisque mei aliorumque parentum et heredum nostrorum animarum personaliter celebret seu faciet per alium celebrari, videl. dnica. die de s. trinitate, fer. 4. pro defunctis, fer. 6. de s. cruce et sabbato de b. virgine. Idem possessor unum anniversarium cum missa et vigiliis in choro ecclesie Roskildensis circa medium quadragesime de una marca argenti anuatim faciat observari, de qua marca canonici, qui vigiliis et missis interfuerint, 3 sol. grossorum, perpetui vicarii 1 sol. grossorum, servientes in choro 6 grossos et pauperes scolares 6 grossos habebunt. Sig. meum cum sig. Dn. Olai Martini² episcopi Roskildensis venerabilisque capituli Roskildensis necnon strenuorum DDn. Engelberti Albrets³ de Torbernfelle, David Arilds⁵ de Rydhe, Petri Falsther⁶ de Kotzelitze, Johannis Tetz⁷ de Farwm MM. et Nicholai Rebergh⁸ fratris mei carnalis A. Datum die Michaelis.

Perg. med [8] Segl: 1. Lxxiii 103 (urigtig gengivet i G. 289); 2. G. 176; 5. Gxix 4 (Qvitzow); 6. Cxlii 7; 7. Cxxxviii 2 (*s tens tetfs wan roffsegarth*; Rosengaard); 8. Lxxiii 102. Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVI. 17). LDipl. (kun Begyndelsen). — Hertil 1062-63, 1078-79, 1122, 1920, 3082, 3089, 3101. [3136

Sept. 29. Jeg Bent Bille¹ i Syøholm har skødet m[in]^a Broder Per Bille i Swaneholm al min Rettighed, som mig er tilfalden efter min Faders Død Hr. Thorbørn Bille, som boede i Abrams-torp, som er en Broderdel i Swaneholm. Herimod har min [Broder P. B.] mig al sin Broderdel, som ham er tilfalden efter vor Fader i Syøholm. Item skal 4 af vore Samfrænder Fuldmagt have at ligne disse 2 Broderdele i Swaneholm og Syøholm mellem os, at hvilken som bedre er, [da] skal den ene den anden forbedre efter de 4 vore Venners Tykke, som vi dertil kejsende vorder. Medb. af min Moder Ceci[lie Owes]dotter i Eghede, Doktor Cristoffer Domprovst i Roskilde, Basse Bille² i Alende, Jon Bille i Gaupnø, Jørghen Bille, Erick Bille i Sandhe. Givet Michaelis Dag i Alandhemaghlæ.

Perg. med [2!] Segl: 1. Lxx 24; 2. Lxx 27 (*s fthen bildhe*). Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3137

a) Orig.: myk[!].

Sept. 29. Jeg Steen Bille¹ i Allende har skødet min Broder Per Bille i Suanehollum al min Rettighed, som mig er tilfalden efter min Faders Død Hr. Torbern Bille, som boede paa Abbrams-trop, som er en Broderdel i Suanehollm. Herimod har Per Bille opladt mig al sin Broderdel i Allende. Item skal 4 vore Samfrænder Fuldmagt have at ligne disse 2 Broderdele imellem os, at hvilket som bedre er, det skal den ene den anden forbedre efter de 4 vore Venners Tykke, som vi dertil kejsende vorder. Disse Artikler skal stadige blive i alle Maader med saa Skel, at alle disse Artikler vorder os lignede imellem af vore 4 fælles Venner. Medb. af min Moder Cicillia Awesdotther i Eggede, Doktor Cristoffer i Roskilde, Eric Bille i Sande, Jon Bille i Gabnø, Jørghen Bille, Beyndh Bylle paa Siøhollm. Givet Mica[el]lis Dag i Allende.

Perg. med [2!] Segl: 1. Lxx 27. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [3138]

Sept. 30. »Borgemester« og Raad i Køpinhaffn. Onsd. efter Mikils Dag for os i flere Dannemænds Nærværelse var velbyrdig Md. Cristiern wamme Haghén med hans Husfrue Birgittæ Pædhersdotter, berettende, at velbyrdige Md. og strenge Ridder Hr. Erich Otsß, Kong Cristierns Hofmester, havde dem befaleet, at de skulde møde her i Køpinhawen Sønd. før Mikils Dag næst forleden og blive i Rette med velbyrdig Mænd Magns Hack og hans Broder og flere deres Medarvinger om de Ærender, dem imellem er, at lide og nyde, hvad gode Mænd finder dem for Rette, og begærede Bevisning, at de her været har. Om hvilket os vitterligt er, at Cristiern og hans Husfrue har været her til Stede forrørte Søndag, Mandagen, Tirsdagen, Onsdagen og til Torsdagen overbødig at være i Rette med Magns Hack, hans Broder og Medarvinger, om de eller nogen paa deres Vegne havde været her til Stede. Vor Bys Signet er trykt for dette Brev. Givet osv.

Papir (skrevet med samtidig Haand), nu uden Spor af Segl. Christiern van Hafns Arkiv (RA.). [3139]

Okt. 2. Ik Hans Scroder wonaftich to Tetenbul besiiden der kerken uppe Siweltetinge werff vorkope mit vulbord dar, er vulbord hiirto behoff is, deme ersamen Albert Scroder wonaftich in deme kerspel to Gardinge 2¹/₂ mr. lub. jarliker renthe vor 32 mr. gudes gheldes, so to Lubeke unde Hamborch ghenge is, an mynen vrigen wissen guderen, besundergen an myn huus unde werff unde 3 deymede landes sudosten neghest deme

werue; desse 32 mr. lub. heft my Albert betalet, de ik an myn nutticheit ghekeret hebbe. Desse 2¹/₂ mr. jarliker renthe scal ik betalen alle jar to Michaelis daghe; were, dat dar scade up qweme van tragher betalinge wegghen, wil ik wedder legghen, ok scal Albert dat hus mit deme werue unde den acker antasten unde bruken, so lange he den houetstol mit der bedagheden rente wedder heft. Vortmer scal Albert noch vorplichtighet efte vorbunden wesen uppe dit hus, werff unde acker dike, damme, sluse, syle, grouen, weghe efte weteringe to makende noch scat efte bede, huspenning efte lantghelt darup to gheuende noch jenygherleye ander beswaringe nicht to holdende; men alle desse beswaringe wil ik holden. Jodoch heft my Albert des gheghunt, dat ik desse 2¹/₂ mr. jarliker renthe mach wedder kopen vor 32 mr. sodan ghelt, also vorscreuen is, mit sodanem beschede: der wedderkop vorkundigende to paschen unde to Michaelis dage neghest komende den houetstol mit der bedageden rente uppe ene seker unde beqweme stede betalen in enem summen mit sodaner munte, also to Lubeke unde Hamborch ghenge is. Umme myner bede willen hebben de erwerdigen manne her Nicolaus Mestmaker domhere to Sleswiik, kerchere to Tetenbul, her Detleff Knokenhouwer kerchere to Gardinge unde Foke Eskels kerspelman to Tetenbul vor my ere inghesegel hengen heten an dessen breff; unde wy her Nicolaus Mestmaker¹, her Detleff Knokenhouwer² unde Foke Eskels³ bekennen, dat desse vorkopinge unde vorplichtinge in unser jeghenwardicheit gheschen is, unde wy darto also dingheringe koren syn. Ghescreuen unde gheuen des vridaghes na Michaelis daghe.

Perg. med 3 Segl: 1. Skjold, hvori en skraatstillet Lillie(?); 2. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur; 3. Bomærke. Senere til Slesvig Johannes Kl. Arkiv (i Klostret). (*Reg.* *6997.) [3140]

Okt. 8. Tingsvidne af Tygebjerg H., at Broder Jens Brok paa Skovklosters Vegne skødede Risløf Kirke en Gaard i Risløf.

[A. Orig. Rislew Kirkes Arkiv. — Aa. Afskr.: Tybjærg Herreds Provstearkiv?, Herredets Provstebog.] Aaa. Afskr. efter Aa fra Aar 1701: RA. MS. Afskrifter og Optegnelser ang. sjællandske Lokaliteter, især Tybjærg Herred. Herefter: *Kirkehist. Saml. 5. R. IV. 408.* — Aab. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: SLA. Sjællands Bispearkiv, Tybjærg Herreds Provstebog (attesteret af Provst J. Thanch 1738 Okt. 1) S. 63. [3141]

Okt. 9. *Reg. 4447 = *6998. A.* Perg. [med 1 Segl^a]. Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I.* Herefter: *Hilles Udgave S. 82* (læs: *Cristiernn van Gades gnaden to Dennemerken, Sweden, Norwegen,*

der Wende vnde Gotten koningk, hartoge to Sleßwiick, greue to Holsten, Stormaren, Oldenborgh vnde Delmenhorst bekennen - apenbar in desseme vnnseme breue vor als weme vnde don willick, dat wii Gade allemechtigen, siner - ere vnde werdicheit, tho heyle vnde salicheit vnnser vnde vnnser nakomelingen - hilghen vnde hochwerdigen - Peters houetheren der - presteren der *genanten* domkarken - alle *ere vnde erer* - landen hebben, *mit vrigeme willen hebben gegend vnde ghegeuen*, vrie geuen vnde *ghunnen* jegenwardich vor *vns*, *vnnse eruen vnde nakomelinge* in - vnnses *opennen* breues - wateren, *ouwen*, waterstromen vnde grunden vnde *sunderges* mit allen eren tobehoringen, droghe vnde nath, gebuwet vnde vngebuwet mit der - vnde diiken - van erer vnde *erer obgenanten* karken gudere - beweringe vnde *sunderges mit alleme rechte vnde gericht*, *vromen*, *nuth vnde vpkome gelick vnnsen vnde anderen vnnsen vriige manne guderen sunder insaghe* to brukende - dat *gemene* land deyt. *Vorbeden wii hiramme* ernstafftigen vnde strengeliken allen - jennen, de *durch vns* don vnde laten scholen vnde willen, de erben. - vnde presteren der *ernnanten* karken - eren guderen, lansten, *herlicheiden* vnde - geweld, *ouerfal*, beweringe - en allen de - hulden vnde *vgnaden*. *Des to orkunde vnde groter irkantnitze hebben wii Cristiern koningk ernnant vnnse koninglike secrete willicken hengen laten an dessen breff*. Datum an [vnnse]me slole Gottorppe *ame dage* Dyonisii *et sociorum eius na Cristi vnnses heren gebord veerteyn* [hundert] *darna ame tw[e vnd souenti]gesten^b jare*. *Ad mandatum domini regis proprium referente domino Nicolao episcopo Slesuicensi*. — Afskr. fra 16. Aarh.: RA. D 2, Slesvig Stift (16). — [Afskr. i Protokol 1558.] Afskrifter herefter: RA. Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 298 a og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 376 b. — Afskrifter i Protokoller 1579, henholdsvis Bl. 14 b, 19 a og 18 a: RA. D 2, Slesvig Stift (16); sstds.; og RA. Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 2. [3142

a) Anført Gem. Arch. XVII. 43 Bl. 300 a og Gott. Arch. Cam. III Capsa XL Nr. 10 Bl. 378 a. b) Udfyldt fra Afskrifter; 2 forskellige Paaskrifter paa Orig., formentlig fra 17. Aarh., angiver ligeledes Aaret som 1472.

Okt. 12. Begyndelsen af et Tingsvidne af Lysgaard H. (kun Brevets Udstedere nævnte).

[Orig.] Afskr. i C. Testrup, Om Tingene, Ting-Stæderne og Rættens Betieng: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 48 (herefter: Ny kgl. Saml. 4to 868 e, I 2. Paginering S. 24). *Testrup, Relation om Tingene S. 9.* [3143

Okt. 14. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Sieland. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Hr. Beint Billes R.s og bød sig i Rette imod ærlig Md. Jeip Clausß i Køpenhaffn om Hr. Æggert Frilles Gæld, som vi har givet Jeip Clausß vore Breve paa over Hr. Æggert Frilles Arvinger. Hvilke Breve vi nu igenkalder, saa længe de kommer for os paa vort Retterting og vorder der adskilte med Rette, vor Ret uforsømmet.

Datum in Brengstrop die Calixti nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: I Sigilfeltet formentlig Bogstaverne i og k korslagte (∴ den senere Rigskansler Hans Keldssøns Segl) og samtidig Paaskrift: »revocacio«. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [3144

Okt. 22. Korrefitz Ronnow¹ R., Lawe Brock² og Tunne Ronnow, som man »kalle« Korrefitzesß. Torsd. efter de 11000 Jomfruers Dag i Sortebrødreklosters Stue i Othens, nærværende hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Clawes Ronnow⁴, Hr. Johan Biørnsß, Hr. Pæther Howenskildh, Hr. Niels Ericsß⁷, Hr. Axel Lawesß, Hr. Johan Rantzow RR., Hr. Kerl Ronnow¹⁰ Provst i Othens, Mester Clawes Andhersß Prior i Dalom, Hr. Laurents Andhersß Provst i Toffte, Morten Krabbe¹⁸ Landsdommer i Nørrejutlandh, Henrich Meynstropp Landsdommer i Sielandh, Clawes Brysche¹⁵ af Løyesmose, Jeppe Jensß af Raffnssborgh, Eggerdh Westeny VV. og Tyghe Andhersß Borgemester i Othens og mange flere gode Mænd, har vi været over et Skifte efter Hr. Esgy Brock R. og Fru Eline, Lawe Brockes Fader og Moder, om alt det Arvegods, os efter dem imellem er faldet i Jutlant og Langlandh, Sieland, Skane og Falster, jeg Lawe Brock paa mine egne Vegne og jeg Korrefitz Ronnow paa mine egne og mine Døtres Margretes og Annes Vegne og jeg Tunne Ronnow paa mine egne Vegne, i saa Maade, at hver af os skal have efterskrevne Gods. Jeg Lawe Brock skal have Esdorpp gardh i Nørrejutlandh i Faxingh S. i Halle H. i Obesysel med alt det Gods, som til Esdorppgardh ligger i Judlandh, som os til Arv er falden efter Hr. Esgy og Fru Elyne, item i Falster i Wædringe 1 Gaard (Beynt Ingwarssß), i Schane i Wadensø 2 Gaarde (Mattis Jensß og Staffen), i Køpinghe 3 Gaarde (Jeppe Laurentsß, Lasse Persß og Morten Beyntsß) og 1 øde Jord sstds., i Hamerløff 2 Gaarde (Thury og Thrugels), i Sandagher 1 Gaard (Hoghen Tyghsß), i Westerby 2 Gaarde (Hoffman og Esbern), i Reffstangh 1 Gaard (Per Jensß). Item skal jeg Korrefitz Ronnow have Forewedle gardh i Langlandh med alt dette efterskrevne Gods: Kragholm By, som er 9 Gaarde, 1 Gaard, som kaldes Wædelhwss, og 1 Gaard, som kaldes Toolsagher, i Blangshawe 1 Gaard, som Powel Laurentsß i boede, i Hennenge 1 Gaard, som Hans Laurentsß i boede, i Ræffuebergh 1 Gaard, som Kaye Pædhers i boede, i Klawssbøle 3 Gaarde, som Per Budde, Clawes

Rasch og Nes Hwiith[!], 1 øde Gaard i Hagenby og en anden Gaard sstds., som Ness Mattisß i boede, i Fogslette 3 øde Boliger, i Oræ 1 Gaard, som Nes Swr i boede, i Hawebøle 10[!] Gaarde, som Mattis Bertelsß, Hans Jensß, Ebbe, Jeppe Jensß, Anders Jeippsß, Lasse Brock, Per Agthesß, Ness Powelsß og Trvgels Dieghen i boede, og 4 øde Boliger sstds., i Windethorpp 1 Gaard, som Per Tøsyngh i boede, i Falster i Lystorpp 1 Gaard (Per Gamell), i Raadh 1 Gaard (Olaff Michelsß), i Wædringe 1 Gaard (Trugels Kampe), i Oræ 2 Gaarde (Bo Speckyn og Jeipp Sudher), i Skane Husegardh hos Malmø, Westerby Mølle, i Køpinge 1 Gaard, som Knwt i boede, i Sandagher 1 Gaard, som Hoghen Beyntsß i boede, i Wadensø 3 Gaarde, som Olaff Brvn, Tidiche og Andhers Bygsß i boede, i Reffstangh 4 Gaarde (Olaff Nørre, Per Jensß, Erich og Ness Jensß), i Tyberødh 1 Gaard, som Tuwe i boede, i Hammer 1 Gaard, som Thorsten i boede, i Bedinge 1 Gaard, som Michel Erlandsß i boede, i Ederødh 1 Gaard, som Ness Jensß i boede, i Westerby 2 Gaarde (Olaff og hans Nabo), i Qwerneby 2 Gaarde (Jess Esbernsß og hans Søn), i Køpenhaffn 1 Gaard hos Østerport, som Hr. Esgy Brock lod bygge. Item skal jeg Lawe Brock have den[!] i Køpenhaffn i Sudherbothe. Item skal jeg Tunne Ronnow have: i Langlandh i Hennengtweeth 7 Gaarde, som Michel Boesß, Hans Jeippsß, Cristiern Mortensß, Jens Knwtsß, Per Skreddher, Hans og Henrich Sudher i boede, Assemose 1 Gaard (Jeppe Bonde), i Liwngelsse 2 Gaarde, som Jess Kragh og Per Thetleffsß i boede, i Symendorpp 1 Gaard (Mattis Jensß), i Castendorpp 1 Gaard (Per Hansß), i Sporsbergh 1 Gaard, som Enken i boede, i Symendebøle 1 Gaard (Per Lamb), i Casebøle 1 Gaard (Staffen Mattisß), i Thorpe 1 Gaard (Per Læbo), i Fogslette 4 Gaarde (Per Andhersß, Per Knwtsß, Cristiern og Jess Andhersß), i Kædeby 1 Gaard (Mattis Iwersß), i Falster i Falkersløff 1 Gaard (Hemmynggh Brvn), i Wædringe 2 Gaarde (Jeppe Jensß og Clement Ingwarsß), i Ore 1 Gaard (Hans Hintzesß), i Skane i Wadensø 2 Gaarde (Per Qwater og Maghens), i Andherstorpp 1 Gaard (Trvgels Nielsß), i Køpinge 1 Gaard (Per Laurentsß), i Øster Køpinge 1 Gaard (Henrich), i Stensmade 1 Gaard (Niss Jensß), i Ederudh 1 Gaard (Aghe Pouelsß), i Gødersløff 2 Gaarde (Jess Amyndsß og hans Broder), i Westerby 2 Gaarde (Olaff og Erlandh), i Reffstangh 2 Gaarde (Lasse Sudher og Maghens). Item skal Margrete Korrefitzessdotter have: i Falster i Werdinge 1 Gaard (Per Olffß), i Oræ 2 Gaarde (Per Andhersß og Mortensß[!]), i Falkersløff 1 Gaard (Per Jensß), i Raad 1 Gaard

(Jess Inguarsß), i Wirke 2 Gaarde (Olaff Godefadher og Lasse Jensß), i Skane i Wadensø 2 Gaarde (Olaff Jeippsß og Anders Tygsß), i Reffstangh 1 Gaard (Jess Trugelsß), i Kollemathe 1 Gaard (Anders Mattisß), i Ederødh 1 Gaard (Ysaach), i Kiwingh 1 Gaard (Anders Nielsß), i Threlleborgh 7 Gaarde (Ficke Kødemagher, Clawes Bagher, Morten Skredder, Botildh Cases, Morten Attisß, Gumme Jensß og Per Tuwesß), i Reffstangh et Møllested, i Sielandh i Sywff 1 Gaard (Olaff Persß), i Rodæ 1 Gaard (Per Andhersß), i Reynemark 1 Gaard (Jess Jeippsß); disse sidste 3 Gaarde har jeg Korrefitz Ronnow udlagt Margrete min Datter for hendes Del, som hende tilfaldt i Wæmetofft gardh, i Esdorpp gardh, i Forewedle gardh og i Gods, som ligger til Forewedle-gardh. Item skal Annæ Korrefitzessdotter have af forskrevne Arv 1 Gaard i Falster i Næss (Trvgels). Og lader vi os med dette Skifte fuldkommelig nøje, og giver vi hverandre fuldkommelig Afkald for forskrevne Arv. Om noget af forskrevne Gods afvindes nogen af os, tilbinder vi os hver efter sin »antall« paa forskrevne Arvs Vegne at vederlægge den Fyldest inden Aar og Dag. Jeg Korrefitz Ronnow paa mine egne og forskrevne mine Døtres Vegne, jeg Lawe Brock og jeg Tunne Ronnow har hængt vore Indsegl for dette Brev med vore Samfrænders og andre hæderlige gode Mænds, som forskrevne stander. Datum *etc.*

A. Perg. med [18] Segl: 1. Li 65; 2. Lxxxiv 32; 4. Li 63; 7. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 10. Li 67 a; 13. Lv 65; 15. Dxxi 10. Gl. Estrup Godsarkiv; ^a1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). — Aa. Vidisse 1480 Aug. 21.
a—a) Jfr. dettes Journal S. 25. [3145

Okt. 22. Axel Lagesß, Corwitz Runnow RR., Lage Brok og Tunne Runnow Corwitzessøn. Torsd. efter de 11000 Jomfruers Dag i Sortebrødreklosters Stue i Othens, nærværende hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Claus Runnow, Hr. Johan Biørnsß, Hr. Per Howenskild, Hr. Niels Ericsß, Hr. Johan Randzow RR., Hr. Kerll Runnow Provst i Othens, Mester Claus Andersß Prior i Dalum, Hr. Laurens Andersß Provst i Toffte, Morthen Krabbe Landsdommer i Nørrejutland, Henric Megenstrop Landsdommer i Sieland, Claus Bryske af Løwitzmose, Jep Jensß af Raffnsborgh, Eggert Westennii VV. og Tyge Andersß Borgemester i Othens og mange flere gode Mænd, har vi været over et Skifte efter Fru Jehanne af Wæmetofft om alt det Arvegods, os efter hende imellem er faldet i Sieland, Phywn, Skane, Falster og Møen, jeg Axel Lagesß paa mine egne Vegne, jeg Corwitz Runnow paa mine egne og mine Døtres Margrettes og Annes Vegne, jeg Lage

Brok paa mine egne Vegne og jeg Tunne Runnow paa mine egne Vegne, i saa Maade, at hver af os tilfaldt dette efterskrevne Gods, og saa at vore Vederlagsbreve og »mageskifte«, os derpaa tilforn gjorde er, fuldelig ved deres Magt blive skullende. Først at mig Axel Lagesß tilfaldt: i Wæmetoffte By 5 Gaarde med 1 øde Jord (Per Andersß, Anders Matsß, Mattis Jensß, Oluff Skindhør og Per Olsß), i Sneckelstrop 4 Gaarde (Claus Nielsß, Oluff Mogensß, Moghens og Las Olsß), i Speldorp 5 Gaarde (Jes Michelsß, Oluff Nielsß, Eskild Smed, Hans Persß og Anders), i Wiwit 1 Gaard (Oluff Matsß), i Kestindrop 2 Gaarde (Esbern Jepsß og Per Bosß), i Stubberop 2 Gaarde (Mattis og Jep Jensß), i Tincherop en (Hans Piesche), i Hoby 1 Gaard (Henric), i Skowdrop 1 Gaard (Per Mogensß), i Olstrop 1 Gaard (Jes Ericsß), i Hwerløse 1 Gaard (Mogens Tagesß), i Toggerop 1 Gaard (Oluff Esbernsß), i Jennesløff 4 Gaarde (Bo Inguorsß, Morthen, Per Matsß og Jes Clemetsß), i Strøby 9 Gaarde (Las Jepsß, Nis Jensß, Oluff Jepsß, Inguor Mogensß, Oluff Jensß, Anders Inguorsß, Jes Hemingsß, Gamel Jes Michelsß og Nis Jensß Suder), Pramkarlen, i Torøffue 2 Gaarde ([J]ess Brynichsß og Oluff Jepsß), i Frøtzløff 2 Gaarde (Boo Jensß og Nis Olsß), i Smedrop 2 Gaarde med 1 øde Jord (Knwt Olsß og Jes Screder), i Hawenløff 2 Gaarde (Nis Olsß og Oluff Clemetsß), i Høgerop 1 Gaard (Joon), i Ennemark 2 Gaarde (Hans Dwe og Nis Jensß), i Høyby 1 Gaard, i Torlund 1 Gaard (Hans Jepsß), i Skippinge 1 øde Jord, i Wedleby 1 Gaard (Mattis Persß), i Ots H. i Rade 1 Gaard (Per Nielsß), i Wlstrop 3 Gaarde (Jep Nielsß, Per Nielsß og Citze Hemings), i Ars H. i Aareby 1 Gaard (Anders Nielsß), i Løwe H. i Hynge 2 Gaarde (Beint og Las Knutsß), i Nesby 2 Gaarde med 1 øde Jord (Jes Persß og Las Jensß), i Lundstrop 2 Gaarde (Jes Trvelsß og hans Søn), paa Stissnes 2 Gaarde med 1 Aalegaard, Thoremølle, paa Møen i Siømarke 3 Gaarde (Hans Olsß, Las Olsß og Mattis Jensß), i Mannemark 2 Gaarde (Jep Friis og Danitzløff), i Falster i Thiereby 1 Gaard (Per Gra), i Ydelstrop 1 Gaard (Oluff Michelsß), i Alsløff 1 Gaard (Per Jepsß), i Ysløff 1 Gaard (Michel Nielsß), i Wirke 2 Gaarde (Nis Kragh og Anders Persß), i Skane i Magletwern 2 Gaarde med en Fæste (Jes Andersß, Morthen Mogensß og Per Laurensß), i Thryde 7 Gaarde med en Fæste (Boo Arildsß, Mattis, Trved Olsß, Moghens Beindsß, Sier, Jes Screder, Jes Nielsß og Arild), i Stenby 1 Gaard med en Fæste (Joon og Ascer), i Hoby 2 Gaarde (Hoghen Persß og Oluff Nielsß), i Qwernby 1 Gaard

(Nis Swensß), i Kynne 1 Gaard (Sier), i Ramsø 1 Gaard (Pether Hogensß), i Sielsø 1 Gaard (Per Ostretsß), 1 Søsterdel i 8 Gaarde i Hylle, i Phwyn i Karup 2 Gaarde (Laurens Staffensß og Esge Jensß), i Tommedrop 2 Gaarde (Beint og Hans Jepsß), i Brulle 1 Gaard (Hans Mortensß), i Brenckil 3 Gaarde (Mattis Persß, Nis Esbernsß og Per Iwersß), i Werninge 3 Gaarde (Hans Jensß, Per Hansß og Mattis Reegh), i Nordrop 1 Gaard (Kaye Jensß), i Langstet 1 Gaard (Anders Jensß), i Allose 2 Gaarde (Anders Brun og Jes Persß), i Nerdo 2 Gaarde (Tyge Screder og Jes Michelsß), i Frebergh 5 Gaarde (Knap Frebergsß, Morthen Henricsß, Las Persß, Swend Findsß og Anders Skeningh), i Stensholt 1 Gaard (Las Skowbosß), i Kordrop 1 Gaard (Jep Esgisß), i Aarsløff 1 Gaard (Fawerthar), i Estridbøle 1 Gaard (Mogens Kaare). Jeg Corwitz Runnow skal have: i Torslundlille 1 Gaard (Nis Mortensß), i Jenesløff 2 Gaarde (Trvels og Nis Hemingsß), 1 Gaard i Faxe (Nis Høgh), i Stubberop 1 Gaard (Bo Persß), i Wiwit 1 Gaard (Oluff Jensß). Min Datter Margrette 1 Gaard i Sywff (Oluff Persß), i Ots H. i Rade 1 Gaard (Per Andersß), i Ennemarke 1 Gaard (Jes Jepsß), i Toggerop 1 Gaard (Boo), i Lywge H. i Bostrop 1 Gaard (Jep Persß), i Wedleby 1 Gaard (Per Jensß). Min Datter Annæ 1 Gaard i Hoby (Werniche), i Nesby 2 Gaarde (Jes Persß og Morthen Tyle), i Ots H. i Wlstrop 1 Gaard (Jes Matsß). I Skane paa mine egne Vegne i Tryde 2 Gaarde (Jes Jepsß og Anders Frendesß), i Magletwern 1 Gaard (Michel Persß), i Falster i Wirke 2 Gaarde (Oluff Jensß og Jep Jensß), i Løstrop 1 Gaard (Jep Michelsß), i Ydelstrop 1 Gaard (Las Nielsß). Jeg Lage Brok skal have: Wæmetofft gard og 12 Gaarde i Wemetofft By (Mogens, Jes Jepsß, Per Matsß, Jep Persß, Mattis Sudher, Bo Bager, Jes Foghet, Jes Brun, Jes Persß, Hemingh Mogensß, Knwd og Albricht Mørk) med 2 øde Jorder sstds., i Sneckelstrop 5 Gaarde (Seier, Jes Frendesß, Morthen Jensß, Oluff Jepsß og Brwn), i Speldrop 6 Gaarde (Jes Brwn, Las Jensß, Mattis Biørnsß, Bo Jensß, Michel Jensß og Hennicke), i Toggerop 3 Gaarde (Per Kaari, Oge Mørk og Andersß), i Wiwit 2 Gaarde (Oge Brwn og Jes Pouelsß), i Kæsendrop 3 Gaarde (Anders Skytte, Tord og Nis Laurentsß), i Stubbropp 2 Gaarde (Jep Jwl og Las Brun), i Faxe 2 Gaarde (Nis Brun og Esbern), i Madeskow 1 Gaard (Henniche), i Ostrop 1 Gaard (Oluff), i Lundforlund 1 Gaard (Tyge), i Olstrop 1 Gaard (Henniche), i Skodrop 1 Gaard (Henric), i Hwerløse 1 Gaard (Tage), i Ebbeskow 1 Gaard (Per Vnckersß), i Jennesløff 4 Gaarde

(Pouel Persß, Frende Nielsß, Oluff Andersß og Jep Persß), i Strøby 12 Gaarde (Oluff Jensß, Per Jwl, Inguor Nielsß, Bonde, Hoghen, Hans Tomesß, Nis Jepssøn, Wnge Jes Michelsß, Oluff Jensß, Oluff Nielsß, Las Persß og Hans Nielsß), i Thomestrop 1 Gaard (Per Michelsß), i Holtw 1 Gaard (Nis Ascersß), i Siersløff 1 Gaard (Per Matsß), i Torøwe 2 Gaarde (Oluff Man og Henningh Stage), i Smedstrop 4 Gaarde (Jes Clementsß, Oluff Snak, Per Stigsß og Morthen), i Nesby 2 Gaarde (Keld og Thyman), i Skippinge 2 Gaarde (Nis Jensß og Tord), i Hynge 1 Gaard (Jes Dyst), i Ots H. i Rade 1 Gaard (Friis), i Wlstrop 2 Gaarde (Nis Hogensß og Anders Jepsß), i Areby 1 Gaard (Pouel Henricsß), i Woldby 1 Gaard (Per Nielsß), i Ennemarke 1 Gaard (Henric Persß), i Woldersløff 1 Gaard (Jes Brwn), i Sywff 1 Gaard (Jes Strøie), i Torslund 1 Gaard (Morthen Jepsß), paa Møen i Siømarke 7 Gaarde (Per Hoppennø, Jes Persß, Nis Laurensß, Oluff Herman, Jes Biery, Per Michelsß og Michel Boß), i Manne-marke 2 Gaarde (Jes Persß og Jep Jensß), i Falster i Stoby 3 Gaarde med en Fæste (Per Herninsß[!], Hans og Hans Dirich), i Ydelstrop 2 Gaarde (Hans Persß og Joon Graa), i Alsløff 1 Gaard (Per Jensß), i Wlsløff 1 Gaard (Per Kragh), i Kirkeby 2 Gaarde (Henric Hemingsß og Bo Hemingsß), i Wirke 2 Gaarde (Hans Matsß og Hans Lalæ), Nyerpps Mølle, i Phywñ i Karupp 1 Gaard (Mattis Beindsß), i Bogaa 1 Gaard (Nis Laurensß), i Tommedrop 3 Gaarde (Jep Ællegard, Anders Olsß og Jes Andersß), i Taarop 1 Gaard (Michel Andersß), i Taldrop 1 Gaard (Per Andersß), i Brylle 1 Gaard (Jes Tamesß), i Frebergh 7 Gaarde (Swend Henricsß, Nis Mortensß, Henric Buch, Jes Henricsß, Skaningh, Las Henricsß og Michel), i Brenckil 2 Gaarde (Michil Myter og Hans Esbernsß), i Werninge 3 Gaarde (Jes Gaas, Per Skrædere og Hans Smed), i Nordrop 3 Gaarde (Jep Persß, Jep Andersß og Jep Skobby), i Hiom 1 Gaard (Anders), i Holmehawe 1 Gaard (Hans Tamesß), i Alløse 3 Gaarde (Hans Jensß, Michel Mortensß og Mattis Laurensß), i Nerdo 2 Gaarde (Ascer Trude og Jep Persß), i Østerbøle 1 Gaard (Oluff), i Synderse 1 Gaard (Las Kaary), 10 Gaarde, som jeg købte af Tunne min Broder, i Hedewigh 1 Gaard, i Toropp 1 Gaard (Las Jensß), i Tomedrop 1 Gaard (Hans Esbernsß), i Fredbergh 1 Gaard (Eric Ottesß), i Brenckil 1 Gaard (Las Jepsß), i Werninge 2 Gaarde (Per Andersß og Anders Hansß), i Hielmedrop 1 Gaard (Thomes), i Alløse 1 øde Gaard, i Karup 1 Gaard (Per Jensß), i Skane i Magletwern 2 Gaarde (Per Ericssß og Jes Dwe), i Tryde 6 Gaarde (Anders

Persß, Morthen, Per Nielsß, Jes Torstensß, Staffen og Henric), i Hoby 5 Gaarde (Anders Simensß, Jes Bugh, Jep Ascersß, Joon Persß og Per Swensß), 1 Gaard i Køpenhaffn i Skobodestrædhet. Jeg Tunne skal have: i Sieland i Sneckelstrop 2 Gaarde (Pouell Persß og Sier Atzersß), i Speldrop 3 Gaarde (Per Olsß, Oluff Jensß og Jes Bosß), i Kæsindrop 1 Gaard (Oluff Olsß), i Hwerløse 1 Gaard (Nis Smed), i Jennesløff 1 Gaard (Henric Trvelsß), i Strøby 8 Gaarde (Morthen, Mogens Persß, Inguor Erlandsß, Las Olsß, Thomes Nielsß, Anders Jensß, Boo Inguorsß og Posche), i Smedstrop 3 Gaarde (Oluff Jepsß, Per Hansß og Jes Snack), i Hawenløff 1 Gaard (Per Hwid), i Ots H. i Wlstrop 1 Gaard (Oluff) og 1 øde Gaard, Blobergs Mølle, i Falster i Ydeltrop 1 Gaard (Anders Michelsß), i Skane i Tryde 2 Gaarde (Trvgels og Orm), i Hoby 1 Gaard (Jep Persß). Og lader vi os med dette Skifte fuldkommelig nøje, og giver vi hverandre fuldkommelig Afkald for forskrevne Arvegods. Afvindes noget af dette Gods nogen af os, tilbinder vi os hver efter sin »anthal«, som ham nu til Lod er falden, at vederlægge ham saa godt belejligt Gods af Rente inden Dag og Aar derefter. Medb. af forskrevne hæderlige Mænd vore Samfrænder og Venner og andre gode Mænd, som var over forskrevne Skifte. Datum *etc.*

[A. ^a Perg. med 12 hængende Indsegl. ^a b Gl. Estrup Godsarkiv. ^b] Aa. Vidisse 1480 Aug. 23. — Ab. Udtog se 2865. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 108. Herefter: *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 204. (Reg. *7002.)* [3146

^{a-a}) Saaledes Aa. ^{b-b}) Jfr. Aa. Axel Lagessøns Eksemplar er registreret i *Eline Gayes Jordebog S. 320.*

Okt. 22. Se 2315, Ac og Aca.

Okt. 22 ell. 29. Jønis Bingham Domprovst i Lundh sælger Hr. Swarte Twre Jønszon paa Tun alt det Gods, som han har købt af Præsten Isak Nielszon, og som denne har arvet efter Lindorm Bior[n]szons Hustru Cecilie.

[^a Orig. med [5] Segl: 2. Skjold med en Baad, hvori Overdelen af en Mand (s *ifac niffn pbitri*); 3. Iii 7; 5. Bomærke. ^a Ture Jønsson Svarteskånings Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: SvRA. Lars Eriksson Sparres Kopibog B 16 (tidligere J 7) Bl. 241 a. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 152.* — Hertil 2176, 3189. [3147

^{a-a}) Saaledes efter Tegning i Afskriften.

Okt. 23. (*Reg. 4443**.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 451.* [3148

Okt. 24. Vi Cristiern Konge har befalet Hr. Erich Ottsßen vor Hofmester at opbære paa vore Vegne al den Landehjælp,

som vi nu have skal af Bygholms Len og Tordorps Len og de andre Herreder, som Hr. Axell Lagesbøn i Værge har, og fremedeles antvorde forskrevne Hjælp Heygne Boltze Borger i Lybke paa vore Vegne. Thi naar Hr. Eric Ottsbøn har antvordet Heygne Boltze forskrevne Hjælp og Heygne Boltzes Kvittans fanget paa, hvis han ham fornøjende vorder, lader vi Hr. Eric kvit for alt ydermere Krav om forskrevne Sum Penge, som han Heygnes Kvittans paa igen har. Secretum nostrum. Datum in opido nostro Nymønster sabb. ante f. Simonis et Jude.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 19).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [3149

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 28. Oluff Mortensbønn Biskop i Roskild, Henrich Meinstrup Landsdommer i Sielandd a. v. Onsd. Simonis et Judæ Dag i Ringsted Kloster i Abbedens Stue var vi mødte af synderlig Befaling Kong Christierns, som hans Naade os befalet havde med hans aabne Brev, mange gode Mænd nærværende, som var Hr. Abbed Bero^a af Ringsted Kloster, Hr. Engelbert Albretsenn, Hr. Euert Barspiger[!], Hr. Erick Ogesen Ridder, Euert Grubbe, Christoffer Jenß og Jep Laly af Oß, at høre Skyldinger og Trætte mellem velbaaren Md. Marquardt Tegenhueß Forstander i Vor Frue Kloster i Roskild og velbaaren Kvinde Hustru Elene, Hans Portmands af Quislemarck Efterleverske; og de baade for os mødte og gav dem det for os i Minde og Rette om al den Trætte, som dem til denne Dag imellem været har, og var derom venligen forligt, som her efter skreven stander. Om det Jordegods, som Hans Portmand har given til Antuorskow Kloster, har Marquardt Tegenhueß fuldbyrdet i alle Maader, som Hans Portemandt det givet har; og skal Marquardt paa sin Hustrus Vegne besegle og fuldbyrde de Breve paa den halve Tønde Smør, som Hustru Elene har givet til Antuorskow. Og det Brev paa den Gaard i Wetterbløff, som giver til aarlig Landgilde 4 Pd. Korn og 4 Skill. Grot, som Hustru Elene har givet til Guds Legems Alter i s. Michels Kirke i Slagelße, som kaldes Kalentalter, og den Gaard i Quislemarck, som Hans Portmands Hustru giver til Quislemarck Kirke, har Marquardt fuldbyrdet i saa Maade, at han og hans Efterkommere paa hans Hustrus Vegne skal have den Gaard i Forsvar, og Landgilde skal blive ved Kirken til evig Tid. Og alt det andet Hustru Elenis Jordegods skal Marquardt

have i Hustru Elenis Livstid og give Hustru Elene deraf hvert Aar, saa længe hun lever, 18 Pd. Korn og 18 Skill. Grot, halv Byg og halv Rug, godt Korn, 6 Pd. Korn og 6 Skill. Grot »och tende timelige« yde skullendes inden Mortens Dag, og 12 Pd. Korn og 12 Skill. Grot yde skullendes timeligen inden Jul. Og »wed« Aar at Hustru Ellene ved Døden afgaar, skal Marquardt i det Aar give 12 Pd. Korn og 12 Skill. Grot til Antuorskow Kloster og 6 Pd. Korn og 6 Skill. Grot til s. Antoni Kloster i Præstø og siden paa sin Hustrus Vegne nyde hendes Jordegods til evindelige Eje uden al Afgift. Og skal Hustru Ellene have af Marquardt 30 lybsch Mk., 10 Mk. til Jul og 20 Mk. til Paaskemarked, og dermed være fornøjet. Alt dette fuldbyrdede[!] paa baade Sider og var dermed venlig forligt til en fuldkommen Ende om al den Trætte, som dem mellem været har; og i denne Forligelse var alle Breve beskikkede, som dem hertil imellem gjort er. Vore Indsegl. Datum ut supra.

[^b Orig. med 7 hængende Indsegl. ^b] Afskr. fra Aar 1618: RA. Danske Kanc., Bilag til Incl. t. Registr. samt henlagte Sager 1618 uden Dag. — Unøjagtigt Udtog se 1471 Okt. 28. [3150

a) ∴: Børge. b—b) Saaledes det under Afskriften anførte Indkomne Brev af 1618 uden Dag.

Okt. 29. Torsdag før Alle Helgens Dag her paa vort Raadhus var »borgemesthere« og Raad med Menigheden, som »samffnet vore« af al Byen for Bys Bedste Skyld om Køb og Salg, saa til ens og lovede disse Artikler at holde. Først at ingen Borger eller Borgers Bud skal købe nogen Haande Købmandskab uden for Østre portt eller inden, førend han køber inden for Stenen, som kaldes Skallæ, han bo, hvor han boer i Byen. Hvo herimod gør, da skal han først miste Købet og dertil bøde 3 skonske Mk. til Byen, hvert Sinde han det gør, dog undtagen Ved, Ris og Kul, det maa købes af hver Mand, dog inden Bys Port. Dette samme skal holdes ved Søndre portt inden for den Sten, som stander inden for s. Jørghen, under samme Brøde. Sker det saa, at nogen »leer faler eller følger« nogen Haande Købmandskab uden eller inden Portene og følger saa ind til Stenen, da skal den, det gør, miste Købet og bøde til Byen 3 skonske Mk., hvert Sinde han dermed befunden vorder. Vorder nogen Bymand eller Bymands Hjon eller Bud dermed befunden, og saa dertil kan bevises, at han køber med Købmands Penge til Købmænds Behov, eller følger nogen nogle Bønder eller Købstads-mænd i Skane boende paa Købmænds Gaarde der at købslaa

og »forbydhe theris vare«, hvo dermed befunden vorder, da skal han ikke »vedhe« sin egen Brøde, og Købmanden skal bøde efter det, som Bys Privilegier udviser. Item skal ingen Gæster eller deres Bud sælge eller sælge lade tyst Brød af Rostock eller Straellswnd anderledes end 12 Skonroggen for 1 Grot og ej »oppenbare uti vynduge uthen paa ladhegardene« og inde i Boderne.

Optegnelse med Haand fra c. 1500 ell. lidt senere: Malmøregistret Bl. 18 b og 33 a. LDipl. [3151]

Nov. 2. *Reg. 4444**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 373.* [3152]

Nov. 3. Jeg Hans Pøyseke¹ Høvedsmand paa Aaleholm skøder velbyrdig Md. Hr. Pedher Rebergh Kannik i Roskilde en min Gaard i Biertorpe^a i Steffwens H. i Hæddinge S. i Sieland, som Saleman paa boede og giver 3 Pd. Korn og 1 lyb. Mk., for hvilket Gods og Gaard han mig igen skøder al hans Rettighed, som ham er tilfalden i Arv i det Gods, som jeg nu indløst har af Eskild Falsther's Gods liggende i Falsther og jeg nu selv i Værge har. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Pedher Falsther² R. i Kotzelitze, Hr. Hans Pedherß³ Præst i Nycøpingh, Ørien Falsther⁴ i Wirke. Datum fer. 3. post f. omnium sanctorum.

Perg. med 4 Segl: 1. Avi 1; 2. Cxlii 7; 3. G. 570 (Markmand); 4. Cxlii 8. Senere (jfr. 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XXVI. 18). — Hertil 2438. [3153]

a) En omtr. samtidig Paaskrift har ligeledes: »Biertorpe«, hvorover der dog med Haand fra 16. Aarh. er skrevet: »Bielkerup«.

Nov. 10. *Westphalen IV. 3167; Reg. *7003.* Er 1472 Nov. 17.

Nov. 13. *Reg. *7005.* [Orig.] Afskr. fra Aar 1681: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 9 (o: Resens »Kiøbenhafns Raadhus« osv.) S. 208. *Kbhvns Dipl. I. 206.* [3154]

— Borgemestre og Raad i Køpmanhauen kvitterer Raadmanden Lenard Staal for 8 Aars Leje af en Byens Gaard liggende ved Amage torgh, som han har faaet i Leje. (Anført under *Reg. *7005.*)

[Orig.] Afskr. fra Aar 1681: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 9 (o: Resens »Kiøbenhafns Raadhus« osv.) S. 210. *Kbhvns Dipl. I. 207 L. 13.* [3155]

Nov. 16. Paull Petherß¹ Borger i Landeskrone. Aar 1472 var jeg paa vort Byting i Landeskrone og flere Dannemænd: Olaff Jenß² Byfoged, Gerit Grabo³, Beynt Mortenß »borghe-

mestere« og Laurens Grydestøber; skødede jeg Jon Clemitß en Jord paa min Søsters Vegne Elnæ Inghis, som hun mig bad, hvilken Jord ligger vester i Landeskronen nordvesten Jon Clemensß Gaard, som han i boer, og er 56 Alen lang og 46 Alen bred; og kendes jeg mig op at have baaret fuldt for forskrevne Jord af Jon Clemitß. Medb. af disse forskrevne Dannemænd. Datum Landeskronen fer. 2. post f. Martini.

Perg. med [5] Segl: 1-2. Bomærker; 3. Bomærke(?) i Skjold. (SvRA. Perg.) LDipl. [3156]

Nov. 17. *Reg. *7003* (med urigtig anført Dag Nov. 10; Dagen maa ifølge Brevets Indhold være Nov. 17). [^aPerg. [med 1 Segl].^a Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 543.*] Afskr. af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. VIII Bl. 2. *Westphalen IV. 3167* (læs: Slie teghen - bysprakede de hamentune - schen - bat - Merteß, Knut - Truwels Lassen - zunelcken - hövetdoep (haupttieffe) und zeghen (sahen) och - eneme nygen - westen und vunden - westen vunden se myd - stregket na - westen vunden se noch - seghelatie gheit - Tuke Petersen - Brade, Truwes Jonßen - dat leste - zake - och zunelcken - deep - valhamen, vluthamen - zecht (gesagt) unde - lesten - gan und varen is, bat (roga-bat) de - orkunde ene sodane - Frise, Padeleff Janßen - Brade unde bekanden). — Afskrifter af Ulrik Petersen: RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. X, 2 forskellige Steder. [3157]

a—a) Saaledes *ÆA. V. 543.*

Nov. 23. Jeg Oluff Mortensøn af Haasdrop V. sælger til velbyrdige Md. Hr. Eric Ottesen 2 Gaardsteder i Friistrop i Rindtz^a H. i Cloytrop S. vesterst og sønderst i Byen og 4 »feyringhe« Jord paa Friistrop Mark, og kendes jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd af Hr. Eric Ottsen, og takker jeg ham for god Betaling. Medb. af andre Dannemænd Oluff Somer af Gendrop V., Kel^b Persen i Rind, Morten Jensen i Korsberg^c, Byriall Persen i Glerup og Jes Persen i Bywgem. Datum ex curia Skernæ die Clementis.

[A. ^dPerg. med 6 Segl: 1-6 (beskadigede).^d Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (11. Pacquet Nr. 28).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh.: Uldall 4 to 360 Bl. 40 a. [3158]

a) Ab: Spendtz! b) Ab: Eric. c) Ab: Korses. d—d) Saaledes Aa.

Dec. 1. Nis Stigsøn i Seem Foged paa Hillum H.s Ting, Morthen Rood² V., Oluff Syminsß i Solberg, Nis Kelsß i Owæ, Nis Tordsß i Doldrop, Esbern Jensß i Lyngbii, Jep Laurensß i Thorop, Owæ Buddisß i Skowstrop, Jes Michelsß i Nørgord og Nis Kongsløff. Tirsd. efter Andree Dag paa Hillum H.s Ting fik

Jes Nielsß i Solberig et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Morthen Rodh V., Nis Tordsß, Jep Laurensß, Anders Jensß i Ræbild, Jep Persß i Fræger, Nis Kongsløff og Morthen Persß i Blents-trop; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at forskrevne Jes Nielsens Lovhøringe samme Dag paa forskrevne Ting kund-gjorde, at de hørte og saa', at Jes Nielsß »worde« med Lov-hævd til sig og sine Medarvinger den Gaard, som han selv i boer i Solberigh øster, til Klosters Jord vedtager, sønder og vester, til rette Fortaa vedtager, og nør, til Kirkens rette Jord vedtager; item stod han paa den »houetagger« vesten Espihale og »worde« den Ager og al Trigiskows rette »indels« Mark og Skov vester, til Kroptwes Mark vedtager, sønder ud til Køttrop Markeskel og øster til Solberig rette Mark; item »worde« han ud af Fællig fra sig og sine Medarvinger alle dem, som sig vil »indthele« at have Arv med dem, uden de, der kan det gøre med gamle aabne Breve. Item vidnede forskrevne 8 Danne-mænd, at dem vitterligt er, at denne Lovhævd var lovlig tilbuden til Hillum H.s Ting og »fest« og funden af Foged og Herredsmænd efter Loven. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 2. Lv 89; 3, 5. Bomærker; 6. Uty-deligt; 9. Brudst. (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. [3159

Dec. 7. Arild Wagn Borger i Køpindehafn sælger Jeop Nielson Sognepræst i Tyelse i Oxie H. en Del af en Gaard i Malmøghe ved Athelgaden.

Medtaget Perg. [med 6 Segl]. Senere (jfr. 1476 Marts 25) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 153.* [3160

Dec. 10. Cristiern Konge¹. Torsd. efter Anne Dag for os paa vort Retterting paa vort Slot Skyoldeness i den lille Borge-stue var velbyrdig Md. Hr. Beint Bille R. og ærlig Svend Hans Keldß vor Landstingsskriver paa velbyrdig Mands Vegne Jeip Clausß i Køpenhaffn om Trætte, som de sammen havde om Gæld efter Hr. Æggert Frille R. Da i Rette lagde Hans Keldsß Hr. Æggert Frilles aabne Brev, som han Jeip Clausß givet havde, lydende, at han kendes at være Jeip Clausß skyldig 27 lb. Mk. og 13 rynske Gylden, og en Skrift lydende, at Hr. Æggert skulde have været Jeip Clausß mere Gæld skyldig for Heste og »guldspan«. Og var det i Gaar deres rette 6. »ughne« Stævne-dag paa den Gæld, som Hr. Æggert Frilles Brev udviser. Da gav de dem i Rette for os paa baade Sider. Derom funde vi saa for Rette, at Hr. Beint Bille er pligtig at gøre Hr. Æggert

Frilles Brev fuldt paa de 27 lb. Mk. og 13 rynske Gylden inden 6 Uger, og hvo ham vil tiltale for mere Gæld, Hr. Æggert Frille skulde være Jeip Clausß skyldig, han tale ham til efter Loven, thi at Hr. Beint Bille ej var stævnet for os for andet end, som det Hr. Æggert Frilles Brev udviser. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Dn. Jacobo Johannis de Sandby M., justiciario nostro.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [3161

Dec. 13. *Reg. *7008.* Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl og samtidig Paaskrift forneden: »Recepta 1473 vigilia pe[n]thecostes, scilicet die beati Bonifacii«. Københavns Kapitels Arkiv?; senere ejet af Danske Selskab (RA.). *SRD. VIII. 466; Dipl. Norv. XVI. 273; Missiver II. 81.* [3162

Dec. 16. Cristoffer wan Haffn¹ Landsdommer i Lalandh, Prior Beent af Halstede Kloster², Henrich Daa af Sæbygarth R., Jep Jenß³ Høvidsmand paa Raffnsborgh, Erich Matß⁴ af Krøginge, Pally Anderß⁵ af Skerynge i Falster, Mattes Thomeß af Rølycke, Jesper Kraffzæ⁸ af Alewodh og Hans Persß⁹ af Høwssgarth a. w. Tamperonsdag før Jul i Korteroppæ i Jens Thostenß Stue, som vi den Dag Landsting holdt i den Sag, var Andhers Gra af Sølfuestede paa den ene Side og Hans Kieldß paa velbaaren Mands Vegne Hr. Johan Oxes R.s med Fuldmagt om Trætte om Gods i Torpæ, som Hr. Johan Oxæ har i Værge og faaet der lovlig Indførsel i med Rettergang; og Andhers Gra havde ladet kaldet Bønderne, paa Bole boer i det Gods, og det »fwlwlldh« til Herredsting efter Loven, og Bønderne der mødte og skød deres Hjemmel paa Hr. Johan Oxæ, og Anders Gra fik Tinghøringe derom til Landsting, og at Hr. Johan var forelagt 6 »wgher dagh« at komme og svare for det Gods, og var i Dag 6. »wgnæ dagh«, Hr. Johan Oxæ var forelagt. Da i Dag mødte Hans Kieldß paa Hr. Johan Oxes Vegne, sagde, at Hr. Johan Oxæ havde faaet lovlig Indførsel i forskrevne Gods med Tingsdom og aldrig var der udkommen med nogen Rettergang, hvilket os alle vitterligt er, og som Hr. Johan Oxes »breff«, han paa det Gods har, indeholder; og spurgte Hans Kieldß, om Andhers Gra havde saa lovlig »fwlwlwl« de Mænd paa Bole til Herredsting og Landsting, som det sig bør, da vilde han hænde og gøre Ret paa Hr. Johan Oxes Vegne om forskrevne Gods uden længere »tøffringh«. Da blandt mange Ord, som forløb mellem dem, skød Andhers Gra sig ind for vor naadige Herre og hans Raad om

det Gods i Torpæ; da svarede Hans Kieldß, at vilde Anders Gra skyde sig, burde ham at skyde sig mod Dommeren, men der vilde han hænde og gøre Ret paa Hr. Johan Oxes Vegne paa det Gods i Torpæ; dog paa det at den Dele maatte komme til en Ende og hver nyde det, Ret var, sagde Hans Kieldß, han vilde følge det Skudsmaal, og tog de ved paa baade Sider, Andhers Gra og Hans Kieldß paa Hr. Johan Oxes Vegne, at møde for vor naadige Herre og hans Raad ret 6. »wgnæ dagh«, som vor naadige Herre kommer i Siælandh først af denne Rejse, og skal Andhers Gra »æncetæ« bevare sig med forskrevne Gods, før de derom er »affskylde« med Minde eller Rette. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Hvii 2; 2. G. 605; 3. Lx 1 (Ravensberg); 4. Gxxv 5 (Bølle); 5. Bxiii 13 (Ulfeldt); 8. Lvi 16; 9. Gxi 4. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. V. 5). — Afskr. med urigtigt Aar 1470: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1682 Okt. Udtog her- efter med det samme urigtige Aar: *Danske Mag. 5. R. III. 160.* [3163

Dec. 30. Se 3002.

Dec. 31. Se 3003.

Uvis Dag. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Hr. Abbed i Ringstade, Hr. Jep Jensß vort Riges Kansler, Henrich Meynstrop Landsdommer i Sieland og Hr. Daudid af Ryde. Os elskelige Kapellan Hr. Thetz Ærkedegn i Roskylde har her berettet for os, at ham er stor Uret sket af Pedher Bille vor Mand og Tjener paa Krogstrop Fæled i Horns H., Kunneresleff, Klepstrop, Vlstrop og flere øde Torper, og har deraf drevet og »innwmmeth« hans Øksne og hans Tjeneres af Syælsø af hans rette Græsgang og Mark; hvilket den samme Tid vor Mand og Raad Hr. Jehanne Oxe, Jep Jensß af Rawenstrop og Maghens Hack kærede, at han og deres Rettighed i forskrevne Kunnesleff[!] Mark i Leje lader, hvem ham lyster, og holder det for sit eget. Thi beder vi eder og befaler, at I stævner for eder Hr. Tetz og Pedher Bille og skiller dem ad med Rette efter deres »bewisinghe«, som de for eder fremførende vorder, som I vil and[svar]e for Gud og være bekendte for os; og lad det ingenlunde. Og beder vi og byder eder, Hr. Thetz og Pedher Bille, at I møder for forskrevne v[ore Raad] og gode Mænd, hvor og naar de eder herom tilbydende vorder, og hver, hvis de eder for Rette sigende vorder; og lad [det ingenlunde. Thi] forbyder vi alle og særdeles dig, Pedher Bille, at I »eyncethe hi« gøre Hr. Thetz eller hans Tjenere paa forskrevne »fælede oc marcke«,

..... Rette har været og adskilt er. Og lad det ingenlunde und[er vor Hyldest og] Naade; dog vor Husfrues og alle andre gode Mænds Rettighed i forskrevne »fælede oc«] »marcke« uforsømmet. Ex castro nostro Haffnensi in profesto su.....^a

Medtaget Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78; det i [] satte er suppleret ved Gisning. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. bag 1472. [3164

a) Nu uden Aar; Langebek har i øverste venstre Hjørne skrevet: 1472.

Uvis Dag. Oleff Jeipß¹ Byfoged i Roskilde, Henrik Bonschot² Borgemester, Oleff Hørff³, Hans Dargher⁴, Oleff Baghere⁵, Jep Fiwnbo⁶ og Jep Oleff⁷ Raadmænd sstds. Onsd. før Paaske-marked paa Roskilde Byting sagde beskeden Md. Boo Jenß Borgemester i Roskilde, at ham var Fuldmagt givet af en hæderlig Jomfru Søster Kirstine Oleffsdotter indgiven i Clara Kloster i Roskilde at skøde en Gaard i Roskilde liggende i s. Bothel Sogn sønden ved Torffgaden, som hendes Broder Hr. Anders Oleffß perpetuus vicarius i Roskilde købte af Anders Skyttæ Borger i Roskilde, hvis Sjæle Gud have, til de hæderlige og renlivede Jomfruer i Clara Kloster for sin Sjæl og hendes Broders og »forælders« og alle kristne Sjæle til Lise. Da skødede Boo Jenß i Dag paa Kirstine Oleffsdotter Vegne Hr. Jens Hemingsß Forstander »at« Clara Kloster den Gaard paa de forskrevne Jomfruers Vegne med saadant Vilkaar, at Kirstine Oleffsdotter skal opbære Renten af fornævnte Gaard, saa længe hun lever, og naar hun død er, skal forskrevne Jomfruer have fornævnte Gaard. Og var denne Skøde »stadhfast mælt aff konungs« Foged paa fornævnte Ting og af flere gode Mænd paa alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (**sig h̄nric diricson**); 3. Bomærke (**s olauus iohannis**); 4. Bomærke; 5. Bomærke (**s olavus petri**); 6. Bomærke, ved hvis højre Side 2 fembladede Roser (**s iep mathson**); 7. Bomærke. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA.* V. 581 (AM. LXIII. 3). LDipl. bag 1472 Apr. 1. — Hertil 1711, 1713. [3165

— *Reg. 4445.* [A. ^aPerg.; »en Deel deraf er af Muul opædet.«^a Københavns Helligaandskl. Arkiv.] **Aa.** Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 299 (med Dagsangivelse: »feria genete infra octav ^b beate Marie virginis gloriose«). Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 108* (med Dagen rettet til: feria quinta infra octavas [vicitacionis] beate Marie virginis gloriose^c). — **Aaa.** Afskr. fra

18. Aarh. efter Aa: Thott 4to 1575 S. 605. Efter Aa ell. Aaa: *Hofman, Fundationer X. 185* (med helt udeladt Dagsangivelse). [3166]

a—a) Saaledes Aa og Aaa. b) Aaben Plads i Afskrifterne. c) Denne Konjektur (der i Aftrykket har ført til den fejlagtige Datumreduktion Juli 16 i Stedet for Juli 9) er sikkert urigtig; Kongen var netop ikke paa Københavns Slot den 9. Juli, se Hanserecense 1431-76 VI. 569, 570.

Dag? Kongeligt Pantebrev til Hr. Jørgien Vrne paa Kerteminne.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kvarthæfte Bl. 2 b. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag. 5. R. II. 124.*

[3167]

— Kongeligt Pantebrev til Hr. Johan Hvitkopp paa Rudhgård og Skam H.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kvarthæfte Bl. 2 b. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag. 5. R. II. 124.*

[3168]

— Kongeligt Pantebrev til Hr. Hans Wolkendorpp paa Eskebjerg med Kronens Gods paa Hintzeholm.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kvarthæfte Bl. 3 a. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag. 5. R. II. 125.*

[3169]

— »Ett lagheffdtzbreff mett v hingende indsiigle wnder Gudtz aar mcdlxxii, thet Erick Jull haffde inwortt Strotze oc Strodztze gaardstedt iiii vegne tiill markemøde oc en eng i Fullekier, som liger emellom closters eng oc Faldtzeng, thisligeste iii enge westen i Fullekier, tisligeste i twerskiift tiill myttestrømme.«

[Orig.] Udtog se 1983-84. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 41 b. [3170]

— »En dom aff Wiiborigh landstingh wnder datum mcdlxxii, lydende, att Las Magensß paa sin høstrues wegne frue Anne Jochimß-datthers wor for^{ne} tuende gaarde i Borløff tildømppt, epher som hans breffue indeholle och wduisse, och bemeller samme dom ett gammelt skøde aff Jerløff herritz tingh lydende, att Per Loffteskoff hagde soldtt for^{ne} frue Anne Jochimß datther for^{ne} tuo gaarde i Borløff tiill euindeligh eygendom mett all theriis rette tilliggelse, som er halff Borløff marck etc.«

[Orig. Laurids Mogenssøn Løvenbalks Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1548 Aug. 23 (Bartholomei Aften) mellem Iuer Krabbe og Jørgen Skouffgaardtt; den første fremlægger Breve af 1475 Dag?, 1495 Dag? (et Tingsvidne) og 1511 Dag?; den sidste fremlægger Breve af 1495 Dag? (en Lovhævd), 1490 Dag? (2 Breve) og nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 202 II a. [3171]

— Se 1232. [3172]

— »Thet andet wnder Gutz aar mdvii, lydende paa then anden gaardt i Huerløss, som gifuer aarliigen en fiering smør til landgille, som her Hans Bilde fick tiill magschiffte aff frw Margrete Korfissdotter, her Anders Stauerskoffs epherleuerske etc., oc hun erffuet epher sin

fader her Corfeytz Rønnow, huilcken gaardt hannom tilfaldh i syskindskiffte, som theres skifftebreff paalyder, tha for oss wti rette wor lagdt, wtgiffuit under Gutz aar mcdlxxii etc., huilcket skifftebreff her Niels Erichß, for^{ne} her Oluffs fader, self hagde beseglit met flere gode mendt. ◀

[Orig. Brevet af 1507: Hans Billes Arkiv; Brevet af 1472: Corfits Rønnows Arkiv (det sidste Brev skulde antages identisk med 3145 ell. 3146; men i intet af disse Breve nævnes det, at Corfits Rønnow faar en Gaard i Værløse).] Udtog anførte i kongelig Dom 1541 Aug. 31 (Onsd. efter s. Hans Dag decollat.) mellem Eyler Rønnow til Huidkiold og Hr. Oluff Rosenkrantz paa den ene Side og Hr. Hanss Bilde til Egede paa den anden; den sidste fremlægger Brev af 1504 Dag? og nærværende Breve. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 105. [3173

Dag? Udtog: *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 204. Er 3146.*

— »Her Engelbretth Albartsßens magskifftebreff, som han self, hans søn oc suager met hannom beseglet oc wdgiffuit hagde wnder datum mcdlxxii, lydende, att han hagde giort et venlig maglag och skiffte till en fuldt endhe met prier och conuent udi Anderskoff wdi saa maade, att the skulle haffue theres frii greßegangh offuer alt Thodelycke till terres tienner, wdi Wndløse boo, och thermodt skulle for^{ne} her Engelbret Albertsß oc hans arffuinge haffue igien aff prier oc conuent wdi Anderskoff en gaardt wdi Nørjellinge, skyller et pund kornn oc i skielling grott, huilken gaardt som frue Kirstine aff Wolderrup gaff till Anderskoff closter etc. ◀

[Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 160 (L. 5 f.; det V. 37, hvortil der henvises, findes ikke i Registraturen).*] Udtog anført i kongelig Dom 1551 Aug. 21 (Fred. efter Vor Frue Dag assumpc.) mellem Eskylth Gøye til Gundersleffholm og Mester Nils Andersßen Prior i Anderskoff Kloster; den sidste fremlægger nærværende Brev og Brev af 1511 Dag?. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 445. [3174

— »Olai Martini epis. lit. 4 super bonis decimisq̄ue episcopalibus capitulo Roesk. et sedi episcopali perpetualiter legatis. Datæ ab anno 1472 ad 1474.

ªDito statuta varia capitulo Roeskildensi. Dat. 1484.ª◀

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv. — Udtog anførte i Registratur over dette (Dl 1-2).] Afskrifter efter Udtoget fra 18. Aarh.: AM. 4 to 1034 Bl. 14 b og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 4 S. 329. [3175

a—a) Er ikke usandsynlig identisk med 1484 Juni 14.

— »Iblant St. Mortens Kirkes Breve i Slagelse fant ieg et Gave Brev stadfæsted af C. primo og Aar 1472, hvorudi Prioren Jep Mortensen nevnes at have været nærværende. ◀

[Orig. Slagelse Mortens Kirkes Arkiv.] Nævnt af Søren Abildgaard i et Brev til Langebek af 1756 Sept. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [3176

— Udtog anført i Registratur over Odense Byarkiv 1718 Nr. 558. Se 1564.

Dag? (ell. 1477 Dag?). »308. Landstingsvidne udsat af Latin paa Danske og læst paa Landzting 1472, begge af Margrette Jacobsdatter, Erich Sællandzfarfs Effterleverske, det enne liuder paa Uskouf til Pandt 1370, det andet paa samme Skouf til Eyedom 1376, nemlig dend halfve Deel, som derudi var hendes Part, og er det samme, som in originali findis paa Latin paa no. 288^a.«

[Perg.^b Odense Dominikanerkl., senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 308 og 1701 Nr. 308 (begge: FLA.). — Et andet Udtog (hvor Vidnet udtrykkelig siges at være af Fynbo Landsting, men af Aar 1477, og hvor det ses, at det kun er de 2 Breve fra det 14. Aarh., der er oversatte fra Latin): Registraturer »1711«, 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Fundationer V. 180* (alle 3: Skuffe 3, 2. Pk. Nr. 22). [3177

a) Jfr. *Hofman, Fundationer V. 175*. b) Saaledes Registraturer »1711«, 1743 og *Hofman, Fundationer V. 180*.

Dag? »17. Ett sognevinde aar 1472, att fierddelen i den gaard i Ostrup i Naffr^a, som Per Vrød nu i bor, haffuer ligit till Naffr i 40 aar och mere.«

[Orig. Navr Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 88. [3178

a) Herefter, men atter overstreget: soken.

— »1472. Et Vidne af Hiøring Byeting, Peder Stigßen gjorde sin Lougheft paa et Bygested i Linderum, længe før Christen Jensen gjorde for^{ne} sin Loughefd^a.«

[Orig. Egebjærg Godsarkiv; sagtens senere forenet med Linderumgaard Godsarkiv.] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 16 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark i. — Et andet Udtog anført i 1490 Dag?. [3179

a) »: den i 1264 nævnte.

— »Ed ditto^a ligedan af 1472, allene med Buemærker under.«

[Orig. Holbækgaard Godsarkiv.] Udtog af Søren Abildgaard (blandt »en Deel gamle Brevskaber Holbek Gaard og dets Ejendom angaaende«, som »Hr. Consistorial Raad Teider Herre af Holbek^b har«): Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 7 S. 18. [3180

a) »: et Skøde. b) »: J. E. Tegder, Ejer af Holbækgaard 1765-79.

— »Samfrenders Brev og Forening angaaende Skouskifte østen Hiøvejen indtil Lindum Skou og til en Tværvej norden om samme Skoupart igiennem Skouen sønden op til Marken. Anno 1472.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 1: Thott Fol. 750, den største Mappe. [3181

— »Tingsvidne, at Bigum Mark er Boelsjord. Anno 1472.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 3: Thott Fol. 750, den største Mappe. [3182

Dag? Kapitlet i Lund pantsætter Wallby til Johannes Arvidi.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 56 (efter Bog »Lit. A« Bl. 164). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 158.* [3183]

— Delagtighedsbrev af Matthias, Provincialprior for Prædikebrødrene, for Nonnerne Benedictæ og Holgerd.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 9. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 158.* — Omtr. det samme Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 85. — Et tredje Udtog: Sstds., Sextern 13, Nr. 82 (»dat. Roschil 1472«). [3184]

Uden Dag. *Reg. *7014.* Perg. med 1 Segl: G. 680. Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Dipl. Chr. I S. 258.* [3185]

— Mattes Taghesson a. w. oplader den Ret, han har i nogle paa Skibersleff og Skebersleff Fang lydende Breve, til Domkirken i Lund og s. Marie Magdalene Alter sstds.

A. Perg. [med 4 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 155.* — Aa. Afskr.: Lundebogen S. 184. [3186]

— *Reg. 4446.* [A. Orig. Maristed Kl. Arkiv.] Aa. Afskr. fra Aar 1694: Haandskr., forfattet af Borgemester i Sæby Christen Lauridsøn Rhuus († 1709), Bl. 17 a (Sæby Købstads Præstearkiv (i Sæby)). Herefter: *Hofman, Foundationer IX, Appendix til Aalborg-Stifts Fundat. S. 30* (her indirekte); »*Vendsyssel. Folk og Land« III. 41.* — Aaa. Afskr. efter Aa fra 18. Aarh.: LDipl. — Aab. Afskr. af Sandvig, formentlig efter Aa: RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to 46 Nr. 12. [3187]

— (*Reg. *7015.*) Perg. med [6] Segl: 1. G. 112* (S OFFICII CVSTODIS LVNDENSI); 2. G. 112* (*s. lectoris principalis studii lundns*); [3. G. 117* (nævnt i G. og hos *Weibull, nedenauførte St.*; mangler nu)]; 5. G. 112* (o: S. 12 Sp. b L. 5); 6. G. 112* (o: S. 12 Sp. b L. 2). Oluf Stigsøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 175*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 156.* [3188]

a) RA. Reg. 60 S. 44.

— Hans Klawesøn Borgemester i Ååwes, Jeß Person, Steenkwet Laurenson, Swend Stenkilson, Torkill Gotinson Bådth, Jes Boosøn, Laße Skræder, Per Terelson og Stig Mathson Raadmand sstds. Os er vitterligt, at Hr. Ysak Nielson Præst er født her ægte og ret, og var »thera« 3 Søstre, en hedder Hustru Ingerd Jes Hansons, hun var Hr. Ysaks Moder; den anden hedder Hustru Kyrstin og var Hr. Jon Galles og Hustru Elnes Moder; den tredje Søster hedder Hustru Cecilia, som var Simon Gudmensøns Moder, som boede i Sverige i Wäster Gylland; og af disse 3 Søstre hørte aldrig nogen Mand,

at de i nogen Maade forbrød dem, saa at de ej vel med Ære maatte arve hverandre, og deres Børn dem, og »ware theras åre i frögdh wåäll bekånne, och ty kunne« gode Mænd vel mærke, at Simon Gudmensons Datter Hustru Cecilie, som blev død i Swerige, var Hr. Ysakz Nilsons Moders Søstersøns Datter, og stod »hwart annat« saa nær i Frændskab med Ære, og véd vi ingen nu nærmere være Arving efter Hustru Cecilie, Simon Gudmens Datter, end Hr. Ysak Nilson og Hustru Elne, Hr. Jon Galles Søster var. Om nogen vil herimod sige, da sværger vi alle, at det er sandt, som forskrevet staaer. Vi lader hænge vor Stads¹ Indsegl for dette Brev, tilbedende gode velbyrdige »mandz« Indsegl: Jes Persons i Vgorp, Johan Møltekens³ i Lundby, Nis Brades i Wedsköfle, Hinrik Jensons⁵ i Åseme, Jes Karsons Høvedsmand paa Åwesehus og Anders Jépssons og Anders Jönsons⁸ ibid. Datum Aose anno 1472.

[^aOrig. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet en Fane staaende i Bølger; paa dens højre Side en Bispestav, og paa dens venstre en Rist (SIGILLVM COMMVNITATIS WILLE AOOISIENSIS); 2. Utydeligt; 3. Skjold med Moltke-Vaaben (mon Dvxi 7°); 5. Skjold, hvori en Baad; 6. Utydeligt; 7. Utydeligt Brudst.; 8. Skjold, hvori en utydelig Figur, og Hjelm (mon Flii 4°).^a Senere (jfr. 3147) til Ture Jönsson Svarteskånings Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: SvRA. Lars Eriksson Sparres Kopibog B 16 (tidligere J 7) Bl. 438 b. [3189

a—a) Saaledes efter Tegning i Afskriften.

Uden Dag. Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 195 a; Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 487. Er 3077.

— Ufuldstændig: *Westphalen IV. 3130 Nr. 58: Reg. 4447.* Er 3142.

Brevbøger: Dueholm: *Dueholms Dipl. 83* (Febr. 8; *ÆA. III. 194*), 87 (uden Dag; *ÆA. III. 193*). — Løgum: *SRD. VIII. 2* (Apr. 29).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 13*. Lundenæs: *ÆA. III. 237* (Arkiv?). — Lunde Kapitel: se 3076. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 316*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 50*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 82, 82, 94, 97*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 252* (Febr. 1), 331 (Marts 5 ell. 12), 331 (Apr. 16), 276 (Apr. 22), 328 (Maj 7; ell. Aar 1492), 282 (Juni 13; ell. Aar 1477), 219 (Juni 18°), 217 (Juni 24), 317 (Juli 10 ell. 17), 347 (Aug. 29), 213, 225, 226, 227, 229, 233. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 83* (Apr. 2), 47 (Apr. 11), 47 (Apr. 13), 21 (Apr. 27), 26 (Juni 6), 81 (Sept. 9), 46 (Sept. 11°), 46 (Sept. 11), 74 (Sept. 22), 46 (Okt. 31), 46 (Okt. 31), (142 se Aar 1462). — Ribe Kapitel: se 3053, 3061. — Slesvig Kapitel: se 3113, 3157. — Antvorskov: *ÆA. IV. 64, 79, 130, 210, 238, 257*; se ogsaa 3174. — Roskilde Claræ Kl.: se 3165. — Skovkloster: *SRD. IV. 347, 350, 350, 352, 352, 352, 360, 360, 363, 363, 393, 394*; se ogsaa 3077. — Maribo: *ÆA. III. 260, 287, 298, 298*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 629* (989; = Aar 1471°), 639 (1084). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 25, 26*. — Alling: *ÆA. II. 181, 183, 184, 189, 191*. — Dueholm: *ÆA. III. 201, 203*; se ogsaa Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 104* (Juni 29), 106 (Aug. 31). — Gudum: *ÆA. III. 216, 216*. — Hundslund: *ÆA. III. 10, 19, 20*. — Mariager: *ÆA. V. 665, 667, 681, 686, 695, 703, 717, 729, 738*. — Ring: *ÆA. I. 238, 273, 274*. — Tvilum: *ÆA. II. 48* (Apr. 21), 54 (Apr. 21). — Vestervig: *ÆA. III. 144*,

159. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 382, 385, 386.* — Vor: *ÆA. I. 187, 189, 191, 201, 203.* — Vrejlev: *ÆA. III. 43.* — Øm: *ÆA. I. 168.* — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 216.* — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1094* (Marts 18?), *862, 862, 1042, 1123*; se ogsaa 3112. — *Eline Gøyes Jordebog 114* (Marts 3), *251* (Marts 7), *421* (Apr. 12), *269* (Apr. 20), *123* (Apr. 30), *281* (Maj 12), *269* (Maj 23), *269* (Okt. 21), *320* (Okt. 22; jfr. 3146), *243* (Okt. 25), *154* (Nov. 10), *259* (Nov. 12), *144* (Nov. 16), *367* (Nov. 25), *159* (Dec. 18). — *Årb. Brevkister 28*; se ogsaa 3030, 3070, 3088, 3119, 3130-31, 3133, 3188.

1473.

Jan. 20. Laurens Saxs af Othestorp, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Siælantzfare Landsting i den Sag, Doktor Cristoffær Provst i Roskilde, Pæther Rebergher Kannik *ibid.*, Jørgen Daa, Johan Særlyn af Hørby, Ingemer Grubbæ af Kyndby, Pæther Nielß af Riisløff, Jep Morthenß af Swentztorp a. w. og Oleff Jeipß Byfoged i Roskilde. Onsd. efter 20. Dag Jul paa forskrevne Ting var velbaaren Md. Henrich Meyenstorp Landsdommer i Siællandh paa den ene og Syær Jwl af Køgæ paa den anden Side om Trætte om 1 Gaard i Holtuæ (Nis Atzerß). Da fremlagde H. M. et Dombrev givet af Siælantzfare Landsting, som Hr. Beenth Billæ af Siøholm med flere gode Mænd havde udgivet i Dag 6 Uger, i hvilket Dombrev benævntes deres Breve, Skødebreve og andre, som de paa baade Sider Dag 6 Uger i Rette havde om Gaarden, og at Syær Jwl »wort« forelagt Dag 6 Uger at føre Følgebrev i Rette med det Skødebrev, han Dag 6 Uger i Rette havde til Ting, som Kerstinæ Esbernæ havde skødet Jep Skyttæ af Sandby den Gaard i Holtuæ, eller skellig Bevisning for Følgebrev, som det sig bør, og da »bewi-
seth«, at Kerstinæ Esbernæ var rette Ejende »at« den Gaard. Og skulde S. J. den Bevisning have fremført Dag Maaned; da »beddes« Syær Dag 6 Uger til forskrevne Ting et 6 »wgnæ thwff« til i Dag, hvilket H. M. undte ham for Dannemænds Bøn Skyld, paa det at S. J. maatte sin Bevisning der des bedre søge; med flere Artikler, som Dombrevet udviser. Og var i Dag deres rette 6. »wgnæ tæctæ dagh«; og S. J. ingen den Bevisning i Dag i Rette frembar, som ham »wort« forefundet efter Dombrevets Lydelse, eller noget lovligt Forfald eller Skudsmaal uden en Vidisse af et Skødebrev, som forskrevet staar. Da sagde vi saa for Rette, at forskrevne Dombrev bør at blive ved Magt, og H. M. Gaarden at beholde efter hans Brevs Lydelse, saa længe

nogen kommer med bedre Bevisning. Og var Jens Nielsß af Haffuenløff, Jens Kore af Leg^{tæ^a}, Jep Jensß ibid. og Per Bondæ af Roby med Herredsfoged at føre H. M. derind. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [3190
a) ∅: formentlig Lejrstofo, Lyderslev S., Stevns H.

Jan. 22. Anders Jacobssen Præst i Wordw m. fl. kundgør, at flere gejstlige paa Forespørgsel af Provst Hartwik Jwll i Wiborg vidnede, at den Kiste, som Hr. Niels Koos satte i Domkirken, ikke har staaet i Koret ved Højalteret.

Papir med utydelige Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 57.* [3191

Jan. 25. *Reg. *7021.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 83.* [3192

— Hans v. Ahlefeldt til Tørning beder Ribe Kapitel om at hjælpe Hr. Knud i Bevtoft, hvem Bispen vil berøve hans Kirke.

[Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] Afskr. fra Aar 1575, mulig af Jacob Hoyer: RA. Gem. Arch. XXII. 37, Z (Hansborg). *Missiver II. 81.* [3193

Jan. 27. Werner Barsbyergher R. og Hovedsmand paa Holbeck, som sad i Landsdommers Sted paa Siællantzfaar Lands-ting i den Sag, Ængelbrecth Albretsß af Tørbernffellæ, Claus Daa af Raffnstrop RR., Jørghen Daa af Rønæbelsholm, Pether Nielsß af Riisløff, Jep Morthensß af Swenstrop a. v., Gwnnæ Pethersß Raadmand i Ringstedhæ og Jep Jensß af Kloster ibid. Onsd. efter Pouels Dag convers. paa forskrevne Ting paaæskede velbaaren Md. Henrich Meyenstrop Landsdommer i Syellandh de Nævningemænd, som til var tagne at granske, hvad Henrich Meyenstrop kunde fri med sine Skove mod Kronens Skove til Skiolleness, at de skulde sige derpaa og sværge det, Ret var, som de vilde svare for Gud og Dannemænd. Da fremginge Hr. Daidh Ariilsß af Rydhæ, Hr. Eskell Gøyæ af Giislæfeldh, Ewerdh Grubbæ af Tryggheweldh, Pouell Henricsß af Tydeberrih, Niels Portman af Slawelssæ, Hanss Naffuell Hovedsmand paa Kalunborrih, Pæther Laurensß af Skafftheløff, Jep Laly af Oss, Pether Gamell af Holmæ, Lydickæ Griib og Bo Jensß af Gerdrop, hvilke sagde, at de havde set Henrick Meyenstropss Skove, og alle svor Ed, at de ej »gytæ« rettere udgransket, end Henric Meyenstrop maa vel fri 500 Svin og flere med sine Skove til Walsø og Toberop mod Kronens Skove til Skiolldenness foruden de Mænd, paa Bole boer, Henrich

Meyenstrop[s] Tjenere i Walsøø og i Toberop, saa at deres Skove herefter holdes ved Hævd, som de nu er. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Henrik Meinstrups Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Henrik Meinstrups Arkiv? (RA.) [3194]

Jan. 27. Oleff Jeipß Byfoged³ i Roskilde, Henrik Bonskot⁴ Borgemester, Heming Petherß Raadmand sstds. Onsd. efter Powels Dag conversione paa Roskilde Byting skødede beskeden Md. Boo Jenß, Borgemester i Roskilde, beskeden Md. Jes Jeipß, som kaldes Brwse, Borger i Køpenhaffn, al den Rettighed og Ejendom, som han og hans Sønner Hans Booß og Jes Booß havde i en Bod, Hus og Jord, i Roskilde liggende i s. Oleff Sogn østen for s. Oleffs Kirke norden næst op til det gamle Stenhus, som Oleff Anderß tilforn i boede. Paa samme Tid skødede beskeden Md. Oleff Booß vor Medborger paa fornævnte Ting Jes Jeipß al sin Rettighed og Ejendom i den samme Bod med Hus og Jord. For hvilken Rettighed de kendtes dem at have opbaaret fuldt Værd efter deres Nøje. Med vore Indsegl med Boo Jenß¹ og Oleff Booß Indsegl, som først er hængte neden paa dette Brev, som de os tilbedet har. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; [2. Nævnt af Langebek 1741 i LDipl.]; 3. Bomærke; 4. Bomærke (*sig .. nric diricfon*); Paaskrift vel fra Begyndelsen af 16. Aarh.: ›Super curia juxta ecclesiam s. Olai ad orientalem partem cimiterii et ad partem aquilonarem domus lapidee etc.‹. (AM. XXXIV. 15.) [3195]

Febr. 1. Frater Petrus abbas in Sora. Noverint universi, Henricum Meyensthorp in Sialandia legiferum nobis de presenti anno omnes pensiones nostras de bonis nostris Eersleffue persolvisse, unde ipsum quittum dimittimus. Contrasingillum nostrum. Datum in monasterio nostro in profesto purificac. virg.

Perg. [med 1 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.) [3196]

Febr. 4. *Reg. 4450.* [Orig.] Nævnt ganske kort i Minoriterkrøniken: *SRD. V. 520 L. 11.* — Trykt efter italiensk Kilde: *Wadding, Annales minorum XIV. 544.* [3197]

Febr. 15. Jeg Pally Andherß af Schøringe i Falster a. v. har siddet over et Skifte med velbaaren Svend Henning Olß paa min Hustrus Vegne Rygittzes, som hans Søster er, efter deres Faders Død Oluff Perß, og faldt i Henning Olß Del disse Gaarde og Gods: Suenstrup Hovedgaard med alle Gaarde og Gaardsæder der i Byen; 1 Gaard i Blangsløff (Hemming Hen-

nickeß, 1 Pd. Korn); i Rettestrup 1 Gaard (Oluff Niels, 3 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin, 1 Faar, Lam, Høns og Gaas) og 1 Gaard sstds. (Jep Hemings, 3 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin, 1 Faar, Lam, Høns, Gaas) og 1 Gaard sstds. (Jees Hennickeß, 3 Skill. Grot); 1 Gaard i Renge (Jees Ips, 2 Pd. Korn og 1 Fjerding Smør); 1 Gaard i Sturlinge ($4\frac{1}{2}$ Skill. Grot) og 1 Gaard sstds. (Hans Anderß, $4\frac{1}{2}$ Skill. Grot); 1 Gaard i Stienstrup (Jep Niels, 4 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin, 1 Faar, Lam, Høns og Gaas); 1 Gaard i Tiideberge lille (Suendt, 4 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin, 1 Faar, Lam, Gaas og Høns); 1 Gaard i Appeness (Krog, 3 Skill. Grot); i Basnes 2 Gaarde, hver »there« giver 2 Skill. Grot; i Runditt 3 Gaarde, hver »there« giver 1 Fjerding Smør, 3 Skill. Grot, Lam, Høns og Gaas; i Falster i Grimmelstrup 1 Gaard (Anders Perß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot); i samme Land i Tostrup 1 Gaard (Morthin Boß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot) og sstds. 1 Gaard (Per Perß, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot); i samme Land i Vsløffue 1 Gaard (Oluff Niels, 2 Pd. Korn); i Lundby i Sieland 1 Gaard (Hans Knudß, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ Svin) og sstds. 1 Gaard (Truels Basse, 1 Ørtug Korn) og sstds. 1 Gaard (Per Diur, 1 Ørtug Korn); 1 Gaard i Bonderup (Hemming Scredere, 3 Skill. Grot, $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Lam); i Sebberup 1 Gaard (Nis Spurg, 3 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Faar, Lam, Høns og Gaas) og 1 Gaard sstds. (Oluff Niels, 2 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin, 1 Faar, Lam, Høns og Gaas) og sstds. 1 Gaard (Per Spurg, 1 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør) og sstds. 1 Gaard (Hemming Tuttze, 2 Skill. Grot); 1 Gaard i Howby (Bo Michilß, 1 Fjerding Smør, 3 Skill. Grot, Lam, Høns og Gaas); 1 Gaard i Eskelstrup (Jees Anderß, 1 Fjerding Smør, 1 lub. Mk.) og sstds. 1 Gaard (Anders Matß, 1 Fjerding Smør, 1 lub. Mk.); 1 Gaard i Terssløff (Jees Olß, 4 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør) og sstds. 2 øde Gaarde, giver baade 2 Pd. Korn og 2 lub. Mk.; 1 Gaard sstds. (Oluff Huidt, 3 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin); i Heggerup 1 Gaard (Jees Clauß, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, $\frac{1}{2}$ Svin, Lam, Gaas, Høns); i Torpe 1 Gaard (Jens Judhe, 4 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin, 1 Faar, Lam, Høns og Gaas); Henning Olß at nyde til evindeligt Eje. Item faldt i min Del paa min Hustrus Vegne Rigittzes disse Gaarde og Gods: Liustrup Hovedgaard, som skylder 6 Pd. Korn og 3 Fjerding Smør; i Sebberup 1 Gaard (Oluff Spurg, 3 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 Svin, 1 Faar, Lam, Høns og Gaas) og sstds. 1 Gaard (Hem-

ming Tømmermand, 1 Fjerdings Smør) og 1 Gaard sstds. (Nis Hemmingß, 2 Pd. Korn, 1 Fjerdings Smør, 1 Svin, Lam, Høns og Gaas); 1 Gaard i Lundby (Jon Swan, 1 Øre Korn og $\frac{1}{2}$ Svin); 1 Gaard i Blangløff (Per Suenß, 2 Pd. Korn, 1 Fjerdings Smør, 1 Svin, Faar, Lam, Høns og Gaas); 1 Gaard i Stiirlinge (Erick Gremerß, 9 Skill. Grot); i Borup 1 Gaard (Oluff Nielß, 2 Pd. Korn og 1 Fjerdings Smør) og 1 Gaard sstds. (Oluff Tuttze, 2 Pd. Korn og 1 Fjerdings Smør); i Bastnes 1 Gaard (2 Skill. Grot); i Houbi 1 Gaard (Jep Olß, 1 Fjerdings Smør og 3 Skill. Grot, Lam, Gaas og Høns); 1 Gaard i Eskelstrup (Mattes Eskelß, 1 Fjerdings Smør og 1 lub. Mk.); i Runnett 1 Gaard (1 Fjerdings Smør, 3 Skill. Grot, Lam, Høns, Gaas); i Tersløff 1 Gaard (Bo Hennickeß, 3 Pd. Korn, 1 Fjerdings Smør og 1 Svin); i Heggerup 1 Gaard (Hermin, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn, 1 Fjerdings Smør, $\frac{1}{2}$ Svin, Lam, Gaas, Høns); 1 Gaard i Appeness (Enken, 2 Skill. Grot); 1 Gaard i Loland i Mosse, som nu Claus Reberg har til Vederlag for hans Andel i Tydeberg og giver 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; i Grubendrup 4 Gaarde (Druchen, 3 Fjerdings Smør; Jeess Leett, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Jeess Krog, $\frac{1}{2}$ Td. Smør; Hans, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), jeg paa min Hustrus Vegne at have til evindeligt Eje. Findes noget Gods herefter, ej benævnt er i dette Brev og af Rette til Skifte bør at komme, eller aabne Breve, som os paa baade Sider kan tjene i nogen Maade, Pantebreve eller Ejendomsbreve, da skal Henning Olß deraf sin fulde Del have efter Loven; hvilket vort Gods i Pant stander og ej er benævnt i dette Brev, som os af Rette bør at skifte, naar det løses, da skal Henning Olß sin Anpart deri løse efter Loven og siden nyde deraf, hvis ham af Rette bør i Søkendeskitte. Og giver jeg paa min Hustrus Vegne Henning Olß fuldt Afkald paa dette forskrevne Gods. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev; medb. af velbaarne Mænd og hæderlige, som overværende var og gjorde Skifte os imellem: Hr. Engelbrett Albrettß af Tornbernefelde R., Anders Jenß min naadige unge Herres »houmestere«, Henrick Meijenstrup Landsdommer i Sieland, Effuert Grubbe af Triggeuelde, Mester Claus Anderß Prior i Dalum, Jørgenn Daa, Jehann Serlin af Hørby, Laurens Anderß Provst i Assnes og Per Jenß Haluegge a. v. Datum Nestuedt Mand. før Petri Dag, som han var ophøjet.

[Orig. Henning Olsson Godovs Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: «1751 af Biskop Harboe foræret til Danske Selskab» (RA. Privatark., Henning Olsson Godov). LDipl.

[3198

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Febr. 21. Jeg Laurens Rothe Raadmand i Køghe har med min Hustrus Raad og mine Sønners Samtykke i min Velmagt givet beskeden Md. Per Hvid til »mædhegaffue« med min Datter Elne den lille min Stenhusgaard i Køghe sønden Torvet liggende og østen næst den Gaard, jeg i boer, med »so danne ffor ordh«, at vorder Elne forstakket, det Gud forbyde[!], eller hendes Børn, før de fanger lovlig Væрге, da skal den Gaard frit være igen til mig og mine Arvinger. Paa »these forordh« skøder jeg Per Huid paa hans Hustrus Vegne og deres Børn fornævnte Gaard. Medb. af flere gode Mænd Hr. Jep Laurens Vicarius i Roskilde og Hans Rothe i Køghe, Sier Jwll, Mickell Bosß Raadmænd ibid. Datum in profesto beati[?]ª beati Petri cathedra.

Perg. uden Segl (Plica afklippet); senere brugt som Hæfterem om Køge Bys Fattigregnskab 1641-42 (SLA. (ved Køge Bys Pergamentsbreve)). [3199

a) Dette utydelig skrevne Ord maa vistnok nærmest opfattes som et fejlskrevet beati (der derefter atter er gentaget).

Febr. 22. *Suhms Nye Saml. III. 347; Reg. *7025.* Er 1474 Febr. 22.

Febr. 25. Jep Smeth Herredsfoged i Boors H., Claws Dancquarß Borgemester i Prestø, Olof Jensøn ibid., Morthen Jepsøn af Borsæ og Henrigh Werrigß ibid. Torsd. efter Perdters Dag cathedra for os og flere gode Dannemænd, som Boors H.s Ting søgt havde, spurgte velbyrdig Md. Bent Billæ sig for af Herredsmænd, om det var dem vitterligt, at Powel Jwdhæ 14 Dage tilforn paa Boors H.s Ting gav Jens Hanß paa velbyrdig Mands Vegne Benth Billæ i Søholm Fuldmagt at følge den Sag til Ende, som var imellem Niels Kayæß og forskrevne Powel Jwdæ paa hans Husfrues Vegne; da »bedes« Benth Billæ et Tingsvidne. Da var tiltaget beskeden Md. Jens Nielß ved Æffuen, skulde tage 11 uvildige Dannemænd, som var Mattes Esgis af Teelstrop, Swen Monck af Borsæ, Hemigh Beckeskow og Laas Troelß af Faxingh, Bent Laurenß ibid., Laas Henigß af Prestø, Anders Jenß ibid., Per Bondhæ af Broskow, Oloff Morthensß af Amendrop, Anders Hemig ibid. og Jep Sterkæ af Toolstrop; disse 12 Dannemænd vidnede, at Powel Jwdhæ var paa Boors H.s Ting Dag 14 Dage, gav Jens Hanß Fuldmagt paa Bent Billes Vegne at »fwfölligh« Niels Kayæß for hans Husfrue og Gods, som han havde undlokket i mange Aar. Vore Indsegl. Givet ut supra.

Papir med Spor og utydelige Rester af 3[!] Segl paatrykte forned. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3200

Marts 7. Jes Olsson Borger i Hælsyngør pantsætter Esrom Kloster Halvdelen af den Gaard, han i boer.

Perg. med 8 Segl: 1-2. Bomærker; 3. G. 409 (i Teksten; 410 i Afbildningerne); 4. Exvii 3 (*s. nils andreffon*; Baden); 5-6. Bomærker i Skjolde; 7. Bomærke (*s. tvæe hanfen*); 8. Bomærke. Esrom Kl. Arkiv (AM. V. 10). *Cod. Esrom. S. 283.* [3201

Marts 8. Jes Jeipsß Foged i Køghe, Mates Benthß² og Mates Bosß³ »burgemester«, Oleff Jeipsß⁴, Oleff Persß⁵, Jes Nielsß⁶ Raadmænd og Mouens Matisß Borger sstds. Mand. før Gregorii Dag paa vort Byting berettede beskeden Md. Niels Persß, kaldes Tholffsß, i Gamle Køghe boende, at han tilforn havde solgt beskeden Md. Laurens Siersß i Køghe sin halve Gaard den nørre Del, og nu har han solgt ham den søndre Del, i Nyportstrede vesten Gaden liggende norden næst Mates Jensß Gaard; denne Rettighed og Gaarden alt sammen Nielz Persß Laurens Siersß i Skød skødede og kendtes sig til Takke betalt at være, at ham vel nøjede, og fornævnte Skøde stadigt mælted over alle Tingbænke, og der var ingen Gensigelse mod. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. Bomærke i Skjold; 3. Skjold, hvori et Søblad; 4-6. Bomærker. (AM. IX. 4.) [3202

Marts 9. *Reg. *7026.* A. Perg. [med 1 Segl]. Tønder Bys Arkiv (i Tønder). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 84.* — Aa. Afskr.: *Registrum Chr. I.* [3203

Marts 11. *Reg. 4451*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 340.* [3204

Marts 18. Niels Jenßøn Foged i Hindst H., Eyler af Ovegaard Præst, a. v., Bertel Hørby, Las Paalsen, Niels Blok, Jens Pedersøn i Stenstrup, Niels Nielsøn, Vogn Mortensøn, Knudsøn, Niels Hansøn og Hans Skrifer. Torsd. før oculi fremledte velbyrdige Svend Tyge Jensøn paa Hinst H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jens Pederßøn, Las Poelsøn, Niels Blok, Mads Hørby, Vogn Mortensøn, Jens Knudsøn, Niels Hansøn og Mikkell Pedersøn; hvilke vidnede, at Grevlund, som ligger mellem Vraa Skov og Vifve Skov, var Jens Tommeßøns og hans Forældres rette Arvegods, og havde de det i deres Hævd ukæret deres Tid ud og siden Tyge Jensøn til nu, Jens Mikkelsøn og Vindter gav der Kære paa. Item er os vitterligt, at Jens Tommeßøn, hvis Sjæl Gud have, ofte paa fornævnte Ting forbød, at nogen Mand skulde bevare sig med det fornævnte Gods heller og bruge mod hans Minde »etc.«

[A. Orig. Dalsgaard Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1700 paa Papir: NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Papirsbreve 1464-1504. — Ab. Udtog se 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 342 b (nævnt herefter: *Secher, Kongens rettertingsdomme 1595-1604 S. 214 Nr. 2*) og den under 2339 citerede originale Dom. [3205]

Marts 20. Vi Pedher¹ Biskop i Ripe, Jahan vamme Hagen Ærkedegne, Thames Langhe »deghen«, Jeb Windh Kantor og ganske Kapitel² sstds. er saa ens vorden, at Kapitlet skal have 3 Gaarde i Hyghom i Søndernybel S. i Wardsysel (Jes Mortensß, Nis Jensß kaldet Ydrick og Las Matsß; $\frac{1}{2}$ Mk. Korn), hvilke Gaarde hørte til s. Jeps Alter under Sejerværket i Vor Frue Domkirke i Ripe; og hvo Alteret har, skal have til Vederlag den Gaard^a, som ligger vesten ved den Abildgaard, som ligger til Alteret, og norden mod Pwggardh, og dertil 1 Kapitels Gaard i Abeld i Synderjutlandh i Tynder H. (Crestiern Saas). Og skal den, der Alteret i Værge har, lade holdes Hr. Niels Lendes Aartid hvert Aar med 2 Skill. Grot. Sig. nostra. Datum sabb. ante f. annunciat. Marie.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 820; 2. G. 836. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 353* (RA.). [3206]

a) Paaskrift fra 16. Aarh.: »then gardt i Rybe, her Hans Lancken nw i boer«.

Marts 22. Vi Chrestiern Konge bekender os skyldige at være Vor Frue Kirke i Nyboriig »nisindtzsthiuffue« Mk. i saadanne Penge og Mønt, som i Danmarck gænge er, som vi skyldige var Niels Madtzsonn og Jep Iffuersøn, som var Hr. Claus Rønowes, vor Raads og Mands, Fogeder paa vort Slot Nyboriig, for Heste, som vi af dem finge, hvilken Sum Penge de i »thette« Testament gav forskrevne Kirke, for hvilke »nisindtzsthiuffue« Mk. vi pantsætter forskrevne Kirke og »kirckewerge« vor og Kronens Ø Wreßenn, liggende til Nyboriig Slot, for et brugeligt Pant, saa længe forskrevne Wreßenn afløses forskrevne Kirke og »kirckewerge«. Kommer noget Vrag til eller under Wreßenn, vil vi det selv beholde og ikke Vor Frue Kirke. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa vort Slot Nyboriig forskrevne Vor Frue Kirke eller »kirckewerge« i Nyboriig herimod noget Hinder at gøre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in opita[!] ciuis[!] Renssborigh in crast. vtt[!] Benedicti confisortis[!] nostro sub secreto.

[A. Orig. Nyborg Kirkes Arkiv; senere (jfr. *Erslev, Danmarks Len og Lensmænd i det 16. Aarh. S. 111*) til Johan Friis's Arkiv.] Aa. Afskr., underskrevet af Johan Friis's Brodersøn Niels Friis: RA. Danske Kanc.,

Kgl. Pante- og Gældsbreve, indsendte i Henh. til Ordre 1587 15. Juli, C. — **Ab.** Udtog fra 15. Aarh. uden Angivelse af Brevets Datum: Kvarthæfte Bl. 3 b. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). Herefter: *Danske Mag. 5. R. II. 125.* [3207]

a) I Aa er herefter ladet Plads aaben til c. 4-5 Bogstaver (formentlig: lubske, jfr. *Danske Mag. 5. R. II. 125.*, hvor dog Tallet angives som 20 i Stedet for 180).

Marts 22. Cristiernn¹ Konge. Mawritz Nielsß vor Mand og Tjener og Embedsmand i Hane H. har nu ladet os her antvorde »niisinnetywge« Mk., og tilførn efter vor Tilskrivelse fornøjede han 3 af vore Tjenere 13 og 20 Mk. af den Landehjælp, som han paa vore Vegne opbaaret har i Hane H. Thi lader vi ham kvit for forskrevne 200 Mk. og 13 Mk. og for alt ydermere Krav derom. Signetum nostrum. Datum in opido nostro Rendorsborgh in crast. Benedicti.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (C; RA.). [3208]

Marts 23. *Reg. *7032.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 495.* [3209]

Marts 24. *Reg. 4454*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 340.* [3210]

— (*Reg. 4455*.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 341.* [3211]

Marts 27. Age Sandbæk Landstingsssaghører i Syndrehal-landh paa Kong Cristerns Vegne. Nu, der jeg Landsting holdt Lørd. før Midfastesøndag, kærede velbaaren Md. Hr. Erik Agesß, at nogle Mænd af Høges H. havde hugget ham en Fiskegaard ud, som ikke var lovlig fordelt, fordi at der var sat Nævnd paa, og hun var ikke gangen; i det samme da »varth« Fiskegaarden udhuggen. Nu havde Hr. Erik forfulgt al Herredsting og var kommet paa Landstinget, saa at Hr. Erik vilde haft Ret om forskrevne Fiskegaard. Da »skwde« vi det for eders Naade og eders Naades ærlige Raad, fordi at det kunde ej findes i vor Lovbog, hvad deres Faldsmaal var for den Sag, anderledes end hver maatte bygge for sit Land til Midtstrøms og ikke »hændhermere«, uden han havde »gard ffæst« anden Vejen til. Mit Indsegl. Skrevet i Halmstadhe Lørd. før Midfastesøndag.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden. Erik Aagessøn Thotts Arkiv (RA.). [3212]

Marts 28. Eler Iwersß af Owgard Provst, Nis Powelsß i Kiælstrop, Thordh Andersß, Michel Persß, Jepp Æscersß, Jes

Laurensß og Nis Kielsß. Paa Midfastesøndag fik velbyrdige Svend Tygi Jensß af Daalsgardh paa Øve Kirkegaard et Sognevidne af 12 Dannemænd: Nis Powelsß, Thordh Andersß, Michel Persß, Mowens Jensß, Per Persß, Oluff Nielsß, Anders Michelsß, Thwri Nielsß, Jepp Æscersß, Jes Laurensß, Anders Nielsß og Powel Andersß; hvilke vidnede, at Greffuelundh, som ligger imellem Wraa Skov og Wiue Skov, var Jes Thomessß og hans Forældres rette Arvegods, og havde de det i deres Væрге ukæret deres Tid ud og siden Tygi Jensß, saa længe Jes Michelsß Murmester og Winter gav Kære paa. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1-3, 7. Bomærker. Dalsgaard Godsarkiv (NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Pergamentsbreve 1473-1675). LDipl. — Udtog se 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 343 a (nævnt herefter: *Secher, Kongens rettertingsdomme 1595-1604 S. 214 Nr. 4*) og den under 2339 citerede originale Dom. [3213]

Marts 28. Eler Iwersß Sognepræst i Wiue og Provst, Jens Mattisß af Wisborgh R., Bertill Horby, Nis Jensß, Nis Powelsß, Anders Jebsß, Nis Laurensß og Bendh Nielsß Bønder. Paa Midfastesøndag fik velbyrdige Svend Tvgi Jensß af Daalsgardh paa Wiue Kirkegaard et Sognevidne af 12 Dannemænd: Bend Nielsß, Per Powelsß, Jes Knutsß, Jes Hansß, Jes Persß, Morthen Andersß, Mattis Jensß, Seuerin Rørbech, Jes Nielsß, Nis Laurensß, Las Harbo og Marqwardh Persß; hvilke vidnede, at Greffuelundh, som ligger mellem Wra Skov og Wiue Skov, var Jes Thomessß og hans Forældres rette Arvegods, og havde de det i deres Væрге ukæret deres Tid ud og siden Tugi Jensß, saa længe Jes Michelsß Murmester og Winter gav der Kære paa. Item er os vitterligt, at de Mænd i Wiue har haft Greffuelundh med sin rette Tilliggelse og besynderlig Marken, og de har brugt det baade med Fægang, Svinedrift og Øksehug, og det har de haft i Minde »a« Hr. Thomas Mowensß og siden i Jes Thomessß Minde og af ingen anden. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1, 3, 7-8. Bomærker. Dalsgaard Godsarkiv (NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Pergamentsbreve 1473-1675). — Udtog se 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 342 b (nævnt herefter: *Secher, Kongens rettertingsdomme 1595-1604 S. 214 Nr. 3*) og den under 2339 citerede originale Dom. [3214]

Marts 29. »9. Clawes Mothenn kauffuorschreibung uff sein gudt Elckergardt, itzunder Sudensehe genandt. Datum anno 1473 montags nach mittfastenn.«

[Orig. Senere (1574) til Hertug Adolph af Gottorp's Arkiv.] Udtog med Haand fra 16. Aarh.: RA. Pkr. til Rigsarkivets Hist., Pk. »Cam. IV Cap. LXXII Pag. 438 Convol. I«, Ark »Vorzeichnuß der sygell unndt brieue, so Casper Hoier . . . ubergeben«. [3215]

Apr. 1. *Reg. *7034.* Optegnelse paa Papir. Kongens Arkiv (RA. Flensborg Amts Regnskaber, Inventarium for Flensborghus 1473). *Dipl. Flensborg. II. 910.* — Vedlagt en udateret Optegnelse fra omtr. samme Tid paa Papir. Samme Arkiv (sstds.). *Dipl. Flensborg. II. 911.* [3216]

— *Reg. 4457*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 374.* [3217]

Apr. 2. *Reg. 4458*.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 343.* [3218]

Apr. 4. Jeg Jakob Theymat i Mvnkkegordh V. bepligter mig at holde velbyrdig Md. Beyenth Bille i Ssyøholm uden al Skade, saa at de Breve, som Fru Metthe, Hr. Hardhenbergs Hustru, har af mig, lydende paa det Gods i Pant, som jeg har solgt B. B. Ejendommen paa, disse Pantebreve skal ingen »hinner eller imodh gangge« Beyenth nu »atth« Marthens Dag næstkommende, som forskrevne Pant løses skal fra Fru Metthe og Hr. Hardhenbergs Arvinger, hvilket Gods ligger i Kustervp i Vedelby S. og 1 Gaard i Vedelby. Fanger B. B. noget Hinder af Hr. Hardhenbergs Arvinger nu »at« Marthens Dag efter de Pantebrevs Lydelse, vil jeg give B. B. al det Landgilde, som ganger af de Gaarde i Kusterup og Uedleby, og holde det B. B. uden al Skade, naar Beyenth Billes Penge til Stede kommer, og fri B. B. dette Gods efter mit aabne Brevs Lydelse, som jeg B. B. derpaa givet har. Medb. af flere gode Mænd Poel Ipsps², Nis Mulle, Nis Jenss og Hans Jenss Raadmænd i Otthenss. Datum die Ambrossii i Æssdrop.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt Skjold; 2. Llx 3 (Ferde); 3. Utydeligt. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3219]

Apr. 5. Vidne af Københauen Byting, at Borgemester Barquord van Hamelen skødede Niclai Kirke i Københauen Byens Ret i en Jord ved samme Kirkegaard samt en anden Byens Jord ved Kirkegaarden.

[Orig. »Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.«] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 112.* [3220]

a—a) Saaledes LDipl.

Apr. 7. *Reg. *7035.* A. Perg. [med 1 Segl: »Sigillum regis maximum«^a]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Kongens Arkiv (RA. C 7, Kasserede Obligat.). Herefter: *Dipl. Chr. I S. 275; Registrum Chr. I, ed. Hille S. 216.* — Aa. Udtog: *Registrum Chr. I.* [3221]

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Apr. 7. (*Reg. *7036.*) [Orig. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (1504) og derefter til Christiern II.s (1513); *ÆA. V. 45*, jfr. 44.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 215.* [3222]

Apr. 9. (*Reg. *7038.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 495.* [3223]

Apr. 10. Pave Sixtus IV paalægger Ærkedegnen i Slesvig at undersøge, hvorvidt den af Paulus Winter Præceptor for s. Antonii Hus i Mordker givne Fremstilling af Præstø Kirkes Overdragelse til Mordker er rigtig, og i saa Fald at bekræfte Overdragelsen.

[^aOrig. med Bulle i Hampesnor.^a Maarkær Kl. Arkiv.] Optaget i Notarialinstrument 1474 Febr. 23. *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 212.* [3224
a—a) Saaledes Notarialinstrumentet.

Apr. 14. *Reg. *7040.* [Orig. Senere tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (1504) og derefter til Christiern II.s (1513); *ÆA. V. 46*, jfr. 44.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 496.* [3225]

Apr. 25 og 27. In nomine domini amen. Appellacionis remedium in oppressorum subsidium sit[!] inventum. Hinc est, quod ego Olauus Laurencii presbiter Burglanensis diocesis per modum appellacionis dico, quomodo adversarius meus Dn. Henricus Olaui presbiter Rypensis dyocesis jam iterum de novo prout perprius multociens bona mea quasi totalia videlicet supellectilia et alias quamplurimas facultates et utensilia necnon totam anonam meam siliginis et ordeï ultra 100 talenta absque causa racionabili, me per ipsum in aliqua sententia non convicto, a possessione mea ad utilitates suas et suorum subditorum multum violenter depradaverat necnon per animalia tam propria quam vicinorum admiserat comedi et consummi in opprobrium meum non modicum et contemptum. Ego igitur de premissa bonorum meorum spoliacione ac aliis injuriis diversimodis eius nullitate ledi et privari non admittendo ad Dn. Johannem archiepiscopum Lundensem eiusque capitulum Lundense appello apostolosque peto primo, secundo et tercio instanter, instancius, instantissime inhibere pretensso judici seu iudicibus, inquantum de jure possum, ne contra meam appellacionem quicquam attemptare presumat seu presumant sub pena, que juste appellantibus non differentibus a jure infligi consuevit, protestorque de expensis accione huius litis factis et faciendis salvoque michi jure hanc appellacionem corrigendi ac alias innova[n]di, addendi et minuendi, aliis eciam juris remediis semper michi salvis. Datum dnica. quasi modo geniti sub sigillo, et fer. 3. post eandem dnicam., videlicet die

synodi, ad valvas ecclesie Tiisstet publice appellacionem meam firmiter dewlgavi.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. (NLA. Borbjerg-Ryde Præstearkiv.) [3226]

Apr. 26. *Reg. 4459**. Perg. med 1 Segl: K. 78. Maarkær Kl. Arkiv (RA.) *Westphalen IV. 3391* (læs: Stormarie, in Oldenborg et - conseruacioni monasterii - de jure - ob nostrorum, progenitorum nostrorum conthoralisque - predilecte - subministrat - donacioni, incorporacioni - dignetur - quem pro - vice - constituerint - persoluant). [3227]

— (*Reg. *7043.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 477.* [3228]

— (*Reg. *7044.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 496.* [3229]

Apr. 27. (*Reg. 4460**) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 374.* [3230]

Apr. 29. (*Reg. *7046.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 497.* [3231]

Apr. 30. (*Reg. *7047.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 523.* [3232]

Maj 1. *Reg. 4461**. A. Perg. med 1 Segl: Kong Edvard IV.s Dobbeltsagl. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 276; Norges gl. Love 2. R. II. I. 221*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 150, Fol. 905 L. 4.* — **Aa.** Vidisse af Rektor og Professorer ved Københavns Universitet 1600 Marts 13. Papir med 1 Segl. RA. T. K. U. A. Alm. Afdel., Pk. »Tractaten und Alliancen zwischen Dennemark und Engelland«. [3233]

Maj 5. (*Reg. 4462**) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 344.* [3234]

— Fer. 4. post invenc. crucis disse Borgere her i Malmø lovede alle med »sampnede« Haand til Møntmesteren og Raadet i Malmø paa Raadhuset for Cristiern i Gæssie for den Mands Død, som han for paagreben var Søndagen tilforn og slog ihjel her i Byen, i »swodane made« at Cristiern skal her i Rette igen komme levende eller død Johannis Dag Midsommer næstkommende uden al »herre dæctingen«: Niels Clawes Vester, Per Trvels Smidh, Ingemar Smidh, Hans Hanß Skomakere, Jes Mortenß Vester. Disse Bønder har sagt fornævnte Borgere skadeløse: Maens Hack i Hickeberg, Erick Anderß i Tydilse, Benct Perß *ibid.*, Anders Tidemandß *ibid.*, Oleff Benctß i Gæssie, Oleff Erlendß, Jens Perß *ibid.*, Anders Nielß *ibid.*, Oleff Truelß i

Skabersjø, Anders Nielß i Togorpe mølne, Jens Mikelß i Gæssie, Maens Nielß ibid.

Optegnelse med samtidig Haand. Malmøregistret Bl. 37 b. LDipl. 1438 Marts 13. [3235]

Maj 6. (Reg. 4463.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 345.* [3236]

— (Reg. 4464.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 544.* [3237]

Maj 8. (Reg. 4465.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 345.* [3238]

— Reg. *7049. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 536.* [3239]

— (Reg. *7050.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 497.* [3240]

— (Reg. *7051.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 497.* [3241]

Maj 9. (Reg. 4466*.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 375.* [3242]

— Philippus Ottesß¹ i Twede V. Jeg har siddet over Skifte med Oluff Friis min Broder paa mine Vegne og paa min Søsters Vegne Jomfru Abel med flere vore Venners Overværelse, og har vi gjort »thøilig« Endragt efter vore og vore Venners Samtykke, saa at O. F. skal have Gæsing gord for et frit Enemærke og Gæsing Mølle, 1 Gaard i Twede (Oluff Cristiernsß, 6 Ørtug Korn, 2 halve Aske Smør og 1 Skill. Grot Penge), 1 Bol ibid. (Jes Lasß, 1 Pd. Korn og ¹/₂ Ask Smør), 1 Bol ibid. (Jens Matesß, 12 Skill.), »alle« Swenstrvp i Vodenskyll H. uden det Gods, som Kirken har deri, 1 Skov, som hedder Haffwend, og det Gods, som ligger i Koltæ i Nyn H., som min Fader købte af Hr. Cristoffer Lycke. Dette Gods er O. F. tilskiftet fra mig og min Søster, og lader jeg mig nøje paa mine og min Søsters Vegne med forskrevne Skifte, og takker jeg ham for godt Skifte. Medb. af andre velbyrdige Mænd Oluff Sommer i Gendrvpgord og Jahan Pors i Helstrvp VV. Datum dnica. jubilate in castro Kalfføø.

Perg. med [3] Segl: 1. Li 80 (Bøistrup). Oluf Friis's Arkiv; ^asenere til Eidsidelsborg Godsarkiv^a; ^b1854 af Grev A. W. Moltke til Bregentved foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Privatark., Oluf Friis). [3243]

^a—^a) Jfr. Registratur i Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. XLVIII; Eidsidelsborg og Gessinggaard havde en Tid i 17. Aarh. fælles Ejer. ^b—^b) RA. Pk. »Registraturer og Designationer«; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. LXXXV.*

Maj 10. (Reg. 4467*.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 413.* [3244

— (Reg. 4468*.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 345.* [3245

— Reg. 4469*. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 221.* [3246

Maj 13. (Reg. *7052.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 498.* [3247

— Niels Jenßon Foged i Hindsted H., Eiler Jenßon af Ove, Tord Pederßon, Bartel Hørby, Anders Jebßon, Las Poelßon, Jens Pederßon, Morten Tommeßon og Jens Knudßon. Torsd. før cantate fik velbyrdig Svend Tyge Jenßon paa Hindsted H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Morten Tommeßon, Sørren Nielsen, Claves Pederßon, Las Pedersøn, Torkild Nielsen, Jep Nielsen, Esker Movsøn og Niels Olleßon; hvilke vidnede, at de saa' og hørte Marqvard Trulßon, Bertel Povelßon og Jens Tøgersøn, de stod paa fornævnte Ting og flere, som i Sagen »vidne« var med Olluf Pederßon, som ud var givet paa Roesterup Kirkegaard, hvilke kundgjorde, at de ej havde vundet om Grevlunds Skov eller Mark eller noget andet Gods, som Tyge Jenßon tilhørte med Rette. Item er os 8 Mænd vitterligt, at vi saa' og hørte samme Dag, at Olluf Pederßon paa fornævnte Ting sagde Nej, saa at han havde ej »vorred« Grevlunds Skov eller Marker med Lovhævd eller noget andet Gods, som Tyge Jenßon tilhørte med Rette. Item vunde disse fornævnte Dannemænd, at de saa' og hørte, at Tyge Jenßon paa fornævnte Ting bød sig i Rette med Olluf Pederßon til Herredsting og Landsting eller for vor naadigste Herre Kongen og hans Raad eller, hvilke gode Mænd som han vil den Sag befale »etc.«

[Orig. Dalsgaard Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1700 paa Papir: NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Papirsbreve 1464-1504. (Se 3364.) [3248

— Hans Laurens Foged i [Syn]der H. i Falsther, Pether Falsther² R. i Kotzelitze, Oloff Falmerß Høvedsmand paa Nykobingh, Laurens Frys og Hans Frys i Kyrkæby søndræ. Torsd. efter de hellige 3 »bonders« paa Syndræ H.s Ting fik beskeden Md. Laurens Perß i Elknor et Tingsvidne med 12 Mænd: Jens Nielsen i Alsløff, Claws Morthenß i Syøstoftæ, Andhers Laurensß, Oleff Esgeß, Jep Spegel sstds., Jens Jepß i Holbek, Lassæ Matteß i Vyrkæ, Andhers Boß i Dalby, Jens Boß i Hwegelstorpæ, Laurens Frys, Hans Frys i Kyrkæby og Nis Brwn i Nørræ Øsløff;

hvilke vidnede, at Laurens Perß havde været paa fornævnte Herredsting 3 Ting og »skøt syt skoth« og Skel og budt sig i Rette, om nogen Mand havde ham noget til at tale for ærlig Sag eller uærlig, da vilde han der pleje Ret; og sagde fornævnte 12 Mænd, at Laurens Perß havde levet sit Liv som en skellig Dannemand til denne Dag, det de aldrig havde andet hørt. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 2[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Cxlii 7. (SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv.«) LDipl. [3249

Maj 14. Vidne af Per Crestiernssen Borgemester i Ripe m. fl., at Las Daa Borger i Aruss sagde, at han havde pantsat Piilegard og Østergardh i Statel S. til Hr. Jens Jebssen Præst af Statell for 80 Mk. danske Penge.

Perg. med [5] Segl: 1, 3. Bomærker; 5. Lxlix 37. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 400* (RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 62.* [3250

— Johan Fickesß R. og Høvidsmand paa Harisborgh paa Dronning Dorothea Vegne og Anders Jepsøn af Langeholm a w. Vi har siddet over et Skifte med hveranden om Gods, som os tilfaldet er i Arv efter hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Marine Nielsedotter, i saadan Maade. Først skal Hr. J. F. have paa sin Husfrues Vegne Fru Margrete Andersdotter Broholm i Fywn med al sin rette Tilliggelse foruden 3 Otting Jord, som paa Gwdeme Mark ligger, som os er uskiftet imellem; og dertil skal han have Broholms Mølle, Swinehøyen og Swinehøghs Enemærke og Reyenstoffh og Damsengh, alt vort Gods i Albierrh, 3 Gaarde i Ore, 1 Gaard i Ørebeck og 1 Gaard i Skemendrop (Mattes Pabe) og 1 Gaardsæde i den samme By, 5 Pd. Kornskyld og 6 Skpr. i Thorop paa Halsnes med al anden Smaaredsel, 10 Pd. Kornskyld i Wixtorp med al anden Redsel, 1 Gaard i Tyzelholth (Swarwer, 3 Pd. Korn med alle andre »smaredzele«), 1 Gaard i Broholms Tanghe (Hans Alff, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), Broholms Tange Mølle (8 Pd. Mel), 1 Pantegaard i Asdrop hos Foborgh (2 Pd. Korn med al anden Smaaredsel). Item skal Anders Jebß af Langholm have: Langholms gardh og alt vort Gods i Langhwæ med Langholms Mølle, 1 Gaard i Hesellagher og 1 Gaard i Øxendrop og 4 Gaarde i Gwdeme (Las Jenß, Anders Sandbiergh, Las Perß og Hans Perß), 1 Gaard i Skemendrop (Per Nielß) og 1 Gaardsæde sstds., 1 Gaard i Kiertinghe, 5 Pd. Kornskyld og 6 Skpr. Korn paa Halsnes med al anden Smaaredsel, 10 Pd.

Kornskyld i Wixtorp med al anden Redsel, Wixtorps Mølle, som gav 4 Pd. Mel til aarligt Landgilde, 1 Gaard i Tizelholth (Jørien, 2 Pd. Korn med anden Smaaredsel), 1 Gaard i Broholms Tanghe (Jes Hansß, $\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Pantegaard i Trwndrop (Jes Mattesß, $1\frac{1}{2}$ Pd. Korn med anden Smaaredsel), 1 Pantegaard i Gwltwedh (Jep Dwnt), som han skal have i Magelag og giver 1 Pd. Korn med anden Smaaredsel. Kan vi herefter noget Gods indløse, som ude staar, eller med Rette inddele, skal det stande os uskiftet imellem, saa længe vi paa et belejligt Sted sammenkommer og skifter det, som til bør. Herover lader vi hveranden for al Ary, som os er tilfalden efter Fru Marines Død, kvitte og ganske »orsage« for alt Skifte, som os nu imellem skiftet er til en fuldkommelig Ende. Medb. af flere hæderlig og velbyrdige Mænd Hr. Tetz Ærkedegn i Roskilde, Hr. Jens Syøndesøn, Hr. Pedher Rebergh, Hr. Lydher Jensß Kanniker i Roskilde, Marquardh Tegenhws Forstander i Vor Frue Kloster i Roskilde, Olaf Jepß Byfoged og Per Persøn By-skriver sstds. Datum Roskyldis fer. 6. post dnicam. jubilate.

Perg. [med 9 Segl]. (RA. Anders Jepsøn Grubendals Arkiv.) LDipl. (ufuldstændig). [3251]

Maj 15. (*Reg. 4471** (med urigtig Dag Maj 22)). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 375* (Datum er her rigtig aftrykt; de 2 ældre, i *Regesta* anførte Aftryk har: am sonauende an cantate, og dette an er i *Regesta* rettet til na!). [3252]

Maj 17. Marthen Marthensß Tinghører paa Han H.s Ting, Esky Bonne af Borrvp, Andhers Griis² af Slætthe, Jes Andhersß³ Foged i Arlegardh, Crestern Lawersß i Gøttrvp, Jes Palsß i Bestrvp, Jep Andhersß, Ylffar i Brynum og Crestern Jensß i Beestrvp. Mand. efter Sønd. cantate domino paa Han H.s Ting fik hæderlig og velbyrdige Md. Mawritz Nielsß af Agardh et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jep Olesß, Crestern Powelsß, Tames Tigsß, Michel Hæmerbo, Jep Andhersß, Jes Hæmerbo, Las Jensß og Jep Gwndisß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at 6 uvildige Synsmænd, som lovlig var opkrævet af Stokke, hjemlede fuldt Syn, saa at det Gods, som Hr. Terbern har ladet bygge norden og vesten paa Klim Mark, var aldrig bygget, fra den store Manddød var, og til Hr. Terbern lod det bygge, og er det bygget menige Klim »byødth« til Skade. Item hjemlede forskrevne Synsmænd fuldt Syn, saa at meste Parten af den Udmark, der pløjet er paa

Klim Mark, har Hr. Terbern og hans Brødre pløjet. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 4[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Exvi 37; 3. Bomærke; 4. Utydeligt. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [3253]

Maj 18. Jeg Hans Cristierns Præst, som kaldes Krøpelin¹, kendes mig at have fanget af Hr. Cristiern Beyns R. min Fader al den »mynnelod«, Arv og Rettighed, som ham er tilfalden i Danmarch efter velbyrdig Kvinde Anna Krøpelin's døtthers Død min Moders og efter Karll Cristierns og Cristine Cristiernsdøtthers Død mine Søkendes, med »sodan« Vilkaar, at jeg skal vederlægge min Fader af mit mødrene Gods i Swerighe derfor. Thi tilbinder jeg mig at vederlægge Hr. Cristiern fornævnte Vederlag inden Paaske efter flere vore Venners Sigelse med 2 paa hvers Side. Medb. af værdig Fader og velbyrdige Mænd Hr. Jens Brostorp archielectus, Hr. Olloff Claus⁸ Kantor i Lund, Hr. Johan Oxe⁴ og Hr. Axel Brade RR. Datum Lundis in die Erici.

Perg. med [5] Segl: 1. Svensk; 3. G. 71* (Olloff Claus⁸); 4. Cxlvii 5. Christiern Bengtsson Oxenstjernas Arkiv (SvRA. Perg.). [3254]

Maj 19. (Reg. 4470*.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 346.* [3255]

— Reg. *7053. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 346.* [3256]

— (Reg. *7054.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 222* (jfr. 227; her med Datum 1474 Maj 11, der er urigtig, da Kongen paa dette Tidspunkt var i Italien). [3257]

— (Reg. *7055.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 222* (jfr. 227; her med Datum 1474 Maj 11, der er urigtig, da Kongen paa dette Tidspunkt var i Italien). [3258]

— (Reg. *7056.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 222.* [3259]

Maj 21. Reg. *7057. [^aPerg. med 1 Segl: K. 79.^a Senere utvivlsomt til Joachim Reventlows ell. hans Faders ell. Broders Arkiv (jfr. 1503 Juni 1); ^a1849 i Trøjborg Godsarkiv.] 2 Afskrifter af H. C. Refslund, den ene delvis faksimileret og betegnet »Orig. membr. Trøjborg« og »H. C. Refslund i Nør Volm d. 21. Juni 1849«, den anden betegnet: »H. C. Refslund Gestrup i Juni 1849«. LDipl. *Saml. til jydsk Hist. VI. 30.* a—a) Saaledes LDipl. [3260]

Maj 22. Morthen Krabbæ¹ Landsdommer i Nørjutlandh, Nis Salæ Landstingshører, Knudh Biskop i Viburg, Hartwig

Jwl Domprovst, Niels Brwn Kannik, Niels Ericsß, Axel Lagsß, Niels Cristiernsß, Jenss Matsß »ridder«, Cristiern Eskilsß, Eggert Vestenni, Eric Vestenni, Sti Vestenni, Lass Vitfertsß, Cristiern Krabbæ »vebner«, Pouel Abilgordh Borgemester, Lass Rask, Lass Jeibsß og Niels Scriwer. Lörd. før Urbani Dag paa Viburg Landsting kundgjorde velbaaren Md. Mowriiss Nielsß, at han lovlig tilbød sin Lovhævd paa Herredsting paa Iliiis og paa Torp med andet mere Gods, og Fogeden fandt ham til sin Lovhævd at gøre paa Fredag, nu var, og der han kom til Iliiis og skulde gøre Lovhævd, havde Hinric Friiss været der den samme Dag med sit Selskab og gjort Lovhævd paa forskrevne Gods, og ej den Lovhævd var »fest« eller funden eller lovlig tilbuden; og saa gjorde Mowriiss der Lovhævd straks igen og spurgte om Retten. Da sagde vi saa for Rette, at den Lovhævd, som Mowriiss gjorde, og var lovlig tilbuden og »fest« og funden, bør ved Magt at blive, og den Lovhævd, Hinric Friiss gjorde, bør magteløs at blive og ej Mowriiss til Skade at komme; og det sagde han, at han »til vord« sig og Ejere, som der har Gods i til Alstrwp og Lwndh og Torp. Sig. nostra.

Papir med Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Lv 65; 2-3. Utydelige; 4. Bomærke; 5. Maaske Gxvii 25; 6. Bomærke. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). (Reg. *7058.) [3261

Maj 22. Reg. 4471*. Er 3252.

Maj 23. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som vi altid befundet har af Hr. Erich Ottzßen R. vor Hofmester, saa og for stor Kost og Tæring, som han gjort har for vor og Rigens Skyld, giver vi ham al den Landehjælp, som han nu opbaaret har af hans egne vornede og Tjenere, i hvilken Hjælp hver 4 Mænd udgav 2 Mk. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp, som han opbar af hans egne Tjenere. Ex civitate nostra Ripensi dnica. ante dies rogacionum nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (2. Pacquet Nr. 13).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Ny kgl. Saml. 4 to 2091, I. 58. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 134.* (Reg. *7059.) [3262

a—a) Saaledes LDipl.

— Vi Cristiern¹ Konge tager Lasse Thomesß, hans Husfrue, Børn, Hjon, Gods og Tjenere i vor Beskærming, og tillader

vi for Troskab og villig Tjeneste, som han os gjort har, at han, hans Husfrue og et deres Barn efter deres Død maa beholde den Gaard i Forle S. i Gandrop, som han i boer, fri for al Afgift og kongelige og Herskabs »tyngelse«, uden saa skete, at vi tilsagde vor mene Almue i vort Land om Tjeneste, dog saa at de skal hvert Aar give deraf $\frac{1}{2}$ Td. Honning, som der plejer af at gaa til Landgilde. Og vil vi, at ingen skal være deres Dommer, om de for nogen Brøde faldende vorder, uden vi selv eller vort Raad, som vi dertil skikkende vorder. Thi forbyder vi alle vore Fogeder og Embedsmænd i Fros H. og alle andre Lass Tomesß, hans Husfrue, Børn, Hjon, Gods og Tjenere herimod at hindre eller uforrette under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in villa nostra Antzst dnica. vocem jocunditatis nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Erici Ottonis M. magistri curie.

Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaet. (Statsark. i Kiel, Urk. Schleswig Nr. 9.) — Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXXIX. 29 g Nr. 798 (Bilag til Nr. 800) (Hansborg). [3263

Maj 25. Tingsvidne af Roneberge H. om et Markeskel, som Oldinge havde gaaet mellem Arferstorp og Biskops Togarp.

Papir med Rester ell. Spor af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Uheldelige Rester; 2. Lxi 4(?); 3. Kun Spor. (?Senere til) Lunde Kapitels Arkiv (Lunds LA., »Inkomna handlingar 1473-1653«). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 159.* [3264

Maj 26. *Reg. 4472**. A. Perg. med 1 Segl: Kejser Frederiks med Kontrasegl. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXI. 9). *Dipl. Chr. I S. 278; Michelsen, UB. zur Gesch. des Landes Dithmarschen S. 66.* — Aa. Vidisse 1546 Maj 10 (mantags nach dem sondage misericordias) (af nærværende Brev, 1473 Maj 28 og 1474 Juli 5) af Borgemestre og Raadmænd i Lübeck, givet Kong Christian III og Hertugerne Hans og Adolph. Perg. med 1 Segl. (RA. D 5, Ditmarsken 1546 Maj 10.) [3265

Maj 28. *Reg. 4473.* A. Perg. med 1 Segl paatrykt Bagsiden: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXI. 73). *Michelsen, UB. zur Gesch. des Landes Dithmarschen S. 65.* — Aa. Vidisse 1546 Maj 10, se 3265. [3266

Maj 31. Vi Jes Jepsß¹ Byfoged i Køghe, Mates Beintsß² og Mates Bosß³ »burgemesther«, Laurens Rothe⁴, Sier Jwll⁵, Andhers Olsß⁶, Mester Henrek⁷ Raadmænd sstds. Mand. efter Vors Herres Opfarelsedag for os og mange flere gode Mænd, Tinget søgte, var beskedne Mænd Per Knudsß Screder vor Medborger paa Hr. Jens Jepsß Vegne Sognepræst i Jenisløff til en Side, Hans

Remesnidher paa Mates Jensß Vegne i Køpenhaffn til »andre« Side, hvilket han[!] berettede, at »the« Hus og Jord, ham er tilfalden med sin Hustru Ihanne Pauelsdotter i Køghe i den Gaard, Hans Titmersß boer i, den nørre Del det har han solgt, og derover kendtes sig fornævnte hans Fuldmægtig at være paa Mates Jensß Vegne at give der Skøde paa, hvilket han og gjorde, al fornævnte Rettighed i fornævnte Gaard i Niportstrede liggende vesten Gaden sønden næst Laurens Siersß Gaard med fri Indgang, Udgang ad Porten han Per Knudsß paa Hr. Jens Jeipsß Vegne skødede, og han kendtes, at Mates er til Takke betalt, at ham vel nøjer. Og det Skøde stadig mæltet over alle Tingbænke, der »entte« var Gensigelse mod. Med vore Indsegl. Datum uth suppra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker i Skjolde; 3. Skjold, hvori et Søblad; 4. Bomærke i Skjold; 5. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (s *flter per fon*); 6. Bomærke; 7. Bomærke (s *hinrich fæe*). Senere (jfr. 1476 Maj 25) til Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [3267]

Juni 7. *Reg. *7060.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 223.* — Afskr. fra 16. Aarh., attesteret af Thomas Krull pavelig og kejserlig Notar og med Paaskrift bagpaa med en Haand, der formentlig er Ove Billes: Kongens Arkiv? (RA. Gem. Arch. XXII. 7 g). Herefter: *Stemann III. 109.* [3268]

— (*Reg. *7061.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 375.* [3269]

— *Reg. *7062.* Perg. [med 1 Segl: K. 78^a]. Kerteminde Bys Arkiv (FLA. Kerteminde Byfogeds Arkiv, Kgl. Privilegier). Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 146* (læs: nade *Denmarcks, Sweriges, Norges, Wendes oc Gothes koningk, hertwgh i Sleßwiick, greffwe i Holsten, Stormern, Oldenborg oc Delmenhorst gøre*). — Ufuldstændig Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 b). [3270]

a) Saaledes efter Beskrivelsen i det anførte Aftryk.

— Bonde Rolf. Jeg har solgt hæderlig og velbyrdig Md. Niels Pedersß mit Gods liggende »hii« Fielserholth, som kaldes Gøde toften. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Biencth Crabbe, Jep Crabbe a w. og Odde Pedersß⁸ Borgemester i Koningsbacca. Givet og skrevet 2. Dag Pinsedag.

Perg. med [4] Segl: 1. Utydeligt (mon M. 87?); 2. Mon Flii 9? (der dog i saa Fald er urigtig gengivet); 3. Bomærke; gennemskaaret; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Thetta breff är ogilltt; förtii är thet upskoridth, såsom 2 andra breff met 7 insegle bewisa skole«. Senere (jfr. 1475 Aug. 14) til Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [3271]

Juni 9. Hans Andersø¹ Kannik og Biskops Officialis i Ribæ, Anders Tøygsø² Præst og Commendator i Korsebrødrers Gaard sstds., Anderss Jonsø³, Sywert Trammæ⁴ og Mattes Skriffuer⁵ »webnere«. Onsd. efter Pinsedag havde vi stævnet for os i Rette for Dom efter vor naadige Herre Konnings Befaling Mester Lawe Kannik i Ribæ og Nis Swolmsø i Hwýdinghæ S. om Trætte mellem dem om Enge; da lod Mester L. læse for os og flere gode Mænd aabne beseglede Breve, at de Enge, som ligger i Rodhehedh Enge, hørte ham til paa Kirkens Vegne. Item æskede vi Bevisning af N. S. derimod; da svarede han, at han havde da ingen; da gav vi ham 8 »daghæ dagss« at føre »synæ bewisening« fore; da mødte han og svarede, at han ingen anden havde end Benedictz van Aleuelt; han bad ham tage de Enge til sig, den Tid han levede. Da sagde vi saa for Rette, at Mester Lawess Breve bør at blive ved Magt og nyde Engene, saa længe N. S. kan føre bedre Bevisning fore. Sig. nostra: Datum etc.

Perg. med 5 Segl: 1. G. 938; 2. G. 581, jfr. S. 79; 3. Bv 8 (Skram); 4. Lxlvii 1; 5. Ixi 5 (*sil mattis þerffon*). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA*. V. 324 (RA.). [3272]

Juni 13. *Reg. *7063.* Perg. med 2 Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2. Sten Stures; senere forbundet med 3274 og 3298. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 280 (a)*; *Rydberg III. 330*. [3273]

— *Reg. *7064.* Perg. med 2 Segl: 1-2. De under 3273 anførte; senere forbundet med 3273 og 3298. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I, S. 280 (b)*; *Rydberg III. 329*. [3274]

Juni 14. Clemet Oleff Bispens Officialis i Roskilde. Paa Landemode Mand. efter Trefoldigheds Søndag for os og flere gode Mænd, Prælater, Kanniker, Klerke og Lægmand var hæderlige Mænd Hr. Oleff Sognepræst i Førsløff i Ringstæde H., »kirkewærie« og Degn sstds., som stævnet havde velbaaren Md. Erasmum Bodzendale i Semenderop for noget Korn, han havde hindret og indeholdt med sig, som har været givet til Kirke, Præst og Degn i Førsløff af en Gaard i Semenderop (Otte Skrædere) for nogen Tjeneste, Messer og Begængelse, som skrevet staar i Messebogen, som er 1 Pd. og 4 Skpr. til Kirken, 1 Pd. og 4 Skpr. til Præsten og 4 Skpr. til Degnen, og har Kornet været udgivet af Gaarden i saa lang Tid, at ingen Mand kan længere mindes, ukæret til Kirken, Præsten og Degnen før nu;

Erasmus og hans Husfrue har det hindret. Til hvilket Erasmus svarede, at Gaarden var ham tilfaldet i Arv med sin Husfrue, som han nu har, efter hendes Forældre, og vilde blive ved Gaarden, Godset og Landgildet, saa længe det afvindes ham efter Lov og Ret. Da efter at Præster, Kirken og Degnen i Førseff har nydt Kornet ukæret i mange Aar, og efter at Tjenesten holdes, som i Messebogen skrevet staar af gammel Skrift, dømmer vi med hæderlige Mænds Raad da nærværende Hr. Oleff, Kirken og Degnen at beholde Kornet og holde Tjenesten og blive ved deres Ret; og forbyder vi Erasmus og hans Husfrue at bevare dem herefter med Kornet at hindre eller opbære under den hellige Kirkes Dom, saa længe de kommer med bedre Bevisning for os i Rette; og skal Erasmus og hans Husfrue betale til Kirken, Præsten og Degnen det Korn, som igen standet har, inden Martini Dag under den hellige Kirkes Dom. Vort Embedes Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. [med 1 Segl]. Førseff (Ringsted H.) Kirkes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [3275

a) RA. Reg. 60 S. 49.

Juni 15. Hwndzlwñ Kloster mageskifter til Alburgh Helligaandshus et Gods i Wester Brøneshøff i Jersløff H. for et Gods i Sønder Trogdrop i Jersløff H.

Perg. med [2] Segl: 1. G. 658. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag.* 5. R. II. 201. [3276

Juni 23. Erich Ogesø¹ af Bawelsø R., som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Siælantzfare Landsting i den Sag, Grib af Boræby, Crystoffær Jensø af Siørop, Rasmus Botzendall⁴ af Sæmmynderop, Michel Andersø⁵ af Tølløssø, Jens Pæthersø⁶ af Skioldenes og Laurens Saxø af Othestorp a. w. Onsd. før Petri et Pawli Dag paa forskrevne Ting var velbaaren Md. Henrich Meyenstorp Landsdommer i Siælantzh med et aabent beseglet Brev, som velbaaren Md. Niels Portman af Slawelssø havde udgivet, lydende, at han gav Henrich Meyenstorp fuld Magt at skøde til Hr. Pæther Swensø perpetuum vicarium i Roskilde en hans Gaard i Lywngerop i Gerløffwæ S. i Horns H., som Oleff Nielsø i boer; og derpaa skødede Henrich Meyenstorp paa Niels Portmans Vegne beskeden Svend Hans Kieldø Skrifer til forskrevne Ting paa Hr. Pæthers Swensø Vegne den forskrevne Gaard i Lywngerop ved alle Artikler, som det Brev indeholder, Niels Portman Hr. Pæther Swensø paa fornævnte Gaard givet

har. Og »worth« forskrevne Skøde mælt stadigt til forskrevne Ting. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxviii 44 (Thott); 4. Dxli 10; 5. Exvi 13 (Jernskæg); 6. Exvi 18 (Jernskæg). Senere til Roskilde Kapitels Arkiv (Ivonis Alter) (AM. XXVI. 19). [3277]

Juni 23. Dn. Esgero abbati monasterii de Heriuado frater Petrus abbas monasterii de Sora. Fratrem Nicolaum sacerdotem et monachum dictique monasterii nostri professum, ad patriam suam Scaniensem reverti ac vobiscum commorari gestientem, vestre paternitatis ac omnium aliorum recommendamus caritati, supplicantes, quatinus eundem ad aliquod tempus vestrorum fratrum contubernio sociare velitis, plenariam habituri potestatem professionem ipsius recipiendi, si processu temporis conversationem eius bonam probaveritis, quem extunc a professione sua nobis facta dimittimus absolutum. Item paternitatem vestram recolare non diffidimus, nos contribuciones ordinis de monasterio vestro debitas et per jam diu elapsum triennium restantes tam vocis oraculo quam nuncio nostro et scripto a vobis sepius exegisse nec tamen aliquas inde sublevasse. Idcirco ulterius dissimulare non valentes sub penis in Benedictina et aliis statutis ordinis contentis ex parte domini nostri Cisterciensis, cuius auctoritate fungimur in hac parte, vobis mandamus, quatinus easdem contribuciones cum expensis debitis, videl. 6 florenos auri Renenses in contribuciones et 3 florenos eiusdem auri in expensas sine protelacione nobis transmittatis, si easdem penas duxeritis evitandas. Datum sub impressione contrasigilli nostri¹ in monasterio nostro antedicto in profesto nativit. Johannis bap̄t.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: G. 493. Herrisvad Klosters Arkiv? (RA. Topogr. Saml. Papir, Sorø). [3278]

Juni 28. (Reg. *7068.) [Orig.] Udtog og Brudst.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 376.* [3279]

Juni 29. Reg. *7069. [Papir med 4 Segl. Stoense Kirkes Arkiv. — Afskr. i Snødebogen, formentlig af 1576.] Herefter: *Ny kirkehist. Saml. IV. 439.* [3280]

Juni 30. Reg. *7070. Medtaget Perg. med 1 Segl med Kontrasegl. Kongens Arkiv (RA. Frankrig, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 281.* [3281]

Juni. Kanutus¹ episcopus Wibergensis, quondam Dn. Cristoferi felicis recordacionis regis camerarius, Otto Nicolai² M., eiusdem regis magister curie, et Claus Ronnow³ M., prefati

regis quondam marscalcus. Tempore, quo in premissis officiis fuimus, audivimus, vidimus, et plene nobis constat, quod margravius Johannes de Brandburgh pie recordacionis promisit persolvere Dn. regi Cristofero pro donacione propter nupcias cum domina Dorothea regina, Dn. Johannis margravii filia, 30000 florenorum Renensium boni valoris, et ad firmiorem evidenciam Dn. margravius Dn. regi Cristofero litteram suam apertam bene sigillatam super premissis tradidit, quam litteram Dn. rex Cristoferus post celebracionem nupciarum Dn. margravio tradidit bona fide talibus condicionibus prehabitis, quod Dn. rex Cristoferus in vita sua Dn. margravium pro prefata summa non moneret, ita tamen quod in futuris temporibus prefata dilacio domine regine in prejudicium minime redundaret. Insuper nobis constat, quod Dn. rex Cristoferus predictam summam aut aliquam eius partem in pecuniis vel. valore nunquam per se vel per alium sublevavit nec Dn. margravium aut eius heredes umquam pro solucione prefate summe dimisit quittos aliter nisi juxta modum expresatum. Sig. nostra. Datum in regno Dacie in mense junii.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 680; 2. Lxxiii 34 (Rosenkrantz); 3. Li 63. Dronning Dorotheas Arkiv; *ÆA. IV. 396 Nr. 146* (RA. A 2, Dronning Dorothea). LDipl. Dansk Udtog: *Hvitfeld IV. 676, Fol. 838 L. 11*; og samme, *Bispekrøn. Bl. DD b, Fol. 105 L. 5.* [3282

Juli 2. Cristiern Konge. Hr. Erick Ottssen vor Hofmester har nu ladet gjort os Regnskab af den Landehjælp, som han paa vore Vegne lod opbære nu i Vinters i alle de Len, som han i Værge har, i hvilken Landehjælp hver 4 Mænd udgav 2 Mk., saa at vi takker ham for godt Regnskab. Thi lader vi ham kvit for alt Krav derom. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die visitac. Marie.

Ad propriam Dni. regis commissionem.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 20).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorff: Additam. 4to 94 S. 187. [3283

^{a—a} Saaledes LDipl.

— Cristiern Konge. Hr. Erick Otzsøn vor Hofmester har gjort os Regnskab af alt det Fredkøb, som han paa vore Vegne opbaaret har, siden vi ham det paa vore og Kronens Vegne befalede, saa at vi takker ham for godt Regnskab. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Fredkøb. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Haffnensi die visitac. Marie.

Ad propriam Dni. regis mandatum.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 21).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [3284

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 6. Andhers Howedh Tingfoged i Fulssæ H., Jesper Kræffzæ paa Ollewadh, Henrigh Persß Husfoged paa Olleholm, Henrich Jensß i Næbbælunde og Jeppe Hwgaff i Skoffte marcke. Tirsd. før Knwdh Konges Dag fik beskeden Svend Lauritz Ingworsß, Mariebo Klosters Embedsmand, et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Per Wiss i Vædlæby, Hans Bramsß *ibid.*, Andhers Plogh *ibid.*, Morthen Vlcke *ibid.*, Matis Hanßen i Krønghe, Andhers Jensß i Horeby, Matis Jeppß *ibid.*, Jens Yngworß i Skøringhe, Andhers *ibid.*, Hans Matsß i Skoffthe marcke, Matis Brwn i Sløssæ og Krestiern i Turslunde; hvilke vidnede paa Fulssæ H.s Ting, at de aldrig havde hørt kæres paa den Jord, som de kalder Per Robughs »swynæsty tøckæ«, eller paa Karine Swdhers »tøckæ« før nu i Aar, Hans Skrædere taler paa forskrevne Jord. At de 12 Dannemænd og flere gamle »olninghe« paa Tinge saa vidnede, det vidner vi med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPapir med 5(?) Segl.^a Maribo Kl. Arkiv; ^a1750 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. af Jon Mortensen 1750: LDipl. Herefter Udtog og Brudst.: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 96.* [3285

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 10 ell. 17. Jeip Skredere Borger i Landzkrone. Kendes jeg mig skyldig at være beskeden Svend Jes Mickelsß min Hustrus Morbrodersøn 20 lødige Mk., som en Købmand kan gøre den anden fuldt med i Skone, og 10 rinske Gylden i godt Guld, hvilke jeg kendes mig at have opbaaret i én Sum; for hvilken Sum jeg ham pantsætter min Gaard liggende i Landzkrone vesten til paa den nørre Gade norden næst Hr. Symenss Gaard og sønden næst Thrweth Gedss Gaard, hvilken Gaard jeg selv i boer; med saadant Vilkaar, at Jes Mickelsß skal denne Gaard for et brugeligt Pant beholde og fuld Magt have vornede af og i at sætte og Landgilde op at bære, saa længe Jes Mickelsß fanger sit Guld og sine Penge igen af mig. Vil jeg afhænde denne Gaard, skal Jes Mickelsß være ham næst at købe efter begges vore Venners Sigelse. Medb. af flere gode Mænd Geridh Grabo og Beynth Mortinsß³ »borghemestere« i Landzkrone og Hr. Simon Gerikkessß Præst og Greiess Jensß Borger sstds. Datum Landzkrone sabb. ante f. Margarete.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke(?) i Skjold; 3. Utydeligt Skjold; 4. Bomærke. (SvRA. Perg.) LDipl. [3286]

Juli 12. Truels Vinther Herredsfoged i Huidding H., Erick Hack Præst i Brønsæ, Niels Wrydh Præst i Schierbek, Lodwick Claussøn i Huidding V., Ascer Truelssøn i Rodhager og Esbern Knudssøn Sandemænd. Mand. efter Kedels Dag paa Huidding H.s Ting lod Hr. Anders Matsß Vicarius i Riber Domkirke læse et Magtbrev [c: 1492(!) efter Sept. 8] lydende, at velbyrdig Md. Jesse Tygisß af Torppæ havde givet Hr. Anders Fuldmagt at skøde Mester Mattes Jenssøn Kannik i Ribe en sin Gaard i Roohee i Huidding S. (Anders Eloffsøn). Dermed skødede Hr. A. M. Mester M. J. Gaarden fra J. T. Item var Gaarden lovlig lovbuden paa Huidding H.s Ting tilforn. Med vore Indsegl. Skrevet osv.

Perg. med [6] Segl: 1. Udslidt; 2. Skjold, hvori et Dyrehoved; 5. Utydeligt Brudst.; 6. Udslidt; omtr. samtidig Paaskrift bagpaa: »Super curia magistri Mathie in Rahiedh pro anniversario eiusdem«. Senere (jfr. 1474 Maj 10) til Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 324 (RA.). [3287]

Juli 20. Reg. *7072. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 377.* [3288]

Juli 25. *Dueholms Dipl. S. 125; Reg. *7073.* Se 1474 Juli 25.

Juli 29. Afladsbrev af 6 danske og 1 norsk Biskop for Farstrup Kirke.

[Orig. paa Latin. Farstrup Kirkes Arkiv.] Dansk Oversætt., skreven med Haand fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 24 a (med Bemærkning: »och haffuer jeg^a det af lattiin ladet fordannsche«). — Den samme danske Oversætt., [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 117 a (trykt herefter: *Kirkehist. Saml. 5. R. V. 414*) og Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. [3289]

a) c: formentlig Anne Krabbe.

Juli 30. Jeg Jens Perß¹ Sognepræst i Dalby gør vitterligt mig med mine Brødrers Samtykke at have »forlæth« Ædhlæ min Tjenestemø for Guds Skyld og hendes lange Tjeneste alt mit Hus og Jord liggende ved min Broders Gaard Mattes Perß i Køghæ i sin Livstid med saa Skel, at hun skal fornævnte Hus og Jord »forskathæ«, med Bygning og Hævd holde og deraf intet andet Landgilde at give uden en aarlig Begængelse med 4 Messer og saa mange vigiliis inden Martini Dag at lade holde. Naar hendes Livstid er fremfaren, skal forskrevne Hus og Jord fri komme til trinitatis Alter i Køghæ, som det er skødet

og tilgivet. Holdes fornævnte Hus og Bygning ej ved Hævd og vorder fornævnte Aartid ej holden, skal forskrevne Alters »wæriæ« med mine Arvingers Samtykke fornævnte Hus og Jord paa at kalde og fuldelig af at bære[!]. Medb. af mine Brødre Mattes Perß i Køghæ, Laurens Perß i Nestwedh og hæderlige Mænd Hr. Jep Persøn⁴ af Faxæ og Hr. Æylærdh Persøn⁵ af Konghstede. Datum in crast. Olaii.

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet en Fugl; 2-3. Bomærker; 4. I Sigilfeltet en Klokke(?); 5. I Sigilfeltet Bogstavet e mellem 2 Roser. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [3290]

Aug. 2. Mathias Kannæstøbære Borgemester i Lwnd, Hæmyng Jenssøn Byfoged, Lawrænz Bwddæ, Pæther Hæmyngssøn, Swæn Thryælssøn, Ærland Gwllsmidh, Hans Baghære, Anders Jenssøn og Mickæl Gwllsmidh⁹ Raadmænd sstds. Mand. efter Pæthærs Dag ad vincula var for os og mange flere gode Mænd, som er Hr. Jens Bing Domprovst i Lwndæ Domkirke og andre, velbyrdig Kvinde og ærlig Fru Mæritzløff, Jens Jeeppssøns Efterleve, i Skarholt a. w., og Jens Anderssøn Bymand i Lwnd; da skødede han Fru Mæritzløff sin Gaard liggende i Lwndæ Købstad i Skanæ paa Bredhægadhæ i s. Pæthers Kirkesogn østen tvært over Adhælgaden fra fornævnte Kirke og norden næst den Gaard, som Pæther Mortenssøn i boer. Og kendtes Jens Andersß sig op at have baaret Penge og fuldt Værd af Fru Mæritzløff for fornævnte Gaard, saa at ham vel med nøjer; og er os vitterligt, at Jens Anderssøn har haft fornævnte Gaard 36 Aar frit i Væрге. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [9] Segl: 9. Bomærke. (SvRA. Perg.) LDipl. [3291]

Aug. 5. (*Reg. *7074.*) [Orig. paa Papir. Stoense Kirkes Arkiv. — Udtog i Snødebogen, formentlig af 1576.] Herefter: *Ny kirkehist. Saml. IV. 439.* [3292]

Aug. 7. *Reg. *7075.* Perg. med 2 Notarmærker. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 282* (læs: *septima mensis augusti - scriptore necnon Karolo.*) [3293]

Aug. 10. Vi Barabra Brades dother¹ og Oluff Stigsß² har fuldmægtig gjort velbyrdig Md. Beint Billæ af Syøholm at tale paa Gods, som Hr. Oluff Axelsß solgte min Herre Hr. Stig Olsß, Gud hans Sjæl naade, som de aabne Breve udviser, som derpaa givne er og vi Beint Billæ antvordet har. Vore Indsegl. Givet i Lund die Laurencii.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Skjold med Brahe-Vaaben; Skjoldet omsat af 11 Stjerner (uden Omskrift); 2. Dxxxvii 10 (Krogno). Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3294]

Aug. 11. Pedher Ffalster¹ R. Landsdommer, Oleff Ffolmerß Høvedsmand paa Nykøpingh, Pally Andersß, Morthen Wensterman, Øryæn Ffalster VV. Onsd. efter Lawrencii Dag paa Ffalsterbo Landsting spurgte beskeden Md. Jep Jensß Borger i Nykøpingh sig for, om dem vitterligt er, at Øbberøppe Mænd paa fornævnte Landsting sagde, at Jep Jensß skulde aldrig fange »hey« paa det Vænge, som [Jep J]ensß har af vor naadige Herre, og om dem vitterligt er, at Øberøpp[e M]ænd sagde, at de vilde hellere lægge den »sendskyllyghe« ud, Jep Jens[son ha]r gjort den Skade, end de skulde alle bøde Skaden, »heldz« fordi at d[er e]r skellig Aasyn gaaet paa »garne« af Landstinget, som Skaden er af k[ommen]. Da var der tilmælt beskeden Md. Hans Laurensß Foged i Lwmstørpe, Jep Skawgh i Hwllebek, Per Andersß af Klaskowgh, Michel Nielsß af Lwmmeløff, M[orten] Persß ibid., Jes Bosß af Ønsløff, Hinrick Jensß af Ostørpe, Tordh ibid., Anders Jon af Bjerne[røpe?], A]nders Laurensß af Søstoffte, Klaus Morthensß ibid. og Bo Skawgh af Byørnerøpe; disse vidnede, at Øberøppe Mænd sagde inden 4 Landstingsstokke, at Jep Jensß skulde aldrig fange »hey« paa det Vænge, som han har af vor naadige Herre, og sagde forskrevne Mænd, at de vilde hellere lægge den »sændskyllyge« ud, Jep Jensß har gjort den Skade, end de skulde alle bøde Skaden, »heldz« fordi at der er skelligt Aasyn ganget paa »garæne«, der Skaden er af kommen. Vore Indsegl.

Medtaget Papir med Rester af 1[!] Segl paatrykt forneden: Cxlii 7; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Brocman i LDipl. (SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«.) LDipl. [3295]

Aug. 11 ell. 18. Kongen forbyder i Anledning af en Klage fra Sølfuidtzborgh at drive Købmandskab i Hellewigh.

[Orig. Sølvidsborg Bys Arkiv.] Afskr., attesteret 1669 Okt. 20 af 6 Mænd: SvRA. Städernas privilegier, Skåne, Halland och Blekinge (Skånska commissionens handlingar Z Bl. 128 a). *Hertitz, Privilegier för Sveriges städer I. 362.* [3296]

Aug. 16. Yuer Axelssøn gør vitterligt, at han kun paa egne Vegne har gjort Dagtingen med Ærkebisp Thwe om Ærkebisp Laxmantz Gods, som blev taget af hans Gaard i Aagerøp.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Lxviii 22 (Thott). (RA. Privatark., Iver Axelssøn Thott.) *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 162.* [3297

Aug. 17. *Reg. 4478**. Perg. med [32!] Segl: 1-4, 6-10, 12-13, 15. Svenske (13. Gxvi 21 (Gyldenstjerne); 15. Lxviii 22 (Thott)); 16. G. 176; 17. G. 737; 19. Bisp Gunnar af Oslo's; 20. G. 620; 23. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 25. Erik Bjørnssøns; 27. Lxvi 2; 28. Lxxxiv 48; 29. G. 530; 31. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 32. Cxlvii 5; ved de 15 første Seglremme forbundet med 3273 og 3274. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 284; Rydberg III. 327; Udtog: Hvitfeld V. 231, Fol. 938 L. 9 f. n.; og samme, Bispekrøn. Bl. Ee b, Fol. 108 L. 9 f. n.* — En omtr. samtidig Afskr. paa Papir af ovenstaaende Orig. findes (sammen med den under 3116 anførte Afskr.) i RA. Sverige, Perg.(!) (under 1474), jfr. nedfr. 1474 Aug. 19. [3298

— (*Reg. *6984 = *7076.*) [Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv?] Udtog, formentlig herefter (med urigtig Datum 1472 Tirsd. efter Vor Frue visitat. Dag; jfr. *Styffe IV S. XXXI Anm. 4*): *Hvitfeld V. 225, Fol. 936 L. 20*; anført (ligeledes med urigtigt Aar 1472): *samme, Bispekrøn. Bl. Ee b, Fol. 108 L. 11 f. n.* [3299

— Jeg Claus Rwnnogh¹ R. i Hwitkielde, Kong Cristierns Marsk i Danmark, er skyldig ærlig og velbyrdig Md. Hr. Laurens Axelsß R. 500 renskie Gylden gode af Guld, som Hr. Eggerth Fritle, hvis Sjæl Gud naade, antvordede mig paa hans Vegne; hvilke Hr. Laurens havde »lenth« Niels Bradhe til Stii Axelsß. Disse 500 renskie Gylden tilbinder jeg mig at give Hr. Laurens Axelsß paa Martens Dag næstkommende om et Aar i Kalmeren. Medb. af ærlige og velbyrdige Mænd Hr. Eric Otzßn² og Hr. Johan Oxe RR. Datum Kalmarnie octava Laurencii.

Perg. med [3] Segl: 1. Li 63; 2. Lxxiii 42 (Rosenkrantz). Laurens Axelssøn Thotts Arkiv; senere til Bent Billes ell. hans Søn Anders Billes Arkiv (RA. Privatark., Laurens Axelssøn Thott). LDipl. [3300

Aug. 24. Jyrgen Jenssøn Præst i Burleff beder Mattes Kannestøbere Borgemester i Lund m. fl. om at besegle et Brev, hvorved han har solgt Jens Brostorp Electus i Lund en Gaard i Malmø.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet Bogstavet g i Ramme. Senere til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 163.* [3301

Aug. 29. *Reg. *7078.* Perg. med [13] Segl: 1. G. 974; 2. Bisp Albert af Lübeck's; 3. G. 992; 4-6. Bomærker; 8-9, 11. I hvert af de 3 Sigilfelter en ubestemmelig Figur; 12. Bomærke; 13. I Sigilfeltet en Plov. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXIX. 30 Nr. 10). *Dipl. Flensborg. I. 736.* [3302

(Aug.) Vidisse givet Iver Axelssøn af 2385.

[Orig. Iver Axelssøn Thotts Arkiv.] Udtog: *Hvitfeld V. 226, Fol. 937 L. 3.* — Brevet maa efter det af Hvitfeld givne Referat formentlig anses for forskelligt fra 1474 Aug. 21. Dets Tid angiver Hvitfeld kun som »samme Tid«, og han indfører det under Aaret 1472; men det Brev, som han refererer umiddelbart forud for nærværende Brev, nemlig *Reg. *7076*, og som han ganske vist henfører til 1472 Juli 7, er sikkert af 1473 Aug. 17; og fra samme Maaned er sikkert ogsaa nærværende Brev, jfr. *Styffe IV S. XXXI-XXXII.* [3303]

Sept. 3. Magens Jenssøn Raadmand i Malmø sælger Laurens Nielssøn Dekan i Lundh en Jord (i Malmø).

Perg. med [6] Segl: 2-3. Bomærker; [a5. »ignob.« a]. Senere (jfr. 1473 Sept. 14) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 163.* [3304]

a—a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.

— Georgius Dekan i Oxie H. udsteder Brev om et for ham paa Foranledning af Ærkedegn Tetz i Roskilde aflagt Vidnesbyrd om Udstrækningen af Schadhemens ladhogordh (i Malmø).

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forned: 1-2. Utydelige Rester; 3. I Sigilfeltet et Mandshoved(?); 4. Bomærke; 5. Utydelige Rester. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. V. 6). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 164.* [3305]

Sept. 7. Vi Cristiern¹ Konge [hilser] eder alle vore Købstadmænd, Bønder og mene Almue, som boer i Wardbergs Len. Vi har nu efter vore Raads Raad antvordet Hr. Oghe Axilsß vor Mand og Raad vor og Kronens Slot Wardbergh med al kongelige Rettighed, som han det tilforn i Værge havde, og har han sagt os at holde eder ved Lov og Ret. Thi beder vi eder og byder, at I herefter være Hr. Aghe Axilsß lydige, og gør og giver ham eders aarlige Skat, Landgilde, Sagefald, Tjeneste, Arbejde og alt andet, som I os paa Kronens Vegne pligtige er, efterdi som I gjorde i vor »forfathers« Kong Cristoffers Tid. Og lad det ingenlunde under vort Hyldeste og Naade. Ex castro nostro Haffnensi in profesto nativit. Marie nostro sub secreto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [3306]

Sept. 11. *Reg. *7080.* Perg. med [4] Segl: 2. Bomærke i Skjold; 4. I Sigilfeltet en Dør; senere forbundet med 1481 Juli 26. Senere (jfr. 1481 Juli 26) til Københavns Kapitels Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. I. 207.* [3307]

Sept. 14. Laurencius Nicolai Dekan i Lund stifter et Alter i Domkirken i Lund, hvortil han giver Gods mod Gudstjeneste.

Perg. [med 7 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 166.* — Hertil 3100, 3122, 3304. [3308]

Sept. 15. »Fyns Vedtægt.«

Perg. [med 1 Segl]. Fyns Lands Arkiv? (RA. Fyns Bispearkiv). *Danske Mag. 4. R. V. 146.* [3309]

Sept. 22. Jeg Barabra Brades dother¹ har fuldmægtig gjort velbyrdig Md. Beint Billæ i Syøholm paa min og min Søns Vegne Oluff Stigsß at dele paa Gods i Syælland, som min Herre Hr. Stig Olsß, Gud hans Sjæl naade, købte af velbyrdig Md. Hr. Oleff Axelsß, som de Breve »ludde«, som derpaa givne er. Mit Indsegl. Givet i Lundh 8 Dage før Michaelis.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Samme Signet som 3294, Nr. 1. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3310]

Sept. 23. Jes Matß¹ Byfoged i Arus, Cristern Mandrop Borgemester, Per Nielsß, Jep Kat, Marthen Haghensß⁵, Jes Terkelß⁶ Raadmænd og Nis Bygh. »Tostdagh« før Michelz Dag paa Arus Byting fik beskeden Md. Nis Jenß Foged i Weby et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Nielsß, Oloff Kielß, Awe Nielsß, Per Stolhardh, Michel Bygh, Jon Wlff, Magns Matß og Sueren Michelsß; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting forskrevne Foged, Borgemester, Raadmænd og Menighed sagde, og dem vitterligt er, at Nis Bygh skødede Nis Jenß i Weby al den Rettighed, som ham var paakommen til Medgift med hans Hustru i den Gaard og Grund paa Brobergh i Arus, som Jes Maghensß Grydstøber nu i boer, og kendtes N. B. sig Penge og fuldt Værd op at have baaret for forskrevne Rettighed. Sig. nostra. Datum anno, die et luc. . [?].

Perg. med [7] Segl: 1, 5-6. Bomærker. (RA. Aarhus (Tillæg).) [3311]

— Nes Jennßønn Foged i Hensted H., Bertell Hørbye, Nes Pouelsønn, Anders Jebßønn, Ebbe Persøn, Jes Persønn i Stenstrup, Morthen Thammesønn, Jøs Knudsønn, Jes Mortinßønn og Hanns Sten. Torsd. efter Mauritiu paa Hennsted H.s Ting fik Laß Thuesønn et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Marquor Nielsønn, Jes Persønn, Morthenn Thamesønn, Jes Knudtzønn, Matz Thøgersønn, Jes Clausønn, Jesper Dall og Michell Nielsønn; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sandemænd af Hennsted H. paa forskrevne Ting kundgjorde deres Tog, saa at de har gjort ret Markeskel imellem Skielum og Allis »sogenn«, saa at fra Kackwad og Aaen ned ad Midtstrømme indtil Jege-

wadt, og fra Jegewad Aaen ned ad Midtstrømme indtil Skiellkier, og saa Skielkier endelant ret nær ad indtil den Bæk, som kaldes Thyßstebeck, som Wettom Mark tager ved, østen Aaen til Alls S. og vesten til Skiellum; og hvo der har Del og Fællig enten østen eller vesten Aaen, det svor [de] ikke bort. »In sigillo.« Datum ut supra.

[^aPerg. med 5 hængende Indsegl.^a] Vidisse 1609 Marts 11 af Wiiboriig Landsting, givet Fru Anne Krabe til Baggiswoenn hendes Bud Hanns Jennßønn Foged paa Woergaardt. Perg. med [3] Segl: 1, 3. Anne Krabbes Arkiv; senere ejet af Kancelliraad, Prokurator C. Olsen; 1833 købt af Gehejmearkivet. [3312

a—a) Saaledes Vidissen.

Sept. 24. Jeg Nis Tomasß »bymar« [!] i Ribe har opladet »borgemestere« og Raadmænd i Ribe paa den mene Bysens Vegne 3 beseglede Pergamentsbreve, de 2 Breve lyder paa Lange Per Friß Hus og Jord, som jeg har i Pant for 200 Mk., det 3. Brev lyder paa Reynich Ha. . . . , som jeg ogsaa har i Pant for 200 Mk. Dertil har jeg opladet fornævnte »borgemestere« og Raadmænd det halv Hus med Jord, som Hynrich Piryss[?] i boer, og det hele Hus med Jord, som Jess Swerdfeyier i boer, baade »deel« for 200 Mk. Item har jeg opladet »borgemestere« og Raadmænd i Ribe paa den menig Bysens Vegne mit Hus, som jeg nylig har opbyggt og staar paa den Hjørne, som nu Hermen Goltsmet i boer, for 400 Mk.; alle disse Huse og Jord med alle de Pantebreve, som fornævnte Huse og Jord paa lyder, som jeg dem nu i Værge har, fri eller til Pant sat hver ved sig baade med Rente og Hovedsum, har jeg opladet »borgemestere« og Raadmænd i Ribe paa den menig Bysens Vegne, som de skal nyde for et brugeligt Pant, saa længe disse Huse og Jord igenløses af mig for denne fornævnte Summa 1000 Mk. Herudover tilbinder jeg mig og min Husfru Gythe at fri »borgemestere« og Raadmænd i Ribe paa den menig Bysens Vegne fornævnte Huse og Jord for alle Mænds Paatale. Medb. af andre Dannemænd Anders Jonsß, Mathis Persß »webner«, Hans Jonsß, Olaff Jonsß, Per Elling, Lass Persß, Nis Paulß Smet, Nis Jonsß Smet og Joon Scredher, som dette vitterligt er. Denne Opladelse og Forligelse var gjort Fred. før Mikkels Dag.

Perg. [med 10 Segl]. Ribe Bys Arkiv (i Ribe).

[3313

Sept. 29. Ærkebisp Johannes af Lund fornyer Kannikernes Optionsret, fritager Kapitlets undergivne for ulovligt Gæsteri og stadfæster dets Privilegier.

[^aPerg. [med 1 Segl].^a Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 136*; anført Specifikation, Lunde Domkapitel Nr. 73.] Afskr.: Lundebogen S. 49. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 168*; Udtog af *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 204* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Yiiiij, Fol. 87 L. 18 f. n.*; om det i *Reg. *7081* urigtig under denne Datum anførte Brev se 3076). — Afskrifter fra 17. Aarh.: RA. Danske Kanc., Kopibog for Lunde Kapitels Privilegier 1186-1649 Bl. 17 b; Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 167 Bl. 17 b. Afskr. fra 18. Aarh.: Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 61. [3314

a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Okt. 1. Kongeligt Pantebrev til Fru Hebble (Lydikesdatter) paa Byskatten i Bowens.

[Orig.] Udtog fra 15. Aarh.: Kvarthæfte Bl. 3 b. Kongens Arkiv (RA. Reg. 108 A, Lensvæsenet før Aar 1513). *Danske Mag. 5. R. II. 126*. [3315

Okt. 5. *Reg. 4479**. [Orig. med Notarmærke. Københavns Kapitels Arkiv.] 3 Afskrifter i LDipl., den ene af Langebek selv. — Andre Afskrifter: Additam. 4to 113 (fra c. 1700); Kall Fol. 41; Ny kgl. Saml. 4to 663 (de 2 sidste fra 18. Aarh.). *Pontoppidan, Orig. Hafnienses S. 153; Kbhvns Dipl. IV. 112*. [3316

Okt. 9. Vi Broder Mattes Henricsß Prior til s. Knwt i Othens¹, Knwt Thorstensß Prior til s. Hians sstds., Mester Claues Andhersß Prior i Dalom, Robert Hardh⁴ Borgemester i Othens, Jess Mule Raadmand, Hans Satzleff⁶, Hans Andhersß og Per Mortensß B[ymænd] sstds. Velbyrdig Md. Beynt Bille har haft et aabent Pantebrev for os, skrevet paa Pergament, vel forvaret og beseglet med 7 hele Indsegl, og det lød: *1. Række Nr. 5218. Sig. nostra. Datum Ottonie die Dyonisii.*

Perg. med [8] Segl: 1. G. 537; 4. Cxxiii 1; 6. Li 22; 7. Udslidt. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. [3317

— (*Brev, efter Seglene at dømme utvivlsomt udstedt af ganske de samme Udstedere som 3317; men af hele Begyndelsen er nu kun tilbage:*)
 Satzleff
 har haft et vel forvaret, Indsegl, og det
: *1. Række Nr. 5414. Sig. nostra. Datum Ottonie die Dyonisii.*

Perg. med [8] Segl: 1. G. 537; 2. G. 585; 4. Cxxiii 1 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 7-8. Bomærker. Bent Billes Arkiv^a (RA.). [3318

a) Ifølge Paaskrift fra 16. Aarh. er Vidissen given Hr. Benth Bilde.

Okt. 14. Jeg Anders Jacobssen¹ af Stenolt R. skøder nu »giensten« til velbyrdig Md. Jon Wiffersen en Eng liggende ved

Gamelwads Mølle i Hinsted H. vesten ved Aaen og næst norden ved Damsbaandet, og gav 2 Læs Eng, førend »worth støwet«, og laa til min Gaard i Brinberig, Nis Michelssen i boer, hvilken Eng jeg gav til Aasdrop Kirke eller en anden saa god, »huore« den ej kunde komme Kirken »tilstede« eller blive ved sin Magt, saa Kirken kunde have der Hjælp af, i saa Maade jeg og mine Arvinger skulde have den Eng i Forsvar; for hvilken Eng jeg har vederlagt den hellige Kirke i Aasdrop Sogn. Og kendes jeg mig aldrig nogen Rettighed at have i den forskrevne Eng. Medb. af Morthen Swan² a. w., Nis Jenssen i Nysom Foged i Hindsted H. og Marquordh Twissen i Brinberigh. Skrevet Brinberig Calixti Dag.

[A. ^aPerg. med 4 Segl^a: 1. Civ 15 (Bjørn)^b; 2. Lv 99^c; ^a3-4^a. Jon Viffertssøn Vifferts Arkiv; ^a1751 og 1752 i Grinderslevkloster Gods-arkiv^a.] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen 1751: RA. Klevenfeldts Segltegn., Bjørn. [3319

^a—^a) Saaledes Aa og Ab. ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Bjørn. ^c) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Svan.

Okt. 18. Oleff Jenss født i Emptaland i Sverige »fæstæ« her Lov fer. 2. post Calixti at gaa inden Dag og Aar for en Fjerding Sild og en »skanroggen«, som han røvede her paa Gaden og »sat« i Stokken for.

Optegnelse med samtidig Haand: Malmøregistret Bl. 37 b. LDipl. 1438 Marts 13. [3320

Okt. 21. Reg. *7084. Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Udslidt, mulig Exvi 9 (Jernskæg); 3. Biv 4; 4-5. Bomærker; 6. Utydeligt; 7. Bomærke. Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 50, XXXVII. 7^a* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Sjøll.). *Ann. f. nord. Oldkyndigh. 1855 S. 35.* [3321

^a) Som det fremgaar af Brevet, er den i *ÆA. anf. St.* af Udgiveren foretagne Rettelse af Kelstrup til Kynby urigtig, idet der i Stedet for Kelstrup skal læses Kroxstrup.

— Reg. 4480*. [Orig. Slesvig Bisps Arkiv. — ^aAfskr.: Haderslev-registret.^a] *Staatsbürgerl. Mag. VIII. 701.* [3322

^a—^a) Saaledes det anførte Aftryk.

Okt. 23. Las Lwndh Foged paa Mo Birketing, Knwth Lawrensß Sognepræst i Alns, Jep Swensß i Eghens, Thomes Henricsß *ibid.*, Jes Aalsß i Moo og Morthen Hansß⁶. Die Seuerini paa Moo Birketing fik Michell Jensß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Swensß i Eghens, Thomes Henricsß *ibid.*, Las Brondh og Anders Syminsß *ibid.*, Jes Aalsß i Moo, Mas Jensß *ibid.*, Seuren Persß og Jes Persß i Hostemarch; hvilke vidnede, at de har hørt af Dannemænd, der end levende er og hos var, og »indels« af dem selv mindes og vitterligt er, at

Sandemænd af Hinsted H. gjorde Markeskel midt i Sandwadh i Alns Stokke og nær til Holms Aa, som de Stene stander, som sat er til ret »skieling« derimellem, og sønder ned »at« det Dige, der løber af Sandwadh og, til Hr. Jens Masß Skov vedtager; og de Dannemænd er end levende, som Sandemænd »filte« til det Tog, som er Oluff Bonde i Alns og Jep Persß, og Pouel Jehsß, i Alns boede, krævede op Sandemænd til det Tog. Item vidnede forskrevne 8 Mænd, at dem vitterligt er, at al den Skov østen Sandwadh i Alns Stokke og saa langt, som forskrevet stander, har ligget fri til Alns og Bwvm i 100 Aar og mere og har været kaldet Alns Stokke af Arilds Tid og ej andet Navn det længste, nogen kan spørge eller mindes, og aldrig nogen af Aalns eller Bwvm har været hindret i forskrevne Skov enten for »homelbroth« eller Skovhug eller nogen anden deres Bjærgning, de brugte der. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 6. Bomærke. Formentlig Anders Jacobsson Bjørns Arkiv (NLA. Visborggaard Godsarkiv, Depositum). [323]

Okt. 24. Knud Lauritssen Sognepræst i Alnis, Erich Iverßen i Alnis, Anders Lauritzen *ibid.*, Mikel Jenßen og Jep Povelßen i Helberschov. Sønd. efter Severini »confessions« Dag paa Alnis Kirkegaard fik velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobsen R. et Sognevidne af 24 Dannemænd: Oluf Bonde, Jep Povelß i Helberschow, Lars Jepsen, Henrich^a Niels, Erich Pederßen *ibid.*, Peder Hiort i Alnis, Povel Anderßen, Jens Oluffsen, Oluf Povelßen, Adtzer Pedersßøn, Jep Pedersßøn, Niels Pederß, Anders Lauritzen, Lars Kempe, Jens Pederßen, Herman Madtzøn, Povel Lauritzen, ^b(Erick Ifversen, Las Lauridsßen)^b i Tordup, Niels Nielsen *ibid.*, Mads Oluffsen i Haslegaard, Germand Smed, Thonnis Piersßøn og Torben Oluffsen; hvilke 24 Dannemænd vidnede, at de havde hørt af Dannemænd, der end levende er og hos var, og en Del af dem selv mindes og vitterligt er, at Sandemænd af Hinsted H. gjorde Markeskel midt i Sandvad i Alnis Stokke og nær til Holms Aa, som de Stene stander, som sat er til »skieling« derimellem, og sønder ned »at« det Dige, der løber af Sandvad og, til Hr. Jens Madtzøns Skov vedtager, og »hørde de Dannemænd sielve tilstande«, som Sandemænd »fuldte« til dette Tog, som var Oluf Bunde og Jep Pierßen, som end levende er, og nævnede de Dannemænd ved Navn, Sandemænd var paa den Tid, og Povel Ibsßøn, i Alnis boede, krævede Sandemænd til dette Tog. Item vidnede fornævnte Mænd, at

dem vitterligt er, at al den Skov i Alnis Stokke østen Sandvad og saa langt, som forskrevet staar, har ligget fri til Alnis og Buddum i 100 Aar og mere og har været kaldet Alnis Stokke og ej andet Navn det længste, nogen kan spørge eller mindes, og aldrig nogen af Alnis eller Budum har været hindret i fornævnte Skov enten for Skovhug eller »hommel-brød« eller anden deres Bjærgning, de brugte der. Item vidnede fornævnte Mænd, at dem vitterligt er, at Joen Pedersen i Wedum advarede alle Ejere paa Alnis Kirkegaard, at Sandemænd vilde gøre Markeskel mellem Alnis, Buddum, Schelum og Vedum om Onsdagen, og Sandemænd gjorde deres Tog om Tirsdagen tilforn og ej, som de »tilvarede«, for Ejere skulde ej komme dertil med deres Bevisninger eller svare paa de »deel«, de havde Ret til. Med vore Indsegl hængte for dette Brev. Datum ut supra.

[A. Orig. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv.] Aa. Afskr. fra 18. Aarh.: NLA. Trudsholm Godsarkiv, Pk.: Diverse Dokumenter Nr. 2 (Olsens Samlinger). — Ab. Afskr. fra 18. Aarh. (sammen med Afskr. af et Brev af 1531 Nov. 23 (Torsd. før Andreæ Dag)): Sstds. [3324

a) Ab: Hennik. b—b) Saaledes Ab; mangler i Aa.

Okt. 25. Kongeligt Stadfæstelsesbrev for Mariebo Kloster paa en Gaard i Stostroppe.

[A. ^aPapir^a med 1 Segl paatrykt Bagsiden^b. Maribo Kl. Arkiv; ^a1749 og 1753 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Aa. Afskr. af Langebek 1749: LDipl. Herefter: *A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 96* (læs: *nathe Danmarks, Sveriges, Norges, Wendes och Gothes koningh, hertugh i Stetzwiigh, greffwe i Holsten, Stormaren, Oldenborgh och Delmenhorsth gøre - Forbywdendis nogher forskreffne kloster ther uti hindher at gøre, swa lenghe nogher kommer fore oss meth bethre bewisningh paa wort reltertingh*. Datum). — Ab. Afskr. 1753: LDipl. — Brevet er i begge Afskrifterne uden Aar. Men det nævner Evert Grubbe som Justitiarius, hvad han i en Oktober Maaned tidligst kan have været 1473. Og ganske vist kan man ikke af den Titel, som Kongen fører i Brevet, slutte, at det maa være udstedt, før Holsten i 1474 ophøjedes til Hertugdømme; thi netop i Breve udfærdigede i Kongens Navn gennem Rigskansleren kan man i alt Fald endnu 1475 Sept. 25 se Kongen benævnet Greve af Holsten (*Dipl. Chr. I S. 320*). Men den mærkelige Betegnelse, som Rigskansleren faar i Brevet (Cancellarius i Stedet for Justitiarius) tyder nærmest paa, at det kunde være udstedt lige i Begyndelsen af en ny Rigskanslers Embedstid. [3325

a—a) Saaledes Aa og Ab. b—b) Saaledes Ab.

Okt. 31. Hans Magnus¹ Præst. Jeg har i Leje taget en liden Jord liggende i s. Mortens Sogn af perpetuis vicariis i Roskilde i mine og min Moders Dage med saadant Vilkaar, at

jeg skal bygge og i gode Maade holde fornævnte Bolig, og skal jeg eller min Moder give perpetuis vicariis hvert Aar 8 Grot af Jorden. Naar jeg og min Moder afgangne er, skal Boligen igen komme til perpetuos vicarios med Bygning; men dog skal jeg have Fuldmagt ud at vælge i min Velmagt eller i mit Testament en af perpetuis vicariis, som nyde skal min Bygning efter min og min Moders Død og give perpetuis vicariis hvert Aar 2 Skill. Grot at holde et Anniversarium med; og hvilken jeg tilskikker, skal Boligen bygge og i gode Maade holde, saa fremt han vil den nyde. Sig. meum cum sig. honorabilium virr. Dn. Johannis Hemmingi² et Dn. Andree Nicholai³. Datum Roskildis in vig. omnium sanctorum.

Perg. med 3 Segl: 1. G. 310* (Hans Magnusß); 2. G. 410* (Johannes Hemmingi); 3. I Sigilfeltet Bogstavet a; Paaskrift vel fra 1. Halvdel af 16. Aarh.: »Littere super curia Jeppe Ryanere i sancti Botilds soghen«. Roskilde Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejme-arkivet. [3326]

Okt. 31. *Reg. *7085. A.* Perg. med [6] Segl: 1. G. 349*; 2-3, 6. Bømærker (6. i Skjold). Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 129.* — **B.** Perg.-Brudst. (den nederste højre Del) af et ordret enslydende Brev [med Segl]. Samme Arkiv (Sstds.). — Hertil 2094, 2121. [3327]

Nov. 2. Jeg Gertrudh Jenssdotter, Claws Henricksß Efterleverske, vederkender mig skyldig at være Hr. Jep Laurensß perpetuo vicario til s. Wilhelmi Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde paa Alterets Vegne 100 rynske Gylden gode af Guld, uskaarne og »uklepte«, og deslige perpetuis vicariis sstds. 100 lub. Mk. Penge i Sielandh gænge, som en Købmand kan en anden fuldt med gøre; for hvilke 100 Gylden og 100 Mk. jeg oplader Hr. Jep Laurensß paa Alterets Vegne og alle perpetuis vicariis 4 Gaarde i Baldersbrvnde i Thorstorps S. med det Pantebrev, som jeg har dem i Pant med af velbyrdig Md. Mauricio Nielsß i Breghentwed for 100 rynske Gylden og 100 lub. Mk., for et brugeligt Pant, som jeg dem hertil haft har, saa længe til Gaardene afløses dem ved Mauricium paa én Tid efter Pantebrevets Lydelse; hvilke 4 Gaarde giver til aarligt Landgilde 3½ Td. Smør. Og kendes jeg mig ingen Rettighed at have i Gaardene, den Gaard undtagen i Wolby, som stander benævnt i Pantebrevet og giver 4 Pd. Korn og 1 lødig Mk., hvilken Gaard jeg har købt af Mauricio og »enghte« afslaaet i forskrevne Pant. Vil Mauricius eller nogen anden gøre Hr. Jep paa Alterets Vegne

eller perpetuis vicariis noget Hinder paa Gaardene med Gæstning, Forsvar eller andet Forfang, før de løste vorder, tilbinder jeg mig Hr. Jep 100 rynske Gylden og perpetuis vicariis 100 lub. Mk. med én Sum straks at betale og Gaardene med Pantebrevet igen at annamme. Afvindes Gaardene dem med nogen Ret eller fratages dem med Urette af Mauricio eller nogen anden, tilbinder jeg mig dem saa godt Gods af Rente og »leyligheth« at vederlægge inden 6 Uger derefter eller forskrevne Guld og Penge i én Sum inden samme Tid at betale med Landgilde efter Pantebrevets Lydelse. Medb. af velbyrdige og hæderlige Mænd Hr. Doktor Cristoferus Provst i Roskilde min Broder, Hr. Tetzts Ærkedegn, Hr. Jenss Sywdensß og Hr. Pædher Rebergh Kanniker sstds., Hans Sernyn i Hørby min Svoger og Henrick Bowenskot Borgemester i Roskilde. Datum Roskildis in crast. omnium sanctorum.

Perg. [med 7 Segl]; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv? (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3328

Nov. 3. Vi Anders Nielsß Sognepræst i Leffringh og Mattis Nielsß af [Hørit V., Brødre] [sælger og] skøder [Hr. Jens] Biskop [i Aars] en vor Gaard i Siøby i Albøye S. i Sønder H. (S[wen] B[onde], 7 Ørte Korn, Rug og Byg, og 1 Skill. Grot), som er vort Arvegods. Og kendes vi os op at have baaret fuldt Værd i godt Jordegods af forskrevne [værdige Fader] for Gaarden. Medb. af beskedne Mænd Cristiern Mandorp, Mattis Pethersß »borgemestere« i Aars, Jes Matß, Marten Hagensß, Clawes Pethersß Raadmænd og Jes Persß Skytte Borger sstds. Datum Arusie fer. 4. infra oct. omnium sanctorum.

Perg. [med 8 Segl]; Begyndelsen stærkt medtaget, saa at det i Teksten i [] satte har maattet suppleres fra en Afskr. af Jon Mortensen i LDipl. Aarhus Bisps Arkiv; sikkert senere til Grinderslevkloster Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [3329

^a) RA. Reg. 60 S. 257.

Nov. 4. Niels Brwn i Skwolengæ, som den Dag Søndher H.s Ting sad, Erich Porss R. i Ølingsyø, Claus Grupendale i Otherssløff, Andhers Groo i Sølerstæde VV., Hans Otsß i Rydhe, Henningh Winther ibid. og Andhers Nielsß i Søndher Tyerstæde. Torsd. efter omnium sanctorum paa Sønder H.s Ting i Lolandh adspurgte »kirke wæ[r]ye« af Lande Kirkesogn menige Tingmænd, om de havde hørt, at der havde været kæret til Tinge paa 4 »gotz«, som skulde være komne fra s. Mattes i Landhe Kirke: 1 Gaard i Høggerby, som Niels Tagesß

i Væрге har, 1 Gaard i Nybyllæ (Jens Hansß), 2 Gaarde i Skozebyllæ (Mikel Jwl og Lasse Smyth), og »bedes« et Tingsvidne paa. Da tilmæltet en Dannemand Hans Matsß i Ore; han til sig mælte 11 Dannemænd af de ældste og bedste: Anders Skrædhære i Tornby, Erich Lyse i Tyletzæ, Per Jepsß i Wolshaffue, Claus Hammer i Nybyllæ, Niels Clemensß i Throelsæby, Mattes Clausß i Gørreby, Laurens Matsß i Wollerslø, Mikel Esbernsß i Høggerby, Claus Persß af Sølerstædhe, Mikel Sthorm i Arningæ og Thicket Jensß i Bodessby; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at de havde hørt, og selv vitterligt er, at der har været køret til Tinge paa forskrevne Gods i 40 Aar og mere, og har vi hørt af gamle Oldinge, at Godset hører Gud og s. Mattes til og ej til Præstebordet, og vil vi dette tilstaa, ihvor som os tilsiges. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Landet (Sønder H. Lolland) Kirkes Arkiv (RA.). LDipl. [3330]

Nov. 4. Reg. *7087. [A. ^aOrig. paa Papir.^a Aage Axelssøn Thotts Arkiv; ^asenere til Danske Kancellis Arkiv^a.] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1749: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Thott. — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: Thott Fol. 1133 S. 62. — [Ac. Afskr. paa Gaunø; i 1912 ikke til at finde.] *Missiver II. 83.* [3331]

a—a) Saaledes Aa.

C. Nov. 11. Jeg Bente^a Jenssedotther, Hr. Torben Billes af Byerby Efterleverske, har solgt og skødet velbyrdig Md. Bent Bille 2 mine Gaarde, hvilke min Broder Otte Lwnghe pantsatte og Hr. Engilbryt i Væрге har, 1 Gaard i Jerløssæ og 1 i Gyslynghe, med saa Skel, at B. B. skal indløse Gaardene af Hr. Ængelbryt efter min Broders Pantebrevs Lydelse. Og kendes jeg mig op have baaret Guld og Sølv af B. B. til min Nøje for forskrevne Gaarde. Afvindes Godset B. B., tilbinder jeg mig saa godt Gods at vederlægge inden 6 Uger. Medb. af flere gode Mænd Hr. Anders Staffuerskow,le⁴, Mons Twesß Borgemester i Nestwed og Per Pask⁶ sstds. Datum rrtini.

Perg. (Plica delvis ødelagt) med [6?] Segl: 4. Lxx 28 (*s sten bilde*); 5. Ubetydeligt Brudst.; 6. En kvindelig Skikkelse holdende et Skjold, hvori et Bomærke (*s petri hëmingi*). Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. bag 1473 (ufuldstændig). [3332]

a) En omtr. samtidig Paaskrift betegner Brevet som »ffru Benedictes breff«.

Nov. 12. Jeg Pether Jeipß¹ Bymand i Roskilde har i Leje ladet beskeden Md. Jens Krwse min »swogher« en min Gaard i

Roskilde liggende i s. Oleff Sogn norden ved Torffgaden, som jeg opbyggt har paa en Jord, som ligger til trinitatis Alter i Lwts Kirke i Roskilde, og dertil oplader jeg ham det Jordebrev, som jeg har paa Jorden, at nyde Gaarden og Grunden, som Jordebrevet indeholder, med saadant Skel, at han skal give mig deraf 2 lødige Mk. hvert Aar til Leje, 1 om Paasken og 1 om Mikelsmessen, og dertil skal han give 1 lødige Mk. hvert Aar til Jordskyld, hvilken Rente jeg opbære skal, medens jeg lever, og efter min Død skal han og hans Husfrue Wolburgh nyde Gaarden uden Leje fri for hver Mands Tiltale uden Jordskylden; den skal de aarlig betale, som før er rørt. Fremdeles kendes jeg mig at have solgt J. K. min Bryggepande og det Kar, som han tilforn af mig i Leje havde, hvilket han mig »til nøghis« betalt har, og alle Stykker er aftalede til en fuldkommelig Ende, Gæld og Krav, som os imellem hertil været har. Medb. af hæderlige og beskedne Mænd Hr. Jens Niels² Sognepræst »at« s. Oleffs Kirke i Roskilde, Henrik Bonschot³ Borgemester, Oleff Hørff og Jep Olß⁵ Raadmand sstds. Datum Roskildis in crast. Martini.

Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; 2. G. 304; 3. Bomærke (**sig hincric diricfon**); 5. Bomærke. Senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Roskilde (Tillæg)). (*Reg.* *7088.) [3333]

Nov. 15. Kongen forklarer, hvad der skal forstaas ved Udtrykket al kongelig Ret i Privilegier for Ærkebispem og Kapitlet i Lwnd.

Perg. med 1 Segl: K. 78. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull. Dipl. dioec. Lund. IV. 170.* — Afskrifter fra 17. Aarh.: RA. Danske Kanc., Kopibog for Lunde Kapitels Privilegier 1186-1649 Bl. 27 b; og Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 167 Bl. 27 b. [3334]

— Jeg Marquardt Juell V. har solgt og skødet til Erich Estesenn^a af Wolbiereg 2 »gaardz eye« i Hinng H. i Hoffuer S., en i Houer By vesten ved Kirkegaarden, en i Hoffuerdall, hvilken Hr. Per Schram tilforn i Pant havde, hvilke lovlig er lovbuden tilforn. Item vedkendes jeg mig at have oppebaaren fuld Værd, og takker jeg Erich Estesenn^a for god Betaling. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænd Hr. Olluff Christennsenn i Ringkiøbing, Christenn Jennsenn Borgemester sstds., Jenns Thuesenn og Jenns Laursenn ^b »bor i boyd...«^b. Givet Mand. efter Morthenns Dag.

[Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 3, I 10. [3335]

a) ∴: Christiernssen. b—b) ∴: sikkert: Borgere ibid.

Nov. 16. Tingsvidne af Fuelse H., givet Henrich Hansen Sognepræst til Tyerstedt om hans Ret i Tiringe Eskemose.

[Orig. Tirsted Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 847* (her med Aaret 1473, hvad der vistnok er det rette).] Afskr. fra c. 1600 i Provsten Jørgen Christiernssøns Kopibog: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280) Bl. 77 a (med Datum: »mcdlxx then tyerßdag nest effter s. Martini dag«). *Kirkehist. Saml. 4. R. III. 564.* [3336

— Kemerere unde gantzen sworn des landes Vemerer. Vor uns hefft Hans Witte unse medelandesman to Kobendorpe wonende des bekant, wo dat he mit vulbord siner eruen hebbe vorkofft deme ersamen bescheden manne Karsten Boygen vor 25 mr. lubescher penninghe, de he Hans Witten, alze he vor uns bekande, betalet hefft in eneme tzummen penninghe, unde in sine nutticheit ghekomen sin, 2 mr. lubescher penninghe yarliken rente uppe Michaelis dach binnen Lubeke to betalende uthe zineme huse unde deme houe, dar dat hus uppe steyt, buten bescheden en veerdepard sines houes de wester ziide. de deme godeshuze to Peterstorpe tobehoret, unde uthe desseme acker: 4 schepeltzad up der liit uppe Kobenburuelde, 8 schepeltzad bii suden der liit rechte yeghen de vere, 3½ schepeltzad vor deme dorpe bii deme karckweghe; welkere acker, hus unde hoff besunderghen en verdepart houes de wester zide ys vriigh unde unvorpandet ane der heren pacht, alze dat de erffsetene wollouenwerdighen manne Hans Becker unde Karsten Kule to Kobendorpe wonafflich vor uns hebben ghetughet. Unde Hans Witte schal dat huß, den hoff unde den acker van der herschop wegghen unde in allen dinghen gantz vrygh holden. Were ouer, dat Hans Witte de rente to rechten tiden nicht betalede, so schal he sick mit deme ackere, huse unde houe nicht mere bewerer, men Karsten Boye to Peterstorpe wonende mach dat huß, den hoff butenbescheden dat vèrdepard houes de wester ziide unde den acker bruken, vorhuren, vorsetten offte vorkopen, alze ereme willen beheghelick is. Yodoch hefft Karsten Boyge toghelaten, dat alle de wile Hans Witte de rente betalet, mach dat huß, den hoff butenbescheden dat verdepart houes de wester ziide unde den acker up Michaelis dach wedder vryghet kopen vor 25 mr. lubescher penninghe, alze to der tiid binnen Lubeke ghenghe sint, mit der plichtighen rente an guden guldenen unde grouen suluerpenninghen in eneme tzummen to betalende unde den wedderkop en half yar to vorne to vor-

kundighende. Des landes Vemerer ingheseghel umme Hans Witten bede willen des dinxtedaghes vor Elisabeth.

Perg. [med 1 Segl]. (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 73.) [3337

Nov. 18. Johan Erlandß Raadmand, Nis Gødß og Grawers Jeybß Bymænd sstds. Aar mcdlx.^a Torsdag efter Martini inden Nis Gødß Hus i Ribe hørte vi og saa', at J[ahan Dir]ichs, som var Dirich Jahanß Efterleverske, og »dotter« oplod Prior Tomas Bosøn Prior inden Prædikebrødre-kloster i Ribe tvende Stykker Jord liggende paa s. Johannis holm »innen« Længde og Bredde, som de aabne Breve indeholder, som Thermen Jeybß, Borgemester var i Ribe, havde i sin brugelig Pant af fornævnte Jahan Dirichs, og vederkendte Jahan Dirichs sig og sine to Døtre at have opbaaret Penge og god Betaling af fornævnte Prior og af hans Efterkommende til saadan Tomas skal selv indløse og fornævnte Jord og aabne Breve fra Thermen Jeybß Arvinger for Penge, som det stod i Pant for. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 4 Segl]. Ribe Dominikanerkl. Arkiv; senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). (*Reg. *7102* (uden Dag ligesom i det der anførte Brudst.)) [3338

^{a)} Aarets sidste Bogstaver mangler nu; bagpaa er med en gammel Haand (vel senest fra 18. Aarh.) skrevet: 1473.

Nov. 22. Christiern Konge. Efterdi hellige^a Fædre Paver har Frihed givet, at den hellige Kirke og hendes Personer bør fri at blive for Tolden^b og andet Tyngte at gøre for de Stykker, som til deres eget Behov købes og kommer, som vore Forfædre Konger stadfæstet har, da har nu Hr. Jenß Brostrup Ærkebiskop^c i Lund berettet, at nogle vore Embedsmænd gør den hellige Kirkes Personer Hinder paa saadan Frihed. Thi stadfæster vi forskrevne Frihed og tillader, at Kirkens Personer Præster og Degne maa toldfri blive for, hvad som de køber til deres eget eller Kirkens Behov, og sammeledes Kirkeværgerne for alt, hvad de køber til Kirkens Behov, dog saa om de noget haandterer og forhandler, som ej kommer til deres eget Behov, at de da Told giver, som det sig bør. Forbydende alle vore Fogeder og Embedsmænd, Toldere og Borgemestre og andre den hellige Kirkes Personer og Kirkeværger herimod med Told at besvære under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in civitate nostra Roschildensi in die Ciciliæ nostro sub secreto præsentibus appenso.

(^d Dn. rex per se.^d)

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Afskrifter fra 17. Aarh.: RA. Danske Kanc., Kopibog for Lunde Kapitels Privilegier 1186-1649 Bl. 29 b; og Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 167 Bl. 31 b. — Afskrifter uden Datum: Stockholms Kgl. Bibl., Papirshaandskr. i Fol. Nr. 18 Bl. 240 b (fra c. 1550; i det hele ufuldstændig); Uldall Fol. 16 Bl. 94 b og 101 i (fra c. 1600); Ny kgl. Saml. 4to 1128 S. 14 (ligeledes); Uldall Fol. 11 Bl. 47 a. — Andre Afskrifter: Lunds LA., Lunde Kapitels Arkiv, Oluf Baggers Kopibog 1662 S. 54 (herefter: Linköpings Stiftsbibl., Haandskr. J 49 S. 78; og formentlig ligeledes herefter: Lunds UB., Haandskr. H a Fol. 6 S. 95); SvRA. Kopieböcker B 2 (fra 17. Aarh.); Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B IX. 1. 15, B IX. 1. 20 Bl. 42 b og B IX. 1. 20^{1/2} Bl. 55 b (fra 18. Aarh.). — Afskr. af Langebek »ex copia in archivo antiqv. Holm. 1754«: LDipl. [3339

a) De fleste Tekster: helligste. b) Andre Tekster: Told. c) De fleste Tekster: electus. d—d) Saaledes nogle Tekster; mangler i de fleste.

Nov. 24. Vi Cristiern Konge vederlægger Hr. Johan Oxe vor Mand og Raad vor Købstad Landzkrone med Byfogedi, Byskat, Sagefald, Told, Høstmarked og al anden kongelig Rettighed, saa længe han fanger Vederlægning for de Pant, som han havde af os i Laland og Fal[s]thir, [som] vor Husfrue nu i Værge har, eller vi ham det samme eller andet igen fanger efter hans Nøje. Thi forbyder vi *osv.* Datum in civitate nostra Roskildensi in profesto Katherine nostro sub signeto.

Ad relacionem Dn. electi Lundensis et
Dn. Olai episcopi Roskildensis.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet. LDipl. [3340

Dec. 1. Vi Dorothea¹ Dronning hilser eder Cristoffer vam Haghén vor Landsdommer i Laland, Hr. Eskild Gøye R. og Jeip Jensß vor Embedsmand paa Rawensborgh. Hr. Johan Oxe R. vor Mand og Raad har berettet for os, at der er Trætte imellem ham og Anders Graa om noget Gods. Thi beder vi og byder eder, at I stævner dem for eder og skiller dem ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os og »wor« Raad, og lad det ingenlunde. Vi beder og byder og eder, Hr. Johan Oxe og Anders Graa, at I møder for dem paa Tid og Sted, som de eder forefindende vorder, nyder og undgælder, hvis de eder for Rette sigende vorder; og lad det ingenlunde under eders Faldsmaal. Ex monasterio Andwordskow in crast. Andree nostro sub secreto.

Domina regina per se.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 82. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. V. 7). [3341

Dec. 5. Cristiern Konge. Hr. Jeip Morthenßen Prior i Andtworschou vor Mand og Raad har været her for os med Privilegia, som Paven har givet Prior eller »convender« (!) og Brødrene hospitalis s. Johanis Jerosolomitani, at de maa holde og have rørendes og urørendes Gods, som dem med Rette havde tilkommet paa Arvs Vegne eller i andre Maader, om de havde blevet ved Verden, uden andres rette Forfang. Da paa det Gudstjeneste maa forøges i forskrevne s. Johannis Hospital, stadfæster vi forskrevne Privilegia, som Pavens Bulle dem derpaa givet indeholder. Thi forbyder vi osv. Datum in castro nostro Korsbør in profesto Nicolai nostro sub secreto præsentibus appenso.

[Orig. Antvorskov Kl. Arkiv; *ÆA. IV. 65* (der dog delvis har mere end Afskriften).] Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Saml. Fol. 361) Bl. 85 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 221. [3342

Dec. 9. »1473 c[ra]stino conceptionis beate virginis, videlicet die beate Anne vidue gloriose, gøres vitterligt aff Johan Oxæ¹ ridder, Berethe Bondesdatter², at de aff beraet hue, Gud till loff, jomfrue (!), for deris oc alle dheris foreldræs siele helse oc bestandelse haffue giffuet etc. fraen vos oc vore arvinge all deris rettighed i Fuglæsangh, som er en systerdell mig Birghethe Bondesdatter etc. Met gode mens indcigle her Anders Gøye ridder, Christoffer von Hagen³ landsdome i Laland oc Erich Matzsß⁴ aff Krøginghe.«

[Perg.^a med 4 Segl: 1. Johan Oxes; 2. Skjold med Thott-Vaaben og Hjelm med 2 Vesselhorn; 3. Skjold med van-Hafn-Vaaben og Hjelm (formentlig Hvii 2); 4. Skjold med Bølle-Vaaben og Hjelm (formentlig Gxxv 5). Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 270.*] Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 8. [3343

a) Saaledes *ÆA. III. 270.*

Dec. 13. Mikil Jenß¹ Byfoged i Randers, Tord Perß², Mates Jepsen³ Borgemestre, Wlff Perß⁴, Anders Nielß⁵, Nis Skæring, Per Erikß⁶ Raadmænd, Mates Kopman⁷, Jes Scriffueræ⁸ Bymænd ibid. Fer. 2. post concepc. b. virg. paa vort Byting fik en beskedent Md. Jes Scriffueræ af Cristrup paa Per Mortenßs Vegne Foged paa Æsdrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Claus Trold, Per Anderß, Per Lasß, Atscer Bendß, Pouel Skræder, Nis Kræmeræ, Sørrin Hanß og Per Jenß Skræderæ; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting 4 Dannemænd: Mates Jepsen, Mates Køpman, Morten Smet og Jes Scriffueræ Bymænd i Randers; hvilke vidnede, at de i Randers i Per Symenßs Stue hørte og saa', at Per Mortenß antvordede Pouel Fas i Haand de 2 første »saal« fuldt og alt ud, som ud var given for hans Søns Død Cristiern Fas; og da fornøjede Pouel Fas Per Mortenß

deraf for sin Kost og Umag og Tæring, som han der haft havde, saa at ham vel nøjedes med; og sagde P. F., at han vilde fri og frelse P. M. de forskrevne Penge for Kost og Tæring, Umag for alle Mænds »aa claghe«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 8[!] Segl: 1-7. Bomærker; 8. Skjold, hvori en liggende Gren(?) over en Halvmaane (*s ies ericfen*(?)). (? Senere til) Gl. Estrup Godsarkiv; ^a1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). [3344

a-a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Dec. 15. Cristoffer¹ Landsdommer i Lalandh, Jep Jens² paa Rawnsburgh, Prior Bencth i Halstæde Kloster, Hienric Daa, Eric Pors⁵ RR., Eric Mats⁶, Jesper Kraffzæ⁷, Jachim Oluff⁸, Bricius⁹ og Niels Esgæs¹¹. Onsd. efter Lucie Dag var for os og flere gode Mænd, som Ting søgte, velbaaren Md. Hr. Johan Oxe, lod læse vor naadige Herres og vor naadige Frues Befalingsbrev, at Cristoffer Landsdommer og Jep Jens³ og flere gode Mænd skulde skille ham og Andhers Gra ad med Rette om 3 Gaarde i Torpæ og Vold og Uret, som han har gjort Hr. Johan Oxe, og beviste, at Dommerne havde stævnet Anders Gra at møde i Halstæde Kloster, og han der ikke mødte, og deslige i Dag beviste, at han var lovlig stævnet her at møde med sin Bevisning og Gensvar, og han her ikke mødte og intet hans Forfald, uden 2 Bønder sagde, at han var syg, saa at han var ikke til sin Kirke i 5 Uger. Da satte Hr. Johan Oxe sine Sager i Rette for os og beviste, at han var lovlig indført i forskrevne 3 Gaarde først én Tid og saa anden Tid, og beviste, at det var hans rette Køb. Og funde vi saa for Rette, at Hr. Johan bør at nyde sin Indførsel, og mælte alle hans Breve ved Magt, saa længe nogen kan med Loven rygge dem; og om det Vold og Uret, som Andhers Graa, hans Hustru, hans Tjenere og Medfølgere havde gjort, siden han fik Indførsel i forskrevne Gaarde, med dette at de havde vædelige gæstet dem og taget deres Panser, skaarne Klæder, »armbøster« og gjort Sølv fra dem og »twingth« dem til at give ham deres Landgilde, der sagde vi saa for Rette om, at de skal forfølge det Vold i Dag 14 Dage paa Landsting, som nu er kært for os og bevist, og Landsdommer skal hjælpe Hr. Johans Tjenere det, Ret er; om de Sager, som han har stævnet ham for Rigens Kansler med Rigens »breff«, det endes og bliver for Kansleren, som det sig bør. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [11!] Segl: 1. Hvii 2 (*s cristoffer hafen*(?); van Hafn); 2. Lx 1 (Ravensberg); 4. Forsiden mangler; 5. Gxvi 73; 6. Gxxv 5 (Bølle);

7. Llvi 16; 8. Lxiii 8 (Blaa); 9. M 16; 11. Clxiv 12 (Dyre). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (AM. V. 9). [3345]

Dec. 16. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Thomas Jenss med vort Stadfæstelsebrev paa Koossgorth i Rødinge H. i Salingh og mange flere »gotz«, som han gode Skiftebreve paa har, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde Thomas Jenss forskrevne Gods efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen ham heri at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in curia nostra Tryggewelde fer. 5. post f. Lucie. Sig. nostrum ad causas, teste Effrardo Grubbe cancellario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Bomærke(?). Thomas Jenssøn Kaas's Arkiv (AM. V. 8). [3346]

Dec. 18. Kongen tilskriver Niels Erikssøn om sin Skriver Pether Hordh, der skal oppebære Vrag i den Egn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 41.* [3347]

Dec. 21. *Reg. *7091.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 223.* [3348]

— *Reg. *7090. A. Perg.* [med 1 Segl]. Aabenraa Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Apenrade Nr. 3). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 89.* — **Aa.** Udtog: *Registrum Chr. I.* [3349]

Dec. 28. (*Reg. 4534* = *7092.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 224.* [3350]

— *Reg. 4535* = *7093.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 347.* [3351]

Dec. 30. *Reg. *7094 = *7095. A. Perg.* [med 1 Segl]. Aabenraa Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Apenrade Nr. 4). Herefter: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 90.* — **Aa.** Udtog: *Registrum Chr. I.* [3352]

Dec. 31. (*Reg. 4482*.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 348.* [3353]

— *Reg. 4536* = *7096.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 452.* [3354]

— (*Reg. 4537* = *7097.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 225.* [3355]

— (*Reg. *7098.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 453 Nr. 358.* [3356]

— (*Reg. *7099.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 453 Nr. 359.* [3357]

Dec. 31. (Reg. *7100.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 454.* [3358]

— Cristiern Konge. Die Siluestri for os paa vort Retterting i Roskilde i s. Lucii Kirke i »then nørre torn cappel«, nærværende Hr. Jens Sywndesß, Hr. Jeip Pethersß, Hr. Jens Pethersß, Hr. Jens Nielsß Kanniker i Roskilde og mange flere gode Mænd, var hæderlige Mænd Hr. Odde Hansß Kantor i Roskilde og Hans Keldsß Forstander i Clare Kloster paa velbyrdig Mands Vegne Hr. Johan Oxe R.s paa den ene Side og hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Gertrud, Anders Gras Husfrue, paa Anders Gras Vegne paa den anden Side om Trætte om 3 Gaarde i Syndrathorpe i Laland, for hvilke de var stævned i Rette for os, Hr. Johan Oxe og Anders Gra; og var det i Onsdags deres rette Stævnedag. Da beviste Fru Gertrud med 2 Tingsvidner, at Anders Gra laa paa sin Sotteseng og var i lovligt Forfald, og »forrette« hun det i sin »heligens« Ed og paa al sin »welfarth«, at han var i saa lovligt Forfald af Sygdom, at han ej kunde møde Stævning for os, og satte hun [i] Rette, om ham burde at nyde sit Forfald eller ej. Da funde vi saa for Rette og efter begges deres Tilladelse, at de skal møde for os paa vort Retterting Dag 6 Uger, Hr. Johan Oxe og Anders Gra eller andre i deres Sted, som deres fulde Magt har, med alle^a deres Breve, som de derpaa har, og nyde og undgælde, hvis vi dem derom findende vorder for Rette. Og skal Anders Gra ej nyde længere Forfald eller Skudsmaal; møder da hans Forfald, skal en anden paa hans Vegne gøre Ret og hænde, thi at Anders Gras Forfald har saa tidt været gjort, at Hr. Johan Oxe bør ej længere at drages fore; hvilken ikke da kommer, da giver vi den vor Bevisning, der møder. Og skal Hr. Johan Oxe nyde sin Indførsel i forskrevne Gods, saa længe de vorder med Rette adskilte for os. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^b1748 ejet af Jens Rosenvinge^b, endnu senere af Klevenfeldt (RA.). LDipl. [3359]

^a) Orig.: alles. ^{b-b}) LDipl. og RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Graa.

Uvis Dag. [Jeg] Seue..... vederkendes mig
 skyldig er en hæderlig Md. ders 28 lib. Mk.
 rede P[enge] Sølv mønt, for hvilke jeg ham til
 P[ant] hun arvede efter hendes Fader og Moder

Jep Jenß, Gud hans, som er den Bod med Hus og Jord Gadedøren paa det store Hus, den Bod med alle Bredde i Gaarden til »lille hus« og fra for et brugeligt Pant at han vil, Skyld deraf op at bære, saa længe Arvinger afløst af mig hvad som forskrevne Anders Hermendß det, som det ej »ombaræ« kan, det skal »wprise« i Hovedsum[men] Naar som jeg lyster den forsk[revne] jeg lovlig advare ham, og da skal Skylden følge Hovedpeng. mig Anders Hermendß Hus og Jord, som hun nu begre[ben] at fri for et brugeligt Pant Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev; beder je[g] Skæring Raadmand, Jes Scriffuera, at de fer. 4.

Perg., fastklæbet paa Indersiden af den bageste Bindplade af Uldall 8vo 484; Brevets højre Side og Plica mangler. [3360]

Dag? »Ett lagheffdtbreff giffuett vnder Gudtz aar medlxxiii, lydende, thett Tyggi Jenß thell Offgaardt^a hagde indwordt Østhergaardt mett alle syn rette tiilligelse, inthet vndertagett, inden alle fyre markeskiell.«

[Orig. Tyge Jenssøn Seefelds Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537^b) Apr. 30 (2. fer. post dnicam. cantate) mellem Morthen Rodt paa hans Moders Vegne paa den ene Side og Fru Ingertt til Wisborggaardt og hendes Søn Enwoldt Jenß paa den anden Side; Morthen Rodt fremlægger et udateret Kontraktshrev; Jenwoldt Jenß fremlægger nærværende Brev og Breve af 1480 Dag? og Uden Datum (et Laasebrev, der anden Steds siges at være af 1478). RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 39 a. [3361]

^a) Læsningen af de 2 sidste Ord er ikke sikker; maaske er thell atter overstreget, og maaske staar der ikke Offgaardt, men: aff gaardt[!]. ^b) Dommen har intet Aar i Herredagsdombogen 1537 ff.: men i RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 101 a angives dens Aar som 1537.

— (**Aar?**). Landstingsdom, 64 Aar gammel, at en Toft (i Wngstruppe) tildømmes Olluff Sommer at have i Forsvar.

[Orig. Oluf Sommers Arkiv.] Udtog se 1986. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 107 a. *Ny kirkehist. Saml. V. 490.* [3362]

Dag? »Enn lagheffdt vnder datum medlxxiii, lydennde, att her Anders Friis ridder aff Haritzkier hagde induordtt mett synn lagheffdt blant anditt aldtt thenn jordtt, ther ligger westenn wedtt thenn høff, ther ligger mellom Hoffuedtt marck och Rouballegaardttz marck, som graffuenn er egiemell mett enn diige, thenn induorde handtt till Rouballegaardtt etc.«

[Orig. Anders Friis's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1558 Dec. 8 (Torsd. efter Nicolai Dag) mellem Fru Sophie, Iwer Friiðis

Efterleverske til Haritzekier, og Jahann Brockennhuße til Lierbeck; den første fremlægger nærværende Brev og 2 Breve af 1509 Dag? (henholdsvis af Thørild H. og af Wiiborgh Landsting). RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 104 b. [3363]

Dag? »Ith thingsuinde aff Henstedt herridtz thing aar 1473 wd-giffuitt, ath fire mendt med flere, som i dett uinde uor, som er giffuitt paa Rostrup kirkegaardt, ath de ey hafde wunditt om nogenn frihedt till Wibthorp udi Østerskoffuen, enthen øxehug eller suinedriffitt eller anden rettighed i nogenn maade.«

[Orig.] Udtog se 2339. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 342 b (Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 214 Nr. 1*) og den under 2339 citerede originale Dom. -- Det er muligt, at Brevet er identisk med 3248, der dog i saa Fald er meget ufuldstændig afskrevet. [3364]

— Brev af 4 Riddermændsmænd om Herredsfogeden i Roxø H. og Hr. Anders Jacopssenn.

[Orig. Stenalt Godsarkiv.] Udtog se 2340. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 186. Trykt herefter: *Rosenvinge, Domme II. 262* og anført herefter: RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 301 b. [3365]

— »Nogle breffue lydende, som her epher følger. Thett første wd-giffuitt wnder Gudtz aar mcdlxxiii, lydende, att Staffen Jenß raadmandt i Waarde oc Cresten Jenß hagde soldt Per Jenß theres broder all theres arffgodtz, thenom wor tilfallen epher theres fader oc for-elderne, lygende i Aßhyll i Styløss^a Bogen i Norre herritt i Wardt Byßell etc.«

[Orig.] Udtog anført (sammen med Udtog af Breve af 1505 Dag?, 1503 Dag?, 1504 Dag?, 1505 Dag? og 1511 Dag?) i Udtog af Stadfæstelse uden Aar dnica. cantate af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Olluff Nielßen Raadmand i Waarde. RA. Rigens Forfølgningsbog 1536-43 Bl. 106 b. [3366]

a) ∴ Strellev.

— »Kong Christierns Domb, at Svenstrup Mølle schulle med Fiskevand, Dam og Flod blive til Hospitalet. Dat. 1473.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Eldre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 3 Nr. 1. [3367]

— »1473 var hand^a een af Kongens Fuldmægtige paa det Møde Tiisdagen post Mariæ assumpt. af begge Riigers Raad til Calmar; dend Handling blev opsatt til St. Hans Dag tilkommendes Aar. Da fick Hostrup Kirke Aflad.«

[Orig. Haastrup Kirkes Arkiv?] Udtog af Jacob Bircherod: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 149 b (herefter: Thott 4to 1423 S. 113 og 4to 1913 S. 130). [3368]

a) ∴ Bisp Mogens Krafse.

Dag? »Magnus episcopus Otthoniensis« udsteder et Pergamentsbrev, der fandtes i Søllinge eller Hellerup Kirke.

[Perg. Søllinge ell. Hellerup (Vindinge H.) Kirkes Arkiv.] Navnet anført paa det under 2691 omtalte Kvartark. [3369

— Brev af Biskop Magnus af Odense, set i Skybby Kirke af Biskop Jacob Madssøn.

[Orig. Skeby Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*). Anført heretter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 27 a og 150 a (af Th. Br. Bircherod); sstds. Fol. 1092 Bl. 14 a og Additam. 4 to 178 S. 28; Gl. kgl. Saml. 4 to 2988 Bl. 104 I a; Thott 4 to 1423 S. 113; sstds. 4 to 1913 S. 131; sstds. 4 to 1914 Bl. 10 a (her urigtig: Skambye). [3370

— »46. Enn sogenvinde, att den gaard i Lundtzbye vaar till Fabierig kircke 30 aar. 1473.«

[Orig. Fabjærg Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 74. [3371

— »Lauhæfd paa en Gaard i Swinding. 1473.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, R-S (Nr. 17-18) Nr. 14: Thott Fol. 735 S. 37 (Afskr. herefter: Thott 4 to 1449 S. 45). [3372

— »Eit perckmenttis breff medt fem hielle henghende endßegelle, aldels wskrabt, wstongen och aldels wforfalskt y alde made, som war ett lauhøgst breff aff Tøryldt heretz tingh wnder Gudtz aar mcdlxxiii, ludende, att Jes Jepß y y[!] Forderop hand indworde ald Skowdals marck inden alde iiii marckskiehl poo Pool Jepßens wegne, for sandmendt gjorde marckskiehl mellom Jellenghe marck och Skowdals marck och mellom Forderop marck och Skowdals marck etc.«

[Perg. Lage Brocks Arkiv.^a] Udtog se 1069. [3373

a) Hvis nærværende Brev er et virkeligt Lovhævdsbrev taget af Poul Jepsøn, kan det først senere være kommet til Lage Brocks Arkiv, og i saa Fald maa enten det eller 2788 være urigtig dateret; dette sidste Brevs Datum stemmer heller ikke godt med Indholdet af 2942. Men paa den anden Side synes det ikke helt udelukket, at nærværende Brev er et Vidnesbyrd, taget af Lage Brock, om en tidligere stedfunden Lovhævd.

— »Item ett tingsvinde aff Tørylde heretz tingh med ßegx hengende endßegle mcdlxxiii, ludende, ath Mogens Scriffuer titt och offte huert aar poo Laue Brockis vegnee laste och kierde, att Skoodals mark brwgis wloofflegen modt for^{ne} Laue Brockis mynde aff thenwm, ßom ey haffuer loodt eller diell mett hanwm y for^{ne} marck etc.«

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069. [3374

— »Eit obett beseglett pergamentzßræff unnder sitt datum mcdlxxiii, liudendis, att Morthenn Andersenn aff Beldrinnghe hagde sold, skiød oc affhend fraa seg oc sine arffwinge oc til for^{ne} Jep Michelsenn oc hanns arffwinnghe all thend deel och rettighed, som hannom aff arroffs wegne tilfaldenn waar effther hanns kiære faders oc moders død udi for^{ne} Hagerup udi Jørlunde sogenn mett alle for^{ne} deels och rettigheds tilliggelse.«

[Perg.] Udtog se 1557. [3375

Dag? Brev af Biskop Carolus af Odense. set i Kyng Kirke af Biskop Jacob Madssøn.

Nævnt: *Jakob Madsens Visitatsbog, udg. af A. Crone S. 15.* Aarstallet 1473 forekommer imidlertid i Virkeligheden slet ikke i den originale Visitatsbog (i FLA. Odense Bispearkiv, Bl. 5 a). Hvortledes dennes Notitser paa det paa-gældende Sted (der er gjorte til forskellige Tider og af Mangel paa Plads har maattet knibes sammen paa et lille Rum) rettelig skal forbindes, er umuligt at afgøre; det rimeligste er maaske at læse: »in ecclesia Ouby 1475, 1476; in ecclesia Kyng 1476, 1573; 1489 in ecclesia Herredsleff«. Aaret 1573 er selvfølgelig urigtigt; men 1473 kan heller ikke være det rette, da Carl Rønnovdengang endnu ikke var Biskop.

Uden Dag. Nicolaus episcopus Sleswicensis. Ob tenuitatem reddituum cantoris et capituli Hadersleuensis capellas s. Nicolai in Gradorp, s. Petri in Asstorp, s. Crisogoni in Moltorp et s. Petri in Birningh, ab antiquo eisdem dominis pro relevamine paupertatis eorum annexas, in huiusmodi ipsorum jure liberis dimisimus, annexionem ad honorem Dei ac virginis Marie patrone dicte ecclesie approbantes, nostro cathedratico et juribus Dn. prepositi in Barizsysel semper salvis, ita tamen quod per Dn. Petrum Laurencii cantorem ac capitulum sic cura animarum disponatur gubernari, prout hactenus consuevit. Eciam inspecta capituli proventuum exilitate cathedraticum de multis annis nobis debitum ad honorem predictorum eisdem dimisimus. Datum Sleswik in curia nostra episcopali in sinodo nostra generali, episcopali nostro sub appenso sigillo.

[Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. Afskr.: Haderslevregistret (med Overskrift: »Litera gratiosi domini nostri Nicolai episcopi Sleswicensis super ecclesias nostras Gradorp, Ostorp etc.«; altsaa vel skrevet i Bispens Levetid).] Afskr. herefter af Langebek 1762: LDipl. [3376

— *Reg. *7101.* [Orig. a Københavns Nicolai Kirkes Arkiv. a] Afskr. af Jon Mortensen for Langebek: LDipl. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 66 = Kbhvns Dipl. IV. 116.* [3377

a—a) Saaledes LDipl.

— »Borgemesther«, Raad og menige Almue i Wedle. Os er vitterligt, at denne efterskrevne Jord hører til Wedle Kloster: den Jord, som Jes Oluß Borgemester paa boer og giver hvert Aar 6 Skill. til Skyld; den Jord, Nis Symenß paa boer og giver 6 Skill. til Skyld; den Jord, Jep Berg paa boer, og det, hans »stolle« og [det] Tværhus til Gaden staar paa, og en Kaalgaard paa Borgwoldt, der giver 20 Skill.; den Jord, Hans Bagger boer paa, og en Kaalgaard paa Borgwoldt har han, skylder 13 Skill.; Cisce Ottes boer paa, skylder 8 Skill.; den Jord, Jep Kleynsmedt boer paa, og et Stykke Jord har han norden Byen sønden Twis braa i Troldtofft, der giver han 12 Skill. af; den Jord, Per

Symenß paa boer, skylder 12 Skill.; den Jord, Elso Laurens-konne paa boer, skylder 11 Skill.; den Jord, Nis Hansens »stolle« staar paa, og en Kaalgaard og en Humlegaard i Mwnckekier, skylder 12 Skill.; en Kaalgaard har Lylle Peder paa Borgwolddt, giver 4 Skill. af; en Kaalgaard har Harmen Kremer, giver 4 Skill. af; en Kaalgaard har Hans Pederß, giver 2 Par Sko af; en Kaalgaard har Pouell Smedt og giver 4 Skill. af; en Jord har Jahan Wylde, ligger sønden næst til Klosterkirkegaard, og giver 6 Skill. af; en Jord, som Jes Ywerßns Stald staar paa, giver 4 Skill.; en Kaalgaard har Jep Symmenß, giver 4 Skill. af; et lidet Stykke Humlegaard har Joen Suder i Mwnckekier; en Humlegaard har Kloster norden Byen sønden fra Tuis braa, der har Peder Smedt et lidet Stykke af ved hans Hus. Skyld af forskrevne Jord skal udgives om Midsommer og Andree Dag til Kloster, og den skal dem ej forhøjes. Vort Bys Indsegl med flere af vore Indsegl, som forskrevne Jord har i Leje af Kloster, som er Jes Oluf Borgemester i Wedle, Per Symenß, Per Jenß, Jahan Wylde, Jep Berg, Jep Symenß, Jes Iwerß Raadmænd, Nis Symenß, Harmen Kremer, Hans Pederß og Jep Kleynsmedt Bymænd sstds. Datum anno 1473.

[Orig.Vejle Dominikanerkl., senere (jfr. 1531 Marts 4 (?): *Fred. I.s danske Registr.* S. 279 og 1535 Marts 1: *Danske Mag.* 3. R. V. 29) Vejle Bys Arkiv.] Afskr. omtr. fra Midten af 16. Aarh.: RA. Vejle Dominikanerkl. Arkiv. [3378

Uden Dag. Udtog og Brudst.: *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bilag S. 9; Reg. *7102.* Er 3338.

Brevbøger: Dueholm: *Dueholms Dipl.* 111 (Juni 22; *ÆA.* III. 174), 112 (Dag?; Brudst.; *ÆA.* III. 174), 112 (Dag?; Brudst.; *ÆA.* III. 174), 113 (Dag?; 2 Breve; kun Brudst.).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA.* IV. 33; se ogsaa 3222, 3225, 3282, 3321. — Lunde Kapitel: se 3314. — Roskilde Bisp: *ÆA.* III. 344? — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA.* V. 217. — Børglum Bisp: *ÆA.* III. 57. — Børglum Kapitel: *ÆA.* III. 89, 107. — Viborg Bisp: *ÆA.* II. 216 (Apr. 19), 258 (Maj 1), 216 (Aug. 22), 339 (Okt. 14), 312 (Nov. 1), 311 (Nov. 14), 308 (Nov. 15), 203, 218, 231, 233, 328. — Aarhus Bisp: *ÆA.* II. 47 (Maj 10-16?), 47 (Maj 10-16?), 89 (Okt. 21), 46 (Nov. 20), 46 (Dec. 31), (142 se Aar 1463), 166 (= V. 119). — Ribe Kapitel: se 3206, 3250, 3272, 3287. — Slesvig Bisp: *ÆA.* V. 480 Note 8. — Antvorskov: *ÆA.* IV. 65, 220, 220, 243, 255, 274 (Viborg St. Hans Kl.), 274 (tigeledes); se ogsaa 3342. — Skovkloster: *SRD.* IV. 356, 385. — Maribo: *ÆA.* III. 268, 283, 283, 285, 288; se ogsaa 3343. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA.* V. 619 (802)?, 639 (1017). — Aalborg Frue Kl.: *ÆA.* III. 28. — Dueholm: se Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA.* II. 101 (Juli 6). — Mariager: *ÆA.* V. 653, 660, 668, 670, 676, 700, 728, 728, 754. — Tvilum: *ÆA.* II. 57 (Nov. 18). — Vestervig: *ÆA.* III. 136, 148, 153, 154. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA.* II. 370, 391. — Vor: *ÆA.* I. 196. — Ø: *ÆA.* III. 116. — Øm: *ÆA.* I. 274. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA.* V. 846; se ogsaa 3336. — *Eline Gøyes Jordebog* 368 (Febr. 2), 152 (Febr. 9), 377 (Febr. 22), 141 (Apr. 3), 254 (Maj 25), 282 (Juni 13), 254 (Sept. 17), 365 (Okt. 9), 413 (Dec. 5); = *Adel. Brevkister* 118). — *Adel. Brevkister*: se under Eline Gøyes Jordebog Dec. 5.

1474.

Jan. 1. (*Reg. *7108.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 510.* [3379]

Jan. 2. Benct Laurensøn Præst i Hardløsæ kundgør, at menige Almue i Sognet vidnede, at de aldrig havde hørt, at andre end Kirkeværgerne til Domkirken i Lund havde en Gaard i Hwelerød i Værge.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet St. Catharina med Hjulet. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 174.* [3380]

— Helricus van der Wisch¹ domprouest to Sleßwiigk. Here Nicolaus bisschuppe to Sleßwiigk hadde van siner egen groten doged unde guden willen sunder mynen vordenste in etliken vorgangen tiiden my vor enen geistliken sone der kercken unde stichtes Sleßwiig vortowesende alße sin nakomelingk gekoren unde nu in sunderger leue mit vulborde des koninges unde des capittels to Sleßwiig hefft dat to eneme vullenkomen ende gebracht siick des stichtes unde der kercken to begeuende nach beleuinghe deß paweseß unde, dat id so entliken vullenbracht werde, heren Alberto bisschuppe to Lubick macht gegeuen alsodane stichte unde kercken in de hande des paweß to resignerende vormiddelst siick suluest edder eneme andern procuratore, den de here bisschuppe to Lubick darane vulmechtich maken wille, uppe dat de paweß deme stichte unde kercken Sleßwiig vortowesende in besittinge my Helricus de vorlene, dar insette unde confirmere, des ick alsodaner doged unde woldât deme heren bisschuppe nummere vullendancken unde vordenen kan, men my darto vorplichte God flitigen vor en to bidden[de] de tiid myns leuendes unde siner erwerdicheit ere, denst unde stede fruntschupp to bewiisende. Jodoch loue ick siner erwerdicheit, ^aalß ick ock dat^a in deme stole to Rome vor en van deme paweße beholden, vorweruen edder reseruieren laten^b uth den alderwissesten guderen unde uppekome des stichtes Sleßwiig, ^cdat ick eme schal^c alle jar de tiid sines leuendes, so verne ick de kercke unde stichte to Sleßwiigk alß en bisschuppe krighe unde van ^ddeme paweße dar^d ingesettet werde, 200 rinsche gulden alß dat erste hundert in den achte dagen Michaelis unde dat andere hundert in den achtedagen der hilgen dreefaldicheit betalen sunder jenigerleye hulperede. Desse 200 rinsche gulden schal ick deme herenn bisschuppe Nicolao bynnen der stad Sleßwiig edder^e uppe ener anderen

zekeren stede, dar id eme ime^f lande Holsten beqwemest is sin^g rede gelt to borende unde dar^h siner erwerdicheit unentfernet bliue, uppe mine egen koste unde euenture wol betalen. Vort bekenneⁱ ick, dat deme herenn bisschuppe to Sleßwiig schal folgen alle sine hure, teghede, schulde^j unde uppekome, de eme van deme 73. jare nu vergangen^k na stân, de he suluest mach uthmanen^l unde uthpanden laten vormiddelst weme he wil; dar schal ick eme truwelken to helpen na alle myneme vermoge^l. Scheghe ock, dat ick deme heren bisschuppe etlik qwiik, vitalien, perde edder korne, ^mdat he deme stichte nicht laten wolde^m, affkoffte, dat schal ick eme bynnen eneme jare mit guder munthe, alze genge is, wol betalen, ⁿdarane ick ock sine erwerdicheyt, alßo dat he des to freden sii, mit guden borgen vorwissenⁿ. Wannere de here bisschuppe sine gudere, de he bii deme stichte nicht laten wil, voren wil laten, ^ode wil ick eme alle foren senden unde bringen laten in steden unde tiiden, eme dat beqwemest is^o, so verne diit mit my enen vortgank kricht, alß vorgerort is, ock wil de here bisschuppe sodanere gudere, de he bii deme stichte laten unde my ouerantwerden wil, eyn klare registre maken unde dat bii dat capittel van Sleßwig leggen, uppe dat de gudere^p na myneme dode bii deme stichte bliuen scholen, ^qdes ick wol to freden bin unde sette dat bii sine gnade^q. Alle desse artikele loue ick deme heren Nicolao bisschuppe to holdende, unde wii Albertus bisschuppe to Lubick, Conradus Conradi canonick unde archidiaken to Sleßwiig unde Claweß Rantzow heren Schackensson louen deme heren bisschuppe Nicolao mit^r deme heren Helrico alle desse artikele to holdende, alßo offte deme heren bisschuppe Nicolao in der betalinge ^sder 200 rinsche gulden^s jenich hinder schege, so vorpflichten wii uns alle nicht allene alße borgen, men alße houetlude, dat wii deme heren Nicolao bisschuppe willen sodane gelt na bouenschreuenen tiiden unde steden to sinere noge wol betalen. Wii Albertus bisschuppe, Helricus, Conradus Conradi unde Claweß Rantzouwe heren Schackensson hebben unnse ingezegele hengen heten an dessen breff. Datum^t ame sondage na nigen jares daghe.

A. Perg. med [4 Segl og] Paaskrift bagpaa, se 1474 Marts 1. Slesvig Bisps Arkiv; *ÆA. V. 472* (RA.). Jfr. LDipl. — B. Perg. med [4] Segl: 1. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben; Brevet er øjensynlig forandret i Overensstemmelse med 1474 Marts 1, jfr. Note o her ovfr. Slesvig Kapitels Arkiv (RA.). LDipl. — Nævnt (uvist, efter hvilken Udfær-

digelse) af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 174 a (= *J. A. Cypræus, Annales S. 385 L. 6-9*). [3381

a-a) B: dat ik. b) B tilføjer: wil. c-c) B: deme erbenomeden heren Nicolao. d-d) B: der macht unses hilghesten vaders des paweles. e) B tilføjer: bynnen deme Kyle ofte. f) B: in deme hartchdome edder. g) B tilføjer: propper. h) B tilføjer: it. i) B: loue. j) B tilføjer: broke. k) B tilføjer: unde van den vorjaren. l-l) B: mit wat rechte eme dat bequemet is, gheistlik edder werlik, wanner he wil, sunder myn insegghent ofte bewernisse; wil ok schal unde laue sod[ane] nastande schulde, hure unde renthe sufuen uthfforderen unde bemanen unde schicken to nutticheit des erbenomeden heren bisscoppes Nicolai. m-m) Mangler i B. n-n) B: na wise, so wy eens werden. o-o) B: dar schal unde wil ik unde de mynen eme neen hinder ane doen edder don laten, men eme unde de synen dar ane unde all synen weruen unde saken vorderen mit deme besten sunder arch. p) B tilføjer: edder der gheelik. q-q) B: dare wil unde schall ik deme cappittelle oppe gheuen ene nochafflicke bekantnisse mit myneme begehelden breue, dat ik ok so loue to holdende an guden truwen. r) B: unde. s-s) B: na vorschreuerer wise. t) B: Gheuen to Sleuwick.

Jan. 4. (*Reg. *7109*). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 498*. [3382

— Wii Cristiernn¹ koningk sint schuldich deme duchtigen knapen Claweß van der Wisch Clawesson unde vor Berten siner husfrowen 4000 lub. mr., als nw to Lubeke unde Hamborch genge sint, groues pagimentes unde dar eyn islick gudman deme anderen vul mede dôn mach ime lande to Holsten ane hale peninge, vor welke wii eme to enem underpande [*osv., se Registrum Chr. I ed. Hille S. 181 indtil:*] unse eruen unde nakomelinge van Claweße unde siner husfrowen wedderlozen willen up Martini auer eyn jar. Ock schal Claweß de gudere annamen myt solken broken unde renthen, alse se nw sin. Weret ock, dat wii Claweße efft siner husfrowen de 4000 lub. mr. up den erben. termyn nicht betaleden unde unns der gudere siner waring unde underpandes wedder benaleden, denne vorpanden wii eme unde siner husfrowen vor de 4000 lub. mr., de in desser unnser lande nutt gekeret sin, de gudere to enem bruckliken pande mit aller herlicheyt, als wii de in besittinge gehatt hebben, ane geistliike lehenwahre, vriimandenst unde, wes dat mene lant deyt. Ock schal Clawes desse gudere nicht vorbreken konen, de wyle se sin pand sint, men wii scholen eme darane alle dingk keren tome besten unde helpen eme de gudere beschermen. Weret ock, dat Claweß van dodeß wegen affginge, so schal vor Barte de gudere vor ere bruckliike pant beholden, so lange wii de 4000 lub. mr. betalet hebben, unde scholen ere ock darane alle dingk tome besten keren. Weret ock, dat wii de gudere wedderlozen wolden, so mogen wii de lozinge kundigen mit unnseme apenen breue in den achtedagen Martens unde tome negesten Marten auer en jar darna scholen wii de 4000 lub. mr. betalen in enen summen bynnen deme

Kyle edder in ener anderen sekeren stede ime lande to Holsten, dat id Claweß unde siner husfrowen behaget uptoborende. Unnse koningliike secrett. Datum an unnseme slote Segeberge ame dingestag vor der hilgen dryer koning dage.

Ad relacionem r. p. d. Alberti episcopi Lubicensis.

Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaet. Senere (endnu ikke 1490; *Dipl. Flensborg I. 685*) tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). — Udtog: *Registrum Chr. I.* Herefter: *Hilles Udgave S. 225.* (Reg. *7110.) [3383]

Jan. 5. (Reg. *7111.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 477.* [3384]

— (Reg. *7112.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 511.* [3385]

Jan. 6. (Reg. 4483*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 348.* [3386]

— (Reg. *7114.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 512.* [3387]

— (Reg. *7115.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 512.* [3388]

— (Reg. *7116.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 512.* [3389]

— (Reg. *7117.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 511.* [3390]

— (Reg. *7118.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 226.* [3391]

Jan. 7. Reg. 4448* = *7121. Perg. med 1 Segl: K. 78. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII. 35). *Dipl. Chr. I S. 286.* — Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 348.* [3392]

— Reg. *7122. [A. Orig. Dronning Dorotheas Arkiv. — Aa. Samtidig Afskr., af Dronningen sendt »under Forseigling og med Paaskrift til Hr. Eric Otteson«. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (25. Pacquet Nr. 16).] Aaa. Afskr. efter Aa af Langebek 1761: LDipl. Herefter: *Styffe IV. 31; Missiver II. 85.* — Aaaa. Afskr. efter Aaa af Molbech (kun af Brevets Begyndelse): Ny kgl. Saml. 4to 931 e. — Aab. Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, III. 165. [3393]

— Mattes Tagesson i Sandby lover at holde Jens Brostorp archi-electus i Lund skadesløs for en Borgen, han har paataget sig over for Peder Henricsson i Brødagre.

Perg. [med 3 Segl]. Lunde Ærkebisp's Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 175.* [3394]

Jan. 9. (Reg. *7126.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 477.* [3395]

Jan. 9. *Reg. *7125.* [^aPapir (Orig.).^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (25. Pacquet Nr. 18).] Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, III. 173. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 134; Missiver I. 42.* — Afskr. af Langebek 1761: LDipl. (har følgende Afvigelse fra Aftrykkene: ij^c - i steder oc[!] - oss forscrefne ij^c - *Reynefeld dominica - octauas epyphanie*). [3396
a—a) Saaledes LDipl.

Jan. 11. (*Reg. 4486*.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 349.* [3397

— (*Reg. *7128.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 498.* [3398

Jan. 12. (*Reg. *7130.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 499.* [3399

Jan. 13. (*Reg. *7133.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 499.* [3400

— *Reg. *7132.* [^aPapir (Orig.).^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (25. Pacquet Nr. 17).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 135; Missiver I. 42.* — Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, III. 169. [3401
a—a) Saaledes LDipl.

— Jeg Mickæl Bonde Bymand i Lwnd har gjort en kærlig Endragt med beskeden Md. og ærlig Pæther Niælsson Smidh og Borger i Lwnd om al Arvsdel og Arvsskifte efter hans Hustru Botild, som min Datter var, Gud hendes Sjæl have. Thi lader jeg Pæther Niælss kvit for al ydermere Tiltale om Jordegods eller andre Bolpenge, mest fordi han har gjort i min Nøje, saa at jeg takker ham, efterdi som gode Mænd »borghæmesteræ« og Raad i Lwnd os imellem gjort har, ubrødelig holde skullendes til evig Tid. Medb. af disse gode og ærlige Mænd Hans Pæthersøn Borgemester i Lwnd, Hæmmyng Jenss Byfoged i Lwnd, Pæther Hæmmyngss⁴, Anders Jenss Raadmænd i Lwnd og Tyghæ Jenss »boghære« sstds. Datum Lundis 20. die post f. nativit. dni.

Perg. med [6] Segl: 4. Bomærke. (SvRA. Perg.) LDipl. [3402

Jan. 25. Vi Yti Thamesss og Matz Knwdsss Borgere í Alburg har stadfæstet de 2 Skill. Grot Rente, som Merthen Terberns gav i hans Hus i Stransty, som han i boede, til s. Nicolai Alter i s. Bodils Kirke i Alburg »swderegilde«, og Per Morthens hans Søn den stadfæstede og udgav, hvilket vi og stadfæster og binder os og vore Arvinger i forskrevne Gaard forskrevne 2

Skill. Grot ud at give til forskrevne Messe og Alter. Lyster nogen af vore Arvinger det at have og forskrevne 2 Skill. Grot ud at give og det bekvemmelig holde vil, skal de næst være. Item skal og »forstandere« i forskrevne Gilde Fuldmagt have Renten ud at kræve til Messen. Medb. af disse Dannemænd Lass Niels, Per Terkilss, Knwd Jens og Jep Agis Borgere i Albarg. Die convers. Pauli.

Perg. [med 6 Segl]. Aalborg Skomagerlavs Arkiv; ^a(formentlig af Pastor Andreas Reiersen († 1785)) foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [3403

^{a-a}) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Febr. 1. Hans Laurensøn Byfoged i Saxkøbing, Per Lassen Borgemester, Jørghen[!] Olleffsøn³ i Orbygard a. w., Herman Nilssøn, Olleff Bossøn, Bent Laurensøn og Jens Kære. Vig. purificat. var paa Saskøbings Byting beskeden Md. Per Dampe; han »badz lydht« og takkede Thomes Tortzøn og Nils Knub for god Betaling paa Vor Frues Vegne for 2 Boder sønden ved Torvet, som Per Dampe i boede og Merdhe Knevels i »foretidhen«; og Per Dampe skødede forskrevne 2 Bodesteder til lille Vor Frue Alter til den evige Messe. Item spurgte Thomes Tortzøn og Niels Knub, om nogen Mand droges til Minde, at Mattis Skreder skødede Vor Frue den Bodested vesten ved Torvet, og der »bedhes« Thomes og Nils et Tingsvidne paa. Da tilmælte jeg Hans Laurensøn en Dannemand til, Olleff Bossøn; han tog til sig 11 Dannemænd: Jens Kære, Laurens Jenssøn, Hans Sudher, Fabnus[?] Jenssøn, Jasper Bossøn, Hans Michelssøn, Per Beck, Lasse Murmester, Herman Nilssøn, Anders Wiidh og Bent Laurensøn; hvilke 12 Dannemænd sagde, at de saa' og hørte, at Per Dampe skødede de 2 Bodesteder til lille Vor Frue Alter; item vidner vi 12 Dannemænd, at vi har set og hørt, at Mattis Skreder stod inden vore 4 Stokke og Karinæ hans Hustru hos ham, og hun »lædhe« sin højre Haand paa hans højre Arm, og Mattis skødede den Bodested vesten ved Torvet sønden Per Lassens Boder til lille Vor Frue Alter til den evige Messe. Med vore Indsegl. Skrevet osv.

[A. ^aPerg. med Segl^a: 3. Lxiii 8 (s iachim oloffson; Blaa)^b. Saks-købing Kirkes Arkiv.] Afskrifter fra 18. Aarh.: Aa af Gram: LDipl.; Ab for Langebek: Sstds.; Ac af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 727 d; Ad fra Aar 1777: SLA. Saks-købing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 5 a; Ae. RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Falster og Loll. [3404

^{a-a}) Saaledes Ab. ^b) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Blaa.

Febr. 2. Pether Henrichssøn i Brødagre oplader Jens Brostorp archielectus i Lund sin Rettighed i Skibersløff i Gers H. med mere Gods, som ligger til et Alter i Lunde Domkirke.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr.: Lundebogen S. 185. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 179.* [3405]

Febr. 3. Powel Lasß¹ Herredsfoged i Hornss H. Fer. 5. post purificationem b. virginis havde velbaaren Md. Per Byllæ i Swanneholm saa lovligen fordelt og ladet fordelt disse Mænd: Anderss Sywrdsß, Oleff Nielsß, Anders Yepsß og Nis Sywrdsß i Sønderby, Oleff Maartensß, Jess Redher, Jess Mattesß, Jess Nielsß i Øsby paa Syelsyø, Ingwar Jensß og Per Bondesß i Thorp i Skulleløffue S., at som i Dag er, var deres »mandhellyæ« lovligen af delt paa Hornss H.s Ting for Løfte Skyld, som de lovede Per Byllæ for Græsgang. Med mit Indsegl. Givet paa Hornss H.s Ting Aar og Dag, som forskrevet stander.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Krogstrvps oldt«. Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA.). LDipl. [3406]

Febr. 13. *Reg. *7140.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XX. 25). *Dipl. Chr. I S. 287; dansk Udtog: Hvitfeld V. 256, Fol. 949 L. 18 f. n.* [3407]

— Wir Friderich romischer keyser embieten den ersamen unsern und des reichs lieben getrewen burgermeistern, retten und gemeinden der stett Lubeck, Hamburg, Lunemburg und Wismar unser gnad. Uns hat Cristiern kunig zu Tennmarch furbracht, wiewol die muntz, so nach altem herkomen in den gemelten 4 stetten gemacht, auff 23 schilling fur einen reinischen guldin geslagen und bißher all rennt darnach genomen, auch aller kaufslag darauff gesetzt, so sollet ir doch derselben muntz bei ettlichen zeitten mit eigem furnemen on unser als romischen keyser wissen und erlauben abgesetzt haben, das ein guldin reinisch auf vier und funffundtzweintzig schilling gewachsen sey, dardurch dem fursten Cristiernen kunig in seinen hertzogthumben und graueschafften, auch seinen prelaten, ritterschafft und andern einwonern und umbsessern der lannde daselbs an irn rennten abgebrochen, die kauffmanschatz und hantierung nidergelegt und, wo dem nicht furkomen, schaden der lannd entsten wurde, das uns als einem romischen keyser zgedulden nicht gepuret. Und gepietten ew darauff von keyserlicher machtvolkomenheit bei verliesung derselben muntz und dartzu einer pene nemlich 100 mr. lottigs goldes, die ir,

so oft das durch euch kuntlich uberfarn wurde, uns die halb in unser keyserlich camer und den andern halben teil unserm lieben bruder von Tennmarck und denen, so sich des beclagen, zubetzaln veruallen sein sollet, das ir furter die muntz an dem koren halltet, damit an der aufftzal 23 schilling eins reinischen guldin wert sein, wie das an den selben ennden von allter herkomen ist, und euch des zu tunde nicht weigert, als lieb ew sei unser und des reichs swere ungnad und verliesung der obgemelten pene zuuermeiden. Geben zu Rottemburg auf der Tauber am 13. tag des monads februarii unserr reiche des romischen im 34., des keyserthumbs im 22. und des hungerischen im 15. jarenn.

Ad mandatum proprium Dn. imperatoris.

Perg. med 1 Segl paatrykt Bagsiden: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXIX. 12). [3408

Febr. 14. *Reg. 4489**. Perg. med 1 Segl: Kejser Frederiks forgyldte Dobbeltsegl (beskrevet 1493 Maj 24). Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XX. 3). *Dipl. Chr. I S. 292*; dansk Oversætt.: *Hvitfeld V. 248, Fol. 946 L. 11*. — Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh.: RA. Münchener-Saml., Orig. Papir. — Optaget i 1493 Maj 24. [3409

Febr. 16. *Reg. *7144*. [Brudst. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (25. Pacquet Nr. 21).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. Herefter: *Missiver II. 87*. — Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, III. 185. — Afskr. fra 18. Aarh. »ex siedula coæva in archiv. Rosenholm. 1761« (med Overskrift: »Et Stykke af et Brev, skrevet uden Tvivl af, som var med Kong Christian I paa sin romerske Reise, til hans Frue eller nogen anden herhjemme«): Werlauffs Manuskripter 18. [3410

Febr. 17. *Reg. *7145*. Perg. med 1 Segl: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. Kejseren, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 294*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 256, Fol. 949 L. 14 f. n.* — En Vidisse af Brevet, udstedt 1475 Juli 5 af Bisperne Albert af Lübeck og Helrik af Slesvig efter Kong Christierns Anmodning, findes ifølge *Hans. UB. X. 179* i Orig. i Hamburg Byarkiv. [3411

— Per Anders¹ Tinghører paa Aars Byting, Cristern Mandrøp Borgemester, Per Niels³, Marthen Haghens Raadmænd og Gwmdi Matß. Torsd. før Fastelavn fik paa Ars Byting Per Anners¹ Werkmester et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jep Kat, Sueren Kaa, Per Niels¹, Awe Laws¹, Esbern Kat, Jes Biørs¹, Per Brwn og Jes Klontsøn; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting Thamis Werkmestere Borger

sstds., hvilken afhændede til evindelig Eje Per Andherß hans Svoger den Gaard, som de selv i boer i Ars^a, med alle Breve, som hun var ham paakommen. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med 5 Segl: 1, 3. Bomærker. ^b1826 af Kaptajnlieutenant J. M. R. Fønss foræret til Gehejmearkivet^b (RA. Aarhus (Tillæg)). LDipl. [3412]

^a) Paaskrift fra c. 1700: »den gaard i Aarø liggendis paa Græfuen«. ^{b-b}) Jfr. RA. Reg. 73 i Fol., Aarhus 71.

Febr. 22. Reg. *7025 (med urigtigt Aar 1473 ligesom i det nedenævnte Aftryk i *Suhms Nye Saml.*). Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 83. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 347; Missiver I. 43.* [3413]

Febr. 23. Conradus Conradi Ærkedegn i Slesvig stadfæster i Pavens Navn efter anstillet Undersøgelse den skete Overdragelse af Præstø Kirke til Mordker s. Antonii Hus.

Perg. med Notarmærke og 1 Segl: G. 993. Maarkær Kl. Arkiv (RA.). *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 211.* [3414]

Febr. 24. Reg. *7147. Perg. med 2 Segl: 1-2. De under 3273 anførte; senere forbundet med 3416 og 1474 Aug. 19. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 314; Rydberg III. 334; Udtog: Hvitfeld V. 260, Fol. 951 L. 15.* [3415]

— Reg. *7148. Perg. med [2] Segl: 2. Sten Stures; senere forbundet med 3415 og 1474 Aug. 19. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 315; Rydberg III. 335; Udtog: Hvitfeld V. 260, Fol. 951 L. 15.* [3416]

— Jens Duwæ¹ R. paa Krageholm. For Kærlighed og Villie, som velbyrdig Md. Hr. Johan[!] R. mig gjort har, har jeg undt hans Søn Olf Oxen ind at løse alt det Gods, som velbyrdig Svend Ingwer Gallen har af mig i Pant i Hærwestædt, undtagen det, som jeg har undt Niels Bradhe at løse af Anders Gallen; deslige har jeg undt forskrevne Olf at løse ind en min Gaard i Moseby, som Tonne Korfisk har i Pant af mig for 40 lub. Mk. Kristoffer Skillinger; at beholde forskrevne Gods for et brugeligt Pant efter »pantebreffwen« Lydelse, saa længe det afløses ham af mig eller af mit rette ægte Barn, om Gud saa forset har, og af ingen anden og til mit eget Gavn og Nytte og ingen andens, dog saa at dør Olf og ikke faar Barn efter sig, skal mine Arvinger have Magt til at løse dette Gods igen efter »pantebreffwen« Lydelse. Medb. af hæderlige Prælater og velbyrdige Mænd Hr. Jens Brostrvp archielectus i Lundt, Hr. Olf Clawsß Kantor og Mester Laurens sstds., Anders Stygsß og Axel Saxtrvp. Datum in Hilsingburgh die Mathie ap.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxviii 9 (*s iohannis bñndonis*; Thott). Oluf Oxes Arkiv; senere til Vidtskøfle Godsarkiv; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet. [3417]

Febr. 26. Jeg Godzsk Nielsß a. w., Nis Palsßs Søn i Wegersløff, sælger og skøder til velbyrdige Md. Llage Brok i Esdrvp al min Rettighed i dette efterskrevne Gods: Wegersløffgord i Nørre H. i Wegersløff i Wegersløff S. (Per Mikilsß, 12 Ørtug Korn og 2 Skill. Grot rede Penge), 1 Gaard i Albec i Rimsiø S. i samme Herred (Terbern Terkilsß, 12 Ørtug Korn), 1 Gaard i Lemerdh (Tames Howsß, 9 Ørtug Korn og 1 Skp. Smør) i Limæ S. i Hallæ H., 1 Gaard i Limæ (Nis Aslosß) i samme Herred og alle Gaarde, Gods og Bol i Limæ S. For hvilken Rettighed jeg kendes mig Penge og fuldt Værd opbaaret at have af L. B. Medb. af hæderlig og gode Mænd Hr. Abbed Pædher i Æskingbec Kloster², Oluff Friiss Foged paa Kallø, Eggert Westenii⁴ og Mikil Ascersß⁵ i Tøgstrvp VV. Datum sabb. post f. Mathie ap.

Perg. med [5] Segl: 2. G. 786; 3. Skjold, hvori 3 Roser, forskelligt fra Fxlíiii 41-42; 4. Cxvi 3; 5. Bomærke. Gl. Estrup Godsarkiv; ^a1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). [3418]

a—a) Jfr. dettes Journal S. 25.

Marts 1. Des dinghesdaghes na invocavit here Nicolaus bisscoppe to Sleßwick toghede vor my Johanne Coci dessen breff, den de here Helricus domprouest darsuluest mit 3 borghen vorseghelt hefft, ok vore my protesterde de here bisschoppe, dat eme desse breff anname is ouer all, men alß de prouest siik vorplichtet syne gudere laten voren, wore it eme bequemest is, he sodane vorplichtinghe nicht vulborde edder annamen wil, men wes de prouest dar ane dón wil, schal scheen van vryem willen umme gude fruntschoppe, unde dencket dat nicht to hebbende van loffte edder plicht wegghen. Hiire eesschede my de here bisscoppe to alß enen notarium, unde ik eesschede dore vort tughe to alß mester Magnum Olai official unde Nicolaum Boecii prestere.

Johannes [Coci] notarius ad hec[?] et manu mea propria. Skrevet paa Bagsiden af 3381 A. LDipl. 1474 Jan. 2. [3419]

Marts 4. Reg. *7151. Papir med 13 egenhændige Underskrifter (hvoriblandt Kanniken Hennickinus Saxe's, med hvis Haand selve Brevet er skrevet) og med Spor ell. utydelige Rester af 11 Segl paatrykte forneden. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). Kirkehíst. Saml. I. 257. [3420]

Marts 8. *Reg. 4491.* [Orig. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Afskr. fra c. 1600: Thott 4to 1991 Bl. 429 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 13.* — Andre Afskrifter: Additam. Fol. 152 Nr. 95; AM. Fol. 317 Bl. 198 a (begge fra c. 1600); Gl. kgl. Saml. Fol. 1139 Nr. 54 (fra 1. Halvdel af 17. Aarh.); Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2^c Bl. 102 a (ligeledes fra 1. Halvdel af 17. Aarh.) (med urigtigt Aar 1564) »aff en stor bogh, tilhørde Peder Suendtzen borgemester wdi Helfsingør, huorwdi stod mange domme och kong. may. mandatter«; RA. MS. Düring-Rosenkrantz's Slægtetog 2. Paginering S. 106 (af Oluf Hermanssøn Nysted). [3421]

Marts 13. *Reg. *7152.* [^aPerg. med 4 Segl: 1-4^a: 1. Lxxxiv 32^b; 2. Formentlig Lxxxiv 23 (Brock)^b; 3. Gxvi 24 (Gyldenstjerne)^c; 4. Cxvi 4^d. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 18).] Afskr. for Langebek 1761, rettet og suppleret af ham selv: LDipl. — Andre Afskrifter: Uldall 4to 360 Bl. 124 a; Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 133 (begge fra 18. Aarh.); RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Brock (for Klevenfeldt). — *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 136.* [3422
^a—^a) Saaledes LDipl. ^b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 a, Brock. ^c) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 b, Gyldenstjerne. ^d) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Vesteni, og i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 f-8, Vesteni.

Marts 19. Hartich Krummedike bemyndiger Gottorm Kolbiørnsson til at føre Opsyn med hans Gods i Wiken.

Papir med 1 utydeligt, endnu overklæbet Segl paatrykt forneden: Formentlig Fxxxi 11. Senere tilbagegivet til Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. X. 190.* [3423]

Marts 20. Dronning Dorothea paalægger Niels Erikssøn at antvorde Kongens Skriver Pether Hord Sandtolden for i Aar af Vlborg H.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 83. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 44.* [3424]

Marts 26. *Reg. *7158.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 347; Missiver I. 44.* [3425]

— *Reg. *7157.* [^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (25. Pacquet Nr. 20).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 137; Missiver I. 45.* — Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 2091, III. 181. [3426

^a—^a) Saaledes LDipl.

Marts 28. Per Hynd Tingholder paa Randers Byting paa Mikil Jensøns Vegne, Matis Jepsen Borgemester, Wlff Perssøn, Nis Jensøn, Anders Nielsøn, Anders Hermendsøn Raadmænd, Claus Troid, Nis Raffn, Jes Swane, Pouel Leffertson, Jes Scriffueræ. Fer. 2. ante dnicam. palmarum paa vort Byting fik Per

Andersøn et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Raffn, Jes Styxen, Per Skræderæ, Jes Swan, Per Buk, Nis Fos, Nis Persøn Warom og Esbern Giordsøn; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting paa den Tid, som den Trætte begyndtes blandt Almuen her i Byen om det Brev, som given var til Mariagher paa Randers Mark, da kom Nis Palnsøn, Borgemester var paa den Tid, paa fornævnte Ting og kundgjorde, at han det Brev udgav paa fornævnte Mark til Mariagher; havde han der noget forbrudt med, Liv eller Gods eller Ære, da skød han sig for Kong Cristiern; der vilde han lide i den Sag efter hans Naades Ret og hans Naades Raads Ret og Tilsigelse. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[^aPerg. med Segl, hvori Bomærker. Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. (Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4to 742 b). [3427

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Apr. 3. Jeg Jespær Noreby¹ i Lerbechsholm hørte og saa', at Nisse Vnckersß i Hyndroppe annammede sine Penge af Hr. Eggerdh for Gressholm og kendtes sig ingen Rettighed at have deri uden for et Pant. Med mit Indsegl. Datum dnica. palmarum.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Lxi 9 (*se isfpar pedarsfont*). Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3428

Apr. 9. Knwt Joachimsß V. Landsdommer i Fywn, Cristofer Clawes Domprovst i Roskildh, Offe Griib⁸ Korsbroder i s. Hians Kloster i Othens, Hans Maghensß⁶ i Sønderse a w., Morten Laurentsß Husfoged paa Nesbyhowith, Erich Broersß Herredsfoged i Lunde H., [Per] Mortensß⁷ og Morten Jeippsß Bymænd i Othens. Paaskeaften paa Fynbo Landsting skødede en velbyrdig Md. Laurents Saxesß af [At]hødropp i Wentz H. til en hæderlig og velbyrdig Md. Beynt Bille af Si[øho]lm V. en Gaard i Hemersløff i Schowby H. (Per Frost) og kendtes sig fuldt Værd op at have baaret af B. B. for Gaarden. Item sagde L. S., at Gaarden var lovlig lov[buden] tilforn paa Skowby H.s Ting 3 Ting. Datum etc. [sub] nostris sig.

Perg. med [8] Segl: 3. G. 580; 6. Lxxiii 21; 7. Bomærke. Bent Billes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 106* (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (*Reg. *7162.*) [3429

Apr. II ell. 12. *Rhode, Saml. til Lollands og Falsters Hist. II. 283; Reg. 4494.* Se 1475 Marts 28.

Apr. 12? (Aar?). *Reg. *7875.* Medtaget Perg. [med 1 Segl]. Københavns Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 91; Kbhvns Dipl. IV. 197* (begge Steder henført til: 1486 ell. 1487; om Aaret se *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 44*). [3430]

Apr. 13. *Reg. 4496*.* Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Dipl. Chr. I S. 295.* — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 49* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat. [3431]

— Gerdt Gråboe Borgemester i Landzcrone pantsætter en Bod til et Alter i s. Gertrudis Kapel i Landzcrone.

[Orig. Landskrone St. Gertruds Kapels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 52. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 180.* — Et andet, kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 20. [3432]

— Jeg Per Atzersß i Giøndstorpp har solgt og skødet hæderlig og velbyrdig Md. Beynt Bille paa Siøholm 13 Stykker Jord paa Giøndstroppe Mark i Skam H. til Vederlægning for 5 Skovskifter i Wraaschow paa Bordsesse Mark, som han mig har solgt og skødet, som det Skødebrev udviser, som jeg skødede Anders Kock paa B. B.s Vegne de 13 Stykker Jord paa Skam H.s Ting. Sig. meum cum sig. virr. discr. Johannis Mule² consulis et Petri Martini⁹ civis Ottoniensium. Datum Ottonie fer. 4. pasche.

Perg. med [3] Segl: 2. Cliv 7; 3. Bomærke. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (*Reg. *7164.*) [3433]

— Jeg Laurents Saxesß i Aahødropp giver velbyrdig Md. Beynt Bille Dag paa de 30 Mk., som hans aabne Brev udviser, han mig givet har, saa længe det Pantebrev, som min Moder pantsatte med Hans Olffß den Gaard i Hemersløff i Schowby H., forekommer; holder det Pantebrev mere end 26 Mk., skal Beynt Bille give dem ud, og de skal kvittes i de 30 Mk., han mig skyldig er. Medb. af beskedne Mænd Jess Mule Raadmand, Per Mortensß Bymand i Othens og Per Clementsß i Holswith. Datum Ottonie fer. 4. pasche.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-3. Bomærker. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3434]

Apr. 14. Marchus Juell Tinghører paa Hing H.s Ting, Michell Perßen Præst og Kapellan i Ringkiøbing, Laß Røø af Wognberg, Christen Ibßen i Slungstrup, Laß Mooe og Peder Christenssen i Raykier. Torsd. efter Paaske paa forskrevne Ting fik velbaaren

Md. Erich Christensen af Woldberg et Tingsvidne af 8[!] Danne- mænd: Laß Røø, Laß Nooe, Esche Pouelsen i Holm, Peder Christensen, Laß Anderßen, Simmon Tommeßen, Jenß Pederßen, Christen Olleßen og Simmon Jenßen i Holmb; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at »sl.« Iffuer Kragghe havde Woldberg grobbe i sin fri »wærd«, og »sl.« Jáhan Biønnßen havde Woldberg grobbe hans Tid ud saa længe, som han havde Woldberg; item vidnede forskrevne 8[!] Mænd, at Hr. Peder Skram havde Woldberg grobbe i sin fri »wærr« saa længe, som han levede. Med »wor« Indsegl hængende for dette Brev. Datum ut supra.

[A. Perg.^a Voldbjærg Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 8 Nr. 13. — [Ab. Udtog anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249.] Aba. Afskr. efter Ab fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III Nr. 24. [3435

a) Saaledes Aa.

Apr. 15. *Reg. *7167.* Perg. [med 1 Segl]. Hartvig Krummediges Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. V. 637.* [3436

Apr. 18. (*Reg. 4501* (med urigtig Dag Apr. 29).) [A. «Orig. med Bulle i Silkesnor.^a Slesvigs forhenværende Biskops Arkiv.] Aa. Optaget i 1474 Apr. 29. Herefter: *Acta pontif. Dan. VI. 548* (forkortet; Ordene: [Simili modo] etc. henviser til 3438). — Udtog: *Westphalen IV. 3139 Nr. 88* og (med F. A. Reinboths Haand) Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 121 (begge Steder med urigtig Dag Apr. 29). [3437

a—a) Saaledes Aa.

— Sixtus episcopus servus servorum Dei Urbinatensi et Lubecensi episcopis ac decano ecclesie b. Mariæ Hamburgensis Bremensis diæcesis. Hodie Nicolao in universali ecclesia olim Slesvicensi episcopo pensionem annuam 200 florenorum Renensium super redditibus mensæ episcopalis Slesvicensis per Helricum electum Slesvicensem, de cuius persona ecclesie Slesvicensis tunc episcopo ex eo, quod Nicolaus episcopus ecclesie Slesvicensis regimen, cui tunc præerat, per certum substitutum procuratorem suum a quodam procuratore suo ad hoc ab eo specialiter constituto in manibus nostris cessit nosque cessionem duximus admittendam pastoris sollatio destitutæ de fratrum nostrorum consilio autoritate apostolica per quam eum^a duximus providendum et successores suos ecclesie Slesvicensis regi- mini præsidentes annis singulis in certis diebus sub interdicti et suspensionis sententiis Nicolao episcopo, quoad viveret, per- solvendam autoritate vel dictorum et fratrum eorundem consilio

per alias nostras literas reservavimus et assignavimus, prout in eisdem posterioribus literis plenius continetur. Quocirca discretioni vestræ mandamus, quatenus vos vel duo aut unus vestrum, si dictæ posteriores literæ vobis præsentatæ fuerint, per vos vel alium faciatis autoritate nostra Nicolao episcopo vel eidem procuratori pensionem hujusmodi integre persolvi et quemlibet ex electo et successoribus præfatis, quem interdicti sententiam hujusmodi nobis incurrisse constiterit, quotiens super hoc pro parte Nicolai episcopi fueritis requisiti, tam diu dictis et aliis festivis diebus in ecclesiis, dum major inibi populi multitudo convenierit, interdictum publice nunciare[!] faciatisque ab aliis nunciari et ab omnibus evitari, donec Nicolao episcopo de pensione tunc debita fuerit satisfactum idemque interdictus meruerit ab interdicti sententia absolutionis beneficium obtinere, non obstantibus omnibus, quæ in dictis posterioribus literis voluimus non obstare, aut si electo et successoribus præfatis vel quibuscunque aliis ab apostolica sit sede indultum, quod interdicti^b suspendi non possint per literas apostolicas non facientes plenam ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem contradictores autoritate nostra appellatione postposita compescendi. Datum Romæ apud s. Petrum 14. kalendam[!] maji, pontificatus nostri anno 3.

[A. ^cOrig. med Bulle i Hampesnor. ^cSlesvigs forhenværende Biskops Arkiv.] Aa. Optaget i 1474 Apr. 29. [3438

a) I Aa er over de 2 sidste Ord, uden at de er overstregede, skrevet: quendam.
b) I Aa er over interdicti, uden at dette Ord er overstreget, skrevet: interdici. c—c) Saaledes Aa.

Apr. 18. »Anno Christi 1474 14. cal. maji Sixtus 4. pp. ad instantiam domini Christierni regis Daciæ etc., personaliter curia Romana exeuntis tunc, confirmavit omnia et singula privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, indulta, gratias et indulgentias, dummodo plenariam remissionem non contineant, a quibuscunque concessis[!], quorum tenores voluit habere pro expressis, dummodo contraria his obviantia non existant. Pontificatus sui anno 3.*

[A. Orig. Utvivlsoomt Roskilde Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog med P. Lucoppidans Haand: Ny kgl. Saml. Fol. 561 S. 98. — Aaa. Afskr., sikkert efter Aa, af O. H. Møller: Ny kgl. Saml. 4to 849 Bl. 1 a. — Aaaa. Afskr., mulig efter Aaa (med urigtig Dag »cal. maji«): Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 342. — Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. IV. 66 Nr. 2561* (jfr. VI. 547). [3439

— Oloff Pædherssøn Borgemester i Kalundeburgh giver en Gaard sstds. og en Gaard i Cordell til et Alter i Calundeborgh Frue Kirke.

Perg. med 7 Segl: 1-7. Bomærker (1, 3 og 7. i Skjolde). Kallundborg Kirkes Arkiv; ^asenere ejet af Biskop Peder Hersleb^a (Arkivet paa Gaunø). *Kirkehist. Saml. 3. R. II. 365.* [3440]

a-a) Bibliotheca Herselebiana (Hafniae (1758)) S. 543.

Apr. 19. *Reg. 4503* (med urigtig Dag Maj 13 ligesom i de nedenævnte Aftryk). Perg. [med 1 Segl]. Slesvig Bisp. Arkiv; *ÆA. V. 479* (RA.). — Afskr. af Poul Cypræus (med urigtig Dag Maj 13): Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 174 b (= *J. A. Cypræus, Annales S. 385* (læs: ut *a quocunque* - (i Ordene: *plenam auctoritatem concedimus* er det mellemste Ord sikkert urigtig læst, men er nu ulæseligt i Originalen) - *tibi impendere, tu* [?] *illud suscipere presumpseritis, dictus* - *uolumus, quod* - *tua* [!] *patentes* - *sigillo signatas* - *Ego Elricus* - *sunt* - *adjutor eis ero* - *augere* - *alteri, per quem* - *citra* - *legitimam* - *Id adimplebo* - *impignorabo neque de* - *inconsulto Romano pontifice. Sic* - *terciodecimo kl. Maii*). Formentlig efter J. A. Cypræus: *Pontoppidan, Annales II. 665.* [3441]

Apr. 20. *Reg. 4500.* [Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 130.*] Afskr.: Lundebogen S. 7. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 185* (ikke helt fuldstændig); Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 205* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Y iij b, Fol. 87 L. 10 f. n.*) og *Hvitfeld V. 252, Fol. 947 L. 12 f. n.* — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 75* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat. [3442]

— Sixtus IV stadfæster efter Anmodning af Kong Cristiern Lunde Kirkes Privilegier.

A. Perg. med Sixtus IV.s Bulle. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 130* (SvRA. Perg.). — **Aa.** Afskr.: Lundebogen S. 8. — *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 184* (ikke helt fuldstændig); Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 205* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Y iiii b, Fol. 87 L. 4 f. n.*) og *Hvitfeld V. 252, Fol. 947 L. 8 f. n.* — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 75* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat. [3443]

— *Reg. 4498**. Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Dipl. Chr. I S. 296*; anført af Christiern Pederssøn: *sammes Danske Skr. V. 509.* — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 74* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat. [3444]

— *Reg. 4499**. Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA.). *Dipl. Chr. I S. 298*; Brevet hører vel med til de breffte, der anføres af Christiern Pederssøn (*sammes Danske Skr. V. 509 L. 2*). — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 74* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat. [3445]

— *Reg. *7168.* Perg. med 1 Segl: K. 80. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 131* (læs: *sine retthe tilligilse inchtel wnnenthagel effther for^{ne} hennes opne breffues ludelsse ath haffue, nythe, brughe och beholle till ewinnelig eyghe, fforbywdende alle, e hwo the helsth ære eller och wære kunne. her uti eller emodh at hindhre eller at*

hindhre lathe, mødhe, wmaghe eller wforretthe i nogher mathe effther thenne tidh, swa lenge nogher kommer fore oss met bethre bewissning paa worth rettherthingh. Datum. [3446

Apr. 20. Bisp Magnus af Odense tilskriver Johannes Bondonis Præst ved Ingelstede Kirke om Vnckersß's Forpligtelse over for Beynt Billæ.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (E: RA.). *Missiver II. 88.* [3447

Apr. 21. Marquordt Juell Foged i Hing H., Nielß Schram V., Lau Noe, Christen Hauelsenn, Madtz Bøllinng, Peder Christennsenn i Reekier og Knud Kielsenn. Torsd. efter quasimodogeniti for os og flere gode Mænd, Ting søgte, fik »welb.« Md. Erich Christennsenn i Wolbiereg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Madtz Bølling i Allrom, Terchel Wintersen i Huingell, Christen Karse ibid., Jes Pouelß i Hou, Per Jensen ibid., Christenn Persenn i Noe, Jes Simmensen i Wenner og Jeß Nielsen Bertelsenn[!] i Sønderbye; hvilke vidnede, at de hørte og saa' inden alle 4 Stokke Erich Christennsens Lovshøringe Jes Simensen i Hieagger og Jes Knudsen i Bierregaard, og kundgjorde, at de Mand. efter quasimodogeniti hørte og saa', at Erich Christennsenn gjorde hans Lovhævd paa Wolbiereg med al hendes Tilliggelse i Hing H., som er Hesthaffuenn imellem Grobenn, og med Houer Mølle og Tørvegroft i Liungsmose og fuld Del i Forte og Fællend sønden ved Aæn til at dæmme med, item en Gaard ibid. (Tommes), en Gaard i Noe (Bænnæ), en Gaard ibid. (Jes Juell), en øde Gaards Eje vesten ved Byen, en Gaard (Ifuer), en Gaards Eje norden ved Nielß Persenn, i Hieagger 8 »bygget« Gaarde (Per Pouelsenn; Nis Simmensenn; Nis Willomsenn; Peder Mortensen; Peder Clemendsen; Jes Schytte; Hans; Mortenn) med alt det øde Gods i forskrevne By, som til Wolbiereg ligger med Rette, en øde Gaards Eje i Lødbech vesten ved Marquordts Gaard saa bred, som de Toftesten udviser, med 8 »witterlig agger forudenn gribsiord«, i det forskrevne Byggested boede en Mand, som hed Nis Jennsenn Vngsmed, og med »witterlig« Enge liggende norden ved forskrevne Byggested; item Siøgaard, Sieltofft, Bierregaard, Glarbiere, en Gaard (Jeß Jennsenn), en Gaard (Hendrich), en Byggested ved Hendrichs Gaard, som Peiter Voll i boede, en, Christenn Smed i boer, i Sønnderbye den Gaard, som Anders i boer, item som Christenn Gied i boer, en Gaard (Jenns Hollom), i Kier en Gaard (Per Ibsenn), en Gaard (Tammes), som kaldes Nørgaard, en Gaard, som i Halbye ligger,

(Per Glad), en Gaard ibid. (Per Olluffsenn), et øde Byggested hos Tammis Jensens Gaard, som Eschi Jensenn i boede. Dette Gods »indvarde« Erich Christennßenn paa hans Hustrus Vegne med Riddermændsmænd og hans »kiønn och selffeyer«, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Givet osv.

[A. ^aPerg. »med trei hennendis inndsegle forseiglit och trei andre hoßliggende zigneter, som aff alder och mißgiemme ere derfra faldenn«. ^aVoldbjærg Godsarkiv. — Aa. Vidisse 1615 Juni 3 af Wiborg Landsting, givet Nielß Krag til Aggerkrogh.] Aaa. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 5, K. — Ab. Udtog anført i Stadfæstelse 1486 uvis Dag af Wiborg Landsting. [3448

a—a) Saaledes Aa.

Apr. 22. Reg. *7169. Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Kongens Arkiv (RA. C 1, Paven). *Dipl. Chr. I S. 300 = Finlands medeltidsurkunder IV. 399; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 186; anført af Christiern Pederssøn: sammes Danske Skr. V. 509; dansk Udtog: Hvitfeld V. 252, Fol. 947 L. 1 f. n.* — Den latinske Tekst findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 83* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat. [3449

— Paven befaler Ærkebispnen af Magdeburg at sørge for, at den af Kong Christiern m. fl. trufne Afgørelse i Striden om Saltværkerne i Lüneburg bliver overholdt.

[Orig. Kongens Arkiv. RA. Gem. Arch. I. 5; anført i Registr. over dette af 1598 XXX. 4 (RA. Reg. 39 Bl. 78 b = 199 b = RA. Reg. 41 Bl. 83 a), af 1671 (*Falck, Samml. III. 197*) og af 1733, alle Steder uden Dag; 1689 udlaant til H. G. Masius (Lohmann i RA. Reg. 32 S. 7 f.).] Afskr. af P. Lucoppidan med urigtig Dag Maj 10: LDipl. 1474 Maj 10. — Afskr. af Langebek uden Kilde: Sstds. — Trykt efter italiensk Kilde: *Acta pontif. Dan. IV. 80*. [3450

Apr. 23. Reg. *7171. [^aPerg. med [8] Segl, hvoraf 1 manglede^a; 2 af de bevarede under dette Brev ell. 1474 Nov. 19 var G. 693^b og Cvii 4 (Basse)^c. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 19).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 138*. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 126 a; Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 135. [3451

a—a) Saaledes LDipl. b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Juel. c) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 4-5.

— Reg. *7170. Perg. med 7 Segl: 1. Clxxiv 1; 2. Flii 9; 3. Hviii 9; 4. Skjold, hvori en Sparre(?); 5-7. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). Moderne svensk »Oversættelse«: v. Möller, *Halland I. 147*. [3452

Apr. 25. Pæther Wiig i Syæffsebodhæ i Vestboo m. fl. giver s. Barbare Alter i s. Nicholai Kirke i Halmstade en Jord (sstds.).

Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 24)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 191.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 585. [3453

Apr. 25. Henrick Friis Foged paa Alborgh hwss, Matis Smid Byfoged i Alborgh, Henrik Brabrand, Per Swænsøn Raadmænd, Cristiern Strongiissøn, Anders Hennickssøn, Frædrick Wirkmæster og Per Skriffuer. Mand. før Walburgis Dag paa Alborgh Byting fik beskeden Md. Per Walterssøn Borger sstds. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Strongi Torstenssøn, Anders Hennickssøn, Ewærd, Lass Nielssøn, Matis Knutssøn, Per Anderssøn, Per Jenssøn og Michel Huithowet; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Per Walterssøn havde hans Lovhøringe paa forskrevne Ting, og kundgjorde[!], at de hørte og saa', at Per Walterssøn »indwarde« med Lovhævd med gode Dannemænd og Dannevende, og som Fogeden og andre gode Mænd funde ham for Rette »a« Tinge, en Lade, Jord, Kaalgaardsted og Hus, hvilke han nu i Hævd har, liggende uden Wæster porth sønden og vesten ud med Stenbroen, næst norden til den Lade og Kaalgaardsted, som Per Skyfftæ i Værge havde, hvis Sjæl Gud have. Og sagde de samme Lovhøringe dem Lov af Hænde og mælte den Lovhævd ved Magt. Sig. nostra. Datum ut supra.

[A. ^aPerg. med 8 Segl, hvoraf et: Mulig Lxxiii 90. Senere til Aalborg Bys Arkiv.^a] Aa. Afskr. af Langebek: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. — Aaa. Afskr. af Frands de Thestrup, vistnok efter Aa: Ny kgl. Saml. 4to 747 b. [3454

a—a) Saaledes An.

— Dronning Dorothea tilskriver Aage Axelssøn om at komme til et Rigsraadmøde og om Lejde for Sendebud til Calmarn.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Vistnok K. 83. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver I. 46.* [3455

Apr. 27. *Reg. *7172.* Perg. med [4] Segl: 1-2, 4. Norske (1. Biv 3). Hartvig Krummediges Arkiv (Norske Rigsarkiv). *Dipl. Norv. I. 655.* [3456

Apr. 28. Marchuß Iffuerß Tinghører paa Hing H.s Ting, Mattiß Billiunng i Hee, Mester Clauß Jennsenn Præst i Hardsysßell, Peder Chrestensß i Reykier, Knud Knudß og Peder Chrestennß i Alrum. Aar ^amcclxqyto fer. ante f. Walburg.^a paa forskrevne Ting fik hæderlig og velbaaren Md. Erich Chrestennß af Woldbiery et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jenß Laurß i Aunsbech, Jennß Perß, Chrestenn Poffuelß, Jeß Simensß, Palle Chrestennß, Jeß Pederß i Stayl, Anders Jensen og Jennß Ibßenn :

disse vidnede, at dem vitterligt er og har hørt, at Gammel Fru Ellenn af Woldbjerg, Hr. Iffuer Kragh, Hr. Johann Biørnsenn og Hr. Peder Skram har haft fri Tørvegrøft i Liungsmoßen og fri Jord at dæmme med til Hower Mølle dam sønden ved Aaen paa »fort« og Fællede ukært uden den Tid, som Chrestenn Knudß gav Kære paa forskrevne Artikler, og da »worde« han afvist med Rette, som Bevisning er til. Datum ut supra.

[A. Orig. Voldbjærg Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 34. — [Ab og] Aba. Udtog med Aar 1474 se 1691 [Ab og] Aba. — Anført (uden Dag): *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 9, 10, 11* og Ny kgl. Saml. 4 to 763 f S. 9, 10, 11. — Da Erik Christiernssøn her betegnes: af Voldbjærg, maa Peder Skram sikkert være død^b; og da Christen Knudssøns Kære i Brevets Slutning betegnes som noget forbigangent, men i 1691 som noget nutidigt, kan nærværende Brev ogsaa af denne Grund ikke være af 1464. [3457

a—a) Aba: »1474 dennd femte dag for st. Waldborig dag«. b) Han lever 1465 Juli 28 (*Danm. Ad. Aarb. XXXIII. 466*).

Apr. 29. Johannes episcopus Vrbinatensis, Dn. nostri papæ referendarius in Romana ecclesia residens, judex et executor ad infrascripta cum infrascriptis nostris in hac parte collegis cum illa clausula: Quatenus vos vel duo aut unus vestrum si ut postquam etc. a sede apostolica specialiter deputatus Dn. Helrico electo Slesvicensi suisque successoribus regimini ecclesiæ Slesvicensis pro tempore præsidentibus omnibusque aliis, quorum interest infrascriptum negotium. Literas Dn. Sixti papæ quarti, unam grossam cum filis ceriteis[!] rubri croceique colorum, aliam executoriam cum cordula canapis veris bullis plumbeis ipsius Dn. papæ more Romanæ ecclesiæ impendentibus bullatas, omni suspitione carentes, nobis per Dn. Henricum de Estel canonicum Bremensem, Dn. Nicolai olim episcopi Slesvicensis principalis in præinsertis literis apostolicis principaliter nominati procuratorem, prout de suæ procurationis mandato nobis legitimis constat documentis, coram notario publico et testibus infrascriptis præsentatas nos cum ea, qua decuit, reverentia noveritis accepisse tenoris subsequentis: 3437, 3438. Post quarum literarum receptionem fuimus per Dn. Henricum de Estel requisiti, quatenus in executione dictarum apostolicarum procedendum dignaremur juxta traditam per eas a sede apostolica nobis formam. Nos igitur autoritate apostolica nobis commissa præfatas literas apostolicas vobis supradictis et aliis, quorum interest, notificamus vosque Dn. Helricum et successores omnesque alios supradictos requirimus primo, secundo, tertio et peremptorie, vobis sub infrascriptis

poenis præcipientes mandantes[!], quatenus Dn. Nicolao, quoad vixerit, vel procuratori suo pensionem annuam 200 florenorum Rhenensium super redditibus mensæ episcopalis Slesvic. per Dn. nostrum papam reservatam et assignatam pro una, videl. in omnium sanctorum, et alia pensione hujusmodi medietatibus in Philippi et Jacobi festivitibus annis singulis persolvat[is]^a. Moneamus præterea vos Dn. Helricum et vestros successores omnesque alios supradictos et quoscunque alios ipsisque sub infrascriptis poenis inhibemus, ne Dn. Nicolao, quominus singulis annis dictam pensionem præfatis terminis assequatur et dictæ literæ apostolicæ et præsentis nostri processus suum debitum consequantur effectum, præstiteritis impedimentum. Quod si forte vos Dn. Helrice et successores dictam pensionem locis prætactis non persolveritis aut super ea cum Dn. Nicolao non concordaveritis aut ali[a]s^b hujusmodi nostris literis si[v]e^c processibus, [y]mmoveri[u]s^d apostolicis, non parueritis, nos in vos omnes impediendes Dn. Nicolaum ac impediendis dantes auxilium interdicti sententiam ferimus. Verum si vos Dn. Helrice vestrique successores dictam sententiam animis induratis sustinueritis, in festivitibus eisdem vel saltem infra 30 dies singulas festivitates immediate sequentes pensionem antedictam Dn. Nicolao non persolveritis, lapsis diebus eisdem ingressus ecclesiam vobis sit interdictus. Si vero sub hujusmodi interdicto per 6 menses dictos 30 dies immediate sequentes permanseritis, mensibus elapsis eisdem a regimine ecclesiæ prædictæ tam in spiritualibus quam temporalibus eo ipso eritis et [q]uilibet^e vestrum sit suspensus. Cæterum cum ad executionem præmissorum nequeamus, pluribus arduis in Romana ecclesia præpediti negotiis, personaliter interesse, universis DDn. abbatibus, prioribus, præpositis, decanis, archidiaconis, scholasticis, cantoribus, custodibus, thesaurariis, sacristis, tam cathedralium quam collegiatarum canonicis vel parochialium ecclesiarum rectoribus seu locumtenentibus eorundem, plebanis, vice-plebanis, capellanis curatis et non curatis vicariis perpetuis, altaristis ceterisque presbiteris, clericis, notariis et tabellionibus publicis per civitates et diæcesin Slesvicensem et ali[a]s^f ubilibet constitutis super ulteriori executione faciendâ^g autoritate prædicta committimus vi[c]es^h nostras, donec eas duxerimus revocandas, quos requirimus primo, secundo, tertio et peremptorie, ipsis sub excommunicationis poena in eos canonica monitione præmissa fecimus[!], nisi fecerint, quæ mandamus, mandantes, quatenus infra 3 dies post præsentationem seu notificationem præsentium

et requisitionem ipsis desuper factam immediate sequente[s]ⁱ, quos 3 dies ipsis pro monitione canonica assignamus, ita tamen quod in hiis exequendo alter alterum non expectet nec unus pro alio se excuset, ad vos Dn. Helricum et successores vestros omnesque alios supradictos et alios, quorum interest, aliasque personas et loca, de quibus, ubi, quando et quotiens visum fuerit expedire, personaliter accedant dictasque literas apostolicas et hunc nostrum processum vobis præsentent et publicent necnon Dn. Nicolao episcopo dictam annuam pensionem juxta dictarum literarum apostolicarum et processus nostri tenorem persolvi procurent. Si vero vos Dn. Helrice et vestri successores in hujusmodi pensionis termino Dn. Nicolao persolvendum neglexeritis interdicti sententias incurrendo, subdelegatos nostros requirimus modo et forma quibus supra, quatenus tam vos quam vestr[os]^j successores in suis et aliis ecclesiis, quotiens eis constiterit vos et eosdem successores sententiam hujusmodi incurrisse, et super hoc pro parte Dn. Nicolai episcopi seu vigore præsentium fuerint requisiti, tam diu dictis et aliis festivis diebus, dum major inibi populi multitudo convenerit, ^kinterdict[os] publice nunti[ent]^k et faciant ab aliis nuntiari et ab omnibus Christi fidelibus evitari, donec Dn. Nicolao episcopo de pensione hujusmodi fuerit satisfactum vosque Dn. Helrice et successores vestri interdicti merueritis seu meruerint absolutionis beneficium obtinere, et si vos aut successores interdicti et a regimine et administratione suspensionis poenam et sententiam incurrere contingat, easdemque poenam et sententiam, ubi et quotiens opus fuerit, publice publicari studeant ac pro talibus et ut tales publicari faciant. Et generaliter omnia nobis in hac parte commissa plenarie exequantur juxta traditam a sede apostolica nobis formam, ita tamen quod subdelegati nostri in præjudicium Dn. Nicolai nil valeant attemptare nec citra processus per nos habitos neque sententias per nos latas absolv. . vel suspend. . aliquid immutare. In coeterorum autem, quæ Dn. Nicolao nocere possint, subdelegatis potestatem omnimodam denegamus. Si vero contingat, [v]os^l super præmissis in aliquo procedere, de quo nobis potestatem reservamus, non intendimus propterea concessionem nostram hujusmodi in aliquo renovare, nisi de canone ipso specialem in nostris literis fecerimus mentionem. Per processum autem nostrum hujusmodi nolumus nostris in hac parte providere nec toti ecclesiæ, quominus ipsi possint, servato tamen hoc nostro processu, in hujusmodi executionis negotio procedere, prout sibi visum fuerit expe-

dire. Præfatas quoque literas apostolicas et hunc nostrum processum volumus prius Dn. Nicolaum episcopum renovare et non per vos seu quenquam alium ipsis invititis detinere. Contrarium vero facientes præfatis nostris sentiis ipso facto volumus subjacere. Mandamus tamen copiam fieri de præmissis tam petentibus et habere debentibus, petentium quidem sumptibus. Absolutionem vero omnium, qui præfatas nostras sententias incurrerint, nobis vel superiori nostro reservamus. Præsentes literas per notarium publicum subscribi mandavimus nostrique sigilli fecimus appensione communiri. Datum et actum Romæ in domo habitationis nostræ indictione 7., die Veneris 29. mensis aprilis, pontificatus Dn. Sixti papæ quarti anno 3., præsentibus DDn. Johann Einbêck præposito ecclesiæ Slesvicensis, regis Datïæ secretario, et Nicolao Gornow clerico Lubicensi, testibus ad præmissa vocatis.

Et ego Wilhelmus Westfal clericus Lubicensis, apostolica et imperiali auctoritatibus notarius, quia omnibus, dum sic, ut præmittitur, fierent, interfui, et quia hoc instrumentum, manu alterius scriptum, confeci signoque et nomine meis solitis cum Dn. Johannis episcopi Urbinatensis sigilli appensione signavi.

[A. Orig. ^m med Notarmærke^m. Slesvigs forhenværende Biskops Arkiv.] Aa. Afskr. af Ulrik Petersen (ikke fejlfri): RA. Ulrik Petersens Collectanea Vol. XI. [3458

a) Aa: persolvatur. b) Aa: aliis. c) Aa: sine. d) Aa: commoveritis. e) Aa: cui libet. f) Aa: aliis. g) Aa: faciendam. h) Aa: vires. i) Aa: sequentem. j) Aa: vestri. k-l) Aa: interdictum publice nuntiare. l) Aa: nos. m-m) Saaledes Aa.

Apr. 29. (Reg. 4501.) Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 88* og (med F. A. Reinboths Haand) *Ny kgl. Saml. Fol. 895 Nr. 121. Pavebrevets Dag er Apr. 18, se 3437.*

Maj 10. Reg. 4502. [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripa S. 62.* — Hertil 3287 og 1492 (!) efter Sept. 8. [3459

— Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Sielandh. Vi byder hos eder nu 1. Sinde Hr. Abbed Burge af Ringsthet Kloster under sit Faldsmaal, at han inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, antvorder velbyrdig Kvinde Fru Birgita af Atrop de Breve, som ind var satte i forskrevne Kloster til troer Haand at bevare, hvilke Hr. Abbed lovlig opbudet har til Sielantzfare Landsting, og Fru Birgita dem forfulgt har med Lovdage efter Loven, som hun for os bevist har. Datum in curia nostra Tryggeweldis die Gordiani et Epymachi. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus og utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden. Christiern van Hafns (ell. hans Enkes) Arkiv (RA.). [3460]

Maj 10. *Reg. *7180.* [^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (25. Pacquet Nr. 19).] Afskr. fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4 to 2091, III. 177. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 139; Missiver I. 47.* — Afskr. af Langebek 1761: LDipl. (har følgende Afvigelser fra Aftrykkene: *Slesuicensis, comitissa - screffue - forscrefne - ware - in Nestwedis feria.*) [3461]

a—a) Saaledes LDipl.

Maj 11. *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 227.* Er 3257-58.

Maj 13. *J. A. Cypræus, Annales S. 385; Pontoppidan, Annales II. 665: Reg. 4503.* Er 3441.

Maj 17. Las Ørn Foged paa Ars H.s Ting, Jenss Joenss i Orss, Per Perss i Logens Sognepræster, Nis Mwnk, Malt Niels, Elbek VV., Nis Niels i Eydrops, Nis Perss i Hyllæbergh, Nis Symenss i Krocstrop, Niss Brvn i Ars og Per Perss i Gwunders-trop. Tirsd. før hellig Torsdag paa fornævnte Ting fik Pether Laurensen i Jelstrop et Tingsvidne af 8 »astadhæ« Dannemænd: Anders i Tambdrops, Per Niels i Hawbro, Jes Tamess i Hyllebergh, Nis Anderss i Hornwarpp, Mattes Niels i Gwunderstet, Mattes Pederss i Skyom, Pally Wyllatts og Jess Tords i Hornwm; disse vidnede, og de samme Dag saa' og hørte, at velbaaren Md. Mauritz Niels paa Agard hans Lovhøringepaa fornævnte Ting kundgjorde, at M. N. var i Søttropp og gjorde sin Lovhævd med gode velbaarne og Riddermændsmænd og Selvjordejere, som Foged og menige Herredsmænd funde ham for Rette, og »loffuardæ« den Gaard, som Anders Jenss i boer i Søttrop, for sin rette »arffeghæ« lige god i Marken som nogen de andre gode Gaarde i »bygdæn«, og mælte hans Lov »stadfest« at blive. Item vidnede de 8 Mænd, at Lovhævden var lovlig tilbuden til forskrevne Ting 3 Ting tilforn, og krævet, om nogen havde der aabne Breve paa. Cum sig. nostris.

Perg. (Plica for største Delen afklippet) [med mindst 3 Segl]. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. 1474 Apr. 26 (ufuldstændig). [3462]

— Anders Styß¹ af Ness og Mettæ Erixdotter², Mattis Saxtrops Efterleverske af Getzholm. Efterdi vor Søster Fru Cristinæ, Hr. Jens Gryms Efterleverske, oplod hæderlig og »welborligh« Md. Hr. Johan Oxe R. de 3 Pantebreve, som hun havde paa

det Gods i Hardagher magle, hvilket vi nu fuldbyrder[!]. Medb. af hæderlige og »welborligh« Mand Axel Saxtrop³ af Vram og Otte Mattes. Givet paa Helsingburgh fer. 3. rogacionum.

Perg. med [4] Segl: 1. Lxviii 26 (Thott); 2. Gxii 5 (Ged); 3. Lxi 4. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (Arkivet paa Gaunø). [3463]

Maj 19. *Reg. *7182.* Perg. med 3 Segl: 1-3. Bomærker (3. s *ysaach matteffoen*). Skelm Pederssøns Arkiv (RA. København (Tillæg)). *Kbhvns Dipl. II. 132* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [3464]

Maj 20. Vidnesbyrd af Johannes Brostorp archielectus i Lund, at Johannes Aconis Kannik i Lund har skødet Domkirken i Lund 2 Gaarde og 1 Bod i Ysted mod Gudstjeneste.

Perg. med [8] Segl: 2. I Sigilfeltet Lammet med Fanen; 3. I Sigilfeltet et Helgenbillede; 4. Forsiden mangler; 5. G. 75; 6. Fxlvi 1 (Skadeland). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 200.* [3465]

Maj 28. Jeg Christiern Matzson Borger i Kopnehaffn er vel forligt med Hr. Hartigh Krvmedige R. og Høvidsmand paa Agershwss, saa at mig vel »at nøgher« om den Arv, som »tomdæss« efter Lasse Jensson, efterdi som hans »arffving« mig befalet har og Brev derom gjort udviser. Item er Hr. Hartighæ og jeg saa overens vorden, at han skal opbære alt det, som ham til Gælds stod, lidet eller meget, hvor som han kan det opsørge, og beholde frit for hver Mands Tiltale; og derimod skal Hr. Hartigh svare til alle Lasse Jenssøns lovlige »skulder«, som før var gjorte, end han død blev. Og thi giver jeg Hr. Hartigh kvit for mig og for Lasse Jenssøns Arvinger for »al« ydermere Krav om fornævnte Arv. Medb. af disse gode Mænd Halword Eskeson Lagmand i Oslo, Trwels Æskesson Raadmand sstds. Datum Agershwss sabb. ante f. pentecostes anno mcd^a quarto^b.

[A. ^cPerg. [med Segl].^c Hartvig Krummediges Arkiv; ^dpaa Grams Tid^d og cc. 1800 i Gehejmearkivet^c.] Aa. Afskr. af Thorkelin: LDipl. 1474 Maj 28. — Ab. Forkortet Afskr. af Gram med Aar 1480: LDipl. 1480 Maj 20. — Aaret kan hverken være 1480 ell. 1484, da Hartvig Krummedige da var død (*Danske Mag. 3. R. II. 12*). [3466]

a) Herefter i Aa, men atter overstregt: lxxx. b) Ab har Aaret 1480 (med Arabertal). c-c) Saaledes Aa. d-d) Saaledes Ab.

Maj 29. Anders Thomes¹ Præst i Egby, Oleff Pærss af Ølsisë, Per Tyges^ß af Skentzwet lillæ. Pinsedag paa Ølsisë Kirkegaard adspurgte beskeden Md. Oleff Odh af Ølby de Dannemænd, om nogen Mand i Sognet eller uden Sognet mindedes, at Jep Pædhers^ß af Olby ydede andensteds sin

Landgilde uden Per Gammill, imedens han levede; og tilkjesede fornævnte Oleff Henrik Jensß af Ølby at tage 11 Danne-mænd til sig og give ham et beskrevet Sognevidne, hvor det havde sig derom; da udmælte Henrik Mons Jensß af Ølby, Truels Herminsß, Iis Gremmersß *ibid.*, Nis Andersß i Salby, Gamle Iis Persß, Jep Hemmingsß *ibid.*, Anders Bagære af Assendørp, Iis Nielsß *ibid.*, Iis Bageræ af Skentzwet lillæ, Oleff Jepsß *ibid.*, Per Br. af Ølsix; disse 12 Dannemænd vidnede, [at de aldrig havde] hørt andet end, at Jep Pædhersß ydede ingen end Per Gammill, imedens han levede. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet Bogstavet a efterfulgt af et nu omtr. forsvundet Bogstav; 2-3. Ubetydelige Brudstykker. Peder Gammels Arvingers Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Privatark., Peder Gammel). LDipl. [3467

Juni 2. Jeg Marin Persdatter »a« Crustrvplwndh gør vitterligt mig skyldig at være beskeden Md. Jes Pawelß min Søstersøn 21 lødig Mk. rede Penge, for hvilke jeg pantsætter ham al den Rettighed, som mig er tilkommen i Crustrvplwndh paa mine Forældres Vegne, og al anden Rettighed, som mig kan tilfalde i noget Gods i Wendsysel. Løsning skal kyndes 3 Ting før Johannis Dag Midsommer paa Winberig H.s Ting, og løses »ath« Michaelis Dag derefter. Medb. af andre hæderlige og beskedne Mænd Hr. Marten Hartvigsen² Sognepræst i Astrvp, Hr. Oluff Laurensen³, Hr. Jep Persen⁴ Præster i Hiøringh, Michil Persen⁵ Borgemester i Hiøringh og Anders Owersker Raadmand sstds. Datum Horingh fer. 5. ante dnicam. trinitatis.

Perg. med 6 Segl: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet Bogstavet M; 3. I Sigilfeltet en ubestemmelig Figur; 4. I Sigilfeltet Bogstavet I; 5. Bømærke; 6. Utydeligt. Senere (jfr. 1493 Sept. 20) til Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3468

— Strongy Nielsøn R. og Kongens Lensmand i Thid, Lawris Marquardsøn Præst og Bispens Officialis i Yrop, Per Galskøt V., Nis Volofsøn Bonde og Las Cristiernsøn i Hørsteth. Torsd. efter Pinsedag paa Hasing H.s Ting fik velbyrdig Md. Boo Høg et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Perssøn i Villersle, Per Knutsøn i Ystrop, Jep Perssøn sstds., Mattis Frænde i Astrop, Kield Mattissøn, Nis Aystsøn i Bisted, Cristiern Aystson og Nis Vinter; hvilke vidnede, at det var dem vitterligt, at den Tid Hr. Per Høg lod dele hans Lovdage paa det Gods, som han har i Kiellerop og Alstrop, da delte han ikke paa noget Gods,

»antig ther koning« har i Værgе eller Kirken eller nogen Mand i Værgе har, andet end det, hans eget var; og dermed »worthe« ham funden saa af Tinget, at han skulde gøre sin Lovhævd paa sit eget og ikke paa Kirkens eller »nogen andre mendz« Gods; og det »almindig« Stævningsbrev, som han har, lyder paa Gods ydermere end, som han delte til Lovdag og gjorde sin Lovhævd paa. Item vidnede fornævnte 8 Mænd, at det var dem vitterligt, at Boo Høg har 2 Gaarde i Kiellerop, og Kongen og Kirken har Del i Alstrop Mark og andre Marker, som Hr. Per Høg har »almindig« Stævning til. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. a Perg. ^a b [med Segl] ^b. Bo Høgs Arkiv; ^a senere til Viborg Landstings Arkiv ^a.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. — Ac. Afskr. for Klevenfeldt: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. [3469]

a—a) Saaledes Aa og Ac. b—b) Saaledes Aa.

Juni 4. Reg. 4504. [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 114 = Missiver II. 89.* [3470]

— Reg. *7186. Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (NLA. Aalborg Bisparkiv, Capsa B, Loculus 9, Fasc. 2, Nr. 2). *Ny kirkehist. Saml. II. 336* (læs: juspatronatus cum presentacione ecclesie - Cristernum regem *Dacie* predictæ - *merita* - *diutinam*). [3471]

Juni 11. Jeg Powel Jepsß¹ V. har solgt og skødet velbyrdig Md. Bent Bille en min Gaard i Ffyn i Synners i Skow[b]y H. (^a, 3 Ørte Byg og 1 luw. Mk.), og kendes jeg mig fuldt Værd op have baaret. Afvindes Gaarden Bent, tilbinder jeg mig ham saa godt Gods igen at give inden 6 Uger derefter. Medb. af flere gode Mænd Ffolmer Jepsß² paa Giosløff og Morthen Pariiss VV., Hr. Jens Sognepræst i Holtwæ og Is Jepsß ibid. Datum sabb. ante Viti et Modesti.

Perg. med [5] Segl: 1. Llx 3 (Ferke); 2. M23. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). — Hertil 2763. [3472]

a) I Orig. er ladt Plads aaben til Fæsterens Navn.

— Powel Jepsß V. Naar jeg død er, skal de 2 Gaarde, som jeg har i Wedby (Hans Kynnw og Jep Nielsß), komme fri til Bent Bille. Kendes jeg mig ingen Rettighed at have i forskrevne Gods uden for et Laan efter det aabne Brevs Lydelse, som Bent Bille og hans Hustru Fru Ermegard mig derpaa givet har [c: 3474]. Item oplader jeg B. B. og Fru Ermegard et aabent beseglet Pergamentsbrev, som jeg har af Hr. Jahan Friille, der døde i Nielstrvp, lydende paa 60 rinske Gylden og 40 danske

Mk., som jeg hans Gods i Pant har med forskrevne Brev i Flemløse og Bæringhe; kendes jeg mig ingen Rettighed at have i fornævnte Pantebrev efter denne Dag. Medb. af flere gode Mænd Folmær Jepsß² paa Giosløff, Hr. Jens Sognepræst i Holtwæ og Is Jepsß ibid. Datum sabb. ante Viti et Modesti.

Perg. med [5!] Segl: 2. M 23. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3473]

Juni 11. Jeg Bent Bille¹ i Søholm med min Hustrus Erme-gars² Samtykke gør vitterligt, at vi har »forlent« velbaaren Svend Powel Jepsß dette vort Gods i Fyn i Skow[b]y H. i Wedby, som Hans Kynnw paa boer (4 Ørte Byg, 2 Skpr. Smør, 15 Skill., 2 Gæs, 4 Høns), item Jep Nielß ibid. (4 Ørte Byg, 1 Skp. Smør, 6 Grot, 1 Gaas og 2 Høns). Dette Gods skal P. J. have, saa længe han lever, Landgilde deraf op at bære for den Sum Guld og Penge, som vi af P. J. op har baaret. Den Skov, som ligger til Godset, skal P. J. sig intet med bevare; dog skal han nyde Oldengæld, naar Gud giver den, til de Mænd, der boer i Godset. Naar P. J. død er, skal Godset komme frit til mig og min Hustru. Overlever P. J. mig og min Hustrus Død, har vi undt ham den Bod fri i vor Gaard i Odhens, der Værkmesteren nu i boer, saa længe han lever, og efter hans Død fri igen at komme til os. Item skal vore Arvinger give P. J. hvert Aar, saa længe han lever efter vor Død, 1 Pd. Mel, 1 Pd. Malt, 4 »flicke« Flæsk. Holdes nogle af disse Artikler ikke P. J., skal han Fuldmagt have at lade sig indføre 6 Uger, efter dette Brev er læst til Fynbo Lands-ting, i vort Gods i Fyn i saa megen Rente, som forskrevet staar, og det at beholde, saa længe at dette Brev fuldgøres. Begges vore Indsegl med flere gode Mænds Folmær Jepsß³ paa Giosløff, Hr. Jens Sognepræst i Holtwæ og Is Jepsß⁵ ibid. Datum sabb. ante Viti et Modesti.

Perg. med [5] Segl: 1. Lxx 24; 2. Flxiii 13 (Frille); 3. M 23; 5. Fiii 3. Senere tilbagegivet til Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3474]

Juni 13. Vi Olaff Mortensß² Biskop i Roskilde har efter vort Kapitels i Roskilde Samtykke paa det ny i Leje ladet ærlig og velbyrdig Kvinde Fru Gyde i Wentzsløff, Hr. Karl Markmants Efterleverske, alt vort Gods i Wentzsløff og i Arløse-trop i Flackebierghs H. med vor Biskopstiende af Godset og Wentzsløff S., som hun det hertil i Leje har haft, at nyde, saa længe hun lever. Og deslige for Troskab og Tjeneste, som

Jørien Rudh vor Mand og Tjener vor Kirke og os gjort har og gøre skal, saa længe han lever, i Leje lader vi efter vort Kapitels i Roskilde Samtykke Jørien Rwdh og hans Husfrue Fru Cirstine alt forskrevne vort Gods og Tiende at beholde i Leje efter Fru Gydes Død, saa længe de lever, den ene efter den anden, i saadan Maade, at de skal Godset bygge, besætte og forbedre efter deres Formue og give os til aarligt Landgilde deraf 2 Læster Korn, halvt Rug og halvt Byg, i vort Fadebur i Roskilde inden Kyndelmisse eller i noget nærmere belejligt Sted, om vi dem derom tilsiger. Og skal de ej hugge eller hugge lade til Upligt Oldenskovene, som der tilligger, men dem frede og ej sælge eller give bort af dem uden med vort Samtykke. Og skal de holde »wordnedene« og Tjenerne paa Godset ved Ret og dem ej nogen uvanlig Tyngde paalægge; og deslige skal de vende vore, vor Kirkes og vort Kapitels vornede og Kirkens Personer godt til og dem ej uforrette og være vort Kapitel til Villie, hvor de kan; og skal de ingen anden mægtig Mand Godset eller Tienden bort lade eller unde uden med vort Samtykke. Dør Jørien Rwdh førend Fru Cirstine, og vil hun da gifte sig igen, da skal hun det gøre efter vort Samtykke, om hun Godset beholde vil. Og naar Fru Gyde, Jørien Rwdh og hans Husfrue alle døde er, skal deres Arvinger Godset og Tienden beholde til Michaelis Dag næst efter over et Aar og gøre der fuldt af, som forskrevet staar, paa det de derforinden deres Gods »maghlighe« afføre maa, dem uden Skade, og siden skal forskrevne Gaard, Gods og Tiende fri igen komme til Biskopsbordet i Roskilde med Bygning, Forbedring og Besætning, som det da findes. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri Roskildensis. Datum Roskildis fer. 2. ante f. Viti et Modesti.

Perg. med 3[!] Segl: 2. G. 176. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuier; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [3475

^{a)} RA. Reg. 60 S. 229.

Juni 14. *Reg. 4505.* Papir med Spor af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Skjold med Gøye-Vaaben; 2. Cxlvii 4; 3-5. Ganske utydelige. Johan Pederssøn Oxes Arkiv?; ^a1748 ejet af Jens Rosenvinge^a, senere af Sandvig^b, endnu senere af Danske Selskab (RA. Privatark., Jørgen Gøye). *Danske Mag. VI. 124.* [3476

^{a-a)} RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Gøye; jfr. Gram i LDipl. ^{b)} Se en Fortegnelse af Sandvig i RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. Fol. 83.

Juni 16. Anders Perss Foged i Byæwerskous H., Esbern Diengn i Herfogl, Hans Hare ibid., Oleff Mortenss i Sølerop

og Jes Tolsß i Gamle Køge. Torsd. før Botulphi Dag for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, berettede beskedne Mænd Mates Michelsß, Jørien Michelsß og Knudh Tolsß af Lwnd, at de havde solgt beskeden Md. Per Persß i Herføgle al den Rettighed, som de havde i den Gaard, som Per Persß i boer, og spurgte Mates, Jørien og Knudh, om de maatte skøde Per Persß fornævnte Rettighed, og om der var nogen Gensigelse imod, hvilket der ikke var. Da skødte Mates, Jørien og Knudh i Skød og i Haand antvordede Per Persß al den Rettighed, som de i fornævnte Gaard havde; og dette Skøde var »statfæsth« over alle 4 Tingbænke, helst fordi der var ingen Gensigelse imod. Sig. nostra. Datum *etc.*

Perg. [med 5 Segl]. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 17). LDipl. [3477

Juni 17. Tingsvidne af Harre H. om, hvorledes Sandemænd gjorde Tog om Præstegaarden i Gryndrop.

Perg. med [8] Segl: 2. I Sigilfeltet en Kalk. Sæby (Harre H.) Kirkes Arkiv (RA. Navtrup Kirkes Arkiv). *Dipl. Viberg. S. 58.* [3478

Juni 18. Oluff Morthenß Landsdommer i Nørjutland, Nis Salæ Landstingshører, Hartuig Juell Domprovst i Vibrg, Niels Brun Kannik, Chresten Eskilß, Las Dan, Nis Griis VV., Pouill Abilgord Borgemester, Las Rask Raadmand, Las Jebßen, Per Laueß og Niels Schriffuer. Lörd. efter Botulphi Dag paa Viborig Landsting beviste hæderlig Md. [Hr.] Kield Nielß med Breve og Indsegl, at hvo som Provst er i Hardsiisell, har Magt med Kirkens [Gods] at stede bort og »wduare«, i og af at sætte dem, som boer paa Kirkens Gods i Hardsiisell, som mange Provster af lang Tid har [haft], og nu uforrettes den Provst, som nu er, paa forskrevne Sag. Der[paa] sagde vi saa for Rette, at hvilken som Provst nu er i Hardsiisell, bør at have fuld Magt, ligervis som andre Provster i Hardsiisell har haft af gammel Tid, at stede Kirkens Gods bort . . . »vare«, i og af at sætte hvilket Gods so[m] givet er til Kirken, uden det er givet med saa Skel, [at] de og deres Arvinger skal det forsvare og sætte i og af, som det gav til Kirken; hvo som foruretter Provsten i disse Sager, da gør de det med Urette. Sig. nostra presentibus sunt appensa.

[Orig. Hardsyssels Provstis Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: NLA. Ribe Bispearkiv, Reg. 7, Capsa 67, Pk. 14; det i Teksten i [] satte er suppleret af Udgifveren ved Gisning. — Jfr. 3565. [3479

Juni 19. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Thommas Jenss med vort 2. Dombrev paa Kassgorth i Rødinge H. i Saling og mange flere »gotz«, som han gode Skødebreve paa har, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 3. Sinde Thommas Jenss [osv. som 3346 indtil:] Retterting. Datum in civitate nostra Haffnensi die Geruasii et Prothasii. Sig. nostrum ad causas, teste Efferardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Utydeligt. Thomas Jessøn Kaas's Arkiv (AM. V. 11). [3480]

Juni 22. Reg. *7191. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. D 5, Ditmarsken). *Dipl. Chr. I S. 302*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 256, Fol. 949 L. 23 f. n.* [3481]

— Wir Fridrich romischer keyser embieten Wilhalm herczogen zu Sachssen unserm oheim unsere gnad. Uns hat Kristiern kunig zu Denmarch [osv. som 3481; læs dog: wie wol wir das - herczogthumb zu Hollstein - zutunde schuldig - narung noch anders - dich *hierinne* gehorsamlich - noch widerst - Johans Gocz tewffers tag nach - indtil:] in consilio.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. D 5, Ditmarsken). Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 255, Fol. 949 L. 16.* (Reg. *7190.) [3482]

— Wir Friderich romischer keiser embieten Ernten des romischen reichs ertzmarschalh und Albrechten gebrudern herczogen zu Sachsen unnsern oheimen curfursten und fursten unser gnad. Uns hat Cristiern kunig zu Denmarchk [osv. som 3481; læs dog: wiewol wir das - Dietmarn dem - brieue bey nemlichen penen ernstlich - das zutun, daz getrew - herren zutun schuldig - reichs geschefft halben - gebieten wir ew von - iglicher ewer regalien - so ir von vns vnd vnseren - habent vnd - dem genanten vnnserem - daz ir demselben - von ew begeret - vorgenannten Dietmerischen ewer getrew - beistannd tut vnd - bruder den kunig von - durch ewer furstenthumb - den ewern dhein - zutun gestattet noch - durch ewer herschefft, lannd vnd gebiete - narung noch annders - lasset vnd ew *hierinne* gehorsamlich beweiset vnd des zutun nicht weigert setzet noch widertt, als lieb ew sey - tut ir vnnser - was ir auch - genanten Dietmerischen - den genanten vnnsern - Denmarchk zulegung, hilff oder - hanndlet, furnemet vnd tut, damit sollet ir wider - noch yemands annderen gehandelt, getan noch

gefreluelt haben - wisset *ew* zu - *Johanns Gottes tewffers tag nach - indtil:*] in consilio.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. D 5, Ditmarsken). Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 256, Fol. 949 L. 24 f. n.* [3483]

Juni 23. *Reg. *7192.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Kejser Frederiks. Kongens Arkiv (RA. D 5, Ditmarsken). *Dipl. Chr. I S. 303*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 256, Fol. 949 L. 23 f. n.* [3484]

— Oleff Inghemerß Tingfoged i Faxe H. Torsd. efter Bothulphi Dag var for os og flere, som Ting søgte, beskeden Md. Jes Andherß i Boorwpp, som havde været i 3 Ting tilforn, opbød en Gaard, som han i boer i Boorvpp, Frænder og næste og saa Fru Gertrwd i Roskyl, om de vilde ham den afkøbe. Med mit Indsegl. Datum Faxe Aar, Dag og Sted, som forskrevet staar.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forned: Bomærke. (RA. Topogr. Saml. Papir, Fakse H., uvist S., Borup.) LDipl. [3485]

Juni 24. Klemed Bertildß^a Sognepræst i Huidbierig^b, Graffuers Nielß Official i Viborig, Lau Volstrup^c »aff Vaber«^c, Las^d Clemedsen og Anders Christiansen^e. Paa s. Hans Dag^f bapt. i Huidbierig Kirke fik velb. Md. Hr. Eschild Nielsen paa Liunghollomb R.^f et Sognevidne af 12[!] Dannemænd: Suend^g Klemidsen, Peder Knudß^h, Pauell Madtzenn, Nielßⁱ Je. Hallen Hierneⁱ, Peder Kromedig, Cresten Larisß, Las^j Nielß, Niels Klitte^k, Søren Ebesen, Suend^l Persen, Jeß Ollesen, Anders Nielß, Olle Koch og Jeß Jepsen^m; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at »den Klitⁿ, som kaldes Huidbierig gaardtz kliet^o, har ligget til Liunghollomb, siden Hr. Eschild Nielß lod bygge Lønghollomb med hans Gods, som han da lagde^p til Lønghollomb, og ej de Mænd, som siden har boet i Huidbierig gaardt, har haft den^q i Hævd, ^rog gaar den Klit^r fra Skelsten, som staar imellem Schoustad Mark og »daae«^s forskrevne Klit^o, og saa til Langsaand. Og spurgte Hr. Eschild Nielsen menig Sognemænd ad, om dem vitterligt var, »och«^t saa var i Sandhed, »forskrevne Mænd vidnede; da svarede^u de alle, at saa var i Sandhed. Sig. nostra. Datum ut supra.

[A. vPerg. med 5 Segl. v Lyngholm Godsarkiv. — Aa. Vidisse 1656 Okt. 8 af Viborig Landsting.] Aaa. Aa optaget i Tingsvidne 1657 Maj 28 af Hasing H., givet Enuold Kaaß til Liunghollomb. Papir med 1 Segl. (RA. Topogr. Saml. Papir, Hassing H., Hvidbjærg S., Lyngholm.) — Ab.

A optaget i Tingsvidne 1656 Aug. 21 af Haßing H., se 2286 Af. (RA. Topogr. Saml. Papir, Hassing H., Hvidbjærg S., Lyngholm.) [3486

a) I Aaa rettet fra Terkildø (der øjensynlig er det rette, jfr. 2286); Ab: Berttelsen. b) Ab tilføjer: Kirke. c—c) Ab: »aff Wobye« (formentlig Fejlæsninger for: af Vaaben). d) Ab: Mads. e) Ab: Chrestenøen. f) Mangler i Ab. g) Ab: Søffrenn. h) Ab: Frandø. i—i) Ab: Jenøen, Søffrenn Klemidzenn. j) Ab: Hans. k) Ab: Troelø. l) Ab: Søffrenn. m) Ab: Jespersen. n—n) Ab: »di klite«. o) Ab: »klitte«. p) Ab: havde lagt. q) Ab: andet. r—r) Ab: »at gaae till klitte«. s) Ab: »dett«. t) Ab: om. u—u) Ab: for enhver: da svor. v—v) Saaledes Aa.

Juli 1. *Reg. 4508**. Perg. med 2 Segl: 1. Kejsereens Majestætssegl (med Aftryk paa begge Sider); 2. K. 78. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. VIII. 2). *Dipl. Chr. I S. 305*; dansk Udtog, maaske efter dette Brev: *Hvitfeld V. 255, Fol. 949 L. 7.* [3487

— *Reg. *7196.* Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. I. 4 a; 1689 udlaant til H. G. Masius; 1732 af Gram reklameret for Kongen ved Direktør ved Øresunds Toldkammer Stephan Kenckels Bogauktion (jfr. Lohmann i RA. Reg. 32 S. 7)). *Dipl. Chr. I S. 306*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 254, Fol. 948 L. 15 f. n.* [3488

— *Reg. *7198.* Perg. med 1 Segl: Kurfyrst Adolph af Mainz's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XX. 5). *Dipl. Chr. I S. 310.* [3489

Juli 2. Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 255, Fol. 949 L. 10.* Er 3493.

— Wiborg Landsting stadfæster en Lovhævd for Jens Nielszenn Prior i Aalborg Helligaandskloster.

[^aAabent beseglet Papirsbrev. ^aAalborg Helligaandskl. Arkiv.] Vidisse 1542 Juni 3 (sabb. trinitatis) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hr. Peder Jensen Forstander til Helligesthws i Aalborg. Perg. [med 1 Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 47.* [3490

a—a) Saaledes Vidissen.

Juli 4. Jes Olß Foged paa Winnebiere H.s Ting, Olwff Perß² Præst, Troels Troelsß Foged i Børlwm, Las Cristernß Foged paa Assdrvp, Clemetz Persen, Jes Somersß i Bogsted, Anderss Jeybß, Mates Laurensß og Morten Jwll. Mand. efter Vor Frue Dag visitac. for os og flere gode Mænd, som fornævnte Ting søgte, fik beskeden Md. Per Berigh i Krwstrvp lundh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Las Cristernß, Jes Jeybß, Morten Proli, Jes Andersß, Thames Andersß, Esben Swdher, Nis Swdher i Wgell og Nis Laurensß; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at inden alle 4 Tingstokke 9[!] Danne-mænd, som var Olwff Lidell, Mates Poelß, Terkelß[!] Yngh-mwndß, Las Jenß i Haresløff, Per Wilasß, Jes Mowenß, Mates Laurensß, Per Laurensß, Anderss Jenß i Daall og Tve Terkelß, vidnede, at dem vitterligt er, at Longens kierer imellem begge

Bakker og Bogedall imellem begge Bakker og Dam og Damsted ligger til Krwstrvp lw[n]dh, det mindes dem somme i 70 Aar, somme i 60, somme i 50, somme i 40, somme i 30, somme i 20, at det har været ukæret, og »ennen kiennes« sig Fællig eller Del i med dem i saa mange Aar og mindes dem »lwndhens fæleyen i beren och aff och fra then sigh osten« Wellisshoff borrih og saa nør til Bækken det mindes »then« i saa mange Aar, som for stander skrevet. Med »wor incegell«. Givet osv.

Perg. med [9] Segl: 2. G. 644*; 3. Bomærke; 4-5. Ubetydelige Brudstykker; 6-7. Bomærker; 9. Udslidt. Senere til Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. [3491

Juli 4. Jeg Hans Wernekisß og Kathrinæ Andersædotter min Husfrue, i Malmøgæ boende vi mægtig gør Jeop Jensß Raadmand inden Nyköping i Falster paa at tale med Rette og op at bære al den Arv, som os tilfalde kan efter min Husfrues Fader og Moder i rørende Gods og urørende, og til at tale med Ret Hans Laurisß Bymand i Nyköping, som sig har undervundet at bevare med fornævnte Arv og Gods. Og befaler vi Jeop Jensß vort Værgemaal at gøre og lade i disse Ærender, som vi selv nærværende var, og beder vi alle hæderlige gode Mænd, som Jeop Jensß tilsigende vorder, at de for Guds og Retvished Skyld hjælper ham i forskrevne Ærinder, hvilket vi gerne forskyldte vil med »alle godhæ« efter vor Magt, hvor vi kan. Jeg Hannes Wernikisß har ladet trykke mit Indsegl for dette Brev; medb. af hæderlige trofaste Mænd Jens Pæthersß Borgemester i Malmøge, Pæther Mikilsß Raadmand sstds. og Hr. Pæther Nielsß Sognepræst i Hwsæ. Datum Malmøgis fer. 2. infra oct. visitac. Marie.

Papir med ubetydelige Rester ell. Spor af 4 Segl paatrykte forned. (SvRA. Papir.) LDipl. [3492

Juli 5. *Reg. 4509**. A. Perg. [med 1 Segl^a]. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XX. 4). *Dipl. Chr. I S. 311*; dansk Udtog (med urigtig Dag Juli 2): *Hvitfeld V. 255, Fol. 949 L. 10.* — Aa. Vidisse 1546 Maj 10, se 3265. [3493

a) Nævnt i Aa.

Juli 6. Hans Keldssøn¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielandzfare Landsting, Teetz Ærkedegne i Roskilde, Claus Daa², Albrecht Engelbrechtsß RR. og Litke Griib³ a. w. Onsd. infra oct. visitac. b. virg. var for os og flere gode Mænd, som fornævnte Ting søgt havde, velbyrdig Md. Hr. Bent Bille R. og Fru Anne af Walløffuæ om Trætte, som de tilsammen havde

om Gods i Ramsø H., som Hr. Bent Bille paa talede for Ejendom og havde ladet kaldet Bønderne, som paa Bole boede, og de mødte paa Landsting og skød deres Hjemmel paa Fru Annæ, og Fru Anne mødte i Dag 6 Uger og var deres Hjemmel og skød paa Kong Cristiern, at han var hendes Værge, og skød paa Hr. Aghe Axelsß, at han var hendes Børns Værge; og hende fandtes for Rette i Dag 6 Uger til forskrevne Ting, at 6 »wgerdag«, efter vor naadige Herre i Landet kommer, skulde hans Naade eller, hvo hans Naade vilde befale at svare for hende, komme til Landsting og gøre Ret paa hendes Vegne; og som Fru Anne skød paa hendes Børns Værge »atwaræ«, lagdes 6 Uger for at komme, som i Dag er, til fornævnte Ting. Hvilket 12 Dannemænd vidnede i et Stokkevidne, at saa var afsagt Dag 6 Uger til fornævnte Ting; og var Laurencius Oleffsøn paa Tinge i Dag og kendtes selv sin »lawæ weriæ« at være og skød paa hans »bewiisning«, som han havde mod Hr. Bent Billæ i den Sag, at de var paa Gullandh. Derom var saa for Rette paasagt, at Hr. Bent Bille med Fru Anne bør at forbyde den Tid 6 Uger, efter vor naadige Herre i Landet kommer, og 6. »wghen dag« derefter Fru Anne det saa tale med vor naadige Herre, at da hans Naade eller, hvo hans Naade det Værgemaal befale vil, staa Hr. Bent til Rette, og samme Dag Laurencius Ollsß og, hvo som Fru Annes Børns Værge er, skal komme til fornævnte Ting med deres »bewiisning«, hvis de har mod Hr. Bent Billæ, og da gøre Hr. Bent Billæ det, Ret er. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. I Sigilfeltet Bogstaverne i og k korslagte; 2. Lxlix 39; 3. Bviii 4. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. 1528 Febr. 16. [3494

Juli 11. Vidne af Malmøes Byting, at Hr. Jeep af Ræng skødede Maghens Kæmpe Kannik i Lundh en Gaard i Malmøe.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Llxv 9 (*s per neles fen*); 5. I Sigilfeltet Bogstavet m gennemstukket af en Pil; 7. Bomærke (*. per niel...*). Senere (jfr. 1474 Okt. 27) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 206.* [3495

Juli 15. Niels Hay Borgemester i Swineborg, Jes Mawensß, Hans Andersß³, Tord Eskelsß, Per Nielsß Raadmænd, Anders Matisß Byskriver og Mathes Henriksß Bys Kæmner sstds. Fred. før Marie Magdalene Dag i vor Raadstue skødede en beskeden Md. Las Jensß Borger i Swineborg Hr. Hans Laurensß Præst i Kirkæby al sin Rettighed og Ejendom, som han og hans Hustru Kirstine havde i den Gaard, som Oloff Fedrind fordumdags

indenboede, hvilken Del de »erdhæ« efter Jes Pouelsß og hans Husfrue Cecilie, hvilken Arv hun »erdhe« efter sin Fader Laurens Matisson og hans Husfrue Cecilie. Item havde tilforn været i fornævnte Raadstue alle de Medarvinger, som havde Del i fornævnte Gaard efter Jes Powelsson og hans Husfrue, som var Jesper Jensß paa sine Vegne og sin Broders Vegne Broder Laurens Jensson og Matis Henriksson, skødede Hr. Hans Laurensß fornævnte Dele i fornævnte Gaard, som han havde købt af Hans Pouelsß, som var 2 Dele hans egne og tredie Del, fornævnte Hans købte af sin Søster Mettæ Jappes. Item var den samme Tid alle de, som havde Lod og »erd« havde efter Jes Nielsß og hans Hustru Cristine, hvis Sjæle Gud naade, som var Jeip Knwtsß, Staffin Agisson, Nis Jeipsß, Micheld Sweb sin Del og de Dele, han købte af Jørghen Jensß sin Husfrus Broder, og den Del, som han fik af Mathes Rymnsnæræ, item den Del[!], som Cecilie den yngste Søster gav til Sjælegave til Vor Frue Kirke for sin Sjæl, han var ham opladt og skødet af »kirkæ wæryæ«, som var Nis Hayy Borgemester og Hans Gwlsmeth. Med vore Indsegl. Datum osv.

Perg. med [8!] Segl: 3-4. Bomærker (3. i Skjold); 6. I Sigilfeltet en Spore. Senere til Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). [3496

Juli 25. Jeg Jahan Andersdatter af Aasdall, Hr. Niels Erichsens Efterleverske, skøder til Duehollms Kloster i Morß en min »gaarde« i Wendßyßell i Seylstrup S. den sønderste Gaard i Smedstrup By »som ij pund korn«, 1 Pd. Korn i Sundborig By i den Gaard, som jeg købte af Knud Jenßenn og Daaenn Jens og har til Fællig med Jep Baggi [osv. som *Dueholms Dipl. S. 125; læs dog: faste enn voll sild - grynn, 1/2 tønne saldt, 1/2 tønne øll* huer 14 dagge ßex les torffue - føede, huus at ferdig holde, gaards rum - rett om dagenn, om det syes, enn stegt - tilbiuder - med alle sinne rette tillegelße, marck och eng, fuort och feegang, indtet undtagenn, som dette guodtz tilhører, for alle mends aatalle, som kand aatalle med rette. Thill ydermere foruaring da lader jeg mit indsegell henge for dette breff med andre goede - beder, som er her Niels Nielsß prier i Wregelløe, her Anders - Kochedall, Eschi aff Liunghollm, som riider erre, Per - Skrams. Giffuit aar effter Guds byrdt mcdlxxiii paa s. Jeps dag apostell).

[Orig. Dueholm Kl. Arkiv; ?ÆA. III. 192 (med urigtigt Aar 1479).] Afskr. fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 6 a. — Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt]

(formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog, men med Aar 1473): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 121 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Sappi) og LDipl. 1473 Juli 25. — Jfr. Lunds UB., Sophie Brahes originale Slægtetog S. 793 (og Thott Fol. 1077 Bl. 428 a og Ny kgl. Saml. Fol. 770 Bl. 347 b): »Dißligeste paa Dueholm kloster i Jylland findes it pergementzbreff, huorwdi neffniß fru Johanne paa Asdal, som da war i Danmarckis riges raad«. (Dette sidste Brev kunde dog ogsaa være = *ÆA. III. 176.*) [3497]

Juli 29. *Reg. * 7200.* [Orig. Ondløse Kirkes Arkiv.] Afskr. i Fr. Drejer, Ondlosa (AM. 4to 872 S. 46; Gl. kgl. Saml. 4to 2346; sstds. 4to 2347; Ny kgl. Saml. 4to 702 S. 38; sstds. 4to 703 S. 51; Thott 4to 1414 S. 49; RA. MS. Drejer; Ondlosa Bl. 17 b). *Estrup, Tygestrup S. 164.* — Afskr. fra 18. Aarh. efter Drejer: Thott Fol. 737 S. 445. [3498]

Aug. 1. Hans Hinriksøn Herredsfoged i Bog H., Cecillix Bernickesdatter, Hr. Per Howenskillds Efterleverske paa Hagenskow, Wilhellm Ffrille af Wedæløffgaard, Werner Person af Schowgarde, Hans Jenß⁵ af Gerskow, Nes Perß Foged paa Hagenskow, Hans Jenß Raadmand i Assens, Anders Jenß i Walbro. Peders Dag ad vincula var for os og mange Danne-mænd flere beskeden Md. Per Mortenson i Berdinge paa velbyrdig Mands Beyent Billes Vegne af Syøholm, hvilken 2 Ting tilforn og havde været inden fornævnte[!] Bog H.s Ting, bød velbyrdig Mands Hr. Eggert Ffrilles R.s Maal til Skels og da 3. Ting fik et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Per Nyelson af Twroppe, Mickel Rætt i Westhorpe, Nes Bws i Stredrop, Las Perß i Harby, Hans Hoffman i Sønnerby, Oloff Andersß i Dredrop, Hans Jeopß i Wolltofft og Clemend Mws sstds.; hvilke vidnede, at Hr. Eggert Ffrille R., hvis Sjæl Gud naade, levede og døde som en Dannemand, og det fuldbyrdede al menig Almue i Bog H., som Ting havde søgt i fornævnte Tingdage. Item vidnede de, at de aldrig havde hørt nogen Mand give Kære her paa Tinge paa noget det Gods i Herredet, som Beyent Bylle arvede med sin Husfrue Fru Ermegard efter Hr. Eggert og han nu i Værge har. Item bød Per Mortenß til, at var der nogen, som skadede paa noget af forskrevne Gods eller kendtes sig Lod deri, da vil Beyent »stæddyæ« dem alt det, Ret er. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 5. Fxii 12 (Lillie-Skinkel); 6. Utydeligt Brudst.; 7. Utydeligt; 8. Bomærke. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3499]

Aug. 2. Knud Digæ Herredsfoged i Wentz H., Hanss Bundesß² Præst i Gelstet, Jasper Norby³ V., Mates Hansß i Gelsted,

Erich Jepsß *ibid.*, Per Mawensß *ibid.*, Nis Bangsß og Jes Jepsß i Ascelbo. Tirsd. efter Pæderss Dag ad vincula paa Wentz H.s Ting fik beskeden Md. Per Clemensß i Holsit et Tingsvidne af 8 Mænd: Oluff Vnkkersß i Hyndrøp, Laurens Saxsß, Tygy Swendsß, Bron Hansß i Brendrøp, Jes Jepsß i Ascelbo, Pauell Jensß i Broendæ, Jes Andersß i Ffyllested og Per Mawensß i Gelstedh; hvilke [*vidnede*], at de hørte og saa', at P. C. 3 Ting paa Wentz H. bød til paa velbyrdig Mands Beynd Billæss Vegne, om nogen »skadæ« paa ham noget, ihvor de vilde ham tiltale, da vilde han pleje hver Mand Ret. Item vidnede de, at de aldrig har hørt nogen give Kære paa det Gods, som B. B. har i Wentz H.: i Scrling 4 Gaarde, i Stauerby 1 Gaard, i Æstrøp 3 Gaarde, i Rersløff 2 Gaarde, 1 Gaard i Blankkæ, 2 [*i*] Boring, 2 i Asperøp, 4 i Kerby, 1 i Hyndrøp, 1 Gaard i Gelsted Torpæ, 1 Gaard i Gelstet, 3 i Lyngæ og den Gaard foruden, Michill Tomisß i boer, og den Jord i Kerby, Beynd har i Pant, og Gressholm de 3 »asted« foruden, det andet Gods, som for skrevet staar, har vi aldrig hørt give Kære paa det Gods, siden B. B. fik det i sin Hævd. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med 8 Segl: 1. I Sigilfeltet en Lillie; 2. I Sigilfeltet en Kalk; 3. Lxi 9 (*s iafpar pædarsøn*); 4-8. Bomærker. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3500]

Aug. 3. Per Nielsß Herredsfoged i Wynninge H., Lydher Sognepræst i Wynninge, Ebbe Anderß i Koxbøle, Twanne Pallisøn, Hans Nielssøn Slotsfoged paa Nyborgs Slot, Niels Perß⁶ Borgemester i Nyborgh, Clement Jenß Raadmand og Hans Ywrt Borger. Onsd. efter Peders Dag ad vincula paa Wynninge H.s Ting fremledte hæderlig Md. og velbyrdig Jørien Rwdh af Widby i Syælland et Sognevidne af Wynninge S. med 8 Dannemænd: Magens Kraag i Koxbøle, Jes Twß i Wynninge, Anders Persß i Rosild, Jes Lawrensson og Mattes Rekfod sstds., Anders Jeipsß i Lamedrop, Mattes Jeipß i Swlkedrop og Hans Perß sstds.; hvilke vidnede, at de vidste, at den Jord »i alle fulde made«, som kaldes Hylsjordh, liggende paa Wynninge »marke«, tilhørte hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Ingeborg, Jørien Rwts Farmoder, Gud hendes Sjæl have, og nu er Hylsjordh J. R.s rette Arv. Herpaa »beddes« J. R. et Tingsvidne, hvilket han fik med 8 Dannemænd: Per Jwde i Boense, Jep Koldh i Slwde, Hienrik Smyt i Ællinge, Jes Findß i Skorrop i Sunds H., Anders Jenß og Per Bonde sstds., Jep Matß i Koxbøle og Nes Jeipß i Færess-

løff; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sognevidnet gik, som forskrevet staa: Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 6. Bomærke.^a Jørgen Ruds Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3501

a) Gram i LDipl.: »Sigg. adsunt«.

Aug. 4. *Reg. 4513. A.* Perg. med [6] Segl^a: 1. Ixi 6; 3. G. 886. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). *Terpager, Ripæ S. 201.* — **Aa.** Vidisse uden Datum, men utvivlsomt efter 1513^b, udstedt af Pedher Tomsß Borgemester i Ribe, Nielß Pedhersß, Andhers Lasß, Niels Matzsß og Jens Tyellosß Raadmænd sstds. Perg. med [5] Segl: 2, 5. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). — **Ab.** Optaget i Stadfæstelse 1530 Febr. 26 (Lörd. efter Mathie ap. Dag) af Frederik I (forseglet med Signetet), givet Hr. Niels Terckelßenn Kannik i Riibe, indtil saa længe at nogen for os kommer med bedre Bevisning. Perg. med 1 Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). [3502

a) Brevet var ifølge Aa velbeseglet med 6 Dømmemænds Indsegl. b) Jfr. m. H. t. Vidissens Udstederes Embedstid *Kinch, Ribe I. 635, 637.*

Aug. 14. Jacobus archiepiscopus Vpsalensis, Olaus Roskildensis, Johannes Arusiensis, Henricus Lincopensis, Kanutus Vibergensis, Johannes Skarensis, Jacobus Burglanensis, Johannes Strengenensis, Magnus Ottoniensis, Gudmundus Vexioensis et Petrus Ripensis ecclesiarum episcopi. Pium et gratum Deo obsequium impendere credimus, quotiens ipsum in suis sanctis laudamus eiusque fideles ad superni cultus ampliacionem simulque pietatis exercicia excitamus. Cupientes igitur, ut ecclesia s. Sebastiani in Wedhersø Ripensis dyocesis honorifice erigetur et a Cristifidelibus veneretur, omnibus in statu promerende gracie existentibus, qui ecclesiam causa devotionis, oracionis vel peregrinacionis visitaverint, missas, predicaciones aut alia divina officia ibid. audierint, sepulturis mortuorum et aliis divinis officiis ibid. interfuerint, sive qui corpus Cristi vel oleum sacrum, dum infirmis portatur et ad ecclesiam reportatur, secuti fuerint vel in serotina pulsacione campane more romane curie flexis genibus ter Ave Maria dixerint aut cimiterium ecclesie pro animabus corporum inibi jacencium et omnium Cristifidelium defunctorum oracionem dominicam cum salutacione angelica optulerint[!], precipue et hiis pro animabus parentum Marquardi Jwl litterarum presentium procuratoris orantibus necnon qui ad fabricam, ornamenta aut alia ecclesie necessaria manus porrexerint adjutrices, vel qui in eorum testamentis aut extra aurum, argentum, vestimentum aut aliud caritativum subsidium ecclesie donaverint aut donari procuraverint, seu qui pro nostro ac universalis ecclesie statu salubri

et tranquilla pace Deum exoraverint aut 5 Pater noster, tociens Ave Maria in honorem 5 wlnerum Jesu Cristi ibid. legerint, missam celebraverint aut celebrari fecerint, quociens aliquod premissorum compleverint, eis singuli nostrum 40 dies indulgenciarum ds injunctis eis penitenciis relaxamus. Insuper nos Petrus antedictus omnes indulgencias per quoscumque ordinarios canonicè concessas, quantum cum Deo et de jure poterimus, confirmamus. Datum Calmarnie vig. assumpc. Marie nostris sub secretis.

Perg. med [11] Segl: 5. G. 680. Vedersø Kirkes Arkiv (RA.). Dansk Oversætt.: *Hardsyssels Aarboeg III. 29.* [3503

Aug. 19. *Reg. 4516**. Perg. med [31] Segl: 1-15. Svenske (9. Lxviii 18 (Thott); 11. Lxviii 22 (Thott); 12. Bii 2; 14. Gxvi 21 (Gyldenstjerne)); 17. G. 176; 18. G. 737; 21. G. 820; 22. Ivar Vikingssøns; 23. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 24. Li 8 (Has); 25. Liv 8 (Bild); 26. Lxxix 5; 27. Lxxxiv 48; 28. Henrik Jenssøn (Gyldenløve)'s; 29. G. 680; 30. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); ved de 15 første Seglremme forbundet med 3415-16. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 312; Rydberg III. 331; Udtog: Hvitfeld V. 258, Fol. 950 L. 21, og samme, Bispekrøn. Bl. Ee b, Fol. 108 L. 7 f. n.* — En omtr. samtidig Afskr. paa Papir af en kortere og noget anderledes redigeret Tekst til ovenstaaende Orig. (muligvis af et Udkast til den) findes (sammen med de under 3116 og 3298 anførte Afskrifter) i RA. Sverige, Perg. [!] (under 1474). [3504

Aug. 21. Jens i Aarss, Knwt² i Wiborgh, Jeipp³ i Borlwm, Peder i Ribe Biskopper, Eric Otzsß, Niels Ericssß, Strange Nielsß, Knwt Trvgotsß, Henric Jensß RR., Magens Hack og Henric Meygenstropp a. v., Danmarchs og Norges Raad. Sønd. efter Vor Frue Dag assumpc. paa Calmarne Raadstue kom for os ærlig og velbyrdig Md. Hr. Iwar Axelsß R. og taledede til Hr. Thwre Thwresß om et Løfte, som Hr. Magens Gren og han havde lovet ham om hans Gaard Lilleø i Skanæ, og lod Hr. Iwer os se og høre deres aabne beseglede Papirsbrev derpaa givet med hele Indsegl, lydende: 2385. Vore Sekreter og Indsegl. Givet og gjort osv.

Perg. med [11] Segl: 2. G. 680; 3. G. 620. Iver Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [3505

Sept. 2. Cristienn koningk. Umme langes truwen denstes willen, als Hans Kellerknecht unnse getruwe dener uns lange tiid her gedan hefft unde don schall, geuen wii eme sodan huß unde hoff, als dat bynnen H[u]sem belegen is, dar wandages Hans Harstede inne wanede unde Hanße Holm tobehorede unde

nw vor sodan broke, als Hans Holm der uprisinge haluen uns vor verfallen is unde nicht betalen kan, hebben laten antasten; so dat Hans unnse dener des huses to ewigen tiiden hebben unde verkopen edder vorgeuen moege, als eme gelustet; doch bii also dat Hans unnse dener alle geistlike renthe, als jarlikes uth deme huse gân, uthgeuen schal. Vorbeden hirumme *etc.* Unnse koninglike secrett. Datum an unnseme slote Gottorppe ame friigdage na Egidii.

Ad relacionem Jo. Embeke prepositi Sleswicensis.

Perg. [med 1 Segl]; Paaskrift fra Begyndelsen af 16. Aarh.: »Desße breff luedt up Unser leuen frouwen hues negest dem stegel, Hinrick reemsnyder up der oster siden«. Senere til Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 10). [3506]

Sept. 7. Jeg Josth Erichsß a. w. har opbaaret 17 Mk. danskæ Penge af velbaaren Md. Erich Jensß paa velbaaren Mands Vegne Benth Bylle, for hvilke 17 Mk. jeg lader Benth Byllæ kvit. Sig. meum. Datum Haffnis vig. nativit. Marie.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Utydeligt. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3507]

Sept. 13. Pether Swensson Raadmand i Albvrgh pantsætter Skomagergildet sstds. en Jord sstds.

Perg. [med 5 Segl]. Aalborg Skomagerlavs Arkiv; ^a(formentlig af Pastor Andreas Reiersen († 1785)) foræret til Danske Selskab^a (RA.). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 182.* [3508]

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Sept. 14. Jeg Radke Bolken¹ Borger i Ribe oplader Vicarier i Vor Frue Kirke i Ribe et beseglet Pergamentsbrev [c: 3502], som lyder paa Mates Persß Scriffuer og hans Husfrue og paa den Jord, som Keel Remesniders Hus paa stander, og paa 14 Tdr. Kul til aarlig Rente, som skal brændes i Vor Frue Kirke, og den, som Klokker er, skal have de 2 Tdr. Kul deraf, for han skal tage Ilden og Panden til Vare. Hvilke Kul Vicarier med Kapitels Hjælp skal have Magt ind at kræve hvert Aar, som Hovedbrevet udviser, og gøre deri, som de vil svare for Gud, at det saa holdes, som Hovedbrevet udviser. Og dette Følgebrev har jeg befalet Kapitel og de, som Kirkeværger er i Vor Frue Kirke, at de skal være Tilsynsmænd med Vicarier, at denne Rente udkommer. Og har jeg ladet det samme skrive i Bysens Bog paa Raadhuset. Medb. af hæderlige Mænd Per Cristiernsß Borgemester i Ribe, Esgi Persß Raadmand, Hans

Jensß og Jep Scriffuer »borger« sstds. Datum Ripen die exaltac. crucis.

A. Perg. med [5] Segl: 1. Bomærke; Paaskrift fra den første Del af 16. Aarh.: »Littera super carbonibus pro pauperibus« (fortsat med en senere Haand fra 16. Aarh.): »aff thet huss, her Niels Terckelß kjøpte aff Lamberth Knutß, ligende i Smedegade twertt emodt Gamell Mats kedellsmeds husß, som Per Hwidt nw i boer«. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 438* (RA.). — Aa. Udtog anført (uden Datum) i Rettertingsdom 1542 Maj 4 (Torsd. efter Philippi et Jacobi). Perg. med 1 Segl. Ribe Kapitels Arkiv (RA.). — Afskr. efter Konzept(?) til Aa: RA. Herredagsdombog 1541-43 Bl. 12 b. (*Reg. *7211.*) [3509]

Sept. 19. *Reg. *7212.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt fornedet: G. 620. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 268.* [3510]

— *Reg. *7213.* [^aPerg. med [7!] Segl: 1; 2. Cxxiii 1 b; 3; 5.^a Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 20).] Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 139.* — Afskrifter fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 128 a; Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 137. [3511
a—a) Saaledes LDipl. b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 c, Hard.

Sept. 20. *Reg. *7214.* [^aPapir med 1 Segl paatrykt fornedet^a: Axiv 3 b. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 21).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Afskr. af Klevenfeldt: RA. Klevenfeldts Herold Nr. 309. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 130 a (med Dag: feria tertia proxima post festum beati Knvti); Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 141. — *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 141.* [3512
a—a) Saaledes LDipl. b) Tegninger i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 b, Foged og i Klevenfeldts Herold Nr. 309.

Sept. 21. Johannes archiepiscopus Lundensis DDn. decano, preposito et officiali in spiritualibus generali episcopi ecclesie Roskildensis. Exposuit nobis Dn. Ericus Skoningh rector parochialis ecclesie in Saxköping Ottoniensis dyocesis, quomodo episcopus Ottoniensis super procuracione sibi in sua ausencia facienda injuriatur eidem ac sibi et nonnullis aliis presbiteris eiusdem dyocesis onera inposuerat inconsveta, unde Dn. Ericus sibi a nobis de juris remedio provideri supplicavit. Quapropter vobis sub excommunicacionis pena, quam in vos, trina tamen canonica monicione premissa, ferimus, si presenti nostro non parueritis mandato, mandamus, quatinus vocatis, qui fuerint evocandi, et auditis hinc inde propositis, quod justum fuerit, decernatis, facientes, quod decreveritis, auctoritate nostra per

censuram ecclesiasticam observari. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gracia, odio vel timore subtraxerint, censura simili compellatis veritati testimonium perhibere. Et si non omnes hiis exequendis potueritis interesse, duo aut unus vestrum ea exequatur. Datum Nesbyholm in die Mathei ap. et ewang. nostro sub signeto.

[Orig. Saks København Kirkes Arkiv.] Optaget i 1474 Sept. 30. LDipl. 1474 Sept. 30. [3513]

Sept. 27. Reg. *7215. Perg. med [3] Segl: 1. Hertug Frederik af Brunsvig's; 2. Hertug Johan af Sachsen's. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXX. 12). Dipl. Chr. I S. 317. [3514]

— Tielløff Wlffß Kannik i Hadersloff, Provst i Baritzisell og Sognepræst i Fielstrop, Tyggy Tyggisß Præst til Hwissø, Jens Brwen Kirkeherre i Lygom, Haghén Nielsß af Howerslundh og Per Tiilsß af Gener. Die Cosme et Damiani for os paa Regnskab til Lygom Kirke og for flere Dannemænd finge 2 beskedne Dannemænd Atter Tidicksß af Leerskow og Anders Terkelsß af Gener paa Lugom Kirkes Vegne et Sognevidne ved 12 Dannemænd af de ældste og de bedste: Esgi Berthelsß i Howerslund, Haghén Nielsß *ibid.*, Bo Smith *ibid.*, Cristern Lasß i Lygom, Bertel Hordh *ibid.*, Cristern Friiss af Gener, Jess Buntsß *ibid.*, Knut Jensß af Jarop, Llas Buntsß *ibid.*, Jep Palisß *ibid.*, Jep Hellæwath af Gener og Nis Buntsß; hvilke vidnede, at de 5 Otting »stwwff«, som Lygom Kirke har liggende paa Lygom Mark, som er paa Dralsbieri, Skiolds aggher og Steens aggher, hvilke 5 Otting »stwwff skifft wordhæ aff«^a »gotz«, som Kirkens Bog udviser, de har ligget til Lygom Kirke saa længe, som nogen Mand »mynnæ« kan eller længst kan spørge. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. [med 5 Segl]. Ø.-Løgum Kirkes Arkiv; ^b1809 ejet af Bonden Anders Knutzen i Østerlygum^b (Arkivdepotet i Aabenraa). LDipl. Udtog og Brudst. uden Dag: »Heimdals 1910 Febr. 16, 2. Spalte. [3515]

^a I Orig. var her udraderet c. 10 Bogstaver; det efterfølgende Ord »gotz« har formentlig ogsaa været bestemt til at udslettes, men kan dog endnu læses. Den 1. Seglrem har paa det tilsvarende Sted: Heslabiers gotz, hvad der stemmer med de Rester af Skrift, som ved Hjælp af Garvesyre kan fremkaldes i selve Brevet. ^{b—b} Saaledes ifølge en Indberetning til Kommissionen for Oldsagers Opbevaring fra (Præsten i Ø.-Løgum) P. Kier af 1809 Nov. 2, der sammen med en af samme Præst foretagen faksimileret Afskr. findes i Nationalmuseet.

— »Ett sandmændzbreff aff Hellum heriz ting mcdlxxquarto neste thiesdag for sancti Michels dag wdgiffuitt, som bemeller, sandmænd haffuer giortt theris thouff och rett marckskiehl emellom Nør Kongisløff marck och Sønnder Kongisløff marck først fra then stienn østen wid Thuergade wdi thett hiørnn, som Komdrup marck, Reffs, Nør

Kongisløff och Sønnder Kongisløff marck mødis, och øster adt thett wratt, saa mytt adt en liden huodagger och saa thill then stienn østen wid weyen, saa øster thill then huodagger nordist wdi Liønngsdalle och thett wratt neder thill anden huodagger och saa rett udi kieritt norden om threi høffue och s[øn]den om Kiellingbiørg.«

[Orig. Anders Jacobsøn Bjørns Arkiv.] Udtog anført i Dom (ell. Udsættelse af Domsafsigelse) af Viborg Landsting (hele Begyndelsen med Dateringen mangler) mellem Knud Brade, Pali Griiß og Rasmus Jenßen paa den ene Side og Niels Jull paa den anden Side; Niels Jull fremlægger nærværende Brev og 2 Breve af 1474 Dag? (af Hellum H. og Viborg Landsting). Papir med utydelige Rester ell. Spor af 6 Segl paatrykte forneden. (NLA. Kongstedlund Godsarkiv, Diverse Dokumenter c. 1590-1830 (under: c. 1590).)

[3516]

Sept. 30. Universis DDn. abbatibus, prepositis, decanis, archidiaconis, scolasticis, custodibus, sacristis, canonicis parochialiumque ecclesiarum rectoribus seu locatenentibus eorundem, plebanis, viceplebanis, curatis et non curatis, vicariis perpetuis, altaristis ceterisque presbiteris, clericis, notariis et tabellionibus publicis per civitatem et dyocessin Ottoniensem et alias ubilibet constitutis ac illi, ad quem presentes littere pervenerint, Johannes Johannis decanus, Cristoferus Johannis prepositus ecclesie Roskildensis, decretorum doctores, et Petrus Andree officialis generalis Dn. episcopi Roskildensis, a Dn. Johanne archiepiscopo Lundensi iudices et commissarii ad infrascripta deputati. Litteras Dn. archiepiscopi, eius sigillo sigillatas, omni suspicione carentes, nobis per Dn. Ericum Petri alias Skoningh, rectorem parochialis ecclesie in Saxkiøpingh dyocesis Ottoniensis, principalem in eisdem litteris nominatum, presentatas nos cum ea, qua decuit, reverencia noveritis recepisse, huiusmodi sub tenore: 3513. Post quarum litterarum receptionem fuimus per Dn. Ericum Skoningh requisiti, quatenus sibi citationem legitimam contra Dn. Magnum episcopum Ottoniensem omnesque alios, sua communiter vel divisim interesse putantes, juxta litterarum tenorem in forma debita concedere dignemur. Nos igitur, iudices et commissarii ac executores ad preinserta, attendentes requisicionem huiusmodi fore justam volentesque in causa huiusmodi legitime procedere, auctoritate nobis commissa vos omnes, quibus presentes littere diriguntur, requirimus primo, secundo et tercio et peremptorie vobis sub excommunicacionis pena, quam in vos canonica monicione premissa ferimus, nisi feceritis, quod mandamus, mandantes, quatinus statim visis presentibus seu perceptis accedentes, quo fuerit accedendum, ita tamen quod in hiis exequendis

unus vestrum alium non exspectat nec unus pro alio se excuset, Dn. Magnum episcopum Ottoniensem exadverso principalem omnesque alios sua communiter vel divisim interesse putantes in suis personis, si ipsorum presenciam commode habere poteritis, alioquin in curia sua episcopali Ottoniensi, si ad eam tutus vobis pateat accessus, et in parochiali et parochialibus, sub qua vel quibus degent, et parochiali Ottoniensi, sin autem in cathedrali Ottoniensi necnon parochiali et parochialibus Ottoniensis dyocesis aliisve ecclesiis et locis publicis, prout eos concernit respective, ubi vel quando expediens fuerit, infra missarum solemniam et aliarum horarum divinarum, dum multitudo populi ad divina audiendum convenerit seu alias congregata fuerit, ex parte nostra, ymmoverius metropolitana, publice alta voce peremptorie citare curetis, ita tamen quod verisimile sit, citacionem ad ipsorum citandorum noticiam pervenire, ne de premissis vel infrascriptis ignoranciam pretendere valeant; quos eciam sic citamus, quatinus 30. die post citacionem vestram immediate sequente, si dies ista tricesima juridica fuerit et nos iudices et commissarii ad iura reddendum pro tribunali sederimus, alioquin prima die juridica proxime sequente coram nobis Roskildis hora causarum consveta per se vel suos procuratores legitimos compareant cum omnibus actis, litteris, privilegiis, iuribus ac munimentis causam huiusmodi concernentibus, Dn. Erico Skonningh de omnibus in predictis litteris contentis de iusticia responsuri et recepturi, quod iusticia svadebit, prout censuram ecclesiasticam duxerint evitandam. Diem vero seu dies execucionis presencium aut, quicquid feceritis in premissis, nobis per litteras vestras patentes sive publicum instrumentum remissis presentibus, quantocius poteritis, intimare curetis, protestantes, quod, sive in dicto termino venerint sive non, contra eos, quantum nobis de iure permittitur, procedamus, eorum contumacia non obstante. Presentes litteras per notarium publicum nostrum et huiusmodi cause coram nobis scribam infrascriptum subscribi et publicari mandavimus nostrorumque sigillorum fecimus appensione comuni. Datum et actum in domo capitulari ecclesie Roskildensis indictione 7., die Veneris ultima mensis septembris, pontificatus Dn. Sixti pape quarti anno 4., presentibus DDn. Olauo Halffuæggæ et Petro Nicolai canonicis ecclesie Roskildensis, testibus ad premissa vocatis.

Et me Birgero Petri, clerico Lundensis dyocesis, imperiali auctoritate notario[!], qui omnibus, dum sic, ut premittitur,

fierent, cum prenominitis testibus interfui ideoque hoc instrumentum manu mea conscriptum exinde confeci signoque et nomine meis solitis signavi.

[^aPerg. med [3] Segl: 1, 3.^a Saksjøbing Kirkes Arkiv; 1752 i Taars (Musse H.) Kirkes Arkiv.] Afskr. af Jon Mortensen (med Bemærkning af Langebek: »Fra Torse Prestegaard i Laaland 1752«): LDipl. [3517
a—a) Saaledes Jon Mortensen i LDipl.

Okt. 4. Ærkebisp Johannes Brostorp i Lund bevidner, at Magister Kelderus Kannik i Lund og 2 Borgere sstds. skødede en Stenbod og et Hus (i Lund) til et Alter i Domkirken mod Gudstjeneste for den afdøde Kannik Petrus Hermanni.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr.: Lundebogen S. 175. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 207*; Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 205 Anm.* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Y iiii b, Fol. 87 L. 1 f. n.*). [3518

Okt. 5.æff. . . .foged i Roskilde, Henrik Bonskot, Jens Kruse »burgemestere«, Boo Jenß⁵, Heming Petherß, Je[p] Fywn-[bo]s Pow.. Raadmænd og Per Petherß Byskriver sstds. Onsd. efter Francissi Dag paa [Rosk]ilde Byting skødede beskeden Md. Oleff Baghere Raadmand i Roskilde Hr. [He]nri[k] Henrik[ß] perpetuus vicarius til s. Katerina Alter i Lwts Kirke under det søndre Kor paa det forskrevne Alters Vegne Boder med Hus og Jord her i Roskilde liggende i Vor Frue Sogn østen paa det Stræde, som man gaar fra og til Vor Frue Kirke, som kaldes Lædherstræde, mellem Jes Anderß Jord og Vor Frues »kirke jordh«. Paa samme Tid skødede og fornævnteghere et Messerede med Kalk og Disk og en halv Messebog, som er Sommerdelen, til forskrevne Alter med saadanne V[ilkaar, at] fornævnte Hr. Henrik og hans Efterkommere Ejere til forskrevne Alter skal holde en Messe hver Uge [ti]l evig Tid for sin Sjæls Bestandelse og alle kristne Sjæle til Hjælp, hvilken in ordine; og falder fornævnte Messe og ikke holdes, skal Oleff Baghere have Fuldmagt med »burg«. og igen tage forskrevne Boder med Hus og Jord og alt andet, som han skød- »[fo]rsee« det i andre Maader, hvor ham lyster, som den Messe og Gudstjeneste kan op. [ska]l Oleff Baghere, hans Husfru og Børn nyde »hawerwmet«, som ligger til de Boder, saa [længe d]e lever, uden Leje, og naar de døde er, skal det »hawerwm« med Byg[ning] paa staar, straks igen komme til forskrevne Alter med det andet, som før

er rørt. Og v. . . . [Skøde] »stadhfast« mælt af Konnings Foged og af flere gode Mænd paa alle Tingbænke. Med vore Indsegl med Oleff Baghere Indsegl. loco ut supra.

Medtaget Perg. med [10] Segl: 5. Bomærke; 7. Bomærke i Skjold (s hans pouelf); omtr. samtidig Paaskrift: » aa ii boder i Vor frwes[?] strede for en tisdags messe« (osv.); Paaskrift fra 16. Aarh.: » breff paa two boder wdi thett strede, som mand gaar fraa Vor kirke oc tiill Sneuerstii Oluff Bagere gaff tiill alterett. 1474«. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ Alter) (AM. XXVI. 20).

[3519

Okt. 6. Vi Byørn Johanson¹ R. i Wolby og Annæ Jenssdotter², Hr. Oluff Axelß Efterleverske i Walløff, har været over et Samdrægt efter hæderlig og velbaaren Kvindes Død Cecilie Oluffsdotter, min Byorns Johansøns Husfrue og min Annes Datter, som herefter følger: at jeg Byørn Johanß skal lade fremkomme alle de Klenodier, Klæder, Guld og Sølv, som min Husfrue Cecilie bortgav i sit Testamente og jeg samtykkede i hendes levende Live, som hendes Testamente udviser, og jeg Anne Jenssdotter skal udrede alt andet Cecilies Testamente, Korn, Penge og al anden Gave, hvis Testamentet indeholder, og gøre hendes »trediwende« Dag og Begængelse, som det sig hører, og betale al min Husbonde Hr. Oluff Axelsøns Gæld, hvis Sjæl Gud have, den Andel, Hr. Byørn kunde tilfalde paa Cecilies Vegne, saa at han bliver kvit for al Krav, Gæld og Maning efter min Husbondes Død, hvad ham kunde deri tilfalde, hans egen Gæld undtagen, saa at han skal hende selv betale. Og skal jeg Anne Jenssdotter have alt mit Bo og Boskab, Hus, Jord, Bofæ, Møllegods, Købstad- og Pantegods, jeg nu i Værgе har og til kan falde eller ind kan dele med Rette, urørt; og herimod skal jeg Byørn Johanß have urørt al min Bo og Boskab, Hus og Jord, Møllegods, Købstadgods og Pantegods, det jeg nu har i min Værgе, og skal jeg have af Valleffwe Ejendomsgods, som er Barnerop i Hælstædz S. i Stænffs H., som skylder 1 hel Læst Korn og 7 lødige Mk., i 10 Aar herefter, og det Gods i Sæby i dette Aar, nu er, Landgilde op at bære, vornede i og af at sætte efter min Villie; og naar 10 Aar fremgangne er, eller mig Byorn Johanß inden de 10 Aar hænder af at gaa, skal Barnerop straks frit komme til Fru Anne. Herover lader vi hverandre kvitte for al ydermere Skifte, Krav eller Tiltale efter Cecilies Død. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Dr. Cristoffer Provst, Dr. Johan⁴ Degn, Hr. Pær Reber Kannik i Roskilde, Æwært

Grubbe⁵ i Tryggeweldet, Johan Særlyn i Hørby og Pær Bylle i Swanholm a. v. Datum Roskildis in profesto Byrgitte.

Perg. med [8] Segl: 1. Civ 10 (Bjørn); 2. Llvi 12 (Present); 4. Gxix 6 (.iohannis ioh.....; Quitzov); 5. Lxxxvii 30. Oluf Axelssøn Thotts Enkes Arkiv; *Adel. Brevkister S. 148*; ^aformodentlig bevaret med Oluf Nielssøn Rosenkrantz's Enkes Arkiv^a (RA.). LDipl. [3520

a—a) Jfr. RA. Privatark. Oluf Nielssøn Rosenkrantz, F 1579 Juni 13.

Okt. 8. *Reg. *7219.* Perg. [med 3 Segl]. Ribe Dominikanerkl. Arkiv; senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Thorup, Efterretn. ang. Byen Ribe II, Bil. S. 10* (læs: Nis ... herß efftherlewer - ffull how oc fri - som thennum po rethe arruffs - Taal Pors - Niskone oc hennes - Niskone oc Ingh hennes - closter for hwer - Towskoff - Stuggi prefecti - anno domini mcdlxxquarto in - Dyonisii sociorumque eius). [3521

Okt. 9. *Reg. *7220.* Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaet. Senere (endnu ikke 1490; *Dipl. Flensborg. I. 685*) tilbagegivet til Hertug Frederiks(?) Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 318*; Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 189* (med urigtig Dag Okt. 12). [3522

Okt. 10. Jeg Jens Eggertsß Sognepræst i Lyngby giver, Gud »aldh som mecthest«, Jomfru Marie, s. Knuth, s. Katerina og alle vors Herres Helgen til Lov, for min Sjæls, mine »for-elderer« og alle deres Sjæle, hvis Almisse og Gods jeg har opbaaret, og for alle kristne Sjæle, til s. Knuts Alter i s. Albani Kirke i Ottensß al min Rettighed og Ejendom i en Jord liggende i Norregade norden næst den Gaard, som Hans Jensß Raadmand i boer, som Hermen Skindere, hvis Sjæl Gud naade, paa boede og Anders Henricß hans Svoger nu paa boer og giver deraf 3 Mk. aarlig til Jordskyld, 1¹/₂ Mk. om Michels Dag og 1¹/₂ Mk. om Paasken, med saadant Vilkaar, at alle Kapellaner, som fangende vorder forskrevne Alter, til evig Tid skal sige Messe for forskrevne Alter hver Søndag og have 2 »suffragia« i forskrevne Messe, et de s. Kanuto og et de s. Katerina. Herover tilbinder jeg mig at hjemle forskrevne Alter og vicario forskrevne Jord og Rente med »breff«, som jeg derpaa har. Sig. meum cum sig. honorabilium et discr. virr. Dn. Reinickini Andree², Dn. Cristoferi Haiesß³ curati in Brouby et Johannis Andree civis Ottoniensis. Datum crast. Dionisii.

Perg. med 4 Segl: 1. Utydeligt Skjold; 2-3. Bomærker; 4. Bomærke(?): Paaskrift fra 16. Aarh. (senere overstreget): »Paa tend jord, ... Wendelbo paa boer«. Odense Albani Kirkes Arkiv (AM. V. 12). — Hertil 2391, 2910.

[3523

Okt. 12. *Reg. 4527**. A. Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere (jfr. 1495 Jan. 7-13) tilbagegivet til Hertug Frederiks Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). — Aa. Afskr.: Registrum Chr. I. Herefter: *Hilles Udgave S. 227.* [3524]

Okt. 14. (*Reg. *7221.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 499.* [3525]

Okt. 15. (*Reg. *7224.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 499.* [3526]

— Per Mortenss Fynbo Landstingshører paa Knwt Joachimssøns Vegne Landsdommer i Fywn, Powel Jeipps² a w., Maghens Perss³ Foged paa Blangstet, Erich Broerss⁴ Herredsfoged i Lunde H., Hans Niels Foged i Aasom H. og Erich Jeipps i Gelstet. Lørd. før Galli Dag paa Fynbo Landsting fik Anders Kock af Wigxløff paa velbyrdig Mands Beynt Billes Vegne et Landstingsvidne ved 8[!] Dannemænd: Per Dwss i Balsløff, Jeppe Mattis i Fielstet, Erich Jeipps i Gelstet, Jess Stranges i Broby, Michel Mortens i Alløsse, Hans Jeipps i Swenstropp, Hans Mortens i Boringh, Hans Kalff i Fyllestet og Olaff Jwl i Gunnerstorpp; hvilke vidnede, at A. K. havde 3 Landsting budet til paa Beynt Billes Vegne om alt det Gods, han og hans Husfrue Fru Ermegardh har i Fywn, om der nogen Mand vilde paatale eller kendes sig der Del i; da kom der ingen uden Niels Lucke, han gav Ilding paa noget Gods i Rønckeby, og Hans Jens af Gerschow, han gav Ilding paa noget Gods i Rønckeby og, som Beynt Bille i Værge har. Datum *etc.* nostris sub sig.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 2. Llx 3 (Ferke); 3-4. Bomærker. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1474 Aug. 1 (ufuldstændig). [3527]

Okt. 16. *Reg. 4528.* [Orig. Odense Knuds Kl. Arkiv?] Optaget i 1477 uden Dag. *Danske Mag. II. 18.* [3528]

Okt. 18. Henrik Ewerloff Borger i Malmø kundgør, at Maghens Kæmpe Kannik i Lund har indløst fra ham ½ Gaard i Malmø sønden Athelgathen, som han havde i Pant.

Perg. med [4] Segl: 2. I Sigilfeltet en Kalk; 3. I Sigilfeltet Bogstavet m gennemstukket af en Pil; 4. Bomærke. Senere (jfr. 1474 Okt. 27) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 208.* [3529]

Okt. 21. *Reg. *7225.* Perg. [med 1 Segl]; ifølge *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 291* tidligere sigillatorisk forbundet med Brev 1503 Nov. 28

af Kong Hans. Ribe Skrædderlavs Arkiv; senere til Ribe Bys Arkiv (i Ribe). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer II. 183.* [3530]

Okt. 23. Jens Biskop i Ars og Mogens Biskop i Othens, Axel Lagesßen, Johan Randtzow og Jørien Wrne RR. og Oloff Mortensßen af Hasdrop. Da det »mode« var i Wedle, da bød Hr. Erich Ottesen saa til paa Storms Vegne, at maatte han være lejdet for Overvold, og kunde han faa hans Regnskabsbøger igen i saadan Maade, som han skiltes ved dem, da vilde han komme og gøre Lage Brok saadant godt Regnskab, som en Dannemand burde at gøre sin Husbonde, og var Storms Ærinde alle Tider taget i »detinggen« med. Vore Indsegl. Datum Arusie die Seuerini.

[^aPapir (Orig.).^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 22).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 132 a; Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 142. [3531

a—a) Saaledes LDipl.

Okt. 25. Cristiern Konge¹. Tirsd. før Simonis et Jude i Lucii Kirke i Roskilde for os, vore Raad og gode Mænd, nærværende Hr. Jens Dwe R., Henrich Meienstrop vor Landsdommer i Sielandh, Hr. Diderich Friiss, Niels Grubbe, Pæther Laurentsß, Hans Keldsß Forstander i Clare Kloster i Roskilde, Niels Thetz og mange flere gode Mænd, var der talet et kærligt Minde mellem velbyrdige Mænd Hr. Johan Oxæ vor Raad og Mand paa den ene Side og Hr. Axell Brathe R., Niels Brathe og Laurintz Knop paa den anden Side om Arv, Guld, Sølv, Bo og Boskab, løst og fast, som dem tilfaldet var efter deres Moder Fru Birgitta, saa at dem vel nøjedes med paa baade Sider. Først skal Hr. Johan overgive dem med deres Medarvinger til Skifte Fru Birgittes Ejendomsgods, som Hr. Johan hendes »opith becigle« Brev derpaa har, beseglet med hendes Sønners og Venners Indsegl, og nu gange til Skifte mellem Hr. Johan, hans »barn och hans steffbørn«, som det sig bør efter Loven. Item skal Hr. Johan udlægge dem 18 Pd. Korn af hans Køb og Pant, hvilket de beholde skal i Hr. Johans Dage og siden det indføre igen til Skifte med andet Køb og Pant efter Hr. Johans Død, og hver tage da, som dem nu falde kunde efter deres Moders Død. Item skal Hr. Johan betale al Gæld, som ham og hans Husfru er tilkommen, siden de tilsammen kom, undtaget den Gæld, som Hr. Knuth Trvetsß kræver; den skal Hr. Axell, Niels og

Laurintz betale. Fru Birgittes Testament vil de holde om Jordegods, men det andet er dem for svært; »tha« vil de dog sidde over med Hr. Johan og sætte det til »mogelicheth« efter hans Tykke det, som til Kirker og Klostre givet er, og det skal Hr. Johan til sig tage og fornøje. Herpaa skal Hr. Johan beholde alle sine og forskrevne sin Husfrues Panter fri i sine Dage, og naar han afgang, skal de igen komme til Fru Birgittes Arvinger og skiftes da, som de nu skulde have skiftet efter Loven, Hr. Johans Rettighed uforsømmet, undtagne de Penge og »panth«, som Laurintz siger sig at have i Siøboregs Pant efter sin Faders Død; dem skal Hr. Johan fornøje ham eller faa ham et Stykke af Pantegodset til Forvaring efter vort Samtykke, uden Hr. Johan kan bevise, at han har betalt og indløst hans Faders Brev »met och« Laurintz burde at betale, siden Skifte var i Køpnehaffn; da skal det kvittes og afregnes mod det andet. Item skal Oluff Oxæ beholde »sine brothers« Del i Thorssiø, som Hr. Johan det nu har til Vederlag efter Venners Sigelse; lever og Hr. Johan Oluff Oxes Død, skal Hr. Johan beholde Thorssiø sin »leffdag«, og naar han afgaar, skal Hr. Axels, Nielsß og Laurintz Del komme frit igen til dem for det samme Vederlag, som forskrevet staa, Hr. Johans Pant og Rettighed uforsømmet. Paa disse Artikler nøjedes dem fuldelig paa baade Sider, og lod de alle Hr. Johan Oxæ med Haand og Mund for al Arv og Guld, Sølv, Bo og Boskab, løst og fast, som dem tilfalden var efter deres Moders Død og dem imellem har været, kvit. Sig. nostrum ad causas, teste Ewerardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro. Datum *etc.*

Perg. med 1 Segl: K. 80. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708) ^a(AM. V. 13). LDipl. [3532
a-a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Okt. 25. Ladewych Greuerade i Stralsund tilskriver Akee Axelß om deres Forretningsmellemværende m. m.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 89.* [3533

Okt. 26 ell. Nov. 2. Hans Lencken (Leueken?) tilskriver Aken Axselsen om deres Forretningsmellemværende m. m.

Medtaget Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Hans. UB. X. 219; Missiver II. 90.* [3534

Okt. 27. Maghens Kæmpe Kannik i Lund giver Domkirken i Lund en Gaard i Lund og 2 Gaarde i Malmø mod Gudstjeneste.

Perg. med [7] Segl: 1. G. 75; 2. Iii 9 = G. 67*, det sidste af de 2 Bing-Segl; 3. G. 71* (Oleff Clawessøn); 4. G. 69; 5. G. 68; [6-7.ª]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 209.* — Hertil 3495, 3529. [3535]

a) Nævnte af Brocman 1754 i LDipl.

Okt. 30. Jens Knwdsß¹ Sognepræst i Klackerundh, Jep Daal, Jes Moghenß³ i Klackerund, Tammes Bwnde, Per Morthensß. Sønd. før »helemis« paa Klackerund Kirkegaard fik hæderlig Svend og velbyrdige Niels Mandrup R. et Sognevidne af 12[!] Dannemænd: Tygæ Kaaræ i Klackerundh, Jes Maghensß *ibid.*, Eskil Jepsß *ibid.*, Jep Jensß *ibid.*, Tames Bwnde *ibid.*, Tygæ Swr *ibid.*, Ffrantz Mattisß *ibid.*, Nis Seuerinsß *ibid.*, Mattis Jensß *ibid.*, Michel Jensß *sstds.*, Hintz Smid *ibid.*; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Strandbere aass har været brugt til Hr. Mandrvps Gaard Barithskoff i 40 Aar, mere og ikke mindre, og aldrig de kunde spørge, at andre har haft der Del i før nu, Per Jwde siger, han har der Del i. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med [5] Segl: 1. G. 775; 2-4. Bomærker. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [3536]

Okt. 31. Peder Jensen Borger i Aalborg giver Gods i Hasseriis til Aalborg Helligaandshus.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl.S. 48.* [3537]

Nov. 5. Hans Olsß¹ Slotsfoged paa Bygholm, Tinghører paa Biere H.s Ting den Dag, Jep Ræff² i Næssagerskoff V., Llillæ Owe i Stoby, Jes Bwndß i Assens, Crestiern Bundsß⁵ i Astrop og Mattes Jensß⁶ i Næffsagher. Lörd. før Morthens Dag paa Biere H.s Ting fik hæderlig og velbaaren Svend Hr. Niels Mandrup R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Matsß i Søndherby, Jep Kold i Bællæ, Seuerin Eskylund, Jes Tordsß i Barithole, Pelle Hæringh i Klese, Anders Lasß i Skiolde, Nis Bwnde i Bytzholt og Jes Jensß i Klese; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting, at Sandemænd i Bere H. tilstod, at de gjorde Markeskel imellem Hr. Niels Mandrups Enemærke og Klackerund Mark, som var af Hastede Bæk ind i Olbek og af Olbek i Stranden; og adspurgte Hr. Mandrup, om der nogen hos dem var, den Tid de gjorde fornævnte Markeskel, der kendte sig Del i den fornævnte Skov

eller Mark, som Hr. Niels Mandrvp havde »indward« med Lovhævd; da svarede Sandemænd, at der ingen var, der kendte sig Del i eller vilde gøre der nogen Værn for. Med vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med 6 Segl: 1. Lxlvii 1; 2. Cli 10 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 3. Brudst.; 4. Bomærke (s ieffe nielsen); 5-6. Bomærker. Barritskov Godsarkiv; ^a1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrups foræret til Hist.-genealog. Ark. ^a (RA.). [3538]

^{a-a}) Dettes Journal S. 46.

Nov. 14. Hans Jenß¹ Byfoged i Køpmannhaffn, Claus Nyman² og Jepp Clausß³ »borgemester«, Dethleff van dem Born⁴ og Bernd Hakenberg Raadmænd, Gregers Magnß og Niels Andersß⁷ Fjerdingsmænd sstds. Mand. efter Martins Dag paa Køpmannhaffn Byting var hæderlige Kvinde Marine, Peder Cristierssens Husfru, som ved hendes Formynder Laurens Sasse hendes Svoger med hendes Husbondes Fuldbyrd, som ej var saa før, at han den Tid kunde komme til Tings, skødede beskeden Svend Hans Trittelitz al hendes og hendes Husbondes Rettighed, som er Halvdelen, i den Jord, som Henric Dringenberg Møntmester paa bygt har og Hans Friiman paa boer, liggende sønden ved Thydeschemannegade mellem Bernd Hakenbergs Gaard og Møntmesterens Bod, som Henric Basuner i boer, og norden næst den Jord, som forskrevne Møntmester i Pant har af Peder Karlß i Vor Frue Sogn, til en »medegaffue« med hendes Datter Sitze. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. Cxi 1; 3. Clviii 17 (Godov); 4. Exvii 24; 6. Bomærke i Skjold; 7. Skjold, hvori en seksoddet Stjerne, hvis øverste Od ender i et Kors. Senere (jfr. 1477 Dec. 15) til Henrik Dringenbergs Arkiv (RA.). [3539]

Nov. 18. Vi Broder Mattis Henricsson Prior til s. Knwt i Othens og ganske menige Kapitel sstds. har Fuldmagt givet vor Kapitelsbroder Hr. Jeipp Meybom at skøde »herre« Prior og Konventsbrødre i Haldstede Kloster i Laland paa Lalandzfar Landsting eller paa Nørre H.s Ting 8 Gaarde i Thiørneby i Ottersløff S. i Lalandh, hvilke 8 Gaarde vi tilforn med vort aabne beseglet Brev har solgt og skødet til Haldstede Kloster. Sigilla prioratus et capituli nostri. Datum Ottonie octava die Martini.

[^aPerg. [med 2 Segl].^a Halsted Kl. Arkiv; ^a1762 blandt afdøde General Lerches Breve^a (jfr. 2652).] Afskr. af Langebek 1762: LDipl. Udtog: Vedel Simonsen, Odense I. II. 179. (Reg. * 7228.) [3540]

^{a-a}) Saaledes LDipl.

Nov. 19. Jens Ancker Herredsfoged i Bere H., Oue Scale² i Ørum V., Andhers Jenß i Roldh, Jes Keldergard, Nis Mattesß i Sønderby og Mattes Jenß⁶ i Neffagher. Lörd. før Clementz Dag paa Bere H.s Ting fik hæderlig Svend og velbaaren Niels Mandrvp R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Seuerin Es skylund i Gramrode, Jes Keldergard, Per Seuerinß i Klese, Jes Jenß ibid., Hans Qwas, Knuth Houelß i Breydh, Keld i Baret og Jep Michelsß i Wllerøp; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting 12 Dannemænd af Baret S. og fuldkommelig tilstod det Sognevidne, som Hr. Niels Mandrvp havde fanget paa Baret Kirkegaard, som lød paa Strandbere aas; item vidnede de 12 Dannemænd, som var: Andhers Scredher i Breyd, Jep Lauß, Nis Seuerinß i Rode, Lass Ywersß, Jep Nielß, Keld Perß, Ascer Jenß i Baret, Jes Matß ibid., Anders Lasß, Jøren Houelß, Tyghi Perß og Oleff Seuerinß i Breydh, at dem vitrerligt var, at Strandbere ass^a har været brugt til Baretskoffs hoffgard i 40 Aar, mere og ikke mindre, for rette Enemærke, og aldrig de kunde spørge, at nogen har haft der Del i med ham til denne Dag, og de kunde aldrig spørge af deres Forældre andet, end Hr. Niels Mandrvp og hans Forældre har haft den fornævnte Jord i Hævd til Baretskoffs »hæffsgard« til denne Dag, og aldrig de kunde spørge, at nogen har givet Kære derpaa til denne Dag. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt; 2. Cli 12; 5-6. Bomærker. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [3541

a) Pauskrift fra 17. Aarh.: Strandb[e]ros i Barittycke.

— Sewerin Swensßøn Landstingshører i Nørjwotland, Hartwig Jwl Domprovst i Wiborgh, Cristiern Eskilsßøn, Lasß Dan »wepner«, Ennert Lauritzßøn, Jesß Knogmosæ^a, Anders Holdgord, Jensß Wolsßøn, Per Lauritzßøn og Nielsß Scriuer. Lörd. før Clementz Dag paa Wiborg Landsting fik Cristiern Storm et Stokkenævnd af 12[!] Dannemænd: Lasß Dan, Pouel Abilgord, Nis Sale, Atzer Jensßøn, Per Lauritzøn, ^bJesß Lasßøn^b, Jesß Cristiernsßøn, Andersß Nielsßen, Jesß Blobergh, Ebbi Lausßøn, Mogens Matsßøn, Nisß Jeibsßøn og Per Nielsßøn; disse vidnede, at dem vitterligt er, at Storm Gerløffsens Hals »vort« aldrig »formelt« til Wiborg Landsting for nogen »tiwffnet« eller anden Sag efter Loven, og aldrig nogen paa forskrevne Landsting kærede paa Storm, at ham var »tyffnet« overganget, og vilde ej rette for sig. Med vore Indsegl.

[A. ^cPerg. med Segl^c, hvoriblandt: Hxlv 4 (*s. las dan*)^d; om Hartvig Juels og Christiern Eskilssøns Segl se 3451. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv?; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 23).] Aa. Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Ab. Uldall 4to 360 Bl. 134 a; Ac. Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 143. [3542

a) Langebek i Margenen af Aa: *•Af fragm. sigilli synes denne ikke Adel.*
b—b) Mangler i Ab. c—c) Saaledes Aa. d) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Dan og Langebeks Segltegn., Fasc. 6 b, Dan.

Nov. 22. Jes Jebsen i Daal giver Gods i Svenstrup kjær til Aalborg Helligaandskloster.

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog fra c. 1700 i et Kvart-hæfte paa Papir: RA. MS. Afskrifter og Uddrag af Breve vedr. Aalborg Helligaandshus. *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 48.* [3543

Nov. 25. Hanss Perssøn Kannik i København giver sin Tjener Erich Olssøn en Hjørnebod i Nicolai Sogn i København ved Hr. Aghe Axelssøns Gaard ved Stranden.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Senere (jfr. 1508 Marts 8) til ^aKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 117.* [3544

a—a) Saaledes LDipl.

Nov. 28. *Reg. 4531.* [^aPerg. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv.^a] Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. *Danske Mag. III. 210; Kbhvns Dipl. IV. 117.*

a—a) Saaledes *Danske Mag. III. 204* og LDipl. [3545

Dec. 8. Helli Torstenss Borger i Nyfalkenbergh. Jeg boede paa velbaaren Mands Hr. Akæ Axelsøns Gods i Lindholt i Stafsinghe S., af hvilket Gods jeg flyttede Hr. Akæ Axelsøns Huse uden hans Minde til Nyfalkenberg, som var Stue, Forstue, »bagherberghe«, Lade og Fæhus. Og er vi saa derom forligte, at Hr. Akæ Axelsø skal have den Toft, som jeg nu paa boer til Husene, og den Lykke, som jeg taget har uden Nyfalkenberg; thi skøder jeg paa Nyfalkenbergss Byting forskrevne Toft og Lykke til Hr. Akæ Axelsø, og kendes jeg mig efter denne Dag ingen Rettighed deri at have. »Bedess« jeg gode Mænds Indsegl, thi jeg har intet selv, som er Hr. Anderss Sognepræst i Nyfalkenbergh, Hans Gericss Borgemester sstds., Nis Torsø Byfoged sstds., Nis Jenss⁴, Bonde Smed og Bent Andbiørns⁶ »borger« sstds. Skrevet die concepc. Marie i Nyfalkenbergh.

Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt; 2, 4-6. Bomærker. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3546

Dec. 13. *Reg. 4532*.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 96 = Missiver II. 92.* [3547

Dec. 20. *Reg. 4533.* [Orig. Ribe Kapitels Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 98 = Missiver II. 94.* [3548

Dec. 21. Ik Clawes van der Wisch Hinrikessone tome Wittenzee knape vorkope unde vorschote na vulbord myner eruen unde alle der jennen, der ere vulbord hiirto behoff is, deme vorstendere des hilghen ghestes bynnen Szleswic to behueff der armen lude dar sulues 2 lubesche mr. penninghe jarlike rente uth deme dorpe to Llutken Wittenzee unde an deme kerspele to Bunstorpe belegghen vor 30 mr. lubesche penninghe, de ik van deme vorstendere in gudeme grouen pagimente entfanghen hebbe unde an myne nutticheit uthegheuen hebbe. Desse jarlike renthe schal ik betalen in eneme summen deme vorstendere alle jar bynnen Szleswic in den achtedaghen der hilghen drier konynghe daghe neghest volghende ame dome der stad Szleswic edder in ener anderen sekeren stede, dart deme vorstendere beqweme is syn ghelt uptoborende, unde dar em syn ghelt un-untferet bliue, uppe myne eghene kost uth den ersten wissesten renten, dede komen moghen van deme vorscreuen dorpe. Ock ne schal ik desset dorp nemende vorpanden, vorbuten, vorkopen effte in jenich andere schult wandelen sunder willen des vorstendere. Ik schal ok dit dorp deme vorstendere vrig schoten uppe deme dinghe, alse in deme lande en recht is. Jodoch hebbe ik de macht beholden de jarlike renthe wedder to kopende vor 30 lub. mr. penninghe; wan ik den wedderkop denke to donde, so schal ik deme vorstendere muntliken offte myd warafftighen breuen bynnen den achtedaghen to pinxsten den wedderkop vorkundighen; so schal ik bynnen den achtedaghen der hilghen drier koninghe daghe erst volghende betalen in gudeme grouen ghelde deme vorstendere 30 lub. mr. penninghe myd der bedagheden renthe myd deme bewisliken schaden, efft dar jenich uppe ghekomen sy. Weret sake, dat desse articule nicht gheholden worden, wat bewisliken schaden de vorstendere dede daromme, den schal ik wedderlegghen uppe tiid unde stede vorscreuen. Weret sake, dat jenich van mynen nascreuenen borghen vorstorue, so schal ik enen nigen borghen also nochafftich in des doden stede setten unde dessen breff vornyggen bynnen den ersten 4 weken uppe myne eghene kosst. Ok schal ik deme vorstendere dit dorp entfrigen unde nerghen mede beschedinghen, sunder ik schal dit dorp beschermen. Alle desse stucke lloue ik myd mynen borghen unde medeloueren Sziuert

Broktoꝛp unde Reymer Szestede toꝛ Hutten her Sziuerdesß sone knapen llouen myd Clawese myd ener samender hant to hol-lende in aller wise, alze desse breff inholdet. Myn ingheseghel myd den ingheseghelen myner vorscreuen medeloueren an Thomas daghe des apostels.

Perg. [med 3 Segl]. Slesvig Helligaandshus's Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 38). [3549]

Dec. 29. *Reg. 4570* (med urigtig Datering). Perg. [med 5? Segl]; det er uvist, til hvor mange Segl de 6 Huller i Plica har været bestemte. Lumby Kirkes Arkiv; senere til Fyns Bispearkiv (RA. Lumby Kirkes Arkiv). *Pontoppidan, Annales II. 668; Rørdam, Monum. 2. R. II. 536.* — I en Indberetning, som Provsten ell. Viceprovsten i Lunde Herred Matthias Mørch (der netop var Præst i Lumby) 1707 Maj 2 indsendte (tillige med Udtog af Indberetninger fra Herredets øvrige Præster) til Stiftamtmanden og Biskoppen i Henhold til et Paalæg fra disse af 1706 Okt., nævner Mørch, at »jeg har fundet« Brevet »omkring Bøndernis Bylow« uden nærmere Angivelse af, naar han har fundet det (Afskr. i FLA. Topogr. Saml., Fyn i Almindeligh., Udskrift af Pæsteindberetn. 1706-7 S. 126; herefter: Gl. kgl. Saml. 4to 2351 S. 126; herefter atter: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Haandskrift Nr. 511 y S. 144). Derimod hedder det i en Afskr. af et Brev fra Jens Rosenvinge til hans Morbroder Jens Bircherod af 1707 Marts 5, at Mørch tog Brevet »til sig forleden Aar, deraf at faa nogen Opløsning om de Poster, som hand efter Stift-ambtmandens og Biscopens Ordre skulde indgive nogen Underretning om«; denne Ordre siges her udtrykkelig at være af 1706 Okt. 22 (Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1707 Marts). (Den sslds. meddelte Afskr. af Afladsbrevet er efter en Afskr., som Rosenvinge sendte Bircherod, der saaledes aldrig har set Originalen.) [3550]

Dag? »Etth tingswitne aff Hamrum herritzting datum mcdlxxiii, lydende, att viii mendt hagde witnet, att fraa^a Starckier wedle oc saa norden indt tiill Wederßiig eng oc kier thett er Eyßing kiers rette enmerke, kier oc eng etc.«

[A. Orig.] Aa. Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Apr. 26 (5. fer. post dnicam. jubilate) mellem Seuren Marquodß i Tryde paa den ene og Niels Jenß og Per Jenß i Eyßingkie paa den anden Side; den første fremlægger Brev af 1506 Dag?; de sidste fremlægger Brev af 1493 Dag? og nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 29 b. [3551]

a) Aa gentager: att fraa.

— Brev, at Erick Westenii til Siøby gaardt indværgede Reffstrop. [Orig. Erik Vestenis Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Juli 31 (3. fer. post Olau) mellem Palli Bannng og Jehanne Luckisdaather paa den ene og Rasmus Skade til Reffstrop paa den anden Side; de første fremlægger 2 udaterede Breve (et Lovhævdsbrev for Erick Tymmeszenn (c: 3553) og et Laasebrev for Morthenn Bang); Rasmus Skade

fremlægger nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 98 b. *Vejle Amts Aarbøger 1911 S. 3.* [3552]

Dag? Brev om Lovhævd gjort af Erick Tymmeszenn til Ingilstholm.

[Orig. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 3552. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 98 b. *Vejle Amts Aarbøger 1911 S. 3.* [3553]

— »En copie aff ett pantebreff under datum mcdlxxiiii, att forne fru Jahanne aff Asdall hagde i pant satt Per Rudtt aff Vonßerup forne Eskilstrup by^a for iii^c och xi stödermarck och xl suare nobell etc.«

[Orig. Peder Ruds Arkiv. — Kopi heraf.] Udtog af Kopien anført i Rettertingsdom 1553 Juli 12 (Onsd. efter Knudt Konges Dag) mellem Biørn Andersß til Stienolt paa den ene Side og Chrestoffer Huitffeldt, Per Rudtt til Vonßerup og Nels Andersß til Lyngbye paa den anden; den første fremlægger nærværende Brev i Kopi og Brev af 1500 Dag?; de sidste fremlægger Breve af 1474 Dag? (∴ øjensynlig ovennævnte Brev i Orig.; her betegnet: »ett forne fru Jahannis pantebreff ved sine datum, punghther och artickle, som forskreffuitt staar«), 1486 Dag? og 1489 Dag?. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 233 b (og 234 a). [3554]

a) Angives tidligere i Dommen at ligge i »Siellandt uti Allestet herritt uti Liunge sogn«.

— »Enn beseglit udskriffitt aff et loßebreff wnder datum mcdlxxiiii, som hogborne fyrste her Christiann thend fyrste Danmarcks etc. koning aff thet naffnn, wor kiere herre faderfader, wdgifffuit hagde, lydende, att hand hagde tilldømt her Erich Oteßenn ald Skierne och ald Skierne fang, mølle, skouff, marck, wott oc tiurt, inthet wndertagit, och satte thendt sag euindeligh tigelße paa.«

[Orig. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv. — Beseglet Udskrift heraf.] Udtog af Udskriften anført i Rettertingsdom 1556 Febr. 8 (Lørd. efter Vor Frue Dag Kyndelmisse) mellem Jørgenn Lycki til Offuergaardtt som Embedsmand i Mariager Kloster og Chrestoffer Roßenkrans til Skiernne; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 375 a. [3555]

— Ærkebisp Jöns Brostorp pantsætter Anders Bingh Ströö Len. [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 57 (efter Bog »Lit. A« Bl. 173). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 211.* [3556]

— Ærkebisp Jöns Brostorp pantsætter Anders Bingh Jærirtzstada Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 58 (efter Bog »Lit. A« Bl. 174). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 211.* [3557]

— Ærkebisp Jöns Brostorp pantsætter Borgemesteren i Hälsingöhr Skanckelssiö Len.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 59 (efter Bog »Lit. A« Bl. 175). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 211.* [3558]

— Se 3175. [3559]

Dag? »Hr. Anders Pederßen Proust i Børlum og siden Hr. Anders Jepsen Proust i Børlum 1474; samme Aar giorde Loughefd paa Lørslef Bye.«

[Orig. Børglum Kapitels Arkiv; *ÆA. III. 88 Y. 88 ell. III. 107 Y. 302.*] Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 16 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark i. [3560]

— Skalss Sognevidne, at Viborg Kapitels Fiskegaarde Vosegorde har været bygget til begge Lande i 30 Aar og mere.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog uden Aar, anført i 1489 Aug. 15. — Udtog se 633. Viborg Kapitels Arkiv 1541 Juni 18 (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 224.* [3561]

— Niels Olsen Overskiærer i Malmø giver en Gaard sstds. til den Helligaands Kloster i Kiøbenhavn.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 48; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 212.* [3562]

— »Christine Christensdaatter Afstaaelse paa Siøgaarden, som hun og hendes Mand havde leiet. Dat. 1474.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversaler«), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 29. — Udtoget kan ikke antages at bero paa en Forveksling med 1482, da dette Brev anføres i samme Registratur Fasc. 3 Nr. 25 — med mindre da et af Udtogene skulde være efter en urigtig dateret Afskr. [3563]

— »Ennd et schiøde paa samme gaard^a. Dat. Assens 1474.«

[Orig. (? Senere (jfr. 1504 Dag?) til) Assens Kirkes Arkiv.] Udtog anført i FLA. Baag Herreds Provstebog 1667 S. 105 (umiddelbart efter et Brev af 1490 Dag?). — Afskr. efter Udtoget 1686: Additam. 4to 104 Bl. 16 a. — Mon = 1475 Dec. 13? [3564]

a) ∴ Assens Præstegaard.

— »44. Fryhed paa proustdommit Harsosell paa perckement. Aar 1474.

Itt dom paa prousti aff byting paa perckment. Aar 1474.«

[Pergg. Hardsyssels Provstis Arkiv.] Udtog anførte i Hardsyssels Provstis Registratur S. 133. — Det første af disse Breve er mulig identisk med 3479. [3565-66]

— »23. Itt Thørring kircke skøde paa perkement aar 1474 paa den gaard och gaardsted, Anders Staffenß och Jens Staffenß udi boer.«

[Perg. Tørring (Skodborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 62. [3567]

— »28. Ett tingsvinde paa perckement aar 1474, att den gaard under Thørringbierig er skøtt till Thørring kierck.«

[Perg. Tørring (Skodborg H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 63. [3568]

Dag? »[Itt per]gamends mageschifftebreff imellomrgrette Aagisdaatter och hendis Birgete Aagisdaatter om e och goedz wdi Schone ochit 1474.«

[Perg.] Udtog anført i Registratur fra 1. Halvdel af 17. Aarh. (over Breve paa Svaneholm?): Uppsala UB., Haandskr. S. 51. [3569]

— »En laugheffd [aff] for^{ne}a herritzing same aar^b wdgiffuitt, som bemeller her A[nde]rs Jacopßen att haffue inndward all Sønnder Kongisløff med agger och enng, ellers med all sin rette thilhørilse fore her Anders Jacopßns frii enmercki, besønnderlig thenn huodagger nordist y Lønngsdall och saa rett giemill wratt ud, ther skiuder paa ennden, och saa lige aff then wratt och thill en wratt, som skiuder norden om threi høue, och fraa thenn wratt och saa lige ad then norder rein och thill en huodumsagger och saa lige neder thill kieritt norden om Throllesdall och sønnden om Kiellingbierig; och gjorde hand sin laugheffd och suor, ingen mand haffuer ther anthen stuffjord eller anden jord, agger eller enng i Sønnder Kongisløff marck wden rett prestgaard ther y byen med sin rette thilligelse oc then gaard, Jenns Laur[it]zen i boer, och then dield, ther aff rette thilliger; ther suor hannd inthidt om.«

[Orig. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv.] Udtog se 3516. [3570]
a) ∴: Hellum. b) ∴: 1474.

— »En dom her aff landzting^a same aar^b wdgiffuitt, wdi huilken landzdomme[r] med andre gode mend haffuer saa sagt for rette, att for^{ne} laugheffd [∴: 3570] och sanndmendezthouff [∴: 3516] bør wid theris fuld magt att bliffue y alle mader, och her Anders Jacopßen for^{ne} Kongisløff med all sin rette thillhørilse att haffue, niude, bruge och beholde epher, som for^{ne} laugheffdzbreff wduiøer och indholder, som for^{uitt} stander, saa lenngi for^{ne} laugheffd och for^{ne} sandmendezthouff worder bode loglig feld med biscop och wuilduge byemendt.«

[Orig. Anders Jacobssøn Bjørns Arkiv.] Udtog se 3516. [3571]
a) ∴: Viborg Landsting. b) ∴: 1474.

— »No. 36. H. Jens Dues til Krageholm gåfwobref til h. Oluf Oxe på ofwannemde^a Hervestads gods, så framt han sielf ej lämna äckta barn efter sig. 1474.«

[Orig. Oluf Oxes Arkiv; senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek?] Svensk Udtog med Haand fra 18. Aarh., anført i Registratur over Breve paa Vidtsköfle: Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I, et Folioark betegnet: »Lådan litt. I.« — Afskr. efter Udtoget fra 18. Aarh.: Registratur over Barnekowske Breve (under Nr. 70). RA. Langebeks Saml. Pk. VI. [3572]

a) ∴: i 3417 nævnte.

— Skøde af Lauritz Petz til Hr. Otte Nielsen.

[Orig. Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Rosenholm-Arkivet.] Udtog anført i Hans Tranes (og M. S. Sparres?) Beskrivelse

over Hornslet Kirke: Donatio variorum Fol. 59 S. 2 (og mulig herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 419). Trykt efter Udtoget: *Pontoppidan, Marmora Danica II. 154* (jfr. 152). [3573

Dag? »Eske Puge a1474 paa Vrads Herreds Ting tilforn udsteed a en Louhefd paa 2 Bøndergaarde kaldt Lousgaard, som Iver Erichsen paa sin Moders Vegne gjorde Heft paa, b vid. Stiehageskrammer b, c

[A. Orig.] **Aa.** Udtog anført i Revers paa Niels Juul Axelbes Documenter under Nr. 13 [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 3 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI. — **Ab.** Et andet Udtog [efter Peder Dyrskjøt]: Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 21 a og RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Ark o. [3574

a—a) Ab: Foget paa Vrads Herredtz Ting udstedde. b—b) Ab: vist Schramb.

— »Mandatum Johan episcopi. Anno 1474.«

Udtog med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 506 b. Enten Aaret ell. Bispens Navn maa være urigtigt.

Uden Dag. Dansk Udtog: *Hvitfeld V. 257, Fol. 949 L. 2 f. n.* Er 409.

— Anført: *Iris og Hebe Juli-Septbr. 1806 S. 9, 10, 11.* Er 3457.

— Udtog og Brudst.: »*Heimdal*« 1910 Febr. 16, 2. Spalte. Er 3515.

Brevbøger: Æbelholt: *SRD. VI. 187* (Aug. 6). — Dueholm: *Dueholms Dipl. 105* (Juni 14; *ÆA. III. 174*), 90 (Juni 15; *ÆA. III. 193*), 97 (uden Dag (kun nævnt); *ÆA. III. 177*). — Løgum: *SRD. VIII. 144* (Sept. 26).

Registraturer: Kongens Arkiv: Sejlstrup: *ÆA. V. 101*. — Lunde Kapitel: se 3442-43. — Odense St. Knuds Kl.: *ÆA. V. 212* (Apr. 25). — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 80, 83, 105*; se ogsaa 3560. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 272* (Apr. 25), 317 (Juni 12; ell. Aar 1484), 294 (Juli 11), 274 (Dec. 18?), 267 (uvis Dag), 224, 270, 300. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 78* (Febr. 5), 45 (Marts 15), 48 (Marts 18), 89 (Maj 31), 24 (Nov. 22). — Ribe Kapitel: se 3509. — Slesvig Bisp: se 3381, 3441. — Tommerup: *ÆA. IV. 370*. — Antvorskov: *ÆA. IV. 110, 112, 120, 120, 120, 145, 145, 238, 250, 259*. — Skovkloster: *SRD. IV. 345, 399, 399*. — Maribo: *ÆA. III. 271, 273, 273, 276, 277, 280, 284, 288, 289, 291*; se ogsaa 270 (1475 Dag?). — Alling: *ÆA. II. 189*. — Dueholm: *ÆA. III. 176, 203, 203*; se ogsaa 3497 og Brevbøger. — Essenbæk: *ÆA. II. 92* (Juli 11), 101 (Juli 12). — Hundslund: *ÆA. III. 19*. — Mariager: *ÆA. V. 664, 674, 710, 721, 725, 732, 745, 752*. — Tvilum: *ÆA. II. 59* (Marts 26), 57 (Maj 30), 60 (Maj 31). — Vestervig: *ÆA. III. 142*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 366, 370, 375, 379, 379*. — Vor: *ÆA. I. 190, 192*. — Vrejlev: *ÆA. III. 42*. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 825, 856, 862, 1092, 1123*; se ogsaa 1475 Marts 28. — *Eline Gøyes Jordebog 411* (Maj 1), 104 (Juni 10), 146 (Aug. 30), 135 (Nov. 11), 123 (Nov. 30). — *Adel. Brevkister 99*; se ogsaa 3429, 3520.

1475.

Jan. 8. *Reg. 4540**. Perg. med [16] Segl: 1, 3, 10-12. Skjolde med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 4. Skjold med Buchwald-Vaaben; 5. Skjold med Pogwisch-Vaaben og Hjelm; 7. Utydeligt Skjold; 8, 13-14. Skjolde med Rantzau-Vaaben, 8. og 13. med Hjelm; 15-16. Skjolde med v. d. Wisch-Vaaben. a Flensborg Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster

Flensburg Nr. 10). — Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Flensburg Marie Kirkes Arkiv (i Flensburg, I. 2 B 3 Nr. 1). *Dipl. Flensburg. I. 591.* [3575

a) Ifølge E. Graber, *Das Archiv der Stadt Flensburg S. 65:* »Or. Papier« med »angehängten Siegeln«!

Jan. 10. Johannes¹ episcopus Arusiensis Nicolao Magni, nostre dyocesis clerico et acolito. Ut a quocumque archiepiscopo vel episcopo apostolice sedi devoto executionemque sui officii habente omnes maiores sacros ordines recipere valeas, tibi concedimus facultatem, dummodo ad hoc ydoneus repertus fueris sciencia, moribus et etate, et aliud canonicum non obstat. Volumus tamen te ordinibus susceptis ad nostram dyocesim reverti. Signetum nostrum. Datum Arusie fer. 3. infra oct. epiphanie dni.

Perg. med 1 Segl: G. 737. (SvRA. Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Klerken Nicolaus Magni arkiv«.) LDipl. [3576

Jan. 15. Jeg Gertrudh Pæthersdother, Hr. Woldemar Molticks Efterleverske R.s af Hel., sælger og skøder efter min Broder Niels Gryses Samtykke til en [Henri]ch Meye[nstorp] Landsdommer i Siællandh alle mine Gaarde i Atterop i Mierløse H. i Tersløse [jeg] arvede efter min Datter Mættæ Woldemarsdother, og hun arvede efter forskrevne hendes [Fader Hr. Woldemar] Mølt[icke], for hvilke [Gaarde] jeg [kendes mig] fuldt Værd op at have baaret af Henrich Meyenstorp »æth« lødige Mk. rede Penge, som i Siællandh er gænge, og 60 af Guld og et Stykke brunt »leyst«, og skal Henrich selv for 300 lib. Mk., som de nu i Pant staar for efter det Pantebrevs Lydelse, derpaa givet e[r] ingen ydermere Rettighed at have i Atterop. Afvindes Gaardene ham, tilbinder jeg mig ham saa meget godt [Gods af] Rente og »beleglecht« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af min Broder Niels Gryse og [hæd]erlige Herrer og gode Mænd [a]Abbed Byrge i Rin[a]g-stæde Kloster, Abbed Jeip af Skowcløstær, Jespær B[ry]skæ ffwært Trwdß af Grymsterop, Laurens Saxß⁷ af Ot[te]sterop, [For]stander i s. Clare Kloster i Roskilde. Datum dnica. ante f. Marcelli pape.

Medtaget Perg. med [8? b] Segl: 7. Clxxii 3 (Basse). Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [3577

a-a) Saaledes Gram i et Udtog i LDipl. b) Den venstre Del af selve Brevet og af Plica mangler; i den bevarede Del 7 Seglhuller.

Jan. 17. Ik Helmych Tanghe hebbe entfangen van dem wolduchtighen Schelm Pedersen 20 lub. mr., alze in Denne-

merken genge is, welke ik entfangen hebbe up sodane wort, alze ik des mytem auer en gekamen byn, alze umme mynen hoff unde de rechte houetbreff inholt, den ik em toveren beseghelt hebbe laden in densk. Ik hebbe dyt gescreuen myt myner egen hant. Myn ingeseghel. Ghegeuen unde gescreuen to Kopenhauen up Antonies dach.

Perg. med 1 Segl: Korsdattet Skjold med en bred Ramme belagt med 8 Roser ell. Mønter. Skelm Pederssøns Arkiv (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. (kun Udtog paa Dansk). [3578]

Jan. 19. *Reg. 4541.* [Orig.] Afskr. fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: Rostgaard 4to 121, LVI. — Afskr. fra c. 1600: Thott 4to 1991 Bl. 406 a. Herefter: *Rosenvinge, Domme I. 14.* — Ufuldstændig Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 1346 b Nr. 86 (indeholder kun Begyndelsen og ikke engang alle Udstedernes Navne). [3579]

Jan. 25. Jeg Tonne Korfitz i Swensturp kendes mig skyldig være hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Daud Hack R. i Maghens-turp 40 lub. Mk. i saadanne Penge, som i Skane gænge er, for hvilken Sum Penge jeg ham pantsætter en min Gaard i Sandagher i Wæmmenehøiss H. (Jep Maghensß, 1 løde Mk.), at nyde for et brugeligt Pant, saa længe han afløses Hr. Daudh af mig, og Løsningsdagen skal være Powels Dag conversacionis og ingen anden, og Landgildet skal følge Hovedsummen. Afvindes forskrevne Gaard Hr. Daud, tilbinder jeg mig ham saa god en Gaard med Rente og saa vel »beleiligh« igen at fri inden 6 Uger derefter. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Per Nielß paa Lindholm, Jep Twlsß³ i Skwrwp, Ingwar Galn⁴ Høvedsmand paa Næssbiholm, Anders Gagge⁵ i Størsturp og Jasper Hinriksß⁶ Raadmand i Malmø. Datum die conversacionis Pauli.

Perg. med [6] Segl: 3. Llxviii 3 (Sparre); 4. Lviii 7; 5. Hxxxv 2; 6. Lv 2; Paaskrift med omtr. samtidig Haand: »Thette er thet breff, som her Ihan fik aff ffriu Hylle po een gord i Sandager«. Senere til Johan Pederссøn Oxes Arkiv; endnu senere til Vidtsköfle Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA.). [3580]

Febr. 3. Ærkebisp Johannes af Lund udsteder Afladsbrev for dem, der besøger s. Barbare Alter i Halmstad Kirke.

Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Kirkes Arkiv (Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 25)). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 216.* [3581]

— Laurens Saxen og Husfru Kirstinæ i Ottisterpp. Vi har for begges »wor« Sjæles Bestandelse Skyld givet en vor Gaard i Køghæ (Jens Pæthersß), hvilken vi købte af Wisæ Niels, til

s. Johannis Alter i Øthersløffwæ Kirke i Ringstadæ H. med saa Skel, at Sognepræsten Hr. Dyrik, som nu er, og de Sognepræster, som efter skal komme, skal aarlig holde 30 Messer for begges vore Sjæles Bestandelse Skyld. »Methen thok« vil jeg Laurens Saxen have fornævnte Gaard i Forsvar i min Tid og opbære Halvdelen Landgildet og Sognepræsten Halvdelen og gøre halv Tjenesten; og naar som jeg afgangen er, skal Sognepræsten opbære alt Landgildet og gøre alt Tjenesten og lønne »diegnin«. Holdes fornævnte Messer ikke, skal begges vore Arvinger have Fuldmagt at annamme fornævnte Gaard igen i deres Væрге. Datum Ottisterpp die Blasii. Jeg hænger mit Indsegl for dette Brev med flere hæderlige Mænds: Mattes Bænctssens og Mattes Skriffweres Borgemestres i Køghæ, Per Jepsens Raadmands og Per Jenssens Borgers sstds.

Perg. [med 5 Segl]. Ørslev (Ringsted H.) Kirkes Arkiv; senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [3582]

Febr. 12. Bodild Beynt Pigs Datter¹ i Nygard, Esge Lawesß⁹ i Tommerp, Niels Agesß⁸ »ridder« og Karl Beyntsß i Wintzertorp a. w. Vi har gjort et Mageskifte paa en Tid, saa længe som Arvinger tækkes paa baade Sider, med ærlig Md. og velbyrdig Beynt Bille paa Siøholm med Gods, som vi har i Siælind i Tordorp i Hasle S., som er 6 Gaarde (10 Pd. Byg), og 1 Gaard i Rædinge (2¹/₂ Pd. Byg), for Gods, som han skal vederlægge os paa Gydingeholm saa langt, som det kan række. Hvad det ikke kan række, da skal han gøre os Vederlag anden Steds her i Skone, hvor ham tækkes. Vi Bodild og Esge og Niels Agesß »ridder« paa Lawholm trykker vore Indsegl for dette Brev. Givet og skrevet i Tommerp dnica. quadragesime.

Papir med 3 Segl paatrykte forned: 1. Exvi 2; 2. Gxvi 3 b; 3. Skjold, hvori vistnok 2 Sparrer (uden Omskrift). Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. 1475 Apr. 2. [3583]

Febr. 22. Ærkebisp Johannes i Lund annekterer Vithmundeløff Sognekirke til s. Petri Kloster i Thomarp.

Perg. [med 1 Segl]. Tommerup Kl. Arkiv; ÆA. IV. 378 (med urigtigt Aar 1477) (RA.). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 216*. [3584]

Febr. 25. *Reg. *7250*. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 478*. [3585]

Febr. 27. Per Widsß Foged paa Hal H.s Ting, Niels Hinriksß Præst i Myging, Michel Ascersß V., Jes Nielsß i Allistrvp, Anders Twesß i Alling, Sommer i Faarvp, Bern. Frøst og Nis

Michelsß i Karde. Mand. efter Mathie Dag ap. for os og flere gode Mænd, som Hal H.s Ting søgte, fik en beskeden Svend Per Morthensß Foged paa Æsendorp et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jep Michelsß, Per Jensß i Twrstrvp, Syword Nielsß i Hørning, Jes Skyt i Wedelby, Jæp Persß sstds., Marquord Her-mynsß, Jes Michelsß i Wiwild og Jes Persß i Wedelby; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Herreds-ting 8 Danne-mænd: Michel Ascersß, Jes Nielsß i Allistrvp, Anders Twesß, Ascer Aabsß i Any, Jon Thorstensß i Søby, Jæp Persß i Lywerstrvp, Michel Snog og Tve Nielsß i Allistrvp, og dertil menig Almue, som da til Tinge var, at de sagde, at dem vitterligt var, at 8 Ransnævninger i fornævnte Herred svor Storm Gerlofsß et fuldt »thiffnit« over paa fornævnte Ting for velbyrdig Mands Laghe Brochs Penge, Gods og rette Regnskab, som han rømte bort med, og var Ransnævningerne lovlig »til fultdæ«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Gl. Estrup Godsarkiv; ^a1848 af Justitsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^a. LDipl. [3586

a—a) Jfr. *Vejled. Arkivreg. I. 181.*

Marts 11. *Reg. 4544.* Perg. med 6[!] Segl: 1. I Sigilfeltet et Anker; 2. Flvii 15; 3-5. Bomærker; 6. I Sigilfeltet Bogstavet o. Senere til Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 15.* [3587

— *Reg. 4571* = *7252.* Perg. med [6!] Segl: 2. Flvii 15; 3-5. Bomærker; 6. Utydeligt. Senere til Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 17* (Aftrykket kan rettes og suppleres fra en Afskr. af Jon Mortensen i LDipl., der ogsaa har Dagen som anført i *Reg. *7252*; derimod har Orig. nu kun et Hul, hvor Helgendagen skulde staa). [3588

Marts 12. Mette Twesdatter, Mattes Saxtorps Enke i Gietzholm, lejer for sin og sine Børns Livstid en Gaard i Witzskøffle i Othens H. af Lunde Kapitel.

Perg. [med 1 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 218.* [3589

Marts 17. Olaff Morthensß¹ Biskop i Roskilde. Efterdi at Olaff Daa Biskop i Roskilde, Gud hans Sjæl naade, med sit Kapitels i Roskilde Samtykke den hellige Trefoldighed, Jomfru Marie, s. Lucio og alle Guds Helgene til Lov, og til des ydermere Gudstjeneste forskrevne Domkirke, Kapitel og Personer til Hæder og Gavn i sin Velmagt skikket har, at en Kannik af forskrevne Kapitel skal altid synge Højmessen for »høghe altære« i forskrevne Domkirke, hver efterdi som ham tilfalder, den ene

efter den anden, eller bede en anden Kannik synge for sig, og at saa ske skulde, skødede han og gav der noget Jordegods til, som er 2 Gaarde i Torkilstorp i Waldburghs H. (6 Pd. Korn) og 2 Gaarde i Drowby hos Abromstorp i Horns H. (3 Pd. Korn), hvilke Gaarde og Rente ej kan fuldelige tilrække at holde forskrevne Tjeneste oppe med; da paa det at saadan gudelig Tjeneste maa blive stadig, og at Prælaterne maa være fri for saadan Tjeneste, skøder vi og giver efter vort Kapitels i Roskilde Samtykke til forskrevne Højmesse al vor Biskopstiende af Oreby S. i Ars H. hos Kalundeburgh i saa Maade, at forskrevne vort Kapitel eller, hvilken Kannik de det befale vil, skal hvert Aar opbære til forskrevne Højmesse al forskrevne Tiende og dertil 3 Pd. Korn af 1 Gaard i Høweby hos Roskilde, som vi dertil tilforn givet har, med $\frac{1}{2}$ Stenhusgaard i Roskilde hos Sneffrestyg, hvilken vi finge af Husfru Talæ i Slarslunde, Gud hendes Sjæl naade. Og stadfæster vi al den Gave, som Biskop Olaff Daa gav og skødede til forskrevne Højmesse, forbydende alle Biskopper i Roskilde og alle andre under Guds Vrede, den hellige Kirkes Dom og Band herimod at gøre eller med forskrevne Tiende eller Gods sig at bevare mod vort Kapitels Villie; men holdes forskrevne Gudstjeneste ej, skal vi eller vore Efterkommere Biskopper have fuld Magt forskrevne Gods og Tiende igen at tage og i andre Maader at skikke. Secretum nostrum cum sig. Roskildensis² et Haffnensis³ capitulorum nostrorum necnon DDn. Petri et Birgeri monasteriorum Sorensis et Ringstadensis abbatum. Datum Roskildis die Gertrudis.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 176; 2. G. 193; 3. G. 336. Roskilde Kapitels Arkiv^a (AM. LXIII. 5). LDipl. [3590

a) Saaledes Bartholin F VI 108, jfr. 39.

Marts 28. *Reg. 4494.* [^aPerg. [med 3 Segl].^a Senere tilbagegivet til Lollands Sønder Herreds Kalentes Arkiv; *ÆA. V. 901.*] Afskr. af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 358 b. Herefter: *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 361* (med Aar 1470). (Brevet anføres forskellige Steder med forskellige Dateringer, og i *ÆA. V. 901* er 1474 Apr. 12 anset for den rette Datum; men da et Udtog i AM. Afskr. Pk. IX, der er skrevet af Arne Magnusson selv »ex origin.«, har »Dat. 1475 fer. III. paschæ«, og da ogsaa det i *ÆA. V. 901* trykte Udtog har Aaret 1475, bør Brevet formentlig henføres til 1475 Marts 28.) [3591

a—a) Saaledes Afskriften.

— Jens¹ Biskop i Aars. Hr. Holger Mwnk R. har gjort os Regnskab og betalt os for alt det, som han opbar af Kerstorp

og Thoslandh, saa længe han dem af os i Værge havde. Thi lader vi ham kvit for ydermere Regnskab deraf. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 3. pasce.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). [3592

Marts 28. Jens¹ Biskop i Aars. Naar velbyrdige Md. Hr. Holger Mwnk R. lyster igen at løse de 2 Gaarde i Boelstorp i Beragher S i Harts H. (Eric Smedh og Pouel), som vi i Pant har af Hr. Holger Mwnk for 300 Mk. danske Penge, da skal vi eller vore Efterkommere ej længere holde ham forskrevne Gaarde for, end vi har fanget forskrevne Sum Penge, som hans aabne Brev lyder. Sig. nostrum. Datum Arusie fer. 3. pasce.

Perg. med 1 Segl: G. 736. Holger Munks Arkiv (RA.). LDipl. [3593

Marts 30. Iwar Axelsß tilskriver Bentt Bitle om dennes eventuelle Fangenskab (i Sverige) og om hans Strid med Brevskriverens Svigerinde Fru Anne.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Bent Billes Arkiv (B 1; RA.). *Missiver II. 97.* [3594

Marts 31. Jeg Gerthrudh Tidickesdotther Borgerske i Køghæ agter med Frænders og Venners Samtykke og særdeles med min Datter Mettæ Perssdotther Raad at stigte en evig sungen Messe af Guds Legeme hver Torsdag for min Sjæls Salighed og mine »hosbondher« Sjæle og særdeles for Per Olsß, hvis Sjæl Gud naade, for det Alter midt paa Gulvet i s. Nicolai Kirke i Køgæ, og skal Sakramentet bæres paa Alteret; for hvilken Tjeneste jeg giver til evig Tid af min Gaard liggende paa Fenedy 7 Skill. Grot til aarlig Jordskyld, ud at give Halvdelen om Paasken og Halvdelen »ath« Martini Dag, med Vilkaar, at Frænder og Venner skal være næst at besidde fornævnte Gaard, og hvo som den Gaard hænder at fange efter vor Tid i Pant eller i Køb eller »affhendes i noglæ hondhæ modhæ«, da skal det saa forvares, at den Rente stadigt blive ved fornævnte Gaard til fornævnte Messes Opholdelse. Til den Renten op at bære vi tiltroer Sognepræsten, »burmesteræ« og Raad i Køghæ, de som nu er og komme skal, med de Dannemænd, som Forstandere er til fornævnte Alter, Fuldmagt at have ind at kræve og op at bære fornævnte Rente af vore Arvinger eller, hvem der efter vor Tid hænder at besidde fornævnte Gaard, og til Guds-tjeneste at forse, som de vil andsvare for Gud paa den yderste Doms Dag. [*Jeg*] har »ombédht« Hr. Hans Olsß¹ Præst i Køge »hengt« sit Indsegl for dette Brev med flere Dannemænds Ind-

segl: Albreth Hansß², Oleff Jepsß, Per Knutsß Raadmænd, Nils Olsß, Per Jensß, Iis Persß Borgere i Køge. Datum fer. 6. infra octavam pasche.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet Lammet med Fanen; 2. I Sigilfeltet Bogstavet a(?); 3-4. Bomærker; 6-7. Utydelige Brudstykker. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Pergamentsbreve Køge vedk. 1444-1531 (udtagne af Roskilde Katedralskoles Arkiv)). [3595]

Apr. 2. Ærkebisp Jøns fritager Bosø Kloster for Bispetiende.

[Orig. Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 170. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 218.* [3596]

Apr. 4. Jep Tullssøn i Skwrthorp lejer 3 Gaarde i Hagløse i Skøtz H. af Lunde Kapitel og af Domkirkens Værger.

Perg. med 1 Segl: Llxviii 3 (Sparre). Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 219.* [3597]

Apr. 5. Vidne af Lollantzfar Landsting, at Laurens Yngherssøn, siden han blev Mariabo Klosters Embedsmand, i 7 Aar aarlig havde lyst Otthæs heynt i Fred.

[^aPapir med mindst 2 Segl^a: Gxvi 74 (Pors)^b og Gxiv 1^c. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 260?* ell. *297?*; ^a1749 i Sorø Akademis Arkiv^a.] Afskr. (ikke helt fuldstændig) af Langebek 1749: LDipl. A. *Kall Rasmussen, Musse Herred I. 97.* [3598]

^a—^a) Saaledes LDipl. ^b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 d, Pors. ^c) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 b, Graa.

Apr. 9. Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 229.* Aaret er sikkert urigtigt, se *Reg. * 7312.*

Apr. 11. Oloff Morthenssøn Biskop i Roskyllæ, Johan »dæghen«, Cristoffer Jenssøn Provst og Oddæ Hanssøn Kantor sstds., Æwerth Grubbæ Rigens Kansler, Henrik Mæyenstorp Landsdommer i Syælland, Per Jenssøn, som kaldes Haluegghæ, af Winninghæ og Hans Kyelssøn Foged i Klare. Tirsd. efter misericordia dni. Søndag var for os Hr. Tetzts Ærkedegn i Roskyllæ og velbyrdig Md. Erik Jenssøn af Winninghæ i den lille Stue paa Biskopsgaarden i Roskillæ, som kaldes Pirthæ, om Trætte, som de havde om 2 Gaarde i Qvislæmarkæ, den ene hører Præstebordet til, og den anden hører Qvislæmarkæ Kirke til, og en Jord sstds., som skylder 14 Skpr. Korn, hvilke han i mange Aar i Værge har haft med Urette, som Hr. Tetzsses Dombrev udviser og andre Breve, og thi kom han i Band. Item kærede Hr. Tetzts for os, at han indeholder en Jord og har sin Kaalhave paa, i Winninghæ liggende for vesten næst Kirkegaarden med sin Bredde og Længde, som det Brev inde-

holdt, som Hr. Tetzts da lod læse for os; endog at det ej havde Indsegl, da stod dog Erik Jenssøn til, at det havde Indsegl, den Tid Hr. Tetzts lod det læse for ham og for flere gode Mænd paa Kirkestævne i Winninghæ. Da efter Hr. Tetzssis Tilladelse og vor Bøn Skyld gjorde vi et venligt Minde mellem dem, saa at Erik Jenssøn og hans Husfrue skal beholde den Gaard i Qvislæmarkæ, som Præstebordet tilhører, hvilken hans Husfrues Fader Jes Madssøn i Leje havde i sin Tid, og give deraf Præsten sstds. 2 Skill. Grot, og han skal derfor sige 20 Messer om Aaret. Item skal de beholde den Jord sstds. i deres Tid og give Kirken deraf 14 Skpr. Korn hvert Aar, og naar de baade afgangne er, da skal den Gaard og Jord straks komme fri til Kirken og Præsten sstds. Item den anden Gaard, som Kirken tilhører, som Erik og indeholder efter Hr. Tetzssis Dombrevs Udviselse, svarede Erik Jenssøn, at han ej vidste, hvilken Gaard det var. Da for vor Bøn Skyld undte Hr. Tetzts ham Dag indtil Morthens Dag at bespørge sig bedre og sin Bevisning derpaa op at søge, og saa om den Jord liggende for vesten ved Winninghæ Kirkegaard, og sagde sig at ville udlægge, om han deraf noget havde, og skal da komme inden Morthens Dag til Roskillæ for os Biskop Oloff med sin Bevisning eller det aflægge efter Hr. Tetzssis Willie. Da efter vor unge Herre Konges Begæring og vor Bøn Skyld løste Hr. Tetzts Erik Jenssøn af alt Band, som han havde ham i kommet, med saadant Vilkaar, at kunde Erik forskrevne »æryndhe« ej bevise eller med Minde ej vilde aflægge inden forskrevne Tid, da skulde han straks Morthens Dag blive i det samme Band, som han tilforn var. Sig. nostra. Datum etc.

[*a* Orig. paa Papir. Roskilde Kapitels (Ærkedegns) Arkiv.*a*] Afskr. af Langebek 1747: LDipl. [3599

a—a) Saaledes LDipl. Nævnt: *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 249.*

Apr. 11. Karll Ronnow electus i Othens, Clawes Ronnow^a Kong Cristierns Marsk i Danmark, Broder Pædher Abbed i Holme Kloster, Ffrederich Barsbech⁴, Jørghen Wrne RR., Clawes Brysche⁶ Høvidsmand paa Nesbyhowith og Knwt Joachimsß i Siøbo VV. Tirsd. efter dnicam. misericordia dni. paa Landemode i Othens var velbyrdig Md. Beynt Bille og lod læse et aabent Brev lydende: 2008. Efter at Brevet læst var, berettede Beynt Bille for os, at nogle har hugget og bortført af Thynneskow imod hans Villie. Da funde vi der saa for Rette paa efter den Bevisning, som i dette Brev for er rørt, at Thynneskow er Beynt Billes rette Enemærkeskov, og hvo som i den har hugget imod

hans Villie, de har forbrudt efter Loven saa meget, som de havde anden Steds hugget i hans Enemærkeskove. Thi maa Beynt Bille lovlig følge dem efter til Ran eller i andre Maader, hvor ham tækkes efter Loven. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 2. Li 64; 4. Eviii 4; 6. Dxxi 10^a. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1466 Jan. 4. [3600

a) Gram i LDipl. 1466 Jan. 4 nævner 4 Segl som bevarede.

Apr. 11. Jeg Jacob Teyemadh¹ i Munckegardh i Wentz H. a w. har solgt og skødet og skøder en velbyrdig Md. Beynt Bille paa Siøholm V. den Jord, som Cauetzlund Kirke har i Pant af mig for 9 Mk. Penge, liggende paa Boringhe Mark i Asperopp S. i Wentz H., som er 2 »marsøllfs« Jord over al Boringe Grund, med saadant Skel, at B. B. skal selv indløse Jorden fra Kirken for de forskrevne 9 lub. Mk. Og jeg tilbinder mig at hjemle ham Jorden ligervis, som den var ham lovlig skødet paa Tinge. Og jeg kendes mig derfor fuldt Værd op at have baaret af B. B. paa de 9 Mk. nær, som Jorden er i Pant for sat. Medb. af Dannemænd Gotzsche Tegenhuse V., Niels Jenss² Borgemester i Othens, Jess Mule³ Raadmand, Per Mortenss⁴ Borger sstds. og Per Clementss i Holseth. Datum Ottonie fer. 3. post dnicam. misericordia dni.

Perg. med 5 Segl: 1. Hiii 6; 2. Bomærke; 3. Cliv 7; 4-5. Bomærker. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (Reg. *7258.) [3601

Apr. 12. Karl Ronnow¹ electus i Othens, Clawes Ronnow Kong Cristierns Marsk i Danmark, Jørighen Wrne, Hans Walkendropp RR., Claues Andherss² Prior i Dalom, Claues Brysche³ Høvidsmand paa Nesbyhowith, Jens Bildh og Bildh Perss VV. Onsd. efter dnicam. misericordia dni. paa vort Landemode i Sortebr[ødre fo]r os og flere gode Mænd satte en velbyrdig Md. Beynt Bille i Rette, Jordløse Mark, som ligger inden det Markeskel, som svoret var om 3 eller 4 Aar »mooth« og ikke var [Lovh]ævd paa gjort, førend Sandemænd ginge Markeskel, om de Mænd i Bardløse ej maa nyde den Jord, efter[di] de ombar den Jord, som ligger uden det Markeskel, som de tilforn i Væрге havde. Der funde vi saa for Rette paa, at de Jordejere, som deres Jord »miste« paa den anden Side Markeskellet, m[aa] med Rette nyde den Jord, som ligger paa Bardløse Mark inden det Markeskel, som Sandemænd gjorde, og ikke [var] Lovhævd paa gjort. Datum *etc.* sub nostris sig.

Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. G. 531; 2. G. 601 (Ulfeldt);
3. Dxxi 10. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. [3602

Apr. 13. Christiern Konge. Tiburtii et Valeriani Aften for os, vore Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Kiøbenhaff^a i Graabrødrekloster i den lille Stue for vor Søn Hanns til Danmarks Rige udvalgt, nærværende Biskop Oluff Mortensen af Roskilde, Doktor Christoffer Provst i Roskilde, Odde Hansen Kantor sstds., Henrich Meyenstrop vor Søns i den Tid Hofmester af synderlig Befaling, Hr. Verner Parsberger R., Hr. Claus Henrichsen forskrevne værdige Faders Kansler, Erich Bille af Sande, Marquor Tegenhuse Forstander i Vor Frue Kloster i Roskilde, Hanns Keldsen Forstander i Clare Kloster sstds. og mange flere gode Mænd, var (velbyrdige^b) Mand Peder Bille af Suanholmb, Peder Lercke og Niels Lercke af Vindinge, Hr. Oluff Haluegge, Peder Jensenn hans Broder paa den ene Side, Hr. Johan Fickesenn vor Husfrues Embedsmand paa Harridtzborg og Jep Brems Herredsfoged i Seme H. og Oluff Jepesen, som den Tid Byfoged var i Roskilde, paa den anden Side om Trætte i saa Maade. Peder Bille kærede, at en hans Tjener Mattis Lercke, boede paa Thudsenæs, fór til Vindinge sit rette Ærinde til sin Fader og der »vor« hindret og paataget og maatte sætte Borgen til »indkomb« til Oluff Jepsens Hus Byfoged i Roskilde, og der han der indkom, »vort« slagen der og hans Forlover og ilde medfaren og nødtes fremdeles til at sætte Borgen, at han skulde komme paa Roskilde Byting, naar Hr. Johan Ficisen kom i Landet, og skulde tilsiges 8 Dage tilforn eller 40 lødige Mk. i Steden, og sagde, at hans Forlover var ej tilsagt før om Fredagen og om Onsdagen der næst efter han var indæsket og kom om Onsdagen Aften til Windinge til hans Faders og gik til hans nære Frænder og vidste ej andet, end han havde søgt sine Venner; der »vor« han tredie Tid greben, slagen, huggen og »skuden« og sat i Jern og Fængsel og fremdeles vædelig voldført til Harridsborg og der sat i Stok og Jern, som Peder Bille sagde, og anden Mandagen der efter ført til Sømme H.s Ting og der dømt til en uærlig Død at hænges mod Ret, lovuforvunden og uden alle stjaalne Koster, ferske Gerninger eller nogen Kendelse, og var Fred lyst over ham til Landsting. Og Hr. Oluff Haluegge og Peder Jensen kærede, at deres Tjener Oluff Lercke »vor« og greben i hans Faders Gaard lovuforvunden mod Ret til »indkomme« i Oluff

Jepsens Hus i Roskilde og der maatte paa det ny sætte Borgen, og de, der borgede for ham, var slagne og ilde medfarne; derfor skyldede de Oluff Jepesenn, som da Byfoged var i Roskilde, og Jep Bremps med deres Medfølgere. Derimod svarede Oluff Jepsen, at Oluff Oelsen af Windinge, Jenns Andersen og Jep Kannestøber af Roskilde kom til ham og kærede, at Mattis Lercke og Olle Lercke havde stjaalet deres Øksne og solgt dem i Slauelse, og bad ham, at han vilde fare med dem til Vindinge og hindre dem paa Rette, som han og gjorde og fik Borgen for dem til »indkom« i hans Hus i Roskilde og da fik Borgen af dem paa det ny for samme Sag, og sagde, at naar Hr. Johan kom i Landet, da skulde de føres til Roskilde Byting og skulde tilsiges 4 Dage tilforn, som han sagde og skød paa, at de var hans Hjemmel til den Gerning, hvilket han beviste for os med et Tingsvidne af Roskilde Byting, at de havde været til Ting og kendt, at det var deres Gerning, og stod ham til uden Skade at holde. Item svarede Hr. Johan Fickesen, at han var ej i Landet, den Tid den Sag begyndtes, og ej vidste af Sagen, og den Tid Sagvolderne kom med deres Skademand, som de sagde, da »lede« han dem vort Jern og viste dem fremdeles til Ting og bad Jep Bremps at hjælpe dem det, Ret var i denne Sag. Item svarede Jep Kannestøber paa sine Vegne og sine Medfølgeres, som »sagvolder« var, at den Tid Mattis Lercke og Olle Lercke satte Borgen ind at komme paa Roskilde Byting, den samme Dag de var paaæsket at komme ind, gik Mattis Lerche i deres Gaard om Aftenen og gjorde dem Husfred, Gaardgang og Vælde; og der hindrede de ham paa Rette og førte ham fremdeles til Harridsborg og »beddes« vort Jern og anden Mandagen derefter førte ham til Seme H.s Ting og begærede der over Mattis Lercke det, Ret var. Item svarede Jep Bremps, at Olle Oelsen, Jens Andersen og Jep Kannestøber kom med Mattis Lerche til Seme H.s Ting bagbunden og »bedes« Ret over deres Skademand og havde med dem et aabent beseglet Brev udgivet af Slauelse Raadhus, som Giricke Hansen Borgemester i Slauelse, Torbern Pedersen og Jens Kogge havde beseglet, lydende, at Jep Kannestøber i Roskilde var der paa Raadhuset og spurgte sig for, om nogen havde hørt, at en Mand, der kalder sig Mattis Lerche, solgte der 2 Øksne, den ene var »bleegelig« rød og »draget« og havde hvide Horn, den anden var »blodelig« rød, skjoldet og »hielmet«; da gik frem Jes Henningsen Borger i Slauelse og vidnede, at der kom en Mand hjem til hans og laante der Hus

en Fredag »ad« Aften og havde 2 Øksne saa »løde«, som før er sagt, og kalder sig Mattis Lerke og solgte dem paa Torvet for Klæde, Salt og Penge, med flere Ord, som det Brev indeholder; og efter det Brevs Lydelse sagde Jep Bremps, han opkrævede 18 Dannemænd, som skulde sige paa det Brev, hvilke kaldede Jep Brems til dem i Beraad og sagde, efter det Brevs Lydelse vidste de ej rettere, end Mattis Lercke var deres Skademand. Da svarede Hr. Johan Fickesen: I Dannemænd, beraader eder vel, thi her kommer alt andet efter, og spurgte »sagvolderen«, om de vilde »rette« Manden; da svarede de Ja og begærede Ret; og bad Hr. Johan Fickesen Jep Brems hjælpe dem (det^c), Ret var, thi han ej vidste, hvor Sagen var forløben. Og var bevist for os med et Stokkevidne af Semme H.s Ting, at Sagen var saa tilgangen til forskrevne Ting, som for er rørt, og derefter opkrævede Jep Brems de, ham skulde dømme, og han dømtes at hænge, som før er rørt; med mange flere Ord paa baade Sider. Derom var saa for Rette paa sagt efter Tiltale og Gensvar, da bør Fogeden, som Dommer var, at komme Manden i viet Jord, tage Skrift, faste og byde Bod til Landsting og bøde Manden igen efter Loven, og de, der gav Dom over ham, tage Skrift, faste og bøde 3 Mk., og det bør Fogeden at tage dem »nødløst« uden Fasten; item de 18 Mænd, som sagde paa det Brev, dem bør alle at tage Skrift, faste og bøde og byde »weder werff« til Landsting og bøde efter Loven og uforkrænkte til deres Ære i alle Maader derfor. Om det »griff«, Mattis Lercke og Oluff Lercke var hindrede i deres Faders Gaard til »indkomme« i Olle Jepsens Hus, det bør Høvidsmanden, den »greff«, eller hans Hjemmel i den Sag at bøde hver »dere« Bonden 40 Mk. og os 40; og hver »dennom«, i Følge var med, bøde Bonden 3 Mk. og os 3 Mk.; om det andet »greph« i Olle Jepsens Stue der bøde Høvidsmanden i den Sag eller, hvo hans Hjemmel var, hver »dennom« 40 (Mark^d) Bonden og os 40; og hver »dennom«, i Følge var, bøde Bonden 3 Mk. og os 3 Mk. Som Sagvolder(ne)^e kærede, at Mattis Lercke gjorde dem Husfred, Gaardgang og Vælde, den Tid han sidst greben »vor« i Vindinge, derom skal nu paa Onsdag 8 Dage skrives en Landenævn paa Landsting, som skal granske, om han gjorde Husfred, Gaardgang og Vælde; sværger Nævnen, at han gjorde Husfred, Gaardgang og Vælde, da være Sagvolderne »aarsage« for det »greff«, og Mattis Lerckes Frænder og Venner at bøde hans Bøder efter Loven; sværger Nævnen, at han ej gjorde Husfred,

Gaardgang og Vælde, da bøde Høvidsmanden, ham greb, 40 Mk. Bonden og 40 Mk. os, og hver »denom«, i Følge var, bøde Bonden 3 Mk. og os 3 Mk.; og hvis de har fra dem taget, give dem deres igen. Om denne Artikel, at Mattis Lercke var til Landstinget og bød sig i Rette og bød Lov og Værn for sig, og lyst var Fred over ham og »forbød« af Landstinget at rette ham, før Sagen var der hørt i Rette, den Sag sætter vi ind for os selv og flere vore Raad og gode Mænd, hvor vi vil det have, og bør at være i den Artikel. Baade om »gref, løpte« og alle andre Sager og alt, der rører paa, er uretellig gjort, skal alt »forbødes« efter Loven inden 6 Uger og dermed blive en aftalen Sag til evig Tid paa disse Punkter i alle Maader. Sig. nostrum ad causas est appensum, teste Efrardo Grubbe de Trøgevelde justitiario nostro. Datum etc.

[A. Orig. Peder Torbernsøn Billes Arkiv.] Afskrifter fra 18. Aarh.: Aa. LDipl.; Ab. Ny kgl. Saml. 4to 1346 bc. — Ac. Udtog med Jørgen Seefeldt Christopherssøns Haand: Gl. kgl. Saml. 4to 3170 Bl. 204 a. [3603

a) Ac: Roskild. b) Saaledes Ab; Aa: »wølb.« c) Saaledes Ab; Aa: dette. d) Saaledes Ac; mangler i Aa og Ab. e) Saaledes Ab; Aa og Ac: Sagvolderen.

Apr. 14 ell. Aug. 11. Vidne af Agatha Padersdatter om hendes Børns Gave til Åhuus Kloster.

[Orig. Aas Kl. Arkiv?] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 10. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 234.* [3604

Apr. 20. Powel Lasß¹ Herredsfoged i Hornss H., Ingemer Grvbbæ² i Kindby, Per Jensß Skriffuere i Kindholm og Johan Ryssow³ »dyeghen« i Væsby. Fer. 5. ante f. Georgii paa Hornss H.s Ting spurgte velbaaren Md. Per Byllæ i Swanneholm sig for, om nogen mindedes eller af vidste, hvorledes han svarede velbaaren Md. Jep Jensß paa Abramstrvp, da Jep Jensß forbød Per Byllæ at fiske i den ny Sø, som Jep Jensß havde ladet »dømth« imellem Skiby Mark og »oollen«, og paa de Ord, hvilkelunde de forløb sig mellem dem, »beeddes« Per Byllæ et Tingsvidne af 12 Dannemænd. Da mælted der til 12 Danne-mænd: Anders Persß, Jep Hyørdrengh og Lass Yepsß i Fersløff, Jess Persß, Jep Byørnsß og Mattes Nielsß i Kindby, Bo Mardh i Landherssløff, Jep Nielsß i Orebergh, Esbern Nawsß i Gerløff, Anders Jensß i Søndherby, Jess Olsß i Vellervp og Tygæ Alffsß i Bondervp; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, og mange af dem selv hørte paa, at da Jep Jensß i Abramstrvp forbød Per Byllæ at lade fiske i fornævnte Sø, svarede Per Bylla, at naar han »vortæ« der med Rette af dreven, saa at han ikke maatte

med Rette der lade fiske, vilde han det gerne have »fordraff« eller have det i Jep Jenss Minde eller, hvo som da Abramstrup havde i Væрге paa vor naadige Herres Vegne. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Lxxxvii 29; 3. Tværdelt Skjold, i det øverste Felt en tredelt Plante (s iohān gerechīni); Paaskrift fra 16. Aarh.: »Krogstrvps oldt«. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). [3605]

Apr. 20. Powel Lasß Herredsfoged i Hornss H., Ingemer Grwbbæ² i Kindby, Per Jenss Skriffuere i Kindhom og Johan Ryssow³ »dyeghen« i Vesby. Fer. 5. ante f. Georgii paa Hörnss H.s Ting fik velbaaren Per Byllæ i Swanneholm et Tingsvidne af 12 Dannemænd: Anders Perss, Lassæ Yepsß og Jep Hiør-dreng i Fersløff, Jess Perss, Mattes Nielsß og Jep Biørnsß i Kindby, Jep Nielsß i Orebergh, Bo Mardh i Landherssløff, Esbern Nawss i Gerløff, Tygæ Alffsß i Bondervp, Jess Olsß i Vellervp og Anders Jenss i Synderby; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at Per Byllæ og hans visse Bud havde været i 3 Ting, og da var det fjerde, og givet Kære paa et Markeskel, som Skiby Mænd havde lagt mellem Skiby Mark og den øde Mark, som kaldes »oollen«, stenet, stablet og gravet uden al Tingsdom, overværende hverken Riddermændsmænd, jordejende Bønder eller nogen anden, der af Tinge var tagen. Item vidnede fornævnte 12 Dannemænd, at de hørte og saa', at Herredsfogeden tilstod inden 4 Stokke, at han var der hverken i Raad eller Gerninger med, og intet ham var der tilsagt om. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 3[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Lxxxvii 29; 3. Tværdelt Skjold, i det øverste Felt en tredelt Plante (s iohān gerechīni); Paaskrift fra 16. Aarh.: »Paa Krogstrvps oldt«. Peder Torbernsøn Billes Arkiv (RA.). [3606]

— Jens Dwe¹ R. i Krogelholm. Jeg har solgt og skødet til hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Knwt Trvetzssøn R. i Ørtoffte alt mit Gods, som efterskrevet staar, som jeg i Hallandh og norden »rynen« har, og 2 Gaarde nede i Skone: 1 Gaard i Skielkeryth (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Trvendrop (6 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre), 1 Gaard i Widninge (6 Pd. Smør), Jens ibid. (4 Pd. Smør), 2 Gaarde i Elistrop (¹/₂ Td. Smør; 4 Pd. Smør), 2 Gaarde i Thiereby (4 Pd. Smør; 4 Pd. Smør), 1 Gaard i Torp (¹/₂ Td. Smør), 1 Gaard i Hadersløff (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Trvetzfelle (7 Pd. Smør), 1 Gaard i Rowelstrop (3 Pd. Smør), 1 Gaard i

Trelsrydh (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Tønnnersiø (4 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, et »melning« Honning, Høns og Gaas), Brennebolet i Møggedale (4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), Per Schoning ibid. (3 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns og Gaas), 1 Gaard i Brenderop (3 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), Steninge gord og Steninge Mølle ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), 1 Gaard i Leyeby ($\frac{1}{2}$ Td. Smør), Mosegord (4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), Kwld (Giødicke, 5 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns og Gaas), Lundzgord (6 Pd. Smør, 1 Skill. Grot), Twmmeryt (6 Pd. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Td. Havre, Høns, Gaas, et »melning« Honning), Flyntrop (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Kneryt (3 Pd. Smør), Bieriegord (4 Pd. Smør, 12 Skill., 1 Td. Havre, Høns, Gaas), 2 Gaarde i Hoff (1 Td. Smør), 1 Gaard i Wrokier (4 Pd. Smør), 1 Gaard i Odensiø (2 Pd. Smør, 6 Grot), 1 Gaard paa Hallendzaass, hedder Tywssholt (6 Pd. Smør), 3 Gaarde i Pulseryt (hver 3 Pd. Smør med al anden Redsel), 1 Gaard i Blexstrop i Schone (6 Skill. Grot), 1 Gaard i Bonnerwm i Schone (3 Skill. Grot), 1 Gaard i Tostrop i Nørreasbo H. (2 skonske Mk.), 1 Gaard i Widby i samme H. (1 schonsk Mk.), 1 Gaard i Røse (1 schonsk Mk.). Item kendes jeg mig Penge og fuldt Værd opbaaret have af Hr. K. T.; thi skøder jeg Hr. K. T. alt dette Gods. [Afvindes] det ham, tilpligter jeg mig [at fri] ham saa godt Gods inden 6 »wghne« [Dag der]efter. Medb. af velbyrdige Mænd Magens Hack paa Hickeberge, Per Nielsß paa Lyndholm, Holgerd Henricsß i Glyminge, Jep Tulsß i Schwerop, Anders Stygsß⁶ i Ness og Torbern i Scharalt. Datum in Vantstadetorp Torsd. før Georgii Dag.

Perg. med 7 Segl: 1. Lxviii 9 (*s iohannis hvndonis*; Thott); 6. Lxviii 26 (Thott). Knud Truidssøn Has's Arkiv (SvRA. Perg.). LDipl. [3607

Apr. 22. Dacie regi, domino et consanguineo meo. Cognitum est michi per consanguineum meum comitem Meghen dominum Humbercurcii responsum factum ab imperatoria maiestate et principibus Germanie consiliariis et oratoribus vestris et consanguinei Dn. ducis Juliacensis et Montensis, quod est alienum ab eo penitus, quod fuit in ultimo eorum degressu, de quo vehementer miror, attento quod cerciores sunt facti de causis me moventibus ad auxilium reverendissimi Dn. Coloniensis mei consanguinei, qui est meus confideratus et sanguine conjunctissimus, et hoc contra vim rebellium subditorum eius, qui absque racione se

surruperunt ab eius obediencia, ita ut quisque solet et debet facere pro suo consanguineo et confiderato, que cause sunt adeo honeste atque racionabiles, ut scitis. Quoniam vero imperatoria maiestas tam litteris quam aliis modis per totam Germaniam vulgavit, quod susceperim et occupaverim advocaciam ecclesie et diocesis Coloniensis causa usurpandi aliquod jus imperii, ut scitis, postquam michi compertum fuit, id esse in prejudicium imperii, a me dictam advocaciam rejeci atque renuncio neque in ea nullum jus habere decerno neque aliquid agere, quod sit in prejudicium imperii in hac re nec in alia nec, quod tangat jus principum Germanie, sed potius niti ad eius et eorum decus et ornamentum, cum sim unus ex imperii principibus, quemadmodum reliqui principes tenentur facere; nam adversariis archiepiscopi videl. illis de capitulo et eorum adherentibus semper obtuli, ut res et contraversia statuerentur ad aliquam dietam, qua partes audirentur et amicabiliter componerentur, sicut me offero consentire et agere. Civitas autem Coloniensis pariter a me oblatum habuit, quamvis declaraverit se michi inimiciam, postquam in auxilium archiepiscopi veni; et ipsa et relique civitates imperiales sciunt, quo pacto sint tractate in dicionibus meis in omnibus rebus non secus quam si earum cives cum suis mercanciis et bonis mei cives[!] habent tuti et liberi sicut in propriis suis civitatibus et terris. Eram eciam contentus et adhuc sum propter rever[en]ciam imperialis maiestatis, ut penes eam constitueretur dieta in suis terris vel alibi, in qua tractari possit de contraversia Firretarum atque amicabiliter conponi, et si fieri potest modo interea ad manus tercii illa prima ponatur, quamvis, ut bene scitis, illud dominium fuerit michi inique subreptum et preter jus omne distractum. Eciam cum rege Francie, qui contra jus humanum et divinum michi bellum fecit facitque, ut notorium, de differentiis et querelis meis sum contentus, ut imperatoria maiestas cognoscat et agat, quemadmodum mei fratres Dn. rex Anglie et dux Britanie voluerint, sine quorum consensu nichil in hoc promittere possum propter inter nos tanta fidera et pacta. De omnibus hiis rebus jam pridem scit vestra maiestas, ego eram contentus, ut coram imperiali maiestate dietis constitutis controversie ac dissenciones omnes agerentur et per amicabilem compositionem concordarentur, et hoc faciebam ob honorem imperialis corone et propter contemplacionem vestre maiestatis; sed ut ventum fuit ad decernendam dietam, ut per vestros consiliarios predictos michi reportatum fuit, omnia, ut

dictum est, sunt recusata et perversa. Quibus de rebus ad vestram maiestatem scribere statim protestando et offerendo, quod adhuc sum in eodem statu de omnibus predictis contraversiis veniendi ad dietam apud imperatoriam maiestatem seu apud maiestatem vestram sive principibus[!] electores imperii aut alterum eorundem aut ducem Juliacensem aut Cleuensem, ut fiat, quod equum est; si vero imperator et principes secus voluerint, quo me hostiliter aggrediantur, obtestor, quod accipio testem Deum et mea jura in auxilium meum simul et oblaciones et condiciones rerum predictarum, que cuiquam honestissime vederi possunt adversus omnes, qui adeo inique me lacescere et injuriam et dampnum inferre voluerint; vestraque maiestas testis erit probus et dignus, jure vel injuria fiant, que sequentur; que felix valeat semper. Ex castro contra Nussiam 22. aprilis. Vester consanguineus dux Burgundie.

[Orig. Kongens Arkiv.] Samtidig Afskr. i Beretning om Christiern I.s Forsøg paa at mægle mellem Kejser Frederik III og Hertug Carl den dristige af Burgund. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. VIII. 3 S. 35). [3608

Apr. 22. Oleff Morthenss Landsdommer i Nørjutland, Hartwig Jwl Domprovst, Eric Ericsß R., Cristiern Eskilsß, Cristiern Krabbæ, Jørien Krumppen, Magens Mogensß, Eric Rechalls VV., Pouel Abildgord Borgemester, Ennert Laurensß V., Seueren Suensß, Per Laurensß og Anderss Holdgord. Lørd. før Georgii Dag paa Wiborg Landsting beviste velbaaren Md. Hr. Nielss Mandrop R., at 12 Ejere havde svoret om hans Jord og Skov, som han havde »indword« med Lovhævd og Sandemænd havde svoret om og »fuld« den Lovhævd og siger, hans rette Ene-mærke er. Derpaa sagde vi saa for Rette, at 12 Ejere bør ej at sværge om hans Enemærke, han har »indwort« med Lovhævd og Sandemænd har »fuld«, imedens Sandemænd og hans Lovhævd er ved Magt, og bør den Jord at nyde, han har »indword«, saa længe Sandemænd og hans Lovhævd lovlig rygges. Sig. nostra.

Perg. med [7!] Segl: 7. Bomærke^a; omtr. samtidig Paaskrift: »Lans-tyngesbreff Barytyk«. Barritskov Godsarkiv (her endnu i 1838, se Note a); ^b 1849 af Hofjægermester Thygeson til Matrup foræret til Hist.-genealog. Ark.^b (RA.). [3609

^a) 1475 Okt. 5 nævnes 7 Segl som bevarede. T. A. Becker nævner som bevarede i 1838 Segl for Oluf Mortenssøn (Gyrstinge), Erik Erikssøn (Løvenbalk), Christiern Eskilssøn (»St Juel« [!]), Christiern Krabbe (»over Bjelken« [!] »en Stjerne«) og Jørgen Krumpen (Ny kgl. Saml. 4 to 657 b, Kapsel I, Hæftet »Afskrift af nogle Documenter i Barretskovs Archiv« S. 28). ^{b—b}) Dettes Journal S. 46.

Apr. 24. Cum venissent ad Dn. ducem Burgundie consiliarii et oratores Dn. regis Dacie et Dn. ducis Juliacensis, qui mediatores pacis erant, et referebant ad eum responsum, quod ab imperatore et principibus ultimo acceperant cum quadam cedula, dux ad eos huiusmodi verba habuit 24. die aprilis. Si esset sic, ut res fierent per rationem, virtutem, honorem et equitatem, illi, qui sic illis vellent uti, intelligerent facile, ad quem finem esset veniendum; sed quia sic non fit, oportet habeatur consideracio ad res antecedentes, ut sciatur, ad quem finem sint postea conducende. Cum ergo ex mea consuetudine libenter suscipiam pro corde meo negocia aliena, intelligens congregaciones armorum, quas imperator faciebat contra me convocando principes, prelatos et civitates imperii ad suum auxilium adversum me velut usurpantem advocaciam Colonie, et quod principes, prelati civitatesque dicebant ad hoc sine causa congregari, quod erant satis verisimile, attento quod nunquam habui querelam aut differenciam cum imperatore nec cum principibus et prelati, quorum una pars esset mecum federe asstricta, et cives et mercatores civitatum amicabiliter essent tractati in meis terris, tamen michi hoc cognito, quamquam accipiendo dictam advocaciam nunquam intendebam presumere quitquam in prejudicium imperii, presertim cum alias per capitulum, militares et opida diocesis Coloniensis esset michi presentata, et recusaveram, quia videbatur michi esse contra archiepiscopum, et postea propter eius auxilium illam susceperam; ubi venit ad meam cognicionem, quod advocacia pertinebat ad imperium, statim decrevi ea non uti, sed penitus illi renunciare. Et de hoc feci declaracionem apud Dn. regem Dacie consanguineum meum et publicacionem per litteras apertas, quas miseram ad plures principes Germanos, declarando me esse principem eiusdem Germanice nacionis, et pro tali me tenerem et reputarem, propter quod intelligebam, et utique per omnem rationem debebat intelligi, quod deficiente causa deficere debebat effectus. Quod nequaquam sic factum est, siquidem illi, qui hoc faciebant, ad alium finem demonstrando in hoc suas privatas affectiones habent hoc impeditum. Ex quo evenit, ut Dn. rex Dacie et meus consanguineus dux Juliacensis propter bonum publicum Germanie et totius cristianitatis optaverunt se interponere ad pacem faciendam super hiis differendis, de quo eram contentus, et super quo dictus rex personaliter et per suos oratores et dictus dux per suos consiliarios habuerunt sepe comunicaciones cum imperatore, pariter

mecum et meis oratoribus et consiliariis; et super omnibus, que imperator proponebat, que possent tangere eum vel imperium vel dominum de Austria, volebam illi complacere, quamquam cum ipso intelligebam, ut supradictum est, nullam habere differentiam, sed intendebam eum diligere et honorare tantum et plus, quam fecissem erga hominem viventem. Super quo fuit apertum consensu imperatoris et principum et per cedulam ex Colonia datam dictis oratoribus, ut renunciarem per litteras dicte advocacie, et quod nullam tenerent actionem et superioritatem in diocesi Coloniensi, de quo eram contentus. Ffuit eciam apertum, ut me declararem esse bonum et legalem imperatori et imperio et defendere statum imperialem et Germanicam nationem adversus hostes fidei et omnes alios sicut princeps imperii, de quo eciam contentus sicut debebam per juramentum et alii principes faciunt, eciam quod consentirem atque me submitterem de differentiis, que sunt inter regem Francie et me, ad ipsum imperatorem ad concordandum amicabiliter aut per viam juris casu, quo Dn. rex Anglie et dux Britanie fratres mei essent contenti sic fieri. Eciam de hoc eram contentus, quamquam tales materie non pertinerent ad imperium. Ffuit eciam propositum, quod imperator cupiebat, ut civitas Colonie maneret in franchiciis et privilegiis in meis terris, sicut consveverat ante hoc bellum. De hoc quoque propter contemplacionem imperialis maiestatis eram contentus, pacatis tamen differentiis parcium. Eciam proponebatur, quod contraversie mecum cum Firreatis displicebant sue maiestati, et quod ipse vellet de hiis tractare amicabiliter; quamquam contra honorem, veritatem et rationem essem spoliatus de illa patria et per omnem equitatem debebam prius restitui in possessionem, eram adhuc contentus modo, quod ea patria interea mitteretur ad manus tercii, et ad levandam omnem obliquam ymaginem[!], quam potuisset habere imperator, eram contentus. Fuit eciam apertum, ut una die, quo placeret sue maiestati, mitterem Metis meos oratores ad talem finem, quem vellet declarare has contentaciones et oblationes; ego feci propter amorem, quem ex puerricia gessi et gero ad imperialem maiestatem, principis[!] et nacionem[!] Germanicam, eciam propter defensionem fidei catholice, non autem ne quis arbitretur propter formidinem congregacionum predictarum; nam tan[!] diu hic sum, ut facile intelligatur, me non timuisse, ut qui vellent, jam potuissent me invenire, et inveniunt, cum voluerint. Igitur nichil restabat quam de parcium

differentiis videl. archiepiscopi et capituli cum suis adherentibus agere, que res non tangebat factum imperii; ad quod componendum obtuli plures dietas, et finaliter per imperialem maiestatem et principis[!] erat propositum dictis oratoribus, ut mitterem meos oratores homines primagos[!] Coloniam expresse et nomi[n]atim, de quo eram contentus; ubi v[er]o[!] ad hoc exequendum ventum est, non habito respectu ad dictas meas tam debitas et honestas oblaciones est recusatus salvusconductus et oblaciones non admissæ, sed data quedam cedula nova oratoribus, penitus variata ab aliis antecedentibus, quod minime esset factum, credo quod sic, si dicte mee tam honeste oblaciones essent cognite omnibus, quorum refert, principibus, prelatibus, baronibus, nobilibus et civitatibus Germanie, propterea quod in ipsis sunt plures sapientes et iusti ac rationibus pleni. Quoniam v[er]o[!] desidero declarare, ut pro eo, quod possum servire bono publico totius Germanie et maxime bono cristianitatis tamquam unus de principibus Germanie non inferior et, unde ortum in maxima parte duco, et defendere honorem imperialem et commodum Germanie nationis tamquam catholicus princeps pugnare pro fide catholica, cuius rei nemo me cupidior est nec ad bonum publicum Germanie paracior, nam nemo princeps est, per quem magis gentes ecclesiastice, nobiles, mercatores, burgenses, peregrini et omnes Germanice ligwe[!] sint melius et liberius ac lucius reacte, suscepti et tractati tam inveniundo aut morando quam revertendo absque expensis salvusconductus aut litterarum quam per me in meis terris et imperio aut extra. Quod si placet imperiali maiestati, principibus, prelatibus, comitibus, baronibus, nobilibus et civitatibus mittere eorum deputatos ad me ad bonum numerum, quibus pollicior optimam securitatem dare, faciam illis amplio-rem declaracionem de mea voluntate circa predicta et respondebo eis super cedula et cum ipsis me ita disponam, quod plane cognoscent, quod nullus homo est, qui magis cupiat honorare et servire imperio quam ego, et quod mea declaracione apud illos audita intelligent me et accipient per talem, ut possint sic me uti, quod plurimum desidero, aut si sic non placebit, poterunt etiam me uti in contrarium, si voluerint, et experire, unde magis sibi ipsis commodum ac utile sit per cruenturum[?], quod facile postea intelligere poterunt. Ego autem hoc ipso[!] non cupio, ut materiam huius tractatus eripiam a manibus Dn. regis Dacie et ducis Juliensis, qui honorabiliter circa eam se gesserint adeo, ut sim eis obligatus et plurimas grates habiturus, et

per eas cupio et hanc materiam et omnes meas res tractari, si fieri potest.

[Orig. ♂: en »scrift«, som Hertug Carl den dristige efter Begæring af den danske Konges og Hertugen af Jülichs Raader medgav disse, og hvori han fremsatte, hvad han først havde udtalt mundtlig ved et Møde med dem. Kongens Arkiv?] Samtidig Afskr. i Beretning om Christiern I.s Forsøg paa at mægle mellem Kejser Frederik III og Hertug Carl den dristige af Burgund. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. VIII.3 S.38). (En Række paa forskellige Steder i den samme Beretning afskrevne »Cedule«, indeholdende Forslag til Stridens Bilæggelse, er forbigaaede i nærværende Udgave.) [3610

Apr. 26. Cristiernn koning. Als unnse rete nechst zcu Collen abgescheyden sein, wie wol sie sich nichts angenohmen, so haben wir doch als ein getruwe mitteler nicht wollen abelassen unde haben unnse rete mitsampt unnser ohmen van Gulich unde vame Berge reten wider zcu den herczogen van Burgundien gesant unde im entdecken lassen, so vil diesulben unser unde unnser ohmen van Gulich unde vame Berge rete van den curfursten, fursten unde reten van der k. maiestat darzcu geordent vorstanden haben; unde so wit wir van den suluen reden bericht sein, finden wir unnsen bruder van Burgundien noch in guden willen den geboten noch, de er vor gebotten hott, unde hot unns uff solich ambringent schriftlich antwort gethan, als ewer lieben in dusser abschrift [♁: 3608], die wir euch hirinn vorslossen schicken, vernehmen werden, die wir ewer lieben nicht haben willen verholten, bittende das in gute van unns uff zcu nehmende unde solichs en unnsen lieben brudere unde heren keyser zcu bringende, seine leibe zcu bittende de dingk noch zcum handell zcu gestaden, wan wir nicht zwiuelen, so die zcu handel worden komen, das die zcu irlicher richtung gedeyhen solten. Unde was wir noch darzcu thun konden, dat sein wir willig zcu unde willen arbeyt, kost unde zerung daran nicht vorsparen; unde wollet uch hiran so gutwillig bewisen, als wiir des ungezweiulich vorhoben zcu uch haben. Unde was dise jhegenwardichge unnse frunde mit uch reden werden van unser wegen, das ir in das gelych unns sewst[!]ª globt. Wollen wir fruntlich umme ewere lieben beschulden. Datum to Dutzeldorppe ame midweken na Georgii.

Samtidig Afskr. i Beretning om Christiern I.s Forsøg paa at mægle mellem Kejser Frederik III og Hertug Carl den dristige af Burgund. Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. VIII.3 S.37; i de Afskriften indledende Bemærkninger S.37 siges Brevet sendt til »deme keyser, den curfursten

unde anderen fursten, greuen unde allen anderen, de by siner k. maie-
stat to Collen sinde«, og umiddelbart efter Afskriften siges Brevet sendt
»An den keyser mutatis mutandis. An de erczbisscoppe van Mentz unde
van Trier unde an marggrauen Albercht van Brandenborch unde her-
togen Albecht to Sasse etc. ut in forma. An den bisscoppe van Eystet
unde lantgrauen Hinrik to Hessen, an Eberhart van Wi[r]ttenberg,
Wilhelm unde Otten van Hennenberg unde Hans van Wirthem grauen
unde andere heren, als ytzundes by der k. maiestat sin to Collen, ut
in forma etc.«). [3611

a) ∴ selbst.

Apr. 26. Jens Bingh¹ Domprovst i Lundh, Daud Hack i
Maghensturp, Tonne Korefitz³ i Swensturp. Hæderlig og vel-
byrdige Md. Laghe Brock har ladet os set og hørt 2 aabne be-
seglede Breve med deres hele Indsegl, uskaarne og uskrabne,
lydende: 1. 1459 Aug. 11 (Lørd. før Vor Frue Dag assumpc.).
*Ærkebisp Jens i Vpsala m. fl. dømmer mellem Hr. Gøtzstaff Karlsß
og Hr. Jahan Crisstiernsß paa den ene Side og Anders Stigsß af
Schane paa den anden Side om Arv efter Hustru Agneta Eric-
dotther, som boede i Ørby i Wendell S. i Wpsalæ Biskopsdømme.*
2. 1473 Aug. 18 (Onsd. efter Vor Frue Dag assumpc.). *Claues
Ronnow og Tvre Twrsß RR. udsteder Brev om en tidligere af
dem mellem Hr. Jahan Crisstiernsß og Sty Axelsøn gjort Kontrakt
om Ørby med tilliggende Gods. Med vore Indsegl. Givet Onsd.
før Walburgh Dag.*

Papir med Rester ell. Spor af 3 Segl paatrykte forneden: 1. lii 9;
2. Kun Spor; 3. Li 70 (Rønnov). Lage Brocks Arkiv (SvRA. Papir 1459
Aug. 11). [3612

Maj 1. *Reg. 4545**. Perg. med Notarmærke og [11] Segl: 2. Skjold,
hvor en halv Hjort (*si elfebe heften*); 3. Skjold med Pogwisch-Vaaben
og Hjelm; 7-9. Skjolge med Pogwisch- ell. v. d. Wisch-Vaaben. Flensborg
Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Flensburg Nr. 11).
— Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Flensborg Marie Kirkes Arkiv (i Flens-
borg, I. 2 B 3 Nr. 2). *Dipl. Flensborg. I. 595.* [3613

Maj 3. Maens Jenß¹ Raadmand i Malmøe. Jeg har med
min Hustrus Raad solgt og skødet og skøder velbyrdig Kvinde
til[!] Fru Margrethæ, Jes Styghß Efterlevere, en Abildgaard i
Malmøe, hvilken jeg efter min Fader arvede, og min Fader
samme Grund af Malmøes Raad for fuldt Værd købte, hvilken
Abildgaard eller Kaalgaard sønder i Malmøe »beleghelegh« er i
det Stræde, der kaldes Øndher Olsøns strædhæ, og holder
samme Grund i sin Længde 117 Alen maalende i Sønder og i

Nord og i Bredden norden til 30 Alen og i den søndre Ende i Bredden 20 Alen i Øster og i Vester maale skullende, og ligger samme Grund østen næst op til den Grund, som ligger til »hæligæstes« i Lwndh. Hvilken Abildgaard jeg fuldt Værd af fornævnte velbyrdig Kvinde opbaaret har[!], mig vel til Nøje. Medb. af beskedne Mænd Niels Swenß Borgemester i Malmøe, Arilth Jenß Byskriver sstds., Andhers Monß⁴ Borger sstds. Datum Malmøgis vig. ascenc. Cristi.

Perg. med 4 Segl: 1-4. Bomærker. Jens Stigssøn Thotts Enkes Arkiv (SvRA. Perg.) [3614

Maj 3. Jes Andersß i Lywngby. Jeg har skødet og solgt Anders Jensß i Lywngby Halvdelen min Rettighed i en Gaard i Lywngby, som hedder Hwlebrvttagordh, som min Fader Anders Yersß i boede, hvilken Ejendom jeg arvede efter min Fader, med Ager, Eng, Skov og Mark baade i Lywngby Mark og i Æwærde Mark, som ligger til forskrevne Gaard. Item har jeg skødet og solgt Anders Jensß Halvdelen af den Gaard, som jeg i boer i Lywngby, med Ager og Eng, Skov og Mark baade i Lywngby Mark og i Æwærde Mark, som ligger til forskrevne Gaard. Jeg har bedet beskeden Md. Olaff Olsß Tinghører i Gærs H. hænge sit Indsegl for dette Brev med Gærs H.s Indsegl. Givet og skrevet paa Gærs H.s Ting Onsd. efter Valbwrghe Dag.

A. ^aOrig. med 2 vedhængende Segl: 1. Bomærke; 2. Brudst., udslidt. »Orig. f. n. (1904) i enskild ägo i Skåne.«^a — Aa. Afskr.: SvRA. Kopieböcker B 20. — Ab. Afskr. af Nils Wessman: Uppsala UB., Haandskr. E 163 (løst indlagt). [3615

a—a) Saaledes Aa; A ikke set af Udgiveren.

— Jens Ingwarsß i Borystade, Olaff Jensß i Lywngby og Lasse Øtmarß i Viskøffle. Vi har skødet og solgt Anders Jensß i Lywngby al vor Arvedel, som vi arvede efter vor Moder Ælne Jes Persß i en Gaard i Lywngby, som hun arvede efter sin Fader Anders Øyersß; dette har vi skødet og solgt med Ager og Eng, Skov og Mark baade i Lywngby Mark og Æwærffde Mark. Og vi har fuldt og alt opbaaret af Anders Jensß for den Arvedel. Vi har bedet Olaff Olsß Tinghører i Gærs H. hænge sit Indsegl for dette Brev med Gærs H.s Indsegl. Givet og skrevet paa Gærs H.s Ting Onsd. efter Valbwrghe Dag.

A. ^aOrig. med 2 vedhængende Segl: »märken utplånade«. »Orig. f. n. 1904 i enskild ägo i Skåne.«^a — Aa. Afskr.: SvRA. Kopieböcker B 20. — Ab. Afskr. af Nils Wessman: Uppsala UB., Haandskr. E 163 (løst indlagt). [3616

a—a) Saaledes Aa; A ikke set af Udgiveren.

Maj 6. Maren Martens datther, Nis Perssen Furbos Enke, lejer af Wiborg Kapitel en øde Gaards Jord i s. Nicolai Sogn i Wiborg for sin Livstid.

Perg. [med 5 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 59.*
[3617]

Maj 7 (Aar?). Hr. Chrestenn Huid Sognepræst i Hee, Tøger Blymester, Bertel i Hastebrou, Esche Tange i Grimstrup og Nielß Bertelßen. Sønd. efter Vor Herre Himmelfarts Dag paa Hee Kirkegaard fik velbyrdige Svend Iffuer Erichßenn et Sognevidne af 12[!] Dannemænd: Jep Nielsenn, Bertel Chrestennß, Michell Tammeßen, Peder Anderß i Ousbech, Chrestenn Jenß *ibid.*, Madtz Andersen, Jep Pederß i Aastrup, Jep Suendß, Nielß Jennsenn i Halbye, Peder Marchordsenn, Willum Jennsenn, Chrestenn Michelsenn og Jep Tygesenn; disse vidnede, og dem vitterligt var, at den Holm, som ligger østen Chrestenn Ged ved Ølstofft wad, som kaldes Bredholm, har ligget til Woldbjerg i »erlig« Herrers Hr. Iffuer Krabbis og Hr. Peder Skramß og Erich Chrestennsens Tid, og gaves der aldrig Kære paa forskrevne Holm, førend Chresten Ged kærede derpaa. Det vidnede og forskrevne 12[!] Mænd, at Hr. Iffuer Krabbe havde forskrevne Holm til sin Holm og slog sin Holm der, imedens han levede. Med »vor« Indsegl.

[Perg.^a Voldbjærg Godsarkiv.] Afskr. fra c. 1650: Ny kgl. Saml. Fol. 1507, 1. Nummerering Nr. 14. — Aaret 1475, som Brevet har i Afskriften, er næppe rigtigt; af Indholdet faar man nemlig Indtryk af, at Iver Eriksson (Fasti) dengang var Ejer af Voldbjærg; men i 1475 levede hans Fader Erik Christiernssøn endnu og ejede Gaarden. Skulde Brevet være fra samme Tid som 1485 Maj 12? [3618]

a) Saaledes Afskriften.

Maj 8. Jens Esbernsß Sognepræst i Klinte, Benedichts Howenskildh i Jerlsore, Jørghen Borquardsß, Powel Pædhersß⁴ sstds. a. w., Anders Nielß i Nørreby, Anders Hwiidh og Hans Kempe sstds. Mand. før Pinsedag paa Klinte Kirkegaard for os og menige Sognemænd fik en hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Niels Mandorppe R. et Sognevidne ved 24[!] gamle trofaste Dannemænd, som Aar fra Aar plejer at fare over til Klacke-rundh og købe der Skov til deres Ildebrand og Husbygning: Jess Mortensß i Rosendrop, Jess Andersß i Nørreby, Hans Maghensß, Per Persß, Niss Engel, Hans Jeippsß, Ness Plow, Mattes Clementsß, Hans Glambock, Per Thomesß, Hans Dieghensß, Ostridh Andhersß, Jæspær Tuwesß, Per Hansß, Laurents

Nielsß og Michel Hæringe sstds., Powel Persß i Jerlsoræ, Jeppe Esbernsß, Ness Lasß, Lasse Olffß og Søuern Mortensß sstds., Ness Persß, Hans Andhersß, Jess Lasß og Clawes Smedh i Klinte; hvilke vidnede, at den Skov, som kaldes Baritthyøcke mellem baade Bækkene, en Bæk, som kaldes Oldebeck, en anden, som kaldes Baritskows Møllebæk, har været frit Ene-mærke til Baritzskows howffgardh i 40 Aar og mere ukæret, til den Tid forskrevne Hr. Niels Mandroppe havde gjort sin Lovhævd derpaa, foruden en Lykke, som kaldes Barmers lykke, ligger op til Markeskillet, hvilken Lykke er sat i Pant fra Baritzskows howffgardh for en »feyringe« til Tyghe Koris »foreldherne« for en Mand af Tyghe Koris »foreldherne«, hvilken Hr. Niels Mandorppes »foreldherne« lod ihjelslaa, som vi har udspurgt af gamle trofaste Dannemænd baade i Klackerundh S. og i Baritz S., den blotte Lykke og ingen Skov dertil; item vidnede de, at alle de Mænd, som i Klackerund boer, havde aarlig pløjet og slaet og skaaret med Hr. Niels og hans »foreldherne«, for deres Fæ og Svin gik over Markeskillet og ind i Baritzthiøcke i hans Ene-mærke, og aldrig nogen Mand i Klackerundh har haft Skovhug, Fægang eller Svinegang over Markeskillet i Baritzthiøcke, uden de har haft det i Hr. Nielsses Minde eller hans »foreldherns«. Med vore [*Indsegl*]. Datum *etc.*

Perg. med 7 Segl: 1-3. Utydelige; 4. Dxxix 1; 5-7. Utydelige. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [3619]

Maj 8. *Reg. *7260.* Perg. med [14] Segl: 1. Cliii 3; 2. Liv 8 (Bild); 3. G. 646; 5. G. 645; 8. Flviii 4; 9. Aix 4 (Vognsen af Stenshede); 10. Lxlix 5 (Galskyt?); 11. Bv 21; 12. Lv 25; 13. Aix 8 (*se ieffe ellebet*; Vognsen af Stenshede). Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 269.* [3620]

Maj 10. *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 3.* Er 1476 Maj 29.

Maj 13. Nes Persß Tingholder paa Tyril H.s Ting, Erik Temesß af Engelsthalm V., Æby Persß i Lymæ, Per Sonesß og Truæls Persß i Nørøpp. Pinseaften fik paa fornævnte Ting Hr. Powl Niælsß Korsbroder i Ripe et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Æby Perssøn i Lymæ, Per Sonesß, Jes Hemerbo, Niels[?] Persß, Nes Michilsß af Raffningh, Knwt Jude, Jes Persß i Aa[l-lor]pp og Hans[?] Jeeppsß i Lymeskoff; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Hr. Powls Lovshøring Knwt Mortensß i Slællæ og Per H. stingæ paa fornævnte Ting Pinseaften vidnede, at de saa' og hørte Torsd. før [Pinseda]g paa en Eng, som kaldes

Lynghbaly paa Slælle Mark, at Hr. Powl Nielsß gjorde Lovhævd selv 12. med Præster og Lægmænd paa fornævnte Eng, og brast ingen Værn; og den Lovhævd var lovlig tilbuden 3 Ting, og Fogeden og Herredsmænd funde ham til at gøre den Lovhævd paa fornævnte Dag. Med vore Indsegl. [Datum] etc.

Perg. [med 5 Segl]. Senere i ^aViborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatark., kronolog. Række). [3621
a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

C. Maj 14. (Reg. *7262.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 500.* [3622

Maj 15. Per Utsßen^a Herredsfoged i Halle H., Anders Twæsßen i Alingh, Jes Kodh i Lywelstorp, Jes Moghensen i Ørsteth og Nis Qwyst. Mand. i Pinsehelligdage paa Halle H.s Ting fik beskeden Md. Jesß Twrsßen i Ryom et Tingsvidne med 8 Danne-mænd: Jesß Persßen i Wedelby, Twi Polsßen i Alingh, Las Esbernsßen^b, Per Kannick, Nis Persßen i^c Germynd i Bødingh[!], Mattis Jonsßen^d i Wedelby og Jes Schøtte i Tygstrop; hvilke vidnede, at de hørte og saa', og er dem vitterligt, at Jes Moghensßen »worthe« fordelt for trende Sager paa Halle H.s Ting baade for Skade og for Faldsmaal, som var, for han slog Hr. Erich Ottesßøns Tjener Jes Olsßen i Alingh og Elnæ i Ryndh, som han baade lokkede og forkrænkede hendes Datter, og dertil slog han Elnæ selv, for hun taledede derom, at han havde saa »skyæmmett« hendes Datter, og dertil slog han Søwerin Sywordssen, og aldrig bødes dem et godt Ord for deres Skade; og for disse trende Sager »worthe« Jes Monghensßen for hver fordelt og lovsøgt paa Halle H.s Ting baade for Skade og Faldsmaal. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. ^ePapir (Orig.).^e Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 24).] **Aa.** Afskr. for Langebek 1761, rettet af ham selv: LDipl. — Afskrifter fra 18. Aarh.: **Ab.** Uldall 4to 360 Bl. 136 a; **Ac.** Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 145. — (Reg. *7263.) [3623

a) Ab: Otsß; Ac: Ottsen. b) Ab tilføjer: ibid.; Ac tilføjer: vde[!]. c) Mangler i Ab og Ac. d) Ab: Jensß; Ac: Jenssen. e—e) Saaledes Aa.

Maj 16. Marinus de Fregeno theologie professor, camere apostolice clericus, pape Sixti quarti ac sedis apostolice protho-notarius et nuncius ad execucionem plenissime remissionis et indulgentie omnium peccatorum per papam pro defensione fidei katholice contra Thurcos concessæ per regna Dacie, Swecie, Norwegie ac ducatum Sleswicensem, Holsaciam, Stormariam necnon per dyoceses Monasteriensem, Caminensem et Swerinen-

sem, Frisiam orientalem et occidentalem atque Dithmarciam, Liunioniam et Lithwaniam specialiter deputatus cum potestate aliunde intra limites dictarum provinciarum accedentibus huiusmodi indulgentiam ministrandi ^amagnifico ac generoso M. Dn. Ottoni Nicolai in Biørnholm^a merito contribucionis, quam ad opus orthodoxe fidei juxta formam dicte indulgentie in loco a nobis ordinato reposuit, auctoritate apostolica nobis in hac parte credita annuimus, quod posset sibi eligere confessorem ydoneum secularem vel regularem, qui omnium peccatorum, criminum, excessuum et delictorum suorum quantumcumque gravium, etiam in casibus apostolice sedi reservatis, de quibus corde contritus et ore confessus fuerit, plenissimam indulgentiam et remissionem semel in vita et semel in mortis articulo dicta auctoritate apostolica sub forma, que sequitur, sibi impartiat. Forma autem talis est: Misereatur tui »etc.« Dn. Ihesus Kristus merito sue passionis dignetur te absolvere, et ego eiusdem domini nostri beatorumque apostolorum eius Petri et Pauli ac sedis apostolice auctoritate michi in hac parte commissa et tibi concessa absolvo te ab omni vinculo excommunicacionis, suspensionis et interdicti ac penis et censuris ecclesiasticis, et restituo te sacramentis ecclesie unitatique fidelium. Insuper te absolvo ab omnibus peccatis et criminibus tuis etiam in casibus apostolice sedi reservatis, de quibus corde contritus et ore confessus es vel libenter confitereris, si memorie tibi occurrerent, et remitto tibi omnes penas pro eis in presenti seculo et in purgatorio tibi debitas, quantum claves ecclesie se extendunt; ac illam plenissimam remissionem hac vice tibi impercior, quam Romam anno jubileo vel ad terram sanctam euntibus ecclesia concedere solet. Si vero confitens sacerdos fuerit, confessor addat: et dispenso tecum super quacumque irregularitate, nisi ex voluntario homicidio vel bigamia contracta sit, et ad singulos ecclesiasticos actus te reabilito. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Nostre legacionis sig. Datum ^aGrindw die 16. mensis maii^a.

Perg. (trykt med Undtagelse af, hvor andet er angivet) med 1 Segl: Afbildet *Antiqvar. Ann. III. II. H. Tab. II* som Fig. I, jfr. Beskrivelsen *sstds. S. 230*. Otte Nielssøn Rosenkrantz's Arkiv; ^b1762 i Arkivet paa Rosenholm^b; 1807 af Niels Rosenkrantz foræret til det senere Museum for nordiske Oldsager (Kgl. Bibl. (Udstillingen Nr. 382)). Faksimile: *Lange, Analecta bibliographica Tavle VIII* (jfr. om Brevets Historie *sstds. S. 58*, hvor der dog for 15. Maj skal læses 16. Maj og for Grindis Grindw). LDipl. [3624

a—a) Skrevet. b—b) Saaledes LDipl.

Maj 18. Mogens Kempe Kannik i Lund sælger Laurens Laurensøn Kannik sstds. en Jord i s. Bovils Sogn i Lund.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 75; 2. G. 73; 3. I Sigilfeltet Johannes Døbereren med Lammet; 4. Bomærke. Senere til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 230.* [3625]

— Ærkebisp Johannes i Lund stadfæster Præstegildet i Lund's Præsentationsret til Gildets Alter i Lunde Domkirke.

[Orig. Lunds store Præstegildes Arkiv.] Afskr. fra c. 1550-1600 paa Papir: SvRA. Kopieböcker B 19. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 229.* — Afskr. fra 18. Aarh.: Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII. 2. 61. — Afskr. fra c. 1800: Lunds UB., Haandskr. H c Fol. 170, X Bl. 13 a. [3626]

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Hr. Beinth Bille af Siøholm R. med 2 Pergamentsbreve udgivne af Bog H.s Ting [o: 3499] og af Fionbo Landsting, at der ej var givet Kære til Bog H.s Ting paa noget det Gods i det Herred, som Beynt Bille arvede med sin Husfrue Fru Ærmegord efter Hr. Æggært Fryllæ, hvilket Gods Hr. B. B. nu i Værgе har, og at Hr. B. B. bød til at rette for forskrevne Gods, om nogen derpaa skadede eller kendes vilde sig Rettighed deri at have, 3 Ting paa Bog H.s Ting og 3 Ting paa Fionbo Landsting; da kom der ingen, der sig kendtes nogen Del deri eller paa taledе, uden Nis Lycke og Hans Jensß af Gærskow gav »illæn« paa noget Gods i Rynckeby, som Hr. B. B. i Værgе har; efterdi som de 2 Breve ydermere udviser. Hvilke Breve vi nu stadfæster, og tildømmer vi Hr. B. B. og Fru Ærmegord alt det Gods, som Hr. B. B. nu i Værgе har i Bog H. og, hvor det i Fion liggende er, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in curia nostra Tryggewelde fer. 5. pentecostes nostro sub sig. ad causas, teste Efferardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Papir med 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. utydeligt, og Paaskrift: »Exsequa et lecta fuit hec littera in placito generali Phionie sabbato infra octavas visitacionis Marie anno domini etc. lxxquinto«. Bent Billes Arkiv (D; RA). [3627]

Maj 23. Detleff Parkentin Clawes sone tome Lutkenhaue, Otto van Boeckwolden Detleues sone to Johanstorpp, Detleff Parkentin Hanses sone to Pritzendorppе ime karspel to Darczouwe des stichtes Raceborch wonende. Gheseke Pyls, vulmechtich eres leuendes, vornufftich synne hefft vor uns Olgart

ere dochter unde Clawes Louessen Olgardes sone vulmechtich gemaket sodane gud, so ere broder Karsten vame Hagen vor-middelst syne dode nalaten hefft, van den jennen, de dat under-hebben, to manende unde alledingk darby to donde unde to latende, likerwiis efft Gheseke Pils ere moder jegenwardich were. Wii hebbet unß ingesegel henget an dessen breff. Geuen des dingestages vor corporis Cristi.

[Orig. Christiern van Hafns Enkes Arkiv.] Optaget i 1477 Okt. 11.
LDipl. 1477 Okt. 11. [3628]

Maj 29. Henrek Sasse¹ Foged i Køghe, Mates Beintsß² og Mates Boß³ »burgemester«, Sier Jwll⁴, Mickel Bosß⁵, Oleff Jeipsß⁶, Anders Olsß⁷ Raadmænd ssids. Mand. efter Guds Legems Dag paa vort Byting var beskedne Mænd Niels Jeipsß Scredere vor Medborger til en Side og hans Søn Tighe Jensß til anden Side, hvilket Tighe berettede, at han har opbaaret af sin Fader den Sjøelegave, hans Moder og hans »fostermodher« gav ham i deres Testament, og dertil at have fanget Fyldest af ham for sit Mødrene, hvis ham kunde tilfalde, baade for rørendes Gods og urørendes; saa lod Tighe sin Fader kvit for ydermere Skifte eller Krav af nogen Mand, som kan tale paa den Arv. Med vore Indsegl. Datum uth suppra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker (2. i Skjold); 3. Skjold, hvori et Søblad; 4. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (= *fiter per fon*); 5-7. Bomærker; ikke meget yngre Paaskrift: »Breff paa gord i Westre søndhen gadhen och westhen hellikors gordh, som Knwt Hermynsß bygde och bodhe wdii«. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1451-1475). [3629]

Juni 4. *Reg. *7265.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 230.* [3630]

Juni 6. Erich Johanßenn og Biørn Johanßøn RR. og Beate Anderßdatter, Joachim Johanßens Efterleverske. Vi tilbinder os at betale velbyrdig Md. Hr. Anders Jacobßenn af Stenolt R. »tuodiellen« af alt det Landgilde, som Hr. Johan Biørnßenn R. op havde baaret af det Pantegods, som ligger til Stienß-gaardt, som Hr. Johan Biørnßen »paatog«^a, siden han havde opladet det Hr. Tello Rewentlew i Othenße Sortebrødrekloster paa den Tid, Hr. Tello gav ham Afkalding for sig og Hr. Anders Jacobßenn, »adt« Michels Dag næst efterkommende. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum Othoniæ fer. 3. post oct. corporis Cristi.

[A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 110 b (med Overskrift, hvori Brevet siges udstedt af Hr. Anders Jacobssens Farbrodersønner, og Hr. Johan Bjørnßenn kaldes hans Farbroder). — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjø] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog, men uden Dag): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 131 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og RA. LDipl. 1475 uden Dag. [3631

a) Ab: »optog«.

Juni 7. Ffyndh Clementsß Herredsfoged i Skowby H., Johan Hwitkopp Høvidsmand paa Rudegardh og Frederich Barsbech RR., Wilhelm Fritle og Fritle Marsk⁵ VV., Niels Jensß Borge-
mester i Othens og Morten Jordesß i Hawegardh. Onsd. før Barnabe Dag for os og mange gode Mænd flere, som forskrevne Ting havde søgt, havde en hæderlig og velbyrdig Md. Beynt Bille 2 »achte« lovfaste Dannemænd med sig, som hans Tinghøringe var paa den Ed, som Sandemænd i Skowby H. svor Markeskel mellem Eyelskow og Holswith, som var Henrich Jensß og Anders Dan, hvilke 2 Dannemænd vidnede, at de hørte og saa', at Skowby H.s Sandemænd svor ret Markeskel mellem Eyelskow og Holswith, og at de begyndte først at sværge og gøre Markeskel ved Skelbeck hos Fuldestedzholt og saa op ad Rennebeck, den anden Ed i Rawffmose ved en Pæl, den tredie ved Reffsagher hos Oremarck; og Tinghøringe mælte Sandemændenes Ed ved Magt og vidnede, at Sandemændene gjorde ret Markeskel, som de rettest kunde udspørge af »ollinge« og »aldherne« Dannemænd, som dem paaviste; og de stadfæstede Sandemændenes Ed baade paa Aasterderne og paa Tinget. Item adspurgte Beynt Bille Herredsfogeden og menige Herredsmænd, som den Tid til Tinge var, som Eyler Rantzow og Eyelskows Mænd lod først rejse de Dele og siden Sandemænd opkræve til forskrevne Markeskel, om der var noget Aasted eller Fællede eller Vang navngivet, som Sandemænd skulde paa gaa, og derpaa fik han et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Lasse Persß i Engegard, Anders Dan i Wigssløff, Hans Lasß og Henrich Jensß i Wæde, Erich Persß i Wøfflingh, Per Mattisß i Rude, Jeppe Michelsß i Langesjø og Hans Thomesß; hvilke vidnede, at de hørte og saa', at Markeskellet var lovlig »tilfold« Sandemænd at gøre, og de gjorde ret Markeskel, og intet Aasted, Vang eller Fællede var der navngivet inden Tinge, den Tid Sandemænd var opstævned, eller tilforn, den Tid den Sag rejstes og forfulgtes efter Loven. Datum *etc.* sub nostris sig.

Perg. med [7] Segl: 1. I Sigilfeltet en Spore; 5. Lv 17 (Munk); 6. Bomærke; 7. I Sigilfeltet et Hjortehoved. Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3632]

Juni 12. Mætt hæ Laurissædoth¹, Axel Budes Efterleverske, Laurens Axels sø, Annæ Axels doth^{er}, Ædellæ Axeldot^{er}. Vi har siddet over et Skifte paa Jordegods, og er vi saa forligte efter »bagiss« vore Venners Raad, at vore Søkende Axell Budde, Marquard Buddæ, Karinæ Axels doth^{er} skal nyde til evindeligen Eje de 28 Pd. Korn i Norrejylland i Wendsyslæ, som er Mosebærgardh (4 Pd. Korn), 1 Bol i Worn (1 Skill. Grot), 1 Gaard i Hwillstædhæ (3 Pd. Korn), 1 Gaard i Wenæbære (3 Pd. Korn og ¹/₂ »loff« Smør), 2 Gaarde i Morsæ i Sollbiæræ (6 Pd. Korn), i Ærsløff i Morse 1 Gaard (3 Pd. Korn), Karssægardh sstds. (6 Pd. Korn), Baorpæ i Morsæ (2 Pd. Korn). Dette Gods oplader vi dem og al den Rettighed, som de har inde med deres Morbroder Thomes Tords sø Arvinger; og kendes vi os at have fanget Vederlag igen i Lawend efter vor Nøje. Vore Indsegl med velbyrdige Mænds Indsegl, som over var: Anders Groo² i Søllærstæde, Niels Brwn i Skowlenghæ Foged i Søndher H. i Laulandh, Brixius⁴ i Apeltorpe, Jes Boos sø⁵ i Nacskow, Hans Laurens sø⁶ Raadmand ibid. og Lassæ Palmæ Borger. Datum Mand. før Bothells Dag.

Perg. med [7!] Segl: 1. Hix 4 (Fiænd); 2. Gxiv 1; 4. M 16; 5. Utydeligt Skjold; 6. Bomærke; 7. Utydeligt. Axel Buddes og Søkendes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3633]

Juni 14. Hans Kield sø¹, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Siælantzfare Landsting. Som i Dag 14 Dage da var 6 »wgnæ« fremgangne, dem har været forelagt til forskrevne Ting at bøde deres Bøder efter min naadige Herres Dombrevs »ludelsæ« [c: 3603] og efter Loven, som greb, voldførte, bastede eller »bondet« Mattes Lærcke, og de, i Følge med var, og de, ham dømte til Døde eller, hvad Maade de er skyldige i hans Død efter forskrevne Dombrevs »ludelsæ«. Mit Indsegl. Datum fer. 4. ante Botulphi.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet Bogstaverne i og k korslagte. Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA. Kronol. Saml. Papir). LDipl. [3634]

Juni 18. Exing Sognevidne, at det Bol, som Hr. Nyels Erikson af Tym har givet Kære paa, og som han fik af Bisp Thorlof, er Hr. Nyelses rette Gods.

Perg. med 4 Segl: 1. G. 940 (s *høt* I..... *pefon*); 2-4. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Um enge paa Kelrop strand«. Niels Eriksson Gyldenstjernes Arkiv; sagtens senere til Kærgaardsholm Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 21.*

a) RA. Reg. 60 S. 51.

[3635

Juni 19. Reg. 4547. Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Silkesnor. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig tre Kongers Kapel) (RA. A 2, Christiørn I). *Suhms Saml. I. 1. H. S. 66.* — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 121* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat.

[3636

— Reg. 4546*. Perg. med Sixtus IV.s Bulle i Hampesnor. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv (afleveret fra Universitetskvæsturen 1868)). Herefter: *Matzen, Kbhvns Univ. Retshist. I, Till. S. 1, jfr. Till. S. II-III*; formindsket og mindre tydeligt Faksimile: *Ex bibliotheca universitatis Hafniensis (Kbhvn 1920) mellem S. 64 og 65* (med »en ny og til denne Bog af Professor, Dr. phil. M. Cl. Gertz foretagen Transskription« (med tekstkritisk Kommentar) S. 252). Anført af *Christiørn Pedersen: sammes Danske Skr. V. 509*; dansk Udtog: *Hvitfeld V. 253, Fol. 948 L. 25 f. n.* (Udtoget er saa kort, at Hvitfeld maaske slet ikke har kendt Bullens Ordlyd). — Afskr. af Peder Syv: Rostgaard Fol. 53 (med Bemærkninger af Peder Syv: »Kongl. Maj. C5. fik Originalen paa Pergmen af mig P. Syv«; »Hæc exscripta sunt ex avtographo membraneo, qvod ego P. Septimius possideo«; (Tilføjelse af Peder Syv med andet Blæk:.) »Anno 1698 hoc avtographum cum libro membraneo nitidissime scripto ante annos qvingentos transiit in bibliothecam serenissimi regis C5; sed illud a rege donatum est academia«). 1698 Febr. 12 indlagde Rector magnificus Originalen »dii skabet hos universitetets capital documenter«; den er nævnt allerforrest i Registranten af 1633 over Universitetsarkivet (*Ex bibliotheca universitatis Hafniensis S. 70*; jfr. *Matzen, anf. St. I, Tekst S. 68*). — Findes ifølge *Acta pontif. Dan. IV. 121* ogsaa i Afskr. i Reg. Vat.

[3637

— Engelbricht Albrichtsß R. i Torbernefeld, Metthe Bertelsdatther² i Hweteholm, Hr. Jachim Harderenbyæres Efterleverske, Albricht Engelbrichtsß R. i Annes, Clawes Bryske Høvidsmand paa Nesbyhoffuit, Jørien Daa paa Rønnebecksholm »wepnere«. Mand. efter Botulphi Dag paa Nesbyhoffuit, overværende hæderlige og velbyrdige Mænd Doktor Cristofer Provst i Roskilde og Goske Teghenhwse »wepnere«, har vi været over et endeligt Skifte efter velbyrdige Kvindes Død Fru Metthe Pethersdatther, som Hr. Engelbrichts Husfru var, og hendes Børn Johan og Kyrstine, hvis Sjæle Gud have, jeg Engelbricht paa mine egne Vegne, jeg Metthe Bertelsdather paa mine Børns Vegne, jeg Albricht paa mine egne Vegne, jeg Clawes Bryske paa min Husfrues Vegne Gretthe Engelbrichtsdatther og jeg Jørien Daa paa min Husfrues

Vegne Karine Engelbrichsdatter, i saa Maade, at jeg Engelbricht Albrichtsß skal have efter Metthes min Husfrues og Johans og Kyrstines mine Børns Død: 1 Gaard i Ørebech i Boghe H. (Jes Matsß, 4 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 lub. Mk., 1 Svin, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard i Skorderopp (Gwmmi, 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 8 Skill.), 1 Gaard ibid. (Jes Persß, 3 Pd. Korn, 12 Skill.), 1 Gaard ibid. (Strangissøn[!], 3 Pd. Korn, 12 Skill.), 1 Gaard ibid. (Jes Jensß, 1 Pd. Korn, 8 Skill., 1 Skp. Smør), i Woltoffthe 1 Gaard (Clemith Mwess, 3 Pd. Korn, 1 lub. Mk., 1 Skp. Smør, 1 Svin, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns, 1 Faar), i Flemløsse 1 Gaard, Jes Persß i boede, giver 1 Øre Korn, 1 lub. Mk., hvert andet Aar 1 Svin og hvert andet Aar 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Espæ (Per Morthensß, 3 Ørte Byg, 1 Skp. Smør, 12 Skill.), i Salinghe H. Llundsgardh i Espæ S. (2 Pd. Korn, 12 Skill., 1 Skp. Smør, 1 Svin, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard og i Espææ (Oloff, 1 Ørte Korn og 1 Skill. Grot, 1 Skp. Smør), i Othens H. i Broby 1 Gaard (Strangisß[!], 3 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 lub. Mk.), 1 Gaard i Nøbøle (Thomes Algutsß, 4 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 2 Gæs og 4 Høns), i Bramsteropp 1 Gaard (Knwd, 3 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill.), 1 Gaard i Hæringhæ (Lasse Nielsß, 1½ Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 2 Gæs og 4 Høns), i Broby 1 Gaard (Staphensß[!], 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns og 1 Skill. Grot), Skowssgardh i Othensse H. (Jes Fryss, 2 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill.), 1 Gaard i Rwdhummæ i Stensteropp S. (Jeppe Falk, 3 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill., ½ Svin), Hwyrffuisgardh paa Taasingh (2 Pd. Korn, 1 lub. Mk.), i Alderopp i Aasom H. 1 Gaard (Jeppe Lwnghe, 3 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 1 Bolsvin, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard sstds. (Hans Strangisß, 3 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot, 1 Bolsvin, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard ibid. (Mattes Olsß, 1 Øre Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Anders Østher, 1 Øre Byg, 1 Skill. Grot, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Lasse Jeipss, 1 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Slwdhe i Windinghe H. (Per Baggy, 18 Skpr. Byg, 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Torpe (Michel Jepsß, 2 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 12 Skill.), 1 Gaard ibid. (Jes Michelsß, 18 Skpr. Byg, ½ Skp. Smør, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Gwdbyærighæ (Hans Nielsß, 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Gysslæ i Gwdhemme H. (Per Bondesß, 24 Skill.), 1 Gaard ibid. (Jes Matsß, 1 Pd. Byg, 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Oloff Dawitsß, 1 Øre Byg, 1 Skill. Grot), 1 Gaard

ibid. (Knwdh, 1 Skp. Smør), 1 Gaard ibid. (Knapp, 1 Skill. Grot), 1 Gaard i Hwndetoffthe (Hans Persß, 18 Skill.), 1 Gaard i Høgheropp (Anders Clawesß, 1 Td. Smør), 1 Gaard i Møyn-deropp i Salinghe H. (Hans Jensß, 1 Pd. Byg, 1 Skp. Smør, 12 Skill.), 1 Gaard i Hwnsteropp (Mattes Hansß, 1 Øre Byg, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot), i Strandby 1 Gaard (Lasse Swensß, 1 Pd. Rug, 1 Ørte Byg, 1 Ørte Havre, 1 fed Galt, 1 Skp. Smør, 1 Faar, 12 Skill., 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard (Per Kock ibid., 1 Pd. Byg og 8 Skill.), 1 Gaard ibid. (Jes Persß, 1 Ørte Byg, 1 Ørte Rug og 8 Skill.), 1 Gaard ibid. (Per Tordsß, 1 Skp. Smør), 1 Gaard ibid. (Hans Ingwartsß, 1 Pd. Byg, 1 Ørte Rug og 8 Skill.), 1 Gaard ibid. (Nis Tigisß, 1 Skp. Smør ét Aar og andet Aar en fed Galt), 1 Gaard ibid. (Jes Tortsß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 12 Skill., 1 Svin, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), Nis Tortsß i Damsboo (1 Pd. Rug og 3 Ørte Byg), i Saaropp 1 Gaard (Per Tigisß, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg og 1 Ørte Havre, 8 Skill. og 2 Høns), 1 Gaard (Anders Henricsß ibid., 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Ørte Havre, 12 Skill., 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard ibid. (Jeppe Andersß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Ørte Havre, 12 Skill., 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard ibid. (Anders Brynigh, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg, 1 Ørte Havre, 8 Skill., 1 Lam og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Per Andersß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Ørte Havre, 12 Skill., 2 Gæs, 1 Lam og 4 Høns), 1 Gaard ibid. (Jes Jensß, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 10 Skpr. Havre, 24 Skill., 1 Lam), 1 Gaard ibid. (Jes Hare, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg, 1 Ørte Havre, 8 Skill., 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Henricke, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg, 1 Ørte Havre, 8 Skill., 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Mattes Smet, 1 Pd. Rug, 1 Pd. Byg, 1 Pd. Havre, 1 lub. Mk., 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), i Woldtoffthe 1 Gaard (Hans Andersß, 1 Ørte Rug, 1 Ørte Byg, 1 Ørte Havre, 1 Skp. Smør og 9 Skill.), i Høytt 1 Gaard (Laurens Smet, 1 Skp. Smør og 9 Skill.), i Mwlrwdh 1 Gaard (Oloff Naadhe, 1 Pd. Byg og 1 Skp. Smør). Jeg Metthe Bertelsdatther skal have disse Gaarde paa mine Børns Vegne med det Gods, jeg paa deres Vegne tilforn havde, som de Breve »ludde«, derpaa givne er, baade for mine Børns Del i Løwitzmosegardh og for al anden Del baade i det Gods i Fywn, Syælandh og anden Steds, hvor det ligger, mine Børn i Arv kunde tilfalde efter min Husbondes Død Hr. Jachim Hardhenbyære og fornævnte Fru Mette, »om well« for den Arv, mine Børns Fader kunde tilfalde i Syælandh efter sine Søkende Johan og Kyrstine, som

er: i Salinghe H. Hwetheholm (6 Ørte Korn, 1 Svin, 1 lub. Mk., 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns, 1 Skp. Smør), i Byærne 1 Gaard (Powell, 3 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, 8 Skill., 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Anders Henricsß, 3 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas og 2 Høns, 8 Skill.), 1 Gaard ibid. (Jes Symensß, 1 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Jeppe Stagy, 1 Pd. Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Jes Langh, 1 Pd. Korn, 1 Gaas og 2 Høns), i Horne 1 Gaard (Nis Bwlgher, 3 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 8[?] Skill., 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Hans Laale, 3 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 8 Skill., 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Anders Groeth, 18 Skill.), 1 Gaard ibid. (Je. . . sersß, 18 Skill.), 1 Gaard ibid. (Per Josepsß, 1 Skill. Grot), i Orægardhe 1 Gaard (Anders Marquartsß, 6 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 1 Svin, 1 lub. Mk., 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns), 1 Gaard ibid. (Gertrvdh Hansse, 6 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 1 Svin, 1 lub. Mk., 2 Gæs og 4 Høns), i Hwnsteropp 1 Gaard (Powell Kyeldsß, 3 Ørte Korn, 1[?] Skp. Smør og 1 lub. Mk.), i Ooby 1 Gaard (Hans Bynæ, 1 Skp. Smør), i Ffyninghe 1 Gaard (Swend, 3 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 1 Svin, 12 Skill., 2 Gæs, 4 Høns), i Boltinghe i Reffwinghe S. 1 Gaard (Hans Matsß, 6 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill.), Snaeropp 1 Gaard (Per Hard, 1 Pd. Korn), i Boghe H. i Gwmeropp 1 Gaard (Anders B[?]ork, 3 Ørte Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns), i Kengh 1 Gaard (Bondhe Fyntsß, $1\frac{1}{2}$ Ørte Korn, 1 Skp. Smør), i Swntz H. i Stensteropp 1 Gaard (. . Ørte Korn og 1 Skp. Smør), i Løghethwed 1 Gaard (Jes Skredher, $1\frac{1}{2}$ Ørte Korn, 1 Skp. Smør og 4 Skill.), i Skyoldemosæ $\frac{1}{2}$ Td. Smør, i Othensse H. i Broby S. i Hoyeropp 1 Gaard (Henric, 3 Ørte Korn, $\frac{1}{2}$ Svin, 1 lub. Mk., $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard sstds. (Anders Skredher, 3 Ørte Korn, 1 lub. Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard sstds. (Jes Henricsß, 3 Ørte Korn, 1 lub. Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas og 2 Høns), 1 Gaard ibid. (Jes Tigsß, 3 Ørte Korn, 1 lub. Mk., $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas, 2 Høns), 1 Gaard ibid. (en Enke, 1 Skp. Smør), i Nørre Broby i Salinghe H. 1 Gaard (Sta. . . , 2 Pd. Korn og 4 Skill. Grot). Jeg Albricht Engelbrichtsß skal have efter Fru Metthe min Moders Død disse Gaarde: Løwitzmose gardh med alt Noldemosæ med al fornævnte Gaards og Bys Tilliggelse og Saaroppe Mølle. Jeg Clawes Bryske paa min Husfrues Vegne efter hendes Moders Død Fru Metthe skal have: i Salinghe H.

i Stowby 1 Gaard (Jes Bwll, 3 Pd. Korn, 2 Skill. Grot, 1 Svin, 1 Skp. Smør, 1 Faar, 1 Lam, 2 Gæs, 4 Høns), 1 Gaard ibid. (Mattes Jepsß, 1 Pd. Korn, 15 Skill., $\frac{1}{2}$ Svin, 1 Gaas og 2 Høns, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør), 1 Gaard ibid. (Lasse Nielsß, 1 Pd. Korn, 12 Skill., $\frac{1}{2}$ Ørte Havre, $\frac{1}{2}$ Svin, $\frac{1}{2}$ Skp. Smør, 1 Gaas og 2 Høns), i Syndre Broby 1 Gaard (Weliem Skredher, 1 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 1 Skill. Grot), 1 Gaard ibid. (Anders Marquartsß, 3 Pd. Korn, 1 Skp. Smør og 12 Skill.), 1 Gaard ibid. (Clawes Swdher, 1 Pd. Korn, 1 Ørte Havre, 1 Skill. Grot og 1 Skp. Smør), i Roersløff Jes Persß (1 Pd. Korn, 1 Ørte Havre og 1 lub. Mk.), i Gwldthwedholm 1 Gaard (2 Pd. Korn, 1 Skp. Smør, 12 Skill., 1 Svin, 1 Lam, 2 Gæs og 4 Høns), 1 Gaard i Kynsteropp (Sewerin Thomesß, 1 Pd. Korn), Markgard i Roersløff (2 Pd. Korn, 1 lub. Mk., 1 Skp. Smør og 1 Pd. Havre). Jeg Jørien Daa paa min Husfrues Vegne efter hendes Moders Død Fru Metthe skal have: i Skowby H. i Smysteropp 1 Gaard (Clawes Matsß, 3 lub. Mk.), i Nørreskow 3 Gaarde (Hans Nielsß, Symon og Mattes Nielsß) og 1 Gaard i Kolshawe (Jepp Nielsß), disse 4 Gaarde giver 9 Ørte Rug, 9 Ørte[!] og 4 lub. Mk., i Wentz H. i Hynderopp 1 Gaard (Nis Eegh, 3 Pd. Byg, 1 lub. Mk.), 1 Gaard ibid. (Oloff Andersß, 1 Skp. Smør), 1 Gaard ibid. (Mattes Andersß, 1 Øre Byg, 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Torpe (Mattes Jwel, 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Gelsthet (Pether Mawensß, 3 Pd. Byg, 1 lub. Mk.), 1 Gaard ibid. (Per Jepsß, 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Kynsteropp (Per Gamell, 1 Skp. Smør), 1 Gaard i Roersløff (Michel Nielsß; 2 Pd. Byg, 1 Øre Havre, 1 lub. Mk., 2 Skpr. Smør), 1 Gaard i Wildistoffthe i Othensse H. (Laurens Hansß, 1 Øre Korn, 1 Skp. Smør og 12 Skill.). Disse Gaarde lader vi os i forskrevne Skifte hver paa sin Side aldeles nøje med og giver hverandre ledig og løs for ydermere Skifte paa forskrevne Gods og giver hveranden derpaa fuld Afkalding. Og Metthe Bertelsdatther paa mine Børns Vegne giver kvit Hr. Engelbricht, Hr. Albricht, Clawes Bryske og Jørien Daa paa begges deres Husfruers Vegne for det Gods i Syælandh, der til kunde falde mine Børn efter deres Farbroder og Farsøster Johan og Kyrstine, og giver derpaa fuld Afkalding. Og jeg Engelbricht skal med det snarest udlægge fornævnte mine Børn deres Mødrene og, hvis der dem til Arv er falden i Syælandh efter deres Søskende Johan og Kyrstine. Findes og noget af dette Gods i Fywn mindre eller mere give til Landgilde, end det er i dette Brev indskrevet, skal det lignedes mellem os. Findes og

noget Gods her i Fywn, efter Fru Metthe imellem os bør at skiftes og [ej nu?] i dette Brev er indskrevet, skal det skiftes mellem os. Afvindes noget af dette Gods os med Rette efter Loven, skal vi vederlægge hverandre saa godt Gods hver efter sin Andel. Vore Indsegl med forskrevne velbyrdige Mænds. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 2. Cxxi 4 (Tinhus). Claus Bryskes Arkiv? (RA.). LDipl. (ufuldstændig). (Det er formentlig 2 andre Eksemplarer af dette Brev, der anføres i *Eline Gøyes Jordebog S. 217.*) [3638]

Juni 19. Anders Grouu i Syluested a. w., Anders Hoffuidt Tingfoged i Fulse H., Peder Wib Landstingshører, Hans Oren i Toffte, Jes Polß i Skørringe, Jenns Hansenn i Vedelbye og Mads Lauridsen *ibid.* Mand. før Johannis bapt. Dag »wor schickedt for os oc dannemendt fleere, som da neeruerendis wor, saae oc hørde, adt« disse 13[!] Dannemænd: Peder Clausenn i Haarbye, Hans Nielsenn i Wedelbye, Olluff Boesen i Nebbelunde, Niels Markursenn i Buckehaffue, Olluff Wedee i Danstarde[!], Laurids Pedersenn *ibid.*, Pouill Pouillsenn i Tordstedt, Niels Inguordsen i Norue, Hans Orm i Toffte, Anders Om i Rorde, Peder Flingtt i Giedinge og Jenns Pedersenn *ibid.*, hvilke til var mødt af Lollandsfor Landsting efter Loven ud af Fulse H., der som Skoven ligger inde, at gøre Skovskel imellem Marieboe Klosters Enemærker, som kaldes »ett hegnidt«, og »velb.« Svend Henning Venstermandt og »velb.« Kvinde Fru Karrine i Olstrup deres Fang, som kaldes Magleschouff. Da ginge forskrevne 13[!] Mænd ret Skovskel imellem forskrevne Skove og »ennemerke« og bad dem saa Gud vorde god og Helgene, at de kunde ej rettere granske og udspørge af gamle Oldinger, som bedst af vidste, end det er ret Skovskel mellem forskrevne Skove og »ennemerke« for[!]^a Hedenualdz knolldt, som den første Skelsten staar, og saa sønder ned, som stablet er med Sten og Dige indtil den sønderste Skelsten, som Vedelbye Fang tager; det, som østen er ved Skellet, det er Marieboe Klosters frie Enemærke, og det, som vesten er ved Skellet, det er Henning Venstermandzs Enemærke og Fru Karrines; og »wort« forskrevne Herredsnævn mødt ved sin fulde Magt fast at blive efter Loven, som samme Brev i sig selv indeholdt.

[Perg.^b] Afskr. (ufuldstændig og øjensynlig ikke helt nøjagtig) indført i Rettertingsdom 1608 Juni 8 mellem Fru Hellradt Sparre til Krengerup, Gabriell Knudsens Efterleverske, og Peder Grubbe til Aalstrup; den første fremlægger nærværende Brev; den sidste fremlægger

Breve af 1475 Juni 21 og 22 og 1480 Dag?. RA. Herredagsdombog 1608 Bl. 125 b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 188.* (Jfr. Udtog i Rettertingsdom 1610 Marts 26 mellem de samme Parter: RA. Herredagsdombog 1610 Bl. 152 b. Nævnt: *Secher, anf. St. S. 344.*) [3639]

a) RA. Herredagsdombog 1610 Bl. 152 b: »fra«. b) Saaledes Afskriften.

Juni 20. Hans Lencken (Leuken?) tilskriver Aken Axselson om deres Forretningsmellemværende og meddeler Nyheder m. m.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Hans. UB. X. 266; Missiver II. 98.* [3640]

Juni 21. *Reg. * 7267.* Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Maaske K. 78. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 348; Missiver I. 48.* [3641]

— »Ett vinde aff Lollandsfar landsthingh onsdagen nest for s. Hanns baptiste dag anno 1475, som Hennig Venstermand i Opaggergaardt oc Iffuer Herluffsenn paa Olstrupgaardt sampttligen om enn allminding forhuerffuidt hafde.«

[Orig.] Udtog se 3639. RA. Herredagsdombog 1608 Bl. 127 b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 189.* [3642]

Juni 22. »Ett tingsuinde aff Sonder herrids tinngh torfsdagenn nest for s. Hanns dagh saeme aar^a udgiffuedt, som for^{ne} Hennig Venstermand och Iffuer Herluffsenn sampttliggenn forhuerffuett hafde om saeme allminding; medt huilche tingsuinder^b hanndt^c formeente sig adt beuife, adt frue Karine paa Aalstrup iche lhefde, dend thidt for^{ne} gammell breff^d forhuerffuidt wor.«

[Orig.] Udtog se 3639. RA. Herredagsdombog 1608 Bl. 127 b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1605-1614 S. 189.* [3643]

a) ∅: 1475. b) ∅: nærværende Brev og 3642. c) ∅: Peder Grubbe til Aalstrup. d) ∅: 3639.

Før Juni 26. (*Reg. * 7268.*) Udtog: *Nye Danske Mag. VI. 39.* Brevet er, som det fremgaar af Henvisningen i *Nye Danske Mag.* til Voss's Ekscerpter (Bd. XLIII, hvor der atter henvises til Ekscerpterne Bd. VI Bl. 500 a), identisk med (og ikke et andet end) 3644.

Juni 26. Vidnesbyrd, at Helmike Tange ofte har opbudt en Gaard i Køthmangerstrede i Køpmanhaffn, som han fik af Hr. Hartwiik Krummedige.

Perg. [med 1 Segl: a »Sig. urbis NB. NB. minus« a]. Senere (jfr. 1483 Maj 24) til Lage Brocks Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 118.* [3644]

a—a) Nævnt af Gram i LDipl.

Juli 1. *Reg. * 7269.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 483, jfr. 484 og 486.* [3645]

— Jeg Per Tuesß i Ølsy lille i Ramsiø H. vederkendes mig gældskyldig at være beskeden Dannekvinde Mettæ Pædhers

i Ølsy, Per Oxis Efterleverske, 5 lødige Mk. og 20 Grote i Penge »gonge« i Sieland; for den Sum Penge jeg hende pantsætter 1 Fjerdings Jord paa Ølsy Mark. Og tilbinder jeg mig Mettæ Pædhers at »haffwæ« fornævnte Fjerdings Jord for sit brugendes Pant at beholde, til det ind vorder løst; og skal Løsningsdagen være ved Morthens Dag. Medb. af flere gode Mænd Hr. Oleff Saxß Sognepræst i Ølsy og Inguar Pauelß Foged i Ramsiø H. Datum vig. visitac. Marie ad Elizabet.

Perg. [med 3 Segl]; senere forbundet med 1482 Juli 2. Senere til Svenstrup Godsarkiv (RA.). LDipl. [3646]

Juli 8. *Reg. 4548**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 331.* [3647]

Juli 9. (*Reg. 4550**). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 350.* [3648]

Juli 9? (*Reg. 4551**). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 350.* [3649]

— (*Reg. 4552**). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 351.* [3650]

— (*Reg. 4553**). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 350.* [3651]

— (*Reg. 4554**). [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 351.* [3652]

Juli 9 ell. 16. Jenss Knudhß Sognepræst i Klakrundh, Jes Mowenß, Tames Bonde og Per Mortenß sstds. Sønd. før Margarete Dag paa Klakrundh Kirkegaard fik velbyrdig Md. Hr. Niels Mandropp et Sognevidne med 12 Dannemænd: Seuren Tygß, Per Mortenß, Nis Seurenß, Tygi Swer, Frandhs Mattesß, Jep Jenß, Cristiern, Nis Jenß, Mattes Tyghß, Seuren Perß, Jes Seurenß og Morten Jenß i Klakrundh; hvilke vidnede, at alle Mænd i Klakrundh har aarlig pløjet og skaaret og slaet til Barethskoffs hoffgardh for Hr. Niels Mandrop og hans Forældre, for deres Fæ og Svin maatte gaa over Markeskel i Barettiukke paa Hr. Mandrops Mark, og var der ingen fri for af dem, som boer i Klakrundh, og har de haft det i Minde af Hr. Niels Mandrop og hans Forældre. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 4 Segl]. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [3653]

— Jenss Knudhß¹ Sognepræst i Klakrundh, Jes Mowenß, Tames Bonde, Per Mortenß sstds. Sønd. før Margarete Dag fik velbyrdig Md. Hr. Niels Mandrup af Barethskoff R. et Sognevidne paa Klakrundh Kirkegaard af 12 Dannemænd: Jepp

Jens, Frandhs, Nis Seurenß, Per Mortenß, Seuren Tygß, Seuren Perß, Tyghi Swr, Tames Bonde, Mattes Tygß, Symen Mattesß, Eskel og Jes Mowenß i Klakrundh; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, at Hr. Niels Mandrup i Barethskoff og Jes Jwde i Klakrundh, Per Jwdes Fader, var »trædaktigh«, for Jes Jwdhes Svin gik i Barethtyukke over Markeskel, som kaldes Oldbæk; da red Offe Skredder af Horsness og forligte dem saa, at Jes Jwdhe gav Hr. Niels Mandrup 2 Galte, for hans Svin gik i Brethtyvkke paa Hr. Niels Mandrops Olden; og »worte« de saa forligte paa den Tid, at hvad Jes Jwdhe vilde have, »antig« Fæ eller Svin, i Barethtyukke over Markeskel, da skulde han have det i Hr. Niels Mandrops Minde; da svarede Hr. Niels Mandrop saa, denne Hr. Niels Mandrops Fader, efter han vilde have det i Minde, da vilde han gerne unde ham »magh« og Laan baade i Skov og Mark, og var det hos 30 Aar eller ved de Maader, at de »worte« saa forligte. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [4] Segl: 1. G. 775; 2. Bomærke; 3. Utydeligt. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [3654

Juli 10. Valstorp¹ Kongens Foged paa Hwndberg H.s Ting, Henrik Volsß Provst i Morss og Han H., Jep Baggi, Mowenss Nyst, Per Galskøt⁵, Bord Jensß⁶, Anders Blik⁷, Anders Ysk⁸, Anders Cristiernsß VV., Per Persß og Powel Bwnde. Mand. Knwtz Konges Dag for os og flere Dannemænd, som Tinget søgte, fik velbyrdig Md. Per Friiss i Yrop et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jes Villatzß, Ywer Nielsß, Thøger Jenß, Ssewrin Acherß, Mattes Nielß i Fadersbøl, Mattes Lawerß, Villatz i Thorstæ, Per Krag i Skorrop; hvilke vidnede, at de samme Dag paa fornævnte Ting hørte og saa', at Per Friiss gav Lov med Riddermænds-mænd og gode Selvejere og »warthe utaff« selv 12., at han aldrig brød eller lod bryde den Mølle op ved Dragsbek eller var i Raad eller Gerning med, at forskrevne Mølle »wort« opbrudt, eller nogen, der ham burde for at svare, og gjorde sin Lov fuldt, som lovlig var tilbudet i 3 Ting, og Fogeden og Herreds-mænd fandt ham for Rette at give; og hans »logshøring« kom inden 4 Stokke og sagde ham Lov af Hænde. Item vidnede forskrevne 8 Mænd, at de havde aldrig hørt, at Per Friiss var i Raad eller Gerning med, at Møllen »wort« opbrudt. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [10] Segl: 1. Lxlix 80; 5. Lxlix 4; 6. M 13; 7. Bv 21; 8. Clxxvi 3 (s an.... .erfon). Peder Friis's Arkiv (RA.). LDipl. (ufuld-stændig). [3655

Juli 13 ell. 20. *Reg.* *7274. Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 2. Gxvi 72; 3. Bomærke; 4-6, 8. Utydelige. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 141.* [3656]

a--a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz. b) RA. Reg. 60 S. 52.

Juli 15. *Reg.* *7276. Perg. med [6] Segl: 1. Utydeligt; 3. I Sigilfeltet Bogstavet a (?); 4. Utydeligt Skjold; 5. Clxxii 22 (*si w... .en*); 6. Bomærke(?). Senere til Kongens Arkiv; *ÆA. V. 30 (K. 31 ell. L. 3)?* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Saml. til jydsk Hist. VI. 31* (læs: wy *Jes Hwiid* thinghør - Hostrøv - Gwndy - Hostrøv - Cristernsß - Hostrøv - Wyiff - Germansß - *forscreffne* thingh - oc *giorde* - aggerland oc paa then westher syde mellom thoff oc aggherland oc paa - Frestedthoff - Fredstedmark). [3657]

— Thomæs Jenssøn Foged paa Giis[lum] H.s Ting, Styæ Westenny² »wapn«, Oluff Swendsß i Stixtrop, Lass Nielsß i Alstrop, Lagæ Jeypsøn i Arupp, Nis Skredher og Lass Koch. Lörd. efter [Ket]jilli Dag paa fornævnte Ting fik velbyrdig Md. Hr. Erich Ericßß paa Awensbergh R. et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Lawæ Jeypsß i Arupp, Nis Skredher, Pether Jensß i Fandrøv, Mæly, Anders Friis, Seuerin Nielsß, Mowens Persß og Jess Seuerinsß; hvilke vidnede, og de den samme Dag saa' og hørte, at Erich Ericßß Lovhøringe paa fornævnte Ting kundgjorde, at Hr. Erich var i den Gaard i Daldrøv, som Anders Wolsß i boer, i Fowlom S. med gode velbyrdige Mænd og Selvjordejere og »loffwarde« hende med sin Lovhævd og dertil . . . Daldrøv Mark for sin rette »arff eyæ«. Item »wordæ« han en Gaard i Stixtrop (Jes) med 1 Fjerding Jord over al Stixtrop Mark og et Bol og Fællig i den Eng mellem Fowlom og Stixtrop, som velbyrdige Md. Mawritz Nielsß sin Lovhævd paa. Item vidnede forskrevne 8 Mænd, at Hr. Erich gjorde hans Lovhævd s. ham var forfundet af Tinge, og hans Lovhøringe paa fornævnte Ting og mælte hans Lov ved Magt. [Sig.] nostra.

Perg. med [7] Segl: 2. Cxvi 5; 3. Bomærke. Erik Erikssøn Løvenbalks Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3658]

Juli 17. (*Reg.* 4572* = *7277.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 231.* [3659]

Juli 21. »Et obne welbesegelt kiøbebreff met fem hengende endsegle under Gudtz birdt mdcdlxxquinto[!] fredag for Jacobi dag etc., ludende, att wellbird[eg] Pooll Jepß haffde ßoldt Laue Brock y Essen-dorp och hans arffuengh iii gorde y Nore Ydeland y Almyndßøßell,

jen gordt y Huilsberege y Honnendz heret, som Anders Iuerßen wdi boor och skilder orlegen i ortig korn och xii ß rede pendegh, item jen gord y Vilstrop, skilder orlegen jen ortig korn, item jen gordt y Vorcke y Jarloff heret, skylder orlegen jen ortig korn til landgyldt, mett aldt for^{ne} gordes tillegelss, intet undtagen, atth nyde och bruge till ewynde-
leghen egendom etc.«

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 1069. [3660

Juli 22. Jens Andersson Remsnidher Borger i Alborg giver Helligaandshuset (i Alborg) sin Rettighed i en Gaard (sstds.).

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Kalk med et Bogstav paa hver Side; 3. I Sigilfeltet en Krabbe(?). Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann. Helligaandsklostre, Dipl. S. 50.* [3661

Juli 27. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Jøreghen Krumpens med vort Stævnebrev paa 6 Uger over Aiestrop Mænd om Aiestrop Mark etc., og beviste forskrevne Bud, at begges deres rette Stævnedag var i Mandags, og »forbidde« siden 3 Dage til i Dag, som vi ham for Rette funde. Da kom ikke Aiestrop Mænd eller nogen paa deres Vegne, som forskrevne Bud i den Sag »logswore« vilde i Rette. Datum in curia nostra Tryggeweldhe fer. 5. post f. Jacobi. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [3662

Juli 28. (*Reg. 4556**.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 351.* [3663

— (*Reg. 4557**.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 351.* [3664

— *Reg. 4558**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 524.* [3665

— (*Reg. 4559**.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 524.* [3666

— *Reg. 4560**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 523.* [3667

— Frater Petrus abbas in Sora¹. Noverint universi, Dn. Johannem Oxe M. nobis omnes pensiones nostras de bonis nostris sibi conductive dimissis de anno date presentis persolvisse, unde ipsum quittum dimittimus. Contrasigillum nostrum. Datum in profesto Olai.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [3668

Juli 29. *Reg. 4561**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 525.* [3669

Aug. 7. Per Wtsß Foged paa Halle H.s Ting, Hr. Jwren af Østeralingh, Oluff Friis Foged paa Kallø V., Las Knutsß af Rodskow, Hæne Galle af Bode, Knuth Willatsß af Kragballw, Nis Brysti af Hørnyng, Syuert Nielsß *ibid.* og Jes Scriuere af Cristrvp. Mand. før Laurencii Dag paa fornævnte Ting fik en beskeden Svend Per Mortensß Foged paa Æstrop et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Germend i Bøding, Michel Ericssß, Michel Persß i Søbi, Anders Tuesß i Wæsteraling, Michel Persß *ibid.*, Markord Hermendsß i Skaddert, Per Tursß i Søbi og Staffen Cristernsß; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa fornævnte Ting 10 gode gamle Dannemænd: Jæp Frackersß, Anders Magnesß i Gwnnerstrvp, Powl Nielsß i Faxing, Anders Piip *ibid.*, Knut Willatsß af Kragballw, Thames Mowensß i Gwnnerstrop, Sywert Nielsß i Hørnyng, Anders Powlsß i Lyme, Per Jensß i Turstrop og Terkell Kok, »hwilket« fornævnte 8 Dannemænd vidnede for os, at dem »mynner«, at Wdzgorth var bygt tvært over Dybet fra det sønder Land til det nørre Land, og fra den fornævnte Gaard til Aling »amwnde« det er frit Enemærkesvand til Æstrop, og har det samme Vand været ukært i 40 Aar til Æstrvp og mere. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 4. Utydeligt; 5. Brudst.; 6. Forsiden mangler; 7-8. Utydelige; 9. Bomærke. Gl. Estrup Godsarkiv; 1847 til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). — Udtog se 1232. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 270 b. [3670

a) Jfr. dettes Journal S. 25.

— Christiern Konge. For os paa vort Retterting var Siørup Mænds Bud med et Pergamentsbrev udgivet af Lolandzfar Lands-ting med 5 hængende Indsegl hele, lydende, at Clementt Lauritzen i Sørup, Jens Lauritzen, Oluff Babe og Peter Jensß sstds. var paa Lolandzfar Landsting paa alle Sørupe Mænds Vegne og lod læse 2 Pergamentsbreve med hængende Indsegl, et lydende, at de 12 Dannemænd, som til var mælte af Fulse H.s Ting at gøre Markeskel mellem Sørupe og Haffuerlycke, var mødte i Skoven; da kunde de ej rettere spørge af 12 gamle Oldinge, som vilde svare for Gud, og de red efter dem fra Thede wenge og til Assermøse rud og ind til Ellebeck og norden for Rogetop og østen frem for Wittewase og saa ind i Hegnet, og det stod med Sten og gamle opkastede »dige«; efter saadanne skellige »wintne« gjorde de Markeskel mellem forskrevne Byer; andet Brev lydende, at 12 Dannemænd vidnede paa Fuelse H.s Ting, at de hørte og saa', at de 12 Dannemænd, som til var mælte

efter Loven og Dronning Dorothees Brevs Lydelse at gøre ret Markeskel mellem Siørpe Mark og Haffuerløkke Mark, de sagde, at de ej kunde rettere spørge af 12 gamle Oldinge, at(!) fra Thede wenge og indtil Assermosse rud og indtil Ellebek og norden for Ragetop og østen frem for Wittewase og saa ind i Hegnet, det svor de til ret Markeskel mellem baade Byer. Hvilke 2 Breve »wortte« mælte ved deres fulde Magt og Søruppe Mænd at nyde deres Skov efter deres Breves Lydelse, saa længe nogen kommer for med bedre Bevisning. Derpaa »beddes« Søruppe Mænd et Tingsvidne; da tilmælted 12 Dannemænd, som vidnede, at de hørte og saa', at Sørupe Mænd paa Lolandzfar Landsting lod læse 2 Pergamentsbreve lydende, som forskrevet stander, hvilke Breve var mælte ved Magt, efterdi som det Brev med flere Breve, derpaa givne er, indeholder. Hvilke Breve og Markeskel vi stadfæster, og tildømmer vi Søruppe Mænd at beholde deres rette Skov og Markeskel efter deres aabne Breves Lydelse, forbydende alle heri Siørupe Mænd at hindre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in curia nostra Tryggewelde die Donatii ep., 7. vero die mensis augusti. Sig. nostrum ad causas, teste Effrardo Grubbe justitiario nostro.

[A. ^aBeseglet Perg.^a Sørup (Fuglse H.) Mænds Arkiv.] Aa. Optaget i Stadfæstelse 1557 Aug. 14 af Kongen, givet Siørupe Mænd ved deres Fuldmægtige 4 navngivne Mænd. Koncept hertil: RA. Herefter: LDipl. 1475 Aug. 7. — Aaa. Afskr. efter Aa: RA. Reg. o. a. L. 6 Bl. 267 b. — Aab. Udtog anført efter Aa, men paa en lidet forstaaelig Maade, i Rettertingsdom 1615 Marts 14 mellem Jørgen Due boende i Laalandt og Lauridtz Grubbe til Gammelgaardt, Landsdommer i Laalandt og Falster; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1615 Bl. 43 b. (Brevet har her Aaret 1470, der i ethvert Fald er urigtigt, da Evert Grubbe paa en 7. Aug. tidligst kan have været Rigskansler 1473. Og der er intet til Hinder for, at Aaret 1475 kan være det rette, skønt Kongen i Brevet kalder sig Greve i Holsten og Stormarn; jfr. 3325.) [3671

a—a) Saaledes Aa.

Aug. 9. Reg. 4563. [Orig. Ribe Kapitels (Puggaards ell. Michaelis Kirkes) Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 385.* [3672

— Michel Clemendsß Tinghører paa Esmyndbæk Birketing, Jon Yuersß i Eskindbæk Kloster Broder og Præst, Per Magnessß af Faxing, Powll Nielsß i Faxing, Michel Jensß og Jes Scriuere. Onsd. før Laurencii Dag for os og andre gode Mænd fik en beskeden Svend Per Mortensß Foged paa Estrop et Tingsvidne

af 8 Dannemænd: Anders Eskelsß i Wirryng, Jes Andersß *ibid.*, Esbern Wtsß, Jæp Persß, Nis Beyer, Jes Persß i Ammelhee, Powll Nielsß og Michel Thorstensß; disse vidnede, at det er dem vitterligt, at den Fiskegaard, som kaldes Wdzgorth, var bygt imellem begge Lande fra det søndre Land i Halle H. til det nørre Land til Roxø, og hører den til Estrop, og fra den Gaard til »aa mwnde«, der man kalder »wedlen«, er ret Ene-mærke til Estrop og har været i 40 Aar ukært, mere og ikke mindre, baade i Hr. Eski Brocks og Lawes Tid, og har vi aldrig andet hørt. Vore Indsegl. Datum anno, die et loco »etc.«

Perg. med [6] Segl: 6. Bomærke. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. — Udtog se 1232. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 270 b. [3673]

Aug. 9. Jes Olß Tinghører paa Wennebyere H.s Ting, Oluff Laurensß Sognepræst i Byærby, Per Byere af Lwndh V., Las Cristernß Foged paa Osdrvp, Kyeldh Perß og Anderss Jeybß. Paa Laurens Aften fik paa forskrevne Ting beskeden Md. Per Bron af Kaghholm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Las Cristernß, Anderss Jeybß, Jes Mortenß, Nis Michilß, Jes Jeybß, Bertyl Jeybß, Kyeldh Perß og Helly Laurensß; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Ting, at Per Bron »bødh tiill lodh och laffw skiffthe« 3 »samfwndh« Ting paa Mauris Nielsens Vegne og Michel Laurensß i Stranbyeregordh og Brass i Maygordh paa Lengsholm og Lengsholms Gods, hvilken Del som dem kan falde Lod i med Rette; item vidnede de, at Per Bron var 3 »samfwndh« Ting og »wardhe« dem »lawdagh« til. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 5[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. I Sigilfeltet Bogstavet i(?); 2. Skjold, hvori en ubestemmelig Figur; 3. I Sigilfeltet en Rose (ikke i Skjold) (et andet Signet end Fxxxiii 10); 4-5. Bomærker. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [3674]

Aug. 10. Ene Perssdatter, Gert Graaboss Enke i Landeskroner, pantsætter Ærkebisp Jens Brostrop i Lund sin Del i en Gaard i Lantz-kroner.

Perg. med [7] Segl: 1, 6. Ubetydelige Brudstykker. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 233.* [3675]

— Hennæ Gøllæ Herredsfoged i Ruxiø H., Per Lasß Sognepræst i Faxing, Stii Bonde i Wore, Tames Screder, Anders Twesß i Wester Aling, Trogels Nielsß⁶ i Wore, Per Nielsß *ibid.* og Per Mikilß i Karde. Torsd. paa Laurens Dag paa Ruxiø

Ting fik beskeden Svend Per Mortenss, Lage Broks Foged af Esdrvp, et Tingsvidne paa Lagæ Broks Vegne af 8 Danned: Tames Screder i Kardæ, Per Twesß, Per Eskelsß i Hólbec, Nis Mikilsß i Wore, Knut Winter i Wore, Axel Hansß *ibid.*, Jep Ouergord i Vtby og Nis Persß i Ørstet; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag inden 4 Stokke 10 gode gamle Danned: Morten i Kardæ, Nis Jensß i Holletzberg, Stii Bonde i Wore, Pouel Matsß i Aaning kirkigord, Clemen Symensß i Flaass, Anders Jensß i Faxing, Jes Twesß *ibid.*, Nis Beyder *ibid.*, Crestern Persß i Vtby og Nis Persß *ibid.*; disse vidnede, at dem vitterligt er, at Vdzgordh var bygt fra Halle H.s Land og tvært over indtil Rugsjø Land og saa fri »enæmerkes watnæ mellæ« begge Lande indtil Alling »aamunde«; det har været Lagæ Broks og hans »forelders« rette fri »enæmerkes watn« til Esdrvp ukært i 40 Ar og længere. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 3. Utydeligt; 4, 6-7. Bomærker; 8. Skjold, hvori en utydelig Figur. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. — Udtoget se 1232. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 270 b. [3676]

Aug. 11. *Reg. *7280.* Perg. [med 1 Segl]; gennemskaaret. Senere^a tilbagegivet til Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). *Dipl. Chr. I S. 320.* [3677]

a) Ved Indløsningen af Steinburg i 1485; det skyldige Beløb blev nemlig senere lagt til Pantessummen for Steinburg (*Dipl. Chr. I S. 340 f.*).

— Se 3604.

Aug. 14. Niels Pedersß¹ a v. Gør jeg vitterligt, at in vig. asumc. Marie »thet jak haue solt« ærlig og velbaaren Md. Karl Bienctss et øde Gods »hii« Fielsserolt »hii« Fyeros S., som kaldes Gøee tompthen, hvilket Gods jeg købte af velbaaren Md. Bonde Rolff, og al den Rettighed, som min Hustru ejer »hii« det Gods, som Anbiorn Aruitsß boer paa »hii« Fielsserolt. Medb. af Hr. Jon Ericsß² Sognepræst »hii« Tøle, Bienct Crabbe a w. og Odde Perdersß⁴ Borgemester »hii« Koningsbacca. Skrevet »hii« Gozsauadh osv.

Perg. med 4 Segl: 1. Hviii 9; 2. I Sigilfeltet en Kalk med en utydelig Figur ved venstre Side; 3. Mon Flii 9? (der dog i saa Fald er urigtig gengivet); 4. Bomærke. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). — Hertil 3271. [3678]

Aug. 14 (Aar?). Jeg Peder Bang Sognepræst i Hiøring har solgt og givet og skødet til Guds Legems Alter i s. Katrinæ Kirke i Hiøring en min Gaard i Krustrup i s. Johannis S. i

Winneberrig H. (Laust Chlemensøn, 3 Pd. Byg, $\frac{1}{2}$ Løb Smør, Faar og Lam, Høns og Gæs, Svin »først ald den«) med Vilkaar, at Sognepræsten i s. Katrine Kirke skal holde med sig eller med sin Kapellan en sunge Messe af Vor Frue hver Lørdag og nyde forskrevne Gaard og Skyld for forskrevne Tjeneste. Holder forskrevne Sognepræst ej forskrevne Messe, skal »borgemester« og Raad i Hiøring have Fuldmagt at tage forskrevne Gaard fra forskrevne Præst og antvorde en anden Dannemand Præst i Hiøring, som forskrevne Messe vil holde. Mit Indsegl er hængt for dette Brev med Hiørings Bys Indsegl. Givet 1170^a fer. 2. post f. Laurentii.

[A. Orig. Hjørring Catharinæ Kirkes Arkiv; ^b1666 paa Raadhuset i Hiøring i Byens Breveskrin om en Gaard liggende til Hiørings Præstegaard ^b.] Aa. Afskr., attesteret 1666 Marts 6 af Byens Borgemester Jurgen Muus og Madz Chrestenßen: NLA. Aalborg Bispearkiv, Capsa B, Loculus 3, Fasc. E. — Ab. Afskr., attesteret 1666 Apr. 3 af Bispen i Aalborg Anders Andersß og Sognepræsten til Aalborg Vor Frue Kirke Jacob Pouelßen (»uden allene det ord l. 4 soldt siunis oß at læsis gieldet«): Sstds. [3679

^a) Saaledes Aa, men rettet fra 1470 og med Tilføjelse i Margenen: »I den hosliggende Copie aff sl. Biscopen oc Prowsten videmeret findes MCLXX qvinto«; Ab: MCLXX qvinto. ^{b-b}) Saaledes Aa og Ab.

Aug. 15. Boo Nielsß Præst og Kapellan til Wester Westede Kirke, Knwdh Swensß Borger i Ribe, Per Tamsß, Esbern Knutsß og Jep Thorstensß af Wester Westet S. Sønd. før Laurencii Dag paa Wester Westet Kirkegaard æskede Hr. Hennick Saxen Kannik i Ripe og Forstander i Puggardh et Sognevidne af 12 Danne-mænd: Jon Matsß, Per Thamsß, Anders Nisß, Jens Swensß, Nis Tamsß, Ast Jensß, Knudh Esbernsß, Pedher Nisß, Anders Tamsß, Anders Lasß, Nis Astsß og Nis Tygssøn; hvilke »beddes dagh och beradh«. Da paa Vor Frue Dag assumpc. derefter paa forskrevne Kirkegaard vidnede fornævnte Danne-mænd, at den Korntiende af Lustrop liggende hos Ribe i Hwiding H. har ligget til Puggard til s. Michaelis Kirkes Bygnings Behov i alle deres Minde, og at de aldrig havde hørt, at samme Tiende har været brugt anden Sted end til fornævnte Kirke og Gaard. Sig. nostra. Datum *etc.*

Medtaget Perg. [med 5 Segl]. Ribe Kapitels (Puggaards ell. Michaelis Kirkes) Arkiv (Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. [3680

Aug. 16—22. *Reg. 4564.* [Orig. Ribe Kapitels (Puggaards ell. Michaelis Kirkes) Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 386.* [3681

Aug. 18. Niels Graboo Borger i Landeskroner pantsætter Ærkebisp Jens Brostorpp i Lund 2 Boder i Landskroner.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 235.* [3682

Aug. 18. Hans Graboo i Landeskrone pantsætter Ærkebisp Jens Brostorpp i Lund en Bod i Landskrone.

Perg. med [7] Segl: 1. Ubetydeligt Brudst.; 5. Bomærke. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 236.* [3683

Aug. 21. Pæder Vtsß Herredsfoged i Hallæ H., Jørien Seuerinsß Sognepræst i Alling, Pædher Lasß³ Sognepræst i Faxing, Laurens Petz i Holmæ V., Jes Nielsß⁵ i Allistrvp, Per Jensß i Twrstrvp, Anders Pauelsß i Limæ, Hennæ Gallæ i Bodæ og Anders Twesß i Wester Allingh. Mand. før Bartholomei Dag paa Hallæ H.s Ting fik beskeden Svend Per Mortensß, Lagæ Broks Foged af Esdrvp, et Tingsvidne paa Lages Vegne af 8 Dannemænd: Per Kioldsß i Øster Alling, Gregers Nielsß i Limæ, Per Jensß i Twrstrvp, Jep Bonde i Wøweld, Marquard Nielsß, Per Nielsß i Allingh, Staffen Cresternsß i Æstrvp og Jon Torstensß i Siøby; disse vidnede, at de hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at 2 beskedne Dannemænd Anders Twesß i Wester Alling og Jes Bang *ibid.* vidnede, at de hos var til rette Lovhøringe anden Dag Vor Frue Dag *assumpc.*, hørte og saa', at Per Mortensß gjorde Lovhævd paa Lage Broks Vegne med gode Riddere og Riddermændsmænd Lages eget »kyn« og Byrd og med gode jordegne Bønder selv 12., efterdi som han havde tilbudt i 3 Ting til Hallæ H.s Ting, og efterdi som Fogeden og menige Herredsmænd havde ham tilfundet, og paaæskede Per Mortensß, at havde nogen Breve eller rette Bevisning derpaa, at de skulde lade dem forekomme, førend han gjorde sin Lovhævd; da kom der ingen Bevisning. Dermed »woorde« Per Mortensß og hans Lovhævdsmænd Laghæ Brok til til Esdrvp-gordh al den Del med Grund, Vand og Fiskeri fra Vdzgordh indtil Alling »aamunde mellæ« begge Lande for Lagæ Broks fri Enemærkesvand, som Lagæ og hans Forældre har haft det ukært til Esdrvp i 40 Aar og længere. Item var Per Mortensßs Lovhøringe hos, der han gjorde sin Lovhævd, og paa forskrevne Ting, og sagde de ham »loglig lagheffd« af Hænde og mælte hans Lovhævd fast at blive, og hørte vi ingen »genhøring« derimod. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 3. I Sigilfeltet Bogstavet p; 5. Bomærke; 8. Utydeligt. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester,

Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. — Afskr. i Rettertingsdom 1656 Juni 28 se 1232. RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 271 a. [3684

Aug. 23. »Noch fremblagdis et tingsuinde, som wellb. Peder Bilde aff Suanholmb forhuerrfuit haffuer 1475 den neste dag for Bertholomei pssessoris[!] daug, at for^{ne} Peder Bilde huer aar liudeligen till fierde ting, siden handt [fich] Suanholmb, ladit paaesche, om nogen haffde loedt och deell udi di øde byer paa Krogstrup olldt, da medt breffue och beuis at fremkome, och ingen fremkomne ehre, huorfor fogden aff Suanholmb haffuer ladit forbiude nogit quegh at driffue paa [Krog]s-trup olldt uden deris minde aff Suanholmb.«

[Orig. Peder Billes Arkiv.] Udtog anført i Tog af 13 Oldinge, se 657. [3685

Aug. 24. (Reg. *7283.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 353.* [3686

Aug. 25. Reg. *7284. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 526.* [3687

Aug. 26. Reg. 4566*. Perg. [med 1 Segl]. Kolding Bys Arkiv (RA.). *Rosenvinge, Love V. 309.* — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 11 b). [3688

Aug. 27. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Hr. Maghens Ebbesø vor Mand og Raad, Henicke Staghe paa Haderssløffwehws. Kære Venner, vore Borgere i Koldinge har berettet for os, at de Bønder i Odensskyld har fra dem i Koldinge og fra s. Jørgghens Hospital sstds. en Del af Brendekærss Mark og Lwndz »marsk«, som dem af Rette i Koldinge og s. Jørgghen tilhører. Thi beder vi eder og befaler, at I tager til eder flere uvildige Dannemænd og tager der »leyligh« Tid til og rider i forskrevne Marker og gransker, hvad den ene og hvad den anden tilhører, og skiller dem derom ad, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Og lad det ingenlunde. Og beder vi og byder eder Borgemestre i Koldinge, Forstandere til s. Jørgghen og Bønder i Odensskyld, at I møder paa »leyligh« Tid for forskrevne vore gode Mænd, naar de eder derom tilsiger, og undgælder, hvis de eder derom for Rette forefindende vorder. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Ex opido nostro Wedle dnica. post Bartholomei nostro sub signeto. Og skal forskrevne Borgere i Koldinge nyde forskrevne Mark, som de før gjort har, saa længe det bliver adskilt.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Kolding Bys Arkiv (RA.). (Reg. *7309.) [3689

Aug. 28. (Reg. *7286.) [Orig. paa Papir.] Udtog: *Registrum Chr. I.*, ed. Hille S. 500. [3690]

Aug. 30. Jeg Erich Aghæsß R. i Baffuelsæ sælger til hæderlig og velbyrdig Md. Henric Meyensterop Landsdommer i Sielandh og Høvidsmand paa Korsør 2 Dele af en Gaard i Testerop i Ringstædæ H. (Jørghen Clementsß kaldendes Dyningh). Afvindes de 2 Dele i Gaarden H. M., bepligter jeg mig ham saa godt Gods af Rente og »beyleghet« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af flere hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Jeip Morthensß Prior i Antworskow, Abbed Byrghæ i Ringstædhæ Kloster, Cristoffuer Jensß i Sørrop, Effuerth Trvetzß i Grimsterop, Niels Griss i Norderop og Anders Nielsß i Fretzgarth a. w. Datum in Fretzgarth fer. 4. post f. Bartolomei.

Perg. [med 7 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. [3691]

Aug. 31. Vi Cristiern¹ Konge tager Fru Hillebwrgh, Hr. Knwt Henricksßns Efterleve, hendes Børn, alt deres Gods, Hjon, vornede og Tjenere i Danmarck i vor Beskærming. Thi forbyder vi alle, særdeles vore Fogeder og Embedsmænd, Fru Hilleburgh eller hendes Børn paa Person, Gods, Hjon, vornede eller Tjenere at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in opido nostro Horssness fer. 5. post f. decollac. Johannis bapt. nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Erici Ottonis magistri curie.

Perg. med 1 Segl: K. 78; Paaskrift med Mogens Gyldenstjernes Haand. Knud Henrikssøn Gyldenstjernes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [3692]

— Jahan Rwd af Heselæ. Jeg kendes mig skyldig at være velbyrdig Md. Pædher Rudh i Wongserop 15 Mk. og 60, som i Sieland er gænge, 1 Sølvskaal, som vejer 16 Lod og 1 Kvintin, 1 Sølvske, som vejer 4 Lod og 1 Kvintin, 1 lybis Gylden og 1 ryns Gylden, for hvilke jeg ham pantsætter 2 mine Gaarde i Kragerop i Sieland i Løffue H. i Ørssløff S., som han i Pant har tilforn af min Fader, hvis Sjæl Gud have, som det Hovedbrev indeholder, som [*han*] derpaa har, [o: 288?] hvilke Gaarde nu i boer Pædher Jeipsß og Pædher Paa, og giver hver 1 Balle[?] Smør, 2 Lam, 2 Gæs og 4 Høns. Afvindes Gaardene ham, tilbinder jeg mig at vederlægge ham saa meget godt »belæielich« Gods inden 6 Uger derefter. Løsningsdagen skal være hvert Aar »at« Morthens Dag. Medb. af gode Mænd Hr. Engelbreth Albertsß R. i Thørberfellæ, Hr. Dyrik Friis R. i Ramløse, Irghen Rud⁴ i

Wedby, Johan Serlin⁵ i Hørby og Michell Andhersß i Thølløse. Givet Torsd. efter Bartolomei Dag.

Perg. med [5] Segl: 4. Llviii 13; [5. Cxxxi 8^a].^b Peder Ruds Arkiv (RA.). LDipl. [3693

^a) Tegning i Klevenfeldts Segltegn., Serlin. ^b) Gram i LDipl. nævner 3 Segl som bevarede.

Sept. 10. Olaff Jepß Sognepræst i Helløffmagle, Clawes Daa R. i Raffnstrop, Jep Magnisß, Jes Bagher og Magnus Bosß *ibid.* Sønd. efter Vor Frue Dag nativit. var paa Helloffuæ Sognestævne beskeden Md. Mattes Olaffsß og skød sin Faders og sin Moders, som var Olaff Nielsß og Walburgh Olaff, som i Sprawelsæ øø døde, og sit og sin Husfrue og sine »bruns« [Skel], og om de havde der saa levet, at han maatte skyde deres Skel og sit eget med blandt Dannemænd, og der »bædthes« han et Sognevidne paa. Da tilmælted en beskeden Md. Per Jepß af Egegarden i Helløffmagle, at han skulde tage til sig 11[!] Dannemænd og sige, hvis dem vitterligt var; da tiltog Per Jepß disse Dannemænd: Per Jepß og Magnus Jepß i Helleffmagle, Jep Hemingsß, Hans Andersß i Sprawelsæ, Jes Hemmingsß og Olaff Nielsß i Hwillebech, Olaff Jenß og Hemming Magni i Gelstuedh, Jep Nielsß og Jens Holme i Helløfflillæ, Jes Pæth[e]rsß og Morthen Jensß i Torpæ; disse 12[!] Dannemænd vidnede, at Mattesß Olaffß Fader og Moder og han selv, Husfrue og Børn levede i Helløff Sogn Nat og Dag, i Mørke og »lyssæ« som menløse Dannefolk, saa at »hiit mowæ« de vel skyde deres Skel. Med vore Indsegl. Datum quo supra.

Papir med utydelige Rester og Spor af 5 Segl paatrykte forneden. (RA. Topogr. Saml. Papir, Tybjerg H., Herlufmagle S., Herlufmagle.) LDipl. [3694

Sept. 11. Jeypp Jenssøn Præst og perpetuus vicarius til s. Anna Alter i s. Lucii Kirke i Roskilde udsteder Brev angaaende en Gaard i Træleborgh, som hører til s. Kathrine Alter i Roskilde.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: G. 290. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 5). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 238.* [3695

^a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Sept. 14. Johannes archiepiscopus Lundensis strenuo et nobili viro Dn. Joachim Griis M. in Wordingborgh. Ut coram te, conthorali tua tuaqve familia missarum solennia in locis prophanis, ad id tamen decentibus atqve aptis, celebrari valeant, ad septennium tibi licentiam impertimur, dummodo id in

præjudicium tuæ parochialis ecclesiæ aut plebani tui non red-
undat. Datum Lundis in die exaltat. crucis nostro sub signeto.

[^aPapir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: Mulig G. 31.^a Joachim Griis's
Arkiv.] Afskr. af Arne Magnusson med islandsk Seglbeskrivelse: AM.
Afskr. Pk. IX. [3696

a—a) Saaledes Afskriften.

Sept. 17. Axell Lageß¹ R. i Klaffsholm, Mauricius Nielsß²
i Aagard, Hans Nagell³ Høvidsmand paa Kalundeborg VV.,
Oleff⁴ Præst og Provst i Kalundeborg, Oleff Perß, Anders Øtzsß⁶
Borgemestre i Kalundeborg, Jacob Jacobsß⁷, Jep Esbernß⁸ og
Naffne⁹ Raadmænd i forskrevne Sted. Sønd. efter hellig Korsens
Dag exaltac. i Kalundeborg har [vi] set og hørt for os overlæst
et aabent Pergamentsbrev ufalsket, med sande hængende Indsegl,
velbevaret, lydende: 1. *Række, Udaterede Breve Nr. 444.* Med vore
Indsegl. Givet osv.

Perg. med 9 Segl: 1. Lxxxiv 23 (Brock); 2. Gxvi 24 (Gyldenstjerne);
3. Llv 11; 4. G. 1030* (Oleff); 5-6. Bomærker i Skjolde; 7. Lxxii 2
(*sigilvøm iacob glashagen*; i Skjoldranden: *iacob glashagen*); 8. Bo-
mærke i Skjold; 9. Bomærke (*s nafne brvnfen*). Senere til Matrup
Godsarkiv; endnu senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [3697

a) RA. Reg. 60 S. 251.

Sept. 20. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Fru Anne i Walffø.
Denne Brevviser Pedher Ingelsß i Sedher S. har her berettet for
os, at I har taget ham en Gaard fra, som kaldes Raariiss,
liggende i Seder S., imod Ret. Thi beder vi eder og byder, at
I møder for os og »wor« Raad her i Købendehaffn nu paa
Fredag eller Lørdag »atseniste« og tager med eder, hvad »breff«
som I imod ham har paa forskrevne Gaard, at gøre og hænde,
hvis Ret er. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest. Ex
castro nostro Haffnensi in vig. Mathei ap. et ewang. nostro
sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Senere til
Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger
m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [3698

Sept. 21. Kapitlet i Lund og Domkirkens Kirkeværger udlejer til
de stetinske Købmænd, som plejer at sejle til Malmø, en Gaard i Malmø
sønden ved Athilgaden til et Kompagnihus.

Perg. med [3] Segl: 1. G. 39; 2. G. 71* (Oleff Clauessøn); gennem-
skaaret. Senere tilbagegivet til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA.). *Weibull,*
Dipl. dioec. Lund. IV. 239; Hans. UB. X. 285. [3699

Sept. 25. *Reg. 4568**. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Kongens Arkiv (RA. C 3, Domme). *Rosenvinge, Domme I. 15; Dipl. Chr. I S. 320.* [3700]

Sept. 28. Vi Cristiern¹ [*osv. som 3709; læs dog: Sleßwiigh oc i Holsten, Stormarn oc Ditmersken hertwgh, greue i Oldenborgh - ether os - oc gantzske menehet - vdi wore oc kronens købste Ribes, kerlige - wore vndhersattes oc burgeres vdi vdi[!] wort righe - Danmark oc Norghe oc enghe - danske men mwe - Item tytzske - heste ynghre en fem aar oc bethre een fæmplem mark oc horss yngre een fem aar oc bethre een tre marck. Item - Skanør oc Draghør oc till andre købste oc fiiskeleye oc sammeledes - vdi aarss frii marknit - wdlenske men scule - oc icke annet stedz - burgere noghet - samme penninghe eller gotz oc ther fyrgetywghe marc koninghen - som sidwane wærit haffuer. Item - fører een lest - embitzmen vdi købstedhern eller leen, ther øll - gør ther koninghen gode - købstedher eller leen ere i pant - forleningh, oc hwo som køber eller selgher øl dyere, haffue thet øll forbrudet oc peninghe mel, som therefore giffue scule. Item - man andeligh eller werdzligh behøffuer - hente forwden - købmantz gotz toldes fore effther - dagh nestkommende - andherligh skickende - ehwo helst - embitzmen, borgemestere oc tollere at - vdi sine leen oc købstedher, at i ther vpa - i ther ey ower rette, som - in profesto beati - indtil:] domini medlxxquinto.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Ribe Bys Arkiv (i Ribe). [3701]

— Kongelig Forordning om Handel m. m., rettet til Wedle.

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: Sandsynligvis K. 78. Vejle Bys Arkiv (RA.). Meddelt i *Hans. UB. X. 286* som Varianter til 3709. [3702]

Sept. 29. Cristiernn Konge. Michaelis Dag for os, vore Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Kiøpinghaffnn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Biskop Jeb i Burglum, Hr. Eriick Otsenn vor Hofmester, Hr. Claus Rønno vor Marsk, Hr. Maagens Ebbesenn, Hr. Strange Nielß, Hr. Loduiig Nielsenn, Hr. Johan Oxe, Hr. Werner Parsberge, Hr. Eriick Aagesenn, Hr. Hans Walkendrop RR., Hr. Henriick Meenstruppe vor Landsdommer i Siællandt, Pether Nielßenn paa Lindholm, Pether Biilde, Claus Bryske, Vicentius og mange flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Jørgen Rudt paa Soltt og Eriick Jenßen i Winddinge om Trætte, som de sammen havde om Gerderuppe gaardt i Flacke-

bergs H. Da i Rette lagde Jørgen Rudt et Pergamentsbrev, som Elne, Hr. Niels Hanßs^a Datter, Niels Kubs^b Efterleverske, havde udgivet og skødede Hr. Jørgen Rudt R. i Skioldenes Gerderuppegaardt og Gerderuppe Fang med »fleere beneffnde gotz«, hvilke hun tilbandt sig ham at hjemle. Da svarede Eriick Jensenn saa til, at Gerderuppegaardt, som Jørgen Rudt paataler, har været ukæret i hans og hans »foreelders« Væрге i 16 Aar og 40, hvilket han for os beviste og bød Lov for Lovhævd. Da satte Jørgenn Rudt i Rette for os, om der maatte gange Lov imod aabne Breve. Derom gav de dem i Rette for os; da funde vi saa for Rette, at har »mandt« Gods i 3 Aar i Hævd ukæret og kan bevise, at han er der lovligen tilkommen, da maa han »wergett« med Lovhævd; »meden« har »mandt« det haft i 40 Aar ukæret, da har han der rolig Hævd paa og bør at nyde det lovløst, og den, som Brevet har udgivet, eller hans Arvinger bør at staa ham der til Rette for efter hans aabne Brevs Lydelse, som paa kærer. Thi tildømmer vi Eriick Jenßen Gerderuppegaardt at beholde i rolig Hævd lovløst for Jørgen Ruds Tiltale til evig Tid, og Jørgen Rudt at tale Elne Nielsdatthers Arvinger til efter Loven for, hvad Skade han deri har. Datum *etc.* nostro sub sig., teste Efferardo Grubbe justiciario nostro.

[A. Orig.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh. paa Papir: Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^c Alter)? (AM. XXXVIII. 6). (Afskr. herefter af Langebek 1742: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e.) — Afskrifter fra c. 1600 ell. fra 17. Aarh.: Ab. Gl. kgl. Saml. Fol. 1134 Nr. 233; Ac. sstds. Fol. 1139 Nr. 69 (med Aar 1476); Ad. Ny kgl. Saml. Fol. 836 b Bl. 218 b; Ae. Uldall 4to 257 Nr. 292 (med Aar 1575); Af. Additam. Fol. 152 Nr. 104; Ag. RA. MS. Domssamling D Nr. 189. — Udtog anført i kongelig Dom 1544 Apr. 9 se 866. Perg. med 1 Segl. AM. XXXVIII. 33 (trykt herefter: *Krag og Stephanus, Chr. III.s Hist. II. 374*); RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 221. [3703

a) Ac: Kaasis. b) Ab: Knubs; Ac: Kupis; Ad, Ae, Ag: Knobs; Af: Luppis. c) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Sept. 29. Ik Ketel Andersß¹ wonaftich to Husem vorkope mit vulbort alle der jennen, der ik ere vulbort darto behoeff hebbe, den erliken olderluden unde vorstenderen des altares s. Jurgen, belegen in der cappellen Unser vrowen to Husem in der suder siden, een mr. lubesch jarliker renthe in mynem huse unde hofte belegghen by s. Jurgens hus unde hofte in dat norden twisschen Las Bagsß hus unde Clawes Witten unde ok in alle minen guderen, bewechlik unde unbewechlik, bynnen unde buten Husem, vor 15 mr. houetstoles in guder munthe, also to Lubek unde Hamborch ghenghe is, unde my de olderlude de 15 mr.

lub. wol vornoghet hebben; welke een mr. renthe ick edder egher des huses unde alle miner anderen gudere scholen utgheuen alle jar uppe Micheles dach. Doch hebbe ik beholden den wedderkop, wanner it my beqweme is, den wedderkop uppe Johannes dach to midsomer den vorstenderen des altares to vorkundigende unde in den achte dagen des neghesten Michaelis daghe scholen den olderluden unde deme vicario des altares wedder gheuen de 15 mr. unde alle nastande renthe an guder munthe, als vorscreuen is. Ok laue ik dat hus nemande to vorkopende, sunder de jenne, de dat koft, gheue den olderluden unde deme prestere des altares enen beseghelden breff alle artikele so to holdende, edder he utgheue den houetstol mit aller nastanden renthe. Myn ingheseghel. Ghegheuen unde screuen ame daghe Micheles.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 11). [3704]

Sept. 29. Agge Trielsß¹ i Ingelstrop. Jeg har med min Hustrus Samtykke Botild Fælinx dother opladt velbyrdig Svend Oluff Stigsß af Bollerop alt det Pantegods, som vi i Værge har i Ingelstrop i Ingelstade H., hvilket Gods Hr. Anders Mortensß, som man kaldte Pæpp, pantsatte min Hustrus »forælderne«, som det Pantebrev udviser, som derpaa givet er, hvilket Pantebrev min Hustru og jeg antvordede velbyrdig Svend Per Langh i »goden« Tro i Dannemænds Nærværelse, og lovede Per Langh os det Pantebrev igen at antvorde helt, som vi ham det finge. Item kendes jeg og min Hustru os op at have baaret fuldt Værd og Penge af Oluff Stigsß for Pantebrevet, saa at vi lader [os] vel nøje. Medb. af flere gode Mænd Per Nielsß² Høvidsmand paa Lyndholm, Hr. Tholuff³ i Tryde, »dægen« i Ingelstade H., Hr. Jens Persß Sognepræst i Bollerop og Hr. Morten Esbernsß⁵ Sognepræst i Glæminge. Datum in Bollerop die Michaelis.

Perg. med 5 Segl: 1. Fvii 8; 2. Lxviii 28 (Thott); 3. G. 101* (Tholuff); 4. Utydeligt; 5. G. 101* (Morten Esbernsß). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 180 L. 1*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [3705]

a) RA. Reg. 60 S. 50.

— Agghæ Trøgelsß i Ingelstorp. Jeg har med min Husfrues Samtykke Boyldh Fælinx dother i begges »wore« Velmagt solgt og skødet til velbyrdig Svend Oleff Stiigsß af Bolderop alt vort Jordegods, som min Hustru af Arv tilfaldet er efter sine

Forældre, baade det, vi selv frit har, og det, som til Pant var sat, hvilket Gods ligger i Ingelstrop, baade Hovedgaarden og alt det andet Gods, som vi har i Ingelstrop; item 1 Gaard i Øffræby, 1 Gaard i Wlffstrop og 1 Gaard i Slwgstrop; alt dette Gods kendes vi at have solgt og skødet til Oleff Stigsß med saa Skel, at vi skal beholde forskrevne Gods vor Tid ud, og naar vi er baade afgangne, skal Oleff Stigsß annamme forskrevne Gods og beholde til evig Tid. Og afgaar noget af dette Gods O. S., tilbinder vi os saa godt Gods igen at give inden 6 Uger derefter. Skrevet i Ingelstrop die Michaelis. Medb. af flere gode Mænd Steen Pethersß i Ingelstadhe, Andhers Byngh i Smets-trop, Jees Giortzsß i Gyrrsnææss og Hr. Jens Pæthersß Sogne-præst i Bolderop. Datum *etc.*

Perg. [med 5 Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 184*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [3706
a) RA. Reg. 60 S. 53.]

Sept. 29. *Reg. *7289.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *v. Möller, Halland I. 331*; meddelt i *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 71* og i *Hans. UB. X. 286* som Varianter til 3709. [3707]

Sept. 30. *Reg. *7293.* Perg. med Notarmærke. 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet (RA. Odense St. Knuds Kl. Arkiv). *Danske Mag. 4. R. II. 104.* [3708]

— *Reg. 4573* = *7291.* Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset, Privilegier Nr. 23). *Hvitfeld V. 261, Fol. 951 L. 9 f. n.* (Slutningen her udeladt); *Kbhvns Dipl. I. 208*; *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 71*; *Hans. UB. X. 286.* [3709]

— *Reg. *7292.* Perg. [med 1 Segl]. Aarhus Bys Arkiv (anført i Fortegnelsen over Byraadskontorets Arkiv som Aa. 14; 1921 opbevaret i Aarhus Kæmnerkontor). *Hübertz, Aarhus I. 29* (læs: lærucht - Haffnensi - relacionem domini Johannis episcopi Arusiensis et *Erici Oltonis magistri curie*). — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 4 a). [3710]

— Cristiern Konge. Paa det at vore Borgere og Under-saatter i vor Købstad Horssness maa des ydermere blive ved Bestand, saa at den ene saa vel som den anden maa bjærge sig og ej have Fordærv og Hinder af hver anden, har vi med vore Raad overvejet deres mene Bedste og er saa over ens vordne, at forskrevne vore Borgere, som Embede har, skal hver bruge sit Embede og deraf føde sig, og ej en bruge den andens

Embede og ej bruge anden Haandtering eller Købmandskab, som er med »lærwcht«, Klæde, Staal, Humle, Salt eller andet at sælge og ej heller Øl at brygge til Salgs uden i hans eget Hus og ej heller at sælge Øl uden Huset i Tøndetal eller Kandetal. Og hvo som intet Embede kan, maa bjærge sig af Ølsalg og i andre Maader, som han sin Bjærgning bedst søge kan, og intet Embede at bruge; og at hvo som ret Købmandskab bruge vil, skal ej bruge anden Embede end Købmandskab. Og vil vi ej heller, at nogen, som ej Borgere med dem er, skal bruge noget Købmandskab eller Øl til Salgs uden de, som med dem skatter; hvo som herimod gør, skal have forbrudt, hvis han haandterer, Halvdelen til Kongen og Halvdelen til Byen. Thi forbyder vi alle forskrevne vore Borgere og Undersaatter herimod nogen Hinder at gøre under vort Hyldest og Naade, men hellere være dem behjælpelige forskrevne Artikler at holde; der gøres os synderlige til Villie i. Datum in castro nostro Haffnensi in crast. Michaelis nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Johannis episcopi Arusiensis
et Erici Ottonis magistri curie.

Perg. [med 1 Segl]. Horsens Bys Arkiv (RA.). — Kopi indsendt
1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 3 b). [3711

Okt. I. Reg. *7294. [Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr.
af Hans Nielsson 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 8 a. *Rørdam, Kbhvns
Kirker, Till. S. 68; Kbhvns Dipl. IV. 119.* [3712

— Vi Broder Cristiern Thorkilß Prior i den Helligaandskloster i Kjøpmanhaffn med alle Konventsbrødre sstds. samtykker alle at holde eller holde lade den hellige Trefoldighed til Lov for alle deres Sjæle, som Hr. Erik Ottæß, hans Husfrue Fru Sophia Henreksdotter og hans Fader Hr. Ottæ Nielß og hans Husfrue Fru Elsuff Holgiertzdotter har »ontgullen at«, og for alle kristne Sjæle for s. Peders, s. Powils og s. Marie Magdalene Alter bag ved den søndre Kirkedør i forskrevne Kloster disse Messer og Gudstjeneste: om Søndagen af den hellige Trefoldighed, om Mandagen af den Helligaand, om Tirsdagen af s. Anna, om Onsdagen for alle kristne Sjæle og skal synges, om Torsdagen af Guds Legeme, om Fredagen af Vor Herres 5 Vunder og om Lørdagen af Jomfru Maria, med tvende evige Begængelser om Aaret, den ene i den første »søghne wgh« efter Paaske og den anden i den første fulde Uge efter Michilsdag. Holdes forskrevne Tjeneste ej, skal Hr. Erik Otteß have Fuldmagt igen at tage det Gods og Rente, som til forskrevne Tjenestes Ophold givet

er, og skikke et andet Sted, som forskrevne Gudstjeneste holdes kan, saa længe at vi Prior og Konventsbrødre igen begynder »oc« holde forskrevne Tjeneste. Med vort Konvents¹ Indsegl. Givet paa Remigii Dag.

Perg. med 1 Segl: G. 452*. Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; ^a1762 i Arkivet paa Rosenholm^a; 1807 formodentlig af Niels Rosenkrantz foræret til det senere Museum for nordiske Oldsager; 1895 af Nationalmuseets 2. Afdeling afgivet til Rigsarkivet. LDipl. [3713

^{a-a}) Saaledes Langebek i LDipl.

Okt. 2. Cristiern Konge. Crast. Remigii i vor egen Nær-værelse paa vort Retterting i Køpnehaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Hr. Jens Brostorp Ærkebiskop i Lund, Biskop Oluff Mortenssen i Roskilde, Biskop Jens i Arvs, Biskop Jeip i Børlum, Biskop Pæther i Ripe, Biskop Karll i Othens, Hr. Eric Ottssen vor Hofmester, Hr. Clavs Runnow vor Marsk, Hr. Niels Ericssøn, Hr. Strange Nielssen, Hr. Lothwigh Nielssen, Hr. Axel Laghessen, Hr. Æskel Gøye, Hr. Knut Thrwetszen, Hr. Werner Barsperg, Hr. Daudid Hak, Hr. Jachim Griss, Hr. Niels Mandorp, Hr. Jens Dwe RR. og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Hr. Johan Oxen paa den ene Side og Bertil Esbernssen, Hans Laurenszen, Pether Byrch^a, Detleff Friss og flere af Nakschoghs Borgere paa den anden Side om Trætte om Mathe-skogh og flere Sager. Derom har vi tilskikket vore Raad og flere gode Mænd, som er Hr. Clavs Runnow, Hr. Maghens Æbbes-søn, Hr. Corwitz Ronnow, Jeip Jenszen paa Raffnsbergh, Hans Pøiske, Hr. Henric Daa af Sæby, Cristoffer vamme Haghen Landsdommer i Laland og Eric Matessøn i Krøghinge, de skal sammenkomme 14 Dage efter, at Hr. Corwitz har gjort sin Datters Bryllup, og granske, hvilken den Skov er og den Gave, som vor Forfader Kong Eric købte af »drotzet« Mates og gav til Nakschogh, og siden skal de hjælpe Hr. Johan Oxen og Nakschoghs Mænd efter det vort Dombrevs Lydelse, som Hr. Johan Oxen der i Rette for os [*havde*]. Datum *etc.* nostro ad causas sub secreto^b, teste Efrardo Grubbe de Thyrggewelle justitiario nostro.

[A. ^cOrig. paa Papir. ^cJohan Pederssøn Oxes Arkiv; ^csenere ejt af Jens Rosenvinge^c.] Aa. Afskr. af Gram: Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e. — Aaa. Afskr. fra 18. Aarh., mulig efter Aa: Sstds. — Ab. Afskr. fra c. 1700: Ny kgl. Saml. 4to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1673 Apr. [3714

^a) Ab: Byrth. ^b) Ab: sigillo. ^{c-c}) Saaledes Aa.

Okt. 3. Cristiern¹ Konge. Som vi tilforn havde forlenet Oleff Mwncck vor Mand og Tjener vor Købstad Ringkøbingh, da har

nu Hr. Niels Ericksø vor Mand og Raad været her for os med Brev, at han Ringkøbing af os i Pant havde; hvilket Brev vi ej andet »mwe« end holde ved fuld Magt. Thi beder vi eder og byder, at I herefter »were« ham hørige og lydige og gør og giver ham eders aarlige Byskat og alt andet, som I os paa Kronens Vegne pligtige er, saa længe han eder af os i Væрге har, efterdi som vort Brev, han tilforn derpaa har, indeholder, og lad det ingenlunde. Forbydende alle osv. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. post f. Michaelis nostro sub secreto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Niels Eriksøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). LDipl. [3715

Okt. 3. Cristiern Konge¹. Tirsd. efter Remigii Dag i vor egen Nærværelse paa vort Slot Køpnehavn i vort eget »mag«, nærværende Hr. Jens Brøtstrop Ærkebiskop i Lwndh, Biskop Oluff Morthensø i Roskilde, Bisp Jens i Arus, Bisp Knuth i Wiboreg, Bisp Jeip i Børglom, Bisp Pæther i Ripe, Bisp Karll i Otthensse, Hr. Niels Erichø, Hr. Strangi Nielsø, Hr. Knuth Trwetsø, Hr. Johan Oxæ, Hr. Lodwig Nielsø »riddher« og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Hr. Erich Otsø vor Hofmester og bød sig i Rette med Hr. Pæther Høgh R., som han tilforn i 3 Dage gjort har. Dertil svarede Hr. Pæther Høg, at naar som han finge sit Gods igen frit, som Hr. Erich havde hindret ham fore, vilde han være i Rette med ham og ej ellers. Hvilken Sag vi »opsetthe« ind for os selv og vort menige Raad til det »mothe«, nu vorde skal efter Paaske; da skal de komme for os med deres Breve og pleje hverandre det, Ret er. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe de Tryggeweldhe iusticiario nostro. Datum etc.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Peder Høgs Arkiv? (Ny kgl. Saml. Fol. 598 q). [3716

Okt. 5. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Hr. Niels Mandrop R. med et Pergamentsbrev af Wiburgs Landsting med 7 hængende Indsegl [o: 3609], lydende, at Hr. Niels Mandrop beviste paa Landstinget, at 12 Ejere havde svoret om hans Jord og Skov, som han havde »inwort« med Lovhævd og Sandemænd havde svoret om og »fuld« den Lovhævd og siger, hans rette Enemærke er; derpaa sagde de saa for Rette, at 12 Ejere bør ej at sværge om hans Enemærke, som han har »inwort« med Lovhævd og Sandemænd har »fuld«, imedens Sandemænd og hans Lovhævd er ved Magt,

og bør den Jord at nyde, han har »inwort«, saa længe Sandemænd og hans Lovhævd lovlig rygges, efterdi som det Brev derom udviser. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi Hr. Niels Mandrop forskrevne Jord og Skov efter hans aabne Brevs Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe hans Lovhævd lovlig rygges med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in civitate nostra Haffnensi crast. die Francisci. Sig. nostrum ad causas, teste Efferardo Grubbe de Tryggewelle justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80; Paaskrift fra 17. Aarh.: »Konng Christians stadfæstelße paa en loffhæffuedt, lyder paa Barittycke och Tornnlycke«. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [3717

Okt. 5. Cristiern Konge. Crast. Francisci for os paa vort Retterting i Graabrødreklosters Stue i Køpnehaffn, nærværende Hr. Strange Nielssen, Hr. Niels Manderop RR. og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Hr. Pæther Høg R. med et Pergamentsbrev udgivet af Hassing H.s Ting, beseglet med 8 hængende Indsegl, lydende, at 8 Mænd havde vidnet, at de hørte og saa', at Hr. Pæthers Høgs Lovhøringe paa forskrevne Ting vidnede, at de i Alstrop hørte og saa', at Hr. Per Høg gjorde sin Lovhævd paa hans Arv og Ejendom i Hwitberig S.; først »inthworthe« han Alstrop, som Pæther Jenssøn i boer, og 6 Gaarde i Kelrop og alle hans øde Bole sstds.; item undtog Hr. Pæther Høg i hans Lovhævd 5 Agre i Kellerop Mark, som Maghens Pawelssen tilhørte, 2 Agre i Markskielldall og 1 Ager, vender paa Rishøff, og 2 Agre mellem Rishøff og Grydherkannerhøff; item »intworthe« Hr. Pæther Høg al Kelrop Mark, som ham var med Arv paakommen efter hans Forældre, Indmark og Udmark indtil Hwitberig Aa; item undtog Hr. Pæther Høg i hans Lovhævd Boo Høgs Gaard og al den Rettighed, os og Kronen tilhører; item »inthworthe« han fuld Fællig i Kelrop og i Renum Mark, item 7 »gortz eige« i Istrop: 1 Gaard og Toftsted, som Mattis Biørnssen paa boer, og 1 øde Gaard og »toffte« hos Maghens Pawelsens Gaard, item Kommers »tofft« og Gaardsted, item 1 Gaard, som Lasse Jeipssen paa boer, item Stentoffte og Gaardsted, item Orthetoffte[?]^a og Gaardsted, item Myretoffte og Gaardsted, og fuld Fællig til de 7 »gortz eige« i al Istrop Mark og Renum Mark og al hans rette »gorth æng«, som til hans Gods har ligget af Arild, Fortaa og Fællig og fri Uddrift; item

»inthworthe« Hr. Pæther Høg al hans rette Arv i Sletten og 3 Gaarde i Hwidberig; i den ene boer Jens Clemenssøn; item »inworthe« han saa langt, som hans Ager skyder ind paa Stoacker^b, item 1 øde Gaard i Alstrop med fuld Fællig over al Klitten fra Havet indtil Aaen; item undtog han i sin Lovhævd, om nogen havde gamle Ejendomsbreve og Pantebreve paa Slætten eller anden Sted; der gjorde han ingen Ed imod; efterdi som det Lovhævdsbrev udviser, som Hr. Pæther Høg da i Rette lagde for os. Item med 4 vore Dombreve, det 4. skrevet paa Pergament med hængende Indsegl, og vor almindelig Stævning paa 6 Uger og 1 Aar over alt Danmark og vor 6 Uger Stævning Overhørelse, hvilke Tider alle lovlig fremgangne er med deres fulde Timer. Thi tildømmer vi Hr. Pæther Høg forskrevne Gods undtaget de 5 Agre i Kelrop Mark, som Maghens Pawelssen tilhørte, og i Alstrop gorth, som de har Trætte om, og undtaget Boo Høgs Rettighed i det forskrevne Gods og, hvis vi og Kronen deri har, og hvis Kirken og Langeberig gorth med Rette hører at have, og det Gods undtaget i hans Laasebrev, som han undtog i hans Ed, som gamle aabne Breve er paa eller findes kan. Forbydende alle Hr. Pæther Høg heri at hindre, og sætter vi den Sag evindeligt Tielse paa. Sig. nostrum ad causas, teste Effrardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro. Datum *etc.*

[A. ^cPerg. [med 1 Segl].^c Senere til Lyngholm Godsarkiv (her 1752^d).] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høg. [3718

a) Aa vakler mellem Læsemaaderne Orthetoffte og Bethetoffte; Ab læser Orthetoffte, men med Tvivl. b) Ab: Starcker. c—e) Saaledes Aa og Ab. d) Saaledes Aa.

Okt. 7. (Reg. *7295.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 233.* [3719

— Jeg Lawris Lawrisß, som kaldes Skailandh, Kannik i Lundh og Wiborgs Domkirker, sælger og skøder velbaaren Md. Hr. Cristiern Eskilsß en min Gaard i Lindum i Nørlnwg H., som kaldes Vestergord, som nu Boetil i boer, for 100 rins Gylden, dog med Vilkaar, at lyster mig at købe forskrevne Gaard igen, skal jeg give forskrevne 100 rinss Gylden igen, og da skal forskrevne Gaard være mig uhindret for. Jeg har hængt mit Indsegl for dette Brev med flere gode Mænd: hæderlig og velbaaren Md. Hr. Hartwig Jwl Domprovst, Mester Kield Morthensß Kannik, Oleff Munk, Las Dan og Ennert Lawrisß »vepner«. Datum die Birgitte vidue.

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Afskr. af Søren Abildgaard, betegnet »Thiele«: Thott Fol. 750, den største Mappe. — Udtog med Søren Abild-

gaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred«
S. 1: Sstds. [3720]

Okt. 9. Vi Jeppe Fynbo Borger i Swineborg og min Hustru Jæhanne Pædersdatter kendes os skyldige at være til s. Hans Alter i den søndre Side i Vor Frue Kirke i Swineborg 150 Mk. danske Penge, som i Fyn er gænge, for hvilken Sum vi til et brugeligt Pant sætter til forskrevne Alter i 15 Aar næstkommende al vor Rettighed og Ejendom i den Gaard, som vi nu i boer i Swineburg i Skartredgade, som er den halve Gaard, og skal s. Hans »altare værre« fuld Magt have denne halve Gaard at bruge efter deres Villie og vornede deri og af at sætte og Huslejen hvert Aar deraf op at bære paa s. Hans Alters Vegne uden Afslag i Hovedsummen; og hvad de bygger paa denne halve Gaard, skal opregnes i Hovedpengene og følge Hovedsummen, naar det igen løses. Løses denne halve Gaard ej paa dette[!] forskrevne 15. Aar, skal den være os[!] skødet til forskrevne Alter til evindeligt Eje med dette vort Brev. Og derover oplader jeg og min Hustru til forskrevne Alter al den Gæld, som min Søn Hans Jepß os skyldig er, som er 18 Mk., som han gav mig sit Brev paa, og 5 Mk. af de 10, som jeg friede hans Andel af vor forskrevne Gaard fra s. Nicolai Kirke i Swineburg. Jeg har med min Hustrus Samtykke hængt mit Indsegl for dette Brev med flere Dannemænds: Nis Hay Borgemester i Swineborg, Hans Andersß, Nis Magenß, Tord Eskillß Raadmænd, Jes Hay, Lasse Dong og Anders Matß Borgere sstds. Datum die Dionisii.

Perg. [med 8 Segl]. Svendborg Vor Frue Kirkes Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). [3721]

Okt. 10. »Borgmesther« og Raad i Malmøge udlejer til Jeppe Henrickssøn, hans Hustru og deres Arvinger til evig Tid en Byens Jord paa dens Forstrand mod aarlig Afgift til et Alter i s. Pers Kirke (sstds). [Orig.] Afskr.: Malmøregistret Bl. 11 b (indført i Haandskriftet 1499 Apr. 11). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 240.* [3722]

Okt. 16. Kongen paalægger Knwt Trwetssøn m. fl. at indføre Johan Oxe i Siørøp med mere Gods.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 242.* [3723]

Okt. 18. Jeg Joachim Gris R. kundgør mig i Leje at have annammet af Hr. Abbed og alt Konvent i Skoweloster i min Livstid og min Hustrus Annes, om hun overlever mig, deres Gods i Holmæ, som de finge af Hr. Anners Jepß, hvis Sjæl

Gud naade, intet undtaget uden deres Biskopstiende og aandelige Sager af dem, som kommer paa Godset at bo, naar det bygt vorder; med saadanne Vilkaar, at vi skal give dem aarlig 1 Pd. Rug og 3 Pd. Byg godt Korn i deres Kloster inden Kyndelmisse. Item skal vi fornævnte Gods bygge, som deres Kloster nytteligt kan være, og ej Magt have deres Ager og Eng om at skifte, saa at det skal lægges til andre »bollige« end til den rette Byggested, som der tilhører. Item skal vi være dem og deres Kloster til Villie, hvor vi kan, og ej imød. Item skal de selv Magt have deres Humlestænger og »gertzlæ« at hugge efter Mulighed i Porssemoosen, som de hertil nydt har. Item skal vi ej Magt have forskrevne Gods at afhænde uden deres fuldkommelige Villie. Holdes forskrevne Artikler ej, skal de Fuldmagt have forskrevne Gods igen at tage med Bygning, som der findes da, uden Landstings Herredstings Dele eller nogen anden »herres detinghen«. eller længere »tøffring«. Naar jeg dør, og Annes min Hustrus Levned fremfaren er, skal fornævnte Gods fri igen komme til deres Kloster, som det da findes. Sig. meum est appensum. Datum die Luce.

[Orig. Skovklosters Arkiv.] Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh.; noget yngre Paaskrift: »Copiæ aff her Joachim Griibes breff paa the ii garde i Holme«. 1909 af det kgl. Bibliotek afgivet til Rigsarkivet (RA. Topogr. Saml. Papir, Hammer H., Olstrup S., Holme). [3724

Okt. 19. *Reg. 4569**. [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 455.* [3725

Okt. 20. Marinus de Fregeno¹ theologie professor, camere apostolice clericus, pape Sixti quarti ac sedis apostolice prothonotharius et nuncius ad executionem plenissime remissionis et indulgencie omnium peccatorum per s. d. n. papam pro defensione fidei catholice contra Thurcos concessa per regna Dacie, Swecie, Norwegie ac ducatum Sleswicensem, Holsaciam, Stolmariam[!] necnon per dyoceses Monasteriensem, Caminensem et Swerinensem, Frisiam orientalem et occidentalem atque Dithmarciam, Liuoniam et Lithwaniam specialiter deputatus cum potestate aliunde intra limites dictarum provinciarum quomodo libet accedentibus huiusmodi indulgenciam ministrandi sorori Helene Mathie filie conventus apud Roskildiam ordinis s. Clare abbatisse, sorori Cecilie Petri quondam abbatisse, sorori Anne Nicholai priorisse, s. Ingardi Nicholai, s. Gerwer Petri, s. Katherine Petri, s. Cecilie Haraldi, s. Elene Andree, s. Cecilie Nicholai,

s. Mettildi Petri, s. Cristine Jacobi, s. Katherine Eskilli, s. Gerthrudi Petri, s. Metildi Henrici, s. Cecilie Mathei, s. Gesæ Gebaldi, s. Ingeburgi Nicholai, s. Katherine Henrici, s. Elizabeth Johannis, s. Anne Andree, s. Katherine Magni, s. Byrgytte Martini, s. Marthe Nicholai, s. Anne Conradi, s. Margarete Johannis, s. Cristine Nicholai, s. Anne Berthrandi, s. Katherine Bernardi, s. Gondelli Henrici, s. Dorothee Erhardi, s. Dorothee Hemmingi, s. Anne Erici, s. Anne Jacobi, s. Helene Andree, s. Botilde Henrici, s. Anne Suenonis, s. Idde Johannis, s. Dorothee Andree, s. Cristine Olai, s. Margarete Georgii, s. Katherine Clementis, s. Botilde Marchi, s. Botilde Esberni, s. Gertrudi Petri. Merito contribucionis, quam ad opus orthodoxe fidei juxta formam dicte indulgencie in loco a nobis ordinato reposuerunt, auctoritate apostolica nobis credita annuimus, quod possint sibi eligere confessorem ydoneum secularem vel regularem, qui omnium peccatorum suorum quantumcumque gravium, eciam in casibus apostolice sedi reservatis, de quibus corde contrite et ore confesse fuerint, plenissimam indulgenciam semel in vita et semel in mortis articulo auctoritate apostolica sub forma, que sequitur, sibi imparciatur. Forma talis est: Misereatur tui etc. Dominus noster Jesus Kristus merito sue passionis dignetur te absolvere, et ego domini nostri Jesu Cristi beatorumque Petri et Pauli sedis apostolice auctoritate michi in hac parte commissa et tibi concessa absolvo te ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis et interdicti ac penis et censuris ecclesiasticis a jure vel ab homine promulgatis, et restituo te sacramentis ecclesie unitatique fidelium; insuper te absolvo ab omnibus peccatis et criminibus tuis eciam in casibus apostolice sedi reservatis, de quibus corde contrita et ore confessa es vel confitereris, si memorie tibi occurrerent, et remitto tibi omnes penas pro eis in presenti seculo et in purgatorio tibi debitas, quantum claves ecclesie se extendunt, ac illam plenissimam remissionem tibi imparcior, quam Romam anno jubileo vel ad terram sanctam euntibus ecclesia concedere solet. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Nostre legacionis sig. Datum mensis octobris die 20.

Perg. med 1 Segl: Marinus de Fregeno's. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; ÆA. V. 576 (AM. LXIII. 6). LDipl. [3726

Okt. 21. Vi Dorothea Dronning har nu til Laans i Værgen annammet af Hr. Olaff Mortenss Biskop i Roskilde og hans Kapitel sstds. en Kirkens Gaard og residenciam, som ligger

sønden op til s. Lucii Domkirkes Kirkegaard, som nu Hr. Tetz Ærkedegn i boer og Ærkedegns rette Gaard og residencia er, med Lade, Ladegaard og Kaalgaard, intet undtaget foruden det lange Gadehus med sine Boder ved Fwndersbro, som besluttet er fra forskrevne Gaard og paa Leje og Rente gaar, foruden al Afgift i Væрге at beholde, saa længe vi lever, i »swodane made«, at vi skal forskrevne Gaard forbedre og i »gode made« holde og ham ingen anden bortlade, og naar vi døde er, skal forskrevne Gaard med Bygning og Forbedring fri igen komme til den, som da Ærkedegn er i s. Lucii Kirke. Vort Sekret med vor naadige Herres og Søns Sekreter. Givet paa vort Slot Køpendehaffn de 11000 Jomfruers Dag.

Perg. [med 3 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (AM. XXVI. 22). [3727

Okt. 22. Botildh, Bænct Pyks Datter, giver med alle Pædher Hywls Børns Samtykke en Gaard i Byærnækwillæ i Søndræ Asbo H. til Bosye Kloster.

[A. Orig. a med 6 Segla. Bosø Kl. Arkiv.] Aa. Ufuldstændig Afskr. i Brudstykke af Perg.-Brevbog for Bosø Kl.: Bosø Kl. Arkiv (RA.). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 243.* — Ab. Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 171. — Ac. Det samme Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 64. — Ad. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 40 a Nr. 229.

a—a) Saaledes Ad.

[3728

Okt. 24. Marinus de Fregeno theologie professor prothonotariusqve clericus sanctissimiqve pape Sixti qvarti ac sedis apostolice legatus et nuncius ad executionem plenissime remissionis peccatorum per Dn. nostrum papam pro defensione fidei catholice contra Turchos concessæ per regna Dacie, Suecie, Norvegie ac ducatum Slessvicensem, Holtzatiam, Stormariam nec non per dioceses Monasteriensem, Caminensem et Swerinensem, Frisiam orientalem et occidentalem atqve Dithmartiam, Livoniam et Lithwoniam specialiter deputatus cum potestate aliunde intra limites dictarum provinciarum aq(uomodo)libet acc(e)dentibus a hujusmodi indulgentia[m] ministrandi dominabus Benedicte Nicolai filie priorisse necnon Mette Hinrici filie, Katerine Hinrici filie, Gertrud filie Roderici, Katerine Gummonis filie, Cristine Johannis filie, Cristine Johannis filie[!], Elene filie Petri, Margarete Petri filie, Abel Cristierni filie, Ingfred filie Johannis, Cristine filie Petri, Mette Mandropsdotther, Anne Ingwersdotther, Katerine Johannis filie, Cristine Johannis filie[!], Katerine Ivari filie, Cecilie Petri filie, Gertrud Johannis filie, Marine Laurentii

fili[!], Elizabeth filie Hinrici, Botilde Olavi filie, Mette filie Laurentii, Elizabeth filie Jacobi, Birgitte Micaelis filie, sororibus monasterii s. Agnetis Roskildis, ordinis s. Dominici. Merito contributionis, qvam ad opus orthodoxe fidei juxta formam dicte indulgentie in loco a nobis ordinato reposuerunt, auctoritate apostolica nobis credita (ann)uimus^b, qvod possint sibi eligere confessorem idoneum secularem vel regularem, qvi omnium peccatorum, criminum, excessuum et delictorum suorum quantumcunqve gravium, etiam in casibus apostolice sedi reservatis, de qvibus corde contrite [et] ore confesse fuerint, plenissimam indulgentiam semel in vita et semel in mortis articulo auctoritate apostolica sub forma, que sequitur, sibi impertiatur. Forma talis est [osv. som 3726; læs dog: Pauli ac sedis - omni periculo - si tibi memorie occurrerunt. Remitto - quantum ecclesie claves se - indtil:] concedere solet, et ad singulos ecclesiasticos actus te rehabilito. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Nostre legationis sig. est appensum. Datum Roskildis die 24. mensis octobris.

[A. Orig. Roskilde Agnete Kl. Arkiv; csenere til Danske Kancelli c.]

Aa. Afskr. af Arne Magnusson: Bartholin H 956 (jfr. 919). LDipl. [3729
a—a) Saaledes 3726; Aa: qvemlibet accidentibus. b) Saaledes 3726; Aa: comiui-
mus. c—c) Saaledes Bartholin H 919.

Okt. 27. Bisp Jeip i Børglom m. fl. forliger Helligaandshuset (i Alburgh) og Cristiern Tymbermanz Børn saaledes, at hver af Parterne faar en Jord (i Alburgh), de sidstnævnte med et Hus.

Perg. med [9] Segl: [1, 4. a]; 5. Brudst.; 7-8. Bomærker; 9. Utydeligt. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 202.* [3730
a) Nævnte af Jon Mortensen 1751 i Ny kgl. Saml. Fol. 1310 e og 4 to 747 a.

— Jens Ærkebiskop i Lund. For os paa vor Gaard Næsbyholm og for velbyrdig og strenge Ridder Hr. Jens Due paa Krogholm og flere gode Mænd var hæderlige og beskedne Dannemand Hr. Nills Anderson Sognepræst i Søndre Willie med »kirkewergen« og flere Sognemænd sstds., »bewistende« [!], at Egerup og Rytsgaard har af »edle« været til forskrevne Willie S. og aldrig anden Steds i »nogle mandeminde«. Hvorfor tillægger vi Egerup og Rytzgaard til Willie Kirke, at de maa herefter blive der til »sognen«, annammende deres »sognerede och det h. kirkis sacram«, som dem bør at have, saa længe at nogen Bevisning med Brev eller levende Røst derimod kan komme »udi« forskrevne Torp og Gaard anden Steds bør til at ligge[!]. Secretum nostrum est appensum. Dat. in castro nostro Næsbyholm in wig. Simonis et Judae.

[Orig. Södra Villie Kirkes Arkiv.] Afskrifter fra 18. Aarh.: Uppsala UB., Haandskr. S 53; Stockholms Kgl. Bibl., Engeströmska saml. B VIII. 2. 17 Bl. 55 a. [3731]

Okt. 27. Kongen tilskriver Fru Barbara, Hr. Stig Olufssøns Enke, og Oluf Stigssøn om deres Strid med Beynt Bilde.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Missiver I. 49.* [3732]

— Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Hr. Jens Ærkebiskop i Lwnd, Hr. Johan Oxe, Hr. Knwt Trwetzss, Hr. Dawid Hack, Maghens Hack, Per Nielsß vore Mænd og Raad og Hr. Axil Brawde, Niels Brawde, Anders Stigsß og Steen Persß vore Mænd og Tjenere. Om den Trætte mellem Fru Barbara, Oleff Stigsß og Beynt Bilde og Basse Bylde har de kæret for os paa baade Sider, at dem ej kan vederfares Ret den ene af den anden. Thi beder vi eder og befaler, ^aefterdi som I tilforn »tilkesde« var for Samfrænder^a, at I stævner dem for paa baade Sider inden Fastelavn næstkommende og gør det Skifte mellem dem i Minde eller Ret og skiller dem ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os, og saa at den Sag skal ej ydermere Behov gøres at komme for os. Og lad det ingenlunde. Og beder vi og hyder eder Fru Barbara, Oleff Stigsß, Beynt Bilde og Basse Bilde, at I møder for forskrevne vore Raad og gode Mænd, hvor og naar de eder tilsiger, og undgælder hver i sin Sted, hvis de eder derom for Rette afsigende vorder. Og lad det ingenlunde. Datum in opido nostro Køghe in vig. Symonis et Jude nostro sub signeto.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. (RA. Privatark., Bent Bille D.) [3733]

^{a—a} Er tilføjet i Margenen omtr. paa dette Sted, men uden nøjagtig Angivelse af, hvor det skal indføjes.

Okt. 31. Jeg Axel Jepsß af Støffringgordh V. oplader velbyrdige Md. Jørien Krwmpen i sit Skifte al min Rettighed i Comdrop Mark i Gerlo H. til evindelig Eje, og naar han lader omskrive det Skiftebrev, som jeg har givet ham, som det lyder, og Komdrop Mark ydermere deri, vil jeg besegle det i saa Maade, han skal besegle mig det Skiftebrev, han mig derpaa givet har, om mig lyster det omskrive, som det lyder; oplader jeg ham og mine Søsterbørn forskrevne Komdrop Mark. Mit Indsegl. Datum Steffringgordh in vig. omnium sanctorum. Medb. af velbyrdige Mænd Hr. Anders Jacobsß af Stenolt R., Eric Persß

af Fieldrop og Jahan Pors af Helstrop VV. Givet, som forskrevet
stander.

Perg. [med 4 Segl]. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [3734

Nov. 5. Jeg Steen Billæ i Allendhæ under og skøder min Broder Per Billæ al den Arv, som mig er tilfalden efter vor Fader Hr. Torbiørn Billæ af Søholm og vore Søstre Dorothee og Cristine i Swanholms Hovedgaard og i Wentsløff By i Haarrens H. Herfor har P. B. undt mig al den Arv, som ham tilfalden er efter vor Fader og Søstre i Alende og Alende By, som jeg nu selv friest i Væрге har; og hvilket bedre er til Skyld af Wensløff By og Alende By, det skal vi vederlægge hveranden Skæppe imod Skæppe. Thi tilbinder jeg mig at hjemle P. B. al denne Arv, som jeg havde i Swanholm og i Wentsløff By, det Pantegods, vi har i W., min Rettighed deri undtaget. Fanger P. B. efter denne Dag nogen Arv i Alende Hovedgaard eller i Alende By, og jeg i Swanholm eller i Wentsløff By, skal P. B. have al den Arv, som jeg fornævnte Bassæ fanger i S. og i W. By, Pantegods undtaget; herimod skal jeg have al den Arv, som P. B. fanger i Alendemagles Hovedgaard eller i Alendemaglæ By, og hver skal vederlægge den anden, hvilket som bedre er til Rente enten i Alende By eller i W. By. Afvindes noget af denne Arv P. B., skal jeg vederlægge ham det inden 6 Uger derefter. Medb. af min Broder Beynth Billæ, Erik Billæ, Joon Billæ, Jørien Billæ og Effuerth Grubbe. Datum Søholm dnica. post f. omnium sanctorum.

Perg. uden Segl ell. Seglhuller, men dog med en smal ombøjet Rand forneden. Peder Torbernssøn Billes Arkiv? (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3735

Nov. 6. Erich Pederß Foged paa Rindz H.s Ting, Pouel Kieldß V., Byriall Pederß, Wogenn Nielß, Nis Aageßen, Kieldt Nielß, Jens Mortenß, Jeß Wogenßen, Pouel Byrialsen, Nis Gladt og Jep Offueßn. Mand. før Mortens Dag paa Rindz H.s Ting fik »welbr.« Mands Bud Henrich^a [!] Oteßen R. paa Biørns-
holm et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Kieldt Nielß, Jep Offue-
ßen, Neß Glad, Poel Byrialsen, Cresten Smed, Jens Mortenß,
Anders Matißen, Neß Willomß; hvilke vidnede, at de saa' og [!]
paa forskrevne Ting, at Sandemænd i Rindz H. kundgjorde
deres Tog, som de var lovlig tilkrævet at gøre imellem Holom
Mark og Giørup Mark ret Markeskel, det har de alt overgange
det sandeste, de kunde paafinde; saa udviste de det, som de

gjorde deres Ed »saa det« fra den vestre Ende af den »rinde«, som løber ud fra Giørup thang, og saa lige nær til Bækken og saa »mittstrømme« sønder ned ad Bækken, til de 2 Bække løber sammen, den ene løber fra Bystrup og den anden fra Giørup og Thorup, og de løber baade i Aallebechen; det svor de til ret Markeskel imellem Holm Mark og Giørup Mark. Vore Indsegl. Forskrevne[?] Dag, som forskrevet staar.

[*b* Perg.; »medt siuff hengendes zegel wdi huidt wox weret forzeglet«, *b* Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Vidisse 1653 Jan. 19 af Wiborig Landsting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1653 C Bl. 51 a. [3736]

a) \circ : Hr. Erich. b—b) Saaledes Vidissen.

Nov. 9. »Cristiernus I confessorii [!] et abbatissæ monasterii Mariebo concedit, at the mue oc skule nyde oc haffve all koninglich ret paa theris borggard oc søstregard met hals oc hand oc andre lymmer ower theris eigne daglige thienere« [*osu.*; *Fortsættelsen trykt A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 98*].

[Orig. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 282*; *a* senere i »musæo Jani Rosæcrantzii« *a.*] Udtog med Arne Magnussons Haand: Bartholin K 212 (jfr. 200). LDipl. [3737]

a—a) Saaledes Udtoget.

Nov. 11. Elne, Geritz Graboos Enke, sælger Ærkebisp Jens i Lund sin Rettighed i en Gaard i Landzkrone.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke; 2. Iii 9 = G. 67*, det sidste af de 2 Bing-Segl; 3. Bomærke; 5. Utydeligt (... *chfen pfbri*); 6. Ubetydeligt Brudst. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 245*. [3738]

— Anders Mattsøn Kannik i Lund m. fl. gør vitterligt, at Elne, Borgemester Geritz Graboos Enke, skødede Ærkebisp Jens sin Rettighed i en Gaard i Landzkrone.

Perg. med [5] Segl: 1. G. 70*; 2. I Sigilfeltet Lammet med Fanen; 4. Flii 4; 5. Bomærke. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 246*. [3739]

Nov. 18. Per Laurens¹ Landstingshører i Nørjutland. Velbaaren Md. Mowritz Niels¹ af Agord har i »lawæ« Tid ladet bryde 3 vor naadige Herres Breve, som Kansler har udgivet, dem har han ladet bryde til Landsting, som er 15 Dags Brev, 10 Dags Brev og 5 Dags Brev, saa at alle de, som Rettighed har i Lingsholm og i Lingsholmss Gods, under deres Faldsmaal »til sammel« komme, skifte og udlægge Mouritz Niel¹ paa Bratzes Vegne af Maygord og paa Micchel Laurens¹ Vegne af Stranbygord, hvis Rettighed Mowritz Niels¹ paa deres Vegne

deri falde kan, og ydermere, som forskrevne Breve udviser. Sig. meum. Datum Lørd. før Cecilie Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). [3740]

Nov. 21. Tingsvidne af Jælingshyssel, givet Hr. Niels Mandrup af Barethskoff om Skoven Bareth tiwkke, der har været Enemærke til Barethskoff, og om Barmerslykky.

Perg. med 12 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Bog (... is pal...); 3. G. 936*; 4. Bomærke; 5-7. Utydelige; 8-9. Bomærker; 10-11. Utydelige; 12. Bomærke. Barritskov Godsarkiv (RA.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 110.* [3741]

Nov. 22. Per Gwlsmeth¹ i Gamlæ Vorberig Raadmand. Jeg har solgt til velbaaren Md. Hr. Aghe Axelsø R. og Høvidsmand paa Vorberig Intorppæ Kværn, hvilken Per Gwlsmyt arvede efter sin Husfrues Moder Husfru Ragnyl, og Husfru Ragnyl arvede efter sin Fader Anthyørn Enersø. Fragaar forskrevne Kværn Hr. Aaghe Axelsø, tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at lægge inden 6 Uger derefter. Og har Hr. Aaghe fornøjet mig fuldt Værd, saa at mig nøjes. Medb. af flere Dannemænd Swen Asmyndsø² og Haghen Aaghesø »burgemesteræ« i Ny Vorberig og Jon Byørsø⁴ Raadmand ibid. Datum die Cecilie.

Perg. med 4 Segl: 1-3. Bomærker; 4. I Sigilfeltet en staaende Kvindeskikkelse, der synes at holde en utydelig Figur i hver Haand (i den venstre et Skjold med et Bomærke?). Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3742]

Nov. 25. »Konningh Christierns breff, att borgemestere och raad udi Skielschør maa och skall haffue, nyde och beholde Dyrhaffuevong ligendes ved Skielschør med ald sin rete tilligelße i saa maader, att di skulle suare derforre och giffue deraff till Koersøer slott huertt aar sex pund koren till aarligh landgilde. Dateritt Anderskouff Catharine dagh 1475.«

[Orig. Skelskør Bys Arkiv.] Udtog anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. — Kortere Udtog uden Dag: *Friis Edvardsen, Schiel-schør Kiøbstæds Tilstand S. 56, 205.* (Reg. *7308.) [3743]

Dec. 2. Arent Waghen Borger i Københaffn sælger Hans Holt-huss Kannik i Lund og Jeip Nielsson Ræng perpetuus vicarius sstds. en Gaard i Malmø norden ved Adilgaden.

Perg. [med 7 Segl]. Senere (jfr. 1476 Marts 25) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 247.* [3744]

— Cristiern Konge. Hr. Erick Ottson R. vor Hofmester har gjort os godt Regnskab af vort Fogedi i Randerss og af alt

det Sagefald, som han paa vore Vegne deraf opbaaret har siden sidste Tid, han os Regnskab deraf gjorde, og indtil denne Dag. Og sammeledes har han gjort os godt Regnskab af alt det Fredkøb, som han i Judhland paa vore Vegne opbaaret har, siden sidste Tid, han os der Regnskab af gjorde, og til denne Dag. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Sagefald og Fredkøb. Datum in castro nostro Kalundeborg sabb. post f. Andree nostro sub secreto.

[^aPerg. med 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 22).] Afskr. af Langebek 1761: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [3745

a—a) Saaledes LDipl.

Dec. 3. *Reg. *7303.* [^aPerg. med 1 Segl.^a Senere til Arkivet paa Rosenholm (8. Pacquet Nr. 25) (altsaa formentlig aldrig udleveret fra Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv).] Afskr. for Langebek 1761: LDipl. 1475 Dec. 5. — Afskrifter fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 138 a; Ny kgl. Saml. 4to 2091, I. 148. Efter den sidste: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 143.* [3746

a—a) Saaledes LDipl.

Dec. 4. Vidne af Malmøes Byting, at Arenth Woghen Borger i Køpinnehavn skødede Hans Holthus Kannik i Lwndh og Jeep Nielsøn Rængn perpetuus vicarius sstds. en Gaard ved Adelgathen i Malmø.

Perg. med [8] Segl: 5. Bomærke; 6. Ll xv 9 (*§ per neles fen*). Senere (jfr. 1476 Marts 25) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 248.* [3747

Dec. 11. Mester Hans Olsß Kannik i Roskildh. Efter Hr. Oluff Morthensß Biskop i Roskildæ² og hans Naades Kapitels sstds.³ Samtykke har [*jeg*] gjort et Mageskifte med Hr. Oddæ Hansß cantore og Kannik sstds. med begges vore Gaarde og Residenser, som ligger til vore Kannikedømmer i Roskilde Domkirke, i saa Maade at Hr. Oddæ og alle hans Efterkommere i det Kannikedømme, som kaldes Kongens eller de hellige 3 Kongers Kapel, skal have den Gaard eller residenciam, som jeg i boer og hører til den præbendam, som jeg i Væрге har og kaldes præbenda Karleby og tilforn hed Waldby, hvilken Gaard ligger norden tvært over Gaden ved den Gaard, som Hr. Mowens Hansß i boer og hører til de 6 Præbender, med Æblegaard og Fiskepark, som han nu indhegnet er, undtaget et lidet Stykke Jord, som ligger ved den »østræ synder« Side ved forskrevne Gaard og gives 1 Skill. Grot af om Aaret til et anniversarium, som jeg og mine Efterkommere i forskrevne Gaard skal udgive;

saa længe det vorder i »andher mothæ« vederlagt. Og jeg og mine Efterkommere til mit Kannikedømme skal igen have Hr. Oddes Gaard og residenciam, som hører til hans Kannikedømme, som Kong Cristiern stiftede, hvilken Gaard højbaaren Fyrste købte af Hans Dargher Raadmand i Roskilde og gav og skødede til forskrevne Kannikedømme i Hellig 3 Kongers Kapel, hvilken Gaard forskrevne værdig Fader og hans Kapitel gav forskrevne højbaaren Fyrste til forskrevne capellam og residenciam, i hvilken Gaard Hr. Hænrich Hanss paa den Tid boede, som ligger i s. Botulphi Sogn norden ved Adelgadhen tvært over fra s. Bothilds Kirke paa det østre Hjørne ved det Stræde, som løber nær ud fra forskrevne Kirke, og rækker i sin Længde fra Adelgadhen ud med forskrevne Stræde indtil den Vej, som løber mellem Kirkens Ladegaard og forskrevne Gaard. Sig. meum cum sig. prelibati reverendi patris et eius capituli Roskildensis. Datum Rosk[ildis] fer. 2. ante f. Lucie.

Perg. med [3] Segl: 2. G. 176; 3. G. 193. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig 3 Kongers Kapel) (AM. LXIII. 7). [3748]

Dec. 13. Hans Eggerdh^s Byfoged i Assnes, Hr. Lauris Perss Præst til Bardløse Kirke, Jep Hanss Borgemester i Asnes, Hans Lerckæ, Per Jepss Raadmænd, Hinrick Laurisss, Oleff Mickelss, Hans Bertilss dictus Kniffuesmeth Borgere og Bymænd i Assnes. Die Lucie paa Asnes Byting fik Hr. Hans Laurisss Præst et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Erick Perss, Lauris Øboo, Per Bræmme, Semen Mytther, Nis Perss, Gitskæ, Powel Pouelss og Thomes Perss Borgere og Bymænd i Asnes; hvilke vidnede, at de havde set, at beskeden Md. Hans Hermentzss Raadmand i Asnes paa Hans Matss Vegne paa fornævnte Ting skødede Dorethæ Matisse, fornævnte Hans Maths Moder, al den Rettighed, som han havde i den Jord liggende vesten næst den Jord, som nu Knuth Bagher paa boer, og østen næst den Jord, som nu Anders Lasss paa boer, hvilken Jord Oleff Oleffss Raadmand i Asnes paa Dorethæ Matisse Vegne samme Dag skødede Hr. Hans Laurisss og hans Arvinger, i Længde og Bredde fra Gaden til »dammeth«, og Dorethæ Matisse holdt med paa Skøde. Item fornævnte Jord var lovbuden 3 Ting tilforn efter Landsloven. Datum *etc.* sub nostris sigillis.

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke (nu løst vedliggende Brudstykker); 3, 8. Bomærker. Senere (jfr. 1504 Dag?) til Assens Kirkes Arkiv (FLA. Assens Sognekalds Arkiv). [3749]

Dec. 13. Niels Brwn og Maghens Twesß »borgemestere« i Nestwet. Efter vor naadige Herres Tilskrivelse er vi med menige Raad og de ældste af Menigheden i vor By saa til ens vordne, at vi paa alle »wores oc theres« Vegne har solgt og skødet og sælger velbaaren Svend Skelm Pædhersß et Stykke af et vort Bys Stræde, som nu øde er lagt, liggende vesten hans egen Gaard, som han selv i Væрге har og »fordomdags« Trwedh Sudhere aatte, hvis Sjæl Gud naade. Hvilket Stræde og Del har i Længden øverst fra Kiøpmannegadhe og ned i Strædet saa langt, som hans Gaard rækker, og i Bredden, som Strædet tilforn var. »Wor« Bys Indsegl. Datum Nestuedis die Lucie.

Perg. med 1 Segl: Ganske udslidt; efter Størrelsen sagtens det hos *Trap*⁴ III. 282 afbildede Segl. Skelm Pederssøns Arkiv (AM. V. 14). [3750

— Indulgensbrev af Prioren i Helsinburg Kloster for Jacobus Matthiæ og hans Hustru.

[Orig.] Udtog: Specifikation, Adskillige Klostres Breve Nr. 11. Her-
 efter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 250.* — Et andet Udtog med Aar,
 men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 76. — Et tredie Udtog
 med Aar, men uden Dag: Sstds., Sextern 13, Nr. 76. [3751

Dec. 18. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Sieland. Vi byder hos eder disse »neffninge men« Mates af Høyby, Æskill af Swaghersløff, Hemmingh af Boghene[s], Swen af Glim, Boo Matesß *ibid.*, Pether Isicsß af Saløffue, Niels Persß i Gastrvp, Lasse Andersß af Sterkinge, Oluff Andersß af Glim og Niels Persß af Ingerslunde, at de inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, under deres Faldsmaal tilsammen kommer og gransker, om Mates Lærcke gjorde Jens Andersß i Winninge Husfred, Gaardgang og Vælde eller ej, der Mates Lærcke var greben i Jens Andersß Gaard, efterdi som Pether Bille dem »fulfuld« har til Sielandzfare Landsting. Datum in curia nostra Thryggewelle fer. 2. ante f. Thome ap. nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Selandiam inhabitantibus, 1 utydeligt, endnu overklæbet, brevlukkende Segl og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: I Sigilfeltet Bogstaverne i og k korslagte; *s iohannes . . . on* (o: den senere Rigs-kansler Hans Keldssøns Segl). Peder Torbernssøn Billes Arkiv (RA.). [3752

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Kvindes Bud Fru Hilleborgs med et Pergamentsbrev med 9 hængende Indsegl, udgivet af Phynbo Landsting, lydende, at Otte Knutsß havde gjort Lovhævd paa sin Moders Vegne Fru Hilleborgs med hans Køns Nævnd af Riddere og Svende paa

Fyns garth og Skov, paa al Skoven og alt Fiskevand, som Otte Knutsß Moder har arvet efter sine Forældre med anden Arv og hun i Væрге har haft til den Dag, og at han gjorde Lovhævd med sin Køns paa al Fyn[s] by, bes[nynderlig] et Bol, som hører til Vby Kirke, som Anders Ryander i boer, og Otte Knutsß gjorde Lovhævd paa sin Moders Vegne paa den vesterste Gaard i forskrevne By, som Pether Pallesß i boer, med saadanne Vilkaar, at havde nogen ældre og bedre Bevisning paa forskrevne Gaard end hans Moder, da skulde de nyde alt det, Ret var; og at hans Køns Ed og Lov var mælt stadig, og at forskrevne Lovhævder var lovlig tilbudne; efterdi som det Lovhævdsbrev indeholder. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi Fru Hilleborgh forskrevne Gods efter hendes Lovhævdsbrevs Lydelse, forbydende alle Fru Hilleborgh heri at hindre eller uforrette, saa længe forskrevne Lovhævd fældes med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen derefter kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in curia nostra Thryggewelle fer. 2. ante f. Thome ap. nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Knud Henriks-søn Gyldenstjerne d. æ.'s Enkes Arkiv (RA.). [3753

Dec. 24. *Pontoppidan, Annales II. 668; Reg. 4570.* Er 3550.

Dec. 26. Cristiern Konge. For Kærlighed og Tjeneste, som Prælater og Kanniker i Ribe os gjort har og gøre »mwe«, under vi dem alle 40 Mark Sager og derforneden af alle deres Tjenere i Søndrejwdlandh. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder, Embedsmænd eller Lensmænd forskrevne Prælater og Kanniker eller deres vornede eller Tjenere i Søndrejwdland paa forskrevne 40 Mark Sager eller derforneden at hindre. Datum in castro nostro Haffnensi die Stephani nostro sub secreto.

[Orig. a med Kongens Majestætsindsegl^a. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 418.*] Vidisse 1510 Sept. 27. [3754

a—a) Saaledes Vidissen.

Dec. 29. Kongen anmoder Niels Erikssøn om at antvorde Knwt Sampsing, hvad han har oppebaaret i rede Penge af Landehjælpen.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 49.* [3755

Dec. 31. Jens Brostrop Ærkebisp i Lund gør vitterligt, at Jens Andirssøn Borger i Malmø skødede Mester Laurins Kannik i Lund en Gaard i Malmø.

Perg. med [7] Segl: 3. G. 72. Senere til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull. Dipl. dioec. Lund. IV. 251.* [3756

Dag? Kongebrev for Hr. Johan[!]^a Gryss og Fru Anne paa en Jord Snærtिंगæ i Hamers H.

[Orig.] Udtog (sagtens efter indkaldt Brev) anført i den Kallundborgske Registr. S. 205. *ÆA. I. 82.* [3757

a) ∴ Joachim (*Danm. Ad. Aarb. XII. 128.*)

— Tingsvidne af Løffue H., givet Hr. Per Matzen Kapellan til Helsingh, at der ikke har været kæret paa den Gaard, Helsinge Kirke og Præst har i Windehelsinghe.

[Papir. Helsinge (Løve H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i udateret Rettertingsdom mellem Hr. Seueren Oluffssen Sognepræst til Helsinge Kirke og Fru Anne, Niels Bragdes Efterleverske; Brevet fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 149 a. *Ny kirkehist. Saml. V. 508.* [3758

— »En lagheffdh wnder datum mcdlxxv, lydende, att Offe Taxen hagde indwordh mett laghefftt Klitmølle mett dam och damßbundtt swo wiitt, som then flyde kandh, till ßitt fry enmercke och felig wti kliitthe och hedhe met andett mere eygendom etc.«

[Orig. Ove Tagessøn Reventlows Arkiv.] Udtog se 2200. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 44 a. [3759

— »En gammell lagheffdt wnder datum mcdlxxv, lydende, att Laß Persß hagde induordtt met lagheffdt then otthende dell offuer all Børløff marck inden alle iiii marckeskell, som hans forelderne hagde hagdt i handtt och heffdt wti hundrett aar och mere etc.«

[Orig.] Udtog se 3171. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 202 b. [3760

— »En lagheffdt wnder datum mcdlxxv, lydende paa her Nils Thimesßs gods i Hallerup till Blacks høghwey oc fellitzskoff i Seuindtt kiere och ßynden neder i stranden etc.«

[Orig. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog se 1987. RA. Herredagsdombog 1545-49 Bl. 219 II a. [3761

— »Ett skiifttbreff under datum mcdlxxv, som vor gangen emellom Christoffer Jenß prouste, Niels Jensen rider i Voldrup, theris søster Anne Jensedotter^a, Jochim Clausß, Niels Clausß, Tolle Clausßdotter paa then enne siide, Niels Lycke i Skoffsboo, Hans Lycke i Farendrup paa therres søsters och broderbørns her Christoffer Lyckes vegne epher for^{ne} her Niels Tuß rider och frue Thuolle aff Skoffsboo, lydende blant andet, at then gaardt uti Vitninge, Mats Roße i bode, vor thennom tiill skiifttt oc giiffuer aarligen aar en skeppe smør, et bollesuin, i ß grott, ij pd. korn tiill Brouby kircke, en giordt ibidem, Anders Persß i bor, giiffuer i skeppe smør, vi ß for smaaredsle, j pd. byg tiill Brouby kircke etc.«

[Orig. Hans Lykkes Arkiv?] Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Juli 1 (Vor Frue Aften visitac.) mellem Jørgen Bragde (Embedsmand paa vor Gaard i Ottenße) paa Nørbrouby Kirkes Vegne og Jørgen Lycke; den første fremlægger Brev af 1485 Dag?; den sidste fremlægger nær-

værende Brev. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 151 b; den originale Dom: RA. N.-Broby Kirkes Arkiv. [3762

a) Den orig. Dom af 1552: Nelsdather.

Dag? »Ett Jep Magenßens egitt breff wnder datum mcdlxxv, att handtt kiennendis segh ingenn rett eller rettighedtt att haffue y Østergaardtt y Bigum eller y Poßeuigh wty the ii for^{ne} gaardes eyendom fire wegne till marckemode och giffuer Symenn Spendtt y samme breff enn friie affkaldtt.«

[Orig. Simon Spends Arkiv.] Udtog se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 97 b. [3763

— »Ett affkaldtzbreff wnder datum mcdlxxv, lydendis, att Symen Spendtt kiennendis segh ingenn rettighedtt att haffue y Westersckouff, som ligger westenn thenn østers hiøuey, udenn hans rette adell enghe och ingenn rettighedtt y Bigumlundtt eller hindes tilligelße eller y nogitt thett godttz, Jep Mogenßenn haffuer y Bigum etc.«

[Orig.] Udtog se 3008 Aa. RA. Herredagsdombog 1557-58 Bl. 99 a. — Brevet er sagtens identisk med et, der i et andet Udtog gengives paa følgende, unægtelig væsentlig afvigende Maade: »Simon Spends Brev, at ingen havde nogen Part i Vesterskoven vesten for den øster Hiøvej, ikke heller i Bigum Lund. Anno 1475«. [Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 3: Thott Fol. 750, den største Mappe. [3764

— Se 1232. [3765

— Gældsbrief af Kongen til Kapitlet (i Roskilde).

[A. Orig. Roskilde Kapitels Arkiv.] Aa. Udtog med P. Lucoppidans Haand »ex archivis capituli Roschildensis«: Ny kgl. Saml. Fol. 561 S. 107. Herefter: 1. Række IV. 38. — Aaa. Afskr. af O. H. Møller, sikkert efter Aa: Ny kgl. Saml. 4to 849 Bl. 5 a. — Aaaa. Afskr., mulig efter Aaa: Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 342. [3766

— »144. Bændt Nielsen Prior Vicariorum i Roeskilde hans Mage-skifte med Søren Olsen Vicarius til Domkirken paa nogen Jord og Grund sammesteds. Anno 1475.«

[Orig. Roskilde Kapitels Arkiv? »C. 1800 ejet af Danske Selskab.«] Udtog med Haand fra c. 1800: Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 12 b. [3767
a-a) Saaledes Udtoget.

— »Hans Snellis skiødebref giffuet Everdt Grubbe paa en gaard og grund liggendis i s. Clemends sogn vesten ved Pugestredet, sønden nest Henrich Bogenschotz jord og østen nest Anders Niensens jord fordøm borgemester i Kiøbenhaffn, alle[!] og maall sammested. Anno 1475 a.«.

[A. Perg.^b Senere til Københavns Universitets Arkiv.] Aa. Udtog anført i Registrant af 1633 over Universitetsarkivet (Konsistoriums Arkiv Nr. 201) Bl. 9 b. — Ab. Et andet Udtog (med Grams Haand) lyder: »Et

Tingskiøde, hvorved Hans Snelle Borger i Khavn skiøder til Evert Grubbe Rigens Cancellar en Gaard i st. Clements Sogn. 1475. Pergam. Dan.◄ Additam. Fol. 102. — Hertil 2532. [3768

a) Rettet saaledes fra et oprindeligt: 1477. b) Saaledes Ab.

Dag? ▶1475. Jens Dwæ pa Krageholm ridher gjør vitterligt, at hd. skøder Maribo cl. for min siels helsen skild og bestandelse sin arffuedell udi Fulsangh oc Fulsangøe fangh. Met insigle gode mends, som er Jeppæ Jenss høvitzmand pa Rawensborgh, Christoffer von Haffn^s Idomer i Lalandh, Albreth Nilsen⁴ i Aarsmarche gardh, Erich Matzen i Krøinghe, Jesper Kraffse⁶ pa Ollewadh oc Claus Reber i Bramsløchegaard aff vaben. D. Maribo.◄

[Perg.^a med [7] Segl: 3. Skjold med van Hafn-Vaaben og Hjelm (formentlig Hvii 2); 4. Grubendal-Vaaben (formentlig Lxxxii 10); 6. Skjold med Krafse-Vaaben (formentlig Llvi 16). Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 270* (med Aar 1474).] Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 9. [3769

a) Saaledes *ÆA. III. 270*.

— ▶1307. Kong Eric (Menveds eller den Syvendes) latinske Pergamentsbrev paa Nakskous Friheder og Adkomst datered Søndagen epfter Paasche i Nyekiøbing 1307^a. Reg. under No. 16. Samme latinske Brev er confirmered ved et hoshengende dansk Brev udgiven af Dronning Dorothea (Christiani 1.) i Marieboe 1475.◄ ▶Og er begge bemelte Breve sammenhængende under Dronning Dorotheæ Indsegl. Reg. No. 16.◄

[Orig. Nakskov Bys Arkiv. — Udtog anført i Registratur 1630.] Afskr. (?) herefter af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 76 a, b. [3770

a) ◊: utvivlsomt 1. Række Nr. 848.

— Ærkebisp Joannes af Lund m. fl. giver Aflad til Midelfar Kirke.

[A. ◊Orig. med [6] Segl: 6. ◊ G. 821 (?). Middelfart Kirkes Arkiv.]

Aa. Udtog af Cornelius Hamsfort: Additam. 8vo 58, I a Bl. 6 b. *Saml. til Fyens Hist. VIII. 232; Rørdam, Monum. 2. R. II. 493.* [3771

^{a-a} Saaledes Aa, som giver en Skitse af det 6. Segl, der nærmest maa opfattes som G. 821.

— ▶Et Sognevinde, at Siøgaard i Hvitse^a tilhører Hospitalet. 1475.◄

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bispearkiv, Pk. 1 (▶Ældre Reversaler◄), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 15. [3772

a) Formentlig Fejl for Hjedts.

— Brev af Biskop Carolus af Odense.

[Orig. N.- ell. V.-Aaby Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*); jfr. ovfr. bag efter 3375. — Anført herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 31 a (af Th. Br. Bircherod, men i noget ændret Skikkelse: ▶*Literas Caroli Rønnow se vidisse fatetur mag. Jac. Matth. episcopus Fion. qvasdam in ecclesia Ouby scriptas 1475, alias in ecclesia Kyng 1476, alias in ecclesia Herreds-*

lew 1489«); herefter atter sstds. Fol. 1092 Bl. 15 a og Additam. 4to 178 S. 31; jfr. ogsaa følgende Steder, hvor der dog kun nævnes Breve af 1475 og 1476: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 153 b; sstds. 4to 2988 Bl. 104 I b; Thott 4to 1423 S. 114; sstds. 4to 1913 S. 132; sstds. 4to 1914 Bl. 10 b. [3773

Dag? Brev af Biskop Magnus af Odense, set i »Herredsleff« Kirke af Biskop Jacob Madssøn.

[Orig. Haarslev (Skovby H.) Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*; her urigtig: Herredsted). — Anført herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 26 b, 27 a og 150 a (af Th. Br. Bircherod med Navnet »Herredslev vel Horredslew«, »Horreslew«, »Horslew«); sstds. Fol. 1092 Bl. 14 a og Additam. 4to 178 S. 28; Gl. kgl. Saml. 4to 2988 Bl. 104 I a; Thott 4to 1423 S. 113; sstds. 4to 1913 S. 131; sstds. 4to 1914 Bl. 10 a. — Da Mogens Krafse døde 1474, maa enten Aaret ell. Bispens Navn være urigtigt. [3774

— »21. En kundskabsvinde om den gaardt paa Hyumbiere. Dattierit 1475.«

[Orig. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardssysseis Provstis Registratur S. 44. [3775

— Brev om Skel mellem Fersløf og Fersløfille Marker.

[^aPerg. 1747 i Egholm Godsarkiv.^a] Udtog fra Aar 1747 af Præsten P. Gødessøn i Schibbye: Bøllings Brevsaml. D Fol. Nr. 161. *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 480.* [3776

a—a) Saaledes Udtoget.

— »29. Et papiers sandmendßbreff om markeschiell imellom Demstrup och Dalby neder kier. 1475.«

[Papir. Demstrup Godsarkiv; senere til Gesingholm (Løvenholm) Godsarkiv.] Udtog anført i den under 1568 nævnte »Rigtig fortegnelße«: NLA. Løvenholm Godsarkiv, Pk. 24. [3777

— »Hic Carolus D. et a. s. gracia episcopus Othin. concedit indulgentias 1475 et 1490.«

[Origg.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »Episcopi Othonienses« (Nr. 2). [3778

— »Enn stormectigiste høgborne førstis hoglouglig sallig ihouffkomst koning Chrestians befalling till sandmendt udi Fiendtz herritt under sin datum medlxxv, att the inden sex ugger epher, att same befalling bleff leest, skulle tilsamill kome, grandzke och udliede, suere och rett giøre, om for^{ne} skoff^a bør att bliffue vid Gudz huss eller vid bundenn.«

[Orig.] Udtog anført i Dom 1579 Juni 20 af Viburg Landsting mellem Niels Joginß til Tostetlundt, Høvidsmand paa Haldt, og Herredsfogeden i Fienttz H. i Anledning af en Dom, den sidste havde dømt mellem N. J. paa Kongens Vegne og Loduig Munck til Questrup; N. J.

fremlægger nærværende Brev og Brev af 1501 Dag? (RA. Privatak., kronolog. Række 1579 Juni 20; kun Dommens 1. Blad er bevaret). [3779

a) ∴: Veehuod.

Dag? ∴ Biergeherreds T. V., at det Stykke Jord norden Kalvehaugebæk hørte Oluf Poulsen i Rynkebye til. 1475.◀

[Orig. Odense ∴Stiftsarchiv◀ (∴: Amtsarkiv).] Udtog af Vedel Simonsen: RA. MS. ∴Vedel Simonsens Indberetninger angaaende Odense By-archiv og andre Provincialarchiver 1811. 1814◀, Aug. 1811 I (Læg 2) Nr. 805. [3780

— ∴10. En skiøde paa en gaardt udi Kiøbenhaffnn ligendes i Kiød-mangerstrede, som her Lauge Brock soldte. Dateridt 1475.

Noch ett pantebreff paa samme gaardt. Dateridtt anno 1479.

11. Kong Hansis wdgifne domb paa for^{ne} gaardt. Dateridt 1499.◀

[Orig.] Udtog anført i Fortegnelse 1608 Juli 18 over Breve, som var indsatte i ∴Helliggiestes◀ af Hr. Esge Billes Arvinger, og som Esge Bille til Valden annammede. RA. Privatak., Esge Bille Jørgenssøn 1608 Juli 18. [3781

— ∴Dette effterschreffne er det godtz, som her Anders Stißen tilfaldt anno 1475 epter hans søster fru Kiersten Stißdatter, som war Peder Thruedsen Lilles till Arffuedtzløff hoffuedgaard hustru: Gønge herret. Item wdi Arffuedtzløff hoffuedgaard 4 pund kornn med penge for arbeit och andet saadant. Item 38 bøndergaarde med en mølle. Summa 6¹/₂ thønde smør och 2 skiper smør. Korn 17¹/₂ pund^a. Dette effterschreffne godtz tilfalt fru Mette Stißdatter, som haffde Erich Gied wdi Egebye, ^bepter hines søster fru Kiersten Stißdatter^b: bøndergaarde 18 med en mølle. Desfligeste ^cbekom her Anders Stißen och fru Mette i Giedtzholm epter deres søster meget løßøre i Arffuedtzløff hoffuedgaard, paa Gladsaxe och en gaard, som hun haffde i Lund. Derforuden en summa penge. For^{ne} ^dfru Kiersten Stißdatter war en meget forneme och righ frue och bode paa Gladsaxe, ^ehuilchet Gladsaxe med ^edeß tillegelse^e Semmeßhaffn och Aalbo heret^f hines thre sønner ^eThrued Pederßen, Niels Pederßen och Sti Pederßen^e haffde i pandt aff kongh Christian den 1 for 1000 rinsche gode gyllen, och hun siden beholt det i pandt hines lifftid. Derepter thalede her Arffued Throlle, som haffde fru Beathe Thott, dennom till for fru Beathes barns godtz, som fru Kiersten Stißdatter haffde haft i 8 aar, desfligeste for 2 gaarde, som hun haffde annamet aff fru Beathes eget godtz och iche wiste andet, end det var barnens federne godtz, och ^gderom lyder dette epterschreffne affkaldsbreff, som dennom imellom er gaen; i beslutningen formeldes^g, at di bleff wenligen och well forligte, datteret Lund 1490^{h,c}.

A og B. Optegnelse fra 17. Aarh.: Lunds UB., Sophie Brahes originale Slægtetog, A. S. 493-94; B. S. 517. — Aa. Afskr. efter A af Slutningen (af Tale Ulfstand): Thott Fol. 1077 Bl. 239 b. — Aaa. Afskr., formentlig efter Aa, af Slutningen: Ny kgl. Saml. Fol. 770 Bl. 212 b. —

En tredie, kortere Tekst lyder: »(i Hos disse pergementzbreffuej fandtis en wdschrift paa lodderne, som dennem skifttis imellom anno mcdlxxqvinto: i) Dette ehr det godtzs, som her Anders Stißen thilfalt efter fru Kierstene Stießdater, som var hans søster: Giøng herrit. Item udi Arffuidtzsløff hougaardt 4 pd. korn medt penge for arbedt och saadant. 38 gaarde med en mølle. Summa smør vij tønne ii schieper smør. Kornn xvij pd. Derforuden penge. Dette godtzs sich fru Mette: 18 bøndergaarde med en mølle.«

C. Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA., »Danska geneal. m. m. 2« Bl. 39 a. — D. Afskr. fra c. 1650: RA. MS. Sophie Belows og Anne Thotts Slægtbog S. 190. — Da. Afskr., indirekte efter D fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 774 S. 186. Afskr. efter den foregaaende: Thott Fol. 1081 S. 114 (herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 777 S. 118 og Karen Brahes Bibl. Nr. 1637 S. 112 (efter sidstnævnte: Uldall Fol. 199 S. 141)). — Jfr. *Hist. tidsskr. f. Skåneland II. 57 f., 60.* [3782

a) B tilføjer: »Derforuden en summa penge. Deøligeste meget løøre i Arffuedtzløff hoffuedgaard och paa Gladsaxe och i Lund«. b—b) Mangler i B. c—c) B: »løøre i Arffuedsløff hoffuedgaard och paa Gladsaxe och i Lund«. d) Her begynder Aa og Aaa. e—e) Mangler i Aa og Aaa. f) Aa og Aaa tilføjer: »hun med«. g—g) Aa og Aaa: »lyder slutningen paa breffuid, denem derom er gangen imelum«. h) Er utvivlsomt det nedfr. under 1495 Marts 31 anførte Brev. i—i) Saaledes alle Afskrifter undtagen C, der kun har: Anno domini mcdlxxqvinto. j) ☉: 1482 Juli 3 og 1495 Marts 31.

Uden Dag. *Reg. 4029* = *7306.* [Orig. Mariager Kl. Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh., utvivlsomt efter »Anne Krabbes Kopibog«: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, A Bl. 2 b (ender: »inden toe maaneder der nest efter i det seeniste« og er saaledes helt uden Aar). — Afskrifter [efter Peder Dyrskjø] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog, men ikke helt fuldstændige; med Aar 1457): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 114 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz, Afskr. af Jon Mortensen) og LDipl. (indsat under 1475, men med Aar 1457) (Afskr. her-efter af Frands de Thestrup: RA. MS. Frands de Thestrup, Saml. vedr. Mariager Kl. og By, Bd. S. 424). — Afskr. af Jacob Bircherod med Aar 1457: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz, Hæfte S. 23 (sikkert direkte ell. indirekte efter Peder Dyrskjø). — *Danske Mag. VI. 82 = Hist. Tidsskr. 5. R. II. 482; Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 94.* — Om Aaret (1457 ell. 1475) se *Danske Mag. VI. 239, Barner, Rosenkrantz S. 197, Hist. Tidsskr. 5. R. I. 539 og 5. R. II. 483-88 og Dahlerup, Mariager S. 5.* [3783

— Erich Johanßenn, Biørn Johanßenn RR. og Beate Anderßdatter, Joachim Johanßens Efterleverske. Vi har siddet over et Skifte paa vore egne Vegne og paa forskrevne Joachim Biørnßens Børns Vegne med ærlig og velbyrdige Md. Hr. Anders Jacobßen paa Stenholt R. om al Arv, som Hr. Johan Biørnßen R. og hans »brodris søn« Hr. Anders Jacobßenn imellem har været til denne Dag, saa at vi lader Hr. Anders Jacobß kvit for alt Jordegods og Ejendomsgods og Pantegods, Bo og Boskab, Guld, Sølv og Penge og for alt andet, som »dem imellem« været har til denne

Dag, rørendes og urørendes; og vi baade paa vore egne Vegne og paa Joachim Johanßens Børns Vegne takker Hr. Anders Jacobß for godt Søskeneskifte. Vi hænger vore Indsegl for dette Brev med gode Mænds Indsegl: Mester Hr. Claus Anderßenn Prior i Dalom, Hr. Laurentz Anderßenn Provst i Toffte, Knudt Joachimßenn i Siøby Landsdommer i Fyen, Niels Jenßen Borgemester i Othense, Jes Mule Raadmand og Per Morttenßenn Borger og Bymand sstds. Datum Othoniæ anno 1475.

[A. Orig. Stenalt Godsarkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 110 a (med Overskrift: »En affkald emellom her Anders Jacobßenn och hans farbroderßønner anno mcdlxxquinto«). — Ab. Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (formentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 131 a (her-efter: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Bjørn) og LDipl. [3784 a—a) Ab: »imellem os«.

Uden Dag. Abbed Birgerus i Ringsted kvitterer Hr. Johan Oxe for Afgift af Klosters Gods i Halland for 1475.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 237.* [3785

— Udtog: *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 249.* Er 3599.

— Udtog: *Fyh, Kolding S. 186; Reg. * 7309.* Er 3689.

— Udtog: *Friis Edvardsen, Schielschjør Kiøbstæds Tilstand S. 56, 205; Reg. * 7008.* Er 3743.

Brevbøger: *Esrom: Cod. Esrom. 234 (Febr. 10), 235 (Febr. 20).* — *Dueholm: Dueholms Dipl. 115 (Dag? (kun nævnte); ÆA. III. 174).* — *Løgum: SRD. VIII. 1 (paa Dansk; og S. 2 Begyndelsen paa Tysk) (Aug. 7).*

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 17;* se ogsaa 3657, 3757. Hald: *ÆA. V. 95.* — *Børglum Kapitel: ÆA. III. 87, 87, 90, 104.* — *Viborg Bisp: ÆA. II. 261 (Jan. 13), 253 (Jan. 21 ell. 28), 253 (Jan. 28), 302 (Marts 25), 205 (Maj 6), 277 (Maj 9), 278 (Maj 9), 343 (Maj 10), (314 (Juni 16) se Aar 1480), 286 (Juni 30), 274 (Aug. 10), 333 (Dec. 30), 230, 240, 246, 259, 260, 333, 335.* — *Aarhus Bisp: ÆA. II. 48 (Febr. 16), 81 (Apr. 16), 46 (Juli 28), 47 (Okt. 12), 48 (Dec. 21), 129, 137, 138 (ell. Aar 1425), 154.* — *Ribe Kapitel: se 3754.* — *Tommerup: se 3584.* — *Antvorskov: ÆA. IV. 72, 78, 240, 248.* — *Roskilde Claræ Kl.: se 3726.* — *Skovkloster: SRD. IV. 342, 352.* — *Maribo: ÆA. III. 260, 261?, 261, 279, 279, 279, 280;* se ogsaa 3598, 3737, 3769. — *Aalborg Frue Kl.: ÆA. III. 28.* — *Dueholm: ÆA. III. 181, 203;* se ogsaa Brevbøger. — *Essenbæk: ÆA. II. 97 (Aug. 22).* — *Hundslund: ÆA. III. 11.* — *Mariager: ÆA. V. 653, 666, 668, 669?, 686, 686, 692, (696 se 697), 699, 717, 717, 720, 742 (ell. Aar 1478), 743, 746.* — *Tvilum: ÆA. II. 51 (Sept. 23).* — *Vestervig: ÆA. III. 142, 149, 155, 161?, 162, 169.* — *Viborg St. Hans Kl.: ÆA. II. 368, 373, 376, 377, 380, 385, 385, 386, 389.* — *Vor: ÆA. I. 190, 193, 193.* — *Vrejlev: ÆA. III. 38?* — *Øm: Suhms Nye Saml. III. 327 (Jan. 17; = ÆA. I. 165 (A. 17 (med Aar 1425) og Vidisse: A. 11)).* — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 217.* — *Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: ÆA. V. 861, 993, 1076;* se ogsaa 3591. — *Eline Gøyes Jordebog 130 (Febr. 26-Marts 4), 130 (Febr. 26-Marts 4), 100 (Marts 12), 414 (Maj 17; = Adel. Brevkister 118), 90 (Maj 28), 130 (Maj 31), 90 (Juni 1), 90 (Juni 28?), 269 (Aug. 14), 260 (Okt. 1), 124 (Okt. 13), 281 (Dec. 13);* se ogsaa 3638. — *Adel. Brevkister 41, 43;* se ogsaa 3705-6 og under *Eline Gøyes Jordebog* Maj 17.

1476.

Jan. 1. *Reg. *7313.* Perg. med 7 Segl: 1. Forsiden mangler; 2. Ivii 27; 3. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 4. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm; 5. Skjold med Rantzau-Vaaben; 6. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben; 7. Skjold med Rantzau-Vaaben og Hjelm. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Jahrb. f. die Landeskunde der Herzogth. X. 157; Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 144.* [3786

a) RA. Reg. 60 S. 54.

Jan. 3. Aggæ Trwelssøn af Ingilstorp. Jeg har med min Hustrus Samtykke Bodill solgt og skødet til velbyrdig Svend Oliff Stigsß af Bollerop en vor Gaard i Wlstorp i Ingilstadha H. Afgaar Gaarden Oliff Stygssøn, tilbinder jeg mig og min Hustru ham saa god en Gaard »i saa leyyæ« og med saa god Rente igen at give inden 6 Uger. Min Hustru og jeg hænger vore Indsegl for dette Brev med flere gode Mænds Indsegl: Anders Stigsß af Næss, Per Nielsson af Alnerop, Taghæ Henricsson af Brammæ VV. Givet og skrevet i Bollerop 8. Dagen Johannis ap. et ewang. Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt Brudst. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 176; a1747* købt af Danske Selskab paa Biskop Pontoppidans Auktion^a (RA.). [3787

a—a) Ifølge Langebeks Paaskrift bagpaa.

Jan. 7—13. Ick Henneke van der Wische Wulfessone knape bin schuldich deme duchtigen knapen Henningk Pogwischen her Benedictussone 1000 lub. mr. unde 80 lub. mr. penninghe, also to Lubeke unde to Hamborch ghenghe sint, unde dar eyn islick gudman deme anderen vol mede doen mach an deme lande to Holsten ane hole penninghe unde sunder alle swaren, de to betalende bynnen den achte daghen s. Martens mid reden penninghen edder mid also velen vorvolgheden nochtaftighen panden, dar Henningk mach mede nemen den summen des gheldes, to eyner tiid bynnen deme Kile yn Wichman Kolres huße efte uppe eyner anderen sekeren stede bynnen deme lande to Holsten, dar id Henningh beqwem is syn ghelt upp to bo-rende. Alle desse stucke laue ick mid mynen medeloueren Clawes van Aleuelde heren Johanssone, Schacke van Aleuelde Wulfessone, Gotzick Rantzow Gotzekessone, Otte Zeestede heren Siuerdessone⁵, Peter Rantzow Breitkensone⁶, Clawes⁷ unde Otte van der Wische Wulfessone knapen; wy lauen mid samender hant to holdende deme Henninghe, wilke tiid he dat van uns

medeloueren esschende is. Myn ingesegel mid den ingesegelen myner medeloueren. Schreuen an den achte daghen der hillighen dre koninghe.

Perg. med 8 Segl: 1. Skjold med Pogwisch-Vaaben; 2. Skjold med Ahlefeldt-Vaaben og Hjelm; 3-4. Utydelige Skjolde og Hjelme; 5. Skjold med Sested-Vaaben; 6. Li 50; 7. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben; 8. Utydeligt Skjold. Henning Pogwisch Benedictssøns Arkiv; formentlig senere inddraget til Kongens Arkiv (RA. Gem. Arch. XXVI. 40). [3788

Jan. 8. Ick Hinrick Iwens¹ inwoner bynnen Hußem hebbe myt vulbort myner werdynnen Katrinen entfanghen 45 mr. lub. houetstoles van den erlichen vorstenderen s. Michaelis gilde in der kercken Unser vrouwen bynnen Hußem, dar ik ene vor vorsette unde vorkope up eyenen wedderkop myn hús unde hoffte, dat belegghen is twischen Jacob Klensmyt up dat osten unde Peter Holste up dat westen; vor welker 45 mr. lub. ick edder inwoner desses erues jarlikes up paschen vorrenthen scholen vor 3 lub. mr. penninghe. Weret sake, dat de renthe to rechten tiiden nicht ut en quem, so dat dar schaden up ghedôn worde, den schaden schal ik edder inwoner desses hußes wedder uprichten. Jodoch hebben my de vorstendere gheghunnet, wanner my beqweme is desse 3 mr. jarlike renthe wedder ut tho losende vor desse 45 mr. lub. houetstoles, so schal ik de losinghe eyn halff jare to vorne vorkundighen unde des negesten paschen de betalinghe tho donde, den houetstol myt aller nastanden renthe in eyneme summen myt sodaner munthe, als to Lubeke unde Hamborch ghenghe sint. Myn ingesegel mit den ingesegelen desser vromen lude Hinrick Scriuer² unde Peter Holste³. Ghegheuen unde ghescreuen des mandaghes na der hillighen dre koninghe.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Skjold, hvori en bomærkelignende Figur; 3. Bomærke. Husum Vor Frue Kirkes Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 12). [3789

— *Reg. *7314.* Perg. [med 1 Segl]. Jep Claussøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. I. 210.* [3790

Jan. 9. Kongen tillader Borgemestre, Raad og Menighed i Halmstade at indeholde af deres Byskat 715 Mk., som han endnu er Byen skyldig.

Perg. [med 1 Segl]. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 26). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 363.* — Afskr. fra c. 1664: Halmstads Stads Privilegiebog S. 59. [3791

Jan. 9. *Reg. *7315.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Helsingør Bys Arkiv (SLA. »Helsingør By, Kgl. Privilegier«). Herefter: *Aarsberetn. fra Geheimarch. III, Till. S. 12.* — Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 26 b). [3792]

— Christi(er)n^a Konge. For aarlige Tyngø, som vore Borgemestre og Raad og Menighed i Helsingør har af os, tillader vi, at de maa aarlig hugge og hente Birk og El til deres Ildebrand, som de tilforn har vort Brev paa, og sammeledes andre Træer af Eg og Bøg paa Jorden liggende af »windfeld« eller i andre Maader paa vore og Kronens Skove i Ørekrogs Len. Thi forbyder vi alle og særdeles vore Fogeder og Embedsmænd paa vort og Kronens Slot Ørekrog forskrevne Borgemestre, Raad og Menighed herimod at hindre. Datum in castro nostro Helsingborig fer. 3. infra octava[!] epiphaniæ dommini nostro sub secreto^b.

[A. Orig. Helsingør Bys Arkiv. — Aa. Kopi indsendt 1639 Aug. 1 af Helsingørs By til Danske Kanc. (i Henh. til kgl. Befaling 1639 Juni 8 (RA. Sjæll. Tegn. 26 Bl. 456 b)).] Aaa. Afskr. efter Aa 1639 for Jørgen Seefeldt Christopherssøn: Gl. kgl. Saml. 4 to 3161 Bl. 58 b, jfr. 174 b. — Aab. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. 4 to 3160 Bl. 40 b, jfr. 116 b. — Ab. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 27 a). — Aba. Afskr. efter Ab: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 39. [3793 a

a) Saaledes Ab, Aba; Aaa, Aab: Christian. b) Ab, Aba tilføjer: »pertibus appensio« (o: presentibus appenso).

Jan. 10. Kongen forbyder alle at fejde eller forurette Borgemestre, Raad og Menighed i Halmstadhe paa Grund af Staffin Lawrentzssøns Død. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Halmstad Bys Arkiv (Lunds LA., Halmstad Raadhusarkiv). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 364.* [3793 b

Jan. 13. *Reg. *7316.* Perg. [med 4 Segl]. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; ^asenere til Viborg Landstings Arkiv^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 145.* [3794 a—a) Saaledes Langebek i LDipl.

Jan. 16. *Reg. *7317.* Perg. med 7 Segl: 1. G. 30; 2. G. 176; 3. Li 8 (Has); 4. Cxlvii 5; 5. Fxxxi 8; 6. Skjold, hvori en Flue, og formentlig Hjelm; 7. Lxxxiv 48. Kongens Arkiv (RA. Gulland, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 321; Udtog: Hvitfeld V. 221, Fol. 934 L. 17 f. n.* [3795

— Johannes Boeße² domhere to Sleßwick. De ersame rad tho Sleßwick hebben dorch bede des heren Johannis Embeke domprouestes der kerken Sleß unde myner my ghegunt, dat ik

sodan hus int osten bii myneme houe belegen in der Vischerstraten, dat ick van Clawes Myßener hebbe ghekofft, unde is eyn dwerhuß van 5 vaken, myt deme haue dartho behorich van lenghe samptliken 43 elen, breyt 23 elen unde van deme ronnestene der straten want an de legeden 2 ele rumes, moge de tiid myner besittinge des vorbenomeden haues bruken unde, wo my dat beleuet, vorkopen effte voranderen alzo, dat ick dat hus nicht schole vormynren, 9 ß erthure wonliker renthe deme rade alle jar daruth betalen ok alle stadrecht unde borgerplicht van deme huße lik anderen borgeren jarlikes deme rade daruth beschicken. Unde uppe dat sodane erthure unde borgerplicht nicht kome uthe der dechnisse der borgere, schal ick sodane schotinge, de my Clawes Myßener in deme huße deyt, eyneme borgere van Sleß, iffte ok de eyne vorstorue, eyneme anderen borger vor deme rade laten toscriuen in dat staedbok, welke borghere, iffte ik, ynwoner effte hebbere des huses sodane betalinge der 9 ß erthure, stadrecht unde borgerplicht nicht dede, wat vorsumenisse van deßhaluen schege, darvor schal de borgere, deme sodane schotinge is gedan, deme rade in allen stucken antworten. Ik hebbe ghebeden de heren vame capittelle, se des capittels¹ ingesegel bii dat myne wolden hengen laten vor dessen breff. Geueu to Sleßwick uppem radhuße ame auende Anthonii.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 982; 2. G. 994; Paaskrift vel fra c. 1500: »Van dem haue aghter her Bartram belegen«. Slesvig Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Schleswig Nr. 39). Brudst.: *Westphalen IV, Præfatio S. 87* (uden Dag). (*Reg. *7366* (ligeledes).) [3796]

Jan. 24. »Probst und capittuls zu Schlesiwig obligation auf 200 ₰ Paulo Sandtbeck gegeben. Datum Schlesiwig anno 1476 in profesto conversionis Pauli.«

[Orig. Senere til Kongens Arkiv.] Udtog anført i Registr. over Gem. Arch. 1598 VI¹. 8 (RA. Reg. 39 Bl. 39 a = 144 a = RA. Reg. 41 Bl. 40 b) og Registr. 1671 V. 15 (uden Dag) (*Falck, Samml. III. 210*). — Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 89* (uden Dag). (*Reg. 4598* (ligeledes).) [3797]

Jan. 27. Kongen forbyder at lade drive Svin paa Hæselbergs Skov, som er given til Domkirken i Lwnd.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 79. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 252*. [3798]

Jan. 29. Hans Graboo sælger Ærkebisp Jens Brostorp i Lundh sin Rettighed i en Gaard i Landkrone.

Perg. med [7] Segl: 2. Iii 9 = G. 67*, det sidste af de 2 Bing-Segl; [5. a]. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 253.* [3799]

a) Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.

Febr. 4. Lawrens Andersß Sognepræst i Hadersløff, Nis Morthensß *ibid.*, Jes Wynther, Las Michelsß og Pally Palnsß. Sønd. efter Vor Frue Dag purificac. paa Haderssløff Kirkegaard fik velbyrdig Md. Axel Jeebsß paa Støffringard V. et Sognevidne af 12 Dannemænd: Nis Morthensß i Haderssløff, Jes Vynther *ibid.*, Jes Jensß, Las Olvffsß, Per Henricsß, Nis Persß, Per Therkelsß, Jes Jensß Blegvadh, Tames Odher, Nis Jensß, Jahan Jensß og Las Nielsß; disse vidnede, at de har hørt af gode gamle Danne-mænd og deres Forældre, og er dem selv vitterligt, at A. J. paa Støffringh har et Byggested i Dylstrvp Mark sønden ved den gamle Hulvej og et Byggested i Kragelwndh Mark, og har fornævnte »bygystet« ligget til Støffringard i 40 Aar og mere ukært. Med vore Indsegl.

Perg. med [5] Segl: 1. Utydeligt; 2. Bomærke; 3. Skjold, hvori et Dyrehoved(?); 5. Bomærke. Senere (jfr. 1477 Maj 1) til Torstedlund Godsarkiv (RA.). [3800]

Febr. 5. *Reg. 4576.* Perg. [med 9 Segl]. Odense Bys Arkiv (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Tingsvidner og andre Dokumenter paa Perg.). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 66* (læs: Clawes, Per - Per Jeippsß - Per Rantzow - Strutt - her Mattes - Bulgher oc - mere *haffuer* [!] været - testificationis premissorum). [3801]

Febr. 15. Vi Dorette Dronning hilser eder alle, som boer paa Spitalsbiereg i Roeschilde. »Borgemester«, Raadmænd og Menighed i vor og Kronens Købstad Roschilde har ladet berette for os, at I ej skatter med dem og ej holder kongelige Tyngge med dem, som af gammel Sædvane været har. Hvilket os storlige forundrer, og vil det ingenlunde tilstede, at I derfor skal være ydermere fri end de andre vore Undersaatte, som der i Byen boer. Thi beder vi og byder eder alle strengelige, at I herefter skatter med dem og holder eders kongelige Tyngge, som eder af Rette bør og af gammel Sædvane været har. Og lad det ingenlunde, saa fremt I vil ej lide der ydermere Skade for. *Ex castro nostro Hauffn in crast. Valentini nostro sub secreto.*

Ad mandatum dominæ reginæ proprium.

[Orig. Roskilde Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 12 a). [3802]

Febr. 15. *Reg. *7318.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Eriksøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 349; Missiver I. 50.* [3803]

Febr. 19 ell. 21. Vi Knwt Bisp i Viborgh og Jeb¹ Biskop i Burglam, Axell Lawesß og Erich Ottessß² stævner eder Sandemænd i Gierlo H. efter vor naadige Herres Befaling, at I møder i Randers den første Mandag i Faste og svarer til den Sag, som Jørien Krwmpen giver eder for Kaseberg Mølle, han siger, I har gjort uret Tog paa. Sig. nostrum[!]. Datum fer. 2. in profesto Petri ad cathedra^a.

Papir med Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden: 1. G. 620; 2. Lxxiii 42 (Rosenkrantz). Trudsholm Godsarkiv (RA.). [3804

a) Cathedra Petri faldt 1476 paa en Torsdag.

Febr. 22. Bisp Carolus af Odense giver Aflad til Stendorp Kirke og til 2 Altre sstds.

[3 Origg. Stenstrup Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »In Eluestate«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 525.* [3805-7

Febr. 23. »Burgmester« og Raadmænd i Nagsko vidimerer danske Oversættelser af Breve af 1330 Nov. 11 (*1. Række Nr. 1599*) og 1457 Maj 6 (731).

[A. ^a Velbeseglet Perg. ^a Lollands Præsteskab's Arkiv; *ÆA. V. 890, 905.*]

Aa. Afskr. 1571 af Præsten Peder Jacobssøn Hvid i Provsten Jørgen Christiernssøns Kopibog: Karen Brahes Manuskript Nr. 151 b (Vogelsangs Nr. 280) Bl. 3 a. Herefter: *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 410.* — **Aaa.** Afskr. 1616, sikkert indirekte efter Aa: SLA. Musse Herreds Provstearkiv, Herredsbog 1616-1725 Bl. 4 b. — Afskr. af Poul Rogert: Thott Fol. 730 Bl. 452 b (med Dag: »then freidag nest for sancte Matthei dag«). — Afskrifter med Aar 1456, men Dag som Aa: Rostgaard Fol. 53 (fra 17. Aarh.; herefter: LDipl. 1457 Maj 6 og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4 to Nr. 4 S. 43 (begge af Langebek)); Ny kgl. Saml. 4 to 647 Bl. 33 a (formentlig af D. G. Zwergius); Kall 4 to 562 (fra 18. Aarh.; herefter: Kall Fol. 94). [3808 a—a) Saaledes Aa Bl. 11 a (trykt: *Kirkehist. Saml. 3. R. VI. 418*).

Febr. 28. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 254.* Er 1476 Apr. 10.

Marts 2. Niels Graabo Borger i Landzkrone kvitterer Ærkebisp Jens i Lund for 10 lødige Mark som Afdrag for Betaling for Jordegods.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (Lunds LA., Pk. »Stiftskisten« i Lund«, Lægget »Årkebiskopsarkivet i Lund«). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 254.* [3809

Marts 3. Niels Espersen Sognepræst i Wore, Stig Bonde, Jep Jespersen, Troels Nielsen i Miellerup og Peder Thoersen i

Hallandsbjerg. Dnica. invocavit paa Wore Kirkegaard fik »velbr.« Md. Hr. Anders Jacobsen til Stenalt et Sognevidne af 12[!] Danne­ mænd: Stig Bonde, Throvels Nielsen, Jep Espensen, Hans Peder­ sen, Niels Marcusen, Tord Mogensen, Mogens Tordsen, Niels Pedersen, Lille Michel Espersen, Niels Jensøn og Andres Michel­ sen; hvilke vidnede, at de har hørt, og dem vitterligt er, at Fierings Jord og Fierings Eng sstds. er given fra Stenalt til Præstegaarden i Worde af Fru Annes Forældre paa Steenalt, at der skal sidde en Præst i fornævnte Kirkegaard og holde 2 Prædikener og Messer hver Uge til evig Tid om Onsdagen og Fredagen for sine Forældres Sjæle, og lod Hr. Anders Jacobs læse flere Breve og Tingsvidner derom udgivne for 16 Aar siden, saa ogsaa nogen Ager og Engjord given til fornævnte Præstegaard af Wore Mark for en Messe og Prædiken hver Lørdag i Kirken til evig Tid. »At saa er, vidner vi. Dato supra 1476.«

[Orig. Stenalt Godsarkiv.] Afskrifter [efter Peder Dyrskjøt] (for­ mentlig efter en Tekst af Anne Krabbes Kopibog) (med Tilføjelse: »Mens det kom siden til Steenholt igjen herefter, for Præsten hafde det forsømmet og gjort Vederlaug derfor paa andre Stæder«): Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 139 a (herefter: RA. Klevenfeldt, Afskrifter i Fol., Bjørn) og LDipl. [3810]

Marts 8. Niels Graboo Borger i Landzkrona sælger Ærkebisp Jens i Lund sin Rettighed i en Gaard (i Landskrona).

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Iii 9 = G. 67*, det sidste af de 2 Bing-Segl; 3. Utydeligt (s ma... ri); 4. Ubetydeligt Brudst.; 5. Flii 4; 6. Bomærke; 7. Udslidt Brudst. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 254.* [3811]

Marts 11. Vi Jens Biskop i Aars hilser eder alle vore Provster og Præster og beder og byder eder, at I straks stævner Hr. Eric Otteß af Biørneholm R., Oluff Martensß Landsdommer, Anders Fleming, Petz i Holme »wepner«, Nis Jenß i Tøseff, Jes Matisß i Vtbyower, Pether Lagß ibid. og Per Kragh i Ensleff Bønder for Bygdemænd at være, at de møder i Aars Jørgens Dag og hører den Sag med Biskop og Bygdemænd mellem Jørgen Krumpen paa den ene Side og Sandemænd i Gerleff H. for det Tog, de gjorde paa Casberg Mølle, og saa mange, som kendes Lod i Ayrstrup Mark, paa den anden Side sub pena interdicti. Item stævn og forskrevne Sandemænd og »eyersmen«, at de møder med deres »bewisningæ« forskrevne Dag og Sted sub

pena eadem. Signetum nostrum. Datum Marieager fer. 2. post dnicam. reminiscere.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Maaske G. 737. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [3812

Marts 12. Jens Dwe R. paa Krageholm. Jeg oplader hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Oxen min Svoger al min Broderdel og Rettighed, som mig er tilfalden eller tilfalde kan i Hardagemagle og alt det Gods, som »lydher« til det store Pant. Og kendes jeg mig fuldt Værd op at have baaret af Hr. J. O. derfor. Fremdeles kendes jeg mig ingen at have afhændt fornævnte Broderdel til denne Dag uden Hr. J. O. Medb. af hæderlige og »velborlige« Mænd Axell Saxtrop i Wram, Basse Bille paa Krappero, Jens Pauelß i Boserop og Pether Hanß Borgemester i Helsinghør. Datum Helsingborgh die Gregorii.

Perg. [med 5 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (Arkivet paa Gaunø). [3813

Marts 15. Kongeligt Stadfæstelsesbrev for Jeip Claussøn Borgemester i Køpnehaffn paa 2 Gaarde i Søndhre Herløffue i Smørum H.

Papir med [3] Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2-3. Ukendelige Spor af 2 mindre Segl. Jep Claussøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 120.* [3814

Marts 16. *Reg. 4577**. Perg. med 1 Segl: Kong Edvard IV.s Dobbeltsagl. Kongens Arkiv (RA. England, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 322*; dansk Udtog med urigtig Angivelse af Kong Edwards Regeringsaar: *Hvitfeld V. 150, Fol. 905 L. 9.* [3815

Marts 17. *Reg. *7320.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 557.* [3816

— Aflad for Suaninghe Kirke.

[Orig. Svanninge Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »In comitiis Stetini«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 520.* [3817

Marts 21. Karine, Tomes Westesse Datter. Jeg har solgt beskeden Md. Pether Michelß og Kirstine Jenssedotter hans Husfrue al min Ejendom, som jeg har i en Jord liggende vester i Malmø norden ved Hr. Johan Oxes Gaard, som kaldes Basses Gaard, og sønden op til Attelgaden, saa lang, vid og bred, som »attelskøtebreff« udviser. Item har Pether Michelß betalt mig med fuldt Værd og Penge for forskrevne Jord, saa at mig vel nøjer. Item giver jeg beskeden Md. Jens Andersß boende vester i Malmø alt mit Værgemaal i alle forskrevne Stykker og i alle

andre Maader, som mig Magt paa ligger. Og beder jeg Jens Anders¹, at han først hænger sit Indsegl for dette Brev, thi at jeg ej selv har Indsegl; medb. af beskedne Dannemænd Jacob Vlff, Mattes Bryggere³ og Jeop Beintzson Borgere og By-mænd i Malmø. Scriptum Malmøgis die Benedicti in jejunio.

Perg. med [4] Segl: 1-2. Bomærker; 3. Bomærke (*s matis nelføn*). (RA. Malmø (Tillæg).) LDipl. (ufuldstændig). [3818]

Marts 22. Jeg Marin Persdater »a« Crustrvplwndh gør vitterligt mig skyldig at være beskeden Md. Jes Powil¹ min Søstersøn 60 lødige Mk. rede Penge og 30 rynske Gylden for Penge, jeg har opbaaret af ham, og for Skade, som han har faaet for min Skyld; for hvilken Sum jeg pantsætter ham al den Rettighed, som mig er tilkommen i Crustrvplwndh efter min Fader og min Moder, og al anden Rettighed, som mig kan tilfalde af Ret i noget Gods, hvor det findes kan og min Broder har udsat. Løsning skal kyndes 3 Ting før Johannis Dag Mid-sommer paa Wennebyere H.s Ting, og løses »ath« Michaelis Dag derefter. Medb. af andre[!] hæderlige og velbyrdige Mænd Mawriss Niel² af Aagordh, Tordh Tam³, Thamis Jen¹, Høwth Hænrik⁵, Michil Per⁶ Borgemester i Høffringh, Andhers Øwersker og Las Jen¹ Raadmænd sstds. Givet i Høffweringh Fred. før Midfastesøndag.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt; 2. Gxvi 24 (Gyldenstjerne); 3. Dxlvi 13 (Vognsen af Hørbylund); 5. Llvii 13; 6-7. Bomærker. Senere (jfr. 1493 Sept. 20) til Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3819]

Marts 23. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Hr. Knwth Trwetz¹, Hr. Jens Dwe, Holger Hinricks¹ og Hr. Eskild Gøye eller hans Foged paa Gladsaxe vore Mænd og Raad. Vi beder eder og byder, at I straks indfører Hr. Jahan Oxe vor Mand og Raad i Siøerwp efter vort Dombrevs Lydelse, han derpaa har, og som vi eder derom tilforn tilbudet har [c: 3723]; og lad det ingenlunde. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. ante dnicam. letare nostro sub signeto.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [3820]

Marts 24. Hans¹ udvalgt til Danmarks Rige, ret Arving til Norrighe, Hertug i Sleszuigh osv. Claus Bryske vor Mand og Raad har gjort os Regnskab af denne Landehjælp, som han i Vinter opbaaret har af den Almue, som han i Væрге har til

Nesbyhowit, i hvilken Landehjælp hver 4 Mænd udgav 4 Mk., saa at vi takker ham for godt Regnskab, efterdi som Mandtallet udviser, og han os derpaa antvordet har. Af hvilken Landehjælp vi ham igen fornøjet har 250 lub. Mk., som vor Herre Fader ham skyldig var, og Claus Bryske os igen antvordet har vor Herre Faders Vederkendelsebrev lydende paa 100 rinske Gylden, og efter vor Herre Faders Tilskrivelsebrev har vi fornøjet ham det halve Hundrede Mk. Thi lader vi ham kvit for alt ydermere Regnskab om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum. Datum in castro nostro Nyborgh dnica. letare.

Dn. per se.

Perg. med 1 Segl: K. 85. Claus Bryskes Arkiv (RA.). LDipl. [3821

Marts 25. Johannes Holthuss Kannik i Lund og Jacobus Nicolai perpetuus vicarius sstds. giver en Gaard i Malmø til et Alter i Lunde Domkirke mod Gudstjeneste.

Perg. [med 10 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 256.* — Hertil 3160, 3744, 3747. [3822

Marts 30. *Reg. *7322.* Perg. [med 2 Segl]. Slæsvig Kapitels Arkiv (RA.). *Stemann III. 111.* [3823

— Johannes¹ episcopus Arusiensis. Noveritis, nos Nicolaum Magni clericum nostre dyocesis in sacros ordines dyaconatus et presbiteratus statutis a jure temporibus per manuum nostrarum impositionem promovisse cooperante nobis gracia septiformi. Sig. nostrum. Datum Arusie sabb. sicientes.

Perg. med 1 Segl: G. 736. (SvRA., Utländska pergamentsbref, Danmark 2, »Klerken Nicolaus Magni arkiv«.) LDipl. [3824

Apr. 8. Vi »borghemestere« og Raadmænd i Landeskronen tillader med en »samdracht« Olaff Michelß og hans Broder Hans Michelß, at de maa bygge dem en Vejrmølle vesten for vor By uden Graven paa vor Bys Jord østen for de andre Møller paa Kanehøyn og saa meget til at bygge sig et Hus og Kaalhave og Gaardsrum, som de andre Møller har, Byen ej til Forfang, med saadanne Vilkaar, at vil de nogen Sinde sælge forskrevne Mølle, skal de først opbyde hende paa vort Byting, Borgerne at købe og ingen anden Byen til Fortræd. Vort Bys Sekret. Datum Landeskronen fer. 2. palmarum.

Perg. [med 1 Segl]. (SvRA. Perg.) LDipl. [3825

Apr. 10. Mårten Swenson af Wææ's Genbrev(?) til Bosjø Kloster paa en Gaard i Wææ.

[A. Orig. a med 3 Segl^a. Bosø Kl. Arkiv.] Aa. Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klostres Breve Nr. 173. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 254.* — Ab. Et andet Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 50 a Nr. 307. Jfr. *Weibull, anf. St.* [3826

a—a) Saaledes Ab.

Apr. 10. Claus Jenss i Gielbæri Herredsfoged i Gwdumme H., Biill Perss i Wordemark, Nes Perss i Gwdbærigh VV., Jes Krogh i Gwdum, Jes Powells i Æweldurp, Knuth Thomes i Swinninghæ, Eric Matss i Muldurp, Salmon Diæghen i Gwdbærigh. Onsd. før Paaske paa Gwdum H.s Ting fik hæderlig og velbyrdig Md. Axell Walkendurp et Tingsvidne af 8 beskedne Dannemænd: Jes Powells i Æweldurp, Eric Matss i Muldurp, Anders Biill i Heslager, Per Boy i Swinninghe, Olloff Koold ibid., Hans Herminss i Heslager, Hans Hwerw ibid. og Mattes Anderss; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag, at Anders Jeops i Langow paa Gwdum H.s Ting skødede Axell Wolkendurp en Gaard i Heslager, som Las Smed i boede og giver 3 Ørtug Byg, 1 Skp. Smør, 12 Skill., Høns og Gæs og 1 Lam, item en Jord, som kaldes Gadefridz lyckæ, som nu er indgærdet til Glorop, og al den Jord vesten Gærdet. Afvindes den forskrevne Gaard eller Jord Axell Wolkendurp, tilbinder Anders Jeops sig at vederlægge ham saa god Gaard eller Jord inden 1/2 Aar. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt Skjold. (Straks til) Arkivet paa Glorup. LDipl. [3827

Apr. 19. Henric Friis¹ Foged paa Alburghws, Jens Knutss Præst og Prior i Vor Frue Kloster i Alborgh, Borgemestre og Raad sstds. Fred. i Paaskeuge paa Alborgh Raadhus var velbyrdig Md. Hr. Jens Mattiss i Wesborgh R. paa den ene Side og Maryne Pellis, Nis Proust Oldermænd i s. Karine Gilde og mene Gildebrødre i samme Gilde paa den anden om Trætte for en Jord, som s. Karine Gilde i Pant havde af Pelle Jeibss, Gud hans Sjæl have, og gav de dem i Rette for os paa baade Sider. Da »worte« det saa aftalet mellem dem baade til Minde og for Rette, at Hr. Jens Mattiss og hans Arvinger skal have til Eje al den Jord, som Stiigh Perss, Gud hans Sjæl have, købte af s. Bothels Kirke i Alburgh, liggende næst vesten til Nis Tamesss Hus i Længde og Bredde, som hun nu forefundet er, i alle Maader, som det Skødebrev udviser, hvilket Stiigh Perss givet er; og dette tilstod Maryne Pellis, Nis Proust og

mene Gildebrødre i s. Karine Gilde, som forskrevet staar. Kan herefter nogle Breve paafindes, som Hr. Jens Mattisß kan komme til Forfang paa forskrevne Hus og Jord, skal de alle magtesløse blive. Vi Borgemestre og Raad i Alburgh har ladet hænge vort Stadsindsegl med Henric Frises og Hr. Jens Knutzsßs Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

Perg. med [3] Segl: 1. Lxxiii 90; 2. I Sigilfeltet en Kalk; [3.^a]. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. [3828

a) F. de Thestrup i Ny kgl. Saml. 4 to 747 b: »3tium civitatis sigillum corruptum«.

Apr. 21. (Reg. *7325.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 558.* [3829

— Johan Jenß »dæghen« i Roskilde, Prælater og alt menige Kapitel¹ sstds. Vi sælger og skøder velbyrdig Md. Hr. Pæther Rebergh vor Medbroder Kannik i Roskilde en vor Gaard liggende i Roskilde vesten næst et Stræde, som kaldes Snæwersty, med Grund og Hus, hvis Længde rækker fra Torffgaden til det søndre Adhelstræde, som løber mellem fornævnte Gaard og den Stenhusgaard, som Ingwor Karlsß i boede, og paa Bredden saa bredt fra det øverste til det nederste, som Stenhuset er, som stander paa fornævnte Gaard ved Torffgaden, og kendes os at have opbaaret Penge og fuldt Værd til Kapitels Nytte af Hr. Pether Rebergh for fornævnte Gaard. Afvindes fornævnte Gaard Hr. Pedher eller, hvem han den unde vil, tilbinder vi os at vederlægge saa god en Gaard og »belæghelicheit« i Roskilde inden 6 Uger derefter. Vort Kapitels Indsegl; medb. af Biskop Oleff Mortenß² i Roskilde, Hr. Diderik Friiss³ R. og Forstander til s. Agnetis Kloster i Roskilde, Marqword Teynhwsen⁴ Forstander til Vor Frue Kloster ibid., Henrik Bonskot⁵, Jens Krwse⁶ »burgemestere« sstds. Datum dnica. quasi modo geniti.

Perg. med 6 Segl: 1. G. 193; 2. G. 176; 3. Lxxii 41 = G. 439*; 4. Cxxi 8 = G. 422*; 5. Bomærke (sig h̄nric diricson); 6. Bomærke (s cruf niels f̄ø). Senere (jfr. 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmii Alter) (AM. XXVI. 23). [3830

— Niels Torckildß Sognepræst i Skerbeck, Chresten Styge a. w., Hans Fynbo, Nis Esckesenn, Nils Sandmand og Trugels Blick. Sønd. efter Paaske paa Skerbeck Kirkegaard fik Hr. Lauris Ebbiß Præst paa Biskop Peders Vegne i Riibe et Sognevidne med 24 Mænd af de ældste og bedste i Skerbeck S.: Escke Boßen, Jes Martenß, Nils Nissen, Asser Jenß, Mats Mickelß, Nils Nissen i Heemsted, Anders Nissen, Anders Lassen,

Ricquard, Jep Peterß, Haye Smedt, Jes Wynom, Per Lassen i Heemested, Jep Hatthersloff, Truls Nissen, Per Lassen i Gassi, Boe Pedersen *ibid.*, Matz Lassen i Viderup, Nis Jepß i Skerbeck, Nis Assersen, Nis Iuersen, Jes Nissen i Barsbøle, Hans Mus og Mats Schwensen; hvilke vidnede, at de havde hørt af deres Forældre, og dem selv vitterligt var, at i 6 Biskoppers »tiide« i Riibe: Biskop Jens, Biskop Esckild, Biskop Per Lycke, Biskop Christen, Biskop Henrick Stangebiergh og Biskop Peir Niels havde Skerbeck Kirke været under Bisper af Riibe, saa at de har givet forskrevne Kirke bort, naar hun løs var, Personer og Præster, som dertil dueelige var, og ej Konger heller Dronninger i Danmarck heller nogen Hertug i Synderjudlandt heller andre har bevaret dem med forskrevne Kirke at give, presentere og skikke Præst dertil. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Givet *osv.*

[A. Orig. Ribe Bisps Arkiv.] Aa. Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Gem. Arch. XXII. 37, Y 2 (Hansborg). — [Ab. Afskr., utvivlsomt fra 16. Aarh.: »Coldingische H..... in arch. canc. Germ.«] Aa. Afskr. herefter af Langebek: LDipl. [3831]

Apr. 21. (*Reg. *7326.*) Perg. med [7] Segl: 1, 3-4. Bomærker (1. i Skjold); 5. Brudst.; 6. Bomærke(?); 7. Brudst. Aarhus St. Jørgens Gaards Arkiv; senere til Aarhus Hospitals Arkiv; *ÆA. V. 789*; endnu senere i Christianstad Bys Arkiv^a (Lunds LA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 258.*

a) Saaledes 1764 (Langebek i LDipl. 1477 Apr. 13).

[3832]

Apr. 22. Knud Skielmessen i Duege mageskifter til s. Johannis Kirke i Syrekøffuinge en Gaard i Billinge i Ondse H. for en Gaard i Duege i Luffgude H.

[Orig. Sireköpinge Kirkes Arkiv.] Afskr., attesteret (uden Datum) af Assar Olsinn, Præst til Syrekøffuinge (c. 1600): Papir med 1 Segl paa trykt fornedet (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 259.* [3833]

Apr. 25. *Reg. 4580.* [A. Orig. (? Senere til) Københavns Bys Arkiv. — Aa. Indført »i en gammel Pergamentsbog paa Kiøbenhaffns Raadstue«.] Aaa. Afskr. fra 1675-78: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 10-1 S. 4. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 121.* — Aaaa. Afskr. fra 18. Aarh. efter Aaa: Thott 4to 1575 S. 580. Efter Aaa ell. Aaaa: *Hofman, Foundationer X. 193.* — Afskr. af N. Foss, vel efter Aaa: Gl. kgl. Saml. 4to 2479. [3834]

— Mattis Staffensøn Prior og Konventsbrødre i Landeskronen Vor Frue Kloster sælger Hr. Jahan Oxe deres Rettighed i en Gaard (i Landeskronen).

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 260.* [3835]

Apr. 26. Georgius Ducker lejer af Københavns Kapitel en Gaard i Saltbodher.

Perg. [med 3 Segl]. Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 122.* [3836

Apr. 27. Germyndh Benchtsß Landsdommer i Norre Hal-landh paa Kong Cristiærns Vegne. Jeg var paa Wordhberghs Landsting Lörd. efter quasimodogeniti; da var for mig og flere gode Mænd hæderlig og »welbyrd« Mands Karl Benchtzssons Tjener med et helt Pergamentsbrev og hele hængende Indsegl for [*mon 1. Række Nr. 2733?*], hvilket Brev »luddhe« paa en Jord i Fiære H. i en By, som hedder Alletorp, og denne Jord har en Bonde »haffdeth« ind under sig og siger, at Dronning Margrettæ skulde have givet denne Jord til den Gaard, som fornævnte Bonde paa sidder. Da mælte jeg fornævnte Bonde et Ting og andet og tredie, at han skulde komme fore med sin Bevisning om den Jord, hvilket han ingen Bevisning havde »antighæ« med Brev eller Vidne uden sin »een seghen«, og mælte Tinghørerer i Fiære H., som hedder Odde Pedersß, en uvildig Nævnd af Herredsting, som var fribaarne Mænd og Odelbønder: Bonde Rolff, Bench Espingh, Bencht Nielsß, Esbiorn Krabbe VV., Tore Boesß, Nis Arnesß, Anundh Nissesß, Per Dalle, Anders Morthensß, Swen Esbiørsß, Hoghen Nielsß, Hoghen Oxe, Helie Wargh, Niels Speck, at disse Dannemænd skulde ransage, hvad heller Karl eller Bonden skulde blive ved Hævd paa fornævnte Jord. Da funde disse Mænd Karl Benchtsß ved Hævd paa fornævnte Jord efterdi, som Karl Benchtssons aabne Brev udviser, og Bonden fra, fordi han ej Brev eller Bevisning havde, og dette gav Tinghørerer og velbaarne Mænd Bencht Krabbe og Niels Pedersß beskrevet og beseglet fra Herredstinget til Landstinget, at denne Nævnd saa gjort »haffwe«, og dette stod saa et Aar tilforn, at fornævnte Bonde var skellig Tid forelagt, at han skulde fore komme med sin Bevisning »antighe« med Brev eller Skel, som før er sagt, hvilket han ingen Bevisning havde »heller tha en nw«. Medb. af hæderlige Mænd Abbed Lindorm i Ass Kloster og Niels Pedersß i Gasewadh a. w., som paa fornævnte Dag paa fornævnte Landsting var. Skrevet i Wordberg osv.

Perg. [med 3 Segl]. Karl Bengtsson af Vinstorpa-Slægten's Arkiv (Uppsala UB.). [3837

Maj 4. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Fru Barbara, Hr. Stii Olssins Efterleve, og Oleff Stiisß. Som vi eder tilforn tilskrevet

har at møde med Beynt Bille om den Arv, eder imellem er, for saadanne Dommere, som vi paa den Tid dertil »skickede« havde, da har Beynt Bille nu berettet for os, at det er ej end kommen til nogen Ende. Thi beder vi og byder eder, at I kommer for os og vore Raad 8 Dage før Johannis bap. Dag næst kommende, og tager med eder, hvad »breff« I mod ham har, at gøre og hænde for os og vore Raad, hvis Lov og Ret er. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Ex castro nostro Haffnensi in crast. invenc. crucis nostro sub signeto.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 79; 2. Flii 4 (s *anders tensen*). Bent Billes Arkiv (E; RA.). [3838]

Maj 4. Jens Bronck Foged paa Vore Birketing, Knudh Niels i Laygardh og Jes Niels i Dø[ro]p. Lörd. før Johannis ante portam fik Hans Gwldsmedh af Ore Kloster et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Persß i Høm, Jes Myckilß i Moneberigh, Cresten Fyssker, Jes Frost i Dørop, Magnus Terkilß i Høm, Ancker Matz, Magnus Børnß, Atsser Franß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, Hans Gwldsmedh paa Ore Birketing bød sin Lov og Værn for den Sag, som Per Masß lagde ham til, at han skulde sige Nej for Kongen i Veylle, at ikke bød Per Matz »far« den Gaard igen; den Sag »loffwordhe« han sig for, som Dommeren og gode [*Mænd*] fandt ham for Rette, selv 12. med Dannemænd og Dannesvende, og brast ikke Værn, og var hans Lovhøringende inden 4 Stokke: Myckil Nergardh og Mas Perß; de mælte hans Lov fast at blive, saa længe hun kan fældes med Loven. Sig. nostra. »Datum anno domini etc.« [?].

Papir med Rester og Spor af 3 Segl paatrykte forned: 1. Bomærke i Skjold; 2. Bomærke; 3. Kun Spor. «Senere formentlig ejet af Sandvig^a; endnu senere ejet af Danske Selskab (RA. Topogr. Saml. Papir, Tyrsting H., Vorladegaard S., Vor Kl.). LDipl. [3839]

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Maj 10. Cristiern¹ Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Hr. Johan Oxe R. vor Mand og Raad os og vort Rige gjort har og gøre »maa«, tillader vi, at han maa lade bygge 2 Aalegaarde i vor og Kronens »strending« sønder ud ved Stranden, hvor ham tækkes, til sig og sin Søn Oleff Oxe at beholde uden al Afgift, saa længe nogen af dem lever. Thi forbyder vi osv. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. post f. Johannis ante portam latinam.

Perg. med 1 Segl: K. 78; omtr. samtidig Paaskrift: »Pa ii olle garde weth Søndher stran i Skone«. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708) ^a (AM. V. 15). [3840

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Maj 15. Vi Cristiern Konge tillægger til evig Tid til residenciam til vort Kapel i Roskilde et Stykke af et Stræde, som kaldes Katteswndh, med den Del, som vi tilforn dertil bebrevet har, hvilket Stykke løber til forskrevne residencie Abildgaard og strækker sig ud til Adelgadhen, som kaldes s. Oleffs gaadhe, og Hr. Pedher, som kom af Swenstorp, nu har indhegnet, paa det at Hr. Odde vor Kapellan og Kantor i Roskilde skal have ydermere og bedre »maagh« til Portrum og andet. Thi forbyder vi alle, særdeles eder, »borgemestere« [og] Raad i Roskilde, Hr. Odde paa forskrevne Stræde at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 4. ante f. Erici nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl]. Roskilde Kapitels Arkiv (Hellig 3 Kongers Kapel) (AM. XXVI. 24). [3841

Maj 17. (Reg. *7327.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 500.* [3842

— (Reg. *7328.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 558.* [3843

— Beinth Bylle paa Siøholm m. fl. kundgør et Vidnesbyrd, som den menige Almue paa Køghe Raadhus paa Foranledning af Johan Ox gav Beritte, Knudh Bertilsøns Enke.

Papir med 7[!] Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke i Skjold; 2. Skjold, hvori et Søblad; 3-7. Bomærker. Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^asenere »pænes« Jens Rosenvinge ^a (RA.). — Afskr. af Gram: LDipl. Herefter: *Franziska Carlsen, Gammelkjøgegaard I. 251; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 734.* [3844

a—a) Saaledes Gram i LDipl.

— Axell Brade¹ R. i Tostrop. Jeg lader velbyrdige Md. Hr. Daud Arilß i Ryde løs for det Tiltale og Opbørsel, som jeg har i Sowby paa mine Vegne for den Gaard i Egby[!], binder jeg mig til »om mine aruinge« at holde Hr. Daud dette uden al Skade paa mine Vegne. Item »finge« han nogen Skade deri, da tilbinder jeg mig op at rette Hr. Daud inden 6 Uger. Medb. af velbyrdige Mænd Holger Henricß² og Steen Petherß. Datum Ryde fer. 6. post dnicam. cantate.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1. Lii 3 (s *axel perfo*"); 2. Lxxxvii 7 (Ulfstand). David Arildssøn Qvitzows Arkiv

(Norske Rigsarkiv, Danica). LDipl. (Afskr. fra c. 1800 »ex charta autographa archivi regii«). [3845]

Maj 18. Ærkebisp Johannes af Lund opfordrer alle i Lunde Stift til at svare Brødrene i Spedalskhuset ved Lund de sædvanlige Almisser.

Perg. [med 1 Segl]. Lunds Hospitals Arkiv (Uppsala UB.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 261.* [3846]

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Jeip Clausß vor Borgemester i Køpnehaffn med vort Stadfæstelsebrev lydende, at Ewerth Truetsß i Grimstrop med sin Husfrues, sin Broders Jeip Truetsß og flere sine Venners Samtykke har solgt og skødet J. C. 2 sine Gaarde i Søndher Herløffue i Smørum H. i Sielandh (Hemming Oluffß, 2 Pd. Byg, 1 Ørte Rug, 1 Skill. Grot med andre »bethie«; Niels Persß, 2 Pd. Byg, 1 Pd. Rug og andre »bethie«), vederkendende sig derfor fuldt Værd af J. C. at have opbaaret; og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 1. Sinde J. C. forskrevne Gaarde efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende alle ham heri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in castro nostro Haffnensi die Erici. Sig. nostrum ad causas, teste Effrardo Grubbe de Tryggeweldhe justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. I Sigilfeltet Bogstaverne i og k korslagte (s i[oh]annis t[el]son; o: samme Signet som under 3634 (den senere Rigskansler Hans Keldssøns Segl)). Jep Claussøn Godovs Arkiv (RA.). LDipl. [3847]

Maj 23. Jes Matß Byfoged i Aars, Hr. Cristern Nielß², Hr. Mester Jens Jeipsß Kanniker i Aars, Hr. Nielz Therkillß⁴ perpetuus vicarius ibid., Mates Perß⁵, Jep Kat⁶ Raadmænd, Awe Nielß⁷ og Gwndi Matß⁸ Borgere. Torsd. før Vrbani Dag paa Aars Byting fik beskeden Md. Jes Matß Borgemester ibid. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Awe Nielsß, Cristern Perß, Per Andersß, Biørn Esbernß, Las Perß, Awe Lauffson, Jes Gladh og Jep Jensß; disse vidnede, at de hørte og saa' samme Dag paa forskrevne Ting 7 gamle Dannemænd: forskrevne Mates Perß, Jep Kat, Anders Hardh, Jes Perß Skøthh, Jes Nielß, Las Mars og Jes Perß Klincker; hvilke vidnede, at dem vitterligt er i 40 Aar og mere, at Aars By har haft den Jord i Væрге, som for Monckæporth ligger i Aars mellem Oluff Thodssens Jord, som han fordum paa boede, hvis Sjæl Gud naade, fra hans Kældervæg, som det Korshus fordum paa stod, og saa ved 6

Alen ind i den Jord, som Eskill Rymsnerer nu »indh hengdh« har, hvilken Jord er paa Bredde til Gaden sønder og nær 28 Alen og i sin Længde vester ad, som hun nu rebet, »utsticket oc peellith ær«, og staar Hr. Swendz »udskoff langs« paa Aarssis rette Bysjord. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt Brudst.; 2. Lv 21 (Munk); 4. G. 756* (Nielz Therkillß); 5-8. Bomærker (6. i Skjold). Aarhus Bys Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).

[3848

a) RA. Reg. 60 S. 267.

Maj 23. Johannes archiepiscopus Lundensis magistro Nicolao decano et Laurencio Andree cantori ecclesie Ottoniensis, amicis nostris. Conquestum est nobis capitulum Ripense, quod Laurencius Daa A. et Iuarus Jensß in Rindkøpingh in certis causis injuriantur eidem, unde nobis de oportuno juris remedio sibi provideri supplicavit. Vobis igitur sub excommunicationis pena mandamus, quatenus partibus vocatis causam huiusmodi audiatis ac decidatis, facientes, quod justum decreveritis, per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes vero, qui ad hoc citati fuerint, si se odio, timore, amore aut fervore aliquo subtraxerint, censura consimili compellatis veritati testimonium perhibere. Dadum[!] Lundis die ascens. dominice nostro sub secreto.

[A. ^aOrig. med 1 Segl.^a] Aa. Optaget i 1476 Sept. 2.

[3849

a—a) Saaledes Aa.

Maj 25. Jens Jepsß¹ Sognepræst i Jendhæsløffuæ. Kendes jeg mig skyldig at være hæderlig Md. Hr. Hans Olsß Kalente-prioren i Køghæ med alle Brødrer Samtykke sstds. paa s. Karinæ Alters Vegne i s. Nicolai Kirke ibid. 30 lødige Mk. danskæ hvide Penge, som nu i Landet gænge er, for hvilken Sum jeg dem pantsætter al min Rettighed i min Gaard, som jeg købte af Mattes Jensß, der nu boer i Køffnhaffn, liggende i Køghæ i Nygporthæ strædhæ sønden næst Laurens Siersß Gaard og norden næst Hans Dethmersß Gaard, som »hoffuitbreffuæ« indeholder, jeg derpaa har, for deres brugende Pant at nyde, indtil fornævnte Gaard dem afløses, og Løsningsdagen »ath« Morthens Dag. Thi tilbinder jeg mig at give fornævnte Kalentebrødre hvert Aar 6 Skill. Grot til Rente af fornævnte Sum Penge. Medb. af flere Dannemænd fornævnte Hr. Hans Olsß², Hr. Korth Monsß³ Sognepræst i Horløffuæ, Per Knutsß⁴ Raadmand i Køghæ, Kalentebrødre ibid. Datum Køgis in die Vrbani.

Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet Lammet med Fanen; 3. I Sigilfeltet Bogstavet k mellem 2 Stjerner; 4. Bomærke; ikke meget

ynge Paaskrift: »Breff paa thet huss, Clemit skomaghere haffuer køffth«. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). — Hertil 3267. [3850]

Maj 26. Claus Henrichß Kannik i Roskilde, Jens Røødh Sognepræst i Skelskøer, Hans Ingwursß Sognepræst i Ørsløff og Hans Olaffß Sognepræst i Biærye. Sønd. før Pinsedag i Snedinge hørte vi og saa', at beskedne Mænd Boo Nielß i Bøgelunde og Jep Esbernsß i Biærye »kirkewerye« til Biærye Kirke efter Hr. Olaff Morthenßs Biskops i Roskilde Tilladelse og mene Sognemænds i Bierye Samtykke solgte velbyrdig Md. og strenge Ridder Hr. Jørien Laurendsß en Biærye Kirkes Skov liggende østen op til Snedinge Mark for 12 lødige Mk., 1 Pund Voks og et Clenodium, som er Kalk og Disk, til Kirken og 2 Tdr. Øl til Sognemændene samme Steds; og beskeden Md. Inge-mer i Sæby da straks i sin Værgе annammede Skoven paa Hr. J. L.s Vegne. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. [med 4 Segl]. Jørgen Laurensøn Oxes Arkiv (Arkivet paa Holsteinborg). LDipl. [3851]

Maj 28. Reg. *7329. Perg. med 1 Segl: Lxv 34 (Viffert). Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). Dipl. Chr. I.S. 324. [3852]

— Cristiern Konge. Jon Wifferdsß vor Mand og Tjener og Jes Mikeldsß i Erdendorp vor og Kronens Bonde har nu været for os begærende et Mageskifte mellem dem om vor og Kronens Bondejord Døwelstorp og 1 Gaard i Nyswm, som J. W. tilhørte; og beviste J. W. og J. M., at Kronen og Bonden fanger Fyldest med Nyswm gardh for Døwelstorps Jord, og har J. M. selv ladet sig dermed nøje og sagt sig at have Fyldest og vedtaget at gøre deraf fuld Skat og Tynge til Kronen, som tilforn har ganget af Døwelstorp. Thi gør vi efter vore Raads Raad, som nu til Stede er, saadant Mageskifte med J. W. og skøder fra os og Kronen til J. W. Døwelstorp Jord liggende i Aars H. i Aaleborgs Len hos hans Gaard. Datum in castro nostro Aaleborgh fer. 3. infra oct. ascens. dni. nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Jacobi episcopi Burglanensis
et Mauricii Nicolai.

A. Perg. [med 1 Segl]. Torstedlund Godsarkiv (RA.). — Aa. Udtog anført i Rettertingsdom 1537 Maj 3 (Torsd. efter cantate) mellem Eloff Jensßen i Harßløff og Jon Matsßen i Tostelundt; Brevet fremlægges af den sidste tillige med »twende andre breffue, som framfarne konninger i Danmarch hagde wtgiffuit, lydende, at the hagde ßambytyckit, bewilligit oc i alle maade stadfestett ßamme magskifte wedt fulde magt at bliffue

etc.« og »ett flywnßbreff lydende, at gode mendt hagde witnet, at ßamme bynder oc kronen hagde altingeste fangit fylleste i alle maade etc.« Perg. [med 1 Segl]. Torstedlund Godsarkiv (RA.). — Afskr. efter Koncept(?) til Aa: RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 44 a. [3853]

Maj 29. Tingsvidne af Hartsysel, at Per Jebsson i Madgordh gjorde Lovhævd paa Abeldhgortz æy m. m.

Perg. [med 8! Segl]. Senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 54, XLI. 9* (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Nørrejyll.). *Nielsen, Gl. jydsk Tingsvidner S. 3* (læs: radmen - mcdlxxvi - ascensionem - handh i handh och vinthet - Braghæ hywæ - Camstrop - rættæ, wden). [3854]

— »Dni. Martini^a s^æ theolog.^æ professoris et papæ Sixti quarti protonotarii påbudzskriftt till alla closter, dhæt dhe med bööner och åkallan skullo blidka Gud, att Turckens mord kunde stillas. Dat. Lund 29 mensis majj 1476.«

[Orig.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 174.

a) »: øjensynlig Marinus de Fregeno.

[3855]

Maj 30. *Reg. *7330.* Perg. med [13] Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 3-6, 8-13. Svenske (5. Lxviii 18 (Thott)). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 325*; Udtog: *Hvitfeld V. 264, Fol. 953 L. 4.* [3856]

— Christiern Konge, Hertug i Sleßuig, ^aGreve i^a Holsten, Stormarn^b, Oldenburg og Delmenhorst. »Wnne«^c det at Graabrødrekloster i Coldinge maa ydermere bygges [og] forbedres og Gudstjeneste deri øges, giver vi til Graabrødrekloster vor og Kronens Jord i Længde og Bredde, som forskrevne Klosters Tegllade og »oen«^c der nu paa stander. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castris nostris Coldinge oct. ascens. dni. nostro sub regali secreto anno millesimo^d septuagesimo sexto.

[A. Orig. Kolding Franciskanerkl. Arkiv; senere til Kolding Bys Arkiv (ved Skøder af 1523 Apr. 13 og 1532 Dec. 8, henholdsvis fra Klosteret til Oluf Nielsson Rosenkrantz og fra denne til Kolding By, se det under Aa anførte Sted Bl. 9 a og 10 b.) Aa. Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 8 a). — Ab. Afskr. fra 2. Halvd af 17. Aarh.: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), Pk. »Diverse gl. Registranter over Byens Breve«, Hæfte S. 62. — Aba. Afskr. efter Ab fra 18. Aarh.: Sstds., samme Pk., upagineret Hæfte. — Udtog med Aar 1476 (uden Dag) anført i Resens Atlas (Uldall Fol. 186) VI. 696. — Brevet nævnes med Aar 1466 af Eliassen i *Vejle Amts Aarbøger 1906 S. 220*, men med Aar 1476 af samme Forfatter i hans *Kolding fra Middelalder til Nutid S. 236*. Aaret 1466 er da formentlig en Uagtsomhedsfejl; men der er rigtignok den Mærkelighed, at den Titel, som Kongen fører i den ældste Afskrift Aa, ikke er den, som han fører i 1476, men den samme, som han fører i 1466. Og endvidere var Kongen i Kolding 1466 Maj 20 (*Registrum Chr. I, ed. Hille S. 78*;

octava ascensionis domini faldt i dette Aar paa Maj 22); derimod var han i Aalborg 1476 Maj 28 (se 3853), saa at det er usikkert, om han har været i Kolding 1476 Maj 30. — (*Reg. *7364* (uden Dag).) [3857

a—a) Mangler i Ab og Aba. b) Ab og Aba tilføjer: og Ditmerschen, Greve i. c) ∴ Paa. d) Aba tilføjer: quanderingesimo.

Juni 8. *Reg. *7331.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Petri Kirkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. II. 134 og IV. 123.* — Hertil 229. [3858

Juni 9. *Reg. 4583.* Perg. med 1 Segl: Afbildet i *Tidsskr. f. Kunstindustri 2. R. III. 36 Fig. 6* og *2. R. V. 79 Fig. 90.* Odense Trefoldighedsgildes Arkiv; ^asenere til Odense Bys Arkiv^a (FLA. Odense Trefoldighedsgildes Arkiv). *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 34; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 736.* [3859

a—a) Saaledes det første af de anførte Aftryk.

Juni 10? »Carolus Dei et apostolice s. gracia episcopus Othoniensis anno 1476 2a feria post dominicam trinitatis« [?] ^a.

[Orig. Formentlig Ellested Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand: Kall 8vo 668, Hæftet: »In Eluestate«. [3860

a) De 2 sidste Ord er meget flygtig skrevne, og Læsningen af dem meget usikker.

Juni 11. Kongen befuldmægtiger Anders Stiiggssøn i Næes m. fl. til at paadømme en Strid mellem Mester Laurentz Kannik i Lund og Aghe Staar og hans Søskende i Assertorp om Hesebergh Skov.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 79. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 262.* [3861

— Aage . . . R. i Hiwlberg. Jeg har i »beraadth moth« med min Husfrues Mærithæ Beyntzdotters og mine Sønners Hr. Erik Aagessøns, Hr. Hans Aagessøns, Ørigen Aagessøns, Beynt Aagessøns og . . . Aagessøns Samtykke givet min Datter Ingebwrgh Aagisdatter, velbyrdig Mands Hr. Stens St. . . ssons[!] Husfrue, efter min og min Husfrues Livstime, om Gud under hende efter os leve, en fuld Broderdel i »allæ skiffætæ . . . gotz«, Købegods, Pantegods og Ejendomsgods, . . . »arfwæ« med Vilkaar, at hvad jeg min Husfrue . . . »ær« af dette Gods »som ok æghædom for^{de}«, skal hun uden al Gensigelse eje og forestande, og skal efter hendes Livstime til Arveskifte gange, som »ther wndher . . . thog the wmuls . . . gynsth inghen stadz mynskendis«, som jeg min Datter Ingeburgh givet har. Dør nogle af mine Børn førend jeg eller min Husfrue, og har de »arffwæbørn« efter sig, da skal . . . arve, som Fader og Moder for dem »ærfwæ vwrhdæ«, undtagne »t. . . lsæ ok gynsth«, som før rørt er om min Datter Ingebwrgh, hvilke uden al

»...igh« Forfang skal »effwelighæ« og fuldkommelig »fwll...« og fast blive. Jeg hænger mit Indsegl med min Husfrue Mærithes og forrørte Sønners Indsegl for dette Brev. Ex castro Wordberg fer. 3. post dnicam. trinitatis.

[Orig.? Sten Sture d. æ.s Arkiv?] Afskr. af Gram (uden nogen som helst Oplysning, heller ikke om hans Kildes Opbevaringssted): LDipl. (Da Gram næppe har afskrevet Diplomer, der paa hans Tid fandtes i Arkiver i Sverige, er det sandsynligt, at hans Kilde dengang fandtes i et dansk Arkiv; men den maa jo ganske vist, hvis det har været en virkelig udleveret Original, nærmest antages at have hørt til Ingeborg Aagesdatters Mand Sten Stures Arkiv, i hvilket Tilfælde Brevet ikke skulde medtages i nærværende Udgave.) [3862]

Juni 15. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Thommes Jensß med vort 3. Dombrev paa Kass gorth i Rødinge H. i Saling med flere »gotz«, som han derpaa gode Skødebrev har, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 4. Sinde Thommes Jenß [*osv. som 3346 indtil:*] Retterting. Datum in curia nostra Tryggeweldhe die Viti et Modesti. Sig. nostrum ad causas, teste Effrardo Grubbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Thomas Jenssøn Kaas's Arkiv (AM. V. 16).

[3863]

Juni 17. Jep Owß¹ Foged til Nør H. Dyrs Ting paa den Tid, Hans Lykki² af Farndrvp V., Llaw Friis³ i Vegersløff, Per Swenß⁴ *ibid.*, Mates Smidh i Remsjø og Nis Smidh⁶ i Kasberg. Mand. efter Vithi et Modesti Dag for os og flere gode Mænd, som forskrevne Ting søgte, fik en velbyrdig Md. Axel Jeibß af Steffringardh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Swenß i Vegersløff, Mates Smidh i Remsjø, Nis Smidh i Kasbiergh, Magens Swenß i Sangstrvp, Jes Maw *ibid.*, Magens Jenß i Mastrvp, Llaurentzs Stiß i Skerwadh og Jes Kower i Tordsjø; hvilke vidnede, at vi saa' samme Dag inden 4 Stokke, 8 Sandemænd kundgjorde, at vi var lovlig opkrævede til at gøre Markeskel mellem Mædelgartz Enemærke og Gleesburg Mark; da kundgjorde de saa »thet« fra Landhestaghe til en Høj, som hedder Skelhøffen, og saa norden ned fra Skelhøffen til de 2 Stene, som ligger i Gødbeks »ændhe«, og saa til en Sten, som stander neden ved den øster Ende af Beron, derfra til 2 Stene, stander paa en liden Hede, som hedder Tweth, fra de Stene til en Sten, ligger i det Dige, som løber ned fra Grønolthes gab, i Gabet og saa Diget ned til Aaen midtstrøms, og saa fra for-

skrevne Sten, som ligger i Grønnoltes gab, og nær til Havs; som redet og ganget »vorthe«. Hvilket Markeskel forskrevne Sandemænd tilstod, som de paa Jordsmon var og svor deres Helgens Ed at blive ret Markeskel imellem forskrevne »marke« og Enemærke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov(?); 2. Lv 43; 3. Utydeligt Skjold; 4. Bomærke; 6. I Sigilfeltet en Hammer mellem 2 Stjerner (*s n i s t i g h e f f ø n*). Mejlgaard Godsarkiv; α 1847 af Proprietær C. F. Olsen til Mejlgaard foræret til Hist.-genealog. Ark.^a (RA.). [3864

a—a) Dettes Journal S. 23.

Juni 18. Jeg Thomas Langhe¹ »deghen« i Ripe skøder Kapitlet i Ripe for en evig Messe at holdes for mig og mine Forældre i Riper Domkirke for det Alter^a, som jeg der har stiftet sønden og østen næst ved Kordøren, og for en evig Begængelse at holdes for mig og mine Forældre aarlig med Messer og vigiliis, som »sedewant« er at ske i Riper Domkirke, dette Gods: i Westerhorns H. 1 Gaard i Stytzstorp i Aal S. (Thames Grwmsß, 3 Ørte Korn og 20 Skill. Penninge), 2 Gaarde i Vrøgum i samme Sogn (Anders Scredder og Trvgels Persß, hver 2 Mk. danske Penninge), 2 Gaarde i Bordrop i Oxby S. (Acer Persß og Jes Dieghen, hver 14 Skill. Penninge), 1 Gaard i Hanewongh i Belum S. (Jep Nielsß, 3 Ørte Korn og 1 Mk. Penninge), 1 Gaard i Kerop i Jamdrop S. (Michel Scredder, 2 Ørte Korn), 2 Gaarde i Strelløff S. i Nørtorp (Nis Knutsß, 2^{1/2} Ørte Korn; Crestiern Palsß, 1 Mk. Penninge) og 1 Gaard i Jerne S. i Skast H. i Strandby (Nis Jepsß, 3 Ørte Korn). Sig. meum cum sig. nobilium ac discr. virr. Andree Jone² de Arnom, Crestierni Stygge³ ac Johannis Qwie⁴ AA., Petri Crestierni⁵ et Bacquini Nicolai⁶ proconsulum necnon Esgeri Petri⁷ consulis Ripensium. Datum in crast. Botulphi.

A. Perg. med 7 Segl: 1. G. 885; 2. Bv 8 (Skram); 3. Lxxii 29; 4. Lxlili 1; 5-7. Bomærker (7. i Skjold). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 393* (RA.). — Aa. Vidisse 1533 uden Dag af 2 Borgemestre i Ribe og 4 Raadmænd sstds., givet Ribe Kapitel. Papir med 5 Segl paatrykte fornedet. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 394* (RA.). [3865

a) Lidt yngre Paaskrift bagpaa: altare s. Martini.

Juni 19. Hanis Jenissøn Præst i Tegneby og Provst over Elffue Syssel Bahus Len giver Jenis Huit Fuldmagt i en Sag om en Gaard (i Malmø), som er berøvet ham.

Perg. med [3] Segl: 2. Utydeligt. Senere til Malmø Petri Kirkes Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 263; Dipl. Norv. XVI. 281.* [3866

Juni 20. Tingsvidne af Nør H. i Langelandh, givet Anders Fynboo af Kotzsebøle om, hvorledes afdøde Thomes Boodh efter Mægling af Hr. Eggert Frylle og Hr. Philippus Axelsson havde skødet Vor Frue Kirke i Trancker Hellietoffthe gordh.

Perg. [med 6 Segl]. Senere til Bent Billes Arkiv? (RA. Tranekær Kirkes Arkiv). *Lülken, Langeland S. 561.* [3867]

Juni 22. Viborg Landsting afgiver paa Forespørgsel af Domprovst Hartwig Jwll i Wiborg Erklæring om Straffen for, at Kapitlets Tjenere paa Lessø graver Tørv i og hugger deres Skov og slaas indbyrdes.

Perg. [med 12! Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 60.* [3868]

Juni 23. *Reg. 4584**. Perg. med farvelagt Vaabentegning [og 1 Segl]. ^aSenere ejet af Klevenfeldt^a; ^bendnu senere af Registrator Weber foræret til Genealog.-herald. Selskab^b (RA. Privatark., Adelsdiplomer). *Mag. til den Danske Adels Hist. I. 4.* — Afskr. fra c. 1650 uden Vaabentegning: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 154 a. [3869]

a—a) Museum Klevenfeldianum S. 257. b—b) Mag. til den Danske Adels Hist. I. 3.

Juni 25. Las Ørn Foged paa Aars H.s Ting, Nis Nilß i Eydrvp, Nis Nilß i Aarss, Per Laurensß i Jelstrvp, Therkil Powelß i Hornwarp, Jes Brwn i Aarss og Per Nilß i Hawbro. Tirsd. efter Johanis bapt. Dag paa Aars H.s Ting fik velbyrdig Md. Jon Wiffærtß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Nilß, Jes Brwn, Jesper Dalß, Mattes Rimmær, Michil i Trowælstrvp, Tamess Mwnk, Per Winther og Nis Nilß i Aarss; hvilke vidnede, og var dem vitterligt, at en øde Jord, som kaldes Døwlstrvp, har været øde saa længe, som nogen Mand kan minde, og har aldrig ganget mere Skat af til Alburghhwss end 4 Grot. Item vidnede fornævnte Mænd, at Døwlstrvp Mark hører ej til Hadhersløff Mark, og har aldrig nogen de, i Hadhersløff boer, brugt i Døwlstrvp »andher« end Michil Tand; han brugte i Døwlstrvp, fordi det var hans eget. Item har vi hørt og set, at Jon Wiffærtß paa Aars H.s Ting bød sig i Rette med Jes Pooshorn og vilde gøre ham saa meget, som Herredsmænd og »bydmæn« funde ham for Rette. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester og Spor af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2-5. Bomærker. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [3870]

Juni 28. (*Reg. *7241* (hvor henført til: 1474-88). Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Domkirkes Vikarers Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Domkirche zu Schleswig Nr. 12). *Schriften des Vereins f. schlesw.-holst. Kirchengesch. 1. Reihe 7. H. S. 157*; Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 83* (med urigtigt Aar 1467 og uden Dag). [3871]

Juni 30—Juli 6. 1443 Juni 28 (*fer. 6. post f. Johannis bapt.*). Erik Jenss a v. sælger velbyrdig Md. Arwidh Baath Gaarden Naffstadhe i Bobos H. i Link. Biskopsdømme i Swerigæ. Vi Jens Ærkebiskop i Lund har set et Pergamentsbrev uskadt, som »lyddhe«, som forskrevet staar. Med vort Signet. Datum Haffnis in oct. Petri et Pauli.

Papir med ubetydelige Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Mulig G. 31. (SvRA. Papir 1443 Juni 28.) [3872]

Juli 2. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Lalandh. Vi byder hos eder nu 2. Sinde velbyrdig Md. Albreth Nielsøn af Arßmarck under sit Faldsmaal, at han inden 10 Dage, efter dette vort Brev er »løst, wthengger« (!)^a Lauris Ingworsøn [*osv., se A. Kall Rasmussen, Musse Herred I. 98.*]

[^b Orig. paa Papir med Udskrift: Lalandiam inhabitantibus. ^b Maribo Kl. Arkiv; ^b 1753 i Sorø Akademis Arkiv ^{b.}] Afskr. for Langebek 1753: LDipl.

a) Sikkert Fejl for: wtlegger. b—b) Saaledes LDipl. [3873]

Juli 3. Jon Nielsß Tingholder paa Ælnbo H.s Ting, Andhers Cristiernsß af Egom V., Per Jeibsß Foged paa Hønborg, Nis Thordsß af Wlleropp og Jæp Raffn af Bredstrop. Onsd. efter Vor Frue Dag visitac. paa Ting fik beskeden Md. Bertell Lam paa hæderlig og velbyrdig Mands Hr. Thames Langhes Vegne et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Mwndh i Hannerop, Jes Vinthersß, Nis Terkylsß, Seuerin Andhersß, Mates Blye, Seuerin Gwnnisß, Jep Symensß og Cristiern Nielsß; hvilke vidnede, at de hørte og saa' paa fornævnte Ting, at Hr. T. L. »deghen« i Rybe hans Lovhøringe Hr. Mates Jensß i Tawløff og Hr. Andhers Lybbertsß vidnede, at de hørte og saa', at Hr. T. L. »wordhe« med sin Lovhævd, som ham var tilfunden af Kongens Foged inden 4 Stokke, al den Eng og Jord, Vor Frue Kirke tilhørte i Rybæ fra Nødhebroo og i Stranden, som hun har haft i Værgen i 30 Aar ukært og mere. Item »wordhe« han med samme Lovhævd al den Jord, fornævnte Kirke tilhørte paa al Weyelby Mark, som hun har haft i 30 Aar ukært og mere. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [5] Segl: 3. Utydeligt; 4. Bomærke. Ribe Kapitels Arkiv; ÆA. V. 376 (RA.). [3874]

Juli 6. Cristiern Konge. Hr. Erich Ottsøen vor Hofmester har nu gjort os godt Regnskab af al den Landehjælp, som han nu paa vore Vegne opbaaret har af alle vore og Kronens Len, som han i Værgen har, og af Slætte H. og af hans egne Tjenere

i Judland, i hvilken Hjælp hver 4 Mænd udgav 4 Mk. Thi lader vi ham kvit for alt Krav om forskrevne Landehjælp. Secretum nostrum regale. Datum in castro nostro Haffnensi sabb. infra oct. visitac. Marie.

[^aPerg. med Brudst. af 1 Segl.^a Erik Ottessøn Rosenkrantz's Arkiv; senere til Arkivet paa Rosenholm (6. Pacquet Nr. 23).] Afskr. for Langebek 1761, suppleret af ham selv: LDipl. — Udtog af Luxdorph: Additam. 4to 94 S. 187. [3875

a—a) Saaledes LDipl.

Juli 11. Jeg Per Studh Præst og Korsbroder i s. Johannis Orden i Ribe har oppebaaret a[f]^a Hr. Thomas Langhe »degen« i Ribæ 60^b Stædermark i godt Guld for de 2 Gaarde i Exingh i Horstrop S. i Slogss H., hvilke jeg i Pant havde af Hinrik Eyß af Kiærgordh, og Hinriks »arffwingh« Esgi Hinrikß og Erik undte Hr. Thomas Løsning paa. Thi har ingen Ret til det Pantebrev uden Hr. Thomas eller, hvo det har med hans Minde. Medb. af andre Dannemænd Jes Togersøn og Simen Kremer »borger« i Ribæ. Datum die Ketilli.

Perg. [med 3 Segl]; samtidig Paaskrift: »Recognicio domini Petri Studh, quia littera impignoracionis, quam ab eo redemi, est deperdita«. Ribe Kapitels Arkiv; ÆEA. V. 354 (RA.). [3876

a) Orig.: ath. b) Rettet, vistnok fra: 50.

— Staphin Cresternß af Lindrvmgard og Sognepræst i Wgæl. Bekendes jeg mig skyldig at være velbyrdig Md. Jon Wiffærtß 400 rins Gylden, som gode er baade i Tysdlandh og i Danmark, for hvilken Sum jeg ham pantsætter 2 mine Gaarde i Wregløff S. i Wændsysæl, 1 Gaard, som kaldes Hawerholm (4 Pd. Korn og 1/2 Løb Smør), og 1 Gaard, som ligger vesterst i Høgsted (3 Pd. Korn og 1 Pd. Smør); hvilke Gaarde J. W. har længe tilforn af mig i Pant haft og jeg nu ydermere pantsætter, i hans brugelig Pant beholde, »wordæn oc tjæner« i og af at sætte efter hans Villie. Naar jeg vil løse Godset, skal der lovlig »tilwaræss« paa Wænelbo »bything« 3 Ting før Johannis Dag Midsommer og løses »at« Michilss Dag i Jon Wiffærtß Gaard Thorstedlwndh for fornævnte Guld; da skal Skylden følge Guld. Medb. af andre gode Mænd: »hedher« og regelbunden Md. Prior i den Helligaandshus i Alburgh, Hr. Jens Pedherß Sognepræst i Syndrvp, Griiss Raadmand i Alburgh, Mattes Laurensß og Per Jacobß. Datum Thorstedlwnd die Ketilli.

Perg. [med 6 Segl]. Torstedlund Godsarkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). [3877

Juli 15. (Reg. *7335.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed Hille S. 501.* [3878]

— *Reg. 4587.* [A. Orig. Stege Bys Arkiv.] **Aa.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 2 a). Herefter: *Bojsen, Stege Bys Bog S. 92.* — **Aaa.** Afskr. efter Aa: Resens Atlas, Møen (AM. Fol. 362) S. 16 (herefter: *Donatio variorum Fol. 24 S. 48* (vistnok herefter: *Thott Fol. 722 Bl. 8 a*) samt *Ny kgl. Saml. Fol. 395 S. 47.* — **Aaaa.** Afskr. fra 18. Aarh. (vel direkte ell. indirekte efter Aaa): Resens Atlas (Uldall Fol. 186) III. 22. Herefter: *Paludan, Beskriv. ov. Møen II. 287.* — [Aab. Afskr. efter Aa, attesteret 1677 Nov. 30 af Sekretærerne i Danske Kancelli Erik Rodsten og Balthasar Seckman: Stege Bys Arkiv.] **Aaba.** Afskr. efter Aab i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Stege Bys Privilegier: Kall Fol. 54. [3879]

Juli 22. Jeg Erich Axelsß R. i Langnø gør vitterligt, at jeg i Dag med min Hustrus^a Raad Elinæ Gødzstaffsdotter og med mine Brødres Raad Hr. Iwer Axelsß og Hr. Laurens Axelsß paa vore Brødreborns Vegne og med alle mine Frænders og »suogers« og Venners Raad har undt og givet^b min Brodersøn Jørgen Olsß vort fædrene Skjold og Vaaben at føre. Med samme Samtykke har jeg givet ham noget Gods i Øster Gødzlandh i Stekeborg Len, i Ringstædeholms Len i Osskynne H. og i Hamerkynne H. til at opholde forskrevne Skjold og Vaaben, som jeg og vi alle har ham givet, hvilket Gods jeg ham oplader og han annammer^c i Dag: først en Hovedgaard Folbjerg^d, item i Enæby S. i Broby H. 3 Gaarde i^e Hemelstæde (8 Tdr. Korn og 6 Skill. Engpenge), i Fiskeby sstds. 3 Gaarde (9 Tdr. Korn og 6 Skill. Engpenge og 3 Tdr. Aal), 1 Gaard i Sanby (16 »spen« Korn og 2 Skill. Engpenge), 1 Gaard i Kniffsbierg 2 Mk. svenske, 1 Gaard i Stadage sstds. 4 Tdr. Korn og 4 Øre^f Ørtuger, 1 Gaard i Hyræstade^g 5 Tdr. Korn og 6 Ørtug, 1 Kværn i Nøruinge^h 4 Tdr. Mel, og et Aalefiske (3 Tdr. Aal), en Del i et Laksefiske paa den store Holm, 1 Gaard i Taby S., som hedder Stensswad 3¹/₂ Td. Korn og 8 Ørtug, i Fryastade sstds. 1 Td. Korn, i Aa S. i Grypstade 1 Td. Korn, i Nøresteⁱ gorden 1 Ørtug Jord, i Skynbjerg S. i Skuru 1 Mk. svenske, i Skerkynæ S. i Vibyⁱ 4 Tdr. Korn og ¹/₂ Mk. svenske, 1 Gaard i^e Kytelstade^j sstds. 1 Td. Korn, 1 Gaard i Aluerstade sstds. 9 »spen« Korn, i Egby^k 9 »spen« Korn. Summarum^l summarum 46 Tdr. Korn og 1 »spen«. Summarum^l summarum Penge 6 Mk. Penge 4 Skill. »mynnæ«^m. Dette Gods afhænder jeg mig. Medb. af min Husfrueⁿ Eline Gødzstaffsdotter^o og mine Brødre Hr. Iwer Axelsß og Hr. Laurens

Axelß. Givet og skrevet paa Rasborg i Finland^p Maria Magdalena Dag.

[A. 7 Perg. med 4 Segl. 7 Jørgen Olsson Thotts Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1500 paa Perg.: SvRA. Perg. — [Ab. Vidisse paa Papir 1532 Apr. 9 (fer. 3. post f. Ambrosii) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hr. Oluff Roßenkrantz af 1498 Marts 9 og af nærværende Brev. — Aba. Vidisse 1572 Febr. 14 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Oxte til Giißelfeldtt og Peder Biilde til Suanholm af Ab.] Abaa. Afskr. (efter Koncept til Aba?): RA. Rigens Forfølgningsbog 1570-76 Bl. 47 a. — Abb. Daarlig Afskr. fra 16. Aarh., formodentlig efter Originalen til Ab: RA. Privatark., Oluf Nielsson Rosenkrantz, G, 1532 Apr. 9. — [Ac. Vidisse 1572 Febr. 14 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Oxte til Giißelfeldtt og Peder Biilde til Suanholm af A.] Aca. Afskr. (efter Koncept til Ac?): RA. Rigens Forfølgningsbog 1570-76 Bl. 45 a. — Acaa. Afskr. efter Aca: Thott Fol. 1133 S. 41. — Ad. Afskr. fra 16. Aarh. (uvist hvorefter): RA. Privatark., Oluf Nielsson Rosenkrantz, G, 1476 Juli 22. [3880

a) Abaa: Husfrues. b) Abaa: giver. c) Abb, Ad: annammed. d) Abaa: Folberge. e) Mangler i Aca og Acaa. f) Abb, Ad: Ørtuger. g) Abb: Hyrnestade. h) I Aa er med en anden Haand over Linien mellem r og u tilskrevet: kiø; de andre Tekster: Nørkiøpinge. i—i) Mangler i Abaa; de andre Tekster som gengivet ovfr., Abb dog: 7gaardt-Skierna S. i Wiickbye; Aca og Acaa dog: Skiieberge S. i Skruue - Skeekine; Ad dog: Wickby. j) Abb: Schyttillstede. k) Abb: Enngebye. l) Mangler i Abaa, Abb: Aca, Acaa, Ad: Summa. m) Mangler i Abb. n) Abb, Ad: Hustru. o) Aca, Acaa: Gødtzstendædaather. p) Ad har Aarstalet 1576 i Stedet for 1476. q—q) Saaledes Ab og Ac.

Juli 22. Jeg Nis Sywelß Borger i Nykøpingh vederkendes mig skyldig at være Broder Oleff Boß 15 Mk. i danske Penninge, hvilke jeg har vedtaget at give Jep Jenß Borger i Nykøpingh paa Broder Oleffs Vegne paa trende Tider: 5 Mk. om Jul næstkommende, 5 Mk. Paaske næstkommende og Mickels Dag der efter kommende 5 Mk., og ingen anden Vare frem at bære end rede Penge. Medb. af andre Dannemænd Hr. Anders Boß og Jens Skrædere. Datum Nykøpingh Marie Magdalene Dag.

[Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir uden Spor af Segl: SvRA. Papir. LDipl. [3881

Juli 27. Tamess Jensß Foged til Gisлом H.s Ting, Esbern Trogelsß i Sockebech, Anders Scredher i Nyrop, Jes Olsß i Swyngelberigh, Seueren Bertilsß ibid., Anders Friis i Hollum og Nis Pouelsß i Swengelberigh. Lørd. før Olaui Dag paa forskrevne Ting fik beskeden Md. Nis Palsß Foged paa Aagard et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Clement Trogelsß i Odensyld, Themme Jensß i Fowlom, Pouel Nielsß i Sørøp, Lass Pouelsß ibid., Cristern Persß i Farsøø, Jep Persß ibid., Michel Ywersß i Swldrop og Nis Pouelsß i Swyngelberigh; disse vidnede, saa' og hørte, og er dem vitterligt, at Nis Palsß gjorde Lovhævd paa ærlig og velbyrdig Mands Vegne Mauritz Nielsß paa Aagard,

og var hans Lovhøringe inden 4 Stokke, som er Pouel Kiøldsø i Støttrop og Per Raa i Hessel; de kundgjorde, at han gjorde sin Ed og Lovhævd med gode fri Mænd, Bønder og Selvjord-ejere, og »indwordhe« han selv 12. for Mauritz Nielsø rette Arv og Ejendom, som er Stystrop Mølle saa langt øster ad, som det gamle Møllested har standet og flydt; item »indwordhe« han Kabeck til begge Lande fra Dammen og i Fjorden for Mauritz Nielsø rette Endel, og ingen at have der Del i uden Mauritz Nielsø; og var Lovhævden lovlig tilbuden 3 Ting til Gysslom H.s Ting, og æskede han Breve for, om nogen havde der nogen paa; da kom der ingen; og mælte hans Lovhøringe hans Lovhævd ved Magt, saa længe hun rygges efter Loven. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 7 Segl: 1-2. Bomærker; 3-5. Udslidte; 6-7. Bomærker. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3882

Juli 28. Anders Bosøn Sognepræst i Høyby kundgør, at der paa Sognestævne paa Forespørgsel af Mester Laurens Andersøn Kannik i Lundh om en Skov svaredes, at den hører til Heseberghe og kaldes Heseberghe Skov.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt foruden: Bomærke. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 264.* [3883

— Frater Olauus abbas monasterii de Sora¹. Noverint universi, Dn. Johannem Oxe in Helsingeborgh M. nobis pensiones nostras de bonis nostris in Aswordhebothe et Thordhorp sibi conductive dimissis de anno date presentis persolvisse, unde ipsum quittum dimittimus. Contrasingillum nostrum. Datum in profesto Olai.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [3884

Juli 29. *Reg. *7336.* Perg. med 8 Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2-4. Bomærker; 5. Utydeligt; 6-8. Bomærker. Iver Anderssøn Skernovs Børns Arkiv (Arkivet paa Meilgaard). *Saml. til jydske Hist. V. 47* (læs: Landhe, Llaw Friis - Magens). [3885

Juli 31. Jacobus archiepiscopus Vpsalensis, Olauus Roskildensis, Johannes Arusiensis³, Kanutus Vibergensis, Henricus Lincopensis, Petrus Ripensis, Johannes Bergensis ac Johannes Skarensis ecclesiarum episcopi. Pium ac Deo acceptum obsequium impendere credimus, quociens fideles suos ad pietatis opera excitamus. [Cupientes]^a igitur, ut altare corporis Cristi in ecclesia parrochiali b. Michaelis Slaulosie Roskildensis [diocesis] congruis habeatur reverencia et honore et a Cristifidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qui altare

causa devocionis, peregrinacionis aut oracionis visitaverint et precipue in festis dedicacionis ac patronorum eiusdem seu principalioribus festis anni, videl. natiuitatis [dni.], epyphanie, pasce, ascensionis, penthecostes, corporis Cristi, trinitatis omnibusque festis Marie, apostolorum, Johannis bapt., Marie Magdalene, Michaelis, Kanuti, Olai [et] Laurencii, Martini et Nicolai, Anne et Birgitte, Katherine, exaltacionis et invencionis crucis ac aliorum sanctorum vel sanctarum festiuitatibus interfuerint, missas, predica[ciones] aut alia divina officia coram eodem audierint aut celebraverint, vel qui oracionem dominicam, salutacionem angelicam aut alias devotas oraciones coram eodem in honorem patronorum altaris flexis genibus [trina] vice dixerint, vel qui pro altaris ornamentis augmentandis seu meliorandis vel qui misse corporis Cristi ac laudibus eiusdem, videl. Melchisedech et Distribuit qualibet 5. fer. ob reverenciam sacramenti ibid. interfuerint, necnon qui pro eiusdem misse sustentacione pias elemosinas legaverint aut manus porrexerint adjutrices; quociens eorum aliquid fecerint, eis singuli nostrum 40 [dies indulgenciarum] de injunctis eis penitentiis relaxamus, accedente ad hoc consensu dyocesani. Secreta nostra. Datum Calmarnie profesto Petri ad vincula.

Medtaget Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 5] Segl: 3. G. 737^b; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. i LDipl. af Langebek, der bemærker: »Originalen paa Pergament hører til Slagelse By, men er gandske forrevent«. Slagelse Mikkel's Kirkes Arkiv (RA.). [3886

a) Langebek i LDipl. (sikkert urigtig): Cupimus. b) Langebek i LDipl. nævner tillige 2. og et Brudst. af 4. Segl som bevarede.

Juli 31? Jacobus archiepiscopus Vpsalensis, Olauus Roskildensis¹, Johannes Arusiensis², Kanutus Vibergensis, Henricus Lincopensis⁴, Petrus Ripensis⁵, Johannes Bergensis ac Johannes Skarensis ecclesiarum episcopi. Pium ac Deo acceptum obsequium impendere credimus, quociens fideles suos ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare b. Jacobi ap. in ecclesia parrochiali b. Michaelis Slaulosie Roskildensis diocesis congruis habeatur reverencia [osv. som 3886; læs dog: penthecostes, trinitatis - Nicolai, Katherine, Birgitte, exaltacionis - indtil:] augmentandis seu meliorandis manus quocienscunque porrexerint adjutrices, [eisdem] singuli [nostrum 40] dies indulgenciarum de injunctis eis penitentiis relaxa[mus, accedente ad] hoc consensu dyocesani. Secreta nostra. Datum Calmarnie in Petri ad vincula.

Medtaget Perg. (Plica delvis ødelagt) med [mindst 5] Segl: 1. G. 176 (nu løstliggende Brudst.); 2. G. 737; [3. Nævnt i LDipl.]; 4. Bisp Henrik af Linköping's; 5. G. 821; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. i LDipl. af Langebek, der bemærker: »Orig. paa Pergament hører til Slagelse By, men er gandske forrevent«. Slagelse Mikkels Kirkes Arkiv (RA.).

[3887

Aug. 7. Matz Jonsß Landsdommer i Langland, Clemen Nansß Præst i Lindesse, Michel Jwl Præst, Skriver paa Tranecker, Ottæ Matzß Præst, Claus Persß Præst, Hans Persß Præst, Matz Bonde a v., Michel Logh, Nes Hind, Ness Pyslingh, Per Jepsß Raadmænd i Rwdköpingh og Matz Werckmester. Vig. Jacobi paa Lawintzffar Landsting saa' vi og hørte, at Jep Olefsß, Biskop Karlss Foged paa Ørkel, bad Landsdommer for Guds, Biskop Karlss og Rettens Skyld, at han skulde unde Hr. Henningh Præst i Rudköpingh en Landenævnd af de bedste og ældste Indbyggere i Langland, at de skulde granske og udsperge Guds Sanding om Jwlss Jord i Semendebølle S., som Hans Matzß vil have fra Præstegaarden i Rwdköpingh. Da opnævned Landsdommer 24 fribaarne Mænd og andre Dannemænd: Ness Mawensß i Trwggeløff, Hans Kortsß *ibid.*, Willium Nielsß, Hans Hansß, Esbørn Jensß, Ness Swr, Anders Clausß, Oleff Jensß, Axel Axelsß, Hans Jwl VV., Per Lebo, Per Kalsß, Matz Knutsß i Henninghe, Matz Laurensß *ibid.*, Willium i Torpe, Jess Mwremester *ibid.*, Per Nielsß i Fowelsbølle, Jep Bosß i Lywngelzæ, Jess Bwtze, Hans Ayesß, Hans Byornsß *ibid.*, Per Oleff i Fowelsbølle, Hans Troelsß i Clawssébølle og Staffind Smed. Disse lagde Landsdommer 14 Dage for, at de udsperger Sanding om forskrevne Jwl Jord og 14 Dage derefter »wp seyæ« det sandeste, de har udspurgt. 14 Dage derefter bad Jep Oleffsøn Landsdommer opkræve Nævnden og bad dem vidne; da vidnede disse 24 Dannemænd, at dem vitterligt er og har spurgt af gamle Dannemænd, at Jwlss Jord har ligget til Præstegaarden i Rwdköpingh i 3 »oldh«, det ene efter det andet, og har været dertil i 80 Aar og mere ukæret før nu i faa Aar, Hans Matzß har givet Kære paa den og Hans Jensß paa hans Vegne; »heldher« Jorden har været for Pant eller Ejendom, det sætter de til gamle aabne Breve. Da fik Hr. Henning Præst i Rwdköpingh et Tingsvidne ved 12 Dannemænd: Jess Gregorsß Borgemester i Rudköpingh, Ness Logh *ibid.*, Jep Skreder, Matz Jensß *ibid.*, Anders Clausß i Magelby, Anders Michelsß, Oleff Hwidh, Esbørn Laurensß i Knarager, Thomes Clausß, Hans Persß, Hans Hyorth,

Anders Hwidsø i Tolebølle; hvilke vidnede, at de aldrig kunde andet høre eller spørge, end Jwlss Jord har ligget til Præstegaarden i Rwdkøpingh i 80 Aar og mere ukæret før nu »snimen«, Hans Matzø har givet Kære paa den og Hans Jensø paa hans Vegne; og forskrevne Mænd vidnede, at de saa' og hørte, at Hans Matsø tilstod, at Hr. Henningh havde stævnet ham til forskrevne Landenævnd. Med vore Indsegl. Datum fer. 4. ante f. Laurencii.

Perg. med [12] Segl: 3. Udslidt Brudst. Rudkøbing Kirkes Arkiv; *ÆA. V. 1112*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [3888

a) RA. Reg. 60 S. 55.

Aug. 12. Jep Twlssøn i Skwrdorp m. fl. udsteder Vidnesbyrd om Markeskel og Skovskel mellem Heslebergæ og Ascertorpæ.

A. Perg. [med 10 Segl^a]. Lunde Kapitels Arkiv (SyRA. Perg.). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 265*. — Aa. Optaget i Stadfæstelse 1479 Marts 23. — Ab. Vidisse 1587 Marts 4 af Kongen (o: Rigskansleren), givet Hack Vlfstandt til Hickebjerg. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 44 a. Herefter: *Rørdam, Arild Hvitfeldt, Till. S. 77*. — Udtog anført i kongelig Dom 1587 Maj 17 mellem Mogens Juell til Pallissbierig og Hack Ullstandt til Hickebierig; den sidste fremlægger nærværende Brev og Breve af 1476 Sept. 15, 1479 Marts 28 og 1480 Febr. 21. RA. Rigens Dombog 1586-97 Bl. 25 b. Herefter: *Rosenvinge, Domme IV. 105*. [3889

a) 1479 nævnes 7 Segl som bevarede (saaledes Aa); 1587 nævnes Originalen med nogle hele hængende Indsegl for og nogle af Ælde fraganget (saaledes Ab).

Aug. 14. *Reg. *7337*. Perg. med 2 Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2. Sten Stures; senere forbundet med 3891 og 3896. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 326 (b)*; *Rydberg III. 343*. [3890

— *Reg. *7338*. Perg. med 2 Segl: 1-2. De under 3890 anførte; senere forbundet med 3890 og 3896. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 326 (c)*; *Rydberg III. 342*. [3891

— Ladewich Greuerade i Stralsund meddeler Ake Axelsø, at han har solgt det meste af det modtagne Smør, m. m.

Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver II. 99*. [3892

Aug. 15. Bisp Hans af Bærffwen m. fl. udsteder Vidisse af 2195. Papir med Rester ell. Spor af 7 Segl paatrykte forneden: 1-5. Rester; 6. Kun Spor; 7. Rester. (Alle norske.) (Uppsala UB., Papir.) *Dipl. Norv. XVIII. 92*. [3893

Aug. 18. Jeg Jahan Andersdatter af Asdall har oversiddet et Regnskab med min Søn Jes Morthensø for, hvis han har

haft i Væрге af mig til Asdall fra det første, han »wort« min Foged, til nu, baade for Indtægt og Udgift; da takker jeg ham for godt Regnskab og Troskab, som han har mig bevist i mange Maader. Thi lader jeg ham kvit for al ydermere Tiltale for Regnskab. Medb. af flere hæderlige og gode Mænd: hæderlige Mand og velbyrdig min Søn Hr. Niels Nielß Prior i Wregloff, Hr. Niels Persøn Kapellan paa Asdall, Hans Bagi⁴ »a« Worn, Knut Jenß »a« Leønstrøpp og Otte Henrikß »a« Wildropp VV. Datum Asdall dnica. post f. assumpc. Marie nostris sub sig.

Perg. med [6] Segl: 3. G. 646* (*≠ ni..Iai uinter*); 4. Flviii 4; [5. Nævnt af Langebek 1761 i LDipl.]. ^aRefsnæs Godsarkiv^a; ^b1761 laant Langebek af »Hr. S. Testrup«^b (RA.). [3894

^{a-a}) Saaledes Axel Urne i Thott 4 to 1888 Bl. 29 a (jfr. 36 b); ogsaa anført (uden Dag) Thott 4 to 1889 Bl. 7 b (hvorefter *Personalhist. Tidsskr. 6. R. IV. 219*), men her uden Angivelse af Originalens Opbevaringssted. ^{b-b}) Saaledes LDipl.

Aug. 21. Anderss Baggæ¹ Herredshøvding i Sæffwædall. Jeg sælger velbyrdig Md. Hr. Aaghæ Axelsß R. og Høvidsmand paa Wordberig 10 »wælther« i Orødh i Fierdhæ H. i Ffieraass S. i Nørrehalland, og er der 5 »wælther« hosliggende, som min Søsters »barn« Beynt Espinghss Husfrues »barn« tilhører, hverken Ren eller Sten imellem, der bevarer jeg mig »enthæ« med; hvilke »wælther« jeg arvede efter min Moder Kirstinæ Anderssdotter, og Kirstinæ arvede efter sin Fader Anderss Powellsß, som var Herredshøvding i Sæffwædall og Askem H. Fragaar fornævnte Gods Hr. Aaghæ Axelsß, tilbinder jeg mig ham saa godt Gods igen at lægge inden 6 Uger derefter. Og har Hr. Aaghæ Axelsß mig betalt i fuldt Værd efter min Nøje. Medb. af beskedne Mænd Haagen Aagesß² og Swen Assmynsß³ Borgemestre i Nywordberig og Jon Biørnsß⁴ og Per Kraagh⁵ »radman« sstds. Datum Wordberigh fer. 4. ante f. Bartolomei.

Perg. med 5 Segl: 1. Bomærke(?) i Skjold; 2-3. Bomærker; 4. I Sigilfeltet en staaende Kvindeskikkelse, der synes at holde en utydelig Figur i hver Haand; 5. Bomærke. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3895

Aug. 22. *Reg. 4589**. Perg. med [35!] Segl: 1-8, 11, 13-17. Svenske (11. Bii 2; 15. Lxviii 22 (Thott); 16. Gxvi 21 (Gyldenstjerne)); 18. G. 176; 19. Ottekantet, noget lignende G. 738, men et andet Signet; 20. G. 680; 21. G. 820; 22. Bisp Hans af Bergen's; 24. Erik Bjørnssøns; 25. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 28. Henrik Jenssøns (Gyldenløve)'s; 29. Lxvi 2; 30. Lxxxiii 48; 31. Ottekantet; en seksbladet Rose uden Omskrift; 32. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 33. Rundt; utydeligt Skjold, ved Siderne Bogstaverne a og k; 34. Lxxiii 48 (Rosenkrantz); 35. Cxlvii 5; ved 5 af Seglremmene forbundet med 3890-91. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl.*

Chr. I S. 327; Rydberg III. 340; Udtog med urigtig Dag Aug. 14 (hentet fra 3890-91): Hvitfeld V. 264, Fol. 953 L. 8 f. o.-12 f. n. (sammenarbejdet af nærværende Brev og 3902). [3896]

Aug. 22. *Reg. *7339.* Perg. med 3 Segl: 1. Sveriges Riges Segl (det under 3102 anførte); 2. Ærkebisp Jacobs; 3. Sten Stures; senere forbundet med 3902. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 328; Rydberg III. 350; Udtog: Hvitfeld V. 268, Fol. 954 L. 6 f. n.* [3897]

Aug. 24. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Jeip Clausß vor Borgemester i Køpnehaffn med vort 1. Dombrev, lydende, at Ewerth Trwetsß i Grimstrop [*osv. som 3847; læs dog: vi 2. Sinde - indtil:*] vort Retterting. Datum in opido nostro Køge die Bartolomei. Sig. nostrum ad causas, teste Effrardo Grubbe de Tryggeweldhe justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Ukendelige Brudstykker af 1 mindre Segl. Jep Claussøn Godovs Arkiv (RA.). LDipl. [3898]

Aug. 25. Jeg Jep Jenß i Kyndby og Høvidsmand paa Raffnsburgh har gjort et »maghelaw« med Søster Elene Matesedotther Abbatissa i Clara Kloster i Roskilde og alt Konvent sstds. i saa Maade, at Abbatissa og Konvent skal have en Gaard af mig i Herløwe i Smørens H. (Trwells Jenssøn, 1 Øre Korn og 1 Skill. Grot med andre »bedhe«), og skal jeg have en deres Gaard i Kyndby i Horns H. (Anders Dwn, 1 Øre Korn og 1 Skill. Grot med andre »bedhe«). Thi skøder jeg Abbatissa og Konvent forskrevne min Gaard. Afvindes fornævnte Gaard Abbatissa og Konvent eller er ej saa god af Rente, som før er rørt, tilbinder jeg mig igen at antvorde inden 6 Uger derefter Abbatissa og Konvent deres Gaard i Kindby saa god af Bygning og »lægghelichet«, som jeg ham annammer. Medb. af hæderlige, velbaarne og ærlige Mænd Doktor Cristoffer Domprovst i Roskilde², Odde Hans³ Kantor sstds., Hans Keldß Forstander til Clara Kloster ibid., Henrik Bonschot og Jens Krwse »burgemestere« sstds. Datum dnica. post f. Bartolomei.

Perg. med [6] Segl: 2. G. 196; 3. G. 286. Roskilde Claræ Kl. Arkiv; *ÆA. V. 567 (AM. LXIII. 8).* [3899]

Aug. 29. *Reg. *7340.* Perg. med [10] Segl: 1. G. 30; 2. G. 176; 4. G. 620; 5(?) G. 820 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 7. Bisp Johannes af Skara's; 8. G. 532 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.). Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 70; Kbhvns Dipl. IV. 124.* [3900]

Aug. 29. *Reg. *7341.* Perg. med [10] Segl: 1. G. 30; 2. G. 176; 3. G. 737; 4. G. 620; 5. G. 820; 6. Bisp Johannes af Skara's^a; 8. Bisp Johannes af Bergen's; 9. G. 532. Københavns Nicolai Kirkes Arkiv; ^bi 18. Aarh. ejet af Danske Selskab^b, ^c1874 af Kaptajn E. V. Agerholm^c, senere af Museumsdirektør Henry Petersen; ^d1923 af Stiftsdame Frøken Hilda Sehested foræret til Rigsarkivet^d. *Kbhvns Dipl. II. 135.* [3901

a) Nu meget medtaget; Tegning herefter i Klevenfeldts Segltegn., Vind. b—b) Det i Note a anførte Sted; Oslo UB., Haandskr. Fol. 149 Bl. 12 b. c—c) *Kbhvns Dipl. II. 136.* d—d) Dettes Gavebog.

Aug. 30. *Reg. *7342.* Perg. med 4 Segl: 1-4. Svenske (4. Bii 2); ved 1., 2. og 4. Seglrem forbundet med 3897. Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 329; Rydberg III. 348; Norges gl. Love 2. R. II. I. 249; Udtog: Hvitfeld V. 266, Fol. 953 L. 11 f. n.* (jfr. ogsaa under 3896). [3902

Aug.? (Aar?).^a »[I Gudz n]affn amen. Altvoldigh Gudh tiil loff oc alle thesse iii righe Suereges, Danmarks och Norges inbygggher tiilgh bestandh ok paa thet som jemmeringh[!] forderff met orloff, kriigh, mordh, brandh oc mansleth, som i thesseæ aar lagligæ wøres[?] wæret haffuer, vppo thet fredh, endrecth, kerlighet och bestandh maa ewerdæligh bliffuesse for^{de} iii righe, tha haffuer Jacob oc a b etc. Sweriges fulmectheligæ radh samel wiidh[?] oc domære occsß for^{ne} riges fulmectigh procuratores paa Sweriges wegne oc vy Oliff i Roskildhæ etc. wor neruærende [C]ristierns i Danmarcks etc. oc vy Hans i Bærighen etc. for^{de} vor nadhæligæ herræ konnigh Danmarcks oc [ful] megtiigh sendæbudh oc dommere och wy Erich Ottæsß oc Jehan Oxæ for^{de} bøgæren[!] førstæ k. n. herræ konnighgtugæ procuratores haffue her nw tiil sammen wæreth och endregtæligæ owerweghed om alle thisse iii riges oc ærendhæ, som tiil friidh, endregh, kerlighed, bestand kwne drawe, och ære wy paa Gutz wegne [endr]egtæligæ saa till eens wordne, ath tesse for^{de} iii konnigs rigæ skulle ewerdilighe tiil sammen bliffue endregh, kerlighed, bebindelsæ oc brodherskap, soo ath huadh thet enæ righe oxæ[!] gieller, thet skal the gaa, oc huar thet anneth behielpelig oc bestandigh i swæ[!] retfærdighæ ærendhe. Een oc saa thet huerth ere thet andhet fulmegtugh till ære oc ræth. Skall oc engæ rige noghen magh haue øwerlagh[!] oc krigh paa thettæ forbindingh, wdhen thet skeer met the ii andre riges fullbordh, sametyckæ oc gode willie. Oc om Gudhher oc beskerdh haffuer, ath høgbaren k. C.

endregth oc menige Sweriges riges inbyggære gode villie oc samty[cke]ommer i Sweriges før en fulmeghtugh herræ oc konnigh, tha skall han haffue Sweriges kravnæ oc alle Sweriges vedh alle theres beskreffne lagh, friihedh, Swerriges gode gamlæ sidhwaner, oc skal han eller hansere konigh i these iii riger[?] aldri nogern tidh macth haffue nogher man, righ eller fattigh, ath grybe eller eller skade gøre paa hans liffs helbredigh eller gotz, vdhen han er ther loffligh tiil fwndinth i thettæ for these riges dommere, ther ther hans[!] bor i. Item aff then wwilliæ oc twedracth, som her tiil væreth haffuer for^{de} hoffboorength førsthæ k. C. i thess iii konnighe riges ynbiggerre, skal allaff talidh[!] oc forlicth [saa] ath thet skal aldri færdis eller neuffness hereffther. Vordher thet saa, thet Gudh forbydhath, ath hans [sku]lle alle rigesens roddh och godde men alle tesse rigæ vith thørress ære, troo oc sanhedhz trolighe [hielpe] thet aff ath verghe och wære thermet vforsømmith i alle modhe alle ærende oc troskap, som the [loffuith] oc swordith haffue. Hwath andith tiiltall rigesens inbyggerære haffue hwer tiil andhen och jor.....eggelighed skal hwer tale segh tiil rethe i venskab och kerlighed, och hwat the kunde eller venskab och kerlighæ forlighes. Skal konnighen skikke ther legghmen[!] eller lanssdomere hwer i sin skab met noghre rodgiffuer effther hans rigens rodhz rodhz i hwer righe, som skulle fulmacth [haffue] ærendhe met rethe aff ath skilgæ, hwat the kunde icke met myndelighz defftinghen afftalle. Item [skulle koni]ghen inghen macth haffue regere sloth eller landh ath forlenæ eller aff ath setthe vdhen effther hans [i samme] righe; skal handh oc anvordhe alle slothloff i rigith tiil fyræ godhe menss handh tiil skikker, saa ath nar Gudh saa søgher, ath konnighen affgonger, ath rigith bliffuer i fredh [S]werrighs loff vdwisser. Item skal han och ey eller maa hawa nogher sloth, landh eller saa, [a]th Gudh forbywdhe, ath kronen eller rigith hendher saa stor nødh paas rodh oc [t]ikke thet saa radelighæ være och giuffue tørress samtøkke tiil. Itemgel bliff[ue i] rigith och inghen stedh her vdhforess eller sendes, och skal rigens fulbor skikke en godh man tiil righens rodh tiil kamerester, then soml appbære och skal gøre konnighens och hans rodh reggenskap. Item om førstæ hydth indh i rig[i]th komer, tocth skal han inthet appbære aff

[han] hawer betalidh, hw[es] han thøm[?] plyctigh er. Ecke skal eller noghen tidh mach ligh skath paallegge i rigith, om Gudh forbywdhe, ath rigith ginge for stor nødh merke, ath the giordhes ydherlighz behøff, och skulle byskop, laggmen och sex och hwer laghdagh[!] legge then skath effther then[!], som thet behøff gørez, och mwelieth konnig[h] eller hans fo[g]ith [no]gher fodherhesste ladhe legge tiil closter eller rid. krvnens jordh eller skathjordh indhe met segh, tha skule the legge tiil døm we krve[ns] eller sk[a]thejordh tiil. Skal och ey heller lanssfoggedhe legge fodghen vdhen hwer en bliffuer hosbonde ower synnæ lanbaa oc nydhæ alle sine sagefald och thøm he sagher, [som] Sweriges lagh vdhvisser och loffsagh loffsens endhe ære. Item nar konnighen riddher [lan]dith, skal han ey lighæ gesthningh eller førssel paa frelsæ landhboo, som frelsæ ære, the som hans fly hanum berigh och fordhe hanum hwer i gennem sith lendh. Item skal oc konnighen skike drosthe och Swerighe, som rigith regerer och stir i hans fraa- varelsee. Ska[1] han och haffue i hwerth righe i ester, kanseller, fforemarss, køgemester, skenk oc bisser, och ska han regere och stiree sin gardh endiske hoffsinth i hwe[r]th righe och ey met vdlendisske. Item nar Gudh føer, ath konnighen aff, [t]ha skule inghens aff thess iii konnings righe mach hawe noghen keese eller velghe, for en vy righe hawenthe tiil samen værith i Halmstedhe eller i Nyløosse ath forsøghe, om the kunne en kongh tiil sammel fram- deliss ath haffue, ihwem Gud giffuer dem om tiil syndhe, tha byghe fredh och kerlighed och bebindesse ath ligwel meldem tisse iii righe vydh sin fwlde thi som daff- tinghen var i Kalmaren anno domini etc., derneesth effther stadfestidh, loffuidh oc beseglieth vorth och her i Kal- maren anno 1324[!]. Item skal k. C. och rigen rodh i Danmark strax konnigh i Sverige stedhe rigenss rodh i Sverige reth om Gullandh, Skardal och Swor. [S]werige och aff Danmarsk[!] och Norges roddh vdhen nogher andre hindher eller helpedre ok righens rodh i Danmar och Norge giffue sith apne besegliedhe breff met theres henindha segle ther aapaa och anuordhe thet indh i Sweriges roddh, ffor hans[!] kommer hidh indh i rigith konnigh. Item skal al tool ower all Sweriges righe legges effther solff tall effth then[!], som i Stakhholm s tiil ath holde minthen oppe

met. Item vare thet saa, som Gud forbywdhe, ath nogen endh i[rod]h nelledh[!] noghert the ærendhæ, som the ville lønlighe haue, de skule hanum visse aff roddith och al..... thereffther indh. Item skal och hwerth aar om kyndelmisse tydth too ath mynsthe aff hwerth [t]iil sammen ath komme eth aar i Ennekøbingh och eth andith i Halmstedhe och tredie i Nøløosse owerweghe righens beleylighedh, ærendhe och bestand ok aff forehøre och aff rethe, om ther nogher bristh [er fwndhen el]ler sketh modh thenne forbindigh meldøm tiisse rige indhen thet forlidhen aar. Item skal och enghen [i nogher køb]stedhe i thesse iii rige nogher vden-dighe men vare borgemester, rodh, stadskriwer eller. Giffeuith[!]^b. Item skal konnighen inghen capitula eller conuenta i synne righe gøre hindher eller forfam [i] eller kaar, efftherthi som then hellige kirkess loff vdhvisser om bisskoper, abbethe eller saadane then hellige kirkess och closterss formen och prelater. Item skulle alle god[e menn] nw strax fonghe och anamme thøress erwegotz och kobegotz och panthegoss, leye-goss ige[n effther] thette i alle thesse forneffde bebindinghzbreff loffueth, besworith, bebrewith och beseglidh etc.«

Afskr. fra 2. Halvdel af 15. Aarh.; det i [] satte er for den allerstørste Del suppleret fra en Afskr. af Thorkelin i LDipl., udat. Pk., Lægget 1401-1500. Kongens Arkiv? (RA. T. K. U. A. Sverige A II, Akter og Dokum. vedr. det polit. Forh. til Sverige). — Ovfr. gengivet fuldstændig og bogstavret. [3903

a) Tiden er tidligst 1474 (Bisp Hans af Bergen vælges til Bisp 1474 Juni 22 (*Dipl. Norv. XVII B S. 228*)) og senest 1481 (Christiern I.s Tid). Alle de opregnede var i Kalmar August 1476 (*Dipl. Chr. I S. 327; Hadorph II. 294*, jfr. 300). b) Her ender Afskriftens Forside; det efterfølgende findes paa Bagsiden. Der er i øvrigt her i Forlægget hverken ny Ud-gang eller Indgang.

Sept. 2. Universis abbatibus, prioribus, plebanis, viceplebanis, curatis et non curatis, vicariis perpetuis, altaristis clericisque, ceteris presbiteris, notariis et tabellionibus publicis per civitates ac dioceses Ripenses et Arusienses ac alias ubilibet constitutis, presertim DDn. magistro Nicolao preposito in Harthsysell necnon Olauo Cristerni curato ecclesie Rindum magister Nicolaus Andree¹ in Daalom prior, decanus Ottoniensis ecclesiarumque Lundensis Daciane metropolis et Rroskildensis canonicus, necnon Laurentius Andree ecclesie Ottoniensis cantor, iudices et commissarii cause et parcium infrascriptarum a Dn. Johanne archiepiscopo Lundensi specialiter deputati. Litteras conquestus prefati Dn. archiepiscopi, vero sigillo Dn. archiepiscopi sigillatas, nos sub ea, qua decuit, reverencia noveritis recepisse huiusmodi sub

tenore: 3849. Post quarum litterarum recepcionem fuimus per capitulum Ripense requisiti, ut adversus Laurencium Daa et Iuarum Johannis procedere et litteras cicatorias contra eos discernere dignaremur. Nos igitur vobis universis et cuilibet vestrum, specialiter memoratis DDn. magistro Nicolao ac Olauo Cristerni de Rinnwm mandamus excommunicacionis sentencie sub pena, quatenus accedatis, ubi propterea fuerit accedendum, qui presentibus fueritis requisiti aut requisitus, et ad nostram presenciam citare curetis Iuarum Johannis proconsulem in Rindkopingh, quem et nos citamus peremptorie, ut coram nobis 18. die mensis octobris, in qua cadit f. Luce, in Medelfaar in ecclesia parochiali compareat ad legitime objiciendum capitulo Ripensi seu eiusdem procuratori vel procuratoribus [respon]surus sub pena ecclesiastica superius in conquestu firmiss
 Ottonie lune mensis septembris 2a nostris sub sig. In signum exequucionis huius mandati presentes veris litteris sig.

Medtaget Papir (den nederste Dels højre Side mangler) med 1 Segl paatrykt forneden: G. 601 (Ulfeldt). Ribe Kapitels Arkiv; senere ejet af G. L. Baden (RA.) [3904

Sept. 5. Mates Ingwarsß i Væsløff Herredsfoged paa Års H.s Ting, Hr. Clauffs Daa af Rauffnsterop, Pedher Rwdh af Vagnsørøp, Anders Ywersß a. v., Jens Andersß af Konigstwedh og Pedher Andersß af Ortwedh. Torsd. efter Egidii Dag indførte vi hæderlig Md. Joryen Rwdh af Wedhby i 5 bygte Gaarde i Gostoffthæ og 3 øde Gaarde og Gostoffthægardh i s. Olai Sogn i Kalingburgh og 4 bygte Gaarde i Kolsterop og 1 øde Gaard i Tømerop Sogn, hvilke Gaarde giver til Landgilde: Gostoffthægardh, Lasse i boer, 3 Pd. Korn og 1 lødig Mk. Penge; 1 Gaard, Oluff Torkilsß i boer ibid., 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; 1 Gaard, som Niels i boer ibid., 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot; 1 Gaard, som Lasse Pant i boer, 1 Pd. Korn og 1 Skill. Grot; 1 Gaard, som Lasse Kogh i boer ibid., 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; 1 Gaard ibid., som Jep Jensß i boer, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; 1 Gaard ibid., som Michel i boer, 3 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; i Kolsterop 1 Gaard, som Jon i boer, 60 Skpr. Korn og 20 Skill.; 1 Gaard ibid., som Anders Hansß i boer, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; 1 Gaard, som Jens Brydhe i boer ibid., . . Pd. Korn og 1 Skill. Grot; 1 Gaard ibid., som Jens Laurensß i boer, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; som dette Gods var J. R. tildømt paa Sielans[fa]re

Landsting, og vi tiltagne var at føre ham ind efter Landslov i fornævnte, det har vi fuldkommet. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg.; Plica helt afklippet. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3905]

Sept. 7. Tingsvidne af Giisлом H., givet velbyrdig Svend Jens Hanyng i Bondrvp, at den Eng, som ligger mellem Bondrvp og Bondrvp Bro, og Aaen til Midtstrøm er hans rette Arv og har ligget til Bondrvp i mere end 40 Aar.

Perg. [med 10 Segl]. Bonderup (Lerchenfeldt) Godsarkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 13.* [3906]

Sept. 11. (Reg. *7343.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 234.* [3907]

— (Reg. *7344.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 235.* [3908]

Sept. 12. Christiern Konge. Torsd. efter Vor Frue Dag nativt., nærværende os^a elskelige Raad af Dannemark og Norge, gav Hr. Boe Flemming vor Mand og Raad og Embedsmand paa Thunsberg^b i Norge Holger Ericson sin Datter Jomfru^c Margrethe med »helnings og felnings«^d naar de sammen^e i Seng kommer, og^e lovede han Hr. Eric Ottesen vor Hofmester^d for os, at naar deres Bryllup bliver, vil han give sin Datter i Gaarde, Gods og i andre Ærinder^e, hvad som hende Behov gøres, saa at Hr. Eric Ottesen, Holger Ericson^f og andre flere Venner skal ^gham takke^g. ^hSecretum n[ostrum]ⁱ præsentibus est appensum. Datum in castro nostro Hafniensi anno et die ut supra.^h

[A. Orig. Holger Erikssøn Rosenkrantz's Arkiv.] **Aa.** Afskr. (efter »de skrevne bøger om addelen«) i Hans Tranes (og M. S. Sparres?) Beskrivelse over Hornslet Kirke: Donatio variorum Fol. 59 S. 65 (og mulig herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 419 og RA. Genealog.-herald. Selskab, Gener. 4to 85, N-R under Rosenkrantz (et særligt Hæfte i blaat Omslag)). — **Ab.** Afskr. fra 18. Aarh. (i det højre Hjørne, formentlig af Gram, mærket: 66 b; sikkert efter Peder Dyrskjøt): LDipl. [3909]

a) Ab: »wor«. b) Ab tilføjer: Slot. c) Mangler i Ab. d) Ab tilføjer: og. e) Ab: Maader. f) Ab tilføjer: med hende. g-g) Ab: takke hannem godt. h-h) Ab: »In cuius rey testimonium etc. Dato castro Hafniensi wnder wort zignet anno die ut supra 1476«. i) Aa: nia[!].

Sept. 15. Kongen forbyder alle at gøre Mester Lawritz Kannik i Lwnd Hinder paa Heselebergh Skov.

A. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 266.* — **Aa.** Vidisse 1587 Marts 4 af Kongen (o: Rigskansleren), givet Hack Viffstandt til Hickebjerg. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 44 b.

Herefter: *Rørdam, Arild Hvitfeldt, Till. S. 78.* — Udtog se 3889. RA.
Rigens Dombog 1586-97 Bl. 25 b. Herefter: *Rosenvinge, Dømme IV. 105.*
[3910]

Sept. 15. Axell Brade R. i Tostrop. Jeg lader velbyrdige Md. Hr. Daud Arilß og hans Husfrue Fru Sophie kvit for alt Tiltale for den Opbørsel, mig tilfaldet var paa min Andel af den Gaard i Egby i Wolburgs H., som Per Jeopß paa boer, og i Soby, som jeg var indført i med Loven. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Steen Petherß i Ingelstedh, Ingwar Gallin i Herressted og Hr. Trvedh sstds. Datum Swenstrop octava nativit. Marie.

Perg. med [4] Segl: 4. Bomærke. David Arildsøn Quitzows Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3911]

— Vi Cristiern Konge hilser eder alle Bønder og mene Almue, som boer i Wardbergss Len. Hr. Aghe Axelsß vor Mand og Raad har her berettet for os, at I vil ej udgive eders Sommerskat, Hø og Ved og andet, som I os paa Kronens Vegne pligtige er, hvilket os storlige forundrer. Thi beder vi og byder eder, at I herefter »were« Hr. Aghe Axilsß lydige, og gør og giver ham paa vore Vegne eders aarlige Skat, Landgilde, Sagefald, Tjeneste, Arbejde, Sommerskat, Hø og Ved og alt andet, som I os paa Kronens Vegne pligtige er, efterdi som I gav og gjorde i vor »forfadhers« Kong Cristoffers Tid, og ingen anden, saa længe han det af os i Værge har. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Ex castro nostro Haffnensi in crast. exaltac. crucis nostro sub secreto.

Ad relacionem Dn. Nicolai Eri.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 78. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [3912]

Sept. 22. Kongen tilskriver Niels Erikssøn om sit Underhold en Nat i Ribæ.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 51.* [3913]

Sept. 25. Marinus de Fregeno theologie professor, camere apostolice clericus, pape Sixti quarti ac sedis apostolice prothonotarius et nuntius ad executionem plenissime remissionis et indulgentie omnium peccatorum per s. d. n. papam pro defensione fidei catholice contra Thurcos concessæ per regna Dacie, Suecie, Norwegie ac ducatum Sleswicensem, Holsaciam, Stormariam necnon per dioceses Monasteriensem, Caminensem,

Swerinensem, Frisiam orientalem et occidentalem atque Dithmarciam, Liunioniam et Litwaniam specialiter deputatus cum potestate aliunde intra limites dictarum provinciarum accedentibus huiusmodi indulgentiam ministrandi, Dn. Olauo Nicholai. Merito contributionis, quam ad opus orthodoxe fidei iuxta formam dicte indulgentie in loco a nobis ordinato reposuit, auctoritate apostolica nobis credita annuimus, quod posset[!] sibi eligere confessorem ydoneum secularem vel regularem, qui omnium peccatorum suorum quantumcunque gravium, etiam in casibus apostolice sedi reservatis, de quibus corde contritus et ore confessus fuerit, plenissimam indulgentiam [*osv. som 3726; læs dog: Pauli et sedis - contritus et ore confessus es - indtil:*] occurrerent, ac illam plenissimam remissionem ac vice tibi impartior, quam Romam anno jubileo vel ad terram sanctam euntibus ecclesia concedere solet. Si vero confitens sacerdos fuerit, confessor addat: Et dispenso tecum super quacunque irregularitate, nisi ex voluntario homicidio vel bigamia contracta sit, et ad singulos ecclesiasticos actus te rehabilito. In nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Nostre legationis sig. Datum in Wæ 4. fer. ante f. Michaelis.

[*a*] Orig. trykt paa Pergament [med 1 Segl]^a, *b* men Navnet og Datum tilskrevet. Af Frederik Rostgaard foræret til Danske Selskab.^b Afskr. af Langebek: LDipl. [3914

a—a) Saaledes LDipl. *b—b*) Saaledes *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 194.*

Sept. 26. Jens Brostorp¹ Ærkebiskop i Lundh, Knwd Trweds² paa Ørthofthe, Jens Dwe paa Krageholm, Dawidh Hak³ paa Maghenstorp RR., Maghens Hak paa Hickeberghe, Per Niels⁴ Landsdommer i Skane, Steen Pædhers⁵ i Ingelstæde, Axel Saxtorp i Vram, Basse Bille paa Krabarp og Tage Henrics⁵ paa Brame. Torsd. før Michaelis Aften i Graabrødre-klosters Stue i Lundh gjorde vi et Minde mellem hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Oxæ R. paa den ene Side og hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Axel Brayde R., Niels Brayde og Lawrens Knop paa den anden Side om Skifte efter Fru Berittes Død, Hr. Johan Oxes Husfrue og deres Moder, hvis Sjæl Gud have. Da var saa forhandlet mellem dem: primo skal Hr. Johan overgive sit Livsbrev, som han har paa Fru Berittes Gods og paa det, han havde indløst af Jon Jens⁵, og skal lade alt hendes Ejendomsgods og Arvegods komme til Skifte og »lødh uppa bæres«. Item skal alt Testamente »affslas«, som hun givet har, undtagen det Gods, som givet er for hendes Lejersted at stifte

en evig Messe med, og 20 løde Mk. »siælæ thørft« . Item skal Oleff Oxæ beholde Thorsløff og Kalsløff for Vederlag efter 4 deres Venners Sigelse paa begge Sider. Item falder Hr. Johan eller Oleff Oxæ Brødaghre i Lod, da skal han lade dem nyde det igen for Vederlag og efter 4 deres Venners Sigelse. Item falder Oleff Oxæ Del i nogen Gaard med sine Brødre, da skal han lade dem den Del op for Vederlag eller lade dem nyde deres Del i Thorsløff og Kalsløff. Item dør Oleff Oxæ uden ægte Barn, da skal Hr. Johan have Thorsløff i sine Livsdage, og siden skal Hr. Axel, Niels og Lawrens have deres Del igen for samme Vederlag. Item skal Hr. Johan tage til sig al Gæld undtagen Hr. Knud Trweds Gæld. Item skal Hr. Johan udlægge Hr. Axel, Niels og Lawrens hver 6 Pd. Korn af sit Køb, hvor ham tækkes, og hvad derover er, skal Hr. Johan udlægge dem, hver »therre« saa meget, som dem kan falde deri efter Loven; og naar saa skiftet er, skal Hr. Johan dog beholde det i sin Livstid, og siden hver tage sin Del, som falden er. Item skal Hr. Johan beholde Bo og Boskab, Guld og Sølv og »alle løsøre« kvit uden ydermere Tiltale. Og herpaa skal de alle være ham til Villie og stande ham i »sone« Sted og han dem i Faders Sted. Dermed lod de hverandre fri for alt Tiltale, som dem imellem har været til denne Dag. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

A. Papir (udskaaren Skrift) med 5[!]^a Segl ell. Rester af Segl paa trykte Bagsiden: 1. G. 31; 2. Li 8 (Has); 3. Lxxix 4; 4. Lxviii 28 (Thott); 5. Iviii 4 (Hollunger). Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). — Aa. Optaget i 1477 Aug. 24. LDipl. [3915

a) 1477 Aug. 24 nævnes 6 Segl som bevarede.

Okt. 8. Christiærn Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Hr. Eskill Gøe R. med gode beseglede Pergamentsbreve lydende, at Niels Esbernssøn af Wedby var paa Lollandtzfar Landsting i Egby Kirke og lod der læse et aabent Brev med Dannemænds Indsegl, lydende, at 12 Mænd var tilmælt paa en Aasyn af Landstinget paa Hersøe imellem Weyleby Sognemænd og Askø Mænd i Lande Kirkesogn; thi at Askø Mænd vilde ej lade dem nøje og nødte Weyleby Mænd til at stande Aasyn med dem, hvilke Aasynsmænd som var 12, de mælte til Weyleby Sogn saa meget, som østen det østerste Wllstoffte Dige liggende er, og om der nogen af andre Byer var Lodsejer med dem, mælte de ej paa, og saa meget som vesten Wllstoffthe Dige ligger, det mælte de til Askø, og var de inden

forskrevne Landstingstokke »ath skicke« med Rette; hvilket saa gik, som Brevet indeholder, og ret Skellet imellem Askø og Weyleby er det østre Willstoffte Dige, »der« man kalder Hiersø; og at 12 Dannemænd vidnede paa Fullße Herredsting, at ret Markeskel imellem Askø og Weyleby er det østre Vllstoffte Dige, »der« man kalder Hiersø Dige, som gravet er imellem Kortorpe beck og ind i Kyle, og alt det, som østen det Vllstoffte Dige liggende er, hører til Wedleby Sogn, og om nogen var af andre Byer Lodsejer med dem, mælte de ikke fra, og hvad som vesten Willstoffthe Dige liggende er, mælte de til Askø; efterdi som de forskrevne Breve med flere, derpaa givet er, udviser. Hvilke Breve vi stadfæster, og dømmer vi forskrevne Markeskel, som forskrevne Aasynsmænd gjort har, ved Magt at blive, forbydende nogen heri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in opido nostro Køge in profesto Dionisii. Sig. nostrum ad causas, teste Effuardo Grubbe de Tryggeuelde justiciario nostro.

[^aPerg. med 1 Segl; forbundet med 1498 Sept. 23.^a Eskil Gøyes Arkiv.] Vidisse 1598 Juni 16 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Lauritz Skredder i Weyleby og Raßmus Lauritzenn ibid. af nærværende Brev og af Brev af 1498 Sept. 23. RA. Rigens Forfølgningssbog 1592-98 Bl. 331 a.

a—a) Saaledes Vidissen.

[3916

Okt. 14. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Jeip Clausß vor Borgemester i Køpenhaffn med vort 2. Dombrev lydende, at Æwert Thrwetsß i Grimstorp [*osv. som 3847; læs dog: skødet 2 sine Gaarde - Olsß - Rug og 1 Skill. - »bether« - Pethersß - »bether« - vort 2. Dombrev - nu 3. Sinde - indtil:*] vort Retterting. Datum die Calixti nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 2 Segl paatrykte Bagsiden: 1. K. 80; 2. Bømærke; paa den ene Side deraf Bogstavet m, paa den anden Bogstavet p. Jep Claussøn Godovs Arkiv (RA.). LDipl. [3917

Okt. 23. Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Hr. Pæther Høg R. med vort 3. Dombrev lydende, at han og Hr. Eskill Nielsß har gjort Lovhævd paa deres Gods i Swndby, som er 1 Gaard (Bertill Nielsß), 1 Gaard (Nis Nielsß), 1 Gaard (Iwer Nielsß), 1 Gaard (Bertill Paske), 1 Gaard (Andhers Nielsß), et øde Hussted der sønden hos, 1 Gaard (Knuth Swensß), 1 øde Gaard paa Gaden sstds., 1 Gaard i Thynstrup (Andhers Matsß); dette Gods »indworthe« de for deres Arvegods, som deres »ollefather« og Fader har haft i rolig Hævd i 80 Vintre

og mere og de efter [dem]. Og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi nu 4. Sinde Hr. E. N. og Hr. P. H. forskrevne Gods, forbydende nogen dem heri Hinder at gøre, saa længe deres Lovhævd rygges med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in opido nostro Køge die Seuerini. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Peder Høgs Arkiv; ^asenere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [3918
a—a) RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Høeg. b) RA. Reg. 60 S. 57.

Okt. 23. Cristiern Konge [osv. som 3918; læs dog: Høg med - Lovhævd paa 2 Gaarde i Heltboreg (Cristiern Andhersß og Cristiern Mikelsß) og 2 Gaarde i Flarup, en, Buggi i boer, og en, ligger næst »wes.«; dette Gods »inthworthe« de - indtil:] justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Peder Høgs Arkiv; ^asikkert senere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). [3919
a—a) Sammenlign 3918. b) RA. Reg. 60 S. 57.

Okt. 28. Trælæborgh By lejer en til et Alter i Lunde Domkirke liggende Mark, som har været en By, der hed Wæstre Køpinge.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; ÆA. V. 162.] Afskr.: Lundebogen S. 177. Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 267*; Udtog: *Magnus Matthiæ, Episcoporum eccl. Lund. series S. 206 Anm.* (= *Hvitfeld, Bispekrøn. Bl. Yiii b, Fol. 88 L. 6*). [3920

Okt. 31. Erland Jeepssøn, som kaldes Gwlsmidh. Jeg lader Lawrænz Hærmenssøn kvit for al Tiltale om al den »købensskapp« og al anden Haandtering, som han og jeg tilsammen har haft med Guld, Sølv eller andre Ting, og takker jeg ham for godt og klart Regnskab, som han mig gjort har, og for god Omgængelse, som han har haft med mig som en Dannemand, mest fordi jeg har aldrig andet befundet af ham end Troskab og Ære og Dyd i alle Maader. Jeg fornævnte Erand[!] Jeepssøn Raadmand i Lwnd hænger mit Indsegl for dette Brev; medb. af gode Mænd Hans Pætherssøn Borgemester i Lwnd, Mickæl Gwlsmidh og Hæmyng Jenssøn Raadmænd sstds. Datum Lundis in vig. omnium sanctorum.

Perg. [med 4 Segl]. (SvRA. Perg.) LDipl. [3921

Nov. 11. Reg. 4592. Perg. ^a[med Biskop Carl Rønnovs Segl]^a. Taars (Musse H.) Kirkes Arkiv; senere til Arkivet paa Orebygaard. *Pontoppidan, Annales II. 670*. [3922

^{a—a}) Nævnt i Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 21 a (af Th. Br. Bircherod) og i Rostgaard 4to 107.

Nov. 12—18. Se 2318.

Nov. 15. Cristiern Perss Bispens Officialis i Roskilde. Fred. efter Marthens Dag, nærværende mange hæderlige Dannemænd, Kanniker, Præster og Lægmand, var for os paa Roskildhe Dom Hr. Jens Mattes perpetuus vicarius til s. Katerine Alter i s. Lucii Domkirke i Roskilde, som did stævnet havde 3 Dannemænd Pether Lauritzs, som »foromdags« boede i Serkløsæ og født var i den samme Gaard, som ligger til s. Karine Alter i Roskilde, Jon Jwll boende i Roskilde og Jens Ips boende i Osager i Ostædhe S. at bære Vidnesbyrd i en Sag, som Hr. Hans Hemmings Sognepræst til Serkløsæ Kirke og fornævnte Hr. Jens mellem var om en »sleth« liggende der i Skoven, som kaldes Myøretwedh, at hun skulde af Rette ligge til Hr. Hans Præstegaard i Serkløsæ og ej til s. Karine Alter, som hun lang Tid ligget har. Disse 3 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var og i Hu kom, at den Tid, som nu kan være ved 9 Aar og 20 eller ved det »lawdh«, der de Skove var skiftede og indtagne, som ligger omk[r]ing Serlløse, som »forendaghens war oredreff« og Alminding, og[!] paa det at hver Ejer, som Ejendom har i fornævnte Skove, skulde vide sin Del og des ydermere Skovene »elskæ och heffdhe«, derefter skiftedes Skovene, og da faldt fornævnte »sletthe«, som kaldes Lillæ Myrethwedh, som[!] ligger inden i den Skov, som Per Laurens fik og havde saa længe, som han boede i den Gaard, som nu ligger til s. Karine Alter, dog at Hr. Hans Hemmings ofte og idelig vældede sig til at sætte sine Heste i »bedh« paa fornævnte »sletthe«, og stundom havde han hende til »lones« af Per Laurens; men siden Hr. Hans til Roskilde kom at bo og Per Anders hans »diengh« fik hans Gaard »ath eye«, da vældede han sig stundom at slaa hende og nu vældelig hende »pløgh« har. Med vort Embeds Indsegl¹. Givet osv.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: G. 188. Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 7). LDipl.

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

[3923

Nov. 16. Jeg Jens Bylle¹ vederkender mig skyldig at være velbaaren Md. Jørghæn Bille min Broder 100 lypsske Mk. rede Penge, som gænge er i Siællandh, for hvilke jeg pantsætter ham al den Rettighed, som mig tilfalden er i Solbjerghe gardh efter min Fader og Moders Død. Løsningsdagen skal være Morthyns Dag. Medb. af flere gode Mænd Oleff Morthens² af Kragerop

Landsdommer i Nørjwtlandh, Per Lauris³ i Skafftheløffwe, Herlwff Bille⁴ i Rollerop og Niels Pothman⁵ i Slawels⁶. Datum sabb. post f. Martini.

Perg. med 5 Segl: 1. Lxx 18; 2. Hxv 10 (Gyrstinge); 3. Cxxviii 4 (Fikkesen); 4. Lxx 16 (s *herlef povelson*); 5. Dxlvi 3 (s *niels portmā*). Jørgen Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3924

Nov. 16. Jeg Jørghæn Bille¹ vederkender mig skyldig at være min Hustru Fru Talle 100 lb. Mk. rede Penge, som gænge er i Sillandh, for hvilke jeg pantede min Broders Andel i Solbirgh gardh og udlagde hendes Guld og Sølv derfor. Thi tilbinder jeg mig, om mig noget »ath kommer«, at hjemle hende fornævnte Andel i Solbiergh gardh, indtil det afløses hende, som det Pantebrev [c: 3924] udviser. Medb. af flere gode Mænd Jens Bille² min Broder, Oleff Morthens³ i Kragerop, Per Lauris⁴ i Skafftheløffwe, Hærlwf Bille⁵ i Rollerop og Niels Potman i Slawels⁶. Datum sabb. post f. Martini.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxx 17; 2. Lxx 18; 3. Hxv 10 (Gyrstinge); 4. Cxxviii 4 (Fikkesen); 5. Lxx 16 (s *herlef povelson*). Jørgen Billes Hustrus Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3925

Nov. 18. (Reg. *7354.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 462.* [3926

Nov. 20. Hans¹ udvalgt til Danmarcks Rige, Arving til Norige, Hertug i Sleßuigh osv. Om den Trætte, som var imellem »borgermestere« og Raad i Swinneborgh og flere med dem paa den ene og Embedsmændene sstds. paa den anden Side, da efter de Artikler, som var mellem dem fundet til Minde og Ret for os og flere gode Mænd, som da nærværende var, har vi tilladt, at fornævnte Trætte skal være »met alle« overgivet paa alle Sider paa denne Tid med de Artikler, som var mellem dem sagt. Og forbyder vi alle og særdeles eder »borgermestere« og Raad i Swinneborgh fornævnte Embedsmænd herudover noget Forfang at gøre med Ord eller Gerninger for de Sager, som da var aftalet for os og flere gode Mænd, under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Nyborgh 4. fer. ante f. Clementis nostro sub secreto.

Perg. med 1 Segl: K. 85. Svendborg Håandværkeres Arkiv? (SvRA). Utländska pergamentsbref, Danmark 1, »Överkammarrådet och skattmästaren Nils Pedersson (Bielke) till Åkerö arkiv«. [3927

Nov. 25. »Konning Christierns then første breff indeholdendis, att Korsøer borgere oc menighedt skulle haffue, nyde, bruge oc beholde Klarskou søe till eng till theris by oc then røermose y Halskoug. Dateret paa Korsøer slot s. Catharinæ virginis dag anno m iii^c lxxvi.«

[Orig. Korsør Bys Arkiv.] Udtog anført i Fortegnelse 1586 Marts 17 over Korsør Bys Breve, som Hans Piill, som var Borgemester, antvordede Marchus Michelßenn, som blev Borgemester i hans Sted (under Nr. 11). (SLA. Korsør Bys Papirsbreve 1445-1731.) [3928]

Nov. 26. Mathias Liffender Borger i København lejer af Københavns Kapitel en Frue Kirke tilhørende Gaard »in vico pannicidarum«. [A. ^a Medtaget Perg. ^a ^b [med Segl] ^b. ^a Københavns Kapitels Arkiv. ^a] **Aa** og **Ab.** Afskrifter af Langebek 1750 og 1764: LDipl. *Kbhvns Dipl. IV. 124.* [3929]

a—a) Saaledes Aa og Ab. b—b) Saaledes Ab.

Nov. 28. Cristiern Konge¹. Torsd. før Andree Dag for os paa vort Retterting i Othens i Sortebrødreklosters Stue, nærværende Hr. Jørghen Vrne R., Knut Jachimsß vor Landsdommer i Phyn, Hr. Jens Æggertsß Kannik i Othens, Hans Matesß, Hr. Reinicke og flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Bent Bille med et Pergamentsbrev [c: 3600], hvilket Biskop Karl i Othens, Hr. Claus Runnow vor Marsk, Hr. Frethrik Barsbek, Hr. Jørghen Vrne, Claus Bryske og Knut Jachimsß havde udgivet paa Landemode i Othens, lydende iblandt andre Artikler, at de havde for Rette fundet, at Tynneskogh er Beind Billes rette Enemærkeskov, og hvo som i den har hugget imod hans Villie, da har de forbrudt efter Loven saa meget, som de havde anden Steds hugget i hans Enemærkeskove, og at Beind Bille maa lovlig følge dem til Ran eller i andre Maader, hvor ham tækkes; efterdi som det Brev ydermere udviser. Hvilket forskrevne Artikel vi stadfæster, og tildømmer vi Beind Bille Tynneskogh, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum *etc.* nostro sub sig. ad causas, teste Efferardo Grubbe de Thryggewelde justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.) [3930]

— Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer paa Langland. For os paa vort Retterting var velbyrdig Md. Beind Bille og bød sig i Rette imod velbyrdig Md. Hans Jensß i Krogagra om en Gaard i Snødet, som J[ens] Smeth[?] i boer, hvilken Gaard vi har givet Hans Jensß vore Breve paa, hvilke Breve vi nu igenkalder, saa længe de kommer for os paa vort Retterting med deres Breve og vorder der adskilte med Rette. Datum Ottonie fer. 5. ante f. Andree nostro sub sig. ad causas, teste Efferardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Langelandiam inhabitantibus, utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paaskrift: »revocacio«. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [3931]

Nov. 29. Bispens Officialis i Roskilde tildømmer Køghæ Skomagerlav en Gaard i Køghæ.

Perg. med 1 Segl: G. 188. Køge Skomagerlavs (ell. Køge Kirkes Johannis evang. og Jacobi Alters) Arkiv; senere til Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 8* og *V. 31* (RA. Køge Kirkes Arkiv). *Nyrop, Gilde- og Lavsskraer II. 184.* [3932]

Nov. 30. »Kong Christ. I. Brev paa Perg. med hengendes Segl uskad, hvori har[!] stadfæster det Skiøde, som Evert Truesen han[!] givet Jens^a Claussen paa 2 Gaarde og Gods i Sønderherløse i Smørum Herred. Dat. 1476 die bti. Andreæ apli. teste Effvardo Grubbe de Tryggevelde justitiario nro dilecto. Samme Hr. Grubbe har og sadt sit Segl neden paa Brevet, men der sees nu ganske lidet deraf.«

[A. Perg. med 2 Segl: 1-2. (det andet Segl har sikkert ikke været Evert Grubbes, men en Landstingsfunktionærs; jfr. 3847, 3917 og 1479 Sept. 2). Jep Claussøn Godovs Arkiv; ^bsenere ejet af Biskop Peder Hersleb^b.] **Aa.** Udtog anført i *Bibliotheca Herslebiana (Hafnia 1758)* S. 547. — Brevet er øjensynlig 4. Dombrev svarende til 3847, 3898 og 3917.

a) Er øjensynlig Fejl for Jep. b—b) Saaledes Aa. [3933]

Dec. 2. *Reg. *7356.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 462.* [3934]

Dec. 6. (*Reg. 4594**.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 354.* [3935]

— (*Reg. 4595**.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 354.* [3936]

— (*Reg. 4596**.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 354.* [3937]

— *Reg. 4597.* [Orig. Ribe Kapitels (Michaelis Kirkes ell. Kapels) Arkiv.] *Terpager, Ripæ S. 390; Pontoppidan, Annales II. 669.* [3938]

Dec. 9. *Reg. *7359.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 233.* [3939]

Dec. 11. (*Reg. *7360.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 513.* [3940]

— (*Reg. *7361.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 513.* [3941]

— (*Reg. *7362.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 513.* [3942]

Dec. 12. Marinus de Fregeno theologie professor, camere apostolice clericus [osv. som 3624; læs dog: ministrandi ^aKir-

stine Assmwñssdotter^a merito - occurrent, ac illam plenissimam -
indtil:] Datum anno m^occcc^o ^alxxsexto 12. die mensis decembris^a.

Perg. (trykt med Undtagelse af, hvor andet er angivet) med 1
Segl: Marinus de Fregeno's. (AM. V. 17.) Faksimile: *Lange, Analecta
bibliographica Tavle IX.* [3943

a—a) Skrevet.

Dec. 14. (Reg. *7363.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille
S. 514.* [3944

Dec. 16. Jep Nielß Herredsfoged i Nør H. Dyrs, Jøren Hanß²
Sognepræst i Fieldrvp, Hr. Maghens³, Hans Lykkes Kapellan, Hr.
Jens Jonß Kapellan i Grindw til s. Karen Alter, Sywerdh Jenß⁵,
Per Swenß, Nis Smidh⁷ i Kasberg og Jep Voffnß i Koghstrvp.
Mand. før Thome Dag fik beskeden Md. Nis Bondhe i Owelstrvp
paa Nør H. Dyrs Ting et Tingsvidne af 8[!] Dannemænd: Sywer
Jenß i Karlehy, Kiel Nielß i Sostrvp, Laurenz i Skierwadh,
Henrik Tordhß i Wolby, Jep Voffnß, Marquardh Henrikß i
Tordsiø, Ingwor Perß i Selkier, Nis Smidh i Kasberigh og Jes
Perß i Skiffar; hvilke vidnede, at Powel Jenß og Anders Nielß
»borgher« i Grindw var her tilforn inden 4 Stokke og skødede
Andhers Jonß i Ænsløff Ager og Eng paa Ænsløff Mark, som
dem var paakommen af ret Arv, og vederkendtes Powel Jenß
og Anders Nielß at have opbaaret fuldt Værd »ath« Anders
Jonß for forskrevne Ager og Eng. Item var beskeden Mand
samme Dag inden 4 Stokke, som var Sywer Jenß, som Ting-
hører var paa samme Tid, der Skødet gik, og tilstod, at han
opbar 2 Skill. Grot paa Bispens Vegne, førend Skødet maatte
gaa. Med vore Indsegl. Datum anno et loco ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1. I Sigilfeltet en Plov; 2. G. 1039* (Jøren Hanß;
samme Signet som 2511, Nr. 4); 3. I Sigilfeltet en Rist; 4. Bomærke;
5. I Sigilfeltet en Plov; 6. Ubetydeligt Brudst.; 7. I Sigilfeltet en Ham-
mer. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). LDipl. [3945

— Tingsvidne af Skodborg H., at Eller Jwl paa sin Hustrus Vegne
ikke har faaet Vederlag for forskelligt Gods og Penge, som Hustru
Bendyt har givet Cristern Steen og Jes Steen.

Perg. med [9] Segl: 2. G. 958 (nu i Rigsarkivets Seglsaml.); 9. I
Sigilfeltet Bogstavet C. Eiler Juels Arkiv; ^a1768 i Danske Kancellis
Arkiv^a; ^b1848 af Justitsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^b (RA.).
Nielsen, Gl. jyske Tingsvidner S. 12. [3946

a—a) Saaledes Langebek i LDipl. b—b) Jfr. *Vejled. Arkivreg. I. 181.*

Dec. 19. Vidne af »borghmästare« og Raad i Tråleborgh om Gave
af Pädher Rask af Wærlinge til Sortebrødrekloster i Lund.

[Orig. Lunds Dominikanerkl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 172. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 268.* Om Aaret se 2871. — Jfr. 83.

Dec. 20. Vi Hans¹ udvalgt til Danmarcks Rige, Arving til Norrige, Hertug i Sleßuigh osv. hilser eder Biskop Jeip i Bwrg-lom, Hr. Eric Ottsß vor Herre Faders Hofmester, Hr. Niels Eriicsß, Hr. Anders Jachimsß og Lass Lwnow vore Mænd og Tjenere. Mawritz Nielsß vor Mand og Raad har berettet for os, at der er Trætte mellem ham og Oleff Jensß om Arve-gods. Thi beder vi eder og befaler, at I stævner for eder Maw-ritz Nielsß og Oleff Jensß og skiller dem derom ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os. Og beder vi og byder eder Mawritz Nielsß og Oleff Jensß, at I møder for vore forskrevne gode Mænd, naar de eder tilsigende vorder, og undgælder, hvis de eder for Rette afsigende vorder. Og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. *Ex castro nostro Ale-borgh vig. Thome ap. nostro sub signeto.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 86. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (C; RA.). [3947

Dec. 23. Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Thommes Jensß i Koss med Breve ud-givne af Sønder H.s Ting i Morss, lydende iblandt andre Artikler, at han har gjort sin Lovhævd og »indwordh« Lingorth og Lin-gortz Mark i Ottrops S. for fri Arv og Ejendom til Dampsgorth og udsvor alle uden Maghens Persß rette Arvinger. Hvilke Breve vi stadfæster, og tildømmer vi Thommes Jensß Lingorth og Lingortz Mark efter hans aabne Breves Lydelse, forbydende nogen Thomes Jensß heri Hinder at gøre, saa længe hans Lov-hævd fældes med Biskop og bedste Bygdemænd uvildige, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum in opido nostro Randrusiensi vig. vigilie Cristi nativit. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe de Trygge-welde justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Thomas Jenssøn Kaas's Arkiv; a1756 i Arkivet paa Damsgaard^a; senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatark., Thomas Jenssøn Kaas). LDipl. [3948

a—a) Saaledes RA. Langebeks Saml. Pk. VI, Brevregistraturer, Damsgaard.

Dec. 27. Kongen anmoder Niels Erikssøn om at komme til ham i Wiborgh og følge ham ind i Ty.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 52.* [3949

Dag? Kong Crestiern tildømmer Niels Iuensen Krefftrup.

[Orig.] Udtog se 3007. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 44 b.
Ny kirkehist. Saml. V. 489. [3950]

— (**Aar?**). »Ett breff lxi aar gammelltt, att Axell Ibß till Støffring havde giffuitt i liige maade en gaardt i Klestrup oc eth bygge thertiill ligende mett en gordtz eye i Woxleff tiill heligestes.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1537) Apr. 20 (6. fer. post misericordia dni.) mellem Hr. Peder Jenß (Prior i Aalborg Helligaandshus) og Gabriell Gyllenstiern til Restrup; Brevet fremlægges af den første (det maa efter det angivne Indhold vistnok antages at være forskelligt fra Brevet af 1478 Apr. 30 nedfr.). RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 46 a. [3951]

— (—?). Udtog: RA. Herredagsdombog 1590-95 Bl. 82 a (Udstedelsesaaret angives kun ved, at det i 1590 var 114 Aar siden); *Rosenvinge, Domme IV. 198.* Er 216.

Dag? Se 1232.

[3952]

— Tønne Rønnow sælger Lawe Brok Gods i Wiiffuet og Kiessendrup.

[Orig. Lage Brocks Arkiv.] Udtog se 2865. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 109. *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 204.* [3953]

— Hr. Corfis Rønnow udlægger Tønne Rønnow Gods i Thorw og i Wiiffuedt.

[Perg.^a Tønne Rønnows Arkiv.] Udtog se 2865. RA. Rigens Dombog 1540-44 S. 109. *Heise, Rosenkrantz, Dipl. S. 204.* [3954]
 a) Saaledes Udtoget.

— »Ett tingswitne aff Fiendz herritzting under datum mcdlxxvi, lydende, att ther burde ingen att fiske uti then aae, som løb[e]r fra then aallegaardt, som liger till Dalsgaardt oc till Starrop møle, enthen met rußer, thiener, garn eller met noger ander fiskinde wthen the, y Starupgaardt boer.«

[Orig. Staarupgaard Godsarkiv.] Udtog se 2527. RA. Rigens Dombog 1545-54 S. 753. [3955]

— »Och fremlagde for^{ne} Anders Pouell Pouell sønn i rette ii eydoms-breffue, som hanns fader Pouell Byrialsønn i Roumlund haffuer kjøptt Naffuendrup mølle med hindis rette thillegelße, ett aff erlig och welb. mand Anders Binderup till Huidstieenn; datum udi same breff mcdlxxx; ett andet kjøbebreff aff sancti Hanns closter wdi Wiiborch paa same mølle och hindis rette tilllegelße; datum wdi samme breffue mcdlxxvi. Thisligeste wdi rette lagde hannd enn laugheffuidt, som giffuidt ehr unnder Gudtz aar mdvi, liudendis, att Pouell Byrialsønn haffuer indwardt for^{ne} Naffuendrup mølle med huß och böggistedt, damb och damsbundet och frii støffninge thill beggi lande, till haardt jord møder.«

[A. Orig. Poul Børialsens Arkiv. — Aa. Udtog anførte i Dom 1546 Aug. 23 (Mand. før Bartolomei Dag) af Rindtz H. mellem »welb.« Md.

Anders Pouelssønn i Lundt og Christiern Suenigsønn i Room. ^aPapir med 2 Segl.^a — **Aaa.** Vidisse 1614 Febr. 26 af Aa af Wiborge Landsting, givet Peder Munck til Haffuegaardt. ^bPapir med 3 Segl.^b **Aaaa.** Vidisse af Aaa af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Peder Munk til Haffuegaardt (det vidimerende Brev er ikke dateret, men indført mellem 1614 Marts 10 og Marts 7). RA. Rigens Forfølgningssbog 1609-15 Bl. 188 b. [3956

a—a) Saaledes Aaa. b—b) Saaledes Aaaa.

Dag? Brev af Ærkebisp Jöns Brostorp til Hr. Jöns Bingham om en Gaard i Malmöe.

[Orig. Senere (jfr. 1478 Dag?) til Lunde Kapitels Arkiv?] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 9 (efter »Num. 17 nummererade book« »Fol. 198«). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 268.* [3957

— Mette Sehesteds sælger Hacksted til Slesvig Kapitel.

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 505, 516, 537* (paa det sidste Sted med Aar 1477).] Udtog af Poul Cypræus: Gl. kgl. Saml. Fol. 1047 Bl. 173 b (= *J. A. Cypræus, Annales S. 389*). [3958

— Forlig mellem Schleswig Kapitels Medlemmer om Grænsen mellem Cosleben og Kiel.

[Orig. Slesvig Kapitels Arkiv.] Udtog: *Noodt II. 246* og (med Hænder fra 18. Aarh.) Ny kgl. Saml. 4to 1434 (under Cossel) og Westphalens Dipl., Kwart (under Aar 1465). — Et andet Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 90* og Kiels UB., S. H. 8 Bl. 498 b. — Se 2868. [3959

— (**Aar?**). »Archiebiscope Jacobz begieringzskriffte för hospitalz-brödrerna i Lund kring biscopstiftet skickat, dhæt almogen skulle barmhertigheetz gierningar dhe for^{de} bröder bewiisa medh almosers uthgifwande. Dat. 1476.«

[Orig. Lunds Hospitals Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 6, Nr. 10. — Hvis Udstederen er Ærkebisp i Lund (hvad der vel maa antages at være Tilfældet) og ikke i Uppsala, maa Brevet være ældre end 1450. [3960

Dag? »NB. I denne Bog^a findes et Skiødebrev af Aar 1476, hvori nævnes Broder Owæ Jensen minister i Graabrødreorden i Danmark.«

[Orig.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand efter Optegnelser, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 279. [3961

a) ∴: sagtens de »gamle Optegnelser«, der Aar 1800 ejedes af Bedemand Knud Kiergaard (Saml. til jydsk Hist. 3. R. III. 263).

— Se 3022. [3962

— Brev af Bisp Carolus af Odense.

[Orig. Køng (Baag H.) Kirkes Arkiv?] Nævnt: FLA. Odense Bispearkiv, Jakob Madsens Visitatsbog Bl. 5 a (*udg. af A. Crone S. 15*) (jfr. ovfr. efter 3375). Anført herefter: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 (af Th. Br. Bircherod, men i noget ændret Skikkelse) og flere Steder; jfr. 3773. [3963

Dag? »Carolus episcopus Otthoniensis« udsteder et Pergamentsbrev, der fandtes i Søllinge eller Hellerup Kirke.

[Perg. Søllinge ell. Hellerup (Vindinge H.) Kirkes Arkiv.] Navnet anført paa det under 2691 omtalte Kvartark og paa det sstds. omtalte Halvark. [3964]

— »11. Kiersten Nielsdaatters skødebreff paa perkement aar 1476 paa en jord, liger till Hiom kircke, heder Streng.«

[Perg. Hygum (Vandfuld H.) Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 35. [3965]

— »1. Itt perckementis breff paa nogit Nesum kirckis eyendom. Dattierit 1476.«

[Perg. N.-Nissum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 67. [3966]

— »47. Ett perckementz dom, att ingen skall diele paa kirckens guodtz, som haffuer werriitt ukiertt i 30 aar. Aar 1476.«

[Orig.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 133. [3967]

— »Et ditto^a af 1476, hvori ikke nævnes Adelsmænd, paa noget Jord i Ørsted Mark.«

[Orig. Holbækgaard Godsarkiv.] Udtog af Søren Abildgaard (blandt »en Deel gamle Brevskaber Holbek Gaard og dets Ejendom angaaende«, som »Hr. Consistorial Raad Teider Herre af Holbek^b har«): Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 7 S. 18. [3968]

a) »: et Skøde. b) Se 3180.

— Tingsvidne af Rinds H. om dem, der har haft Gjedsted Aa i Leje af Povl Stigsen og hans Arvinger.

[Orig. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Udtog anført i 1493 Febr. 12. *Dipl. Viberg. S. 98* (med sikkert urigtigt Aar 1426); *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 75.* [3969]

— »10. It Pandtesættelse paa Haverholm og Westergaard i Høgsted. 1476.«

[Orig.] Udtog anført i »Reversal paa effterskrefne Adkomstbreffe paa Rønnusholm og Gods« (fra 1. Halvdel af 18. Aarh.): RA. Topogr. Saml. Papir, Børglum H., Vrejlev S., Rønnovsholm. [3970]

Uden Dag. Jeg Jørghen Laurenß Succentor i Roskildæ Domkirke har med Kapitels i Roskilde Samtykke til Leje ladet beskeden Md. Jens Krwse Borgemester i Roskilde en Jord, som hører til trinitatis Alter i Roskilde, som jeg er Ejer til, hvilken Jord Pether Jeipß tilforn i Leje havde, for Norden ved Torffgaden i s. Oleffs Sogn, at nyde i sine Dage og i sin Husfrues Wolburgh Pethersdotter og begges deres Børn og en deres Børns næste Arvings Dage; afgaar deres Børn førend de selv, skal en

deres næste Arving det nyde i sine Dage. De skal Grunden bygge og i gode Maade holde efter deres Magt og Stenbroen færdige at holde paa Gaden og give mig 1 lødige Mk. til Leje hvert Aar af Grunden, Halvdelen om Paaske og Halvdelen om Mikelsdags Tide. Vil de sælge deres Hus og Bygning, skal de des Fuldmagt have, først tilbydende mig og Kapitel; da skal vi være næst at købe efter Dannemænds Sigelse; vil vi ej købe, skal de sælge deres Bygning, hvem dem lyster. Naar J. K., hans Husfrue, Børn og »arwinge«, som før er rorte, døde er, skal Grunden med Bygning straks igen komme til mig. Sig. capituli Roskildensis cum sig. meo. Datum anno 1476.

Perg. [med 2 Segl]. Senere til Vidtsköffe Godsarkiv; af Christian Barnekow († 1762) foræret til Langebek (RA. Roskilde (Tillæg)). [3971

Uden Dag. Kvittering, ordret stemmende med 3785, undtagen at Aaret her er: milesimoquadringentesimoseptuagesimosexto.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [3972

— Johannes Andree Præst og »Procurator« paa Præstø s. Antonii Gaards Vegne optager Marquardus Nicolai i s. Antonii Ordens Broderskab.

Perg. [med 1 Segl]. (RA. Præstø Antonii Kl. Arkiv.) *Kirkehist. Saml. 4. R. II. 219.* [3973

— Brudst.: *Westphalen IV, Præfatio S. 87; Reg. *7366.* Er 3796.

— Udtog: *Falck, Samml. III. 210 og Westphalen IV. 3189 Nr. 89; Reg. 4598.* Er 3797.

— Udtog: *Fyhn, Kolding S. 194, 218; Reg. *7364.* Er 3857.

— Udtog: Thott 4to 1889 Bl. 7 b; *Personalhist. Tidsskr. 6. R. IV. 219.* Er 3894.

Brevbøger: Aarhus Kapitel: *SRD. VI. 514* (Juli 28), *515* (Okt. 17). — Løgum: *SRD. VIII. 207* (Nov. 30).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 12*; se ogsaa 3854, 3932. Aalborg Slot: *ÆA. III. 71*. Stjernholm: *ÆA. V. 109* (115 se under Aarhus Bisp). — Lunde Kapitel: se 3920. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 331*. — Børglum Bisp: *ÆA. III. 50*. — Børglum Kapitel: *ÆA. III. 90, 93, 98, 99*. — Viborg Bisp: *ÆA. II. 210* (Marts 2), *342* (Marts 18), *219* (Juni 29), *268* (Okt. 12), *332* (Nov. 1), *267* (Nov. 22), *222, 247*. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 24* (Jan. 8), *45* (Juni 21), *84* (Okt. 12), *27* (Dec. 19), *129, 137, 161, 163* (= *V. 115*). — Ribe Kapitel: se 3865, 3874, 3876. — Slesvig Kapitel: se 3958. — Antvorskov: *ÆA. IV. 64, 64, 127, 127, 127, 130, 220, 261, 269* (Viborg St. Hans Kl.), *270* (do). — Roskilde Claræ Kl.: se 3899. — Skovkloster: *SRD. IV. 371, 392, 398, 399*. — Maribo: *ÆA. III. 260, 277, 284, 293*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 635* (881), *635* (880), *640* (1081). — Essenbæk: *ÆA. II. 97* (Aug. 14), *97* (Aug. 14). — Gudum: *ÆA. III. 226*. — Hundslund: *ÆA. III. 17*. — Mariager: *ÆA. V. 653, 676, 684, 688, 688, 727, 728, 735, 737, 746*. — Vestervig: *ÆA. III. 138, 139, 140, 140, 142*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 383, 390*. — Vor: *ÆA. I. 192, 192?* — Vrejlev: *ÆA. III. 40*. — Ø: *ÆA. III. 119, 122*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 173*. — Aahus Hospital: se 3832. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 975, 993, 1059*; se ogsaa 3808, 3888. — *Eline Gøyes Jordebog 414* (Febr. 14; = *Adel. Brevkister 120*), *247* (Apr. 18), *254* (Maj 3), *323* (Maj 29), *108* (Juni 19), *127* (Aug. 5), *139* (Okt. 27). — *Adel. Brevkister*: se 3787 og under *Eline Gøyes Jordebog* Febr. 14

1477.

Jan. 3. Kongen anmoder Niels Erikssøn om at hjælpe forskellige Personer over for Palie Spliid.

Papir med 1 endnu overklæbet, brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Mis-siver I. 52.* [3974

Jan. 9. Kongen paalægger Bisp Jens i Aars m. fl. at paadømme en Sag mellem Wiborgh Kapitel og Marieagher Kloster om Østerskow.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viborg. S. 61.* [3975

Jan. 11. Testamente af Jacob Willebrant Borger i Borch paa Vemeren.

Perg. (udskaaret forneden). Burg Bys Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Stadt Burg Nr. 36). Udtog: *US. der Schlesw.-Holst.-Lauenburg. Gesellsch. III. II. 56.* [3976

— »En ttingsvithne aar mcdlxxvii then loffuerdag paa snapstting her aff forne tting^a udgiiffuen, lidende yblantt anditt, att viii mend haffde vondit, thet Knud Mickelß bode y Søgord oc gaff ttiill orlig skyld ii ørtte korn, skouogen oc skousuin, oc ttiillstod Knud Mickelßn lidellig inden alle iiii stocke, thet hand haffde forne gord y feste aff Oluff Nielß for en fuld gords eye.«

[A. Orig.] **Aa.** Udtog anført i Dom 1575 Apr. 23 (Lørd. før jubilate Sønd.) af Christen Huid i Amtrop, den Tid Tinghører til Hamerom H.s Ting, mellem Fru Mett Oxe til Bierckhollem og Nis Maß i Hollem paa den ene Side og Jacop Skram til Fruergord paa den anden; Nis Maß fremlægger Brev af 1494 Dec. 6; Jacop Skram fremlægger nærværende Brev og Brev af 1477 Febr. 1. Papir med 1 Segl paatrykt forneden. (Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I.) — **Ab.** Det samme Udtog anført i Dom 1575 Maj 21 (Lørd. før Pinsedag) af Chresten Huid i Amphrop, den Tid Tinghører til Hamerom H.s Ting, mellem Fru Mette Oxdather og Nis Matzß i Hollom paa den ene Side og Jakob Schram til Fruregaardt paa den anden; Nis Matzß fremlægger Brev af (1484 ∴) 1494 Dec. 6; Jakob Schram fremlægger Brev af 1477 Juni 14, nærværende Brev og Brev af 1477 Febr. 1. Papir med 1 Segl paatrykt forneden. (Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I.) [3977

a) ∴ Hammerum H.s Ting.

Jan. 15. Henrich Meyensterop Landsdommer i Sielandh og Hovedsmand paa Korsør, Axel Laghæsß paa Klaxholm, Eric Agæsß i Bauelsæ, Claus Da i Raffensterop RR., Cristoffer Jensß i Sørrop, Jehan Serlin i Hørby og Herluff Skaffuæ Hovedsmand paa Skiollænes a. w. Onsd. efter 20. Dag Jul var velbyrdig Md. Jørghen Rwdh Hovedsmand paa Sol[t]æ stedet Ind-

førsel af Sielantzfare Landsting i Gostoftæ og 5 Gaarde i Kelterop, efterdi som han det til Herredsting og Landsting med sine Kaldsmænd og Lovdage efter Loven »fulfuldh« havde. Vore Indsegl. Datum etc.

Perg. [med 7 Segl]. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3978]

Jan. 20. Kongen paalægger Bisp Knwt i Wiborg m. fl. at paadømme en Sag mellem Wiborgh Kapitel og Hr. Cristiern Petherssens Arvinger om en Gaard (i Wiborgh).

Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 62.* [3979]

— *Reg. 4599.* [A. Orig. Vitskøl Kl. Arkiv. — Aa. Afskr.: Vitskøl-bogen.] Efter Afskr. af Aa: *Dän. Bibl. VI. 156; Danske Mag. I. 150.* — [Ab. Vidisse.] Aba. Udtog efter Ab anført i Rettertingsdom 1596 Juni 12 mellem Fru Ermegaardt Gylldenstiern, Thruidt Biørnns Efterleverske, paa den ene Side og Mouritz Styge til Holbeckgaardt m. fl. paa den anden; Vidissen fremlægges af den første. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 130 a. Herefter: *Secher, Kongens rettertings domme 1595-1604 S. 87.* [3980]

Jan. 23. *Reg. *7368.* Perg. med 4 Segl: 1. Clxxiv 1; 2. Hviii 9; 3. Flii 9; 4. Bomærke. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Styffe IV. 45.* [3981]

Jan. 26. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Biskop Jens i Aarssß vor Hofmester. Jørgen Krumpen vor Mand og Tjener har været her for os og vort Raad med vort Stævnesbrev over Sandemænd i Gerleff H. for et Tog, de gjorde paa Kasebergh Mølle, og over alle dem, som kender sig Del at have i Aystroppe Mark; da svarede ham paa Eystrop deres Vegne, som Ejendom havde i Eystrop Mark, Anders Sommersß, at den Sag var indsat til Biskop og bedste Bygdemænd; da funde vi for Rette, at baade de Sager skulde indsættes til Biskop og bedste Bygdemænd, som han selv ydermere for eder berette kan. Thi beder vi og befaler eder, at I tager til eder disse Bygdemænd: Sommer, Pors, Anders Bindrop og Niels Mwncck vore gode Mænd og Tjenere og Pouel Nielssøn, Jens Nielsß i Stoweby, Thomes Swensß og Lass Nielsß i Gasom vore Bønder og forsamler eder i Randers Mand. efter dnicam. judica og stævner for eder Jørgen Krumpen paa den ene Side og Sandemænd af Gerleff H. og Anders Sommersß og de, som sig kendes Del at have i Aystrop Mark, paa den anden og udransager den Sag og adskiller dem med Rette, saa at den Sag skal ej ydermere komme for os, som I vil andsvare for Gud og være

bekendte for os og vort Raad. Og beder vi og byder eder Jørgen Krumpen, Sandemænd i Gerleff H., Anders Sommersø og eder, som sig kendes Del at have i Aystrop, at I møder for forskrevne vort Raad og bedste Bygdemænd paa forskrevne Sted og Tid og lider, hvis de eder for Rette afsigende vorder; og lad det ingenlunde. Sammeledes beder vi og byder eder Bygdemænd, at I og møder paa forskrevne Tid og Sted med vort Raad; møder ikke forskrevne Bygdemænd alle, da giver [vi] eder Fuldmagt at tage andre i deres Sted. Ex opido nostro Randrusiensis dnica. post f. convers. Pauli nostro sub signeto.

Ad relacionem Dn. Nicolai Ronnow marschalci regni Dacie.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [3982]

Jan. 27. Axel Jebssøn¹ i Støffringh a. w. Jeg har solgt og skødet Kardholm til hæderlig og velbyrdige Md. Laghe Broch paa Esdrop, og kendes jeg mig at have fanget derfor fuldt Værd. Afvindes Kardholm Laghe Brock, tilbinder jeg mig saa stort og saa godt og saa vel »beleylicht« og det, som saa meget kan rente, at vederlægge inden $\frac{1}{2}$ Aar derefter kommende. Medb. af flere gode Mænd Erich Andersø², Laxman, Hiendrik Friis, Prip i Roxyø og Olaff Friis⁶. Datum Esdrop fer. 2. ante f. purificac. Marie.

Perg. med [6] Segl: 1. Lxviii 33 (Thott); 2. Utydeligt (mulig skraadelt) Skjold uden Hjelm; [3.^a]; 4. Utydeligt Skjold og Hjelm, mulig Lvii 18; 5. Utydeligt Skjold og Hjelm; 6. Skjold, hvori formentlig Roser, og Hjelm, forskelligt fra Fxlili 41. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. LDipl. [3983]

a) Nævnt af Plesner 1848 i LDipl. som Poul Laxmands Segl.

Jan. 29. *Reg. *7371.* Papir med 7 Segl paatrykte forneden: 1. Fiv 1 (Hvitaks); 2-7. Utydelige Rester. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Kirkehist. Saml. I. 49.* [3984]

— *Reg. *7370.* Perg. med [7] Segl: [1. Fiv 1 (Hvitax)^a]; 6. Udslidt. Senere til Bent Billes Arkiv? (RA. Tranekær Kirkes Arkiv). *Matzen, Panteret S. 490.* [3985]

a) Tegning i Klevenfeldts Herold Nr. 592.

Jan. 31. Peter van Aleuelde knape unde amptman tho Got-torp. Des vrydaghes vor Unnser vrouwen daghe to lichtmiße is vor my to Hußem in der heren herberch in jeghenwordicheyt des duchtigen Laurens Leuen stalleren ime Nortstrandt unde Hans Brodersø herdesvoghhet ouer Sundergoßherde, Hußem unde Hastemark[!] ghewest de erßame Molthy Michelson borger to

Rypen, clagende ouer Bolde Boyensß wonende ime Nortstrant umme en achtendele vame schepe, welker achtendel Molthy sick vormetede to horende unde hebbende in Bolde Boyensß schepe, dat Bolde kofft hadde van Jens Ketelß wandaghes wonende to Hußem uthghenomen Molthy syn achtendele, unde Bolde sodan schip namelike en eyver in natiiden vorbutede myt eneme ghenomet Tydeman Hoyer borgher to Kampen vor en ander schip nameliken en ploythe, de Langhe Hans plach to vorende unde en schipper up was, dar Molthy in to dele qwam en soßteyndel, unde sulke ploythe to ßewart Bolde ghenomen worde vormydelst eneme ßerouuer ghenomet Swart Adryan myt ghude. Darup sint uthghewist 8 beschedene vrame vorfarene scheplude: Bertelt Bekeman borger to Hamborch, Hermen Repsleger, Hans Mestmaker, Jacop Scuteman, Peter Clawesß, Hinrick Ewerdes, Paye Tetensß unde Vicke Farwer, darup vormiddelst recht to schedende, alzo en ßeerecht is, unde hebben wedder ynne ghebracht, dat Bolde deme vorbenomeden Molthy der halwen myt rechte nicht pleghende is, wente en ßeerecht is, dat de jennen, dede groteste dele in deme schepe hefft unde rechte schipper is, ys ock vulmechtich sodan schip up eren beyden vordede to vorkopende unde, wan em sulkes vallen kan, to vorbutende, wente de ryngeste dele de groteste parte alle tiidt volgen schal, unde hebben ock vurder affsecht, dat Bolde deme gnanten Molthy nach ßeerecht nicht plegende is vor schip, gudt edder hure, nach deme sodane ploythe up erer beyden vordel unde schaden to ßewart ghenomen is, myt sodanem beschede, dat were sake eme sulkes rechtes nicht behoghede unde up beyden parten belenden mochte, denne en islike syn rechte soken, dar mehr van vorfarner schepelude sint. Myn ingesegel myt dem inghesegele Hans Brodersß herdeßvoghet. Gheuen unde schreuen to Hußem *etc.*

Perg. med [2] Segl: [1. Nævnt af Matthiessen 1871 i LDipl.]; 2. Skjold, hvori en utydelig Figur; gennemskaaret. (RA. Kongens Arkiv, Div. Pergamentsbr. vedr. Hertugdømm.) LDipl. [3986

Febr. I. »En laffueheffuit aar mcdlxxvii køndermis affthen her aff for^{ne} tting^a udgiffuen, lidende yblantt andit, att hederlig mand oc welbørd mester Claus haffde induardt Søgord, som liger sønden viid Giødstrop søe, for en fuld gords eye, oc induarde hand then ttofft, som liger sønden vid Søgord saa langt, som recker øster oc wester, ttiill kierckens jord wiidttager, oc suor hand seg y fuld felle offuer alle Ørskoff marck bode y ager^b oc udmarck.«

[A. Orig.] Aa. Udtog se 3977 Aa. — Ab. Det samme Udtog se 3977 Ab. [3987

a) a: Hammerum H.s Ting. b) Ab: indmarch.

Febr. 3. Jes Oloffs Borgemester i Wetle, Jahan Wille, Per Hardbo, Nis Tweß, Jeppe Bergh, Bertill Owerskiær, Henrik Stwre⁶ Raadmænd og Jes Wintter Bymand sstds. Paa Anscharii Dag paa Wetlle Raadhus fik beskeden Md. Cristiern Laweß vor Kæmner et Vidne af 20 gamle Dannemænd: Jeppe Skredder, Yuer Perß, Jes Brasen, Per Wille, Knwdh Swder, Nis, Oloff Kyndby, Lass Aal, Per Seuerenß, Lass Aal, Olof Smidh, Jeppe Seuerenß, Nis Jensß Swdher, Tydman Ni.,erenß, Jes Yuersß, Pally Breydal, Esbern Pæll, Hans Gromme og Tyderyk Hansß; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, og aldrig de kunde længere spørge end, at Løghen Mark og Skov har været fri til Wetle, og aldrig havde det af nogen Lensmand uden af Kongen, saa længe Hr. Morthen Jensß trængte en Mand til at bygge Løghet imod Byens Minde. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden: 1-7. Bomærker. Vejle Bys Arkiv (RA.). [3988

Febr. 5. *Reg. 4601.* [Perg.^a Aarhus Bys Arkiv.] Vidisse 1555 Marts 31 (dnica. judica) af Thomes Riibere Kantor i Aarhus Domkirke, 6 navngivne Kanniker og menige Kapitel ibid., uden at det siges, til hvem Vidissen gives. Papir med Rester af 7 Segl paatrykte forneden. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 76). *Hofman, Fundationer III. 189* (læs (foruden Kongens fuldstændige Titel): tiillade, ath wore elskelige borgere i - Kalffø wig - lade, platze, wforrette - anno domini mdclxxvii nostro regali sub secreto presentibus inferius appenso).

a) Saaledes Vidissen.

[3989

Febr. 6. *Reg. *7374.* Perg. med 1 Segl: K. 78. Aarhus Bys Arkiv (i Aarhus, Byraadskontorets Arkiv Aa. 15). *Hübertz, Aarhus I. 31* (læs: vndentaghet et - sexthen alne). [3990

Febr. 12. *Reg. *7378.* Papir med Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1-2. Utydelige; 3. Clxxii 8 (Basse); 4. Mulig Llvii 5; 5. Hxii 3; 6. Bomærke. Hartvig Krummediges Enkes Arkiv (RA.). *Danske Mag. 3. R. II. 12.* [3991

Febr. 14. Vi Cristiern¹ Konge Fuldmagt giver Hr. Anders Friis R. vor Mand og Tjener og Embedsmand paa Lundesnes ind at løse af Biskop Pædher i Ribe vort og Kronens Birk Lønborck Birk i Lundesnes Len med al sin Rettighed for 300 lub.

Mk. i saadan Mønt, som i Danmarck gænge er; og naar han Lønborck Birk indløst har af Biskop Pædher og vort Brev af ham igen fanger, som han derpaa har, thi pantsætter vi Hr. A. F. Lønborck Birk for et brugeligt Pant, saa længe det afløses ham for forskrevne 300 Mk. Datum in civitate nostra Ottoniensi die Valentini nostro sub secreto.

Dn. rex per se.

Perg. med 1 Segl: K. 78; gennemskaaret. Anders Friis's Arkiv; senere tilbagegivet til Kongens Arkiv; ^a1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^a (RA. C 5, Len Nørrejyll.). — Kopi (med urigtigt Aar 1517 uden Dag) fra 2. Halvdel af 16. Aarh.: RA. Reg. o. a. L. 4 Bl. 454 a. — Udtog (med den samme urigtige Datering) fra c. 1600: RA. Reg. o. a. L. 1 Bl. 70 a. — Udtog efter de 2 sidste Kilder: *Fløe og Nielsen, Lønborg og Egvad Sogne S. 12*, hvor Aaret antages »sandsynligvis« at være 1467. [3992

a—a) RA. Reg. 86 S. 15; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.*

Febr. 18. Jeg Jeppe Niels¹ i Aldropp a w. er skyldig en velbyrdig Md. Olaff Jens² i Swalebølegardh paa Langlandh 80 Mk. Penge, som i Fywn og i Danmark gænge er, og som en Købmand kan den ænden fuldt med gøre, for hvilke jeg i et brugeligt Pant pantsætter ham 2 mine Gaarde i Torppe i Frødroppe S. i Winning H. (Per Andhers³, 1 Pd. Korn og 1 Skp. Smør; Jess Iwens⁴, 1 Ørtug Korn og 1 Skp. Smør) med Fuldmagt vornede i og af at sætte og Landgilde op at bære saa vel Løsningsaar som tilforn. Og hvilket Aar Gaardene skal igenløses, skal det kundgøres paa Winning H.s Ting 2 Ting før Midsommer og 1 Ting efter, og Løsningstid skal være Mortens Dag derefter. Afvindes Gaardene O. J., tilbinder jeg mig under Kirkens Dom at vederlægge ham saa godt »beyleylich« Gods inden 6 Uger derefter. Medb. af gode Mænd Hans Jens⁵ i Egelucke, Hans Mattes⁶ af Eegssmose, Wiliem Niels⁷ i Helsnet, Axel Axels⁸ i Stawns VV. og Per Mortens⁹ Raadmand i Othens. Datum Ottonie fer. 3. ante f. Petri ad cathedram.

Perg. med [6] Segl: 3. Lvii 15; 4. Axviii 11; 6. Bomærke. Senere (jfr. 1479 Jan. 20) til Bent Billes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [3993

Febr. 21. Niels Graabo Borger i Landzkrwnæ sælger Ærkebisp Jens i Lwndh sin Rettighed i en Gaard (i Landskrone).

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 7. Utydeligt Brudst. Senere (jfr. 1488 Aug. 29) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. diocc. Lund. IV. 268.* [3994

Febr. 24. Tømmæ Claus¹. Jeg har skødet og solgt til velbyrdig Svend Oluff Stygs² af Bollerep en Fjerdedel af Hoved-

gaarden i Odenslundhe i Ingelstade H., hvilken Del mig til Arv falden er efter mine »forælderne« og nu paa boer en Enke og giver 2 Skill. Grot Penge af fornævnte Fjerdedel. Afvindes denne Fjerdedel O. S., tilbinder jeg mig saa godt Gods igen at give med saa megen Rente og saa »beleyligt« inden 6 »wgnæ dag«. Medb. af flere gode Mænd Hr. Jens Dwe paa Krogeholm, Hr. Axel Brade paa Tostorp RR., Ingwar Galyn⁴ i Herresstade, Agge Aggisß min Broder »wæpner«. Datum Bollerep den 1. Mand. i Faste.

Perg. med [5] Segl: 4. Lviii 7. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 182*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [3995

a) RA. Reg. 60 S. 58.

Febr. 26. Christiern Konge. »Vor borgemester« og Raad-mænd i Suennborg har ladet berette for os, at efter saadan Lejlighed, som nu med dem er, at hver maa bjærge sig af saa mange »embeede«, som han kan afstedkomme, da »haffue menigheden suart« at bjærge dem af deres Købmandskab og i andre Maader. Da paa det at Suenborg maa des ydermere blive ved Bestand og vore Borgere sstds. forbedres, giver vi vore »borgemester«, Raad og Menighed i Suenborg saadan Privilegier, at hver Embedsmand skal bjærge sig af sit Embede, Bager af Baging, Skomager af Skogerning, Guldsmed af Guldsmedgerning og andre Embedsmænd hver af sin Gerning og Købmænd af »bryggen« og Købmandskab, og ingen uden Købmænd drive nogen Købmandskab ydermere end til deres Hus Behov og ej til Salg ydermere end, som deres Embede hører til. Og maa dog hver Borger der i Byen, hvad eller han er af Embede eller ej, brygge Øl til Salg og til deres eget Behov. Naar nogen vorder »saar«, blaa eller blodig i deres Byfred, det skal rettes efter Loven; sker saa, at den, Skaden faar, ej vil kære og »tage sætt« hjemme eller »dyllie« det, skal vor Byfoged ej fortie vor og Bysens Sag, men tale derefter, som Loven udviser. Hvor Byfred der sker af uden eller inden bys Folk og det ej kæres af ingen Dele, skal vor Byfoged alligevel dele vor og Bysens Sag, som forskrevet staar. Vil vi, at »vor borgemester« og Raad i Suennborg skal være fri for »tou«, naar nogen Byfred sker. Hvo som fredløs vorder i Suennborg efter deres Privilegier og Stadsbog, skal være fredløs over alt Danmarch. Og har vi forfaret, at de har optaget et Gilde [osv.; *Slutningen trykt Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 219*].

[Orig. Svendborg Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 5 b). — Afskr. fra 18. Aarh.: Resens Atlas (Uldall Fol. 186) IV. 431. [3996]

Febr. 26. *Reg. 4602.* Perg. [med 1 Segl]. Svendborg St. Annæ Gildes Arkiv (AM. V. 18). *Suhms Saml. I. 2. H. S. 52; Nyrop, Gilde- og Lavsskraer I. 745.* [3997]

Marts 2. *Reg. 4603*.* A. Perg. [med 1 Segl]. Odense Bys Arkiv^a (FLA. Odense Magistrats Arkiv). Herefter: *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 25* (læs: thy at oss tilbør - (S. 26:) wedherhettinghs lowen - kan icke - wedherhetting, lagwerghe - (S. 27:) skal engelund - vedherhættingh - stræde, oogne - hørre risæ - (S. 28:) Item *hwar* borgere - effther thi som - vordhe thel[!] eetsinne - gesten tre marck *penninghe oc fogeten tre marck* penninge for - (S. 29:) som retferdighe ere). — **Aa.** Optaget i Stadfæstelse 1484 Maj 29. — **Ab.** Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4 to 1312 b Bl. H vii (herefter kan Hullerne i Ud gavens S. 28 udfyldes saaledes: Item *hwart forscreffne Othense* borghere - *noghen i therres by, som them* - *kiøbmanskap, skulle*). — **Ac.** Vidisse 1547 Okt. 15 (sabb. post Dionisii) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Borgemestre og Raad i Ottense. Odense Bys Arkiv.] Indirekte herefter: *Almeennyttige Samlinger 39. Bd. (Odense 1799) S. 161.* — **Aca.** Afskr. efter Ac fra 17. Aarh.: Karen Brahes Manuskript Nr. 1649 (Vogelsangs Nr. 282) S. 34. — **Ad.** Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 3 a). [3998]

^{a)} Det er vistnok dette Brev og ikke 4000, der anføres med Aar 1477 uden Dag i en Registratur over Arkivet fra 16. Aarh. (under A) (i RA. »Danske Selskabs Samlinger« i Løbe-Nr. 3).

Marts 7 ell. 14. Jeg Jens Bille a. w. k[ende]s
 [skyld]ig er beskeden Svend Niels Børsting
 »halffthr« gæve i Danmark, for hvilken Sum
 Penge sætter en llends H. i Schane, som
 Niels Jenß nu i boer, 3 Pd. for et bruge-
 lige Pant at have, Landgilde og af op at bære
 afslaas af Hovedsummen, til forskrevne Gaard [afløses]
 ham ved mig for forskrevne Sum Penge. Løsningsdagen skal
 være Michels Dag, og Landgild da følge Hovedsummen
 eller afslaas af Hovedsummen. Medb. af
 Holnger Henricß² i Gl. og Niels Giordß³ i
 G. Givet Fred. Gregorii Dag.

Perg., medtaget af Ild, med [3] Segl: 2. Lxxxvii 7 (Ulfstand); 3. Lxv 2 (Drefeld). (RA. Privatark., kronolog. Række.) LDipl. 1477 Marts 14 (ufuldstændig). [3999]

Marts 8. Cristiern Konge. Paa det at vore Borgere i Othens maa blive ved Bestand og give os og Kronen des redeligere

deres aarlige Byskat og anden Tynge, giver vi forskrevne vore Borgere saadan Frihed til evig Tid, at ingen Borgere i Othens maa herefter sælge, afhænde eller pante nogle deres Jorder uden til nogen af deres Medborgere. Item hvilke vore Borgere i Othens som har Jorder eller Gaarde i andre Købstæder, skal have dem saa fri for Skat og Tynge, som vore Borgere af andre Købstæder friest har deres Jorder i Othens. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Nyborgh sabb. ante dnicam. oculi nostro sub secreto presentibus appenso.

[Orig. Odense Bys Arkiv (saaledes 1718 (FLA. Registraturen Nr. 583 med Aar 1474).] Afskr. fra c. 1500 (1496?): Ny kgl. Saml. 4to 1312 b Bl. H xi. — Afskrifter (direkte ell. indirekte herefter): Kall 4to 471 S. 34 (fra 17. Aarh.); LDipl. (af Langebek); Ny kgl. Saml. 4to 733 c (af Frands de Thestrup); sstds. Fol. 406; Kall Fol. 57 (begge fra 18. Aarh.). (Reg. *7379.)

[4000

Marts 10. Anders Jeup¹ i Longholm. Velbyrdig Md. Bent Bille i Søholm har fornøjet mig al den Rente af de 3 Gaarde, som jeg i Værge havde og Lage Brok indløste af Hr. Swen Wdsøns Gods, fra den Tid, jeg »ombar« det Gods og det kom i Laghæ Broks Værge, og til denne Dag, hvilket Gods jeg fik med min Husfrue for hendes Andel, som Hr. Philippus Axel² satte min »husfru modher« i Pant, som er en Gaard i Stoffnssæ, som skylder 1 Pd. Korn og 18^{1/2} Skill., som Per Joon³ paa boede, 1 Gaard i Træsæbøle, som Peder Skreder paa boede og gav 18^{1/2} Skill. og 1 Pd. Byg, 1 Gaard i Kyædæby, som skylder 24 Skill. Og lader jeg Bent Bille kvit for forskrevne Opbørsel. Sig. meum. Datum in castro Traneker 2. fer. post dnicam. oculi mei.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: M 2. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [4001

— Jeg Marin Pedhersdather oplader velbyrdig Md. Mawritz Niels af Agardh al den Rettighed, som jeg har i Crustrvplwndh og alt det Jordegods, som mig er tilfalden og jeg har arvet baade paa »fædern och mørn«, ihvor det ligger her i Land eller anden Steds, og skøder[!]. Og kendes jeg mig fuldt Værd at have opbaaret af M. N. derfor. Medb. af hæderlig og velbyrdig og beskedne Mænd Hr. Morten Hartwig² i Høffweringh, Tordh Tam³ i Dalsgordh, Michil Per⁴ Borgemester i Høffweringh, Las Jen⁵ ibid., Jens Powil⁵ og Mattes Laurens⁵. Givet Mand. før Midfaste.

Perg. med 7 Segl: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet Bogstavet M; 3. Dxl^v 13 (Vognsen af Hørbylund); 4. Bomærke; 5. I Sigilfeltet et Anker;

6. Bomærke; 7. Brudst. Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). — Hertil 654. [4002

Marts 11. Reg. *7381. Perg. [med 4 Segl]. (RA. Gottorp C.) *Dipl. Flensborg. I. 604.* [4003

Marts 17. Bosjø Klosters Lejebrev til Sognepræsten i Borby paa 1/4 Jord i Kielby.

[Orig. Senere tilbagegivet til Bosø Kl. Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 175. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 269.* [4004

Marts 21. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Syndra H. paa Langland. Vi byder hos eder nu 1. Sinde Lasse Knutsß og hans Medfølgere under deres Faldsmaal, at de inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger Anders Salmansß, hvis de ham pligtige er for den hans Mølle, de ham afbrændte, efterdi som han dem lovsøgt har til Herredsting og Landsting. Datum Nyburgis die Benedicti nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Syndra H. Langlandie inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Utydeligt. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4005

Marts 31. Jeg Jep Tingß, man Bordingh kalder, Borger i Aars, vederkendes mig skyldig at være beskeden Md. Jon Skoffß Borger sstds. 10 lub. Mk. i Penge, som gænge er i Nørrejw-land, Sølv mønt, for hvilke jeg pantsætter ham en min Jord liggende i Aars vesten næst Jon Skoffßns Stegershus mellem Per Anderß Verkmesters Gaard og den Jord, som Claus Gørual i Pant har af Esbern Jenß Lidelman, forskrevne Jord paa Bredde 10 Alen og i sin Længde 10 Alen. Og skal J. S. være mægtig at bygge og bruge Jorden efter sin Villie, og skal den være uløst i 100 Aar, og naar den da skal løses, skal kyndes »løssß« paa Aars Byting 3 Ting før Johannis Dag Midsommer, og løses Michaelis Dag næstkommende; og da skal Bygningens Værd sættes til 4 Dannemænd og følge Hovedpengene og ej afregnes. Medb. af andre Dannemænd Jes Matß Borgemester, Jes Matß Byfoged³, Jep Sture⁴ Raadmand, Esbern Kat⁵ og Gundi Matß. Datum fer. 2. post dnicam. palmarum.

Perg. med [6] Segl: 1, 3-4. Bomærker; 5. Bomærke (*s efbern nelffen*); omtr. samtidig Paaskrift: »Panthbrefff pa jen jord i Aars pa Grawen«. (RA. Aarhus (Tillæg).) LDipl. (ufuldstændig). [4006

Apr. 1. »Noch itt schifftebrefff formeldendis Stie Westenie thill Holungaard webner paa sin egen och sine sødschendeß Eggertt Weste-

nieß, Erick Westenieß oc fru Karenn Lafritzdaatter (Ifuier Juell efterleffuerscheß) dereß vegne att haffue siddet offuer itt venligt schiffte medt fru Berethe Poffuelßdaatter, Morten Jepsøns efterleffuersche, oc med Jens Mortenßøn paa sin egen oc sin søsters jomfru Sophie Mortenßdaatters veigne om all den arff, dennom kunde tilfalde efter deris søster fru Bendicht Lafritzdaatter oc Oluff Mortensen aff Reffsneß, huorfore de giffue oc gjør huer andre itt trygdt affkald. Under dato Reiffneß anno 1477 feria tertia post festum annunciationis beatæ Mariæ virginis.«

[Perg. Refsnæs Godsarkiv.] Utog af Axel Urne^a: Thott 4to 1888 Bl. 25 a, jfr. 36 a. — Et kortere Udtog uden Dag: Thott 4to 1889 Bl. 5 b. Herefter: *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 217. [4007

a) Jfr. Udateret Brev af Sophie Mortensdatter Seefeld.

Apr. 9. Kendes jeg mig Oleff Hemingsß¹ i Køghe skyldig at være beskeden Md. Mauens Jensß i Ølby 8 lødige Mk. og 10 Skill. danske Penge, for den Sum jeg ham pantsætter en min Gaard paa Bierghe liggende østen Gaden imellem Mester Henrikz Gaard og Anders Jenssens Gaard, og skal han den Gaard nu annamme til sin Nytte, og skal han den »forskatthe«, imedens han i Pant stander. Og alle Aar Løsningsdagen i Paaske hellige Dage. Medb. af flere gode Mænd Sier Jwll² og Jes Nielsß³ Raadmænd i Køghe. Givet 4. Dag Paaske.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (*s fixer per fon*); 3. Bomærke. Senere til Køge Bys Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [4008

Apr. 12. Jeg Andh[e]rs Giøyæ R. var hos i Nøköpingh, den Tid Hr. Jahan Frilles Arvinger »skyffthæ« med Fru Margrethe; da var de vel forligte paa baade Sider, og gav de hverandre fuldt Afkald, som deres »breff« indeholder paa baade Sider baade for »breff« og Gods. Og er mig vitterligt, at Beyn Bille fik eller tog »engghæ breff« fra Fru Margrethe mod hendes Villie paa den Tid. Med mit Indsegl. Datum in curia Kersstorppæ in sab. post pascha.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [4009

Apr. 14. Per Wdssøn¹ Herredsfoged i Søndrehalle H., Claus Josepsß² Foged paa Byørnholm, Michel Ascersß³ »wepnere«, Sty Bondhe, Jes Michelsß⁵ i Boie, Per Jensß i Thwrstrop og Anders Twesß i Wester Allingh. Mand. efter quasi modo geniti paa Halle H.s Ting fik beskeden Md. Per Magensß i Faxsinghe et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Jonsß i Gessingh, Jes Lerke i Forrop, Kield Perß i Hwilssager, Jes Twesß i Weielby, Seweren

Mattesß i Skøringh, Marquard Hermansß i Skaddert, Per Marquardsß i Gessingh og Marquardh Persß; disse vidnede, at de hørte og saa', at Per Magensß 3 Ting paa forskrevne Ting paa hæderlig og velbyrdige Md. Laghe Brocks Vegne bød Lov for Lovhævd paa Kroghs agher og »alle« Kroghs ager Mark og paa Høffue Lwndhe, og var Per Morten[!] funden til hans Lovhævd paa Lages Vegne af Herredsfogeden og Herredsmænd, og gjorde Per Mortensß Lovhævd med Riddermændsmænd og gode jordegne Bønder, som Loven indeholder, førend Kieldh Magensß gjorde der Lovhævd paa. Og kuudgjorde Per Mortenssøns Lovhøringe inden 4 Tingstokke paa Lages Vegne, at hans Lovhævd var gjort med Riddermændsmænd, som det sig burde, og var disse 2 Mænd hans Lovhøring: Hinne Galle og Michel Balle. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [7] Segl: 1-3, 5. Bomærker. Gl. Estrup Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 40*; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [4010]

Apr. 19. Per Nielsß¹ Landsdommer i Skane, Jep Tulsß af Skwrop, Ditleff Daa af Ælleholm, Tønnow Ronnow⁴ af Swens-trop og Blex Daa af Hareberg. Lörd. efter quasimodogeniti var velbyrdig Svend Oluff Stigsß af Bollerop paa Lunde Landsting og kærede paa hans Faders mødrene Gods og sagde, at hans Fader Hr. Stig Olsß, hvis Sjæl Gud naade, eller han selv havde aldrig fanget en Stage eller nogen Vederlægning for det Gods, som hans Fader faldt til Arv efter sin Morfader Hr. Axel Persß og Mormoder, og sagde sig at have ofte kæret derpaa, som han har tage[t] før aabne Breve paa. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Perg. med [5] Segl: 1. Lxviii 28 (Thott); 4. Li 70. Oluf Stigsson Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 179*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). (Reg. *7382.) [4011]

a) RA. Reg. 60 S. 59.

Apr. 20. Vi Cristiern¹ Konge tillader, at Anders Salemonsß vor Bonde i Foslette paa Langland maa forfølge efter Loven med vor Rigens Kanslers Brev alle de, som var i Følge med, som paa Lawend boer, at brænde hans Broders og hans Mølle op for ingen Brøde. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Nyborgh dnica. misericordia dni. nostro sub signeto.

Dn. rex per se presente Benedicto Bille.

Papir med 1 endnu overklæbet Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4012]

Apr. 20. Prødbyørn Podboskæ af Osborgh skøder med Genkøbsret en Gaard i Brodbek i Herum H. til Hr. Niels Eryksson af Tym.

Perg. med 4 Segl: 1. Dxxx 9; 2. Omtalt under G. 937* (Wylom Cristiernsson) (∅: forskelligt fra det tilsvarende under 1295); 3. Hxxxiv 9 (*s nīs clavsēn* (?)); 4. Bomærke. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt ^b(RA.). *Nielsen, Harsyssels Dipl. S. 62.* [4013

a—a) RA. Klevenfeldts Segltegn., Podebusk. b) RA. Reg. 60 S. 60.

Apr. 22. David Araldsen m. fl. udsteder Vidnesbyrd om Forholdet mellem Christiern (van Hafn)'s Enke Birgittæ og hendes Mands Arvinger, særlig hans Søsterdatter Fru Elghor.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Gxix 4 (Quitow); 2. Llviii 10; 3. Cxxxi 8. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). *Vedel Simonsen, Ruderne I. 73.* [4014

Apr. 23. Christiern Konge. Som Trætte var imellem Prior i Antworschow og vore Borgere i Slagelse om, hvor mange Oldensvin de i Slawelse kan fri paa deres Skov mod Priorens Skov derhos liggende, og vi derom at ransage havde tilskikket 12 Riddere og Riddermændsmænd, hvilke det ikke havde end udsagt paa Landstinget, som befalet var, da har vi nu, nærværende Dronning Dorothea vor Husfrue, Hr. Axel Lawesß vor Mand og Raad, Vincentius Iwesß og Tidrich Jensen, forligt forskrevne Prior og vore Borgere om forskrevne Oldengæld i saa Maade, at vore Borgere maa have ind paa deres og s. Johannis Klosters Skov 350 Svin, som de maa fri til Oldengæld foruden »tormaanede griisser«, dog saa at naar de skal lade forskrevne Svin paa Skoven, skal de give Prioren beskrevet hver Mand ved sig, mange Svin de vil drive paa Skoven, og naar forskrevne Svin skal drives af Skoven igen og i deres »faldhe« hos Slawelse eller anden Steds, skal Borgemestre fly Prioren sin Rettighed af hvis Svin, som er over deres rette Tal. »Driffues noghre« flere Svin paa Skoven, end han lader sig indskrive for, skal han have forbrudt, hvis han dølger, Halvdelen til Prioren og Halvdelen til Borgemestre og Raad. Datum in monasterio nostro Ringstedh ^adie Georgii^a.

[A. Orig. Slagelse Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra 17. Aarh.: Resens Atlas, Ringsted m. m. (AM. Fol. 361) Bl. 36 a. Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. Fol. 390 S. 89. — Afskr. i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Slagelse Bys Privilegier: Kall Fol. 52. [4015

a—a) Atter overstreget i Aa.

— Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Syndra H. [osv. som 4005; læs dog: nu 2. Sinde - inden 10 Dage - indtil:]

de er ham pligtige for hans Mølle, de afbrændte, efterdi som de er derom tilforn lovlig paamindede med vort Lovdagsbrev. Datum die Jeorgii nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Syndra H. Langlandie inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Bomærke (er Herredsfogeden i Sønder H. Langeland Hans Hvidssøns Segl; samme Signet som 1478 Juni 6, Nr. 1). Bent Billes Arkiv (D; RA.).

[4016]

Apr. 23. Jep¹ Prior i Holbecz Kloster. Jeg har opbaaret af hæderlig Kvinde og velbyrdig Fru [B]jrgitæ af Atterep, Cristierns vam Haghen »efftherleuesker«, Georgii Dag 40 Mk. for de 20 rynske Gylden, som Cristiern gav til Holbecz Kloster for sin »leystheth«, med saa Skel, at findes det for Rette, at Fru Birgitæ skal betale Cristierns Testamente ud, da er det betalt; findes det saa, at Fru Ølgør paa sin Moders Vegne skal holde hans Testamente, da skal Fru Birgite have sine Penge igen af mig, naar hun tilsiger. Mit Indsegl. Givet i Atterep Dag og Aar, som forskrevet staar.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: I Sigilfeltet en staaende Helgeninde(?) med Sværd i højre Haand. Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.).

[4017]

Apr. 25. Moghens Hack paa Heckeberghe lejer en Gaard i Trælleburgh af s. Katherina Alter i Roskilde Domkirke.

Perg. med 5 Segl: 1. Lxxix 5; 2. Lxxix 4; 3. Lxviii 28 (Thott); 4. G. 422 = Clviii 13 (Godov); 5. Bomærke (s *crvf niels sø*). Roskilde Kapitels Arkiv (Catharinæ junioris^a Alter) (AM. XXXVIII. 8). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 270.* — Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: AM. XXXVIII. 9.

[4018]

a) Saaledes ifølge Pakkens Paaskrift.

Apr. 27. Nyels Lawret¹ Sognepræst »ath« Hildersløff Kirke, Eryk Ott¹ til Biørnholm R., Clawes Mønyk Præst, Barquord Randsow V., Olloff Brandy, Michel Jen¹ i Sallynge, Fyndh Per¹ i Horopp og Hans Lawrens¹ ibid. Sønd. før Philipii et Jacobi paa Hildersløff Kirkegaard fik velbyrdige Md. Anders Flæmyng et Sognevidne af 8 Dannemænd: Marthen Bøogh i Londløse, Hans Jen¹, Jes Ander¹ ibid., Fynd Per¹ i Hørøpp, Per Lawrens¹ i Nøbell, Anders Henryk¹ ibid., Olloff Per¹ i Hildersløff og Mattes Michels¹ i Lwndæ; disse vidnede, at dem er vitterligt, at den Skov, som Bønderne taler paa og Anders Flæmyng har i Væрге, har ej haft andre Navne, siden dem mindedes, end Gelskoffware, og ej de havde kunnet spørge af

Forældre eller af nogen, den Skov andet Navn at have haft end Gelskoffware. Item vidnede Sognepræsten, den Tid han var en liden Dreng, var han hos en »deghen«; den »deghen« lejede Olden af Hr. Johan Randsow og drev sine Svin did og gav ham der Oldengave af og ingen anden, og da »hiethe« den Skov Gelskoffware. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester ell. Spor af 8 Segl paatrykte forneden: 1-5. Kun Spor; 6-7. Utydelige Rester; 8. Kun Spor. Gelskov Godsarkiv; senere til Grevskabet Muckadells Arkiv (FLA.). LDipl. [4019

Apr. 28. Knwth Thrwitsß¹ af Ørtofftæ R., Per Nielsß² af Lindholm Landsdommer i Skone, Tynnæ Korfitzß³ af Swens-torp og Olaff Stiigsß⁴ af Bollorp a w. Mand. efter den Sønd., som synges jubilate Deo etc., i Graabrødrekloster Stue i Lund, nærværende hæderlige og velbyrdige Mænd Mester Laurens, Hr. Magens Kempæ Kanniker i Lund, Blix Daa a w. og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Thieløff Daa a w. og Tide-man Gherlagsß Foged i Ellinge paa sin Husbondes Niels Claws-søns Vegne om Tiltale, som T. D. havde til N. C. om noget Pantegods, som Tieløff havde budet op Guld og Penge paa og forfulgt det efter Loven. Da sagde T. G. sig paa N. C.s Vegne fuldmægtig at være Guld og Penge op at bære paa det Gods, som bevisligt Pant var, efterdi som han tilforn selv og hans fuldmægtige Bud havde været 4 Ting paa Lunde Landsting og æsket paa fornævnte Guld og Penge paa N. C.s Vegne, og han ogsaa da paaeskede for os. Da frembød T. D. 400 Mk. land-gængs Penge paa fornævnte Gods og sagde, at det stod ej for mere; derimod bar T. G. frem beseglede Pergamentsbreve og lod dem læse for os, lydende paa Guld og Penge mange Haande Mønt, og æskede han af T. D. saadan Mønt, og T. D. sagde sig saadan Mønt paa den Tid ingenlunde afsted at komme. Da var derom saa paa sagt, at hvilket af Godset som T. D. vilde ydermere paatale, skulde han begynde sit »tall« paa det ny og forfølge det siden, som det sig bør. Datum ut supra.

Perg. med 4 Segl: 1. Li 8 (Has); 2. Lxviii 28 (Thott); 3. Li 70 (s **tonne ronnow**); 4. Dxxxvii 10 (Krogns). Niels Clausson Sparres Arkiv (SvRA. Perg.). [4020

Apr. 28 ell. Maj 5. Mikil Jensen Byfoged i Randers paa Hr. Erik Otßs Vegne, Per Jensen Kannik i Ars, Provst i Randers og Omorsysil, Thord Perß Borgemester, Niels Skæringh, Anders Hermenß, Magns Persen, Jes Købman Raadmænd, Per Hynd,

Pouel Leffertß og Jes Scriffueræ. 2. fer. invencionem[!] crucis paa vort Byting fik beskeden Md. Cristiern Nielß af Helstedh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Hind, Bertil Fiskeræ, Per Brvn, Per Cleytrup, Per Jensen af Komdrup, Pouel Leffertß, Jes Terkilsen og Nis Jensen Smedh; hvilke vidnede, at de hørte og saa' samme Dag og Stund paa fornævnte Ting 6 Danne-mænd: forskrevne Hr. Per Jenß, Tord Perß Borgemester, Las Cleynsmedh, Frandz Mikilsen, Per Ytsen og Jes Nielsen i Bleg-uath; de 6 Dannemænd vidnede, at de i Bispsgaards Stue her i Randers hørte og saa' paa Nytaarsaften næst forleden et »ligelsemall at« C. N. og hans Søskende paa den ene Side, Seuerin Styxen af Sweystrup med sin Husfru Bodhild paa den anden Side om Jordtrætte; da »wort« de forligte, saa at dem alle vel nøjedes med i saa Maade, at S. S. og hans Husfru skal have til Ejendom $\frac{1}{2}$ Fjerdings Jord paa Radstet Mark af den Jord, som Cristiern Nielsens Fader der havde, Gud hans Sjæl have, og deraf skal S. S. og hans Husfru svare al Kongen sin Skat og Redsel, som der bør af at gives $\frac{1}{2}$ Fjerdings Jord aarlig til Kongens Bord. Item skal C. N. og hans Søskende have til Ejendom al den Gaard og Jord paa Sweystrvp Mark og al den anden Jord paa Radstet Mark, som de der havde, og skal C. N. og hans Søskende ind til dem tage deres Broders Barn Mates Nielsens i fornævnte Jord efter hendes Fader, og hvad Del som hende kunde tilfalde i fornævnte Jord, skal det Barn have paa Radstet Mark, og deraf skal hun udgøre Skat og Redsel, som af den Del bør at gaa med Rette til Kongens Bord aarlig, og C. N. og hans Søskende skal og udgøre af al deres Del al Redsel og Skat, som der bør af at gives med Rette til Kongens Bord. Item skal S. S. og hans Husfru sidde i fornævnte Gaard til Michils Dag næstkommende fri for C. N. og hans Søskende og gøre dog Kongen al sin Skat af fornævnte Gaard og Jord og da af flytte med al sin Afgrøde. Dermed nøjedes alle, saa at de gav hverandre »alle tings« kvit for »alle« ydermere »kraffue«. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 10 Segl]. Senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatarck., kronolog. Række). [4021

a) RA. Reg. 60 S. 60.

Maj I. Jeg Axell Jebß af Steyruinghgardh V. har solgt til velbyrdig Md. Joen Wiffertson en øde Mark, som kaldes Kraghelundh, med Gaardsted og anden Tilliggelse, liggende i Hadersløff S. i Aars H., med saadant Vilkaar, at mine egne Tjenere i

Hadersløff skal have »møwligh« Fædrift med deres eget Fæ, saa at de kan og da drive ham uden Skade. Og bekender jeg mig at have opbaaret Penge og fuldt Værd for Kraghelundh. Medb. af flere gode Mænd Hr. Peder Pouelsß Sognepræst i Wegerby, Hr. Jens Joensß Sognepræst i Aars, Hr. Tidik Swan Sognepræst i Skyom, Nis Cresternsß i Gywer og Morten⁶ i Aagard. Datum die Philippi et Jacobi.

Perg. med [6] Segl: 2. Forsiden mangler; 5-6. Bomærker. Torstedlund Godsarkiv (RA.). — Hertil 3800. [4022

Maj 2. Kongen tilskriver Aage Axelssøn angaaende hans Sønner Beynt og Erick og deres Forhold til Faderens Len Wordbergh.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver I. 53.* [4023

Maj 3. Vi Cristiern Konge hilser eder Fru Merite, Hr. Aghe Axelsßns Husfrue, og alle hans Svende og Tjenere paa Wordbiergh. Nu et Aar siden, Hr. Aghe Axelsß var her hos os, »worde« vi saa over ens med ham i [vore me]ne Raads Nær-værelse, og Hr. Erick Aghesß vor Mand og Raad an[nammede] med ham Slotsloven paa Wordbiergh, og om Hr. Aghe »forstacket worde«, sku[lde Hr.] Erick siden det beholde og forsvare, som det sig bør, efterdi som de aabne Breve, da mellem os gjorte var, udviser. Thi sender vi nu til eder Hr. Erick Agesøn, Hr. Aghe til Hjælp i hans Sygdom, og beder vi eder og vil, om Hr. Aghe »forstacket worde«, at I da være Hr. Erick Agesøn behjælpelige, som det sig af Ære og Rette bør, at beholde forskrevne Slotslov og Slot med alle sine Len. Bevis eder heri, som vi eder tiltroer og I véd, at det rører Hr. Aghes, Hr. Ericks og alles eders Ære paa; vi vil og holde eder det uden Skade, som det sig bør. Ex castro nostro Haffnensi die invenc. crucis nostro sub secreto.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 78. Aage Axelssøn Thotts Arkiv (RA.). [4024

Maj 5. Jep Andersß Foged paa Han H.s Ting, Sty We[stæ]ny i Holmgardh V., Andhers Griiss i Slæetthe, Jørren Symensß Foged i Orlegardh, Knwth i Agersborregh, Crestern Lawresß i Gøttvrv, Nis Tordsß i Matstrvp, Boodh Palsß i Sønderstrvp, Jes Palsß i Bestrvp, Mates Smeth i Jernum, Andhers Kye[ll]sß i Hyorthelss, Nis Griiss i Agersborregh og Nis Jebss i Bratberregh. Mand. efter Philippi et Jacobi paa Han H.s Ting fik hæderlig og velbyrdige Md. Mawritz Nielsß af Agardh et Stokkenævnd med 24

Dannemænd: Nis Tordsø i Matstrup, Boodh Palsø, Nis Olsø i Tandrup, Per Boosø, Per Kyøringhe, Nis Griiss, Andhers Persø, Per Strømissø, Nis Jebsø, Nis Persø i Thelingh, Sewren Jensø ibid., Jes Beeck i Torp, Las Jensø i Jøxæ, Andhers Jensø i Tranum, Balthazar Matsø, Per Roodh i Lwnæ, Byriel i Skyerpingh, Andhers Kyelsø, Las Hansø i Drøstrup, Jes Sewrensø i Torrup, Las Andersø i Skrem, Nis Obysø i Hawersløff, Nis Bosø sstds. og Nis Palsø i Bestrup; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, og meste Parten af dem saa' og h[ør]te paa forskrevne Ting, at Bispens Tingfoged Las Andersø i Skrem bød ej Lov for Lovhævd til mere end et Ting paa Lerrup Mark og lod saa et Ting »faellæ« og ej til bød Lovhævd og saa ko[m]djet 3. Ting og vilde være funden til Lovhævd paa Bispens Vegne; da »thøtthe« Fogeden og gode Her[redsmænd], at den Lovhævd var ej saa lovlig tilbuden, at han kunde findes til nogen Hævd at gøre. Item »werderkindes« Las Andersø sig inden 4 Stokke, at han ej bød Lovhævd til mere end én Tid. Item vidnede forskrevne 24 Dannemænd, at de saa' og hørte paa forskrevne Ting, at 2 Dannemænd Mates Smeth og Thøgher Lawresø sagde, at de havde et Ærinde at kundgøre paa Bispens Vegne, saa at Bispens sagde for dem, at han havde gjort sin Lovhævd paa Lerrup Mark, og sagde, at han havde og gjort sin Hævd paa en Gaard i Agersborregh Wollerrup, som Nis Persø nu i boer, og gjorde ej sin Hævd imod nogle aabne Breve, som derpaa kan være med Rette. Item vidnede forskrevne 24 Dannemænd, at den Lovhævd, som Biskop Jeeb gjorde den Tid, var aldrig »fæesth« eller tilfunden af Ting eller »til reth« af gode Mænd; item vidnede forskrevne 24 Danne-mænd, at det »løffth ok sæylsse«, som Jep Andersø og Nis Lawresø i Thelinghe lovede Bisp Jeeb paa Mawritz Nielsø Vegne, det var ej »abrøeth« paa Mawritz Nielsø Vegne i nogen Maade. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Papir med Rester af 5[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Utydeligt Skjold; 3-4. Utydelige; 5. Bomærke. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (E; RA.). LDipl. [4025]

Maj 5(?) *Danske Mag. I. 19; Reg. 4605.* Er 1477 Maj 19.

Maj 8. Kongen tilskriver Bent Aagessøn, at han gerne vil vide hans Moders, hans og hans Søkendes Bedste, naar Bent har sagt Kongen Tjeneste.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Bent Aagessøn Thotts Arkiv (RA.). *Missiver I. 54.* [4026]

Maj 9. Kongen giver Domkirken og Kapitlet i Lund en Kronens Grund (i Lund).

Perg. [med 1 Segl: Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 271.* [4027

— Kongen tilskriver Niels Erikssøn om 8 Tjenere, som han skal sende til Købendehaffn, og paalægger ham ogsaa selv at komme til Stede.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 55.* [4028

Maj 12. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Syndra H. [*osv. som 4005; læs dog: nu 3. Sinde - inden 5 Dage - de er ham pligtige for - indtil:*] efterdi som de er derom tilforn lovlig paamindede med vore Lovdagsbreve. Datum die Nerei et Achillei nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Syndra H. Langlandie inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Utydeligt. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4029

Maj 17. Landzcrone Kloster mageskifter med Ærkebisp Jøns eller Kapitlet i Lund.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: Specifikation, Bosø samt flere Klosters Breve Nr. 176. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 272.* — Et andet Udtog uden Aar ell. Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 10, Nr. 135 (det siges her, »att biscoppen eller capitelet bekom twenne gårdar liggiandes i Landzcrone, dhen eena i sanctæ Gertrudis stræte, dhen andra i sti. Johannis kyrckios stræde, dher eemot closteret bekommit twenne gårdar igien«). — Et tredje Udtog med Aar, men uden Dag: Sstds., Sextern 10, Nr. 136 (∴ Bog »Lit. A«), Under-Nr. 202. Herefter: *Weibull, anf. St.* [4030

Maj 17 ell. 18. *Reg. *7384.* [Orig. Københavns Kapitels Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 136.* [4031

Maj 18. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Danmark. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Jeip Clausß vor Borgemesters i Køpnehaffn med vort 4. Dombrev paa Pergament med hængende Indsegl, lydende, at vi har ham tildømt 2 Gaarde i Søndher Herløffue i Smørum H. i Sieland (Hemming Oluffß og Niels Persß), hvilke Gaarde Ewerth Trwetsß i Grimstrop har skødet Jeip Clausß; og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi byder vi hos eder alle i Danmark, som sig nogen Rettighed i Godset kendes at have, i hvad Maade det nævnes kan, at de inden 6 Uger og 1 Aar, efter dette

vort Brev er læst, møder for os paa vort Retterting med alle deres Breve paa forskrevne Gaarde, at nyde og undgælde, hvis vi dem derom for Rette findende vorder; saafremt at hvilken af dem ikke da kommer mod Jeip Clausß, da giver vi ham der frendeles vore Breve paa, som os af Rette bør. Thi lad det ingenlunde. Datum in opido nostro Køge die Ericsi. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: *Daciam inhabitantibus citacio generalis*, Spor af et brevlukkende Segl og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden og Paa-skrift: »... annis domini mcdlxxseptimo ... 4 a ante ... Urbani dagh ... hec lecta in placito generali ... Selandie«. Jep Claussøn Godovs Arkiv (RA.). LDipl. [4032]

Maj 19. *Reg. 4605* (med urigtig gengiven Dag ligesom i det nedenævnte Aftryk i *Danske Mag.*). Perg. [med 5 Segl]. Oluf Stigssøn Krog-nos's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA. Privatark., kronolog. Række). *Danske Mag. I. 19; Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 272.* [4033]
a) RA. Reg. 60 S. 61.

Maj 20. Jeg Mouritz Nilsß af Agard vederkender mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Tordh Tamsß af Dalssgard paa s. Knwtz Gildes Vegne 20 rinss Gylden og 40 Mk. dansk Penge, for hvilken Sum jeg pantsætter ham en min Gaard i Robiere i Wenbiere H. (Helli Browen, 2 Pd. Korn, Høns og Gaas og Dagsgerning og 1 Svin, der Olden er). Naar mig lyster at løse Gaarden af Gildet eller Oldemanden sstds., da skal kundgøres Løsen paa Wenbiere H.s Ting 3 Ting før Johans Dag »adh« Midsommer og løse »adh« Michels Dag der efter for fornævnte Guld og Penge; og da skal Skylden følge Hovedpengene. Medb. af andre Dannemænd Hr. Morthen Hartwigsß Sognepræst i Astrop, Hans Baggy i Worn, Nis Palsß Foged paa Agard og Mikel Persß Borgemester i Hiøringh. Givet Tirsd. før Pinsedag. Perg. [med 5 Segl]; gennemskaaret; senere tilbagegivet til Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [4034]

Maj 24. Jeg Ingeborgh Ottesdather¹ har nu annammet et Kong Krystierns Brev af Hr. Stranghy Nyelsß min Farbroder, lydende, at hans Naade har pantsat mig en hans Naades og »kronæ gordhæ« Øland, som jeg nu i boer, for 100 Mk. dansk Penge, og hans Naade for Biskop Albrechtes i Lybek og Hr. Stranges Bøns Skyld har tilladt, at jeg maa nyde forskrevne Gaard Øllandh uafløst i 10 Aar, af hans Naades Brevs Datum regneskullende. Hvilke 100 Mk. jeg vederkendes mig ikke endnu at have betalt hans Naade; thi tilbinder jeg mig at betale Kong

Krystiern forskrevne 100 Mk. inden Mekels Dag næstkommende eller derefter, naar hans Naade lader mig derom tilsige; sker det ej, skal jeg fri antvorde min naadige Herre hans Brev og Øllandh gordh igen. Medb. af flere gode Mænd Hr. Stranghe Nyelssøn² og Nys Palsß Kyrth³. Datum in castro Ørom in wyg. pentecostes.

Perg. med 3 Segl: 1. M 37; 2. Liv 8 (Bild); 3. Lv 84. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 32* (RA. C 5, Len Nørrejyll.). LDipl. [4035]

Maj 25. »Konningh Christierns breff borgemestere och raad att skulle haffue magt att keyse byefougett. Daterit Callundborigh pindzedagh 1477.«

[Orig. Skelskør Bys Arkiv.] Udtog anført i Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. [4036]

Maj 26. *Reg. *7387.* [^aPapir med 1 Segl.^a] Optaget i Notarialinstrument 1477 Maj 27. *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 71; Kbhvns Dipl. IV. 125.* [4037]

a— a) Saaledes Notarialinstrumentet.

— Kongen anmoder Niels Erikssøn om at komme til Københaffn og eventuelt at sørge for Skib og Kost til Riddere og Svende i det Herred, han har i Væрге.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Missiver I. 55.* [4038]

Maj 27. In nomine domini amen. Indiccione 10., die Martis 27. mensis maii, pontificatus Dn. Sixti pape quarti anno 6., in domo Dn. Johannis Vngar presbiteri et curati ecclesie Balderup in mei notarii publici testiumque infrascriptorum presencia idem Dn. Johannes, tenens quandam litteram papiream suo sigillo sigillatam, suum testamentum continentem, quam litteram michi tradidit ac requisivit, quatenus testamenti tenorem transumerem, cuius tenor sequitur: 4037. Post cuius testamenti diligentem examinationem Petrus Vngar fratrem suum Dn. Johannem interrogavit, utrum quid pluris aut aliam rem seorsim ultra tenorem pretacti testamenti legasset ratum habendum, cui Dn. Johannes respondens ait, se ultra hoc quidquam non fecisse nec quid pluris legasse nisi juxta tenorem predicti testamenti, quod nil addendo aut mutando voluit observari. Quibus ita recitatis Petrus Vngar peciit a me sibi fieri super hiis unum vel plura instrumentum et instrumenta. Acta sunt hec *etc.*, presentibus honorabilibus viris DDn. Jacobo Kaare curato ecclesie parochialis in Thørnby, Cristierno Boecii altarista in ecclesia s. Nicolai in Haffnis, Laurencio Kanuti presbitero et Olauo Johannis cive in Haffnensi opido, testibus ad premissa vocatis.

Et quia[!] ego Sweno Martini clericus Ripensis, publicus imperiali auctoritate notarius, quia premissis omnibus cum pre-nominatis testibus interfui, ideoque hoc instrumentum, manu mea scriptum, exinde confeci signoque et nomine meis solitis signavi.

Perg. med Notarmærke; omtr. samtidig Paaskrift:
 Petrum Vnger | affinis[?] | ac[?] causa
 ex parte sedis apostolice | Feonie
 etc. | per exscriptum[?]. 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejme-
 arkivet (RA. Privatark., kronolog. Række). LDipl. [4039]

Maj 29. Anders Perderß¹ i Oossø[we] Bieuer-
 skous H., Hans Oleffß² Sognepræst i Herføglæ, Mates Neeb i
, Hans Matesß i Jennitsløffue, Hans Jenß⁴ i Her-
 føglæ, Jes Laurensß i Thezebø..... i Oossøwe. Fer.
 5. ante dnicam. trinitatis paa Herføglæ Ting spurgte ærlig og
 velbyrdig Kvinde Fru Annæ Jens i Walløffue, Hr. Oleff
 Axelß Efterleverske, sig for, om den Del i Raariiss gaardh, som
 Per Ingelsß i Seedher siger [sig] at have Rettighed i, var rettelig
 solgt og skødet [af] rette »aruinghe«, som arve maatte. Derpaa
 begærede Fru Annæ e[t] Stokkevidne; da bad Tingfogeden Per
 Laurensß i Thezebøle, at han sku[lde] til sig tage 11 Dannemænd
 og sige derom Sandhed, som de kunde granske; da tog han til
 sig Hans Tygesß i Thezebøle, Jep Nielsß ibid., Jes Andersß ibid.,
 Jep Jenß ibid., Boo Igworsß i Jennitsløffue, Anders Laurensß i
 Swansbergh, Esbern Deengh i Godersløffue, Mates Jepß i Her-
 føglæ, Jep Jenß i Ossøue, Per Pedhersß i Lælinge og Jens Hwidh
 i Sliminghe; disse 12 Dannemænd vidnede, som de rettelig
 granske kunde, at den Gaard i Raariiss, som Per Ingelsß siger
 sig at have Rettighed i, var aldrig efter Loven solgt eller skødet
 af rette »aruinghe«, men af en Tjenestekvindes »aruinghe«, som
 Oleff Rar[iiss] og siges at være given ved ham i hans Døds-
 stund og ej rettelig paa og Sandhed lovlig bevise skal.
 Vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Bomærke;
 2. I Sigilfeltet Lammet med Fanen; 3. Utydeligt Skjold; 4-5. Bomærker.
 Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger
 m. m. 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [4040]

Juni 2. Cristiern Pæderß, Biskop Oleff Morthenßs Officialis
 i Roskyld. Mand. efter dnicam. trinitatis var for os Hr. Jeip
 Jenß perpetuus vicarius til s. Maghensæ Alter i s. Lucii Kirke i
 Roskyld, nærværende hæderlige Prælater Doktor Johan »deghen«,

Doktor Cristoffer Provst, Hr. Oddæ Hans Kantor, Mester Jespær »deghen« i Kopenhaffn og alt Kapitel i Roskylde, som sad paa »landæmodh«, for hvilken Ret Hr. Jep stævnet havde en af sine Bønder Torkel i Wedherløsæ, liggende til fornævnte Alter, om Trætte, som de havde om Landgilde, som igen staar og har standet i mange Aar af den Gaard, som han har af ham i Leje. Til hvilken Sag Torkel svarede, at han havde givet fuldt Landgilde og gjort Skel indtil denne Dag, som før ham gjort var tilforn, »aarlighe ydendes ukraftt innen« lovlig Tid. Da beviste Hr. Jeip med aabne beseglede Breve, som Hr. Henrik Jenß forudm Kannik i Roskilde havde givet for sin Sjæl fornævnte Gaard til forskrevne Alter i saa Maade, at der skal holdes en evig Messe om Lørdagen, og skulde der gives af fornævnte Gaard hvert Aar 1 Øre Korn, halvt Rug og halvt Byg, til Landgilde. Da kunde vi ej rettere finde, end Torkel skulde give fuldt Landgilde, som Hovedbrevet derpaa udviser, og det har vi afsagt for Rette; nøjes Torkel ej med denne Dom, skal han »at« Paaske næstkommende fare fri af fornævnte Gaard uden alt Tiltale eller »førælogh«. Datum Roskyldis ut supra officialatus¹ nostro sub sig.

Perg. med 1 Segl: G. 189 (i G. urigtig citeret som 188). Roskilde Kapitels Arkiv (Magni Alter) (AM. XLII. 17). LDipl. [4041

Juni 3. Vidne af Albo H. om Skøde af Gaarden Stubberydh til s. Nicolai Kirke i Miælby.

[Orig. Södra Mellby (Albo H.) Kirkes Arkiv; *ÆA. IV. 322, X. 7* (jfr. X. 8).] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 53. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 273.* — Et noget kortere Udtog med Aar, men uden Dag: SvRA. E 102 a, Sextern 7, Nr. 100. [4042

— Nis Salæ Husfoged paa Skiffue, Pær Hwid Foged paa Nore H.s Ting i Saling, Pær Michilssen Prior i Grinensloff Kloster, Erick Ericssen af Affwensbiergh R., Tomes Jenssen af Koos, Pær Ericssen af V(inn)esløff^a, Møgh Ericssen af Jørsbo, Erich Ericssen, Jens Koos af Votborg VV., Thomes Esbernssen af Viom, Per Knutssen i Rybiergh Bønder og Las Bonde i Esker. Tirsd. før Guds Legems Dag paa fornævnte Ting fik velbyrdig Md. Bertil Koos af Norgard et Tingsvidne af disse Dannemænd: Nis Galsuder i Ibbierg^b, Thomes Esbernssen i Viom, Pær Michilssen i Ebbierg, Las Bonde i Esker, Las Yeipssen i Breom, Cri-stiern Matissen i Grininck, Nis Matissen ibid. og Bonny Jenssen i Jwngeth; disse vidnede, at de saa' og hørte samme Dag paa fornævnte Ting, at Bertil Koos hans »loffhøring« kundgjorde

hans Lovhævd, som ham var tilfunden af Fogeden og gode Mænd, i saa Maade at han havde »indward« med Lovhævd dette Gods, øde og bygget: Norgard, Norgards Mark og 2 Møllesteder næst østen ved Norgard med Dam og Damsbaand, »flodstet ok affrønth«, Noremark, Viptorp Lundgard; det »indvarde« han til sig og hans Arvinger og ingen Mand der Del i at have; item »indvorde« han Slefftorp med Lovhævd, uden Stwbbærcløster havde nogen Del i Slefftorp; det svor han ikke bort fra Kloster. Item vidnede fornævnte 8 Mænd, at Bertil Koos »fuldrowet« hans Lovhævd efter Loven, som Fogeden og gode Mænd havde ham forefundet. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

[A. cPerg. med [12] Segl: 1-2. Hele; 5. Meget stødt paa Kanterne. c Bertel Kaas's Arkiv; d1751 og 1752 i Grinderslevkloster Godsarkiv^d.] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen 1751: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Kaas. [4043

a) Saaledes Ab; Aa: Vmmesløff. b) Ab: Ilbjerg. c-c) Saaledes Aa (og Ab, der tillige nævner 6, som bevaret, men meget beskadiget). Langebek giver i Aa et Rids af et Skjold med 3 Bjælker og skriver ved Siden deraf: »Tre Bielker. Thomas Jenssøn af Kaas. 1477« [!]. d-d) Saaledes Ab og Aa.

Juni 7. Anders Jenssøn Landstingssagfører i Skane. Lörd. efter hellig Legems Dag paa Lwnde Landsting, nærværende hæderlige og gode ærlige Mænd Mester Boo Kantor i Lwnde Domkirke, Mester Lawrenz³, Hr. Hans Holthws og Hr. Jepp Bing Kanniker sstds., Thorbern Jeepssøn i Skarholt og Pæther Long⁷ Forstander i Nynnæ clostir i Lwnd a. w., stod velbyrdig Md. og ærlig Blix Daa op og spurgte, om nogen Mand havde hørt her eller noget andet Sted, at velbyrdig Md. og ærlig Pæther Twæssøn, som boede i Harebyerge, Gud hans Sjæl have, havde solgt eller skødet noget Jordegods, som nogen havde køret paa, for nogen Fyldest eller Vederlægning; hvilket vi vidner, at vi aldrig har hørt, at nogen har køret eller forfulgt til Tinge imod disse Stykker i nogen Maade, item uden saa meget at i dette samme Aar her paa Lwnde Landsting Lörd. før Kyndelmisse Dag var Hr. Aghe Axilsß R. af Vortbyærgh hans Foged og Embedsmand med en Vidisse af et Købebrev paa Jordegods, som Pæther Twæssøn skulde have solgt, og kærede sig »vanløde« paa Hr. Aghe Axilssøns Vegne i fornævnte Køb. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [7] Segl: 3. G. 69; 7. Fvii 2. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). — Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 53 b. Afskrifter herefter: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 181; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 189. [4044

Juni 8. Brøsti, Per Jensß i Twrstop, Michel Ascersß »wepnere«, Jes Nielsß i Allistrop, Anders Twesß i Wester Allingh og Siewordh i Hiørningh. Sønd. efter Guds Legems Dag paa Hiørningh Kirkestævne fik beskeden Md. Per Magensß i Faxinge et Sognevidne af 12 Dannemænd: Jes Perß i Twrstop, Michel Snogh, Nis Perß, Nis Snogh, Jep Andersß, Cristiern Kock, Cristiern Owesß, German Andersß, Brøsti, Knwdh, Siewordh i Hiørningh og Cristiern Andersß; disse vidnede, at Gwnnestrop gardh var ret Skiftegoods og var skiftet fra Farndrop, og Høyelundhe har der intet med; »medhen« det er Laghe Brocks rette Arv og Eje og har ligget til Æsdrop af ret Arild og end længere end Mande Minde, og ligger Høyelundhe paa Kroghs ager Mark til Kroghs ager gordh inden alle 4 »markemodh«. Med vore Indsegl. Givet osv.

Papir med 5 Segl ell. Rester af Segl paatrykte forned: 1. Bomærke; 2-3. Utydelige; 4-5. Bomærker. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [4045]

Juni 9. Staphen Jensen af Haretzløff Tinghører den Dag paa Støffring H.s Ting, Jes Omorbo ibid., Andy ibid., Perß[!]⁴ i Sweystrvp, Per Mortenß af Bierby og Jes Matß ibid. 2. fer. ante f. Viti et Modesti paa fornævnte Ting fik en beskeden Md. Mangns Perß Raadmand i Randers et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jes Frandsøn i Radstet, Jes Matisß i Bierby, Per Mortenß ibid., Mikil Terkilß, Per Perß i Sweystrvp, Anders Jenß af Sørup, Las Jepß af Sædogard og Owæ Tameß af Mieldrup; hvilke vidnede, at de hørte og saa' inden Tinge, at Esbern Tamß af Randers advarede Sandemænd der i Herred og opkrævede dem til Markeskel mellem Lem Mark og Randers Mark og mellem Sørup Mark og Jomfrwlykken, saa mellem Bieldrup Mark og Stigstrvp Mark og Randers Mark, og saa »vort thet them foruist« der paa Tinge af Dommeren at gøre de Tog paa den samme Dag, som de gjorde det. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [6] Segl: 4. Bomærke (*s per spetsen*[!]). Randers Bys Arkiv (RA.). [4046]

Juni 14. »Ett tingsvende aar 1477 then løffrdag nest fore Viti ett Modesti her aff for^{ne} ting^a udgyffued, lydinde blant andit, ad Hienrick Friis hagne Siøgaard y syn heuid och vere fore en fuld gaardz eye ulast och ukierdt fore alle mand, och bemelder same vind ydermere, adt Hienrick Fris hagne gyffuid syn dather thill medgyfft samme gordtt fore en fuld gaardz eye, och hagne Olloff Nielß samme for^{ne} gordtt y

syn bruginde haffuinde vere bøgid ulast och ukierd fore alle mand fore en fuld gaardz eye och tog ther skiöld och renthe aff, och syden gaff Olloff Ybß Graffrs Niels for^{ne} Siøgaardt med hans dather thill medgyfft fore en fuld gaardz eye, och hagde Graffrs Ibß for^{ne} gaard y syn bruginde hauende vere fore en fuld gaardz eye ulast och ukierdt fore alle mend, och haffuer samme gördt verid y tise for^{ne} mends vere y xl ord och mögid mere ulast och ukierdt fore alle mend.◀

[Orig.] Udtog se 3977 Ab.

[4047

a) ∴ Hammerum H.s Ting.

Juni 18. Mattes Knutsß i Hennigh og Mattes Laurensß sstds. Onsd. efter Botulfi Dag kendes vi os at have afhændet til »hedher man« Hr. Korfitz Ronnw R. al den Rettighed, som vi har i Mønness og Hestehawe, og kendes vi os at have derfor fuldt Vederlag efter vort Minde. Medb. af Hr. Henningh³ Sognepræst i Rwtkøpigh. Givet osv.

Perg. med 3 Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt; 3. G. 1036*. Corfits Rønnovs Arkiv; senere til Kongens Arkiv (RA. C 6, Adkomstbr. Landgods Fyn). [4048

Juni 21. Oloff Mertensen bischop tho Roschilde. Vor truwen denst, also Hinrick Narman unse dener unß unde unser kercken bewiset hefft unde bowisen schall, vorlenen wi mit unses capitels tho Roschilde willen ehm unse unde unser kercken greueschop Stroy up dem lande tho Rugen mit der molen Goldtsem, mit aller pacht unde mit alleme wertlikeme richte, hoch und sid, de tidt sineß leuendeß tho beholdende mit alßsulkeme boscheide, also hir naschreuen stan. Int erste schall he de greueschop mit der molen wol buwen und besetten laten, und schal he unß alle jar daraff geuen tho pacht 200 mr. sundesch und eine tunne aelß tho Roschilde in unse vatebur edder tho Kopenhagenn up unsen hoff binnen Johanß dage tho middemsamer. Item schal he beholden de buhren, undersaten und denere der greueschop in bescherming jegen unrecht unde schal se ock nicht umborliken beschatten edder mit nyge uplegginge beschwarn jegen ehre olde wanheit. Item mach he kopenn einen hoff effte huß edder buwen einenn hoff in der greueschop, dar ehm dat bequemest is inne tho wanende. Item mag he howen uth dem holte tho siner egene behoff na reddeliker wise unde holden de holtinge der greueschop in gudeme vrede, dat se nicht unborliken vorhowenn werden, und schall he ock nemande daraff vorkopen, men de buhren und denere der greueschop mogen ehre bernholt geneten na ehrer olden wise in erenn ege-

nen erfflikenn holten und nicht in unseme hegeholte. Item schal he nenem frieborn edder mechtiger manne der greueschop gudere edder molen vorlaten edder gunnenn tho pacht, menn schall idt suluen bruken. Item wehre idt sake, dat jennigerlei gudere der greueschop mit unrechte van der greueschop kamen sy, so schal he idt flitlikenn vorarbeiden in dem rechte, dat idt tho der greueschop wedder kamende werde. Item schal he unß unde der kercken truwe dener wesen, so uerne he der greueschop neten will. Item schall he wesen unseme praweste up dem lande tho Rugen behulplich in unsen geistlicken rechten und kercken renten und rechticheit mit ehm up unses prawestes teringe inthomanende, wor he kan. De geistliken sakenn, de scheen in der greueschop, der schal de prawest fulle macht hebben tho uordelende und tho richtende unde den geistliken broke upthoborende, so dat he ehm nene hinder darahne don schall, men ehm helpen imme rechten. Wen Hinrick Narman vorstoruen is, edder de vorschreuen articulen nicht werden gehalten, so dat dar mercklich gebreck an sy, schal de greueschop mit der mole fry wedderkamen ahn unß unde der kerckenn, unde weiß he denne gekofft und gebuwet hefft up deme haue, dar he inne wanet, dat schal bliuen up der grundt unde scholenn ehm betalt werdenn van unß edder unsem nakamende bischoppe edder van den jennen, den se dat gunnen willen, na seggende 4 guder manß up beiden siden na reddelikem werde. Schall ock nene mure edder vaste waninge gebuwet werden up dem haue, den he kopende und inne wanende werd, sunder unse unnd unses capittelß tho Roschilde hetent und vulbort. Schege idt, dat de greueschop edder mole van unß wedder gekofft edder geloset werdenn van den, de vann rechte dat hebben tho losende, so schal desse breff nene macht hebbenn. Secretum nostrum cum sig. capituli nostri Roschildensis. Datum Roschilden sabb. ante f. nativit. Johannis bap.

[A. Orig. ^a1566 hos Hertug Bugslaff af Pommern's ›stathalter im stift Camin Heinrich Narman^a; ^b1582 i Birkholm Godsarkiv^b.] Aa. Optaget i Brev 1566 Marts 20, meddelt Kong Frederik II af Hertug Bugslaff af Pommern (hvori det hedder: ›Zum andernn ist auch unter den gerichtsaecten zwischenn unsern underthanenn und lehnleuten denischen Hans Norman alß einhaber deß guts Streye klegernn wider Henninck Narman beclagten von wegen der muhle unnd aelfanges Goltzen genandt anno 1534 ergangenn, befundenn unde producieret wordenn bischop Martensenn zu Roschilde brieff nachfolgents lawts, welcher brieff auch noch bei unserm stathalter im stift Camin Heinrich Narman in

originali vorhanden unnd ider zeit zu exhibieren«). (RA. T. K. U. A. Pomern A III, Akter og Dokum. vdr. Rügens Forh. til Roskilde Stift 1431-1651.) — Brevet af 1477 stemmer nøje med *Reg.* (*7333), ♂: et Udtog hos *Bohlen-Bohlendorf, Der Bischofs-Roggen und die Güter des Bisthums Roeskild auf Rügen S. 8*; men Brevet, hvis Kilde ikke anføres hos Bohlen-Bohlendorf, angives der dateret »Am Sonntage nach der Geburt Johannes des Täufers 1476«, ♂: 1476 Juni 30 (Forfatteren ses anden Steds at have benyttet saavel Gehejmarkivet som Originalbreve paa Rügen). [4049

a—a) Saaledes Aa. b—b) Lunds UB., De la Gardieska saml., Barnekow I, Register 1582 over Breve paa Birkholm S. 27.

Juni 22 ell. Aug. 31. Ffrater Birgerus abbas monasterii Ringstadensis. Noverint universi, nos a nobili viro Dn. Johanne Oxe M. plenam pensionem de bonis nostris in Hallandia, que a nobis habet in conductu, anno 1477 sublevasse, pro qua pensione ipsum quittum dimittimus. Datum ut supra dnica. respice, nostre abbacie sub signeto.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4050

Juni 26. Madtz Bølling Foged paa Hing H.s Ting, Claus Jenßenn Provst i Harßyßell, Grønn i Rydbierg, Marquor Juell, Claus Jennßenn, Jeß Mathiaßenn i Mølbierg og Jep Degenn i Hie. Torsd. efter Johannis bapt. Dag paa forskrevne Ting fik »welb.« Md. Erich Christennßenn i Woldbierigh et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jeß Laßenn, Jeß Matthißenn i Woldbierg, Jeß Kynndeßenn, Chresten Hauer, Per Annderßenn i Noe, Per Marquorßenn, Throstenn Matthißenn og Per Jacobsenn; hvilke vidnede, at de aldrig kunde høre af deres Forældre, eller dem selv kunde mindes, at nogen Mand havde »wadret« eller Garn at sætte fra den nørre Fjord, som Aamunden begyndes, og saa langt, som Worn aae »winder«, uden de af Wolbierig, eller nogen Mand, uden de havde i deres Minde af Woldbierig. Med vore Indsegl.

[A. a Perg. med 7 Segl. a Voldbjærg Godsarkiv. — Aa. Vidsse 1615 Juni 3 af Wiiburg Landsting, givet Niels Kragh til Aggerkrogh.] Aaa. Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 1, E. — Ab. Udtog anført i Stadfæstelse 1487 Dag? — [Ac. Udtog anført i Fortegnelse 1615 Maj 16, se 1249.] Aca. Afskr. efter Ac fra 17. Aarh.: Ny kgl. Saml. Fol. 1508, Læg 7, III Nr. 7. [4051

a—a) Saaledes Aa.

— Vi Niels Brwn og Maghens Twesß Borgemestre i Nestwet gør vitterligt os med menige Raads Raad og Menigheds Samtykke ibid. have solgt og skødet Biskop Oluff Morthensß i Roskilde paa sin Broderdatters Vegne Husfru Kerstinæ, Wilyom

Guldsnets Efterleverske i Nestwet, en Del af et vort Bys Stræde østen liggende til hendes Bolig, hun nu i boer »hart« ved s. Pædhers Kirkegaard i Nestwet, hvilken Del af Strædet har i Længden mellem baade de Dele, som Merdæ Marqworts og skal have af Strædet, nærmere Gaden liggende og »nædermere nedh ath«, 38 Alen siælandske og 1 Kvarter; item »nedherst paa i længen«, som er, fra den anden Merdæs Del slipper af dette Stræde, hun have skal af Byen, og til den hendes Jord tager, hun købte af Jees Oluff i Mossæ i Laland, 30 Alen siælandske og $\frac{1}{2}$ Kvarter; item i Bredden saa vel oppe som nede 4 Alen siælandske. Og kendes vi os paa menige Raads og Almues Vegne fuldt op at have baaret derfor. Vor Bys Indsegl. Datum 3. Dagen efter Johannis bapt. Dag Midsommer.

Perg. [med 1 Segl]; brugt til Indhæftning af Næstved Byfogedregnskab 1622. (RA. Næstved (Tillæg).) [4052]

Juni 30. Clawes Jeipps Byfoged i Othens, Per Dysingh og Per Mortens Raadmænd, Hans Ottessøn, Hans Andhers, Skipper Clawes, Seueryn Pers, Pouel Terkils og Henrich Pers Bymænd sstds. Mand. før Vor Frue Dag visitat. paa Bytinget i Othens fik en beskeden Md. Henrich Bulgher Raadmand og Kæmner sstds. et Tingsvidne ved 8 Dannemænd: Hans Kelds, Lasse Strvt, Powel Terkils, Anders Jwl, Bertel Kremere, Hans Kalff, Olaff Matts og Anders Pers Skredder Borgere i Othens; hvilke vidnede, at Henric Bulger havde lovlig fordelt og afmælt de »gerdes garde«, som Karine, Per Jeipps søns Efterleverske, havde standende paa Bysens Jord og »madh« sønden næst den Gaard, som hun nu i boer i Vor Frue Sogn i Othens, og han havde lovlig ladet forskrevne Karine Pædhers tingstævne dertil. Datum *etc.* sub nostris sigillis.

Perg. [med 8 Segl]; omtr. samtidig Paaskrift: »Breff paa the gerdæ til landebeeidh wedh sancti Jørgen«. Odense Bys Arkiv (FLA. Odense Magistrats Arkiv, Tingsvidner og andre Dokumenter paa Perg.). [4053]

Juli 2. *Reg.* *7388. Perg. med 3 Segl: 1. Sten Stures; 2. Lxviii 48 (Thott); 3. Lxviii 22 (Thott). Bent Aagessøn Thotts Arkiv (SvRA. Perg.). *Styffe IV. 51.* [4054]

— *Reg.* *7389. Perg. med [3] Segl: 2. Gustaf Karlssons; 3. Lxviii 22 (Thott). Sten Stures m. fl.'s Arkiv? (SvRA. Perg.). *Styffe IV. 52.* [4055]

Juli 3. Erick Petersen herdesuaget in Nu herde unde bunden, sandmanne, lansten unde gemenen inwonere in Nu herde. Des donredages na Peter unde Pawels dage vor uns vorsammeldes

herdes unde hegedes dinges vorschotede de vorsichtige here Nicolaus Junge also en testamentarius unde erue seligen heren Conradi Conradi archidiakens tho Slesßwick deme heren Andreweße Jungen ok domheren der suluen kerken to truwer hand des ganßen capittels der kerken to Slesßwick en gud to Brunsbul ime kerspel to Stedorppe (Peter Errebo) unde en gud to Grunholte ime suluen kerspelle (Erick Borensen) mit allem gerichte, welkere gudere van heren Andreweße worden lochbadet sunder jenige bysproke na lantrechte. Des worden upgenomet van deme gemenen herde 2 erlike vrome lude: Peter Rode unde Nisse Johansen to Querne, de bekanden, so hir vorschreuen is, dat her Nicolaus Junge de vorbenompten gudere vorschotet hadde, unde van heren Andreweß lochbadet weren unde sunder bisproke na landrechte nen inseggent geschen were, domeden see vorgescreuen 2 gudere dem heren Andrewesß to truwer hand des capittels. Darup bat her Andreas van unseme gemenen herde ene witlicheit to vorsegelde, des worden up genomet 12 herdesbunden: Peter Ywerß to Hergesbu, Diderick Knuttessen to Bergen, Nisse Petersen to Bergen, Gundi Johansen to Lostrop, Lowi Holdensen tho Schoubu, Jesse Wrede to Flasbu, Lasse Jort to Querne, Lasse Petersen to Hattelunt, Hans Lassen to Stubdorpe, Mattes Hennekens to Tolsleue, Jesse Lassen to Schoubu unde Nisse Tilessen to Stedorpe, de alle bekanden, dat allent dit vorgescreuen so gegan were, so vorschreuen is. Desses herdes ingesegel; unde ick Erick Petri herdesuaget hebbe myn ingesegel heten hengen vor dessen breff. Gegeuen unde geschreuen, also vorgeroret is.

Perg. [med 2 Segl]. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 508* (Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 38). LDipl. [4056

Juli 6. Per Persß Sognepræst i Alstrop, Nis Møgh, Acer Nielssß, Acer Persß, Anders Elker, Lillæ Seuerin Persß, Martin Jeypsß i Arup, Anders Wolsß og Clemen He[n]ricsß. Sønd. efter Vor Frue Dag visitac. paa forskrevne Kirkegaard fik Jes Nielsß et Sognevidne af 12 Dannemænd: Anders Elkær, Acer Nielsß, Acer Persß, Nis Brwn, Lass Mælisß, Michel Nielsß, Per Mælisß, Per Mortensß, Anders Mappy, Seuerin Persß, Keld Lowens og Anders Tordsß; hvilke vidnede, og[!] de saa' og hørte samme Dag, at Oluff Jensß i Ylriis var i Alstrop Kirke 14 Dage, efter som han var stævnet med Kongens Brev, og var til hans Herredsting. Item altid har velbyrdig Md. Mawritz Nielsß paa Agard budt sig i Rette med Oluff Jensß for fælles Venner med begges deres Breve. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv? ^a1745 af Langebek foræret til Danske Selskab^a (RA.). LDipl. [4057
a—a) *Det Kgl. Danske Selskabs Begynd. S. 195*; jfr. Langebeks Paaskrift bagpaa.

Juli 7. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var Dronning Dorothea vor Husfrue med et Pergamentsbrev med 4 hængende Indsegl hele, umistænkt, lydende: 2115. Med vort Indsegl til Sager. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 2. infra oct. visitac. Marie, teste Efferardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. A 2, Dronning Dorothea). LDipl. 1466 Juli 11 ell. 18. [4058

— Nis Jenss i Tøsløff Foged paa Gerlo H.s Ting, Michel Jeibss i Rogby, Jes Kolle i Gerholm »webner«, Jes Skreder i Gerloff, Nis Mæli i Casbiergh, Per Bondhe i Dalbyøffwer, Clement i Stangrom og Baidh i Kasbiergh. Mand. før Kanuti et Ketilli Dag fik paa Gerlo H.s Ting velbyrdige Md. Jwrien Kromppen et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Jebsß, Posk Persß, Clement Eskersß, Anders Powilsß, Mates Geritsß, Nis Andersß, Jes Wil-latzsß og Esbern Skredher; disse vidnede, hørte og saa'[!], at forskrevne Herredsfogeden og 6 Synsmænd her inden Tinge kundgjorde, at de var tilkrævede af Tinge til en Aasyn til Trwsholms[!] Dam at se, hvor højt det Vand har ganget, der Trwsholms Dam var dæmmet. Da kundgjorde Fogeden og de 6 Synsmænd, at Dammen paa den Tid, han har været dæmmet, har »owerflødh« al den Eng og grøn Jord, som ligger om Trwsholm Sø, og »flødh« op til Lyngbakken; item kundgjorde de, paa den Tid der de var ved Trwsholm paa det Aasyn, lod J. K. læse et gammelt Pergamentsbrev lydende, at de 2 Dele i fornævnte Dam og Damsbaand var hans og hans Børns rette Arv. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 6. Bomærke. Trudsholm Godsarkiv (RA.). [4059

Juli 9. Cristiern Konge. Octava visitac. Marie for os, vort Raad og gode Mænd paa vort Retterting i Køpnehaffn i Graa-brødreklosters Stue, nærværende Biskop Knuth i Wiboreg, Biskop Pæther i Ripe, Hr. Erich Otsß vor Hofmester, Hr. Niels Ericssß, Hr. Maghens Ebbesß, Hr. Lodwig Nielsß, Hr. Johan Oxæ RR., Henrich Meienstrop vor Landsdommer i Sieland, Oluff Morthensß vor Landsdommer i Nørejutland, Pæther Rudh og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Md. Jørghen Rud og i Rette lagde et Pergamentsbrev beseglet med 2 hængende Indsegl

hele, umistænkt, lydende: 1. Række Nr. 1301. Med vort Indsegl til Sager, teste Efrardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro. Datum etc.

Perg. [med 1 Segl]. Jørgen Ruds Arkiv (RA.). LDipl. [4060

Juli II. Borgemestre og Raadmænd i Aleborgh. For os pa Aleborgh Raadhus spurgte hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Hylleborgh, Hr. Knuth Hinricssøns Efterleve, Hr. Owe Jenss Præst, om han havde Magt at komme Synderholms og Fredløffs Kirker af Forbud, som han havde udi kommet med Biskoppens Brev. Da svarede han, at vilde hun og Sognefolket annamme ham for Sognepræst til forskrevne Kirker, havde han Magt at komme dem af Forbud. Da bød Fru Hylleborgh til, at vilde han »officere« Kirkerne, saa længe det »worte« overdelt mellem Biskop Knuth og Hinric Knutsß, hvilken som Ret har til forskrevne Kirker, da skulde Kirkedøren og ornamenta stande ham aabne og rede fore; fundes Biskop Knuth Kirkerne til, da vilde hun og alt Sognefolket annamme ham for deres Sognepræst; funde det sig og saa, at Hinric Knutsß havde Ret til forskrevne Kirker efter hans Forældre, da vilde hun lønne ham for sin Tjeneste og Umage, som han havde haft i Kirkerne. Da vilde han det ej gøre med andre »made«, end hun vilde straks annamme ham for Sognepræst; det turde hun ej »forweye« sig at gøre, uden hun raadede med hendes Søn Hinric Knutsß og flere hendes Venner. Med vore Indsegl. Datum Alburgis die Ketilli.

Perg. med 9 Segl: 3. Utydeligt; 4. Udslidt, formentlig Bomærke; 8. Bomærke. Restrup Godsarkiv (NLA. Store Restrup Godsarkiv). [4061

— Hans Jwde og Robbert Duwe Borgemestre i Aleborgh, Pedher Nielsß, Seuren Eskilsß, Cort Godtiid, Jes Griis, Per Swensß, Gørik Tammesß og Michel Thuresß Raadmænd, Pedher Ouerskeer, Anders Kellerswen, Strange Thorstensß, Brodher Michelsß, Anders Hennicsß, Nis Nielsß, Per Buddisß, Symon Winter, Pael Andersß, Hans Swan, Hans Woghenfør, Per Therkilsß, Jep Laurentsß, Per Jenss og Ewert Laurentsß Borgere sstds. Fred., som var Ketilli Dag, paa Aleborgh Raadhus adspurgte hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Hilleborgh, Hr. Knuth Henricssøns Efterleve, om nogen af os kunde mindes, at nogen Sognepræst har været til Synderholms og Fredløffs Kirker uden de, som Hr. Henric Knutsß R., hvis Sjæl Gud have, og hans Slægt har undt og givet forskrevne Kirker. Da er det os Borgemestre, Raadmænd og Menigheden vitterligt, at som os længst

mindes kan, somme i 80 Aar, somme i 70 og somme i 40 Aar og i 4 Biskopper i Wibergh deres Tid, som er Biskop Lawe, Biskop Hermen, Biskop Thorlaff og nu i Biskop Knutss Tid, har Hr. Henric Knutsß og Hr. Knuth Henricsß og deres Forældre haft Juspatronatus til forskrevne Kirker og har givet dem hvilken Præst, som de vilde, ukæret til denne Dag. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [24] Segl: 1. Bomærke?; 3-4, 6, 9. Ubetydelige Brudstykker; 7-8. Bomærker; 10. Bomærke (udslidt); 12-13, 15-18. Bomærker; 20. Udslidt; 21-24. Bomærker. Restrup Godsarkiv (NLA. Store Restrup Godsarkiv). [4062

Juli 14. Owe Henricsß Tingholder paa Hornwm H.s Ting den Dag, Andhers Beck, Pether Thørisß, Andhers [B]wss, Lass Andhersß, Jess Jwdhæ, Jess Persß i Wolstrvp, Jess Steffensß, Pether Thordsß, Andherss Palsß og Lass Brwn. Mand. efter Kittille Dag paa Hornwm H.s Ting adspurgte hæderlig og velbyrdige Kvinde Fru Hilleborch Ottisdather, Hr. Knwd Henricsß Efterleverske, mene Herredsmænd, »hwr« dem vitterligt var og havde hørt af deres Forældre, om Hr. Henrik Knwdsß og hans Forældre og Arvinger har haft 2 Sogne liggende for Refstrvp Port, Søndherholm og Freerløff, i deres Frihed af »arildtid«, at skikke der Sognepræst til efter deres Villie, eller Biskop af Wiborgh skulde skikke der Præst til imod Hr. Henrich Knwdsß Forældres, ham[!] eller hans Arvingers Villie; og »beddes« Fru Hilleborgh et Vidne herpaa. Da »worth« der udnævnt 24 uvildige Dannemænd, Kongens Tjenere og andre Dannemænds Tjenere i Hornwm H.: Pether Thwrisß i Herswm, Andherss Beck, Lass Brwn, Jess Jwdhe, Lass Andhersß, Niss Maghensß, Pether Thordsß, Andherss Bwss, Jess Nielsß i Moldbergh, Mattes Greghersß, Bertil Lawrensß, Lass Mychelsß, Mychel Thamesß, Jess Jensß, Andherss Palsß, Pether Thamesß, Pether Lawrensß, Jepp Kath, Wdh Matsß, Anders Nielsß, Jess Persß i Wolstrvp, Jess Cristiernsß, Lass Eschelsß, Lass Nielsß i Thostrvp; hvilke vidnede, at dem vitterligt er, og aldrig har andet hørt af deres Forældre i 80 Vintre og længere eller af nogen »sandman«, end de 2 forskrevne Sogne har ligget til Refstrvp i Hr. Knwd Henricsß og hans Forældres Tid af Arild og i hans Arvingers Tid, at »forlee« forskrevne Sogne og skikke der Sognepræst til; og fremdeles er det os og vitterligt, og aldrig har hørt, at nogen Biskop af Wiborgh har nogen skikket der Præst til imod Hr. Henrich Knwdsß Forældres eller Arvingers Villie førend nu,

Biskop Knwd skikkede Præst til forskrevne Sogne imod Hr. Knwd Henricsß Børns Villie, og har aldrig hørt, at nogen Præst, der forskrevne Kirker har haft, har svaret andre end dem til Refstrvp. Og svarede mene Herredsmænd, at gjorde det Hr. Knwd Henricsß Børn ydermere Behov om forskrevne Ærinder, da vilde de med flere Dannemænd i Herredet vidne med fornævnte Børn, hvor Behov gjordes. Vore Indsegl. Givet og skrevet osv.

Perg. med [11] Segl: 3-8, 10. Bomærker. Restrup Godsarkiv (NLA. Store Restrup Godsarkiv). [4063

Juli 15. Bekenne ik Hinrick Narman¹ Hennigessone van wapen, ghebaren in deme lande to Rugien, dat ik van heren Olauo Martensson byschop to Roskyldede unde syner gnade capittele darsuluest syner gnade unde der kerken greueschop Streye in deme lande to Rugien myd der molen tome Goldsom, myd aller pacht unde myd alleme werlikeme rechte, hoch unde siid, de tiid mynes leuendes to beholdende entfanghen hebbe myd alsulkeme beschede, alz hiir nascreuen stan. Int irste schall ik de greueschop myd der molen wol buwen unde besetten laten, unde ik schall heren Olaff Martensson alle jar daraff gheuen to pacht 200 mr. sundesch unde ene tunne aels to Roskyldede in syner gnaden vatebur edder to Kopenhauen up syner gnaden hoff bynnen Johans daghe to myddemesamere. Item schall ik beholden de buren, undersaten unde deenre der greueschop in beschrominghe jeghen unrecht unde schal en ok nicht unborliken beschatten edder myd nyge uplegghinghe beswaren jeghen ere oelde wanheyt. Item mach ik kopen enen hoff ifte huß edder buwen enen hoff in der greueschop, dar my bequemest is, und dar suluen inne to wonende. Item mach ik uth deme holte to myner eghenen behuff houwen na reddelker wise, unde ik schall holden de holtinghe der greueschop in gudeme vrede, dat se nicht umborliken vorhouwen werden, unde schal ok nemande daraff vorkopen, men de buren unde deenre der greueschop moghen ere bernholt gheneten na erer olden wise in eren eghenen erfliken holten unde nicht in mynes heren hegheholte. Item schal ik nenem mechtighen manne der greueschop gudere edder molen vorlaten edder gunnen to pacht, men ik schal id suluen bruken. Item is id, dat jenigherleye gudere der greueschop myd unrechte van der greueschop kamen sy, so schall ik id flitliken vorarbeyden in deme rechte, dat id wedder to der greueschop kamende wert. Item schall ik mynes

gnedighen heren unde der k[erken] truwe deenre [sin]^a, so langhe ik der greueschop nete. Item schal ik wesen des byschops prauest up deme lande to Rugien to hulpe to beschermende de gudere unde denre der kerke unde mynes heren bischops unde der kerken renthe unde rechticheyt myd deme praueste up syne theringhe inthomanende, wor ik kan. De gestliken saken, de scheen in der greueschop, der schal de prauest vulle macht hebben to vorderende unde to richtende unde de gestlike broke uptoborende, so dat ik em neen hinder darane doen schall, mer em helpen imme rechten. Wen ik van hiir schal to deme dode, edder de irghescreuen article nicht worden ghehouden, so dat dar merklik ghebrek an sy, schall de greueschop myd der molen frigh wedderkamen an den heren bischop unde der kerken, unde wes ik denne ghekoft unde ghebuwet hebbe up deme houe, dar ik inne wanen schall, dat schall blyuen up der grunth unde schall myne[!] betald werden van deme heren byschop Olaff unde synen nakamenden bischoppen edder van den jenen, den se dat gunnen willen, na segghende 4 guder mans up beydent syden na reddelkem werde. Schall ok nene mure edder vaste waninghe ghebuwet werden up deme haue, den ik kope unde inne wanende werde, sunder hetent unde vulbort des bischops unde des capitteles to Roschilde. Scheghe id, dat de greueschop edde[r] mole wedder ghekoft ifte gheloeset werde van den, de van recht dat hebben to losende, so schall de breff, den ik darup hebbe, nene macht hebben. Alle desse stucke laue ik myd mynen medeloueren alz Hinrick van der Lancken² Ricquens sone, Hennigh Barnecouwe, Clawes Krassouw⁴, Chaten⁵ unde Hennigh⁶ brodere ghenomet Normanne, Hinrick Wosseke⁷ unde Hermen Norman myn broder, wii alle lauen myd ener samenden hanth deme heren byschoppe unde deme capittle to Roskilde alle desse stucke to holdende. Unse ingheseghele. Gheuen in deme daghe der vordelinghe der apostole.

A. Perg. med 8 Segl: 1-7. Tyske; 8. Ubetydeligt Brudst. Roskilde Bisps Arkiv; senere formentlig til Vidtskøfle Godsarkiv^b; 1781 af Høegh-Guldberg indleveret til Gehejmearkivet (RA. Roskilde Bisps Arkiv, Rügen). — Aa. Optaget i Brev 1566 Marts 20, meddelt Kong Frederik II af Hertug Bugslaff af Pommern (hvori det hedder: »Zum drittenn hat Hanß Narman deß bischoffs zu Roschilde vorwalter der vielegedachtenn graueschaff Ströye anno 1533 in einer rechtuertigung wider Henningk Narman (deß vater vor ihme die graueschafft von dem bischoffe zu Roschilde innegehapt) gerichtlich produceret Heinrich Narmanß reuerß nachfolgents lawts« og ved Slutningen af Brevet af 1477: »Collata est

hæc præsens copia cum suo originali, et concordat de verbo ad verbum, quod ego Tomas Kantzouu hoc meo chirographo testor^a). (RA. T. K. U. A. Pommern A III, Akter og Dokum. vedr. Rügens Forh. til Roskilde Stift 1431-1651.) — **Ab.** Afskr. fra 16. Aarh.: RA. Roskilde Bisps Arkiv, Rügen. — LDipl. [4064

a) Mangler i A; i Aa tilskrevet over Linien. 4049 har paa det tilsvarende Sted: wesen. b) Allerede den i Danmark naturaliserede Hans Barnekows Fader blev forlenet med Grevskabet Strey (*Dann. Ad. Aarb. XXIX. 41, jfr. 46 ff.*).

Juli 21. [Cristiern] Konge. [In prof]esto Marie Magdalene for os, ^avort Raad og gode Mænd^a paa vort Retterting i Køpnehavn i [Graabr]ødre kloster Stue, nærværende Biskop ^bPæther i Ripe^b, Hr. Erich Otsß vor Hofmester, Hr. Niels Erichß, ^cHr. Lodwig Nielsß, Hr. Strange Nielsß, Hr. Corwitz Rwnnow^c, Hr. Johan Oxæ, Hr. Verner Barsperger, Hr. Daud Hak, Hr. Andhers Jacobsß, Hr. ^dPæther Falsther, Hr. Pæther Høg RR., Henrich Meienstrop vor Landsdommer i Sieland, Oluff Morthensß vor Landsdommer i Nøretjylland, Mauritz Nielsß^d, Beienth Bille, Andhers Graa og mange flere gode Mænd, var velbyrdig Kvinde Fru Annæ af Walløff og Pæther Jensß, som kaldes Ingelsß, om Trætte, som de sammen havde om ^eGods i Rariss^e. Da i Rette lagde Per Jensß vor Forfaders Kong Erichs Dombrev [c: 1. Række Nr. 4168] lydende, at Per Jensß var Halvdelen Rariss tildømt, som han af ret Arv tilfaldt med hans Husfru Kirstine og hende tilfaldt efter hendes »formere« Husbonde Jeip Oluffß, intet Hinder paa gjort det Skøde, som Per Rariss gjorde paa forskrevne Gods Rariss; item et Tingsvidne [c: 1. Række Nr. 6192] af Bieffwerskog H.s Ting lydende, at Jens Persß i Ringsbiereg paa forskrevne Ting solgte og skødte Jens Oluffß »brudie« i Sæder Halvdelen af Rariss gorth, som Niels Flint fordem i boede; item et Brev [c: 3031], at Halvdelen af Rariss er Per Jensß rette Fædrene og har været ukæret i 40 Aar og mere; item et Tingsvidne af forskrevne Ting lydende, at Niels Persß, som boede i Ringsbiereg, som var Frænde og Slægt til Kæilug Flintz Børn, købte dem forskrevne Gods af, siden den Tid forskrevne Børn til Tinge »logbywthe« Halvdelen Rariss, hvilket var skødet paa Bieffuerskog H.s Ting, og siden købte Jens Oluffß forskrevne Gods af Niels Persß. Derimod lagde Fru Annæ et Pergamentsbrev [c: 1. Række Nr. 3693], som Pæther Laurensß, [kaldes Rar]jiss, havde udgivet, lydende, at han pantsatte Fru Kerstine af Walløff hans Gods i Rariss, som er Hovedgaar[den], Knuth Beiensß i boer, med en »gortsædie« for 10 lødige Mk. ^fog »kynde løssen« derpaa [s. f. Mickels Dag] og løses s. Walburgs

Dag; item et andet Brev [ɔ: 1. Række Nr. 4058], som Pæther Laurensß Rariss^g havde udgivet, lydende, [at han i Pant sat]te Jens Falk »alle hans gotz«, som er Rariss med sine »tilligilsß« for 7 lødige Mk. og^h løses [Johannis bapt. Dag]; og et Tingsvidne [ɔ: 4040] af ⁱ Bieffwerskog H.sⁱ Ting lydende, at den Gaard i Rariss, som Pæther Ingelsß [siger sig at have] Rettighed i, var aldrig efter Loven solgt eller skødet af rette »arffwinge, methen« af en [Tjenestekvin]des »arffwinge«, som tjente Oluff Rariss og siges at være given ved ham i hans Dødsstund. Da gav de dem for os i Rette paa [baade Sider. Da fun]de vi for Rette, at Pæther Jensß bør at løse Halvdelen af Rariss garth af [Fru Annæ efter] hendes Breves Lydelse for Halvdelen af forskrevne 17 lødige Mk. Sig. [nostrum ad causas] ^j teste Efrardo Grubbe justiciario nostro. Datum anno, die et loco quibus supra.^j

A. Noget medtaget Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden; det i [] satte er omtrent alt suppleret fra B, kun for en Ubetydeligheds Vedkommende ved Gisning. Enten straks ell. senere til Vallø Godsarkiv (jfr. B) (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. — B. Medtaget Papir med utydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden. Enten senere ell. straks til Vallø Godsarkiv (jfr. A) (sstds. som A). LDipl. [4065]

a—a) Mangler i B. b—b) B: Knut i Wiburgh. c—c) B:nnow, Hr. Lothwigh Nielsø. d—d) B: Falster RR., Mauritz Nielsø af Agarth, Henric Meghens-trop Landsdommer i Sieland, Oluff M.mer i Nørrejutland. e—e) B: Rariss Halvdelen. f—f) B: paa hvilken der [skulde?] »kyndes løsn« g) Mangler i B. h) B: at. i—i) B: forskrevne. j—j) B: Datum anno, die et loco supradictis teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Juli 24. Lunde Kapitel udlejer til Pedher Nielssøn Smit Borger i Lund, hans Hustru og et af deres Børn for deres Livstid 2 Bodesteder (i Lund).

Perg. med 1 Segl: G. 39. Senere tilbagegivet til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 275.* [4066]

Juli 25. *Reg. * 7390.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 501.* [4067]

Juli 26. Kongens Dom mellem Magister Jens Kannik i Viborg og Anders Nielszøn Borger sstds. om en Gaard sstds.

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog i det under 509 anførte »Register« S. 8. *Dipl. Viborg. S. 62.* [4068]

— Cristiern Konge¹. Crast. Jacobi for os selv paa vort Retterting paa vort [Slot] Køpenhaffn i vort eget »magh«, nær-værende Hr. Jens Brotstorp Ærkebiskop i Lund, Biskop Oluff Mortensß i Roskilde, Biskop Knut i Wiburgh, Biskop Jeip i

Børglom, Biskop Pether i Ripe, Hr. Prior Jeip Mortensß i Antworthskogh, Hr. Eric Otsß vor Hofmester, Hr. Claus R[unn]ow vor Marsk, Hr. Niels Ericsß, Hr. Strange Nielsß, Hr. Lothwigh Nielsß, Hr. Corwitz Runnow, Hr. Werner Barsperger, Hr. [Da]uid Hak, Hr. [Nie]ls Tymmesß, Hr. Anders Jacobsß og mange flere gode Mænd, var Anders Salmansß i Foslet paa den ene Side og Lasse Pethersß, Per Andersß, Hans Skrædere, Oluff Hansß, Hans Nielsß i Henningthwed og Anders Smeth paa den anden Side om Trætte om en Mølle, som de var i Følge med Tunne Corwitz af at brænde, for hvilket Anders Salmansß havde delt dem til Herredsting og Landsting og med nogle vore Lovdagsbreve. Derimod lagde forskrevne Mænd Tunne Corwitz aabne Brev lydende, at det var hans Gerning, og at han var deres Hjemmel dertil og vilde forsvare det. Derom gav de dem for os i Rette paa baade Sider. Da funde vi saa for Rette, at Tunne Corwitz Bønder ej kan være fri i den Sag for det Brev og bør at bøde Skaden, som de er delte for, inden 6 Uger og dertil deres Faldsmaal inden forskrevne Tid, og at Anders Salmansß bør at begynde Sagen der, som han lod hende, og forfølge hende med vore Breve; men for vor egen Bøn Skyld lod Anders Salmansß forskrevne Sag opstaa udelt til Mickels Dag. Datum etc. nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe de Thryggewælle justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4069]

Juli 28. Kongen befuldmægtiger Axell Saxstrop m. fl. til at dømme i Striden mellem Mester Laurens Andersson Kannik i Lundh og Aage Star om Hesebergh Skov.

A. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 276 Nr. 299.* — Aa. Vidisse 1587 Marts 4 af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Hack Vlfstandt til Hickebjerg. RA. Rigens Forfølgningsbog 1586-92 Bl. 44 b. Herefter: *Rørdam, Arild Hvilfeldt, Till. S. 78.* [4070]

— Cristiern Konge¹. In profesto Olau i for os paa vort Retterting i Køpnehaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Biskop Pæther i Ripe, Biskop Jeip i Børglom, Biskop Karl i Otthens, Hr. Erich Otsß vor Hofmester, Hr. Clawes Rwnnow vor Marsk, Hr. Niels Erichsß, Hr. Lodwig Nielsß, Hr. Corwitz Rwnnow, Hr. Verner Barspergher, Hr. Jens Dwe RR., Henrich Meienstrop vor Landsdommer i Sieland, Mauritz Nielsß, Beiend Bille og mange flere gode Mænd, var Hr. Jeip Morthensß Prior

i Anthwordskog og velbyrdig Svend Andhers Thegemad vor Søns Hofsind om Trætte, som de havde om Gods i Hødrops. Da i Rette lagde Andhers Thegemad et Pergamentsbrev paa Latin med 2 hængende Indsegl, lydende, at Erich Haghensß og hans Husfrue Marinæ Pethersdatther vederkendtes dem at have solgt og skødet velbyrdig Md. Henning Berg Høvedsmand paa Oreberk alt deres Gods i Hødrops i Schamme H. med al Rettighed i Engeltorp og Moruch, som dem er af ret Arv tilfalden, for 300 Mk. lubeske Penge Sølv mønt, som dem var fuldelig betalede til deres Nøje, for hvilke 300 Mk. de gav Henning Berg kvit, med Vilkaar, at Henning Berg skal løse forskrevne Gods for 150 Mk. lub. Penge, naar ham lyster, hvilket Gods var sat Barqward Skinckell i Pant for forskrevne Sum; og om deres Arvinger eller Frænder Godset vilde løse af Henning for 300 Mk. Sølv penge og for 150 Mk. lub. af Hr. Barqward Skinckell R., da skulde forskrevne Gods løses inden Michaelis Dag derefter; sker det ikke, da skal forskrevne Gods tilhøre Hr. Henning Berg med ret Skøde til evindelig Eje. Item havde han nogle Tingsvidner af Skamme H.s Ting, lydende, at forskrevne Gods var Hr. Henning Berg lovlig skødet, og at hans Husfrue Fru Karine aldrig afhændede dem deres Gods i Hødrops og den Gaard i Engeldrops, det de hørt havde, og at det har været ofte kæret, og at der ej har været læst almindelig Stævning, Laasebrev eller nogle Kongebreve eller andre Bevisninger imod hans Faders Brev Marqward Tegemadz, og at hans Fader havde lovsøgt Prior Brwn og hans Bevisning paa forskrevne Gods, thi at han skød paa, at hans Bevisning var ej i Riget; derfor var ham 6 Uger og 1 Aar forelagt at føre sin Bevisning fore, og hun ej fore kom inden forskrevne Tid. Derimod lagde Hr. Prior et gammelt »latine« Brev [*o: Aar 1396, ÆA. IV. 191*] udgivet af Fynboos Landsting med 9 hængende Indsegl, lydende, at Erich Hagensß paa Fynboos Landsting 3 Ting lovbød uden Ilding alt hans Gods i Hødrops med 1 Gaard Moruthe gorth, som ham var tilfalden med hans Husfrue Marine, Per Hwidz Datter, og derefter skødede han Henning Berg forskrevne Gods paa forskrevne Landsting, hvilket Skøde Erich Haghensß Husfrue fuldbyrdede og opbar 10 Mk. lub. af Henning uden Hovedsummen for »guldgaffue«, og derefter lovbød Henning Berg det samme Gods 3 Ting og beholdt det siden 3 Aar i Lovhævd uden Kære; item et Brev [*o: Aar 1423, ÆA. IV. 213*], som Hr. Axell Andersß R. havde udgivet, lydende, at han havde skødet

Hr. Sten Basse al den Arv, som ham paakommen er, som er Hødrops med flere benævnte »gotz«, som han købte af Hennicke Gadendrop, og al den Arv, som ham tilfaldt efter hans Børns Død og dem tilfaldt efter deres Moders Død Fru Hilles, der Hr. Johan Oluffß Datter var og hans Husfrue, og hende efter hendes Moders Død Fru Ingeboreg, der Hr. Johan Oluffß Husfrue var, var tilfalden; item et Indførselsbrev [c: Aar 1428, ÆA. IV. 214], at Hr. Sten Basse var lovlig indført efter vort Ridebrevs Lydelse i Rogelund, i Rosendrop og i Hødrops, som ham var paakommen af Hr. Axell Andersß med flere »gotz«, som Indførselsbrevet udviser; item et Laasebrev [c: Aar 1436, ÆA. IV. 197] udgivet af Kong Erich, lydende, at saasom Hr. Sten Basse er lovlig indført i dette Gods og tildømt: først Gods i Jernsore, som Sten Basse købte af Claus Lembek baade i Hovedgaarden og i Byen, Redinge Mølle og alt hans Gods i Skam H., i Skowby H. og i Lwnd H. og Gods i Rogelund, 3 Gaarde, som Jeip Brydie, Nis[?] Man og Erich paa boer, og siden ved almindelig Stævning Dag og Aar fremgangne er og ingen Bevisninger imod paa det Gods komne er. Derom gav de dem for os i Rette. Da funde vi saa for Rette, at det Laasebrev, som Hr. Prior i Rette lagde for os, bør ved Magt at blive i alle sine Artikler. Sig. nostrum ad causas, teste Efrardo Grubbe de Tryggewelde justiciario nostro. Datum etc.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Antvorskov Kl. Arkiv; ÆA. IV. 192; senere ejet af Danske Selskab (RA.). [4071

Juli 28. Frater Olauus abbas in Sora¹. Noverint universi, Dn. Johannem Oxe M. nobis omnes pensiones nostras de bonis nostris in Aswordhebodhe et Thordhorp sibi conductive dimissis de presenti anno persolvisse, unde ipsum quittum dimittimus. Contrasigillum nostrum. Datum in profesto Olai.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4072

Aug. 3. Cristiern [Konge]. paa vort Retterting var velbyrdig Md. Erich Billæ af Sandnæ beseglet med 7 hængende Indsegl hele, uskrabet, lydende: 2458. Med vort Indsegl til Sager. Datum in civitate nostra Haffnensi die invenc. Stephani, teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Perg. [med 1 Segl]. Erik Billes Arkiv (RA.). LDipl. 1468 Juli 15. [4073

Aug. 4. Vi Michel Jensß Tinghører i Ingilstadhe H. paa Kongens Vegne, Jens Toloffsß² Sognepræst i Trydhe og »dægen«

i samme H., Morthen Esberns³ Sognepræst i Glæminge, Jep Knag⁴ Sognepræst i Lørdorp, Laurens⁵ Sognepræst i Qwæresstadhe, Mattes Ols⁶ Sognepræst i Bollerep og Jep Niels⁷ Kapellan i Ingilstrop. Mand. efter Olau Dag paahørte vi paa Ingilstadhe H.s Ting, at velbyrdig Svends Bud Oluff Stygs⁸ af Bollorp spurgte sig for blandt menige Almue, om nogen hørt havde, at der nogen Tid var ildet paa det Gods, som velbyrdig Md. Agge Triels⁹ og hans Hustru Hustru Botildh Fælixdotter og hendes »forælderne« havde i Væрге i Ingilstrop og aarlig Landgilde op af bar. Da stod op menig Almue, unge og gamle, som var Mons Swens¹⁰ i Ingilstrop, Per Graa *ibid.*, Trigge i Ørom, Mons Niels¹¹ i Qwæresstadhe og Knut Mons¹² i Hagistadhe, og vidnede, at de aldrig havde hørt, at der delt var paa i 60 Aar og mere uden paa det Pantegods, som fornævnte Agge og hans Hustru havde i Væрге og ligger i Ingilstrop og flere Steder, som velbyrdig Md. Esbern Jens¹³ i Gnaweløffue satte Dele paa og bød ofte Guld, Sølv og Penge derpaa, og det sig burde efter Loven, og efter hans Død havde velbyrdig Svend Oluff Stygs¹⁴ og hans Moder og sat Dele paa fornævnte Pantegods og budt Guld, Sølv og Penge derpaa at løse Godset med efter Pantebrevets »wtlud-delsæ«. Med vore Indsegl. Givet og skrevet *osv.*

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. G. 101* (Jens Toloffs¹⁵); 3. G. 101* (Morthen Esberns¹⁶); 4. G. 101* (*§ iacobi magni p̄fbri*); 5. G. 101* (*§ laurencius nicolai*); 6. G. 101* (Mattes Ols¹⁷); 7. Forsiden mangler. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 176 L. 14*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [4074

a) RA. Reg. 60 S. 65.

Aug. 7. *Reg. 4610**. Perg. med [31] Segl: 2. G. 176; 3. G. 739; 4. G. 680; 5. G. 620; 6. G. 820; 7. G. 532; 8. G. 510; 9. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 10. Li 64; 11. Gxvi 18 (Gyldenstjerne); 12. Liv 8 (Bild); 13. Lxxiv 6 (Galt); 14. Li 65; 15. Li 8 (Has); 16. Cxlvii 6; 17. Lxxxiv 23 (Brock); 19. Lxvi 2; 20. Lxxix 4; 21. Lxxiii 46 (Rosenkrantz); 22. Lxviii 9 (*§ iohannis b̄v̄ndontis*; Thott); 24. Lxviii 28 (Thott); 26. Lxxxiv 48; 27. Lx 1 (Ravensberg); 28. Lxxxvii 30; 31. Hxv 10 (Gyrstinge). Kongens Arkiv (RA. Sverige, Perg.). *Dipl. Chr. I S. 332*; *Hvitfeld V. 270, Fol. 955 L. 19 f. n.*; anført: *samme, Bispekrøn. Bl. Ee b, Fol. 108 L. 5 f. n.* [4075

— *Reg. *7393*. Perg. med 1 Segl: K. 78. Aage Axelssøn Thotts Enkes Arkiv (RA.). *Dipl. Chr. I S. 331*. [4076

Aug. 8. *Reg. *7394*. Perg. med 1 Segl: K. 80. Jep Claussøn Godovs Arkiv; 1785 af Grev F. L. Moltke foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. II. 137* (af det ikke aftrykte mærkes; tilfaldt dem efter deres Broders Død Mates Jens¹⁸, som boede i Skelskør, som det Skødebrev

udviser, som O. J. har givet J. C. derpaa. Hvilket Skøde og Brev vi stadfæster, og tildømmer vi J. C. Gaarden). [4077

Aug. 9. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Hr. Jens Mattsß af Wesborg R.s med et Tingsvidne [se 4145-46] udgivet paa Wiborgz Landsting, beseglet med 10 hængende Indsegl, lydende, at Hr. Jens Mattsß »vorde« med Lovhævd »thesse« Gods for hans Arvegods efter Fader og Moder og »forældre«, og er ham rettelig paakommet i Arv, som hans Fader og han havde i Hævd, som er først bygte Gaarde i Skrængstrop, som Jens Mickelsß, Veliom Jensß, Lille Jens Nielsß, Cristiern Mattsß, Tord Jensß og Nis Cristiernsß i boer, med alle sine »tilligelsse«, og synderlig »vorde« han den Fiskegaard, som Jes Michelsß i Værgen har, undtaget de 2 Gaarde, som Bønder tilhører, som Cristiern Smet og Bertel Basse paa boer, og den Jord undtaget, som ligger til Holmgord; item »wordhe« han Østregordh i Lawistrop, som Jens Borop i boer, som er lige Halvdelen, som »fordhendags lagh« til Solgord, og synderlig »vorde« han de Fiskegaarde, som ligger »offne« ved Lille Vetle aen op og ned paa baade Sider, med alle andre Fiskegaarde, som han og hans Fader og »forældre« har haft i Værgen; item »vorde« han de Huse og Bol, som Ffrans og Jens Laurensß paa boer, en Gaard i Ring, som Niels Jensß i boer, saa at Kirken skal have aarlig Skyld deraf; item 2 Gaarde i Biergegræff »wordhe« han med Lovhævd, som Lasse Borop og Asgi Persß paa boer, og den Gaard i Thelstrop, som Cristiern Hwid i boer, og Fællig i den Lund og besynderlig i den nordeste og vesterste Del i Lund saa langt, som stenet og stablet er, for frit Enemærke, 3 Gaarde i Viriestrop, som Jens Clementsß, Per Clemensß og Tyge Ericsß i boer, med alle deres »tilligelsse« undtagen Westerbalghe Kirkejord, som Tyge Ericsß i Værgen har; item »vordhe« han den Gaard i Enelstrvp, som Thomas Ericsß i boer, og saa meget, som han i Værgen har, baade øde og bygt, undtagen det Pant, som han har af Jens Morthensß; item »vorde« han 3 Gaarde i Thorop, som Per Nielsß, Nis Hansß og Keld Persß i boer; disse Gaarde »vorde« han for sit Arvegods, og saa meget, som han nu i Værgen har, baade øde og bygt, »vorde« han med gode fribaarne Mænd og jordejende Bønder, saa at ingen har der Del i uden han; og var hans »log« paa Viborgz Landsting og mælte hans Lovhævd stadig at blive, hvilken Lovhævd var funden ved Magt paa forskrevne Landsting, og Hr.

Jens Matsß forskrevne Gods og Fiskegaarde at beholde, saa længe hans Lov rygges, som det sig bør; efterdi som det Lovhævdsbrev ydermere udviser. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi Hr. Jens Matsß forskrevne Gods, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe forskrevne Lovhævd rygges med Biskop og bedste »bygningsmen« uvildige, og til nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Haffnis vig. Laurentii. Sig. nostrum ad causas, teste Effrardo Grubbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Jens Madssøn Munks Arkiv; senere til Lynderupgaard Godsarkiv (NLA. Lynderupgaard Godsarkiv, Pergamenter (Depositum)). — Brevet er trykt i *Højesterets Ekstrakter 1883 Jan.* (»Til-lægsextrakt Nr. 5 til Ordenssag Nr. 19«); men da dette Værk er meget sjældent, er Brevet her behandlet, som om det ikke tidligere var trykt.

[4078]

Aug. 15. Laasebrev for Hr. Jens Madsen i Wesborgh paa Wesborg-gord med mere Gods.

A. Perg. [med 1 Segl^a]. Visborggaard Godsarkiv (NLA. Visborg-gaard Godsarkiv, Depositum). *Saml. til jydsk Hist. X. 367* (læs: mange flere gode - wore - innen fire - (S. 368:) Kopperstij - Kopperstij - Marke-skelsbek oc swo Markeskelsbek reent wdh ath - Kopperstij - ther fra synden om Haffuenø - (S. 369:) wester - Hanß - Jonß - (S. 370:) wegne - Twlß - i Wielkier - (S. 371:) Bowde - Wiue - Wiue - worde han Sæg-dall - (S. 372:) Slollum). — Aa. Vidisse 1655 Sept. 26 af Wiborig Lands-ting, uden at det siges, til hvem Vidissen gives. NLA. Viborg Landstings Dombog 1655 C Bl. 383 a. — Ab. Udtog anført i kongelig Dom 1563 Dec. 13 (Mand. efter Vor Frue Dag concept.) mellem Hr. Jørgenn Lycke til Oøuer-gaardt og Fru Agata Paausk til Wesborrigaardt; Brevet fremlægges af den sidste. RA. Rigens Dombog 1559-66 S. 226.

[4079]

a) Nævnt i Aa.

Aug. 19. Tingsvidne af Hillwn H., at Las Wifferdsøn paa Fru Bir-gittes Vegne i Winnwm gjorde Lovhævd paa alt hendes Gods i Fræger.

Perg. med [10] Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet et Spænde (?); 4. I Sigilfeltet en Daggert (?); 6. Cxxx 5 (Hvas); 8. Skjold, hvori en Arm (?); 10. Bomærke. Senere til ^aViffertsholm Godsarkiv^a (RA.). *Gjerding, Hel-lum Herred S. 138.*

[4080]

^{a-a} Nationalmuseet, Abildgaards Dagbøger Hæfte 6 b S. 29; Optegnelse af samme i Thott Fol. 750, den største Mappe.

— Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var vel-byrdig Md. Beiend Bille med vort Stadfæstelsebrev lydende, at vi har ham tildømt Thynneskog for hans rette Enemærkesskov, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi nu 1. Sinde Beiend Bille Thynneskog, forbydende nogen ham heri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre

Bevisning paa vort Retterting. Datum in civitate nostra Haffnensi fer. 3. infra oct. assumpt. Marie nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte Bagsiden: 1. Utydeligt, efter Størrelsen formentlig Rettertingsseget; 2. Utydeligt; 3. Bomærke. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4081

Aug. 23. *Reg. *7395.* [Orig. Husum Kalentes Arkiv.] *Lasz, Sammlung einiger Husumischen Nachrichten S. 27; Beccau, Gesch. Husums S. 258.* [4082

Aug. 24. Cristiern Konge. Bartolomei Dag for os paa vort Retterting paa vort Slot Køpenhaffn i vort eget »magh« og Nærværelse, nærværende Hr. Erick Otsß vor Hofmester, Hr. Claues Rynno vor Marsk, Hr. Niels Ericssß, Hr. Correfitz Rynno, Hr. Jens Duæ, Hr. Johan Hwitkop RR., Henrick Meynstrop vor Landsdommer i Sielandh, Jep Jensß paa Raffnsburgh, Oluff Morthensß Landsdommer i Nørræjuthlandh, Moghens Hack paa Hickæbyergh, Beyinth Bille og mange flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Hr. Johan Oxe vor Mand og Raad paa den ene Side og Hr. Axel Bradhæ R., Niels Brade og Laurens Knob paa den anden Side om Trætte om Skifte efter Fru Birgittes Død. Da i Rette lagde Hr. Johan et udskaaret Papirsbrev beseglet med 6 Indsegl, lydende: 3915. Og satte Hr. Johan i Rette, om forskrevne Brev burde at blive ved Magt eller ej. Derom funde vi saa for Rette, at forskrevne Brev bør ved Magt at blive, og de skal »kesæ« 8 deres fælles Venner dertil paa baade Sider; de skal have Fuldmagt til at forlige dem; kan ikke de 8 det gøre, skal de »kesæ« 4 dertil deres Samfrænder; da skal de 12 have Fuldmagt paa baade Sider at forlige dem efter deres Brevs Lydelse og efter Loven. Sig. nostrum ad causas est appensum, teste Effrardo Grubbe de Trygewellæ justiciali nostro. Anno, die et loco quibus supra.

[Orig. Johan Pederssøn Oxes Arkiv.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir: RA. Privatark., Johan Pederssøn Oxe. LDipl. 1476 Sept. 26. [4083

Aug. 27. *Reg. *7396.* [A. ^aPerg. Københavns Bys Arkiv.^a] **Aa.** Afskr. fra Aar 1681: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 8 S. 222. Herefter: *Kbhuns Dipl. I. 211; Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 73; Hans. UB. X. 402.* — **Aaa** og **Aab.** Afskrifter fra 18. Aarh., sagtens (direkte ell. indirekte) efter Aa: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 44 (a) S. 39; Ny kgl. Saml. Fol. 372 I Bl. 20 a. — Udtog anført i Kopi indsendt 1648 af Køge By: RA. Danske Kanc. Bl. 5 b^b. Herefter

(ell. snarere efter en i Køge tilbagebleven Genpart heraf) i Afskr. af Kopi indsendt 1773 af Køge Bys Privilegier: Kall Fol. 52. [4084

a—a) Saaledes Aa og Aaa; efter Brevets Form synes det dog rimeligere, at Orig. bar været paa Papir ligesom 3709. b) Det fremgaar ikke af Udtoget, om dets Kilde er et virkelig til Køge stilet Eksemplar ell. en Kopi, som mulig senere kan være meddelt Køge af Københavns Øvrighed; Køge fik nemlig 1486 Febr. 22 kongeligt Privilegium paa at nyde de samme Privilegier som København.

Aug. 28. Reg. * 7397. Perg. med 4 Segl: 1. Sten Stures; 2. Lxviii 44 (Thott); 3. Lxviii 48 (Thott); 4. Lxviii 50 (Thott). Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 13, X. 4?* (RA. C 5, Len Skaane). *Dipl. Chr. I S. 333*; Udtog: *Hvitfeld V. 270, Fol. 955 L. 22.* [4085

— Kongelig Forordning om Handel og Købmandskab. Er et andet Eksemplar af *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 73*, men med følgende Varianter (hvoraf bl. a. ses, at Brevet er rettet til andre Byer og er af en anden Dag): *Sleswiick oc hertug i Holsten, Stormarn ock Ditmarsken - borgemestere, radh ock gantze menichet - købsteder Halmstade, Lageholm oc Bostæde*, kerlige - *welie, som the aff stæderne oss oc wore rige nu loffwet oc tilsagdt haffwe*, tha - them om - aff tytzt øll, the indførde - *talet meth - engen tønne tytzt øll - er. Oc maa - igen æn xviii - eller føre - haffwe. Item skule oc alle tytzske kompanii være - her aff landet innen sancti - mwe alle wore købstedemen - Tytztland, som - maa man vtføre - aff indrigis men - oc ander - indrigis men sønder vth. Item bøndir mwe købe oc selge meth - vmechtigh, andeligh - hantheret, oc - borgerne forkøb eller forfangh - borgere eller vndersatte - tage fremmede - købmantzens gaffn oc nytte - xl marck koningen - wore borgemestere oc radhmen, at - som heromdh gøre imodh forscreffne article i noger made. Wii - lade rette over them, wore breff oc[!] - wii ether oc biwde, at i være - ether therom vppa - oc ey tilstæder - fferia quinta - appostoli anno domini medlxxvii nostro sub signeto.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Papper Nr. 8). — Afskr. med urigtigt Aar 1476: Halmstads Stads Privilegiebog S. 218. [4086

— Kongelig Forordning om Handel og Købmandskab. Er et andet Eksemplar af *Aarsberetn. fra Geheimearch. V. 73*, men med følgende Varianter^a (hvoraf bl. a. ses, at Brevet er rettet til Malmø og er af en anden Dag): *Slesßuick, ^bhertugh wtti Holstenn^b, Stormarenn och Dytmerschenn - alle woreß ellschelige borgemestere - kronnens stadt Mallmøe k. med - kierre guode wenner - aff synderlige - willie, som the aff stæderne oß och wort^c riige nu loffuitt och thilsagdt haffue*, tha - med thenum om - giffue aff thystøll - hiidt ^dindtill føre^d, saa lenge ^eatt wy der y dirmet[!] faa thalett^e med - ingenn tønne thystøll - schulle kiøffe eller sellgie dyrere enndt - er. Och maa - borger eller ander noger tønne thystøll - ennd xviii ß, som schreffuitt - thystøll dyrere att ßellgie eller kiøbe ennd - eller fører ont - soldt haffue. Skulle alle thyske kompanii werre - Och ald Thysche schulle huert

aar faare her aff landett *indthellf* s. Andreae - *rigett*. Item maa *wore* kiøbstemend her wtti riigett, som gammell seduanne haffuer werridt, haffue och bruge thøreß seyladtz thill Thysklandt. Item mand maa her wdførre aff - ware *forudenn* - heste yngre end v aar och *g*bedre end *iiii mßg*. Item - aff *hindrigeß* mendt^h - Skanør, Dragør och andre - och *ey* lenger aff riigens - *ßynder* wdt. Item bønder maa *sellgie* och kiøbe - kiøbstemendt, *ey* - och *ey* met gesterne, och gesterne maa kiøbe och *selgie* med - *wmectig*, *aandelig* - thoreß gaard eller bodeß *i* behoff wdenn - *sellgie* epher - Huo her emoedt - (Ab: handt *haffuer* handtheritt och) - Item thyske mennd - och *ey* andenstedtz - *giøre* burgiere forkiøff - (Ab: *forfangh*) - burgere eller wndersaatte - thage fremmede - som heremoed *giør*, *hand* forbyrder samme godtz eller pendinge, *hand* *handler* med, thill - thertill koningen xl *mß* och byen xx *mß*. Thii biude wy ether wore borgemester och raadmennd att strax schicke thill en medburger thill - som wtti ethers - wegne sølff-toldenn oppebaarett haffuer, att the ther lade tage ware paa *att lade* thage burgenn - thennum, y - wille selffue lade *j*rettenn *gaaj* offuer thenum, som *thell sigh* bør, wort breff oc - Sammeledeß biude wy och ether, att i werre - och *ey* thilstede thenum att - (Ab: naade. *Ether Christo befallendis*. *Giffuidt wdi wortt chloster i Kiøbenhaffn*) - *k*feria quinta post Bertholomei apostoli anno mcdlxxvii nostro sub secreto *presentibus impressok*.

[A. Orig. Malmø Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1600: Uppsala UB., Haandskr. H 126. — Ab. Afskr. fra Begyndelsen af 17. Aarh.: Uldall Fol. 11 Bl. 47 b. [4087

a) De anførte Varianter findes, naar intet andet nævnes, alle i Aa, men kun delvis i Ab, hvilken sidste Tekst til Gengæld har nogle mindre væsentlige, her ikke anførte Varianter. b-b) Mangler i Ab. c) Ab: *wore*. d-d) Ab: *indføre*. e-e) Ab: *wii* therom ydermere fange tallet. f) Ab: *inden*. g-g) Ab: *ey* bedre endt xv *¶* och hors ynger end femb aar och bedre endt iiii *¶*. h-h) Ab: *indbygere* och *rigens* mendt. i) Ab: *bordtz*. j-j) Ab: *rette*. k-k) Ab: den 5 dag nest efter sanctii Barthollmeii apostels dagh aar mcdlxxvii wnder wortt zingnett.

Aug. 30. Reg. *7398. Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Ribe Bispes Arkiv; a1740 formentlig ejet af Henrichsen o: Hielmstierne^a; senere ejet af Danske Selskab (RA.). *Werlauff, Kbhvns Universitet indtil Reformationen S. 8*. [4088

a-a) Langebek i LDipl.: •Er mig meddeelt af Hr. Secret. Henrichsen in Jan. 1740•.

Aug. 31. Se 4050.

Sept. 2. Erich Biørnsson paa Raadhe lover at holde sin Svoger Hr. Johan Oxæ skadesløs for en Kaution og et Laan.

Perg. med [4] Segl: 1. Delt Skjold, hvert Felt 2 Gange tværdelt; 2. Li 65; 3. Skjold, hvori en Baad. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). *Dipl. Norv. XI. 209*. [4089

Sept. 4. Hemingh Clementzß i Fwleberg Herredsfoged paa Flakkeberg H.s Ting,ß Kannik i Roskilde, Erich [Je]nsß i Vinningæ a v., Tyrie Jensß Sognepræst i Gymlyngæ, Jens

Pouelß i Jælingæ, [Olu]ff Mouenß sstds., Jens Persß i Kirkerop og Jens Mattesß paa Glænø. Torsd. før Vor Frue Dag nativt. paa Flakkeberg H.s Ting adspurgte hæderlig og velbaaren Kvinde Fru Anne Jensßdotther, Hr. Oluff Axelß Efterleverske i Valløff, om nogen Mand vitterligt var, at Pædher Laurenß, som kaldes Rariiss, boede der i Herredet, og hvor hans Bolig var, og om han var fri Mand og lod efter sin Død ægte Børn sine rette Arvinger. Til hvilke Spørgsmaal svarede beskeden Md. Jens Clauesß af Hallagræ, at ham vitterligt var, at Pædher Laurenß, som kaldtes Rariiss, boede i Byntzløff i Flakkeberg H. [i] mange Aar og var hans egen Morfader og var fri Mand og havde Skjold og Hjelm og havde 2 Brødre Iwen Rariiss og Oluff Rariiss, hvilke baade døde uden ægte Børn, og Pædher Rariiss dem baade arvede. Item sagde beskeden Md. Oluff Degn af Gymlingæ sig at have til ægte Husfrue Pædher Rariiss Datterdatter og havde spurgt, at saa var, som Jes Clauesß, hans Husfrues Modersøstersøn, havde sagt paa Tinge, og ydermere at en beskeden Md. Hans Laurenß i Raffnebergh har en Pædher Rariisß Datterdatter. Og svarede menige Almue, at Pædher Rariiss af Byntzløff og hans Brødre i deres Gildes Skraa i Vor Frues »høringh« i samme Herred opregnes for fri Mænd, og at dem vitterligt var, som for stander skrevet. Paa hvilket Fru Anne »bedess« et Stokkevidne; da tilnævntes beskeden Md. Oluff Halle i Vinstrop, at han skulde til sig tage 11 beskedne Mænd, som skulde granske, om saa »woræ«, som nu er adspurgt og tilsvaret, som var: Jep Magleby i Hyllæstet, Hinrich Hansß i Væmløsæ, Jes Mouenß i Gymlingæ, Per Jepß *ibid.*, Pær Knudß *ibid.*, Jes Tornbernß *ibid.*, Boo Mosæ *ibid.*, Naffne *ibid.*, Nis Bassæ i Næbelderødh, Oluff Persß i Byntzløff og Mattes Olß *ibid.*; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at Pædher Laurenß, som kaldes Rariiss, boede i Byntzløff mange Aar og var fribaaren Mand, havde Skjold og Hjelm og lod efter sin Død 2 ægte Døtre, en, som hed Cristine, Jes Clauesß Moder, og en, som hed Boeld, Oluff Degns af Gymlingæ og Hans Laurenß aff Raffnebergs deres »husfrwæs« Moder, og havde 2 Brødre Iwen Rariiss og Oluff Rariiss, hvilke døde uden ægte Børn og, førend Pædher Rariiss afgik, og Pædher Rariiss arvede dem baade. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [8] Segl: 1. Bomærke; 4. I Sigilfeltet en Kalk; 5-7. Bomærker. Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl.

[4090

Sept. 5. Jes Clauesß i Haldager, Hans Laurensß i Raffne-
biergh og Oluff Pouelsß Sognedegn i Gimlinge. Vi skøder, jeg
Jes Clauesß paa mine egne Vegne, Hans Laurensß og Oluff
Pouelsß paa vore Husfruers Lluce og Jahannes Vegne og med
deres Samtykke, til hæderlig og velbyrdig Kvinde Fru Anne
Jenssedotter, Hr. Oluff Axelsß Efterleverske R.s af Valløffue, al
vor Rettighed, som jeg Jes Clauesß paa mine egne Vegne og vi
Hans Laurensß og Oluff Pouelß paa vore Husfruers Vegne i Arv
er tilfalden Raariis gaard og Rariis Fang liggende i Sæder S. i
Biæuerskow H. i Siælland; hvilket Rariis gaard og Roriis Fang
mig Jes Clawesß efter min Morfader Per Roriis og hans Broder
Oluff Roriis og vore Husfruer Lluce og Jahanne efter Peder
Roriis og Oluff Roriis deres Morfader og Morfaderbroder i Arv
tilfalden er og hertil i Pant har været under Valløffue. Og
kendes vi os op at have baaret fuldt Værd af Fru Anne for al
vor Rettighed i Roriis og Raariis Fang og skøder Fru Anne
Rariis og Roriis Fang. Medb. af hæderlig, velbyrdig og beskedne
Mænd Doktor Cristoffer Domprovst. . . ., Hr. Tyriæ Sognepræst
i Gimlingæ og Michel af Skoffsgaard. Datum in Valdorp fer. 6.
ante f. nativit. M[arie].

Perg. [med 5! Segl; Domprovstens tidligere bevaret: G. 196^a]. Vallø
Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 132 L. 15* (Vallø Stifts Arkiv, Adkomst-
documenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [4091

a) Tegning i Langebeks Segltegn. Fasc. 25, Roskilde.

Sept. 57 Vi Hans Laurensß i Raffneberg og Oluff Pouelß
Degn i Gymlyngæ giver med vore Husfruers Lutzciæ og Jahannæs
Samtykke beskeden Md. Jes Clauesß i Hallagræ, vore Husfruers
Modersøstersøn, Fuldmagt at skøde paa Syællandzfare Landsting
fra os og vore Husfruer til hæderlig og velbaaren Kvinde Fru
Anne Jensdotther, Hr. Oluff Axelsß Efterleverske i Valleff, ligervis
som vi selv med vore Husfruer det gjorde, al Rettighed, som
vore Husfruer i Arv er tilfalden og kan tilfalde i Rariis gardh
og Rariiss Fang, liggende i Sædher S. i Byæwærskogs H. i Siæ-
land, efter deres Morfader Pædher Laurensß, der kaldtes Rariiss,
der boede i Byntzloff i Flakkebergs H. i Siælland, hvilket Rariis
og Rariis Fang Fru Anne i Pant havde og har af Pær Rariiss
og hans Broder Oluff Rariiss, som de Pantebreve udviser, derpaa
givne er; og kendes os og vore Husfruer at have opbaaret fuldt
Værd af Fru Anne for Rariis og Rariissæ Fang, saa at de og vi
lader os vel nøje og vil holde det Skøde, Jes Clauesß gørende
vorder, ligervis som vi med vore Husfruer det selv gjort havde.

Medb. af hæderlige Mænd Hr. Jens Nielß Kannik i Roskilde, Hr. Byrie Perß perpetuus og Hr. Tyrie Sognepræst i Gymlyngæ. Datum in Valdorp fer. 6. ante

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 4 Segl]. Vallø Godsarkiv; mulig = *Adel. Brevkister S. 132 L. 19* (hvor Referatet i saa Fald er unøjagtigt) (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. bag 1477. [4092]

Sept. 9. Jeg Thomas Langhe¹ »deghen« i Ripe skøder Kapitlet i Ripe 2 Gaarde med 1 Bol i Hostrop S. i Exing By i Slogx H., i hvilke Gaarde boer Nis Knudsß (3 Stædermark) og Morten (2 Stædermark 4 Skill.), og 1 Gaard i Wester H. i Belum S. (Jøren Wogensß, 3 Ørtug Korn) og 1 Bol (Jep Plogman, 8 Skill.) for en evig »process« at holde i Riper Domkirke af Vor Frue hver Tirsdag undtagen alle højeste Højtiddage om Aaret; og skal samme »process« begyndes med dette responsorio af Vor Frue: Felix namque etc., som beskrevet er i Kapitlets Bøger. Hvilke 2 Gaarde i Exingh jeg købte af velbyrdige Svend Eric Henricsß, hvis Sjæl Gud have, efterdi som det Brev lyder, derpaa givet er [c: 2654]. Sig. meum cum sig. nobilium ac discr. virr. Johannis Qwye² advocati castri Ripensis, Mathie Petri AA., Petri Crestiarni, Bacquini Nicolai necnon Johannis Gøtzke⁵ proconsulum et consulis Ripensium. Datum crast. nativit. Marie.

Perg. med [6] Segl: 1. G. 885; 2. Lxliii 1; 3, 5. Bomærker (3. i Skjold). Ribe Kapitels Arkiv; *ÆEA. V. 397 (RA.)*. (*Reg. *7399.*) [4093]

Sept. 11. (*Reg. *7401.*) [Orig. Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 540 a og Bd. LXX b, XIII e 9 b. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [4094]

— *Reg. 4613* = *7400.* [Orig. Faaborg Helligaandskl. Arkiv.] Optaget i udateret Brev af Hans Olsen Prior i den Helligaands Hus i Faaborg. *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 133* (læs: liggendis i *forde* Foborge - tilligelsæ till - hws oc till - føde till hielp, trøst, hws, herbergh, øll, mat, røckt oc annen tjenestæ, som them behoff gøres oc hwer meniskæ bør at bewisæ mot sin jæffuen cristen mel miskundelighæ gerningher, swo - thage wy indh till oss - nadighe herre konning - oc lethæ i *forde* byes skat. Men - grwndæ i *forne* Foborg framdelis giffues eller kiøbes till - wii *forde* borgemesther - i *forde* Foborg - meskundeligh[æ] gerningher mattæ - steth oc - nærmere æn paa - mylæ tha ær engen - kunne møghet nyde - wore siæles - i *forde* Foborgh - tiil all[!] samticke - borgemesters, raadhmens oc - anno domini millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo feria quinta - octauas natiuitatis beate Marie virginis intermerate). [4095]

Sept. 19. Den udvalgte Konge Hans anmoder Bent Bille om at lade Thomes Nielsß nyde en Gaard, som han har opbygget af øde Jord, men som Bent Bille har udkastet ham af.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 86. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 56.* [4096]

Sept. 21. Kongeligt Privilegium for Helssingborig.

[Orig. Helsingborg Bys Arkiv.] Kopi indsendt 1648: RA. Danske Kanc. (Bl. 18 a). — Kopi 1663 af Byens Privilegier: SvRA., Handelsexpeditionens utredning rörande städernas privilegier 1717, 2. Bd. (Helsingborg Bl. 63 b). *Herlitz, Privilegier för Sveriges städer I. 365.* [4097]

Sept. 22. Ritther Perß Byfoged i Swynneborrigh, Nis Hay Borgemester sstds., Nis Maghenß, Hans Anderß, Tordh Eskelß, Morthen Hennekeß, Gregorius Galle Raadmænd i Swyneborrigh og Henrick Swdher Borger *ibid.* Mand. før Michels Dag paa Swyneborrighes Byting hørte vi og saa', at en beskeden Md. Hans Skow fik et Tingsvidne med 8 Dannemænd: Jeppe Smit, Morthen Ricquortß, Nis Skerningh, Hans Nielß, Nis Sudher, Hans Galle, Thomes Swdher og Andhers Jensß Borgere og By-mænd i Swyneborrigh; hvilke vidnede dem have set og hørt være paa Swyneborrighs Byting beskeden hæderlig Dannemand Hr. Hans Laurensß Præst i Kirkeby, lovbød og skødede Hans Skow sin Gaard liggende i Swyneborg østen for det Stræde, som løber ned til Tinget, og den Alen Jord med, som ligger norden ved Huset i den Gaard, som Hans Bagher nu i boer, med saa Vilkaar, at Hr. Hans skal have de 2 smaa Boder fri, som vesten er i Huset, i sin Tid, i og af at sætte vornede, »men« han lever, og siden skal de være til Gaarden igen. Item tilbandt Hr. Hans Laurensß sig at fri Hans Skow fornævnte Gaard for hver Mands Tiltale uden for Byskat. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [8] Segl: 7. Bomærke; 8. Brudst., vist Bomærke. Senere til Svendborg Bys Arkiv (FLA. Svendborg Byraads Arkiv). — Hertil 3496. [4098]

— Vi Jepp Schøtte¹ og Per Skøtte² af Gærild Brødre vederkendes os skyldig at være hæderlig og velbyrdige Md. Hr. Erick Ottsß R. til Byørneholt 60 lub. Mk. danske Penge, som nu i Nørrejulland er gænge, Sølv mønt, for hvilke vi ham pantsætter al vor Del og Skovslod, som vi har i Gærildkeer undtagen 2 »wogne gangh« til vor egen Ildebrand og Husbygning, i et brugeligt Pant at nyde. Og naar vi vil den forskrevne Skovsdel igenløse, skal advares 3 Ting før Midsommer paa Nørre H.s

Ting og løses Michels Dag derefter og betale Pengene paa Byørnehholm. Og tilbinder vi os at holde Hr. E. O. den forskrevne Skovsdel aldeles fri uden al Skat og kongelig Tyngde, saa længe at den igenløses. Medb. af andre velbyrdige Mænd Owæ Henriksß af Ingwarstrop, Peder Palsß⁴ af Alsrode, Jahan Daa ibid., Jes Rudh⁶ af Fogelsangh og Oluff Boesß⁷ VV. Datum die Mauricii.

Perg. med [7] Segl: 1. Bomærke (s iep andersøn); 2. Bomærke (s pether anderfføn); 4. Dxxvii 3; 6. Llviii 20; 7. Lxxiii 98. Erik Ottesson Rosenkrantz's Arkiv; senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [4099

Sept. 22. Niels Clausson¹ i Viik V. Jeg har med mine næste Frænders og Venners Samtykke givet min Hustru Margreta Lagesdotter 200 Nobler til Morgengaver, hvilke 200 Nobler jeg lover at vederlægge hende i Jordegods inden Nat og Aar efter vor Sweriges beskrevne Lov, med saadanne Vilkaar at faar vi »barn« eller »borna arffwa«, være da fornævnte Morgengaver Børnene for Mødrene og ej for Fædrene; adskilles vi barnløse og uden »borna arffwa«, beholde den Morgengaver, som længer lever. Vederlægges Morgengaverne ej i Jordegods inden fornævnte Tid og mig noget vederkommer, bepligter jeg mig og mine Arvinger hende forskrevne Morgengaver ud at lægge. Disse var »fasta men ath« fornævnte Morgengaver: Hr. Sten Stwra², Hr. Gregers Mattissøn³, Hr. Age Jønsß⁴, Hr. Karl Knutsß, Hr. Tord Bonda⁵, Hr. Hans Agasß⁸, Hr. Niels Eriksß, Hr. Joan Slage, Hr. Benct Cristiernsß, Hr. Niels Fadersß RR., Aruid Trolla¹¹ og Swanta Nielsß VV.; disse var »vider.....men«: Hr. Eskil Isacsß⁹, Hr. Swen Kirkeherre i Stocholm. Medb. af de gode Herrer, som paa »fastan« holdt og vedervar. Givet og skrevet paa Stocholm Mand. efter Mathei ap. et ewang. Dag.

Perg. med [12] Segl: 1. Llxvii 7 (Sparre); 2-7. Svenske; 8. Lxviii 48 (Thott); 9. Svensk; 11. B ii 2. Niels Clausson Sparres Hustrus Arkiv (SvRA. Perg.). [4100

Sept. 23. Jeg Claus Erikß¹ Høvidsmand paa Beretzholm sælger og skøder velbaaren Md. Palne Andersß disse mine Gaarde i Gudomme S. i Gudomme H. i Fyn, hvilke Hr. Biorn Johanß og Bild Pederß nu af mig i Pant har, som de Breve udviser, som jeg dem derpaa givet har: min Sædegaard Moldorp gard med Teglladen og Møllen; 1 Gaard, som hedder Popholtegard, og 9 Gaarde i Eldorp; og kendes jeg mig fuldt at have fanget af Palne Anderß derfor. Afvindes Godset P. A., tilpligter jeg

mig at vederlægge ham saa godt Gods inden 6 Uger derefter. Medb. af flere hæderlige og gode Mænd Hr. Mester Hans Vrne Domprovst i Othens, Hr. Mester Otte Hansß Kannik sstds., Wilhelm Frille i Wedeloff og Barquord Randsow i Siøgard. Givet Tirsd. før Michels Dag.

Perg. med [5] Segl: 1. Civ 18 (Björn). Mullerup Godsarkiv; *Adel. Brevkister S. 84*; senere til Barritskov Godsarkiv; 1839 med en Del af dette deponeret i Gehejmearkivet (RA. Palne Andersson Ulfeldts Arkiv). LDipl. [4101

Sept. 25. Vidne af Tranekers Borgeport Strid mellem Bent Bille og Matis Michilß af Frelleswigh.

Papir med 3 Segl paatrykte forned: 1. Fiv 1 (Hvitaks); 2. Utydelige Rester; 3. Ki 16. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 5. R. VI. 12; Lütken, Langeland S. 563.* [4102

Sept. 27 ell. Okt. 4. Mates Joonß af Skowsgardh Landsdommer i Langelandh, Claus Reybergh, Hr. Michil Michilß Kapellan paa Traneker, Hr. Anders Man^s Sognepræst i Snødet og Hans Jenß⁴ i Krogager. Lörd. næst Michils Dag »wort« for os og flere Dannemænd i Snødet i Niels Frostes Stue velbyrdig Md. Bent Bille i Søholm og adspurgte Thomes Twbe af Stoffnssæ, hvad Skyldinger han havde til ham, efterdi at han havde køret B. B. for vor naadige unge Herre. Da svarede Thomas Tube, at han ej havde køret B. B. for vor naadige unge Herre, helst fordi at han sagde, at han ej havde talet med hans Naade i et Aar eller mere, og sagde T. T., at det Brev, han fik B. B. i Snødet Kirke, det vidste han ej, hvem det havde udsendt, eller hvem det paa rørte, uden det var ham sendt saa, at han skulde sende det til Traneker. Da lod B. B. læse vor naadige unge Herres Brev T. T. nærværende; da »ludede« hans Naades Brev saa, at T. T. havde køret for hans Naade, at B. B. skulde have drevet ham ud af sin Gaard, hvilket ikke saa skal findes i Sanding. Da svarede Bent Bille T. T., at han vilde fare til vor naadige unge Herre og undervise hans Naade de Skyldinger, som han havde til T. T.; vilde hans Naade derefter, at T. T. skulde sidde i forskrevne Stoffnssæ gardh og gøre der ingen Skat eller Skyld af til Traneker, da vilde B. B. det gerne tillade. Og bad Bent Bille T. T., at han vilde følge ham til vor naadige unge Herre; han vilde staa hans Kost og Tæring; »frycthæ« T. T. for nogen Fejde af B. B., da bød B. B. ham 2 Riddermændsmænd til »wyssæ«, som der til Stede var, at det skulde

være uden Thomas Tubes argeste for ham og hans, til de havde været i Rette for vor naadige unge Herre. Sig. nostra. Datum etc.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forned: 1. Utydeligt, maaske Fiv 1 (Hvitaks); 2. I Sigilfeltet Bogstavet M; 3. Utydeligt; 4. Clxiv 43 (Mytling). Bent Billes Arkiv (E; RA.). [4103]

Okt. I. Reg. *7402. Perg. med 1 Segl: Gxvi 27 (Gyldenstjerne). Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 147.* [4104]

a—a) RA. Klevenfeldts Segltegn., Gyldenstjerne. b) RA. Reg. 60 S. 59.

Okt. II. Cristiern konigk. Vor uns unde in jegenwardicheit der frowen Dorothen koningynnen, unser husfrowen, is gewest de erbare frowe ver Brigitte, Karstens vame Hagen wedewe, unde hefft bericht, wo dat se ame latesten to Roskilde in gericht was unde aldar eyne apenen besegelden breff getoget hadde unde laten lezen in saken, er dar to donde weren; welkes breues se dar nicht geneten konde, nach deme de, en besegelt hedden, en unbekant unde in Dudesche lant beseten weren; unde so dar up gefunden wart, dat se der jennen, als den breff utegeuen unde besegelt hadden, furder tuchniß unde, efft se tome solken loffwerdich weren, nottrofflich bewiiß halen scholde, so hefft nw ver Birgitte vor unns solken breff getoget unde lesen laten, unde ludet, als na volget: 3628. Uppe welken breff wii seggen, dat nach deme solke 3 knapen, als den breff besegelt hebben, van guden ritteren unde knechten geboren unde in Dudeschelant ime lande to Meklenborch beseten unde loffwerdich genoch sint unde sodant nicht besegelt hedden, were id vor en so nicht gescheen, darvor wii se kennen unde des vullenkomen betugen, en is daromme der ver Brigitten nicht behoff men den jennen, de darup spreken, billiker geböret eyn solkens furder bewiiß to halende. Unse koningliike signett. Datum an unseme slote Holbeke ame sonnauende na Dionisii.

Dn. rex per se.

Perg. [med 1 Segl: »Sig. mediæ magnit[udinis]«^a.] Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). LDipl. [4105]

a) Nævnt af Gram i LDipl.

Okt. 13. Reg. *7404. Perg. med [7!] Segl: 3. Lii 7; 4. Lxviii 50 (Thott); 6. G. 101* (Mattes Olsson). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 171*; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Matzen, Panteret S. 492.* [4106]

a) RA. Reg. 60 S. 64.

Okt. 13. Michil Jenss Tinghører i Ingilstadhe H. paa Kongens Vegne, Axel Brade² af Tostrop R., Niels Braadhe af Witskøffle, Beint Agisß⁴ af Hyuleberg VV., Laurens Nielsß Sognepræst i Qwæresstadhe, Mattis Olsß⁶ Sognepræst i Bollarp og Jep Nielsß Sognepræst i Ingilstrop. Mand. efter Dyonisii Dag hørte vi paa Ingilstadhe H.s Ting, at velbyrdig Svend Oluff Stygsß af Bollerap spurgte sig for, om nogen havde hørt af deres »forælderne«, at det Gods, som ligger i Ingilstrop og velbaaren Md. Agge Trielsß og hans Hustru Hustru Botild, Gud hendes Sjæl have, og hendes Forældre i mange Aar i Væрге havde, om det skulde være Pant eller Ejendom, eller om de havde hørt, at der var nogen Tid ildet paa det for Pant. Da ginge frem mange skellige Danne-mænd: Clemet Persß i Togerop, Tve Abramsß i Walleberg, Jens Sægusß i Frøsløff, Age Nielsß i Togerop, Oluff Mattisß i Lørdorp, Morthen Kælsß i Glæminge, Clemet Henricsß *ibid.*, Lasse Bagge *ibid.*, Kongens Bønder, Oluff Andersß i Hammer, Jens Bondhe sstds., Mattis Andersß i Ingilstrop, Aasel i Hagi-stadhe, Morthen Tuesß i Qwæresstadhe, Jens Fynbo *ibid.*, Mons Olsß i Qwæresstadhe, Mons Olsß i Togerop og mange flere Dannemænd, og svor, at de aldrig andet havde hørt, end det fornævnte Gods var ret Pant, og var der somme, der gjorde saadan »skelfang« derpaa, at en velbaaren Md., som hed Esbern Jensß og boede i Gnaweløffue, skulde ofte ladet kæret paa det forskrevne Gods og budet ofte Guld, Sølv og Penge op at løse det med efter Pantebrevets Lydelse, og paa det sidste greb det saadan Ende, at Kong Cristoffer mælte Esbern Jensß til sit Gods og dem til sine Penge, som Godset og Pantebrevet havde, og da i samme Uge, som Esbern Jensß skulde have annammet sit Gods igen, blev han død, og siden »forslætz« det saa, at det blev saa »bestandhit«, til velbyrdige Kvinde Fru Barabra købte Ejendommen derpaa af rette Ejere, og siden har baade hun og hendes Søn kæret derpaa og budet Guld, Sølv og Penge op at løse fornævnte Brev og Gods med. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 2. Lii 5 (= *her axel person*); 4. Lxviii 50 (Thott); 6. G. 101* (Mattis Olsß). Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; *Adel. Brevkister S. 176 L. 14*; 1884 af det kgl. Bibliotek afgivet til Gehejmearkivet (RA.).

[4107

Okt. 15. Vidnesbyrd af Hans Lyndhus m. fl. Borgere i Kiøbenhavn om et Pengemellemværende mellem Cristern fan Hauens Enke Fru Beritte af Attrøppe og hans Søster Fru Gesse.

Papir med 3 Segl paatrykte fornedet paa Bagsiden: 1. Bomærke (uden Omskrift); 2. Bomærke i Skjold; 3. Bomærke (uden Omskrift). Christiern van Hafns Enkes Arkiv (RA.). *Kbhvns Dipl. IV. 127.* [4108

Okt. 18. Carolus episcopus Ottoniensis. Pium et gratum Deo famulatum impendere credimus, quotiens eius fideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare b. virg. Mariæ in parochiali ecclesia oppidi Saxkøpingh congruis habeatur reverentia et honore et a Christi fidelibus frequentetur, omnibus vere poenitentibus et confessis, qui altare causa peregrinationis aut orationis visitaverint, missas, sermones vel alia divina officia ibid. audierint, 5 Pater noster et totidem Ave Maria ob reverentiam dominicæ passionis et virginis Mariæ compassionis legerint, pro pace regni Daciæ universalisque ecclesiæ felici statu Deum invocaverint, pro mortuis Christi fidelibus pie (exo)raverint^a, in honorem dictæ patronæ candelas obtulerint, qui etiam in testamento aut extra pro divino cultu ibid. sustentando pia munera largiti fuerint sive pro orna(menti)s^b meliorandis adjutrices manus porrexerint, quotiens præmissa seu præmissorum aliquod fecerint, totiens 40 dies indulgentiarum cum approbatione omnium indulgentiarum dicto altari per quoscunque ordinarios concessarum relaxamus. Datum nostro sub secreto die Lucæ.

[A. cPerg. med 1 Segl^c: G. 532^d. Saksjøbing Kirkes Arkiv.] Aa. Afskr. af Langebek: LDipl. — Ab. Afskr. af Arne Magnusson: AM. Pk. IX. — Andre Afskrifter: LDipl. (af Gram); Ny kgl. Saml. 4to 727 d (af Frands de Thestrup); RA. Langebeks Saml. Pk. II, Topografiske Saml., Falster og Loll. (fra 18. Aarh.). — Dansk Oversætt. fra 18. Aarh.: SLA. Saksjøbing Kirkes Arkiv, Kopibog 1306-1771 Bl. 211 a. — Et Udtog i AM. 8vo 257 Bl. 186 a nævner (vel ved en Fejltagelse) Afladen som given »altari sancti Olavi in ecclesia Saxkøping«. [4109

a) Saaledes Ab; Aa: operaverint. b) Saaledes Ab; Aa: ornatibus. c—c) Saaledes Aa. d) Saaledes Ab.

Okt. 21. Kongen paalægger Mattes Jenss Landsdommer paa Langland m. fl. at paadømme en Sag mellem Beynt Billes Foged Jesper Norby og Mattis Michelss i Friilleswiigh.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Bent Billes Arkiv (D; RA.). *Danske Mag. 5. R. VI. 13* (de i Aftrykket i Parentes anførte Slægtnavne findes selvfølgelig ikke i Orig.). [4110

Okt. 25. Hans Jeypss Herredsfoged i Bere H., Oue Scale i Ørum, Tygi Jenss³ paa Acker, Jes Wlff i Boller, Jep Reff⁵ i Neffagerskow VV., Per Jens i Nøbel, Jes Lass i Glud, Lille Oue i Stouby og Per Nielsss sstds. Lørd. efter Søwrens Dag paa Bere H.s Ting fik hæderlig og velbaaren Md. Hr. Niels

Mandrvp i Baretskow R. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Nielsß i Stouby, Palni *ibid.*, Jes Pouelsß i Daknes, Jep Jenß i Klakrunde, Frans *ibid.*, Jøren Kop i Gramrode, Per Bunde i Gram og Keld i Baret; hvilke vidnede, at dem vitterligt var, at fornævnte Hr. Niels Mandrvp gjorde Lovhævd paa alt »marst« Pallis Gods i Bere H., i Wrloff, i Bællæ, i Grwnnæ, i Wllerop, i Stouby og i Hyrøp og, hvor det ligger i Bere H., som han og hans Fader i Væрге har haft og har, og var hans »laudhæffd loffshøryng« samme Dag paa Tinget: Jwl i Dalby og Jep Ryng i Stouby, og vidnede, at de hørte og saa', at Hr. Niels Mandrvp gjorde Lovhævd paa fornævnte Gods med Riddermændsmænd og Jordejermænd, som Kongens Foged ham for fandt for Rette og andre gode Mænd, som til Tinge var, paa den Tid han gjorde sin Lovhævd, som var Aar 1459 den rette »loffs dag« efter Dionicii Dag, og brast intet deri, og mælte hans Høringe hans Lovhævd stadig at blive ved sin fulde Magt. Med vore Indsegl. Datum »etc.«

Perg. med 9 Segl: 1-2. Utydelige; 3. Flviii 14 (Seefeld); 4. Utydeligt; 5. Cli 10; 6-8. Utydelige; 9. Bomærke. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl.

[4111

Okt. 25. Hans Jeypß Herredsfoged i Bere H., Owe Scale i Ørum, Tygi Jenß Foged paa Acker, Jes Wlff⁴ Foged i Boller, Jep Reff⁵ i Nesfagherskow VV., Per Jenß i Nøbel, Jes Lasß i Glwd, Lille Oue⁸ i Stouby og Per Nielsß⁹ sstds. Lørd. efter Søwrens Dag paa Bere H.s Ting fik hæderlig og velbaaren Md. Niels Mandrvp i Baretskow R. et fuldt Stokkenævnd af 24 Dannemænd: Seuerin Keldhergard i Ensgard, Nis Ascerß i Wrs-trop, Jep Jenß i Klakrwnd, Jes Høg i Glwd, Per Bentß i Rwde, Hans Ascer i Breyd, Hans Hanß *ibid.*, Nis Rws i Klakrund, Seuerin Ogiß i Glud, Knut Jenß i Breyd, Keld i Baret, Jes Ascerß i Wrstrop, Las Nielsß i Berie, Tygi i Baret, Frans i Klakrund, Jes Nielsß i Gram, Per Jwel i Stouby, Per Bunde i Gram, Oleff Ternig i Rwde, Joren Kop i Gramrode, Mowens Jonß i Hyrop, Symen Lasß *ibid.*, Andh[e]rs Mwli i Breyd og Ascer i Baret; hvilke vidnede, at de aldrig har hørt, at nogen Mand har givet Kære paa »marst« Pallis Gods her til Bere H.s Ting, eller nogle Breve har været brudt over Hr. Niels Mandrvp eller hans Fader for det Gods, der vi enten minde eller spørge kunde, og har hans Fader og Forældre haft det Gods i 40 Aar, mere og ikke mindre, for ret Arvegods i deres Væрге ukæret til denne Dag, ihvor det ligger i Bere H., som er i Wrloff, i Bællæ,

i Wllerøp, i Grwnnæ, i Stouby og i Hyrøp, og aldrig vi har hørt, at nogen Mand har kendt sig Lod at have i fornævnte Gods med Hr. Niels Mandrvp og hans Forældre til denne Dag. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 4. Clviii 30; 5. Cli 10; 6. Utydeligt Skjold og Hjelm; 7. Utydeligt; 8. I Sigilfeltet en Hængelaas(?) (*s owe nielføn*); 9. Bomærke. Barritskov Godsarkiv (RA.). LDipl. [4112]

Okt. 30. (*Reg. *7406.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 502.* [4113]

— *Reg. *7407.* [Orig.] Afskr.: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 502.* [4114]

Nov. 10. Vi Anders Niels¹ i Werby og Niels Ols² Borger i Malmø vederkendes os at have solgt og skødet i Skød beskeden Md. Jens Michils³ Foged i Thorderwp en vor Gaard liggende sønder i Malmøghe i det Stræde, som løber fra s. Pethers Kirke til s. Jørien, norden næst op til Kirstinæ Hansses Gods i Aarløff, som paa Hjørnet er, og holder denne Gaard i Bredden ud med Strædet af Sønder i Nør 19 Alne, item Bredden oppe i Gaarden paa den vestre Ende 18 Alne, item Længden af Øster i Vester 72 Alne 1 Kvarter mindre, for hvilken Gaard vi kendes os at have oppebaaret fuld Betaling og Penge. Medb. af hæderlige og beskedne Dannemænd Jep Jens³ Byfoged i Malmø, Niels Swensson⁴ Borgemester, Maghens Jens⁵, Per Michilsson⁶, Hans Skacke⁷, Michil Hans⁸ Raadmænd og Jacop Wlff Borger sstds. Datum et actum Malmøgis fer. 2. ante f. Martini.

Perg. med 9 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Kiv 4 (Baad af Lolland); 4-5. Bomærker; 6. Llxv 9 (*s per neles fen*); 7-9. Bomærker (8. i Skjold). (SvRA. Perg.) [4115]

Nov. 24. *Reg. 4620*.* [Orig. Senere (jfr. 1504 Okt. 15) til Københavns Kapitels Arkiv.] Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 40 Bl. 23 a. *Nye Danske Mag. I. 181; Kbhvns Dipl. II. 138.* [4116]

Nov. 27. Ingvor Povelsøn Tingfoged i Ramsøe H., Jep Staael i Ølsøemagle, Peder Jensen i Øym, Oluf Pedersøn i Ølsøelille, Peder Thuesøn *ibid.*, Hemming Pedersøn i Thrustrup, Jep Jensen i Gammerøed. Torsd. før Andreae Dag var paa Ramsøe H.s Ting Peder Arves¹ i Walore og »tilbedendis« et Stokkevidne paa de Skovskifter, som »giøris« paa Dalby Skov, saa at hver Jordejer skulde vide sit og »begynde paa bole och saa som ofverværendis vaar« Hr. Jep Jensen R. paa min Fru Dronnings Vegne, Efvert Thønnesøn i Grimstrup paa sine Vegne, Carl

Povelsøn paa Abbedens Vegne, Michel Nielsøn paa Vor Frue Klosters Vegne i Roeskilde. Item er det saa talet og skrevet, om nogen kærer sig »vanloed« paa forskrevne Skovskifter, da skal derfor bødes med de »s. . . .«, som ligger ude paa Marken, saa at det ganger lige til. Da tilnævnedes jeg Ingvor Povelsøn Hendrich Jensøn i Ølby at tage 11 Dannemænd til sig: Peder Jensøn i Broverdrup, Jens Michelsøn i Reinmarch, Peder Ibsøn i Holm, Throvels Hemmingsøn i Ølby, Peder Nielssøn i Ladager, Oluf Pederssøn i Ølsie, Oluf Pederssøn i Øym, Jens Matthssøn i Thruestrup, Niels Ibsøn i Kløvested, Lasße Smed i Heigned, Niels Matthsß i Ladager; disse 12 Dannemænd vidnede, at saa er skiftet Skoven, som skrevet for stander. Forskrevne gode Mænd hænger vore Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.

[Orig. Dronning Dorotheas Arkiv? senere (jfr. formentlig 1495 Sept. 8) til Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Afskr. af Hans Nielssøn 1673: Ny kgl. Saml. 4to 686 Bl. 10 b. [4117]

Dec. 3. *Reg. *7408.* Perg. med 1 Segl: Kurfyrst Ernst af Sachsens Kongens Arkiv; *ÆA. IV. 395 Nr. 124* (RA. A 2, Kong Hans). *Dipl. Chr. I S. 334.* [4118]

Dec. 6. Niels Anderssen slutter paa sin Moders Vegne Forlig med Wiborgh Kapitel om Arven efter hendes Broder Kanniken Jens Nielssen og kvitterer Kapitlet for Arven.

Perg. [med 5 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). *Dipl. Viberg. S. 63.* [4119]

Dec. 8. Erick Hwas af Vormstrvp og hans Hustru Kyrstine Jensdatter sælger Anders Mwnk af Brusegard 1 Gaard i Stokkebro, 1 Gaard i Bredstrvp og deres Del i Rowstrvp Mark.

Perg. med [8] Segl: 2. Lxlix 13 (Mur-Kaas); 3. G. 786; 6. Utydeligt Brudst.; 7-8. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Skiødebreff aff Erik Hwass ok aff hans hosstro min søster po en gord« (osv.). Benzon Godsarkiv (RA.). *Hwass IV. 282* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). [4120]

Dec. 9. Anders Jacobß¹ R. og Lensmand i Hillum H., Gwndi Sewrenß Herredsfoged ibid., Lawrentz Petz V., Nis Thordß i Doldrop, Mas Nielsß i Horsnes, Palli Bertils i Lyngby og Michel Jens i Seem. Tirsd. efter Vor Frue Dag concepc. paa Hillum H.s Ting fik velbyrdig Md. Jes Morthenß et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Jep Perß i Fræger, Oluff Perß ibid., Jes Matzen i Gierndnæ, Thomes Sewrenß i Seyelstrop, Nis Marquordß ibid., Jes Tordß i Bælumgorde, Las Nielß i Kongsløfflundh og Jes Jebß i Swan-falk; hvilke vidnede, at dem vitterligt er og hørte og saa', at

J. M. adspurgte inden Tinge Foged og Herredsmænd, der Hans Perss i Comdrop lod læse hans Lovhævdsbrev paa fornævnte Ting, om de tilstod, at de funde H. P. til Lovhævd paa den Jord, man kalder Hosklæet, liggende norden Twergade og vesten til den Vej, der løber fra Ræffsnæs til Sønder Kongsløff, som hans Fader Morthen Jebß har tilforn »indwordh« med Lovhævd. Da svarede Foged og menige Herredsmænd, at de ikke funde H. P. til nogen Lovhævd paa Hosklæet, og at H. P. og ingen paa hans Vegne[!] bød der nogen Hævd til, men de tilstod, at de funde ham til at værge den Del, han har i Comdrop og i Comdrop Mark, hvilken Del han har i Hævd og kunde værge med Lov og Ret. Vore Indsegl.

Perg. med [7] Segl: 1. Civ 16 (Bjørn); 6. Ubetydeligt Brudst. Refsnæs Godsarkiv (RA.). [4121

Dec. 10. Hans Kiolds Forstander i s. Clare Kloster i Roskilde, som den Dag sad i Landsdommers Sted paa Sielantzfare Landsting, Kristoffuer Jenss i Sørrop, Pouell Henrics i Tydebergh, Anders Niels a. w., Jens Jude i Torppæ, Mattes Perss og Per Perss i Esgessterop. Onsd. crast. Anne paa Sielantzfare Landsting »worth« velbaaren Mands Henric Meyensterops Skøde stadfæstet og ved Magt dømt, hvilket Skøde velbaaren Md. Niels Griss i Norderop Henrich Meyensterop her paa Tinget skødede Onsd. crast. Symonis et Jude paa velbaaren Kvindes sin Søsters Fru Gertrvdz Vegne, Hr. Wallæmar Møltickes Efterleverskes R.s af Helsingæ, paa alt det Gods i Attærop i Mierløse H. i Tersløse S., hvilket Fru Gertrvdz Datter Jomfru Mettæ Wallæmarsdatther arvede efter sin Fader, og Fru Gertrvdh arvede efter Jomfru Mettæ, og da Fru Gertrvdh holdt paa sin Broders Niels Griss højre Arm og sagde ham sin Lavværge at være; og da Niels Griss skødede fra Fru Gertrvdh til Henrich Meyensterop forskrevne Gods efter de Breves Lydelse, som derpaa givne er. Og velbaaren Kvinde Fru Kerstinæ, Hr. Jep Jenss Efterleverske R.s af Sandby, da det Skøde straffede og sagde sig der nogen Rettighed i at have, og hende da lagdes 14 Dage for at føre sin Bevisning i Rette, med hvad Maade hun det Skøde straffe kunde; og hun den 14. Dag ej med sin Bevisning kom og ingen paa hendes Vegne, og hende atter da lagdes 14 Dage for at føre sin Bevisning i Rette, og hun ej da eller nogen paa hendes Vegne mødte, og hende da 3. Tid atter 14 Dage forelagdes, som var til i Dag, og Fru Kerstinæ i Dag her paa Tinget mødte og havde

ingen Bevisning med sig, som hun Henrich Meyensterops Skøde med forhindre kunde; og var det i Dag Henrich Meyensterops rette 4. Ting i den Sag; thi »worth« hans Skøde stadfæstet og ved Magt dømt. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Henrik Meinstrups Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4122]

Dec. 15. *Reg. *7410.* Perg. [med 7 Segl]; Paaskrift omtr. fra Midten af 16. Aarh.: »Thesse breff lyde paa then gaard y Kobenhaffn, som Jens Mortenß udy bode«. (RA. Henrik Dringenbergs Arkiv.) *Kbhvns Dipl. II. 139* (det ikke aftrykte er Formularer uden særlig Interesse). — Hertil 3539. [4123]

— Vi Pauell Jensß i Frøsløff, Pæther Jensß i Gerloffæ, Ffretzæ Pariis, Jeip Pariis i, Morthen Pariis, Jørghen Agæsß og Per Jensß⁷ i Wininge a. w. har vederlagt Husfru Gertrvdh af Fensmarkæ og Husfru Ka[rine] af Renghæ 1 Gaard i Risløff i Tydebergs H. (Morthen Langh, 2 Pd. Korn og 2 Skill. Grot) for den Gaard i Trellosæ, som Jep Swensß i boede og tilligger 10 Ørtug Skyld Jord, hvilken Gaard vor Pauell Jensß, Per Jensß, Ffretzæ Paris, Jep Paris og Morthen Parisß Moder Husfru Bothildh, Jørghen Ogæsß Farmoder og Per Jensß Husfru Farmoder vederlagde sin Søster Husfru Kerstinæ Twres af Teylsterop for en Gaard i Risløff, som Eylær Botzendall i boede og tilligger 7 Ørtug Jord med »gartsettæ« og Abildgaardsjord efter »thes« Brevs Lydelse, som derpaa givet var, hvilken Gaard i Trellosæ Hr. Claus Da R. forskrevne Husfru Kerstinæ, Husfru Gertredz og Husfru Karines Moder, afvandt med Loven, og vi det ej hjemle kunde. Thi vederlægger vi Husfru G. og Husfru Karinæ forskrevne Gaard i Risløff, som Morthen Langh i boer, for den Gaard *ibid.*, som Eylær Botzendall i boede. Afvindes Gaarden Husfru G. [og Husfru] Karinæ, tilbinder vi os saa god en Gaard af Rente og »beleyælighed« at vederlægge inden 6 Uger derefter. Vore Indsegl. Skrevet og givet octava concepc. Marie.

Perg. med [7] Segl: 7. Axi 4 (Halvegge). (RA. Privatarck., kronolog. Række.) LDipl. 1471 Aug. 22 (ufuldstændig). [4124]

Dec. 20.
i Nørjutl.² Domprovst³ [Ær]kedegn
ibid., Anderss Jacobsß, Jenss Matsß »ridder«, Lass,
Oleff Mwnk, Offæ Tagsß, Mogens Mogensß, Jenss Nielsß, An.
., Pouel Abilgord, Erik Jeibß Borgemestre i Wiborg, Lass
Rask, Nielsß, Micchel og Iwer

vi[gilia] Thome ap. paa var skicket velbaarne
 Mænd Jess Mortensß paa den ene den anden Side
 om Trætte, dem imellem var Hwosekledhæ, som
 ligger norden ved Twæregadhæ og vesten fra
 Reffsness indtil [Sønder] K[on]gersløff

.....
 imod sagde sig Hans Persß og spurgte
 om Retten. Da sagde vi Jesse Mor-
 tensß Fader først gjorde bør ved Magt
 at blive, og forskrevne Jesse M[ortensß] [br]uge
 og beholde, som hans aabne beseglede Breve indehol[der]
, saa længe hans Lovhævd er ved Magt, eller og saa
 hans gamle aabne beseglede Breve, som han derpaa
 [Lov]hævd, som Hans Persß saa gjorde
 magtesløs at Jes Mortensß til Skade at komme.
 [Sig. nostra].

Perg. med [8!] Segl: 1. Bomærke (*s per Iaverff*); 2. G. 693 (*hærtvig
 iwII*); 3. Lxxiii 48 (*ericvs nicolai*; Rosenkrantz). Refsnæs Godsarkiv^a
 (RA). [4125

a) Anført af Axel Urne paa følgende Maade: »Der findes och paa Refsneß tuende
 andre gamle pergamenteßbreffue; dett ene er en dom aff Wiborg landzting udsted 1477,
 huorudi itt styche jord, kaldes Hwosekledde, er Jens Mortensen til Refsneß for eigendom
 tildømtt« (Thott 4to 1888 Bl. 23 a; et andet Udtag: Thott 4to 1889 Bl. 3 b. hvorefter *Perso-
 nalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 214) (det andet af Axel Urne nævnte Brev er af 1512 Aug. 29).

Dec. 26. Dorothea konyngynne. So als uns here Cristienn
 koningk unse gemahel na inneholde siner gnaden oppenen be-
 segelden breues etlick gelt, off wii des bekomen mochten, als-
 weme van siner gnaden wegen in affkorttinge siner gnaden
 schulde tobetalende gebeden unde beuolen hebben unde sodans
 geldes, off wii in sinen gnaden schulde ichteswes uthgeuende
 unde vorhetende worden, des so wolden sine gnaden uns gantz-
 lick wol benemen, so de breue darup gegeuen vormogen, so
 bekennen wii, dat wii den duchtigen knapen Otten van Aleuelde,
 Sywerd Brocktorppe unde Otten Seesteden Benedictessone van
 wegen unses gemahels schuldich sin rechter schult houetstols
 16500 lubessche mr. penyngge, alse to Lubeke unde Hamborch
 genge sint, unde dar eyn islick gudman deme anderen vul mede
 don mach ime lande to Holsten ane hole penyngge, als sine
 gnade den obgnanten Otten, Siuerde unde Otten schuldich was
 unde en den tollen vor unser borch Gottorppe vore in vorwaringe
 gesettet hadde; welkeren 16500 mr. scholen wii en betalen, nw

in den achtedagen der hilgen drier koninge erstkomende in deme ummeslage 3000 mr. bynnen deme Kyle effte in ener anderen sekeren stede ime lande to Holsten, dar en dat bequeme is ere gelt uptoborende, unde van deme nastendigen summen als 13500 mr. scholen wii en betalen ame s. Merten, als men schriff 78, bynnen deme Kyle 5000 unde in den achtedage s. Mertens, als men schriff 79, scholen wii en van deme anderen nastanden summen alse 8500 mr. betalen 5000 mr. uppe stede vorscreuen; unde dar na ouer eyn jare, alse men schriff 80, scholen wii den latesten summen alse 3500 mr. en vornogen uppe de obgnante tiid unde stede. Were ock sake, dat wii de bouenschreuen summen uppe enen edder twe termyne vorscreuen betalen wolden, dat scall stan bii uns, unde denne scholen se ere gelt annamen. Were ock, dat Otte, Siuerd unde Otte desser 16500 mr. haluen mit unseme leuen heren jenige nastandigen renthe hadden edder noch darvan in dessen middellen terminen hebben scholden, schal in desser betalinge effte in desseme unseme breue nicht begrepen noch en to vorfange sin, sunder mogen sodane renthe bii unseme leuen heren vorforderen unde sick derhaluen vorwaringe edder betalinge don laten, so en des van noden wert sinde, dar wii gerne dat beste to don willen. Were ock sake, dat wii sodane betalinge uppe stede unde termyne nicht en deden, unde se derhaluen in jenigen bewisliken schaden kemen, den schaden scholen wii en mit deme houetsummen gantz wedderleggen. Unse koninglike secret; unde wii Albertus to Lubeke, Helrick to Sleßwick bisschoppe, Otte Walstorpp, Hinrick van Aleuelde to Rendesborch, Peter van Aleuelde to Gottorppe unde Gotzick Rantzow to Sunderborch unser gnedigen vrouwen redere unde amptmanne louen vor ere gnade Otten, Siuerde unde Otten mede in de hant dat vorscreuen to holdende unde hebben unse secrete unde ingesegele mede vor dessen breff heten hangen. Gegeuen tho Gottorppe an unser borch ame dage Stephani.

Perg. [med 7 Segl]. Senere tilbagegivet til Dronning Dorotheas (?) Arkiv^a (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.). [4126

a) *Jfr. Hist. Tidsskr. 7. R. IV. 426.*

Dec. 28. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Langlandh. Vi byder hos eder nu 1. Sinde Per Bosß i Heslebergh, Per Olß, Mattes Hennickeß i Magleby, Nis Jepß *ibid.*, Hans Swan *ibid.*, Per Matß *ibid.*, Claus Jepß *ibid.*, Nis Jepß, Las Grim, Mattes Hennickeß, Oluff Swan, Las Jepß, Anders Pay, Nis Munk, Per Magensß, Trvels Reff, Per Lauesß og Iwer

Skrædhere, at de inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdig Md. Beient Bille, hvis de er ham pligtige for Skovhug, Oldengæld og urette »lawer«, efterdi de er lovlig lovsøgte til Herredsting og Langensfare Landsting. Datum Køgis anno 1478^a crast. Johannis ap. et ewang. nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Langlandiam inhabitantibus og Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Fiv 1 (s mates ionfon; Hvitaks). Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4127

a) Brevet maa gaa forud for 1478 Juni 11.

Uvis Dag. Vi Cristiern¹ Konge hilser dig Hans vor Søn. Beynt Bille vor Mand og Tjener og Embedsmand paa Traneker har berettet her for os, at der er nogen Trætte mellem ham og Hr. Clawus Ronnow vor Marsk og Welatus Borger i Nyborg om den Gaard, som Welatus i boer. Thi beder vi dig og befaler, at du tager til dig flere gode Mænd nu 20. Dag Jul i Othens og stævner for dig Hr. Clawus Rønnow, Beynt Bille og Willatus, og skil dem derom ad med Rette, som du vil andsvare for Gud og være bekendt for os. Og beder vi og byder eder Hr. Clawes Rønnow, Beynt Bille og Welatus vor Søn paa forskrevne Tid og Sted og, hvis han eder for Rette eller med Minde af s..... under vort Hyldest og Naade. apostoli nostro

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Bent Billes Arkiv (E; RA.). LDipl. 1477 før Dec. 10. (Reg. *7411.) [4128

Dag? »Et sanmendsbreff aff Hornum herritzting wnder datum medlxxvii, lydende, att sanmendtt ibidem hagde sorett rett skell emellom Alsbeck kier, skoff och marck och Karup kier, skoff och marck, epther som Jon Wiffertsß thennom hagde tilfuldtt, fyrst synder neder wedtt aen mellom Asbeck och Karup, saa nør till then lyngholm, som then skell stander, saa nør till Lilduadt till then skelsten, som ßanmendt sate ther, och saa østher att then wey, som nest sønen løber till Winthønen, suo till then tueruei tager, som løber fra Asbeck marck, saa met samme wei neder i Winthønen etc.«

[Orig. Torstedlund Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Jan. 3 (Tirsd. efter Nytaarsdag) mellem Jørgen Lycke til Offergaardtt paa hans Søster Fru Kirstine Lyckeßdather til Nørlundt hendes Vegne og Joen Matsß til Thostelundtt; den første fremlægger Brev af 1494 Dag?; den sidste fremlægger Breve af 1479 Dag? (∴ Lovhævd af Hornum H.), Uden Datum (∴ 1478 Dec. 7), 1479 Dag? (∴ Lovhævd af Wiborig Landsting), 1477 Dag? (∴ nærværende Brev), 1479 Dag? (∴ Dom af Wiborig Landsting), 1484 uden Dag (∴ Maj 31) og 1484 uden Dag (∴ Juni 13). Den originale Dom: Perg. [med 1 Segl]. RA. Torstedlund

Godsarkiv; Afskr. efter Koncept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189 b. [4129]

Dag? »Ith her Jens Duis breff daterit Krogholm anno etc. 1477, liudende, ath handt haffuer panttsett hans søster søn her Axell Pederbenn, som kalldis Brahe, nogitt hans godtz i Skaane.«

[Orig. Axel Pederssøn Brahes Arkiv.] Udtog se 1159. RA. Herredagsdombog 1595-99 Bl. 311 b. Referat herefter: *Secher, Kongens rettelings domme 1595-1604 S. 203.* [4130]

— »Thrende gamble pergemensbreffue, dett første daterit 1477, att haffue abbeden wdi Beckeschouff forfuld 4 ting effter lougen paa Weiletorp och Wognesøe.«

[Perg. Bækkeskov Kl. Arkiv.] Udtog se 2237, Ab. RA. Herredagsdombog 1621 Bl. 132 a. — Et andet Udtog lyder: »Ith illingbreff aff her abet Nielß aff Beckeschouff paa Vellethorp och Vogensøe. Dateredt 1477.« Udtog se 2237, Aaa. Haandskr. ejat af Tage Thott Ottesson: Stockholms Kgl. Bibl., Molbech 32. [4131]

— Viborig Landsting finder et Tog af Sandemænd af Roxøø H. magtesløst og ej at komme Hr. Anders Jacopssenn til Skade.

[Orig. Stenalt Godsarkiv.] Udtog se 2340. RA. Rigens Dombog 1554-58 S. 190. Trykt herefter: *Rosenvinge, Domme II. 265* (med urigtig aftrykt Aar 1487) og anført herefter: RA. Herredagsdombog 1656 Bl. 300 b. [4132]

— (*Reg. 4622.*) [Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 506, 517.*] Udtog: *Westphalen IV. 3189 Nr. 91* og Kiels UB., S. H. 8 Bl. 492 a. [4133]

— Godske Barsebek stadfæster Skøde af Gods paa Møen til Hospitalet (i København) og giver Messeklæder m. m. dertil.

[Orig. Københavns Helligaandskl. Arkiv.] Udtog: RA. Reg. 30, 1. Afdel., Fasc. 2, Art. 8, Nr. 12 ab; Gl. kgl. Saml. 8vo 3595; Ny kgl. Saml. 4to 687. Efter sidstnævnte: *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 51.* [4134]

— Hans Olsen Prior i den Helligaands Kloster skøder Gods til Faaborg.

[Orig. Faaborg Bys Arkiv.] Udtog: *Schrøder, Meddel. om Faaborg S. 97.* — Mon ikke Forveksling med *Aktstykk. udg. af Fyens Selsk. I. 132 f.* (et udateret Brev og 4095)? [4135]

— Kong Hanses Beskærmelsesbrev for Faaborg Helligaandskloster.

[Perg. Faaborg Helligaandskl., senere Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer »1711«, 1743 (begge: FLA.) og *Hofman, Fundationer V. 168* (alle 3: Skuffe 2, 1. Pk. Nr. 1), 1701 Nr. 297 og 1701 Nr. 297 (begge: FLA.). [4136]

— Se 3177.

— »157. Thingsvidne paa en W-schov udi Willistoffte. 1477.«

[Orig. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 157 og 1701 Nr. 157 (begge: FLA.). [4137]

Dag? »No. 313. Siun paa Wantinge Kircheschouf, som kaldis Schriggeschouf, huor mange Suin derpaa kunde fædis, naar Olding var, Saling Herrit. 1477.«

[Orig. Senere til Odense Hospitals Arkiv.] Udtog anførte i Registraturer 1701 Nr. 313 og 1701 Nr. 313 (begge: FLA.). [4138

— »Ett gammeldt magl[awtsbreff], som erliig och welburdiig qwynde Ingger Biildes dotther, Knwdt Nyelsens [epther]leffwerske tiill Ffwlebyeregaardt, fordwm gjorde medt Gwndersløff kiirckew[erge] och gaff thenom paa Gwndersløff kiirckes wegnæ samme stiicke jordt wedt Har[edøth] att liigge tiill Gwndersløffs kiirckes gaardt wdii Ffwlebyere ffor ett stiicke jordt, som saliiig frw Ingger fiick igenn aff Gwndersløff kiircke, som liiggynedes er y th[en] hwmlegaardt paa gaadenn, som liigger tiill Ffwlebyere gaardt, hwylcke fornæ jorde att dannemendt haffwe sawdt therpaa att wære fwldt och jeffndt magl.. thenom ymellom.«

[Orig. Gunderslev Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Dom 1553 Torsd. af Jens Ibßenn af Wemløse, Herredsfoged i Flackebyers H., mellem Jacob Hanßenn, Foged paa Gwndersløff, paa Gwndersløff Kirkes Vegne paa den ene Side og Jep ßmedt i Ffwlebyere og Jomfru Annæ Marßwyntsdotther paa den anden; den første fremlægger Brevet, om hvilket det senere i Dommen hedder: »Thertiill ßwaarett Jacob Hanßenn, att Gwndersløff kiircke haffwer møst thet stiicke jordt y ßaa mange aardt, ßydenn mandt skreff Gwdts aardt mcdlxx septimo, som thaa samme maglawtsbreffwe gjorde waare«. Papir med 1 Segl paatrykt forneden. Gunderslev Kirkes Arkiv (RA. Privatark., Eskil Mogensson Gøye (d. y.)). [4139

— »11. Enn adkomsbreff paa Skierck i Aullum. 1477.«

[Orig. Avlum Kirkes Arkiv?] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 146. [4140

— »26. Noch it perckementz tingsvinde paa Hommelom kirkejord. Aar 1477.«

[Perg. Humlum Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 62. [4141

— »Et d^o Pergamentsbrev af 1477, som er et udstædt Forliig af Biskop Jeyb i Børglum.«

[Perg. ^aI Søren Abildgaards Tid paa Børglum Kloster.^a] Udtog: RA. MS. Tyge Becker, Copie af de Abildgaardske Tegninger (*osv.*) S. 21, jfr. 20. (Nævnes ikke i Abildgaards Dagbøger (Hæfte 3 S. 12); Becker siger S. 20: »Her findes indlagt et Papiir, hvorpaa Abildg. har skrevet følg. «; men et saadant findes ikke i Dagbogen.) [4142

^{a-a}) Saaledes Udtoget.

— »Der haffuer werret en bisp i Aarhus, hede bisp Jens Iffuerßenn; hannd war en Lannge; hanns fader hede herr Iffuer Lannge och war herr Claus Thommeßens søn aff Lydom, hanns moder hede fru

Karen Løcke. Haand haffuer stiftet it vicari wed s. Birgetis alter i Aars for meeßer at holde ^aanno 1477^a och haffuer lagt derthill enn hell hob aff sit eget godtz och med capitels samtycke Lißbierrig kiercke och jus derthill och enn gaard, huorfor hannd igenn wdlagte thill bispens bord aff sit eget godtz 27 ørtte kornn, som fundasen^b findis enndnu i Judlandd paa Haastrup.◀

[A. Perg. (◊: formentlig Aarhus Kapitels Genbrev om Gudstjenestens Holdelse). Senere til Hastrup Godsarkiv.] **Aa.** Udtog med Haand fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Lunds LA. »Danska geneal. m. w. 2◊ Bl. 64 b (med Tilføjelse: »Dette breff haffuer jeg bekommit aff fru Sophia Below◊). — **Aaa.** Udtog (mulig efter Aa) med Haand fra 17. Aarh.: Lunds UB., Sophie Brahes originale Slægtebog S. 538. — **Aaaa.** Afskr. efter Aaa af Tale Ulfstand: Thott Fol. 1077 Bl. 257 b. — **Aaaaa.** Afskr. efter Aaaa: Ny kgl. Saml. Fol. 770 Bl. 228 b. [4143

a—a) Mangler i Aaaa og Aaaaa. b) Aaa, Aaaa og Aaaaa tilføjer: paa pergement.

Dag? Jeg Ingherdh Lawerssdotter velbyrdig Kvinde forbyder dig Per Nielsß i Langwadh, at du ej lader nogen Mand det Gods til Løsning, som du har i Pant af Otte Starup og mig for 16 Mk. dans Penge i Hormol S., som hedder Marssbol, som min rette »ar◊ er, førend det mig lyster selv at løse Godset eller »myn rette san arwingh◊. Medb. af andre(!) gode [Mænd] Persß og Nis Jebsß af Kælingbergh. Datum lxxvii^o.

Perg. (Plica delvis ødelagt) [med mindst 1 Segl]. Vistnok senere (jfr. 1505 Febr. 21 ell. Sept. 19) til Mourids Nielsøn Gyldenstjernes Enkes Arkiv (RA.). LDipl. 1476 uden Dag (ufuldstændig). [4144

— »En lagheffdt, her Jens Matzen giortt haffuer wnder sin datum medlxxvii, lydende, att hand haffuer induordt then fiskegaardt, som liigger offuen Lilde Weylle aen wp och neder paa beggi siider medt aaer och becke, som hand och hanss forelder haffuer haftt och haffuer haftt(!) i hand och heffd, och inghen haffuer deell therwdi wthen hand och hanss arffuinge.

Item enn dom aff Viiborgh landtztingh wnder siin datum medlxxvii, lydende, att landtzdommere haffde stadfest samme heffd.^a

Item en riighens stadfestelße wnder samme datum, lydende, att samme heffd er stadfest och wiidt siin fuldmackt dømpt◊ [◊: 4078].

[Origg. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog anførte i Dom 1551 Dec. 5 (Lørd. efter Andreß Dag) af Olluff Munck til Thuisell m. fl. mellem Niels Marquardß til Meylgaardt og Anders Nielsß Herredsfoged i Rindtz H.; den sidste fremlægger Breve af 1478 Dag?, 1482 Dag?, 1478 Dag?, 1483 uvis Dag, 1478 Dag?, 1483 Dag? og 1487 Dag?; Niels Marquardß fremlægger Breve af 1477 (◊: nærværende 2 Breve), 1477 (◊: 4078), 1478 Dag?, Uden Datum (◊: Brev af Kongen 1478), 1478 Dag?, 1478 Dag?, 1483 Dag?, 1483 (◊: Marts 24), 1483 Dag?, 1483 Dag? og 1483 Dag?. Perg. [med 6 Segl]. (NLA. Lynderupgaard Godsarkiv, Pergamenter Depositum).) — Brevet af 1551 tillige med de i det indeholdte Udtog

af de ældre Breve er i det væsentlige trykt i *Højesterets Ekstrakter 1883 Jan.* (»*Tillægsextrakt Nr. 4 til Ordenssag Nr. 19*«); men af den under 4078 anførte Grund er ogsaa de i Brevet af 1551 indeholdte Udtog behandlere, som om de ikke tidligere var trykte. [4145-46]

a) Brevet findes udførligere gengivet i 4078.

Dag? »Item Saa loidt for^{de} Niels Jenßen lesse eth gamell sandmendtzs breff, som hade vert udgiffuit aff Han herritz tingh, ther mandt screff Gudtzs aar mcdlxxvii, Saa lyønnde, ath xxiiii danemendt haffde vonnet paa tieres guode traæ, sell och rette sanden, ath thy hade syeth och hørdt, ath Knudt Jenß y Aggersbore och Matzs Smedt y Jernnom, som thaa vor sandmendt y Han herrit, haffde standet paa Han herritz tingh inden alle iiii stocke och stoidt thieres toff till, ath thy hade giørt Hollomsjø aa, som legher vesten for then skørdt, Lass Dan loidt skere fraa syn mølle, och legger och for^{de} aa vesten for enden aff Engs dyge och Saa søndher suollret y fiörden, nar suollen er y medagssstedt, begy veen till mystrømme, till reth marckeskiell ymelom Hollomsjø marck och Attrvp marck.«

[Orig.] Udtog anført i Tingsvidne 1544 Sept. 1 (Mand. før nativit. Marie) af Han H., givet Niels Jenß til Bradskoff. Perg. [med 8 Segl]. Niels Jenssøn Rotfelds Arkiv (RA.). [4147]

— »Anno 1477 skrev Kong Christian dend første til ham« (∴ Robert Hart), »som da var Borgemester, om Gudbiørg Kirkes Middeler.«

[Orig.] Udtog med Jacob Bircherods Haand: Ny kgl. Saml. Fol. 404 S. 278. Det samme Udtog med Haand fra 18. Aarh.: Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 154; et noget lignende: Thott 4to 1421 S. 1080. [4148]

— »Verpfändtnuß auf Schartebull. Anno 1477.«

[Orig.] Udtog med Haand fra c. 1700: Kiels UB., S. H. 8 Bl. 508 a. [4149]

Uden Dag. *Reg. 4621.* [»Perg. med 5 Segl.« Odense St. Knuds Kl. Arkiv?] Vidisse 1548 Maj 1 (die Philippi et Jacobi) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Jørgen Gyldenstiern. Perg. [med 1 Segl]. (RA. Odense St. Knuds Kl. Arkiv.) *Danske Mag. II. 16.* [4150]

a) Saaledes Vidissen.

— Jeg Tønnæ Korfeyss vederkender mig skyldig at være hæderlig og velbyrdig Md. Jep Twlsß i Skwrdrvp 6 lib. Mk. og 20 i »landganss« Penge, som gænge er i Skanæ, for »hwilke« Sum Penge jeg Tønnæ Korfeyss i Swenstrvp pantsætter Jep Twlsß en min Gaard i Bædingh lylle (Michil Ærlandß, til Landgilde 16 Skpr. Byg og 16 Grot til Skat). Afvindes forskrevne Gaard Jep Twlsß, tilbinder jeg mig saa god en Gaard igen at skikke inden 6 Uger derefter. Og naar forskrevne Gaard skal genløses, skal hun genløses om Michaelis Dag, og Landgilde

skal følge forskrevne Hovedpenge. Sig. meum cum sig. plurimorum disc. virr. Age Bingh a. w. i Dybek, Hans Arffwitß i Jordberrigh, Morthen Jwdhæ i Karsløsæ og Josep Anderß. Datum anno 1477.

Perg. [med 7! Segl]. Jep Tullesson Sparres Arkiv; mulig senere til Mogens Gyldenstjernes Arkiv^a; endnu senere til Lyngbygaard Godsarkiv (RA. Arkivsager fra Lyngbygaard (Coyets Papirer) I). [4151

^a) Denne, der var gift med en Sønnedatter af Jep Tullesson, har forsynet Brevet med en Paaskrift.

Uden Dag. Jeg Benedictæ Jensßdotter, Hr. Torbern Jeipsøns R.s Efterleverske, har gjort et Mageskifte med Hr. Abbed og Konventsbrødre i Scoucløster i saa Maade, at de skal have af mig en Gaard i Myærløsæ (Jep Perß, 1/2 Td. Smør og 2 Skill. Grot), for hvilken Gaard jeg skal have en Klostrets Gaard liggende i Nestwet norden ved Sortebrødrekloster, som Ascer Skoning for-dum aatte og i boede. Afvindes Gaarden Abbeden og Konventet, tilbinder jeg mig dem saa godt Gods at vederlægge eller deres Gaard igen inden 6 Uger. Item har Hr. Abbed og Brødre lovet mig, at jeg skal nyde baade i min Livstid og efter min Død de Bønner og gode Gerninger, som gøres i deres Kloster, som andre gode Mennesker nyder, deres Kloster til gode har gjort. Medb. af hæderlige og velbaarne Mænd, som er^a.

Perg. (ufuldendt Renskrift) [med 7 Segl]. (RA. Næstved Petri Kirkes Arkiv.) LDipl. bag 1479. [4152

^a) Her ender Brevet, der saaledes er ganske udateret; Aaret fremgaar af SRD. IV. 404.

— »1477. Obligation. (or. perg.) Christian Jessen verpfändet ein Landgut an Ratmann K. Ebbesen. (M. K. A.)« (?: Flensborg Marie Kirkes Arkiv).

Anført: O. Schütt, *Die Gesch. der Schriftsprache . . . in . . . Flensburg S. 15*. Brevet er ikke paatruffet i det nævnte Arkiv i 1922, og Angivelsen skyldes utvivlsomt en Forveksling med 4003.

— Udtog: *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 217. Er 4007.

— Udtog: *Personalhist. Tidsskr.* 6. R. IV. 214. Er 4125.

Brevbøger: Aarhus Kapitel: SRD. VI. 509 (Juli 24), 510 (Juli 24). — Ribe Kapitel: *Oldemoder* 94 (Maj 23). — Esrom: *Cod. Esrom* 85 (Aug. 14). — Æbelholt: SRD. VI. 187 (Okt. 11). — Løgum: SRD. VIII. 152 (Sept. 18). — Vitskøl: *Dän. Bibl.* VI. 156 (Jan. 20).

Registraturer: Kongens Arkiv: ÆA. I. 118 (Juni 25); se ogsaa 4035, 4085, 4118. — Lunde Ærkebisp: se 4042. — Roskilde Bisp: ÆA. III. 346. — Børglum Bisp: ÆA. III. 47, 55, 55. — Børglum Kapitel: ÆA. III. 79, 92. — Viborg Bisp: ÆA. II. 206 (Jan. 7), 262 (Marts 15), 297 (Maj 31), 299 (Maj 31), 288 (Juni 10), 219 (Juni 12), 204 (Sept. 28), 204 (Okt. 4), 210, 226, 269, (282 se Aar 1472), (293 se Aar 1478). — Aarhus Bisp: ÆA. II. 19 (Febr. 24), 45 (Apr. 9), 63 (Maj 3; = I. 248)?, 62 (Maj 31; = I. 249), 62 (Juni 7; = I. 249), 127, 129, 137, 140, 141, 160 (= V. 113). — Ribe Kapitel: se 4093. — Slesvig Kapitel: (ÆA. V. 537 se Aar 1476); se ogsaa 4056, 4133. — Tommerup: (se 3584). — Antvor-

skov: *ÆA. IV. 83, 105, 200*; se ogsaa 4071. — Skovkloster: *SRD. IV. 371, 404, 404*. — Maribo: *ÆA. III. 257, 267, 270, 279, 279, 283, 297, 300*. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 626 (970), 633 (872), 635 (968), 640 (1085)*. — Aalborg Frue Kl.: *ÆA. III. 26, 26, 27, 28, 29?* — Alling: *ÆA. II. 174*. — Dueholm: (*ÆA. III. 175* se 1482 Marts 12). — Essenbæk: *ÆA. II. 101* (Okt. 21). — Hundslund: *ÆA. III. 7, 8, 8, 8, 8, 8*. — Mariager: *ÆA. V. 663, 664, 687?, 692, 744, 751, 752, 754*. — Ring: *ÆA. I. 176*. — Vestervig: *ÆA. III. 141, 152, 153, 159, 159, 159, 165*. — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 373, 373, 375, 387*. — Ø: *ÆA. III. 116, 120*. — Øm: *Suhms Nye Saml. III. 327* (Marts 30; = *ÆA. I. 165* (A. 14 med Aar 1427)), 333 (Aug. 19; = *ÆA. I. 220*), 334 (Sept. 2; = *ÆA. I. 220*), 327 (Dec. 9; = *ÆA. I. 165*). *ÆA. I. 167, 220, 221*. — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 176, 201*; se ogsaa under Aarhus Bisp Maj 3, Maj 31 og Juni 7. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 866, 873*. — *Eline Gøyes Jordebog 350* (Jan. 24), 275 (Apr. 21), 272 (Maj 17), 261 (Juni 17), 257 (Juni 24), 91 (Juni 30?), 135 (Aug. 21), 114 (Sept. 17), 147 (Okt. 14). — *Adel. Brevkister 43*; se ogsaa 3995, 4010-11, 4074, 4091-92, 4101, 4106-7.

1478.

Jan. 1. *Reg. 4623*. [A. Orig. ^a1556(?) »paa Duebrødre closter i Roskilde liggendis«^a; senere til Roskilde Skoles Arkiv?] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: SLA. Roskilde Katedralskoles Arkiv, »Liber daticus scholæ Roskildensis« Bl. 16 a. — **Ab.** Afskr. af Rektor ved Roskilde Katedralskole C. Schnabel 1759: SLA. Roskilde Katedralskoles Arkiv, Pk. »Kongebreve, Fundatser og Gavebreve m. v. (Kopi og Original). 1575-1816« (løst indlagt i Hæftet »Kapitelsfundats«). — *Hofman, Fundationer VII. 311*. — **Ac.** Udtog uden Datum, anført i Stadfæstelse 1547 Dec. 17 (Lørd. post Lucie Dag) af Christian III: RA. Reg. o. a. L. 5 Bl. 172 b (herefter: *Danske Kancellireg. 1535-1550 S. 370*) og 6 Bl. 93 b (herefter: *Rørdam, Monum. I. 490*). [4153

a—a) Saaledes *Rørdam, Monum. I. 490* efter RA. Reg. o. a. L. 6 Bl. 93 b.

Jan. 7. »Borgemester« og Raad i Randers. For os var for Raad og Rette in die Canuti ducis hæderlig og velbyrdige Mands Bud Hr. Axell Laugesenn R. paa Klaxholm og lod læse et aabent Brev paa Pergament skrevet, med hele hængende Indsegl, som her efterskrevet stander: *1. Række Nr. 4669*. ^aVi hænger vor Stads Indsegl for dette Brev. Datum ut supra.^a

[A. Orig. Clausholm Godsarkiv.] **Aa.** Afskr. fra 17. Aarh.: »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 156 a. — **Aaa.** Afskr. efter Aa fra 17. Aarh.: RA. Hist.-genealog. Ark. Fol. 33, B Bl. 16 a. — **Ab.** Afskr. fra c. 1650 (sikkert efter en Afskr. af Fru Anne Rosenkrantz Ottesdatter, Albrecht Gøye Mogenssøns, fra 1553): Ny kgl. Saml. Fol. 785. — **Ab.** Afskr. (sikkert efter Ab) af Jon Mortensen, af Klevenfeldt betegnet »ex collectione Dni. Jan. Roskr. descr. cur. 1749 Kl.«: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Brock. — **Ac.** Afskr. fra c. 1600: Thott 4to 1991 Bl. 486 a. — **Ad.** Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1139 Nr. 72. [4154

a—a) Mangler i Ad.

Jan. 12. Gericke Hansß skikket i Byfogedens Sted i Slauelse, Torbern Persß »borghemestere«, Jes Kogge, Per Kelß⁴ Raadmænd, Jes Kok, Jes Gultsmet og Jes Kellesmet Borgere sstds. Mand. efter hellig 3 Kongers Dag paa vort Byting i Slauelse saa' vi og hørte, at beskeden Md. Per Stindhør vor Medborger ledig og løs gav beskeden Svend Jepp Niels, som født er i Brwmwe Mølle, for alt Gods, rørligt og urørligt, »lyth oc dirth«, som Otsel og Lasse Lassen efter deres Broder Oluff Jepsß, forskrevne Jepp Nielsß Stiffader, tilfaldt, hvis Sjæl Gud naade; af hvilken Otsel og Lasse Lassen forskrevne Artikler at gøre Per Stindhør fuld-mægtig gjort var. Derover tilbandt Per Stindhør Otsel og Lasse og alle deres Arvinger al Skifte af Arvegodset fri og kvit til at staa og ej ydermere Jepp Nielsß til at tale. Nostris sig. Datum Slaulosia ut supra.

Perg. med [7] Segl: 1-2, 4. Bomærker; 5. Bomærke (.....s mat...). (RA. Slagelse (Tillæg).) LDipl. [4155]

Jan. 14. *Suhms Saml. I. 1. H. S. 67; Reg. 4624.* Er 1479 Jan. 14.

Jan. 15. Kongen anmoder Mourids Nielssøn om at komme til Stede ved et Rigsraadsmøde i Kalundeborgh, bl. a. i Anledning af Tronfølgerens paatænkte Giftermaal.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 57.* [4156]

Jan. 19. Per Wdsß Herredsfoged i Halle H., Claus Josepsß Foged paa Byørnholm, Prip i Roxsyøø, Hinne Galle ibid., Jes Nielsß inden Allistrop, Anders Twesß i Wester Allingh, Per Kielsß ibid., Anders Pouilsß i Lymæ og Nis Brøstii i Hiørningh. Mand. før Powils Dag convers. paa Halle H.s Ting fik beskeden Md. Per Mortensß Foged paa Æsdrop et Tingsvidne paa velbyrdige Mands Lage Brocks Vegne af Æsdrop af 8 Dannemænd: Jes Bangh i Wester Allingh, Marquardh Hermantsß i Skaderth, Skyerp Andersß i Aarsløff, Gregers Andersß i Lymæ, Magens Jepsß i Owstrop, Olaff Persß i Syoby, Jon Torstensß ibid. og Jon Andersß ibid.; disse vidnede, at de saa' og hørte, at disse 2 Dannemænd Hinne Galle inden Roxsiøø og Jes Nielsß i Allistrop, som Lage Brocks Lovhøring var, fornævnte Dag paa forskrevne Ting mæe Lage Brocks Lovhæ vd stadig, som ham var tilfunden af Kongens Foged og menige Herredsmænd paa fornævnte Ting, »hwilke« Lovhævd Laghe Brock gjorde den Onsdag næst tilforn med gode Riddermændsmænd og jordejende Bønder, som vor danske Lov indeholder; og kundgjorde de 2

Mænd, som Lovhøringe var, at han gjorde den Lovhævd paa hans egen »ærwe« og Eje, som var paa Rosthgardh og Rosthlocke og Twersiæ skogh og siden paa al den Skov, som til Aanildh ligger og til Aanildh Sogn inden alle 4 »markemodh« fra Piilstrop wadh indtil Tøxstrop wadh, og paa 3 Dele i Strandkier, baade Skov og Mark, Ager og Eng, som ligger til de Gaarde, som Lage Brock har inden Neragher. Og kundgjorde de 2 Mænd, at Lage Brock gjorde sin Lovhævd paa al hans »ærwe« og Eje i Halle H., som hans »foreldher« har haft i Værgе og han endnu selv har ukært, saa at ingen Mand lever, som andet mindes, end det har været og er endnu hans »ærwe« og Eje. Og mælte de 2 Lovhøringe hans Lovhævd stadig, indtil Vor Herre sætter sin Dom. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [9] Segl: 1. Bomærke; 3. Skjold og Hjelm, utydeligt, forskelligt fra Ivii 20; 4. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 5-7. Bomærker; 8. Utydeligt Brudst.; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Her Laffe Broches laffhett paa Affnyng oc Torrup skoff«. Gl. Estrup Godsarkiv; *Adel. Brevkister* S. 39; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [4157]

Jan. 20. Las Ørn Foged paa Aars H.s Ting, Jens Joensß² Sognepræst i Aars, Jens Pedersß³ Sognepræst i Syndrop, Elbæk i Grarop, Pouel Tordsß⁵, Palli Dalß, Jes Brwn i Aars, Oluff Andhersß og Joen Jeibsß. Tirsd. før Pauli Dag convers. paa forskrevne Ting fik velbyrdig Md. Joen Wiffertson et Stokkenævnd af 12 Dannemænd: Per Tordß, Jes Bæck, Joen Jebsß, Jes Palsß,ndersß, Crestern Morthensß, Pouel Symensß, Trouels Jensß, Morthen i Aagardh, Per Jensß »a« Langdall,elsß i Hawbro og Jes Clemetsß i Wlstrop; hvilke 12 Dannemænd af de viseste og bedste i Aars H. vidnede, at de havde hørt af deres Forældre og andre gamle Dannemænd, og var dem selv vitterligt, at en øde Mark, som kaldes Kraghelundz Mark, i Hadersløff S. i Aars H. og et Gaardeje i Døuelstrop sønden til Hulvejen var Hr. Wendelboes rette Gods, og hans Arvinger arvede det fornævnte Gods efter ham, og har det ligget til Steyringgardh i 40 Aar og mere ukært. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1. I Sigilfeltet en Ørn; 2. G. 707* (Jens Joensß); 3. G. 707* (Jens Pedersß); 5-6. Bomærker; 7. I Sigilfeltet et Marekors. Torstedlund Godsarkiv (RA.). [4158]

Jan. 30. Jeg Crestern Dannelsß lader velbyrdige Md. Bent Byllæ i Syholl kvit paa Hr. Eggerd Friilles Vegne for al Krav,

Gæld enten paa Jordegods eller anden Maade, og takker jeg ham for god Betaling. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Ebbe Andersß og Hr. Laurs i Brendrype. Datum 6. fer. post Pawlli conwersacionis.

Papir med utydelige Rester af 2[!] Segl paatrykte forneden. Bent Billes Arkiv (E; RA.). [4159]

Jan. 31. Per Lauritß Landstingshører i Norjutlandh, Cristiern Eskilß², Mogens Krabbe, Niels Krabbe, Per Hiwll, Anders Binderop VV., Pouel Abilgordh³, Mogenss Scriffuer, Ennert Lauriß⁴, Jess Jeibß, Knwdh Screder, Nis Jeibß, Niels Scriffuer og Iwer Kremer. Lørd. før f. purificat. Marie paa Viborg Landsting var velbaaren Md. Mowritz Nielß af Aagordh hans visse Bud og beviste, at hans Lovhøring ginge »tøser« inden Gislom H.s Ting og kunde ej fange Tingsvidne derefter, og Fogeden vægrede ham det, der Ret var. Saa lod han hans Lovhøring gaa til Viborg Landsting i Dag, som er Per Jensß og Per Row; de vidnede, at de hørte og saa' paa forskrevne Gaardsted[!], at Mowritz Nielß stod i Sooldrup paa Gaardstedet og »indwordhe« med Lovhævd forskrevne Gaardsted og Gaards Eje med al sin Tilliggelse lige ved den bedste Gaard, der i Byen er; og beviste Mowritz Nielß Bud med Lovhøringene, at den Lovhævd var lovlig tilbuden 3 Ting til Herredsting og »fest« og funden af Fogeden og gode Mænd, og at der var æsket Bevisning for, om nogen havde Bevisning paa det Gaardsted andre end Mowritz; og ingen Bevisning for kom, førend Lovhævden gjort var, og ej siden. Derpaa sagde vi for Rette, at hans Lovhævd bør ved Magt at blive, og ham det forskrevne Gaardsted og Gaards Eje at nyde, saa længe hans Lovhævd rygges efter Loven. »In cuius rei testimonium«.

Perg. med 6[!] Segl: 1. Utydeligt Brudstykke; 2. Cvii 4; 3. Giii 10; 4. Ixi 4; 5. Bomærke (s **niels polsen** (?)); 6. Bomærke. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. [4160]

Jan. Reg. *7413. Perg. med [7] Segl: 2. Lxlix 12 (Mur-Kaas); 3. Utydeligt Skjold, forskelligt fra Llxv 27-30; 4, 6. Bomærker; 7. Utydeligt. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; sagtens senere til Kærgaardsholm Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^a (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 147.* [4161]

a) RA. Reg. 60 S. 59.

Febr. 4. Reg. *7415. Papir med 3[!] Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt (Bomærke?); 2. Clxiv 43 (Mylting); 3. Ki 16. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Matzen, Panteret S. 493; Danske Mag. 5. R. VI. 13* (de her i Parentes anførte Slægtnavne findes selvfølgelig ikke i Orig.). [4162]

Febr. 4. Brev af Ture Turesson m. fl.

[Papir med 5 Segl.] Vidisse 1478 uvis Dag. Det i Vidissen angivne Aarstal for det vidimerede Brev er urigtigt; Brevet er opført blandt udaterede.

Febr. 6. Vi Cristoffer Jenss Provst i Roskilde i Leje lader med »burgemestares oc kirkæueries« til s. Gertrudis Kapel i Køgæ Samtykke Jes Jepß en s. Gertrudis Kapels Gaard liggende i Køgæ vesten næst s. Gertrudis Kapel med Hus og Jord fra Gaden og i Længden vesten op ud med Kirkegaarden og i Bredden, som han nu er og bør at være, i saa Maade at han og hans ægte Husfrue, han først fangende vorder, og et deres ægte Barn maa i Leje have fornævnte Gaard i alles deres Livstid og bygge der varig Bygning paa og deraf hvert Aar til Leje at give til s. Gertrudis Kapel fra Paaske til Paaske 4 Skill. Grot. Og naar Jes Jepß, hans ægte Husfrue, han fangende vorder, og deres ægte Barn døde er, skal forskrevne Gaard, som han da findes, straks fri igen komme til s. Gertrudis Kapel. Sig. prepositure Roskildensis¹. Datum in opido Køgis fer. 6. post. f. purificac. Marie.

Perg. med 1 Segl: G. 196; omtr. samtidig Paaskrift: »Jordbreffwit paa Is Ipsß byfogidz gard«. Senere tilbagegivet til Køge Gertruds Kapels Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [4163]

— *Reg. 4625.* [Orig. Ribe Skibmandslavs Arkiv.] Afskr. fra 1. Halvdel af 17. Aarh., indført bag i et Eksemplar af »*Den rette judske lowbog*« (*Kbhvn 1590*). Oslo UB. *Nye Danske Mag. II. 257*; *Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 752*. [4164]

Febr. 9. Mauens Matisß¹ Byfoged i Køghe, Siær Jwll², Oleff Jeipsß³, Nielz Sticker⁴, Anders Olsß⁵, Jes Nielsß⁶ Raadmænd, Jep Olsß Borger sstds. Mand. før Valentini Dag paa vort Byting berettede beskeden Md. Niels Henreksß, at hans Fader gav Hus og Jord til Vor Frue »compeni« Alter i Køghe til Messernes Opholdelse, liggende paa Bierghe østen Gaden sønden i hans Gaard og norden næst Oleff Hemmingsß Gaard, og er med sin Bredde paa den vestre Ende 10¹/₂ sielandz og 10 Alen bred paa den østre Ende og med sin Længde øster og vester 66 sielandz Alen; denne Grund og Bygning Niels Henreksß beskødne Mænd Niels Persß og Matis Andersß, som kaldes Visendorp, »oldenmæn« i forskrevne »compeni« paa forskrevne Alters Vegne skødte, og det Skøde stadigt mælted over alle Tingbænke; der var ej Gensigelse mod. Med vore Indsegl. Datum uth suppra.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (= *fifer per fon*); 3-7. Bomærker; omtr. samtidig Paaskrift: »Claus Henriksß skødebreff paa hans faders gardh paa Beria«. Køge

Vor Frue Kompagnis (ell. Kompagniets Alter (i Køge Kirke)'s) Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [4165]

Febr. 9. Mester Clawes Anders⁴ »dægghen« i Otthens, Llaurens Anders⁵ Kantor sstds., Niels Lycke i Skogsbo, Benditz Howenskyldh, Hans Clawes Raadmand i Otthens. Første Mand. i Faste var vi paa Nesbyhowet over et Skifte mellem velbaaren Md. Clawes Bryske paa sin Broders Børns Vegne og Eyler Bryske paa sine egne Vegne paa den ene og velbaaren Md. Clement Tymmes⁶ paa sin Hustrus Vegne paa den anden Side om rørende Varer, Bo og Bofæ, efter Fru Karines Død i saa Maade, at Clawes Bryske paa sin Broders Børns Vegne og Eyler Bryske paa sine egne Vegne har udlagt Clement Tymmes⁶ paa sin Hustrus Vegne for alle rørende Varer i Nesbyhowet og Nesbyhowetz Ladegaard: $\frac{1}{2}$ Læst Byg, $\frac{1}{2}$ Læst Rug, $\frac{1}{2}$ Td. Smør, $\frac{1}{2}$ Tusind Hvilinger, 1 »small« Tønde røget Sild, 2 Øksne, 2 Køer, 1 Td. Mjød, 1 Gryde, 1 »blorannet« Dyne, 10 »flycke« Flæsk, 2 tørre Kokroppe, $\frac{1}{2}$ Td. røget »skally«, 2 Pd. Havre, saa at Clement Tymmes⁶ lader Clawes Bryske paa sin Broders Børns Vegne og Eyler Bryske paa sine egne Vegne kvit for alle rørende Varer i Nesbyhowet og Nesbyhowetz Ladegaard for al ydermere Tiltale af Clement Tymmes⁶ eller hans Hustru. Summa af Fru Karines Gæld, som vi nu overregnet har, som er 5 Mk. og 450 Mk., skal Clawes Bruske paa sin Broders Børns Vegne og Eyler Bryske paa sine egne Vegne betale Clement Tymmes⁶ og hans Hustru; findes herefter nogen Gæld over fornævnte Sum, som skellig bevises kan, skal Clement Tymmes⁶ eller hans Hustru tage i den Gæld efter, som de har taget i Arv. Til Stadfæstelse, at dette er saa talet og Clawes Bryske¹, Clement Tymmes⁶² og Eyler Bryske³ har saa ladet dem aldeles nøje med og har det stadfæstet, har vi trykt vore Indsegl med deres neden for denne udskaaen Skrift. Datum *etc.*

Papir (udskaaren Skrift) med 5[!] ^a Segl ell. Rester af Segl paatrykte forneden: 1. Dxxi 10; 2. Gxi 3; 3. Skjold med Bryske-Vaaben uden Hjelm; 4. G. 539 (Ulfeldt); 5. I Sigilfeltet en staaende Helgeninde med et Sværd i højre Haand, et Hjul ved højre Fod og et Skjold, hvori Bogstavet l, paa venstre Arm (forskelligt fra G. 569). Claus Gertssøn Bryskes Arkiv? (RA. Privatark., Ejler Ivenssøn Bryske). [4166]

^a) Længst til højre har der maaske været endnu et 6. Segl, der dog i saa Fald er helt udrevet.

Febr. 10. *Reg. *7416.* [Perg.^a] Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg y, 1. Bl. a. *Kbhvns Dipl. I. 213.* [4167]

^a) Saaledes Afskriften.

Febr. 11. *Reg. *7417.* Papir med 1[!] Segl paatrykt forneden: Fiv 1 (Hvitaks). Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Matzen, Panteret S. 493.* [4168]

Febr. 14. *Reg. *7419.* Perg. med Spor af 1 brevlukkende Segl. Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. I. 7; α 1689 udlaant til H. G. Masius; 1784 indleveret til Gehejmearkivet af Gehejmeraad Grev Frederik Ludvig Moltke^a). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 371; Missiver II. 101* (jfr. *sstds. S. 100* om en Afskr. med Datum Febr. 8); dansk Udtog: *Hvilfeld V. 274, Fol. 957 L. 4.* [4169]

^{a-a}) RA. Reg. 32 S. 8; jfr. Gehejmearkivets •Embedspapirer 1780-1812• under 1785 Aug. 8, Nr. 42.

Febr. 16. Mowrisz Niælß af Agard Lensmand i Han H., Jep Anderß Foged paa Han H.s Ting, Jens Pouß[!] Præst i Kiætrup, Michel Pouß Præst, Mattes Smet i Jernwm, Cresten Laurensß i Giøttrup, Jes Palß i Beistrup, Bod i Synnerstrup, Cresten Skriwer og Jes Sørinß. Mand. efter dnica. reminiscere for os og andre gode Mænd, som da Ting søgte, fik velbyrdig Md. Jes Tamß i Jegiskow a. w. et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Perß i Telingh, Gunner Jepß, Poul Tøgherß, Cresten Pouß, Nis Laurensß Deghn, Sywert, Jes Strømiß og Jes Sørinß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at 8 Sandemænd paa Han H.s Ting kundgjorde deres Tog, som Las Dan havde dem tilkrævet at gøre ret Markeskel imellem Holmsø Mark og Attrup Mark, og kundgjorde de fra den vestre Ende af det Engedige, som de stod og gjorde deres Tog, og »mit strømæ« der ud i Aæn og saa lige sønder »solæ reet« ud i Medastet, at det var ret Markeskel imellem Holmsø Mark og Attrup Mark, som det Tingsvidne lyder, som Las Dan tog derpaa. Med vore Indsegl. Dattum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatarck., kronolog. Række). LDipl. [4170]

Febr. 23. *Reg. *7420.* [A. Perg.^a] Aa. Afskrifter af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg l, 1. Bl. a, og Læg q, 1. Bl. a. Herefter: *Kbhvns Dipl. I. 213.* — Ab. Afskr. fra 18. Aarh.: LDipl. [4171]

^a) Saaledes Aa og Ab.

Febr. 24. Wii Cristienn¹ konyngk sint schuldich frouwen Dorotheen konyngynnen unser gemahelen 23928 lubessche mr. pennyng, also to Lubecke unde Hamborch genge sint, unde eyn islick gudman deme anderen vulmede dõn mach ime lande to Holsten ane hole pennyng, de se vor uns also van wegen des lubesschen geldes der klenode haluen unde des tollen vor

unser borch Gottorpe unsen heteren unde loueren unde etliken
 anderen unsen leuen besunderen gudenmannen betalet unde
 uns ock rede gelenet unde ouergetellet hefft unde wii in unse
 nuth uthgegeuen hebben; vor welke 23928 lub. mr. vorpanden
 wii unser husfrouwen unsen tollen vor unser borch Gottorpe,
 also wii den frigest hebben, ere brucklike pant to wesende, so
 lange wii den vor den vorscreuen summen wedder losende
 werden, doch anderen gelde durch uns etliken bynnen Lubecke
 darane touorenn vorscreuen to neneme vorfange. Unde wii
 beuelen unseme amptmann to Gottorpe, jegenwardigen Peter
 van Aleuelde edder hir namals wesende, unser husfrouwen
 sodanen unsen tollen in ere ruwelike besittinge ouertoantwor-
 dende unde vorlaten eme ock der truwen hant, de he uns in
 deme tollen holt. Wannner unse amptman den tollen so ouer-
 antwoordet hefft, schal he van uns derhaluen nene tosprake liiden,
 mer schelden en der truwen hant haluen leddich. Wannner wii
 den tollen wedder losen willen, scholen wii de losinge vorkun-
 digen mit unnsene openen breue eyn jare touorenn in den achte-
 dagen s. Merten, unde in den achtedagen s. Mertens dar negest
 volgende scholen wii den vorscreuen summen peninge in eneme
 summen betalen to ener tiid uppe ener stede also bynnen deme
 Kyle effte in ener anderen sekeren stede, dar id unser husfrouwen
 bequeme is uptoborende; ock scholen wii er mit deme houet-
 summen volgen laten alle rechticheide, de er boren mogen uth
 deme tollen, de wile se den in pande gehat hefft, nictes in
 deme houetsummen afftoslaende. Ock schall unse husfrouwe
 den summen an uns nicht vorbrecken konen, de wyle se den
 tollen vor eyn pant hefft; men wii scholen er darane alle dinck
 tome besten keren. Wannner ock unse husfrouwe den tollen
 annamet hefft, schal se enen wissen vromen man to eneme
 tolnere in de tolboden setten, de den tollen upbore unde de
 renthe den van Lubeck vorsegelt in mathe, also ere houetbreue
 en darup gegeuen dat inneholden, unde alle jare uppe tide ere
 renthe betale. Weret ock sake, dat unser husfrouwen des van
 noden wurde, so gunnen wii er, dat se den tollen eneme effte
 mer anderen vor den obgnanten summen wedder vorpanden
 moge. Were ock sake, dat wii unser husfrouwen suß anders-
 wan in bede edder andere betalinge don konden, denne schal
 unse toll uns frii wedder ouergeantwordet werden. Were ock
 sake, dat wii unser husfrouwen jenige betalinge in eneme, twen
 effte dren termynen, myn edder meher, don konden, sodane

betalinge schal uns alletiid in deme houetsummen affgekorttet werden. Vorbeden hirusme allen unsen amptmannen unde tolneren to Gottorpe sinde unser husfrouwen hirane to hinderende, sunder er des tollen, tolhuse unde tollenkisten gebruken unde in rouweliker were hebben laten under unsen koningliken hulden unde ungnaden. Unse koninglike secret; unde wii Johann², heren Cristierns koninges sone, hebben unse secret mede an dessen breff hangen laten. Gegeuen an unseme slote Kopenhauen ame daghe Mathie des apostels.

Perg. med 2 Segl: 1. K. 78; 2. K. 85; gennemskaaret. Senere tilbagegivet til Landsherrernes Arkiv (maaske 1480; *Hist. Tidsskr.* 7. R. IV. 458) (RA. Gem. Arch. XXXII, Indløste Obligat.) [4172]

Febr. 28. Officialis generalis Dni. episcopi Roskildensis sacerdoti ecclesie Wædherløsæ. Vobis mandamus, quatenus proximo die dominico in ecclesia vestra publice de ambone moneatis parrochianum vestrum Torkillum ibid., quem nos presentibus sic monemus, ut infra 8 dies post admonicionem vestram inmediate sequentes pensionem restantem, in qua tenetur Dn. Jacobo Johannis perpetuo vicario altaris s. Magni Roskildensis, solvere non omittat, ut iudicatum fuit in sinodo estivali proxime elapso, prout sentenciam eliminacionis duxerit evitandam. Remittite presentes vestro sig. sigillatas. Datum Roskildis sabb. letare officialatus nostri sub sig.

Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden og samtidig Paa-skrift: »Exsequum est«. Roskilde Kapitels Arkiv (Magni Alter) (AM. XXVI. 27). LDipl. [4173]

Marts 3. Vi Pedher Mawens¹ Borger i Kalwndeborgh og Ascer Skreddere² Borger i Roskyldhe har solgt og skødet til Hr. Pedher Rebergh Kannik i Roskildhe en vor Gaard, som ligger i s. Jeps Sogn i Roskildhe og øde er og ligger østen næst en Gaard, som hører s. Jeps Kirke til, i hvilken nu boer Jens Andersß, hvilken vor Gaard er 16 »skogh alne« paa sin Bredde og saa lang, som fornævnte s. Jeps »kirke jordh« er; for hvilken Jord vi kendes os op at have baaret Penge og fuldt Værd, saa at os nøjes. Medb. af velbyrdige Mænd Doktor Johan³ »dæghen« i Roskyldhe, Hr. Pedher Andersß⁴ Kannik sstds. og Marquardh Tegnhws⁵ Forstander til Vor Frue Kloster sstds. Datum in profesto passionis Lucii.

Perg. med 5 Segl: 1. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 2. I Sigilfeltet en Saks med en firbladet Blomst paa hver Side (s affer fon); 3.

G. 291 (Qvitzow); 4. G. 287 (Jernskæg); 5. Cxxi 8 = G. 422*. Senere (jfr. 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVI. 26).

[4174

Marts 3. Hans Jenß Foged i Hilum H., Gregers Anderß i Skibstet, Crestern Nilß i Brønnum Præster, Laurens Peyss »vavn«, Nis Thordß, Palli Bertelß, Michel Magß Bønder og Seuerin Pederß i Mølhøml[!]. Tirsd. efter dnicam. letaré fik velbaaren Md. Jes Morthenß af Reffnes paa Hilum H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Thordß, Esbern Jenß, Jes Esbernß, Seuerin Michielß, Jes Michielß, Mates Nilsøn, Seuerin Pederß og Nis Jenß; hvilke vidnede, at den Jord, som kaldes Hoskledh og ligger mellem Sønderkongslyf og Reffnes, har ligget fri og »worth« brugt til Refnes i 50 Aar ukært før nu, Hans Pedersøn af Comdrvp giver der Kære paa. Sig. nostris. Datum etc.

Perg. med [8] Segl: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en utydelig Figur; 4. Utydeligt Skjold; 6. Bomærke; 7. Utydeligt Skjold. Refsnæs Godsarkiv; senere til Overgaard Godsarkiv; ^a1918 af Hofjægermester Fr. von Arenstorff solgt til Rigsarkivet ^a (NLA. Refsnæs Godsarkiv). [4175

^{a—a}) Dettes Bog over Køb af Arkivalier; jfr. *Meddel. om Rigsarkivet for 1916-1920* S. 44.

Marts 4. *Reg. *7421.* Papir med Rester af 1[!] Segl paatrykt forned: Cxxii 4. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Matzen, Panteret* S. 494. [4176

Marts 5. Erick Petersen hardessvaget in Nie harde unn santmanne, bunden, lansten und gemene inwahnere in Nie harde. Deß donnerdages na midfasten quam vor unß versammeltes herdes de duchtige knape Woldemar van der Herberge und verschötede na unses herdes wyse dem vorsichtigen hern Benedicteßen Topsen domherrn to truwer hand deß ganßen capittels der domkercken to Schließwick 2 guder, en im dorpe Gronholte (Tammes Rikelsen) und en guht tho Eschriis Schubu (Tammes Claußen), mit allem gerichte, högest, middelst und siedest, welkere guder van dem hern Benedicteße worden lachbadet sunder jennig bisprekend nah landrechte. Deß worden upgenomet van dem herde 2 ehrlike vrame lude Peter Iversen to Hargeßbu und Jeß Hennekens to Schwensßbuy, de bekanden, dat Woldemar de guder verschetet hadde, und van herr Benedicteße lachbadet wehren sunder bysproke; also domede und togeden se dem hern Benedicteße to truwer hand deß capittels de vorgeschreuen guder. Darup her Benedictus bat van unsem herde deß herdes insegell, dar upgenohmet worden 12 herdeßbunden: Peter Iversen to Hergeßbu, Diderick Knutsen to Bergen,

Niß Petersen to Bergen, Niße Petersen to Bergen[!], Gundi Johansen to Tostorpe, Lowi Holdensen to Schoubu, Jeß Wrede to Flaßbu, Laße Jort to Querne, Laße Petersen tho Hattelund, Hanß Laßen to Stubdorppe, Mattes Henckensen to Tolßleve, Jeß Laßen to Schoubu und Niße Tieleßen to Stedorpe; de bekanden, dat alle dinck so gahn wehren, so vorgeschreuen iß, unnd hebben deß herdes insegel heten hangen vor deßen breff; und ick Erick Petersen hardeßvaget hebbe min insegell mit dem insegel des herdes heten hangen vor deßen breff. Gegeuen und schreuen, so vorgeröhret iß.

[A. Orig. Slesvig Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 513, 536.*] Aa. Afskr. fra c. 1700 paa Papir: Statsark. i Kiel, Urk. Bisthum Schleswig Nr. 39. — Aaa. Afskr. af C. L. E. Stemann, sikkert efter Aa: RA. MS. Stemanns Saml. Hertugdømmernes Hist. ang., »Afskrifter af Dokumenter, som det synes utrykte«. [4177

Marts 6. Hans Jenß i Krogager m. fl. gør vitterligt, at de har indført Jesper Norby i Putzselyckægardh paa Bent Billes Vegne.

Perg. med 5 Segl: 1. Clxiv 43 (Mylting); 2. Lxiii 7 (Blaa); 3. Bxiii 11 (Ulfeldt); 4. Ki 16; 5. Bomærke. Bent Billes Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. VI. 14.* [4178

Marts 7. Kongen anmoder Beynt Bilde om at sende noget Malt til Købendehaffn.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 58.* [4179

Marts 8. Johannes Brostorp archiepiscopus Lundensis, Olaus Martini Roskildensis, Johannes Arusiensis et Carolus Ottoniensis episcopi. Pium et gratum Deo famulatum impendere credimus, qvotiens ejus fideles ad pietatis opera excitamus. Cupientes igitur, ut altare b. Annæ matris Mariæ ecclesiæ Odeslew in Vens herredt Ottoniensis dioecesis congru(is)^a habeatur reverentia et honore et a Christi fidelibus frequentetur, omnibus vere penitentibus et confessis, qvi altare peregrinatione aut oratione visitaverint, missas, sermones aut alia divina ibid. audiverint vel missas celebraverint, qvi(n)qve^b Pater noster et totidem Ave Maria in honorem passionis Christi et s. Annæ . . . flexis genibus legerint, pro pace regni Datia universalis)que^c ecclesiæ tranquillo statu Deum invocaverint, pro defunctis exoraverint et coemiterium circuierint, mortuorum sepulturis interfuerint, in pulsatione campanæ s. Mariæ ter Ave Maria (dixerint^d) more Romanæ ecclesiæ pias missas celebratas legerint aut pro usu et

fabrica altaris seu quibuscunque ornamentis adjutrices manus porrexerint sev donata legaverint vel ad (hostiæ^d) oblationem vestimenta, calices, libros et luminaria obtulerint aut convivium in s. Annæ honorem erectum muneribus sustentaverint vel cum devotione intraverint^e, quotiens præmissorum aliquod fecerint, totiens singuli nostrum 40 dierum indulgentias de injunctis eis poenitentiis relaxamus, dummodo dioecesani consensus ad id accesserit. Insuper nos Carolus episcopus Ottoniensis prædictas indulgentias ratificamus. Datum Kallundeborgh dnica. passionis nostris (sub^f) secretis.

[A. Perg. Ørslev (Vends H.) Kirkes Arkiv (her endnu 1624^g); senere hos Professor L. Luja († 1732) i Odense.] **Aa.** Afskr. af Th. Br. Bircherod: Gl. kgl. Saml. Fol. 1093 Bl. 154 a. — Afskrifter fra 18. Aarh., formentlig efter Aa: **Aaa.** Gl. kgl. Saml. 4 to 2988 Bl. 104 II a; **Aab.** Thott 4 to 1423 S. 114; **Aac.** Thott 4 to 1913 S. 132. — **Ab.** Afskr. fra c. 1700 med ukendt Haand: Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 24 b (med Tilføjelse af Th. Br. Bircherod: »Ex original. pergam. apud amicum dnm. Luja descripsi«) (mulig herefter: **Aba.** LDipl. (Afskr. med ukendt Haand)). — **Ac.** Afskr. fra 18. Aarh.: Rostgaard 4 to 107 (med Tilføjelse: »Ex orig. pergam. apud amicum dn. Luja descr[i]psi«) (herefter: **Aca.** Ny kgl. Saml. 4 to 837). — **Ad.** Afskr. fra 18. Aarh.: Bircherod-Haandskriftet i Odense Katedralskole S. 356 og 364 (herefter: **Ada.** Thott 4 to 1419 S. 501 og 512). — Andre Afskrifter: Ny kgl. Saml. 4 to 1986 c (Jens Bircherods Dagbøger), 1680 Maj; Gl. kgl. Saml. 4 to 2350; Thott 4 to 1559; Ny kgl. Saml. Fol. 737 c; Uldall Fol. 74 (»ex apographo Bircherodii«) og LDipl. (»ex collectan. Bircherodianis ad histor. episcopor. Fionens«) (begge afskrevne af Langebek 1736); Nationalmuseet, Thurah, Om Sielland og Fyen, ufolieret Afsnit (her kun Begyndelsen og Slutningen). [4180

a) Saaledes de fleste Afskrifter; Aa og andre Afskrifter: congrua. b) Saaledes de fleste Afskrifter; Aa og andre Afskrifter: qvique. c) Saaledes de fleste Afskrifter; Aa og andre Afskrifter: universalique. d) Saaledes Ad og andre Afskrifter; mangler i Aa og de fleste Afskrifter. e) Aa og nogle Afskrifter: instraverint. f) Saaledes Ac og Aca; mangler i de allerfleste Afskrifter. g) *Danske Saml.* 2. R. VI. 166.

Marts 9. Reg. *7422. Papir med Spor af 1 brevlukkende Segl: Formentlig K. 79. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag.* 3. R. III. 270; *Missiver* I. 58. [4181

Marts 21. Laurens Hermantzß i Lund. Jeg kendes mig at have i Leje ladet Niels Verkmester, hans Hustru Anna og et begges deres Barn, ihvilket som længst hænder at leve, en øde Jord, som jeg købte af Lasse Gvldsmid, hvis Sjæl Gud naade, liggende i s. Bovils S. i Lund vesten næst Laffva Broks Gaard, som Esbørn Sadilmager nu paa boer, med saadant Skel, at Niels, hans Hustru og deres Barn skal fornævnte Jord vel bygt holde og fri hende for al Bys Tynge paa deres egen Kost, som

fornævnte Jord »arørende« kan være. Item skal Niels, hans Hustru og deres Barn have nu i 2 Aar »samfestis frelsa« paa fornævnte Jord, og naar disse 2 Aar er fremgangne, skal de give mig hvert Aar 8 Dage før s. Hans Dag bap. eller 8 Dage efter 3 Skill. Grot til Landgilde af fornævnte Jord, saa fremt at jeg skal ej selv have Magt ind og af at sætte i fornævnte Gaard, ihvem jeg selv vil. Lyster Niels, hans Hustru eller deres Barn ej selv at »besede« fornævnte Jord med deres Bygning, skal de Magt have i deres Tid i Leje at lade fornævnte Jord med Bygning, ihvem som dem selv lyster, og skal de ingen Magt have at sælge eller pantsætte deres Brev eller Bygning. Og naar de er alle »afleffna«, skal jeg fornævnte Jord med al Bygning, som da paa findes, frit igen annamme. Medb. af gode Mænd Erland Goldsmid Raadmand i Lund og Jep Remmesnidere Raadmand sstds. Datum Lundis die Benedicti.

Perg. [med 3 Segl]; gennemskaaret. (SvRA. Perg.) LDipl. [4182

Marts 21. Niels Andersß Verkmester Borger i Lund. Jeg kendes mig at have lejet en øde Jord af Laurens Hermantzß liggende vesten næst Laffva Brox Gaard i s. Bovils S. i Lund, som Esbørn Sadilmager nu paa boer, for 3 Skill. Grot aarligt Landgilde, som Laurens Hermentzß aabne Brev udviser; hvilke 3 Skill. Grot jeg tilbinder mig, min Hustru Anna og et begges vort Barn, ihvilket som længst hænder at leve, Laurens Hermantzß at betale hvert Aar 8 Dage før s. Hans Dag bap. eller 8 Dage næst efter, saafremt at Laurens Hermindß skal ej have Magt ind og af at sætte i fornævnte Gaard, ihvem som ham lyster. Medb. af gode Mænd Erland Gvldsmid Raadmand i Lund og Bent Skomager Borger sstds. Datum Lundis die Benedicti.

Perg. [med 3 Segl]. (SvRA. Perg.) LDipl. [4183

Marts 25. Jeg Niels Sywelß vederkendes mig skyldig at være beskeden Md. Jep Jenß Borger i Nykøpingh 10 Mk. i danske Penge, for hvilke jeg pantsætter Jep Jenß mit halve Hus og Gaard med al den halve Gaardsens Tilliggelse foruden det Herberge, neden i Gaarden staar, indtil Martini Dag; og skal jeg give Jep Jenß 2 Skill. Grot til Leje af fornævnte halve Gaard, og naar den løses skal, skal Landgildet følge Hovedpengene. Og løser jeg ikke Jep Jenß forskrevne halve Gaard af inden Martini Dag, kendes jeg mig ingen Del i den at have efter den Dag. Medb. af andre Dannemænd Bo Rask Borgemester i Ny-

køpingh og Jens Brwn Raadmand sstds. Skrevet i Nykøpingh 4. Dag Paaske.

Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1. Utydeligt; 2. Bomærke; 3. Utydeligt. Senere til SvRA. Utländska pergamentsbref[!], Danmark 2, »Kapitlets i Lund arkiv«; 1929 udvekslet med RA. LDipl. [4184

Marts 28. Cresthen Jenss Foged paa Gislom H.s Ting, Clemen Matesss i Bølle, Per Bong i Fandrop Præster, Frebiere a. w., Clemen Trowels, Anders Wols i Doldrop og Søren Lowens i Morom. Lörd. efter Paaskedag paa fornævnte Ting fik Las Nils i Alstrop Tingsvidne af 8 Dannemænd: Clemen Trowels, Søren Mekels, Cresthen Pers i Vodenskiold, Oloff Mekels, Søren Pers i Dollrop, Mekel Ywers, Anders Knwds og Las Kok; der vidnede, at dem vitterligt er, at de saa' og hørte til forskrevne Ting, at Las Nils lod byde Lov for Lovhævd 3 Ting paa velbyrdig Md. Mouritz Nilssøns Vegne paa bygget og øde Gods, hvor som det laa i Gislom H., og synderlig paa det Gaardsted, som han har i Soldrop. Da »retthet« vi ham til hans Lovhævd af forskrevne Ting efter Loven. Med vore Indsegl.

Perg. [med 7 Segl]. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv (RA.). LDipl. (ufuldstændig). [4185

Marts 29. Ærkebisp Jens i Lund mageskifter paa Sognepræstens og Degnens Vegne i Hareberge Jord til Blix Daa og hans Hustru til Hareberge gard mod anden Jord og Indkomst.

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv.] Afskr. fra Begyndelsen af 16. Aarh. paa Papir: SvRA. Papir. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 277.* [4186

— Henrick Tydkessøn Borger i Malmø sælger Ærkebisp Jens Brostorpp i Lund en Gaard i Malmø.

Perg. med 7 Segl: 1. Bomærke; 2. Kiiii 4 (Baad af Lolland); 3. Ubetydeligt Brudst.; 4. Bomærke; 5. Udslidt; 6-7. Bomærker. Lunde Ærkebispes Arkiv; senere til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 279.* [4187

Marts 31. Blix Daa og hans Hustru stadfæster den sidstes Moder Mette Andhersdatters Gave af aarlig Rente til s. Clemittz Kirke.

[Orig. ^a med 4 Segl^a.] Anført: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 56, SvRA. E 102 a, Sextern 23, Nr. 21 og SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 52 b Nr. 333; [senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv]. Afskr. fra c. 1550: AM. Fol. 293 Bl. 51 a. Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 280.* — Afskrifter efter den anførte Afskr.: LDipl.; Ny kgl. Saml. Fol. 726 S. 174; Uppsala UB., Haandskr. E 164 S. 193. [4188

^a—^a) Saaledes SvRA. Kopieböcker B 30, Bl. 52 b Nr. 333.

Marts 31. Jeg Laurens Axelsson¹ R. i Arstad kundgør eder, Bent Billa, og beder, at I er fortænkende igen at løse saa meget, paa eders Andel falder i det Gods Orderop, jeg i Pant har af min Broder, Gud hans Sjæl naade, Hr. Philpus Axelsß, fordi jeg vil ingenlunde længere have forskrevne Gods for saadan Sum Guld og Penge, som jeg derpaa udlaant har, som I ydermere faar vide i den Vidisse, jeg sender nu ned til Jep Olsß min Foged, udskreven af Hovedbrevet. Og begærer jeg herpaa et »fortøffrid« Svar. Mit Indsegl. Givet og skrevet paa Rasborgh fer. 3. post anunciac. Marie.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: Lxviii 25 (Thott). Bent Billes Arkiv (B 1); *Adel. Brevkister S. 95* (RA.). LDipl. [4189]

Apr. 9. Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Beind Billes med vort 1. Dombrev lydende, at vi har tildømt ham Tynne skogh for hans rette Enemærkeskov, efterdi som vort Stadfæstelsebrev og 1. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 2. Sinde Beind Bille Tunne skogh for hans rette Enemærkesskov efter hans aabne »breffs« Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køghe fer. 5. ante f. Tiburcii et Valeriani nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med utydelige Rester af 1 Segl: Formentlig K. 80 og Spor af endnu 1 Segl, begge paatrykte Bagsiden. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4190]

— Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer paa Lange-land. Vi byder hos eder nu 4. Sinde Oluff Hansß i Farewethle og Anders Smeth i Foslet under deres Faldsmaal, at de straks, efter dette vort Brev er læst, udlægger Anders Salmansß i Foslet, hvis de er ham pligtige for den hans Mølle, som de ham afbrændte, og bøder deres Faldsmaal for vore Breve, de har siddet overhørige. Datum Køghe fer. 5. ante f. Tiburcii et Valeriani nostro sub sig. ad causas, teste Effrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Langlandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Fiv 1 (*s mates ionføn*; Hvitaks). Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4191]

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Svends Bud Oluff Stigß med 1 Pergamentsbrev beseglet med 4 hængende Indsegl, som Tve Jensß Tinghører i Willentz H., Jep Stygge i Leegewet, Johan Mølticke af Liungby og Hogen

Jensß havde udgivet, lydende, at de havde indført O. S. i Wetheltorp og i Wagnesjø efter vort Ridebrevs Lydelse. Hvilket Brev vi stadfæster, og tildømmer vi O. S. forskrevne Gods efter hans aabne Brevs Lydelse, forbydende nogen ham deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køgis fer. 5. ante f. Tiburcii et Valeriani nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Perg. med 1 Segl: K. 80. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; ?*Adel. Brevkister S. 166* ell. 167; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [4192

a) RA. Reg. 60 S. 66.

Apr. 10. Kongen stadfæster Wiborg Kapitels Breve paa Wordhe Birk, saaledes at dette ogsaa skal omfatte Kapitlets Tjenere i Mo Sogn og Gudomholm uanset de Breve, Marieagher Kloster har faaet af Kongen paa Mo Birk.

A. Perg. [med 1 Segl]. Viborg Kapitels Arkiv (RA.). Herefter: *Dipl. Viberg. S. 64* (læs: friihethe, breff - lade, *platzse*, dele - Haffnensi - sexta *proxima* ante - octauo *nostro* sub *secreto presentibus* inferius appenso. *Ad mandatum domini regis p..... domino Olauo* — Aa. Vidisse 1478 Juni 8. [4193

— Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var velbyrdig Mands Bud Beient Billes med vort Dombrev lydende, at vi har for Rette fundet, at det Brev, som Fru Anne Nielßdatter, Hr. Per Løckes Efterleverske, selv havde udgivet, [c: 1323] og det Brev udgivet af Phyonbo Landsting bør at blive ved Magt, lydende paa 2 Gaarde i Wllersløff i Winninge H. (Per Slætte og Powell Andersß), og Hr. Æggert Frille og hans Arvinger at nyde forskrevne Gods for et fuldt Køb og Skøde efter hans aabne Breves Lydelse; efterdi som vort Dombrev indeholder. Hvilket Brev vi nu stadfæster, og tildømmer vi Hr. Æggert Frilles Arvinger forskrevne 2 Gaarde efter vort Dombrevs og deres aabne Breves Lydelse, forbydende nogen dem deri Hinder at gøre, saa længe nogen kommer for os med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum Køgis fer. 6. ante f. Tiburcii et Valeriani nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe de Tryggewelle justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Bent Billes Arkiv (D; RA.). LDipl. [4194

Apr. 12. Kongen anmoder Bent Bille om at møde selv 16. med sit Skib inden 24. Maj for at ledsage ham paa en Rejse til Norge.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Dipl. Norv. XVIII. 95; Missiver I. 59.* [4195

Apr. 13. Jep Jenss Byfoged i Malmø, Maghens Jenss, Pether Michils og Hans Skacke Raadmænd, Jens Olefsøn Owerskerer, Marquardh Andessøn, Jacop Wlff, Per Remsnidher og Gerith Kremer Borgere sstds. Mand. før Tyburcii et Valeriani Dag var paa Malmøge Byting beskeden Md. Jes Michils Hwidsteedh Borger i Malmøge og skødede i Skød beskeden Md. Claws Byngher Borger sstds. en sin Gaard liggende vester i Malmø sønden Aadelgadhen vesten næst op til Lwudhe Kapitels Gods, og nu i boer Henrick Kræmer, og holder fornævnte Gaard i Længden af Nør fra Aadelgadhen og i Sønder 80 Alen og 3 Alen og i Bredden paa den nørre Ende ud med Aadelgadhen 11¹/₂ Alen; item Bredden oppe i Gaarden paa den søndre Ende 13 Alen og 1 Kvarter. Og vederkendte sig Jes Michils for fornævnte Gaard fuld Betaling af Claws Byngher opbaaret have, som ham vel med »nøghedhæ«. Vore Indsegl. Datum et actum *etc.*
Perg. [med 9 Segl]. (SvRA. Perg.) [4196]

Apr. 13 ell. Aug. 10. *Reg. *7443.* Perg. med 3 Segl: 1. Lxlix 18; 2-3. Bomærker. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv; ^asenere til Kærgaardsholm Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 149.* [4197]
a—a) RA. Klevenfeldts Herold Nr. 629. b) RA. Reg. 60 S. 67.

Apr. 17. (*Reg. *7426.*) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 503.* [4198]

— Kongen anmoder Malmø By om straks at sende ham Halvdelen af den Hjælp, den skal give ham, i rede Penge og tilbyder at tage den tilbagestaaende Del i Varer.

Papir med utydelige Rester af 1 brevlukkende Segl: Vistnok K. 79. Malmø Bys Arkiv (i Malmø, A. 19). *Missiver I. 60.* [4199]

Apr. 23. Kongeligt Stadfæstelsesbrev paa et Forlig mellem Mariebo Kloster og Jens Dwe om Gods i Borby i Schane.

Perg. [med 1 Segl]. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 275 (AM. V. 19).* *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 281.* [4200]

— Hans Rigels Sognepræst i Dalby paa Hintzholm. For Tjeneste og Villie, som Arildh Esbernss og Karine hans Husfru mig gjort har, oplader jeg dem en Jord, som ligger mod s. Petri Kirkegaard i Otenss, i »bredelse« fra Oloff Sudhers Hus og til min fædrene Gaard, i »længelse« fra Gaden til Bysens »math«, at beholde til evindelig Eje, baade de og alle deres Efterkommende med saadant Vilkaar, at de skal hvert Aar give 4 Grote til Provstegaarden i Otenss Andree Aften og ikke mere deraf

give enten mig eller mine Arvinger. Medb. af Dannemænd Nis Jenß Borgemester i Otenss, Jes Mwle, Hans Clausß, Matis Dwngh⁶, Per Mortenß, Aril Henrikß Raadmænd sstds., Claus Jepß Byfoged sstds. Datum die Jeorgii.

Perg. med 8 Segl: 5, 7. Bomærker. ^aSenere til Odense Bys Arkiv ^a(FLA. Odense, »Topographica«). (Reg. 4626.) [4201

a—a) Saaledes Aktstykk. udg. af *Fyens Selsk. I. 67.*

Apr. 24. Kongen paalægger Mourids Nielssøn at komme til Stede ved et Møde med Rigsraader i Randers.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Missiver I. 60.* [4202

— Reg. *7427. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 350; Missiver I. 61.* [4203

Apr. 27. Per Vdß i Bendhstrup Foged til Halle H.s Ting, Nils Prep af Torsløf, Michel Atzß af Tøgstrup VV., Andhers Twß i Vester Allingh, Andhers Pogelß i Li[me?], Sommere i Forup, som Bønder er, og Nis Michelsß i Bodhe. Mand. før Volborigh Dag for os og mange andre Dannemænd, som Halle H.s Ting søgte, fik velbyrdig Svend Per Kierth af Mogenstrup et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Markordh Herminß i Skadher, Tordh Sewrenß i Tøgstrup, Andhers Nilß i Forup, Twry Skredher i Liwelstrup, Kield Mogenß i Gwnderstrup, Jon Andherß i Søby, Kieldh Perß i Hwilsager og Siwerdh Nilß i Hørningh; hvilke vidnede, at det var dem vitterligt, at Per Kierth »indhvordhe« med Lov og gjorde Lovhævd med gode fribaarne Mænd og gode Jordejrbønder paa sin Gaard Mogenstrvp gardh for et frit Enemærke med al Mogenstrup Fang og paa 8[!] »rwdher«, som ligger i Strankier, som kaldes Vester rwdhe, Fedhers rwdhe, Ibs rwdhe, Skendhe rwdhe, Giøgs rwdhe, Wls rwdhe og Kwdhe rudhe, hvilke Gaard og Gods og »rwdher« ham er tilkommen af ret »arwingh« efter hans Forældre; hvilken Lovhævd ham »vorth« lovlig tilfunden paa Tinge af Kongens Foged og af de bedste Herredsmænd og var lovlig tilbuden 3 Ting, og var hans Lovhøringe Jens Nielsß i Allystrup og Per Jonß i Giesingh samme Dag paa Tinge og mælte hans Lovhævd stadig at blive. Med vore Indsegl hængende for dette Brev. Datum die et loco s. . .

[A. ^aOrig. med 7 hele hængende Indsegl. ^aSenere til Gesingholm (Løvenholm) Godsarkiv. ^b] Aa. Vidisse 1543 Okt. 8 (Mand. for Dinws Dag) af Halle H., givet beskeden Md. Jens Ligardh af Magenstrup. Papir med Rester af 7 Segl. Senere til Gesingholm (Løvenholm) Gods-

arkiv^b; 1902 af det preussiske Statsarkiv i Slesvig afgivet til Rigsarkivet (NLA. Løvenholm Godsarkiv Pk. 32). — **Ab.** Udtog anført i Dom 1578 Aug. 25, se 1487. NLA. Løvenholm Godsarkiv Pk. 26. [4204

^{a—a}) Saaledes Aa. ^b) Saaledes Reversal 1617 Sept. 5 i NLA. Løvenholm Godsarkiv Pk. 32.

Apr. 28. Vi Cristiern¹ Konge tillader, at Beynth Bille vor Mand og Tjener og Embedsmand paa vort og Kronens Slot Thraneker maa annamme 200 Mk. af vor Landehjælp, som vi nu have skal af Almuen paa Langelandh, i sin Betaling for noget Korn, som vi af ham have skal til vort Behov. Datum in castro nostro Haffnensi fer. 3. rogacionum sub signeto[!].

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4205

Apr. 30. Axell Jeibssøn af Støffryngh giver Alleburgh Helligaands-hus en Gaard i Cleptzstrop i Hornum H.

Perg. [med 8! Segl]. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 58.* [4206

Maj 8. Anders Scriffer Tinghører paa Wordug Birketing, Oluf Powelsß i Clarup, Oluf Andersß i Gudingh Præster, Niels Andersß, Nis Pedhersß i Baggisgardh, Seueren Nielsß i Kannik-gardh, Per Jensß og Seueren Jensß i Clarup. Fred. før Pinse-søndag saa' og hørte vi paa Vordug Birketing, at beskeden Md. og Biskop Knuds af Wibburgh Foged i Gudinholt Las Thameß fik et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Oluf Laurensß, Seue-ren Pedhersß, Per Sudher i Rondrv, Seueren Clemensß, Per Jensß i Storwordug, Crestern Knudß, Powel Nielsß og Michil Obo; hvilke vidnede, at de saa' og hørte samme Dag, at 4 beskedne Danne-mænd: Hr. Knud Hansß, Hr. Michil Vogensß Præster i Gundrvp, Bændh Jonsß i Clarupgardh og Anders Jensß paa Tinget sagde, at de hos var paa den Tid, som Sandemænd af Hyllum H. gjorde Herredsskel og Markeskel mellem Flescum H. og Hyllum H., mellem Refsneess og Gundingholm; da gjorde de ret Skel midt ad Aaen mellem Ræfsneess og Gudingholm, men havde nogen Fællig eller Del paa enten Sider, der de havde aabne Breve paa eller de havde Lovhævd paa gjort, det undtog de, og særdeles undtog de Gudinglundz Aalegaard til begge Lande, fordi hun havde ligget til Gudinglundh af »arestiid«. Vore Ind-segl. Datum ut supra.

Perg. [med 8 Segl]. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 314* (RA.). LDipl. [4207

— Twies Kloster fæster Brassens Hussted i Modhborgh Sogn til Malti Jwuel.

^aPerg.^a Malte Juels Arkiv ell. Holmgaard Godsarkiv; ^aindtil c. 1859 paa Stubbergaard; 1889 ejet af Proprietær O. Olesen, Sindinggaard^a; nuværende Opbevaringssted ukendt (ikke set af Udgiveren). *Danske Mag.* 5. R. II. 30. [4208]

a—a) Saaledes *Danske Mag.* 5. R. II. 28.

Maj 12. (Reg. *7428.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille* S. 235. [4209]

Maj 13. Jeg Laurens Jepsß Sognepræst i Brennerup var hos, den Tid Hr. Æggerth Ffrylle, Gud hans Sjæl have, taledede til Is Vnkkersß i Hynnerup om den Jord, som Is Vnkkersß havde paa Hynneruppe Mark, som var Greshoholm med mere Jord, som dertil hørte, og æskede Hr. Æggerth paa Is Vnkkersß Bevisning, hvad heller han havde forskrevne Jord for Pant eller for Ejendom. Da sagde Is Vnkkersß, at [*han*] havde ingen Ejendom paa Gresholm og den Jord, som der ligger; men jeg har Gresholm for et Pant med sin Tilliggelse; og da annammede Is Vnkkersß Pengene af Hr. Æggerth saa mange, som han selv sagde, at han havde Gresholm med den anden Jord i Pant for, og var der unødt til. Sig. meum. Datum Brenrvp 4. fer. pentecostes.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: I Sigilfeltet en utydelig Figur. Bent Billes Arkiv (RA. Privatark., Eggert Frille). [4210]

Maj 16. Henneke von der Wischs Skødebrev til Hr. Detlef Wlsen paa en Gaard.

[Orig. Senere til Haderslev Kapitels Arkiv. — Udtog anført i Registr. 1564 over Kapitelsarkivet.] Afskrifter efter Udtoget af C. E. Voss: RA. Voss's Ekscerpter Bd. VI Bl. 548 b og Bd. LXX b, XIII e 10 a. *Aarsberetn. fra Geheimearch. II, Till. S. 72.* [4211]

Maj 19. Jeg Oluff Lyngesß agter med mine Forældres Samtykke at stigte en evig Messe i s. Nicolai Kirke i Køghæ for mig og deres og alle kristne Sjæles Salighed Gud til Lov, Jomfru Maria og s. Karinæ »holdeskullendes« for s. Karinæ Alter om Torsdagen; til hvilken Messes Oppeholdelse giver jeg min Gaard liggende paa Beria østen ved Gaden mellem s. Nicolai Gaard og Ebbæ Henniksß Gaard med saadant Forord, at jeg »forseer« fornævnte Gaard i min Tid og »opberæ« selv Renten af ham. Item vederkender jeg mig aarlig ud at give 2 Mk. Voks til fornævnte Alter til en Stadfæstelse, at fornævnte Gaard fri skal blive til fornævnte Alter og Messes Oppeholdelse efter min Tid. Medb. af hæderlige Mænd Hr. Hans Germensß Sognepræst i Køghæ, Hr. Jep Laurinsß, Hr. Jens Jepsß⁴ »capellanæ« ibid.,

Sier Jwll⁵ og Per Knutsß Raadmænd ibid. Datum Køgis fer. 3. post f. trinitatis.

Perg. med [6] Segl: 2. I Sigilfeltet en Helgeninde med Hjul(?) i venstre Haand; 4. Bomærke; 5. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner (*s fiter per fon*); omtr. samtidig Paaskrift: »Littera Olaui Lenonis«. Køge Kirkes Arkiv (SLA. Køge Bys Pergamentsbreve 1476-1489). [4212

Maj 19. Henrik Daa i Gelstrup. Kendes jeg at have pantsat hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Enigelbret i Thørbørnæfelde en min Gaard for 60 Mk., hvilken Gaard ligger i Attherrvp i Thersløssæ S. i Myærløssæ H. (Per Skrædere, 1 Fjerding Smør og 1 Skill. Grot). Fanger Hr. E. ikke de 60 Mk. igen inden Michels Dag, skal han nyde Gaarden med Landgilde, og Løsningsdagen »at« Mortenss Dag. Medb. af hæderlige Mænd: velbyrdig Mand Per Rwd i Voffnsærrvp og Per Drøysß, Per Abrumsß »buræmestære« i Nykøpping og Jens Michelsß Byfoged ibid. Givet i Gelstrup Tirsd. efter Trefoldigheds Søndag.

Perg. [med 5 Segl]. Engelbrecht Albrechtssøn Bydelsbaks Arkiv; *Eline Gøyes Jordebog S. 203* (der dog angiver Pantesummen som 40 i Stedet for 60 Mark og i Dateringen har: Torsdagen i Stedet for Tirsdagen); senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [4213

a) RA. Reg. 60 S. 67.

Maj 20. Per Andersß Saghører til Ferz H.s Ting og alle menige Ferz Herreds Mænd. Onsd. efter Trinitatis indkom i Rette og kundgjorde for os beskeden Md. Eluff Nielß om nogen Jord, som Ostradt Håginß, som var Eliff Nielß Stifsøn, havde »lont« ham i sin Livstid fra den Gaard i Brandstade og til Skov, hvilken Jord er en Ager paa L.daie, en Ager paa Gunner. . . . , en Ager vesten sønden ved Sohøffuen og en Ager vesten sønden ved Wolleskoff og dertil[?] »heynede skoffuen« liggende sønden ved Brandstad, og ingen af Eluff Nielß [Ar]vinger skal ikke holde forskrevne Agre eller Skov efter Eluff Nielß Død, og ikke har heller Eluff Nielß taget enten[?] Skat[?] eller Landgilde med forskrevne Agre eller »heynede skoffue«, uden han har haft det i Ostrad Håginß Minde eller i hans Minde, som var i Ostrad Håginß Gaard efter Eluff Nielß Død. Og skal forskrevne Agre og »heynede skoffue« uden al Trætte eller Hinder til Ostradt Håginß Gaard, som før havde ligget af Arilds Tid. Og begærede forskrevne Per Andersß Herredsfoged disse Mænd paa disse Ord, hvad som ganget var, som er Ostrad Boydiß i Brøsserup, Aage Nielß[?] i Klandby, Perß[?] i Nesby, Per Anderß ibid., Hans . . tzen i, Peder

.....sß i Bierødt, Haagen Pederß i Ægilstadt, Perß
, Fadirsß i Suånzhee, Jens Perß i vidnede[?]
 paa disse Ord, som forskrevet staar. Vi beder ærlig Md. Per
 Anderß Herredsfoged om sit Signet for dette vort Brev og til-
 beder ærlig og fornumstig Md. Per Bonde om sit Signet her
 nedenfor, og tilbyder vi alle[?] Herred[?] om deres Indsegl
 her nedenfor. Givet osv.

Perg. med [3] Segl: 3. Ganske udslidt; efter Størrelsen utvivlsomt
 Herredsseglet. (RA. Privatark., kronolog. Række.) — Brevet er falskt.
 Skriften tilhører 16. Aarh. og er delvis meget utydelig; Pergamentet har
 efter sit Udseende vistnok været beskrevet tidligere med en Skrift, som
 forsættelig er bleven udsløttet. [4214

Maj 21. Christiern Konge. »Borgemestere« og Raadmænd
 og Almue i vor og Kronens Købstad Koldingh har ladet berette
 for os, at mange fremmede Mænd ^aog Bønder^a kommer der i
 deres By og, siden de har været i deres Herberg, bærer deres
 Værge paa deres Gader og gør dem og andre flere der ofte stor
 Skade med. Thi forbyder vi alle, at de i forskrevne By ingen
 Værge drager, »medenn« med det første, de kommer i Byen,
 indsætter deres Værge i deres Herberge og ej bærer dem, før
 de straks igen af Byen »wdferdis« vil, uden »noger vor« Raad
 og gode Mænd did ^bkommende vorder, at^b de og deres Tjenere
 da »haffue« dem, som sædvanligt er, dog ej »vor borger« til
 Forfang. Djærves nogen herimod at gøre, som tilforn advarede
 er, befaler vi »vor borgemestere«, Raadmænd og »fogede« i
 forskrevne By at lade tage eller tage deres Værge fra dem. For-
 bydende alle forskrevne »borgemestere«, Raadmænd eller Menig-
 hed herimod at hindre under vor kongelige Hævn og Vrede.
 Datum in oppido nostro Randrusiensi die corporis Christi nostro
 sub secreto.

[A. Orig. Kolding Bys Arkiv.] Aa. Afskr. fra c. 1600 af Frederik
 Hanssøn (Byskriver i Kolding): Thott 4to 2013 Bl. 23 b. — Ab. Afskr.
 fra 2. Halvdel af 17. Aarh.: Kolding Bys Arkiv (i Kolding), Pk. »Diverse
 gl. Registranter over Byens Breve«, Hæfte S. 66. — Aba. Afskr. efter Ab
 fra 18. Aarh.: Sstds., samme Pk., upagineret Hæfte. [4215

a—a) Mangler i Ab, Aba. b—b) Ab, Aba: kommer, og.

— Vi Cristiern Konge hilser eder alle Bønder og menig
 Almue, ihvem I tilhører eller tjener, som boer i Tordorps Len.
 Kære Venner, efter Guds »forskivnlighet« og vore mene Raads
 Raad i Danmark og i Norge, Gud til Lov og disse Riger til
 Ære, Fred og Bestand har vi forset vor Søn Hans med en Fyrst-

inde, som er Hr. Ernstes Datter Hertugs i Sassen og det romeske Riges Kurfyrstes, Landgreves i Døringen og Markgrevens i Mitzen, og kommer hun straks før Bartholomei Dag ind i Riget med stor »staat« og Værdighed. Og agter vi saa straks at gøre deres Bryllup med saadan Kost, som os og Danmarcks Indbyggere »erlixt« være kan, som før vor Tid i »swadannæ madæ« sket er; hvilket vi ingenlunde afsted kan komme uden med alles eders Hjælp. Thi havde vi nu i Faste forsamlet vore Raad i Kalundburg saadanne »ærende« over at veje, og da tillod alle os elskelige Raad en Hjælp over alt Danmarck, hvilken skreven er i Siælland, Ffywn, Falster og Llaland og allerede der udgives og tilladen er i Skone. Og havde vi nu her forsamlet vore Raad, Klerkeri og Ridderskabet her i Landet, og har de nu undt os en Hjælp her i Landet, som andre vore Raad og de tilforn os undt har over al Danmarck, som Sædvane været har af evig Tid i vor og vore Forfædres Tid, naar saadant »werskab« ske skulde, saa at hver 4 Mænd skal give os 5 Mark, de 3 i Varer, som er i Øksne, Smør og Honning, hver Tønde Smør for 6 Mk. og Tønde Honning for 8 Mk. og hver fed Okse for 3 Mk., inden Olaui Dag og de andre 2 Mk. i rede Penge inden Michels Dag, og hver give i forskrevne Hjælp efter sin Formue. Item skal vore Embedsmænd fly dem, som forskrevne Hjælp skal skrive, Bjærgning af vore Bønder og Tjenere i 2 Nætter i hver Fjerding af Herredet, en Nat, naar forskrevne Hjælp skrives, og anden Natten, naar hun udgives, med 6 Heste og ikke mere; og skal ej Almuen besværes med »nogle« Skriverpenge. Og om nogle gode Mænds Tjenere vil ej forskrevne Hjælp udgive, skal de, som Hjælpen opbærer, sige deres Husbonde til, at de forskrevne Hjælp udgiver; vil de det ikke gøre, skal vore Embedsmænd Magt have den ud at pante til Skellighed og ej Panterne ud af Herredet føre, uden de samme Pant ingenlunde løse vil. Og skal herfor ingen fri være uden de, som for gode Mænds Gaarde sidder for dagligt Arbejde, naar dem tilsiges, og »ingestemen«, som ej har Fæ eller Øg og ej pløjer deres »saa«, og Møller, som ligger for gode Mænds Gaarde, og hver Kirke en Præstegaard og Sognedegne. Thi beder vi eder alle og byder, at I »være« velvillige til redelig ud at give forskrevne Hjælp, og antvorder den paa vore Vegne Hr. Axel Lawesß vor Mand og Raad eller, hvem han den befalende vorder op at bære. Og lad det ingenlunde; det vil vi gerne med eder forskyldte. Datum in opido nostro Randrusiensi die corporis Cristi nostro sub secreto.

A. Papir med Spor af 1 Segl paatrykt Bagsiden: Formentlig K. 78. Axel Lagessøn Brocks Arkiv? (RA. Topogr. Saml. Papir, Galten H., Ørum S., Torup). — **Aa.** Afskr. fra 1. Halvdel af 16. Aarh.; Paaskrift med Anders Billes Haand. Anders Billes Arkiv (sstds.). — **B.** »Huer thønne smør vi mr.; huer thønne honing viii mr.; huer feeder ochxe vi ß grotte; huer feed. lamb iii ß; huer feder koo iii ß grote. Item paa Gundersløffholm finndis etht gameltt koning Christiernns obid breff, som er schreffuid till bønnder och meninge almue udi Gladßaxe lehnn, och [!] enn mening landthielp, som riigennis raad hagde samtoecht hannom, ther hand lod giørre koning Hanßis brølop mcdlxxviii epther s. Bartholemey dag udi same aar, och tha er almugenn same hielp icke høiere beregnedt end, som forskreffuid staar.« [Orig. Sikkert Eskil Gøyes Arkiv.] Notits med Haand fra 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 982 Bl. 216 b. [4216]

C. Maj 21. [Vi Cristiern] Konge [hilser eder] Biskop Jens i Aars, gesß »ridder« og Oleff Morthensß [Vider, kære] Venner, at Jørghen Krumpen vor Sandemænd i Gerløff H. har [som] han eder selv ydermere berette kan. og se, hvor derom under eders Indsegl. [corpo]ris Cristi nostro sub signeto.

Papir (Orig.; kun Brevets højre Side (formentlig c. en Trediedel) bevaret) uden Spor af Segl paa den bevarede Del; Paaskrift fra 16. Aarh.: »Konngins breff paa Kasberig« Trudsholm Godsarkiv (RA.). [4217]

Efter Maj 25. Reg. *7430. Er 4218.

Maj 26. Reg. *7430 (med Dag: »Post 25. Maji«). [A. «Orig. paa Papir.» Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv? «senere ejet af Jens Rosenvinge.»] **Aa.** Afskr. af Gram: LDipl. 1478 Maj 25. — **Ab.** Afskr. af Klevanfeldt 1748: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Rosenkrantz. Herefter: *Barner, Rosenkrantz, Dipl. S. 148.* [4218]

a—α) Saaledes Aa og Ab.

Juni 5. Laurens Laurensøn Kannik i Lund sælger Age Hintzsessøn en Jord i s. Bovils Sogn i Lund.

[Perg. med [6] Segl: 1. G. 71*; 2. G. 67*; 5. Bomærke; [6. Nævnt af Brocman 1754 i LDipl.]. Senere til Lunde Kapitels Arkiv? (SvRA. Perg. α)] Herefter: *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 285.* — Hertil 3625. [4219]

α) Brevet kunde ikke findes i SvRA. 1924 og savnedes der allerede 1909; Oplysningerne ovfr. om det 1., 2. og 5. Segl er fra det citerede Aftryk hos Weibull.

Juni 6. Per Werom Foged paa Nørlyng H.s Ting, Las Mowensß a. w., Mattes Mowensß, Crestern Sewrensß, Ollæ i Holm Bønder, Per Esbernsß, Jes Andersß i Ingstrop, Anders Nielsß og Per Jensß i Wamen. Lörd. efter Bonifacii Dag paa Nørlyng

H.s Ting fik velbyrdig Md. Offæ Tagsß af Winghigord et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Per Esbernsß, Jes Anderss, Søvren Esbernsß, Powel Bwggghi Perstrop[!], Jes Lasß i Sønrop, Per Jesß i Ingstrop, Michel Tahesß og Nis Symensß; disse vidnede og saa' og hørte samme Dag paa forskrevne Ting, at Offe Tagsß havde sine Lovhøringe der: Las Tyghisß og Michel Tamesß, hvilke stadfæstede hans Lovhævd og alle andre Selvejere i Wammen, Prior af Koiskiolergard^a i Wiiburg, Crestern Eskilsß sstds., Oloff Sommær og alle Selvejere, som de gjorde deres Lovhævd imellem Wammen Mark og Faarstrop Mark, som Sandemænd havde dem før og tilfunden: først fra Faarstrop Vej til »andhoffd« og saa til Wiiboræ Vej og saa fra den Korsvej til Farstrop »høwey«, saa ned med Farstrop »høwey«, til den lille Vej kommer, som løber neden under Farstrop Skov og til Lidel Riisdal og Lillæ Riisdal ned til den grimet Eg, som staar hos den store Adelvej imellem Oloff Sommer hans Skov og Wammen Kirkeskov; det »wardh« de til Wammen Mark alle Selvejere med deres Lovhævd, alt det der vesten ved imellem Farstrop Mark og til Wammen Mark, og forskrevne Lovhøringe nærværende var, saa' og hørte og mælte de deres Lovhævd lovlig var tilbuden paa forskrevne Ting og »fest« og funden efter Loven. Med vore Indsegl. Datum *etc.*

[Orig. Senere til ^bTjele Godsarkiv^b.] Afskr. af Søren Abildgaard: LDipl. (Afskr. herefter fra 18. Aarh.: Uldall 4to 360 Bl. 168 a). [4220

a) Utvivlsomt Fejl for: Korsbrødregaard. b—b) Saaledes LDipl.

Juni 6. Tingsvidne af Sønder H. i Langelandh, givet Jæspær Norby Husfoged paa Traneker om Formen for Sandemændstog her i »Landet« og om et Sandemændstog over Marquard Matisß og Nis Michilsß.

Papir med 4[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Fiv 1 (Hvitaks); 3. Axviii 14; 4. I Sigilfeltet en Hestesko og en Nagle (s *hans boforn*). Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 5. R. VI. 14* (de her i Parentes anførte Slægtnavne findes selvfølgelig ikke i Orig.). [4221

Juni 8. »Herhos findes en vidisse efter dette nest forsk^{ne} brev [o: 4193]. Dater. mandagen for Viti et Modesti 1478.«

[Orig. Viborg Kapitels Arkiv.] Udtog i det under 509 anførte »Register« S. 2. [4222

Juni 11. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Langelandh. Vi byder hos eder nu 2. Sinde Per Bosß i Heslebergh, Per Olß, Mattes Hennickesß i Magleby, Nis Jepsß *ibid.*, Hans Swan *ibid.*, Per Mattes *ibid.*, Claus Jepß *ibid.*, Nis Jepß, Las Grim, Mattes Hennickeß, Oluff Swan, Las Jepß, Anders Pay,

Nis Munk, Per Magenss, Trvels Reff, Per Lauesß og Iwer Skrædhere, at de inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdig Md. Beient Bille, hvis de er ham pligtige for Skovhug, Oldengæld og urette »lawer«, efterdi de er lovlig tilforn paamindede med vort Lovdagsbrev. Datum die Barnabe nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Langlandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80, og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Fiv 1 (s *mates ionføn*; Hvitaks). Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4223

Juni 14. Eler Ywersß Provst og Præst i Owgaardh, Jes Pouelsß i Keelstrvp, Stii Nielsß *ibid.*, Michil Persß, Anders Mwle i Owe, Bertil Sudher i Keelstrvp og Keeldh Nielsß i Owe. Sønd. før Viti et Modesti Dag paa Owe Kirkegaard fik velbyrdig Md. Thygi Jensß i Dalssgardh et Sognevidne af 12 Dannemænd: Clausus Persß i Baasbøl, Nis Pouelsß i Keelstrvp, Stii Nielsß *ibid.*, Nis Morthensß *ibid.*, Mogns Jensß *ibid.*, Bertil Sudher *ibid.*, Michil Persß i Owe, Falquordh *ibid.*, Jep Jensß *ibid.*, Keldh Nielsß *ibid.*, Jes Jensß og Michil Persß; disse vidnede, at de havde hørt af gamle Mænd og deres Forældre, og var dem selv vitterligt, at Nakkedaal, som ligger i Walsgardh S. imellem Bremsløff og Friisdaal, var Hr. Thames Mognsß hans rette Arvegods, som Jes Thamesß og Mogns arvede efter deres Fader Hr. Thames Mognsß, og havde de det i deres Væрге i 80 Aar ukæret og end mere. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. [med 7 Segl]. Dalsgaard Godsarkiv (NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Pergamentsbreve 1473-1675). [4224

Juni 15. Clawes van Avelde Hr. Johanssone skøder Gods i Schoubü til Vor Frue Vikarie og Gilde i Sunderborch til Oprettelse af et Vikarie.

Perg. [med 1 Segl]. Sønderborg Vor Frue Vikaries og Gildes Arkiv; senere til Godskegaarden i Eckernförde's Arkiv (i Arkivet paa Olpenæs) (Statsark. i Kiel, Goschenhof Nr. 2). *Zeitschr. f. Schlesw.-Holst. Gesch.* XL. 398; *Bobé, Ahlefeldt II, Bil. S. 19.* [4225

— Per Vtsß¹ Foged paa Halle H.s Ting, Per Morthensß Foged paa Estrop, Jes Nielsß³, Anders Pauilsß, Anders Twesß, Per Nielsß, Nis Brøsti, Marquard Hermensß⁸, Kell Persß. Mand. før Bodils Dag paa forskrevne Ting fik Pauill Persß et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Anders Twesß, Søueren Reffühale, Jes Twrsß, Jes Obsß, Nis Henricsß, Marquardh Hermensß, Per Obsß, Kell Persß; disse vidnede, at de hørte og saa' inden Tinge den samme Dag, Per Nielsß med sine 2 Sønners Raad og

Overværelse Lass Persß og Michill Persß skødede Pauill Persß hans »felle bonden« Søn hans Bondegaard i Wester Alling, som han nu i boer, med alle sine rette »tiilliggelze«, som det Vederlæggelsebrev udviser, som han fik af velbyrdig Md. Lage Broch, over al Vester Allingh Mark. Og kendtes han sig Penge og fuldt Værd op at have baaret af Pauill Persß for forskrevne Gaard. Og »vrt« forskrevne Gods lovbudet 3 Ting, førend det »vrth« skødet. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [9] Segl: 1, 3-8. Bomærker. Senere til Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [4226]

Juni 16. Laurens Haraldson R., Bänkt Gylta og Swen Laurenson a v. Vi har set et Brev lydende: 1. *Række Nr. 6205*. Vi trykker vore Indsegl paa Ryggen paa dette Brev. Skrevet i Watzsten paa Botolffs Aften.

[Orig. med 3 Segl.] Afskr. fra 17. Aarh.: SvRA. Lars Eriksson Sparres Kopibog B 16 (tidligere J 7) Bl. 218 b. [4227]

Juni 17. Vidne af Landsfar Landsting, givet Beynt Bille om en Sag mellem Jes Michelsß og Ingwor af Hennigtwed og om Jesper Norbys Forhold dertil.

Papir med Rester af 4[!] Segl paatrykte forned: 1. Fiv 1 (Hvitaks); 2. Lxiii 7 (Blaa); 3. Li 23; 4. Ki 16. Bent Billes Arkiv (E; RA.). *Danske Mag. 5. R. VI. 14; Lütken, Langeland S. 564.* [4228]

Juni 18. Tingsvidne af Houelberg H., givet Eggert Wæstny af Østærgardh, at Ræffdals Jord paa Skødhs Mark hører til Jonstrup og er Eggerts rette Arvegods.

Perg. med [18!] Segl: 1. Bomærke; [2. a]; 3. Ubetydeligt Brudst.; 7-9. Bomærker; 11-14. Utydelige; 15. I Sigilfeltet en Økse; 16. Bomærke; 17. Utydeligt. Senere til Bidstrup Godsarkiv (RA. Privatark., Eggert Vesteni). *Saml. til jydske Hist. VIII. 305.* [4229]

a) Nævnt *Saml. til jydske Hist. VIII. 308.*

— Jeg Powel Henricsß¹ a. w. i Thythebergh har efter min Husfrues Cecilie Andersedatters Samtykke og efter vore Venners Sigelse siddet over et Mageskifte med velbyrdig Md. Niels Andersß i Druslebergh om den Rettighed, som Niels Andersß Husfrue Fru Ælne Anderssedatter har i Thythebergsgarth i saa Maade, at Niels Andersß Husfrue skal have en Gaard i Hielsmøllille (Jeip Stub, 4 Pd. Korn, 1 Fjerding Smør, 1 fed Galt, 12 Skill. Penge, 1 Faar, 1 Lam, 1 Gaas, 2 Høns og 1 Skp. Havre), item 1 Pd. Korn i den Gaard i Ordorp i forskrevne Sogn, som Lasse Jensß i boer, som min Husfrue i ret Arv deri tilfaldet er. Derfor

skal min Husfrue igen have al den Rettighed, som Niels Andersß Husfrue tilfaldet er i Thythebergsgarth undtaget al den Rettighed, som Niels Andersß Husfrue i ret Arv er tilfalden i Skov og i Fiskevand liggende til Thythebergsgarth; det skal Niels Andersß med hans Husfrue selv beholde. Item skal jeg med min Husfrue have en øde Gaard i Thythebergh liggende vesten næst Præstegaarden, som Gregorius sidst i boede, som skylder 1 Pd. Korn og 1 Fjerding Smør med andre Beder, og 1 Skill. Grot i den Gaard i Hælløffmagle, som Pether Jeipsß i boer. Afvindes forskrevne Gods i Hielmsiø og Ordrops Niels Andersß og hans Husfrue, tilpligter jeg mig med min Husfrue saa godt Gods igen at vederlægge inden 6 Uger derefter. Medb. af velbyrdige Mænd, som over forskrevne Mageskifte var: Ewert Grvbbe Rigens Kansler og Henr[ic] Jensß^s paa Draxholm, og dertil bedende flere velbyrdige og hæderlige Mænd Henric Meghenstrop Landsdommer i Sieland, Jeip Lale i Ass, Hr. Laurens Sognepræst i Thythebergh og Hr. Niels Sognepræst i Aghersighe. Datum et actum Thythebergh crast. die Botulphi.

Perg. med [7] Segl: 1. Lxiv 2; 3. Fvi 2 (Dresselberg); 7. Utydeligt. Niels (Jens) Anderssøn Basses Arkiv; senere formentlig til hans Svigersøn Christiern Nielsønn Dyres Arkiv; ^aendnu senere formentlig ejet af Professor Ole Worm († 1708)^a (AM. V. 20). [4230

a—a) Ifølge Paaskrift bagpaa.

Juni 20. Pether Nielson¹ Landsdommer i Skonæ. Lörd. efter Bothols Dag paa Lunde Landsting, nærværende Mester Laurens Kannik i Lundh, Per Langh Forstander i s. Pedhers Kloster i Lundh, Thorbern Jensß i Skarhulthe og Greys Jeypson i Thordorp, taleden en velbyrdig Md. Hr. Knuth Thrwethson R. paa Ørtoffte paa sit fjerde Landsting, som han havde forfulgt paa Haarebergh og paa Harebjergs Fang, og begærede, at han maatte faa de Breve, som ham burde at have til Rigens Kansler. Da fremgik velbyrdig Mands Tjener Øryen Daas, som Øryen Daa havde befalet Harebjergs gardh, hvilket[!] Øryens Svend begærede, at Hr. Knuth skulde lade »all erendhe« bestaa, saa længe til Øryen Daa kommer i Landet igen. Da spurgte jeg Øryens Svend ad, om Øryen Daa var i Kongens Rejse eller Tjeneste. Da sagde han Nej, at han var i sin rette Pilegrimsrejse med sin Broder Blix Daa. Da svarede Hr. Knuth, at han det ingenlunde vilde gøre, helst fordi han havde ofte ladet Blix Daa tilforn understaa »swodanne erende«, at han havde saadanne Breve derpaa, at Blix Daa skulde rede sig der udaf med ham,

eller han vilde tale ham Herredsting og Landsting til og »fulfølghe« ham med Loven, som det sig burde. Mit Indsegl. Givet paa Lunde Landsting osv.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forned: Lxviii 29 (Thott). Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4231

Juni 23. Vidne af Bisp Olaff Morthensson i Roskilde, at Mattis Mickelsson Borger i København skødede en Gaard paa Nørregade til Hans Hanyn Kannik i København.

Perg. med 1 Segl: G. 176. Senere (jfr. 1483 Dec. 7) til Københavns Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. *Kbhvns Dipl. IV. 128.* [4232

Juni 25. Anderss Perss¹ Herredsfoged i Biæuerskous H., Brodher Perss i Lælinghe, Hans Hare³ i Herføylæ, Jess Laurens² og Mattes Aruets² ibid. Torsd. efter s. Hans Dag Midsommer paa Biæuerskous H.s Ting spurgte en beskeden Md. Per Jenss, boende i Sædder og kaldes Iggils², sig for, om de Dannemænd, ved Tinge var, ej vitterligt var, at han et Ting før Michaelis Dag paa forskrevne Ting opbød Penge paa Halvdelen Rariis og et Ting før Wolburgh Dag, som ham var forefundet. Der svarede Almuen til, at dem vitterligt var, at han saa gjort har. Ydermere sagde Per Jenss, at han havde været paa Wolluff Michaelis Dag og Wolburmøssdag og bød Fru Annæ Penge paa Halvdelen Rariis, som ham var forefundet og efter hans Brevs Lydelse, og s. Hans Dag Midsommer gjorde han sammeledes, som hendes ene Brev [c: 1. Række Nr. 4058] indeholder. Da spurgte Fogeden, om han kunde det bevise; da sagde han Ja; saa vidnede Tolluff i Sædder, Oloff Mawens², Per Bondæ, Hans Plow i Tolstroepe og Oloff Perss, at saa er, som forskrevet staar. Derpaa »bedes« Per Jenss, som kaldes Iggils², en Stokkenævnd, som Fogeden tilmælte Jep Oloffs i Væmindrype, at han skulde tage til sig 11 Dannemænd og sige derom, som de hørt havde, som er Lass Jenss, Mattes Jenss, Jep Hemings² i Lindæ, Truels af Heselholm, Heming Bonde af Pouelstrop, Mattes Nils² af Amerope, Hans Børiæ af Tornby, Mattes Anders² og Boo Skadiæ af Herføylæ, Oloff Jenss af Jonstroepe, Per Anders² af Lydemarke; disse 12 Dannemænd vidnede, at Per Jenss, som kaldes Iggils², et Ting før Michaelis Dag og et Ting før Wolburg Dag paa Biæuerskous H.s Ting bød op Penge paa Halvdelen Rariis, og sammeledes var han paa Wolluff Michaelis Dag og Volburg Dag og bød Fru Annæ

samme Penge, og s. Hans Dag Midsommer gjorde han deslige. Med vore Indsegl. Givet *osv.*

Papir med Rester af 5 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. Skjold, hvori en otteoddede Stjerne; 3. Bomærke (*s hans iensøn*); 4. Bomærke; 5. Utydeligt. Senere til Vallø Godsarkiv (Vallø Stifts Arkiv, Adkomstdocumenter Bevillinger m. m., 1. Reversal Nr. 11). LDipl. [4233

Juni 27. Vidne af Synderhallands Landsting, at Præsten i Syndrom og Wopnøije Sogne klagede paa noget Gods i Snestorpa S.

[Perg.^a Søndrum og Vapnø Kirkers Arkiver; *ÆA. IV. 335.*] Udtog: Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 54. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 287.*

a) Saaledes *ÆA. IV. 335.*

[4234

Juli 1. Olaff Perdherß i Herføyle. Jeg og mine Medarvinger, som er mine Børn og Svogre, har solgt til hæderlig og velbyrdig Md. Hr. Johan Oxen R. 1 Gaard i Ødersløff, som kaldes Espe-skoffzgard i Ringstede H. (3 Pd. Korn og 2 Skill. Grot; det ene Pd. og 8 Grot har Jep Halfwegge i Værge). Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Børie Abbed i Ringstede, Per Laurenß i Skaffeløff, Cristoffer Jensß af Brengstorp, Hr. Søwerin Sognepræst i Gørstinge og Mattes Beintß Borgemester i Køge, Jep Bosß min Svoger. Givet og skrevet i Gørstinge Vor Frue Aften visitac.

Perg. med [7] Segl: [2, 4. Nævnte af Langebek i LDipl.]; 5. I Sigilfeltet en Helgen (.....*tvesøn*). Johan Pederssøn Oxes Arkiv; ^apaa Langebeks Tid i Rentekammerarkivet^a; ^b1851 af Indenrigsministeriet afgivet til Gehejmearkivet^b (RA. Gisselfeld Godsarkiv). LDipl. [4235

^{a-a}) Saaledes LDipl. ^{b-b}) RA. Reg. 86 S. 15; jfr. *Aarsberetn. fra Geheimearch. I S. XXXIX.*

Juli 2. Knud Lau[ritzen, Ni]s Powelß, Eric Iwersß, Jep Pouelß, Per Skøtte, Hinrick Owerskiær i Aleborgh og Clawes Bulger[?]. ^aVor Frue Dag visitac. paa Alns Kirkegaard fik velbyrdige Md. Hr. Jens Mattisß hans visse Bud et Sognevidne af 12 Dannemænd: Eric Iwersß, Las Jensß, Jes Powelß, Per Hiørt, Hinrick Owerskiær, Jep Hennikisß, Anders Powelß, Powel Laurenß, Hennike Persß, Hennike Nielsß, Jep Laurenß og Torben Laurenß; hvilke vidnede, at de har hørt af deres Forældre, og dem selv vitterligt er, at den Strand, som ligger sønder fra Herredsskel saa langt vester op til Bjærget og sønder, til Per Hiortis Strand tager ved, har ligget og været brugt til Swenningh Andersß »garthe«, og Swennyng og hans Forældre har haft den Strand i deres brugelige Hævd for deres rette Grund, Mand efter Mand, mere end i 100 Vintre, og aldrig givet[!] Kære paa før

nu, og er det ret Ledingsgods og Bondegods. Cum sig. nostris. Datum anno ut supra.

Perg. [med 6! Segl]; det i Teksten i [] satte er suppleret fra en Afskr. af Jon Mortensen i LDipl. Jens Madssøn Munks Arkiv; sikkert senere til Grinderslevkloster Godsarkiv; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA.). LDipl. [4236]

a) Af Aaret kan der paa Grund af et Hul i Brevet nu kun læses: m^ocd^olxx.iii; men en Paaskrift bagpaa fra c. 1650 har 1478, og det samme har Jon Mortensen i LDipl. b) RA. Reg. 60 S. 257.

Juli 4. Tingsvidne af Tørril H., givet Sognepræsten i Wedel, at Sandemænd svor Holingsgordt til Helligkors Alter i Wedelby Kirke.

[Orig. Vejle Kirkes Arkiv.] Afskr. fra c. 1500: Samme Arkiv? (RA. Topogr. Saml. Papir, Vejle). *Nielsen, Gl. jydske Tingsvidner S. 118.* [4237]

Juli 6. Michil Jenss Tinghører i Ingilstadhe H. paa Kongens Vegne, Morthen Esberns Sognepræst i Glæminghe, Jeip Knagh Sognepræst i Løddorp, Laurens Niels Sognepræst i Qweristadhæ, Mattiss Ols Sognepræst i Bollerop, Oluff Esbers Sognepræst i Ingilstorp og Jeip Niels Kapellan i Ingilstorp. Mand. før Knwt Konges Dag paahørte vi paa Ingilstadhe H.s Ting, at en ærlig Md. Per Jens i Ingilstrop og hans Hustru Hustru Elnæ skødede til velbyrdig Svend Oluff Stigs af Bollerop alt deres Gods i Skane, baade Pant og Ejendom, som Per Jenss Hustru var tilfalden efter sine »forældherne«, i alle Maader, som det Hovedbrev lyder, som Per Jens og hans Hustru Oluff Stigs derpaa givet har. Hvilket Skøde velbyrdig Kvinde Fru Barabra af Bollerop, Oluff Stigs Moder, annammede paa Oluff Stigs Vegne, og vi alle forskrevne »handfæsthiss paa hyøllæ« i mange Dannemænds flere Nærværelse. Vore Indsegl. Givet og skrevet i Bollerop Sted[!] og Tid, som forskrevet stander.

Perg. [med 9! Segl]. Oluf Stigssøn Krognos's Arkiv; senere ejét af Klevenfeldt^a (RA.). [4238]

a) RA. Reg. 60 S. 67.

Juli 6 ell. 13. Vidne af Køpmanhauen Byting, at Kirkeværgerne til Niclai Kirke i Køpmanhauen forbød at købe eller sælge en Jord, der laa ved det lille Stræde mellem Fiskerestredet og Stranden, uden deres Samtykke.

[A. ^aPerg.^a med Segl: 2. Cxi 1^b; 3. Exvii 24^c; ^ade andre Bomerker^a. ^dKøbenhavns Nicolai Kirkes Arkiv.^d] **Aa.** Afskr. af Langebek 1747: LDipl. Herefter: *Kbhvns Dipl. IV. 128.* — **Ab.** Afskr. af Jon Mortensen: LDipl. [4239]

a—a) Saaledes Aa. b) Tegning i Langebeks Segltegn., Fasc. 6 d. c) Tegning sstds., Fasc. 6 a. d—d) Saaledes Aa og Ab.

Juli 8. Henning Jens¹ Byfoged i Roskilde, Jens Kruse² og Oleff Jeips³ »burgemestere«, Heming Pers⁴, Oleff Hørff⁵, Jep Ols⁶, Jep Fywnbo⁷ og Hans Guldsmet⁸ Raadmænd sstds. Onsd. før Knwt Konnings Dag paa Roskilde Byting skødede beskeden Md. Jes Ols i Watzsby Hr. Pether Rebergh Kannik i Roskilde en øde Jord, som han havde her i Roskilde liggende i s. Jeip Sogn i »westher nør« fra s. Jeips Kirke og vesten næst Lutz »kirke jordh«, som Anders Krogh paa boer, hvilken Jord holder 32 Fødder i Bredden og med Længden, som hun begreben er. For hvilken Jord Jes Ols kendtes sig at have opbaaret fuldt Værd af Hr. Pether Rebergh efter sin Nøje. Og var denne Skøde »stadhfest« mælt af Konnings Foged og af flere gode Mænd paa alle Tingbænke. Med vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med 8 Segl: 1. Bomærke; 2. Bomærke (s *crvf niels fø'*); 3-4. Bomærker; 5. Bomærke (s *olauus iohannis*); 6. Bomærke; 7. Bomærke, ved hvis højre Side 2 fembladede Roser (s *iep mathson*); 8. Bomærke (s *hans person*(?)). Senere (jfr. 1485 Juni 24) til Roskilde Kapitels Arkiv (Erasmi Alter) (AM. XXVI. 25). [4240]

— Erich Jens¹ i Wininghæ, som den Dag sad i Landsdommers Sted i den Sag paa Sielantzfare Landsting, Karl Saxterop i[!], Jep Morthens³ i Swensterop a. w., Børghæ Pers⁵ perpetuus vicarius i Roskillæ, Heningh Laures⁶ i Slauelsæbo garth, Jep Godman i Asmenderop, Mattes Rwnnet i Førsløff og Per Anders⁷ i Ortwet. Onsd. før Kanuti regis Dag paa Sielantzfare Landsting sagde velbaaren Md. Hr. Claus Da R. i Raffnsterop sig og alle sine Børn udaf Arv og Gæld efter sin Broders Død Blex Das og vilde ham aldrig nyde eller undgælde efter denne Dag; og det sagde han, at han gjorde for saadan Sag, at Blex Da havde pantet sin Broder Jørghen Da alt sin Husfrues »erffuæ« for 1200 rynskæ Gylden og 42 lødige Mk. Sølv i kolnesk Vægt ydermere, end han nogen Tid af ham fanget havde eller have skulde, og bepligtet sine Arvinger det ham at hjemle; for saadant »sweghæligh« Pant, som de dem imellem gjort havde, hans Arvinger til Skade, sagde Hr. Claus Da sig udaf Arv og Gæld. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl. 1. Clxiv 10 (Dyre); 3. Dvi 13 (Krag); 8. I Sigilfeltet en Nøgle(?) mellem 2 Kryds. Claas Daas Arkiv (RA.). LDipl. (Reg. *7435.) [4241]

Juli 9. Anderss Pers¹ Herredstingsfoged i Torne H., Hr. Per^a Abbed i Helen Kirke, Hr. Jenss Jwdhe Sognepræst i Harebergh, Per Poske og Per Jehans³. Knwtz Aften, som Konge

var, paa Torne H.s Ting spurgte velbyrdig Md. Ørien Daa sig for blandt »menlige« Tingmænd, om nogen hørt havde eller vitterligt var, at der havde været givet Kære paa Harebergh gordh eller Fang der til Tinge, og »bedd« der et Tingsvidne paa. Da tilmælttes beskedne Mænd Trwlss Jeppsß i Fyælie, Oleff Persß i Hostedh, Oleff Acersß i Nøbylle, Oghe Nielsß sstds., Jens Persß i Biældrop, Jens Mathesß i Koxholth, Swen Lawretzsß i Gødeleff, Jens Bentsß i Byældrop, Jens Nielsß sstds., Oghe Nielsß i Karop og Alberth Nielsß i Byældrop; de vidnede, at de havde ej hørt og dem vitterligt var, at i 40 Aar og mere havde ej været givet Kære paa Harberg gordh eller Fang der til Tinge. Med vore Indsegl. Skrevet i Lwndh osv.

Papir med Rester ell. Spor af 5 Segl paatrykte forned: 1. Bomærke(?); 2. Kun Spor; 3-4. Utydelige Rester; 5. Bomærke. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Pap.). LDipl. [4242

a) I Orig. er ladt Plads aaben til et Ord paa c. 6 Bogstaver.

Juli 9. Henne Galle Foged paa Rwgxø Ting, Per Morthenssøn i Thordrup, Nis Michelsen i Bode, Paul Haghenssøn, Thomas Skræder, Paul Ræch, Nis Jenssøn i Holletzberg. Torsd. før Knut Konges Dag fik Mattis Smit for os og andre Dannemænd, som forskrevne Ting søgte, et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Nis Michelson, Nis Haghenssøn, Per Galle, Anders Jonssøn, Jon Puze, Paul Haghenssøn, Paul Ræch og Anders Manti; disse vidnede, at de var over »lyckøb och lyckøbs wynne«, den Tid Mattis Smit købte 2 Søsterdele i Karde gord, den ene Del af Jon Anderssøn i Skaddrot og den anden af Boæld Gomysdotter, Mattis Smits Modersøster, og Jon Anderssøn og Jon, Bodill Gomissdotters Søn, stod paa Ruxø Ting og skødede Mattis Smit 2 Søsterdele i Kardegord. Og kendtes de dem Penge og fuldt Værd op at have baaret af Mattis Smit; og var forskrevne Dele lovbudt 3 Ting, før de »wort« købte.

[a Perg. med Segl: 1. 2 ell. 3 Sparrer. Senere i Randers Bys Arkiv (saaledes 1750).^a] Afskr. af Langebek 1750: LDipl. (Afskr. herefter af Frands de Thestrup: Ny kgl. Saml. 4 to 742 b.) [4243

a-a) Saaledes LDipl.

— *Reg. *7436.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 83. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 271; Missiver I. 62.* [4244

Juli 11 ell. 18. Per Lauritsß Landstingshører i Nørjwlandh, Hartwig Jwl Domprovst, Mester Kield Kantor, Jens Matsß R.,

Cristiern Eskilsß, Hans Hwass »vepner«, Powel Abilgord Borge-
mester, Ennert Lauritsß »vepner«, Lass Rask, Eskil Brok
Raadmænd, Jep Andhersß og Niels Scriffuer. Lørd. før Marga-
retæ Dag paa Wiborg Landsting lod velbaaren Md. Tygi Jensß
læse et godt Lovhævdsbrev, saa at han »indworde« med Lov-
hævd Nakkedaal i Valssgord S. og Friisdaal og mellem Brams-
løff, som Fogeden og Herredsmænd funde ham for Rette, og
som det Brev udviser. Derpaa sagde vi saa for Rette, at for-
skrevne Lovhævd bør ved Magt at blive og Tygæ Jensß Nakke-
daal at nyde og beholde, som hans Lovhævdsbrev udviser, saa
længe forskrevne Lovhævd lovlig rygges med Biskop og bedste
uvildige Bygdemænd. Sig. nostra.

Perg. [med 6 Segl]. Dalsgaard Godsarkiv (NLA. Dalsgaard Gods-
arkiv, Pergamentsbreve 1473-1675). [4245]

Juli 11 øll. 18. Reg. *7438. Papir med utydelige Rester af 1 brev-
lukkende Segl: Formentlig K. 83. Mourids Nielsson Gyldenstjernes Arkiv
(A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 272; Missiver I. 63.* [4246]

Juli 13. Per Wdß¹ Foged paa Hal H.s Ting, Jens Nielsß paa
Østrvp, Hr. Jon af Eskingbæc Kloster, Anders Twß i Allingh,
Anders Powelß i Lymæ, Syword i Hiørning, Per Jenß i Twrs-
trop, Marquard Hermenß i Skadderd og Brysti Nielsß i Hiørningh.
Mand. efter Kiels og Knwtz Dag Konge fik en beskeden Svend
Per Scriffwer et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Marquard Her-
menß i Skadderd, Hans Hanß Foged paa Holmen, Twri Anderß
i Giæsingh, Jes Twriß i Rywm, Jon Nielsß i Nielstrvp gaard,
Jes Perß i Giæsingh, Jes Skyyt i Weyelby og Gregers i Lymæ;
disse vidnede, at de saa' og hørte, at 12 Ejersmænd i Hal H.:
Anders Twß i Aling, Cristern Anderß i Mooskiær, Per Jenß i
Twrstrvp, Michel Snoog *ibid.*, Thomes Mognß i Gwnnerstrvp,
Anders Powelß i Lymæ, Brysti i Hiørningh, Nis Perß i Fleugs-
trvp, Syword Nielsß i Hiørningh, Per Nielsß i Wæster Alingh,
Sommer Jenß i Faardrvp og Anders Jenß *ibid.* sagde, at de
var paa Gwdomfiørd paa Knwtz Konges Dag »ath« de Fiske-
gaarde, som de var tilkrævede; da sagde de, at Lagæ Brocks
Fiskegaarde var opbrudne »steeg oc flagher« og sønderrevne og
bortkastede og ilde medfaret, hvilke Fiskegaarde stod paa Lages
rette Grund og har standet 100 Aar ukæret; og sagde de samme
Ejere, at de Fiskegaarde var opbrudne mod Lov og Ret, og
tykte dem, at de gjorde de Randers Mænd ingen »traangh« eller
Trængsel til deres Sejldyb, og sagde de, at forskrevne Gaarde

var ej ydermere bygte, end de havde været i 100 Aar, »mæthen ath then fiørd worth steghet paa thet nøy« og Fiskegaarde opbrudt, det var gjort for Had og »weyerwylie« Skyld. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [8] Segl: 1, 4. Bomærker; 6. Utydeligt.^a Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. LDipl. [4247

a) Plesner i LDipl. nævner 4 Segl som bevarede 1848.

Juli 13. Per Wdß¹ Foged paa Hal H.s Ting, Jens Nielß at Østrvp, Michel Acerß af Tøystrvp VV., Anders Twß i Allingh, Anders Powelß i Lymæ, Per Jenß i Twrstrvp, Marquard Hermenß⁷ i Skadderd, Brysti i Hiørningh og Siword Nielß ibid. Mand. efter Kiølds Dag paa forskrevne Ting fik en beskeden Svend Per Scriffwer af Æystrvp et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Marquard Hermenß i Skadderd, Hans Hansß Foged paa Hæfringholm, Twri Anderß i Giæsingh, Jes Twriß i Ryydom, Jon Nielß i Nielstrvpgardh, Per Perß i Giæsingh, Jes Skiøtt i Veyelby og Gregers i Lymæ; disse vidnede, at de saa' 12 Ejersmænd af forskrevne Herred: Anders Twß i Allingh, Cristern Anderß i Mooeskiær, Per Jenß i Twrstrvp, Michel Snoogh ibid., Tames Mognß i Gwnnerstrvp, Anders Powelß i Lymæ, Brysthi i Hiørningh, Syword Nielß ibid., Per Nielß i Wæstheralingh, Sommer Jenß i Faardrvp, Anders Jenß og Tyri Skrædder i Liwelstrvp; hvilke var opkrævet af Tinge efter Fogedens og Herredsmænds Raad at granske, hvad »gerninghe« Randers Borgere har gjort paa de Fiskegaarde i Gwyen, som ligger til Æystrvp, og om de stod paa Æystrvps rette Grund; og vidnede forskrevne Ejersmænd, at de var paa Gwden, som kaldes Randers fiørd, der Eystrvps »fiskægaard wdhi standhæ«, paa Knwtz Konges Dag og saa', at Æystrvps Gaarde var opbrudne og »stig oc flagher« adskilt og sønderreven og bortkastet, som stod paa Æystrvps rette Grund, og har de Fiskegaarde standet til Eystrvp i Kong Ericks, Kong Cristofers og Kong Cristierns Tid til den Tid, Randers Borgere dem voldelig opbrød uden »nogher eyermænts« Nærværelse. Vore Indsegl. Datum ut supra.

Perg. med [9] Segl: 1, 7. Bomærker. Gl. Estrup Godsarkiv; 1920 af Hofjægermester, Greve Christen Scheel foræret til Rigsarkivet. [4248

Juli 13 ell. 20^a. Erik Petersen voghet in Nu herde, santmanne, bunde unde mene inwoners in Nu herde. Mester Pauwel Wynter en bedegher des godeshuses s. Anthonies to Morker

esschede bynnen 4 dingstocke des herdes my unde de mene inwaners des herdes ore witlicheyt umme de schote, de Hartich Schinkel Schackensone ome unde deme orden s. Anthonies[!]. Des hebbe ik upgheesschet enen bedderuen manne, dat he schulde eluen to siick nemen unde vindhen, alzo en recht were unde ghanghen were bynnen 4 dingstock. Des nomede ik up Nisse Johanses; de nam eluen to syck: Jesse Mantsen, Jesse Lassen, Dyderick Knutsen, Hinrick Otsen, Hans Lassen, Nisse Tylsen, Lasse Petersen to Hattelund, Jesse Petersen to Qwerne, Hennick Petersen, Tyteke Smyt darsuluest unde Kalle Smyt to Ghyntoft; desse bedderue mans tughen, dat em al witlik was, dat Hartik Schinkel vorschotede mester Pauwel Wynter van des gantzen ordens s. Anthonies wegghen den hoff to Anebu unde dat gud, dar Hans Peterß in Schoubii in Zodorp kerspel belegghen[!], unde darto allent, dat darto belegghen ys beyde in Nu herde unde in Struxstorpp herde, unde wor se belegghen synt, myt aller tobehorynge, alzo Hartick den suluen[!] unde gudere van hern Cristern konyngk ghekoft hadde [c: 2822], unde de duchtige knape Otte Walstorpp deme suluen Hartick bynnen unde[!] 4 dingkghestocke myt unses gnedighen heren open breue unde ingesegel deme Hartige vorschotede. Vortmer hefft mester Pauwel Wynter desse hof unde gudere to 3 dinghen lachbaden, unde nen weddersprake gekomen ys, unde darna van 3 bedderuen luden 3 dome gegân synt alzo by namen Dyderick Knutß to Berghe, Nisse Jahanß unde Nysse Tylß. Vortmer bat mester Pauwel Wynter bynnen 4 stock umme ene ander stockneueninghe; do upnomede ik ene bedderue mann Peter Iwerß; de nam eluen[!] to sick: Gudi Johanß, Jesß Biscop, Nisß Michelsß, Peter Mwrk, Mattes Jenß, Anders Clemenß, Peter Smyt, Nis Clausß, Hans Nisß unde Gregers Petersß; de seden, alzo vorschreuen ys. Vortmer bat mester Pauwel Wynter umme de drudde stockneueninghe; do nomede ick upp enen bedderuen mann Wolmer van der Herberge, de esschede eluen[!] vrome mann to siick: Peter Rode, Anders Nyelsß, Peter Bunß, Hans Schroder, Peter Johanß, Peter Nielsß, Arfast Hinrich to Winrade, Magnus Rod, Hans Kalliß unde Johan Martensß; tuggeden, alzo vorschreuen ys. Vortmer hebbe wy 36 vrome erlike mans getuget alle artikele, de ene stockneueninghe na der anderen, dat mester Pauwel Wynter heft dusse houe to Aneby in Zodorp Schoubu myt aller tobehoringhe beyde an schote, lachbedinge unde dome. Yk Erick Peterß, santmanne, bunden unde mene inwoners [in]

Nu herde hebbe unse ingesegel heten hengen an dessen breff. Ghegheuen unde gescreuen am daghe Margarethen.

Perg. [med 1 Segl]. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirken Nr. 4). Trykt: *Westphalen IV. 3392* (slet) og *H. N. A. Jensen, Angeln S. 83* (ufuldstændig og ikke fejlfrit). *Reg. 4631*. [4249

a) Paa Grund af det ene af de her nævnte Aftryks Slethed og det andets Ufuldstændighed er Brevet her behandlet, som om det ikke var trykt.

Juli 13 ell. 20. Maghens Matesß Byfoged i Køghe, Mates Beintsß og Mates Bosß »borghemestere«, Sier Jwl⁴, Pether Knutsß⁵, Pether Jeipsß og Albrict Hansß Raadmænd sstds. Margarete Dag paa Køghe Byting skødede beskeden Md. Mickel Jeipsß af Strøby, som kaldes Mickel Tomesß, beskeden Md. Jeip Olsß Oldermænd i »skoghmagere lagh« i Køghe paa forskrevne Lavs Vegne til »skoghmagere altare« i Køghe Kirke og til Gudstjeneste al hans Rettighed i den Gaard, som ham var tilfalden med sin Husfrue Birgitta, liggende mellem Hr. Mates Støperes Gaard og Laurens Rothes Gaard, for hvilken han kendtes sig fuldt Værd op at have baaret og takkede ham og dem for god Betaling og oplod ham alle de aabne Breve, som han havde paa forskrevne Gaard. Hvilket Skøde var mælt ved Magt paa forskrevne Ting, og der var »enktet« Gensigelse imod. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 4. Bomærke mellem 2 femoddede Stjerner; 5-6. Bomærker. Køge Skomagerlavs Arkiv (SLA. »Køge. Diverse Breve. ... Afl. J. 428¹⁹«). [4250

Juli 15. Anderss Persß Herredstingsfoged i Torne H., Hæmyngh Jensß Raadmand^a i Lwndh, Per Poske^b Herredstingsfoged i Hardagerss H.^b og Sewryn Hansß. Onsd. efter Knwtz Dag, som^a Konge var^a, paa Torne H.s Ting bad velbyrdig Md. Ørien Daa for Guds og Retvisheds Skyld, at de Dannemænd, som tilmælte var af Fogeden og Tingmænd, som var 2 Mænd af hvert Sogn i Torne H., som til blev mælte at sige deres Sandhed, om de hørt havde, eller dem vitterligt var, at der havde været givet Kære paa Harebergh gordh eller Fang til Tinge; da opstod disse Dannemænd: Jess^c Andersß af Stæwye, Eskel i Sandby, Gwdmwn Kædesß i Lackelenghe, Per Sacersß af Walkerle, Anderss Nielsß af Væsthretorn, Oghe Jensß af Stangby, Per Sacersß af Store Raaby, Hans Yngwarsß sstds., Trwdh Gudmwndsß af Byældrop, Jess^c Bentsß sstds., Jens^c Persß af Bwnderop, ^bOless[!] Yngemantsß^b, Per Twssß af Stangby, Eleff Jensß af Hoffby, Trwdh Nielsß sstds., Jepp

Twlsß af Hostedh, ^bPowel Sacersß^b, Powel Nielsß i Stæwye, Albrygth Nielsß i Biældrop, Jess^c Persß sstds., Twle Sonessß af Karop, Nielsß Jensß af Karop, ^bJepp Twlsß af Hostedh^b, Oghe Jensß ^daf Karop^d, Symen Twlsß sstds., ^eAnderss Persß af Fle-dye, Jepp Andersß gamle sstds., Trwlss Jepsß af Fyæly og Jess^c Twlsß sstds.; disse vidnede, at de havde aldrig hørt, at der havde været givet Kære paa Tinge paa Harebergh gordh eller Fang i 50 Aar og mere før i Aar ved 8 Dage før Pinsedag, Hr. Knwth Trwdsß gav Ilding paa ^bfornævnte Gaard^b. Med vore Indsegl. Skrevet i Lwndh osv.

A. Papir med Rester af 3 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker; 3. I Sigilfeltet en Plante. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. — B. Papir med Rester af 2 Segl paatrykte forneden: 1-2. Bomærker. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4251

a) Mangler i B. b—b) Mangler i B. c) B: Is. d—d) B: sstds. e) B tilføjer her: Jep Twlß i Haastadæ.

Juli 19. Erik Niels Sognepræst i Kasbierigh, Jep Owß² i Emeløff, Per Biero og Mates Smidh i Skierwadh. Sønd. før Maria Magdalene Dag paa Kasbierigh Kirkesognestævne fik en beskeden Md. Ingwor Persß i Sællekier et Sognevidne af 12 Dannemænd: Heli Sudher, Mates Smidh, Nis Palß i Emeløf, Per Boß, Tames Pouelß, Ow Sudher, Nis Jenß i Mastrup, Esbern Michelsß i Sællekier, Olaf Esgerß, Mates Nielsß, Tames Plowß og Esbern Persß i Kasbiergh; hvilke vidnede, at samme Dag paa forskrevne Sognestævne 2 beskedne Dannemænd Esbern Knee og Nis Persß i Remsjø kundgjorde, at den Kirketoft, som Per Esbernß i Sællekier, hvis Sjæl Gud have, gav til Kasbierigh Kirke, gav han med saa Skel, at »arffuinghen forscreffne Per Esbernß« skulde have hende i Forsvar og give den hellige Kirke den Skyld, som der burde af at gange aarlig. Med vore Indsegl. Datum anno et loco ut supra.

Perg. med 4 Segl: 1. Utydeligt; 2. I Sigilfeltet en Plov; 3-4. Utydelige. Senere til Benzon Godsarkiv (RA.). [4252

Juli 22. Anderss Persß Herredstingsfoged i Torne H., Hr. Nielsß Søwdesß vicarius i Lwndh, Anderss Jensß³ Landstings-saghører i Skone, Nielsß Fyn, Hæmyngth Jensß Raadmænd i Lwndh, Per Poske Foged i Hardagerss H., Per Nielsß Borger i Lwndh. Marie Magdalene Dag var paa Torne H.s Ting velbyrdig Md. Ørien Daa og lod læse et Tingsvidne, som var givet 8 Dage tilforn paa fornævnte Ting [c: 4251], og spurgte sig for blandt

menige Tingmænd og de Dannemænd, som i det Vidne var, om det Brev var saa skrevet, som de vidnet havde, hvilket de tilstod, at de saa vidnet havde, som det Brev indeholdt, at de aldrig havde hørt, at der havde været givet Kære paa Harebergh gordh eller Fang i 50 Aar og mere. Herpaa »beddess« Oriens Daa et Tingsvidne; da tilmælttes beskedne Mænd Per Geriksß i Stæwye, Magnss Nielsß sstds., Powel Lawretzsß sstds., Benth Olsß i Hoffby, Oloff Eleffsøn i Valkerle, Per Karlsß i Lwndh, Jepp Skrædere, Powel Foluertsß i Hstedh, Oleff Jeppsß i Morrødh, Lass Persß i Nøbille, Per Nowel og Benth Jensß i Lwndh; de vidnede, at de Dannemænd tilstod det Brev, som han lod læse paa fornævnte Ting; item vidnede de, at de havde aldrig hørt, at i 50 Aar og mere har været givet Kære paa Harebergh gordh eller Fang til Tinge før nu i Aar ved 8 Dage før Pinsedag, Hr. Knwth Trwdsß gav Ilding paa Harebergh. Med vore Indsegl. Skrevet i Lwndh osv.

Papir med Rester af 6[!] Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet Bogstavet n; 3. Flii 5; 4. Bomærke; 5. I Sigilfeltet en Plante; 6. Bomærke. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4253]

Juli 22. Vi Niels Erichsen, Jens Madsen RR., Christiern Eschildsen, Albret Skeel, Lass Lunoe, Jørgen Krumpen, Mogens Krabbe, Jes Mortensen, Axel Jepsen, Nis Munch, Knud Thammesen og Malti Munch VV. var mødte med »welbr.« Mand Hr. Erich Ottosen og Mouritz Nielsen Marie Magdalene Dag her hos Giedsted Aa om Trætte, som dem imellem er om forskrevne Aa og Fiskergaard, fordi der var saa talet i Wiborg, at de skulde møde her paa forskrevne Dag med deres Venner, som dem skulde her adskille med Rette, om de kunde ikke forlige dem med Minde. Da bød Hr. Erich sig til og vilde lade sig nøje med alt det, Retten gav, som talet var i Wiborg; da vilde Mouritz ej være i Rette. Da tilbød Hr. Erich paa det sidste, at vilde Mouritz Nielsen være i Rette, da vilde Hr. Erich lade sig nøje med de gode Mænds Dom, som Mouritz havde tilbudet, som var Hr. Niels Erichsen, Mogens Krabbe og Sti Westeni; det vilde Mouritz ikke heller annamme. Da paa det sidste talte vi dem saa imellem, at de skulde møde i Kiøbenhavn i Rette, naar vor naadige Herre forsamlede sit Raad did, og der skulde sige[!] alting endelig og rettelig, om deres Venner ikke forligte dem tilforn. Det tog de ved paa baade Sider, og sagde Mouritz, at ingen, der ham er paarørende, skal bevare sig med forskrevne Aa eller Fiskeri.

Vi har ladet trykke »wor« Indsegl for dette Brev. Datum anno, die, loco ut[!].

[Orig. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Afskr. fra c.1700 paa Papir: NLA. Lerchenfeldt Godsarkiv, Papirsbreve 1478-1650. [4254

Juli 23. Nis Jenss Foged i Hinstet H., Jens Mattisß af Wisborgh R., Elerd Iwersß af Owgard Provst, Nis Powelsß, Las Palsß, Anders Jebsß, Jes Powelsß, Marquard Tulsß, Jon Persß, Jes Persß i Stenstrop og Hans Scriuer. Torsd. før Jacobi fik velbyrdige Md. Tugi Jensß paa Hinstet H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Jes Persß, Llas Paalsß, Jes Jwthe, Symon Jensß, Thord Powelsß, Per Nielsß, Morthen i Roldh og Kiæll Nielsß; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sandemænd i Hinstet H. paa fornævnte Ting kundgjorde deres Tog, som de havde gjort imellem Friisdaall og Nackedaall, saa at fra det »anhiøgh«, som ligger østen fra Friisdaall, saa ind til Bramsleff Markeskel det svor de i »fielghe« lige mellem Friisdaall og Nackedaall Skov og »marki«, hvad det helst er; item den Eng, som ligger neden fra »andhiøghet« ved den lange »nacke«, som skyder ud paa den nørre Side Bækken op til Kilden, og siden paa baade Sider Engen op til Heden, derimellem er Nackedaals ret Enemærke. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. [med 9 Segl]. Dalsgaard Godsarkiv (NLA. Dalsgaard Godsarkiv, Pergamentsbreve 1473-1675). [4255

Juli 27. Jesper Jenß Foged paa Gerluff H.s Ting, Nis Kielß i Ensløff, Jes Esbernß i Dalbyneter, Anders Jenß i Kaasberg, Lille Bay, Ywer Smed ibid., Per Anderß i Westerskow, Symyn Anderß i Gerluff, Yty i Wenstrvp og Jes Mæly i Kasberg. Mand. før Oluffs Dag paa Gerluff H.s Ting fik Jøren Kromppen af Skøttrvp et Tingsvidne af 8 Dannemænd: Thomes Brand i Fogelss, Anders Brand ibid., Nis Anderß i Tøring, Welatz Jenß ibid., Per Homel i Thotsløff, Nis Jonß i Wtbyower, Jes Esbernß i Dalbyneter og Jes Mæly i Kasberg; disse vidnede, at de saa' samme Dag paa fornævnte Ting Jøren Kromppens Lovhøringe Per Bay i Kasberg og Nis Bay ibid., hvilke kundgjorde, at de var ved Hadswnd, den Dag Jørien Kromppen gjorde sin Lovhævd med gode Riddermændsmænd og Jordejrbønder, hvilken Lovhævd var tilbuden 3 Ting og æsket Brev og Bevisning, og ingen kom; da fandt Foged og Herredsmænd fornævnte Jøren til sin Lovhævd; da »warde« Jøren »todelen« i Lystrvp og i Lystrvp Mark intet undtagen uden den Del, som Kirken tilhører

af Rette, og et Stykke Eng, som ligger til Kiærsgard, og gjorde Jøren sin Ed ved Hadswnd østen op ved den Stenbro og saa vesten ved Smydehøff, saa sønder op i det Dige, som ligger imellem Hr. Erik Otsens Skov og Lystrvp Mark, og saa sønder op ad den gamle »swndwey«, til den »røgel« møder, som Haddrvp Mark og Nordwp Mark og Aystrvp Mark mødes, og saa frem ad Aystrvp Mark i Fjorden; item var der nogen, der havde bedre Breve end han, der svor han intet imod; og mælte Lovhøringene Jørien Kromppens Lovhævd stadig at blive, saa længe hun fældes med Biskop og Bygdemænd. Med vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [9!] Segl: 4. Bomærke.^a Trudsholm Godsarkiv (RA.). LDipl. [4256]

a) N. M. Petersen i LDipl.: »Af det 1ste og 3die vare Lævninger tilbage, Resten var tabt«.

Juli 28. Frater Olaus abbas monasterii de Sora¹ [osv. som 3884; læs dog: dimissis de presenti anno exsolvisse - ipsum quittamus. Contrasingillum - indtil:] Datum in profesto Olai.

Perg. med 1 Segl: G. 493. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4257]

Juli 29. Anderss Perss¹ Herredstingsfoged i Torne H. Beskeden Svend Seurny Hanss, Ørien Daass Svend, var paa Torne H.s Ting og havde 2 Dannemænd med sig: Oloff Yngemanss og Jess Acerss og lovlig lyste Ørien Dass Forfald paa Tinge, saa at Ørien Daa ej var i Riget, men i Lybek hos sin Broder Blix Daa det tredie Ting, Hr. Knwth Trwds¹ havde delt; item lyste Ørien Daass Forfald, at han var ej i Landet, den Tid ham sattes Dele paa; item har Øryn Daa 3 Ting budt Lov paa Lovhævd paa sin Broders Blix Daa og sin[!] Husfrue Fru Adlitze Pederssdotterss Vegne. Item har Hr. Knwth Trwds¹ ingen Breve ladet læse til Tørne H.s Ting, som lyder paa Harebergh og Harebergs Fang. Mit Indsegl. Scriptum Lundis die Olai.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: Bomærke. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. 1478 Juli 30. [4258]

Juli 30. Reg. *7441. Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Niels Erikssøn Gyldenstjernes Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt (RA.). *Suhms Nye Saml. III. 350* (ufuldstændig i Slutningen; bl. a. uden Dag); *Missiver I. 64*. [4259]

Aug. 1. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Langlandh. Vi byder hos eder nu 3. Sinde Per Bos¹ [osv. som 4223; læs dog: Per Mat¹ ibid., - inden 5 Dage - indtil:] efterdi som de

er tilforn lovlig paamindede med vore Lovdagsbreve. Datum Køgis die Petri ad vincula nostro ad causas sub sig., teste Eff-rardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Langlandiam inhabitantibus, 1 brevlukkende Segl: K. 80 og endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Fiv 1 (*s mates ionfon*; Hvitaks). Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4260]

Aug. 3. Tingsvidne af Rindz H., givet Søvren Skriffuer, at Movens Nielsen i Gedstet's Forældre aldrig har kendt sig at have nogen Rettighed i Gedstet Aa eller givet Kære paa den Fiskegaard, som Povel Stiigsen har haft der.

Perg. [med 9 Segl]. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 70.* [4261]

— Kongen paalægger Beynt Bille at lade nogle af Lage Brochs Tjenere, som han holder i Fængsel, komme ud af Fængslet.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 64.* [4262]

— Niels Laures¹ a w. Jeg har efter Swærikæs Lov givet min Hustru Cristine Gøstafsdotther til »hedher morghongowor« 3 Gaarde i Strøme og en Kværn sstds., liggende i Sudre Hallandh i Tynnylshø S., 2 Gaarde i Frostanæs i Wæsboo i Bursidz S. liggende med »swadana skæl«, at faar vi »barn« tilsammen og »barna« Arvinger, da være de »barn« for Mødrene og ej for Fædrene; faar vi ej »barn« tilsammen, da beholde den »morghengauer«, som længer lever. Fragaar dette Gods hende, tilpligter jeg mig saa godt Gods »tillæghia« inden 6 Uger. Disse »hølo a skapthe«: Lindhorm Byorß, Torsthen Greiaß, Arwed Buch, Hans Swænß, Brun Suenß, Haquon Twñ, Hans Buch VV. og Pædher Magnß, Swen Suenungß, Tore Magnß, Jon Nielsß, Per Aruaß, Swen Nissaß. Disse var »vedhwæredz mæn«: Hr. Haquon i Biærsæther, Hr. Olaff i Vllærfwe. Medb. af ærlige og velbaarne Mænd Hr. Twre Jønß R. og Vesgota Lagmand, Lindhorm Byorß, Hans Swenß, Brun Suenß. Gjort die invenc. Stephani.

Perg. med 5 Segl: 1-5. Svenske. Nils Laurenssoñ Stjærnas Hustrus Arkiv (SvRA. Perg.). [4263]

Aug. 4. *Reg. 4632.* [Perg. Næstved Bys Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh. (i *Missiver* betegnet A): »Anne Krabbes Kopibog« (Gl. kgl. Saml. Fol. 844) Bl. 252 b. Afskr. herefter fra 17. Aarh. (i *Missiver* betegnet Aa): Ny kgl. Saml. Fol. 598 q, Hæfte Bl. 6 a. Afskr. fra 17. Aarh.: Gl. kgl. Saml. Fol. 1131 Bl. 333 a. Afskr. fra 18. Aarh. (beslægtet med de foregaaende; i *Missiver* betegnet Ab): RA. MS. Danske Selskabs Afskrifter (»Kopidokumenter«), 2. Saml. — Afskr. af P. Lucoppidan (i *Missiver* betegnet B): Ny kgl. Saml.

Fol. 561 S. 353. Afskrifter beslægtede med den foregaaende: Ny kgl. Saml. 4to 840 e, 1. Pk. (fra 18. Aarh.; af Frands de Thestrup betegnet: »Af Hielmstiernes Copie«; i *Missiver* betegnet Ba); Ny kgl. Saml. 4to 842 (fra 18. Aarh.; i *Missiver* betegnet Bb); LDipl. (af Langebek; i *Missiver* betegnet Bc); Ny kgl. Saml. 4to 868 g, 1. Bd. S. 176; Werlauffs Manuskripter 18; Gl. kgl. Saml. 4to 2535 (alle 3 fra 18. Aarh.). — Afskr. af Th. Br. Bircherod (med Tilføjelse: »Descripti ex origin. in pergam.«; i *Missiver* betegnet C): Ny kgl. Saml. Fol. 402 Bl. 88 a. Afskrifter beslægtede med den foregaaende: Ny kgl. Saml. 4to 729 S. 149 (fra 18. Aarh.; i *Missiver* betegnet Ca; herefter: Nationalmuseet, Vedel Simonsens Saml. Pk. LIV, 511 ad γ , Læg 25); Rostgaard 4to 107 (fra 18. Aarh.; i *Missiver* betegnet Cb; herefter: Ny kgl. Saml. 4to 837 (fra 18. Aarh.; i *Missiver* betegnet Cc)); LDipl. (fra 18. Aarh.; i *Missiver* betegnet Cd); Kall Fol. 130 S. 173 (af Jacob Bircherod; efter »min Faders Skrifter«); Kall 4to 483 (fra 18. Aarh.); Thott 4to 1421 S. 1076 (fra 18. Aarh.). *Missiver* I. 65.

[4264

Aug. 5. Anders Perss¹ Herredstingsfoged i Torne H. og Per Poskæ² Hardagher Herredstingsfoged. Velbyrdig Md. Jørien Daa var paa Torne H.s Ting og lod læse 3 beseglede Tingsvidner, de 2, som 24 Mænd vidnet havde, [c: 4242, 4253] og 1 Tingsvidne, som 2 Mænd af hvert Sogn i Torne H. vidnet havde, [c: 4251] og spurgte sig for, om de Breve var saa skrevne, som de Dannemænd vidnet havde paa Ting; hvilket menige Tingmænd tilstod, og vi ej andet kunde mærke, end de var saa skrevne og læste paa forskrevne Ting, som alle de Dannemænd vidnet havde. Med vore Indsegl. Skrevet i Lundh Onsd. før Laurencii Dag.

Papir med 2 Segl paatrykte forneden: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Plante. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4265

Aug. 9. Anders Matssøn Præst og Kannik i Lund giver til Kraffts Sogn i Lund en Bod i hans Gaard i Malmøghe mod Gudstjeneste.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 154*; anført Specifikation, Adskillige Kirker Nr. 55 og SvRA. E 102 a, Sextern 24, Nr. 303.] Afskr.: Lunde-bogen S. 116. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 288.* [4266

Aug. 10. Se 4197.

Aug. 11. Andhers Matssøn Præst og Kannik i Lundh giver Domkirken i Lundh en Gaard i Malmø i Tywffuestredet mod Gudstjeneste.

Perg. [med 7 Segl]. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Perg.). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 289.* [4267

Aug. 13. Nis Jenss Foged i Hinstet H., Powel Jenss, Nis Powels, Jes Perss i Stenstrop, Per Mowenss, Michel Suenss,

Morthen i Rold, Michel Persß og Hans Scriuer. Torsd. før assumpc. Marie fik Swenningh Andersß hans visse Bud paa Hinstet H.s Ting et Tingsvidne af 8 Dammænd: Kiæll Persß, Powel Jensß, Nis Powelsß, Michel Swensß, Morthen Morthensß i, Nis Morthensß, Symen Jensß og Jes Blook; hvilke vidnede, at de saa' og hørte, at Sandemænd i Hinstet H. paa fornævnte Ting kundgjorde deres Tog, som de havde gjort i Alns S. imellem Bispen og Bonden, og det tilstod, saa at fra[?] Herredsskel sønder ind til de Ris, som staar sønden fra »saalt kiæll« og vester op til Bierghet, det var Bondens rette Grund. Cum sig. nostris. Datum ut supra.

Perg. [med 5 Segl]. ^aSikkert senere til Grinderslevkloster Godsarkiv^a; derefter ejet af Klevenfeldt^b (RA. Privatark., Svenning Andersson Vinter). LDipl. [4268]

a—a) Sammenlign 4236. b) RA. Reg. 60 S. 257.

Aug. 15. Andres Jenß¹ Landstingens Saghører i Skonee. Beskeden Svend Seffrine Hanß, Jørien Daas Svend, var paa Lwnde Landsting og »liøste« Jørien Daas Forfald og sagde, at Jørien Daa var i Tistlandh hos sin Broder Blix Daa og var ej i Riget, og bad Hr. Knwt Trvetß og Tingmænd, at den Sag maatte opstaa, til des at Jørien Daa var kommen i Landet. Item har Jørien Da budet Lov og Lovhævd for Harberrig og Harberrigs Fang 4 Landsting paa Blix Das og hans Hustrus Vegne Fru Alldelisse Pedersdotter. Item har Hr. Knwt Trvetß ingen Brev ladet læst paa Lwndh Landsting, som lydende er paa Hareberrig eller Harberrig Fang, men sagde, at han havde »breff« derpaa; gjordes det Behov, da vilde han lade læse dem. Mit Indsegl. Skrevet i Lwndh Lørd. efter Laurens Dag.

Papir med 1 Segl paatrykt forned: Flii 5. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4269]

Aug. 18. Kongen paalægger Beynckt Bille i Anledning af nogle af Laghe Brocks Tjenere, som han holder i Fængsel, at tale med Sagvolderne, saa at Fangerne kan komme ud.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Bent Billes Arkiv (A; RA.). *Missiver I. 66.* [4270]

Aug. 19. Ick Jacob Clawesß wonafftich bynnen Husem hebbe ghekofft eyn hus unde hoffte van Henning Oldendorppe, dat belegen is by osten Unser vrouwen kercken bynnen Husem in der Norderstraten in der suderen syden twyschen Hans Mases huse uppe de osteren syden unde Berent Knopes hus uppe de

westeren syden; in welckerem erue Henningc hefft vorkofft deme erliken heren her Nicolaus Kocke ene mr. jarliker renthe vor 15 mr. houetstols, welckeren houetstol unde renthe ick beholde in desseme huse, unde is de erste houetstol negest des hilligen lichames houetstols unde renthe an dessem erue; welckere renthe ick schal gheuen heren Nicolawese edder synen eruen alle jaer uppe Mychaelis dach, vorrenten schollen vor ene lub. mr. Unde were sake, dat her Nicolaus dar schaden up dede, also dat de jarlike renthe nicht ud eyn qweme, den schaden schal ick edder inwonre desses erues wedder uprichten. Doch hefft Henningc vor sick unde eghener desses huses unde hofftes beholden enen wedderkoep, wanner en beqweme is, so schollen se heren Nicolawese eyn verdendel jars thouoren toseggen unde des negesten Mychaelis dach de bethalinge tho donde myt aller bedageden renthe in enem summen myt alsodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gyngye synt. Myn ingesegel myt den ingesegelen desser vromen luden Peter Holmer², Berent Knop³. Ghegeuen unde ghescreuen des mytwekens na Unser vrouwen daghe der krudwynginge.

Perg. med 3 Segl: 1-2. Bomærker; 3. Skjold, hvori en skraatstillet Figur (vistnok et Træ) mellem 2 Roser. (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 13.) [4271

Aug. 21. Jens Pædherssøn sælger Swen Stenssøn Borger i Halmstade ¹/₂ Gaard (sstds.).

Perg. med [4] Segl: 2, 4. Bomærker. Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 27). Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 165* (læs: Datum *Halmstadis* fferia). [4272

Aug. 24. Vi Cristiern Konge¹ hilser eder, som boer i Langland. Vi byder hos eder nu 4. Sinde Per Bosß i Hæslebergh, Per Olsß, Mates Hennickesß i Magelby, Niels Jeipsß *ibid.*, Hans Swan, Per Matesß, Claus Jeipsß *ibid.*, Niels Jeipsß, Lasse Grim, Mates Hennickesß, Oluff Swan, Lasse Jeipsß, Anders Pay, Niels Munk, Per Magensß, Thrvels Ræff, Per Lauesß og Iwer Skrædere, at de straks, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdig Md. Beind Bille, hvis de er ham pligtige for Skovhug og Oldengæld og urette »lagher«, efterdi som de er tilforn lovlig paamindede med vore Lovdagsbreve. Datum die Bartholomei nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: Langlandiam inhabitantibus, Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og med endnu 1 Segl paatrykt Bågsiden: Fiv 1 (s *mates ionfon*; Hvitaks). Bent Billes Arkiv (D; RA). [4273

Aug. 25. Kongen udsteder 10-Dages-Brev for Mester Laurens Andersson Kannik i Lund mod, hvem der har Heslebergh Skov i Værge.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og med endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Flii 6. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir).
Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 290.* [4274]

— Jeg Oleff Jenss »kallendes« Lwndh¹ vederkendes mig at have solgt og skødet i Skød hæderlig og beskeden Md. Hans Skacke Raadmand inden Malmøghe 1 Gaard liggende vester i Malmøghe tværs over fra Symonis et Jvdhe Kapel sønden Aadelgadhen og sønden næst den Gaard, som Fru Marinæ Krwmpens dotter købte af Elsebe Beyers, og ligger vesten fra Hr. Jahan Oxes Gaard og østen fra Hr. Marthen Perssøns Gaard af Sowedhe, hvilken Gaard mig tilfaldt i Skifte efter min Husfrues Død Karinæ Per Lwndz; og holder fornævnte Gaard i Længden af Øster i Vester 16^{1/2} Alen og i Bredden af Sønder i Nør 10 Alen. For hvilken Gaard jeg kendes mig at have opbaaret fuld Betaling og Penge. Medb. af beskedne Dannemænd Ysaach Jeps², Jens Anders³, Anders Kwille, Per Remsnidher og Maghens Anderss Borgere inden Malmøghe. Datum et actum Malmøgis fer. 3. post f. Bartholomei.

Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 2. I Sigilfeltet en Saks; 3. Bomærke. (SvRA. Perg.) [4275]

(Aug. 26.) Per Bangh i Landsdommers Sted Vi gør v[itterligt], at Onsd. efter var for [os paa Falsterbo Lan]dsting og for mange Danne[mænd, som fo]rnævnte Ting havde søgt, [Crist]offer vame Haghen af Vlsløf[f] et Magtbrev og lod af velbyrdig Md. Eskild [Gøye Høve]dsmand paa Aleholm med lydende, at han havde»ghen« Gods i Grimelstrop, hvilket Gods laa »th« og Abbeden og al Sore og Fuldmagt give[t]

Perg.; kun 2 ikke sammenhængende Brudstykker af Begyndelsen af Brevet bevarede; Plica mangler. Eskil Gøyes Arkiv (ell. mulig Sorø Kl. Arkiv og senere (1517, jfr. *Eline Gøyes Jordebog S. 432*) til Mogens Gøyes Arkiv; Brevet findes i Udtog i *Eline Gøyes Jordebog S. 421*) (RA. Privatark., Christopher van Hafn). [4276]

Aug. 29. Cristiern Konge. Die decollat. Johannis bap. for os paa vort Retterting i Køpenhaffn i Graabrødreklosters Stue, nærværende Hr. Erich Ottesson vor Hofmester, Hr. Johan Oxe

RR., Henrich Mægenstrop vor Landsdommer i Sielandh, Jep Jenssøn paa Raffnsburgh, Beient Bille, Basse Bille, Pether Bille, Hans Lycke, Las Lunnov og Tyghe Jenssøn med mange flere gode Mænd, kærede Hr. Prior Gerluff i ØØ Kloster, at Klosters Aalegaard, som ligger for Holmsiø Aa, var vædelige ophugget og opbruden af »noghre almughe« og deres Tilfølgere nu nylig imod Ret og Lovhævd og vore Breve, som vi ham derpaa givet har; hvilket han beviste med gode aabne beseglede Breve, og spurgte han, hvad Sag og Brøde det var, og hvorlunde han skulde det forfølge. Derom funde vi saa for Rette, at det var gjort med Vold og Uret, og maa han den Sag først forfølge med »høringsdele« til Herredsting eller Landsting, hvilket han heller vil, og siden med vore Lovdagsbreve, og maa han fremdeles forfølge sine »delemale« paa fornævnte Aalegaard og Grund med vore Dombreve, som han tilforn begyndt har; thi at forskrevne Forfang kan ham intet Hinder gøre i sin rette Dele. Datum *etc.* nostro ad causas sub sig., teste Efferardo Grubbe justitiario nostro.

[^aOrig. paa Papir. ^a Ø Kl. Arkiv; ^asenere »penes« Jens Rosenvinge^a.]
 Afskr. af Gram: LDipl. (Reg. *7471.) [4277
 a—a) Saaledes LDipl.

Aug. 29. Jeg Nis Skredher¹ Borger i Aalburgh kundgør at ret Gæld pligtig at være ærværdig Md., velbyrdig og renlivet Hr. Mates Hinricß Kannik i Børglom 17^{1/2} Mk. rede Penge, at betale inden Michaelis Dag næstkommende, for hvilke jeg med min Husfrues og Børns Raad pantsætter ham mit Hus, som jeg i boer; og vil jeg fremdeles besidde forskrevne Hus efter Michaelis Dag, om Pengene ej betales, skal jeg have det i hans Minde; og kan vi ej forenes[?] om den Skyld, som kan gaa af Huset, skal han indsætte i det, hvem som han bedst »behaffuæ«. Sig. meum cum sig. aliorum discretorum Dn. Johannis Nicolai² prioris hospitalis sancti[!] in Alburgh et Matie Petri civis Alburgensis. Datum die decollac. Johannis bapt.

Perg. med [3] Segl: 1. I Sigilfeltet en Saks (. . is ienfon); 2. G. 719. Senere til Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). LDipl. [4278

Sept. 1. Vidne af Jelling Sysselting, givet Sognepræsten i Wedell, at Sandemænd i Nøruongs H. svor Jord til et Alter i Wedell Bykirke og til Huornstrup Kirke og Præst.

[Perg.^a Vejle Kirkes Arkiv.] Afskr. fra 17. Aarh.: NLA. Vejle Raadstuearkiv, Haandskr. af Byens Privilegier Bl. 173 a. *Vejle Amts Aarbøger 1917 S. 126.* [4279

a) Saaledes Afskriften.

Sept. 8. Ffrater Birgerus [*osv. som 4050; læs dog: anno 1478 sublevasse - indtil:*] Datum ut supra die nativit. Marie.

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). [4280

Sept. 9. Cristiern Konge. For os paa vort Retterting var Hr. Gerluff Mortenssøn Priors i Øø Kloster Bud med vort 1. Dombrev paa det Markeskel, som Sandemænd i Hane H. havde gjort mellem Haffuersløff Sognemark og Torsløff Sognemark: først fra Pariswath og saa »gemble« Holmssiø Aa i Fjorden, hvad heller forskrevne Aa løber øster eller vester, og saa sønder i Fjorden, som Per Tyressøns Aalegaard bør med Rette at stande; hvilken Aa forskrevne Hr. Prior har »indwort« forskrevne Klosters Aalegaard med Lovhævd; efterdi som vort 1. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi tildømmer vi 2. Sinde forskrevne Kloster forskrevne Aalegaard efter forskrevne Klosters aabne »breffis« Lydelse, forbydende nogen forskrevne Kloster heri at hindre, saa længe forskrevne Sandemænds Tog og Lovhævd fældes efter Loven, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum die Gorgonii nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grubbe de Tryggevelde iusticiario nostro.

[Orig. Ø Kl. Arkiv. — »Samtidig Afskr. paa Papir.« Formentlig samme Arkiv; »senere »penes« Jens Rosenvinge«.] Afskr. af Gram efter Afskriften: LDipl. [4281

a—a) Saaledes LDipl.

— Aflad for Suaninge Kirke.

[Orig. med mindst 3 Segl: 3. Bisp Jens Iverssøn af Aarhus's; 4. Bisp af Lübeck's; 6. Bisp af Merseburg's. Svanninge Kirkes Arkiv.] Udtog med Cornelius Hamsforts Haand og med Skitser af 3 Segl: Kall 8vo 668, Hæftet: »In comitiis Stetini«. *Rørdam, Monum. 2. R. II. 521.* — Jfr. Hamsfort i Odense Bispekrønike: *SRD. VII. 237.* [4282

Sept. 12. Andhers Jens¹ Landstingssaghører i Skonæ. Velbyrdig Md. Jørghen Daa har ladet læst et aabent beseglet Brev paa Lwndæ Landsting, som Laghe Gestesß i Tymorpp udgivet har, og lod advare Fru Boeld og Esghe Lagesß og, hvo som Laghe Gystesß Arvinger er, af Ting med »tingh ridhere« og lod æske nogle Breve af dem, som Per Tuesß og hans Arvinger anrørende er, 4 Ting, og var hans »tinghøringh« paa Landstinget og sagde, at han havde og forfulgt 4 Herredsting paa Søndher Asbo H.s Ting. Item var Fru Boelds og Esghy Laghesß Bud paa Landstinget og sagde, at de var ej kaldede for deres Brofjæl og havde ej Jørghen Da at svare i denne »høsthelly«. Mit Indsegl. Scriptum Lwndh Lörd. før hellig Kors Dag exaltac.

Papir med 1 Segl paatrykt forneden: Flii 5. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4283]

Sept. 18. Cristiern Konge. For Troskab og villig Tjeneste, som Cristiern Holk vor Mand og Tjener os gjort har og gøre skal, under vi ham og hans Husfrue Fru Anne Mandorpsdotter alle 40 Marks Sager og derforneden over alt deres Gods og Tjenere i Danmarck eller i Hertugdømmet, selv op at bære, saa længe vor Naade tilsiger. Thi forbyder vi *osv.* Datum in castro nostro Haffnensi fer. 6. post f. exaltac. crucis nostro sub secreto.

^aAd requisitionem domine Dorothee regine Dacie.^a

[A. ^bPerg. [med 1 Segl].^b Christiern Holks Arkiv; ^b1751 og 1752 i Grinderslevkloster Godsarkiv^b.] Aa. Afskr. af Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen 1751: RA. Klevenfeldt, Afskr. i Fol., Holk. [4284]

a—a) Saaledes Ab; mangler i Aa. b—b) Saaledes Ab og Aa.

Sept. 20. Vi Cristiern¹ Konge er saa over ens vordne med Beynt Bilde vor Mand og Tjener, at han skal beholde Tranekær og Langland med al kongelig Rettighed indtil Walborghe Dag næstkommende uden al kongelig Tynge for den Rettighed, som ham var tilfalden i det Pantebrev, som vi havde givet Hr. Philippus Axilsß, at hans Arvinger skulde nyde det 1 Aar efter, at det »wore« løst. Datum in Anderskow dnica. ante f. Mathei ap. et ewang. nostro sub signeto.

Dn. rex per se.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79. Bent Billes Arkiv (D; RA.). [4285]

Sept. 21. Kongen udsteder 5-Dages-Brev for Mester Laurens Andersson Kannik i Lund mod, hvem der har Heslebergh Skov i Værge.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og med endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Flii 5. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). Weibull, *Dipl. dioec. Lund. IV. 291.* [4286]

Sept. 23. *Reg. *7451.* Perg. med [6] Segl: 5. Lxvi 2; 6. Dxxi 10. Sagtens aldrig udleveret og altsaa Bent Billes Arkiv^a (RA.). *Dipl. Chr. I S. 342.* [4287]

a) Brevet, der efter Indholdet skulde høre hjemme i Kongens Arkiv, har en Indholdsangivelse bagpaa med en Haand fra det 16. Aarh., der har skrevet Paaskrifter paa mange af de til Bent Billes eget Arkiv hørende Breve. Det anføres da ogsaa i en Registratur over Brevene paa Söholm, uden at der tales om, at det skulde være en Kopi (*Adel. Brevkister S. 99*); et andet Udtog (paa det ovfr. under 456 Note a anførte Sted) angiver derimod udtrykkelig, at det er efter en Kopi.

Sept. 26. Ick Jacob Stuteman¹ vorstender in s. Nicolaus gylde hebbe myt vulbord myner husvrouwen Gheseken entfangen van mynem medebroder unde vorstender s. Nicolaus by namen

schepper Backen 45 mr., dar ick dessen vorstendere desses gyldes vor vorpande myn hus unde hoffte, also dat ick edder de inwonre desses erues dar jarlikes in den achtedagen tho paschen vorrenten schollen vor 3 lub. mr.; unde desset erue is belegen bynnen Husem aldernegest Clawes Mollers hus uppe de osteren syden unde Ludeke Schulenberch wonafflich uppe de westeren syden. Unde were sake, de jarlike renthe nicht ud eyn qweme unde desse vorstender dar schaden up deden, den schaden schal ick edder de inwonre desses erues wedder uprichten. Wanner my beqweme is desse 3 mr. wedder ud tho losende, so schal ick dessen vorstenderen eyn halff jar tovoeren thoseggen unde des paschen darna de bethalinge to donde, den houetstol myt aller bedageden renthe in enem summen myt alsodaner munthe, also tho Lubeke unde Hamborch gyngye synt. Myn ingesegel. Ghegeuen unde ghescreuen de sunauende vor Mychaelis.

Perg. med 1 Segl: Bomærke. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 14). [4288]

Sept. 26 ell. snarere Okt. 3. *Reg. *7453.* Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 79. Mourids Nielssøn Gyldenstjernes Arkiv (A 1; RA.). *Danske Mag. 3. R. III. 272; Missiver I. 67.* [4289]

Sept. 28. Kongeligt Stadfæstelsesbrev paa et Skøde til Køghe Skomagerlav paa Ret i en Gaard (i Køghe).

Perg. [med 1 Segl]. Køge Skomagerlavs Arkiv (SLA. Pergamentsbreve Køge vedk. 1444-1531 (udtagne af Roskilde Katedralskoles Arkiv)). *Aarb. udg. af Hist. Samfund f. Kbhvns Amt 1921 S. 65.* [4290]

Okt. 1. Jep Smet af Livnby Herredsfoged i Hammers H. gør vitterligt, at Henning Olssen har ladet fordele Niels Herre af Bøghesse for Ved, han har stjaalet.

Papir med meget utydeligt Spor af 1 Segl paatrykt forneden. Henning Olssøn Godovs Arkiv (RA.). *Kirkehist. Saml. 3. R. III. 116.* [4291]

Okt. 2. Kongen stævner Mester Laurens Anderssøn Kannik i Lundh og Oghe Star til at møde paa Rettertinget 6. Ugedag efter, at dette Brev er læst, for at faa deres Strid om Heslebergh Skov paadømt.

Papir med Rester af 1 brevlukkende Segl: K. 80 og af endnu 1 Segl paatrykt Bagsiden: Flii 5. Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 292.* [4292]

Okt. 3. Se 4289.

Okt. 4. Jens Jwdæ Sognepræst i Hareberigh, Hemmingh Jenß Raadmand i Lundh, Carsper Borger sstds. og Sewren

Hanß. Sønd. før Dyonisii Dag spurgte velbyrdig Md. Jøren Daa paa Hareberigh Kirkestævne sig for blandt Sognemænd, om dem vitterligt var, om han var ej af Landet, førend Hr. Knud Trwß lod kalde ham for sin Brofjæl, og om nogen Mand var kaldet af Sogn med ham eller af de, der i Byen boer, eller om Hr. Knuds »tyener« gjorde nogen Mand vitterligt, enten Nabo eller Genbo, at de havde lovlig kaldet Jøren Daa for sin Brofjæl; og »bedes« Jøren Daa herom et Sognevidne. Da tilmælted en beskeden Dannemand Eskel af Sandby, at han skulde til sig tage 11 Dannemænd. Da tog han til sig Jon i Arndal, Jep Skredher i Røggel, Jens Hanß, Powel Sacerß, Tygy Sacerß, Anders Jenß, Oluff Andhersß, Las Swdher, Gammel Las Jenß, Hans Henricß og Jes Persß i Sandby; hvilke 12 Dannemænd vidnede, at dem vitterligt var, at Jøren Daa havde fulgt sin Broder Bliks Daa af Landet 14 Dage og mere tilforn, førend Hr. Knud Trwß lod kalde ham for sin Brofjæl, og var ej i Landet paa den Tid; item vidnede de, at Hr. Knud Trwß havde ingen Mand ladet kalde der af By eller af Hareberigh By; item vidnede de, at de Kaldsmænd, som Hr. Knud havde sendt did, ingen Mand sagde til, hverken Nabo eller Genbo, at de lovlig kaldte Jøren Daa. Med »worth« Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 3[!] Segl paatrykte forneden: 1-3. Bomærker. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4293

Okt. 4. *Reg. 4633**. [Orig. Københavns Universitets Arkiv.] Afskr. fra 16. Aarh.: Gl. kgl. Saml. 4to 2444. Afskr. fra c. 1550: RA. Danske Kanc., Diverse 1481-1571, (D 1) Nr. 63 c¹. Afskr. af Johannes Stephanius: Ny kgl. Saml. 4to 1219 S. 157 (sikkert herefter: Ny kgl. Saml. 4to 1220 S. 165; vistnok indirekte efter sidstnævnte: Ny kgl. Saml. 4to 1222 S. 155 og 4to 1227 S. 136). Andre Afskrifter: Additam. Fol. 89 S. 372 (af Th. Bartholin efter en Tekst af Svaning); Rostgaard 4to 2 (af Peder Syv); Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 391 (af N. Foss); Uldall Fol. 16 Bl. 1 a; Ny kgl. Saml. 4to 1128 S. 1 (de 2 sidste fra c. 1600); sstds. Fol. 754 Bl. 112 a; sstds. 4to 1219 b; Thott 4to 2041 Bl. 3 a; Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 389 S. 1; Additam. 4to 135 S. 200; Oslo UB., Haandskr. 4to 30 Bl. 1 a; Uppsala UB., De la Gardie Nr. 33 Bl. 1 a (de 7 sidste afgjort ell. rimeligvis fra 17. Aarh.); Rostgaard Fol. 86 S. 1 (fra 1641); Oslo UB., Haandskr. 4to 246 (fra c. 1700); Thott 4to 2041 c Bl. 1 a; sstds. 8vo 451; sstds. 8vo 518 S. 5; Uldall 4to 356; Kall 4to 511 S. 1; Ledreborgske Haandskriftsaml. 4to og 8vo 390; Additam. 4to 189 a S. 1 (de 7 sidste afgjort ell. rimeligvis fra 18. Aarh.); LDipl. (2 Afskrifter, den ene af Langebek). Ufuldstændig Afskr. fra 18. Aarh.: Kall Fol. 147 S. 3. Afskr. af Gram af Brevets Begyndelse: RA. MS. Hans Grams Ekscerpter,

mest vedk. Københavns Bys og Københavns Universitets Hist. Bl. 81 a. — *Pontoppidan, Annales II. 672; Matzen, Kbhvns Univ. Retshist. I, Till. S. 3; dansk Oversætt.: Hvitfeld V. 275, Fol. 957 L. 24.* [4294

Okt. 9. Balthasar Grensing¹ ritter zcu dem Helfenberge gesessen. Nachdeme als mir konig Cristiern umb myner hartten unde langen dinste willen, die ich seinen koniglichen gnaden gethon habe, in unde uff der muntze czu deme Elbogen 200 dennissche mr. geldis czu mynen lebetagen alle jar von dem muntzemeister doselbist czu myner gebruchunge haben solde, nach inhalt syner koniglichen gnaden anhangenden besigilten brifes, den ich innehabe, als hat mich der konig sulchs vortageten jargeldis biß uff dissen tag vertagit unde och fortmehir, so lange ich am leben were, uffnemen solde, volkomelich vorenugt und wol bezalıt, und wil doruff den briff und vorschreibung, die ich von synen koniglichen gnaden vor sulch 200 gulden[!] innehabe, bynnen hir unde des nyen jars tag gein Lubek in Markart Schotten huß antworten. Und dorumb sage ich mynen heren unde konig sulcher verschreibung qwid und dancke synen koniglichen gnaden. Myn ingesigil; unde die ernvehsten, wirdigen unde gestrengen er Erik Ottson², er Strange Nielsß rittere, meister Clawß prior czu Dalem unde Clawß Bryske⁵ haben iczlicher syn eigen ingesigil an dissen briff gehalten. Gegeben unde vorsigilt czu Odensehe am fritage Dionisii tag.

Perg. med [5] Segl: 1. Clxix 1 (s **baltasar grensinf ritter** (ikke ghenstnf som i A.)); 2. Lxxiii 42 (Rosenkrantz); 5. Dxxi 10. Kongens Arkiv; *ÆA. V. 31* (RA. C 7, Gældsbr. og Kwitter., Perg.). LDipl. [4295

Okt. 10. »I et Brev af 1478 sabbato post festum sti. Dionysii kundgior Peder Lauridsen Landstingshører i Nørrejutland, Niels Breby Canik i Wiborg, Hr. Christiern Eskildsøn, Oluf Dommer af Hiermin, Enerd Lauritson, som Wæbneræ æræ, Jens Jepsen Ratmand i Wiborg og Niels Scriffveræ ibidem, at Jens Skriffuer af Randers paa Byens Vegne havde 6 uvillige Mænd med sig af Middelsom Herred, som havde taget Syn over Pælene ved Fiskegaardene i Randers Fiord, og havde de efter vor naadige Herres Befaling nedbrudt de Pæle, som stode Segldybet for nær etc. Item vidnede de samme Mænd, at Abbeden af Esenebch Closter hatte tha ladhe bygge sin Fiskergaard upp igen uppa the nyen incigled eller Midstrømmen[!].«

[Orig. Randers Bys Arkiv.] Udtog med S. A. Stadfeldts Haand, mulig »efter nogle Excerptblade, der tilhøre Beedemand Knud Kiergaard«: NLA. Stadfeldt, Randers Bys Diplomatarium S. 357. [4296

Okt. 18. Notarialinstrument, at Hr. Hartwicus i Horne paatog sig at oppebære Slesvig Bispes Indtægter i Norgos H.

Udkast skrevet paa Papirsseddel indstucken i Liber censualis episcopi Sleswicensis mellem Bl. 41 og 42 (og Bl. 39 og 40). Slesvig Bisps Arkiv (RA.). *Quellensamml. f. Schlesw.-Holst. Gesch. VI. 196.* [4297

Okt. 18. *Reg. *7456.* Perg. [med 1 Segl]. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 1). *Rørdam, Kbhvns Univ. Hist. IV. 3.* [4298

Okt. 24. Cristiern Konge¹. Crast. die Seuerini for os paa vort Retterting paa Køge Raadhus, nærværende Doktor Cristoffer Provst i Roskilde, Hr. Werner, Hr. Pether Falster Landsdommer i Falster, Henrich Mægenstrop vor Landsdommer i Sieland og Hans Keldsß Forstander i s. Clare Kloster i Roskilde med mange flere gode Mænd, var velbyrdige Mænd Hr. Knut Trvedsß R. paa den ene Side og Jørghen Daa paa den anden Side om Trætte om Harebergh og Harebergs Fang. Da sagde Hr. Knut Trvetsß, at det var begges deres rette Stævnedag i Dag, som han havde stævnet Jørghen Daa efter det Genbrev, som Jørghen Daa tog af os paa hans Broders Vegne Bligx Daa, hvilket Hr. Knut ej bevise kunde; thi at vort 6 »wgher« Stævnebrev var ej da til Stede, og Jørghen Daa ej det fuldelig tilstod, at det var hans rette Stævnedag. Da spurgte vi dem ad, om de vilde give dem i Rette for os, hvilket Jørghen Daa ej gøre vilde, uden vi vilde finde ham det for Rette, at ham burde at gøre det. Derom gav de dem for os i Rette; da funde vi saa for Rette, at efterdi at Hr. Knut ej havde vort Stævnebrev til Stede og ej kunde bevise, at det var hans rette Stævnedag, da bør Jørghen Daa vor Stævning ej at undgælde, paa denne Tid at staa til Rette for den Sag, uden han vilde det med Villie gøre: vil Hr. Knut der ydermere paatale, da skal han tage vort 6 »wger« Stævnebrev af os paa det ny. Datum ut supra nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med ubetydelige Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4299

Okt. 25. (*Reg. 4637* (uden Dag).) [Orig. Viborg Bisps Arkiv; *EA. II. 343* (med Dag Okt. 25, medens de her anførte Testrupske Tekster er uden Dag).] Udtog i C. Testrup, Om Tingene, Ting-Stæderne og Rættens Betiening: Ledreborgske Haandskriftsaml. Fol. 259 b S. 64. — Afskr. herefter: Ny kgl. Saml. 4 to 868 e, I. 2. Pagineering S. 66. — *Testrup, Relation om Tingene S. 40.* [4300

Okt. 26. Ik Jacob Clawesß² wonaftich bynnen Husem byn schuldich to der ewighen vicarien des altares des hilghen lich-

ammes bynnen Husem 2 mr. lub. jarliker renthe in mynem huse, dat belegen is bynnen Husem twisschen Hans Maas up dat osten unde Bernt Knop up dat westen, welkere 2 mr. gheldes Hennink Oldendorp myn vorvaren unde eyn eghener des huses tho vortiden darane heft vorkoft vor 30 mr. lub. den vorstenderen der vorschreuenen vicarie unde heft se entfanghen in ghuder munte; unde de 2 mr. renthe hebbe ik beholden in deme huse unde hofte, unde is dat erste ghelt na der erthure an deme huse, do ik id kofte van Henninghe Oldendorpe; unde de 2 mr. renthe schal ik ofte inwanere des huses alle jare betalen uppe Michaelis dach den vorstenderen edder vicaries der vorschreuenen vicarie; unde weret sake, dat de renthe jarlikes nicht uth en queme to Michaelis daghe unde dar schade up ghedan worde, den schaden schal ik wedder uprichten. Jodoch hebben de vorstendere unde olderlude my des gheghunt, dat ik de 2 mr. gheldes mach wedder kopen vor 30 mr., unde so scal ik den wedderkop tovorne vorkundighen vormiddelst 2 besetenen luden bynnen Husem en half jar unde scal denne in Michaelis achte daghen negest tokamende de 30 mr. myt aller nasetene renthe, de by my stande bleuen is, betalen in eneme summen an munte, also to Lubeke unde Hamborch ghenge is. Ok laue ik, dat ik nene renthe daran to vorkopende edder to vorpandende, er den vorstenderen unde vicaries gans benamen synt an desseme summen unde nastanden renthen. Myn inghesegel myt den inghesegelen der vramen lude Peter Holmers unde Bernt Knopes⁸. Ghescreuen des negesten dages Crispini unde Crispiniani martelere, patronen dersuluen vicarie.

Perg. med 3 Segl: 1. Forsiden mangler; 2. Bomærke; 3. Samme Signet som 4271, Nr. 3. Husum Vor Frue Kapels Arkiv (Statsark. i Kiel, Husumer Urk. Nr. 15). [4301

Okt. 27. Cristiern Konge¹. For os paa vort Retterting var Hr. Gerluff Mortenss Priors i Øø Kloster Bud med vort 2. Dombrev paa det Markeskel, som Sandemænd i Hane H. havde gjort mellem Haffuersløff Sognemark og Torsløff Sognemark: først fra Pares wath og saa Gamble Holmssiø Aa i Fjorden, hvad heller forskrevne Aa løber øster eller vester, og saa sønder i Fjorden, som Pether Tyresß Aalegaard bør med Rette at stande; i hvilken Aa forskrevne Hr. Prior har »indwort« forskrevne Klosters Aalegaard med Lovhævd; efterdi som vort 2. Dombrev udviser, og derimod er ingen Breve tagne af os. Thi

tildømmer vi 3. Sinde forskrevne Kloster forskrevne Aalegaard efter forskrevne Klosters aabne Breves Lydelse, forbydende nogen forskrevne Kloster deri Hinder at gøre, saa længe forskrevne Sandemænds Tog og Lovhævd vorder fældte efter Loven, og til nogen kommer for os derefter med bedre Bevisning paa vort Retterting. Datum vig. Simonis et Jude nostro ad causas sub sig., teste Efrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 80 og af 1 Segl paatrykt forneden paa Forsiden: Bomærke. Ø Kl. Arkiv (AM. V. 21). [4302]

Okt. 27. Olaff Mortenss Biskop i Roskilde. Jørien Rudh vor Tjener og Embedsmand paa vort Slot Soolte har i Hr. Claus Henricss vor Kanslers og Hr. Pædher Anderss Kanniks i Roskilde Nærværelse gjort os Regnskab af vort Slot Soolte og Soolte Len for al Indtægt og Udgift, som han har indtaget og udgivet, fra det første han Solte og Solte Len af os i Værge annammede, til denne Dag, saa at os vel »atnøwer«; thi lader vi ham kvit om forskrevne Regnskab. Item har velbaaren Kvinde Fru Gydhe i Wendsleff og Jørien Rudh fornøjet os 2 Læster Korn, som de os pligtige er hvert Aar af vor Gaard og Gods Wendsleff; thi lader vi dem kvitte for forskrevne 2 Læster Korn; og af synderlig Gunst under vi dem de 2 Læster Korn, saa længe vi lever. Item har vi og af synderlig Villie fordraget Jørien Rwdh »borgheleyere oc leye heste« at holde, saa længe Gud »and« os at leve, nu begyndende Paaske næstkommende. Secretum nostrum. Datum castro nostro Solte in vig. Symonis et Jude.

Perg. med 1 Segl: G. 176. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv; c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuur; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). LDipl. [4303]

a) RA. Reg. 60 S. 230.

Okt. 28. Henrik Meyenstrop¹ Landsdommer i Siælland og Hovedsmand paa Korsør, Broder Byrgæ Abbed i Ringstædæ Kloster², Knwth Trvetzss³ R., Effwert Grwbbæ Rigens Kansler, Per Billæ af Swanholm, Torbern⁶ af Skarolt, Per Laurenss af Skafftæløff, Cristofer Jenss af Sørøp, Erik Jenss af Wininghe, Cristoffer Jenss af Brengstrop, Inghæmær Grwbbæ¹¹ af Nesby, Hans Keldss¹² Forstander i s. Clare Kloster i Roskildh og Jep Morthenss af Swenstrop a. w. Onsd. Symonis et Jude Dag paa Siælantzfaræ Landsting var hæderlig og velbaaren Md. Hr. Johan Oxæ R. paa den ene og Fru Barbara og hendes Søn Oluff Stiisss paa den anden Side om Trætte om Gods i Odtz H., som er en

Hovedgaard i Høyby med de Gods, som der under ligger, som Fru Barbara sagde sig at have arvet efter hendes Morbroder Erik Jenss af Halqwiæ. Til hvilket Hr. Johan Oxæ svarede, at han var rettelig »athkommen ath« det Gods og Pant og fik det af sin Husfrues Moder Fru Ceciliaæ, og hun fik det med hendes »metarffwingh fulboreth« efter sin Broder Hr. Anderss Nielsß, hvis Sjæl Gud naade, og Hr. A. N. det pantede af forskrevne Erik Jensß for 100 »sware« ængelskæ Nobler ved deres fulde Vægt, som de Dannemænd i Odtz H. vel vitterligt er, endog Hr. Anderss Nielssens rette Pantebrev var hans Arvinger forkommet fore, dog annammede Hr. A. N. Godset af forskrevne E. J., og E. J. annammede Guldet af Hr. A. N. som Hr. Johan sagde. Og sagde Hr. Johan, at hans rette Tægtedag var ikke førend »i dag moneth«; thi at ham var her forelagt i Dag 14 Dage at møde i Dag, om han i Landet var; var han ikke i Landet, da lagdes ham 6 Uger for at møde; og beviste Hr. Johan her i Dag med Hr. Knwth Trvetzß og Torbern af Skarolth, at han paa forskrevne Tid i Skonæ var og ej her i Siæland. Da bad Fru Barbara og Oleff Stiisß med de gode Mænd, som da til Tinge var, at Hr. Johan vilde for alle deres Bøns Skyld forkorte dem Tiden og blive der i Rette med dem for Dommeren og de gode Mænd, som til Tinge var. Da adspurgte Hr. Johan Fru Barbara, om det var hende vitterligt, at Hr. A. N. havde laant forskrevne E. J. forskrevne 100 »sware« Nobler og fik forskrevne Gods i Pant af E. J. derfor. Til hvilket hun svarede, at det kunde vel Brevene udvise, som derpaa gjorde er, naar de forekommer, og sagde sig at have derpaa E. J.s aabne beseglede Brev; vilde Hr. Johan »bliffues« i Rette med hende der for Dommeren og de gode Mænd og »maghe« hende med Tiden, vilde hun lægge E. J.s Brev i Rette og nyde og undgælde, hvis Dommeren og de gode Mænd hende af Rette foresigende vorder. Endog at det ej i Dag hans rette 6. »wgne dag« var, vilde han dog for de gode Mænds Bøns Skyld være her i Dag i Rette med hende, dog det ham ej Behov havde »giortz«. Da gav de dem paa baade Sider i Rette for os, og Fru Barbara i Rette lagde et Brev, som E. J. af Halffqwiæ udgivet havde, lydende, at E. J. kendtes sig at have sat Hr. A. N. i Pant sin Hovedgaard i Høyby i Odtz H. med de Gods, som der under ligger, for 100 »sware« ængelskæ Nobler med saa Vilkaar, at Hr. A. N. og hans Husfrue Fru Margrethæ skulde have forskrevne Gods i begges deres Levedage; naar de baade døde var, skulde

Gaarden med de Gods, der under ligger, komme fri igen til E. J., og dermed skulde forskrevne Guld være kvit; og det Brev var beseglet med E. J.s Indsegl og flere gode Mænds Indsegl af Swerighe, og Hr. A. N.s Indsegl var der ikke for. Og bar Fru Barbara det Brev i Rette. Til hvilket Brev Hr. Johan svarede og satte i Rette, om E. J. kunde selv give sig Kvittebrev paa de Penge, som han laant havde og sin Jord i Pant for sat havde, uden han havde hans Kvittebrev for at bære, som han Pengene af laant havde og sin Jord i Pant sat havde for. Da var saa for Rette paasagt, at Hr. Johan Oxæ og Hr. A. N.s Arvinger burde ej at miste deres Gods eller Penge for det Brev, som E. J. sig selv givet havde. Vore Indsegl. Datum *etc.*

Perg. med [13] Segl: 1. Lxxxiiii 48; 2. G. 474; 3. Li 8 (Has); 6. Fxlvii 9 (≠ *torber iensf*; Rosensparre); 11. Lxxxvii 29; 12. Aii 1. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl. [4304

Okt. 28. Vi Cristiern¹ Konge hilser eder Biskop Jeip i Bwrg-lom, Hr. Strangi Nielsß vor Mand og Raad, Anders Mwnck og Tord Tamæsß vore Mænd og Tjenere. Gisel Mekils i Høringe har berettet for os, at der er Trætte om Gods mellem hende og Hr. Anders Nielsß. Thi beder vi og byder, at I stævner dem for eder og skiller dem derom ad med Rette, som I vil andsvare for Gud og være bekendte for os; og lad det ingenlunde. Og beder vi og byder eder, Hr. Anders Nielsß og Gisel Mekils, at I møder for forskrevne gode Mænd, hvor og naar de eder derom tilsiger, og undgælder, hvis de eder for Rette afsigende vorder; og lad det ingenlunde under vort Hyldest og Naade. Datum in castro nostro Aaleborg die Symonis et Jude nostro sub signeto.

Ad relacionem Dn. Erii Ottonis magistri curie *etc.*

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 79; samtidig Paaskrift bagpaa: Jeg Swendh Andersß Foged paa Wendelbo *þ*bøydertingh^c i Hiøringh vidner med mit Indsegl, at Kong Cristierns Dombrev var læst inden 4 Stokke Onsdag efter Advents Søndag; herunder trykt et utydeligt Segl. Senere ejet af Danske Selskab (RA. Privatark., Anders Nielssøn Banner). LDipl. [4305

Okt. 31. *Reg. *7459.* Perg. med 1 Segl: G. 336. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 1). *Rørdam, Kbhvns Kirker, Till. S. 73; Kbhvns Dipl. IV. 129.* [4306

— Germynndh Benchtsß¹ Landstingssaghører i Norre Hal-lendh paa Kong Cristiærns Vegne. Jeg var paa Wordbergs Landsting Lørd. før Alle Helgens Dag; da fremginge disse efter-

skrevne for mig og flere gode Mænd: Per Swensß og Niels Benchtsß i Clacsstorp, Esbiørn Anundhsß i Staffuærydh, Jens Anundhsß i Benetorp; disse vidnede om en Kværnestrøm, som ligger ved Swenstorp, at den hører til det Gods, som Hr. Age Axelsß, Gud hans Sjæl naade, købte af Hustru Elin, som Hans Hughz Brev indeholder paa fornævnte Gods, og menige Tinget og tilstod, at saa er i Sandhed. Medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Bencht Krabbe² og Niels Pedersß³ i Gasewadh. Skrevet i Wordbergh Aar og Dag, som før er sagt.

Perg. med 3 Segl: 1. Clxxiv 1; 2. Flii 9; 3. Hviii 9. Aage Axelsson Thotts Arvingers Arkiv (SvRA. Perg.). [4307]

Nov. 3. Vi Cristiern Konge hilser eder, som bygger og Skane[!]. Vi byder hos eder nu 1. Sinde Fru Bothel og Æsge Laghesß og hvo, som Laghe Gøtstaffß Arvinger er, under deres Faldsmaal, at de inden 15 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbyrdig Md. Jørghen Daa de Breve, som Pether Twesß Arvinger anrørende er, og ham der Ret paa at gøre, efterdi som Jørghen Daa har ladet læse et aabent Brev, som Laghe Gøtstaffß udgivet har, og æsket forskrevne Breve af Fru Botheld og Æsge Laghesß og hvo, som Laghe Gøtstaffß Arvinger[!], 4 Herredsting og 4 Landsting. Datum in civitate nostra Roskildensi crast. die commemorac. animarum nostro ad causas sub sig., teste Effrardo Grvbbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: »Skaneam inhabitantibus«, Spor af 1 brevlukkende Segl og samtidig Paaskrift: »xv dies«. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA., Pap.). LDipl. [4308]

— *Reg. *7460.* Papir med 1 Segl paatrykt Bagsiden: K. 78. Ribe Kapitels Arkiv; *ÆA. V. 324* (RA.). *Dipl. Chr. I S. 343.* [4309]

Nov. 4. *Reg. *7461.* Perg. [med 1 Segl^a]. Københavns Universitets Arkiv (Konsistoriums Arkiv Pk. 1). *Rørdam, Kbhvns Univ. Hist. IV. 4* (læs: interest, *inlereril* seu - Animo concepimus - *graciosissimi* - *perspicuos ac litterarum* - *graciose fore* - *graciose assistere*). [4310]

a) Et Brudst. nævnt i det anførte Aftryk.

Nov. 7. *Reg. *7462* (med urigtig reduceret Dag Nov. 8). Er 2497.

Nov. 9. Hwntslund Kloster mageskifter til Aleborgh Helligaands-hus Jord i Saltom Sogn for Jord sstds.

Perg. med 2 Segl: 1. G. 658; 2. G. 657. Aalborg Helligaandskl. Arkiv (RA.). *Danske Mag. 5. R. II. 203.* [4311]

— *Reg. *7463.* [Perg.^a] Afskr. af Jon Mortensen: Gl. kgl. Saml. Fol. 727, Bd. I, Læg y, 1. Bl. b. *Kbhvns Dipl. I. 214.* [4312]

a) Saaledes Afskriften.

Nov. 10. Jeg Laffren.ß Sognepræst i Karebeck, »welburgligh« Mands Jørghen Rwdss Kapellan af Wedby, var i Sakristiet i Lucii Domkirke i Roskyld Martini Aften paa Jørghen Rwdz Vegne og annammede af Hr. Esbern Persß Kan-
nik i Roskyld 10 og 100 rynske Gylden paa Biskop Oleff Mor-
thensßs Vegne for 2 Gaarde, 1 i Oppeswndby og 1 i Lywnghe,
nærværende Hr. Byriæ Sacrista, Hr. Per Andersß »canycke« og
Hr. Oleff Trvelsß perpetuus vicarius i Roskyld. Thi lader jeg
Hr. Esbern kvit for fornævnte Sum Guld paa Jørghen Rwdz
Vegne. Mit Indsegl. Givet osv.

Papir med Rester af 1 Segl paatrykt forneden: Bomærke. Roskilde
Kapitels Arkiv; senere ejet af Danske Selskab (RA.). LDipl. [4313

Nov. 12. Mætte Jensdotter, Staffen Gulsmys Efterlever. Jeg
har med mine Sønners Raad og flere Venners Samtykke solgt
min Søn Jep Staffenß al min Ejendom og Rettighed i det Hus,
jeg i boer og arvet har efter min Husbonde Staffen Guldsmyd,
med saadanne Vilkaar, at jeg skal have mit »magh« og frit
Herberge i forskrevne Hus, saa længe jeg lever, og skal min
Søn fornævnte holde mig fri Kost op, saa længe han lever. Dør
min Søn førend jeg, da skal min Søns Arvinger holde mig frit
Hus op og »magh«, som jeg nu har, og fri Kost eller give mig
12 lub. Mk. hvert Aar, saa længe jeg lever. Og mig og mine
Sønner Hr. Jens og Hr. Laurens »ære ix^{xx}« lub. Mk. til Takke
betalt for deres Ejendom, som de har i forskrevne Hus og Jord,
hvilket Hus og Jord er 11 Alen og 1 Kvarter bred ud med
Torhgaden, item 12 Alen og 1 Kvarter »nordest« og nederst i
Gaarden; item 35 Alen 1 Kvarter »mynne« er Længden sønder
og nør. Jeg beder beskedne Dannemænd Hr. Laurens Staffenß
Præst min Søn, Jens Nielß, Jens Therkilß »borghemestere«,
Beynt Mortenß⁴, Greers Jensß Raadmænd, Hans Staffenß⁵ min
Søn og Laurens Jenß⁷ min Broder, at de lader hænge deres
Indsegl for dette Brev; thi jeg intet Indsegl selv har. Datum
Landeskronen fer. 5. post f. Martini.

Perg. med [7] Segl: 4, 6-7. Bomærker (4. i Skjold). (SvRA. Perg.)
LDipl. [4314

Nov. 12—18. Ik Hartich Schynckel Schackensone knape vor-
kope unde vorschote den heren unde broderen broder Paulus
Wynther mester unde bedegher des huses s. Anthonii to Mord-
ker unde syne medeheren unde broderen mynen hoff to Anebu
an deme kerspele to Stedorppe beleggen myd alle dessen gude-

ren: Barsdam myd deme sermerke Moërsholt, Rysberghdich, Hoffdich, Nedderdich, de molen to Langhwat unde molendich, also my koningh Cristiern alder vryes vorkoft unde schotet hefft [o: 2822]; 2 lansten to Berystoft, also Peter Hansß uppe wonet unde Las Hagensß, en luttik hus by der molen, en to Stedorppe, dar uppe wonet Mattias Schroder, unde 8 to Anebu: Jes Frese, Anders Borkord, Jes Knutß, Jeppe Hansß, Johan Mangsß, Clawes Lund, Herdel, Cristiern Hôgh; en lanste to Sodorppe, dar Hans Petersß uppe wonet, unde to Bunderryes in deme kerspele Norderbradorppe myd sermerke Schratzwat unde to Vroerlund, dar Bunde Nielsß uppe wonet, to Saxtorppe, dar Johan Petersß uppe wonet; 6 in deme kerspele to Bole, also Pawel Bock, Kerstianus, Peter Vrne unde Detleff Kerstensß uppe wonen; to Bole Schowbu, dar Oleff unde Hans Jul uppe wonen; myd aller vrygheyt, also de hoff unde gudere belegghen sint, unde also my myn alder gnedegeste here vorschreuen vorkoft unde schotet, unde also ik de hebbe beseten, vor 2800 mr. penningh lub., also bynnen Lubeke unde Hamborch genge synt. Myn ingesegel; unde wy Clawes Aleuelde Benedictessone, Pawel Breyde, Hinrick Brèyde broder, Peter van Alluelde Benedictessone, Clawes van der Wysch Wuluesone, Hartich Breyde heren Jachymmessone, Wulff van der Wisch Clausses sone hebbe unse ingesegele heten henghet an dessen breff. Schreuen in den actedaghen Mertens.

Perg. med [8] Segl: 6. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben; 7. Skjold med Breide-Vaaben; 8. Skjold med v. d. Wisch-Vaaben. Maarkær Kl. Arkiv (Statsark. i Kiel, Urk. Kloster Mohrkirchen Nr. 5). Udtog: *Westphalen IV. 3403* (uden Dag). (*Reg. 4638* (ligeledes).) [4315]

Nov. 16. Jeg Kirstina Esgesdoter¹, Syword Kats Efterleverske, har med min Broders Hr. Effuerd Esgesons, Gud hans Sjæl naade, Villie for vore og vore Forældres, Venners og Slægtninges Sjæles Salighed stiftet tvende anniversaria og Begængelser af perpetuis vicariis i s. Lucii Kirke i Roskilde, en om Sommeren og en om Vinteren, i saa Maade, at possessor til s. Anne Alter i Kong Cristierns capella i forskrevne Kirke skal hvert Aar give perpetuis vicariis for de tvende Begængelser 6 Skill. Grot Penge, Halvdelen om Paaske og Halvdelen om Michelsmissen, af den Gaard i Køpmanhauen, som jeg givet har til forskrevne Alter, som det Brev derpaa givet udviser; og skal forskrevne possessor ligevel holde alle Artikler, som forrørte Hovedbrev indeholder. Medb. af »hørsamlig« Prælat Hr. Oddo² Kantor i s. Lucii Kirke

og Hr. Boo perpetuus vicarius til Hellig 3 Kongers Alter i samme Kirke. Givet Mand. efter Martins Dag.

Perg. med [3] Segl: 1. Bomærke i Skjold; 2. G. 292 (*ſ dñi oddonis ioħanis*); omtr. samtidig Paaskrift: »Super anniversar... domini Efrardi perpetui vicarii« etc. Roskilde Kapitels Arkiv; 1783 af Biskop L. Harboe foræret til Gehejmearkivet. (Reg. *7464.) [4316]

Nov. 28. Anders Jenss¹ Landstingshører i Scane, Boo Jensøn Kantor i Lundhe Domkirke, Magnus Kempe, Oluff Hillebrand⁴ og Beynt Kobelyn Kanniker sstds., Niels Bradhe⁶ i Vidskifle og Oluff Olasß VV. Lörd. før Andree Dag var paa Lundhe Landsting velbaaren Md. Pedher Jensß i Yngelstorp, som med sin Husfrues Elne Offesdooher Samtykke skødede al hans Husfrues Gods fra hende til velbyrdig Svend Oluff Stigsß i Boldorp, som Oluff Stigsß aabne Købebrev, han derpaa har, indeholder. Vore Indsegl. Givet osv.

Perg. med [7] Segl: 1. Flii 5; 4. G. 70; 6. Lii 7. Oluf Stigssøn Krogno's Arkiv; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.). [4317]

a) RA. Reg. 60 S. 68.

Nov. 29. (Reg. *7466.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 503.* [4318]

Dec. 1. (Reg. *7467.) [Orig.] Udtog: *Registrum Chr. I, ed. Hille S. 237.* [4319]

Dec. 5. Oluff Morthenssen Landsdommer i Nørjutlandh. 2. die Barbare paa Wiborge Landsting bød velbaaren Md. Mogens Mogenssen sig i Rette imod Cristiern Jenssen, og der ej Cristiern Jenssen mødte; da efter vor naadige Herres Befaling ransagede jeg Mogens Mogenssens Breve, som han havde paa den Gaard i Rosløff (Cristiern Jenssen), som Mogens Mogenssen og Cristiern Jenssen om »tredhæ«, og som Cristiern Jenssen gik Hærværke over for. Da tog jeg de gode Mænd til mig, som var paa samme Ting: Hr. Cristiern Eskilssen, Eric Cristiernssen, Eueurt^a Lauritssen VV., Per Lauritssen, Nis Vistissen, Jes Perssen og Niels Scriffuere, og sagde saa for Rette efter Mogens Mogenssens Bevisning, og efter Cristiern Jenssen var lovlig stævnet og ej mødte, bør Mogens Mogenssen forskrevne Gaard at nyde; og imedens Sandemænd er ved Magt, som svor Cristiern Jenssen Hærværke over, da bør og er Cristiern Jenssen fredløs, naar 6 Uger er ude, efter ham gik Hærværke over. Sig. nostra.

[A. ^bPerg. ^bc[med 6 Segl]c. Mogens Mogenssøn Globs ell. Dues Arkiv; ^b1751 og 1752 i Grinderslevkloster Godsarkiv^b.] Aa. Afskr. af

Jon Mortensen 1752: LDipl. — Ab. Afskr. af Jon Mortensen 1751: LDipl. [4320

a) Aa har Prikker under Ordet (for at betegne Læsemaadens Usikkerhed); Ab har kun: (uden noget Navn). Navnet er Ennert. b—b) Saaledes Ab og Aa. c—c) Saaledes Ab.

Dec. 7. Vi Cristiern Konge hilser eder, som boer i Schonæ. Vi byder hos eder nu 2. Sinde Fru Boeld og Esghe Lagesß og hvo, som Laghe Gystesß Arvinger er, under deres Faldsmaal, at de inden 10 Dage, efter dette vort Brev er læst, udlægger velbaaren Md. Jørghen Daa de Breve, som Pædher Tuesß Arvinger anrørende er, og ham der Ret paa at gøre, efterdi som de tilforn lovlig paamindede er med vort Lovdagsbrev. Datum crast. die Nicolai nostro sub sig. ad causas, teste Effrardo Grubbe justiciario nostro.

Papir med Udskrift: »Skaneam inhabitantibus«, Spor af 1 brev-lukkende Segl og samtidige Paaskrifter: »x dies« og »Datum crastino die sancti Nicolai«. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv (SvRA. Papir). LDipl. [4321

— Jæp Budiß Foged paa Hornum H.s Ting, Pedher Pouelß Provst i Hornum H., Jes Andersß Foged paa Ræstrop, Mates Skyth i Nybe, Per Tordß i Gwlbæk, Per Nielß i Volstrop og Nis Jensß ibid. Mand. næst Nicolai Dag paa forskrevne Herredsting fik velbyrdig Md. Joen Wiffertson et Tingsvidne af 8 Danne-mænd: Per Nielß, Mates Skyt, Per Tordß, Nis Nielß i Molberegh, Soueren Nielß i Wolstrop, Mates Michelsß i Gulbæk, Nis Jensß og Michil Jebssß i Swenstrop; hvilke 8 Dannemænd af de ældste og bedste vidnede, at det var dem vitterligt, at en Grund liggende hos Joen Wiffertsons Gaard i hans Enemærke, som kaldes Wynthynnen, har været af gamle Dage Dam og Damsted og Damsbaand, saa længe som nogen Mand kan mindes, og havde Wiffert Joensß den Grund i hans Tid ukært, og nu har Joen Wiffertsß haft den i Væрге i 40 Aar ukært til nu i Aar, Lodwygh Marsson gav der Kære paa. Sig. nostra. Datum ut supra.

Perg. med [7] Segl: 4. Brudst.; 6. Bomærke. Torstedlund Godsarkiv (RA.). — Udtog anført (uden Datum) i Rettertingsdom 1553 Jan. 3, se 4129. Torstedlund Godsarkiv (RA.); RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 189 a. [4322

Dec. 12. »Sandemænds Tog paa en Mark mellem Wammen Mark og Fastrup Mark. Løverdagen for st. Lucie Anno 1478.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 5: Thott Fol. 750, den største Mappe. [4323

Dec. 12. *Reg. *7468.* Perg. med [6] Segl: 1. Bomærke; 4. Gxv 5 (Algudsen).^a Bent Billes Arkiv (RA.). *Matzen, Panteret S. 495.* [4324]

a) Gram i LDipl. nævner 3 Segl som bevarede.

Dec. 19. *Reg. *7469.* [Orig.] Omtr. samtidig Afskr. paa Papir (tillige indeholdende 1490 Marts 3). Dronning Dorotheas Arkiv (RA. Gem. Arch. XXXV. 11). *Aarsberetn. fra Geheimearch. IV. 372.* [4325]

— Oluff Morthenss¹ Landsdommer i Nørjwtlanh, Hartwig Jwl² Domprovst, Cristiern Eskils³ V., Pouel Abilgord⁴ Borge-
mester, Nis Jeibss, Andhers Jwl, Cristiern Symenss, Iwer Kre-
mer og Niels Scriffwer. Lörd. før Thome Dag før Jul paa
Wiborg Landsting var velbaaren Md. Jørien Rwdh hans visse
Bud, som havde været der de 2 næste Ting tilforn og alle 3
Ting budt sig i Rette imod velbaaren Md. Hr. Eric Ericss R.
af Awentzbiere paa Jørien Rwdz Vegne og æsket Ret og Op-
børsel af Hr. Eric af 15 »sware« Nobler, som Hr. Eric tilfaldt
ud at give af de 60 Nobler, som Hr. Findh Awess havde
bebrevet Hr. Awe Hase. Sig. nostra. Datum Wibergis ut supra.

Perg. med 6[!] Segl: 1. Hxv 11 (Gyrstinge); 2. G. 693; 3. Cvii 4
(Basse fra Tjele); 4. Mulig Giii 10 (og ikke Giii 9, saaledes som der
anført); 5-6. Bomærker. Jørgen Ruds Arkiv; Vedbygaard Godsarkiv;
c. 1713 hos Stiftamtmand Pritzbuer; senere ejet af Klevenfeldt^a (RA.).
LDipl. [4326]

a) RA. Reg. 60 S. 230.

Dec. 26. Lawrens Brorssøn sælger Jep Staffynsøn Borger i Landz-
krone sin Del i en Gaard.

Perg. med 4 Segl: 1. Bomærke; 2. Utydeligt Skjold og Hjelm; 3-4.
Bomærker. Senere til Halmstad Bys Arkiv (i Halmstad, Perg. Nr. 28).
Udtog: *Hist. tidskr. f. Skåneland I. 165* (læs: Datum *Halmstadis* die). [4327]

Uvis Dag. [Cristiern] Konge. [Aar] 1478
Nærværelse hæderlige og renlivede [Mænd] Hr. Odde Kantor i
Roskilde,s Kells, Olaff Jeipss »borgemestere«
sstds. med flere gode Mænd, som Hr. Johan
Oxe med 3 Papirsbreve; det første havde 5 Indsegl
..... usmittet og ustunget, lydende: [se efter 4162]. Det
andet Brev havde 4 Indsegl, som var helt og »wstraffendes«,
lydende: 3000. Det tredie Brev havde 6 Indsegl, som var helt
og »wstraffendes«, lydende: 3038. Sig. nostrum ad causas.
Datum anno, die et loco quibus prenominitis teste justiciario
nostro Efrardo Gru[bbe] de Tryggewel[de].

Perg. [med 1 Segl]. Johan Pederssøn Oxes Arkiv (RA.). LDipl.
1468 Febr. 4. [4328]

Dag? ›Ett andett gammeltt lagheffdzbreff wnder Guds aar miiii^c. lxxviii, som Erick Themmesßn tiill Engelsthholm hagde giortt, lydendes, att handtt hagde induordt mett laghefftt en gaardt i Trelle, Tommes Andersßn i boer, mett en otting jordtt oc en wti thuendhæ skoffskiiifter mett alle theres eygendom oc rettighet, inthett wndertagiitt, som handtt tha wti were oc brugelße hagde etc.«

[Orig. Erik Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom (1539) Juni 13 (6. fer. post Barnabe) mellem Hr. Offuæ Lungæ og Erick Kromdige paa Kronens Vegne; den sidste fremlægger 2 Breve af 1493 Dag?; den første fremlægger nærværende Brev og Brev af 1490 Dag?. RA. Herredagsdombog 1537-43 (Nr. 2-3) Bl. 43 b. [4329]

— ›Ett hogborene fyrstes koning Chrestenn, thenn fyrste koning y Danmarck aff thet naffn, hanns loßebreff wnder datum mcdlxxviii, lydende, att Tyge Jennsß wor tiilldømt Østher Steffinne met alldt sin rette tiill[i]gelse mett mere gods^a etc.«

[A. Orig. Tyge Jenssøn Seefelds Arkiv.] Aa. Udtog anført i Rettertingsdom 1552 Maj 19 (Torsd. efter Sønd. cantate) mellem Morthen Rodtt til Warst og Enuoldt Jennsß til Wesborig; den første omtaler et udateret Brev (o: af 1480 Dag?); den sidste fremlægger nærværende Brev. RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 101 a. — Ab. Et andet Udtog uden Aar se 3361. RA. Herredagsdombog 1537 ff. (Nr. 1) Bl. 39 b. [4330]

a) Ab tiilføjer: ›oc theres tilligelse, inthet wndertagett, oc wor ther satt euig tyelße opaa«.

— Kongens Dom mellem Loduig Marsk og Jon Viffertsen.

[Orig. uden Segl. Ludvig Marsk (Munk)'s Arkiv ell. Nørlund Godsarkiv.] Udtog anført i Rettertingsdom 1553 Juni 20 (Tirsd. efter Viti et Modesti Dag) mellem Jørgen Lycke til Offuergaardt paa hans Søster Fru Kirstine Lyckisdather til Nørlundt hendes Vegne og Jon Mattsenn til Tostelund; Brevet fremlægges af den første. Den originale Rettertingsdom af 1553: RA. Torstedlund Godsarkiv; Afskr. efter Konzept hertil: RA. Herredagsdombog 1549-57 Bl. 206 a, jfr. b. Efter sidstnævnte: *Rosenvinge, Domme I. 215*, jfr. 216. [4331]

— ›Huilchen heede^a och moeße sidenn 1478 paa kongens och cronnsens wegne ochsaa med laugheffd ehr induordett och sidenn mange aar dereffter, nemblich 1509 och 1573, wed sandmend indsuorenn thill Strandbye.«

[Orig. Kongens Arkiv.] Udtog anførte i en 1633 Sept. 28 dateret Afsigt af Werner Parßberg og 5 andre, der anføres i Rettertingsdom 1636 Maj 23 mellem Fru Kierstenn Kaaß til Offuesholmb, Offue W[r]upes Efterleverske, paa den ene Side og Fru Bergette Lindenoe, Hr. Otte Scheels til Hammelmoeze, og hendes Børn paa den anden. RA. Herredagsdombog 1636 A Bl. 500 a. [4332]

a) o: Strandbye Hede; omtalt i 2294-95.

— ›Twende opne beßeglit pergmentzbreffue« [*det ene af Aar 1423*] ›thett andetth wdgiuffitt tiill Ystedt wnder Gudts aar mcdlxxviii, lydende,

att Peder Jenßen wti Folcketstrop mett syn frii willie hagde wpladt oc skøtt fraa seg oc sine arffinge oc till Niels Skaaning borger i Ystedt oc hans arffinge syn gaardt ligende^a i Ystedt etc.◀

[A. Beseglet Perg.] Aa. Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Juli 11-17 (5. fer post Canuti regis) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Anders Jenßen i Roskyldtt. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 35 b. [4333

a) Aa gentager: liigende.

Dag? ▶Ett pergmentz breff wnder Guds aar mcdlxxoctauo, lydende, att Mettæ Matesdotter, Hans Matzens epherleffuerskæ, hagde affhendtt fraa seg oc sinæ arffuinge oc tiill her Niels Thimsß oc hans arffuingæ Dalßgardt, Dalßgardz skowff oc Dalß marck oc then gardt i Mamen, som er bygtt aff Dalß gaardz eydom etc.◀

[Perg. Niels Timmessøn Rosenkrantz's Arkiv.] Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar 5. fer. post dnicam. cantate af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Axell Nielsßens Bud til Langetendh. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 162 b. [4334

— ▶^aEtt lagheffttz [!] wdgiiffuitt aff Eld herritz ting wnder Guds aar mcdlxxviii^a, lydende, att Oluff Morthensßenn, for^{næ} Erick Skrams oldefader, hagde indwordtt mett lagheffdt halluff anden ottingh jordhæ paa Egesckoff marck oc jeen aabotofft, som Anders Jager paa boer, saa langtt som hans naboess er, anden oc anden; tiißligeste giorde handtt sin lagheffdt y Trelle oc stoedh i en gaardt, kalliis Palliis gaardt, oc indworde tre otting jordtt paa Trelle marck oc tre otting skoff y thuende skoff oc en aabotofft tiill for^{næ} Palliis gaardt, som handtt haffuer hagtt y syn frii haffuende were; item tiißligeste paa ethh ødhe byggestett, kalliis Guldttbierrg byggestett, oc then engh, som ther tilligende ær oc ær hans skiifftt engh, oc y Kaayholm, som hannom wor tilskiifftt aff rettæ, oc anderstedz y mayer, som hannom wor tilfallen mett rettæ, oc en deell y Neesß mett all for^{næ} godtzis rettæ tilligelse etc.◀

[A. Orig. Oluf Mortenssøn Gyrstinges Arkiv.] Aa. Udtog anført i Udtog af Stadfæstelse uden Aar Nov. 12-18 (5. fer. post Martini) af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Eriick Skrams Bud til Hastrup. RA. Rigens Forfølgningssbog 1539-46 Bl. 237 a. — Ab. Et andet, ganske kort Udtog anført i udateret Udtog af Stadfæstelse af Kongen (∴ Rigskansleren), givet Erick Skram. RA. Rigens Forfølgningssbog 1536-43 Bl. 119 a.

a—a) Ab: ▶En lagheffdt mcdlxxviii wdgiiffuitt tiill Elnebo herritz ting. [4335

— Lunde Kapitel lejer Nilsz Matzon Murmester en Gaard i Malmøe. [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ▶Fol. 210◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 294.* [4336

— Lunde Kapitel lejer Anders Person i Malmøe en Gaard sstds. [Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, ▶Fol. 211◀. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 294.* [4337

Dag? Lunde Kapitel lejer Christiernus Jude en Jord i Malmøe.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 212«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 294.* [4338]

— Mester Jøns Bing skøder Lunde Domkirke en Gaard i Malmøe.

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 9 (efter »Num. 17 nummererede book« »Fol. 213«). *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 294.* — Hertil 3957? [4339]

— Lunde Kapitel lejer Hintze Haffenthorn Gods i Steenby og Bispetienden af Benistada Sogn.

[Orig.] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 25, »Fol. 214«. *Weibull, Dipl. dioec. Lund. IV. 295.* [4340]

— »Förnämblige mans wettnesskrifft dat. 1478, innehollande, dhet mester Laurens canick i Lund gjorde laug på laga häfd på Harebierygård och fångh, Orien Daa medh honom omstridde.«

[Orig. Lunde Kapitels Arkiv?] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 21, Nr. 366. [4341]

— »Biörn Steensons och Michel Halß wäpnares wettnesskrifft dat. 1478 Harebierygård och fångz kårande och påillande[!].«

[Orig. Senere (jfr. 1499 Juni 24) til Lunde Kapitels Arkiv?] Udtog: SvRA. E 102 a, Sextern 22, Nr. 556. [4342]

— »Ith sandmendentz breff wnder siin datum mcdlxxviii, liudende, att sandmendt wdi Rindtz herriitt hagde suoredt till biscopsdomme en gaardebundt liiggende nest nedden till her Jens Matzens gaardbundt och nest offuen Lilde Weyle y forscreffne aa och en beck, kallis Ffredags beck, med en anden beck, som løber egiemell Eriick Perßns ængh wnttagen.«

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 239* (her med ufuldstændigt Aar »Mcd...«).] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Anders Nielsson). — Et andet Udtog lyder: »Et tingsvinde af Rinds herrets ting under Guds aar 1478, at sandmænd i Rinds herred var inden tinge at kundgjøre deres tog, som de giorte paa den aae, som ligger ved Laastrup, som kaldes Lille Vejle aae, og en gaardebondt, som ligger nest nedden hr. Jens Madsens gaardbondt og nest ovenved Lille Vejl i forne aae, og en bek, som kaldes Fredagsbek, saa lang og breed, som hand er imellem begge lande, og frii fiskens gang af fiorden og saa op til bisbens gaarde, da svor sandmænd til bispdom foruden en aae, som kaldis Sønderaaaee, som løber af Lille Vejle og til hr. Jens Madsens gaarde, og en bek, som løber igiennem Eric Pedersens eng, de var undtagne etc.« [Udtog fra Slutningen af 16. Aahr.] Afskr. herefter, atteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (»dog kun med Hensyn til Indholdet, ikke med fuld diplomatisk Nøiagtighed«): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 13. [4343]

— »Item ith breff wdgiiffuiitt till Wiiborgh landtz[*ling*] wnder siin datum mcdlxxviii, lydende, att biscop Knudt hagde ther atspurd

her Jens Matzen, huor wiith hand haffde giortt siin lagheffdt; tha sagde och tilstod hand, att hand icke haffde giortt then kiircken eller bispdommett til skade.*

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 243.*] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Anders Nielssøn). — Et andet Udtog lyder: »Et brev af landsting under Guds aar 1478, da biscop Knud i Viborg og hr. Jens Matzen hafde baade tilsammen været paa for^{ne} ting om trette, de hafde tilsammen om Lille Vejle aae; da haver hr. Jens Matzens[!] tilstaad, at den lavhævd, som hand gjorde paa for^{ne} aae, den gjorde hand ej biscop Knud, kirken eller bispdommet til forfang eller skade udi nogen maade etc.* [Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. herefter, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 14. [4344

Dag? »Item ith stockneffnd wdgiiffuiitt till Rindtz herritz tingh wnder sin datum mcdlxxviii, liudende, att thenn lagheffd, som Jens Michels wdi Skrengstrup tilbødt paa her Jens Matzens vegne, then tilbød hand icke wiider end paa then gaardebund, som stander byggiitt och endnw stander wdi Lilde Weyle aae, och icke wiider paa Lilde Weyle aa.*

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 241?*] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Anders Nielssøn). — Et andet Udtog lyder: »Et stoknævn af Rinds herredsting under Guds aar 1478, at 24 hafde vundet, at den lavhævd, som Jens Michelsen i Skrengstrup tilbød paa hr. Jens Matzens vegne, hand ej ydermeere tilbød paa det fiskeri, hr. Jens Matzen hafde i Lille Vejle aae, end paa den gaardebondt, som der stod bygged og end er bygged. Da skulle hand være adspurt, om hand bød nogen lavhævd til enten paa Fredagsbek eller paa den gaardebond, bispnen i være haver i Lille Vejle aae, som ligger mellom hr. Jens Madzens gaard og fiorden. Da svared der nej til, at de ikke bød laughævd til uden paa den gaardebond, som da bygged stod, og ej ydermeere paa Lille Vejle aae enten op eller neder i nogen maade. Item at hr. Jens Matzen eller hans forældre aldrig hafde bygget paa den gaardsbond i 100 aar, som sandmænd svor til biscoppsdom, og at den nordeste bek hand heder Fredagsbek, som løber i Lille Vejl aae, og den aae, som imellem ligger, hun heder Lille Vejl aae, som løber og i Lille Vejle. Den tredie aae, som løber fra hr. Jens Matzens gaarde og i Lille Vejle, som ligger sønden ved de 2 aar, hun haver hedet Sønder aae i 100 aar etc.* [Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. herefter, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 14. [4345

— »Item en koningh Chresthens then førstes dom wdgiiffuiitt y Randers wnder sin datum mcdlxxviii, lydende, att biscop Knud och her Jens Matzen haffde wærett wdi rætte om then aa liiggende hoss Lilde Weyle och enn fiskegaard ther samme stedtz, och tha forscreffne aa och fiskegaardt her Jens Matzen att være tildømt saa langt, som

handt then induordt haffuer medt siin heffd, och att biscop Knudt eller noger ander mw eller skulde ey forbygge forscreffne aa och fiskegaardt, som hand saa medt siin lagheffd haffuer induordt, medt ruser eller wdi noger ander maade medt nogett fiskendt forscreffne her Jens Matzens fiskegaarde och aa till schade eller forfangh wdi noger maade, och thersom biscop Knudt skadde nogett paa her Jens Matzens lagheff, tha schulle then indkomme for biscop Peder wdi Riibe och wuilldiige bygdemendt och gange om samme heffd saa mögiitt, som rætt er.«

[Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). [4346

Dag? »Item koningh Chresthens befalninghisbreff till biscop Jens y Aarhus, thii biscop Knud hagde skott biscop Peder, att biscop Jens skulle tage till segh beste bygdemendt och dømme paa forscreffne heffd.«

[Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). — Aaret maa være 1478, da Brevet maa falde efter 4346, men før 4348. [4347

— »Item ith biscop Jensens aff Aarhus, biscop Ibsens aff Burglum medt flere gode mendtz dom wdgiiffuitt wdi Viiborgh domkircke wnder siin datum mcdlxxviii, lydende, att biscop Knudt och her Jens Matzen haffde effther forscreffne koningh Chrestens befalningh wærett wdi rætte om then trætte och deelle, thenom emellom war om en aa, kallis Sønder aa, liiggende wdi Lilde Weyle wdi Rindtz herriitt, och tha Sønder aa att være her Jens Matzen tildømt effther begges theres breffuis lydelße.«

[Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). [4348

— »Item ith grantskensbreff, som Olluff Morthens medt flere gode mendt wdgiiffuitt haffde wnder siin datum mcdlxxviii, liudende, att her Jens Matzens fiskegaardt stander wdi rætt Sønder aa, och then fiskegaardt, biscop Knudt haffuer ladett bygge neden for her Jens Matzens fiskegaard, er byggiitt y rætt Sønder aa y sandhet och her Jens Matzen till forfangh och er byggiitt wloffliigh bode emod logh och rætt och bør ey wiidt mackt att bliiffue, och then beck, som løber sønden fraa her Jens Matzens fiskegaardt, er ey Sønder aa, men wdi sandhet findes en ffrebeck till her Jens Matzens fiskegaarde, och tha forscreffne gode mendt att haffue tildømt her Jens Matzen Sønder aa att nyden och beholdenn for huer mandt effther siin eghen wilie, nøtt och gaffn.«

[Orig. Jens Madssøn Munks Arkiv.] Udtog se 4145-46 (nærværende Brev fremlægges af Niels Markvardssøn). [4349

— »Et sognevidne af Skals sogn under Guds aar 1478, at den aae, som ligger ved Laastrup, den heder Lil Vejl aae, og en bek, ligger norden ved aae, den heder Fredagsbek, og en aae, som gaar af Lille Vejle og til hr. Jens Madzens gaarde, den heder Sønder aae, hvilke 3 aar saa haver været kalled alle dage, og Sønder aae endis paa den vejle, som gaar over Lil Vejle. Det de saa vunde etc.

Sognevinde af Lostrup lydende udi liige maade.«

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 235.* — Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. efter Udtoget, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 14. [4350-51]

Dag? »Et stoknævsn af Rinds herredsting under Guds aar 1478, at 12 mænd vundet hafde, at den store aae, som ligger ved Laastrup, som løber i fjorden, den heder Lille Vejle aae, og en bek, ligger norden ved, den heder Fredags bek, og en aae, ligger sønder ved, den heder Sønder aae og endis i Lille Vejle og gaaer op til hr. Jens Matzens fiskegaard etc.«

[Orig. Viborg Bisps Arkiv; *ÆA. II. 240.* — Udtog fra Slutningen af 16. Aarh.] Afskr. efter Udtoget, attesteret 1848 Jan. 28 af J. B. Sorterup (ligesom 4343): RA. MS. Div. Saml. vedr. Jylland, 2 S. 15. [4352]

— »1478 confirmerer Henniche Jensen aff vaben inne Ingestoffte effter sin hustrues raad oc villie oc samtycher paa sin husfrues vegne then gaffue, som hederlich oc velboren man mester Jesper Henrichsen degen udi Kønehaffn min husfrues fathersøstersøn h. giffuet till Maribo closter, som ligger inne Sallinge udi Sallinge herret i Fyn etc. Cum sigillis Æverardi Truettzen² et domini Simonis Laupern[?]ª Hafn. canonici.«

[Orig. med [3] Segl: 2. Skjold med Rosensparre-Vaaben og Hjelm (formentlig Fxlvii 6); 3. »En jomfrue som et geisligt segell«. Maribo Kl. Arkiv; *ÆA. III. 304?*] Udtog af Jens Rosenkrantz med Seglbeskrivelse: Ny kgl. Saml. 4to 634 S. 15. [4353]

a) Øjensynlig Fejl for: Laurencii (jfr. *Rørdam, Kbhvns Kirker S. 134*).

— »Nok et gammelt Brev af 1478, som handler om et Forliig an-gaaende en Aalgaard ved Holom Søe Aae, i hvilket Brev nævnes Biskop Jep af Børlum og Gærllwff Mortensen Prior i Øø.«

[Orig. «I Søren Abildgaards Tid paa Børglum Kloster.ª] Udtog med T. A. Beckers Haand: RA. MS. Tyge Becker, Copie af de Abildgaardske Tegninger (*osv.*) S. 21, jfr. 20. (Nævnes ikke i Abildgaards Dagbøger (Hæfte 3 S. 12); Becker siger S. 20: »Her findes indlagt et Papiir, hvorpaa Abildg. har skrevet følg.ª; men et saadant findes ikke i Dagbogen). [4354]

a—ª) Saaledes Udtoget.

— »Et gamel Tingsvidne, som duer intet. 1478.«

[Orig. Aalborg Helligaandskl. Arkiv?] Udtog anført i Registratur fra 18. Aarh.: NLA. Aalborg Bisparkiv, Pk. 1 (»Ældre Reversalerª), Fortegn. paa ældre Gavebreve Fasc. 2 Nr. 13. [4355]

— »29. Jes Munckis gaubreff paa thre ager jord, en ager i Østerby tofft, som huß paa stander, tho ager nest synden Thorbenhøy och thre laß eng, som liger skøll till Aspby kircke. Aar 1478.«

[Orig. Asp Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 91. [4356]

Dag? »3. Ett sognevinde aar 1478 paa perkementt, att thet jord och byggestedt nest vesten til Hadrup kircke er kirckens frii guodtz och 4 las eng, som breffuit formelder.«

[Perg. Haderup Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 124. [4357]

— »9. Proust Claus Jenßs festebreff paa perkement aar 1478, at hannd haffuer fest her Jens Jenßs paa Houit kirckis wegne den gaard i Hou maye.«

[Perg. Hove Kirkes Arkiv.] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 35. [4358]

— »40. En skødebreff paa Nesum kier. 1478.«

[Orig. N.-Nissum Kirkes Arkiv?] Udtog anført i Hardsyssels Provstis Registratur S. 73. [4359]

— »Item 1478. Jens Ollsen Foget paa Wenebeigtz Ting, Tord Tomisen i Dalsgaard, Otte Henriksen i Villerup, Las Hagensen Foget i Aastrup, Michel Pedersen Borgmester i Hiøring, Svend Skank Byfoged, Jacob Pedersen, Anders Otteß^a i Vorigdrup[?] og Anders Pedersen. De otte Mænd: Lars Hogger, Svend Skank, Anders Olefsen^b Vongdrup, Sven Jacobsen i Bogdrup, Jacob Perß, Anders Perdsß. Mads Orne i Eeget gjorde Lauhefd med Niels Ibsen i Slustrup, Niels Perß i Skiortholt paa Eeget og de 3 Gaarder i Trøgdrup etc.«

[A. Orig. Eget Godsarkiv? — Aa. Udtog af Peder Dyrskjøt.] Af-skrifter herefter: Aaa. Ny kgl. Saml. Fol. 558 Bl. 148 a (med Tilføjelse: »(Det skal eftersees paa Eeget, om det er ret). Det findes indført Niels Skriver 1480 c.«); Aab. LDipl. 1482 Okt. 12 (med den samme Tilføjelse som i Aaa). [4360]

a) Aab vistnok: Olleß. b) Aab tilføjer: i. c) »: Utvivlsomt 1482 Okt. 12.

— »Laughæfd paa Giænderup og dends Tillegelße. 1478.«

[Orig. Gendrup (Fussingø) Godsarkiv.] Udtog anført i Registratur 1702, P (Nr. 15) Nr. 7: Thott Fol. 735 S. 25 (Afskr. herefter: Thott 4to 1449 S. 27). [4361]

— Tingsvidne af Rinds H., at Bisp Gjert eller Hr. Niels Pedersen aldrig havde givet Kære paa det Fiskeri, som Povl Stigsen og hans Arvinger havde i Gjedsted Aa.

[Orig. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv.] Udtog anført i 1493 Febr. 12. *Dipl. Viberg. S. 99; Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 76.* [4362]

— »Indfrielsebrev paa Vestergaard i Lindum. Anno 1478.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 1: Thott Fol. 750, den største Mappe. [4363]

— »Laughævd paa en Gaard i Lindum, som Vogn Kielsen ind-vorde. 1478.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 1: Thott Fol. 750, den største Mappe. [4364]

Dag? »Skjel-Brev mellem Wammen og Fastrup. Anno 1478.«

[Orig. Tjele Godsarkiv.] Udtog med Søren Abildgaards Haand i »Gamle Breve angaaende Thiele Gods i Nørlyng Herred« S. 4: Thott Fol. 750, den største Mappe. [4365]

— »Ywer Wistison af Vifferts Vaaben, Clawes Perssen af Rotfelds Vaaben 1478 forsegl. til Vitth. i Aruß.«

[Orig. Tjele Godsarkiv?] Notits af Klevenfeldt (uden Kilde, men anført paa samme Halvark som Udtog af Breve i Arkivet paa Tjele og derfor formentlig hidrørende fra samme Sted): RA. MS. »Diverse Klevenfeldtiana«. [4366]

Uden Dag. Skraa for Kiøbenhafns Vognmænd, givet af dem selv.

[A. Orig. ^aEn ubeseglet Bog.^a Københavns Vognmandslavs Arkiv. — Aa. Stadfæstet (ordret?) 1518 Nov. 5 (Fred. efter Alle Helgens Dag) af »borgemester och raad udi Kiøbenhafn«.] Aaa. Afskr. efter Aa 1683: Københavns Bys Arkiv (paa Raadhuset), »Bøger« Bd. 15 (c: Resens »Kiøbenhafns Lavgers gamle oc ny Privilegier. Tom. 2«) S. 1480. *Kbhvns Dipl. II. 211; Nyrop, Gilde- og Lavsskraaer I. 790.* [4367
a—a) Saaledes Aaa.

— Gesthæ Sognevidne, givet Erick Perssen i Ringh om Pouell Styssens Forhold i tidligere Tid til Fiskeriet i Gesthe Aa.

Perg. med [8] Segl: 1. Utydeligt; 3. Bomærke; 8. Utydeligt. Senere til Kokholm (Lerchenfeldt) Arkiv (RA. Lerchenfeldt Godsarkiv). *Tang Kristensen, Lerchenfeldt S. 69.* — Udtog anført i Dom 1493 Febr. 12 af Bisp Niels af Viborg m. fl. [4368]

— Jeg Birgitte Powilsdatter af Reffnes, Marthen Jeibss Efterlever, har solgt og skødet en min Gaard i Wdbyoffwer i Gerlo H., som Nis Ydsß i boede, til Hr. Sticki Nielsß af Heffringholm, hvilken Gaard Hr. S. N. tilforn i Pant havde af mig, som det Pantebrev [c: 1937] udviser, som jeg ham derpaa givet har. Og kendes jeg mig at have opbaaret af Hr. S. N. Penge og fuld Værd for Godset. Medb. af min Svoger Knwd Tamesß, og beder jeg ham, at han fuldbyrder dette Brev med mig; medb. af hæderlige og velbyrdige Mænd Hr. Jens Owesß Sognepræst i Wdbyneer, Hr. Michel Haldh Sognepræst i Tøssløff, Jep Hæricsß i Assnes, Lage Keldsß i Stangrom, Erick Buggi i Ebdrvp »webner«, Jes Matsß i Wdbyøuer og Jesper Jensß i Dalbyneer Foged i Gerlo H. Datum Mariager anno 1478.

Perg. [med 8! Segl]. Stygge Nielsson Rosenkrantz's Arkiv (RA.). [4369]

Uden Dag. En Prior for et Helligaandskloster optager en unævnt i Ordenens Broderskab.

Perg.-Brudst. uden Segl (brugt som Hæfterem om Jordebog af 1508 for Roskilde Agnete Kloster; Plica afklippet). (RA. Privatark., kronolog. Række.) *Lindbæk og Stemann, Helligaandsklostre, Dipl. S. 59.*

[4370

- Brudst.: *Behrmann, Roeskilde S. 227; Reg. *7470 = 4623.* Er 4153.
- Udtog: Ny kgl. Saml. 4 to 1434 og RA. Westphalens Dipl., Kvart. Er 4177.
- *Suhms Nye Saml. III. 350; Reg. *7441* (her henført til: »Ante Augusti«). Er 4259.
- Udtog: *Langebek, Jubeltale ov. Christian I S. 44; Reg. *7471.* Er 4277.
- Udtog: *Testrup, Relation om Tingene S. 40; Reg. 4637.* Er 4300.
- Udtog: *Westphalen IV. 3403; Reg. 4638.* Er 4315.

Brevbøger: Løgum: *SRD. VIII. 167* (Maj 21), 79 (Nov. 16).

Registraturer: Kongens Arkiv: *ÆA. IV. 31, 33*; se ogsaa 4295. — Lunde Ærkebisp: se 4234. — Lunde Kapitel: se 4266. — Roskilde Bisp: *ÆA. III. 331, 332.* — Viborg Bisp: *ÆA. II. 209* (Marts 5), 212 (Marts 28), 310 (Juni 15), 322 (c. Sept. 16?), 293 (Okt. 27; ell. Aar 1477), 311 (uvis Dag), 339 (uvis Dag), 229, 230, 230, (298 se Aar 1488), 311 Note 1, 331; se ogsaa 4207, 4300, 4343-45, 4350-52. — Aarhus Bisp: *ÆA. II. 63* (Marts 7; = *I. 248*), 23 (Nov. 3), 10 (Nov. 23), 46 (Nov. 23), 18 (uvis Dag), (118 se Aar 1468). — Ribe Kapitel: se 4309. — Slesvig Kapitel: se 4177. — Tommerup: *ÆA. IV. 374.* — Antvorskov: *ÆA. IV. 107, 119, 125, 131, 145, 187, 192, 209, 231, 233.* — Skovkloster: *SRD. IV. 373, 373 (III); m. H. t. Aaret jfr. det næste Brev*, 374, 377, 377. — Maribo: *ÆA. III. 263, 273 (A. 251)?* (Aaret 1578 er sikkert urigtigt, jfr. 4353), 288, 299; se ogsaa 4200, 4353. — Odense St. Hans Kl.: *ÆA. V. 636 (803)?* — Alling: *ÆA. II. 174.* — Dueholm: *ÆA. III. 182, 187, 202, 202, 202, 202.* — Esserbæk: *ÆA. II. 93* (Juli 6), 101 (Sept. 9). — Hundslund: *ÆA. III. 4, 4, 5, 14, 15.* — Mariager: *ÆA. V. 676, 684, 691, 694, 705, 713, (742 se Aar 1475).* — Ring: *ÆA. I. 263.* — Vestervig: *ÆA. III. 135, 140, 160, 165.* — Viborg St. Hans Kl.: *ÆA. II. 367, 388.* — Vor: *ÆA. I. 201.* — Øm: *ÆA. I. 222, 242, 242, 256.* — (Skanderborgske Registr.): *ÆA. I. 172, 230*; se ogsaa under Aarhus Bisp Marts 7. — Kirker og Præster i det gamle Fyns Stift: *ÆA. V. 1122, 1123, 1124.* — *Eline Gøyes Jordebog* 247 (Febr. 14), 114 (Marts 5), 147 (Marts 11), 421 (Marts 13), 135 (Marts 14), 279 (Apr. 17), 252 (Maj 20), 90 (Maj 28), 280 (Juni 1), 152 (Juli 7), 262 (Juli 13 ell. 20), 422 (Aug. 26), 422 (Aug. 27), 123 (Sept. 28), 152 (Okt. 3), 109 (Okt. 7), 422 (Okt. 7), 423 (Okt. 15)?, 422 (Okt. 20), 248 (Nov. 25), 218 (Dec. 21), 247 (Dec. 21), 127; se ogsaa 4213, 4276. — Axel Urup: *Hist. tidskr. f. Skåneland II. 261, 262.* — *Adel. Brevkister* 103; se ogsaa 4157, 4189, 4192, 4287.